SHANTARAM

GREGORY DAVID ROBERTS

ROMAN

NB Books

SHANTARAM

Gregory David Roberts

1. udgave 2017
ISBN: 9788791955235

Bogen er oversat fra engelsk efter ’Shantaram’ af Nanna Birch

Published by arrangement with Regal Hoffmann & Associates LLC

Omslag: Dan Knudsen
med illustration af Marc Yankus
eBogen er lavet med Telling

Til min mor

Gregory David Roberts

SHANTARAM

NB Books

Første
DEL

KAPITEL 1

Det tog mig og det meste af verden lang tid at lære, hvad jeg ved om kærlighed, troskab og de valg, vi foretager, men essensen af det kom til mig med det samme, mens jeg var lænket til en mur og blev tortureret. Gennem skrigene i mit sind opdagede jeg, at selv i den lænkede, blodige hjælpeløshed var jeg stadig fri – fri til at hade mændene, som torturerede mig eller til at tilgive dem. Det lyder ikke af meget, det ved jeg. Men når kædens flænsen og biden er alt, hvad man har, så er friheden et univers af muligheder. Og det valg, man træffer mellem had og tilgivelse, kan blive ens livshistorie.

I mit tilfælde er det en lang historie og en begivenhedsrig én. Jeg var en revolutionær, som havde mistet sine idealer til heroin, en filosof, som havde mistet sin integritet til kriminalitet, og en digter, som havde mistet sin sjæl i et topsikret fængsel. Da jeg flygtede fra fængslet over ydermuren mellem to vagttårne, blev jeg mit lands mest eftersøgte mand. Heldet fulgte mig og fløj med mig tværs over verden til Indien, hvor jeg sluttede mig til mafiaen i Bombay. Jeg arbejdede som smugler og falskner. Jeg var blevet lænket på tre kontinenter, slået, stukket ned og udsultet. Jeg gik i krig. Jeg blev ramt af fjendens kugler. Og jeg overlevede, mens mænd døde omkring mig. De fleste af dem var bedre mænd end jeg – bedre mænd, hvis liv blev knust ved en fejltagelse og kasseret i et fejlagtigt sekund af en eller andens had, kærlighed eller ligegyldighed. Og jeg begravede dem, alt for mange af den slags mænd, og tog deres sorger og livshistorier til mig.

Men min historie begynder ikke med dem eller mafiaen, den starter den første dag i Bombay. Der spillede skæbnen mig et puds. Lykken uddelte kort, der førte mig til Karla Saaranen. Og jeg begyndte at spille mine kort, fra det første øjeblik jeg så ind i hendes grønne

øjne. Sådan begyndte den, denne historie, ligesom alt andet – med en kvinde, en by og en lille smule held.

Det første jeg lagde mærke til ved Bombay den første dag, var den anderledes lugt. Jeg kunne lugte den, før jeg hørte eller så noget af Indien, selv da jeg gik gennem de snævre korridorer, der forbinder flyet med lufthavnen. Lugten gjorde mig spændt og glad i det første Bombay-minut, flygtet fra fængslet og ny i den store verden, men jeg kunne ikke genkende den. Jeg ved nu, at det er den søde, svedige lugt af håb, hvilket er det modsatte af had, og det er en sur, kvælende lugt af griskhed, hvilket er det modsatte af kærlighed. Det er lugten af guder, dæmoner, kejserriger og civilisationer i genopstandelse og forfald. Det er lugten af havets blå overflade, som man kan lugte, uanset hvor man befinder sig i byen, og den metalliske blodlugt fra maskinerne. Det lugter af bevægelse, søvn og affald fra 60 millioner sjæle, hvor mere end halvdelen af dem er mennesker og rotter. Det lugter af kærlighedssorg, livets kamp, de skæbnesvangre fejl og den kærlighed, der udvikler vores mod. Det lugter af 10.000 restauranter, 5.000 templer, valfartsteder, kirker, moskéer og hundredvis af bazarer udelukkende med parfumer, krydderier, røgelse og friske blomster. Karla kaldte det engang den værste og stadig den bedste duft i verden, og hun havde selvfølgelig ret, i den retning havde hun som regel ret. Men hver gang jeg kommer tilbage til Bombay er mit første indtryk af byen først og fremmest den lugt – velkomsthilsenen, der fortæller mig, at jeg er kommet hjem.

Det næste jeg bemærkede, var varmen. Jeg stod i lufthavnskøen, ikke fem minutter fra den kølige luft i flyet, og mit tøj var pludselig gennemblødt af sved. Mit hjerte pumpede løs under det nye klimas kommando. Hvert åndedrag var en lille sejr. Jeg lærte med tiden, at den aldrig holder op, junglesveden, fordi det er varmen, der er skyld i den, dag og nat. Den kvælende fugtighed gør os alle i Bombay til amfibiske væsener, der inhalerer vand i luften, man lærer at leve med det, og man lærer at kunne lide det, ellers rejser man.

Så var der alle menneskene. Assamesere, jat- og punjabfolket; folk fra Rajasthan, Bengal og Tamil Nadu; fra Pushkar, Kochi og Konarak; krigerkaster, Brahminer og urørlige; hinduer, muslimer, kristne, buddhister, parsere, jainere og animister; lys og mørk hud; grønne, gyldenbrune og sorte øjne; hvert forskelligt ansigt og facon på den ekstravagante mangfoldighed, udgør tilsammen den mageløse skønhed, Indien.

Alle Bombays millioner, og så endnu en. En smuglers to bedste venner er æslet og kamelen. Æslerne bærer smuglervarerne gennem grænsekontrollen for en smugler. Kamelerne er intetanende turister, der hjælper smuglerne med at krydse grænsen. For at kamuflere sig, ved hjælp af falske pas og identifikationspapirer, blander de sig med andre rejsende – kameler, som hjælper dem sikkert og ubemærket gennem lufthavnen eller grænsekontrollen, uden de ved det.

Jeg vidste ikke alt det dengang. Jeg lærte smuglerkunsten meget senere, år senere. På den første tur til Indien handlede jeg per instinkt, og den eneste vare jeg smuglede, var mig selv, min skrøbelige og jagede frihed. Jeg brugte et falsk new zealandsk pas, hvor det originale billede var udskiftet med mit. Jeg havde selv lavet ombytningen, og den var ikke perfekt. Jeg var ret sikker på, at det ville gå gennem et rutinetjek, men jeg vidste, at hvis der opstod en mistanke, og man kontrollerede det hos den new zealandske ambassade, ville det hurtigt blive afsløret som en forfalskning. På turen fra Auckland til Indien vandrede jeg gennem flyet for at finde den rigtige gruppe new zealændere. Jeg fandt en lille gruppe studerende, som var på deres anden rejse til subkontinentet. Forhippet på at få dem til at dele deres erfaringer og rejsetips med mig, opnåede jeg et afslappet bekendtskab, der sammen bragte os til lufthavnens paskontrol. De indiske toldere troede, at jeg rejste med den afslappede og godtroende gruppe, og tjekkede mig kun overfladisk.

Alene maste jeg mig ud i den bagende sol uden for lufthavnen, beruset af opstemtheden over flugten – endnu en besejret mur,

endnu en krydset grænse, endnu en dag og nat på flugt. Jeg var flygtet fra fængslet for næsten to år siden, men resultatet af at være på flugt er, at man konstant bliver nødt til at flygte, hver dag og hver nat. Og selv om man ikke var helt fri, aldrig helt fri, var der håb og skræmmende spænding i det nye – et nyt pas, et nyt land og nye furer af frygt under de grå øjne i mit unge ansigt. Jeg stod der på den nedtrampede gade, under den bagende sol på den blå Bombay himmel, og mit hjerte var så rent og sultent efter håb som en monsunmorgen i Malabar-haverne.

'Sir! Sir!' råbte en stemme bag mig.

En hånd greb min arm. Jeg stoppede. Jeg spændte hver muskel, men forholdt mig rolig. Bliv stående. Ingen panik. Jeg vendte mig om.

En lille mand stod foran mig i en snavset, brun uniform og holdt min guitar. Han var mere end lille, han var en lillebitte mand, en dværg med et stort hoved og Downs syndromets forbløffende uskyld i sine ansigtstræk. Han stak guitaren frem mod mig.

'Din musik, sir. Du miste din musik, ja?'

Det var min guitar. Det gik straks op for mig, at jeg måtte have glemt den ved bagagebåndet. Jeg anede ikke, hvordan den lille mand vidste, at den tilhørte mig. Da jeg smilede af lettelse og forbløffelse, smilede han tilbage med den ægte oprigtighed, vi frygter og kalder naiv. Han rakte mig guitaren, og jeg bemærkede, at han havde svømmehud mellem fingrene som på en vadefugls fødder. Jeg trak et par sedler op af lommen og tilbød ham dem, men han bakkede akavet på sine tykke ben.

'Ikke penge. Vi her for at hjælpe, sir. Velkommen til Indien,' sagde han og traskede ind i skoven af mennesker.

Jeg købte en billet til centrum ved Veteranernes Busdrift, der blev bemandet med tidligere soldater fra den indiske hær. Jeg holdt øje med min rygsæk og taske, der blev løftet op på taget af bussen og smidt ind i en stak bagage med en præcis og nonchalant voldsomhed, og besluttede mig for at beholde guitaren hos mig. Jeg

satte mig på bageste sæde i bussen og fik selskab af to langhårede rejsende. Bussen blev hurtigt fyldt med en blanding af indere og udlændinge, de fleste af dem unge, der rejste så billigt som muligt.

Da bussen næsten var fuld, vendte chaufføren sig i sædet, skulede faretruende efter os, spyttede en stråle af knaldrød betelsaft ud gennem den åbne dør og annoncerede vores snarlige afgang.

'Thik hain, challo!'

Motoren brølede, gearene satte i hak med en rumlen og skramlen, og så susede vi af sted med en alarmerende fart, gennem mængden af dragere og fodgængere, som humpede, sprang eller gik til siden med kun få millimeters afstand til bussen. Vores konduktør, som stod på bussens nederste trin, forbandede dem med kunstnerisk fjendtlighed.

Turen fra lufthavnen til byen startede på en bred, moderne motorvej med buske og træer på lige rækker. Det var næsten ligesom det ordentlige, pragmatiske landskab, der omkranser den internationale lufthavn i min hjemby, Melbourne. Det velkendte lullede mig ind i en tryghed, der blev så fuldstændig ødelagt ved første indsnævring af vejen, at kontrasten og dens effekt virkede veloverveljet. Ved det første syn af slumkvartererne, der hvor motorvejens mange vejbaner blev til én, og træerne forsvandt, greb skammens klør om mit hjerte.

Som brune og sorte sandbanker bredte hektarer af slum sig fra vejsiden og ud i horisonten som beskidte, varme og disede fatamorganaer. De miserable skure var lappet sammen med klude, plastik, papiraffald, sivmåtter og bambuspinde. De stod tæt fastgjort til hinanden og med snævre gange bugtende mellem sig. Intet i den enorme, tilfældige bebyggelse rejste sig meget over højden på en mand.

Det virkede umuligt, at en moderne lufthavn, fuld af velstående og forventningsfulde rejsende, kun lå få kilometer væk fra disse knuste og forkullede drømme. Mit første indtryk var, at der var sket en katastrofe, og at slummen var en flygtningelejr for sjoskende overlevende. Måneder senere lærte jeg, at de selvfølgelig var

overlevende, disse slumboere – katastroferne, der havde drevet dem væk fra deres landsbyer til slummen, var fattigdom, hungersnød og blodsudgydelse. Og hver uge ankom 5.000 nye overlevende til byen, uge efter uge, år efter år.

Mit humør faldt som kilometerne gled forbi, da hundredvis af folk i slummen blev til tusinde, ja, til ti tusinder. Jeg skammede mig over mit helbred og de penge, jeg havde i lommen. Hvis man overhovedet kan føle noget, er det en sønderrivende skyld ved den første konfrontation med jordens stakler. Jeg har røvet banker og handlet med stoffer, og jeg er blevet banket af fængselsvagter, indtil mine knogler brækkede. Jeg er blevet stukket ned, og jeg har selv stukket mænd ned. Jeg flygtede fra et hårdt fængsel fuldt af hårde mænd på den hårde måde – over ydermuren. Alligevel skar det første møde med slummens lasede elendighed mig i øjnene, hjerteskærende hele vejen ud i horisonten. For en tid blev jeg ved med at skære mig på de knive.

Så blev gløden af skam og skyld til flammende vrede, der fik mig til at knytte næverne i raseri over al den uretfærdighed. Hvilken form for regering, tænkte jeg, hvilket system tillader lidelser som de her?

Men slumområderne fortsatte, kilometer efter kilometer, kun afløst af de blomstrende forretningers forfærdelige kontrast og de relativt velhavendes smuldrende, mosbelagte beboelsesejendomme. Slumområderne blev ved, og deres ufattelige tilstedeværelse vækkede min udenlandske medlidenhed. En form for undren greb mig. Jeg begyndte at se om bag ved slumsamfundets enorme udstrækning og på menneskene, som levede der. En kvinde bøjede sig frem for at børste den sorte satinglans frem i sit hår. En anden badede sine børn med vand fra et kobberfad. En mand gik med tre geder, der havde røde bånd bundet om halsen. En anden mand barberede sig ved et revnet spejl. Børn legede overalt. Mænd bar vand i spande. Andre reparerede et af skurene. Og overalt hvor jeg kiggede, smilede og lo folk.

Bussen stoppede ved et trafikknudepunkt, og en mand dukkede frem fra et skur nær mit vindue. Han var udlænding, lige så lys i huden

som en hvilken som helst af de nyankomne på bussen og havde kun et stykke bomuldsstof med hibiscusmønster slynget om sig. Han strakte sig, gabte og kløede ubevidst sin nøgne mave. Der var en særlig, sløv fredsommelighed i hans ansigt og stilling. Jeg misundte den tilfredshed og de hilsende smil, han fik fra folk, som passerede ham på gaden.

Bussen satte i gang med et ryk, og jeg tabte manden af syne. Men billedet af ham ændrede hele min indstilling til slummen. At se ham det sted, en udlænding ligesom jeg, fik mig til at forestille mig selv i den verden. Det, som havde virket utænkeligt fremmed og fjernt fra mine erfaringer, blev pludselig muligt, begribeligt og endda fascinerende.

Jeg så ud på folk og bemærkede, hvor travlt de havde – hvor meget flid og energi, der var betegnende for deres liv. Tilfældige, hurtige glimt ind i hytterne afslørede en utrolig renlighed på trods af fattigdommen – pletfrie gulve og skinnede metalgryder i pænt opstillede stabler. Og sidst, men ikke mindst, så jeg, hvad jeg burde have set først, hvor smukke de var – kvinderne svøbt i karmoisinrødt, blåt og guld – kvinderne som gik barfodet gennem slummens labyrintiske usselhed med tålmodig, æterisk ynde, mændenes hvide tænder og smukke mandelformede øjne og det hengivne fællesskab mellem børn med fine lemmer, de ældre, som legede med de yngre, mange af dem bar deres små søskende på deres slanke hofter. Og en halv time efter busturen var begyndt, smilede jeg for første gang.

'Det er ikke noget kønt syn,' sagde den unge mand ved siden af mig, mens han kiggede ud ad vinduet. Han var canadier, afslørede ahornbladet på jakken, høj og kraftig med lyse øjne og skulderlangt, brunt hår. Hans ledsager virkede som en lavere og mere kompakt version af ham selv, de gik oven i købet begge med stenvaskede jeans, sandaler og bløde kalikojakker.

'Hvad mener du?'

'Er det første gang, du er her?' gav han som svar. Jeg nikkede. 'Det tænkte jeg nok. Bare rolig. Herfra bliver det lidt bedre. Ikke så meget

slum og alt det der. Men der findes ikke nogen gode steder i Bombay. Det her er den elendigste by i Indien, tro mig på mit ord.'

'Det har du fuldstændig ret i,' samtykkede den knap så høje mand.

'Men herfra og ind er der et par pæne templer og nogle store britiske bygninger, der er okay – løvestatuer, messinggadelygter og den slags. Men det her er ikke Indien. Det rigtige Indien er oppe ved Himalaya, ved Manali, ved den hellige by Varanasi eller nede ved kysten ved Kerala. Du skal ud af byen for at finde det rigtige Indien.'

'Hvor er I på vej hen?'

'Vi skal bo i en ashram,' meddelte hans ven. 'Den er ledet af Rajneeshis, ved Poona. Den er landets bedste ashram.'

To par klare, lyseblå øjne kiggede på mig med ubestemmelige, næsten anklagende blikke, selv overbevist om at de havde fundet den sande vej.

'Tjekker du ind?'

'Hvad?'

'Tjekker du ind på et værelse, eller rejser du videre i dag?'

'Det ved jeg ikke,' svarede jeg og drejede mig, så jeg igen kunne se ud ad vinduet. Det var sandt. Jeg vidste ikke, om jeg ville blive i Bombay lidt endnu eller rejse videre til … et andet sted. Jeg vidste det ikke, og jeg var ligeglad. I det øjeblik var jeg, hvad Karla en gang kaldte det mest farlige og fascinerende dyr i verden, en modig, hård mand uden en plan. 'Jeg har egentlig ikke nogen planer. Men jeg tror jeg vil blive i Bombay lidt endnu.'

'Nå, men vi overnatter og tager toget i morgen. Hvis du har lyst, kan vi dele et værelse. Det er meget billigere, når vi er tre.'

Jeg mødte blikket i hans troskyldige, blå øjne. Måske vil det være smart at starte med at dele et værelse, tænkte jeg. Deres ægte dokumenter og deres lette smil ville dække over mit falske pas. Måske ville det være sikrest.

'Og det er meget sikrere,' tilføjede han.

’Ja, helt klart,’ samtykkede hans ven.

’Sikrere?’ spurgte jeg og anlagde en ligegyldig tone, jeg ikke følte.

Bussen kørte langsommere ad snævre veje med tre- og fireetagers bygninger. Trafikken piskede rundt i gaderne med vidunderlig og mystisk effektivitet – en missildans af busser, lastbiler, cykler, biler, oksekærrer, scootere og mennesker. Det åbne vindue i vores ramponerede bus sendte os dufte af krydderier, parfume, dieselos og afføring fra okserne i en dampende, men ikke ubehagelig blanding, og stemmer overdøvede overalt lyden af uvant musik. Hvert gadehjørne havde gigantiske plakater, der reklamerede for indiske film. De overnaturlige farver på plakaterne flagrede bag den høje canadiers solbrændte ansigt.

’Ja da, det er meget sikrere. Det her er Gotham City, du. Gadebørnene har flere metoder at nappe dine penge på end det forbandede kasino.’

’Det er en byting, ser du,’ forklarede den lave af dem. ’Alle byer er ens. Det er ikke kun her. Det er det samme i New York, Rio eller Paris. De er alle sammen beskidte, og de er alle sindssyge. En byting, er du med? Du skal se resten af Indien, og du vil elske det. Det er et fedt land, men byerne er virkelig ødelagte, for at sige det lige ud.’

’Og de skide hoteller er med i det,’ sagde den høje. ’Du kan blive flået bare ved at sidde på dit hotelværelse og ryge en fed. De laver aftaler med politiet for at knalde dig og snuppe alle dine penge. Det er helt klart det sikreste at blive sammen og rejse i grupper.’

’Og komme ud af byerne så hurtigt som muligt,’ sagde den lave. ’Kors i røven! Så du det?’

Bussen drejede ind i en kurve på en bred boulevard, der var afgrænset af kæmpesten, der var væltet tilfældigt ud i det turkise hav. En lille slumkoloni af sorte kludehytter var strøet ud over klipperne som vragrester fra et mørkt og primitivt skib. Hytterne brændte.

’For fanden! Se lige der! Den fyr bliver grillet, du!’ råbte den høje canadier og pegede på en mand, der løb mod havet med ild i sit tøj og hår. Manden gled og faldt hårdt mod de store sten. En kvinde og et barn nåede hen til ham og kvalte flammerne med deres hænder og tøj. Andre prøvede at slukke ilden i deres hytte eller stod bare og så på, mens deres spinkle hjem gik op i røg. ’Så du det? Den fyr er færdig, det kan jeg godt sige dig.’

’Helt klart!’ gispede den lave af dem.

Buschaufføren sagtnede farten sammen med den øvrige trafik for at se på branden, men gassede så op og kørte videre. Ingen af bilerne på den trafikerede vej stoppede. Jeg vendte mig og kiggede ud ad bussens bagrude, indtil de forkullede bunker fra hytterne blev til ganske små pletter, og den brune røg fra ilden var det eneste, der vidnede om ødelæggelsen.

For enden af den lange kystboulevard drejede vi til venstre ind ad en bred gade med moderne bygninger. Der lå store hoteller med dørmænd i uniformer, stående under farvede markiser. Ved siden af dem var der eksklusive restauranter omgivet af gårdhaver. Solstrejf glimtede i luftfartsselskabernes og andre virksomheders polerede glas- og messingfacader. Gadeboder søgte ly for morgensolen under brede paraplyer. De indiske mænd i det område gik med lukkede sko og vestlige jakkesæt, og kvinderne var klædt i luksuriøs silke. De så betydningsfulde og seriøse ud med deres alvorlige udtryk, som de løb ud og ind ad de store kontorbygninger.

Kontrasten mellem det velkendte og det exceptionelle var overalt omkring mig. Ved et trafiklys var en faldefærdig kærre kørt op på siden af en moderne sportsvogn. En mand satte sig på hug for at forrette sin nødtørft, diskret i ly af en parabolantenne. En elektrisk gaffeltruck blev brugt til at læsse varer fra en gammel trækærre med træhjul. Indtrykket stammede fra en langsommelig, utrættelig og fjern fortid, der intakt havde mast sig gennem tidsbarriererne og ind i sin egen fremtid. Jeg elskede det.

’Vi er der næsten,’ meddelte min ledsager. ’Centrum ligger et par gader længere fremme. Det er egentlig ikke, hvad man vil kalde

centrum. Det er bare et turistområde, hvor de billige hoteller ligger. Endestationen. Det hedder Colaba.’

De to unge mænd tog deres pas og rejsechecks op af lommerne og skubbede det ned foran i bukserne. Den lave mand tog også sit ur af og proppede det ned i sine underbukser for at forene det med valuta, pas og andre værdier, som i et andet pungdyrs pung. Han fangede mit blik og smilede.

’Hallo,’ grinede han. ’Man kan ikke være for forsigtig!’

Jeg rejste mig og kantede mig gennem bussen. Da bussen stoppede, var jeg den første, der var parat til at stige ud, men en hob af mennesker på fortovet forhindrede mig i det. Der var gadehajer – gadearbejdere fra forskellige hoteller, narkosælgere og nogle af byens andre forretningsmænd – og de råbte til os på gebrokkent engelsk med tilbud om billige hotelværelser og andre gode handler. Forrest blandt dem i døråbningen stod en lille mand med et stort, næsten perfekt rundt hoved. Han havde en denimskjorte og blå bomuldsbukser på. Han råbte til sine kammerater, at de skulle dæmpe sig, og vendte sig om mod mig med det bredeste og mest strålende smil, jeg nogensinde havde set.

’Godmorgen, store herre!’ hilste han. ’Velkommen i Bombay! Du ønske billigt og godt hotel, ikke?’

Han så mig direkte i øjnene, uden at det enorme smil vaklede. Der var noget ved hans smil – et slags skælmsk udtryk, mere ærligt og mere opstemt end bare glæde – som stak mig i hjertet. Øjenkontakten virkede på et sekund. Det var nok til, at jeg besluttede mig for at stole på ham – den lille mand med det store smil. Jeg vidste det ikke dengang, men det var en af de bedste beslutninger i mit liv.

Passagererne gik en efter en ud af bussen og begyndte at ase og mase sig gennem sværmen af gadehajer. De to unge canadiere kom urørt gennem mængden, bredt og jovialt smilende til de geskæftige gadehajer og de foruroligede turister. Da de slangede og snoede sig gennem mængden, bemærkede jeg for første gang, hvor

veltrænede, sunde og smukke de var. Jeg besluttede på det tidspunkt at tage imod deres tilbud om at dele et værelse. I deres selskab ville min flugt fra fængslet, min forbryderiske eksistens i verden, være usynlig og utænkelig.

Den lille guide tog fat i mit ærme og trak mig væk fra den kaotiske gruppe om bagved bussen. Konduktøren klatrede op på taget med en abelignende adræthed og kylede min rygsæk og rejsetaske ned i armene på mig. Andre tasker blev kylet ned på fortovet i en ildevarslende kadence af knirken og bragen. Da passagererne begyndte at løbe for at stoppe den hårde regn af deres værdier, førte guiden mig væk igen til et roligt sted få meter fra bussen.

'Mit navn er Prabaker,' oplyste han på sit melodiske engelsk. 'Hvad er dit gode navn?'

'Mit navn er Lindsay,' løj jeg og brugte navnet fra mit falske pas.

'Jeg er Bombay guide. Jeg meget fornem første nummer Bombay guide. Hele Bombay jeg kende meget godt. Du se det hele. Jeg præcis ved, hvor man finde det meste af det hele. Jeg vise dig mere end det hele.'

De to unge rejsende kom hen til os, forfulgt af en påtrængende stribe af snakkende gadehajer og guider. Prabaker råbte ad sine uregerlige kolleger, og de trak sig nogle få skridt tilbage og stirrede sultent på vores samling af tasker og rygsække.

'Hvad jeg gerne vil se lige nu,' sagde jeg, 'er et rent, billigt hotelværelse.'

'Javel, sir!' strålede Prabaker. 'Jeg tage dig til et billigt hotel, et meget billigt hotel, et for billigt hotel og et så billigt hotel at ingen med sund fornuft nogensinde bo der.'

'Okay, vis vej, Prabaker. Lad os se, hvad du dur til.'

'Hej, vent lige lidt,' indskød den høje af de to mænd. 'Betaler du den fyr? Jeg mener, jeg kender godt vejen til hotellerne. Ikke for at fornærme dig, kammerat – jeg er sikker på, at du er en god guide og alt det der – men vi har ikke brug for dig.'

Jeg kiggede på Prabaker. Hans store, mørkebrune øjne studerede mit ansigt med stor fornøjelse. Jeg har aldrig kendt en mand, som havde mindre fjendtlighed i sig end Prabaker Kharre. Han var ude af stand til at hæve stemmen eller hånden i vrede, og jeg bemærkede noget af det allerede dengang i de første minutter.

'Har jeg brug for dig, Prabaker?' spurgte jeg ham med falsk alvor i stemmen.

'Helt klart!' nærmest råbte han. 'Du så meget brug for mig, jeg næsten græde over din situation! Kun Gud ved, hvilke frygtelige ting, der ske dig, uden mit gode jeg til at guide din krop rundt i Bombay!'

'Jeg skal nok betale ham,' sagde jeg til mine ledsagere. De trak på skuldrene og løftede deres rygsække. 'Okay, lad os gå, Prabaker.'

Jeg tog fat i min rygsæk, men Prabaker snuppede den.

'Jeg bære din bagage,' insisterede han venligt.

'Nej, det er okay, det klarer jeg.'

Det store smil svandt hen til en bønfaldende rynke i panden.

'Please, sir. Det mit job. Det min pligt. Jeg stærk i min ryg. Intet problem. Du se.'

Alle mine instinkter protesterede mod tanken.

'Nej. Helt ærligt ...'

'Please, mr. Lindsay, det er min ære, se de andre.'

Prabaker gestikulerede med opadvendte håndflader mod de gadehajer og guider, som havde sikret sig nogle kunder blandt turisterne. Hver og én bar en taske, kuffert eller rygsæk og traskede af sted og ledte sit selskab gennem den kaotiske trafik med livlig bestemthed.

'Jah, jamen, okay …' mumlede jeg og bøjede mig for hans mening. Det var kun den første af utallige overgivelser, der med tiden ville komme til at definere vores forhold. Smilet bredte sig igen over hans runde ansigt, og han kæmpede med rygsækken og ordnede

stropperne på skuldrene med min hjælp. Rygsækken var tung og tvang ham til at strække halsen, læne sig frem og kaste sig fremad i en rullende gangart. Mine længere skridt bragte mig op på siden af ham, og jeg kiggede på hans anstrengte ansigt. Jeg følte mig som en hvid Bwana, der havde degraderet ham til et pakæsel, og jeg hadede det.

Men han lo, den lille indiske mand. Han sludrede om Bombay, hvilke steder der burde ses, og udpegede vartegn, som vi passerede. Han talte med ærbødig venlighed til de to canadiere. Han smilede og råbte hilsener til bekendte, når han passerede dem. Og han var stærk, meget stærkere end han så ud. Han stoppede eller vaklede aldrig usikkert under hele den 15 minutter lange tur til hotellet.

En stejl trappe i en mørk og muggen trappeskakt på bagsiden af en stor strandpromenadebygning bragte os fire etager op til foyeren i India Guest House. Hver etage på vej op havde haft forskellige skilte – Apsara Hotel, Star of Asia Guest House, Seashore Hotel – som indikerede, at denne ene bygning faktisk bestod af fire separate hoteller, der hver beboede en enkelt etage og havde deres eget personale, egen service og stil.

De to unge rejsende, Prabaker og jeg tumlede ind i den lille foyer med vores tasker og rygsække. En høj, muskuløs inder, iført en blændende hvid skjorte og sort slips, sad bag en ståldisk ved siden af gangen, der førte hen til gæsternes værelser.

'Velkommen,' sagde han, og et lille svagt smilehul tittede frem. 'Velkommen, unge gentlemen.'

'Sikke et hul,' brummede min høje ledsager og betragtede den afskallede maling og de trælaminerede skillevægge.

'Det er mr. Anand,' indskød Prabaker hurtigt. 'Den bedste direktør i Colabas bedste hotel.'

'Hold mund, Prabaker!' knurrede mr. Anand.

Prabaker smilede endnu mere.

’Se, hvor fantastisk direktør den mr. Anand er?’ hviskede han grinende til mig. Han rettede dernæst sit smil mod denne fantastiske direktør. ’Jeg bringe tre fortræffelige turister til dig, mr. Anand. De allerbedste kunder til det allerbedste hotel, ja?’

’Jeg bad dig om at holde kæft!’ snappede Anand.

’Hvor meget?’ spurgte den lave canadier.

’Helt ærligt,’ mumlede Anand vredt, stadig skulende til Prabaker.

’Tre personer, et værelse, en nat, hvor meget?’

’120 rupier.’

’Hvad!’ udbrød den lave. ’Tager du gas på mig?’

’Det er for meget,’ tilføjede hans ven. ’Kom, vi er smuttet.’

’Helt i orden,’ snappede Anand. ’Tag I bare et andet sted hen.’

De begyndte at samle deres tasker, men Prabaker stoppede dem med et panisk skrig.

’Nej! Nej! Det her absolut smukkeste af hotellerne. Please, se værelset! Kom nu, mr. Lindsay, kun se skønne værelse! Kun se skønne værelse!’

Der var stille et øjeblik. De to unge mænd tøvede i døren. Anand studerede sin reservationsbog, pludselig fascineret af de håndskrevne registreringer. Prabaker klyngede sig til mit ærme. Jeg følte nogen sympati for gadeguiden, og jeg beundrede Anands stil. Han ville ikke bønfalde eller overtale os til at tage værelset. Hvis vi ville have det, kunne vi tage det på hans præmisser. Da han så op fra reservationsbogen, mødte han mine øjne med et åbenhjertigt og ærligt blik, den ene tillidsfulde mand til den anden. Jeg begyndte at kunne lide ham.

’Jeg vil gerne se det skønne værelse,’ sagde jeg.

’Ja!’ lo Prabaker.

’Okay, nu kører det!’ sukkede canadierne smilende.

’For enden af gangen,’ smilede Anand tilbage og rakte bagud for at tage værelsesnøglen fra rækken af kroge. Han smed nøglen med det tunge messingskilt tværs over disken til mig. ’Sidste værelse på højre hånd, min ven.’

Det var et stort værelse med tre enkeltsenge dækket med lagner, et vindue vendte ud mod havet, og en række vinduer havde udsigt ud mod en befærdet gade. Hver væg var malet i forskellige nuancer af hovedpinegrønt. Loftet var fyldt med revner. Papiragtige strimler af maling dinglede ned fra hjørnerne. Cementgulvet skrånede nedad mod gadevinduet med mystiske klumper og uregelmæssige bølger. Tre små krydsfinersengeborde og et ramponeret toiletbord med et revnet spejl var det eneste møblement, der var. Tidligere lejere havde efterladt beviser på deres ophold, et lys smeltet ned i flaskehalsen på en Bailey Irish Cream, et billede fra en kalender af en neapolitansk gadescene tapet fast på den ene væg og to efterladte, indskrumpede balloner, der hang ned fra loftsventilatoren. Det var den slags værelse, der fik folk til at skrive deres navne og andre meddelelser på væggene, nøjagtig som mændene gør i fængselsceller.

’Jeg tager det,’ besluttede jeg.

’Ja!’ skreg Prabaker og for straks ned i foyeren.

Mine ledsagere fra bussen kiggede på hinanden og lo.

’Det kan ikke betale sig at argumentere med den gut. Han er skør.’

’Jeg ved, hvad du mener,’ klukkede den lave. Han bøjede sig forover og lugtede til lagnerne, før han forsigtigt satte sig på en af sengene.

Prabaker kom tilbage med Anand, der bar den tunge reservationsbog. Vi skrev vores data ind i bogen, en efter en, mens Anand tjekkede vores pas. Jeg forudbetalte for en uge. Anand gav de andre deres pas, men tøvede med mit og bankede det eftertænksomt mod sin kind.

’New Zealand?’ mumlede han.

’Ja?’ Jeg rynkede panden og spekulerede på, om han havde set eller fornemmet noget. Jeg var Australiens mest eftersøgte mand, flygtet fra en fængselsstraf på 20 år for væbnet røveri, og jeg var et varmt, nyt navn på Interpols liste over undvegne fanger.

Hvad vil han have? Hvad ved han?

’Hmm. Okay, New Zealand, New Zealand, du trænger sikkert til at ryge, en masse øl, noget whisky, pengeveksling, piger, gode fester. Hvis du vil købe noget, så siger du til, na?’

Han knaldede passet ned i hånden på mig, forlod værelset og gloede ondskabsfuldt på Prabaker. Guiden krøb sammen og flyttede sig fra døren, dukkede sig og smilede glad på samme tid.

’En stor mand. En stor direktør,’ strømmede det ud af Prabaker, da Anand var væk.

’Kommer der mange new zealændere her, Prabaker?’

’Ikke så mange, mr. Lindsay. Øh, men de meget fine fyre. Griner, ryger, drikker, har sex med kvinder hele natten og så mere sjov, rygning og druk.’

’Mmm. Det er ikke sådan, at du tilfældigvis ved, hvor jeg kan få fat i noget hash, Prabaker?’

’Det ikke noget problem! Jeg skaffe en tola, et kilo, ti kilo. Jeg endda vide hvor et helt lager er …’

’Jeg har ikke brug for et hashlager. Jeg vil bare gerne have noget at ryge.’

’I min lomme jeg tilfældigvis har en tola, ti gram, det bedste afghanske charras. Vil du købe?’

’Hvor meget?’

’200 rupier,’ foreslog han håbefuldt.

Jeg gættede på, at stykket kun burde koste det halve. Men 200 rupier – dengang omkring 12 amerikanske dollar – var en tiendedel af prisen i Australien. Jeg kastede en pakke tobak og cigaretpapir

over til ham. 'Okay. Rul os en joint og lad os prøve det. Hvis jeg kan lide det, køber jeg det.'

Mine to værelseskammerater strakte sig på deres parallelle senge. De kiggede på hinanden og udvekslede ens udtryk, hævede panden til sedimentære rynker og snerpede munden sammen, da Prabaker trak et stykke hash op af lommen. De kiggede med fascination og frygt, mens den lille guide knælede for at lave en joint på toiletbordets støvede overflade.

'Er du sikker på, at det er en god idé, du?'

'Jah, de kunne knalde os i en razzia eller sådan noget!'

'Jeg tror, det er okay med Prabaker. Jeg tror ikke, vi bliver knaldet,' svarede jeg og rullede mit rejsetæppe ud og spredte det ud på sengen, der stod under det lange vindue. Der var en smal hylde under vindueskarmen, og jeg begyndte at placere mine souvenirs, nipsgenstande og lykkeamuletter på den – en sort sten, som jeg havde fået af et barn i New Zealand, et forstenet sneglehus, som en ven havde fundet, og et armbånd med høgeklør, lavet af en anden ven. Jeg var på flugt. Jeg havde ikke noget hjem og noget land. Mine tasker var fyldt med ting, som venner havde givet mig, en stor førstehjælpstaske, som de havde splejset til for at købe til mig, tegninger, digte, skaller og fjer. Selv det tøj og støvlerne, jeg gik i, var gaver, som venner havde givet mig. Hver genstand var betydningsfuld, i mit jagede eksil var vindueskarmen blevet mit hjem og talismanerne min nation.

'For alt i verden, hvis I ikke føler jer sikre, så gå en tur eller vent udenfor. Jeg kommer og henter jer, når jeg har røget. Der er bare det, at jeg har lovet nogle venner, at hvis jeg nogensinde kom til Indien, så skulle jeg som det første ryge noget hash og tænke på dem. Jeg har tænkt mig at holde det løfte. Desuden virkede direktøren på mig, som om det var helt i orden. Er det et problem at ryge en joint her, Prabaker?'

'Ryge, drikke, danse, musik, sex, helt i orden her,' forsikrede Prabaker os glad og smilede, mens han et øjeblik kiggede op fra sin

opgave. 'Alt tilladt her, intet problem. Undtagen slagsmål. Slagsmål ikke gode manerer på India Guest House.'

'Der ser I, det er ikke noget problem.'

'Og at dø,' tilføjede Prabaker med en alvorlig mine i sit runde ansigt. 'Mr. Anand ikke lide, hvis folk dør her.'

'Hvad? Hvorfor taler han om at dø?'

'Mener han det alvorligt? Hvem fanden er ved at dø her? Helt ærligt!'

'Ikke noget problem at dø, baba,' beroligede Prabaker og tilbød de oprørte canadiere sin nydeligt rullede joint. Den høje mand tog og tændte den. 'Ikke mange mennesker dø her i India Guest House og mest kun junkier, ikk', med radmager ansigter. For dig intet problem, med din smukke, store, fede krop.'

Hans smil var afvæbnende fortryllende, da han rakte mig jointen. Da jeg sendte den tilbage til ham, tog han et hiv med tydelig tilfredsstillelse og sendte den igen videre til canadierne.

'Er god charras, ikke?'

'Det er rigtig godt,' sagde den høje mand. Hans smil var varmt og generøst – det store, åbne smil forbinder jeg stadig efter så mange år med Canada og canadiere.

'Jeg tager det,' sagde jeg. Prabaker gav mig det, og jeg brækkede ti-grams klumpen i to dele og kastede den ene halvdel over til mine værelseskammerater. 'Her. Lidt til togturen til Poona i morgen.'

'Tak, du,' svarede han og viste stykket til sin ven. 'Du er okay. Skør, men okay.'

Jeg trak en flaske whisky op af min rygsæk og brød forseglingen. Det var et andet ritual, et andet løfte til en ven på New Zealand, en pige, som havde bedt mig om at tage en drink og tænke på hende, hvis jeg klarede at smugle mig sikkert ind i Indien på mit falske pas. De små ritualer – tobakken og whiskyen – var vigtige for mig. Jeg var sikker på, at jeg havde mistet de venner, nøjagtig som jeg havde mistet min familie og alle de venner, jeg havde kendt, da jeg flygtede

fra fængslet. Jeg var på en måde sikker på, at jeg aldrig ville se dem igen. Jeg var alene i verden, uden håb om at vende tilbage, og hele mit liv bestod af minder, talismaner og løfter om kærlighed.

Jeg skulle lige til at tage en tår af flasken, men en pludselig indskydelse fik mig til at tilbyde den til Prabaker først.

’Mange meget tak, mr. Lindsay,’ frembruste han med øjne fulde af glæde. Han lagde hovedet tilbage og hældte noget whisky ind i munden uden at røre flasken med læberne. ’Den meget bedste, nummer et, Johnnie Walker. Åh ja.’

’Tag noget mere, hvis du vil.’

’Bare en lillebitte smule, tusind tak.’ Han drak igen, skvulpede spiritussen ned i halsudbulende slurke. Han stoppede, slikkede sine læber og drak af flasken en tredje gang. ’Undskyld, åh, meget undskyld. Den så god den her whisky, den har dårlig indflydelse på mig.’

’Hør, hvis du er så vild med den, så behold flasken. Jeg har én til. Jeg købte dem toldfrit i flyet.’

’Åh, tak …’ svarede han, men hans smil krøllede sig til et plaget udtryk.

’Hvad er der i vejen? Vil du ikke ha’ den?’

’Jo, jo, mr. Lindsay, meget ja. Men hvis jeg vidste, at det var min whisky og ikke din, så jeg ikke været så generøs ved mit gode jeg og drukket så meget.’

De unge canadiere grinede.

’Ved du hvad, Prabaker. Du kan få den fulde flaske, som du kan gemme, og så deler vi den, der er åben. Hvad siger du til det? Og her er der 200 rupier for tobakken.’

Smilet skinnede på ny, og han byttede den åbne flaske med den fulde og vuggede den forsigtigt i sine foldede arme.

’Men mr. Lindsay, du misforstå noget. Jeg sagde dette meget gode charras koste 100 rupier, ikke to.’

’Mm-hm.’

’Øh, ja. Kun 100 rupier,’ erklærede han og rakte mig opgivende en af sedlerne tilbage.

’Okay, hør her. Jeg er sulten, Prabaker. Jeg fik ikke noget at spise ombord på flyet. Tror du, at du kan vise mig en god, ren restaurant?’

’Helt sikkert, mr. Lindsay sir! Jeg kende lige præcist sådan en fremragende restaurant, med sådan vidunderlig mad, at du få så ondt i maven af lykke.’

’Du har overtalt mig,’ sagde jeg, rejste mig og samlede mit pas og mine penge op. ’Kommer I?’

’Hvad, der ud? Du må da være åndssvag.’

’Jah, måske senere. Måske, meget senere. Men vi skal nok passe på dine ting og vente på, at du kommer tilbage.’

’Okay, det er op til jer. Jeg er tilbage om nogle timer.’

Prabaker bøjede og sleskede og tog høfligt afsked. Jeg gik hen til ham, men lige da jeg var ved at lukke døren, sagde den høje mand: ’Hør … tag den med ro derude, ikk’. Jeg mener, du ved ikke, hvordan det er her. Du kan ikke stole på nogen. Det er ikke en landsby. Inderne i en by er … jamen, bare vær forsigtig. Okay?’

I receptionen lagde Anand mit pas, rejsechecks og størstedelen af mine kontanter i pengeskabet og gav mig en detaljeret kvittering, og jeg trådte ud på gaden med den unge canadiers advarende ord kværnende rundt i mine tanker, ligesom måger cirklende over fiskeyngel ved tidevand.

Prabaker havde ført os hen til hotellet ad en bred, tresporet og relativ tom boulevard, der fulgte kurven på kysten fra det store stenbuemonument, Gateway of India. Gaden, der lå foran bygningen, var proppet med mennesker og biler, og lyden af stemmer, bilhorn og handlende var som regn på træ- og metaltage i stormvejr.

Hundredvis af mennesker gik rundt eller stod og snakkede i grupper. Butikker, restauranter og hoteller lå side om side i gadens fulde længde. Foran hver butik eller restaurant lå der en mindre bod. To-tre sælgere, der sad på klapstole, bemandede hver enkelt af standene på fortovet. Der var afrikanere, arabere, europæere og indere. Sprog og musik ændrede sig for hvert skridt, og hver restaurant sendte forskellige dufte ud i den kogende luft.

Mænd med oksekærrer og trækvogne snoede sig nervepirrende gennem den tætte trafik for at levere vandmeloner, sække med ris, sodavand, bunker af tøj, cigaretter og isblokke. Der var penge overalt. Det var centrum for det sorte markeds pengeveksling, fortalte Prabaker mig, og tykke bundter af pengesedler blev talt og skiftede hænder åbenlyst. Der var tiggere, jonglører, akrobater, slangetæmmere, musikere, stjernetydere, håndlæsere, alfonser og pushere. Og gaden var beskidt. Skrald væltede ned fra vinduerne uden varsel, og affald lå dynget sammen i bunker på fortovet eller vejen, hvor fede, frygtløse rotter mæskede sig i festmåltidet.

I mine øjne var det mest påfaldende på vejen de mange forkrøblede og sygdomsramte tiggere. Alle former for sygdomme, handicap og lidelser var udstillet, de stod i døråbningerne til restauranter og butikker eller henvendte sig til folk på gaden med professionelt klagende lyde. Præcis som det første syn af slumkvartererne fra busvinduet bragte glimtet af et lidende gadebillede en ny skam til mit sunde hjerte. Men som Prabaker guidede mig gennem den svirrende menneskemængde, henledte han min opmærksomhed på et andet syn, der formildede det frygtelige vrængbillede, der blev fremlagt af tiggernes ynkelige optræden. En gruppe tiggere sad i en døråbning og spillede kort, nogle blinde mænd og deres venner nød et måltid fisk og ris, og leende børn skiftedes til at ride på ryggen af en benløs mand, mens han kørte på sit lille rullebræt.

Prabaker kastede stjålne blikke på mig, mens vi gik.

'Hvad du synes om vores Bombay?'

'Jeg elsker den,' svarede jeg, og det var sandt. I mine øjne var byen smuk. Den var vild og spændende. Bygninger fra det engelske

herredømme stod side om side med moderne, spejlende kontorhøjhuse. Det tilfældige sammensurium af forsømte boliger gled over i overdådige udvalg af grøntsager og silke på markederne. Jeg hørte musik fra alle butikker og passerende taxier. Farverne var spillevende. Duftene svimlende delikate. Og der var flere smil i øjnene på de befærdede gader end noget andet sted, jeg har været.

Frem for alt var Bombay fri – oplivende fri. Jeg så den frie, utvungne ånd, uanset hvor jeg kiggede hen, og jeg så mig selv reagere på den med hele mit hjerte. Selv glimtene af skam, jeg havde følt, da jeg så slummen og gadetiggerne for første gang, forsvandt i forståelsen af, at disse mænd og kvinder var frie. Ingen drev tiggerne væk fra gaderne. Ingen forviste slumboerne. Lige så smertefuldt det var at bo der, lige så frie var de til at opholde sig i de samme haver og gader som de rige og magtfulde. De var frie. Byen var fri. Jeg elskede det.

Alligevel blev jeg lidt nedtrykt over formålene med tætheden, nøden og grådighedscirkusset, den konstant intense plagen og intrigeren på gaden. Jeg talte ingen af de sprog, jeg hørte. Jeg kendte ikke noget til kulturen, der klædte sig i dragter, sarier og turbaner. Det var, som om jeg var havnet i en forestilling af et særpræget, komplekst drama og ikke havde noget manuskript. Men jeg smilede, og det var let at smile, uanset hvor fremmed og desorienteret gaden virkede på mig. Jeg var på flugt. Jeg var en eftersøgt mand, en jaget mand med en dusør hængende over hovedet. Men jeg var stadig et skridt foran. Jeg var fri. Når man er på flugt, føles hver dag som hele ens liv. Hvert minut på fri fod er en kort historie med en lykkelig afslutning.

Og jeg var glad for Prabakers selskab. Jeg bemærkede, at han var velkendt på gaden og hyppigt blev hilst med anselig varme af en bred vifte af folk.

’Du må være sulten, mr. Lindsay,’ observerede Prabaker. ’Du en glad fyr, kan jeg godt tillade mig at sige, og glade altid have en god appetit.’

’Tja, jeg er meget sulten. Hvor ligger egentlig det sted, vi skal hen? Hvis jeg havde vidst, at det ville tage så lang tid at komme hen til

restauranten, så ville jeg have taget en bid mad med.’

’Kun lidt længere, vi snart er der,’ svarede han opmuntrende.

’Okay …’

’Åh, ja! Jeg tage dig til den bedste restaurant med den fineste Maharashtra mad. Du vil nyde det, helt sikkert. Alle Bombay guiderne som jeg spise der. Det sted så godt, at de kun behøver at betale politiet halvdelen af de almindelige bestikkelsespenge. Så gode er de.’

’Okay …’

’Åh, ja! Men lad mig først lige købe indiske cigaretter til dig og mig. Her, stop her.’

Han førte mig hen til en gadebod, der ikke var andet end et foldebord med et dusin cigaretmærker, der lå i en papkasse. På bordet var der en stor messingbakke med mange små sølvfade. I fadene lå der trævlet kokos, krydderier og et udvalg af uidentificerbare pastaer. En spand ved siden af bordet var fyldt med spydformede blade, der flød i vandet. Cigaretsælgeren tørrede bladene, smurte dem med forskellige pastaer, fyldte dem med dadler, kokos, betel og krydderier og rullede dem sammen til små pakker. Mange kunder flokkedes om hans lille bod og købte bladene lige så hurtigt, som hans øvede hænder kunne lave dem.

Prabaker maste sig tættere på manden og ventede på en chance for at bestille. Jeg strakte hals for at holde øje med ham gennem kødranden af kunder, jeg flyttede mig ud på kanten af fortovet. Lige idet jeg tog et skridt ud på vejen, hørte jeg et indtrængende skrig.

’Pas på!’

To hænder greb om min arm ved albuen og rykkede mig tilbage, lige idet en kæmpe dobbeltdækkerbus kom susende forbi. Bussen ville have dræbt mig, hvis ikke de hænder havde forhindret mit skridt, og jeg drejede rundt for at møde min frelser. Hun var den smukkeste kvinde, jeg nogensinde havde set. Hun var slank, med sort, skulderlangt hår og bleg hud. Selv om hun ikke var høj, udtrykte

hendes kantede skuldre, ranke holdning og let adskilte fødder en rolig, bestemt, fysisk tilstedeværelse. Hun var klædt i silkebukser, bundet stramt om anklerne, sorte, flade sko, en løs bomuldsskjorte og et stort, langt silketørklæde. Hun bar tørklædet bagud, så begge ender af det svævende stof flagrede på ryggen. Alt hendes tøj var i forskellige grønne nuancer.

Ledetråden til alt, hvad en mand burde elske og frygte ved hende, var der lige fra starten i det ironiske smil, der fik hendes fyldige læber til at svulme. Der var stolthed i det smil og tillid i hendes fine næseform. Uden at ane hvordan, vidste jeg, at mange ville forveksle hendes stolthed med arrogance og hendes tillid med ufølsomhed, jeg vidste det bare helt sikkert. Jeg begik ikke den fejl. Mine øjne var fortabte, svømmende, frit flydende i hendes rolige bliks flimrende lagune. Hendes øjne var store og spektakulært grønne. Det var den grønne farve, som træer har i livagtige drømme. Det var den grønne farve, som havet ville være, hvis det var perfekt.

Hendes hånd hvilede stadig på min arm nær albuen. Berøringen svarede præcist til, hvad en elskendes berøring burde være, velkendt, stadig spændende som et hemmeligt løfte. Jeg følte en næsten umådelig trang til at tage hendes hånd og placere den på mit bryst nær mit hjerte. Måske skulle jeg have gjort det. Jeg ved nu, at hun ville have leet, hvis jeg havde gjort det, og at hun ville have elsket mig for det. Men som de fremmede, vi var dengang, stod vi i fem lange sekunder og holdt det stirrende blik, mens alle parallelle verdener, alle parallelle liv hvirvlede omkring os. Så sagde hun: 'Det var tæt på. Du er heldig.'

'Ja, jeg er,' smilede jeg.

Hendes arm flyttede sig langsomt fra min arm. Det var en let, afslappet bevægelse, men jeg mærkede adskillelsen fra hende så tydeligt, som hvis jeg var blevet vækket voldsomt fra en dyb og lykkelig drøm. Jeg lænede mig mod hende og kiggede om bag hende, til venstre og så til højre.

'Hvad er der?' spurgte hun.

’Jeg ser efter dine vinger. Du er min skytsengel, er du ikke?’

’Det er jeg bange for, jeg ikke er,’ svarede hun med et tørt smil, så smilehullerne kom til syne. ’Der er lidt for meget djævel i mig.’

’Hvor meget djævel taler vi lige om her?’ grinede jeg.

Der stod en gruppe mennesker på den anden side af boden. En af dem – en smuk, atletisk mand i midten af 20’erne – gik ud på gaden og kaldte på hende. ’Karla! Kom nu, yaar!’

Hun drejede sig og vinkede til ham, så rakte hun hånden frem og gav mig et fast, men følelsesmæssigt ubestemmeligt håndtryk. Hendes smil var lige så flertydigt. Måske kunne hun lide mig, eller også var hun bare glad for at tage afsked.

’Du har stadig ikke svaret på mit spørgsmål,’ sagde jeg, da hendes hånd slap min.

’Hvor meget djævel der er i mig?’ svarede hun mig med et drilsk smil på læben. ’Det er et meget personligt spørgsmål. Når jeg nu tænker over det, så er det nok det mest personlige spørgsmål, jeg nogensinde er blevet stillet. Men hvis du engang skulle komme forbi Leopolds, så kunne du finde ud af det.’

Hendes venner kom over på vores side af boden, og hun forlod mig og gik hen til dem. De var alle indere og unge og var klædt i rent, moderne, vestligt middelklassetøj. De lo meget og lænede sig fortroligt imod hinanden, men ingen rørte ved Karla. Det virkede, som om hun var beskyttet af en aura, der var attraktiv og ukrænkelig på samme tid. Jeg gik tættere på, lod som om jeg var fascineret af cigaretsælgerens arbejde med bladene og pastaerne. Jeg lyttede, mens hun talte med dem, men jeg forstod ikke sproget. Hendes stemme, på det sprog i den samtale, var overraskende dyb og klangfuld – hårene rejste sig på mine arme som respons på lyden. Og jeg formoder, det også burde have været en advarsel. Stemmen, siger afghanske ægteskabsarrangører, er mere end den halve kærlighed. Men det vidste jeg ikke dengang, og mit hjerte var solgt, hvor selv en ægteskabsarrangør ville have tøvet med at handle.

’Se, mr. Lindsay, jeg købe to cigaretter til os,’ sagde Prabaker, der kom hen til mig og tilbød mig en af cigaretterne med en flot håndbevægelse. ’Det er Indien, landet med de fattige stakler. Ingen grund til at købe hele cigaretpakker her. Kun én cigaret køber man. Og du heller ikke brug for at købe tændstikker.’

Han bøjede sig og samlede et stykke ulmende reb op, der hang fra en krog på en telefonpæl lige ved siden af cigaretboden. Prabaker pustede til asken for enden af den, og en lille, orange glød kom frem, som han brugte til at tænde sin cigaret med.

’Hvad laver han? Hvad er der i de blade, de tygger på?’

’Det hedder paan. Man tygge det, og det giver en meget fantastisk smag. Alle i Bombay tygge og spytte, tygge og spytte igen, intet problem. Dag og nat. Det godt for helbredet, meget tyggen og spytten. Du prøve det? Jeg skaffe dig noget?’

Jeg nikkede og lod ham bestille, ikke så meget for at prøve noget nyt, men mere som en undskyldning for at blive stående ved boden og se på Karla. Hun var så afslappet og på hjemmebane, en del af gaden og dens uransagelige folkekultur. Hvad jeg fandt forvirrende, var, at alle omkring mig virkede upåvirkede af hende. Jeg kom i tanke om udlændingen i slummen – manden jeg havde set fra busvinduet. Ligesom ham virkede hun afslappet og tilfreds i Bombay. Hun hørte til. Jeg misundte hende den varme og accept, hun tiltrak sig fra alle omkring sig.

Men mere end det, mine øjne var draget af hendes perfekte skønhed. Jeg kiggede på hende, en fremmed, og kunne næsten ikke trække vejret længere. En skruetvinge greb om mit hjerte som en fast næve. En stemme i mig sagde ja, ja, ja … De gamle Sanskritlegender fortæller om mislykket kærlighed, en karmaforbindelse mellem sjæle, der er bestemt til at mødes, der kulminerer og begejstrer hinanden. Legenden siger, at den elskede straks er genkendt, fordi hun er elsket i hver gestus, hvert tankeudtryk, hver bevægelse, hver lyd og hver stemning, der hviler i hendes øjne. Legenden siger, at vi genkender hende på hendes

vinger – de vinger, som kun vi kan se – og fordi ønsket om hende dræber ethvert andet ønske om kærlighed.

Den samme legende advarer også om at sådan en kærlighedsskæbne undertiden kan blive til en besiddelse og besættelse for den ene og kun den ene af de to sjæles skæbner. Men på en måde er klogskab det modsatte af kærlighed. Kærligheden overlever, fordi den lige præcis ikke er klog.

’Åh, du kigge på pigen,’ observerede Prabaker, der kom tilbage med paanen og fulgte mit blik. ’Du synes, hun er smuk, na? Hendes navn er Karla.’

’Kender du hende?’

’Ork, ja! Alle kende Karla,’ svarede han med så høj teaterhvisken, at jeg frygtede, hun hørte det. ’Du gerne møde hende?’

’Møde hende?’

’Hvis du vil, jeg tale med hende. Du have hende som din ven?’

’Hvad?’

’Åh, ja! Karla er min ven, og hun også være din ven, tror jeg. Måske du tjene mange penge til dig selv ved at lave forretninger med Karla. Måske I blive så gode og nære venner, at I vil få sex sammen og opnå fuld nydelse af jeres kroppe. Jeg sikker på, at I vil nyde venskabet.’

Han stod faktisk og gned sig i hænderne. Den røde saft fra paanen farvede hans tænder og læber. Jeg måtte gribe hans arm for at forhindre ham i at gå over til hende i gruppen blandt venner.

’Nej! Stop! For himlens skyld, dæmp dig, Prabaker. Hvis jeg vil tale med hende, så gør jeg det selv.’

’Åh, jeg forstå,’ sagde han flovt. ’Det er, hvad udlændinge kalde forspil, ikke?’

’Nej! Forspil er … glem det!’

’Åh, godt så! Jeg ligeglad med forspil, mr. Lindsay. Jeg en indisk fyr, og vi indiske fyre, vi ikke bekymre os om forspil. Vi køre lige på og hårdt med op og ned. Åh ja!’

Han lod, som om han holdt en kvinde i sine hænder, stødte sine smalle hofter ud og ind mod hendes og smilede hele tiden med sit røde saftsmil.

’Hold op med det!’ snappede jeg og kiggede op for at se, om Karla og hendes venner kiggede på ham.

’Okay, mr. Lindsay,’ sukkede han og satte farten ned på sine bevægelser, indtil de helt stoppede. ’Men jeg stadig godt give dig et godt tilbud på venskab med miss Karla, hvis du vil?’

’Nej! Jeg mener – nej tak. Jeg vil ikke lave en fræk aftale med hende. Jeg … åh, hvad nytter det. Bare sig mig … den mand hun taler med nu – hvilket sprog taler han?’

’Han tale hindi, mr. Lindsay. Vent et øjeblik, så jeg finde ud af, hvad han siger.’

Han gik over på den anden side af boden og stillede sig ubemærket hen til hendes gruppe og lyttede. Ingen lagde mærke til ham. Han nikkede, grinede med de andre og kom tilbage efter et par minutter.

’Han fortælle en meget sjov historie om en Bombay overbetjent, en meget magtfuld fyr i det her område. Denne overbetjent spærre en meget klog fyr inde i sit fængsel, men den kloge fyr overbevise overbetjenten om at lukke ham ud igen, fordi han fortælle overbetjenten at han havde noget guld og nogle juveler. Som om det ikke var nok, så solgte den kloge fyr, da han blev sluppet fri, noget af guldet og nogle juveler til overbetjenten. Men det ikke ægte guld eller ægte juveler. Det var efterligninger, meget dårlig efterligninger. Og det værste af det hele var, at den kloge fyr boede i overbetjentens hus i en uge, inden han solgte de uægte juveler. Og der gå rygter om den kloge fyr havde sex med overbetjentens kone. Nu overbetjenten tosset og så meget vred, at alle løbe væk når de ser ham.’

’Hvor kender du hende fra? Bor hun her?’

’Kender hvem, mr. Lindsay – overbetjentens kone?’

’Nej, selvfølgelig ikke! Jeg mener pigen – Karla.’

’Er du klar over,’ grublede han med rynket pande for første gang, ’der findes mange piger i Bombay. Vi kun fem minutter fra dit hotel. På de fem minutter vi set hundredvis af piger. Om fem minutter hundredvis flere piger. Hver femte minut, flere hundredvis piger. Og når vi gået lidt, vi se hundrede og hundrede og hundrede og hundrede …’

’Nå, hundredvis af piger, fedt!’ afbrød jeg sarkastisk, med meget højere stemme end jeg havde tænkt mig, at den skulle være. Jeg kiggede rundt. Flere mennesker gloede på mig med åbenlys foragt. Jeg fortsatte i et lavere leje. ’Jeg ønsker ikke at vide noget om hundredvis af piger, Prabaker. Jeg er bare … nysgerrig … efter … efter den pige, okay?’

’Okay, mr. Lindsay, jeg fortælle dig alt. Karla – hun en kendt forretningskvinde i Bombay. Meget længe hun er her. Jeg tror omkring fem år. Hun har et lille hus heromkring. Alle kender Karla.’

’Hvor er hun fra?’

’Jeg tror Tyskland eller deromkring.’

’Men hun lyder amerikansk.’

’Ja, lyder, men hun fra Tyskland eller noget ligesom Tyskland. Og nu på en måde meget indisk. Vil du spise din mad nu?’

’Ja, giv mig lige et minut.’

Gruppen med de unge venner tog afsked med de andre nær paanboden og gik ud i den masende og hvirvlende menneskemængde. Karla fulgtes med dem og gik med hovedet højt hævet med en påfaldende rank, næsten udfordrende holdning. Jeg fulgte hende med øjnene, til hun var opslugt af menneskemylderet, men hun så sig aldrig tilbage.

’Kender du et sted, der hedder Leopolds?’ spurgte jeg Prabaker, da vi igen begyndte at gå.

’Ja da! Skønt og dejligt sted. Leopolds Ølbar. Fyldt med de vidunderligste og søde mennesker, de meget, meget skønne og søde mennesker. Alle typer udlændinge kan man finde der, alle lave en god forretning. Sexforretninger, narkoforretninger, pengeforretninger, forretninger på det sorte marked, frække billeder, smuglerforretninger, pasforretninger og …’

’Okay Prabaker, jeg er med.’

’Vil du derhen?’

’Nej. Måske senere.’ Jeg holdt op med at gå, og Prabaker stoppede ved siden af mig. ’Hør, hvad kalder dine venner dig? Hvad er dit navn, kælenavn, i stedet for Prabaker?’

’Øh, ja, jeg også have et kælenavn. Mit kælenavn er Prabu.’

’Prabu … det kan jeg godt lide.’

’Det betyder Søn af lyset eller sådan noget. Det godt navn, ja?’

’Ja, det er et godt navn.’

’Og dit gode navn, mr. Lindsay, er egentligt ikke så godt, hvis du ikke har noget imod, jeg sige det. Jeg ikke lide, det er så langt, og et slags skingert navn at sige for en inder.’

’Åh, kan du ikke?’

’Ked af at sige det, nej. Jeg ikke lide det. Overhovedet ikke. Ikke bare en lillebitte smule.’

’Tja,’ smilede jeg, ’jeg er bange for, at jeg ikke kan gøre noget ved det.’

’Jeg tror et kort navn – Lin – er meget bedre,’ foreslog han. ’Hvis du ikke noget imod det, jeg kalde dig Lin.’

Det var lige så godt som et hvilket som helst andet navn og var mindst lige så falsk som alle de andre, jeg havde brugt siden min flugt. Faktisk havde jeg de sidste par måneder reageret med en ejendommelig skæbnetro på de nye navne, jeg havde været tvunget til at bruge det ene eller andet sted, eller på de nye navne andre

havde givet mig. Lin. Det var et diminutiv, jeg aldrig selv ville have fundet på. Men det lød rigtigt, hvilket vil sige, at jeg hørte voodooekkoet af noget forskrevet, skæbnebestemt – et navn, der øjeblikkeligt tilhørte mig så sikkert som det forsvundne hemmelige navn, jeg fik da jeg blev født, og som jeg var idømt 20 års fængsel under.

Jeg stirrede ind i Prabakers runde ansigt og hans store, mørke, gavtyvagtige øjne, og jeg nikkede, smilede og accepterede navnet. Jeg kunne dengang ikke vide, at den lille Bombay gadeguide havde givet mig et navn, tusindvis af mennesker fra Colaba til Kandahar, fra Kinshasa til Berlin, ville lære mig at kende under. Skæbnen har brug for medskyldige, og stenene i skæbnens vægge er muret af små og ligegyldige deltagere som disse. Når jeg ser tilbage nu, ved jeg, at navngivningstidspunktet, som dengang virkede betydningsløst, som dengang kun syntes at kræve et vilkårligt og overtroisk ja eller nej, faktisk var et væsentligt øjeblik i mit liv. Den rolle jeg spillede under det navn, den karakter jeg blev – Linbaba – var mere virkelig og mere tro mod min natur, end nogen eller noget jeg tidligere havde været.

'Ja, okay, Lin er ok.'

'Rigtig godt! Jeg også for glad for, at du kan lide det navn. Og ligesom mit navn det betyde Søn af lyset på hindi, dit navn Lin også have en meget fin og heldig betydning.'

'Jah? Hvad betyder Lin på hindi?'

'Det betyde Penis!' forklarede han, med en glæde han forventede, at jeg ville dele.

'Åh, herligt. Det er vel nok … herligt.'

'Ja, meget stort, meget heldigt. Det ikke betyde det lige præcist, men det lyder som ling eller lingam, og det betyde penis.'

'Helt ærligt, du,' protesterede jeg og begyndte igen at gå. 'Hvordan kan jeg gå rundt og kalde mig selv mr. Penis? Tager du gas på mig?

Jeg kan lige se det – goddag, glad for at møde dig, jeg hedder Penis. Aldrig i livet. Glem det. Jeg tror, jeg holder mig til mr. Lindsay.'

'Nej! Nej! Lin, det er rigtigt, det er et godt navn, et meget magtfuldt navn, et meget heldigt, et for heldigt navn! Folk elske det navn, når de høre det. Kom, så jeg vise dig det. Jeg aflevere den flaske whisky, du gav mig, aflevere til min ven, mr. Sanjay. Her, lige her i butikken. Vent og du se ham lide dit navn.'

Et par skridt hen ad den befærdede vej bragte os til en lille butik med et håndmalet skilt over den åbne dør:

RADIO SICK

Elektronik Reparations Virksomhed

Elektronisk Salg og Reparationer, Sanjay Deshpande, Ejer

Sanjay Deshpande var en stor mand i 50'erne med en glorie af gråhvidt hår og hvide, buskede øjenbryn. Han sad bag en solid trædisk, omgivet af radioer, der gik for fulde drøn, skrællede kassettebåndoptagere og kasser med reservedele. Prabaker hilste på ham, talte som et vandfald på hindi og rakte ham flasken med whisky. Mr. Deshpande tog den med sin kødfulde hånd uden at se på den og stillede den ude af syne omme på sin side af disken. Han tog et bundt rupisedler op af skjortelommen, tog et par sedler og rakte dem over disken med håndfladen nedad. Prabaker tog pengene og puttede dem i lommen med en bevægelse så hurtig og flydende som fangarmene på en blæksprutte. Han stoppede endelig med at tale og vinkede mig frem.

'Det min gode ven,' informerede han mr. Deshpande, idet han klappede mig på armen. 'Han fra New Zealand.'

Mr. Deshpande gryntede.

'Han lige kommet til Bombay i dag. Han bor på India Guest House.'

Mr. Deshpande gryntede igen. Han studerede mig med en anelse fjendtlig nysgerrighed.

’Hans navn Lin, mr. Linbaba,’ sagde Prabaker.

’Hvad er hans navn?’ spurgte mr. Deshpande.

’Lin,’ grinede Prabaker, ’Hans navn Linbaba.’

Mr. Deshpande løftede sine imponerende øjenbryn i et overrasket smil.

’Linbaba?’

’Ja!’ sagde Prabaker begejstret. ’Lin. Lin. Han meget fin fyr.’

Mr. Deshpande rakte sin hånd frem, og jeg gav ham hånden. Vi hilste på hinanden, og så begyndte Prabaker at trække mig i ærmet og skubbe mig hen mod døren.

’Linbaba!’ kaldte mr. Deshpande, lige da vi var ved at gå ud på gaden. ’Velkommen til Bombay. Hvis du har en walkman, et kamera eller en ghettoblaster til salg, så kom til mig, Sanjay Deshpande, i Radio Sick. Jeg giver den bedste pris.’

Jeg nikkede, og vi forlod butikken. Prabaker trak mig yderligere et par skridt ned ad gaden og stoppede.

’Der ser du, mr. Lin? Du se, hvordan han lide dit navn?’

’Det tror jeg nok,’ mumlede jeg, forvirret både over hans entusiasme og den korte udveksling med mr. Deshpande. Da jeg lærte ham bedre at kende, begyndte jeg at sætte pris på hans venskab og opdagede, at Prabaker med hele sit hjerte troede, at hans smil gjorde en forskel både i folks hjerter og i hele verden. Han havde selvfølgelig ret, men det tog mig lang tid at forstå sandheden og at acceptere den.

’Hvad er babadelen i slutningen af navnet? Lin kan jeg forstå. Men hvad handler Linbaba endelsen om?’

’Baba bare respektfuldt navn,’ grinede Prabaker. ’Hvis vi sætte Baba i slutningen af dit navn eller efter navnet på nogen specielle, det

betyde respekt, som respekt vi give en lærer eller en hellig person eller en meget gammel, gammel, gammel …'

'Jeg forstår, jeg forstår, men det får mig ikke til at føle mig bedre tilpas, Prabu, det siger jeg dig bare. Hele den her penis ting … jeg ved ikke rigtig.'

'Men du så mr. Sanjay Deshpande! Du så, hvordan han kunne lide dit navn! Kom nu, se folk vil elske dit navn. Se nu, kig! Jeg fortælle det til alle! Linbaba! Linbaba! Linbaba!' råbte han nærmest ud og henvendte sig til fremmede, der passerede os på gaden.

'Okay, Prabu, okay, jeg tager dit ord for det, fald nu ned.' Det var min tur til at hive i hans ærme og trække ham ned ad gaden. 'Jeg troede, du ville drikke whiskyen?'

'Åh ja,' sukkede han, 'ønskede det og drak den allerede i mine tanker. Men nu, Linbaba, ved at sælge din gode gave til mr. Sanjay, jeg købe to flasker meget dårlig og ret billig indisk whisky og stadig masser af penge tilovers til en pæn, ny, rød skjorte, en tola god charras, billetter til at nyde hindi film og mad til to dage. Men vent, Linbaba, du ikke spise din paan. Du putte den i den ene side af munden og tygge den, før den blive for gammel og ikke smage godt.'

'Okay, hvordan gør jeg? Sådan?'

Jeg puttede det bladindpakkede stykke, næsten på størrelse med en tændstikæske, ind i siden af munden mellem kinden og tænderne, som jeg havde set de andre gøre. På få sekunder besatte en overstrømmende aromatisk sødme min mund. Smagen var skarp og lækker – honningsød og let pikant på samme tid. Bladindpakningen begyndte at blive opløst, og de faste, knasende småstykker af snittet betelnød, dadel og kokos hvirvlede rundt i den søde saft.

'Du spytte noget paan ud nu,' sagde Prabaker og stirrede på mine tyggende kæber med alvorlig koncentration. 'Du gøre sådan, se? Spyt ud, sådan her.'

Han spyttede en stråle rød saft ud, der landede på vejen en meter væk og dannede en plet så stor som en håndflade. Det var en

præcis ekspertmetode. Ikke én saftdråbe var på hans læber. Med hans entusiastiske opmuntring prøvede jeg at efterligne ham, men mundfulden af knaldrød væske sprudlede ud af munden, efterlod et spor af savl på kinden foran på min bluse og landede med et hørligt splat på min højre støvle.

’Intet problem med blusen,’ sagde Prabaker med rynket pande og trak et lommetørklæde op af lommen og tværede den blodrøde væske dybere ind i blusen med energisk, ineffektiv gniden. ’Støvler heller ikke noget problem. Jeg tørre dem af sådan, se? Nu jeg må spørge dig, kan du lide at svømme?’

’Svømme?’ spurgte jeg og slugte den lille smule paanmikstur jeg stadig havde i munden.

’Ja. Svømme. Jeg tage dig med til Chowpatty stranden, det en dejlig strand, og der kan du øve dig i at tygge og spytte og tygge og spytte mere paan, men uden så meget tøj, så du spare på vasketøjet.’

’Hør, angående det der – med at komme rundt omkring i byen – du arbejder som guide, ikke?’

’Øh jo. Den meget bedste Bombay guide og også guide i hele Indien.’

’Hvad tager du for en dag?’

Han kiggede på mig, hans kinder formede sig til et drilsk smil, som jeg var ved at lære at genkende som den ferme del, der lå under hans brede og venlige smil.

’Jeg tage hundred rupier per dag,’ sagde han.

’Okay …’

’Og turisterne giver frokost.’

’Fint.’

’Og også taxi betaler turisterne.’

’Selvfølgelig.’

’Og Bombay busbilletter, alle sammen betaler de.’

’Ja.’

’Og chai, hvis vi drikke det på en varm eftermiddag, for at friske os lidt op.’

’Mm-hm.’

’Og sexede piger, hvis vi tage derhen en kølig aften, og vi føle kæmpe trang i vores svulmende …’

’Okay, okay. Hør, jeg betaler dig for hele ugen. Jeg vil have dig til at vise mig hele Bombay og lære mig noget om byen. Hvis det går fint, får du en bonus i slutningen af ugen. Hvordan lyder det?’

Smilet lyste i hans øjne, men hans stemme lød overraskende dyster, da han svarede.

’Det en god beslutning, Linbaba. Din meget god beslutning.’

’Jamen,’ lo jeg, ’det får vi se. Og jeg vil gerne have dig til at lære mig nogle ord på hindi, okay?’

’Ork, ja! Jeg lære dig alting! Ha betyder ja, og nahin betyder nej, og pani betyder vand, og khanna betyder mad og …’

’Okay, okay, jeg behøver ikke at lære det hele på engang. Er det restauranten? For jeg er dødsulten.’

Jeg var lige ved at gå ind i den mørke og utiltalende restaurant, da han stoppede mig, og hans udtryk pludselig blev alvorligt. Han rynkede panden og sank, som om han ikke vidste, hvor han skulle begynde.

’Før vi spiser denne gode mad,’ sagde han endelig, ’før vi … før vi lave nogen aftaler, er der noget, jeg må fortælle dig.’

’O-kay …’

Hans optræden var så nedslående, at jeg følte en stikkende smerte af ængstelse.

’Godt, nu jeg sige det … den tola charras, den jeg solgte til dig på hotellet …’

’Ja?’

’Jah … det var til forretningspris. Den rigtige pris – venskabsprisen – er kun 50 rupier for en tola afghansk charras.’ Han løftede sine arme og lod dem falde ind på lårene. ’Jeg tog 50 rupier for meget.’

’Ja så,’ svarede jeg roligt. Sagen var så ligegyldig set fra min side, at jeg var fristet til at begynde at grine højt. Det var tydeligvis meget vigtigt for ham, og jeg troede ikke, at han tit var tvunget til at lave sådanne indrømmelser. Faktisk, hvilket han fortalte meget senere, havde Prabaker på netop det tidspunkt besluttet sig for at kunne lide mig, og for ham betød det, at han var nødt til at være samvittighedsfuld og bundærlig i alt, hvad han sagde og gjorde. Det var på en gang hans mest vindende og mest irriterende kvalitet, at han altid fortalte mig hele sandheden.

’Så … hvad vil du have, jeg skal gøre?’

’Mit forslag,’ sagde han alvorligt, ’vi ryge den forretningspris charras meget hurtigt, og når vi røget den, jeg købe en ny til os. Fra nu af alting blive til venskabspris, for dig og mig. Det er no problem taktik, ikke?’

Jeg lo, og han lo sammen med mig. Jeg slog min arm omkring hans skulder og førte ham ind i den dampende, ambrosia aktivitet i den travle restaurant.

’Lin, jeg tror, jeg din meget gode ven,’ besluttede Prabaker og lo glad. ’Vi heldige fyre, ikke?’

’Måske,’ svarede jeg. ’Måske.’

Timer senere lagde jeg mig i det komfortable mørke til lyden af den evigt roterende loftsventilator. Jeg var træt, men kunne ikke sove. Under mit vindue var gaden, hvor folk havde slidt og slæbt i dagtimerne, blevet stille, dæmpet af en stjerneklar nats lummerhede fugtighed. Forbløffende og forvirrende billeder fra byen snurrede og tumlede rundt i mine tanker som blade i et vindpust, og mit hjerte var så fyldt med håb og muligheder, at jeg, liggende der i mørket, ikke kunne undertrykke et smil. Ingen i den nye Bombay verden vidste, hvem jeg var. I det øjeblik, i de skygger, var jeg næsten i sikkerhed.

Jeg tænkte på Prabaker og hans løfte om at komme tilbage tidligt næste morgen, så vi kunne gå i gang med min tur rundt i byen. Vil han komme? spekulerede jeg, eller vil jeg se ham et eller andet sted senere på dagen, gående med en anden nyankommet turist? Jeg besluttede mig for, som et svagt, upersonligt og ensomt individ, at hvis han holdt ord og kom i morgen, ville jeg begynde at kunne lide ham.

Jeg tænkte igen og igen på kvinden Karla, og billedet af hendes fattede ansigt uden antydning af smil trængte sig hele tiden på. Men hvis du engang skulle komme forbi Leopolds, så får du måske svaret. Det var det sidste, hun sagde til mig. Jeg vidste ikke, om det var en invitation, en udfordring eller en advarsel. Uanset hvad det var, havde jeg tænkt mig at tage hende på ordet. Jeg havde i sinde at tage derhen og se, om hun var der. Men ikke endnu. Ikke før jeg havde set lidt nærmere på den by, hun lod til at kende så godt. Jeg venter en uge, tænkte jeg. En uge i den her by…

Og ud over disse refleksioner var der altid, i en fast bane om min kolde ensomhedssfære, tankerne om min familie og mine venner. Endeløst. Uden for rækkevidde. Hver nat drejede det sig om den umættelige længsel, som min frihed havde kostet mig, og alt hvad der var gået tabt. Hver nat blev jeg gennemboret af spyd af skam, som min frihed fortsat kostede dem, jeg elskede, og som jeg var sikker på, jeg aldrig så igen.

'Vi kunne have pruttet prisen ned, at du ved det,' sagde den høje canadier fra sit mørke hjørne i den anden ende af rummet, hans pludselige stemme i den snurrende stilhed lød som sten, der blev kastet på et bliktag. 'Vi kunne have pruttet direktøren ned i pris for det her værelse. Det koster os 60 bobs om dagen. Vi kunne have fået ham ned på 40. Det er ikke mange penge, men det er sådan, det fungerer. Man bliver nødt til at prutte dem ned i pris og forhandle om alting. I morgen tager vi videre til Delhi, men du bliver. Vi talte om det før, da du var ude, og vi er lidt bekymrede for dig. Du bliver nødt til at forhandle med dem, du. Hvis du ikke lærer det, hvis du ikke begynder at tænke på den måde, tager de røven på dig. Indere i

byerne er virkelig pengebegærlige, du. Det er et fedt land, misforstå mig ikke. Det er derfor, vi kommer tilbage. Men de er anderledes end os. De er … for fanden, de forventer det bare, det er det hele. Du bliver nødt til at forhandle.'

Han havde selvfølgelig ret med hensyn til prisen på værelset. Vi kunne have sparet en dollar eller to per dag. Og forhandling er den økonomisk rigtige ting at gøre. For det meste er det den kløgtige og elskværdige måde at drive forretning på i Indien.

Men han tog også fejl. Direktøren Anand og jeg blev gode venner de følgende år. Den kendsgerning, at jeg straks stolede på ham og ikke pruttede om prisen den første dag, at jeg ikke forsøgte at tjene penge på ham, at jeg handlede efter et instinkt, der respekterede ham og var parat til at kunne lide ham, gjorde, at jeg vandt hans hengivenhed. Det fortalte han mig op til flere gange. Han vidste ligesom os, at seks dollars ikke var en ekstravagant pris for tre udlændinge. Ejerne af hotellet fik fire dollars per dag per rum. Det var deres basispolitik. En dollar eller to over minimumsprisen var alt, Anand og hans personale på tre roomboys delte som deres daglige løn. Turisternes små sejre ved at prutte om prisen kostede Anand det daglige brød og kostede dem chancen for at lære ham at kende som en ven.

Den simple og forbavsende sandhed om Indien og det indiske folk er, at når man handler med dem, skal man følge sit hjerte mere end sit hoved. Der findes ikke noget andet sted i verden, hvor det er lige så sandt.

Jeg vidste det ikke dengang, da jeg lukkede mine øjne i mørket og trak vejret roligt, den første nat i Bombay. Jeg satte lid til mit instinkt og udfordrede skæbnen. Jeg vidste ikke, at jeg allerede havde skænket mit hjerte til den kvinde og byen. Og uvidende om det faldt jeg i en drømmeløs, sød søvn, før smilet forsvandt fra mine læber.

KAPITEL 2

Hun kom ind på Leopolds til sædvanlig tid, og da hun stoppede ved et bord i nærheden af mig for at tale med nogle venner, prøvede jeg endnu engang at finde ord for det flammende skær i hendes grønne øjne. Jeg tænkte på blade, opaler og farven på det varme, lavvandede hav, der omkranser tropeøer. Men det levende i Karlas smaragdgrønne øjne, der omkransede pupillerne, var blødere, meget blødere. Senere fandt jeg faktisk farven, det grønne i naturen, der perfekt matchede det grønne i hendes yndige øjne, men det var først mange måneder senere end den aften på Leopolds. Og besynderligt, uforklarligt sagde jeg det aldrig til hende. I dag ville jeg af hele mit hjerte ønske, at jeg havde gjort det. Fortiden reflekterer hele tiden mellem to spejle – det lyse spejl med ord og handlinger og det mørke fuldt af det, vi ikke gjorde eller sagde. I dag ville jeg have ønsket, at jeg fra starten, i de første uger jeg kendte hende eller den nat, havde røbet … røbet, at jeg kunne lide hende.

For det kunne jeg – jeg kunne lide alt ved hende. Jeg elskede hendes schweizer-amerikanske engelsk, der lød som helvetisk musik, og måden hun med tommel- og pegefingeren skubbede sit hår langsomt tilbage på, når hun var irriteret over noget. Jeg elskede hendes skarpe, intelligente samtaler og den lette, venlige måde, hvorpå hun rørte ved de folk, hun kunne lide, når hun passerede dem eller sad ved siden af dem. Jeg elskede den måde, hvorpå hun fastholdt mit blik indtil det øjeblik, hvor det ikke var behageligt længere, og derefter mildnede angrebet med et smil, men aldrig så væk.

Hun så omverdenen i øjnene og nedstirrede den, og det elskede jeg hende for, for dengang brød jeg mig ikke om omverdenen. Omverdenen ønskede at dræbe eller fange mig. Omverdenen

ønskede at sætte mig tilbage i det bur, jeg var flygtet fra, hvor de gode fyre, fyrene i fængselsvagtuniformer, der fik penge for at gøre de rigtige ting, havde lænket mig til væggen og sparket mig, indtil de havde brækket mine knogler. Og måske havde omverdenen ret til at gøre det. Måske var det, hvad jeg havde fortjent. Men undertrykkelse, siges det, avler modstand i nogle mænd, og jeg gjorde modstand mod verden i hvert eneste minut af mit liv.

Omverdenen og jeg er ikke på talefod, sagde Karla engang til mig i de første måneder. Omverdenen prøver at besejre mig, sagde hun, men det virker ikke. Jeg tror bare ikke, at jeg er den tilgivende type. Og jeg så det også i hende, helt fra starten. Jeg vidste fra det første minut, hvor meget hun lignede mig. Jeg vidste, at beslutsomheden i hende næsten var brutal, tapperheden næsten grusom, og at hun var ensom og vred i længslen efter at blive elsket. Jeg kendte til det hele, men jeg sagde ikke et ord. Jeg fortalte ikke, hvor meget jeg holdt af hende. Jeg var følelsesløs i de første år efter flugten, granatchokeret af alle de katastrofer, der havde bekriget mit liv. Mit hjerte bevægede sig gennem dybt og stille vand. Ingen eller intet kunne virkelig skade mig. Ingen eller intet kunne gøre mig rigtig glad. Jeg var barsk, hvilket vel egentlig er det sørgeligste, man kan sige om et menneske.

'Du er ved at blive stamkunde,' drillede hun og pjuskede mit hår med en hånd, mens hun satte sig ned ved mit bord.

Jeg elskede, når hun gjorde det. Det betød, at hun havde aflæst mig rigtigt, at hun var sikker på, at jeg ikke ville blive fornærmet. Jeg var 30 dengang – grim, højere end gennemsnittet, med brede skuldre, dyb brystkasse og tykke arme. Folk plejede ikke at rode i mit hår.

'Jah. Det er jeg vel.'

'Nå, kom du på rundtur med Prabaker igen? Hvordan var det i dag?'

'Han tog mig med ud på Elefantøen for at vise mig grotterne.'

'Et smukt sted,' kommenterede hun stille og roligt og kiggede på mig, men drømte om noget andet. 'Hvis du får mulighed for det, skulle du besøge Ajanta og Ellora grotterne i den nordlige del af staten. Jeg

overnattede engang i én af grotterne ved Ajanta. Min boss tog mig med derhen.'

'Din boss?'

'Ja, min boss.'

'Er han europæer, din boss, eller inder?'

'Ingen af delene, faktisk.'

'Fortæl mig om ham.'

'Hvorfor?' spurgte hun med et direkte, truende blik.

Jeg konverserede bare, prøvede at holde på hende og holde samtalen i gang, og den pludselige varsomhed, der rejste sig i det ene ord i hendes spørgsmål, overraskede mig.

'Det betyder ikke noget,' svarede jeg smilende. 'Jeg ville bare gerne vide, hvordan folk finder arbejde her, hvordan de tjener deres penge, det er alt.'

'Jamen, jeg mødte ham for fem år siden på en langdistanceflyvning,' sagde hun, kiggede ned på sine hænder og virkede, som om hun igen slappede af. 'Vi var begge på et fly fra Zürich. Jeg var på vej til Singapore, men da vi ankom til Bombay, havde han overtalt mig til at stå af flyet og arbejde for ham. Turen til grotterne var … noget speciel. Han arrangerede det på en eller anden måde med myndighederne, og jeg tog med ham derop og overnattede i en stor grotte, fuld af Buddha stenskulpturer og tusindvis af larmende flagermus. Jeg var i sikkerhed. Han havde en bodyguard ståede udenfor. Men det var utroligt. En fantastisk oplevelse. Og det hjalp mig virkelig med at … at sætte tingene i fokus. Nogle gange knuses ens hjerte virkeligt, hvis du forstår, hvad jeg mener.'

Jeg var ikke sikker på, jeg forstod, hvad hun mente, men da hun holdt en pause og forventede et svar, nikkede jeg, som om jeg havde forstået det.

'Man lærer eller rettere føler noget fuldstændigt nyt, når ens hjerte knuses på den måde,' sagde hun. 'Noget, som kun man kender eller

føler på den måde. Og jeg vidste – jeg kan ikke forklare det, på en måde vidste jeg bare – at jeg var hjemme, varm og i sikkerhed. Og tja, jeg er her stadig …'

'Hvilken form for forretninger laver han?'

'Hvad?'

'Din boss – hvad laver han?'

'Importerer,' sagde hun. 'Og eksporterer.'

Hun blev stille og drejede hovedet for at tjekke de andre borde.

'Savner du dit hjem?'

'Mit hjem?'

'Ja, jeg mener dit andet hjem, Schweiz. Lider du aldrig af hjemve?'

'Jo, det gør jeg vel. Jeg kommer fra Basel – har du været der?'

'Nej, jeg har aldrig været i Europa.'

'Jamen, der må du tage hen, og når du gør det, må du besøge Basel. Det er virkelig en meget europæisk by. Den er delt i store Basel og lille Basel af Rhinen, og de to halvdele af byen har virkelig forskellige stilarter og indstillinger, så det er ligesom at leve i to byer på samme tid. Dengang passede det mig fint. Og det ligger lige der, hvor tre lande mødes, så man kan bare vandre over grænsen til Tyskland og Frankrig. Man kan spise morgenmad i Frankrig, du ved, med kaffe og flutes, frokost i Schweiz og aftensmad i Tyskland uden at tage længere væk end fem kilometer fra byen. Jeg savner Basel mere, end jeg savner Schweiz.'

Hun holdt en pause, trak vejret og kiggede op på mig gennem bløde, usminkede øjenvipper.

'Undskyld, jeg sidder her og giver dig en geografisk lektion.'

'Nej, nej, fortsæt bare. Det er interessant.'

'Som du ved,' sagde hun langsomt, 'kan jeg godt lide dig, Lin.'

Hendes øjne sendte den grønne ild imod mig. Jeg kunne mærke, at jeg begyndte at rødme, ikke af flovhed, men af skam over, at hun så let havde sagt præcis de ord, jeg kan godt lide dig, som jeg ikke kunne få mig selv til at sige det til hende.

'Kan du?' spurgte jeg og prøvede at få spørgsmålet til at lyde mere henkastet, end det var. Jeg lagde mærke til, at hendes læber formede sig til et lille smil.

'Ja. Du er en god lytter. Det er farligt, fordi det er så svært at modstå. Blive lyttet til – rigtigt lyttet til – det er den næstbedste ting her i verden.'

'Hvad er den bedste ting?'

'Det ved alle da. Den bedste ting i verden er magt.'

'Nå, er det dét?' spurgte jeg grinende. 'Hvad med sex?'

'Nej. Bortset fra biologien drejer sex sig om magt. Det er derfor, det er så eftertragtet.'

Jeg lo igen.

'Og hvad med kærlighed? Mange mennesker siger, at kærlighed er den bedste ting i verden, ikke magt.'

'De tager fejl,' sagde hun kort og bestemt. 'Kærlighed er lige det modsatte af magt. Det er derfor, vi frygter den så meget.'

'Karla, min kære, de ting du siger!' sagde Didier Levy, der kom hen og slog sig ned ved siden af Karla. 'Jeg må konkludere, at du har syndige intentioner med vores Lin.'

'Du hørte ikke et ord af, hvad vi sagde,' irettesatte hun.

'Jeg behøver ikke at kunne høre dig. Jeg kan se det på hans ansigt. Du har talt i gåder og forblændet ham. Du glemmer, Karla, at jeg kender dig for godt. Her, Lin, vi vil kurere dig med det samme!'

Han råbte til en af tjenerne i rød jakke, kaldte på manden med et firtal dekoreret på brystlommen af sin uniform. 'Hej! Char number!

Do battlee beer! Hvad vil du have, Karla? Kaffe? Åh, char number! Ek coffee aur. Jaldi karo!'

Didier Levy var kun 35, men de år var hæftet på ham som fedtdeller og dybe rynker, der gav ham det buttede og forgræmmede udseende som en meget ældre mand. På trods af det fugtige klima bar han altid posede lærredsbukser, en denim skjorte og en krøllet, grå, ulden sportsjakke. Hans tykke, krøllede, sorte hår så aldrig ud til at være kortere eller længere end kravekanten, præcis som skægstubbene i hans trætte ansigt aldrig så ud til at være mindre end tre dage gamle. Han talte med en formfuldendt engelsk accent, brugte sproget til at provokere og kritisere venner såvel som fremmede med en dvask ondskabsfuldhed. Der var folk, der blev krænket af hans uforskammetheder og irettesættelser, men de accepterede dem, fordi han tit var nyttig, ja, af og til uundværlig. Han vidste, hvor alt – fra en pistol eller en kostbar ædelsten til et kilo af det fineste, hvide Thai heroin – måske kunne købes eller sælges i byen. Og som han undertiden pralede med, var der ikke meget, han ikke ville gøre for en passende sum penge med forbehold for, at der ikke opstod nogen betydelig risiko for hans velbefindende og personlige sikkerhed.

'Vi talte om folks forskellige opfattelser af, hvad der er det bedste i verden,' sagde Karla, 'men jeg behøver ikke at spørge om din mening.'

'Du vil sige, at jeg mener, at penge er det bedste i verden,' antydede han dovent, 'og vi har begge to ret. Enhver fornuftig og rationel person vil en skønne dag opdage, at penge næsten er alt. De store principsager og de noble dyder er alle sammen meget gode i det lange løb, men fra dag til dag er det penge, der holder os gående – eller mangel på samme, der driver os rundt i manegen. Og hvad med dig, Lin? Hvad mener du?'

'Han har ikke sagt noget endnu, og nu du er her, får han ikke en chance.'

'Hold nu op, Karla. Kom nu, Lin. Jeg vil gerne vide det.'

’Jamen, hvis du presser mig, så bliver jeg nødt til at sige frihed.’

’Frihed til at gøre hvad?’ spurgte han og lagde et lille smil i det sidste ord.

’Det ved jeg ikke. Måske bare friheden til at sige nej. Hvis man har nok frihed, behøver man egentlig ikke andet.’

Øllen og kaffen blev serveret. Tjeneren smækkede drikkevarerne ned i bordet med hæmningsløs mangel på høflighed. Servicen i butikkerne, hotellerne og i Bombays restauranter varierede dengang fra en høflighed, der var charmerende eller slesk, til en uforskammethed, der enten var pludselig eller fjendtlig. Tjenernes ubehøvlede opførsel var legendarisk på Leopolds. Det er mit yndlingssted i hele verden, sagde Karla engang, at blive behandlet som skidt.

’En skål!’ erklærede Didier og hævede glasset for at skåle med mig. ’For friheden … til at drikke! Salut!’

Han drak halvdelen af sin drink i det høje glas, udstødte et højt suk af velbehag og drak så resten. Han skænkede sig endnu et glas, da to andre, en mand og en kvinde, kom hen til vores selskab og slog sig ned mellem Karla og mig. Den mørke, bekymrede, underernærede unge mand var Modena, en stædig og fåmælt spanier, som lavede forretninger på det sorte marked med franske, italienske og afrikanske turister. Hans ledsager, en tynd og smuk tysk prostitueret, der hed Ulla, havde i nogen tid givet ham lov til at kalde sig hendes elsker.

’Åh Modena, du kommer lige i tide til at give den næste omgang,’ råbte Didier og rakte forbi Karla for at slå ham på skulderen. ’Jeg vil gerne have en whisky og soda, hvis du vil være så venlig.’

Den mindre mand veg tilbage for at undgå slaget og skulede ulykkeligt, men han kaldte tjeneren over til sin side og bestilte drinks. Ulla talte med Karla på en blanding af tysk og engelsk, der ved en fejltagelse eller med fuldt overlæg utydeliggjorde de mest interessante dele af samtalen.

’Hvor skulle jeg kunne vide det fra, na? Jeg kunne umuligt vide, at han var en Spinner? Total verruckt, det siger jeg dig. I starten virkede han fuldstændig normal. Eller tror du måske, det var et tegn? Måske var han lidt for normal. Na ja, efter ti minutter i det værelse, er wollte auf der Klamotten kommen. På min bedste kjole! Jeg blev nødt til at slås med ham for at redde mit tøj, der Sprintficker! Spritzen wollte er, over hele mit tøj! Gibt’s ja nicht. Og senere, da jeg havde været ude på badeværelset for at sniffe lidt coke, kom jeg tilbage og så dass er seinen Schwanz ganz tief in einer meiner Shuhe hat! Er det ikke utroligt! I mine sko! Nicht zu fassen.’

’Se det i øjnene,’ sagde Karla blidt, ’de skøre ved altid, hvordan de skal finde dig, Ulla.’

’Ja, leider. Hvad kan jeg sige? Skøre folk elsker mig.’

’Lyt ikke til hende, Ulla, min kære,’ trøstede Didier hende. ’At være skør er grundlaget for mange gode forhold. Faktisk er det grundlaget for hvert eneste gode forhold!’

’Didier,’ sukkede Ulla og udtalte hans navn med et udsøgt sødt smil, ’har jeg bedt dig om at blande dig?’

’Nej!’ lo han, ’men jeg tilgiver dig forglemmelsen. Mellem os, min skat, er den slags altid underforstået og forstået.’

Whiskyen blev serveret i fire små flasker, og tjeneren åbnede de to sodaflasker med en messingoplukker, der hang fra en kæde i bæltet. Han lod kapslerne falde ned på bordet og videre ned på gulvet, kørte så en snavset klud hen over den våde overflade på bordet og tvang os til at dukke og flytte os, da væsken strintede i alle retninger.

To mænd nærmede sig vores bord fra forskellige steder i restauranten, den ene skulle tale med Didier og den anden med Modena. Ulla benyttede lejligheden til at rykke tættere på mig. Under bordet pressede hun noget i min hånd – det føltes som et lille bundt sammenrullede pengesedler – og hendes øjne bønfaldt mig om ikke at tiltrække nogen opmærksomhed. Imens hun stadig talte til mig, puttede jeg sedlerne i lommen uden at se på dem.

’Så, har du bestemt dig for, hvor længe du bliver?’ spurgte hun.

’Jeg ved det egentlig ikke. Jeg har ikke travlt.’

’Er der ikke nogen, der venter på dig et eller andet sted, eller nogen du burde besøge?’ spurgte hun og smilede behændigt, men lidenskabsløst koket. Forførelse var en af hendes vaner. Hun smilede på samme måde til sine kunder, sine venner, tjenerne, selv til Didier, som hun åbenlyst ikke kunne lide – faktisk til alle, inklusive hendes elsker, Modena. I månederne og årene der fulgte, hørte jeg mange folk kritisere Ulla, nogle af dem grusomt, for hendes flirt. Jeg var ikke enig med dem. Efterhånden som jeg lærte hende at kende, virkede det på mig, som om hun flirtede med verden, fordi flirt var det eneste virkeligt venlige, hun nogensinde havde kendt eller taget del i. Det var hendes måde at være sød på og være sikker på, at folk – mænd – var søde mod hende. Hun mente ikke, at der var nok venlighed i verden, og det sagde hun flere gange, præcis med de ord. Det var ikke dybtfølt, og det var ikke dybttænkt, men det var rigtigt, så længe det gik, og der egentlig ikke skete nogen skade ved det. Og hvad fanden, hun var en smuk pige og havde et meget flot smil.

’Nej,’ løj jeg. ’Der er ikke nogen, der venter, eller nogen jeg burde tage hen til.’

’Og har du ikke, wie soll ich das sagen, ikke noget program? En plan?’

’Egentlig ikke. Jeg arbejder på en bog.’

Lige siden flugten havde jeg lært at fortælle folk en lille del af sandheden – at jeg var forfatter – det gav mig en brugbar og plausibel dækhistorie. Den var god nok som forklaring på forlængede ophold eller pludselige afgange, og ordet research var omfattende nok som svar på spørgsmål om visse emner så som transport, rejser og tilgængelighed til falske dokumenter, som jeg en gang imellem var presset til at få lavet. Desuden gav dækhistorien mig en vis grad af privatliv, med den simple trussel at skulle fortælle

om hele mit igangværende arbejde afværgede jeg de fleste, bortset fra de ihærdigst nysgerrige.

Og jeg var forfatter. I Australien havde jeg skrevet, siden jeg var i starten af 20'erne. Jeg skulle lige til at lancere min første udgivelse, da mit ægteskab kollapsede. Jeg mistede forældremyndigheden over min datter, og jeg mistede mit liv til narko, kriminalitet, fængsling og flugt. Men selv på flugt var det at skrive stadig en daglig vane og en del af min instinktmæssige rutine. Sågar på Leopolds var mine lommer fulde af notater, skrevet på servietter, kvitteringer og papirlapper. Jeg holdt aldrig op med at skrive. Det var, hvad jeg gjorde, uanset hvor jeg var, eller hvordan omstændighederne ændrede sig. En af grundene til, at jeg husker de tidlige Bombay-måneder så godt, er, at hver gang jeg var alene, skrev jeg om de nye venner og de samtaler, vi havde. Og at skrive var noget af det, der reddede mig, disciplinen og abstraktionen ved at sætte ord på mit liv, hver dag, hjalp mig med at håndtere skammen og dens fætter, fortvivlelsen.

'Nå, Scheisse, jeg ved ikke lige, hvad man kan skrive om i Bombay. Det er ikke et godt sted, ja. Min veninde Lisa siger, at det var det her sted, de tænkte på, da de opfandt ordet hul. Jeg synes godt, man kan kalde det et hul. Måske var det bedre, hvis du tog et andet sted hen og skrev om det i stedet, som Rajasthan for eksempel. Jeg har hørt, at Rajasthan ikke er et hul.'

'Hun har ret, Lin,' tilføjede Karla. 'Det her er ikke Indien. Her er folk fra hele Indien, men Bombay er ikke Indien. Bombay er sin egen verden, en verden i sig selv. Det rigtige Indien er der ude.'

'Hvor ude?'

'Der ude hvor lysene ender.'

'Jeg er sikker på, at I har ret,' svarede jeg og gav hende et påskønnende smil, for måden hun svarede på. 'Men indtil videre kan jeg lide det her. Jeg kan lide storbyer, og det her er verdens tredjestørste by.'

'Du er begyndt at lyde som din turguide,' drillede Karla. 'Jeg tror, Prabaker har undervist dig lidt for godt.'

'Det kan godt være. Han har fyldt mit hoved med facts og tal hver dag i to uger – egentlig ret utroligt for en fyr, der forlod skolen, da han var syv, og har lært sig selv at læse og skrive på gaden.'

'Hvad for nogle facts og tal?' spurgte Ulla.

'Jamen, for eksempel er det officielle befolkningstal i Bombay 11 millioner, men Prabu siger, at de fyre, der styrer de illegale spillesteder, har et bedre bud på det reelle befolkningstal, og de gætter på alt mellem 13 og 15 millioner. Og der bliver talt 200 dialekter i byen hver dag. 200 dialekter, helt ærligt! Det er som at være i verdens navle.'

Som respons på al den snak om sprog begyndte Ulla at tale hurtigt og anspændt på tysk til Karla. Ved et tegn fra Modena rejste hun sig og tog sin pung og cigaretter. Den stille spanier forlod bordet uden et ord og gik mod den åbne buegang, der førte mod gaden.

'Jeg har et job,' meddelte Ulla surmulende, 'Ses i morgen, Karla. Omkring klokken 11, ja? Måske kan vi spise sammen i morgen aften, Lin, hvis du er her? Det kunne være hyggeligt. Farveller! Tschus!'

Hun gik bagefter Modena, fulgt af lystne og beundrende blikke fra mange af mændene i baren. Didier valgte i samme øjeblik at opsøge andre bekendtskaber ved et andet bord. Karla og jeg var alene.

'Du ved godt, hun ikke mener det, ikke?'

'Mener hvad?'

'Det med at spise aftensmad med dig i morgen aften. Det er bare hendes facon.'

'Det ved jeg godt,' grinede jeg.

'Du kan godt lide hende, ikke?'

'Jo, jeg kan. Hvad? – er det sjovt?'

'Ja, på en måde. Hun kan også godt lide dig.'

Hun tav, og jeg troede, at hun skulle til at forklare sin kommentar, men da hun fortsatte, havde hun skiftet emne.

'Hun gav dig nogle penge. Amerikanske dollars. Hun fortalte mig det på tysk, så Modena ikke kunne forstå det. Det er meningen, at du skal give dem til mig, og så henter hun dem hos mig i morgen klokken 11.'

'Okay, Vil du have dem nu?'

'Nej, jeg vil ikke have dem her. Jeg bliver nødt til gå. Jeg har en aftale. Jeg er tilbage om en time. Kan du vente så længe? Eller komme tilbage og mødes med mig senere? Du kan følge mig hjem, hvis du har lyst.'

'Selvfølgelig, jeg skal nok være her.'

Da hun rejste sig for at gå, rejste jeg mig også og trak hendes stol ud. Hun gav mig et lille smil, med det ene øjenbryn løftet i ironi, hån eller begge dele.

'Jeg tog ikke gas på dig før. Du bør virkelig forlade Bombay.'

Jeg holdt øje med hende, da hun gik ud på gaden og steg ind i en privattaxi, der åbenbart havde ventet på hende. Idet den cremefarvede bil forsvandt ind i strømmen af aftentrafikken, dukkede en mandehånd, der med tykke fingre holdt fast i en perlekrans med grønne bedeperler, frem fra passagervinduet og verfede fodgængere væk med vink.

Alene tilbage satte jeg mig ned med stoleryggen mod væggen og lod aktiviteten fra Leopolds og de højrøstede gæster omslutte mig. Leopolds var den største bar og restaurant i Colaba og én af de største i hele byen. Det rektangulære rum i stueetagen havde en facade, der var lige så stor som fire almindelige restauranter, og var forsynet med to metaldøre, der var rullet om bag nogle træbuer for at give en vidtstrakt udsigt ud til Causeway, Colabas travleste og mest farverige gade. På første sal lå der en mindre, mere diskret bar med aircondition, der var understøttet af kraftige søjler, der delte stueetagen ind i omtrent lige store sektioner, som mange af bordene

var grupperet i. Spejlene på søjlerne og væggene gav gæsterne én af barens største attraktioner, chancen for at inspicere, beundre og flirte med andre på en diskret, om end ikke helt anonym måde. For mange var fordoblingen af deres eget spejlbillede i to eller flere spejle på samme tid en udsøgt fornøjelse at fordrive tiden på. Leopolds var et sted, hvor man kunne se på mennesker, blive set og se sig selv i færd med at blive set.

Der var cirka 30 borde, alle med perlefarvede, indiske marmorplader. Hvert bord havde fire eller flere cedertræsstole – 60 minutters stole plejede Karla at kalde dem, fordi de var lige akkurat så ubehagelige at sidde på, at kunderne ikke blev siddende længere end en time. En sværm af store ventilatorer summede rundt i det høje loft og satte det hvide pendullys i bevægelse med et langsomt, majestætisk svaj. Mahogniudsmykninger beklædte de malede vægge, omkransede vinduer og døre og indrammede de mange spejle. Overdådige frugter, som skulle bruges til desserter og juicer – papaya, sukkeræbler, mosambi appelsiner, vindruer, vandmelon, banan, santra appelsiner og i sæsonen fire typer mangoer – lå udstillet langs en hel væg i en pragtfuld overflod. Et kæmpe, massivt direktørskrivebord af teaktræ præsiderede som en sejlskibskommandobro på restaurantens travle dæk. Bagved det, hen ad en smal gang, kom et hjørne af det kaotiske køkken undertiden til syne bag de fortravlede tjenere og svedende dampskyer.

En falmet, men stadig overdådig stil mødte alle og holdt alles blik fanget, når de gik gennem de brede buer ind i Leopolds' lille verden af lys, farve og overdådige træpaneler. Dens fornemmeste pragt blev faktisk ikke beundret af nogen ud over de mest ydmyge arbejdere, fordi det kun var, når baren var lukket, og rengøringsfolkene hver morgen fjernede alle møblerne, at det smukke gulv kom til syne. Det komplicerede kakkelarbejde var en kopi af et mønster fra et palads i Nordindien, med sorte, cremefarvede og brune sekskanter, der strålede som sollys, der pludselig brød ud fra midten. Og således røbede en gulvbelægning beregnet til prinser, næsten usynlig for turisterne, der kun havde øje for deres egne refleksioner i de

blændende spejle, kun sin luksuriøse, fuldendte hemmelighed for barfodede rengøringsfolk, byens fattigste og mest ydmyge arbejdsmænd.

I én kølig, dyrebar time hver morgen, lige efter den åbnede, og gulvet var blevet gjort rent, var Leopolds en fredelig oase i den hårdt kæmpende by. Fra det tidspunkt, og indtil den lukkede ved midnat, var der konstant fyldt med besøgende fra hundredvis af lande og de mange lokale, både udenlandske og indere, der kom fra alle dele af byen for at foretage forretninger. Forretningerne spændte fra handel med narko, valutaer, pas, guld og sex til den uhåndgribelige, men ikke mindre lukrative handel om indflydelse – et uofficielt system, hvor bestikkelse og tjenester fremskyndede mange aftaler, forfremmelser og kontrakter i Indien.

Leopolds var uofficielt en frizone, pertentligt ignoreret af de ellers effektive betjente fra Colabas politistation lige ovre på den anden side af den travle gade. Alligevel blev særlige, uskrevne regler anvendt på forholdene mellem ovenpå og nedenunder, inden for og uden for restauranten, og de gjaldt for alle forretningstransaktionerne. Indiske prostituerede dekoreret med jasminblomsterkranse og viklet ind i udsmykkede sarier var forment adgang nedenunder og kunne kun ledsage kunder til baren ovenpå. Europæiske prostituerede havde kun tilladelse til at sidde nedenunder og tiltrække sig opmærksomhed fra mænd, som enten sad ved andre borde eller stoppede udenfor på gaden. Der blev åbenlyst handlet med narko og andet smuglergods, men varerne blev kun udvekslet uden for baren. Det var helt almindeligt at se køber og sælger blive enige om en pris, gå udenfor for at overdrage penge og varer, for derefter at gå tilbage og genindtage deres pladser ved bordet. Selv bureaukrater og magtfulde narkotikahandlere var bundet af de uskrevne regler. Aftaler indgået i de mørke bokse i baren ovenpå kunne kun indgås med håndtryk og kontanter udenfor på fortovet, så ingen kunne påstå, at man havde betalt eller modtaget bestikkelse inden for Leopolds vægge.

Selv om de fine linjer, der delte og forbandt det legale og illegale, ingen steder var optrukket mere stilfuldt, var de ikke unikke i forhold til andre steder. De handlende i gadeboderne udenfor solgte efterligninger af Lacoste, Cardin og Cartier med en vis pralende frækhed. Taxichaufførerne, der parkerede langs gaden, accepterede drikkepenge for at vippe deres spejle væk fra den ulovlige eller forbudte handling, der foregik på bagsædet, og en række betjente, som passede deres pligter med omhu på stationen på den anden side af gaden, havde betalt en gevaldig bestikkelse for det privilegium at have en lukrativ stilling i midtbyen.

Ved at sidde på Leopolds aften efter aften og lytte til samtalerne omkring mig, hørte jeg mange udlændinge og ikke så få indere klage over korruptionen, der hægtede sig fast til hvert aspekt af det offentlige og kommercielle liv i Bombay. Mine få uger i byen havde allerede lært mig, at disse beklagelser ofte var fair og sande. Men der findes ingen ukorrupte nationer. Der findes ingen systemer, der er immune over for pengemisbrug. Privilegerede og magtfulde topfolk smører deres hjul med returkommission og kampagnebidrag i de nobleste forsamlinger. Og de rige over hele verden lever længere og sundere liv end de fattige. Der er forskel mellem den uærlige bestikkelse og den ærlige bestikkelse, sagde Didier Levy engang til mig. Den uærlige bestikkelse er ens for hvert eneste land, men den ærlige bestikkelse findes kun i Indien. Jeg smilede, da han sagde det, fordi jeg vidste, hvad han mente. Indien var åben. Indien var ærlig. Og jeg elskede det fra første dag. Mit instinkt var ikke at kritisere. Mit instinkt var at observere, blive involveret og nyde byen, som jeg var ved at lære at elske. Jeg vidste ikke dengang, at min frihed og mit liv i de efterfølgende måneder og år ville være afhængig af indernes villighed til at dreje spejlet væk.

'Hvad, alene?' gispede Didier, da han kom tilbage til bordet. 'C'est trop! Ved du ikke, min kære ven, det er lidt modbydeligt at være alene her? Og du bør vide, at dét at være modbydelig er et privilegium, jeg udelukkende forbeholder mig selv. Kom, lad os drikke.'

Han lod sig dumpe ned på en stol ved siden af mig og kaldte på tjeneren for at bestille flere drinks. Jeg havde talt med ham på Leopolds næsten hver eneste aften i flere uger, men vi havde aldrig før været alene. Det overraskede mig, at han havde besluttet sig for at komme hen til mig, før Ulla, Karla eller en af hans andre venner var kommet tilbage. I beskeden målestok var det en form for accept, og jeg var taknemmelig for den.

Han trommede med fingrene på bordet, indtil whiskyen kom, drak halvdelen af sit glas i en grådig slurk, slappede så endelig af og vendte sig om mod mig med et smil og sammenknebne øjne.

’Du er langt væk.’

’Jeg tænkte på Leopolds – kiggede mig omkring og tog det hele til mig.’

’Et forfærdeligt sted,’ sukkede han og rystede hovedet med de tykke krøller. ’Jeg hader mig selv for at nyde det her sted så meget.’

To mænd, klædt i løse bukser, der sad stramt om anklerne, og mørkegrønne veste ud over de langærmede skjorter, der gik ned på lårene, henvendte sig til os og tiltrak Didiers skarpe opmærksomhed. De nikkede til ham, fremkaldte et bredt smil og et vink og satte sig så hos en gruppe venner ved et bord ikke langt fra vores.

’Farlige mænd,’ mumlede Didier, stadig med smilet siddende på læberne, mens han stirrede på deres rygge. ’Afghanere, Rafiq, den lille, han plejede at styre bøgerne på det sorte marked.’

’Bøgerne?’

’Pas. Han var bossen. Tidligere en meget stor fyr. Nu smugler han heroin gennem Pakistan. Han tjener mange penge på heroin, men han er meget bitter over at have mistet bogforretningen. Mænd blev dræbt i den kamp – de fleste af dem var hans mænd.’

De kunne umuligt have hørt bemærkningen, men i det samme drejede de to afghanere sig rundt i stolene og stirrede på os med mørke, alvorlige udtryk, som om de reagerede på hans ord. En af deres kammerater ved bordet lænede sig tæt over til dem og talte

med dem. Han pegede først på Didier, så på mig, og de flyttede blikket igen for at se mig direkte i øjnene.

'Dræbt …' gentog Didier dæmpet og smilede endnu bredere, indtil de to mænd igen vendte sig om. 'Hvis det ikke var fordi de lavede så gode forretninger, ville jeg nægte at lave forretning med dem.'

Han talte med sammenknebne læber som en fange under opsyn af fængselsbetjente. Det så sjovt ud. I australske fængsler er den hvisketeknik kendt som sideventil. Udtrykket stod klart i min hukommelse, og med Didiers adfærd sendte ordene mig tilbage til fængselscellen. Jeg kunne lugte det billige desinfektionsmiddel, høre nøglernes metalraslen og mærke de varme sten under mine fingerspidser. Flashbacks er almindelige for eksfanger, politimænd, soldater, ambulanceførere, brandmænd og andre, som ser og oplever traumer. Flashbacks kommer undertiden så pludseligt og upassende for omgivelserne, at den eneste fornuftige reaktion er en fjollet, ukontrollerbar latter.

'Tror du, jeg tager gas på dig?' stønnede han vredt.

'Nej, nej, overhovedet ikke.'

'Det er sandt, det kan jeg forsikre dig om. Der var en mindre krig om den forretning. Se, når man taler om solen, der kommer vinderne. Det er Bairam og hans mænd. Han er iraner. Han er håndlanger og én af dem, der arbejder for Abdul Ghani, der igen arbejder for én af de store bagmænd her i byen, Abdel Khader Khan. De vandt den lille krig og kontrollerer nu pasforretningerne.'

Med et let nik pegede han i retning af en gruppe unge mænd klædt i moderne, vestlige jeans og jakker, der lige var kommet ind gennem en af buerne. De gik hen til direktørens skrivebord og hilste varmt på ejeren af Leopolds, før de satte sig ved et bord i den fjerneste ende af rummet. Gruppens leder var en høj, kraftigt bygget mand, først i 30'erne. Han løftede sit buttede, joviale ansigt over sine venners hoveder og gennemsøgte rummet fra højre til venstre og modtog anerkendende, ærbødige nik og venlige smil fra en række

bekendtskaber ved andre borde. Da han fik øje på os, vinkede Didier.

’Blod,’ sagde han dæmpet, gennem sit strålende smil, ’De pas vil endnu et stykke tid blive stemplet med blod. For mig betyder det ikke noget. Hvad angår mad er jeg fransk, hvad angår kærlighed er jeg italiensk, og hvad angår forretninger er jeg schweizisk. Meget schweizisk. Helt neutral. Men der kommer mere blod på de bøger, det er jeg sikker på.’

Han vendte sig om mod mig og blinkede én gang, to gange med sine tykke øjenvipper for ligesom at løsrive sig fra truslen om at falde i staver.

’Jeg må være fuld,’ sagde han med behagelig undren. ’Lad os få endnu en drink.’

’Start du bare. Jeg skal lige drikke ud. Hvor meget koster de pas?’

’Alt fra 100 til 1.000 – dollars selvfølgelig. Vil du købe et?’

’Nej …’

’Arh. Det var en Bombay guldhandlers nej. Det var et nej, der betød måske, og jo mere lidenskabeligt nejet er, jo mere definitivt måske. Når du skal have et, så kom til mig. Så skal jeg arrangere det for dig – for en mindre kommission selvfølgelig.’

’Laver du mange … kommissioner her?’

’Mmm, det sker. Jeg skal ikke klage,’ storsmilede han med sine blå øjne, der strålede gennem linserne på de rødsprængte, alkoholslørede øjne. ’Jeg får ender til at mødes, som man siger, og når de mødes, får jeg penge af begge ender. Her i aften har jeg arrangeret et salg – to kilo Manali hash. Kan du se de italienske turister derovre ved frugten, fyren med det lange, blonde hår og pigen i rødt? De ville gerne købe. En eller anden – kan du se ham der ude på gaden, ham med den beskidte skjorte og uden sko, han venter på sin kommission – han sendte dem hen til mig, og jeg sendte dem videre til Ajay. Han laver hashforretninger, og han er en fantastisk forbryder. Se, han sidder sammen med dem nu, og de

smiler alle sammen. Handlen er hjemme. Mit arbejde for i aften er færdigt. Jeg er en fri mand!'

Han slog i bordet for at få endnu en drink, men da den lille flaske kom, holdt han den et øjeblik mellem sine hænder og stirrede på den med et grublende, eftertænksomt udtryk.

'Hvor lang tid bliver du i Bombay?' spurgte han, uden at se på mig.

'Det ved jeg ikke. Det er sjovt, det har alle spurgt mig om de sidste par dage.'

'Du har været her længere end normalt. De fleste mennesker kan ikke komme hurtigt nok herfra.'

'Der er en guide, han hedder Prabaker, kender du ham?'

'Prabaker Kharre? Det store smil?'

'Ja, det er ham. Han har vist mig rundt i et par uger nu. Jeg har set alle templerne, museerne, kunstgallerierne og en masse bazarer. Fra i morgen tidlig har han lovet at vise mig den anden side af byen – den rigtige by, kaldte han den. Han fik det til at lyde ret interessant. Så jeg bliver hængende lidt endnu for at se det, og bagefter beslutter jeg mig for, hvor jeg tager hen. Jeg har ikke travlt.'

'Det er meget sørgeligt, når man ikke har travlt, og jeg ville ikke være så letsindig med at indrømme det, hvis jeg var dig,' sagde han, stadig stirrende på flasken. Når han ikke smilede, så hans ansigt lasket, slapt og bleg-gråt ud. Han så ikke rask ud, men det var den slags utilpasheder, man selv bliver nødt til at gøre noget ved. 'Vi har et ordsprog i Marseille: en mand, der ikke har travlt, kommer hurtigt ingen steder. Jeg har ikke haft travlt i otte år.'

Pludselig ændrede hans humør sig. Han hældte en sjat fra flasken op i sit glas, så på mig med et smil og hævede sit glas.

'Nå, lad os drikke! For Bombay, et skønt sted ikke at have travlt! Og for civiliserede politimænd, der accepterer bestikkelse, hvis ikke i samfundets interesse, så i lovens. For bestikkelse!'

‘Det vil jeg skåle på,’ sagde jeg og slog mit glas mod hans i en skål. ’Så fortæl mig, Didier, hvad holder dig her i Bombay?’

’Jeg er fransk,’ svarede han og beundrede duggen på sit halvt løftede glas. ’Jeg er bøsse, jeg er jøde og jeg er forbryder, mere eller mindre i den rækkefølge. Bombay er den eneste by, jeg nogensinde har fundet, der tillader mig at være alle fire ting på samme tid.’

Vi lo og drak, og han vendte blikket mod det brede rum, hans sultne øjne hvilede til sidst på en gruppe indiske mænd, som sad i nærheden af én af indgangene. Han studerede dem i et stykke tid og nippede langsomt til sin drink.

’Jamen, hvis du bestemmer dig for at blive, så har du valgt det rigtige tidspunkt. Det er en tid med forandringer. Store forandringer. Kan du se de mænd, der spiser med stor appetit? De er Sainiks, arbejdere for Shiv Sena. Håndlangere, tror jeg, er det charmerende, politiske udtryk. Har din guide fortalt dig om Sena?’

’Nej, det tror jeg ikke.’

’En bevidst forsømmelse vil jeg kalde det. Shiv Sena partiet er fremtidens ansigt i Bombay. Måske er deres fremgangsmåde og deres politique fremtiden alle steder.’

’Hvilken slags politik?’

’Øh, regional, sprogbaseret, etnisk, os-imod-dem,’ svarede han kynisk hånende, mens han markerede hver karakteristik med fingrene på sin venstre hånd. Det var meget hvide, bløde hænder. Hans lange fingernegle var sorte af skidt. ’Politikkens frygt. Jeg hader politik og politikere endnu mere. De laver en religion på baggrund af begærlighed. Det er utilgiveligt. En mands forhold til begærlighed er en meget personlig ting, synes du ikke? Shiv Sena kontrollerer politiet, fordi de er et maharashtriask parti, og størstedelen af den laveste rang ved politiet er maharashtrianere. De kontrollerer også en masse slumområder, mange af fagforeningerne og noget af pressen. De har faktisk alt undtagen penge. Jo, de får støtte fra sukkerbaronerne og nogle af de handlende, men de store penge – industriens penge og de sorte penge – er i hænderne på

parsere og hinduer fra andre byer i Indien og de mest hadede af dem alle, muslimerne. Og her ligger problemet, guerre économique, sandheden bag deres snak om race, sprog og region. De ændrer byen, mere eller mindre hver dag. Selv navnet er ændret fra Bombay til Mumbai. Det er ikke lykkedes dem at ændre landkortene endnu, men de vil gøre det. Og de vil gøre næsten hvad som helst, forene sig med næsten hvem som helst i deres søgen. Der er muligheder. Formuer. Så sent som i de sidste par måneder har nogle Sainiks – øh, ikke de offentlige, ikke de højt placerede – lavet en aftale med Rafiq, hans afghanere og politiet. Mod betaling i kontanter og modydelser lukkede politiet, med undtagelse af ganske få, alle opiumsbulerne i byen. Dusinvis af de fineste rygesaloner, steder, der har tjent samfundet i generationer, blev lukket på en uge. Lukket for altid! Normalt interesserer jeg mig ikke det fjerneste for politiske svinestreger eller for slagtningen af store forretningsområder for den sags skyld. Det eneste, der er mere råt og kynisk end storpolitiske forretningssager, er store forretningssagers politik. Men her arbejder storpolitik og store forretningssager sammen for at ødelægge opiumsrygning, og jeg bliver så edderspændt rasende! Sig mig lige, hvad er Bombay uden sin chandu – sin opium – og sine opiumsbuler? Hvad skal der blive af verden? Det er en skandale!'

Jeg holdt øje med mændene, han havde beskrevet, mens de med energisk målrettethed koncentrerede sig om deres måltid. Bordet var fyldt med en bunke tallerkener med ris, kylling og vegetarretter. Ingen af de fem mænd talte eller så meget som så på hinanden, mens de spiste, de bøjede sig ind over deres tallerkener og skovlede hurtigt maden ind i munden.

'Det er en ret god sætning,' kommenterede jeg og smilede bredt. 'Den om storpolitiske forretningssager og store forretningssagers politik. Den kan jeg godt lide.'

'Åh, min kære ven, jeg kan ikke påstå, at det er min egen. Det var Karla, der fortalte mig den først, og jeg har brugt den lige siden. Jeg er skyldig i mange forbrydelser – i de fleste forbrydelser, når jeg skal

være helt ærlig – men jeg har aldrig taget æren for en klog bemærkning, der ikke var min egen.'

'Beundringsværdigt,' lo jeg.

'Jamen,' stønnede han, 'man bliver nødt til at trække en grænse et sted. Civilisation er, når alt kommer til alt, mere defineret af, hvad vi forbyder, end hvad vi tillader.'

Han stoppede og trommede med fingrene på sin højre hånd på den kolde marmorbordplade. Efter et kort øjeblik kastede han et blik på mig.

'Det var en af mine,' sagde han tilsyneladende irriteret over, at jeg ikke gjorde opmærksom på frasen. Da jeg ikke reagerede, begyndte han igen at snakke. 'Den om civilisationen … det var en af mine.'

'Og rigtig begavet,' svarede jeg hurtigt.

'Overhovedet ikke,' sagde han beskedent, hvorefter han fangede mit blik, og vi skreg af grin.

'Hvad fik Rafiq ud af det, hvis det er okay, at jeg spørger. Det der med at lukke alle opiumsbulerne. Hvorfor gik han med til det?'

'Gik med til det?' sagde Didier med rynket panden. 'Hvorfor? Det var hans idé. Der er flere penge i garad – heroin – end der er i opium. Og nu er de alle sammen, alle de fattige som før var chandurygere, blevet garadrygere. Rafiq kontrollerer garad, heroinen. Ikke det hele, selvfølgelig. Ingen personer kontrollerer alene de tusindvis kilo heroin, der kommer fra Afghanistan gennem Pakistan til Indien. Men en masse af det er hans, en masse af den brune Bombay heroin. Der er tale om mange penge, min ven, rigtigt mange penge.'

'Hvorfor gik politikerne med til det?'

'Uhm, det er ikke kun heroin og hash, der kommer fra Afghanistan til Indien,' betroede han mig med dæmpet stemme og talte igen ud gennem den ene side med sammenknebne læber. 'Det er også skydevåben, tunge våben og sprængstoffer. Sikherne bruger i øjeblikket de våben i Punjab, det samme gør de muslimske separatister i Kashmir. Der er våben, ser du. Og der er magt, magten

til at forsvare mange af de fattige muslimer, som er Shiv Senas fjender. Hvis man kontroller en narkohandel, kan man få indflydelse på en anden handel med våben. Og Sena partiet er desperat efter at kontrollere strømmen af våben ind i deres stat, deres Maharashtra. Penge og magt. Se der, ved bordet ved siden af Rafiq og hans mænd. Kan du se de tre afrikanere, to mænd og en kvinde?'

'Ja. Jeg bemærkede hende før. Hun er meget smuk.'

Hendes unge ansigt med dets fremtrædende kindben, blødt udadbuede næse og meget fyldige læber så ud, som om det var formet i vulkansk sten af strømmen fra en flod. Hendes hår var flettet i mange lange, fine, perlebesatte fletninger. Hun lo af en vittighed med sine venner, og hendes tænder glimtede, store og perfekt hvide.

'Smuk? Det synes jeg ikke. Blandt afrikanere er mændene de smukke, efter min mening, hvorimod kvinderne kun er meget attraktive. For europæere forholder det sig lige omvendt. Karla er smuk, og jeg har aldrig kendt en europæisk mand, der er smuk på samme måde. Men det er en helt anden sag. Det, jeg ville sige, var, at de er Rafiqs kunder, nigerianere, og deres handel mellem Bombay og Lagos er en af modydelserne – sidegevinst tror jeg det hedder – af den her aftale med Sainiks. Sena har en mand ved toldvæsenet i Bombay. Så mange penge skifter hænder. Rafiqs lille lumske projekt er et sammenfiltret net af lande: Afghanistan, Indien, Pakistan og Nigeria og magthaverne – politi, toldere og politikere. Det hele er en del af en magtkamp, her i vores forbandede og elskede Bombay. Og det hele, alle de intriger, stammer fra lukningen af mine kære, gamle opiumsbuler. En tragedie.'

'Den her Rafiq,' mumlede jeg og lød mere skarp, end det var min mening, 'er noget af en fyr, ikke?'

'Han er afghaner, og hans land er i krig, min ven. Det giver ham en fordel. Og han arbejder for Walidlalla-mafiarådet – et af de mest magtfulde. Hans nærmeste kompagnon er Chuha, en af de farligste mænd i Bombay. Men den virkelige magthaver her, i den her del af byen er den store boss, lord Abdel Khader Khan. Han er en digter, en filosof og kriminalitetens hersker. De kalder ham Khaderbhai.

Khader-storebror. Der findes andre, der har flere penge og flere våben end Khaderbhai – han er en streng, principfast mand, ser du, og der er mange lukrative ting, som han ikke vil gøre. Men netop de principper giver ham måske – jeg ved ikke helt, hvordan jeg skal formulere det – en umoralsk overlegenhed, og der er ikke nogen i den her del af Bombay, der reelt har mere magt end ham. Mange mennesker tror, han er en helgen med overnaturlige evner. Jeg kender ham, og jeg siger dig, at Khaderbhai er den mest fascinerende mand, jeg nogensinde har mødt. Hvis jeg må tillade mig den lille ubeskedenhed, så gør det ham til et virkeligt usædvanligt individ, for jeg har mødt rigtig mange meget interessante mænd i mit liv.'

Han lod ordene stå et øjeblik i øjenkontakten mellem os.

'Kom nu, du drikker ikke noget! Jeg hader, når folk er så lang tid om at drikke et enkelt glas. Det er som at bruge kondom, når man onanerer.'

'Ikke helt,' lo jeg. 'Jeg, øh, jeg venter på, at Karla kommer tilbage. Hun kan komme hvert minut.'

'Arh, Karla …' Han udtalte hendes navn med en lang, snurrende trille. 'Og hvad er præcis dine intentioner med vores uransagelige Karla?'

'Hvad mener du?'

'Måske skulle man spekulere mere over, hvilke intentioner hun har med dig, hvad?'

Han hældte det sidste fra enlitersflasken op i glasset og fyldte det op med det sidste af sodaen. Han havde drukket uafbrudt i mere end en time. Øjnene var lige så røde og blodsprængte som bagsiden af en boksers næve, men blikket var uden vaklen, og hænderne var præcise i deres bevægelser.

'Jeg så hende på gaden kun få timer efter, jeg landede i Bombay,' hørte jeg mig selv sige. 'Der var noget ved hende der … jeg tror, hun er én af grundene til, at jeg har været her så længe. Hende og

Prabaker. Jeg kan godt lide dem – jeg kunne lide dem begge ved første øjekast. Jeg er en menneskekender, hvis du ved, hvad jeg mener. Jeg vil fortrække et blikskur frem for Taj Mahal, hvis menneskene i det var interessante – ikke at jeg har set Taj Mahal endnu.'

'Det er utæt,' konstaterede Didier tørt og affærdigede det arkitektoniske vidunder med tre ord. 'Men sagde du interessant? Er Karla interessant?'

Han lo igen højt. Det var en besynderlig, skinger latter, ubehagelig og nærmest hysterisk. Han slog mig hårdt i ryggen og spildte lidt af sin drink.

'Ha! Ved du hvad, Lin, jeg bifalder dig, selv om en blåstempling fra mig er en meget skrøbelig anerkendelse.'

Han tømte glasset, hamrede det i bordet og tørrede sit tæt trimmede overskæg med bagsiden af hånden. Da han så mit forvirrede udtryk, lænede han sig tæt ind til mig, indtil vores ansigter kun var få centimeter fra hinanden.

'Lad mig forklare dig noget. Se dig omkring. Hvor mange mennesker kan du se?'

'Jamen, måske 60 eller 80.'

'80 mennesker. Grækere, tyskere, italienere, franskmænd og amerikanere. Turister fra alle vegne. Spiser, drikker, snakker og griner. Og fra Bombay – indere, iranere, afghanere, arabere og afrikanere. Men hvor mange af de mennesker har reel magt, reel skæbne, reel dynamique, hvad angår tid, sted og over tusindvis af menneskers liv? Det skal jeg sige dig – fire. Fire mennesker i det her rum har magt, og den resterende del er som resten af menneskene alle steder, magtesløse, sovende i drømmen, anonyme. Når Karla kommer tilbage, vil der være fem mennesker med magt i det her rum. Dét er Karla, hende du kalder interessant. Jeg kan se på dit udtryk, min unge ven, at du ikke forstår, hvad jeg siger. Lad mig forklare det på en anden måde. Karla er rimelig god til at være en ven, men hun er formidabelt god til at være en fjende. Når du

bedømmer magten hos en person, må du bedømme vedkommendes egenskaber både som ven og som fjende. Og der er ingen i den her by, der er en værre eller farligere fjende end Karla.'

Han stirrede mig i øjnene, kiggede efter noget, flyttede blikket fra det ene til det andet øje og tilbage igen.

'Du kender den form for magt, jeg taler om, gør du ikke? Rigtig magt. Den magt, der får mænd til at lyse som stjerner eller knuser dem til støv. Hemmelighedsmagten. Frygtelige, frygtelige hemmeligheder. Magten til at leve uden samvittighedsnag eller fortrydelse. Er der noget i dit liv, Lin, du fortryder? Er der noget som helst, du har gjort, som du fortryder?'

'Ja, jeg tror jeg …'

'Selvfølgelig gør du det! Og det gør jeg også, fortryder … ting, som jeg har gjort … eller ikke har gjort. Men ikke Karla. Og det er derfor, hun er som de andre, de få andre i det her rum, som har den reelle magt. Hun har et hjerte som deres, og det har du og jeg ikke. Åh, tilgiv mig, jeg er næsten fuld, og jeg kan se, at mine italienere skal til at gå. Ajay vil ikke vente ret meget længere. Jeg må hellere gå nu og indkassere min lille kommission, før jeg kan tillade mig at blive helt fuld.'

Han lænede sig tilbage i stolen og skubbede sig så op at stå ved at læne sig tungt mod bordet med begge sine bløde, hvide hænder. Uden et ord eller et blik gik han, og jeg så ham gå hen imod køkkenet, slingrende mellem bordene med en erfaren drankers rullende, fjedrende gang. Sportsjakken var krøllet og rynket bagpå, hvor han havde lænet sig op ad stolen, og buksebagen hang i posede folder. Før jeg lærte ham godt at kende, før det gik op for mig, hvad det betød, at han i otte år havde levet af kriminalitet og lidenskab i Bombay uden at få en eneste fjende og uden at låne en eneste dollar, havde jeg en tilbøjelighed til at affærdige Didier som ikke meget andet end en underholdende, men håbløs drukkenbolt. Det var en nem fejl at begå, og én som han selv lagde op til.

Den første regel for sortbørshandel er: Lad aldrig nogen vide, hvad du tænker. Didiers følgeslutning af reglen var: Vid altid, hvad de andre tænker om dig. Det lurvede tøj, det matte, krøllede hår, fladtrykt, hvor det havde hvilet på puden natten før, selv hans forkærlighed for alkohol, overdrevet til hvad der tydede på at være en invaliderende afhængighed – de var alle udtryk for det image, han dyrkede, og var omhyggeligt nuanceret som en professionel skuespillers. Han lod folk tro, at han var harmløs og hjælpeløs, fordi det var det stik modsatte af sandheden.

Jeg havde dog ikke lang tid til at tænke på Didier, eller de forvirrede bemærkninger han var kommet med, for Karla kom kort tid efter tilbage, og vi forlod restauranten næsten med det samme. Vi tog den lange vej hen til hendes lille hus og gik langs muren ud mod havet, der løber fra Gateway of India til Radio Club Hotel. Den lange, brede gade lå øde. På vores højre side bag en række platantræer lå hotellerne og beboelsesejendommene. Et par lys her og der i vinduerne afbildede grafisk de liv, der blev levet i de rum – en skulptur blev stillet til skue på en væg, en boghylde på en anden, en plakat med nogle indiske guder, indrammet i træ, omgivet af blomster og osende røgelsespinde, og i hjørnet af et vindue i gadeniveau kunne man lige skimte to slanke hænder presset sammen i bøn.

På vores venstre side lå et enormt stort segment af verdens største havn, det mørke vand glimtede som stjerner fra de hundredvis af forankrede skibes fortøjningslygter. Længere ude flimrede horisonten af ild, slynget ud af de havplacerede raffinaderitårne. Der var ingen måne. Det var næsten midnat, men luften var stadig lige så varm, som den havde været først på eftermiddagen. Højvandet i Det Arabiske Hav sendte engang imellem skumsprøjt hen over den taljehøje stenmur – tågedis, der hvirvlede på den tørre, hede ørkenvind samum, der kom hele vejen fra Afrikas kyst.

Vi gik langsomt. Jeg kiggede tit op på himlen, der var så tæt besat af stjerner, som nattens sorte net, bulende og fyldt til randen med dens glitrende fangst. Fængselsophold betød år uden en solopgang, en

solnedgang eller en nattehimmel, låst inde i en celle 16 timer i døgnet, fra tidligt på eftermiddagen til sen morgen. Fængselsophold betød, at de fjernede solen, månen og stjernerne. Fængsel var ikke helvede, men der var heller ikke noget himmelsk i det. På sin vis var det nøjagtigt lige så slemt.

'Man kan godt drive det lidt for vidt, det med at være en god lytter, at du ved det.'

'Hvad? Åh undskyld. Jeg gik lige og tænkte,' undskyldte jeg og løsrev mig fra mine tanker. 'Hov, før jeg glemmer det, her er pengene, Ulla gav mig.'

Hun tog imod det sammenrullede seddelbundt og smed det i håndtasken uden at se på det.

'Det er ret mærkeligt, ikke? Ulla fulgte med Modena for at løsrive sig fra en anden, som styrede hende som en slave. Nu er hun på en måde Modenas slave. Men hun elsker ham, og hun skammer sig over, at hun bliver nødt til lyve for ham, for at beholde lidt penge til sig selv.'

'Nogle folk har brug for det der herre – slave noget.'

'Ikke bare nogle folk,' svarede hun med en pludselig og foruroligende bitterhed. 'Da du talte med Didier om frihed, da han spurgte dig: friheden til at gøre hvad? – svarede du friheden til at sige nej. Det er sjovt, men jeg tænkte på, at det er mere vigtigt at have friheden til at sige ja.'

'Nu vi taler om Didier,' sagde jeg uden videre og prøvede at ændre emnet for at gøre hende i bedre humør, 'så havde jeg en lang snak med ham her til aften, mens jeg ventede på dig.'

'Jeg tror, Didier er den, der har talt mest,' gættede hun.

'Nå ja, det gjorde han vel, men det var interessant. Jeg nød det. Det er første gang, vi nogensinde har talt sammen på den måde.'

'Hvad fortalte han dig?'

’Fortalte mig?’ Den vending forekom mig spøjs. Den havde en antydning af, at der var ting, han ikke burde have fortalt. ’Han gav mig noget baggrundsviden om nogle af personerne på Leopolds. Afghanerne, iranerne, Shiv Sainiks – eller hvad de nu hedder – og de lokale mafiabosser.’

Hun sendte mig et skævt, lille smil.

’Jeg ville ikke lægge alt for meget i, hvad Didier siger. Han kan være meget overfladisk, specielt når han er alvorlig. Han er den type, der går lige til grænsen, hvis du ved, hvad jeg mener. Jeg fortalte ham engang, at han er så overfladisk, at det bedste, han kan håndtere, er en enkelt tvetydighed. Det sjove ved det er, at han kan lide det. Men jeg må sige til hans fordel, at man ikke kan fornærme Didier.’

’Jeg troede, at I to var venner,’ kommenterede jeg og besluttede mig for ikke at gentage, hvad Didier havde sagt om hende.

’Venner … tja, en gang imellem, jeg er egentlig ikke så sikker på, hvad venskab er. Vi har kendt hinanden i årevis. Vi boede engang sammen – fortalte han det?’

’Nej, det gjorde han ikke.’

’Joh. I et år, da jeg lige var kommet til Bombay. Vi delte en faldefærdig, forsømt lille lejlighed i Fort-området. Bygningen smuldrede omkring os. Hver morgen plejede vi at vågne med puds i ansigtet fra det ildevarslende loft, og der var altid nye stykker sten, træ og andre ting i gangen. Hele bygningen styrtede sammen i monsunen for et par år siden, og et par mennesker blev dræbt. Jeg går undertiden den vej forbi og kigger på det hul i himlen, hvor mit soveværelse plejede at være. Jeg formoder, man kan sige, at vi var tæt knyttet, Didier og jeg. Men venner? Venskab er noget, der bliver sværere at forstå, jo ældre man bliver. Venskab er en slags algebraisk test, som ingen består. Når jeg er i dårligst humør, tror jeg, man bedst kan beskrive en ven som alle og enhver, man ikke foragter.’

Hendes tonefald var alvorlig, men jeg tillod mig at grine forsigtigt.

’Det er en smule overdrevet, tror jeg.’

Hun kiggede på mig med en dyb rynke i panden, men så lo hun også.

’Det er det måske. Jeg er træt, jeg har ikke fået nok søvn de sidste par nætter. Det var ikke min mening at være hård ved Didier. Det er bare det, at han kan være virkelig træls nogle gange, ikke? Sagde han noget om mig?’

’Han … han sagde, at han synes, du er smuk.’

’Sagde han det?’

’Ja. Han talte om skønheden i hvide og sorte mennesker, og han sagde, Karla er smuk.’

Hun løftede sine øjenbryn, let og glædeligt overrasket.

’Jamen, det vil jeg tage som et kæmpe kompliment, selv om han er en skamløs løgner.’

’Jeg kan godt lide Didier.’

’Hvorfor?’ spurgte hun hurtigt.

’Øh, det ved jeg ikke. Det er hans professionalisme, tror jeg. Jeg kan godt lide folk, der er eksperter i, hvad de gør. Og der er den tristhed over ham, der … der på en måde giver mig en mening. Han minder mig om nogle fyre, jeg kendte. Venner.’

’I det mindste prøver han ikke at skjule sin dekadence,’ erklærede hun, og jeg kom pludselig i tanke om noget, Didier havde fortalt mig om Karla og hemmelighedernes magt. ’Måske er det dét, vi virkelig har tilfælles, Didier og jeg – vi hader begge hyklere. Hykleri er bare en anden form for ondskab. Og Didier er ikke ond. Han er vild, men han er ikke ond. Han har været stille her på det sidste, men der var engang, hvor hans lidenskabelige affærer var hele byens skandale eller i det mindste blandt de udlændinge, der bor her. En jaloux elsker, en ung, marokkansk dreng, jagtede ham ned ad Causeway med et sværd en aften. De var begge splitternøgne – en temmelig chokerende hændelse i Bombay, og hvad angår Didier, var det noget

af et syn, kan jeg love dig. Han løb ind på Colaba politistationen, og de reddede ham. De er meget konservative, hvad angår sådan nogle ting i Indien, men Didier har én regel – han involverer sig aldrig seksuelt med indere – og jeg tror, at de respekterer ham af samme grund. En masse udlændinge kommer her kun for at have sex med meget unge indiske drenge. Didier foragter dem, og han begrænser sig til kun at have affærer med udlændinge. Det vil ikke overraske mig, hvis det er derfor, at han har fortalt dig så meget om andres forretninger her til aften. Han prøvede måske at forføre dig ved at imponere dig med sit kendskab til de lyssky forretninger og hemmelige mennesker. Åh, goddag! Katzeli! Hej, hvor kom du fra?'

Vi var stødt på en kat, der sad sammenkrøbet på muren ud mod havet og spiste rester fra en pakke, en eller anden havde smidt der. Det tynde, grå dyr krøb sammen og skulede, knurrede og peb på samme tid, men tillod Karla at ae dets ryg, mens det sænkede hovedet og igen begyndte at spise. Det var et indskrumpet og ru eksemplar med ét tygget øre, formet som en rosenknop, og bare pletter på siderne og ryggen, der afslørede sår, som ikke var helet. Jeg fandt det utroligt, at sådan et vildt, afmagret dyr ville tillade sig selv at blive kælet med af en fremmed, og at Karla ønskede at gøre det. Det virkede dengang endnu mere overraskende på mig, at katten havde sådan en glubende appetit på grøntsager og ris, tilberedt i en sauce med hele, meget stærke chilier.

'Åh, se ham,' kurrede hun. 'Er han ikke smuk?'

'Tja …'

'Beundrer du ikke hans mod, hans beslutning om at leve?'

'Jeg er bange for, at jeg ikke så godt kan lide katte. Jeg har ikke noget imod hunde, men katte …'

'Men du må da kunne lide katte! I en perfekt verden vil alle menneskene være som katte klokken to om eftermiddagen.'

Jeg lo.

’Har du nogensinde fået at vide, at du har en meget besynderlig måde at udtrykke dig på?’

’Hvad mener du?’ spurgte hun og vendte sig hurtigt om imod mig.

Selv i gadebelysningen kunne jeg se, at hendes ansigt blussede, næsten vredt. Jeg vidste ikke dengang, at det engelske sprog var en mindre besættelse for hende, at hun studerede, skrev og arbejdede hårdt for at sammensætte de begavede brudstykker af sin samtale.

’Bare at du har en unik måde at udtrykke dig på. Misforstå mig ikke, jeg kan godt lide det. Jeg kan rigtig godt lide det. Det er ligesom … tja … tag i går for eksempel, da vi alle sammen talte om sandhed. Sandhed med stort S. Absolut sandhed. Ultimativ sandhed. Og findes der nogen sandhed, er noget som helst sandt? Alle havde en mening om det – Didier, Ulla, Maurizio, selv Modena. Så var det, du sagde, Sandheden er en tyran, vi alle lader som om, vi kan lide. Jeg blev fuldstændig lamslået. Havde du læst det i en bog eller hørt det i et teaterstykke eller i en film?’

’Nej, det har jeg selv fundet på.’

’Jamen, det er dét, jeg mener. Jeg tror ikke, jeg ville kunne genfortælle noget af det, de andre sagde og være sikker på, at jeg citerede det korrekt. Men din sætning – den glemmer jeg aldrig.’

’Er du enig i den?’

’Hvad – at sandheden er en tyran, vi lader som om, vi kan lide?’

’Ja.’

’Nej, det er jeg ikke, overhovedet ikke. Men jeg elsker idéen og måden, du udtrykker den på.’

Hendes skæve smil fastholdt mit blik. Vi tav et øjeblik, og lige idet hun så væk, begyndte jeg igen at snakke for at fastholde hendes opmærksomhed.

’Hvorfor kan du lide Biarritz?’

’Hvad?’

’Forleden dag, i forgårs, sagde du, at Biarritz er et af dine favoritsteder. Jeg har aldrig været der, så jeg kender ikke stedet på hverken den ene eller anden måde. Men jeg kunne godt tænke mig at få at vide, hvorfor du så godt kan lide det?’

Hun smilede, rynkede næsen med et undrende udtryk, der kunne være hånligt eller fornøjet.

’Kan du huske det? Så må jeg hellere fortælle dig det. Biarritz … hvordan skal jeg forklare det … jeg tror, det er havet. Atlanterhavet. Jeg elsker Biarritz om vinteren, når turisterne er væk, og havet er så skræmmende, at det forvandler mennesker til sten. Man kan se dem stå på de øde strande og stirre ud på havet – statuer, spredt langs stranden mellem skrænterne, stivfrosne af den frygt de følte, da de kiggede ud på havet. Det er ikke som andre have – ikke som det varme Stillehav eller Det Indiske Ocean. Atlanterhavet om vinteren er virkelig nådeløst og brutalt ubarmhjertigt. Du kan mærke det kalde på dig. Du ved, at det ønsker at slæbe dig med ud og trække dig nedunder. Det er så smukt, jeg brød bare sammen, første gang jeg virkelig kiggede på det. Og jeg havde lyst til at gå ud i det. Jeg havde lyst at slippe mig selv fri og gå ud under de store, vrede bølger. Det er den mest skræmmende ting. Men menneskene i Biarritz, de er de mest tolerante og medgørlige mennesker i Europa, tror jeg. Intet får dem til at flippe ud. Intet er for overdrevent. Det er på en måde lidt mærkeligt – ved de fleste ferieområder er menneskene vrede og havet roligt. I Biarritz er det lige omvendt.’

’Tror du, at du tager tilbage én dag – for at blive, mener jeg?’

’Nej,’ sagde hun hurtigt. ’Hvis jeg nogensinde skulle rejse herfra for altid, vil det være for at tage tilbage til Staterne. Der voksede jeg op efter mine forældres død. Og jeg kunne godt tænke mig at tage tilbage, engang. Jeg tror, det er det sted, jeg elsker allermest. Der er noget tillidsfuldt, åbenhjertigt og … og tappert over Amerika og det amerikanske folk. Jeg føler mig ikke amerikansk – det tror jeg i det mindste ikke, at jeg gør – men jeg føler mig tryg i deres selskab, hvis du forstår, hvad jeg mener, mere end jeg gør med nogen andre mennesker, hvor som helst.’

’Fortæl mig om de andre,’ sagde jeg og ville have hende til at blive ved med at snakke.

’De andre?’ spurgte hun, pludselig med alvorlig mine.

’Slænget på Leopolds. Didier og de andre. Fortæl mig om Letitia til at begynde med. Hvor kender du hende fra?’

Hun løsnede op og lod øjnene strejfe hen over skyggerne på den anden side af gaden. Stadig tænkende, stadig overvejende løftede hun blikket mod nattehimlen. Det blåhvide lys fra gadelampen smeltede til væske på hendes læber og i hendes kugleformede, store øjne.

’Lettie boede en overgang i Goa,’ begyndte hun med ømhed i stemmen. ’Hun kom til Indien af de sædvanlige grunde – fester og det spirituelle. Hun fandt festerne, og hun nød dem, tror jeg. Lettie elsker en fest. Men hun havde ikke så meget held med den spirituelle side. Hun tog tilbage til London – to gange i løbet af et år – men så kom hun tilbage til Indien for at prøve det med sjælen en sidste gang. Hun er på en sjælemission. Hun er hård i munden, men hun er en meget spirituel pige. Jeg tror virkelig, at hun er den mest spirituelle af os alle.’

’Hvor bor hun? Ikke for at snage – men som jeg sagde før, jeg vil bare gerne lære, hvordan folk arbejder for føden. Jeg mener, hvordan udlændinge klarer sig her.’

’Hun er ekspert inden for ædelsten – ædelsten og juveler. Hun arbejder på kommissionsbasis for nogle udenlandske købere. Det var Didier, der skaffede hende jobbet. Han har kontakter overalt i Bombay.’

’Didier?’ smilede jeg oprigtigt overrasket. ’Jeg troede, at de hadede hinanden – ja, måske ikke ligefrem hader. Jeg troede, at de ikke kunne udstå hinanden.’

’Joh, de irriterer helt klart hinanden. Men der ligger et sandt venskab gemt. Hvis der skete noget slemt med den ene af dem, ville den anden blive slået helt ud.’

’Hvad med Maurizio?’ spurgte jeg og prøvede at holde mit tonefald roligt. Den høje italiener var for smuk, for selvsikker, og jeg misundte ham for hans dybere kendskab til Karla og hans venskab med hende. ’Hvad er hans historie?’

’Hans historie? Jeg kender ikke hans historie,’ svarede hun og rynkede panden igen. ’Hans forældre døde og efterlod ham en masse penge. Han brugte dem, og jeg tror, at han udviklede noget af et talent for at bruge penge.’

’Andre folks penge?’ spurgte jeg. Hvis jeg skal være ærlig, virkede jeg måske for ivrig, for hun svarede mig med et spørgsmål.

’Kender du historien om skorpionen og frøen? Du ved den om frøen, der indvilliger i at bære skorpionen over floden, fordi skorpionen lover ikke at stikke ham?’

’Jah. Og så stikker skorpionen frøen halvvejs over floden. Frøen, der er ved at drukne, spørger skorpionen, hvorfor han gjorde det, når de nu begge vil drukne, og skorpionen svarer, at han er en skorpion, og det er hans natur at stikke.’

’Ja,’ sukkede hun og nikkede langsomt, indtil rynkerne forlod hendes pande. ’Sådan er Maurizio. Og hvis man ved det på forhånd, er han ikke noget problem, fordi man bare ikke tilbyder at bære ham over floden. Forstår du, hvad jeg mener?’

Jeg havde været i fængsel. Jeg vidste præcis, hvad hun mente. Jeg nikkede og spurgte hende om Ulla og Modena.

’Jeg kan godt lide Ulla,’ svarede hun hurtigt og sendte mig det skæve smil igen. ’Hun er skør og upålidelig, men jeg føler for hende. Hun var en rig pige i Tyskland, og hun legede med heroin, indtil hun blev afhængig. Hendes familie udstødte hende, så hun tog til Indien – hun var sammen med en skidt fyr, en tysk fyr, en junkie ligesom hende, som satte hende til at arbejde et meget barsk sted. Et frygteligt sted. Hun elskede fyren. Hun gjorde det for ham. Hun ville have gjort alt for ham. Nogle kvinder er på den måde. Nogle forelskelser er på den måde. De fleste forelskelser er på den måde, sådan som jeg ser det. Ens hjerte begynder at føles som en overfyldt

redningsbåd. Man smider sin stolthed ud for at få den til at holde sig oven vande og sin selvrespekt og sin selvstændighed. Efter et stykke tid begynder man at smide folk ud – sine venner, alle dem man plejede at kende. Og det er stadig ikke nok. Redningsbåden synker stadig, og man ved, at den vil tage én med sig. Jeg har set det ske for en masse piger her. Jeg tror, det er derfor, jeg er træt af kærlighed.'

Jeg kunne ikke sige, om hun talte om sig selv eller vendte ordene mod mig. Uanset hvad var de tydelige, og jeg ønskede ikke at høre dem.

'Og hvad med Kavita? Hvordan passer hun ind?'

'Kavita er fantastisk! Hun er freelancer – du ved – en freelance skribent. Hun vil gerne være journalist, og jeg tror nok, hun skal blive det. Jeg håber, hun klarer det. Hun er kvik, ærlig og modig. Hun er også smuk. Synes du ikke, at hun er en rigtig lækker pige?'

'Helt sikkert,' samtykkede jeg og mindedes de honningfarvede øjne, de fyldige og velformede læber og de lange, udtryksfulde fingre. 'Hun er en smuk pige. Men jeg synes, de alle sammen ser godt ud. Selv Didier, på hans krøllede facon, der er noget Lord Byron over ham. Lettie er en skøn pige. Hendes øjne ler altid – de er virkelig is-blå hendes øjne, er de ikke? Ulla ligner en dukke, med de store øjne og store læber i det runde ansigt. Men det er et kønt dukkeansigt. Maurizio er smuk som en model, og Modena er smuk på en anden måde, som en tyrefægter eller sådan noget. Og du er … du er den smukkeste kvinde, jeg nogensinde har set med mine egne øjne.'

Sådan, nu havde jeg sagt det. Og selv i chokket over at have sagt mine tanker højt, blev jeg pludselig i tvivl, om hun havde forstået det, om hun havde ladet mine ord om deres og hendes skønhed trænge ind til den lidelse, der inspirerede dem – den lidelse, som en grim mand føler i hvert tydelige, forelskede minut.

Hun lo – en god, dyb, varm latter – og greb impulsivt min arm og trak mig hen ad fortovet. Lige idet, som trukket ud af skyggen af hendes latter, kom der en klaprende skramlelyd, da en tigger kom kørende

på en lille træplade med kuglelejehjul af metal, rullede ned ad fortovet i den modsatte side af vejen. Han skubbede sig frem med hænderne, til han nåede midten af den øde vej og drejede rundt for at stoppe med en dramatisk piruet. Hans ynkelige ben, så tynde som en knælers, var foldede og trukket ind under ham på pladen, som var et stykke træ, der ikke var større end en foldet avis. Han havde en drengs skoleuniform på, der bestod af kakishorts og en støvet blå skjorte. Selv om han var en mand i 20'erne, var tøjet for stort til ham.

Karla kaldte og hilste på ham ved navn, og vi stoppede over for ham. De talte sammen et stykke tid på hindi. Jeg kiggede tværs over de ti meter, der skilte os, fascineret af mandens hænder. Det var kæmpe hænder, lige så brede tværs over håndryggen, fra kno til kno, som hans ansigt. I gadebelysningen kunne jeg se, at fingrene og håndfladerne var tykt polstret, som poterne på en bjørn.

'Godnat!' råbte han på engelsk efter et øjeblik. Han løftede hånden, først til panden og derefter til hjertet med en fin håndbevægelse af overlegen høflighed. Med endnu en hurtig opvisningspiruet drev han sig frem, videre ned ad vejen og øgede farten, mens han rullede ned ad det lette fald mod Gateway-monumentet.

Vi kiggede efter ham, til han var ude af syne, og så trak Karla mig igen i armen og førte mig hen ad fortovet. Jeg lod mig blive ført. Jeg lod mig blive draget af bølgernes bløde tryglen, hendes stemmes musik, af den sorte himmel, af hendes natsorte hår, af den sovende gades hav-træ-sten lugt og den mageløse parfume på hendes varme hud. Jeg lod mig blive draget ind i hendes liv og byens liv. Jeg fulgte hende hjem. Jeg sagde godnat. Og jeg sang stille for mig selv, da jeg gik tilbage til mit hotel langs gadernes stille karréer.

KAPITEL 3

’Det, du siger, er, at vi endelig skal til at tage fat på den rigtige aftale.’

’Rigtige vil blive opfyldt, baba,’ forsikrede Prabaker mig, ’og aftale også blive rigeligt. Nu du se den rigtige by. Normalt jeg aldrig tage turister med til de steder. De ikke lide dem, og jeg ikke lide, når de ikke kan lide. Eller de måske nogle gange lide de steder for meget, og jeg lide dem endnu mindre, ikke? Man have et godt hoved for at kunne lide de ting, og man have et godt hjerte for ikke at kunne lide dem for meget. Ligesom dig, Linbaba. Du min gode ven. Jeg vidste det rigtigt meget fra første dag, vi drak whisky på dit værelse. Nu mit Bombay, med dit gode hoved og dit gode hjerte, du se det hele.’

Vi kørte i taxi langs Mahatma Gandhi Road forbi Flora Fountain mod Victoria togstationen. Der var en time til middag, og strømmen af trafik, der løb langs stenkløften, var forstærket af et stort antal løbere, der kom skubbende med frokostvogne. Løberne havde indsamlet frokost fra huse og lejligheder og placeret dem i blikcylindere, kaldet jalpaaner eller tiffiner. De skubbede kæmpe bakker med tiffiner på lange trækvogne af træ, seks mænd eller flere per vogn. Gennem den tunge metal-trafik af busser, lastbiler, scootere og biler bragte de mad ud til kontorer og virksomheder i hele byen. Ingen, ud over de mænd og kvinder, der drev servicen, vidste præcis, hvordan det blev styret, hvordan mænd, der kun lige akkurat kunne læse, havde udviklet et så forbløffende komplekst system af symboler, farver og henvisningsnumre, der markerede og identificerede cylinderne, hvordan hundred tusinder af de identiske beholdere, dag efter dag, fór gennem byen på træaksler smurt med sved og kom frem til den rigtige mand eller kvinde blandt millioner hver eneste gang, og hvordan det kunne lade sig gøre med en omkostning målt i cents i stedet for dollars. Magien, tricket, der

forbinder det almindelige med det umulige, var den usynlige flod, der løb gennem hver gade og hvert bankende hjerte i Bombay i de år, og intet lige fra postvæsenet til de tryglende tiggere fungerede uden at have en andel i det.

'Hvad nummer den bus, Linbaba? Hurtigt, sig det.'

'Lige et sekund,' tøvede jeg og spejdede ud af det halvåbne vindue i taxien og prøvede at læse de snirklede numre på fronten af en rød dobbeltdækkerbus, der var stoppet et øjeblik på modsatte side. 'Det er, øh, det er et-nul-fire, er det ikke?'

'Meget, meget godt! Du lært dine hindi numre så godt. Nu intet problem for dig, læse numre på bus, tog og menukort og ved køb af narko og andre gode ting. Fortæl mig nu, hvad er alu palak?'

'Alu palak er kartoffel og spinat.'

'Godt. Og rart at spise også, du ikke nævne. Jeg elske at spise det, alu palak. Hvad er phul gobhi og bhindi?'

'Det er … øh jah, blomkål og … og okrabønner.'

'Korrekt. Og også rart at spise, igen du ikke nævne det. Hvad er baingan masala?'

'Det er øh, krydret aubergine.'

'Igen rigtigt! Hvad er det, du ikke nyde ved at spise baingan?'

'Ja, ja okay! Baingan smager også godt!'

'Jeg ikke så godt lide baingan,' vrængede han med rynket næse. 'Sig mig, hvad kalde jeg chehra, munh og dil?'

'Okay … sig det ikke … ansigt, mund og hjerte. Er det rigtigt?'

'Meget rigtigt, ikke noget problem. Jeg lagt mærke til, hvor pænt du spise din mad med hånden, som god indisk stil. Og hvordan du har lært at spørge om ting – hvor meget dit, hvor meget dat, giv mig to kopper te, jeg have mere hash – tale kun hindi til folk. Jeg set det hele. Du min bedste elev, Linbaba. Og jeg også din bedste lærer, ikke?'

’Det er du, Prabu,’ lo jeg. ’Hej! Pas på!’

Mit råb alarmerede taxichaufføren, der i sidste øjeblik veg udenom en oksekærre, der forsøgte at vende foran os. Taxichaufføren – en tyk, mørkhudet mand med et strittende overskæg – virkede fornærmet over min frækhed, at redde vores liv. Da vi satte os ind i taxien, havde han justeret sit bakspejl, så han kun kunne se mit ansigt. Efter undvigelsen så han på mig med et gennemborende blik og snerrede en knurren af fornærmelser på hindi. Han kørte taxien som en flugtbil, svingede til højre og venstre for at overhale andre langsommere køretøjer. Hans attitude over for alle andre på vejen var vred, brutal og krigerisk. Han fór af sted med få centimeters afstand til de biler, der kørte langsommere på hans vej, dyttede, gjorde alt lige med undtagelse af at skubbe dem af vejen. Hvis den langsomme bil kørte lidt ud til venstre for at lade ham passere, kørte vores chauffør op på siden og holdt trit med den et øjeblik for at råbe fornærmelser. Når han fik øje på endnu et langsomt køretøj længere fremme, speedede han op for at gentage proceduren. Fra tid til anden åbnede han døren, lænede sig ud over vejen for at spytte noget paansaft ud og holdt ikke øje med trafikken i flere sekunder, mens vi susede af sted i den skramlende taxi.

’Den fyr er kuleskør!’ mumlede jeg til Prabaker.

’Kørsel ikke så godt,’ svarede Prabaker og klamrede sig til chaufførens ryglæn med begge arme. ’Men jeg må sige spytteri og fornærmelserne er førsteklasses arbejde.’

’For himlens skyld, sig, at han skal stoppe!’ råbte jeg, lige idet taxien accelererede ind i tæt trafik og slingrede med et sving til venstre og højre. ’Han slår os ihjel!’

’Band karo!’ råbte Prabaker. Stop!

Han tilføjede desuden en fyndig forbandelse, for god ordens skyld, men chaufføren blev bare endnu mere rasende. Med bilen susende af sted i høj fart, drejede han hovedet og snerrede af os. Hans mund var helt åben, og tænderne blottede. Hans øjne var kæmpestore og lynede af raseri.

’Arrey!’ hvinede Prabaker og pegede forbi chaufføren.

Det var for sent. Manden vendte sig hurtigt. Hans arme stivnede på rattet, og han bremsede hårdt op. Der gik et skøjtende, glidende sekund … to sekunder … tre sekunder. Jeg hørte et gisp fra struben, dybt nede fra halsen. Det var en sugende lyd, ligesom når man løfter en flad sten fra fugtig lerjord på kanten af et flodleje. Så kom braget og sammenstødet, da vi stødte ind i bilen, der var stoppet op for at dreje. Vi blev kastet frem ind i forsædets ryglæn og hørte to kraftige brag, da to andre biler kørte ind i os.

Splintret glas og kromdele raslede ud på vejen som en spinkel, metallisk applaus, efterfulgt af en pludselig stilhed efter sammenstødet. Mit hoved havde ramt døren i ulykkens tumult. Jeg kunne mærke blod, der løb fra et sår over mit øje, men ellers var jeg ikke kommet til skade. Mens jeg vred mig op fra gulvet tilbage på bagsædet, mærkede jeg Prabakers hånd på mig.

’Ingenting brækket på dig, Lin? Du okay?’

’Jeg er okay, jeg er okay.’

’Du sikker? Ingenting ikke brækket?’

’Helt ærligt, Prabu. Jeg er ligeglad med, hvor god den fyr er til at spytte,’ sagde jeg nervøst grinende og spøgte af bare lettelse, ’han får ikke drikkepenge. Er du okay?’

’Vi må ud, Lin!’ svarede han med stemmen stigende til et hysterisk toneleje. ’Ud! Kom ud! Nu!’

Døren på hans side havde sat sig fast, og han begyndte at skubbe med skulderen for at åbne den. Han kunne ikke rokke den ud af stedet. Han rakte hen over mig for at prøve døren på min side, men så med det samme, at en anden bil var stødt ind i den og fastklemte den. Vores øjne mødtes, og der var så meget angst i ham, så meget rædsel i hans øjnes hvidkransede glasperler, at jeg kunne mærke kulden dybt inde i mit bryst. Han drejede sig med det samme og kastede sig igen mod døren på sin side.

Mine tanker var som mudret vand, da en tanke fløj op, klar og tydelig – BRAND. Er det mon det, han er bange for? Da jeg først havde stillet mig selv det spørgsmål, kunne jeg ikke holde op med at tænke på det. Jeg så rædslen, der bredte sig i Prabakers ansigt, og jeg var sikker på, at taxien ville bryde i brand. Jeg vidste, at vi var fanget. Bagruderne i alle de Bombay-taxier, jeg havde set, kunne ikke åbnes mere end et par centimeter. Dørene var blokerede, ruderne kunne ikke rulles ned, og taxien ville eksplodere og gå i brand – vi var fanget. Brændt levende … Er det derfor, han er så bange?

Jeg kiggede på chaufføren. Han var faldet akavet sammen mellem rattet og døren. Han rørte sig ikke, men jeg hørte ham jamre. Under den tynde skjorte hævede og sænkede rygraden sig for hver langsomme og svage vejrtrækning.

Ansigter kom til syne i taxiens ruder, og jeg hørte ophidsede stemmer. Prabaker kiggede ud på dem og drejede sig fra den ene til den anden side, mens ansigtet trak sig sammen med et udtryk af forfærdelig smerte. Pludselig klatrede han hen over forsædet og vred passagerdøren op. Han drejede sig hurtigt rundt, greb mine arme med en forbavsende styrke og forsøgte af alle kræfter at trække mig hen over sædet, der delte os.

'Den vej, Lin! Kom ud, nu! Hurtigt! Hurtigt!'

Jeg klatrede hen over sædet. Prabaker kom ud af bilen og skubbede sig gennem mængden af tilskuere. Jeg rakte ud efter chaufføren og forsøgte at vride ham fri af ratkransen, der klemte ham fast, men Prabakers hænder tog igen råt og brutalt fat i mig. Den ene hånds fingernegle borede sig ind i huden på min ryg, og den anden hånd tog fat i min skjortekrave.

'Rør ham ikke, Lin!' nærmest råbte han. 'Rør ham ikke! Lad ham være og kom ud. Kom så ud!'

Han slæbte mig væk fra bilen og gennem mængden af kroppe, der pressede sig mod ulykkestedet. På et fortov i nærheden satte vi os i udkanten af nogle tjørnebuske, der hang ud over et hegn med smedejernsspir, og undersøgte hinanden for skrammer. Flængen i

min pande, over mit højre øje, var ikke så alvorlig, som jeg havde frygtet. Det var allerede holdt op med at bløde, og en klar plasmavæske begyndte at trænge frem. Jeg var øm et par steder, men der var ingen grund til bekymring. Prabaker vuggede sin arm – den samme arm han med en uimodståelig kraft havde brugt til at trække mig ud af bilen med – og det var tydeligt, at han havde store smerter. En stor hævelse var allerede dannet tæt ved albuen. Jeg vidste, det ville blive et grimt, blåt mærke, men det virkede ikke, som om den var brækket.

'Det ser ud til, at du tog fejl, Prabu,' irettesatte jeg og smilede, mens jeg tændte en cigaret for ham.

'Fejl, baba?'

'Ja, at vi skulle ud af bilen i sådan en fart og panik. Du gjorde mig virkelig bange. Jeg troede sgu, at den forbandede ting ville bryde i brand, men den virker okay.'

'Åh,' svarede han svagt, med blikket stirrende lige ud. 'Du tror, jeg bange for brand? Ikke brand i bilen, Lin, men brand i menneskene. Se, nu. Se publikum, hvordan de er.'

Vi rejste os med smerter i skuldre og piskesmældsnakker og kiggede mod bilvraget cirka ti meter væk. Omkring 30 mennesker havde omringet de fire sammenstødte biler. Nogle få af dem hjalp chauffører og passagerer ud af de ødelagte biler. Resten af dem stimlede sammen i flokke, vildt fægtende og råbende. Flere mennesker stimlede sammen om ulykkestedet fra alle retninger. Førerne fra de biler, der ikke kunne komme forbi, forlod deres biler og sluttede sig til mængden. 30 mennesker blev til 50, 80 og 100, mens vi så på.

Specielt én mand tiltrak sig al opmærksomheden. Det var hans bil, der havde forsøgt at dreje, hans bil vi var kørt ind i med bremserne helt i bund. Han stod ved siden af taxien og brølede af raseri. Han var en duknakket mand midt i 40'erne og havde et gråt bomuldssafarisæt på, der var blevet skræddersyet, så det kunne rumme hans store voms ekstravagante stolthed. Hans tynde hår sad

skævt. Brystlommen på jakken var revet i stykker, der var en flænge i bukserne, og han havde mistet sin ene sandal. Den uordentlighed kombineret med hans teatralske bevægelser og konstante råben for at få opmærksomhed virkede mere fængslende for den store skare af tilskuere end selve bilvragene. Han havde skåret hånden fra håndfladen til håndledet. Mens stilheden lagde sig over den stirrende menneskevrimmel, der var blevet mere afdæmpet af dramaet, smurte han blod fra såret ud i ansigtet og ind i sit grå tøj, mens han konstant råbte.

Lige idet blev en kvinde båret hen til en lille, ryddet plads ved siden af manden af nogle mænd, der lagde hende ned på et stykke stof, der var bredt ud til hende. De råbte instruktioner til vrimlen af mennesker, og i løbet af et øjeblik kom der en trækvogn, der blev skubbet af barbrystede mænd kun iført sandaler og korte lungier. Kvinden blev løftet op på kærren, hendes røde sari blev samlet sammen i folder og viklet rundt om hendes ben. Hun kunne have været mandens kone – jeg var ikke sikker – men hans raseri udviklede sig pludselig hysterisk. Han greb hende voldsomt om skuldrene og rystede hende. Han hev hende i håret. Han appellerede til mængden med enorme, teatralske bevægelser, slog bredt ud med armene og slog sig derefter i sit eget blodstænkte ansigt. Det var pantomimefagter, overdrevne stumfilmsefterligninger, og jeg kunne ikke lade være med at finde det absurd og morsomt. Men kvæstelserne, som folk havde pådraget sig, var ægte, ligesom truslerne, der strømmede gennem den evig tiltagende menneskemængde.

Netop som den halvt bevidstløse kvinde blev trillet væk på den bumlende kærre, kastede manden sig mod taxidøren og vred den op. Menneskemængden reagerede straks. På et øjeblik trak de den fortumlede og sårede taxichauffør ud af taxien og kastede ham op på motorhjelmen. Han løftede armene i bønfaldende hjælpeløshed, men 12, 20, 50 hænder slog og rev i ham. Slag haglede ned over hans ansigt, bryst, mave og lyske. Fingernegle kradsede, flåede og flænsede hans mund op i den ene side, næsten helt op til øret, og rev hans skjorte til laser.

Det hele skete på sekunder. Jeg sagde til mig selv, mens jeg så på lynchningen, at det var sket så hurtigt, at jeg var for forvirret og derfor ikke havde tid til at reagere. Det, vi kalder fejhed, er ofte bare en anden betegnelse, vi bruger i stedet for at blive overrasket, og mod er sjældent andet end ganske enkelt at være forberedt. Og jeg havde måske gjort mere, jeg havde måske gjort noget, hvad som helst, hvis det var sket i Australien. Det er ikke dit land, sagde jeg til mig selv, mens jeg overværede tæskene. Det er ikke din kultur …

Men der var også en anden tanke, mørk og hemmelig, og det står helt klart for mig nu – manden var en idiot, en fornærmende og krigerisk idiot, hvis uforsvarlige dumhed nær havde kostet Prabaker og mig livet. En flig af ondskabsfuldhed gennemborede mit hjerte, da mængden gik løs på ham, og en lille del af deres hævn – et slag, et råb eller et skub – var fra mig. Hjælpeløs, flov og skamfuld reagerede jeg ikke.

’Vi bliver nødt til at gøre noget …’ sagde jeg spagt.

’Nok folk gør noget, baba,’ svarede Prabaker.

’Nej, jeg mener, vi bliver nødt … kan vi ikke hjælpe ham på en eller anden måde?’

’For den fyr ingen hjælp at hente,’ sukkede ham. ’Der du kan se, Lin. Ulykker meget dårligt i Bombay. Bedre at komme ud af bilen eller taxien eller hvad du sidde i, meget, meget hurtigt. Folk ikke have tålmodighed med sådan noget. Se nu, det for sent for den fyr.’

Afstraffelsen var hurtig, men barbarisk. Blodet strømmede fra de mange sår i ansigtet og den nøgne krop. På et signal, der på en eller anden måde blev opfattet gennem mængdens hylen og råben, blev manden løftet op og båret væk i hovedhøjde. Hans ben blev presset sammen, strakt ud og holdt stive af et dusin hænder. Armene var spredt retvinklet ud fra kroppen og holdt fast. Hovedet dinglede og faldt bagud, den bløde, våde hudflap fra kinden til kæben hang løst. Han øjne var åbne, ved bevidsthed og kiggede bagud og nedad – sorte øjne, fyldt med frygt og med tåbeligt håb. Trafikken på den anden side delte sig for at lade folk komme forbi, og manden

forsvandt langsomt ud af syne, korsfæstet på mængdens hænder og skuldre.

’Kom Lin, lad os gå. Du okay?’

’Jeg er okay,’ mumlede jeg og tvang mig selv til at vade op på siden af ham. Min selvsikkerhed smeltede gennem muskler og knogler for at få mine knæ til at falde til ro. Hvert skridt var tungt som bly og gennemført med viljestyrke. Det var ikke voldeligheden, der havde rystet mig. I fængslet havde jeg set det, der var værre og med meget mindre provokation. Det var snarere den pludselige kollaps af min opstyltede selvtilfredshed. De uger i den by, jeg troede, jeg var begyndt at kende – Bombay med templer, bazarer, restauranter og nye venner – var blevet forkullet i folkets flammende raseri.

’Hvad … hvad vil de gøre ved ham?’

’Jeg tror, de tage ham hen til politiet. Bag Crawford Marked er en politistation for det her område. Måske han heldig – måske han i live, når han komme derhen. Måske ikke. Han have en meget hurtig karma, den fyr.’

’Har du set det før?’

’Ja, mange gange, Linbaba. Nogle gange jeg køre i min fætter Shantus taxi. Jeg set så mange gale folk. Derfor jeg blev så bange for, hvad der ville ske dig og mit eget gode jeg.’

’Hvorfor sker det? Hvorfor bliver de så rasende?’

’Det ved ingen, Lin,’ svarede Prabaker, trak på skuldrene og satte farten lidt op.

’Vent lige lidt,’ sagde jeg og stoppede ham ved at lægge en hånd på hans skulder. ’Hvor er vi på vej hen?’

’Stadig ud på vores tur, ikke?’

’Jeg tænkte … vi måske … skulle aflyse turen i dag.’

’Aflyse hvorfor? Vi har en ægte og hel aftale at se til, Linbaba. Så, lad os gå, na?’

’Men hvad med din arm? Vil du ikke have den tjekket?’

’Intet problem med armen, Lin. Sidst på turen vi have noget whisky ved et frygteligt sted, jeg kender. Det være god medicin. Så kom nu, lad os gå, baba.’

’Jamen, okay, hvis du synes. Men var det ikke den anden vej?’

’Vi skal stadig den anden vej, baba,’ svarede Prabaker, som om han havde noget, der hastede. ’Men først lige den vej! Derovre en telefon, på stationen. Jeg blive nødt til at ringe til min fætter, som arbejde på Sunshine restauranten som opvasker. Han meget gerne finde et taxijob til sin bror, Suresh, og jeg blive nødt til at give ham nummeret og chefnavnet på chaufføren, nu ført væk af menneskene. Den fyrs chef vil få brug for ny chauffør, og vi skynde os for sådan en god chance, ikke?’

Prabaker ringede. Sekunder senere fortsatte han turen til byens mørke side uden hjertebanken eller tøven i en anden taxi, som om intet var sket. Siden hen nævnte han aldrig episoden igen. Når jeg af og til nævnte den, reagerede han blot med et skuldertræk eller en høflig kommentar om, hvor heldige vi havde været med at undgå alvorlige kvæstelser. For ham var ulykken som et slagsmål i en natklub eller et sammenstød af rivaliserende fans til en fodboldkamp – hverdagsagtigt og ubetydeligt, medmindre man er midtpunkt i det.

Men for mig var de pludselige, brutale og forvirrede optøjer og synet af taxichaufføren, der sejlede væk på en bølge af hænder, skuldre og hoveder, et vendepunkt. En ny forståelse opstod. Jeg forstod pludselig, at hvis jeg ville blive her i Bombay, i byen jeg allerede var blevet forelsket i, blev jeg nødt til at ændre mig. Jeg blev nødt til at involvere mig. Byen ville ikke tillade, at jeg bare var en tilskuer, på afstand og afsondret. Hvis jeg ville blive, måtte jeg forvente, at byen ville trække mig med strømmen af dens begejstring og raseri. Jeg vidste, at jeg før eller siden måtte træde væk fra fortovet og ind i den blodige mængde og gøre min egen indsats.

Og med den beslutning, taget på baggrund af den omvæltning og det varsel, begyndte Prabakers mørke runde i byen igen. Da vi

genoptog vores tur, tog han mig hen til slavemarkedet ikke langt fra Dongri, en forstad i den indre by, kendt for sine moskéer, bazarer og restauranter specialiseret i mughlairetter. Hovedvejen blev til gader, gaderne blev til smalle stræder, og da stræderne blev for smalle til taxien, forlod vi bilen og gik sammen i den bugtende, fortravlede menneskemængde. Jo længere vi kom ind i Catiline stræderne, desto mere mistede vi fornemmelsen for dagen, året og tidsalderen, vi levede i. Som bilerne og senere scooterne forsvandt, blev luften klarere, skarpere med en duft af krydderier og parfume, der alle andre steder blev overdøvet af diesel- og benzindampe. Trafiklarmen stilnede af, holdt op og blev erstattet af gadelyde – en skoleklasse, der reciterede vers fra koranen på en lille gårdsplads, kvasen og skraben af sten på sten, når kvinderne kværnede krydderier i døråbningerne, og de pibende, optimistiske lyde fra knivsliberen, komfurreparatøren og andre gadehandlere. Overalt var der lyde fra menneskers stemmer og hænder.

I et sving i de forvirrende gyder passerede vi et langt metalstativ, hvor cykler var parkeret. Derefter forsvandt selv de simple maskiner. Varer blev transporteret af bærere med enorme bundter på deres hoveder. En byrde normalt båret af alle, den bagende Bombaysol, var løftet fra vores skuldre. Stræderne var mørke, kølige og skyggefulde. Selv om bygningerne kun var tre og højst fire etager høje, skrånede de ind over de bugtende gangstier, og himlen var reduceret til et blegt, tyndt og blåt penselstrøg.

Selve bygningerne var ældgamle og faldefærdige. Stenfacader, som engang havde været pragtfulde og imponerende, var begyndt at smuldre, snavsede og udbedret efter vilkårlig nødvendighed. Her og der ragede små balkoner frem og mødte hinanden så tæt, at naboer kunne række over og aflevere ting med udstrakte arme. Hurtige glimt ind i husene afslørede umalede vægge og sammensunkne trapper. Mange stueetagevinduer stod åbne for at afsløre improviserede butikker, der solgte slik, cigaretter, købmandsvarer, grøntsager og køkkenredskaber. Det var tydeligt, at sanitetsinstallationer ikke var færdige, hvor de overhovedet var tilsluttet. Vi passerede flere steder, hvor kvinder var samlet for at hente vand i metal- eller lerkrukker fra

en enkelt udendørs vandhane. Og i løse bundter over alle bygningerne hang komplicerede ledningsnet og kabler som metalspindelvæv, og selv om dette symbol var tegn på den moderne tid og dens magt, var det ikke andet end et skrøbeligt og midlertidigt net, der kunne risikere at blive fejet væk med en enkelt hårdhændet bevægelse.

Nøjagtig som de sammentrukne stræder ved hvert drej og sving virkede, som om de tilhørte en anden tidsalder, så ændrede menneskene også udseende, efterhånden som vi bevægede os dybere ind i labyrinten. Jeg så færre og færre bomuldsskjorter og bukser i den vestlige stil, der var almindelig alle andre steder i byen, indtil tøjstilen helt forsvandt med undtagelse af de yngste børn. I stedet var mændene klædt i traditionelle klæder af farverig forskellighed. Der var lange silkeskjorter, der gik ned til knæene med perleknapper fra halsen til taljen, ensfarvede eller stribede kaftankåber, hættekapper, der mindede om munkedragter, en uendelig variation af hvide eller perlefarvede kalotter og turbaner i gule, røde og stålblå farver. Kvinderne var mere iøjnefaldende smykket på trods af kvarterets fattigdom, og smykkernes manglende pengemæssige værdi blev opvejet af deres ekstravagante design. Mindst lige så fremtrædende var de kastetatoveringer, nogle havde i panden, på kinder, hænder eller håndled. Og hver nøgen, feminine fod var elegant prydet med sølvankelringe med bjælder og tåringe af messingspiraler.

Det var, som om alle de hundredvis af mennesker var udklædt af hensyn til deres hjem og deres egen skyld og ikke for offentlige promenader. Det var, som om de var i sikkerhed her, til at kunne klæde sig traditionelt og vise sig frem. Og gaderne var rene. Bygningerne var revnede og tilsvinede, de indsnævrede passageveje var fyldt med geder, høns, hunde og folk, og hvert tynde ansigt viste fattigdommens skygge og hulhed, men gaderne og menneskene var pletfrie, pertentligt rene.

Vi drejede ind i en endnu ældre passage så smal, at to personer havde svært ved at passere hinanden. Folk stillede sig ind i

døråbningerne og ventede på, at vi gik forbi, før de selv gik videre. Passagen var blevet dækket med falske lofter og udstrakte markiser, og i mørket var det ikke muligt at se mere end par meter frem eller tilbage. Jeg holdt øje med Prabaker, bange for at jeg ikke ville kunne finde ud på egen hånd. Den lille guide vendte sig ofte om og gjorde opmærksom på løse sten foran på stien, et trin eller en forhindring i hovedhøjde. Jeg mistede orienteringen, da jeg skulle koncentrere mig om alle de farer. Mit mentale kort over byen drejede, blev sløret og falmede, og jeg havde ikke længere nogen anelse om, i hvilken retning havet eller de store vartegn lå – Flora Fountain, V.T. stationen, Crawford-markedet – som vi havde passeret på vores vej hen til kvarteret. Jeg følte mig så tæt på strømmen og tilbagestrømningen i de smalle stræder, så indhyllet af intimiteten fra de åbne døre og parfumerede kroppe, at det føltes, som om jeg gik inde i bygningerne, inde i selve hjemmene, i stedet for imellem dem.

Vi kom til en bod, hvor en mand i en svedplettet bomuldsvest rørte rundt i noget mishandlet mad, stegende i et fad med boblende olie. De blå flammer fra hans petroleumskomfur, nærmest uhyggelige og isolerede, var det eneste lys, der var. Sindsbevægelse plagede hans ansigt. Det var pine, en form for pine, og den triste, stoiske vrede hang i øjnene på grund af det ensformige, dårligt betalte arbejde. Prabaker gik forbi ham og videre ind i mørket. Da jeg nærmede mig manden, drejede han ansigtet mod mig, og hans øjne mødte mine. I et øjeblik var hans flammende vrede for fuld kraft rettet direkte mod mig.

Mange år senere på et bjerg nær en belejring ved Kandahar talte de afghanske guerillaer, der blev mine venner, i timevis om indiske film og deres yndlings Bollywood-filmstjerner. Indiske skuespillere er de bedste i verden, sagde en af dem engang, fordi indere ved, hvordan man råber med øjnene. Denne baggårds-mad-stegende kok gloede på mig med råbende øjne og stoppede mig lige så effektivt, som hvis han havde skubbet en hånd i brystet på mig. Jeg kunne ikke bevæge mig. Mine egne øjne udtrykte ordene – jeg er ked af det, jeg er ked af, at du bliver nødt til at lave det her arbejde, jeg er ked af, at din

verden, dit liv er så varmt og mørkt og ikke er værdigt at mindes, jeg er ked af, at jeg trænger mig på …

Stadigt stirrende på mig greb han håndtagene på sit fad. I et, to dunkende hjerteslag blev jeg grebet af den latterlige, skræmmende tanke, at han ville kaste den kogende olie i mit ansigt. Frygt rykkede i mine fødder, og jeg flyttede mig roligt forbi ham med mine hænder vendt fladt mod stenvæggens dampende overflade. To skridt længere fremme ramte min fod en revne i fortovet, og jeg snublede og faldt og trak en anden mand med i faldet. Han var en ældre mand, tynd og spinkel. Jeg kunne mærke hans knoglers fletkurv gennem hans grove tunika. Vi faldt hårdt, landede lige i nærheden af en åben indgang til et hus, og den gamle mand slog sit hoved. Jeg skyndte mig på benene, snublende og glidende på en bunke løse sten. Jeg forsøgte at hjælpe manden op at stå, men der sad en ældre kvinde på hug i den åbne døråbning, og hun slog mig på hænderne og bad mig om at forsvinde. Jeg undskyldte på engelsk, kæmpede for at finde ordene jeg er ked af det på hindi – Hvad er det nu, dét hedder? Prabaker lærte mig ordene … Mujhako afsos hain … det er dét – Jeg sagde det tre, fire gange. I den mørke, stille korridor mellem bygningerne gav ordene ekko, som en drankers bøn i en tom kirke.

Den gamle mand jamrede svagt og sad ludende i døråbningen. Kvinden tørrede hans ansigt med et hjørne af sit tørklæde og bredte klædet ud, så jeg kunne se den klare blodplet. Hun sagde ikke noget, men hendes furede ansigt var rynket af foragt. Med den simple håndbevægelse, hvor hun holdt det blodstænkte klæde frem, så det ud som om, hun sagde: Se, dit dumme fjols, din store, klodsede barbar, se, hvad du har gjort …

Jeg følte, jeg var ved at blive kvalt af varmen, mørket og stedets fremmedartethed. Det virkede, som om murene pressede mod mine hænder, som om mine arme alene forhindrede dem i at lukke sig fuldstændigt omkring mig. Jeg bakkede væk fra det ældre par, snublende til at starte med for dernæst at falde hovedkulds ind i en

tunnelgades skygge. En hånd rakte ud for at gribe om min skulder. Det var en venlig berøring, men den fik mig næsten til at skrige.

'Den her vej, baba,' sagde Prabaker og lo stille og roligt. 'Hvor du på vej hen? Kun den vej. Nu langs den passage, og du holde dine fødder ude i siderne, fordi for meget skidt i midten af passagen, okay?'

Han stod ved indgangen til en trang åbning, der var opstået mellem murene på to bygninger. Svagt lys glimtede i tænderne og øjnene da han smilede, men bagved ham var der kun mørke. Han vendte ryggen til mig, spredte fødderne ud, indtil de rørte murene, omfavnede sig selv og slæbte sig så af sted med fødderne glidende langs murene i små, slæbende skridt. Han forventede, at jeg fulgte efter. Jeg tøvede, men da hans underlige, stjerneformede, sjokkende skikkelse smeltede ind i mørket og forsvandt, satte jeg også mine fødder ud mod væggene og sjoskede efter ham.

Jeg kunne høre Prabaker foran mig, men det var så mørkt, at jeg ikke kunne se ham. Den ene fod gled væk fra kanten af muren, og min støvle svuppede ned i noget mudret dynd, der lå midt på stien. En fæl stank rejste sig fra det tyktflydende slam, og jeg holdt mine fødder hårdt mod væggene og lod dem glide fremad i korte skridt. Noget lavt og tungt bevægede sig glidende forbi og gned dets tykke krop mod min støvle. Sekunder senere endnu et og så vraltede et tredje væsen forbi mig i mørket, som rullende tungt kød, hen over snuden på mine støvler.

'Prabu!' brølede jeg uden at vide, hvor langt foran han var. 'Der er nogle væsener herinde!'

'Væsener, baba?'

'På jorden! Noget, der kravler på mine fødder! Noget tungt!'

'Kun rotter kravler her, Lin. Der er ikke nogle væsener.'

'Rotter? Tager du gas på mig? De er så store som bullterrier. Helt ærlig, det her er noget af en tur, min ven!'

’Intet problem, store rotter, Lin,’ svarede Prabaker stille og roligt fra mørket foran mig. ’Store rotter er venlige fyre, gør ingen skade på mennesker. Hvis man ikke angribe dem. Kun én ting få dem til at bide og kradse og sådan noget.’

’Hvad er det, for guds skyld?’

’Når man råber, baba,’ svarede han sagte. ’De ikke lide høje stemmer.’

’Fantastisk! Og det fortæller du mig nu,’ kvækkede jeg. ’Er vi der snart? Det her begynder at give mig myrekryb og …’

Han var stoppet, og jeg stødte ind i ham og trykkede ham op mod fyldningen på en trædør.

’Vi er her,’ hviskede han og rakte ud for at banke på døren med en kompleks serie af bank og pauser. Der var en skraben og skramlen, da en tung slå gled fri, døren svingede op, og et pludseligt, skarpt lys blændede os. Prabaker greb mit ærme og trak af sted med mig. ’Hurtigt, Lin. Ingen store rotter tilladt indenfor!’

Vi gik indenfor i et lille kammer, helt omsluttet af rå vægge og oplyst højt oppefra af en rektangulær himmel af råsilke. Jeg kunne høre stemmer længere fremme, inde fra blindgyden. En kæmpe mand smækkede døren i. Han lænede sig op af den og vendte ansigtet mod os med et skulende blik og blottede tænder. Prabaker begyndte straks at tale og formildede ham med blide ord og indsmigrende håndbevægelser. Manden rystede på hovedet gentagne gange og indskød med jævne mellemrum nej, nej, nej.

Han ragede op over mig. Jeg stod så tæt på ham, at jeg kunne mærke luften fra hans brede næsebor, og lyden af den lød som vind, der fløjtede gennem grotter på en klippekyst. Hans hår var meget kort og afslørede ører så store og grove som en boksers sparringshandsker. Hans firkantede ansigt virkede livligt af muskelvæv, der var kraftigere, end det en gennemsnitsmand har på ryggen. Hans bryst, der var lige så bredt, som jeg er fra skulder til skulder, hævede og sænkede sig ved hvert eneste åndedrag og hvilede ovenpå en enorm vom. Hans fine, knivskarpe overskæg

fremhævede hans skulende blik, og han kiggede på mig med en så ufortyndet afsky, at en lille bøn udfoldede sig i mit stille sind. Kære Gud, lad mig ikke slås med den mand.

Han løftede håndfladerne for at stoppe Prabakers smigrende lokken. Det var kæmpe hænder, krogede og barkede nok til at kunne skrabe muslinger af en tørdokket olietanker.

'Han sige, vi ikke har lov til at komme ind,' forklarede Prabaker.

'Jamen,' svarede jeg og rakte forbi manden og forsøgte med uprovokeret begejstring at åbne døren, 'man kan ikke sige, at vi ikke forsøgte.'

'Nej, nej, Lin!' stoppede Prabaker mig. 'Vi blive nødt til at diskutere med ham om det her.'

Den store mand foldede armene og strakte sømmene på sin kakifarvede skjorte med små knirkelyde.

'Jeg tror ikke, det er nogen god idé,' mumlede jeg med et stramt smil.

'Helt klart det er!' insisterede Prabaker. 'Turister ikke tilladt her eller nogen af de andre menneskemarkeder, men jeg fortalt ham, at du ikke en af de turistfyre. Jeg fortalt ham, du lært at tale marathi. Han ikke tro på mig. Det vores eneste problem nu. Han ikke tro, at nogen udlændinge vil tale marathi. Du derfor tale lidt marathi til ham. Kom nu. Så han lukke os ind.'

'Jeg kender kun cirka 20 ord på marathi, Prabu.'

'Intet problem, 20 ord, baba. Bare begynd. Så skal du bare se. Sig dit navn.'

'Mit navn?'

'Ja, ligesom jeg lærte dig. Ikke på hindi, men på marathi. Okay, bare begynd …'

'Øh, øh, maza nao Lin ahey,' mumlede jeg usikkert. Mit navn er Lin.

‘Baapree!’ gispede den store mand og gjorde store øjne af bar forbavselse. Du gode Gud!

Opmuntret prøvede jeg et par andre sætninger, Prabaker havde lært mig de sidste par uger.

’Maza Desh New Zealand ahay. Ata me Colabala rahella ahey.’ Jeg kommer fra New Zealand. Jeg bor nu i Colaba.

’Kai garam mad’chud!’ råbte han og smilede for første gang. Sætningen betyder bogstaveligt talt, Sikke en kæmpe kraftidiot! Den er dog så ofte og opfindsomt anvendt i samtaler, at den nærmest frit kan oversættes som slyngel!

Kæmpen greb min skulder og klemte den med elskværdig intensitet.

Jeg løb gennem rækken af mine marathi sætninger og begyndte med de første ord, jeg havde bedt Prabaker om at lære mig – Jeg elsker jeres land rigtigt meget – og afsluttede med en anmodning, jeg ofte var nødt til at stille på restauranter, men som må have virket meget upassende i den lille alkove – Sluk venligst for ventilatoren, mens jeg spiser min suppe …

’Nok nu, baba,’ kluklo Prabaker. Da jeg tav, snakkede den store mand hurtigt og overstrømmende. Prabaker oversatte, nikkede og fægtede udtryksfuldt med hænderne. ’Han sige, han er Bombay politimand, og hans navn er Vinod.’

’Er han strisser?’

’Øh ja, Lin. Han en politi-strisser.’

’Styrer strisserne det her sted?’

’Øh nej. Det kun et deltidsjob. Han sige han meget, meget glad for at møde dig …’

’Han sige, du den første gora han nogensinde har mødt, der tale marathi …’

’Han sige, nogle udlændinge tale hindi, men ingen udlændinge tale marathi …’

'Han sige, marathi er hans sprog. Hans hjemby er Pune …'

'Han sige, de tale ægte marathi i Pune, og du må besøge byen for at høre det …'

'Han sige, han helt vildt glad! Du som en søn for ham …'

'Han sige, du besøge ham i hans hus og spise og møde hans familie …'

'Han sige, at det bliver 100 rupier.'

'Hvad var det sidste du sagde?'

'Bestikkelse, Lin. For at gå ind. 100 rupier koste det. Betal ham nu.'

'Øh, selvfølgelig.' Jeg fumlede med et par sedler fra lommen, skrællede 100 rupier af og afleverede dem. Der findes et specielt kneb, der er særegent for politifolk, et trylletrick, der gemmer og skjuler pengesedler i hånden med en dygtighed, som erfarne gættelegssvindlere misunder. Den store mand indkasserede pengene med et tohåndshåndtryk, kørte en håndflade hen over brystet, som om han børstede nogle krummer væk efter at have spist en sandwich, og kløede sig derefter på næsen med øvet uskyldighed. Pengene var forsvundet. Han pegede hen mod den smalle korridor. Vi havde tilladelse til at komme ind.

Efter to skarpe sving og et dusin skridt på den anden side af passagen og dens stribe af skarpt lys, kom vi til en slags gårdsplads. Adskillige mænd sad på ru træbænke eller stod og talte sammen i grupper på to-tre stykker. Nogle var arabere, klædt i løse bomuldsdragter og kaffiyeher. En indisk dreng gik rundt blandt dem og serverede sort te i høje glas. Nogle af mændene kiggede nysgerrigt med rynket pande på Prabaker og mig. Da Prabaker smilede bredt og vinkede som hilsen, vendte de sig om og koncentrerede sig endnu engang om deres samtale. Af og til så en af dem op for at inspicere en gruppe børn, der sad sammen på en lang træbænk under en laset lærredsmarkise.

Det var mørkere her end i det klare lys i indgangskammeret. Et kludetæppe af lærredsrester gav et uensartet dække, der skærmede

for det meste af himlen. Tomme, brune og magentarøde vægge ragede op hele vejen rundt om os. De få vinduer jeg kunne se gennem flænger i lærredsafskærmningen var blændede. Det var ikke en rigtig gårdsplads, den ujævne, kvadratiske plads virkede ikke planlagt, en slags fejltagelse, en næsten glemt arkitektonisk fejl, dannet ved at bygge og ombygge oven på ruiner af andre bygninger i den overfyldte blok. Jorden var belagt med tilfældige flisesamlinger, der tidligere havde været gulve i køkkener og badeværelser. To nøgne pærer hang som mærkelig frugt på visne vingrenes nøgne wirer og gav et dårligt lys.

Vi bevægede os hen til et stille hjørne, accepterede te, da vi fik det tilbudt, og stod et øjeblik og nippede til den i stilhed. Så fortalte Prabaker mig, dæmpet og langsomt, om stedet, han kaldte menneskemarkedet. Børnene, der sad under den iturevne markise var slaver. De var kommet fra cyklonen i Vestbengalen, tørken i Orissa, koleraepidemien i Haryana, separatistkampene i Punjab. Udsprunget af katastrofer, hvervet og købt af spejdere, var børnene rejst til Bombay med tog, ofte alene, hundredvis af kilometer.

Mændene samlet på gårdspladsen var købere eller agenter. Selv om de ikke så ud til at vise synderligt meget interesse og mest talte med hinanden og stort set ignorerede børnene på træbænken, så forsikrede Prabaker mig om, at en diskret forhandling fandt sted, og at handler blev indgået, selv mens vi så på.

Børnene var tynde, sårbare og små. To af dem sad med deres fire hænder klynget sammen som en bikube. Et barn omfavnede et andet, der krøb sammen under den beskyttende arm. De stirrede alle ud på de velnærede og velklædte købere og agenter og fulgte hver eneste ændring i deres udtryk eller deres juvelsmykkede hænders eftertrykkelige bevægelser. Og de børns øjne var som det sorte skær i bunden af en brønd.

Hvad skal der til for at hærde en mands hjerte? Hvordan kunne jeg holde ud at se det sted, se på de børn, og ikke sætte en stopper for det? Hvorfor kontaktede jeg ikke myndighederne? Hvorfor hentede jeg ikke en pistol og satte en stopper for det selv? Svaret på det,

som svarene på de store spørgsmål, findes i mange delsvar. Jeg var en eftersøgt mand, en jaget kriminel, og levede på flugt. At kontakte politiet eller myndighederne var ikke en mulighed for mig. Jeg var en fremmed i et fremmed land. Det var ikke mit land, og det var ikke min kultur. Jeg blev nødt til at vide mere. Jeg blev i hvert fald nødt til at lære sproget, før jeg kunne tillade mig at blande mig. Og jeg havde lært, på den hårde måde, at undertiden, selv med de reneste intentioner, gør vi tingene værre, når vi gør vores bedste for at gøre tingene bedre. Hvis jeg kom tilbage med en pistol og stoppede slavemarkedet i denne forbryderiske betonlabyrint, ville det bare starte op igen et andet sted. Det vidste jeg, uanset hvor fremmed jeg var. Og måske ville det nye slavemarked, det andet sted, være endnu værre. Jeg var hjælpeløs med hensyn til at stoppe det, og jeg vidste det.

Hvad jeg ikke vidste dengang, og som bekymrede mig i lang tid efter den dag med slaverne, var, hvordan jeg kunne holde ud at være der og se på børnene uden at blive knust. Jeg opdagede langt senere, at en del af svaret lå i det australske fængsel og mændene, som jeg havde mødt der. Nogle af de mænd, for mange af dem, sad inde for fjerde eller femte gang. Mange af dem havde startet deres fængselsliv på opdragelsesanstalter – drengehjem blev de kaldt og Unges Træningscentre – da de ikke var meget ældre end de indiske slavebørn. Nogle af dem var blevet slået, sultet og isolationsfængslet. Nogle af dem, for mange af dem, var blevet seksuelt misbrugt. Spørg en hvilken som helst mand med en lang nok fængselserfaring, og han vil svare dig, at alt, hvad der skal til for at hærde en mands hjerte, er retssystemet.

Og lige så underligt og skamfuldt det på sin vis er at indrømme det, var jeg glad for, at noget eller nogen, at oplevelsen havde slået en splint af mit hjerte. Den hårde sten inden i mit bryst var det eneste, der beskyttede mig mod de første lyde og billeder af Prabakers tur til den mørke side af byen.

Hænder klappede i skarpe ekkoer, og en lille pige rejste sig fra bænken for at synge og danse. Det var en kærlighedssang fra en

populær hindifilm. Jeg hørte den mange gange, hundredvis af gange de efterfølgende år, og den mindede mig altid om det barn, ti år gammel, og hendes overraskende kraftige, høje, fine stemme. Hun svingede hofterne, skubbede sine ikke-eksisterende bryster op i et barns efterligning af en forførerisk karikatur, og ny interesse fik pludselig køberne og agenterne til at dreje hovederne.

Prabaker spillede Virgil. Hans blide stemme var der ustandselig og forklarede alt, hvad vi så og alt, hvad han vidste. Han fortalte mig, at børnene ville være døde, hvis de ikke var kommet til slavemarkedet. Professionelle opkøbere, kendt som talentspejdere, strejfede fra den ene katastrofe til den anden, fra tørke til jordskælv og oversvømmelse. Sultende forældre, som allerede havde overværet et eller flere af deres børn blive syge og dø, velsignede spejderne og knælede for at få lov til at røre deres fødder. De tiggede dem om at købe en søn eller en datter, så i det mindste ét barn ville overleve.

Drengene, der var til salg, var bestemt til at arbejde som kameljockeyer i Saudi Arabien, Kuwait og andre Golfstater. Nogle ville blive lemlæstet i kamelløbene, der leverede aftenunderholdning for de rige sheiker, sagde Prabaker. Nogle ville dø. De overlevende, vokset for høje til at ride i løbene, blev ofte sluppet fri og skulle klare sig selv. Pigerne skulle arbejde i husstande over hele Mellemøsten. Nogle af dem ville blive brugt til sex.

Men de var i live, sagde Prabaker, de drenge og piger. De var de heldige. For hvert barn, der passerede gennem slavemarkedet, var der hundredvis af andre eller flere, der havde sultet i ubeskrivelig smerte og var døde.

Sulten, døden og slaverne. Og gennem det hele spandt og puslede Prabakers stemme. Der findes en sandhed, der er dybere end erfaring. Den overstiger, hvad vi ser, og selv, hvad vi føler. Det er en sandhedsorden, der adskiller det dybsindige fra det kloge og realiteten fra fornemmelsen. Vi er normalt hjælpeløse til trods for den, og omkostningen ved at erkende den, ligesom omkostningen ved at kende kærlighed, er undertiden større end noget hjerte frivilligt vil betale. Den hjælper os ikke altid med at elske verden,

men den forhindrer os i at hade verden. Og den eneste måde at lære sandheden at kende er ved at dele den, fra hjerte til hjerte, præcis som Prabaker fortalte den til mig, præcis som jeg nu fortæller den til dig.

KAPITEL 4

’Kender du Borsalino hattetesten?’

’Hvad for en?’

’Borsalino hattetesten. Testen der afslører, om hatten er en ægte Borsalino eller en dårlig efterligning. Du kender da godt Borsalino, non?’

’Nej, det gør jeg ikke.’

’Aaaah,’ smilede Didier. Smilet var sammensat dels af overraskelse, dels af kådhed og dels af foragt. På en eller anden måde kombinerede de elementer en effekt, der var afvæbnende charmerende. Han lænede sig en anelse frem og lagde sit hoved på skrå, så hans sorte, krøllede hår rystede for at understrege betydningen af forklaringen. ’Borsalino er en beklædningsgenstand af første og fineste kvalitet. Mange mener, inklusive mig selv, at det er den mest enestående gentleman hovedbeklædning, der nogensinde er lavet.’

Hans hænder formede en imaginær hat på hovedet.

’Den er bredskygget, i sort eller hvid og lavet af lapinpelse.’

’Og hvad så? Det er bare en hat,’ tilføjede jeg med, hvad jeg troede, var en behagelig tone. ’Vi taler om en kaninpelshat.’

Didier var stærkt forarget.

’Bare en hat? Ih, nej, min ven! Borsalinoen er mere end bare en hat. Borsalinoen er et kunstværk! Den er børstet 10.000 gange i hånden, før den bliver solgt. Det var favoritstilen blandt kvalitetsbevidste franske og italienske gangstere i Milano og Marseille i mange årtier. Selve navnet Borsalino blev synonym med gangster. Underverdenens vilde, unge mænd i Milano og Marseille blev kaldt

Borsalinoer. Det var dengang, hvor gangstere havde stil. De var af den opfattelse, at hvis man skulle leve som en bandit, leve af at stjæle og skyde folk, så havde man et ansvar for at klæde sig med en vis elegance. Er det ikke rigtigt?'

'Det var da det mindste, de kunne gøre,' samtykkede jeg smilende.

'Selvfølgelig! I dag, desværre, er der kun attitude og ingen stil. Det er kendetegnende for den tid, vi lever i, at stilen klæder attituden i stedet for, at attituden bliver en klædelig stil.'

Han stoppede og tillod mig et øjeblik til at anerkende ordspillet. 'Og,' fortsatte han, 'testen af en ægte Borsalino hat består i at rulle den til en cylinder, rulle den sammen til en meget stram pølse og lade den passere gennem en vielsesring. Hvis den slipper gennem testen uden permanente folder, hvis den springer tilbage til sin originale form, og hvis den ikke er skadet af øvelsen, er den en ægte Borsalino.'

'Og du mener, at …'

'Lige præcis!' råbte Didier og smækkede en næve i bordet.

Klokken var otte, og vi sad på Leopolds, i nærheden af Causeway dørenes firkantede hvælving. Nogle udlændinge ved bordet ved siden af os drejede hovederne på grund af det høje udbrud, men personalet og stamkunderne ignorerede franskmanden. Didier havde spist, drukket og argumenteret hos Leopolds i ni år. De vidste alle, at der var en grænse, man kunne overskride, en grænse for hans tolerance, og han var en farlig mand, hvis man gik over grænsen. De vidste også, at grænsen ikke var trukket i det bløde sand fra hans eget liv, egne overbevisninger eller følelser. Didiers grænse var trukket gennem hjerterne på dem, han elskede. Hvis man gjorde dem fortræd på nogen måde, vækkede man et koldt og dødeligt raseri i ham. Men uanset hvad man sagde eller gjorde imod ham, med undtagelse af rent faktisk legemsbeskadigelse, fornærmede eller ophidsede det ham aldrig rigtigt.

'Comme ça! Det er min pointe! Din lille ven, Prabaker, har haft dig gennem hattetesten. Han rullede dig sammen til en pølse og trak dig

gennem vielsesringen for at se, om du er en ægte Borsalino eller ej. Det var formålet med at tage dig med på den tur til byens ubehagelige syn og lyde. Det var en Borsalino test.'

Jeg nippede i stilhed til min kaffe og vidste, han havde ret – Prabakers tur til byens mørke side havde været en form for en test – men jeg var ikke villig til at give Didier trofæet for at afstå pointen.

Det tyndede ud i aftenens turister fra Tyskland, Schweiz, Frankrig, England, Norge, Amerika, Japan og et dusin andre lande, hvilket gav plads til det sene aftenpublikum af indere og immigranter, der kaldte Bombay for deres hjem. De lokale generobrede steder som Leopolds, Mocambo, Cafe Mondegar og Light of Asia hver aften, når turisterne søgte i sikkerhed på deres hoteller.

'Hvis det var en test,' indrømmede jeg til sidst, 'må han have ladet mig bestå. Han inviterede mig med hjem for at besøge sin familie i en landsby i den nordlige del af staten.'

Didier løftede øjenbrynene i teatralsk forbavselse.

'I hvor lang tid?'

'Det ved jeg ikke. Et par måneder, tror jeg. Måske længere.'

'Nå, det er sådan,' konkluderede han. 'Din lille ven er begyndt at elske dig.'

'Jeg tror lige, du overdriver,' protesterede jeg med rynket pande.

'Nej, nej, du misforstår. Du må være varsom med den ægte hengivenhed, du får fra dem, du møder her. Det er ikke som andre steder. Det her er Indien. Alle, der kommer her, bliver forelsket – de fleste af os bliver forelsket gang på gang. Og inderne, de elsker allermest. Din lille ven må være begyndt at elske dig. Det er der ikke noget mærkeligt i. Jeg taler ud fra stor erfaring med det her land og specielt med den her by. Det sker tit og nemt for inderne. Det er måden, de kan håndtere at leve sammen på, milliarder af dem, rimeligt fredeligt. De er selvfølgelig ikke perfekte. De ved, hvordan de skal kæmpe, lyve og snyde hinanden og alle de ting, som vi alle

sammen gør. Men af alle mennesker i verden ved inderne, hvordan man skal elske hinanden.’

Han holdt en pause for at tænde en cigaret og viftede så med den som en lille flagstang, indtil tjeneren lagde mærke til ham og nikkede på hans anmodning om et nyt glas vodka.

’Indien er cirka seks gange større end Frankrig,’ fortsatte han, mens glasset med alkohol og en skål med karrysnacks blev stillet på bordet. ’Men befolkningen er næsten 20 gange så stor. 20 gange! Tro mig, hvis det var en milliard franskmænd, der boede et så tætpakket sted, ville der være floder af blod. Floder af blod! Og som enhver ved, er vi franskmænd de mest civiliserede mennesker i Europa. Faktisk i hele verden. Nej, nej, uden kærlighed ville Indien være umulig.’

Letitia kom hen til vores bord og satte sig til venstre for mig.

’Hvad har du nu gang i, Didier, din slyngel?’ spurgte hun selskabeligt, hendes Sydlondon accent havde en eksplosiv klang på den første stavelse i det sidste ord.

’Han var lige ved at fortælle mig, at franskmændene er de mest civiliserede mennesker i verden.’

’Som hele verden ved,’ tilføjede han.

’Når I producerer en Shakespeare af jeres villes og vinmarker, kammerat, så giver jeg dig måske ret,’ mumlede Lettie gennem et smil, der virkede varmt og nedladende på samme tid.

’Min kære, tro ikke, at jeg ikke respekterer jeres Shakespeare,’ svarede Didier igen og lo fornøjeligt. ’Jeg elsker det engelske sprog, fordi så meget af det er fransk.’

’Touché,’ smilede jeg bredt, ’som vi siger på engelsk.’

Ulla og Modena kom i samme øjeblik ind og satte sig. Ulla var klædt på til arbejde i en lille, sort halterneckkjole, netstrømper og stiletter. Rundt om halsen og i ørerne havde hun falske diamanter, der blændede i øjnene. Kontrasten mellem hendes og Letties tøj var ekstrem. Lettie var iført en fin, knoglefarvet brokadejakke over en

løs, mørkebrun satinbuksenederdel og støvler. Alligevel fremstod ansigterne på de to kvinder som den største og mest uventede kontrast. Letties blik var forførende, direkte, selvsikkert og funklede med ironi og hemmeligheder, modsat Ullas store, blå øjne, der på trods af hendes professionelle, seksuelle makeup og tøj, kun udstrålede uskyldighed – ærlig, tom uskyldighed.

'Du har ikke tilladelse til at tale til mig, Didier,' sagde Ulla med det samme og surmulede utrøsteligt. 'Jeg har haft en meget ubehagelig tid med Federico – tre timer – og det er din skyld.'

'Bah!' slyngede Didier ud. 'Federico!'

'Åh,' indskød Lettie og lavede tre lange lyde af et ord. 'Er der sket noget med den smukke, unge Federico, hvad? Kom nu, min kære Ulla, lad os nu høre lidt sladder.'

'Na ja, Federico er blevet religiøs og driver mig til vanvid, og det er alt sammen Didiers skyld.'

'Ja!' tilføjede Didier med tydelig væmmelse. 'Federico er blevet religiøs. Det er en tragedie. Han drikker ikke mere eller ryger eller tager stoffer. Og selvfølgelig vil han ikke have sex med nogen – ikke engang med sig selv! Det er et forfærdeligt spild af talent. Manden var et korruptionsgeni, min bedste elev, mit mesterværk. Det er sindssygt irriterende. Han er nu blevet en god mand på den værst tænkelige måde.'

'Tja, man vinder nogen, og man taber nogen,' sukkede Lettie med hånende sympati. 'Det skal nok gå, Didier. Der vil komme andre vigtigere ting, du kan gøre kål på.'

'Det er mig der skal have din sympati,' skældte Ulla. 'I går kom Federico henne fra Didier i rigtig dårligt humør, og i dag græd han ved min dør. Scheisse! Wirklich! I tre timer græd og fablede han om at blive genfødt. Og jeg fik så ondt af ham til sidst. Det var næsten ikke til at holde ud, at jeg lod Modena smide ham og hans bibelbøger ud på gaden. Det er alt sammen din skyld, Didier, og det vil tage lang tid, før jeg tilgiver dig.'

’Fanatikere,’ funderede Didier og ignorerede irettesættelsen, ’har altid det samme renskurede og stirrende udseende. De ligner nogle, der aldrig masturberer, men rent faktisk tænker på det næsten hele tiden.’

’Jeg elsker dig virkelig, Didier,’ spruttede Lettie gennem sin boblende latter. ’Selv om du er en ynkelig tudsemand.’

’Nej, du elsker ham, fordi han er en ynkelig fudsemand,’ fastslog Ulla.

’Det var en tudse, kære, ikke en fudse,’ rettede Lettie tålmodigt, stadig grinende. ’Han er en tudsemand, ikke en fudsemand. En foragtelig fudse vil ikke give nogen mening overhovedet, vil det vel? Vi vil ikke elske eller hade ham, bare fordi han er en fudsemand, vel min kære – selv ikke hvis vi vidste, hvad det betød?’

’Jeg er ikke så skrap til de engelske vittigheder, det ved du, Lettie,’ fastholdt Ulla. ’Men jeg synes, at han er en stor, grim, behåret fudsemand.’

’Jeg kan forsikre dig om,’ protesterede Didier, ’at mine fusser – og pusselanker for den sags skyld – er ualmindeligt smukke.’

Karla, Maurizio og en indisk mand i starten af 30’erne kom ind fra den travle aftengade. Maurizio og Modena satte et andet bord hen til vores, og derefter bestilte vi alle otte drinks og mad.

’Lin, Lettie, det her er min ven, Vikram Patel,’ meddelte Karla, da der et øjeblik var relativt stille. ’Han kom tilbage for et par uger siden efter en lang ferie i Danmark, og jeg tror, at I er de eneste to, der ikke har mødt ham.’

Lettie og jeg præsenterede os for den nytilkomne, men min opmærksomhed var rettet mod Maurizio og Karla. Han sad ved siden af hende, over for mig, med hånden hvilende på hendes stoleryg. Han lænede sig tæt op ad hende, og deres hoveder rørte næsten ved hinanden, når de talte sammen.

Der findes en mørk følelse – svagere end had, men stærkere end væmmelse – som grimme mænd føler over for smukke mænd. Det

er selvfølgelig urimeligt og uretfærdigt, men den er der altid, gemt i misundelsens lange skygge. Den sniger sig ud, i lyset af ens øjne, når man bliver forelsket i en smuk kvinde. Jeg kiggede på Maurizio, og lidt af den mørke følelse kunne mærkes i mit hjerte. Hans lige, hvide tænder, jævne teint og tykke, mørke hår gjorde, at jeg uden tvivl hurtigere havde noget imod ham, end hvis han havde haft en brist i sin personlighed.

Og Karla var smuk. Hendes hår, opsat i en klassisk bananfrisure, skinnede som vand, der løb over sorte flodsten, og hendes grønne øjne strålede af vilje og glæde. Hun havde en langærmet, indisk salwaroverdel på, der gik til under knæene, hvor den mødte løse bukser af samme olivenfarvede silkestof.

'Jeg havde en fed tid, yaar,' sagde Vikram den nytilkomne, da jeg igen vendte opmærksomheden mod selskabet. 'Danmark er meget med på noderne, meget tjekket. Menneskene der er meget sofistikerede. De er så utroligt kontrollerede, jeg kunne ikke fatte det. Jeg tog hen til en sauna i København. Det var et enormt stort sted, yaar, med fællessauna – med mænd og kvinder sammen, gående rundt splitternøgne. Fuldstændigt totalt nøgne. Og ingen reagerede overhovedet. Ikke engang et flakkende blik, yaar. Indiske fyre havde ikke kunnet klare det. De ville have kogt over, det siger jeg dig.'

'Kogte du over, kære Vikram?' spurgte Lettie sødt.

'Tager du gas på mig? Jeg var den eneste fyr på det sted, der gik med håndklæde, og den eneste fyr med stådreng.'

'Jeg er ikke med,' sagde Ulla, da vi holdt op med at grine. Det var en mat konstatering – hverken en beklagelse eller en anmodning om yderligere forklaring.

'Hallo, jeg kom der hver dag i tre uger, yaar,' fortsatte Vikram. 'Jeg troede, at hvis jeg brugte tilstrækkelig meget tid der, ville jeg blive vant til det, ligesom alle de superseje danskere.'

'Blive vant til hvad?' spurgte Ulla.

Vikram rynkede forvirret panden af hende og vendte sig så mod Lettie.

'Det hjalp ikke. Det var forgæves. Efter tre uger var jeg stadig nødt til at have et håndklæde omkring mig. Uanset hvor tit jeg kom der, stivnede jeg, når jeg så de hoppende dele gå op og ned og fra side til side. Hvad kan jeg sige? Jeg er for indisk til sådan et sted.'

'Det samme gælder for indiske kvinder,' ytrede Maurizio. 'Selv når de elsker, er det ikke muligt at være nøgne.'

'Altså, det er ikke altid rigtigt,' fortsatte Vikram. 'Og desuden er det fyrene, der er problemet her. Indiske kvinder er klar til forandring. Unge indiske tøser fra middelklassefamilierne er vilde med forandring, yaar. De er uddannede og parate til kort hår, korte kjoler og korte kærlighedsaffærer. De er klar til det, men det er fyrene, der holder dem tilbage. Den gennemsnitlige indiske dreng er seksuelt moden omkring 14 års alderen.'

'Det siger du ikke,' mumlede Lettie.

Lidt inden havde Kavita Singh nærmet sig vores bord og stod bag ved Vikram, mens han kom med sine udtalelser om indiske kvinder. Med kort, stylet hår, jeans og en hvid sweatshirt med New York universitets emblem var hun det levende bevis på, den fysiske repræsentant for, hvad Vikram lige havde fortalt. Hun var den ægte vare.

'Du er sådan en chuud, Vikkie,' sagde hun og satte sig ned over for ham, på min højre side. 'Du sidder og plaprer løs, men du er lige så slem som alle de andre. Se bare, hvordan du behandler din egen søster, yaar, hvis hun vover at gå med jeans og en stram sweater.'

'Hallo, jeg købte den stramme sweater til hende i London sidste år!' protesterede Vikram.

'Men du gav hende stadig tørt på, da hun tog den på til jazz yatra, na?'

'Jamen, hvordan kunne jeg vide, at hun ville tage den på uden for lejligheden?' svarede han spagt og fremprovokerede latter og hån

fra hele gruppen. Vikram var den, der grinede mest.

Vikram Patel havde gennemsnitshøjde og en gennemsnitlig kropsbygning, men der stoppede de gennemsnitlige karakteristika også. Hans sorte, tykke, krøllede hår indrammede et smukt, intelligent ansigt. De klare og livlige, lysebrune øjne kiggede trygt ud over en lang, høgeagtig næse og et ulasteligt, skarpt trimmet Zapata overskæg. Hans tøj var sort – cowboystøvler, jeans, skjorte og lædervest – og på ryggen havde han en flad, sort, spansk flamenco hat, der hang i en læderrem rundt om halsen. Hans bola-slips, dollarmøntbælte og hattebånd var sølvfarvet. Han lignede en helt fra en spaghettiwesternfilm, der rent faktisk var inspirationen til hans stil. Vikram var besat af Sergio Leones film, Once Upon A Time In The West og The Good, The Bad and The Ugly. Senere, da jeg lærte ham bedre at kende, da jeg så ham vinde hjertet hos den kvinde han elskede, og da vi sammen stod over for og sloges mod fjender, der ville dræbe mig, fandt jeg ud af, at han var en helt, og at han ville have kunnet klaret sig mod hvem som helst af de revolvermænd, han forgudede.

Siddende over for ham ved vores første møde var jeg forbløffet over, med hvilken lethed han havde påtaget sig sin sorte cowboydrøm og den stilfulde selvsikkerhed, der fulgte med. Vikram er den type mand, der bærer sit tøj uden på sine følelser, sagde Karla engang. Det var en kærligt ment joke, og en vi alle forstod, men den trak også en skrøbelig glødetråd af foragt med sig. Jeg lo ikke som de andre, da hun sagde det. Alle kan lide Vikram, og mennesker, der bærer deres tvangstanker med glans, vil altid få mig over på deres side, fordi deres ærlighed appellerer direkte til mit hjerte.

'Nej, det er ikke sandt!' fastholdt han. 'I København var der den her klub. De kalder det en telefonklub. Der var en masse borde, yaar, og hvert bord har et nummer, der lyser rødt. Hvis man ser en eller anden, der ser interessant ud, en, som er virkelig lækker, der sidder ved bord 12, så ringer man til nummer 12 og snakker med personen. Dødssygt system, du. Halvdelen af tiden ved man ikke, hvem der ringer til én, eller også ved de ikke, hvem man er. Nogle gange taler

man sammen i en time og prøver at gætte, hvem det er, man taler med, fordi alle taler på samme tid. Og så fortæller man hinanden, hvilket bord man sidder ved. Jeg havde det virkeligt sjovt der, det kan jeg godt sige jer. Men hvis man prøvede at lave det samme her, ville det ikke holde i fem minutter, fordi fyrene ikke ville kunne tackle det. Mange indiske fyre er chutias, yaar. De ville bande og sige alt muligt uanstændigt lort, de barnlige skiderikker. Hvad mere kan jeg sige. I København var menneskene meget mere seje, og vi har stadig en fandens lang vej at gå, før Indien indhenter dem på den seje skala.'

'Jeg synes da, det bliver bedre,' sagde Ulla uopfordret. 'Jeg har på fornemmelsen, at fremtiden i Indien bliver en god fremtid. Jeg er sikker på, at det nok skal blive godt, ikk', ligesom bedre end nu, og levevilkårene vil blive bedre for en masse mennesker.'

Vi vendte os alle og gloede på hende. Der var helt stille ved bordet. Vi var rystede over at høre den slags synspunkter fra en ung kvinde, der levede af at være et stykke sexlegetøj for de indere, der var rige nok til at udnytte hende. Hun blev benyttet og udnyttet, og jeg havde for mit vedkommende forventet, at hun ville være mere kynisk. Optimisme er det første tegn på kærlighed, og det er præcis som kærlighed på tre områder. Det er påtrængende, det har ingen rigtig sans for humor, og det dukker op, når man mindst venter det.

'Helt ærligt, min kære, skøre Ulla, intet forandrer sig overhovedet,' sagde Didier med et hånligt smil. 'Hvis du vil fordærve dit syn på menneskelig venlighed eller ændre din medfølelse til foragt, så tag et job som servitrice eller rengøringsdame. De to hurtigste måder at udvikle en sund afsky over for den menneskelige race og dens skæbne på, er ved at servere mad eller gøre rent efter den for en minimumsløn. Jeg har prøvet begge job, i de rædselsfulde dage, da jeg var tvunget til at arbejde for føden. Det var frygteligt. Jeg gyser ved tanken om det. Det var dengang, jeg fandt ud af, at intet rigtigt forandrer sig. Og hvis jeg skal sige sandheden, er jeg glad for det. I en bedre verden eller en værre ville jeg overhovedet ikke tjene nogen penge.'

’Sådan noget pis,’ erklærede Lettie. ’Det kan blive bedre, og det kan blive meget værre. Spørg menneskene i slummen. De er eksperter i, hvor meget værre det kan blive. Er det ikke rigtigt, Karla?’

Vi vendte alle vores opmærksomhed mod Karla. Hun legede med sin kop et øjeblik, drejede den langsomt rundt i underkoppen med pegefingeren.

’Jeg tror, vi alle, hver og en, må gøre os fortjent til vores fremtid,’ sagde hun langsomt. ’Jeg tror fremtiden er som alt muligt andet, der er vigtigt. Man må gøre sig fortjent. Hvis vi ikke fortjener den, har vi overhovedet ikke en fremtid. Og hvis vi ikke fortjener den, hvis vi ikke gør os værdige til den, bliver vi nødt til at leve i nuet, mere eller mindre for altid. Eller værre, vi bliver nødt til at leve i fortiden. Jeg tror muligvis, det er, hvad kærlighed er – en måde at gøre sig fortjent til fremtiden.’

’Tja, jeg er enig med Didier,’ erklærede Maurizio og afsluttede sit måltid med et glas isvand. ’Jeg holder af tingene, præcis som de er, og jeg er tilfreds, hvis de ikke forandrer sig.’

’Hvad med dig?’ spurgte Karla og vendte sig mod mig.

’Hvad med mig?’ smilede jeg.

’Hvis du kunne være lykkelig, rigtig lykkelig en overgang, men du fra starten vidste, at det ville ende ulykkeligt og medføre smerte bagefter, ville du så vælge lykken eller undgå den?’

Opmærksomheden og spørgsmålet bragte mig ud af fatning, og jeg følte mig øjeblikkeligt utilpas i den forventningsfulde stilhed, der ventede på mit svar. Jeg havde følelsen af, at hun havde stillet spørgsmålet før, og at det var en form for test. Måske havde hun allerede spurgt de andre ved bordet. Måske havde de givet deres svar og ventede på at høre mit. Jeg var ikke sikker på, hvad hun forventede, jeg skulle svare, men kendsgerningen var, at mit liv allerede havde svaret på spørgsmålet. Jeg havde foretaget mit valg, da jeg flygtede fra fængslet.

’Jeg ville vælge lykken,’ svarede jeg og blev belønnet med et skævt smil af anerkendelse eller morskab – måske begge dele – fra Karla.

’Det ville jeg ikke gøre,’ sagde Ulla med rynket pande. ’Jeg hader ulykkelighed. Jeg kan ikke klare det. Jeg ville hellere undvære alt end at risikere den mindste ulykkelighed. Jeg tror, det er grunden til, at jeg elsker at sove så meget, na? Det er umuligt at være rigtig ked af det, når man sover. Man kan være glad, bange og gal i sine drømme, men man bliver nødt til at være lysvågen for at være ked af det, er det ikke rigtigt?’

’Jeg ved, hvad du mener, Ulla,’ samtykkede Vikram. ’Der er alt for meget forbandet ulykkelighed i verden, yaar. Det er derfor, alle er så skæve hele tiden. Det er grunden til, at jeg er så skæv hele tiden.’

’Mmm – nej, jeg er enig med dig, Lin,’ indskød Kavita, selv om jeg egentlig ikke var sikker på, hvor meget hun var enig med mig, eller hvor meget det bare var en refleks for at modsætte sig Vikram. ’Hvis man får en chance for ægte lykke, uanset omkostningerne, bliver man nødt til at tage den.’

Didier blev rastløs, irriteret over den drejning, samtalen havde taget.

’I er blevet alt for alvorlige, alle sammen.’

’Ikke mig!’ protesterede Vikram, der følte sig stødt af bemærkningen.

Didier satte ham på plads med et løftet øjenbryn.

’Jeg mener, I gør tingene mere komplicerede, end de er eller behøver at være. Livets kendsgerninger er meget simple. I begyndelsen frygtede vi alt – dyr, vejret, træerne, nattehimlen – alt med undtagelse af hinanden. Nu frygter vi hinanden og næsten ikke andet. Ingen ved, hvorfor nogen gør noget. Ingen fortæller sandheden. Ingen er lykkelige. Ingen er trygge. I lyset af alt det der er galt med verden, er det allerværste, man kan gøre blot at overleve. Og alligevel bliver man nødt til at overleve. Det er det dilemma, der får os til at tro og klamre os til løgnen, at vi har en sjæl, og at der findes en Gud, der er interesseret i dens skæbne. Nu har jeg sagt det.’

Han lænede sig tilbage i stolen og drejede spidserne på sit d'Artagnan overskæg med begge hænder.

'Jeg er ikke helt med på, hvad han lige sagde,' mumlede Vikram efter en pause, 'men på en måde er jeg enig med ham, og samtidig føler jeg mig fornærmet.'

Maurizio rejste sig for at gå. Han lagde en hånd på Karlas skulder og vendte sig om mod os med et strålende smil, fyldt med venlighed og charme. Jeg kunne ikke lade være med at beundre smilet, selv om jeg arbejdede på at hade ham for det.

'Vær ikke forvirret, Vikram,' sagde han behageligt. 'Didier taler kun om ét emne – sig selv.'

'Og hans forbandelse er,' tilføjede Karla hurtigt, 'at det er et fascinerende emne.'

'Merci, Karla, min kære,' mumlede Didier og takkede hende med et lille buk.

'Allora, Modena, lad os gå. Vi ses måske senere på President, si? Ciao.'

Han kyssede Karla på kinden, tog Ray-Ban solbrillerne på og spankulerede ud i den overfyldte aften med Modena ved sin side. Spanieren havde intet sagt hele aftenen eller endda smilet. Da deres skikkelser forsvandt blandt de forskudte, sjoskende figurer på gaden, så jeg dog, at han talte lidenskabeligt til Maurizio, fægtende med sin knyttede næve. Jeg holdt øje med dem, til de var væk, og blev overrasket, lidt flov over at høre Lettie sige mine smålige, mest ondskabsfulde tanker højt.

'Han er ikke så sej, som han ser ud til,' snerrede hun.

'Ingen mand er så sej, som han ser ud til,' sagde Karla smilende og rakte ud for at lægge sin hånd oven på Letties.

'Kan du ikke lide Maurizio mere?' spurgte Ulla.

'Jeg hader ham. Nej, jeg hader ham ikke. Men jeg foragter ham. Jeg får kvalme af at se på ham.'

’Min kære Letitia …’ begyndte Didier, men Karla bed ham af.

’Ikke nu, Didier. Lad det ligge.’

’Jeg ved ikke, hvordan jeg kunne være så dum,’ brummede hun og bed tænderne sammen.

’Na, ja …’ sagde Ulla langsomt. ’Jeg ville ønske, jeg ikke kunne sige, hvad sagde jeg, men …’

’Åh, hvorfor ikke?’ spurgte Kavita. ’Jeg elsker at sige, hvad sagde jeg. Mindst en gang om ugen siger jeg til Vikram, hvad sagde jeg. Jeg vil hellere sige, hvad sagde jeg, end spise chokolade.’

’Jeg kan godt lide fyren,’ tilføjede Vikram. ’Ved I godt, at han er en fantastisk rytter. Han kan ride som Clint Eastwood, yaar. Jeg så ham i Chowpatty i sidste uge, ridende på stranden med en lækker, blond, svensk tøs. Han red præcis som Clint i High Plains Drifter, det siger jeg jer. Det var dødsejt.’

’Godt så, han rider en hest,’ sagde Lettie. ’Hvordan kunne jeg tage så meget fejl af ham? Jeg tager mine ord tilbage.’

’Han har også et sejt stereoanlæg i sin lejlighed,’ tilføjede Vikram og ænsede tilsyneladende ikke Letties humør. ’Og noget fandens godt, originalt italiensk filmmusik.’

’Nu er det nok! Jeg er smuttet!’ erklærede Lettie, rejste sig og tog sin håndtaske og den bog, hun havde med. Hendes røde hår med de bløde krøller, der omkransede ansigtet, dirrede af ophidselse. Hendes blege hud var så fejlfrit udstrakt over de bløde kurver i det hjerteformede ansigt, at hun et øjeblik i det klare lys lignede en rasende marmor Madonna, og jeg huskede, hvad Karla engang havde sagt om hende: Jeg tror, at Lettie er den mest spirituelle af os alle …

Vikram sprang op i det samme.

’Jeg vil gerne følge dig hen til dit hotel. Jeg skal samme vej.’

’Skal du det?’ spurgte Lettie og vendte sig så hurtigt om mod ham, at han veg tilbage. ’Hvilken vej er det så?’

'Jeg … jeg … jeg skal på en måde alle veje, yaar. Jeg skal ligesom ud på en meget lang gåtur. Så … så … uanset hvor du skal hen, så skal jeg samme vej som dig.'

'Nå, jamen okay, hvis du absolut vil,' mumlede hun med sammenbidte tænder og øjnene lynende med blå gnister. 'Karla, min ven, vi ses ved Taj i morgen, til kaffe. Jeg lover, at jeg ikke kommer for sent denne gang.'

'Jeg skal nok være der,' samtykkede hun.

'Jamen, farvel alle sammen!' sagde Lettie vinkende.

'Jah, også fra mig!' tilføjede Vikram og skyndte sig efter hende.

'Du ved, den ting jeg bedst kan lide ved Lettie, er,' grublede Didier, 'at intet ved hende er fransk. Vores kultur, den franske kultur, er så vidt udbredt og indflydelsesrig, at næsten alle i hele verden er mindst en lille smule franske. Det gælder især kvinder. Næsten alle kvinder i verden er franske, på en eller anden måde. Men Letitia, hun er den mest ufranske kvinde, jeg nogensinde har kendt.'

'Du er simpelthen utrolig, Didier,' kommenterede Kavita. 'Specielt i aften. Hvad skyldes det – er du blevet forelsket, eller har du afsluttet et forhold?'

Han sukkede, stirrede på sine hænder og lagde den ene oven på den anden.

'Lidt af hvert, tror jeg. Jeg føler mig meget nedtrykt. Federico – du kender ham – er blevet religiøs. Det er en frygtelig sag, og den har såret mig, må jeg indrømme. Faktisk har hans hellighed knust mit hjerte. Men nok om det. Imtiaz Dharker har åbnet en ny udstilling i Jehangir. Hendes arbejde er altid sanseligt og en smule vildt, og det får mig altid på rette fod igen. Kavita, kunne du tænke dig at se den med mig?'

'Selvfølgelig,' smilede Kavita. 'Det vil jeg meget gerne.'

'Jeg vil følges med jer hen til Regal krydset,' sukkede Ulla. 'Der skal jeg mødes med Modena.'

De rejste sig, tog afsked og gik gennem Causewaybuen, men Didier kom tilbage til bordet og stillede sig ved siden af mig. Med en hånd hvilende på min skulder for ligesom at støtte sig selv, smilede han ned til mig med et udtryk af overraskende øm hengivenhed.

’Tag med ham, Lin,’ sagde han. ’Tag med Prabaker til landsbyen. Hver by i verden har en landsby i sit hjerte. Du vil aldrig forstå byen, medmindre du først forstår landsbyen. Tag derhen. Når du kommer tilbage, får jeg at se, hvad Indien har gjort ved dig. Bonne chance!’

Han skyndte sig videre og efterlod mig alene med Karla. Da Didier og de andre sad ved bordet, havde restauranten været larmende. Pludselig var alle stille, eller sådan virkede det bare, og jeg havde indtryk af, at hvert ord jeg sagde, ville give genlyd fra bord til bord i det store rum.

’Forlader du os?’ spurgte Karla, der heldigvis sagde noget først.

’Tja, Prabaker inviterede mig med hjem til sine forældres landsby. Hans hjemsted, kalder han det.’

’Og tager du af sted?’

’Ja, ja, det tror jeg. Det er noget af en ære at blive spurgt, formoder jeg. Han fortalte mig, at han rejser tilbage til sin landsby for at besøge sine forældre cirka hver sjette måned. Det har han gjort de sidste ni år, lige siden han begyndte at arbejde i turistområdet i Bombay. Men jeg er den første udlænding, han nogensinde har inviteret med hjem.’

Hun blinkede til mig, og begyndelsen til et smil trak i hendes mundvige.

’Du er måske ikke den første, han spørger. Du er måske bare den første af hans turister, der er skør nok til faktisk at sige ja, men det kommer vel ud på et.’

’Synes du, jeg er skør, hvis jeg tager imod invitationen?’

’Overhovedet ikke! Eller i det mindste skør på den gode måde, ligesom resten af os. Hvor ligger landsbyen?’

’Det ved jeg ikke helt. Oppe nordpå i staten. Han fortalte mig, at vi skal med tog og to busser for at komme derop.’

’Didier har ret. Du skal tage af sted. Hvis du vil blive her i Bombay, som du siger, du vil, så bør du tilbringe noget tid i landsbyen. Landsbyen er nøglen.’

En tjener kom forbi og tog imod vores sidste ordre og kom kort tid efter tilbage med en bananlassi til Karla og en chai til mig.

’Hvor lang tid tog det dig at føle dig tilpas her, Karla? Jeg mener, du virker altid så afslappet og hjemme. Det er, som om du altid har været her.’

’Øh, det ved jeg ikke. Det er stedet for mig, hvis du forstår, hvad jeg mener, og jeg vidste det fra den første dag, i løbet af den første time jeg ankom. Så på en måde følte jeg mig godt tilpas fra starten.’

’Det er sjovt, du siger det. Jeg havde det selv lidt på samme måde. Inden for en time efter jeg var landet i lufthavnen, havde jeg den her utrolig stærke følelse af, at det her var stedet for mig.’

’Og jeg formoder, at det store gennembrud kom med sproget. Da jeg begyndte at drømme på hindi, vidste jeg, at jeg var hjemme. Alt er faldet på plads lige siden.’

’Er det så dét? Bliver du her for evigt?’

’Der findes ikke noget for evigt,’ svarede hun på sin langsomme, velovervejede måde. ’Jeg ved ikke, hvorfor vi bruger det ord.’

’Du ved, hvad jeg mener.’

’Jah, jah. Jamen, jeg bliver, indtil jeg har opnået, hvad jeg vil. Og så tager jeg måske et andet sted hen.’

’Hvad vil du opnå, Karla?’

Hun rynkede koncentreret panden og flyttede sit blik for at stirre mig direkte i øjnene. Det var et udtryk, jeg ofte skulle møde, og det betød formentligt, Hvis du er nødt til at stille det spørgsmål, har du ikke ret til svaret.

’Jeg vil have alt,’ svarede hun med et mat, tørt smil. ’Du ved, jeg har sagt det før til en af mine venner, og han fortalte mig, at det virkelige trick her i livet er at ønske sig ingenting og have succes med, at det lykkes.’

Senere, efter vi havde passeret mængden af mennesker på Causeway og Strand og gik hen ad de øde, bugtende gader med nedfaldne blade, bag Colaba-markedet, som aften havde sænket sin stilhed over, stoppede vi ved en bænk under en tårnhøj elm i nærheden af hendes lejlighed.

’Det er virkelig et eksempel på et skift,’ sagde jeg og prøvede at forklare en pointe, jeg var kommet med, mens vi havde gået. ’En komplet anderledes måde at se på tingene og tænke over tingene på.’

’Du har ret. Det er præcis, hvad det er.’

’Prabaker tog mig med hen til et slags hospice, en gammel beboelsesejendom, i nærheden af St. George hospitalet. Det var fuldt af syge og døende mennesker, som havde fået en gulvplads, hvor de kunne lægge sig ned og dø. Og ejeren af stedet, som har et omdømme som en slags helgen, gik omkring og satte mærkesedler på folk med tegn, der betød, hvor mange brugbare organer de havde. Det var en kæmpe organbank, fuld af levende mennesker, der betalte for det privilegium at kunne dø et stille og rent sted, væk fra gaden, ved at levere organer, når som helst fyren fik brug for dem. Og menneskene var patetisk taknemmelige over for fyren. De ærede ham. De så på ham, som om de elskede ham.’

’Han har udsat dig for noget de sidste par uger, ham din ven Prabaker, har han ikke?’

’Jamen, der var noget, der var meget værre end det. Men det virkelige problem er, at man ikke kan gøre noget. Man ser børn der … jamen, de har så mange problemer, og man ser folk i slumområderne – han tog mig med ud i den slum, hvor han bor, og stanken fra det åbne latrin og stedets håbløse svineri og folk, der stirrer på en fra hytternes døråbninger og … og man kan ikke ændre

noget. Man kan ikke gøre noget ved det. Man må bare acceptere, at tingene kunne have været værre, og at de aldrig vil blive meget bedre, og man er komplet hjælpeløs over for det.'

'Det er godt at vide, hvad der er galt med verden,' sagde Karla efter et stykke tid. 'Men det er lige så vigtigt at vide, at nogle gange, uanset hvor forkert det er, så kan man ikke ændre det. En masse dårlige ting i verden var egentlig ikke så ringe, før nogen prøvede at ændre dem.'

'Jeg er ikke sikker på, at jeg har lyst til at tro på det. Jeg ved, du har ret. Jeg ved, at vi undertiden gør ting værre, jo mere vi prøver at forbedre dem. Men jeg ville gerne tro på, at hvis vi gør det rigtigt, så kan alt og alle ændre sig til det bedre.'

'Forresten, jeg løb faktisk ind i Prabaker i dag. Han bad mig spørge dig om vandet, hvad det så end betyder.'

'Øh, jah,' lo jeg. 'Så sent som i går var jeg på vej ned fra mit hotel for at mødes med Prabaker på gaden. Men i trappeopgangen var der de her indiske mænd, der en efter en gik op ad trappen og bar store krukker med vand på hovederne. Jeg måtte stille mig op ad væggen for at lade dem komme forbi. Da jeg kom ned for enden af trappen, så jeg den her store trætønde med fastmonterede jernfælgehjul. Det var en slags vandvogn. En anden fyr brugte en spand, og han sænkede den ned i tønden og fyldte de store bærekrukker med vand. Jeg kiggede på det i lang tid, og mændene gik en masse ture op og ned ad trappen. Da Prabaker endelig kom, spurgte jeg ham, hvad de lavede. Han fortalte mig, at det var vandet til min bruser. At vandet til bruseren kom fra en tank på taget, og at de her mænd fyldte tanken med vand fra deres krukker.'

'Selvfølgelig.'

'Jah, du ved det, og jeg ved det nu, men i går var det første gang, jeg hørte om det. I den her varme har jeg haft den vane at tage bad tre gange om dagen. Jeg havde aldrig drømt om, at mænd skulle gå seks etager op for at fylde en forbandet tank, så jeg kunne tage de bade. Jeg havde det så forfærdeligt med det, forstår du? Jeg fortalte

Prabaker, at jeg aldrig ville bade på det hotel igen. Aldrig nogensinde.'

'Hvad sagde han?'

'Han sagde, Nej, nej, du forstår det ikke. Han kaldte det et menneske-job. Og det er kun på grund af turister som mig, forklarede han, at de mænd har et job. Og han fortalte mig, at hver mand forsørger sin egen familie med lønnen. Du skal tage tre bad, fire bad, selv fem bad hver dag, fortalte han mig.'

Hun nikkede forstående.

'Så bad han mig om at holde øje med mændene, mens de gjorde sig klar til at løbe gennem byen igen, skubbende deres vandvogn. Og jeg tror, jeg ved, hvad han mente, hvad det var, han ønskede jeg skulle se. De var stærke, de her fyre. De var stærke, stolte, sunde og raske. De tiggede eller stjal ikke. De arbejdede hårdt for at tjene penge, og de var stolte af det. Da de løb af sted ud i trafikken, med deres stærke muskler, fik de et par stjålne blikke fra nogle af de unge indiske piger, og jeg så, at deres hoveder var højt hævede, og blikket var rettet lige ud.'

'Og bader du stadig på hotellet?'

'Tre gange om dagen,' lo jeg. 'Fortæl mig, hvorfor var Lettie så oprevet over Maurizio?'

Hun så på mig og kiggede mig hårdt i øjnene for anden gang den aften.

'Lettie har en ret god kontakt til én i afdelingen for udlændingeregistrering. Han er en overordnet politimand, der er besat af safir ædelsten, og Lettie skaffer ham dem til engros pris eller lidt under. Undertiden, i bytte for den her … tjeneste … kan hun arrangere at få et visum fornyet, næsten tidsubegrænset. Maurizio ønskede at forlænge sit visum yderligere et år. Han lod Lettie tro, at han var forelsket i hende – tja, man kan sige, at han forførte hende – og da han havde fået, hvad han ønskede, droppede han hende.'

'Er Lettie din ven …'

’Jeg advarede hende. Maurizio er ikke en mand, man elsker. Man kan gøre alt muligt andet med ham, men man skal ikke elske ham. Hun hørte ikke efter.’

’Kan du stadig godt lide Maurizio? Selv efter hvad han gjorde ved din veninde?’

’Maurizio gjorde præcis, hvad jeg vidste, han ville gøre. Efter hans egen mening lavede han en byttehandel med sin hengivenhed for visumet, og det var en fair handel. Han ville aldrig prøve noget lignende med mig.’

’Er han bange for dig?’ spurgte jeg smilende.

’Ja. Det tror jeg, han er, en lille smule. Det er en af grundene til, at jeg kan lide ham. Jeg ville aldrig kunne respektere en mand, som ikke havde så meget sund fornuft, at han i det mindste ville være en lille bitte smule bange for mig.’

Hun rejste sig, og jeg fulgte efter. Under gadelampen var hendes grønne øjne som juveler af begær, fugtige af lys. Hendes læber bredte sig i et svagt smil, der var mit – et øjeblik, der kun var mit – og tiggeren, mit hjerte begyndte at håbe og trygle.

’I morgen,’ sagde hun, ’når du tager af sted til Prabakers landsby, så prøv at slappe fuldstændigt af og bare følg med oplevelsen. Bare … giv slip på dig selv. I Indien må man undertiden overgive sig, før man sejrer.’

’Du har altid nogle vise råd, ikke?’ sagde jeg og lo blidt.

’Det er ikke visdom, Lin. Jeg tror, visdom er meget overvurderet. Visdom er bare klogskab, der har fået sparket al sin karakterstyrke ud. Jeg vil til enhver tid hellere være klog end vis. De fleste vise mennesker jeg kender, giver mig hovedpine, men jeg har aldrig mødt en klog mand eller kvinde, som jeg ikke har brudt mig om. Hvis jeg gav vise råd – hvilket jeg ikke gør – ville jeg sige: Bliv ikke fuld, brug ikke alle dine penge og bliv ikke forelsket i en smuk landsbypige. Det ville være vist. Det er forskellen på klog og vis. Jeg foretrækker at være klog, og det er derfor, jeg beder dig om at overgive dig, når du

kommer til landsbyen, uanset hvad du møder, når du kommer derop. Okay, jeg smutter. Kom og besøg mig, når du kommer tilbage. Jeg ser frem til det. Det gør jeg virkelig.'

Hun kyssede min kind og gik. Jeg kunne ikke adlyde impulsen om at holde hende i mine arme og kysse hendes læber. Jeg så hende gå, hendes mørke silhuet som en del af selve natten. Så bevægede hun sig ind i det varme, gule lys i nærheden af døren til sin lejlighed, og det var som om mine iagttagende øjne havde vækket hendes skygge til live, som om mit hjerte alene havde tegnet hende i mørket med kærlighedens lys og farver. Hun vendte sig om én gang for at se, om jeg holdt øje med hende, før hun blidt lukkede og låste døren.

Jeg var ret sikker på, at den sidste time med hende havde været en Borsalino test, og på hele gåturen tilbage til hotellet spurgte jeg mig selv, om jeg havde bestået, eller om jeg var dumpet. Jeg tænker stadig på det så mange år senere. Og jeg ved det stadig ikke.

KAPITEL 5

De lange, flade togperroner på den mellemstatslige endestation Victoria strakte sig, så langt øjet rakte under loftshvælvingernes bølgende metalhimmel. Basunenglene på den arkitektoniske himmel var duer med baskende vinger, der fløj fra siddepind til siddepind så højt over os, at de kun svagt kunne skelnes, fjernt flyvende, himmelske væsener og hvide lysskær. Denne fantastiske banegård – der af pendlere blev kaldt V.T. – var med rette berømt for sin indviklede, detaljerede facade, sine tårne og udvendige pragtudsmykninger. Men for mig var dens største, storslåede skønhed den indvendige katedral. Der mødte funktionsbegrænsningerne de kunstneriske ambitioner, mens tidsplanen og det tidløse indgød lige dele respekt.

I en hel time sad jeg oven på og midt i stakken af vores bagage for enden af perronen med de nordgående tog. Klokken var seks om aftenen, og stationen var fyldt med mennesker, bagage, bundter af varer og et landsbrugssortiment af levende og nyligt afdøde dyr.

Prabaker løb forvirret rundt i mylderet mellem to holdende tog. Det var femte gang, jeg så ham gå. Og så få minutter senere løb han tilbage for femte gang.

'For Guds skyld, sæt dig ned, Prabu.'

'Kan ikke sidde, Lin.'

'Jamen, så lad os stige på toget.'

'Kan heller ikke komme på, Lin. Ikke tid at stå på toget.'

'Jamen … hvornår skal vi så på toget?'

'Jeg tror … en lille smule, næsten helt meget snart og ikke længe. Hør! Hør!'

Der var en meddelelse. Den kunne have været på engelsk. Det var den slags lyde, som en vred drukkenbolt laver, bare forstærket gennem mange ældgamle, kegleformede højttaleres enestående forvrængninger. Mens Prabaker lyttede til det, ændredes hans ansigt fra ængstelse til pine.

'Nu! Nu!, Lin! Hurtigt! Vi skynde os! Skynd dig!'

'Vent lige lidt, vent lige lidt. Du har ladet mig sidde her som en messingbuddha i en time. Så skal vi lige pludselig styrte af sted, og jeg skal skynde mig?'

'Ja, baba. Ikke tid til at lave Buddha – beder om forladelse Hellige Gud. Du skynde dig rigtig meget. Han kommer! Du være klar. Han kommer!'

'Hvem kommer?'

Prabaker vendte sig for at se hen ad perronen. Meddelelsen, hvad der så end var blevet sagt, havde sat gang i menneskemylderet, og folk skyndte sig hen til de to holdende tog og kastede sig selv og deres bylter ind ad døre og vinduer. I tumulten af sammenfiltrede kroppe dukkede der en mand op, som gik hen imod os. Han var en kæmpestor mand, en af de største mænd, jeg nogensinde har set. Han var to meter høj, muskuløs og havde et langt, tykt skæg, der lagde sig på hans kraftigt byggede bryst. Han var iført en Bombay togdrageruniform, der bestod af en kasket, skjorte og røde shorts i groft kakilærred.

'Ham!' sagde Prabaker og stirrede på kæmpen med beundring og frygt. 'Du følge med den mand nu, Lin.'

Efter mange års erfaring med udlændinge tog drageren kontrol over situationen. Han rakte ud med begge hænder. Jeg troede, at han ville give hånd, så jeg rakte min egen frem som modtræk. Han skubbede den til side med et blik, der ikke efterlod nogen tvivl om, hvor frastødende han fandt den håndbevægelse. Så satte han sine hænder under mine armhuler, løftede mig væk og lod mig falde ned ved siden af bagagen.

Det er en foruroligende om end oplivende oplevelse, når man vejer 90 kilo, at blive løftet så ubesværet af en anden mand. I det øjeblik bestemte jeg mig for at samarbejde med drageren, så længe det var anstændigt muligt.

Mens den store mand løftede min tunge rygsæk op på hovedet og samlede resten af taskerne op, skubbede Prabaker mig hen bag ved manden og tog godt fat i mandens røde lærredsskjorte.

'Her, Lin, tag godt greb i skjorte,' instruerede han mig. 'Hold fast og aldrig slip den skjorte. Giv mig oprigtige og specielle løfte. Du aldrig slippe skjorte.'

Hans udtryk var så usædvanlig alvorligt og ærligt, at jeg nikkede samtykkende og tog fat i dragerens skjorte.

'Nej, du også sige det, Lin! Sig ordene – Jeg aldrig slippe den skjorte. Hurtigt!'

'Åh, for guds skyld. All right – Jeg aldrig slippe den skjorte. Er du tilfreds?'

'Farvel, Lin,' råbte Prabaker og løb ind i møllen og tromlen af mylderet.

'Hvad? Hvad! Hvor skal du hen? Prabu! Prabu!'

'Okay! Så går vi!' knurrede og brølede drageren med en stemme, han havde fundet i en bjørnegrotte og hærdet i et rustent kanonrør.

Han gik ind i mylderet, trak af sted med mig og sparkede udad med højtløftede, tykke knæ for hvert et skridt. Mændene spredte sig foran ham. Hvis de ikke spredte sig, blev de slået ud til siden.

Mens han brølede trusler, fornærmelser og forbandelser, trampede han en sti gennem den blokerende trængsel. Mænd faldt og blev skubbet til side ved hvert løft og skub fra hans kraftfulde ben. I midten af mængden var larmen så høj, at jeg kunne mærke den tromme mod min hud. Folk råbte og skreg, som om de var ofre for en frygtelig katastrofe. Forvrængede, utydelige meddelelser buldrede ud af højttalerne over vores hoveder. Sirener, klokker og fløjter hylede konstant.

Vi nåede hen til en vogn, der som de andre var fyldt til bristepunktet med en solid mur af kroppe i døråbningen. Det var en tilsyneladende uigennemtrængelig menneskebarriere af ben, rygge og hoveder. Lamslået, men ikke det mindste flov, klamrede jeg mig til drageren, mens han hamrede sig vej ind i vognen med sine utrættelige knæ, som ingen kunne stå imod.

Hans ubarmhjertige, fremadrettede march stoppede på et vist tidspunkt midt i vognen. Jeg antog, at mængdens tæthed havde stoppet selv denne Jagannath af en mand. Jeg klamrede mig til skjorten, fast besluttet på ikke at miste mit greb, når han begyndte at bevæge sig igen. I den rasende larm fra det ubehagelige pres af kroppe noterede jeg mig et ord, gentaget i et vedholdende og plagende mantra: Sarr … Sarr … Sarr … Sarr ... Sarr ...

Jeg opdagede til sidst, at stemmen var min egen dragers. Ordet, som han gentog med stor bekymring, var uigenkendeligt for mig, fordi jeg var ikke vant til at blive tiltalt: Sir.

’Sir! Sir! Sir! Sir!’ råbte han.

Jeg slap skjorten, kiggede rundt og fandt Prabaker udstrakt i sin fulde længde på en hel bænk. Han havde foran os kæmpet sig vej ind i vognen for at reservere et sæde, og han vogtede det med sin krop. Fødderne var slynget rundt om armlænet mod gangen. Hænderne fastlåste om armlænet mod vinduet. Et halvt dusin mænd havde proppet sig ind i den del af vognen, og hver og en prøvede med uforbeholden styrke og vold at fjerne ham fra sædet. De trak ham i håret, slog hans krop, sparkede ham og slog ham i ansigtet. Han var hjælpeløs under det voldsomme angreb, men da hans øjne mødte mine, skinnede et triumferende smil gennem hans smertefulde grimasser.

Ophidset skubbede jeg mændene af vejen, greb dem i skjortekraverne og kylede dem til side med en styrke, der brusede ud i armene af retfærdig harme. Prabaker svingede sine fødder ned på gulvet, og jeg satte mig ned ved siden af ham. Straks begyndte et slagsmål om pladsen, der blev tilovers på sædet. Drageren lod bagagen falde ned ved vores fødder. Hans ansigt, hår og skjorte var

våde af sved. Han gav Prabaker et nik, kommunikerende sin respekt. Det var fuldt gensidigt, til gengæld efterlod hans stirrende øjne ingen tvivl om den hån, han følte for mig. Så skubbede han sig gennem mængden og brølede fornærmelser hele vejen hen til døren.

'Hvor meget betalte du den fyr?'

'40 rupier, Lin.'

40 rupier. Den mand havde kæmpet sin vej ind i vognen med al vores bagage for to amerikanske dollars.

'40 rupier!'

'Ja, Lin,' sukkede Prabaker. 'Det meget dyrt. Men så gode knæ meget dyre. Han har kendte knæ, den fyr. Masse guider konkurrerede om hans to knæ. Men jeg overtale ham til at hjælpe os, fordi jeg fortalte ham, du var – jeg ikke sikker på, hvordan man sige det på engelsk – jeg fortalte ham, du ikke var helt rask i hovedet.'

'Mentalt retarderet. Fortalte du ham, at jeg var mentalt retarderet?'

'Nej, nej,' sagde han med alvorlig mine og overvejede sine valgmuligheder. 'Jeg tror dum er mere korrekt ord.'

'Lad mig lige forstå det her rigtigt – du fortalte ham, at jeg var dum, og det var derfor, at han accepterede at hjælpe os?'

'Ja,' grinede han. 'Men ikke bare lidt dum. Jeg fortalte ham, du meget, meget, meget, meget, meget …'

'All right, jeg har forstået det.'

'Så prisen var 20 rupier for hvert knæ. Og nu vi har de gode sæder.'

'Er du okay?' spurgte jeg, vred over, at han lod sig blive slået for min skyld.

'Ja, baba. Et par få skrammer jeg fået over hele min krop, men intet er brækket.'

'Jamen, hvad fanden havde du gang i? Jeg gav dig jo penge til billetterne. Vi kunne have siddet på første- eller andenklasse, som

civiliserede mennesker. Hvad laver vi hernede?’

Han kiggede på mig, bebrejdelse og skuffelse stod malet i hans store, milde, brune øjne. Han trak et lille bundt sedler op af lommen og gav dem til mig.

’Det er byttepengene fra billetpengene. Hvem som helst kan købe førsteklassebilletter, Lin. Hvis du købe billetter til første klasse, du gøre det selv. Man ikke behøve en Bombay guide til at købe billetter til komfortable, tomme vogne. Men du brug for en særdeles dygtig Bombay guide, som mig, som Prabaker Kishan Kharre, for at komme ind i den her vogn på V.T. stationen og få et godt sæde, er det ikke rigtigt? Det er mit job.’

’Selvfølgelig er det dét,’ sagde jeg blidere, stadig gal på ham, fordi jeg følte mig skyldig. ’Men lov mig, at du ikke får flere tæsk på resten af turen, bare for at jeg skal have et skide sæde, okay?’

Han reflekterede et kort øjeblik over det med en koncentreret, alvorlig mine, og lyste så igen op i sit velkendte smil, strålende i den svagt oplyste vogn.

’Hvis det er absolut nødvendigt at få tæsk,’ sagde han og forhandlede bestemt og elskværdigt sine ansættelsesbetingelser, ’jeg råbe endnu mere højt, og du redde mig for blå mærker i sidste øjeblik. Er vi en aftale?’

’Det er vi,’ sukkede jeg, og pludselig slingrede toget fremad og begyndte at kværne sig ud af endestationen.

I samme øjeblik, som toget begyndte på sin tur, ophørte snyderiet, biddene og håndgemænget fuldstændigt og blev erstattet af en behersket og dannet høflighed, der varede ved under hele turen.

En mand over for mig flyttede på fødderne og kom ved en fejl til at strejfe mine fødder. Det var en let berøring, knap mærkbar, men manden rakte straks ud for at røre mit knæ og derefter sit eget bryst med fingerspidserne på sin højre hånd, den indiske undskyldende gestus for en utilsigtet fornærmelse. I vognen og gangen på den

anden side var andre passagerer på samme måde respektfulde, delende og omsorgsfulde over for hinanden.

I starten, på den første tur ud af byen ind i Indien, kunne sådan en pludselig høflig optræden efter den voldsomme tumult ved indstigningen gøre mig rasende. Det virkede hyklerisk, at de viste sådan en ærbødig bekymring over et puf med en fod, når de alle få minutter inden nærmest skubbede hinanden ud af vinduerne.

Nu, mange, lange år og rejser efter denne første tur i et tætpakket provinstog, ved jeg, at det vilde slagsmål og den høflige hensyntagen begge var udtryk for en filosofi – nødvendighedens læresætning. Mængden af nødvendig styrke og vold for at stige på toget, for eksempel, var hverken mere eller mindre end mængden af nødvendig høflighed og hensyn for at sikre, at den trange tur blev så behagelig som mulig bagefter. Hvad er nødvendigt? Det var det usagte, men underforståede og uundgåelige spørgsmål overalt i Indien. Da det gik op for mig, blev en stor del af de karakteristiske, forvirrende aspekter af folks liv forståelige – fra de kommunale myndigheders accept af slummens udbredelse til køernes frihed til at strejfe tilfældigt omkring midt i trafikken, fra tolerancen af tiggerne på gaden til den sammenkædede kompleksitet af bureaukratier og fra de skønne, skamløse, virkelighedsflygtende Bollywood film til indkvarteringen af hundreder af tusinde flygtninge fra Tibet, Iran, Afghanistan, Afrika og Bangladesh i et land, der allerede var for overfyldt af sine egne sorger og behov.

Det gik op for mig, at det sande hykleri lå i øjnene, sindene og kritikken fra dem, der kom fra overflodslande, hvor ingen behøvede at slås for at få et sæde i et tog. Allerede på den første togtur vidste jeg i mit hjerte, at Didier havde haft ret, da han havde sammenlignet Indien og dets milliarder af sjæle med Frankrig. Jeg havde en intuition, et ekko af hans tanker, at hvis én milliard franskmænd, australiere eller amerikanere boede på så lidt plads, så ville kampen om at stige på toget være meget voldsommere og høfligheden bagefter meget mindre.

Og i sandhed var venligheden og hensynet, der blev udvist af bønder, rejsende sælgere, omrejsende arbejdere og sønner, fædre og ægtemænd på vej hjem, det, der gjorde, at det blev en behagelig rejse til trods for de trange forhold og den ubarmhjertigt stigende varme. Hver disponibel centimeter af en siddeplads var optaget, selv de robuste metalbagagehylder over vores hoveder. Mændene i gangene skiftedes til at sidde på gulvet eller på hug i et gulvområde, der var reserveret og rengjort til formålet. Alle kunne mærke mindst to andre kroppe trykke mod sin egen. Alligevel var der ikke det mindste tegn på surmuleri eller arrigskab.

Alligevel blev Prabaker provokeret til harmdirrende ophidselse, da jeg i fire timer gav afkald på mit sæde til en ældre mand med filtret, hvidt hår og med briller så tykke som linserne på en militærspejders kikkert.

’Jeg kæmpe så hårdt med flinke mennesker om dit sæde, Lin. Nu du forærer det væk, som en paansaft spytklat, og stå op i gangen på dine fødder.’

’Hold nu op, Prabu. Han er en gammel mand. Jeg kan ikke lade ham stå, når jeg sidder ned,’

’Det er let – du bare ikke se på den gamle fyr, Lin. Hvis han står, så ikke se ham stå. Det er kun hans problem, at han stå og ikke dit sædes.’

’Sådan er jeg nu engang,’ insisterede jeg og lo forlegent af den samtale, han havde iscenesat tværs ud over hele vognen for interesserede medpassagerer.

’Sådan nogle sår og blå mærker jeg har over hele min krop, Lin,’ sagde han klynkende, talende til mig, mens han appellerede til det nysgerrige publikum. Han løftede op i blusen og undertrøjen for at fremvise de virkelig dybe skrammer og hævede mærker. ’For at den her gamle fyr kan sætte sin venstre balle i sædet, jeg har de mange skrammer og blå mærker. For hans højre balle jeg har flere mærker på den anden side. For han kan sætte hele sin bagdel i sædet, jeg

helt kvæstet og sønderrevet på min krop. Det en rigtig skam, Lin. Det siger jeg dig. Det en rigtig skam.'

Han havde skiftet mellem engelsk og hindi, indtil vi alle kendte til indholdet af hans brokkeri. Hver og en af mine medpassagerer kiggede på mig med alvorlige miner eller med hovedrystende misbilligelse. Det mest intense irettesættende blik kom selvfølgelig fra den ældre mand, som jeg havde overdraget sædet til. Han gloede ondt på mig i fire stive timer. Da han endelig rejste sig for at gå, og jeg igen overtog min plads, mumlede han en så modbydelig forbandelse, at de andre passagerer skraldgrinede, og et par af dem udtrykte deres medfølelse ved at klappe mig på skulderen og ryggen.

Gennem den søvnige nat og ind i det rosenbladsfarvede daggry rumlede toget af sted. Jeg kiggede og lyttede og gned bogstaveligt talt skuldre med folk fra landets indre byer og landsbyer. Og jeg lærte mere under de 14 sammenpressede og overvejende stille timer i den tætpakkede økonomiklasseafdeling, kommunikerende uden ordlyd, end jeg kunne have lært på en måned ved at rejse på førsteklasse.

Ingen opdagelse kunne have glædet mig mere på min første udflugt fra byen end hele fortolkningen af det berømte indiske vip med hovedet. Ugerne, jeg havde tilbragt i Bombay med Prabaker, havde lært mig, at når man rystede eller vippede hovedet fra side til side – den mest betegnende af indernes udtryksfulde bevægelser – svarede det til et nik med hovedet, der betød Ja. Jeg kunne også skelne hårfint mellem sætningerne Jeg er enig med dig og Ja, det vil jeg gerne have. Hvad jeg lærte på toget, var, at når en almindelig besked fik tilføjet en bevægelse, når det blev brugt som en hilsen, blev den fænomenalt brugbar.

De fleste af dem, der kom ind i vognen, hilste på de andre siddende eller stående mænd med et lille vip med hovedet. Bevægelsen udløste som regel et gensidigt vip med hovedet fra mindst en og undertiden op til flere passagerer. Jeg så det ske station efter station velvidende, at de nyankomne ikke kunne signalere Ja eller Jeg er

enig med dig med deres vip med hovedet, fordi intet var blevet sagt, og der var ingen udvekslinger ud over selve bevægelsen. Langsomt gik det op for mig, at vippet med hovedet var et signal til andre, og det bragte en elskværdig og fredelig besked: Jeg er en fredelig mand. Jeg gør ingen fortræd.

Bevæget af beundring og en hel del misundelse for denne vidunderlige bevægelse besluttede jeg mig for selv at prøve den. Toget stoppede ved en lille landsbystation. Og en fremmed kom ind og sluttede sig til vores gruppe i vognen. Da vores øjne mødtes for første gang, gav jeg et lille vip med hovedet og smilede. Resultatet var lamslående. Manden sendte mig et smil halvt så strålende som Prabakers og vippede så energisk med hovedet i retur, at jeg til at begynde med blev lidt foruroliget. Ved rejsens ende havde jeg imidlertid øvet mig nok til at udføre bevægelsen lige så henkastet som de andre i vognen og til at overbringe den venlige besked med bevægelsen. Det var det første, rigtige indiske kropssprog jeg lærte, og det var begyndelsen på en forvandling, der styrede mit liv mange år efter turen med de tætpakkede, kære skabninger.

Vi forlod jernbanen ved Jalgaon, et regionalt centrum der kunne prale med brede handelsgader og travlhed. Klokken var ni og morgentrafikken rumlede, rullede, skramlede i fuld gang. Råvarer – jern, glas, træ, tekstiler og plastik – blev læsset af toget, da vi forlod stationen. En række produkter, alt fra lervarer til tøj og håndvævede tatamimåtter, ankom til stationen for at blive sendt til byerne.

Duften af frisk, stærkt krydret mad vækkede min appetit, men Prabaker sagde, at vi skulle skynde os hen til busterminalen. Faktisk var busterminalen egentlig et enormt, åbent, ujævnt stykke jord, der fungerede som opsamlingsplads for snesevis af langdistancebusser. Vi bevægede os fra bus til bus i en halv time, bærende rundt på vores uhåndterlige bagage. Jeg kunne ikke læse hindi- og marathiteksten foran og på siden af busserne. Prabaker kunne godt læse skiltene, men han fandt det stadig nødvendigt at spørge hver eneste chauffør om destinationen.

’Fortæller skiltet foran på bussen dig ikke, hvor den kører hen?’ spurgte jeg irriteret over forsinkelsen.

’Jo, Lin. Se, der står Aurangabad, og på det står der Ajanta og på det står der Chalisgao og på det står der …’

’Jah, jah. Så … hvorfor skal vi så spørge hver chauffør, hvor han kører hen?’

’Øh!’ udbrød han, virkelig forbavset over spørgsmålet. ’Fordi ikke hvert skilt er sandt skilt.’

’Hvad mener du med ikke et sandt skilt?’

Han stoppede, satte sin del af bagagen ned og gav mig et overbærende, tålmodigt smil.

’Altså, Lin, ser du, nogle af de kørende fyre de tage hen til steder, som ingen vil tage hen til. Små steder med kun få mennesker. Så de sætte et skilt med mere populært sted.’

’Fortæller du mig, at de sætter et skilt op, hvor der står, at de kører hen til en stor by, hvor mange mennesker gerne vil hen, men de i virkeligheden kører et helt andet sted, hvor der ikke er nogen, der vil hen?’

’Det er rigtigt, Lin,’ strålede han.

’Hvorfor?’

’Ser du, de folk der gå hen til bussen for at tage til et populært sted, tja, dem chaufføren måske overtale til at tage med til et upopulært sted. Det er forretning, Lin. Det er forretningsting.’

’Det er skørt,’ sagde jeg irritabelt.

’Du have lidt sympati for de fyre, Lin. Hvis de satte det sande skilt op i deres bus, ville ingen tale med dem hele dagen, og de være meget ensomme.’

’Øh, jamen nu forstår jeg,’ brummede jeg sarkastisk. ’Vi vil ikke have, at de skal føle sig ensomme.’

’Lige præcis, Lin,’ smilede Prabaker. ’Du har rigtigt godt hjerte i din krop.’

Da vi til sidst steg på bussen, var der noget, der tydede på, at vores var en af de populære destinationer. Chaufføren og hans assistent udspurgte passagererne for at fastslå præcis, hvor hver mand og kvinde havde tænkt sig at sætte sig, før de fik lov til at stige på bussen. De rejsende, der skulle længst, blev henvist til bagsæderne. De hurtigt ophobede bagagestabler, børn og husdyr fyldte midtergangen op til skulderhøjde, og til sidst maste tre passagerer sig ind på et sæde beregnet til to. Fordi jeg havde en gangplads, havde jeg pligt til tage min tørn med at sende forskellige ting videre bagud, alt fra bylter til babyer, ned ad den belæssede midtergang. Den unge bonde, som rakte mig den første ting, tøvede et øjeblik og stirrede ind i mine grå øjne. Da jeg vippede hovedet fra side til side og smilede, smilede han bredt tilbage og rakte mig bylten. På det tidspunkt, da bussen rullede ud af den travle terminal, modtog jeg smil og vip med hovedet fra hver mand, jeg kunne se, og vrikkede og vippede tilbage.

På skiltet bag chaufførens hoved stod der med store, røde bogstaver på marathi og engelsk, at bussen udelukkende var autoriseret til at medtage 40 passagerer. Ingen virkede bekymret over, at vi var 70 passagerer og havde to eller tre tons last. Den gamle Bedfordbus gyngede på de trætte støddæmpere som en slæbebåd i stormvejr. Knirken, stønnen og piben kom fra bussens top, sider og gulv, og bremserne peb alarmerende ved hver opbremsning. Alligevel klarede chaufføren at trække den op på 80 eller 90 kilometer i timen, da bussen kørte over bygrænsen. På grund af den snævre vej, den meget stejle skrænt på den ene side, de hyppige kolonner af mennesker og dyr, der gik på række på den anden side, den titaniske vægt på vores svajende ark af en bus og den svimlende dødsforagt, som chaufføren passerede hver kurve med, så var farten tilstrækkelig til, at jeg mistede trangen til at sove og slappe af på turen.

I de efterfølgende tre timer med denne faretruende acceleration steg vi op på bjergtoppens højderyg, der afmærkede udkanten til en vidtstrakt højslette kendt som Deccan, og kørte ned igen til de frugtbare sletter inden for skellet til højsletten. Med bønner af dyb taknemmelighed og en ny påskønnelse af livets skrøbelige gave, forlod vi den første bus ved et lille, støvet, øde stoppested, der kun var markeret med et laset flag, der blafrede fra en gren i et tyndt træ. Inden for en time stoppede en anden bus.

'Gora kaun hain?' spurgte chaufføren, da vi steg ombord. Hvem er den hvide fyr?

'Maza mitra ahey,' svarede Prabaker med udspekuleret nonchalance og prøvede forgæves at skjule sin stolthed. Han er min ven.

Udvekslingen var på marathi, sproget i Maharashtra, staten hvor Bombay er hovedstad. Jeg forstod ikke meget af det dengang, men de samme spørgsmål og svar blev gentaget så mange gange de efterfølgende måneder i landsbyen, at jeg lærte de fleste vendinger udenad, med nogen variation.

'Hvad laver han her?'

'Han besøger min familie.'

'Hvor er han fra?'

'New Zealand,' svarede Prabaker.

'New Zealand?'

'Ja. New Zealand. I Europa.'

'Mange penge i New Zealand?'

'Ja, ja. Mange. De er alle rige, hvide mennesker der.'

'Taler han marathi?'

'Nej.'

'Hindi?'

'Nej. Kun engelsk.'

’Kun engelsk?’

’Ja.’

’Hvorfor?’

’De taler ikke hindi i hans land.’

’Taler de ikke hindi der?’

’Nej.’

’Ikke marathi? Ikke hindi?’

’Nej. Kun engelsk.’

’Kære Gud! Det stakkels fjols.’

’Ja.’

’Hvor gammel er han?’

’30.’

’Han ser ældre ud.’

’Det gør de alle sammen. Alle europæere ser ældre og vredere ud, end de faktisk er. Det er en hvid ting.’

’Er han gift?’

’Nej.’

’Ikke gift? 30 og ikke gift? Hvad er der i vejen med ham?’

’Han er europæer. En masse af dem bliver først gift, når de bliver gamle.’

’Det er skørt.’

’Ja.’

’Hvad laver han?’

’Han er lærer.’

’Lærer er godt.’

’Ja.’

’Har han en mor og en far?’

’Ja.’

’Hvor er de?’

’I hans hjemland, New Zealand.’

’Hvorfor er han ikke hos dem?’

’Han rejser. Han ser hele verden.’

’Hvorfor?’

’Det gør europæere. De arbejder lidt, og så rejser de alene rundt i et stykke tid, uden familie, indtil de bliver gamle, og så bliver de gift og bliver meget alvorlige.’

’Det er skørt.’

’Ja.’

’Han må være ensom uden sin mor og far og uden kone og børn.’

’Ja. Men europæerne er ligeglade. De er vant til at være alene.’

’Han har en stor, stærk krop.’

’Ja.’

’En meget stærk krop.’

’Ja.’

’Husk at give ham ordentlig mad og masser af mælk.’

’Ja.’

’Bøffelmælk.’

’Ja, ja.’

’Og sørg for, at han ikke lærer nogle slemme ord. Lær ham ikke at bande. Der er masser af røvhuller og skiderikker, der vil lære ham de fandens forkerte ord. Hold ham væk fra sådan nogle kraftidioter.’

’Det skal jeg nok.’

’Og lad ikke nogen udnytte ham. Han ser ikke for kvik ud. Hold øje med ham.’

’Han er kvikkere, end han ser ud til, men ja, jeg vil holde øje med ham.’

Det generede ingen af de andre passagerer på bussen, at samtalen på adskillige minutter var foregået, før vi kunne gå ombord på bussen og kunne komme videre. Chaufføren og Prabaker havde sørget for at tale så tilstrækkeligt højt, at alle i bussen kunne høre samtalen. Og minsandten om ikke også chaufføren forsøgte at involvere dem, der var uden for bussen i nyheden, da vi endelig var på vej. Hver gang han fik øje på mænd eller kvinder, der spadserede hen ad vejen, dyttede han for at tiltrække deres opmærksomhed og pegede med tommelfingeren for at signalere, at der sad en udlænding bag i bussen og gik nærmest i stå, så hver fodgænger kunne undersøge mig med tilfredsstillende grundighed.

Med en så demokratisk fremvisning af den forbavsende, nye attraktion tog turen, der normalt varede en time, nærmere to timer, og vi ankom til den støvede vej, der førte til Sunder landsbyen, sent på eftermiddagen. Bussen klagede og slæbte sig af sted og efterlod os i en stilhed så markant, at vinden i mine ører lød som et barns søvnige hvisken. Vi havde passeret utallige marker med majs og bananplanter i løbet af den sidste time på vores bustur, og til fods traskede vi nu hen ad jordvejen mellem endeløse rækker af hirseplanter. Næsten færdigvoksede var planterne lidt over hovedhøjde, og i løbet af få minutter var vi dybt inde i en labyrint med tykke vægge. Den brede himmel svandt ind til en lille, blå bue, og vejen foran og bag os opløstes i kurver af grønt og guld ligesom scenetæpper trukket for den levende verden.

Jeg havde været optaget af noget i nogen tid, plaget af et eller andet, som jeg burde vide eller indse. Tanken plagede mig halvbevidst i næsten en time, før den dukkede op for mit indre øjes syn. Ingen telefonpæle. Ingen elmaster. I næsten en time havde jeg ikke set spor af elektricitet – ikke engang elektricitetsledninger i det fjerne.

’Er der elektricitet i din landsby?’

’Øh, nej,’ grinede Prabaker.

’Ingen elektricitet?’

’Nej, ingen.’

Der var tavshed i et stykke tid, mens jeg langsomt slukkede for alle de apparater, jeg var kommet til at betragte som uundværlige. Intet elektrisk lys. Ingen elkedel. Intet fjernsyn. Intet stereoanlæg. Ingen radio. Ingen musik. Jeg havde ikke engang en walkman med mig. Hvordan skulle jeg kunne leve uden musik?

’Hvad skal jeg gøre uden musik?’ spurgte jeg, klar over hvor ynkelig jeg lød, men ude af stand til at undertrykke skuffelsen i min klynkende stemme.

’Der være fuld musik, baba,’ svarede han fornøjet. ’Jeg vil synge. Alle vil synge. Vi vil synge og synge og synge.’

’Åh. Godt. Nu har jeg det meget bedre.’

’Og du også synge, Lin.’

’Regn ikke med det, Prabu.’

’I landsbyen alle synger,’ sagde han med pludselig alvor.

’Mmm.’

’Ja. Alle sammen.’

’Lad os ikke tage sorgerne og sangen på forskud. Hvor meget længere er der til landsbyen?’

’Åh, kun et lille stykke, næsten ikke så langt. Og ved du hvad, nu vi også har vand i vores landsby.’

’Hvad mener du med, at I har vand i jeres landsby nu?’

’Det, jeg mener, er, at der én vandhane i landsbyen nu.’

’Én vandhane. Til hele landsbyen.’

’Ja. Og vandet løbe ud af den i en hel time, klokken to hver eftermiddag.’

’En hel time hver dag …’

’Øh, ja. Tja, de fleste dage. Nogle dage det kun komme ud i en halv time. Nogle dage det slet ikke komme ud. Så vi gå tilbage og skrabe det grønne stads af på toppen af vandet i brønden, og vand ikke noget problem. Åh! Se! Her er min far!’

Foran os på den ujævne og overgroede sti stod en oksekærre. Oksen, et kæmpe dyr, caffe latte-farvet med bueformede horn, stod lænket til en høj, kurveformet kærre monteret på to træhjul med stålkant. Hjulene var smalle, men høje, og nåede op til mine skuldre. Rygende på en beedie cigaret og siddende på oksebøjleåget med benene frit dinglende var Prabakers far.

Kishan Mango Kharre var en lille mand, endnu mindre end Prabaker, med meget tætklippet, kort, gråt hår, et kort, gråt overskæg og en iøjnefaldende vom på sin ellers slanke skikkelse. Han havde en hvid hue på, en kurtah bomuldsskjorte og kastebondens dhoti. Dhotien er teknisk beskrevet som et lændeklæde, men udtrykket stjæler beklædningens fredfyldte og yndefulde elegance. Den kan samles sammen til arbejdsshorts, til arbejdet i markerne eller løsnes, så den bliver i stil med pantaloonbukser med frie ankler. Selve dhotien bevæger sig altid og følger menneskets kontur i hver handling, lige fra løb til at sidde stille. Den fanger hver brise midt på dagen og holder daggrykulden ude. Den er anstændig og praktisk, men alligevel klædelig og behagelig på samme tid. Gandhi gjorde dhotien kendt på sine ture til Europa i kampen for Indiens selvstændighed mod England. Med al respekt for Gandhi er det dog ikke før, man bor og arbejder med indiske bønder, at man helt værdsætter det simple svøbende stofs venlige og forædlende skønhed.

Prabaker slap sine tasker og løb frem. Hans far sprang ned fra sædet på åget, og de omfavnede genert hinanden. Den gamle mands smil var det eneste smil, jeg nogensinde har set, der kunne konkurrere med Prabakers. Det var et enormt smil, der fyldte hele ansigtet, som om han var blevet frosset midt i en rungende latter. Da Prabaker vendte sig om imod mig ved siden af sin far, udsatte han mig for en dobbelt dosis af det gigantiske smil – det originale og dets

lidt større genetiske kopi – effekten var så overvældende, at jeg ikke kunne lade være med at grine hjælpeløst tilbage.

'Lin, det er min far, Kishan Mango Kharre. Og far, det er mr. Lin. Jeg er glad, alt for glad over, at I møder hinanden.'

Vi gav hånd og kiggede hinanden dybt i øjnene. Prabaker og hans far havde det samme, næsten perfekt runde ansigt og samme opstoppernæse. Og alligevel, hvor Prabakers ansigt var fuldstændigt åbent, ærligt og uden rynker, var hans fars ansigt dybt rynket, og når han ikke smilede, var der en træt skygge, der lagde sig over hans øjne. Det var, som om han havde forseglet nogle døre i sig selv og vogtede dem med sine øjne. Der var stolthed i hans ansigt, men han var trist, træt og bekymret. Det tog mig lang tid at forstå, at alle bønder overalt bare er trætte, bekymrede, stolte og triste, at den jord man vender, og frøene man sår, er alt, hvad man faktisk ejer, når man lever og arbejder med jorden. Og undertiden, alt for ofte, skal der ikke mere til – end den stille, hemmelige, hjerteskærende glæde, som Gud lægger ind i de ting, der blomstrer og gror – for at hjælpe en med at se frygten for sult og angsten for det onde i øjnene.

'Min far en meget succesfuld mand,' strålede Prabaker stolt med armen rundt om den ældre mands skuldre. Jeg talte ikke ret meget marathi, og Kishan talte ikke engelsk, så Prabaker gentog alt på begge sprog. Da Kishan hørte sætningen på sit eget sprog, løftede han sin skjorte med et graciøst, enkelt sving og klappede sin behårede topmave. Hans øjne funklede, mens han talte til mig og vippede med hovedet, alt imens han sendte noget, der lignede et forførende smil, der gav anledning til nervøsitet.

'Hvad sagde han?'

'Han have dig til at klappe sin mavse,' forklarede Prabaker bredt smilende.

Kishan smilede lige så bredt.

'Det gør jeg ikke.'

'Åh, jo, Lin. Han have dig til at klappe sin mavse.'

’Nej.’

’Han virkelig have, at du giver den et klap,’ fastholdt han.

’Sig til ham, at jeg er smigret, og at jeg synes, det er en fin mavse. Men sig til ham, at jeg tror, jeg springer over, Prabu.’

’Bare et lille klap, Lin.’

’Nej,’ sagde jeg mere bestemt.

Kishans smil blev endnu bredere, og han løftede sine øjenbryn flere gange som opmuntring. Han holdt stadig skjorten op til brystet og fremviste den runde, behårede vom.

’Kom nu, Lin. Bare et par klap. Den ikke bide dig, min fars mavse.’

Undertiden bliver man nødt til at overgive sig, havde Karla sagt, før man vinder. Og hun havde ret. Overgivelse er kernen i den indiske erfaring. Jeg overgav mig. Jeg kastede et blik rundt på den øde sti, før jeg rakte ud og klappede den varme og dunede vom.

I det samme blev de høje, grønne hirsestængler ved siden af os selvfølgelig adskilt og afslørede fire mørkebrune ansigter. Det var unge mænd. De gloede på os med øjne opspærrede i en form for forbavselse, der på samme tid var bange, forfærdet og henrykt.

Langsomt og med så meget værdighed jeg kunne mønstre, trak jeg hånden til mig. Kishan så på mig og derefter på de andre med et løftet øjenbryn og mundvigene trukket nedad, som en politianklagers selvtilfredse smil efter at have afsluttet bevisførelsen.

’Jeg vil ikke forstyrre din fars øjeblik, Prabu, men tror du ikke, det er på tide, vi kommer videre?’

’Challo!’ meddelte Kishan, der gættede meningen af mine ord. Lad os komme af sted!

Mens vi læssede vores grej og kravlede op bag i kærren, satte Kishan sig på åget fastgjort på oksebøjlen og løftede en lang bambuskæp, der havde et søm slået ind i bunden på sig, og med et gevaldigt slag på dyrets bagdel satte kærren sig i bevægelse.

Som reaktion på det voldsomme slag slingrede oksen pludselig fremad og fortsatte i et tungt, dovent, langsomt tempo. Vores rolige, men meget træge fremdrift fik mig til at spekulere over valget af det dyr frem for andre til at udføre den opgave. På mig virkede det, som om de indiske okser, kendt som baille, helt sikkert var det langsomste trækdyr i verden. Hvis jeg var kravlet ned fra kærren og havde gået i moderat tempo, ville jeg have fordoblet dens fart. Faktisk var de folk, som havde gloet på os gennem hirseplanterne, løbet i forvejen gennem de tætte afgrøder ved siden af stien for at meddele vores ankomst.

For cirka hver 20 til 50 meter dukkede der nye ansigter op mellem adskilte majs-, korn- og hirsestængler. Udtrykket i de ansigter var altid det samme – åbenhed, forbavselse og måbende forbløffelse. Folk kunne ikke have reageret med mere måbende forbavselse, end hvis Prabaker og hans far havde fanget en vild bjørn og havde trænet den i at tale.

'Folk er for glade,' lo Prabaker. 'Du den første person fra udland, der besøge landsbyen i 20 år. Den sidste udenlandske fyr, der kom, var fra Belgien. Det var 21 år siden. Alle dem, der er under 21 år, de aldrig set en udlænding med egne øjne. Den sidste fyr, ham fra Belgien, han var god mand. Men du en meget, meget god mand, Lin. Folk vil elske dig for meget. Du blive så lykkelig her, at du gå ud af dit gode skind. Vent og se.'

Menneskene, der gloede på mig fra småskove og buske ved vejsiden, virkede mere forpinte og truede end glade. I håbet om at fordrive den frygt begyndte jeg at udføre mit indiske hovedvip. Reaktionen kom øjeblikkeligt. Folk smilede, lo og vippede tilbage med deres hoveder og løb i forvejen, råbende til deres naboer om det underholdende syn, der kom luntende hen ad sporet mod dem.

For at sikre en utrættelig fremdrift fra oksen slog Kishan dyret intenst og ofte. Kæppen steg og faldt med et rungende knald med et fast minutinterval. Rytmen og de tunge slag blev fremhævet af skarpe stød på siden af dyret med sømmet, fastgjort i enden af kæppen.

Hvert stød gennemborede det tykke skind og løftede en lille tot, cremebrun pels.

Oksen reagerede ikke på overgrebet, bortset fra at den fortsatte sin tunge, slæbende fremdrift hen ad stien. Ikke desto mindre led jeg på dyrets vegne. Hvert slag og stød ophobede sig i sympati, indtil jeg ikke kunne klare mere.

'Prabu, gør mig en tjeneste, bed venligst din far om at holde op med at slå dyret.'

'Holde op … holde op med at slå?'

'Jah. Bed ham om at holde op med at slå oksen,'

'Nej, det ikke lade sig gøre, Lin,' svarede han leende.

Kæppen smækkede ned i den brede ryg på oksen og blev efterfulgt af to hurtige stød med sømmet.

'Jeg mener det, Prabu. Bed han om at stoppe.'

'Men, Lin …'

Jeg for sammen, da kæppen igen slog ned, og mit ansigtsudtryk tryglede ham om at gribe ind.

Modstræbende videregav Prabaker min anmodning til sin far. Kishan lyttede intenst og fik et hjælpeløst fniseanfald. Efter en tid fornemmede han dog sin søns kval, og latteren aftog og døde endelig hen i et hektisk røre af spørgsmål. Prabaker gjorde sit bedste for at svare, men til sidst vendte han sig om mod mig igen med sit mere og mere håbløse udtryk.

'Min far, Lin, han vil gerne vide, hvorfor du bede ham holde op med at bruge kæppen?'

'Jeg vil ikke have, at han gør oksen fortræd.'

Denne gang lo Prabaker, og da han var i stand til at oversætte min ord for sin far, lo de begge. De talte samme et stykke tid, stadig grinende, og så henvendte Prabaker sig igen til mig.

'Min far spørger, er det sandt, at folk i dit land spise køer?'

’Tja, ja, det er sandt. Men …’

’Hvor mange køer spise man der?’

’Vi … tja … vi eksporterer dem fra mit land. Vi spiser ikke selv dem alle sammen.’

’Hvor mange?’

’Øh, hundredtusinder af dem. Måske millioner, hvis du medregner fårene. Men vi bruger humane metoder, og vi er ikke tilhængere af at pine dem unødvendigt.’

’Min far siger, han tror det meget svært at spise et af de store dyr uden at gøre det fortræd.’

Han forsøgte så at forklare min natur for sin far ved at fortælle historien om, hvordan jeg havde overdraget mit sæde på togturen for at lade en ældre mand sidde ned, hvordan jeg havde delt min frugt og anden mad med medpassagererne, og hvor ofte jeg gav noget til gadetiggerne i Bombay.

Kishan stoppede pludselig vognen og hoppede ned fra træåget. Han affyrede en strøm af kommandoer til Prabaker, som til sidst vendte sig om for at oversætte.

’Min far vil vide, om vi har gaver med fra Bombay til ham og familien. Det sagde jeg, vi havde. Nu han have os til at give ham de gaver her og på det her sted, før vi komme endnu mere længere op ad vejen.’

’Vil han have os til at gennemgå vores tasker her, på det her hjulspor?’

’Ja. Han bange for, at når vi komme til Sunder, du have et godt hjerte og forære alle de gaver til andre folk, og han ikke få sine gaver. Han have alle sine gaver nu.’

Så det gjorde vi. Under den tidlig aftenhimmels indigobanner, på bunden af hjulsporet mellem markerne med bølgende majs og hirse, spredte vi Indiens farver ud, de gule, røde og påfugleblå skjorter, lungiomslagene og sarierne. Så pakkede vi det hele ned igen, duftende sæbe, synåle, røgelse, sikkerhedsnåle, parfume, shampoo

og massageolier, i en taske, der kun indeholdt de ting, vi havde købt til Prabakers familie. Med den taske sikkert proppet ned bag sig på oksekærrens seletøj, indledte Kishan Mango Kharre vores sidste del af turen ved at slå den umælende tålmodige okse endnu oftere og med endnu mere kraft, end han tidligere havde gjort, inden jeg prøvede at gå i forbøn på dens vegne.

Og så, endelig kom stemmerne fra kvinder og børn, fremkaldt af latter og glædesudbrud, der bød os velkommen. Lydene nåede os sekunder før, vi drejede rundt om det sidste, skarpe sving og kom ind i landsbyen Sunder, hen ad en enkelt, bred gade af fejet, presset, gyldent flodsand. På begge sider var der huse, fordelt så ingen huse lå lige over for hinanden. Husene var runde, lavet af lysebrunt mudder, med runde vinduer og buede døre. Tagene var lavet med små kupler af stråtækt græs.

Det var rygtedes, at en udlænding ville ankomme. Sunder landsbyens 200 sjæle havde fået selskab af 100 andre fra nabolandsbyerne. Kishan kørte ind i trængslen og stoppede uden for sit eget hjem. Han smilede så bredt, at alle, der kiggede på ham, blev bevæget til at smile tilbage.

Vi kravlede ned fra kærren og stod med bagagen ved fødderne i midten af stirrende blikke og hvisken fra 300 mennesker. En åndeløs stilhed lagde sig over folkemængden, der stod som sild i en tønde. De stod så tæt på mig, at jeg kunne mærke deres ånde i mit ansigt. 300 par øjne fæstnede sig til mig med intens fascination. Ingen talte. Prabaker stod ved min side, og selv om han smilede og nød berømmelsen, som øjeblikket gav ham, var han også benovet over opmærksomhedspresset og den omgivende mur af undren og forventning.

'Jeg formoder, I undrer jer over, hvorfor jeg har indkaldt jer,' sagde jeg i et så alvorligt toneleje, at det ville have været sjovt, hvis bare en enkelt person i mængden havde forstået joken. Det var der selvfølgelig ingen, der gjorde, og stilheden blev så markant, at selv den svageste mumlen døde hen.

Hvad siger man til en enorm flok fremmede, der bare venter på, at man skal sige noget, og som ikke taler ens sprog?

Min rygsæk stod ved mine fødder. I smæklommen øverst på rygsækken lå der en souvenir, jeg havde fået af en ven. Det var en hofnars hat i sort og hvid, komplet med klokker i enderne på de tre stofhorn. Vennen, en skuespiller i New Zealand, havde lavet denne hofnars hat som en del af et kostume. I lufthavnen, lige inden jeg skulle med flyet til Indien, havde han givet mig hatten som en lykkeamulet, et minde om ham, og jeg stoppede den ned i toppen af min rygsæk.

Der findes en form for held, som ikke er meget andet end at være på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt, en slags inspiration, som ikke er meget andet end at gøre den rigtige ting på den rigtige måde, og begge ting vil kun virkelig ske, når man tømmer sit hjerte for ambitioner, formål og hensigt, når man fuldstændigt overgiver sig til det gyldne, skæbnefyldte øjeblik.

Jeg hev hofnarrens hat ud af lommen og tog den på, trak den stramt til under hagen og rettede stofhornene ud med fingrene. Alle, der stod forrest i mængden, veg tilbage med et lille indtrængende gisp af frygt. Så smilede jeg og vippede med hovedet, så klokkerne ringede.

’Goddag, folkens!’ sagde jeg. ’Det er showtime!’

Effekten var forrygende. Alle lo. Hele gruppen af kvinder, børn og mænd brød ud i grin, lavede sjov og råbte op. En person rakte ud for at røre mig på skulderen. Børnene, der stod forrest, rakte ud efter mine hænder. Derefter klappede, aede eller rørte alle inden for rækkevidde mig. Jeg fangede Prabakers blik. Det blik af glæde og stolthed jeg mødte, var en form for bøn.

Han tillod det blide angreb et par minutter og håndhævdede så sin autoritet over den nye attraktion ved at rydde folk af vejen. Det lykkedes ham til sidst at bane vejen hen til sin fars hus, og mens vi gik ind i den mørke cirkel i Kishans hjem, begyndte den snakkende, grinende flok at sprede sig.

’Du have et bad, Lin. Efter så lang en rejse du lugte ulykkeligt. Kom den her vej. Mine søstre har allerede varmet vand på bålet. Krukkerne klar til dit bad. Kom.’

Vi gik ud gennem en lav bue, og han førte mig om til et område ved siden af huset, der var afskærmet til tre sider med hængende tatamimåtter. Flade flodsten dannede et badeunderlag, og tre store lerkrukker med varmt vand stod placeret i nærheden af dem. En kanal var blevet gravet og udglattet, så vandet kunne løbe væk om bag ved huset. Prabaker fortalte mig, at den lille messingkande skulle bruges til at hælde vand ud over min krop, og gav mig sæbeskålen.

Jeg havde snøret mine støvler op, mens han snakkede, og kastede dem til siden, hev blusen af og trak mine bukser ned.

’Lin!’ skreg Prabaker i panik og hoppede med et enkelt spring de to meter, der var mellem os. Han prøvede at dække min krop med sine hænder, men så sig forpint omkring for at se, at håndklædet lå på min rygsæk yderligere to meter væk. Han sprang hen efter håndklædet, snuppede det og sprang tilbage, mens han udbrød et lille skrig af panik – Yaaah! – hver gang. Han viklede håndklædet rundt om mig og kiggede sig rædselsslagen rundt.

’Du blevet tosset, Lin? Hvad laver du?’

’Jeg prøver at … tage et bad …’

’Men sådan der? Sådan der?’

’Hvad er der i vejen med dig, Prabu? Du bad mig om at tage et bad. Du tog mig med herhen for at få et bad. Så prøver jeg på at tage et bad, men du springer rundt som en kanin. Hvad er dit problem?’

’Du var nøgen, Lin! Nøgen, også uden noget tøj på!’

’Det er ligesom måden, jeg bader på,’ sagde jeg voldsomt irriteret over hans gådefulde skræk. Han pilede rundt og kiggede ud gennem tatamimåtterne forskellige steder. ’Sådan bader alle da, ikke?’

’Nej! Nej! Nej, Lin!’ korrigerede han og vendte sig om mod mig. Et desperat udtryk forvrængede hans ellers normalt glade ansigtstræk.

’Tager man ikke sit tøj af?’

’Nej, Lin! Det her er Indien. Ingen tage sit tøj af, ikke engang for at vaske sin krop. Det her er Indien. Ingen er nogensinde nøgen i Indien. Og især, ingen nøgne uden tøj.’

’Så … hvordan tager man så et bad?’

’Vi har underbukser på, når vi bader i Indien.’

’Jamen, det er fint,’ sagde jeg og smed håndklædet for at afsløre mine sorte underbukser. ’Jeg har underbukser på.’

’Yaaah!’ skreg Prabaker og dykkede ned efter håndklædet og dækkede mig til igen.

’Det lillebitte stykke, Lin? Det ikke underbukser. Det kun under-underbukser. Du have nogle over-underbukser på.’

’Nogle … over-underbukser?’

’Ja. Helt klart. Som de her, mine, som jeg har på.’

Han knappede bukserne langt op for at vise mig, at han havde et par grønne shorts på under sit tøj.

’I Indien har mænd over-underbukser på under deres tøj, altid og i alle situationer. Selv hvis de har under-underbukser på, de stadig altid over-underbukser oven på deres underste. Forstår du?’

’Nej.’

’Jamen, vent lige her. Jeg få fat i nogle over-underbukser til dit bad. Men du flytter ikke håndklædet. Please! Lov det! Hvis folk ser dig uden håndklæde, i så bittesmå dele, de blive som vilde mennesker. Vent her!’

Han for af sted, og efter et par minutter kom han tilbage med to par røde fodboldshorts.

’Her, Lin,’ pustede han. ’Du sådan en stor fyr, jeg håbe, vi kan få dem til at passe. De fra Fede Satish. Han så fed, at jeg tænkte, at de måske passe dig. Jeg fortalte ham en historie, og så gav han mig de to par. Jeg fortalte ham, du på turen fik tynd afføring, og du lave

sådan et svineri i dine egne over-underbukser, at vi var nødt til at smide dem væk.'

'Fortalte du ham,' spurgte jeg, 'at jeg sked i mine bukser?'

'Øh, ja, Lin. Jeg helt klart ikke fortælle ham, du ikke har nogle over-underbukser!'

'Nej, selvfølgelig ikke.'

'Jeg mener, hvad han ikke tænke om dig?'

'Tak, Prabu,' mumlede jeg med sammenbidte tænder. Havde jeg sagt det mere tørt, havde jeg ikke haft brug for et håndklæde.

'Min fornøjelse, Lin. Jeg din meget gode ven. Så lov mig, du ikke nøgen i Indien. Specielt ikke uden dit tøj.'

'Det lover jeg.'

'Jeg er så glad for, at du lave det løfte, Lin. Du også min meget gode ven, ikke? Jeg også tage et bad, ligesom brødre, og jeg vise dig den indiske måde.'

Så tog vi begge et bad i badeområdet ved hans fars hus. Ved at iagttage ham og gøre som ham gjorde jeg min krop våd ved først at skylle den med to kander vand fra en af de store gryder og derefter arbejde med sæben under mine shorts uden nogensinde at tage dem af. Efter det sidste skyl og en hurtig omgang tørring med håndklædet, lærte han mig, hvordan man bandt en lungi rundt om de våde shorts. Lungien var et saronglignende, rektangulært stykke stof, båret fra taljen til anklerne. Han samlede to lange ender eller hjørner foran på lungien og førte dem rundt om min talje og rullede dem ind under den øverste kant ved lænden. Under den omsluttende lungi fjernede og kasserede jeg de våde shorts og smuttede i et par tørre shorts indenunder. Med den teknik, forsikrede Prabaker mig, kunne jeg tage et bad i det fri uden at støde hans naboer.

Efter badet og et lækkert måltid dhal, ris og hjemmelavede fladbrød kiggede Prabaker og jeg på, mens hans forældre og to søstre åbnede deres gaver. Bagefter drak vi te, og i to timer besvarede vi

spørgsmål om mig, mit hjem og min familie. Jeg prøvede at svare sandfærdigt – uden den vitale sandhed om, at jeg i mit jagede eksil ikke troede, jeg nogensinde ville se mit hjem eller min familie igen. Endelig meddelte Prabaker, at han var for træt til at oversætte mere, og at jeg skulle have lov til at hvile mig.

En seng lavet af kokospalmetræ med en udspændt madras dannet af et net af kokosfiberreb var sat op i det fri uden for Kishans hus. Det var Kishans egen seng. Prabaker fortalte mig, at det måske ville tage to dage at få lavet en ny én, der ville tilfredsstille hans far. Indtil da ville Kishan sove ved siden af sin søn på gulvet i huset, mens jeg brugte hans seng. Jeg prøvede at afslå, men min protest druknede i havet af deres venlige, ubarmhjertige fastholdelse. Så jeg lagde mig ned på den fattige bondes seng, og min første nat i den indiske landsby sluttede, som den var begyndt, med overgivelse.

Prabaker fortalte mig, at hans familie og naboer var bekymrede over, om jeg ville føle mig ensom, at jeg måtte være ensom et fremmed sted uden min egen familie. Så de besluttede sig for at sidde hos mig den første nat og anbragte en nattevagt i mørket, indtil de var sikre på, at jeg var faldet i en fredfyldt, dyb søvn. Når alt kommer til alt, sagde den lille guide, ville folk i mit land, i min landsby gøre det samme for ham, hvis han tog derhen og savnede sin familie, ikke?

De sad på jorden rundt om min lave seng, Prabaker, hans forældre og naboer, og holdt mig med selskab i den varme, mørke, kanelduftende nat og dannede en beskyttende ring omkring mig. Jeg troede, det ville være umuligt at sove inden i en cirkel af tilskuere, men inden for få minutter begyndte jeg at flyde og drive på deres stemmers mumlende tidevand, bløde og rytmiske bølger, der hvirvlede under en bundløs nattehimmel med klare, hviskende stjerner.

På et tidspunkt rakte Prabakers far ud fra sin plads på min venstre side for at hvile sin hånd på min skulder. Det var en let berøring med venlighed og trøst, men dens effekt på mig var markant. Et øjeblik inden var jeg drevet mod søvnen. Pludselig var jeg lysvågen. Jeg dykkede ned i minderne og tankerne om min datter, mine forældre

og min bror – de forbrydelser, jeg havde begået, og de elskede, jeg havde forrådt og mistet for altid.

Det må virke mærkeligt, og det må faktisk være umuligt for alle andre at forstå, men indtil netop dét øjeblik havde jeg ikke haft nogen egentlig forståelse for det forkerte, jeg havde gjort, og det liv, jeg havde mistet. Da jeg begik de væbnede røverier, var jeg på stoffer, afhængig af heroin. En opiattåge havde lagt sig over alt, hvad jeg troede og gjorde og endda huskede om den tid. Bagefter, under retssagen og de tre år i fængsel, var jeg ædru og klar i hovedet, og jeg burde dengang have vidst, hvad forbrydelserne og straffene betød for mig selv, min familie og de mennesker, jeg havde røvet ved at true dem med en pistol. Men jeg vidste eller følte ikke noget dengang. Jeg havde for travlt med at blive straffet og føle mig straffet til, at jeg kunne lægge mit hjerte i det. Selv efter flugten fra fængslet og den videre flugt som efterlyst, en eftersøgt mand med en dusør på sit hoved – selv da havde jeg ingen klar og omfattende forståelse af de handlinger og konsekvenser, som formede mit livs nye, bitre historie.

Det var først der, den første nat i landsbyen i Indien, drivende rundt på en flåde af mumlende stemmer, mens mine øjne fyldtes med stjerner – først der, da en anden mands far rakte ud for at trøste mig og lagde en fattig bondes ru og hårdhudede hånd på min skulder – først der jeg kunne se og føle pinslen af det, jeg havde gjort, og hvad jeg var blevet til – smerten, frygten og spildet – det dumme, utilgivelige spild af det hele. Skammen og sorgen knuste mit hjerte. Jeg vidste pludselig, hvor meget gråd der var i mig og hvor lidt kærlighed. Jeg vidste endelig, hvor ensom jeg var.

Men jeg kunne ikke reagere. Min kultur havde været god til at lære mig alle de forkerte ting. Så jeg lå fuldstændig stille og viste overhovedet ingen reaktion. Men sjælen har ingen kultur. Sjælen har ingen nationer. Sjælen har ingen farve, accent eller måde at leve livet på. Sjælen er for evig. Sjælen er én. Og når hjertet har sine øjeblikke af ærlighed og sorg, kan sjælen ikke forholde sig stille.

Jeg bed tænderne sammen op mod stjernerne. Jeg lukkede mine øjne. Jeg overgav mig til søvnen. En af grundene til, at vi tørster efter kærlighed og søger den så desperat, er, at kærlighed er den eneste helbredelse mod ensomhed, skam og sorg. Men nogle følelser synker så dybt ind i hjertet, at kun ensomhed kan hjælpe en med at finde dem igen. Nogle sandheder om en selv er så smertefulde, at kun skam kan hjælpe en med at leve med dem. Og nogle ting er bare så sørgelige, at det eneste sjælen kan gøre, er, at græde for en.

KAPITEL 6

Prabakers far præsenterede mig for landsbyen Sunder, men det var hans mor, der fik mig til at føle mig hjemme. Hendes liv omsluttede mit i dets sejr og sorg med samme lethed, som hendes røde sjal nogle gange omsvøbte et grædende barn, der kom forbi hendes hus. Hendes historie som jeg fik fortalt af mange stemmer, måned efter måned, blev til alle historierne, selv min egen. Og hendes kærlighed – hendes lyst til at kende sandheden i mit hjerte og elske mig – ændrede kursen i mit liv.

Da jeg mødte Rukhmabai Kharre første gang, var hun 40 år gammel og på toppen af sin personlige styrke og offentlige anseelse. Hun var et helt hoved højere end sin mand, og den forskel i højden kombineret med hendes rigelige, velskabte figur gav det falske indtryk, at hun var noget af en amazone, når parret stod sammen. Hendes sorte hår, der skinnede af kokosolie, var aldrig blevet klippet og nåede i et majestætisk reb ned til knæene. Hendes hud var solbrændt. Hendes øjne havde samme farve som rav, indrammet i rødguld. Det hvide i hendes øjne var altid lyserødt og efterlod det indtryk, at hun lige havde grædt eller var ved at græde. Et stort mellemrum mellem fortænderne gav hende et gavtyveagtigt smil, mens hendes prægtige krog af en krum næse understregede hendes alvorlige udtryk med en imponerende autoritet. Panden var høj og bred – den var præcis som Prabakers pande – og kindbenenes høje kurver var bjergene, hvorfra hendes ravfarvede øjne granskede verden. Hun havde en klar viden og dyb sympati for andres bekymringer. Hun holdt sig på afstand af stridigheder mellem sine naboer, indtil hun blev spurgt til råds, der som regel var det endelige ord, der blev sagt i den sag. Hun var en kvinde, man kunne beundre og begære, men budskabet i hendes øjne og kropssprog var ikke til at tage fejl af – krænkede eller nedgjorde man hende, vankede der.

Hendes personlige styrke opretholdt en status i landsbyen, der stammede fra Kishans landbesiddelse og hendes forvaltning af deres lille, personlige formue. Hendes ægteskab med Kishan havde været arrangeret. Som en genert sekstenårig havde hun luret bag ved et gardin for at inspicere sin trolovede og set ham for første og eneste gang før brylluppet. Da jeg lærte at tale hendes sprog godt nok, fortalte hun mig med en beroligende oprigtighed, hvor skuffet hun havde været, da hun granskede Kishan første gang. Han var lille. Hans hud, solbrændt af bøndernes slid og slæb, indtil den matchede den mørkebrune jord, var mørkere end hendes, og det havde bekymret hende. Hans hånd var ru, og stemmen grov. Hans tøj var rent, men kedeligt. Og han var analfabet. Hendes far var leder af en landsbykommune, en panchayat, og Rukhmabai kunne læse og skrive både hindi og marathi. Da hun så Kishan for første gang, slog hendes hjerte så kraftigt, at hun frygtede, at han kunne høre det, og hun var sikker på, at hun ikke ville komme til at elske ham, og at hun giftede sig under sin status.

I samme øjeblik hun var kommet til den ulykkelige erkendelse, drejede Kishan hovedet og stirrede direkte på gemmestedet, hvor hun krøb sammen bag ved gardinet. Hun var sikker på, at han ikke kunne se hende, men alligevel stirrede han, som om han så hende direkte i øjnene. Så smilede han. Det var det største smil, hun nogensinde havde set. Det var strålende og gennemtrængende med ukueligt godt humør. Hun kiggede ind i det formidable smil, og en mærkelig følelse rørte sig i hende. Hun smilede tilbage til ham og følte en bølge af velbefindende, en udefinerbar, men overvældende optimistisk munterhed. Det skal nok gå, sagde en stemme i hendes hjerte. Alt vil ordne sig. Hun vidste, som jeg havde vidst, første gang jeg så Prabaker, at ingen mand, der smilede så åbenhjertigt, ønskede at såre eller skade et andet menneske med vilje.

Da han igen drejede hovedet væk, var det, som om rummet blev mørkt, og hun forstod, at hun var begyndt at elske ham, ene og alene for hans beroligende, glødende smil. Hun protesterede ikke, da hendes far meddelte det arrangerede ægteskab, og inden for to

måneder efter det første glimt af Kishans magiske smil var hun gift og gravid med sin første søn, Prabaker.

Kishans far båndlagde to frugtbare marker til sin ældste søn, da de blev gift, og Rukhmabais far tilføjede en tredje, som en gave til det unge par. Lige fra starten af deres ægteskab overtog den unge brud kontrollen over deres lille formue. Ved brug af sine læse- og skrivefærdigheder holdt hun omhyggeligt regnskab med deres indtægter og udgifter i simple skolehæfter, som hun bandt sammen i bundter og gemte i en zinkkuffert.

Kloge investeringer i naboernes bedrifter og en påpasselig sparsommelighed med deres ressourcer bevirkede, at de kun havde få tab. Ved fødslen af deres tredje barn, da hun var 25 år, havde Rukhmabai drevet deres beskedne formue til at være den største i landsbyen. De ejede fem marker. De plantede afgrøder med salg for øje. De holdt tre malkebøfler og tre okser ud over to malkegeder og et dusin æglæggende høns. Der var tilstrækkeligt med penge i banken til at yde betydelig medgift til hendes to døtre. Pigerne ville blive godt gift, havde hun bestemt, så hendes børnebørn ville opnå højere status.

Da Prabaker var ni år, blev han sendt til Bombay, hvor han kom i lære hos en onkel, der kørte taxi og boede i en stor midtbyslum. Rukhmabai begyndte at udvide sine morgenbønner med håb og planer, hun lagde for familiens fremtid. Så aborterede hun. Inden for et år aborterede hun endnu to gange. Lægerne konkluderede, at hendes livmoder havde lidt skade under fødslen af hendes tredje barn. De anbefalede og udførte en total fjernelse af livmoderen. Hun var 26 år gammel.

Rukhmabais hjerte vandrede gennem de tomme rum i hendes liv – rummene, der havde været reserveret til de tre babyer, hun havde mistet ved abortering, og alle de andre liv, der kunne have været der. I to år var hun utrøstelig. Selv Kishans vidunderlige smil, hentet gennem hans egne tårer, kunne ikke opmuntre hende. Ulykkelig og med knust hjerte sygnede hun hen i sorg og minimal pasning af sine

døtre. Latteren forlod hende, og tristheden slog ned på de forsømte marker.

Rukhmabais sjæl var døende, og hun var måske blevet i sorgen for evigt, hvis ikke en katastrofe, der truede hele landsbyen, havde vækket hende fra sorgen. En bande røvere eller bevæbnede banditter slog sig ned i området og begyndte at forlange afgift. En mand fra nabolandsbyen blev hugget ned med en machete. En kvinde i samme landsby blev voldtaget af røverne. Bagefter skød og dræbte de en, der gjorde modstand i Kishans landsby.

Rukhmabai havde kendt den mand, der døde, rigtig godt. Han havde været en af Kishans fætre og været gift med en pige fra Rukhmabais egen landsby. Alle mænd, kvinder og børn i Sunder deltog i begravelsen. I slutningen af begravelsen henvendte Rukhmabai sig til alle landsbyboerne. Hendes hår sad skævt, og hendes ravøjne flammede af raseri og beslutsomhed. Hun prædikede for dem, som ville give efter for røverne, formanede dem til at modsætte sig, slås og dræbe om nødvendigt for at forsvare deres liv og deres jord. Overrasket over både hendes pludselige livlighed efter to års dvaletilstand og hendes krigeriske tale blev landsbyboerne inspirerede. De udtænkte en handlings- og modstandsplan på stedet.

Rygterne om, at folket i Sunder landsbyen havde besluttet sig for at slås, nåede røverne. Trusler, ordstrid og sonderende angreb ledte den kogende konflikt til et punkt, hvor en kamp var uundgåelig. Røverne gav den truende advarsel, at landsbyboerne en bestemt dag skulle overdrage en betydelig afgift, ellers ville det få frygtelige konsekvenser.

Folk bevæbnede sig med segl, økser, stave og knive. Kvinder og børn blev evakueret til en nabolandsby. Frygt og fortrydelse fejede gennem rækkerne af de mænd, der var blevet tilbage. Adskillige mænd argumenterede for, at anstrengelserne var dumdristige, og at afgiften var mindre smertefuld end døden. Brødrene til den myrdede mand spankulerede opmuntrende og trøstende omkring, mens de revsede de frafaldne for deres fejhed.

Der blev slået alarm, at nogle mænd nærmede sig bygaden. Landsbyboerne skjulte sig bag hurtigt rejste barrikader mellem mudderhytterne. Spændte og bange var de parate til at slå til, indtil de opdagede, at mændene var allierede. Ugen før havde Prabaker hørt om krigen med røverne og havde samlet en gruppe af seks venner og fætre fra slummen, hvor han boede, og de var draget af sted for at hjælpe hans familie. Han var kun 15 år på det tidspunkt, og den ældste af hans venner var kun 18 år, men de var slagsbrødre fra et af Bombays hårdeste kvarterer. En af dem, Raju, en høj dreng med et smukt ansigt og strittende hårstil som en Bombay filmstjerne, havde en pistol. Han viste pistolen frem til landsbyboerne og skænkede dem sit hjerte.

En halv time før solnedgang spankulerede røverne arrogant og overmodigt ind i landsbyen. Den første bloddryppende trussel var stadig på lederens læber, da Raju trådte frem fra sit skjul, gik hen mod røverne og affyrede et skud for hvert tredje skridt. Økser, segl, knive, stave og sten væltede frem fra de barrikaderede mure, kastet med dødelig effekt af de desperate bønder. Raju afbrød aldrig sin gang, og med sin sidste kugle ramte han bandelederen lige i brystet på klos hold. Manden var død, sagde landsbyboerne, før han ramte jorden.

Resten af de sårede røvere spredte sig og blev aldrig set siden. Liget af den faldne leder blev bragt til Jamner distriktpolitistation. Alle landsbyboerne fortalte den samme historie. De havde modsat sig røverne, og i kampens hede havde røverne skudt en af deres egne mænd. Rajus navn blev aldrig nævnt. Efter at have festet i to dage tog de unge mænd tilbage til byen med Prabaker. Vilde, modige Raju døde i et værtshusslagsmål et par år senere. To af de andre drenge døde under lignede, voldelige forhold. En anden afsonede en lang fængselsstraf for et jalousidrama, der handlede om kærlighed til en skuespillerinde og fjendskab til en rival.

Landsbyboerne fortalte mig om det store slag mange gange, efterhånden som jeg lærte at tale marathi. De tog mig med hen til det historiske sted, hvor de havde skjult sig, og konfrontationen havde

fundet sted. De lavede en genopførelse af hændelsen, hvor unge mænd ofte konkurrerede om æren at være Raju. Hvad der var lige så vigtigt i fortællingerne, var historierne om de unge mænd, der havde kæmpet på deres side. Hver enkelts skæbne – fortalt af Prabaker, når han besøgte landsbyen – blev erindret og fortalt som en del af en stor saga. Og i alle historierne og diskussionerne sporedes specielt en hengivenhed og stolthed over Rukhmabai Kharre. De elskede og beundrede hende for den opildnende rolle, hun havde spillet ved at holde tale ved begravelsen – den første og sidste gang hun nogensinde påtog sig en offentlig position i landsbyen. De anerkendte hendes mod, og de respekterede hendes viljestyrke. Og ikke mindst fejrede de hendes tilbagevenden på grund af kampen med røverne fra sorg og fortvivlelse til den stærke, kløgtige, leende kvinde, som hun altid havde været. I den fattige og simple landsby var der ingen, som tvivlede på eller glemte, at dens værdier var dens folk.

Og det hele var der i hendes skønne ansigt. Rynkerne højt på kindbenene var dæmningerne, hun brugte til at holde tårerne tilbage i sine øjne. Usagte, ubesvarede spørgsmål skilte hendes fyldige, røde læber, når hun var alene eller opslugt af sit arbejde. Beslutsomheden forstærkede de trodsige træk i hendes hagekløft. Og hendes pande var lidt hævet i midten mellem brynene, som om hun i de bløde hudfolder havde den klare og sørgelige forståelse af, at ingen lykke eksisterede uden smerte, ingen rigdom uden omkostninger og intet liv uden, at det før eller siden endte i sorg og død.

Mit forhold til Rukhmabai blev grundlagt den første morgen. Jeg havde sovet rigtigt godt på rebsengen uden for Kishans hus – faktisk så godt, at jeg stadig snorkede højt, da Rukhmabai drev sine malkebøfler ind på pladsen lige efter daggry. Et af kreaturerne, tiltrukket af den summende lyd, besluttede sig for at undersøge lyden nærmere. Jeg vågnede med et sæt, forskrækket af en våd, kvælende fornemmelse. Jeg åbnede øjnene og så en kæmpe lyserød tunge på en gigantisk, sort vandbøffel, der endnu engang

slikkede mig i ansigtet. Råbende af frygt og overraskelse faldt jeg ud af sengen og bakkede væk på mine hænder og hæle.

Rukhmabai begyndte at grine af min oplevelse, men det var en god latter – ærlig, venlig og ikke ondskabsfuld. Da hun bøjede sig ned for at hjælpe mig op, tog jeg mod hendes hånd og lo sammen med hende.

'Gaee!' sagde hun og pegede på bøflen og klarlagde grundreglen om, at vi skulle kommunikere med ord, jeg ville være den, der skulle lære det fremmede sprog. Vandbøffel!

Hun tog et glas og satte sig på hug ved yveret på det enorme, sorte krumhornede dyr for at malke. Jeg så mælken sprøjte direkte ned i glasset. Med eksperttag fyldte hun glasset, rakte det til mig og tørrede læberne med et hjørne af sit røde bomuldssjal.

Jeg er en storbydreng. Jeg blev født og voksede op i en rimelig stor by med tre millioner indbyggere. En af grundene til, at jeg kunne være på flugt i årevis, var, at jeg elsker storbyer og føler mig fuldstændig fortrolig og tilpas i dem. Hele rækken af en storbydrengs fordomme om og rædsel for landet kom op i mig, da jeg holdt glasset med den friskmalkede mælk. Det var varmt at røre ved. Det lugtede af ko. Det virkede, som om der var noget, der flød rundt i glasset. Jeg tøvede. Jeg havde fornemmelsen af, at Louis Pasteur stod bag ved mig og kiggede på glasset over min skulder. Jeg kunne høre ham. Øh, jeg ville koge den mælk først, Monsieur, hvis jeg var dig …

Jeg slugte fordomme, frygt og mælk på samme tid og sank det så hurtigt som muligt. Smagen var ikke så dårlig, som jeg havde forventet – flødeagtig og fed, med en antydning af tørt græs og en eftersmag af ko. Rukhmabai snuppede glasset ud af min hånd og satte sig på hug for at fylde det igen, men min indtrængende, insisterende indvending overbeviste hende om, at jeg var meget tilfreds med et enkelt glas.

Da vi havde været på toilettet, vasket vores ansigter og børstet vores tænder, stod Rukhmabai bøjet over mig og Prabaker, mens vi spiste et solidt morgenmåltid bestående af roti og chai. Rotien, et usyret

fladbrød, blev serveret friskbagt hver morgen, bagt i en let olieret wok på et åbent ildsted. Det varme pandekageagtige brød var fyldt med en klat ghee eller smør og en stor skefuld sukker. Brødet var rullet sammen til en pølse så tyk, at hånden kun lige kunne nå rundt om den, og blev spist med et krus varm, sød te med mælk.

Rukhmabai holdt øje med hver bid og prikkede til os med fingeren eller dunkede os i hovedet eller på skulderen, hvis den ene af os viste det mindste tegn på at stoppe for lige at trække vejret under morgenmaden. Mens vores kæber malede den skønne mad, kastede vi begge blikke i smug på de unge kvinder, der lavede maden på wokken, og håbede på, at hver roti, efter vi havde spist tre eller fire stykker, ville blive den sidste.

Og sådan begyndte hver eneste dag i alle de uger, først et glas bøffelmælk, så morgenvask og til sidst et langt chai-roti morgenmåltid. De fleste morgener tog jeg med mændene i marken for at passe afgrøder såsom majs, hvede, bælgfrugter og bomuld. Arbejdsdagen var opdelt i to perioder, hver på cirka tre timer, med en frokostpause og siesta imellem. Børn og unge kvinder bragte frokosten ud til os i en masse fade af rustfrit stål. Måltidet bestod som regel af den allestedsnærværende roti, krydret linsedhal, mango chutney og rå løg serveret med lime saft. Efter at have spist sammen i en gruppe fandt mændene sig et stille, skyggefuldt sted for at døse i en times tid. Når arbejdet blev genoptaget, arbejdede de mætte og udhvilede arbejdere med stor energi og entusiasme, indtil den ældste mand i gruppen stoppede. På en af hovedstierne gik bønderne samlet tilbage, forbi de marker de selv havde sået og passet, og lo og drillede ofte hinanden hele vejen tilbage til landsbyen.

Der var ikke meget at gøre for mændene i selve landsbyen. Madlavning, rengøring, vask, ja selv almindelig vedligeholdelse af husene blev alt sammen udført af kvinderne – for det meste af yngre kvinder under opsyn af de ældre. I gennemsnit arbejdede landsbykvinderne fire timer om dagen. De brugte det meste af deres fritid på at lege med de små børn. Landsbymændene arbejdede

seks timer om dagen og i gennemsnit fire dage om ugen. Ekstra indsats var nødvendig ved plantning og høst, men som regel arbejdede Maharashtra landsbyboerne færre timer end arbejdsmænd og kvinder i byerne.

Det var ikke paradis. Nogle af mændene kørte sig selv trætte, når de efter endt arbejde i de kollektive marker prøvede at vride ekstra penge ud af bomuldsafgrøder på en privat plet af stenet jord. Regn kom tidligt eller sent. Marker blev oversvømmet eller bukkede under for insekternes angreb eller afgrødesygdomme. Kvinder uden udfoldelse af deres specielle kreativiteter udholdt den lange, stille ødelæggelse af deres talenter. Andre overværede det langsomme forfald af kvikke børn, som kunne være nået længere og have gjort mere gavn et andet travlere sted, men som aldrig ville komme til at kende til andet end landsbyen, markerne og floden. Undertiden, selv om det var sjældent, blev en mand eller kvinde så dybt ulykkelig, at natten, for os der lyttede i landsbyens mørke, blev sønderrevet af gråd.

Men præcis som Prabaker havde sagt, sang de næsten hver dag. Hvis overflod af god mad, latter, sang og elskværdigt gemyt kan tages som indikatorer på velvære og lykke, så overgår landsbyboerne deres vestlige modparter i de livskvaliteter. I de seks måneder jeg var der, hørte jeg aldrig en ondskabsfuld stemme eller så en hånd løftet i vrede. Desuden havde mændene og kvinderne i Prabakers landsby et solidt helbred. Bedsteforældrene var buttede, men ikke tykke, forældrene var klarsynede, sunde og slanke, og børnene var velskabte, kloge og livlige.

Og der var en følelse af sikkerhed i landsbyen, som jeg ikke før er stødt på i nogen anden by – sikkerheden der opstår, når jorden og de generationer, der arbejder med den, går i arv, når menneskets identitet og stedets natur er én og samme. Storbyer er midtpunkter for konstant og bestandig forandring. En storbys definitive lyd er trykluftsborets klapren som en klapperslange – den advarende lyd man hører, når businesskrybdyret slår til. Men forandring i landsbyen sker om og om igen. Hvad der forandres i naturen, bliver genskabt

efter en ny sæson. Det, der kommer fra jorden, kommer altid tilbage. Det, der blomstrer, dør for at springe ud igen.

Og da jeg havde været i landsbyen i tre måneder, gav Rukhmabai og folket i Sunder mig en del af den vished – en del af dem og deres liv, der ændrede mit liv for evigt. Den dag monsunen begyndte, svømmede jeg i floden med 12 unge mænd og cirka 20 børn. De mørke skyer, som i ugevis havde farvet deres dystre stemning på himlen, samlede sig fra horisont til horisont og så ud, som om de lagde sig på toppen af de højeste træer. Efter otte tørre måneder var luften så overdådigt parfumeret med regn, at vi næsten druknede af ophidselse.

'Paous alla! S'alla ghurree!' gentog de råbende børn og greb fat i mine hænder. De pegede op mod skyerne og trak mig hen mod landsbyen. Regnen kommer! Lad os komme hjem!

De første regndråber faldt, da vi løb. I løbet af sekunder styrtregnede det. I løbet af nogle minutter blev regnen til vandfald. Og inden for en time var monsunen et uophørligt regnskyl så kraftigt, at det var umuligt at trække vejret i det fri uden først at lave en lille hule af luft foran munden med sine hænder.

I starten dansede landsbyboerne i regnen og lavede sjov med hinanden. Nogle hentede sæbe og vaskede sig i det himmelsendte brusebad. Nogle gik i det lokale tempel, hvor de knælede i regnen for at bede. Andre fik travlt med at reparere tagene på deres huse og bortlede vandet fra renderne, der var gravet rundt om hver lerstensvæg.

På et tidspunkt standsede alle op og stirrede ud på det drivende, plaskende, bølgende regnskyl. I hvert hus var døråbningen fyldt med ansigter, og hvert lyn afslørede et frossent tableau af vidundere.

Flere timers øsende regn blev efterfulgt af opholdsvejr i lige så lang tid. Solen skinnede ind imellem, og det fik regnvandet til at dampe fra den varme jord. De ti første dage af sæsonen forløb ens med kraftigt uvejr og roligt opholdsvejr, det var, som om monsunen

undersøgte landsbyen for dens svagheder, før den ville indsætte sit endelige angreb.

Da den kraftige regn så endelig kom, var det som en sø i luften, og det regnede næsten uden pause i syv dage og nætter. På den syvende dag, da jeg var nede ved flodbredden for at vaske mine få stykker tøj, kom der et gennemvædende regnskyl. På et tidspunkt rakte jeg ud efter sæben og opdagede, at den sten, hvor jeg havde lagt den, var oversvømmet. Vandet, som knap nok havde kærtegnet mine bare fødder, steg fra mine ankler til mine knæ i løbet af få sekunder. Og da jeg så op mod strømmen af flodens tromlende buldren, nåede vandet mine lår og steg stadig.

Skræmt og urolig soppede jeg væk fra vandet med mit våde tøj og begyndte at gå hen mod landsbyen. Jeg stoppede to gange på vejen for at holde øje med flodens fremrykning. De stejle flodbredder blev hurtigt oversvømmet, og den brede, skrå slette begyndte at synke sammen under den alt-medrivende strøm. Fremrykningen skete så hurtigt, at den svulmende, landædende flods uundgåelige kryben bevægede sig hen mod landsbyen i langsomt gåtempo. Foruroliget begyndte jeg at løbe for at advare landsbyboerne.

'Floden! Floden kommer!' råbte jeg på gebrokken marathi.

Landsbyboerne, der havde samlet sig omkring mig, fornemmede min bekymring, men var ikke i stand til at forstå mig helt og kaldte på Prabaker for at bombardere ham med spørgsmål.

'Hvad der i vejen, Lin? Folk meget bekymrede for dig.'

'Floden! Den stiger hurtigt. Den vil udslette hele landsbyen!'

Prabaker smilede.

'Øh, nej, Lin. Det ikke ske.'

'Hør nu her! Jeg har set det. Jeg laver ikke sjov, Prabu. Floden er sgu oversvømmet!'

Prabaker oversatte mine ord for de andre. Alle lo.

'Er I alle sammen skøre?' råbte jeg i arrigskab. 'Det er ikke sjovt!'

De lo endnu mere, stimlede sammen omkring mig og rakte ud for at berolige mig ved at klappe eller ae mig, mens deres leende stemmer var fulde af formildende ord og suk. Derefter drev, trak og skubbede landsbyboerne mig hen mod floden med Prabaker i spidsen.

Floden kun få hundrede meter væk var en syndflod, en umådelig mudret sammenvoksning, der kom farende gennem dalen på gyngende bølger og kogende hvirvelstrømme. Regnen fordoblede sin styrke, mens vi stod der, med vores tøj lige så gennemblødt som den eftergivende jord. Og den stadigt stigende flod åd nyt land for hvert bankende hjerteslag.

'Du se de pinde, Lin?' sagde Prabaker og forsøgte på sin mest irriterende måde at virke beroligende. 'De pinde er flod-spil pinde. Du huske, da folk satte dem i jorden? Satish og Pandrey, Narayan og Bharat … du huske det?'

Ja, jeg kunne godt huske det. Et par dage i forvejen havde der været et slags lotterispil. 112 numre – et nummer for hver mand i landsbyen – blev skrevet på et lille stykke papir og blandet sammen i en tom vandkrukke af ler, kaldet matka. Mændene stillede sig op på række for at trække et nummer, og derefter blev et andet sæt med identiske numre blandet i krukken. En lille pige fik æren af at trække de seks vindernumre fra krukken. Hele landsbyen overværede ceremonien og gav vinderne et stort bifald.

De seks mænd, hvis numre blev udtrukket, havde vundet chancen for at sætte en træpæl, der var lidt over en meter lang, ned i jorden. Derudover havde de tre ældste mænd i landsbyen fået tildelt retten til en træpæl uden om nummerlotteriet. På behørig vis valgte de pladserne til deres pæle, og de yngre mænd hjalp med at slå pælene i jorden. Da alle ni pæle var placeret, blev små flag med mændenes navne bundet til hver enkelt pæl, og folk slentrede tilbage til deres hjem.

Jeg havde overværet det hele fra et skyggefuldt sted under et træs grenede kuppel. På det tidspunkt arbejdede jeg på min egen lille marathi ordbog, baseret på lydskriftsord jeg hørte i landsbyen hver

dag. Jeg gav ikke ceremonien meget opmærksomhed, og jeg havde aldrig spurgt om formålet.

Som vi stod der i den paralyserende, trommende regn og så på flodens listende fremrykning, forklarede Prabaker, at træpælene var en del af flod-spillet, de spillede hvert år. De ældste mænd i landsbyen og de seks lotterivindere havde hver fået chancen for at udpege det punkt, hvor floden ville stige til. Hver træpæl med et gult silkeflag repræsenterede et godt bud.

'Du se det lille flag?' spurgte Prabaker og pegede på den pæl, der stod længst væk fra os. 'Den næsten væk. Floden nå den og dække den, i morgen eller i aften.'

Han oversatte, hvad han havde fortalt mig, for de andre, og de skubbede Satish, en kraftigt bygget røgter, op foran gruppen. Pælen, der næsten var under vand, var hans, og han accepterede med genert latter og nedslåede øjne de godmodige bemærkninger fra hans venner og de hånlige smil fra de ældre mænd.

'Og den der,' fortsatte Prabaker og pegede på pælen, der stod tættest på os. 'Den floden aldrig røre. Floden aldrig komme længere end det her sted. Gamle Deepakbhai selv udvalgt stedet hvor hans pæl står. Han tror, det blive en meget kraftig monsun i år.'

Landsbyboerne havde mistet interessen og var allerede begyndt at slentre eller jogge tilbage til landsbyen. Prabaker og jeg stod alene tilbage.

'Men … hvordan ved man, at floden ikke vil overstige det her punkt?'

'Vi være her i lang tid, Lin. Sunder landsbyen være på det her sted i over 2.000 år. Landsbyen ved siden af, Natinkerra, være her endnu længere, omkring 3.000 år. Andre steder – ikke tæt på – folk dårlig erfaring med oversvømmelser i monsunen. Men ikke her. Ikke i Sunder. Vores flod ikke højere end hertil. Heller ikke i år jeg tror, den komme så langt, selv om gamle Deepakbhai siger, at den vil. Alle ved, hvor floden stoppe, Lin.'

Han rettede med sammenknebne øjne blikket mod skyerne, der var ved at lette.

'Men normalt vi pleje at vente, til regnen stopper, før vi komme ud af husene for at se på flod-spil-pælene. Hvis du ikke noget imod det, Lin, jeg svømmer i mit tøj og blive nødt til at klemme vand ud af mine knogler, før jeg går ind i mit hus.'

Jeg stirrede lige frem. Han kastede endnu et blik op på den mørke, oprørte himmel og stillede et spørgsmål.

'I dit land, Lin, ved man ikke, hvor floden stopper?'

Jeg svarede ham ikke. Til sidst rejste han sig, klappede mig på ryggen et par gange og gik. Alene stirrede jeg for en stund ud i den regngennemblødte verden, og til sidst løftede jeg hovedet mod den druknende himmel.

Jeg tænkte på en anden slags flod, en der løber gennem os alle, uanset hvor vi kommer fra i hele verden. Det er floden i vores hjerte og hjertets begær. Det er den rene, grundlæggende sandhed om, hvad vi hver især er, og hvad vi kan opnå. Hele mit liv har jeg været en fighter. Jeg var altid parat, for parat, til at kæmpe for, hvad jeg elskede og imod, hvad jeg foragtede. Til sidst fremstod jeg som udtrykket for den kamp, og min sande natur var skjult bag en maske af trusler og fjendtlighed. Budskabet fra mit ansigt og kropssprog var som andre hårde negles, Tag ikke pis på mig. Til sidst blev jeg så god til at udtrykke den følelse, at hele mit liv blev det signal.

Det virkede ikke i landsbyen. Ingen kunne læse mit kropssprog. De kendte ikke andre udlændinge og havde ikke noget at sammenligne med. Hvis jeg var barsk eller bare streng, grinede de og klappede mig opmuntrende på ryggen. De opfattede mig som en fredelig mand, uanset hvilket udtryk jeg havde. Jeg var en spøgefugl, en som arbejdede hårdt, legede klovn med børnene, sang og dansede med dem og lo med et åbent hjerte.

Og jeg tror, jeg lo på den måde dengang. Jeg havde fået chancen for at genfinde mig selv, at følge den indre flod og udvikle mig til den mand, jeg altid gerne ville have været. Samme dag som jeg lærte

om træpæleflod-spillet, mindre end tre timer efter at jeg stod alene i regnen, fortalte Prabakers mor mig, at hun havde indkaldt til et møde med kvinderne i landsbyen. Hun havde besluttet sig for at give mig et nyt navn, et maharashtrask navn som hendes eget. Fordi jeg boede i Prabakers hus blev det besluttet, at jeg skulle have familienavnet Kharre. Fordi Kishan var Prabakers far og min adoptivfar foreskrev traditionen, at jeg skulle tage hans fornavn som mit mellemnavn. Og fordi de vurderede mit væsen til at være velsignet med fredfyldt glæde, havde kvinderne været enige i Rukhmabais valg af mit fornavn. Det var Shantaram, som betyder fredens mand eller mand af Guds fred.

De bønder fasttømrede deres pæle i mine grundvolde. De kendte stedet, hvor floden stoppede i mig, og de markerede det med et nyt navn. Shantaram Kishan Kharre. Jeg ved ikke, om de fandt navnet i hjertet på den mand, de troede, jeg var, eller om de plantede det som et ønsketræ, der skulle blomstre og gro. I alle tilfælde, uanset om de fandt freden eller opfandt den, så er sandheden den, at den mand, jeg er i dag, blev født i de øjeblikke, hvor jeg stod nær flodpælene med mit ansigt rettet mod den hellige olieregn. Shantaram. Den bedre mand, som jeg langsomt og alt for sent begyndte at være.

KAPITEL 7

’Hun en smuk prostitueret,’ tryglede Prabaker. ’Hun så fed på de alvorligste og vigtige steder. Du gribe en stor håndfuld, hvor du vil. Du blive så opstemt, at det er til at brække sig over!’

’Det er et fristende tilbud, Prabu,’ svarede jeg og prøvede at lade være med at grine, ’men jeg er virkelig ikke interesseret. Det er kun en dag siden, vi rejste fra landsbyen, og jeg tror stadig, mine tanker er der. Jeg er bare … ikke i humør til det.’

’Humør ikke noget problem, baba. Når du først støder og hopper, så dit dårlige humør hurtigt ændre sig, futt-a-futt!’

’Måske har du ret, men jeg tror alligevel, jeg springer over.’

’Men hun så stor erfaring!’ klynkede han. ’De fyre fortalte mig, hun lavet sexsager for mange gange og med for mange hundredvis af kunder kun på det her hotel. Jeg så hende. Jeg så hende dybt i øjnene, og jeg ved, hun en meget stor ekspert i sexsager.’

’Jeg vil ikke have en prostitueret, Prabu. Uanset hvor stor en ekspert hun er.’

’Men hvis du bare vil se hende. Så du blive helt vild med hende.’

’Jeg er ked af det, Prabu.’

’Men jeg sagde til dem … at du kom og se på hende. Bare se. Det ikke skade at bare se, Linbaba.’

’Nej.’

’Men … men jeg ikke få mit depositum tilbage, hvis du ikke komme og ser på hende.’

’Har du betalt et depositum?’

’Ja. Lin.’

’Har du betalt et depositum, for at jeg skal have sex med en kvinde på det her hotel?’

’Ja, Lin,’ sukkede han, løftede sine arme og lod dem falde ned til siden med en hjælpeløs bevægelse. ’Du været seks måneder i landsbyen. Seks måneder uden sexforretninger. Jeg tror, du føle et stort behov. Nu jeg ikke få depositum tilbage, hvis du ikke kaste et hurtigt, meget lille blik på hende.’

’Okay,’ sukkede jeg og kopierede hans hjælpeløse bevægelse. ’Lad os gå hen og kaste et blik bare for at redde dig.’

Jeg lukkede døren til vores hotelværelse og låste den. Vi gik sammen hen ad den brede gang. Hotel Apsara i Aurangabad, nord for Bombay, var mere end 100 år gammelt og blev bygget for at tjene en anden, mere strålende tid. Dets høje, brede værelser var prydet med åbne balkoner, der vendte ud mod den travle gade, og de var udstyret med stukdekorationer og rosetter i loftet. Men møblerne var ringe og bragt sammen i tilfældige sammensætninger, og tæppet i gangene var slidt til lurvede huller mange steder. Malingen skallede af, væggene var mærket af skidt, men værelserne var billige. Lige stedet at tilbringe en glad aften på vej tilbage til Bombay, forsikrede Prabaker mig.

Vi stoppede uden for en dør i modsatte ende af gangen. Prabaker skælvede af spænding. Hans øjne var foruroligende store.

Jeg bankede på. Døren gik op næsten med det samme. En kvinde, noget over de 50, stod i døren. Hun var klædt i en rød og gul sari, og hun skulede ondskabsfuldt til os. Bag hende inde på værelset var der adskillige mænd. De havde dhotis og hvide huer på ligesom bønderne i Prabakers landsby og sad på gulvet og spiste et ordentlig måltid dhal, ris og roti.

Kvinden gik ud på gangen og lukkede døren bag sig. Hun rettede sit blik mod Prabaker. Han var godt og vel et hoved mindre end hende, og han gengældte hendes onde blik med en fasthed som en gadebølles mindreårige håndlanger.

’Du selv se, Lin?’ mumlede han uden at fjerne øjnene fra hende. ’Kan du se, hvad jeg sagde?’

Hvad jeg så, var et almindeligt, bredt ansigt med en løgformet næse og tynde læber krøllet sammen af foragt, hvilket fik munden til at ligne en musling, nogen havde mast med en kæp. Sminken i ansigtet og på halsen var geishatyk og gav hendes skulende ansigtsudtryk en skurkagtig intensitet.

Prabaker talte marathi med kvinden.

’Vis ham!’

Hun reagerede ved at løfte det dækkende skærf på sarien og afslørede en fed delle på maven. Hun tog fat om godt et til to pund flæsk med sine tykke, korte fingre og klemte det. Hun kiggede på mig med det ene øjenbryn løftet for at indbyde ros.

Prabaker udstødte en svag stønnen og gjorde store øjne.

Kvinden skulede derefter på dramatisk vis til højre og venstre ned ad gangen, før hun løftede blusen et par centimeter for at afsløre et langt, tyndt, hængende bryst. Hun tog fat i brystet, daskede det mod mig et par gange og hævede øjenbrynene med et mystisk, gådefuldt udtryk. Mit bedste bud, mens jeg blev skubbet voldsomt i mørket, var, at det måske havde været en truende, spottende vrissen.

Prabaker gjorde endnu større øjne, og han begyndte at stønne højt med åben mund.

Kvinden dækkede sit bryst til og svingede sit lange, flettede sorte hår over skulderen i et ryk med hovedet. Hun tog fletningen i hænderne og begyndte at presse nedad mod hårbåndet med sine fingre, som om det var en halvtom tube tandpasta. En tyk plamage af kokosolie samlede sig foran fingrene og dryppede fra enden af fletningen ned på det tyndslidte tæppe.

’Du ved, Lin,’ mumlede Prabaker og stirrede sultent, næsten skræmt på oliepletterne. Hans højre fod begyndte faktisk at stampe blidt på tæppet. ’Hvis du ikke have sexforretninger med den kvinde … hvis

… hvis du virkelig ikke vil … jamen … så jeg bruge det depositum på mig selv …'

'Vi ses på værelset, Prabu,' svarede jeg og smilede høfligt til kvinden. Jeg hilste med et lille nik og tog hendes hånlige snerren med mig tilbage på værelset.

Jeg tænkte på at bruge tiden til at opdatere min marathiordbog. Der var allerede cirka 600 ord fra dagligdagen på listen. Jeg havde lavet notater på papirlapper, når folk i landsbyen havde lært mig nye ord og vendinger, før jeg overførte dem til et kraftigt hæfte til senere opslag. De seneste notater var spredt ud på et lille skrivebord, og jeg var kun lige begyndt at indføre dem i hæftet, da døren sprang op, og Prabaker spankulerede ind på værelset. Han gik forbi mig uden at sige noget og smed sig på ryggen på sengen. Cirka ni minutter var der gået, efter jeg havde forladt ham ved den prostitueredes dør.

'Åh, Lin!' jamrede han lykkeligt, bredt smilende mod loftet. 'Jeg vidste det. Jeg vidste, hun var en fuld-af-erfaring kvinde.'

Jeg gloede forvirret på ham.

'Åh, ja!' strømmede det ud af ham, og han satte sig op og svingede sine korte ben ud over sengekanten. 'Hun gav mig den store tur. Og jeg gav hende også meget, meget god sex. Og nu! Lad os gå ud! Vi have noget at spise, nogle drinks og en fest!'

'Hvis du er sikker på, at du har kræfter til det,' mumlede jeg.

'Øh, ikke brug for styrke det her sted, baba. Det sted jeg tager dig med hen, er sådan et fint sted, at man meget ofte kan sidde ned og drikke.'

Prabaker holdt sit ord og førte os hen til et faldefærdigt hus, cirka en times gang fra det sidste busstoppested i udkanten af byen. Med en omgang til huset indyndede vi os hos trængslen af støvede, målrettede drankere, som havde optaget barens eneste, smalle stenbænk. Stedet var, hvad man i Australien ville kalde en sly grog shop, en bar uden bevilling, hvor mænd køber alkohol med meget høje procenter til under-bordet-priser.

De mænd, vi mødte i baren, var arbejdere, bønder og det sædvanlige udvalg af lovovertrædere. De havde alle tvære, plagede udtryk. De sagde ikke meget, hvis de overhovedet sagde noget. Voldsomme grimasser skæmmede dem, når de drak den rædsomme, hjemmelavede alkohol, og efter hvert glas fulgte en blanding af grynt, stønnen og opkastlyde. Da vi slog os ned, drak Prabaker og jeg vores drinks i én slurk, klemte næsen sammen med en hånd og kylede den skadelige, kemiske væske ned i halsen. Ved hjælp af en fast beslutsomhed samlede vi vilje til at beholde giften i vores maver. Og når vi var kommet tilstrækkeligt til os selv, begyndte vi meget modstræbende den næste giftige runde.

Det var en grum og ubehagelig affære. Belastningen kunne ses i ansigterne på alle. Nogle fandt det vanskeligt at følge med og listede besejret væk. Nogle vaklede, men blev presset af plagende opmuntringer fra andre lidende. Prabaker tøvede længe med sit femte glas af den flygtige væske. Jeg troede, han var ved at overgive sig, men til sidst gispede han, kæmpede sig gennem og tømte glasset. Så skubbede en mand sit glas til side, rejste sig og gik ud i midten af det lille, lurvede rum. Han begyndte at synge brølende falsk, og eftersom vi alle opmuntrede ham med lidenskabelige og ihærdige klapsalver, vidste vi alle, at vi var fulde.

En efter en sang vi på skift. En grådfyldt fortolkning af den indiske nationalsang blev efterfulgt af religiøse salmer. Hindi kærlighedssange klingede ved siden af hjerteknusende gazalere. De to kraftigt bygget tjenere genkendte den nye fase af fuldskab og stillede deres bakker med drinks og glas fra sig for en tid. De indtog deres positioner, siddende på taburetter på hver side af indgangsdøren. De smilede bredt, nikkede, vippede med hovederne og vuggede lange, tykke trækøller, ømt omslynget af deres kødfulde arme. Vi klappede og heppede alle sammen ved hver sang. Da det blev min tur, sang jeg – jeg ved ikke hvorfor – den gamle Kinks sang, 'You really got me':

Girl, you really got me goin'

You got me so I can’t sleep at night …

Jeg var fuld nok til at træne Prabaker, og han var fuld nok til at lære omkvædet.

Oh, yes, by God, you are a girl!

And you really, really got me, isn’t it going?

Vi sang stadig på den mørke, øde gadestrækning, der førte os tilbage til byen. Vi sang stadig, da den hvide Ambassador bil langsomt kørte forbi os og vendte om. Og vi sang stadig, da bilen cruisede forbi os igen og derefter drejede endnu en gang for at blokere vores vej i rabatten. Fire mænd steg ud af bilen, og en blev bag rattet. Den højeste af mændene tog fat i min skjorte og råbte en kommando til mig på marathi.

’Hvad sker der?’ sagde jeg utydeligt til ham på marathi.

En anden mand trådte frem fra siden og slog mig med en lige højre, der smækkede mit hoved brat tilbage. To yderligere hurtige slag smadrede min mund og næse. Jeg snublede baglæns og mærkede det ene ben forsvinde under mig. I faldet så jeg Prabaker kaste sig mod de fire mænd med armene bredt ud og prøve at holde dem tilbage. Jeg tog mig sammen og gjorde mig klar til at angribe. Mit venstre hook og højre albueslag, de bedste og hårdeste slag i en hvilken som helst gadekamp, ramte heldigt og var begge fuldtræffere. Ved siden af mig røg Prabaker ned en gang, sprang igen op på benene og modtog en vild knockout, der gjorde ham ør og omtumlet. Jeg forsøgte at rejse mig i nærheden af ham og beskytte ham med mine ben, men jeg snublede og faldt klodset. Spark og slag regnede ned over mig, og jeg krøb sammen og hørte en stille stemme i mit hoved, der sagde, jeg kender det her … jeg kender det her …

Mændene holdt mig nede, mens én af dem gennemgik mine lommer med øvet grundighed. Fuld og forslået var jeg kun svagt bevidst om

de mørke skikkelser, faretruende over mig. Så hørte jeg en anden stemme, Prabakers stemme, og jeg forstod nogle af ordene i hans bønfaldelse og hans oprørske overfusning. Han revsede mændene for at vanære deres eget land og deres eget folk ved at banke og røve en udlænding, en gæst i deres land, som ikke havde gjort dem fortræd. Det var en vild tale, der kaldte dem kujoner og påkaldte Mahatma Gandhi, Buddha, Krishna, Moder Theresa og Bollywood filmstjernen Amitabh Bachchan i samme sætning. Det havde en effekt. Gruppens leder kom hen og satte sig på hug tæt ved mig. Jeg prøvede i min omtågede tilstand at rejse mig for igen at slås, men de andre skubbede mig ned og holdt mig nede på jorden. Jeg kender det her … Jeg kender det her …

Manden lænede sig ind over for at se mig i øjnene. Hans ansigt var hårdt, apatisk og mindede meget om mit eget. Han åbnede min iturevne skjorte og skubbede noget ind. Det var mit pas og mit ur.

De rejste sig, gav Prabaker et sidste, skulende blik af uforståeligt had og satte sig ind i bilen. Dørene smækkede i, som bilen speedede væk og spredte støv og grus ud over os.

Prabaker var fuldstændig utrøstelig, og da han var sikker på, at jeg ikke var kommet slemt til skade, begyndte han fortvivlet at hyle og jamre. Han bebrejdede sig selv, højt og ofte, for at tage os hen til den fjerntliggende bar og for at lade os drikke for meget. Han sagde fuldkommen ærligt, at han med glæde ville overtage mine skrammer, hvis det var muligt. Hans stolthed som Bombays bedste gadeguide var et laset banner. Og hans lidenskabelige, ubetingede kærlighed til sit land, Bharat Mataji, Moder Indien, havde lidt alvorligere slag end nogen kroppe ville kunne udholde.

’Der kun en god ting at gøre, Lin,’ konkluderede han, mens jeg vaskede mit ansigt ved håndvasken i det store, hvidkalkede badeværelse på vores hotel. ’Når vi komme tilbage til Bombay, du sende et telegram til din familie og dine venner for flere penge, og du tage hen på din new zealandske ambassade og klage din nød.’

Jeg tørrede mit ansigt og lænede mig mod vasken for at se ind i spejlet. Skrammerne var ikke slemme. Et blåt øje var ved at danne

sig. Min næse var hævet, men ikke brækket. Begge læber var flækkede og hævede, og der var hudafskrabninger på mine kinder og min kæbe, hvor sparkene havde skrabet huden væk. Det kunne have været meget værre, det vidste jeg. Jeg var vokset op i et barsk kvarter, hvor bander fra arbejderklassen jagtede hinanden og var ubarmhjertige over for enspændere som mig, der nægtede at tilslutte mig nogen af dem. Og så var der fængslet. Jeg har aldrig nogensinde fået så brutale tæsk som dem, jeg fik tildelt af de uniformerede mænd, der blev betalt for at holde ro og orden, fængselsvagterne. Det var, hvad stemmen, min egen stemme, havde erindret … jeg kender det her … Det var mindet, at blive holdt nede af tre eller fire vagter i straffeafdelingen, mens to eller tre andre gennempryglede mig med knytnæver, stave og støvler. Det er selvfølgelig altid værre at blive banket af dem, fordi de på en måde skal være de gode fyre. Man forstår og accepterer det, når de onde fyre banker en. Men når gode fyre bruger håndjern til at lænke en til væggen og derefter skiftes til at trampe og sparke, er det hele systemet, er det hele verden, der brækker ens knogler. Og så var der skrigene. De andre mænds, de andre fangers skrig. Hver nat.

Jeg kiggede i spejlet, i mine øjne og tænkte over Prabakers forslag. Det var umuligt at kontakte den new zealandske ambassade – eller nogen som helst ambassade. Jeg kunne ikke kontakte familie eller venner, fordi politiet holdt dem under opsyn og ventede på, at jeg skulle sætte mig i forbindelse med dem. Der var ingen. Ingen hjælp. Ingen penge. Tyvene havde taget hver en cent jeg ejede i verden. Jeg kunne godt se det ironiske i det – en flygtet, væbnet røver, frarøvet alt, hvad han ejede. Hvad var det, Karla havde sagt, før jeg tog til landsbyen? Drik ikke alkohol på turen …

’Der er ikke nogen penge i New Zealand, Prabu,’ fortalte jeg ham, mens vi gik tilbage til hotelværelset. ’Der er ingen familie, der kan hjælpe, ingen venner og ingen hjælp på ambassaden.’

’Ingen penge?’

’Ingen.’

’Og du ikke få fat i flere? Ikke fra nogen steder?’

’Nej,’ svarede jeg, mens jeg pakkede mine få ejendele ned i rygsækken.

’Det et meget alvorligt problem, Lin, hvis du ikke har noget imod, jeg sige det lige op i dit forslåede og skrammede ansigt.’

’Det ved jeg. Tror du, vi kan sælge mit ur til hoteldirektøren?’

’Ja, Lin, det tror jeg uden tvivl. Det meget pænt ur. Men jeg tror ikke, han give os en stor, retfærdig pris. I den slags sager der ligge den indiske forretningsmand sin religion i baglommen og slår en meget hård handel af med dig.’

’Det gør ikke noget,’ svarede jeg, mens jeg spændte remmene på min rygsæk. ’Så længe der er nok til at betale regningen og tage det nattog, du talte om, tilbage til Bombay. Kom nu, pak dine ting og lad os komme af sted.’

’Det et meget, meget, meget alvorligt problem,’ sagde han, mens vi lukkede døren til værelset for sidste gang og gik ned ad gangen. ’Ingen penge er ingen sjov i Indien, Lin, det siger jeg dig.’

Den alvorlige mine, der pressede hans læber sammen og nagede hans ansigtstræk, varede hele turen tilbage til Bombay. Salget af mit ur dækkede hotelregningen i Aurangabad med nok tilovers til to eller tre dage på India Guest House i Bombay. Med mit grej stuvet ind på mit yndlingsværelse, fulgte jeg Prabaker tilbage til hotellets lille indgangsfoyer og prøvede forgæves at få liv i det lille mirakel, hans vidunderlige smil var.

’Du overlade alle de ulykkelige ting til mig,’ sagde han alvorligt og højtideligt. ’Du vil se, Lin. Jeg finde et godt resultat til dig.’

Da jeg så ham gå ned ad trappen, hørte jeg direktøren Anand henvende sig venskabeligt til mig på marathi.

Jeg vendte mig om med et smil, og vi begyndte at snakke sammen på marathi. De seks måneder i landsbyen havde lært mig de mest almindelige hverdagsvendinger, spørgsmål og sætninger. Det var en beskeden præstation, men Anand var tydeligvis meget tilfreds og overrasket. Efter et par minutters samtale kaldte han på

meddirektørerne og sine roomboys, for at de skulle høre mig tale på deres sprog. De reagerede alle med samme henrykte forbavselse. De havde mødt udlændinge, der talte lidt hindi eller endda talte det godt, men ingen af dem havde nogensinde mødt en udlænding, der kunne konversere dem på deres eget elskede marathi sprog.

De spurgte mig om Sunder landsbyen – de havde aldrig hørt om den – og vi talte om livet i dagligdagen, som de alle sammen kendte så godt fra deres egne landsbyer, og de var tilbøjelige til at idyllisere minderne. Da samtalen sluttede, gik jeg tilbage til mit værelse og havde kun lige akkurat lukket døren, da der lød en forsigtig banken.

'Undskyld mig. Jeg er ked af at forstyrre.' Stemmen tilhørte en høj, tynd udlænding – tysker eller schweizer måske – med pjevset skæg på spidsen af sit lange ansigt og sit lyse hår trukket tilbage i en tyk fletning. 'Jeg hørte, du talte med direktøren og hans roomboys før, og … tja, det er tydeligt, at du har været i Indien længe … og … na ja, vi er lige ankommet i dag, min kæreste og jeg, og vi vil gerne købe noget hash. Ved du … ved du, hvor vi kan få fat i noget hash til os selv, uden at blive snydt eller få problemer med politiet?'

Selvfølgelig vidste jeg det. Inden aftenen sluttede, havde jeg også hjulpet dem med at veksle penge på det sorte marked uden at blive snydt. Den skæggede tysker og hans kæreste var lykkelige for handlen, og de betalte mig en kommission. De sortbørshandlende, som var Prabakers venner, og kontaktpersonerne på gaden var glade for, at jeg havde skaffet dem nye kunder og betalte mig også en kommission. Jeg vidste, der ville være andre udlændinge på hver gade i Colaba, som ønskede at score kassen. Den tilfældige samtale på marathi med Anand og hans roomboys på hotellet, overhørt af det tyske par, havde givet mig en måde at overleve på i byen.

Et mere presserende problem var dog mit turistvisum. Da Anand havde indregistreret mig på hotellet, havde han advaret mig om, at mit visum var udløbet. Hvert hotel i Bombay skulle aflevere en liste over udenlandske gæster med et gyldigt indrejsevisum for hvert udenlandsk navn og pasnummer. Listen var kendt som C-formularen, og politiet var omhyggelig med sin overvågning. At

opholde sig længere end visummet tillod, var en alvorlig forseelse i Indien. Fængselsstraffe op til to år blev undertiden idømt, og politiet udskrev store bøder til hotelejere, som tillod uregelmæssigheder med C-formularerne.

Anand havde alvorligt forklaret mig det hele, før han fuskede med tallene i sin registreringsbog og indregistrerede mig. Han kunne godt lide mig. Han var maharashtrianer, og jeg var den første udlænding han nogensinde havde mødt, der talte marathi med ham. Han overtrådte med glæde reglerne for mig, den ene gang, men han anbefalede mig straks at besøge afdelingen for udlændingeregistrering i politiets hovedkvarter for at få forlænget mit visum.

Jeg sad på mit værelse og overvejede mulighederne. Der var ikke mange. Jeg havde ikke ret mange penge. Sandt nok havde jeg dog uforvarende fundet en måde at tjene penge på som mellemmand, en mellemhandler, ved at hjælpe varsomme udlændinge med at handle med de sortbørshandlende. Alligevel var jeg ikke sikker på, at det ville skaffe mig penge nok til at kunne bo på hotel og spise på restauranter. Det ville med sikkerhed ikke være nok til en flybillet ud af Indien. Desuden var mit visum allerede udløbet, og teknisk set var jeg skyldig i en kriminel forseelse. Anand forsikrede mig om, at strisserne ville betragte det udløbne visum som ren og skær forglemmelse og forlænge det uden nærmere undersøgelse, men jeg kunne ikke risikere min frihed. Jeg kunne ikke tage hen til afdelingen for udlændingeregistrering. Så jeg kunne ikke ændre mit visum, og jeg kunne ikke blive boende på et hotel i Bombay. Jeg var fanget mellem klippen af reglementer og en flygtnings barske liv.

Jeg lagde mig ned på sengen i mørket og lyttede til lydene, der hævede sig fra gaden til mit åbne vindue; paansælgeren, der kaldte kunderne hen til glæderne ved sine aromatiske godbidder; vandmelonsælgeren, der gennemborede den varme, fugtige aften med højlydte råb; en gadeakrobat, der råbte til en flok turister under sine svedige anstrengelser og musik, altid musik. Fandtes der mon et folk, der elskede musik mere end inderne? spekulerede jeg.

Tanker om landsbyen, tanker, som jeg havde undgået og modstået, indtil musikken startede, dansede ind i min sjæl. Den dag Prabaker og jeg havde forladt landsbyen, havde folk inviteret mig til at bo hos dem. De havde tilbudt mig et hus og et arbejde. I de sidste tre måneder af mit ophold havde jeg hjulpet læreren på den lokale skole med specialtimer i engelsk. Jeg udtalte de engelske ord tydeligt for at hjælpe ham med at rette de kraftigt betonede versioner af sproget, som han havde undervist børnene i. Læreren og landsbyrådet havde indtrængende bedt mig om at blive. Der var en plads til mig – en plads og et formål.

Men det var ikke muligt for mig at tage tilbage til Sunder landsbyen. Ikke dengang. Man kan tage til storbyen med hjertet og sjælen mast i en knyttet næve, men skal man bo i en landsby, bliver man nødt til at udfolde hjertet og sjælen i sine øjne. Jeg slæbte forbrydelse og straf med mig hver time af mit liv. Den samme skæbne, der hjalp mig med at flygte fra fængslet, havde fastklemt sine kløer om min fremtid. Før eller siden, hvis de så godt nok og grundigt nok efter, ville folk kunne se de kløer i mine øjne. Før eller siden ville de regne det ud. Jeg havde udgivet mig for en fri mand, en fredelig mand, og i en kort stund havde jeg kendt ægte lykke i landsbyen, men min sjæl var ikke ren. Hvad ville jeg gøre for at undgå at blive taget til fange igen? Hvad ville jeg gøre? Ville jeg dræbe for at undgå at komme i fængsel?

Jeg kendte svarene på de spørgsmål og vidste, at min tilstedeværelse i Sunder tilsmudsede landsbyen. Jeg vidste, at hvert eneste smil jeg fik af dem, var franarret. Livet på flugt lægger en løgn i ekkoet af hver latter og mindst et lille tyveri i hver kærlighedshandling.

Det bankede på døren. Jeg råbte, at den var åben. Anand trådte ind på værelset og meddelte med afsky, at Prabaker var kommet for at besøge mig med to af sine venner. Jeg klappede Anand på ryggen, smilede over hans bekymring for mig og gik hen i hotelfoyeren.

’Åh, Lin!’ strålede Prabaker, da vores øjne mødtes. ’Jeg har den meget gode nyhed til dig! Det er min ven, Johnny Cigar. Han en

meget vigtig ven i den zhopadpatti, den slum, hvor vi bor. Og det er Raju. Han hjælpe mr. Qasim Ali Hussein, som er lederen i slummen.'

Jeg gav hånd til de to mænd. Johnny Cigar havde næsten samme højde og bygning som jeg, hvilket gjorde ham højere og tungere end det indiske gennemsnit. Jeg vurderede ham til at være omkring 30 år. Hans lange ansigt var oprigtigt og vågent. De sandfarvede øjne fastholdt mig med et roligt, tillidsfuldt blik. Hans tynde overskæg var trimmet i en præcis linje over en udtryksfuld mund og bestemt kæbe. Den anden mand, Raju, var kun lidt højere end Prabaker og endnu tyndere af bygning. Hans venlige ansigt var stemplet med en tristhed, der indbød til sympati. Det var den form for tristhed, der alt for ofte er ledsager til samvittighedsfuld og kompromisløs ærlighed. Tykke øjenbryn skyggede over hans intelligente, mørke øjne. De gloede på mig, de sigende, opmærksomme øjne fra et træt, hængende ansigt, der virkede meget ældre end de 35 år, jeg gættede på, at han var. Jeg kunne straks lide begge mænd.

Vi talte sammen et stykke tid, de nye mænd stillede mig spørgsmål om Prabakers landsby og mine indtryk af livet der. De spurgte mig også om storbyen, ville høre om mine yndlingssteder i Bombay og de ting, jeg bedst kunne lide at lave. Da samtalen virkede, som om den ville trække ud, inviterede jeg dem med ud på en af de nærliggende restauranter for at få noget chai.

'Nej, nej, Lin,' afslog Prabaker og vrikkede med hovedet. 'Vi må gå nu. Jeg bare have du skulle møde Johnny og Raju, og de også møde dig. Jeg tror, Johnny Cigar har noget at fortælle dig nu, ikke?'

Han så over på Johnny med store øjne, munden på vid gab, og hænderne løftet i forventning. Johnny gloede olmt på ham, men den barske mine blev hurtigt blødgjort til et bredt smil, og han rettede sin opmærksomhed mod mig.

'Vi har taget en beslutning for dig,' erklærede Johnny Cigar. 'Du skal bo hos os. Du er Prabakers gode ven. Der er et sted til dig.'

'Ja, Lin!' tilføjede Prabaker hurtigt. 'En familie rejser i morgen. Og så, dagen efter i morgen, vil det hus blive dit.'

'Men … men …' stammede jeg, smigret af det generøse tilbud og samtidig skræmt af tanken om at bo i slummen. Jeg mindedes mit ene besøg i Prabakers slum alt for godt. Lugten fra de åbne latriner, den hjerteskærende fattigdom, skruetvingen og møllen af mennesker, tusindvis af mennesker – det var en form for helvede i min hukommelse, en ny metafor, der stod for det værste eller næsten det værste, der kunne ske.

'Det ikke noget problem, Lin,' lo Prabaker. 'Du blive for lykkelig hos os, bare vent og se. Og ved du hvad, du ligner en anderledes fyr lige nu, det er sandt, men efter et par få måneder hos os, du se nøjagtig ud som alle andre der. Folk vil tro, du allerede har boet i slummen i år og år og år. Bare vent og se.'

'Der er et sted til dig,' sagde Raju, der langsomt rakte ud for at røre min arm. 'Et sikkert sted til du får sparet nogle penge op. Vores hotel er gratis.'

De andre grinede af det og jeg lo også, inspireret af deres optimisme og entusiasme. Slummen var mere beskidt og overfyldt, end man kunne forestille sig, men den var gratis, og der var ingen C-formularer for indbyggerne. Det ville give mig tid til at tænke, vidste jeg, og tid til at planlægge.

'Jeg … jamen … tak, Prabu. Tak, Johnny. Tak, Raju. Jeg tager imod jeres tilbud. Jeg er meget taknemmelig. Tak.'

'Helt i orden,' svarede Johnny Cigar, mens han gav mig hånden og mødte mine øjne med et beslutsomt, gennemtrængende blik.

Jeg vidste ikke dengang, at Johnny og Raju var blevet sendt af slummens leder, Qasim Ali Hussein, for at se mig an. I min uvidenhed og selvcentrerethed var jeg veget tilbage ved tanken om de forfærdelige slumforhold og havde modstræbende accepteret deres tilbud. Jeg vidste ikke, at der var stor efterspørgsel på hytterne, og at der var en lang liste af familier, der ventede på et sted. Jeg kunne ikke dengang vide, at fordi jeg fik tilbudt et sted, gik en nødstedt familie glip af et hjem. Som det sidste skridt i at tage beslutningen, havde Qasim Ali Hussein sendt Raju og Johnny hen til

mit hotel. Rajus opgave var at beslutte, om jeg kunne bo med dem. Johnnys opgave var at sikre sig, at de kunne bo med mig. Alt, hvad jeg vidste, den første aften vi mødtes, var, at Johnnys håndtryk var ærligt nok til at bygge et venskab på, og Rajus triste smil indeholdt mere anerkendelse og tillid, end jeg fortjente.

'Okay, Lin,' grinede Prabaker. 'I overmorgen sent på eftermiddagen vi komme og hente alle dine mange ting og dit gode jeg.'

'Tak, Prabu. Okay. Men vent! I overmorgen – vil det ikke … vil det ikke ødelægge vores aftale?'

'Aftale? Hvilken aftale, Linbaba?'

'De … de … Stående Babaer,' svarede jeg opgivende.

De Stående Babaer, et legendarisk kloster med skøre, inspirerede munke, drev en hashbule i forstaden Byculla. Prabaker havde taget mig med derhen som en del af sin bagside bytur, måneder forinden. På vej tilbage til Bombay fra landsbyen fik jeg ham til at love at tage mig med derhen igen med Karla. Jeg vidste, hun aldrig havde været i bulen, og jeg vidste, at hun var fascineret af de historier, hun havde hørt om stedet. At bringe emnet op på det tidspunkt, i lyset af deres gæstfrie tilbud, var utaknemmeligt, men jeg ville ikke risikere at miste chancen for at imponere hende med besøget.

'Åh ja, Lin, ikke noget problem. Vi stadig nå at besøge de Stående Babaer med miss Karla, og bagefter vi hente alle dine ting. Vi mødes her i overmorgen klokken tre om eftermiddagen. Jeg så glad for, at du skal være en slumboende fyr med os, Lin! Så glad!'

Han gik ud af foyeren og ned ad trappen. Jeg så ham gå ud i lyset og trafiklarmen på den støjende gade tre etager nede. Bekymringerne aftog og trak sig tilbage. Jeg havde en måde, jeg kunne tjene lidt penge på. Jeg havde et sikkert sted at bo. Og så, som om det var sikkerheden, der tillod det, kredsede og snoede mine tanker sig hen ad gaderne og stræderne til Karla. Jeg tog mig selv i at tænke på hendes lejlighed, på hendes stueetagevinduer, de høje, franske døre, der vendte ud mod gaden med de toppede brosten, ikke længere væk end fem minutter fra mit hotel. Men

dørene, jeg forestillede mig i mine tanker, forblev lukkede. Og idet jeg prøvede, uden held, at danne et billede af hendes ansigt, hendes øjne, gik det pludselig op for mig, at hvis jeg blev en slumboer, hvis jeg boede på de uhumske, myldrende arealer, ville jeg måske miste hende, jeg ville sandsynligvis miste hende. Jeg vidste, at hvis jeg faldt så dybt, sådan som jeg oplevede det dengang, ville min skam holde mig væk fra hende lige så sikkert og ubarmhjertigt som en fængselsmur.

På mit værelse lagde jeg mig til at sove. At flytte til slummen ville give mig tid. Det var en træls løsning på visumproblemet, men en praktisk løsning. Jeg følte mig lettet og optimistisk, og jeg var meget træt. Jeg burde have sovet godt. Men mine drømme den nat var voldelige og besværede. Didier fortalte mig engang, i en usammenhængende midnatsforelæsning, at en drøm er det sted, hvor et ønske og en angst mødes. Når ønsket og angsten er præcis det samme, sagde han, kalder man drømmen et mareridt.

KAPITEL 8

De Stående Babaer var mænd, der havde aflagt et løfte om aldrig at sætte eller lægge sig ned resten af deres liv. De stod oprejst dag og nat, altid. De spiste deres måltider stående og gik på toilettet stående. De bad, arbejdede og sang stående. De stod endda op og sov, hængende i seler, der holdt deres kropsvægt på benene og forhindrede dem i at falde, når de sov.

De første fem-ti år hævede deres ben, fordi de hele tiden stod op. Blodet bevægede sig trægt i udmattede vener, og musklerne hævede. Deres ben blev enorme, svulmede op, så de mistede deres genkendelige form og blev dækket af lilla åreknuder. Deres tæer blev presset ud fra tykke, hævede fødder, som tæerne på elefanter. I løbet af de kommende år blev deres ben gradvis tyndere og tyndere. Til sidst var der kun knogler tilbage, med hud så tynd som en malet overflade og ødelagte vener som termitspor.

Smerten var evindelig og frygtelig. Pig- og spydsmerter stak op gennem fødderne ved hvert nedadgående pres. Pint og tortureret stod De Stående Babaer aldrig stille. De flyttede konstant vægten fra den ene til den anden fod i en blød, svajende dans, der var lige så tryllebindende for alle dem, der så det, som de lydvævende hænder på en fløjtespiller, der spiller for sine kobraer.

Nogle af Babaerne havde aflagt løftet, da de var 16 eller 17 år gamle. De var nærmest tvunget af noget, ligesom det kald, der drager andre i andre kulturer til at blive præster, rabbinere eller imamer. Et stort antal meget ældre mænd havde givet afkald på verden som en forberedelse på døden og det næste niveau af inkarnation. Ikke så få af De Stående Babaer var forretningsmænd, der havde ofret sig selv for hensynsløs stræben efter fornøjelse, magt og profit gennem hele deres arbejdsliv. Der var hellige mænd,

som var rejst gennem mange andre gudedyrkelser og havde underlagt sig strafofre, før de havde underkastet sig det ultimative løfte som Stående Baba. Og der var kriminelle – tyve, mordere, markante mafiaprofiler, ja endda tidligere krigsherrer – som søgte bod eller forsoning i løftets evindelige smerte.

Stedet bestod faktisk bare af en passage mellem to murstensbygninger bagest i templet. Aldrig synligt inde fra templets indhegnede område, hvor den hemmelige have, klostergangene og sovesalene lå, og som kun de, der havde aflagt løftet, så. Et jerntag dækkede stedet. Gulvet var belagt med flade sten. De Stående Babaer kom ind gennem en dør i den bageste ende af gangen. Alle andre kom og gik gennem en jernlåge ud mod gaden.

Kunderne, mænd fra alle landsdele og sociale lag, stod langs væggene i gangen. De stod selvfølgelig. Ingen satte sig nogensinde i nærvær af De Stående Babaer. Der var en vandhane fastmonteret over et åbent afløb nær indgangslågen, hvor mændene drak vand eller lænede sig indover for at spytte. Babaerne gik fra mand til mand, fra gruppe til gruppe, og forberedte hashen i tragtformede lerchillummer til kunderne og røg sammen med dem.

Babaernes ansigter udstrålede ekstreme smerter. Før eller siden, i pinslen af uendelig tiltagende smerte, antog hver eneste af dem en lysende, ophøjet lyksalighed. Lys, skabt af de smerter de led, strømmede fra deres øjne, og jeg har aldrig mødt en menneskelig udstråling så blændende som deres plagede smil.

Babaerne var også i den grad himmelske og storslået skæve. De røg intet andet end Kashmiri – det bedste hash i verden – dyrket og produceret for foden af Himalaya i Kashmir. Og de røg det hele dagen og hele natten, hele livet.

Jeg stod sammen med Karla og Prabaker ved bagvæggen i den trange hashbule. Bag os var den lukkede dør, som De Stående Babaer var kommet ind ad. Foran os stod der to rækker mænd langs væggene, hele vejen ned til jernlågen ud mod gaden, for enden af passagen. Nogle af mændene var klædt i jakkesæt. Andre i designerjeans. Arbejdsmænd i falmede lungier stod ved siden af

mænd i traditionelt tøj fra forskellige regioner af Indien. De var unge og gamle, rige og fattige. Deres øjne var ofte draget mod Karla og mig, som vi stod der med ryggen mod muren, fremmede med lys hud. Det var tydeligt, at flere af dem var chokeret over at se en kvinde i hashbulen. På trods af deres åbenlyse nysgerrighed var der ingen, der nærmede sig eller anerkendte os direkte, og de fleste af dem rettede deres opmærksomhed mod De Stående Babaer og hashen. Svagt summende samtaler blandet med musik og religiøs messen kom et eller andet sted inde fra den indhegnede gård.

’Hvad synes du?’

’Det er utroligt!’ svarede hun med øjne, der glimtede i det bløde lys fra de skærmende lamper. Hun var rigtig glad og måske en lille smule nervøs. Charras rygningen havde fået hendes ansigtsmuskler og skuldre til at slappe af, men tigerblikket i øjnene bevægede sig hurtigt i hendes blide smil. ’Det er forbløffende. Det er frygteligt og helligt på samme tid. Jeg kan ikke bestemme mig for, hvad der er den hellige del, og hvad der er den frygtelige del. Frygtelig – er ikke det rigtige ord, men det er noget lignende.’

’Jeg ved, hvad du mener,’ sagde jeg, glad for at jeg havde haft succes med at imponere hende. Hun havde været fem år i byen og havde hørt om Babaerne mange gange, men det her besøg var hendes første. Mit tonefald antydede, at jeg kendte stedet godt, men jeg kunne ikke tage æren for oplevelsen. Uden Prabaker, der havde banket på lågen og fået adgang med sit gyldne smil, havde vi ikke fået tilladelse til at komme ind.

En af De Stående Babaer nærmede sig langsomt med en messetjener, der holdt en sølvbakke, hvor der lå chillummer, charras og rygeudstyr. Andre munke rokkede og svajede hen ad gangen, rygende og messende bønner. Babaen, der stod foran os, var høj og mager, men hans ben var så kraftigt opsvulmede, at helt forfærdelige reb af udspilede vener pulserede på overfladen. Hans ansigt var tyndt. Kranieknoglerne nær tindingerne trådte tydeligt frem. Majestætiske kindben præsiderede over dybe dale, der løb ned til en hård og sulten kæbe. Øjnene var enorme, inden i hulerne under

øjenbrynenes højdedrag, og der var en sådan grad af vanvid, længsel og kærlighed i dem, at han på samme tid var frygtindgydende og vældig ynkværdig.

Han forberedte chillummen, rokkede fra side til side og smilede fraværende. Han så aldrig på os, men alligevel virkede smilet, som om det kom fra en meget god ven – overbærende, sigende og tilgivende. Han stod og svajede så tæt på mig, at jeg kunne se hvert strittende hår i skoven af hans øjenbryn. Jeg kunne høre små gisp i hans åndedræt. Den hurtige vejrtrækning lød som små bølger på en stejl kyst. Han færdiggjorde forberedelserne af chillummen og så op på mig. I et øjeblik var jeg fortabt i visionen, der sværmede og skreg i hans øjne. I et lille øjeblik, i uendeligheden af hans lidelse, kunne jeg næsten mærke, hvad menneskets vilje kan drive kroppen til at udholde og udrette. Jeg forstod det næsten, at hans smil var drevet til vanvid af viljen, der tvang det til at skinne. Jeg var sikker på, at det var det, han viderebragte til mig – at han ønskede, jeg skulle vide det. Og jeg prøvede at fortælle ham, alene med mine øjne, at jeg næsten kunne mærke det, næsten føle det. Så holdt han chillummen op til munden, med tragten i hånden, tog et hiv, mens han satte ild til den og rakte den til mig. Den forfærdelige intimitet med hans uendelige smerte skrumpede ind, visionen flimrede, og øjeblikket drev væk med de gradvis forsvindende hvide skyer af røg. Han vendte sig om og vaklede langsomt tilbage mod gadelågen, mumlende bønner i en svag summen.

Et skrig gennemborede luften. Alle vendte sig mod indgangen ved gadelågen. En mand med rød turban, vest og silkebukser fra en nordlig stamme, stod i nærheden af jernlågen, skrigende med en meget høj stemme. Før jeg kunne skelne hans budskab eller på nogen måde reagere, trak manden et langt, bredbladet sværd frem fra sit skærf og løftede det over sit hoved. Stadig råbende begyndte han at gå hen ad gangen. Han stirrede direkte på mig, mens han gik med trampende, marcherende skridt. Jeg forstod ikke ordene, han skreg, men jeg vidste, hvad han havde i sinde. Han ville angribe mig. Han ville dræbe mig.

Mændene, der stod langs væggene, pressede sig uvilkårligt op mod murene. De Stående Babaer rokkede sig væk fra den sindssyge mands vej. Døren bag os var låst. Vi kunne ikke flygte. Vi var ubevæbnede. Manden fortsatte hen mod os svingende sværdet med begge arme i cirkler over hovedet. Der var ingen steder at gå hen og ikke andet at gøre end at slås. Jeg tog et skridt tilbage med højre fod og løftede næverne. Det var en karatestilling. Syv års kamptræning pulserede og blussede op i mine arme og ben. Jeg havde det fint med det. Som en hvilken som helst anden sej, vred mand jeg kendte, undgik jeg slagsmål, indtil det kom til mig, og så nød jeg det.

I absolut sidste øjeblik trådte en mand ud fra væggen og spændte ben for den strækmarcherende stammemand, så han styrtede ned i stengulvet. Sværdet faldt ud af hans hænder og stoppede klirrende foran Karlas fødder. Jeg skyndte mig at samle sværdet op og så, at manden, der havde væltet vores overfaldsmand, holdt ham i et fast, men barmhjertigt overgivelsesgreb. Han holdt den faldne mands arm i et backhammerbrydegreb på ryggen. Samtidig drejede han kraven på mandens skjorte for at blokere for lidt luft. Vreden eller galskaben, der havde besat sværdmanden, fortog sig, og han overgav sig passivt. Mænd, som kendte ham, trådte frem og eskorterede ham ud på gyden uden for jernlågen. Sekunder senere kom en af mændene tilbage og nærmede sig mig. Mens han så mig i øjnene, holdt han sine hænder frem med håndfladerne opad for at få sværdet. Jeg tøvede, men gav det til ham. Manden gav os et venligt og undskyldende buk og forlod hashbulen.

I snakken og kneveren, der fulgte efter, da han var gået, tjekkede jeg Karla. Hendes øjne var store, og munden trak sig sammen i et undrende smil, men hun var ikke plaget af bekymring. Beroliget gik jeg hen for at takke manden, der var trådt ind for at hjælpe os. Han var høj, højere end mig med et par centimeter, og havde en stærk, atletisk krop. Hans tykke, sorte hår var usædvanlig langt for Bombay i de år, og han havde det samlet i en høj hestehale. Hans silkeskjorte og løse bukser var sorte, og han havde sorte lædersandaler på.

’Abdullah,’ svarede han, da jeg havde fortalt ham mit navn, ’Abdullah Taheri.’

’Jeg står i gæld til dig, Abdullah,’ sagde jeg og gav ham et smil, der var lige så behersket, som det var taknemmeligt. Han havde bevæget sig med en så letal elegance, at han havde fået afvæbnetricket til at virke ubesværet. Men det var ikke så nemt, som det så ud. Jeg vidste, hvor meget dygtighed og mod det havde krævet, og hvor stor en rolle instinkt havde spillet i hans timing. Manden var et naturtalent, en født fighter.

’Det var sgu tæt på.’

’Det var ikke noget,’ smilede han. ’Han var fuld, tror jeg, eller ikke rigtig klog.’

’Uanset hvad der var i vejen, så står jeg i gæld til dig,’ insisterede jeg.

’Nej, ærligt talt,’ lo han.

Det var et let grin, der afslørede hvide tænder. Lyden af det kom langt inde fra brystet – et grin fra hjertet. Øjnene havde farve som sand i ens håndflade et par minutter før, solen synker ned i havet.

’Uanset hvad, så vil jeg gerne takke dig.’

’Okay,’ accepterede han og klappede mig med hånden på skulderen.

Jeg gik tilbage til Karla og Prabaker. Da vi vendte os for at forlade hashbulen, var Abdullah allerede væk. Gyden udenfor var øde, og inden for få minutter fik vi fat i en taxi tilbage til Colaba. Karla var stille under turen, og jeg sagde heller ikke noget, elendig over at mit forsøg på at imponere hende var endt så forvirrende og tæt på katastrofalt. Kun Prabaker havde lyst til at snakke.

’Sikken heldig redning!’ sagde han fra forsædet, bredt smilende til os på skift, da vi sad i hver vores ende af bagsædet. ’Jeg sikker på, den fyr hugge os i små stykker. Nogen mennesker ikke ryge charras, ikk’? Nogle blive meget rasende, når deres hjerner slapper af.’

Ved Leopolds steg jeg ud af taxien sammen med Karla, mens Prabaker ventede. En sen eftermiddagsstrøm af mennesker gled rundt om øen af vores tavse blikke.

’Kommer du ikke med ind?’

’Nej,’ svarede jeg og ønskede, at øjeblikket mere ville være som den stærke, selvsikre scene, jeg havde forestillet mig. ’Jeg skal hen og hente mine ting på India Guest House og flytte hen i slummen. Faktisk vil der gå nogen tid, før jeg kommer på Leopolds eller et andet sted for den sags skyld. Jeg bliver nødt til … du ved … komme på benene igen … eller … jeg ved ikke … finde mit ståsted … eller … jeg bliver nødt til … hvad var det, jeg sagde?’

’Noget om dine ben.’

’Jah,’ lo jeg. ’Jamen, man bliver nødt til at starte et sted.’

’Det her er en slags afsked, ikke?’

’Egentlig ikke,’ mumlede jeg. ’Tja, jo. Jo, det er det.’

’Og du er lige kommet tilbage fra landsbyen.’

’Jah,’ lo jeg igen. ’Fra landsbyen til slummen. Det er noget af et spring.’

’Bare vær sikker på, at du lander på …’

’… benene. Okay. Jeg har forstået det.’

’Hør, hvis det er et spørgsmål om penge, så kunne jeg …’

’Nej,’ sagde jeg hurtigt. ’Nej. Jeg vil gerne det her. Det handler ikke kun om penge. Jeg …’

I tre sekunder var jeg lige på kanten af at fortælle hende om mine visumproblemer. Hendes ven, Lettie, kendte nogen i afdelingen for udlændingeregistrering. Hun havde hjulpet Maurizio, vidste jeg, og der var en chance for, at hun kunne hjælpe mig. Men så trak jeg mig væk fra kanten og dækkede sandheden med et smil. At fortælle Karla om visummet ville føre til andre spørgsmål, som jeg ikke kunne svare på. Jeg var forelsket i hende, men jeg var ikke sikker på, at jeg

kunne stole på hende. Det er realiteten af at være på flugt, at man ofte elsker flere mennesker, end man kan stole på. For folk i den sikre verden er det stik modsatte selvfølgelig tilfældet.

’Jeg … tror, det vil blive noget af en oplevelse. Jeg ser … faktisk frem til det.’

’Okay,’ sagde hun og nikkede langsomt accepterende med hovedet. ’Okay, men du ved, hvor jeg bor. Kom forbi og besøg mig, når du får lyst.’

’Okay,’ svarede jeg, og vi smilede og vidste begge, at jeg ikke ville besøge hende. ’Okay. Og du ved, hvor jeg er, sammen med Prabaker. Så det gælder også dig.’

Hun rakte ud for at tage min hånd i sin og lænede sig frem for at kysse mig på kinden. Hun vendte sig for at gå, men jeg holdt fast i hendes hånd.

’Har du ingen råd til mig?’ spurgte jeg, mens jeg prøvede at le.

’Nej,’ sagde hun uanfægtet. ’Jeg ville kun råde dig, hvis jeg var ligeglad med, hvad der skete med dig.’

Det var noget. Det var ikke meget, men det var noget, jeg kunne beholde og forme min kærlighed omkring, og det gav mig håb. Hun gik. Jeg så hende gå ind til Leopolds’ skøre munterhed og godmodige drilleri, og jeg vidste, at døren til hendes verden var lukket for en tid. For så længe jeg boede i slummen, ville jeg være landsforvist fra lyset i det lille kongedømme. At bo i slummen ville opsluge mig og skjule mig lige så effektivt, som hvis den gale fægter havde stukket mig med sit sværdblad.

Jeg smækkede taxidøren i og kiggede på Prabaker, hvis brede og strålende smil blev min verden.

’Thin hain. Challo!’ sagde jeg. Okay. Lad os køre!

Vi standsede 40 minutter senere, uden for slummen ved Cuffe Parade ved siden af World Trade Center. Kontrasten til det tilstødende og omtrent lige så store grundstykke var ekstrem. Til højre, når man så det fra vejsiden, lå World Trade Centeret, en

kæmpe, moderne bygning med aircondition. De tre første etager var fyldt med butikker og udstillinger med juveler, silke, tæpper og komplicerede kunstværker. Til venstre lå slummen, fire hektar udbredelse af elendig fattigdom med 7.000 små hytter, der husede 25.000 af byens fattigste mennesker. Til højre var der neonlys og projektørbelyste springvand. Til venstre var der ingen elektricitet, ingen rindende vand, ingen toiletter og ingen sikkerhed for, at hele virvaret og postyret ikke ville blive fejet væk fra den ene dag til den anden af de samme myndigheder, der modvilligt tolererede det.

Jeg vendte blikket væk fra en glamourøs limousine, der var kørt op foran World Trade Centeret, og begyndte den lange tur ind i slummen. Der var et åbent latrin tæt ved indgangen, skjult af højt ukrudt og skærme lavet af sivmåtter. Lugten var forfærdelig og næsten overvældende. Det var, som om et fysisk grundstof gennemsyrede luften, og det virkede, som om jeg kunne mærke, at det lagde sig som tyktflydende, slimet slam på min hud. Med opkastfornemmelser og synkebevægelser for at undgå at kaste op kastede jeg et blik på Prabaker. Hans smil var dæmpet, og for første gang så jeg noget, der mindede om kynisme over det.

'Se, Lin,' sagde han med det usædvanligt hårde, lille smil, der trak mundvigene nedad. 'Se, hvordan folk bor.'

Men så snart vi var kommet forbi latrinerne og inden for de første rækker af hytter, var der uafbrudt ustadige vindstød fra den brede, buede kyststrækning, der dannede den længste udkant af slummen. Luften var varm og fugtig, men brisen spredte den modbydelige stank fra latrinet. Lugte af krydderier, madlavning og røgelse dominerede. Set tæt på var hytternes ynkelige konstruktioner lavet af skrot fra plastik og pap, tynde bambusstænger og flade sivmåtter som vægge. De var opstillet på den bare jord. Stykker af beton og murværk kom nogle steder til syne fra gamle gulve og oprindelige bygningsfundamenter, der år tilbage var ryddet fra grunden, men fortsat var intakte.

Mens jeg gik hen ad de smalle klude- og plastikstræder i slummen, løb rygterne om, at en udlænding var på vej. En stor gruppe børn

samlede sig og sværmede tæt rundt om Prabaker og mig, men uden at røre ved os. Deres øjne var store og fulde af undren og spænding. De brød ud i voldsomme anfald af nervøs latter, råbte til hinanden og hoppede rundt i rykvis, spontan dans efterhånden, som vi nærmede os.

Folk kom ud af hytterne og stillede sig i hver døråbning. Snesevis og til sidst hundredvis af mennesker samlede sig i sidegaderne og i tilfældige åbninger mellem husene. De gloede alle så alvorligt på mig, med sådan en fasthed af panderynkende intensitet, at jeg var sikker på, at jeg var skyld i den meget dårlige stemning. Jeg tog selvfølgelig fejl. Jeg kunne dengang, den første dag, ikke vide, at folk simpelthen bare stirrede på min frygt. De prøvede at forstå, hvilke dæmoner, der jagede mit sind så forfærdeligt, hvad der var årsag til, at jeg frygtede det sted, de opfattede som et tilflugtssted fra undergang, mere end livet i slummen.

Og kendsgerningen var, at jeg på trods af min frygt for dens vrimmel og elendighed, kendte en skæbne langt værre end livet i slummen. Det var en skæbne så slem, at jeg var klatret over en fængselsmur og havde opgivet alt, hvad jeg kendte, alt, hvad jeg var, alt, hvad jeg elskede for at undslippe den.

’Det er nu dit hus, Lin,’ annoncerede Prabaker stolt, højere end børnenes fnisen og snakken, da vi nåede frem til hytten. ’Gå indenfor. Se selv det hele.’

Hytten var identisk med de andre, der lå i nærheden af den. Taget var et stykke sort plastikdug. Rammen var lavet af tynde bambusstænger bundet sammen med kokosfibergarn. Væggene var lavet af håndvævede sivmåtter. Gulvet var den bare jord, presset fladt og jævnet af fødderne på hyttens tidligere beboere. Døren var et tyndt stykke krydsfiner, der dinglede på hængsler af reb. Plastikloftet var så lavt, at jeg blev nødt til at stå foroverbøjet, og hele rummet var cirka fire skridt langt og to skridt bredt. Det havde næsten samme størrelse som en fængselscelle.

Jeg satte min guitar i et hjørne, trak førstehjælpskassen op af rygsækken og satte den i et andet hjørne. Jeg havde et par

ståltrådsbøjler og var ved at hænge mine få stykker tøj op i hyttens øverste hjørner, da Prabaker kaldte på mig udefra.

Jeg gik ud og fandt Johnny Cigar, Raju, Prabaker og flere andre mænd stående på række. Jeg hilste på dem, jeg kendte, og blev præsenteret for de andre.

'Det er Anand, din nabo til den ene side – på venstre side,' sagde Prabaker og trak mig hen, så jeg kunne hilse på en høj, smuk, ung sikh, der havde sit lange hår i et stramt, gult hovedtørklæde.

'Goddag,' sagde jeg og smilede som svar på varmen, der lå i hans stærke håndtryk. 'Jeg kender en anden Anand – direktøren på India Guest House.'

'Er han en god mand?' spurgte Anand med en forvirret panderynken.

'Han er en flink fyr. Jeg kan godt lide ham.'

'Godt,' svarede Anand og gav mig et drenget smil, der underminerede den alvorlige tone i hans dybe stemme. 'Så er vi halvvejs ved at være venner, na?'

'Anand dele sit hus med en anden ungkarl, Rafiq,' fortsatte Prabaker.

Rafiq var omkring 30 år gammel. Et vildtvoksende skæg dinglede fra hans spidse hage. Hans meget fremstående fortænder strittede ud fra et udpint, bredt smil. Uheldigvis kneb øjnene sig sammen i ansigtsudtrykket og gav ham et snedigt, næsten ondskabsfuldt udseende.

'På den anden side vores meget gode nabo, Jeetendra. Hans kone har navnet Radha.'

Jeetendra var lille og buttet. Han smilede glad og gav hånd, mens han energisk gned sin fremstående vom hele tiden. Hans kone, Radha, anerkendte mit smil og nik som hilsen ved at trække sit røde bomuldssjal hen over ansigtet og holde det med tænderne.

'Ved du hvad,' sagde Anand med en blid, konverserende stemme, der overraskede mig, 'jeg tror, det brænder.'

Han strakte sig op på tåspidserne og holdt en hånd over øjnene for at skærme for eftermiddagssolen, mens han kiggede tværs over de sorte klitter af hytter. Alle fulgte hans blik. Der var en fugtig, ildevarslende stilhed. Så, flere hundrede meter væk, rejste der sig en fantastisk søjle af orange flammer mod himlen. En eksplosion fulgte efter, den lød som et haglgevær affyret ind i et metalskur. Alle mand løb, så hurtigt de kunne i retning af de gule flammespyd, der rejste sig i det fjerne.

Jeg stod stille, fascineret, forvirret og stirrede på flammerne og den spiralformede røg. Mens jeg så på, udvidede ildsøjlerne sig fra at være en tynd plade til en mur af brændende flammer. Den røde, gule og orange mur begyndte at rykke sig fremad ved hjælp af havbrisen og opsluge nye hytter for hvert sekund. Den var på vej direkte mod mig i langsomt gåtempo og nedbrændte alt, hvad der stod på dens vej.

Eksplosioner buldrede i den voldsomme brand – en, to og en mere. Det gik til sidst op for mig, at det var petroleumsovne. Hver eneste af de 7.000 hytter havde en ovn. De, der var fyldte og under tryk, eksploderede, når flammerne nåede dem. Den sidste monsunregn var faldet uger forinden. Slummen var som en kæmpe stabel af tørt optændingsbrænde, og den tiltagende havbrise viftede flammerne gennem en halv hektar af brændsel og menneskeliv.

Dybt rystet, bange, men ikke i panik, så jeg den ubønhørlige fremrykning af infernoet og besluttede, at der ikke var noget at gøre. Jeg skyndte mig ind i hytten, greb min rygsæk og ejendele og for hen mod døren. Ved dørtærsklen smed jeg rygsækken og bukkede mig ned for at samle tøj og andet op, der lå spredt på jorden. I samme nu kiggede jeg op og så en gruppe på cirka 20 eller flere kvinder stå og holde øje med mig. I et øjeblik med perfekt, ordløs kommunikation vidste jeg præcis, hvad de tænkte. Vi stirrede hen over den åbne jord, og jeg hørte deres talende tanker.

Se den store stærke udlænding redde sig selv og løbe væk fra branden, mens vores mænd løber mod den …

Flov proppede jeg mine ejendele ned i rygsækken og placerede den ved fødderne på den kvinde, Radha, som var blevet præsenteret som min nabo. Så vendte jeg mig om og løb mod branden.

Slumkvarterer er planløse, organiske, spredte områder. Der er et formål med de smalle, snoede stræder, men ingen orden. I løbet af tre, fire sving var jeg faret vild. Jeg løb ind i en række mænd, der bevægede sig hen mod røgen og flammerne. Ud over os der løb, vaklede og skubbede os hen ad den smalle gade, var der i modsat retning konstant en strøm af folk, der bevægede sig væk fra branden. De hjalp ældre og gennede børnene fremad. Nogle bar ejendele – tøj, gryder, ovne og papkasser med dokumenter. Mange af dem var kommet til skade med snitsår, blødende sår og alvorlige forbrændinger. Lugten af brændt plastik, brændstof, tøj, hud og hår var skarp og bekymrende.

Jeg drejede rundt om et blindt hjørne og endnu et og endnu et, indtil jeg var tæt nok på til at høre de brølende flammer højere end skrig og råb. En blændende, strålende ildkugle brød gennem åbningen mellem to hytter. Den skreg. Det var en kvinde, omspændt af flammer. Hun løb lige imod mig, og vi kolliderede.

Min første impuls var at springe væk, da jeg mærkede, mit hår, mine øjenbryn og øjenvipper blev svitset af kontakten med hende. Hun snublede og faldt bagover, stadig skrigende og slående omkring sig. Jeg sprættede min skjorte op i ryggen. Ved at bruge den til at beskytte mine hænder og ansigt, kastede jeg mig oven på hende, kvalte flammerne med min hud og mit tøj. Andre kom farende og tog sig af hende. Jeg løb igen hen mod branden. Hun var stadig i live, da jeg forlod hende, men en stemme i mit sind erklærede hende død. Hun er død … hun er væk … hun klarer den ikke …

Ildens gab, da jeg nåede frem, var forfærdeligt. Flammerne brølede ud, to-tre gange højden på den højeste hytte og spændte over et halvrundt område, 50 eller flere hytter bred, der buede væk fra os. Vindstød, der trodsigt drev buen fremad i sonderende skinmanøvrer, blussede pludselig op på den ene side og kom brændende hen imod

os fra en anden retning. Bag ved den var der et inferno, en heksekedel af brændende hytter, eksplosioner og giftig røg.

Der stod en mand i midten af den store bue, på en åben plads foran muren af flammer, og dirigerede dem, der kæmpede mod ilden, som om han var en general, der befalede tropperne i kamp. Han var høj og mager, med sølvgråt hår og et kort, spidst, sølvgråt skæg. Han var klædt i en hvid skjorte, hvide bukser og sandaler. Han havde et grønt tørklæde bundet om halsen og holdt en kort træstok med en messingspids i hånden. Hans navn var Qasim Ali Hussein, og det var mit første glimt af lederen i slummen.

Qasim Alis dobbelttaktik var at sende klappere mod branden for at sænke dens fart, mens andre hold rev de hytter ned, der stod på ildens vej, og trak deres indhold væk for at berøve ilden brændsel. Det indebar en forskudt tilbagetrækning med konstant afståelse af jord til flammerne og start af nye modangreb, der hvor ilden virkede svækket. Mens han langsomt drejende sit hoved og lod sit blik feje frem og tilbage, pegede Qasim med sin messingspidsstok og råbte kommandoer.

Slummens leder vendte sit blik i min retning. En flig af overraskelse glimtede i de blanke, bronzefarvede øjne. Hans nøje blik fangede den sværtede skjorte i min hånd. Uden et ord løftede han stokken og pegede mod flammerne. Det var en lettelse og en ære at adlyde ham. Jeg trådte fremad og sluttede mig til holdet, der slog flammerne ned. Jeg var glad for at finde Johnny Cigar på samme hold.

'Okay?' råbte han. Det var både en opmuntring og en forespørgsel.

'Okay!' råbte jeg tilbage. 'Vi har brug for mere vand!'

'Der er ikke mere vand!' råbte han tilbage, gispende netop som røgen hvirvlede omkring os. 'Tanken er tom. Lastbilerne fylder den op i morgen. Vandet, som folk bruger her, er deres ration.'

Jeg fandt senere ud af, at hver husstand, inklusive min egen, var rationeret til to-tre spande vand per dag til al madlavning, drikkevand og vask. Slumboerne prøvede at slukke ilden med deres drikkevand. For hver spand der blev kastet, og det var mange, tvang det endnu

en husstand til at tilbringe en tørstig aften, mens de ventede på næste dags levering af vand fra kommunens lastbiler.

’Jeg hader sgu de her brande!’ bandede Johnny, mens han smækkede en våd sæk ned for at understrege sine ord. ’Bare kom an, din satan! Vil du dræbe mig? Kom bare an! Vi vil slå dig! Vi vil slå dig!’

Et af ildens pludselig luner sendte en eksplosion af orange flammer imod os. Manden ved siden af mig faldt baglæns, skrigende, mens han greb om sit forbrændte ansigt. Qasim Ali dirigerede et redningshold hen for at hjælpe ham væk. Jeg greb hans efterladte sæk og fulgte trop ved siden af Johnny, slog på flammerne med den ene hånd og beskyttede mit ansigt med den anden.

Vi kastede tit et blik over skuldrene for at modtage anvisninger fra Qasim Ali Hussein. Vi havde ingen forhåbninger om at slukke ilden med vores våde klude. Vores rolle var at vinde tid til nedbrydningsholdenes vilde kamp med at fjerne de udsatte hytter. Det var et hjerteskærende arbejde. De reddede slummen ved at ødelægge deres egne huse. Og for at vinde tid til nedrivningsholdene sendte Qasim os til højre og venstre i desperate skaktræk for at udsulte ilden og langsomt genvinde jorden.

Da en kraftig, vindstødende underforbrænding fejede sort og brun røg ind i vores rydning, tabte vi fuldstændigt Qasim Ali Hussein af syne. Jeg var ikke den eneste mand, der tænkte på at trække sig tilbage. Men så, gennem røg og støv, så vi hans grønne tørklæde, holdt oppe i luften og flagrende i brisen. Han holdt stand, og jeg fik et glimt af hans rolige ansigt, opsummerende kampens status og beregnende hans næste træk. Det grønne tørklæde krusede over hans hoved som et banner. Vinden skiftede igen, og vi kastede os atter over opgaven, inspireret af nyt mod. Hjertet i manden med det grønne tørklæde var inden i mig og i os alle.

Til sidst, da vi endelig havde fejet os gennem afsvedne stræder og forkullede knolde af huse, ledt efter overlevende og talt de døde, stod vi samlet i en sørgmodig forsamling for at høre antallet. Man vidste, at tolv personer var døde, seks af dem ældre mænd og

kvinder og fire af dem børn. Mere end 100 var kommet til skade med forbrændinger eller sår. Mange af dem var kommet alvorligt til skade. Omkring 600 huse var væk – en tiendedel af slummen.

Johnny Cigar oversatte tallene for mig. Jeg lyttede til ham med mit hoved tæt på hans, men holdt øje med Qasim Alis ansigt, mens han oplæste sin hastigt udarbejdede liste over de døde og sårede. Da jeg vendte mig om for at se på Johnny, opdagede jeg, at han græd. Prabaker masede sig gennem mængden for at komme hen til os, lige som Johnny fortalte mig, at Raju var en af dem, der var omkommet i branden. Raju med det triste, ærlige og venlige ansigt, manden, som havde inviteret mig til at bo i slummen. Død.

'Fandens heldig!' opsummerede Prabaker opmuntrende, da Qasim Ali havde råbt antallet op. Hans runde ansigt var så sværtet til med sod, at hans øjne og tænder nærmest virkede unaturligt lyse. 'Sidste år, i den sidste store brand, brændte en hel tredjedel af zhopadpattien. Hvert tredje hus! Mere end 2.000 huse forsvandt! Kalaass! Flere end 40 personer døde også. 40 mennesker. Det for mange, Lin, det siger jeg dig. Det her år en meget heldig brand. Og vores huse også i god behold! Bhagwan har velsignet vores broder, Raju.'

Råb fra udkanten af den dystre mængde tiltrak vores opmærksomhed, og vi vendte os om for at se en fra eftersøgningsholdet komme masende hen til Qasim Ali. En kvinde fra holdet bar en baby, de havde reddet fra de ulmende murbrokker. Prabaker oversatte de ophidsede råb og samtalen for mig. Tre tilstødende hytter var kollapset oven på en familie under den voldsomme brand. I et af brandens uforklarlige, ejendommelige luner var forældrene til barnet blevet kvalt og døde, men barnet, en lille pige, havde overlevet. Hendes ansigt og overkrop var ikke kommet til skade, men hendes ben havde flere forbrændinger. Noget var faldet ned over dem midt på lårene, og de var sorte, flængede og brækkede. Hun skreg af smerte og rædsel.

'Sig, at de skal komme med os!' råbte jeg til Prabaker. 'Før mig tilbage til min hytte og sig, at de skal følge efter os. Jeg har medicin

og bandager!’

Prabaker havde set den store og imponerende førstehjælpskasse mange gange. Han vidste, at den indeholdt bandager, salve, creme, desinfektionsmidler, vatstykker, sonder og et sæt kirurgiske instrumenter. Han forstod straks, hvad jeg mente, og råbte en besked til Qasim Ali og de andre. Jeg hørte ordene medicin og doktor blive gentaget flere gange. Så greb han mit ærme og trak mig med, småløbende tilbage til hytten.

Med førstehjælpskassen stående åben på jorden foran min hytte smurte jeg et tykt lag lokalbedøvende creme på babyens ben. Det begyndte at virke næsten med det samme. Babyen faldt til ro, klynkede svagt og puttede sig i armene på sin redningsmand.

’Doktor … doktor … doktor …’ sagde folk omkring mig.

Qasim Ali råbte efter lamper, da solen gik ned over Det Arabiske Hav, og den lange Bombayaften endelig overgav sig til en varm, stjernefyldt nat. Ved det gule, flimrende lampeskær plejede vi de sårede slumboere ved at bruge min førstehjælpskasse som grundlag for vores lille udendørsklinik. Johnny Cigar og Prabaker arbejdede som tolke og plejere. De mest almindelige skader var forbrændinger, sår og dybe flænger, men ret mange var også påvirket af røgforgiftning.

Qasim Ali Hussein kiggede på et kort øjeblik og gik så hen for at styre opstillingen af nødhjælpstelte, rationeringen af den resterende vandforsyning, forberedelsen af mad og flere andre opgaver, der varede hele natten og længere end det. En kop te dukkede op ved siden af mig. Min nabo Radha havde lavet den og sat den hen til mig. Det var det første, jeg fik at drikke i slummen, og det var den bedste chai, jeg nogensinde havde smagt i mit liv. En time senere tvang hun sin mand og to andre unge mænd til at slæbe mig væk fra de sårede folk for at spise et måltid rotibrød, ris og bhajee. Karrygrøntsagerne var lækkert krydrede, og jeg tørrede tallerkenen af med den sidste bid roti.

Og timer senere, efter midnat var det igen Radhas mand Jeetendra, der hev i min arm for at trække mig ind i min hytte, hvor et hæklet tæppe var spredt ud på den bare jord. Uden modstand faldt jeg sammen på tæppet, den første nat jeg skulle sove i slummen.

Syv timer senere – timerne var fløjet af sted, som var de minutter – vågnede jeg og så Prabakers ansigt svæve i luften. Jeg blinkede, kneb øjnene sammen og opdagede, at han sad i skrædderstilling med albuerne på knæene og ansigtet hvilende i hænderne. Johnny Cigar sad på hug ved siden af ham på hans venstre side, og Jeetendra sad til højre for ham.

’Godmorgen, Linbaba!’ sagde han fornøjet, da mine øjne fangede hans. ’Din snorken er en helt utrolig ting. Så høj! Som at have okse i hytten, mener Johnny.’

Johnny nikkede samtykkende, og Jeetendra vippede sit hoved fra side til side.

’Gamle Sarabai har førsteklasses kur mod snorken,’ informerede Prabaker mig. ’Hun tage et meget skarp stykke bambus, cirka lige så lang som min finger og skubbe det op i din næse. Efter det, ikke mere snorken. Bas! Kalaass!’

Jeg satte mig op på tæppet og strakte stivheden ud af min ryg og mine skuldre. Mit ansigt og mine øjne var stadig grynet efter branden, og jeg kunne mærke, at røgen havde stivnet mit hår. Lanser af morgensol stak gennem hullerne i væggene på hytten.

’Hvad laver du, Prabu?’ spurgte jeg irritabelt. ’Hvor længe har du siddet og set mig sove?’

’Ikke så meget længe, Lin. Kun cirka en halv times tid.’

’Det er ikke høfligt, at du ved det,’ brokkede jeg mig. ’Det er ikke pænt at kigge på andre folk, når de sover.’

’Det er jeg ked af, Lin,’ sagde han stille. ’I det her Indien vi se alle sove på nogle tidspunkter. Og vi siger, at ansigtet, når det sover, er verdens ven.’

’Dit ansigt er så sødt, når du sover, Lin,’ tilføjede Johnny Cigar. ’Jeg var meget overrasket.’

’I begriber ikke, hvor meget det betyder for mig, venner. Kan jeg forvente at finde jer her i hytten hver morgen, når jeg vågner?’

’Tja, hvis du virkelig, virkelig ønske det, Lin,’ tilbød Prabaker, mens han sprang op. ’Men den her morgen vi bare kom for at fortælle dig, dine patienter er klar.’

’Mine … patienter?’

’Ja. Kom og se.’

De rejste sig og åbnede døren til hytten. Sollyset blændede mine brændende øjne. Jeg blinkede og gik ud, fulgte med mændene ud i den kystvendte, strålende morgen for at se køen af folk siddende på hug uden for min hytte. Der var 30 eller flere, der dannede en kø hen ad stien til det første hjørne.

’Doktor … doktor …’ mumlede og hviskede folk, da jeg trådte ud af hytten.

’Kom!’ skyndede Prabaker på mig, mens han trak i min arm.

’Kom hvorhen?’

’Først på toilet,’ svarede han glad. ’Du lave stort, ikke? Jeg vise dig, hvordan vi lave stort i havet, på den lange cementmole. Det er der, unge mænd og drenge lave deres stort hver morgen, i havet – stort i havet, ikke? Du sætte dig på hug med din bagdel pegende mod havet. Så du vaske dig selv i brusebad, og du have et dejligt morgenmåltid. Så du nemt ordne alle dine patienter. Ikke noget problem.’

Vi gik hen langs køen. Der var unge og gamle, mænd og kvinder. Deres ansigter havde rifter, var forslåede og hævede. Deres hænder var sværtet til, havde vabler og var blodige. Der var arme i slynger og ben i skinner. Og ved det første hjørne så jeg til min skræk, at køen fortsatte videre ned ad stien og var længere, meget længere.

’Vi bliver nødt til … at gøre noget …’ mumlede jeg. ’De står alle og … venter.’

’Intet problem med at vente, Lin,’ svarede Prabaker flygtigt. ’De allerede ventet mere end en time. Hvis du ikke var her hos os, de stadig vente, men kun vente på ingenting. Vente på ingenting er hvad der dræber en mands hjerte, ikke? Nu vente de på noget. Vente på dig, gør de. Og du er virkelig noget, Lin Shantaram, hvis du ikke har noget imod, jeg siger det direkte til dit røgede ansigt og strittende hår. Men først, du lave dit stort, så vaske dig og så morgenmad. Og vi bliver nødt til at komme videre – nogle unge fyre vente på os nede på molen for at se dig lave stort.’

’De hvad?’

’Øh, ja! De fascineret af dig, Du som en filmhelt for dem. De glæder sig til at se, hvordan du lave dit stort. Og så, efter alle de ting, du gå tilbage og ordne patienterne, som en ægte helt, ikke?’

Og på den måde blev min rolle i slummen skabt. Hvis skæbnen ikke får dig til at grine, sagde Karla i en af mine første samtaler med hende, så forstår du bare ikke spøgen. Som teenager lærte jeg førstehjælp. Basiskurset indeholdt behandling af sår, forbrændinger, forstuvninger, brud og en række diagnoser og nødsituationsprocedurer. Senere gjorde jeg mig fortjent til øgenavnet, Doc, ved at give hjertemassage, trække narkovrag ud af deres overdosis og redde deres liv. Der var hundredvis af folk, der kun kendte mig under navnet Doc. Mange måneder inden den morgen i slummen havde mine venner i New Zealand givet mig førstehjælpskassen som en afskedsgave. Jeg var sikker på, at de ting – træningen, kælenavnet, førstehjælpskassen og arbejdet som uofficiel læge i slummen – alle var forbundet på en eller anden måde, det var mere end bare tilfældigt eller et sammentræf.

Og det blev nødt til at være mig. En anden mand med min førstehjælpskasse eller bedre uddannelse ville ikke være tvunget af kriminalitet og fangeflugt til at bo i slummen. En anden kriminel, parat til at bo der med de fattige, ville ikke have haft min uddannelse. Jeg kunne ikke gennemskue forbindelsen den første morgen. Jeg

forstod ikke vitsen, og skæbnen fik mig ikke til at le. Men jeg vidste, at der var noget – en mening, et formål, der ledte mig hen til det sted og det job præcis på det tidspunkt. Og dets kraft var stærk nok til at binde mig til arbejdet, når al intuition prøvede at skræmme mig væk.

Så jeg arbejdede mig gennem dagen. En efter en gav folk mig deres navn og deres smil, og en efter en gjorde jeg mit bedste for at behandle deres sår. På et tidspunkt i løbet af dagen satte en eller anden en ny petroleumsovn ind i min hytte. En anden kom med en rottesikret metalboks til opbevaring af mad. En skammel fandt vej ind i min hytte, en vandkrukke – den uundværlige matka – og et sæt kasseroller og lidt bestik.

Som aftenen slog over i en skarlagensrød bue på himlen, satte vi os i en gruppe i nærheden af min hytte for at spise og snakke. Sorgen blev hængende i de travle stræder, og minderne om dem, der døde, trak sig frem og tilbage som bølger i hjertes store ocean. Selv om tristheden fortsatte som en del af selve sorgen, var der beslutsomhed hos dem, som havde klaret det. Den svedne jord var blevet ryddet og rengjort, og mange af hytterne var allerede genopbygget. Håbet steg for hvert ydmygt hjem, der blev genoprettet.

Jeg kiggede over på Prabaker, der lo og lavede sjov, mens han spiste, og jeg tænkte på vores besøg hos De Stående Babaer med Karla. Et glimt fra den aften, et hjerteslags varighed, da den maniske mand havde angrebet os med sværdet, var prentet i min hukommelse. I det øjeblik, hvor jeg tog et skridt tilbage og løftede mine hænder i en boksestilling for at slås, havde Prabaker taget et skridt til siden og stillet sig foran Karla. Han var ikke forelsket i hende, og han var ikke en fighter. Alligevel var hans første instinkt at gå et skridt til siden og beskytte Karla ved at bruge sin krop som skjold, hvor min første tanke var at slås.

Hvis den gale sværdmand ikke var blevet væltet, hvis han var kommet hen til os, ville jeg have været den, der skulle slås med ham. Og sandsynligvis ville jeg have reddet os. Jeg havde før kæmpet mod mænd med næverne, knive og køller og havde vundet.

Men selv da, selv hvis det var kommet så vidt, ville Prabaker have været den ægte helt på grund af modet til det lille, instinktive sidelæns skridt.

Jeg syntes bedre og bedre om Prabaker. Jeg havde lært at beundre hans urokkelige optimisme. Jeg var blevet afhængig af den behagelige varme, som hans smil frembragte. Og jeg havde nydt hans selskab, dag og nat i månedsvis, i byen og i landsbyen. Men fra det minut, min anden aften i slummen, mens jeg så ham grine med Jeetendra, Johnny Cigar og hans andre venner, begyndte jeg at elske ham.

Maden var god, og der var nok af den. Der lød musik fra en radio et eller andet sted. Det var en fin, næsten ulidelig sød sopran og en glad, pralende tenor i en duet fra en indisk film. Folk snakkede, gav hinanden omsorg med deres smil og samtale. Og på et tidspunkt under forløbet i kærlighedssangen, et eller andet sted i slumboernes beroligende landskab, som en kendsgerning af vores overlevelse, indhyllede deres verden mit liv i deres drømme så blidt og fuldstændigt som tidevandet, der lukker sig om en sten på bredden.

Anden

DEL

KAPITEL 9

Jeg flygtede fra fængslet ved højlys dag, som man siger, klokken et om eftermiddagen over ydermuren mellem to vagttårne. Planen var i en vis udstrækning kompliceret og omhyggeligt lavet, men flugten lykkedes kun, fordi den var vovet og desperat. Det vigtigste for os, da vi startede, var, at planen lykkedes. Hvis den fejlede, ville vagterne i straffeafdelingen helt klart være i stand til at sparke os til døde.

Vi var to. Min ven var en vild 25-årig med et stort hjerte, der afsonede en dom på livstid for mord. Vi forsøgte at overtale andre mænd til at flygte med os. Vi spurgte otte af de sejeste mænd, vi kendte, de afsonede alle ti år eller mere for voldsforbrydelser. En efter en fandt de en undskyldning for ikke at deltage i forsøget. Jeg bebrejdede dem ikke. Min ven og jeg var unge, førstegangslovovertrædere uden kriminel baggrund. Vi afsonede mange år, men havde ikke noget særligt rygte i fængselssystemet. Og flugten vi planlagde, var, hvad folk kaldte heroisk, hvis den lykkedes, og vanvittig, hvis den fejlede. Til sidst var vi alene.

Vi udnyttede den omfattende renovering, der foregik i den interne vagtbygning – en toetages kontor- og forhørsbygning, der lå nær hovedindgangsporten ved ydermuren. Vi arbejdede som gartnere. Fængselsbetjentene, som holdt vagt i området, så os hver dag. Da vi gik på arbejde den dag, hvor vi flygtede, holdt de som sædvanlig øje med os for en stund og kiggede så væk. Vagtbygningen var tom. Renoveringsarbejderne var til frokost. I de få, lange sekunder af den lille eklipse, skabt af vagternes kedsomhed og fortrolighed med os, var vi usynlige og gik i gang.

Vi klippede hul i trådhegnet, der afspærrede byggepladsen, brækkede døren til den forladte bygning op og gik ovenpå.

Bygningen var ryddet indvendigt på grund af ombygningen. Upudsede vægge afslørede den opretstående skeletstruktur og de bærende bjælker. De bare trætrin på trappen var hvide af støv og fyldt med murstensbrokker og puds. Der sad en lem i loftet på den øverste etage. Ved at stå på min vens stærke skuldre kunne jeg brække loftslemmen op og kravle igennem. Jeg havde en forlængerledning med, som jeg havde viklet rundt om mig selv under kedeldragten. Jeg rullede den ud og trak den fri, bandt den ene ende til en tagbjælke og rakte den anden ende ned til min ven. Han brugte den som reb, så han kunne klatre op til mig i loftsrummet.

Loftet strakte sig i zigzag bølger. Vi gik hen til den indsnævrede, trange plads, hvor taget mødte fængselsydermuren. Jeg valgte et sted ved en af hulningerne, hvor vi kunne skære os igennem, og håbede på, at toppene på begge sider af hulningen ville skjule hullet for vagttårnene. Det var mørkt overalt i loftsrummet, men i den smalle kile nær muren var det sortere end en vagts knippel.

Med en lighter som lygte begyndte vi at skære os gennem det hårde træ i dobbelttykkelse, som adskilte os fra blikket på ydersiden af taget. En lang skruetrækker, en mejsel og en pladesaks var det eneste værktøj, vi havde. Efter et kvarter, hvor vi havde hakket, kradset og stukket i træet, havde vi fjernet et stykke på størrelse med øjet på en mand. Ved at køre flammen frem og tilbage kunne vi se glimt af metaltaget på den anden side af det lille hul. Men træet var for hårdt og for tykt. Med det værktøj vi havde, ville det tage os timer at lave et hul i mandsstørrelse.

Vi havde ikke timer. Vi havde 30 minutter, gættede vi på, eller måske lidt mere, før vagterne rutinetjekkede området. På den tid skulle vi nå at komme gennem træet, skære hul i blikket, kravle ud på taget, bruge vores forlængerledning som et reb og klatre ud i friheden. Uret tikkede. Vi var fanget på taget af vagtbygningen. Og vi vidste, at vagterne når som helst kunne opdage hullet i hegnet, se den ødelagte dør og finde den smadrede loftslem. Hvert minut kunne de komme op gennem loftslemmen og ind i den sorte, svedige grotte og finde os.

’Vi bliver nødt til at gå tilbage,’ hviskede min ven. ’Vi kommer aldrig gennem træet. Vi bliver nødt til at tage tilbage og lade som om, det aldrig er sket.’

’Vi kan ikke gå tilbage,’ sagde jeg bestemt, selv om tanken også var skreget gennem mit hoved. ’De vil finde alle de ødelagte ting og hegnet, vi klippede i stykker, og de vil vide, at det var os. Vi er de eneste, der har tilladelse til at være her i området. Hvis vi tager tilbage, kommer vi i Sprækken i et år.’

Sprækken var fængselsslang for straffeafdelingen. I de år, i det fængsel var den afdeling én af de mest umenneskelige i landet. Det var et sted med tilfældige, brutale tæsk. Et mislykket flugtforsøg gennem taget i en vagtbygning – deres bygning, hovedkontoret for vagterne i straffeafdelingen – ville garantere, at tæskene ville være mindre tilfældige og mere brutale.

’Jamen, hvad fanden skal vi gøre?’ spurgte min ven, råbende med alt andet end sin stemme. Sveden dryppede fra hans ansigt, og hans hænder var så våde af angst, at han ikke kunne holde lighteren.

’Jeg tror, der er to muligheder,’ erklærede jeg.

’Og det er?’

’For det første kunne vi bruge stigen – den, der er lænket fast til væggen nedenunder. Vi kunne gå ned og brække kæden af stigen, binde forlængerledningen i toppen af den, klatre op og kaste ledningen ned på den anden side. Så kan vi glide ned på gaden.’

’Er det dit bud?’

’Det er den første plan.’

’Men … de vil få øje på os,’ protesterede min ven.

’Jah.’

’Og så vil de begynde at skyde på os.’

’Jah.’

’De vil skyde os.’

’Du sagde det.’

’Jamen, til helvede med mig,’ vrissede han. ’Jeg synes, det er værd at gentage. Det er en fandens væsentlig pointe, synes du ikke?’

’Jeg regner med, at én af os måske klarer det, og den anden vil blive skudt. Der er 50 procent chance.’

Vi overvejede risikoen i stilhed for en stund.

’Jeg hader den plan,’ gøs min ven.

’Det gør jeg også.’

’Hvad er den anden plan?’

’Lagde du mærke til rundsaven i stueetagen på vej herop?’

’Jah …’

’Hvis vi henter rundsaven herop, kunne vi bruge den til at skære gennem træet. Så kan vi bruge pladesaksen til at klippe hul i blikket. Derefter er det tilbage til den oprindelige plan.’

’Men de vil kunne høre det,’ hviskede min ven aggressivt. ’Jeg kan høre dem tale i den skide telefon. Så tæt er vi på dem. Hvis vi trækker den rundsav herop og tænder den, vil det lyde som en skide helikopter.’

’Det ved jeg godt. Men jeg tror, de vil gå ud fra, at det er arbejderne, der er gået i gang igen.’

’Men arbejderne er her ikke.’

’Nej, men vagtholdet ved porten skifter snart. Der kommer et nyt hold vagter på arbejde. Det er en stor chance at tage, men jeg tror, at hvis vi gør det, vil de bare høre larmen som sædvanlig og tro, at det er arbejderne. De har hørt boremaskiner, hamre og rundsave i ugevis. Og de vil aldrig i livet kunne forestille sig, at det er os, der gør det. De vil aldrig kunne regne ud, at kriminelle ville være skøre nok til at bruge en elsav lige ved siden af hovedporten. Jeg tror, det er vores bedste chance.’

’Jeg hader at være mr. Fandens-Negativ her,’ protesterede han, ’men der er ingen strøm i bygningen. De lukkede for den i forbindelse med ombygningen. Den eneste stikkontakt er udenfor. Forlængerledningen er lang nok til at nå derned, tror jeg, men stikket er uden for bygningen.’

’Jeg ved det, jeg ved det. En af os bliver nødt til at gå nedenunder, krybe ud ad døren, som vi smadrede og sætte forlængerledningen i stikkontakten udenfor. Det er den eneste måde.’

’Hvem går derned?’

’Det gør jeg,’ sagde jeg. Jeg prøvede at lyde selvsikker og stærk, men der findes nogle løgne, kroppen bare ikke tror på, og ordene kom ud som et hvin.

Jeg skyndte mig over til loftslemmen. Mine ben var stive af skræk og havde krampe af spænding. Jeg gled ned ad forlængerledningen, listede ned ad trappen til stueetagen og rullede ledningen ud hele vejen. Den nåede hen til døren med en masse i overskud. Rundsaven lå ved siden af døren. Jeg bandt forlængerledningen rundt om håndtaget på saven og løb tilbage op ad trapperne. Min ven trak saven op gennem loftslemmen og rakte ledningen tilbage til mig. Jeg listede igen ned til døren. Med kroppen presset fladt mod muren tog jeg nogle dybe indåndinger og prøvede at finde mod til at åbne døren. Til sidst, med et hjertevridende sug af adrenalin, skubbede jeg døren op og trådte ud i det fri for at sætte ledningen i stikkontakten.

Vagterne, bevæbnede med pistoler, stod og talte indbyrdes ikke 20 meter fra døren. Hvis én af dem havde set i min retning, havde det været slut. Jeg kastede hurtigt et blik på dem og så, at de kiggede i alle andre retninger end min. De snakkede, gik omkring i portområdet og grinede af en vits, som en lige havde fortalt. Der var ingen, der så mig. Jeg smuttede tilbage i bygningen, listede som en ulv på alle fire op ad trappen og trak mig op ad ledningen gennem loftslemmen.

I det mørke hjørne nær hulningen ved zigzagstedet tændte min ven lighteren. Jeg så, at han havde sat ledningen i rundsaven. Han var parat til at skære. Jeg tog lighteren og holdt den for ham. Uden et sekunds tøven hejsede han den tunge sav op og satte liv i den. Maskinen larmede som en jetmotors hvinen på en startbane. Min ven kiggede på mig, og med åben mund sendte han mig et kæmpe, fjoget smil. Tænderne var sammenbidt i smilet, og øjnene strålede med reflekterende ild. Så satte han saven ind mod det tykke træ. Med fire hurtige, øredøvende snit lavede han et perfekt hul, der afslørede en firkant af skinnende blik.

Vi ventede i stilheden, der fulgte, med vores ører ringende med aftagende ekkoer og vores hjerter dunkende i brystet. Et øjeblik efter hørte vi en telefon ringe i nærheden af hovedporten, og vi troede, vi var solgt. Så besvarede en eller anden telefonen. Det var en af portvagterne. Vi hørte ham grine og snakke med en afslappet og almindelig stemme. Det var okay. Vi var i sikkerhed. De havde selvfølgelig hørt rundsaven, men det var, som jeg havde håbet, at de havde slået det hen som larm fra arbejdsmændene.

Opmuntret slog jeg hul i blikket med skruetrækkeren. Sollyset ramte os fra den frie himmel over os. Jeg udvidede hullet og brugte pladesaksen til at klippe tre snit i blikpladen. Skubbende med alle fire hænder fik vi presset blikflappen udad, og jeg stak hovedet ud gennem hullet. Jeg så, at vi rent faktisk havde skåret os ud ved en af hulningerne på taget. Den dybeste del af den V-formede rende var et blindt punkt. Hvis vi lagde os ned i den smalle kløft, kunne vi ikke se vagterne i vagttårnet, og de kunne ikke se os.

Vi havde ét job tilbage. Ledningen sad stadig i stikkontakten nedenunder og uden for bygningen. Vi havde brug for ledningen. Den var vores reb. Vi behøvede den til at fire os ned ad fængselsmuren og ned på gaden. En af os blev nødt til at gå ned ad trapperne, snige sig ud gennem døren, ud i vagternes fulde udsyn i det tilstødende portområde, hive stikket ud og liste op på taget igen. Jeg så på min ven, på hans svedige ansigt i det skarpe lys, der

badede ned på os fra det hul, vi havde skåret i taget, og jeg vidste, at jeg skulle gøre det.

Nedenunder ved siden af døren og med ryggen mod indersiden af muren stoppede jeg og prøvede at finde styrken til at bevæge mig ud i det fri. Jeg trak vejret så kraftigt, at jeg blev svimmel og fik kvalme. Mit hjerte bankede mod mit bryst, som en fanget fugl, der flyver ind i sit bur. Efter et par lange minutter vidste jeg, at jeg ikke kunne gøre det. Alt lige fra fornuftig forsigtighed til overtroisk frygt skreg, at jeg ikke skulle gå derud igen. Og jeg kunne ikke.

Jeg blev nødt til at skære ledningen over. Der var ingen anden udvej. Jeg tog mejslen fra sidelommen i min kedeldragt. Den var meget skarp, selv efter arbejdet hvor vi havde prøvet at trænge gennem træbjælken på loftet. Jeg placerede den oven på ledningen, hvor den kom ind under døren. Jeg løftede hånden for at slå. Tanken strejfede mig, at hvis jeg kortsluttede strømmen ved at skære ledningen over, kunne det sætte alarmen i gang, og der ville komme en vagt for at undersøge bygningen. Det var lige meget. Jeg havde ikke noget valg. Jeg vidste, at jeg ikke kunne gå ud i det fri igen. Jeg slog min hånd hårdt ned på mejslen. Den skar gennem ledningen og borede sig ned i trægulvet. Jeg fjernede de afklippede ender fra metalmejslen og ventede på lyden fra alarmen eller en masse stemmer fra portområdet. Der skete ingenting. Ingenting. Jeg var i sikkerhed.

Jeg greb den løse ende af ledningen og skyndte mig ovenpå og op i loftsrummet. Ved det nye loftshul, som vi havde skåret i taget, bandt vi ledningen til en tung bærende træbjælke. Så begyndte min ven at kravle ud gennem hullet. Da han var halvvejs ude på bliktaget, sad han fast. I et kort øjeblik kunne han ikke bevæge sig hverken frem eller tilbage. Han begyndte at baske vildt omkring sig og vred sig af alle kræfter, men det var håbløst. Han sad fast.

Det var igen mørkt i loftsrummet, da hans krop blokerede hullet, vi havde lavet. Mine hænder rodede rundt i støvet mellem loftsbjælkerne og fandt lighteren. Da jeg fik den tændt, så jeg, hvad der havde fældet ham. Det var hans tobakspung – en tyk læderpung,

som han havde lavet i en af hobbygrupperne. Jeg bad ham om at forholde sig i ro, så jeg kunne bruge mejslen til at lave en flænge i baglommen på hans kedeldragt. Da jeg flænsede lommen, faldt tobakspungen ned i mine hænder, og min ven kom op gennem hullet og ud på taget.

Jeg fulgte efter ham op på bliktaget. Vridende som orm i renden på hulningen bevægede vi os fremad mod den borgagtige fængselsydermur. Vi satte os på knæ for at se over muren. Vi var synlige et par sekunder, men vagterne i vagttårnene så ikke i vores retning. Den del af fængslet var rent psykologisk et blindt punkt. Vagterne i vagttårnet ignorerede stedet, fordi de ikke kunne tro, at nogen ville være skøre nok til at forsøge en flugt over ydermuren i fuldt dagslys.

Da vi tog chancen og fik et hurtigt, hektisk glimt af gaden nedenfor, så vi, at der var en kø af biler uden for fængslet. Det var bude, der ventede på at komme ind ad hovedporten. Fordi hvert køretøj skulle gennemsøges og kontrolleres med spejle under vognen, bevægede køen sig meget langsomt. Min ven og jeg satte os på hug i hulningen for at overveje vores muligheder.

'Sikke et gedemarked der er dernede.'

'Jeg synes, vi skal gøre det nu,' sagde han.

'Vi bliver nødt til at vente,' protesterede jeg.

'Til helvede med det, bare smid ledningen ud over, og lad os komme af sted.'

'Nej,' hviskede jeg. 'Der er for mange mennesker dernede.'

'Og hvad så?'

'En af dem vil helt sikkert spille helt.'

'Til helvede med ham. Lad ham spille helt. Vi går bare på ham.'

'Der er for mange af dem.'

'Til helvede med dem alle sammen. Vi går lige gennem dem. De vil ikke ane, hvad der ramte dem. Det er os eller dem, kammerat.'

'Nej,' sagde jeg bestemt. 'Vi bliver nødt til at vente. Vi kravler over, når der ikke er nogen dernede. Vi bliver nødt til at vente.'

Og vi ventede i 20 minutters evighed, hvor jeg igen og igen vred mig frem for at kigge ud over muren og hver gang risikerede at blive afsløret. Så endelig til sidst kiggede jeg ned på gaden og så, at den var fuldstændig øde i begge retninger. Jeg gav min ven et signal. Han kravlede over muren og ud af syne. Jeg krøb hen for at kigge og forventede at se ham klatre ned ad ledningen, men han var allerede nede på gaden. Jeg så ham forsvinde hen ad en smal vej på modsat side af fængslet. Imens var jeg stadig inde, oppe på taget.

Jeg klatrede over det blålige sandstensbrystværn og tog fat i ledningen. Stående med benene mod muren, ledningen i begge hænder og ryggen mod gaden kiggede jeg mod vagttårnet på min venstre side. Vagten talte i telefon og viftede med sin frie hånd. Han havde et automatgevær slynget over skulderen. Jeg kiggede over på det andet vagttårn. Vagten derovre var også bevæbnet med et gevær og råbte til nogle andre vagter indenfor i fængslets portområde. Han smilede og var afslappet. Jeg var usynlig. Jeg stod på ydermuren af det hårdest topsikrede fængsel i staten, og jeg var usynlig.

Jeg satte af med benene og begyndte nedstigningen, men mine hænder gled – frygten, sveden – og jeg mistede grebet om ledningen. Jeg faldt. Det var en meget høj mur. Jeg vidste, at faldet ville være dræbende. I intens skræk og desperation greb jeg ledningen og holdt fast. Mine hænder var bremsen, der sagtnede farten på mit fald. Jeg kunne mærke, at huden blev revet af mine håndflader og fingre. Jeg kunne mærke det svide og brænde. Og langsommere, men stadig meget hårdt, knaldede jeg ned i jorden, rejste mig og vaklede over på den anden side af vejen. Jeg var fri.

Jeg kastede et blik tilbage på fængslet. Ledningen hang stadig og dinglede over muren. Vagterne talte stadig i vagttårnene. En bil kørte forbi på gaden, hvor føreren trommede med fingrene på rattet i takt til musikken. Jeg vendte mig rundt. Jeg fortsatte med at gå hen ad

det smalle stræde og ind i et liv på flugt, der kostede mig alt, hvad jeg nogensinde havde elsket.

Da jeg begik de væbnede røverier, satte jeg en skræk i folk. Fra den tid – selv mens jeg begik forbrydelserne – og senere i fængslet og i mit liv på flugt, satte skæbnen en skræk i mig. Nætterne var gennemsyrede af det, og undertiden føltes det, som om blodet og vejrtrækningen størknede af skræk. Frygten som jeg havde sat i andre, blev forstærket 10 til 50 til 1000 gange og fyldte hver eneste nats ensomste timer med frygt.

Om dagen, de første måneder i Bombay, da verden arbejdede og bekymrede sig omkring mig, helligede jeg mit liv til en bunke travle pligter, behov og lidt fornøjelser. Men om natten, når den sovende slum drømte, kravlede rædslen hen over min hud. Mit hjerte trak sig ind i en grotte af minder. Og de fleste nætter gik jeg en tur, mens byen sov. Jeg gik og tvang mig selv til lade være med at se mig over skulderen, hen på vagttårnet og den dinglende ledning på ydermuren, som ikke var der.

Nætterne var i det mindste rolige. Ved midnat, hver nat i de år, indførte strisserne udgangsforbud i Bombay. En halv time før midnat samledes politijeepene i hovedgaderne i den centrale del af byen og begyndte at håndhæve lukningen af restauranter, barer og butikker, ja selv de små fortovsboder, der solgte cigaretter og paan. Tiggere, narkomaner og ludere, som ikke allerede var hjemme eller gemte sig, blev jaget væk fra fortovet. Stålskodder blev trukket ned foran butiksvinduerne. Hvidt kalicostof blev smidt hen over boderne på alle markederne og i bazarerne. Stilhed og tomhed sænkede sig. I hvirvlen og trængslen af mennesker og gøremål om dagen i Bombays virvar var det umuligt at forestille sig den øde stilhed. Men hver eneste nat var det samme – lydløs, smuk og truende. Bombay blev et hjemsøgt hus.

To-tre timer efter midnat, i en operation kendt som opsamlingen, patruljerede grupper af civilklædte politibetjente i de tomme gader for at lede efter forbrydere, narkomaner, mistænkte, hjemløse og arbejdsløse mænd. Mere end halvdelen af folk i byen var selvfølgelig

hjemløse, og mange af dem boede, spiste og sov på gaderne. Der var sovende overalt, liggende på fortovet med kun et tyndt tæppe eller et bomuldslagen for at holde nattens fugt ude. Enkelte personer, familier og hele samfund, som var flygtet fra tørke, oversvømmelser eller hungersnød, sov på stenede stier og i døråbninger, hvor de krøb sammen i bundter af nødvendighed.

Det var teknisk set ulovligt at sove på gaden i Bombay. Strisserne håndhævede reglementet, men de var lige så pragmatiske med det, som de var med at håndhæve lovene mod prostitution på gaden med Ti Tusinde Ludere. En vis diskrimination var nødvendig, og faktisk var listen over dem, de ikke ville arrestere for overtrædelse af loven for hjemløse, ret lang. For eksempel var Sadhus og alle andre religiøst troende undtaget. Ældre mennesker, folk, der havde fået amputeret legemsdele, de syge eller de tilskadekomne fik ikke meget sympati og blev undertiden tvunget til at flytte til en anden gade, men de blev ikke arresteret. Småtossede, excentrikere og omrejsende entertainere som musikere, akrobater, jonglører, skuespillere og slangetæmmere fik en gang imellem en grov behandling, men de var uvægerligt ekskluderet fra opsamlingen. Familier, især dem med små børn, fik som regel kun en streng advarsel om ikke at blive længere end et par nætter i et givent område. Hver mand, som kunne bevise, at han havde et arbejde simpelthen ved at fremvise et visitkort eller en adresse på sin arbejdsgiver, undslap. Ugifte mænd, der var rene og ærbødige og som kunne demonstrere et vist uddannelsesniveau, kunne normalt tale sig fra at blive arresteret, selv om de ikke var ansat nogen steder. Og selvfølgelig var enhver, der kunne betale bestikkelse, fredet.

Det efterlod de meget fattige, hjemløse, arbejdsløse, uuddannede, unge ugifte mænd i en højrisikogruppe ved midnatsopsamlingen. Uden penge til at betale sig ud af politiets net og ikke nok uddannelse til at tale sig ud af situationen blev snesevis af unge mænd arresteret over hele byen hver nat. Nogle af dem blev arresteret, fordi de passede til beskrivelser af eftersøgte mænd. Nogle var i besiddelse af narko eller stjålne varer. Andre var gamle

kendinge, og strisserne arresterede dem rutinemæssigt alene på grund af mistanke. Mange var imidlertid ikke andet end bare beskidte, fattige og ramt af en trist hjælpeløshed.

Byen havde ikke midler til at skaffe tusindvis af metalhåndjern, og selv om pengene blev bevilliget, ville strisserne ikke bebyrde sig selv med de tunge kæder. I stedet havde de groft sejlgarn, der var lavet af hamp- og kokosfibre, som de brugte til at binde de arresterede mænd til hinanden ved højre hånd. Det tynde reb var nok til at holde mændene, fordi ofrene fra de natlige opsamlinger for det meste var for svage, underernærede og mentalt undertrykte til at løbe. De underkastede sig føjeligt og stille. Når mellem 12 og 20 mænd var blevet arresteret og bundet i en lang menneskekæde, marcherede de seks til otte politifolk i opsamlingspatruljen med dem tilbage til fængselscellerne.

Hvad strisserne angik, så var de mere fair, end jeg havde forventet, de ville være, og unægtelig modige. De var kun bevæbnet med en tynd bambuskæp kendt som lathi. De havde ikke knipler, gas eller pistoler. De havde ingen walkie-talkier, så de kunne ikke tilkalde forstærkninger, hvis de skulle løbe ind i problemer på deres patruljering. Der var ikke ekstra biler til opsamlingerne, så patruljerne gik de mange kilometer på deres runde. Og selv om de ofte slog ud med lathien, var brutale og alvorlige tæsk sjældne – meget mindre hyppig end politivold i den moderne vestlige by, hvor jeg voksede op.

Ikke desto mindre betød opsamlingen fangenskab i dagevis, uger eller endda måneder for de unge mænd i fængsler, der var så slemme som et hvilket som helst i Asien, og karavanerne af sammenbundne, arresterede mænd, der sjokkede gennem hele byen efter midnat, var mere melankolske og ulykkelige end de fleste begravelsesoptog.

På mine sene nattevandringer rundt om i byen var jeg uvægerligt alene efter opsamlingen. Mine rige venner frygtede de fattige. Mine fattige venner frygtede strisserne. De fleste udlændinge frygtede alle og blev på deres hoteller. Gaderne var mine, mens jeg søgte deres kølige stilhed.

På en af disse nattevandringer, cirka tre måneder efter branden, befandt jeg mig ved muren ud mod havet på Marine Drive. Det brede fortov langs muren var bart og rent. En sekssporet vej adskilte kystpromenaden fra en horisontbred, krummende halvmåne af velstand – fine hjem, dyre lejligheder, konsulater, førsteklasses restauranter og hoteller, der havde udsigt ud over det sorte og gyngende hav.

Der var meget få biler på Marine Drive den nat, kun hvert femtende eller tyvende minut kørte der én langsomt forbi. Få lys var tændt i værelserne på den anden side af vejen. En kølig vind bar den rene saltluft i kraftige vindstød. Der var stille. Havet lød højere end byen.

Nogle af mine venner fra slummen var bekymrede over, at jeg gik alene rundt i gaderne om natten. Gå ikke rundt om natten, sagde de. Natten er ikke sikker i Bombay. Men det var ikke byen, jeg frygtede. Jeg følte mig sikker på gaderne. Mit liv, som var ejendommeligt og vanskeligt, blev omfavnet af byen med dets millioner af andre liv, som om … som om det hørte til der, på lige fod med alle andre.

Og det arbejde, jeg udførte, fremhævede følelsen af at høre til. Jeg havde kastet mig ihærdigt over rollen som slumlæge. Jeg fandt bøger med diagnostisk medicin og studerede dem i lyset fra lampen i min hytte. Jeg samlede et beskedent depot af medicin, salver og bandager, som jeg købte hos lokale apotekere med penge, jeg havde tjent ved sortbørshandler med turisterne. Og jeg blev der på de tarvelige hektarer, selv efter jeg havde tjent nok penge til at kunne flytte. Jeg blev i den trange, lille hytte, selv om jeg kunne være flyttet til en komfortabel lejlighed. Jeg lod mit liv blive opslugt af deres 25.000 livs glødende, dansende kamp. Jeg havde knyttet mig til Prabaker, Johnny Cigar og Qasim Ali Hussein. Og selv om jeg prøvede at lade være med at tænke på Karla, satte min kærlighed kløerne i himlen. Jeg kyssede vinden. Jeg sagde hendes navn, når jeg var alene.

På muren kunne jeg mærke den kølige brise fra havet skylle hen over huden på mit ansigt og bryst, som vand der blev hældt fra en lermatka. Der var ikke andre lyde end min egen vejrtrækning i vinden

og det dybe vand, der slog mod klipperne, tre meter neden for muren. Bølgerne rakte ud i skvulp og skumsprøjt og trak i mig. Giv slip. Giv slip. Få det overstået. Bare fald ned og dø. Så let. Det var ikke den højeste stemme i mit sind, men den kom fra en af de dybeste kilder – skammen, der kvalte mit selvværd. Det skamfulde kendte den stemme: Du skuffer alle. Du fortjener ikke at leve. Verden ville være bedre stillet uden dig … Og på trods af at jeg prøvede at finde min plads, at helbrede mig selv med arbejdet i klinikken, at redde mig selv med den skøre idé om at være forelsket i Karla, så var sandheden, at jeg var alene i skammen og fortabt.

Havet brusede og slog mod klipperne neden for. Et afsæt og det ville være overstået. Jeg kunne mærke styrtet, sammenstødet, når min krop ramte klipperne, den kolde, glatte druknedød. Så let.

En hånd rørte min skulder. Grebet var blødt og venligt, men fast nok til at holde mig der. Jeg vendte mig hurtigt om, rystet og overrasket. Der stod en høj, ung mand bag mig. Hans hånd blev liggende på min skulder for at holde mig der, som om han havde læst mine tanker få sekunder inden.

’Dit navn er mr. Lin, formoder jeg,’ sagde han roligt. ’Jeg ved ikke, om du kan huske mig – mit navn er Abdullah. Vi mødtes i hashbulen hos De Stående Babaer.’

’Ja, ja,’ stammede jeg. ’Du hjalp os, hjalp mig. Jeg kan sagtens huske dig. Du gik – du forsvandt – før jeg fik chancen for at takke dig ordentligt.’

Han smilede let og fjernede hånden for at lade den køre gennem sit tykke, sorte hår.

’Du behøver ikke at takke. Du ville gøre det samme for mig i dit land, er det ikke rigtigt? Kom, der er en, der gerne vil møde dig.’

Han gjorde tegn mod en bil, der var parkeret ved kantstenen ti meter væk. Den var kommet bagfra og havde stadig motoren kørende, men af en eller anden grund havde jeg ikke hørt den. Det var en Ambassador, Indiens beskedne version af en luksusbil. Der sad to mænd i den – en fører og en passager bagi.

Abdullah åbnede bagdøren, og jeg bukkede mig for at se ind. Der sad en mand, der var midt eller sidst i 60'erne, med ansigtet halvt oplyst af gadelamperne. Det var et slankt, markant, intelligent ansigt, med en lang, tynd næse og høje kindben. Jeg blev straks ramt og fastholdt af øjnene, en ravgul funklen af morskab, medfølelse og noget andet – hensynsløshed måske eller kærlighed. Håret og skægget var kortklippet og gråhvidt.

'Er De mr. Lin?' sagde han. Stemmen var dyb, rungende og i højeste grad selvsikker. 'Jeg er glad for at møde Dem. Ja, meget glad. Jeg har hørt meget godt om Dem. Det er altid en fornøjelse at høre gode ting – og altid mere behageligt, når det drejer sig om udlændinge her i vores Bombay. Måske har De også hørt om mig. Mit navn er Abdel Khader Khan.'

Selvfølgelig havde jeg hørt om ham. Alle i Bombay havde hørt om ham. Hans navn stod i aviserne hver anden uge. Folk talte om ham i bazarerne, natklubberne og i slumkvartererne. Han var beundret og frygtet af de rige. Han var respekteret og mytologiseret af de fattige. Hans taler om teologi og etik, der blev holdt på pladsen ved Nabila-moskéen i Dongri, var kendt over hele byen og tiltrak mange videnskabsmænd og studenter fra hvert trossamfund. Ikke mindre kendt var hans venskab med kunstnere, forretningsmænd og politikere. Han var også en af Bombays mafiabosser – en af stifterne af rådet, der havde delt Bombay ind i territorier, som blev styret af forskellige mafiabossers råd. Folk sagde, at systemet var godt og populært, fordi det havde medført orden og relativ fred i byens underverden efter et årti med blodige magtkampe. Han var magtfuld, farlig og en begavet mand.

'Ja, sir,' svarede jeg, chokeret over at jeg uforvarende havde brugt ordet sir. Jeg hadede det ord. I straffeafdelingen blev vi banket hver gang, vi glemte at tiltale vagterne sir. 'Selvfølgelig kender jeg Deres navn. Folk kalder Dem Khaderbhai.'

Ordet bhai i slutningen af et navn betød storebror. Det var et udtryk for respektfuld hengivenhed. Han smilede og nikkede langsomt med hovedet, da jeg sagde det: Khaderbhai.

Chaufføren justerede bakspejlet, fastholdt mig i det og gloede udtryksløst. Der hang små kranse med friske jasminblomster ned fra spejlet, og duften var berusende, næsten svimlende efter al den friske luft fra havet. Mens jeg lænede mig ind mod døråbningen på bilen, blev jeg meget skarpt bevidst om mig selv og min situation – min foroverbøjede stilling; rynkerne i panden, der kom til syne, når jeg løftede ansigtet for at se ham i øjnene; kanten på bilens tag under mine fingerspidser og et klistermærke, der var sat på instrumentbrættet, hvor der stod GUD VELSIGNE FØREREN AF DENNE BIL. Der var ingen andre på gaden. Ingen biler passerede. Der var stille med undtagelse af tomgangen på bilen og de dæmpede sprøjt fra de slæbende bølger.

'De er lægen i Colaba barakken, mr. Lin. Jeg hørte om det med det samme, da De flyttede derhen. Det er usædvanligt for en udlænding at bo i en barak. Den tilhører mig, forstår De. Jorden, hvor hytterne står – den tilhører mig. De har gjort mig en tjeneste ved at arbejde der.'

Chokeret blev jeg fuldstændig stille. Den slum, hvor jeg boede, kendt som en zhopadpatti eller barak, en halv kvadratkilometer med 25.000 mænd, kvinder og børn, tilhørte den ham? Jeg havde boet der i måneder, og jeg havde hørt Khaderbhais navn blive nævnt mange gange, men ingen havde nogensinde sagt, at han ejede stedet. Det kan ikke være rigtigt, hørte jeg mig selv tænke. Hvordan kan nogen som helst eje sådan et sted og alle dem, der bor der?

'Jeg, øh, jeg er ikke læge, Khaderbhai,' kunne jeg lige få fremstammet.

'Måske er det derfor, De har sådan en succes med at behandle de syge, mr. Lin. Læger vil ikke bevæge sig frivilligt ind i barakkerne. Vi kan tvinge mænd til ikke at være onde, men vi kan ikke tvinge dem til at være gode, er det ikke rigtigt? Min unge ven Abdullah genkendte Dem, lige som vi passerede Dem, siddende der på muren. Jeg vendte bilen og kom tilbage efter Dem. Kom – sæt Dem ind. Jeg vil vise Dem et sted.'

Jeg tøvede.

’Gør Dem ikke nogen ulejlighed. Jeg …’

’Det er ingen ulejlighed, mr. Lin. Kom og sæt Dem. Vores chauffør er min meget gode ven, Nazeer.’

Jeg steg ind i bilen. Abdullah lukkede døren bag mig og satte sig på forsædet ved siden af chaufføren, der igen justerede spejlet for at finde og fastholde mig i det. Bilen satte ikke i gang.

’Chillum bono,’ sagde Khaderbhai til Abdullah. Lav en chillum.

Abdullah tog en af de tragtformede piber op af jakkelommen og lagde den på sædet ved siden af sig og gav sig til at smuldre en blanding af hash og tobak sammen. Han pressede en kugle hash, kendt som goli, ind i enden af en tændstik og brændte den med en anden tændstik. Lugten af charras blandede sig med duften fra jasminblomsterne. Bilens motor kørte stadig i tomgang. Ingen sagde noget.

På tre minutter var chillummen færdig og blev budt til Khaderbhai, der skulle have det første dumm eller hiv. Han røg og rakte mig piben. Abdullah og chaufføren røg bagefter og rakte chillummen videre for endnu en runde. Abdullah rengjorde hurtigt og effektivt piben og lagde den tilbage i lommen.

’Challo,’ sagde Khader. Lad os køre.

Bilen kørte langsomt væk fra kantstenen. Gadelyset begyndte at strømme skråt ind ad forruden. Føreren smækkede et kassettebånd i musikanlægget. Soul-vridende toner fra en romantisk gazal strømmede for fuld styrke ud af højttalerne bag vores hoveder. Jeg var så skæv, at jeg kunne mærke min hjerne ryste inde i mit kranium, men da jeg kiggede på de tre andre mænd, virkede de fuldstændigt kontrollerede og fattede.

Turen mindede uhyggeligt meget om de hundredvis af påvirkede ture med venner i Australien og New Zealand, hvor vi havde røget hash eller marihuana, sat høj musik på musikanlægget og cruiset rundt i en bil. I min egen kultur var det dog hovedsageligt unge, der røg og cruisede rundt med musikken på max. Her var jeg i selskab

med en meget magtfuld og indflydelsesrig senior, som var meget ældre end Abdullah, chaufføren og jeg. Og selv om sangene fulgte faste takter, var de på et sprog, jeg ikke forstod. Oplevelsen var bekendt og foruroligende på samme tid – lidt ligesom når man som voksen er tilbage i barndommens skolegård – og på trods af hashens søvndyssende døs, kunne jeg ikke slappe helt af.

Jeg havde ingen idé om, hvor vi var på vej hen. Jeg havde ingen idé om, hvordan eller hvornår vi ville komme tilbage. Vi kørte mod Tardeo, som lå i modsat retning af mit hjem i Colaba slummen. Som minutterne gik, tænkte jeg på en særlig indisk skik om venlig bortførelse. I slummen havde jeg i månedsvis givet efter for uklare og mystiske invitationer fra venner om at følge med dem til uspecificerede steder af ukendte formål. Kom med, sagde folk med smilende påtrængenhed uden at føle det nødvendigt at fortælle mig, hvor vi skulle hen eller hvorfor. Kom med nu! Jeg havde i starten modsat mig det et par gange, men jeg lærte hurtigt, at disse uklare, uplanlagte ture uvægerligt var umagen værd, ofte interessante, hyggelige og ret ofte vigtige. Lidt efter lidt lærte jeg at slappe af og give efter og tro på mine instinkter, ligesom jeg nu gjorde med Khaderbhai. Jeg fortrød det aldrig, og jeg blev aldrig krænket eller skuffet over mine venner, som bortførte mig.

Da bilen nåede toppen af den lange, drøje bakke, der førte ned til Haji Ali-moskéen, slukkede Abdullah for musikken og spurgte Khaderbhai, om han ønskede at stoppe, som han plejede, ved restauranten. Khader stirrede eftertænksomt på mig et øjeblik, smilede så og nikkede til chaufføren. Han prikkede mig på hånden to gange med knoerne på sin venstre hånd og lagde tommelfingeren på sine læber. Vær stille, betød det. Iagttag, men sig ikke noget.

Vi holdt ind i en parkeringsbås, lidt væk fra en række på 20 biler, der holdt uden for Haji Ali-restauranten. Selv om det meste af Bombay sov efter midnat, eller i det mindste lod som om, var der områder med musik, farver og aktivitet i byen. Fidusen var at vide, hvor de fandtes. Restauranten nær Haji Ali-helligdommen var et af de steder. Hundredvis af mennesker samledes der hver nat for at spise og

mødes og købe drinks, cigaretter eller slik. De kom i taxier, private biler og på motorcykler time efter time indtil daggry. Selve restauranten var lille og altid fyldt. De fleste stamkunder foretrak at stå på fortovet eller sidde i eller på deres biler og spise. Musikken spillede for fulde drøn fra mange af bilerne. Folk råbte på urdu, hindi, marathi og engelsk. Tjenere pilede fra skranken til bilerne og tilbage, med stilfuld dygtighed bærende på drinks, pakker og bakker.

Restauranten brød det forretningsmæssige udgangsforbud og skulle have været lukket af betjentene ved Haji Ali-politistation, som kun lå 20 meter væk. Men indisk pragmatisme anerkendte, at civiliserede mennesker i større moderne byer havde behov for steder, hvor de kunne samles og jage. Ejerne af bestemte oaser med larm og ballade havde tilladelse til at bestikke tjenestemænd og strissere til at lade dem holde åbent så godt som hele natten. Det var dog ikke det samme som at have en bevilling. Den slags restauranter og barer blev drevet illegalt, og undertiden skulle en udvisning af respekt markeres. Regelmæssige telefonopkald advarede politiposten i Haji Ali, når en kommissær, en minister eller en anden VIP havde planer om at køre forbi. Med samarbejdende postyr blev lysene slukket, bilerne spredt og restauranten tvunget til at lukke midlertidigt. Det hæmmede langt fra folk, den lille ulejlighed tilføjede nærmere en antydning af glamour og eventyr til den almindelige måde at købe snacks på. Alle vidste, at restauranten ved Haji Ali, ligesom alle andre illegale steder i byen, der simulerede en lukning om natten, ville genåbne en halv time senere. Alle kendte til bestikkelse, der blev betalt og modtaget. Alle kendte til de advarende telefonopkald. Alle drog fordel af det, og alle var godt tilfredse. Det værste ved korruption som et regeringssystem, sagde Didier engang, er, at det fungerer så godt.

Overtjeneren, en ung maharashtrianer, skyndte sig hen til bilen og nikkede energisk, mens vores chauffør bestilte for os. Abdullah steg ud af bilen og gik hen til den lange, overfyldte take away-skranke. Jeg holdt øje med ham. Han gik med en atlets sarte elegance. Han var højere end de fleste andre unge mænd omkring ham, og der var en påfaldende, knejsende selvtillid i hans holdning. Han sorte hår var

redt bagud og gik næsten til skuldrene. Han havde helt almindeligt, billigt tøj på – bløde, sorte sko, sorte bukser og en hvid silkeskjorte – men det passede godt til ham, og han bar det med en vis kampberedt elegance. Hans krop var muskuløs, og han så ud til at være omkring 28 år gammel. Han vendte sig mod bilen, og jeg fangede et glimt af hans ansigt. Det var et smukt ansigt, roligt og fattet. Jeg kendte kilden til den fatning. Jeg havde set den hurtige og dødbringende måde, han havde bevæget sig på for at afvæbne sværdmanden hos De Stående Babaer.

Et par kunder og hele personalet ved skranken genkendte Abdullah og talte, smilede eller lavede sjov, mens han bestilte cigaretter og paan. Deres fagter var overdrevne. Deres latter var højere, end den havde været øjeblikke før. De stimlede sammen og rakte flere gange ud for at røre ham. Det så ud, som om de nærmest var desperate for, at han skulle synes om dem eller bare for at få hans opmærksomhed. Men der var også en tøven – en form for modstræben – som om de, på trods af alt hvad de sagde og deres smil, egentlig ikke kunne lide eller havde tiltro til ham. Det var også meget tydeligt, at de var bange for ham.

Tjeneren kom tilbage og rakte maden og drikkevarerne til chaufføren. Han dvælede lidt ved det åbne vindue ved siden af Khaderbhai med bønfaldende øjne om lov til at sige noget.

’Din far, Ramesh, har han det godt?’ spurgte Khader ham.

’Ja, bhai, han har det fint. Men … men … jeg har et problem,’ svarede den unge tjener på hindi. Han trak nervøst i enden af sit overskæg.

Khaderbhai rynkede panden og stirrede hårdt ind i det bekymrede ansigt.

’Hvilken form for problem, Ramesh?’

’Det er … det er min udlejer, bhai. Der er … der vil ske en udsættelse. Jeg, vi, min familie, vi betaler allerede dobbelt leje. Men udlejeren … udlejeren er grådig, og han vil sætte os på gaden.’

Khader nikkede eftertænksomt. Efter at have samlet mod til sig under hans tavshed kastede Ramesh sig ud i hurtig hindi.

'Det er ikke kun min familie, bhai. Alle familierne i ejendommen bliver sat på gaden. Vi har prøvet alt, givet rigtigt gode tilbud, men udlejeren vil ikke høre på os. Han har goondaer, og de gangstere har truet os og har allerede banket nogle. Min egen far blev banket. Jeg er flov over, at jeg ikke har dræbt udlejeren, bhai, men jeg ved, at det bare vil skabe flere problemer for min familie og de andre familier i ejendommen. Jeg sagde til min højtærede far, at vi skulle sige det til dig, og at du ville beskytte os. Men min far er for stolt. Du kender ham. Og han elsker dig, bhai. Han ville ikke forstyrre din fred ved at spørge om hjælp. Han ville blive meget vred, hvis han vidste, at jeg havde fortalt dig om vores problemer på den her måde. Men da jeg så dig her til aften, min herre Khaderbhai, så troede jeg, at … at Bhagwan havde sendt dig. Jeg … jeg er meget ked af, at jeg har forstyrret dig …'

Han tav og slugte en klump i halsen. Hans fingre var hvide, hvor de holdt om metalbakken.

'Vi får se, hvad der kan gøres ved jeres problem, Ramu,' sagde Khaderbhai langsomt. Det hengivne diminutiv af navnet Ramesh, Ramu, fremkaldte et bredt, barnligt smil i det unge ansigt. 'Kom hen og besøg mig i morgen, klokken to præcis. Så kan vi tale videre. Vi skal nok hjælpe dig, Inshallah. Og åh, Ramu – der er ingen grund til at tale med din far om det her, før problemet, Inshallah, er løst.'

Ramesh så ud, som om han ville tage Khaders hånd og kysse den, men han nøjedes med at bukke og bakkede væk, mens han mumlede tak. Abdullah og chaufføren havde bestilt frugtsalat og kokosyoghurt, og de spiste med højlydt nydelse, da vi fire igen var alene. Khaderbhai og jeg havde kun bestilt mangolassier. Mens vi nippede til de kolde drinks, kom en anden besøgende hen til vinduet. Det var politimesteren fra Haji Ali-politistationen.

'Det er en stor ære at se dig igen, Khaderji,' sagde han, hans ansigt skar en grimasse, der enten var en reaktion på mavekrampe eller et slesk smil. Han talte hindi med stærk accent, en eller anden dialekt,

og jeg havde svært ved at forstå, hvad han sagde. Han spurgte til Khaderbhais familie og kom så med nogle hentydninger af forretningsmæssig karakter.

Abdullah satte sin tomme tallerken ned på forsædet og fandt en pakke, pakket ind i avispapir, frem under sædet. Han rakte den til Khader, der åbnede et hjørne af pakken og afslørede et tykt bundt 100-rupisedler og afleverede det overlegent gennem vinduet til strisseren. Det blev gjort så åbenlyst og tilmed så demonstrativt, at jeg var sikker på, at det var vigtigt for Khader, at alle inden for 100 meter så bestikkelsen blive betalt og modtaget.

Strisseren maste pakken ind under skjorten og lænede sig til siden og spyttede højlydt to gange som tegn på held. Han kom igen tæt på vinduet og begyndte at tale med en hurtig, indtrængende mumlen. Jeg fangede ordene lig og røverkøb og noget om Tyve-Bazaren, men det gav ingen mening. Khader bragte ham til tavshed ved at løfte hånden. Abdullah så fra Khader til mig og brød ud i et drenget smil.

'Kom med mig, mr. Lin,' sagde han roligt. 'Vi skal se moskéen, ikke?'

Mens vi steg ud af bilen, hørte jeg strisseren udbryde: Taler goraen hindi? Bhagwan, frels os fra udlændinge!

Vi gik ned til et øde sted ved muren, der vendte ud mod havet. Moskéen ved Haji Ali var bygget på en lille, flad ø, der var forbundet til hovedlandet med en stensti, 333 skridt lang. Fra daggry til skumring tillod tidevandet, at det vrimlede med pilgrimme og turister på den brede gangsti. Ved højvande blev stien fuldstændig oversvømmet, og dybe vande isolerede øen. Set fra den bevarede mur på gaden langs havet, lignede moskéen om natten et stort, fortøjet skib. Messinglanterner kastede et grønt og gult lys og svingede sig i krogene på marmormurene. I månelyset lyste de hvide, dråbeformede buer og runde konturer op og blev til sejlet på det mystiske skib, og minareterne var de tårnhøje lægter.

Den nat svævede den ophovnede, fladtrykte, gule måne – kendt i slummen som den sørgende måne – hypnotisk fuld over moskéen.

Der kom en brise fra havet, men luften var varm og fugtig. Sværme af flagermus fløj hen over os i tusindvis langs de elektriske ledninger, som noder på linjerne på et stykke nodepapir. En meget lille pige solgte langt over sin sengetid stadig små kranse med jasminblomster og kom over til os og gav Abdullah en krans. Han stak hånden i lommen for at give hende nogle penge, men hun afslog leende og gik igen, mens hun sang omkvædet fra en populær hindifilm.

’Der findes ingen smukkere troshandling end de meget fattiges gavmildhed,’ sagde Abdullah med sin rolige stemme. Jeg fik det indtryk, at han aldrig hævede stemmen over den blødhed.

’Du taler godt engelsk,’ kommenterede jeg, oprigtigt imponeret over den sofistikerede tanke og måden, han udtrykte den på.

’Nej, jeg taler ikke godt. Jeg kender en kvinde, som lærte mig de her ord,’ svarede han. Jeg ventede på forsættelsen, men han tøvede og kiggede ud over havet, og da han atter talte, var det for at skifte emne. ’Sig mig, mr. Lin, dengang hos De Stående Babaer, da den mand ville angribe dig med et sværd – hvad ville du have gjort, hvis jeg ikke havde været der?’

’Jeg ville have kæmpet mod ham.’

’Jeg tror …’ Han vendte sig og stirrede mig i øjnene, og jeg kunne mærke min hovedbund trække sig sammen af en uforklarlig frygt. ’Jeg tror, du ville være blevet dræbt. Du ville være blevet myrdet, og du ville have været død nu.’

’Nej. Han havde et sværd, men han var gammel, og han var skør. Jeg ville have besejret ham.’

’Ja,’ sagde han uden at smile. ’Ja, jeg tror, du har ret – du ville have besejret ham. Men de andre, pigen og din indiske ven, en af dem ville være kommet til skade eller måske endda dræbt, hvis du havde overlevet. Da sværdet faldt, og hvis det ikke ramte dig, ville det have ramt en af dem, det tror jeg. En af jer ville have været død. Du eller dine venner – en af jer ville være død.’

Det var min tur til at være stille. Følelsen af frygt, jeg havde haft umiddelbart før, fik pludselig alarmklokkerne til at ringe. Mit hjerte pumpede kraftigt. Han talte om at have reddet mit liv, og alligevel følte jeg en trussel i hans ord. Jeg kunne ikke lide det. Vrede begyndte at stige i mig. Jeg blev anspændt, klar til at slås med ham og stirrede ham hårdt i øjnene.

Han smilede og lagde en hånd på min skulder, præcis som han havde gjort for mindre end en time siden ved den anden mur på Marine Drive. Lige så hurtigt som den ringende, intuitive følelse af alarmklokker dukkede op, forsvandt den også, lige så kraftig den havde været, var den nu undertrykt og forsvundet. Der gik måneder, før jeg tænkte på det igen.

Jeg vendte mig og så strisseren hilse og fjerne sig fra Khaders bil.

'Khaderbhai var meget iøjnefaldende, da han gav den strisser bestikkelse.'

Abdullah lo, og jeg huskede den første gang, jeg havde hørt ham grine højt, i hashbulen hos De Stående Babaer. Det var et godt grin, troskyldigt og fuldstændig ubevidst, og jeg begyndte pludselig at kunne lide ham af den grund.

'Vi har et udtryk på persisk – Undertiden må løven brøle bare for at minde hesten om dens frygt. Den strisser har været skyld i nogle problemer her ved Haji Ali. Folk respekterer ham ikke. Derfor er han ulykkelig. Hans modgang tvinger ham til at skabe problemer. Jo flere problemer han laver, des mindre respekt får han. Nu så de denne store bestikkelse, som er mere, end en politimand som han normalt ville få, og så respekterer de ham lidt. De vil være imponeret over, at den store Khaderbhai betaler ham så godt. Med den lille respekt vil han skabe mindre problemer for os alle. Men beskeden er stadig meget klar. Han er en hest, men Khader er en løve. Og løven har brølet.'

'Er du Khaderbhais bodyguard?'

'Nej, nej!' lo han igen. 'Lord Abdel Khader har ikke brug for beskyttelse. Men …' Han stoppede, og vi kiggede begge på den

gråhårede mand bag i den beskedne limousine. 'Men jeg ville dø for ham, hvis det var det, du mente. Det og meget mere ville jeg gøre for ham.'

'Der er ikke ret meget mere, du kan gøre for nogen end at dø for dem,' svarede jeg og grinede lige så meget af hans alvor som af hans kuriøse ide.

'Ork jo,' sagde han og lagde armen rundt om min skulder og førte os tilbage til bilen. 'Der er en masse.'

'Er De ved at blive ven med vores Abdullah, mr. Lin?' sagde Khaderbhai, da vi satte os ind i bilen. 'Det er godt. I burde være nære venner. I ligner brødre.'

Abdullah og jeg så på hinanden og smålo af ordene. Mit hår var blondt, og hans var sort som blæk. Mine øjne var grå, og hans var brune. Han var perser, og jeg var australier. Ved første øjekast kunne vi ikke være mere forskellige. Men Khaderbhai kiggede fra den ene til den anden med en så uforstående, alvorlig mine og var så ægte forvirret over vores morskab, at vi slugte vores latter og smilede. Og da bilen kørte hen ad Bandra gaden, tænkte jeg på, hvad Khader havde sagt. Det gik pludselig op for mig, at på trods af forskellene mellem os, var der måske noget klogt og sandt i den ældre mands observation.

Vi kørte i næsten en time. Bilen sagtnede omsider farten i udkanten af Bandra, i en gade med butikker og varehuse, og bumpede ind i indkørslen til et smalt stræde. Strædet var mørk og øde ligesom gaden. Da bildørene åbnede, kunne jeg høre musik og sang.

'Kom mr. Lin. Vi går,' sagde Khaderbhai, der ikke følte noget behov for at fortælle mig, hvor vi var på vej hen eller hvorfor.

Chaufføren, Nazeer, blev ved bilen og lænede sig op af motorhjelmen og tillod sig endelig den luksus at åbne paanpakken, som Abdullah havde købt til ham i Haji Ali. Da jeg gik forbi ham for at gå ned ad strædet, gik det op for mig, at Nazeer ikke havde sagt et eneste ord, og jeg undrede mig over de lange pauser, som så mange indere praktiserede i den overbefolkede og støjende by.

Vi gik gennem en bred stenbue, hen ad en gang, og to trapper oppe gik vi ind i et kæmpe rum fyldt med folk, røg og larmende musik. Det var et rektangulært rum, hvor der hang grønne silkebaner og tæpper. I den fjerneste ende var der en lille, forhøjet scene, hvor der sad fire musikere på silkepuder. Langs væggene var der lave borde, omgivet af komfortable puder. Bleggrønne, klokkeformede lanterner hang og svævede fra træloftet og kastede dirrende ringe af gyldent lys. Tjenere gik fra gruppe til gruppe og serverede sort te i høje glas. Ved nogle af bordene stod der vandpiber, der perlede luften med blå røg og duften af charras.

Flere mænd rejste sig straks for at hilse på Khaderbhai. Abdullah var også velkendt der. En del vedkendte sig ham med et nik, vink eller en mundtlig hilsen. Jeg lagde mærke til, at mændene i dette rum, modsat dem ved Haji Ali, omfavnede ham varmt og blev stående, når de holdt hans hånd mellem deres. Jeg genkendte en mand i mængden. Det var Shafig Gussa, eller Shafig Den Vrede, der kontrollerede prostitutionen i området ved marinekasernen tæt ved slummen, hvor jeg boede. Jeg kendte et par enkelte andre ansigter – en velkendt digter, en berømt Sufi hellig mand og en mindre kendt skuespiller – fra billeder i aviserne.

En af mændene i nærheden af Khaderbhai var bestyreren for den private klub. Han var en lille mand, fyldig i sin tilknappede, lange kashmirvest. En hvid kniplingshue, som bæres af en hajji, en, som har været på pilgrimsfærd til Mekka, dækkede hans skaldede isse. Hans pande var blevet misfarvet af et mørkt, rundt, blåt mærke, som nogle muslimer får, når de presser deres pande mod en sten i deres tilbedelse af Gud. Han råbte instruktioner, og med det samme kom tjenerne med et nyt bord og flere puder, som de placerede i et hjørne med frit udsyn til scenen.

Vi sad med benene over kors med Khader i midten, Abdullah til højre for ham og jeg ved hans venstre side. En dreng med hajjihue og klædt i afghanske bukser og vest bragte os en skål puffede, ristede ris, stærkt krydrede med chilipulver og et fad med forskellige nødder og tørret frugt. Chaitjeneren skænkede varm, sort te fra en kedel

med en smal tud, én meter over glasset uden at spilde en dråbe. Han stillede teen foran os hver især og tilbød sukkerknalder. Jeg var lige ved at drikke teen uden sukker, men Abdullah stoppede mig.

’Hør, mr. Lin,’ smilede han, ’vi drikker persisk te, på ægte iransk maner, ikke?’

Han tog en sukkerknald, lagde den i munden og holdt den fast mellem fortænderne. Han løftede glasset og nippede til teen gennem sukkerknalden. Jeg fulgte hans eksempel og efterlignede de forskellige trin. Sukkerknalden gik i opløsning og smeltede langsomt væk, og selv om smagen var sødere, end jeg foretrak, nød jeg, hvad der for mig var en mærkelig ny skik.

Khaderbhai tog også en sukkerknald og nippede til teen gennem den og tildelte den lille skik en særegen værdighed og højtidelighed, som han faktisk gjorde ved ethvert udtryk og ved selv den mest tilfældige bevægelse. Han var det mest majestætiske menneske, jeg nogensinde havde mødt. Ved at betragte ham dengang, som han sad der med bøjet hoved for at lytte til Abdullahs sorgløse tale, slog tanken mig, at i hvilket som helst liv og i hvilken som helst verden ville han befale mænd og inspirere deres lydighed.

Tre sangere gik på scenen og satte sig lidt foran musikerne. En gradvis stilhed sænkede sig over rummet, og pludselig begyndte de tre mænd at synge med kraftige, gribende stemmer. Det var en forførisk lyd – en flerstemmig og vidunderlig musik med lidenskabelig intensitet. Mændene sang ikke bare, de sang grædende og jamrende. Ægte tårer løb fra deres lukkede øjne og dryppede ned på deres bryst. Jeg blev opstemt af at lytte til det, og alligevel følte jeg mig på en måde samtidig flov. Det var, som om sangerne havde inddraget mig i deres dybeste og mest intime kærlighed og sorg.

De sang tre sange og forlod så roligt scenen og forsvandt bag et forhæng ind i et andet værelse. Ingen havde talt eller bevæget sig under forestillingen, men alle begyndte straks at tale, da vi tvang os selv til at bryde fortryllelsen, der havde indhyllet os. Abdullah rejste sig og krydsede rummet for at tale med en gruppe afghanere ved et andet bord.

’Kunne De lide sangene, mr. Lin?’ spurgte Khaderbhai.

’Jeg kunne rigtig godt lide dem. Det var utroligt, forbløffende. Jeg har aldrig hørt noget lignende. Der var så meget sorg i dem, men også meget kraft. På hvilket sprog sang de? Urdu?’

’Ja. Forstår De urdu?’

’Nej, desværre ikke. Jeg taler kun lidt marathi og hindi. Jeg genkendte det som urdu, fordi der er nogle mennesker, der taler det, der hvor jeg bor.’

’Urdu er gazallernes sprog, og de er de bedste gazalsangere i hele Bombay,’ svarede han.

’Synger de kærlighedssange?’

Han smilede og lænede sig over mod mig for at hvile sin hånd på min underarm. Overalt i byen rørte folk ofte ved hinanden under deres samtaler og understregede deres pointe med et blidt klem. Jeg kendte godt til den gestus fra min daglige kontakt med mine venner i slummen, og jeg var begyndt at holde af den.

’Ja, det er kærlighedssange, men de bedste og ærligste af alle kærlighedssange. Det er kærlighedssange til Gud. De mænd synger om kærlighed til Gud.’

Jeg nikkede og sagde ikke noget, men min stilhed fik ham hurtigt til at fortsætte.

’Er De kristen?’ spurgte han.

’Nej. Jeg tror ikke på Gud.’

’Det handler ikke om at tro på Gud,’ erklærede han smilende. ’Enten kender vi Gud, eller også kender vi ham ikke.’

’Jamen,’ lo jeg, ’jeg kender bestemt ikke Gud, og helt ærligt så er jeg tilbøjelig til at tro, at Gud er umulig at tro på, det er i hvert fald den opfattelse af Gud de fleste har, som jeg har mødt.’

’Selvfølgelig, naturligvis er Gud umulig. Det er det første bevis på, at han eksisterer.’

Han stirrede intenst på mig, stadig med hånden hvilende varmt på min underarm. Vær forsigtig, tænkte jeg. Du bevæger dig ind i en filosofisk diskussion med en mand, der er berømt for dem. Han tester dig. Det er en test, og vandet er dybt.

'Lad mig forstå det rigtigt – det, De siger, er, at fordi noget er umuligt, så eksisterer det?' spurgte jeg og skubbede en kano af tanker ud i det ukendte vand med hans ideer.

'Det er korrekt.'

'Jamen, vil det ikke betyde, at alle de mulige ting ikke eksisterer?'

'Præcis!' sagde han smilende endnu bredere. 'Jeg er glad for, at De forstår.'

'Jeg kan sige disse ord,' svarede jeg leende for at matche hans smil,' men det betyder ikke, at jeg forstår dem.'

'Lad mig forklare. Intet eksisterer, som vi ser det. Intet, vi ser, er virkelig til stede, som vi ser det. Vores øjne er løgnere. Alt, hvad der synes virkeligt, er blot en del af en illusion. Intet eksisterer, som vi tror, det gør. Ikke Dem. Ikke mig. Ikke dette rum. Ingenting.'

'Jeg forstår det stadig ikke. Jeg kan ikke forstå, hvordan mulige ting ikke eksisterer.'

'Lad mig forklare det på en anden måde. Årsagerne til skabelsen, energien, der i virkeligheden besjæler materien og det liv, vi tror, vi ser omkring os, kan ikke blive målt, vejet eller bare tidsbestemt, som vi kender det. I én form er den energi fotoner af lys. Den mindste genstand er et univers af åbent rum for dem, og hele universet er bare et støvgran. Det, vi kalder verden, er kun en idé – og ikke en ret god én, endnu. Fra lysets synsvinkel er det lysets fotoner, der sætter liv i det univers, som vi ved ikke er virkeligt. Intet er. Forstår De nu?'

'Faktisk ikke. For mig lyder det som om, at hvis alt det, vi tror, vi kender, er forkert eller er en illusion, så ved ingen af os, hvad vi skal gøre, hvordan vi skal leve, eller hvordan vi skal blive ved med at være normale.'

’Vi lyver,’ sagde han med et glimt af ægte lune i øjnenes guldplettede rav. ’Den normale mand er simpelthen en bedre løgner end den unormale mand. De og Abdullah er brødre. Det ved jeg. Deres øjne lyver og fortæller Dem, at det ikke er sandt. Og De tror på løgnen, fordi det er det nemmeste.’

’Og er det måden, vi bliver ved med at være normale på?’

’Ja. Lad mig fortælle Dem, at jeg kan se Dem som min søn. Jeg blev ikke gift, og jeg har ingen søn, men der var et tidspunkt, ja, hvor det var muligt for mig at blive gift og at få en søn. Og det tidspunkt var – hvor gammel er De?’

’Jeg er 30.’

’Netop! Jeg vidste det. Det tidspunkt, hvor jeg kunne have været blevet far, var for præcis 30 år siden. Men hvis jeg nu fortæller Dem, at jeg tydeligt kan se, at De er min søn, og jeg er Deres far, vil De tænke, at det er umuligt. De ville modsætte Dem det. De vil ikke se sandheden, som jeg ser den, og som jeg så den i det øjeblik, jeg mødte Dem for et par timer siden. De vil foretrække en belejlig løgn og tro på den – løgnen om, at vi er fremmede, og at der ikke er nogen forbindelse mellem os. Men skæbnen – kender De skæbnen? Kismet er ordet på urdu – skæbnen har al magt over os med undtagelse af to ting. Skæbnen kan ikke kontrollere vores frie vilje, og skæbnen kan ikke lyve. Mennesker lyver mere for sig selv end for andre, og oftere for andre end de fortæller sandheden. Men skæbnen lyver ikke. Forstår De?’

Jeg forstod. Mit hjerte vidste, hvad han sagde, selv om mit oprørske sind afviste ordene og manden, der udtalte dem. På en eller anden måde havde han fundet sorgen i mig. Hullet i mit liv, som en far skulle have udfyldt, var en prærie af længsel. I de ensomste timer i de jagede år vandrede jeg der, lige så sulten efter en fars kærlighed som en fængselsafdeling fuld af dømte mænd nytårsaften, den sidste time inden årsskiftet.

’Nej,’ løj jeg. ’Jeg beklager, men jeg er ikke enig. Jeg tror ikke, at man kan gøre tingene virkelige ved bare at tro på dem.’

’Det var ikke det, jeg sagde,’ svarede han tålmodigt. ’Det, jeg siger, er, at virkeligheden – som De ser den, og som de fleste folk ser den – ikke er andet end en illusion. Der findes en anden virkelighed på den anden side af, hvad vi ser med vores øjne. Man bliver nødt til at føle vejen ind i den virkelighed med hjertet. Der findes ingen anden vej.’

’Den er bare … ret forvirrende, Deres måde at se tingene på. Kaotisk, faktisk. Synes De ikke selv, det er kaotisk?’

Han smilede igen.

’Det er mærkeligt i begyndelsen, at tænke på den rigtige måde. Men der er et par ting, vi kan genkende, et par ting vi kan være sikre på, og det er relativt let. Lad mig vise Dem det. Alt, hvad De skal gøre for at kende sandheden, er at lukke øjnene.’

’Er det så simpelt?’ lo jeg.

’Ja. Alt, hvad De skal gøre, er at lukke øjnene. Vi kan for eksempel kende Gud, og vi kan kende sorg. Vi kan kende drømme, og vi kan kende kærlighed. Men ingen af dem er virkelige i vores sædvanlige sans for ting, der eksisterer i verden og synes virkelige. Vi kan ikke veje det, måle længden eller finde basisdelene i en atomknuser. Det er derfor, de er mulige.’

Min kano af tanker tog vand ind, og jeg besluttede mig for at springe ud, hurtigt.

’Jeg har aldrig hørt om det her sted før. Findes der mange steder som dette?’

’Cirka fem,’ svarede han og accepterede emneskiftet med tolerant sindsro. ’Synes De, det er mange?’

’Jeg tror, det er nok. Der er ikke nogen kvinder. Har kvinder ikke tilladelse til at komme her?’

’Det er ikke forbudt,’ sagde han med rynkede bryn og ledte efter de rigtige ord. ’Kvinder har tilladelse til at komme her, men de ønsker ikke at være her. Der findes andre steder, hvor kvinder samles for at

gøre deres egne ting og høre musik og sangere, og der ville en mand heller ikke komme og forstyrre dem.'

En meget gammel mand kom hen til os og satte sig ved Khaderbhais fødder. Han havde en helt almindelig bomuldsskjorte og tynde, posede bukser på, kendt som en kurtapyjamas. Han havde dybe rynker i ansigtet, og hans hvide hår var studset i en kort, ussel klipning. Han var tynd, ydmyg og tydeligvis fattig. Med et mut, men respektfuldt nik til Khader begyndte han at smuldre tobak og hash med sine krogede hænder. Efter få minutter rakte han en stor chillum til Khader og havde en tændstik parat til at tænde den.

'Det er Omar,' sagde Khaderbhai med chillummen næsten ved sine læber. 'Han er den bedste til at lave chillum i hele Bombay.'

Omar tændte chillummen for Khaderbhai, brød ud i et tandløst, bredt smil og solede sig i rosen. Han rakte den til mig og studerede min teknik og lungekraft med et kritisk øje og gryntede en form for godkendelse. Efter at Khader og jeg havde røget to gange, tog Omar chillummen og afsluttede den med gigantiske hiv, der fik hans tynde bryst til at svulme op, så det var lige ved at briste. Da han var færdig, bankede han en lille rest hvid aske ud. Han havde suget chillummen tør og accepterede stolt et anerkendende nik fra Khaderbhai. Trods sin høje alder rejste han sig let uden at røre gulvet med hænderne. Han humpede væk, idet sangerne kom tilbage på scenen.

Abdullah kom tilbage til os med en krystalglasskål fyldt med mango-, papaya- og vandmelonstykker. Duftene fra frugten omgav os, mens smagen smeltede i munden. Sangerne startede deres næste forestilling, der kun bestod af én sang, der varede næsten en halv time. Det var en overdådig, trestemmig harmoni bygget på en enkelt melodi og improviserede kadencer. Musikerne, der akkompagnerede sangerne på harmonium og tablatrommer, var animerede, men sangerne selv var udtryksløse og ubevægelige med deres lukkede øjne og slappe hænder.

Som før brød den stille mængde i klubben ud i en støjende snak, da sangerne forlod den lille scene. Abdullah lænede sig over for at tale med mig.

'På vej herover i bilen tænkte jeg på det der med at være brødre, mr. Lin. Jeg tænkte på, hvad Khaderbhai sagde.'

'Det var sjovt, det gjorde jeg også.'

'Mine to brødre – vi var tre brødre i min familie i Iran, og begge mine brødre er i dag døde. De blev dræbt i krigen mod Irak. Jeg har en søster i Iran, men ingen bror. Jeg er bare én bror nu. Én bror er sørgeligt, er det ikke?'

Jeg kunne ikke direkte svare ham. Jeg havde også mistet min egen bror. Hele min familien havde jeg mistet, og jeg var sikker på, at jeg aldrig ville se dem igen.

'Jeg tænkte på, om Khaderbhai måske så noget sandt. Måske ligner vi faktisk brødre.'

'Det gør vi måske.'

Han smilede.

'Jeg har besluttet mig for at kunne lide dig, mr. Lin.'

Han sagde det så højtideligt, på trods af smilet, at jeg ikke kunne lade være med at le.

'Jamen, så tror jeg, det er smartest, at du stopper med at kalde mig mr. Lin. Det giver mig heebie-jeebies.'

'Jeebies?' spurgte han alvorligt. 'Er det ikke et arabisk ord?'

'Det skal du ikke bekymre dig om. Bare kald mig Lin.'

'Okay. Jeg vil kalde dig Lin. Jeg vil kalde dig Lin Broder. Og du kan kalde mig Abdullah, ikke?'

'Det skal jeg nok.'

'Vi vil huske denne aften ved De Blinde Sangeres koncert, fordi det var aftenen, hvor vi begyndte at være brødre for hinanden.'

'Sagde du De Blinde Sangere?'

'Ja. Kender du ikke dem? De er De Blinde Sangere fra Nagpur. De er berømte i Bombay.'

’Kommer de fra en institution?’

’Institution?’

’Ja, en skole for blinde. Eller noget lignende.’

’Nej, Lin broder. Der var engang, hvor de kunne se ligesom os. Men i en lille landsby, nær Nagpur, var der nogle, der blev blinde, inklusive de her mænd.’

Larmen omkring os gjorde mig ør, og den tidligere behagelige duft af frugt og charras begyndte at virke vammel og kvælende.

’Hvad mener du med, at der var nogle, der blev blinde?’

’Jo ser du, der var nogle røvere og banditter, der gemte sig i bjergene nær landsbyen,’ forklarede han på sin langsomme, sindige måde. ’Landsbyboerne skulle give dem mad og anden hjælp. De havde ikke noget valg. Men inden politiet og soldaterne kom til landsbyen, gjorde de 20 mennesker blinde, som en lærestreg og som en advarsel til andre mennesker i andre landsbyer. Det sker undertiden. Sangerne var ikke fra den landsby. De var på besøg for at synge ved en højtid. Det var bare sort uheld. De blev gjort blinde som de andre. Alle sammen, alle mændene og kvinderne, i alt 20 personer blev bundet, lagt på jorden og fik deres øjne stukket ud med et skarpt stykke bambus. Nu synger de her, der og alle vegne og er meget berømte. Og også rige …’

Han fortsatte med at snakke. Jeg lyttede, men kunne ikke svare eller reagere. Khaderbhai sad ved siden af mig og talte med en ung afghaner med turban. Den unge mand bukkede sig ned for at kysse Khaders hånd, og kolben på en pistol kom til syne mellem folderne på hans kåbe. Omar kom tilbage og begyndte at forberede endnu en chillum. Han smilede til mig med sine farvede gummer og nikkede.

’Ja, ja,’ læspede han og kiggede mig i øjnene. ’Ja, ja, ja.’

Sangerne kom tilbage for at synge, og røg steg som spiraler op i de langsomt roterende ventilatorer, og det grønne, silkeprydede rum med musik og sammensværgelser blev en ny start for mig. Jeg ved nu, at der findes begyndelser, vendepunkter og mange af dem i hvert

liv, det er spørgsmål om held, vilje og skæbne. Navngivelsesdagen, dagen med flodpælene i Prabakers landsby, da kvinderne gav mig navnet Shantaram, var en begyndelse. Det ved jeg nu. Og jeg ved, at alt, hvad jeg ellers havde været og gjort i Indien indtil den nat ved De Blinde Sangeres koncert, ja måske hele mit liv, var en forberedelse på en ny begyndelse med Abdel Khader Khan. Abdullah blev min bror. Khaderbhai min far. På det tidspunkt, hvor det virkelig gik op for mig, og jeg kendte årsagerne, havde mit nye liv som bror og søn bragt mig i krig og involveret mig i mord, og alt havde forandret sig for altid.

Khaderbhai lænede sig over mod mig, da sangerne holdt op med at synge. Hans læber bevægede sig, og jeg vidste, at han talte til mig, men i et øjeblik kunne jeg ikke høre ham.

'Undskyld, jeg kunne ikke høre Dem.'

'Jeg sagde, at sandheden oftere findes i musik,' gentog han, 'end i filosofibøger.'

'Hvad er sandheden?' spurgte jeg ham. Jeg ønskede egentligt ikke at vide det. Jeg prøvede bare at holde fast i min side af samtalen. Jeg prøvede at spille klog.

'Sandheden er, at der ikke findes gode eller dårlige mennesker,' sagde han. 'Det er handlingerne, der har godhed eller ondskab i sig. Der er gode handlinger og dårlige handlinger. Mennesker er kun mennesker – det er det, de gør eller nægter at gøre, der lænker dem til det gode og det onde. Sandheden er, at et øjeblik af virkelig kærlighed, i hjertet på lige meget hvem – fra det ædleste levende menneske til det ondeste – indeholder hele formålet, forløbet og meningen med livet inde i dets lidenskabs lotusfolder. Sandheden er, at vi alle, hver og en, hvert atom, hver galakse og hver partikel af materien i universet, bevæger os mod Gud.'

De ord fra ham er blevet mine for altid nu. Jeg kan høre dem. De Blinde Sangere findes for evigt. Jeg kan se dem. Den nat og mændene, som var begyndelsen, far og bror, findes for evigt. Jeg

kan huske dem. Det er nemt. Alt, hvad jeg skal gøre, er at lukke øjnene.

KAPITEL 10

Abdullah tog broderskabet alvorligt. En uge efter natten med De Blinde Sangere kom han hen til min hytte i Cuffe Parade-slummen bærende på en skuldertaske fyldt med medicin, salve og forbindinger. Han havde også en lille metalkuffert med, der indeholdt et par kirurgiske instrumenter. Sammen undersøgte vi indholdet af tasken. Han spurgte mig om medicinen og ville vide, hvor brugbar den var, og hvor store mængder jeg ville få brug for i fremtiden. Da han endelig var tilfreds, støvede han trætaburetten af og satte sig ned. Han var stille et øjeblik, mens han så mig sætte de medbragte forsyninger på plads i reolen med bambushylder. Man kunne høre snak, larm, sang og latter fra den overfyldte slum omkring os.

'Nå, Lin, hvor er de?' spurgte han til sidst.

'Hvem?'

'Patienterne. Hvor er de? Jeg vil gerne se, min bror helbrede dem. Man kan ikke helbrede uden syge folk, vel?'

'Jeg, øh, jeg har ingen patienter lige nu.'

'Åh,' sukkede han. Han rynkede panden og trommede med fingrene på knæene.

'Nå, men skal jeg gå ud og finde nogle til dig?'

Han rejste sig halvt, og jeg kunne lige se, hvordan han med magt ville komme trækkende med syge og sårede folk hen til min hytte.

'Nej, nej, tag det roligt. Jeg modtager ikke folk hver dag. Men hvis jeg modtager folk, hvis jeg er her, begynder de som regel at komme omkring klokken to. De kommer ikke så tidligt om morgenen. Næsten alle arbejder, i hvert fald til middag. Jeg plejer også at arbejde. Jeg bliver også nødt til at tjene penge, ser du.'

’Men ikke her til morgen?’

’Nej, ikke i dag. Jeg tjente nogle penge i sidste uge. Nok til at jeg kan klare mig et stykke tid.’

’Hvordan tjente du de penge?’

Han kiggede oprigtigt på mig uvidende om, at spørgsmålet måske ville gøre mig flov eller ville blive opfattet som uhøfligt.

’Det er ikke høfligt at spørge udlændinge om, hvordan de tjener penge, Abdullah,’ informerede jeg ham leende.

’Åh, nu er jeg med,’ sagde han smilende. ’Du tjener dem illegalt.’

’Jamen, det er faktisk ikke grunden. Men ja, nu du nævner det. Der var den her franske pige, som ville købe et halvt kilo charras. Jeg fandt det til hende. Og jeg hjalp en tysk fyr med at få en god pris for hans Canon kamera. Jeg fik kommission af dem begge.’

’Hvor meget tjente du på det?’ spurgte han uden vaklen i øjnene. Øjnene var meget lysebrune, næsten gyldne. De havde samme farve som sandklitterne i Tharørkenen, dagen før det begynder at regne.

’Jeg tjente vel omkring 1.000 rupier.’

’Hvert job, 1.000?’

’Nej, tilsammen tjente jeg 1.000.’

’Det var ikke ret meget, broder Lin,’ sagde han med rynket næse og snerpet mund i foragt. ’Det er jo bittesmå, bittesmå, så lidt penge.’

’Ja, det er måske rigtigt lidt for dig,’ mumlede jeg defensivt, ’men det er nok til, at jeg kan klare mig et par uger eller mere.’

’Og nu har du fri, ikke?’

’Fri?’

’Du har ingen patienter, vel?’

’Nej.’

’Og du har ingen små kommissionssager?’

’Nej.’

’Godt. Så kan vi godt gå.’

’Øh, ja? Hvor skal vi hen?’

’Kom, det fortæller jeg, når vi er der.’

Vi gik ud af hytten og hilste på Johnny Cigar, som tydeligvis havde stået og lyttet. Han smilede til mig og skulede til Abdullah, så smilede han igen til mig med en antydning af skulen i det aftagende smil.

’Hej, Johnny. Jeg smutter lige et øjeblik. Vil du lige holde øje med, at ungerne ikke tager noget af medicinen? Jeg har lige lagt nogle nye ting på hylderne, og noget af det er farligt.’

Johnny skubbede kæben frem for at forsvare sin sårede stolthed.

’Ingen ville røre noget i din hytte, Linbaba! Hvad mener du? Du kunne have millioner af rupier liggende derinde, og ingen ville røre noget overhovedet. Du kunne også have guld liggende derinde. Bank of India er ikke nær så sikker som Linbabas hytte.’

’Jeg mente kun, at …’

’Diamanter kunne du også have liggende derinde. Og smaragder. Og perler.’

’Jeg har forstået, hvad du mener, Johnny.’

’Det behøver man slet ikke at bekymre sig om,’ afbrød Abdullah. ’Han tjener så lidt penge, at ingen ville være interesseret i at stjæle dem. Ved du, hvor meget han tjente i sidste uge?’

Johnny Cigar så mistænksomt på Abdullah. Den fjendtlige skulen fik hans ansigt til at krølle sig sammen, men han var optaget af spørgsmålet, og nysgerrigheden fik overtaget.

’Hvor meget?’

’Jeg synes ikke, vi behøver at tale om det lige nu, folkens,’ brokkede jeg mig og kæmpede for at afværge, hvad jeg vidste kunne gå hen og blive en timelang diskussion om mine meget få penge.

’1.000 rupier,’ sagde Abdullah og spyttede for at understrege det.

Jeg tog fat i hans arm og gav ham et skub hen ad stien mellem hytterne.

’Okay, Abdullah. Vi var på vej et eller andet sted hen, var vi ikke? Så, lad os komme videre, bror.’

Vi gik et par skridt, men Johnny Cigar fulgte efter os, hev mig i skjorteærmet og trak mig et par skridt væk fra Abdullah.

’Helt ærligt, Johnny! Jeg gider ikke snakke om, hvor mange penge jeg tjener lige nu. Jeg lover dig, at du kan plage mig om det senere, men … ’

’Nej, Linbaba, det er ikke det,’ hviskede han med hæs stemme. ’Den mand, ham Abdullah – du burde ikke stole på ham! Lav ikke forretninger med ham!’

’Hvad er der? Hvad er der galt, Johnny?’

’Bare lad være!’ sagde han og ville måske have sagt mere, men Abdullah vendte sig rundt og kaldte på mig, og Johnny gik surmulende væk og forsvandt i et sving på stien.

’Hvad var problemet?’ spurgte Abdullah, da jeg kom hen til ham, og vi gik videre ad de snoede stræder mellem hytterne.

’Åh, der var ikke noget problem,’ mumlede jeg, velvidende at det modsatte var tilfældet. ’Ikke noget problem overhovedet.’

Abdullahs motorcykel var parkeret på vejbanen uden for slummen, hvor flere børn holdt øje med den. Det største barn snuppede de ti rupier, som Abdullah gav dem, og løb jublende væk sammen med de andre pjaltede gadedrenge. Abdullah kickstartede motorcyklen, og jeg satte mig op bagpå. Uden hjelme og kun i tynde skjorter svingede vi ud i trafikkens venlige kaos, parallelt med havet i retning mod Nariman Point.

Hvis man bare ved lidt om motorcykler, kan man sige meget om en mand ud fra, hvordan han kører. Abdullahs kørsel var mere præget af refleks end af koncentration. Hans kontrol over motorcyklen, når

han kørte, var lige så naturlig som hans kontrol over sine ben, når han gik. Han læste trafikken med en blanding af dygtighed og intuition. Flere gange satte han farten ned, før det var indlysende nødvendigt og undgik den hårde opbremsning, som andre mindre instinktive kørere var tvunget til. Undertiden accelererede han ind i en usynlig spalte, der åbnede sig magisk for os, netop som en kollision virkede nært forstående. Selv om det i starten gjorde mig nervøs, indgød teknikken hurtigt en form for modstræbende tillid i mig, og jeg slappede af på turen.

Ved Chowpatty-stranden drejede vi væk fra havet, og den kølige brise fra bugten tog af og blev kvalt af gaderne med højhuse. Vi faldt ind i stimer af trafik, der strømmede mod Nana Chowk. Arkitekturen var fra perioden, hvor Bombay udviklede sig til en stor havneby. Nogle af bygningerne, opført i strengt geometri under det engelske herredømme, var 200 år gamle. Balkonernes detaljerede finesser, udsmykningerne rundt om vinduer og trappeformede facader, afspejlede en luksuriøs elegance, som den moderne by med al dens krom og glamour sjældent tillod.

Området fra Nana Chowk til Tardeo var kendt som et parserområde. Det havde i første omgang overrasket mig, at en by så mangfoldig som Bombay, med dens uophørlige variation af folk, sprog og forretninger, havde tilbøjelighed til så trange koncentrationer. Guldsmedene havde deres egen bazar, ligesom mekanikerne, blikkenslagerne, tømrerne og andre håndværkere. Muslimerne havde deres eget kvarter, ligesom de kristne, buddhisterne, sikherne, parserne og jainerne. Hvis man ville købe eller sælge guld, tog man hen på Zhaveribazaren, hvor hundredvis af guldsmede konkurrerede om kunderne. Hvis man ville besøge en moské, fandt man flere af dem inden for gåafstand af hinanden.

Men efter et stykke tid fandt jeg ud af, at afgrænsningerne, ligesom mange andre lange og korte skillelinjer i den komplekse, kulturelt flersprogede by, ikke var så skarpe, som de virkede. Det muslimske kvarter havde et hindutempel, Zhaveribazaren havde

grøntsagssælgere blandt de glimtende juveler, og næsten hvert højhus med luksuslejligheder havde en tilstødende slum.

Abdullah parkerede sin motorcykel uden for Bhatia-hospitalet, et af flere moderne hospitaler og klinikker, som modtog donationer fra parsiske velgørenhedsfonde. Den store bygning havde bekostelige afdelinger til de rige og gratis behandlingscentre til de fattige. Vi gik op ad trappen og ind i en skinnende ren marmorfoyer, behageligt nedkølet af store ventilatorer. Abdullah talte med receptionisten og førte mig bagefter ned ad en gang til den travle skadestue og indlæggelsesafdeling. Efter at have spurgt en portør og en sygeplejerske om vej, fandt han omsider, hvad han søgte – en lille og meget tynd læge, som sad ved et overfyldt skrivebord.

'Doktor Hamid?' spurgte Abdullah.

Lægen var ved at skrive og kiggede ikke op.

'Ja, ja,' svarede han irritabelt.

'Jeg kommer fra Sheik Abdel Khader. Mit navn er Abdullah.'

Pennen stoppede straks med at skrive, og doktor Hamid løftede langsomt hovedet. Han stirrede på os med et udtryk af ængstelig nysgerrighed. Det var det udtryk, man undertiden så i ansigterne på tilskuere, når de var vidne til et slagsmål.

'Han ringede til dig i går og sagde, at du kunne forvente, at jeg kom?' påmindede Abdullah ham roligt.

'Ja, ja selvfølgelig,' sagde Hamid og genvandt fatningen med et let smil. Han rejste sig og gav hånd hen over skrivebordet.

'Det er mr. Lin,' præsenterede Abdullah mig, mens lægen og jeg gav hinanden hånden. Det var en meget tør og skrøbelig hånd. 'Han er lægen i Colabas baraklejr.'

'Nej, nej,' protesterede jeg. 'Jeg er ikke læge. Jeg er bare på en måde blevet udvalgt til at hjælpe dem. Og jeg er … jeg er ikke uddannet til det og … egentlig ikke ret god til det.'

’Khaderbhai fortalte mig, at sidst du talte med ham, beklagede du dig over de henvisninger, du laver til St. George og andre hospitaler,’ sagde Hamid, der gik lige til sagen og ignorerede min protest med en mine, der afspejlede en mand, der havde for travlt til at bære over med andres beskedenhed. Hans øjne var mørkebrune, næsten sorte, og skinnede bag de pudsede glas på hans guldindfattede briller.

’Nå, ja,’ svarede jeg, overrasket over at Khaderbhai havde husket min samtale med ham, og at han havde fundet den vigtig nok til at nævne for lægen. ’Problemet er, at jeg famler i blinde, hvis du forstår, hvad jeg mener. Jeg ved ikke nok til at klare alle de problemer, som folk kommer med. Når jeg støder på sygdomme, som jeg ikke kan identificere, eller hvad jeg tror, muligvis er sygdomme, sender jeg dem til klinikken på St. George hospitalet for at få en diagnose. Jeg ved ikke, hvad jeg ellers skal gøre. Men for det meste kommer folk tilbage uden at være blevet tilset af nogen – ingen læger, ingen sygeplejersker, ingen.’

’Tror du, de folk lader som om, de er syge?’

’Nej. Jeg er helt sikker.’ Jeg blev lidt fornærmet på egne vegne og endnu mere forarget på slumboernes vegne. ’De vil ikke få noget ud af at lade som om, de er syge. Og de er stolte folk. De har svært ved at bede om hjælp.’

’Selvfølgelig,’ mumlede han og fjernede sine briller for at massere de dybe furer, de havde lavet på næsen. ’Og har du selv været henne på St. George? Har du opsøgt nogen derhenne for at spørge om det her?’

’Ja. Jeg har været der to gange. De fortalte mig, at de var ved at drukne i patienter, og at de gør det bedste, de kan. De foreslog, at hvis jeg kunne skaffe henvisninger fra de autoriserede praktiserende læger, så kunne slumboerne så at sige hoppe over køen. Jeg klager ikke over dem på St. George. De har deres egne problemer. De er underbemandede og overfyldte. I min lille klinik har jeg cirka 50 patienter om dagen. De har 600 patienter hver dag. Undertiden helt op til 1000. Jeg er sikker på, at du ved, hvordan det er. Jeg tror, de

gør, hvad de kan. De er pressede til grænsen og prøver bare at nå at behandle de alvorligste tilfælde. Det egentlige problem er, at mit folk ikke har råd til at gå til en rigtig læge for at få en henvisning, der ville kunne hjælpe dem med at springe over køen på hospitalet. De er for fattige. Det er derfor, de kommer til mig.’

Doktor Hamid løftede øjenbrynene og gav mig et let smil.

’Du sagde mit folk. Er du ved at blive så indisk, mr. Lin?’

Jeg lo og svarede ham for første gang på hindi og citerede en sætning fra en kendingsmelodi til en populær film, der på det tidspunkt blev vist i mange biografer.

’I dette liv gør vi, hvad vi kan for at forbedre os selv.’

Hamid lo også og klappede glædeligt overrasket i hænderne.

’Jamen, mr. Lin, jeg tror måske, jeg er i stand til at hjælpe dig. Jeg har vagt her to dage om ugen, men resten af tiden kan jeg findes i min praksis på Fourth Pasta Lane.’

’Jeg kender godt Fourth Pasta Lane. Den ligger meget tæt på os.’

’Lige præcis, og efter at have talt med Khaderbhai er jeg blevet enig med mig selv om, at du kan begynde at henvise dine patienter til mig, når du har brug for det, og så vil jeg sørge for yderligere behandling på St. George Hospital, når jeg finder det nødvendigt. Vi kan starte fra i morgen, hvis det er okay med dig?’

’Ja, det er det,’ sagde jeg hurtigt. ’Jeg mener, det er fantastisk, tak, mange tak. Jeg ved ikke, hvordan vi skal betale dig, men …’

’Ingen grund til at takke og ingen grund til bekymring om betaling,’ svarede han og kastede et blik på Abdullah. ’Min service vil være gratis for dit folk. Måske kunne vi nå at drikke en kop te sammen? Jeg holder snart pause. Der ligger en restaurant lige over for hospitalet. Hvis I venter der, kommer jeg om lidt. Jeg tror, vi har meget at tale om.’

Abdullah og jeg forlod ham og ventede i restauranten i 20 minutter, mens vi gennem et stort vindue så fattige patienter humpe hen til

hospitalsindgangen og rige patienter blive kørt i taxier og private biler. Doktor Hamid kom over og skitserede de procedurer, jeg skulle følge, når jeg henviste slumboerne til hans praksis på Fourth Pasta Lane.

Dygtige læger har mindst tre ting til fælles – de ved, hvordan man observerer, de ved, hvordan man lytter, og de er meget trætte. Hamid var en dygtig læge, og da jeg efter en times diskussion så ind i hans alt for tidligt rynkede ansigt, så jeg, at øjnene brændte og var røde af mangel på søvn, og jeg følte mig skamfuld over hans ærlige udmattelse. Jeg vidste, at han med en privat praksis i Tyskland, Canada eller Amerika ville kunne tjene en formue og omgive sig med luksus, men alligevel valgte han at blive her hos sit eget folk for en brøkdel af lønnen. Han var én blandt tusinde i sundhedssektoren, der arbejdede i byen med karrierer, der var kendetegnet ved det, de gav afkald på i forhold til, hvad de præsterede hver dag, de arbejdede. Og det, de præsterede, var ikke mindre end byens overlevelse.

Da Abdullah igen førte os ind i den flettende trafik, med sin motorcykel vævende vilkårligt fremad gennem trådene af busser, biler, lastbiler, cykler, oksekærrer og fodgængere, råbte han hen over skulderen for at fortælle mig, at lægen Hamid selv engang havde boet i slummen. Han sagde, at Khaderbhai havde samlet godt begavede slumbørn fra flere slumområder i byen og betalt for deres indskrivning på privatskoler. Under anden og senere tredje studiedel blev børnene forsørget og holdt til ilden. De bestod eksamenerne og blev læger, kirurger, sygeplejersker, lærere, advokater og ingeniører. Hamid var ét af de begavede børn, som var blevet udvalgt for mere end 20 år siden. For at dække behovene i min lille klinik havde Khaderbhai til gengæld bedt om at få noget af gælden indfriet.

'Khaderbhai er en mand, der skaber fremtiden,' konkluderede Abdullah, da vi stoppede for rødt lys. 'De fleste af os – mig og dig, min broder – vi venter på, at fremtiden skal komme til os. Men Abdel Khader Khan udtænker fremtiden, og så planlægger han den og får den til at ske. Det er forskellen mellem ham og resten af os.'

’Og hvad med dig, Abdullah?’ råbte jeg, da vi igen drønede af sted. ’Planlagde Khaderbhai dig?’

Han grinede så højt, at brystet hævede sig på grund af glædesudbruddet og latterens kraft.

’Det tror jeg, han gjorde!’ svarede han.

’Hallo! Det her er ikke vejen tilbage til slummen. Hvor skal vi nu hen?’

’Vi skal hen til det sted, hvor du vil få din medicin fra.’

’Min hvad?’

’Khaderbhai har sørget for, at du vil få noget medicin hver uge. De ting jeg havde med i dag – det var det første. Vi skal hen på sortbørsmarkedet for medicin.’

’Et sortbørsmarked for medicin? Hvor er det?’

’I de spedalskes slum,’ svarede Abdullah fordomsfrit. Så lo han igen, lige idet han pressede motorcyklen til at køre hurtigt gennem et hul, der åbnede sig i trafikken, netop som han nåede hen til det. ’Bare overlad det til mig, broder Lin. Nu er du også en del af planen, ikke?’

De ord – nu er du også en del af planen – burde have vækket en vis frygt i mig. Jeg burde have fornemmet … noget … selv dengang i begyndelsen. Men jeg var ikke bange. Jeg var næsten glad. Ordene virkede spændende. De fik mit blod til at bruse. Da mit liv på flugt begyndte, blev jeg forvist fra min familie, mit hjemland og min kultur. Jeg troede, det var dét. Jeg opdagede, efter år i landsforvisning, at også jeg var forvist til noget. Hvad jeg slap fri af, var den udstødtes ensomme, hensynsløse frihed. Som alle andre udstødte personer udfordrede jeg fare, fordi fare var en af de få ting, der var stærk nok til at hjælpe mig med at glemme, hvad jeg havde mistet. Og da jeg stirrede ud i eftermiddagens varme vind og kørte med Abdullah ind i gadenettet, røg jeg den eftermiddag lige så frygtløst ned i min skæbne, som når en mand bliver forelsket i en genert kvindes bedste smil.

Turen til de spedalskes lejr tog os til udkanten af byen.

Der fandtes adskillige behandlingskolonier for Bombays spedalske, men mændene og kvinderne, som vi skulle besøge, nægtede at bo i dem. Kolonierne, der var finansieret af staten og private bidrag, ydede lægetilsyn og hjælp til pleje og rene omgivelser. På den anden side var reglerne og ordensreglementerne i kolonierne så strenge, at ikke alle spedalske kunne indordne sig. Resultatet blev, at nogle valgte at forlade stedet, og andre blevet tvunget ud. Og der boede altid et par dusin mænd, kvinder og børn uden for kolonierne i byens spredte samfund.

Slumboernes elastiske tolerance – som rummede hver kaste, race og samfundslag inden for hytternes udbredelse – omfattede sjældent de spedalske. Lokale råd og gadekomitéer kunne ikke holde deres tilstedeværelse ud særligt længe. Bange og sky dannede de spedalske inden for en time mobile slumområder, hvor som helst de fandt en åben plads, og forsvandt sporløst igen på endnu mindre tid. Nogle gange etablerede de sig i adskillige uger ved siden af en losseplads og trodsede de permanente klunsere, der gjorde modstand over deres indtrængen. Andre gange slog de lejr på et ledigt stykke sumpet jord eller ved nogle industrielle affaldsudløb. Da jeg den dag for første gang besøgte dem sammen med Abdullah, konstaterede jeg, at de havde sat deres lasede læskure op på rustfarvede jernbaneskærver på et sidespor nær forstaden Khar.

Vi var tvunget til at parkere Abdullahs motorcykel og gå ind på jernbaneområdet, som de spedalske gjorde, gennem et hul i hegnet og hen over grøfter. Det rustne plateau var holdeplads for de fleste tog på byruten, og mange af godsvognene transporterede afgrøder og forarbejdede artikler ud af byen. Bag godsstationen lå der kontorhuse, varehuslagre og værkstedsskure. Længere væk lå der et vidtstrakt rangerområde – en åben plads markeret med et dusin jernbanespor og deres sammenløb. I yderkanten var området indhegnet med høje ståltrådshegn.

Udenfor lå forstaden Khar med små forretninger og hyggelige steder: trafik og haver, altaner og bazarer. Indenfor var der mangel på funktion og systemer. Der var ingen planter, ingen dyr og ingen

mennesker. Selv den rullende lagerbeholdning var spøgelsestog, der rullede fra sidesporsholdeplads til sidesporsholdeplads uden personale eller passagerer. Der lå de spedalskes slum.

De havde erobret en ruderformet tom plads mellem sporene og havde der lappet deres læskure sammen. Ingen af hytterne nåede højere end mit bryst. På afstand lignede de en militærlejrs lætelte, indhyllet i røg fra lejrbålene. Men som vi nærmede os, så vi deres forfærdelige, lasede tilstand, hvilket fik slumhytterne, hvor jeg boede, til at fremstå som solide, komfortable konstruktioner. De var lavet af papstykker og plastik og holdt oppe af krogede grene understøttet af tynd snor. Jeg kunne have slået det hele til plukfisk med en åben hånd, og det ville have taget mig mindre end et minut, alligevel var det dér, 30 mænd, kvinder og børn levede deres liv.

Vi gik uanfægtet ind i slummen og begav os ned til én af hytterne, der lå i midten. Folk stoppede og gloede på os, men ingen sagde noget. Det var svært at lade være med at se på dem og endnu sværere at lade være med at stirre, når man først havde kastet et blik på dem. Nogle af dem havde ingen næser, de fleste af dem havde ingen fingre, mange havde fødderne bundet ind i blodige forbindinger, og for nogle var sygdommen så fremskreden, at deres læber og ører manglede.

Jeg ved ikke hvorfor – det skyldes måske prisen, som kvinder betaler for deres yndighed – men skamferingerne virkede mere grufulde på kvinderne end på mændene. Mange af mændene havde en trodsig og endda en kæk mine – en slags stridslysten grimhed, der i sig selv var fascinerende. Men genertheden virkede trykkende hos kvinderne, og sult virkede røverisk. Sygdommen kunne ikke ses på mange af de børn, jeg så. De virkede sunde og raske, dog jævnt tynde og rimeligt godt tilpas. Og de arbejdede hårdt, alle børnene. Deres små fingre gjorde alt håndarbejdet for deres stamme.

De havde set os komme og ladet rygtet løbe, for da vi nærmede os hytten, kravlede en mand ud og stod klar til at tage imod os. To børn kom straks hen og støttede ham. Han var lille og gik mig kun til lige over taljen, og han var hårdt ramt af sygdommen. Hans læber og

nederste del af ansigtet var ædt op, så der kun var en hård, knoppet forhøjning af mørk hud, der strakte sig nedad fra kinderne til kæbeleddene. Kæberne var blottede, ligesom tænderne, gummerne og det gabende hul, hvor næsen havde siddet.

'Abdullah, min søn,' sagde han på hindi. 'Hvordan har du det? Har du spist?'

'Jeg har det fint, Ranjitbhai,' svarede Abdullah med respektfuld stemme. 'Jeg har taget goraen med for, at han kunne møde dig. Vi har lige spist, men vi vil gerne have en kop te, tak.'

Børnene kom hen til os med stole, og vi satte os på den åbne plads foran Ranjits hytte. En lille flok samlede sig og satte sig på jorden eller stod rundt om os.

'Det er Ranjitbhai,' fortalte Abdullah mig på hindi og talte højt, så alle kunne høre det. 'Han er bossen her, den overordnede i de spedalskes slum. Han er kongen i denne klub for kala topis.'

Kala topi betyder sort hat på hindi og er et udtryk, der undertiden bliver brugt til at beskrive en tyv, og refererer til de hatte med sorte bånd, som dømte tyve var tvunget til at gå med i Bombays Arthur Road fængsel. Jeg var ikke helt sikker på, hvad Abdullah præcis mente med den bemærkning, men Ranjit og de andre spedalske forstod den godt, smilede og gentog udtrykket flere gange.

'Goddag, Ranjitbhai,' sagde jeg på hindi. 'Mit navn er Lin.'

'Aap doctor hain?' spurgte han. Er du læge?

'Nej!' råbte jeg nærmest panisk, bragt ud af fatning af deres sygdom og min uvidenhed om den og bange for, at han ville spørge, om jeg kunne hjælpe dem. Jeg vendte mig om mod Abdullah og slog over i engelsk. 'Sig til ham, at jeg ikke er læge, Abdullah. Sig til ham, at jeg kun giver lidt førstehjælp, behandler rottebid og skrammer fra pigtråd og sådan noget. Forklar det. Sig til ham, at jeg ikke er uddannet læge, og at jeg ikke ved noget som helst om spedalskhed.'

Abdullah nikkede og vendte sig mod Ranjitbhai.

'Ja,' sagde han. 'Han er læge.'

’Tusind tak, Abdullah,’ sagde jeg gennem sammenbidte tænder.

Børnene gav os et glas vand og te i skårede kopper. Abdullah drak sit vand i hurtige slurke. Ranjit vippede sit hoved tilbage, og ét af børnene hældte vandet ned i hans hals i et skvulp. Jeg tøvede, bange for den groteske sygdom rundt om mig. Et af ordene, der bruges i slummen for spedalske, kan på hindi oversættes til de udøde, hverken døde eller levende, og jeg følte, at jeg holdt de udødes mareridt i hænderne. Det virkede, som om alle smertefulde sygdomme i verden var koncentreret i dét glas vand.

Men Abdullah havde drukket sit glas. Jeg var sikker på, at han havde vurderet risiciene og havde besluttet sig for, at det var sikkert. Og hver dag i mit liv var en risiko. Hver time havde sine risici efter den store satsning med flugten fra fængslet. Med en flygtet mands sanselige letsindighed løftede jeg glasset op til munden og drak vandet. 40 par øjne så mig drikke.

Ranjits øjne var honningfarvede og slørede af, hvad jeg formodede var første stade af grå stær. Han undersøgte mig nøje flere gange med øjne, der vandrede fra mine fødder til mit hår og tilbage med ugenert nysgerrighed.

’Khaderbhai har fortalt mig, at du har brug for medicin,’ sagde han langsomt på engelsk.

Hans tænder klaprede, når han talte, og uden læber til at hjælpe sig med at forme ordene blev hans udtale meget svær at forstå. Bogstaverne B, F, P og V kunne han for eksempel ikke udtale sammen med M og W, og de blev udtalt som fuldstændig andre lyde. Munden danner selvfølgelig andet end udelukkende ord – den danner attituder, sindsstemninger og forståelsesnuancer, og de udtryksfulde antydninger manglede også. Og han havde ingen fingre, så heller ikke den hjælp til at kommunikere kunne han bruge. I stedet for var der et barn, måske hans søn, som stod ved hans side og gentog ordene med en stille, men rolig stemme, ét taktslag efter rytmen på hans tale ligesom en oversætters.

’Vi er altid glade for at hjælpe lord Abdel Khader,’ sagde de to stemmer. ’Jeg har den ære at tjene ham. Vi kan uden problemer levere meget medicin hver uge. Førsteklassesvarer, som du kan se.’

Så råbte han et navn, og en høj dreng i starten af teenageårene skubbede sig gennem mængden og lagde en lærredsbylt ved mine fødder. Han knælede for at rulle lærredet ud og afslørede en bunke ampuller og plastikflasker. Der var morfinhydroklorid, penicillin og antibiotika til stafylokok- og streptokokinfektioner. Beholderne var med etiketter og nye.

’Hvor får de det fra?’ spurgte jeg Abdullah, mens jeg undersøgte medicinen.

’De stjæler det,’ svarede han mig på hindi.

’Stjæler det? Hvordan stjæler de det?’

’Bahut hoshiyaar,’ svarede han. Meget dygtigt.

’Ja, ja.’

Et kor af stemmer omringede os. Der lå ingen humor i enigheden. De accepterede højtideligt Abdullahs ros, som om han havde beundret et kunstværk, de i fællesskab havde lavet. Gode tyve, dygtige tyve, hørte jeg folk mumle omkring mig.

’Hvad gør de med det?’

’De sælger det på det sorte marked,’ fortalte han mig stadig på hindi, så alle de tilstedeværende kunne følge med i vores samtale. ’De klarer sig godt ved hjælp af det og andre rigtigt gode tyverier.’

’Jeg forstår det ikke. Hvorfor vil nogen købe medicin af dem? Man kan købe det på næsten alle apoteker.’

’Du vil også vide alt, broder Lin, ikk’? Jamen, så tager vi endnu en kop te, fordi det er en to koppers te-historie.’

Flokken grinede af det, pressede sig lidt tættere sammen og fandt et sted tæt ved os for at høre historien. En stor, tom og ubemandet godsvogn rumlede langsomt forbi på et nærliggende spor, farligt tæt på hytterne. Ingen gav den mere end et flygtigt blik. En

jernbanearbejder klædt i kakiskjorte og shorts gik mellem sporene og undersøgte skinnerne. En gang imellem så han op på de spedalskes lejr, men hans svage nysgerrighed aftog, da han passerede os, og han så sig aldrig tilbage. Vores te dukkede op, og vi nippede til den, idet Abdullah begyndte sin historie. Flere af børnene sad op ad vores ben med armene slynget kammeratligt om hinanden. En lille pige lod sin arm glide rundt om mit højre ben og omfavnede mig med diskret hengivenhed.

Abdullah talte på meget enkelt hindi og gentog undertiden på engelsk, når han mente, at jeg ikke havde forstået det. Han begyndte med at fortælle om det engelske herredømme, den tid hvor europærerne kontrollerede hele Indien lige fra Khyber-passet til Den Bengalske Bugt. Firengierne, de fremmede, sagde han, gav de spedalske den laveste prioritet på deres skala over privilegier og rettigheder. Som de sidste i rækken gik de spedalske ofte glip af den begrænsede forsyning af medicin, forbindinger og lægebehandlinger. Når der var hungersnød eller oversvømmelse, blev der desuden mangel på forsyning af traditionel medicin og naturmedicin. De spedalske blev dygtige til at stjæle, hvad de ikke kunne skaffe på andre måder – faktisk så gode, at de fik samlet et overskud og begyndte at sælge medicinen på deres eget sorte marked.

I Indiens vidtstrakthed, fortsatte Abdullah, var der altid konflikter – udplyndringer, oprør og krige. Mænd kæmpede, og der blev udgydt blod. Men der døde flere mænd af betændte sår og hærgende sygdomme, end der blev dræbt i kampene. En af de bedste efterretningskilder, der er tilgængelig for politistyrker og regeringer, er kontrollen af medicin, forbindinger og ekspertise. Alt salg fra apoteker, hospitaler og engros salg af lægemidler blev registreret. Ethvert salg eller aftale om salg, der var væsentligt større end den anerkendte norm, tiltrak opmærksomhed, der undertiden førte til tilfangetagelse eller drab. Et afslørende medicinspor, specielt antibiotika, var skyld i mange røveres og oprøreres undergang. På deres sorte marked stillede de spedalske imidlertid ingen spørgsmål og solgte til alle, der kunne betale. Deres netværk og hemmelige markeder eksisterede i alle større byer i Indien. Deres kunder var

terrorister, infiltratorer, separatister eller bare mere end almindeligt ambitiøse fredløse.

’De folk er døende,’ konkluderede Abdullah med en drejning af ét af sine farverige udtryk, som jeg efterhånden forventede, ville komme fra ham, ’og de stjæler liv til sig selv og sælger derefter liv videre til andre, der er døende.’

Da Abdullah holdt op med at tale, var der en intens og massiv stilhed. Alle så hen på mig. Det virkede, som om de ville have en respons, en reaktion på historien om deres bedrøvelighed og dygtighed, deres grusomme isolation og stærke uundværlighed. Fløjtende åndedræts hvislelyde kom gennem de læbeløse mundes sammenbidte tænder. Tålmodige, alvorlige øjne fastlåste mig med forventningsfuld koncentration.

’Kan jeg … kan jeg få et nyt glas vand?’ spurgte jeg på hindi, og det måtte have været det helt rigtige at sige, for hele flokken begyndte at grine. Flere børn skyndte sig hen for at hente vand, og et antal hænder klappede mig på ryggen og skulderen.

Ranjitbhai forklarede derefter, at Sunil, drengen, der havde vist os lærredsbylten med medicinen, ville stå for leveringerne til min hytte i slummen, når jeg sagde til. Så instruerede han hver mand, kvinde og hvert barn i sin gruppe om at træde nærmere og røre ved mine fødder. Det var krænkende, en pine, og jeg bønfaldt ham om ikke at gøre det. Han insisterede. Et strengt, næsten hårdt udtryk brændte i hans øjne, mens de spedalske humpede sig fremad, en efter en, og let slog deres læderagtige stumper eller fingernegles sorte, krøllede klør på mine fødder.

En time senere parkerede Abdullah sin motorcykel nær ved World Trade Center. Da vi havde stået sammen et øjeblik, rakte han pludselig ud og omfavnede mig med et varmt bjørnekram. Jeg lo, da han slap, og han rynkede panden og kiggede uforstående på mig.

’Er det sjovt?’ spurgte han.

’Nej,’ forsikrede jeg ham. ’Jeg havde bare ikke forventet et bjørnekram, det er det hele.’

’Børne? Mener du, det er barnligt?’

’Nej, nej, vi kalder det et bjørnekram,’ forklarede jeg og lavede håndbevægelser med mine hænder, som om de var kløer. ’Bjørne, ikk’, de dyr med pels, som spiser honning og sover i huler. Når man holder nogen på den måde, siger vi, at man giver et bjørnekram.’

’Huler? Sover i huler?’

’Det er okay. Skidt med det. Jeg kunne godt lide det. Det var … godt venskab. Det er, hvad venner gør i mit land, giver hinanden sådan et bjørnekram.’

’Min broder,’ sagde han med et let smil, ’Jeg kommer i morgen sammen med Sunil fra de spedalske med mere medicin.’

Han kørte igen, og jeg gik alene ind i slummen. Jeg så mig omkring, og det sted, jeg engang havde betragtet som smerteligt hjælpeløst, forekom stærkt og vitalt, en miniatureby af ubegrænset håb og ubegrænsede muligheder. De folk, som jeg passerede, var robuste og kraftfulde. Jeg satte mig ned i min hytte med den tynde krydsfinerdør lukket og græd.

Lidelse, havde Khaderbhai engang fortalt mig, er måden, vi tester vores kærlighed på, specielt vores kærlighed til Gud. Jeg kendte ikke Gud, sådan som han havde udtrykt det, og selv om jeg ikke var troende, dumpede jeg i den test den dag. Jeg kunne ikke elske Gud – ikke nogens Gud – og jeg kunne ikke tilgive Gud. Tårerne stoppede efter et par minutter, men det var første gang, jeg græd i al for lang tid, og jeg var stadig dybt berørt, da Prabaker kom ind i min hytte og satte sig ned ved siden af mig.

’Han en farlig mand, Lin,’ sagde han uden indledning.

’Hvad?’

’Den Abdullah, som kom her i dag. Han en meget farlig mand. Du bedst ikke kendes ved ham. Og handle med ham, også endnu mere farligt.’

’Hvad taler du om?’

'Han en …' Prabaker stoppede, anstrengelsen var tydelig i hans venlige, åbne ansigt. 'Han en dræbermand, Lin. En morder fyr. Han dræber folk for penge. Han er en goonda – en gangster fyr – for Khaderbhai. Alle ved det. Alle undtagen dig.'

Jeg vidste, at det var sandt, uden at skulle stille flere spørgsmål, uden antydningen af bevis, ud over Prabakers ord. Det er sandt, sagde jeg til mig selv. Ved at sige dét gik det op for mig, at jeg altid havde vidst det eller havde haft en mistanke. Det var måden, andre folk behandlede ham på, den hvisken, han inspirerede til og frygten, som jeg havde set i mange af de øjne, der havde set ind i hans. Det var måden, Abdullah mindede om de bedste og farligste mænd, jeg havde kendt i fængslet. Dét eller noget lignende måtte være sandt.

Jeg prøvede at tænke klart over, hvad han stod for, hvad han lavede, og hvad mit forhold til ham skulle eller ikke skulle være. Khaderbhai havde selvfølgelig ret. Abdullah og jeg var meget ens. Vi var voldelige mænd, når der var behov for vold, og vi var ikke bange for at bryde loven. Vi var begge fredløse. Vi var begge alene i verden. Og Abdullah var ligesom jeg parat til at dø af en hvilken som helst grund, der virkede god nok på dagen. Men jeg havde aldrig dræbt nogen. På det punkt var vi forskellige.

Alligevel kunne jeg godt lide ham. Jeg tænkte på eftermiddagen i de spedalskes slum, og jeg huskede, hvor fattet jeg havde været der sammen med Abdullah. Jeg vidste, at en del af den sindsro, som jeg havde lagt for dagen, måske det meste af den, faktisk havde været hans. Sammen med ham havde jeg været stærk og i stand til at klare situationen. Han var den første mand, jeg havde mødt efter flugten fra fængslet, som havde haft den effekt på mig. Han var den type mand, som hårde kriminelle kalder en hundrede-procenter. Den slags mand, som vil sætte sit liv på spil, hvis han kalder dig sin ven, den slags, som vil stille sig skulder ved skulder med dig uden at stille spørgsmål eller beklage sig, og som vil støtte dig mod alle odds.

Fordi sådanne mænd ofte er helte i film og bøger, glemmer vi, hvor sjældne de er i den virkelige verden. Men jeg vidste det. Det var én af de ting, som fængslet havde lært mig. Fængslerne trækker

maskerne af mænd. Man kan ikke skjule sit sande jeg i et fængsel. Man kan ikke give sig ud for at være sej. Enten er man det, eller også er man det ikke, og alle ved det. Og da knivene blev presset mod mig, hvilket de gjorde mere end én gang, og det var enten dræb eller bliv dræbt, da lærte jeg, at kun én mand ud af hundrede vil støtte en til det sidste i venskabets navn.

Fængslet lærte mig også, hvordan jeg skulle genkende de sjældne mænd, når jeg mødte dem. Jeg vidste, at Abdullah var sådan en mand. I mit jagede eksil, hvor jeg bed frygten i mig og var klar til at slås og dø hver forfulgt dag, lå styrken, vildskaben og viljen, som jeg fandt i ham, større og bedre end al den sandhed og godhed, der var i verden. Og siddende der i min hytte, stribet af varmt, hvidt lys og kølende skygger, gav jeg ham mit løfte som broder og ven, uanset hvad han havde gjort, og uanset hvad han var.

Jeg kiggede op på Prabakers bekymrede ansigt og smilede. Han smilede af refleks tilbage til mig, og i et øjeblik af usædvanlig klarhed så jeg, at jeg for ham var den, der inspirerede noget af den tiltro – sådan som Abdullah var for mig, sådan var jeg for Prabaker. Venskab er også en form for medicin, og markederne for det er undertiden også sorte.

’Tag det roligt,’ sagde jeg og lagde en hånd på hans skulder. ’Det skal nok ordne sig. Det skal nok gå. Der sker mig ikke noget.’

KAPITEL 11

De lange arbejdsdage i slummen, med hårdt tjente kommissioner fra turisterne med de hårde juveløjne, udfoldede sig en efter en gennem virvaret af hektiske timer, som lotuskronblade en tidlig sommermorgen. Der var altid lidt penge og undertiden mange. En eftermiddag, et par uger efter vores første besøg hos de spedalske, kom jeg i selskab med nogle italienske turister, som planlagde at sælge narko til andre turister ved nogle af de større dansefester i Goa. Med min hjælp købte de 4 kilo charras og 2.000 mandraxpiller. Jeg kunne godt lide at lave illegale forretninger med italienerne. De var målbevidste og systematiske i jagten på velvære og stilfulde i måden at handle på. De var for det meste også generøse ud fra opfattelsen: en fair, minutiøs betaling for et fair, minutiøst stykke arbejde. Kommissionen for den handel gav mig penge nok til, at jeg kunne trække mig tilbage et par uger. Slummen opslugte mine dage og det meste af mine nætter.

Det var sidst i april, og der var kun lidt over en måned til, monsunen kom. Slumboerne havde travlt med at forberede sig på den kommende regn. Arbejde blev udført i rolig hast. Vi vidste alle, hvilke problemer den mørke himmel ville bringe. Alligevel var der glæde i hvert stræde og spænding i de unges lette smil, for efter de varme, tørre måneder var vi alle sultne efter skyer.

Qasim Ali Hussein udnævnte Prabaker og Johnny Cigar til ledere af de to hold, som var ansvarlige for at hjælpe enker, forældreløse, invalide og forladte koner med at reparere deres hytter. Prabaker fik assistance af et par villige, unge mænd til at samle bambusstænger og små stykker tømmer fra byggepladsens skrotbunker, ved siden af vores slum. Johnny Cigar valgte at organisere flere gadebørn til en piratplyndringsgruppe, der plyndrede nabolaget for blik-, lærreds- og

plastikstykker. Alle mulige ting, der måske kunne bruges som vejrbestandigt materiale, begyndte at forsvinde fra slummens nabolag. Smårapserne havde én bemærkelsesværdig ekspedition, hvor de fremskaffede en kæmpe presenning, der ud fra sin form tydeligvis havde været camouflage for en kampvogn. Det stykke militærmateriale blev delt i ni stykker og brugt til at beskytte lige så mange hytter.

Jeg sluttede mig til et hold af unge mænd, der havde fået til opgave at rense stoppede afløb og regnkløfter for hindringer. Måneders forsømmelse havde fyldt disse steder med en ophobning af dåser, plastflasker og glas – alt det, som rotterne ikke spiste, og som ådselæderne ikke havde fundet. Det var beskidt arbejde, men jeg var glad for at gøre det. Det bragte mig ud i hvert hjørne af slummen og præsenterede mig for hundredvis af mennesker, som jeg ellers aldrig ville have mødt. Og der var en vis ære i arbejdet. Ydmyge og vigtige opgaver var lige så værdsat i slummen, som de var foragtet i det større samfund. Alle holdene, som arbejdede med at beskytte hytterne mod den kommende regn, blev belønnet med kærlighed. Vi skulle blot løfte vores hoveder fra de snavsede afløb for at befinde os i en overdådig have af smil.

Som slummens leder var Qasim Ali Hussein involveret i hver eneste plan og beslutning, der blev taget vedrørende forberedelserne. Hans autoritet var klar og indiskutabel, men det var en hårfin og diskret ledelse. En hændelse, der opstod i de uger før regnen, bragte mig tættere på hans visdom og afslørede, hvorfor den var så bredt beundret.

En eftermiddag sad vi en gruppe samlet i Qasim Alis hytte for at høre hans ældste søn fortælle om sine oplevelser i Kuwait. Iqbal, en høj, muskuløs 24-årig med et ærligt blik og et sky smil, var for nylig kommet tilbage efter seks måneder som kontraktarbejder i Kuwait. Mange af de unge mænd var ivrige efter at høre om hans erfaring. Hvad var det bedste arbejde? Hvem var de bedste arbejdsgivere? Hvem var de værste? Hvordan kunne man tjene ekstra penge mellem det blomstrende, sorte marked i Golfstaterne og det i

Bombay? Iqbal holdt hver eftermiddag i en uge improviserede kurser i det største rum i sin fars hytte, og uden for hytten forsatte folkemængden for at få del i hans dyrebare erfaringer. Ikke desto mindre blev hans foredrag den dag pludselig afbrudt af en råben og skrigen.

Vi skyndte os ud af hytten og løb efter lyden. Ikke langt derfra så vi en hob af larmende mænd, kvinder og børn. Vi maste os ind i midten, hvor to mænd sloges. Deres navne var Faroukh og Raghuram. De var fra det hold, der hjalp Prabaker med at samle pinde og træstykker. Iqbal og Johnny Cigar adskilte slagsbrødrene, og Qasim Ali stillede sig ind imellem dem, hans tilstedeværelse fik med det samme den støjende mængde til at dæmpe sig.

’Hvad sker der her?’ spurgte han med usædvanlig streng stemme. ’Hvorfor slås I?’

’Profeten, må Allah give ham fred!’ råbte Faroukh. ’Han fornærmede Profeten!’

’Og han fornærmede Lord Ram!’ svarede Raghuram igen.

Mængden bakkede henholdsvis den ene eller den anden op med hvin og fordømmelser. Qasim Ali gav dem et halvt minuts larm og løftede så hånden for at få ro.

’Faroukh, Raghuram, I to er venner, gode venner,’ sagde han. ’I ved, at slåskampe ikke er måden, man løser stridigheder på. Og I ved begge, at slåskampe mellem venner og naboer er de værste slåskampe af alle.’

’Men Profeten, fred være med ham! Raghu fornærmede Profeten. Jeg var nødt til at slås med ham,’ klynkede Faroukh. Han var stadig gal, men Qasim Alis hårde blik fik ham til at tabe modet, og han kunne ikke se den ældre mand i øjnene.

’Og hvad med fornærmelsen af Lord Ram?’ protesterede Raghuram. ’Er det ikke også en grund til …’

’Der er ingen undskyldning!’ brølede Qasim Ali og fik hver eneste stemme til at tie. ’Der findes ingen grund, der er så god, at den kan

få os til at slås mod hinanden. Vi er alle fattige her. Der er fjender nok til os alle uden for det her sted. Vi lever eller dør sammen. I to unge fjolser har såret vores folk, jeres eget folk. I har såret hele vores folk uanset tro, og I har skuffet mig dybt.'

Mængden var vokset til mere end 100 mennesker. Qasims ord forårsagede et røre af knurrende kommentarer, som bølgede gennem folk, når de stak hovederne sammen. Dem i midten, der stod tættest på ham, gentog, hvad han havde sagt og sendte beskeden videre til de andre i udkanten af gruppen. Faroukh og Raghuram stod ulykkelige med hængende hoveder. Qasim Alis anklage om, at de havde skuffet ham frem for dem selv, var et hårdt slag.

'I vil begge blive straffet for det her,' sagde Qasim en lille smule venligere, da mængden blev roligere. 'Jeres forældre og jeg vil vælge en afstraffelse for jer i aften. Indtil da skal I resten af dagen gøre rent i området omkring latrinet.'

Ny mumlen summede gennem mængden. Konflikter baseret på religion var potentielt farlige, og folk var glade for, at Qasim tog sagen så alvorligt. Mange af stemmerne rundt om mig talte om venskabet mellem Faroukh og Raghuram, og jeg indså, at det som Qasim havde sagt, var sandt – slåskampe mellem nære venner med forskellig tro skader samfundet. Så tog Qasim Ali et langt grønt tørklæde af, han havde rundt om halsen, og holdt det så højt, at alle kunne se det.

'I skal nu arbejde i latrinet. Men allerførst, Faroukh og Raghuram, vil jeg binde jer sammen med mit tørklæde. Det vil minde jer om, at I er venner og brødre, og mens I rengør latrinet, vil jeres næser blive fyldt med stanken af, hvad I to har gjort ved hinanden i dag.'

Han knælede og bandt de to unge mænd sammen ved anklerne, Faroukhs højre til Raghurams venstre. Da det var gjort, rejste han sig og bad dem om at gå og pegede med udstrakt arm i retning af latrinet. Mængden skilte sig foran dem, og de unge mænd prøvede at gå, men snublede i starten og fandt hurtigt ud af, at de blev nødt til at holde hinanden tæt og gå i takt, hvis de overhovedet skulle

komme fremad. De lagde armene rundt om hinanden og humpede væk på tre ben.

Mængden så dem humpe væk og begyndte at snakke rosende om Qasim Alis klogskab. Pludselig var der latter, hvor der få minutter forinden havde været anspændthed og frygt. Folk vente sig om for at tale med ham, men opdagede, at Qasim allerede var på vej tilbage til sin hytte. Jeg stod så tæt på ham, at jeg kunne se ham smile.

Jeg var heldig og udvekslede ofte det smil i de måneder. Qasim besøgte min hytte to til tre gange om ugen, hvor han tjekkede min fremgang med det stigende antal patienter, der kom til mig, efter at doktor Hamid var begyndt at acceptere mine henvisninger. En gang imellem havde lederen en patient med – et barn, som var blevet bidt af rotter, eller en ung mand, som var kommet til skade på byggepladsen ved siden af slummen. Efter et stykke tid opdagede jeg, at det var personer, som han personligt havde udvalgt, fordi de af en eller anden grund havde en modvilje mod at komme alene. Nogle var simpelthen generte. Nogle havde foragt for fremmede og nægtede at stole på dem. Andre var modvillige over at prøve anden medicin end de traditionelle landsbylægemidler.

Jeg havde nogle problemer med landsbylægemidlerne. Jeg godkendte de fleste, brugte dem tilmed, når det var muligt og foretrak noget af den ayurvediske alternativmedicin frem for de tilsvarende vestlige farmaceutiske modstykker. Nogle af behandlingerne virkede dog til at være baseret på uforståelig overtro snarere end sygdomsbehandlende traditioner, og de var lige så meget i strid med almindelig sund fornuft, som de var med lægevidenskaben. Skikken, hvor man for eksempel lagde en farvet forbinding af urter på overarmen for at kurere syfilis, slog mig i særdeleshed at have den modsatte effekt. Led- og slidgigt blev undertiden behandlet ved at tage kirsebærrøde kul fra ilden med en metaltang og holde dem mod den lidendes knæ og albuer. Qasim Ali fortalte mig, at han personligt ikke bifaldt de mere ekstreme helbredsmetoder, men han forbød dem heller ikke. I stedet besøgte

han mig regelmæssigt, og fordi folk elskede ham, fulgte de hans eksempel og kom til mig i et større antal.

Qasim Alis nøddebrune hud på den slanke og senede krop var glat og stram som en bokserhandske. Hans tykke, sølvgrå hår var kort, og han havde anlagt et gedebukkeskæg én nuance lysere end sit hår. Han var oftest klædt i en bomuldskurtah og almindelige, hvide, vestlige bukser. Selv om det var almindeligt og billigt tøj, var det altid nyvasket og strøget, og han skiftede det to gange om dagen. En hvilken som helst anden knap så ærefuld mand med samme tøjvane ville være blevet anset for noget af en dandy. Men Qasim Ali fremkaldte smil og beundring overalt, hvor han gik i slummen. Hans ulasteligt rene, hvide tøj virkede på alle som et symbol på hans åndelige og moralske hæderlighed – kvaliteter, vi var afhængige af i vores lille verden med kamp og håb, på samme måde som vi var afhængige af vandet fra den offentlige brønd.

Hans 55 år sad let på hans skikkelse, der var højere end gennemsnittets. Flere gange havde jeg set ham og hans unge søn løbe fra vandtankene til deres hytte med tunge vandbeholdere på skuldrene, og de lå side om side hele vejen. Når han satte sig ned på sivmåtterne i det store rum i sin hytte, gjorde han det uden at røre jorden med hænderne. Han krydsede sine ben og satte sig ned ved at bøje knæene. Han var en smuk mand, og en stor del af hans skønhed stammede fra den sunde livskraft og naturlige elegance, der stod bag hans inspirerende og bydende viden.

Med sit korte, sølvgrå hår, sin slanke figur og dybe, rungende stemme mindede Qasim mig ofte om Khaderbhai. Jeg erfarede på et senere tidspunkt, at de to magtfulde mænd kendte hinanden godt og faktisk var nære venner. Men der var betydelige forskelle mellem dem, og den nok mest indlysende forskel var autoriteten i deres lederskab, og hvordan de havde opnået den. Qasim havde fået magten af folk, som elskede ham. Khaderbhai havde erobret sin magt og fastholdt den med viljestyrke og våben. Og af de to modsætninger var det mafiabossen, der dominerede. Det var folket i

slummen, der havde valgt Qasim Ali som sit overhoved, men det var Khaderbhai, der havde godkendt valget og tilladt det.

Der blev hyppigt sendt bud efter Qasim, så han kunne gøre brug af sin magt, fordi han var den eneste reelle dag til dag-autoritet i slummen. Han løste de stridigheder, der var eskaleret til konflikter. Han mæglede mellem krav og modkrav vedrørende ejendele og adgangsret. Og mange folk søgte simpelthen hans råd om alt fra arbejde til ægteskaber.

Qasim havde tre koner. Hans første kone, Fatimah, var to år yngre end han selv. Hans anden kone, Shaila, var ti år yngre. Hans tredje kone, Najimah, var kun 28 år gammel. Hans første ægteskab var baseret på kærlighed. De to efterfølgende ægteskaber var med fattige enker, som måske ellers ikke havde fundet nye mænd. Kvinderne havde født ham ti børn – fire sønner og seks døtre – og derudover var der fem andre børn, som enkerne havde medbragt. For at give kvinderne økonomisk uafhængighed købte han fire trædesymaskiner til dem. Hans første kone, Fatimah, satte maskinerne op under en lærredsmarkise uden for hytten og ansatte en, to-tre og til sidst fire mandlige skræddere til at lave skjorter og bukser.

Det beskedne foretagende forsynede skrædderne og deres familier med en løn, de kunne leve af og et vist overskud, som blev ligeligt fordelt mellem de tre koner. Qasim deltog ikke i ledelsen af virksomheden, og han betalte alle husholdningsudgifterne, så de penge, hans koner tjente, var deres, og de kunne selv bestemme, om de skulle bruges eller opspares. Med tiden købte skrædderne slumhytterne, der lå rundt om Qasims hytte, og deres koner og børn boede side om side med Qasims koner og børn og blev til en kæmpe udvidet familie på 34 personer, der alle så op til overhovedet som en far eller ven. Det var en afslappet og tilfreds husstand. Der var ingen småskænderier eller dårlig stemning. Børnene legede lykkeligt og gjorde villigt deres pligter. Og flere gange om ugen åbnede Qasim sit største rum for offentligheden som et majlis eller forum, hvor slumboerne kunne lufte deres klager eller ønsker.

Alle stridigheder eller problemer i slummen blev selvfølgelig ikke altid bragt til Qasim Alis hytte tidsnok, og undertiden var Qasim tvunget til at indtage rollen som politimand og lægdommer i det uofficielle og selvregulerende system. Jeg sad og drak te foran hans hus en morgen, et par uger efter Abdullah havde taget mig med til de spedalske, da Jeetendra kom farende hen til os med nyheden om, at en mand bankede sin kone, og man frygtede, at han måske ville dræbe hende. Qasim Ali, Prabaker og jeg gik hurtigt gennem de snævre stræder hen til en stribe hytter, der dannede yderkanten af slummen ved grænsen til mangrovesumpen. En stor folkeskare havde samlet sig uden for en af hytterne, og mens vi nærmede os, kunne vi høre ynkelige skrig og lyden af slag indefra.

Qasim Ali så Johnny Cigar stå tæt ved hytten og skubbede sig gennem den tavse mængde for at komme hen til ham.

'Hvad sker der?' spurgte han.

'Joseph er fuld,' svarede Johnny surt og spyttede støjende i retning af hytten. 'Den bahinchudh har banket sin kone hele morgenen.'

'Hele morgenen? Hvor længe har det stået på?'

'Tre timer, måske længere. Jeg er først lige kommet. De andre fortalte mig det. Det var derfor, jeg sendte bud efter dig, Qasimbhai.'

Qasim Ali trak brynene sammen i en streng panderynken og stirrede vredt Johnny i øjnene.

'Det er ikke første gang, Joseph banker sin kone. Hvorfor stoppede du det ikke?'

'Jeg …' begyndte Johnny, men han kunne ikke bære blikket, så han kiggede ned på den stenede jord ved deres fødder. Der var en form for raseri i ham, og han så ud, som om han var ved at bryde sammen. 'Jeg er ikke bange for ham! Jeg er ikke bange for nogen her! Det ved du! Men, de er … de er … hun er hans kone …'

Slumboerne boede tætpakket i overfyldt nærhed af hinanden. Deres livs mest intime lyde og bevægelser blev konstant sammenflettet med hinanden. Og som alle andre folk var de modvillige til at blande

sig i, hvad vi sædvanligvis kalder husspektakler, selv når disse såkaldte husspektakler blev voldelige. Qasim Ali rakte ud og lagde en medfølende hånd på Johnnys skulder for at berolige ham og befalede ham straks at stoppe Josephs vold. Lige i det samme lød der igen råb og slag inde fra huset, efterfulgt af sindsoprivende skrig.

Flere af os trådte frem, fast besluttede på at stoppe slagene. Pludselig sprang den skrøbelige dør op, og Josephs kone faldt ud ad døren og besvimede for fødderne af os. Hun var nøgen. Hendes lange hår var vildt uglet og smurt ind i blod. Hun var blevet banket grusomt med en slags kæp, der havde givet hende blårøde mærker på kryds og tværs og flænset hendes ryg, ende og ben.

Forsamlingen for sammen og veg tilbage i rædsel. Jeg vidste, at de var lige så påvirkede af hendes nøgenhed som af hendes frygtelige sår på kroppen. Jeg blev selv påvirket af det. I de år var nøgenhed som en hemmelig religion i Indien. Ingen ud over de skøre eller de hellige viste sig nøgen offentligt. Med oprigtig ærlighed havde venner i slummen fortalt mig, at de havde været gift i årevis og aldrig set deres kone nøgen. Vi blev alle ramt af medlidenhed med Josephs kone, og skammen bredte sig blandt os og brændte i vores øjne.

Et råb kom inde fra hytten, og Joseph snublede ud ad døren. Hans bomuldsbukser var plettede af urin, og T-shirten var revet i stykker og beskidt. Vild, tåbelig fuldskab forvred hans ansigtstræk. Håret sad sjusket, og der var blodpletter i ansigtet. Bambuskæppen, han havde brugt til at slå sin kone med, holdt han stadig i hånden. Han kneb øjnene sammen i sollyset og fik med sit slørede blik øje på sin kones krop, der lå med ansigtet nedad mellem ham og forsamlingen. Han forbandede hende, tog et skridt frem og løftede kæppen for at slå hende igen.

Det chok, der havde paralyseret os, slap fri i et kollektivt gisp, og vi kastede os frem for at stoppe ham. Overraskende nok var lille Prabaker den første til at nå Joseph, og han kæmpede med den meget større mand og skubbede ham bagud. Kæppen blev vristet ud af Josephs hånd, og han blev holdt nede på jorden. Han slog om sig og råbte en stribe heftige forbandelser, der blev spyttet ud med savl

fra hans læber. Et par kvinder kom jamrende frem, som om de var i sorg. De dækkede Josephs kone til med en gul silkesari, løftede hende op og bar hende væk.

Mængden kunne på det tidspunkt have udviklet sig til en lynchende flok, men Qasim Ali tog straks kommandoen. Han befalede straks folk at sprede sig eller træde tilbage, og han bad de mænd, der holdt Joseph, om at blive ved med at holde ham fast på jorden. Hans næste befaling forbløffede mig. Jeg troede, at han ville have tilkaldt politiet eller få fjernet Joseph. I stedet spurgte han, hvilken slags alkohol Joseph havde drukket, og forlangte, at der blev hentet to flasker af det. Han kaldte også på noget charras og en chillum og bad Johnny Cigar om at forberede hashen. Da det stærke, hjemmebryggede alkohol, kaldet daru, blev fremskaffet, beordrende han Prabaker og Jeetendra til at tvinge Joseph til at drikke.

De satte Joseph i midten af en rundkreds af stærke, unge mænd og tilbød ham en af flaskerne. Han skulede mistænksomt til dem et par minutter, men snuppede så flasken og tog en lang, grådig slurk. De unge mænd rundt om ham klappede ham på ryggen og opmuntrede ham til at drikke mere. Han tog endnu en slurk af den ekstremt stærke daru og prøvede så at skubbe den væk og sagde, at han havde fået nok. De unge mænd lokkede ham mere energisk. De lo og lavede sjov med ham, holdt flasken mod hans læber og tvang den ind mellem hans tænder. Johnny Cigar tændte chillummen og rakte den til Joseph. Han røg, drak og røg igen. Så, cirka 20 minutter efter han snublede ud af hytten med den blodige kæp i hånden, sænkede han hovedet og gik ud som et lys på den grusbelagte sti.

Forsamlingen så ham snorke for en tid og forlod så efterhånden stedet for at gå hjem til deres hytter eller på arbejde. Qasim bad de unge mænd i gruppen om at blive siddende i rundkredsen, rundt om Josephs krop og holde godt øje med ham. Han forlod dem i cirka en halv time for at bede formiddagsbøn. Da han kom tilbage, bestilte han te og vand. Johnny Cigar, Anand, Rafiq, Prabaker og Jeetendra sad i den årvågne rundkreds. En stærk, ung fisker, der hed Veejay, og en slank, veltrænet vognskubber, kaldet Andhjaara eller Mørke på

grund af sin skinnende mørke hud, sad også i gruppen. De talte afdæmpet, mens solen steg til zenit, og dagens bagende luftfugtighed tog et godt, klamt greb i os alle.

Jeg var lige ved at gå, da Qasim Ali bad mig om at blive, så jeg satte mig i skyggen under en lærredsmarkise. Veejays 4-årige datter, Sunita, kom med et glas vand til mig, uden jeg havde bedt om det. Jeg nippede taknemmeligt til den lunkne væske.

'Tsangli mulgi, tsangli mulgi,' takkede jeg hende på marathi. Dygtig pige, dygtig pige. Sunita var glad for, at jeg havde rost hende og kiggede tilbage på mig med et intenst, lille, smilende udtryk. Hun var klædt i en skarlagenrød kjole, hvor der foran på engelsk stod MY CHEEKY FACES. Jeg lagde mærke til, at kjolen var gået i stykker og var for lille til hende, og jeg skrev mig bag øret, at jeg skulle huske at købe noget tøj til hende og et par af de andre børn på det billige tøjmarked, kaldet Fashion Street. Det var den samme form for notat, jeg tog hver dag, hver gang jeg talte med de begavede, glade børn i slummen. Hun tog det tomme glas og sprang af sted, og metalklokkerne på hendes ankelringe ringlede deres egen lille melodi, mens hendes bittesmå bare fødder smuttede hen over stenene.

Da mændene havde drukket te, befalede Qasim dem at vække Joseph. De begyndte at prikke og støde hårdt til ham og råbe, at han skulle vågne. Han rørte på sig, snerrede forurettet og vågnede meget langsomt. Han åbnede øjnene, rystede sit groggy hoved og kaldte vrantent på vand.

'Pani nahin,' sagde Qasim. Ingen vand.

De tvang groft og ihærdigt den anden flaske i ham, men lokkede ham med vittigheder og klap på ryggen. Endnu en chillum blev gjort klar, og de unge mænd røg sammen med ham. Han brummede gentagne gange efter vand. Hver gang fik han i stedet hældt den stærke alkohol i munden. Før han havde drukket en tredjedel af flasken, besvimede han igen og kollapsede på siden med hovedet hængende slapt i en akavet vinkel. Hans ansigt lå direkte i den opstigende sol. Ingen forsøgte at skygge for ham.

Qasim Ali tillod ham kun at blunde i fem minutter, før han befalede, at han skulle vækkes. Joseph snerrede vredt, da han vågnede, og han begyndte at vrisse og bande. Han forsøgte at rejse sig op på knæene og kravle tilbage til sin hytte. Qasim Ali tog den blodige bambuskæp og gav den til Johnny Cigar. Han gav én kommando. Begynd!

Johnny løftede kæppen og svingede den ned på Josephs ryg med et rungende slag. Joseph hylede og forsøgte at kravle væk, men kredsen af de unge mænd skubbede ham tilbage i midten. Johnny ramte ham igen med kæppen. Joseph skreg vredt, men de unge mænd daskede til ham og råbte, at han skulle tie stille. Johnny løftede kæppen, og Joseph krøb sammen og prøvede at fokusere med sine slørede øjne.

'Er du klar over, hvad du har gjort?' spurgte Johnny strengt. Han svingede kæppen med et kraftigt slag ned på Josephs skulder. 'Tal, dit fulde svin! Er du klar over den frygtelige ting, du har gjort?'

'Hold op med at slå mig!' vrissede Joseph. 'Hvorfor gør du det her?'

'Er du klar over, hvad du har gjort?' gentog Johnny. Kæppen ramte igen.

'Aaav!' hylede Joseph. 'Hvad? Hvad har jeg gjort? Jeg har ikke gjort noget!'

Veejay tog kæppen og slog Joseph på overarmen.

'Du har banket din kone, dit fulde svin! Du har banket hende, og måske dør hun!'

Han rakte kæppen videre til Jeetendra, som brugte den til at slå Joseph på låret.

'Hun er ved at dø! Du er en morder! Du har myrdet din egen kone.'

Joseph forsøgte at beskytte sig med sine arme og kastede febrilsk et blik rundt for at finde en flugtvej. Jeetendra løftede igen kæppen.

'Du har banket din kone hele morgenen og smidt hende nøgen ud af hytten. Tag den, din dranker! Og den! Præcis som du slog hende.

Kan du lide det, din morder?’

En langsom, snigende og omtåget forståelse begyndte at dæmre for Joseph og fik hans ansigt til at stivne i forfærdelig smerte. Jeetendra gav kæppen videre til Prabaker, og det næste slag frembragte tårer.

’Åh nej!’ hulkede han. ’Det er ikke sandt! Jeg har ikke gjort noget! Åh, hvad skal der ske med mig? Det var ikke min mening at dræbe hende! Kære Gud i himlen, hvad vil der ske med mig? Giv mig vand. Jeg har brug for vand!’

’Ingen vand,’ sagde Qasim Ali.

Kæppen slog ned igen og igen. Den var i hænderne på Andhkaara.

’Bekymrer du dig kun om dig selv, dit lede svin? Hvad med din stakkels kone? Du bekymrede dig ikke, da du bankede hende. Det er ikke første gang, du har banket hende med den her kæp, er det vel? Nu er det slut. Du dræbte hende. Du kommer aldrig til at banke hende igen, ikke hende eller nogen anden. Du kommer til at dø i fængslet.’

Johnny Cigar tog igen kæppen.

’Du er sådan en stor og stærk fyr! Det er så modigt af dig at banke din kone, som er halvt så stor som dig. Kom nu og bank mig, din helt! Kom nu, tag din kæp og bank en mand med den, din usle goonda.’

’Vand …’ flæbede Joseph og brød sammen på jorden af selvmedlidenhed.

’Ingen vand,’ sagde Qasim Ali, og igen gled Joseph ind i bevidstløsheden.

Da de vækkede ham næste gang, havde Joseph ligget næsten to timer i solen, og han led meget. Han råbte efter vand, men de tilbød ham kun daruflasken. Jeg kunne se, at han ønskede at afvise den, men var for desperat efter at få slukket sin tørst. Han accepterede flasken med rystende hænder. Lige idet de første dråber ramte hans udtørrede tunge, slog kæppen ned igen. Han spildte daru ud over sin skægstubbede kind, og det løb ud af hans gabende mund. Han tabte

flasken. Johnny samlede den op og hældte det sidste alkohol ud over hans hoved. Joseph skreg og prøvede at kravle væk på hænder og knæ, men kredsen af mænd smed ham tilbage i midten. Jeetendra brugte kæppen og smækkede den på hans ende og ben. Joseph hvinede, græd og jamrede.

Qasim Ali sad i den ene side af en skyggefuld døråbning til en hytte. Han kaldte på Prabaker og gav ham ordre til at sende bud efter nogle af Josephs venner og slægtninge såvel som Marias, Josephs kones slægtninge. Efterhånden som folk kom, overtog de de unges mænds pladser i rundkredsen, og Josephs plage fortsatte. I adskillige timer skiftedes hans venner, slægtninge og naboer til at håne og anklage ham og banke ham med kæppen, som han så brutalt havde brugt til at overfalde sin kone med. Slagene var kraftige, og de sårede ham, men de var ikke alvorlige nok til at slå hul på huden. Det var en afmålt afstraffelse, der var smertefuld, men aldrig ondskabsfuld.

Jeg forlod stedet og kom tilbage et par gange i løbet af eftermiddagen. Mange af de slumboere, som kom forbi, stoppede op for at se på. Folk satte sig ind i rundkredsen om Joseph eller forlod den, som de havde lyst. Qasim Ali sad i døråbningen til hytten med ret ryg og et alvorligt udtryk og fjernede aldrig øjnene fra rundkredsen. Han styrede afstraffelsen ved, med en stille bemærkning eller spidsfindig bevægelse, at holde et ubarmhjertigt pres på manden, men undgik nogen form for overdrivelse.

Joseph besvimede to gange, før han endelig brød sammen. Da det ophørte, var han knust. Alt det ondskabsfulde og genstridige i ham var besejret. Han hulkede navnet på sin kone igen og igen. Maria, Maria, Maria …

Qasim Ali rejste sig og trådte ind i rundkredsen. Dette var øjeblikket, han havde ventet på, og han nikkede til Veejay, som hentede et fad med varmt vand, sæbe og to håndklæder fra en nærliggende hytte. De selv samme mænd, som havde slået Joseph, vuggede ham nu i deres arme og vaskede hans ansigt, hals, hænder og fødder. De gav ham vand. De redte hans hår. De beroligede ham med knus og de

første venlige ord, som han havde hørt, siden de begyndte at afstraffe ham. De fortalte ham, at hvis han var oprigtigt ked af det, ville han blive tilgivet og få hjælp. Mange folk, heriblandt mig selv, blev ført frem, for at Joseph skulle røre vores fødder. De klædte ham i en ren, hvid skjorte og hjalp ham op at sidde ved at støtte ham nænsomt med deres arme og skuldre. Qasim Ali satte sig på hug lige ved siden af ham og stirrede ham ind i de blodsprængte øjne.

'Din kone, Maria, er ikke død,' sagde Qasim Ali blidt.

'Ikke… ikke død?' mumlede han.

'Nej, Joseph, hun er ikke død. Hun er kommet slemt til skade, men hun er i live.'

'Tak Gud, tak Gud.'

'Kvinderne i din og Marias familie har besluttet sig for, hvad der skal ske,' sagde Qasim langsomt. 'Fortryder du? – Ved du, hvad du har gjort ved din kone, og fortryder du det?'

'Ja, Qasimbhai,' græd Joseph. 'Jeg er så ked af det, så ked af det.'

'Kvinderne har besluttet, at du ikke må se Maria de næste to måneder. Hun er meget dårlig. Du dræbte hende næsten, og hun har brug for to måneder til at komme sig. I den periode skal du arbejde hver dag. Du skal arbejde i mange timer og hårdt. Du skal spare pengene op. Du må ikke drikke en eneste dråbe daru, øl eller andet end vand. Forstår du det? Ikke chai, mælk eller andet end vand. Du skal overholde den faste som en del af din straf.'

Joseph nikkede svagt med hovedet.

'Ja, ja, det skal jeg nok.'

'Maria kan beslutte sig for ikke at tage dig tilbage. Det skal du også vide. Måske ønsker hun at blive skilt, selv efter de to måneder – og hvis hun gør det, så vil jeg hjælpe hende med det. Men efter de to måneder, og hvis hun ønsker at tage dig tilbage, skal du bruge de penge, som du har opsparet ved at arbejde ekstra hårdt, til at tage hende med på ferie i de kolde bjerge. Når du har trukket dig tilbage sammen med din kone, vil du stå ansigt til ansigt med hæsligheden i

dig selv og prøve at overvinde den. Inshallah, vil I få en lykkelig og ærbar fremtid sammen, du og din kone. Det er beslutningen. Gå nu. Ikke mere snak. Spis nu og sov så.'

Qasim rejste sig, vendte sig om og forlod stedet. Vennerne hjalp Joseph på benene og halvt bar ham til hans hytte. Hytten var blevet gjort ren, og Marias tøj og personlige ejendele var blevet fjernet. Joseph fik serveret ris og dhal. Han spiste lidt af det og lagde sig ned på sin tynde madras. To venner satte sig ned ved siden af hans bevidstløse krop og viftede med grønne papirvifter. En snor var bundet rundt om den ene ende af den blodige kæp, og Johnny Cigar havde hængt den op på en stolpe uden for Josephs hytte, så alle kunne se den. Den ville blive hængende der i de to måneder Josephs afstraffelse fandt sted.

Nogen tændte for en radio i en hytte ikke langt derfra, og en hindi kærlighedssang jamrede gennem stræderne og regnkløfterne i den travle slum. Et barn græd et eller andet sted. Høns skrabede og hakkede det sted, hvor Josephs pinselscirkel havde været. Et andet sted lo en kvinde, børn legede og ankelringsælgeren sang sit lokkende tilbud på marathi. En ankelring er smuk, og smuk er en ankelring!

Da pulsen og det normale liv vendte tilbage til slummen, gik jeg tilbage til min hytte gennem de bugtende stræder. Fiskerne og fiskerkonerne kom hjem fra Sassoon havnen og bragte kurve af havlugt med sig. En af de udlignende kontraster i slummen var, at røgelsessælgerne på samme tid havde valgt at bevæge sig gennem stræderne og afbrænde deres udvalg af sandeltræ, jasmin, roser og patchouli.

Jeg tænkte på, hvad jeg havde oplevet den dag, hvad folk gjorde for sig selv i deres lille by med 25.000 sjæle uden politimænd, dommere, domstole og fængsler. Jeg tænkte på noget, Qasim Ali havde sagt uger forinden, da de to drenge, Faroukh og Raghuram, stillede sig op for at modtage deres straf efter at have arbejdet sammenbundet en dag i latrinet. Efter at de havde skrubbet sig rene med varmt vand fra nogle spande og klædt sig i nye lungier og rene,

hvide undertrøjer, stod de to drenge foran forsamlingen af deres familier, venner og naboer. Lampelyset flagrede i brisen og sendte gyldne lysglimt fra øje til øje, mens skyggerne jagtede hinanden på hytternes sivvægge. Qasim Ali erklærede, at afstraffelsen var blevet besluttet i rådet bestående af hinduistiske og muslimske venner og naboer. Deres straf for at slås om religion var, at de hver især skulle lære en hel bøn fra den andens religiøse højtider.

’På den måde vil retfærdigheden ske fyldest,’ sagde Qasim Ali den nat med sine barkfarvede, formildende øjne rettet mod de to unge mænd, ’fordi retfærdighed er en dom, der både er retfærdig og tilgivende. Retfærdigheden er ikke sket fyldest, før alle er tilfredse, sågar dem som krænker os, og som skal afstraffes af os. Som man kan se på den måde, vi har behandlet de to drenge, er retfærdighed ikke kun måden, hvorpå vi straffer dem, som har gjort noget forkert. Det er også måden, vi prøver at redde dem på.’

Jeg kan de ord udenad. Jeg skrev dem ned i min arbejdsdagbog kort tid efter, at Qasim Ali havde sagt dem. Og da jeg gik tilbage til min hytte den dag med Marias smerte, den dag med Josephs skam, tændte jeg en lampe, åbnede den sorte dagbog og kiggede på ordene på siden. Et eller andet sted i nærheden trøstede søstre og venner Maria og lindrede hendes sår og sønderbankede krop. I Josephs hytte tog Prabaker og Johnny Cigar den første vagt med at holde øje med deres nabo, mens han sov. Det var varmt på det tidspunkt, hvor aftenens lange skygger blev til nat. Jeg indåndede stilheden, der lå i luften, støvet og duftene fra bålene, hvor der blev lavet mad. Og der var stille i de mørke, tænkende øjeblikke, stille nok til at høre de små svedperler fra mit sørgende ansigt falde ned på siden i bogen, og en efter en brede sig som våde cirkler ud i ordene; retfærdig … tilgivende … straffe … og redde …

KAPITEL 12

En uge blev til tre, og en måned blev til fem. Undertiden, når jeg arbejdede i Colabas gader med mine turistkunder, løb jeg ind i Didier, Vikram eller nogle af de andre fra Leopolds. Undertiden så jeg Karla, men jeg talte aldrig med hende. Jeg havde ikke lyst til at møde hendes øjne, mens jeg var fattig og boede i slummen. Fattigdom og stolthed er hengivne blodsbrødre, indtil den ene altid og uundgåeligt dræber den anden.

Jeg havde overhovedet ikke set Abdullah i de fem måneder, men en række mærkelige og af og til bizarre beskeder blev leveret i slummen med nyt om ham. Jeg sad alene en morgen ved bordet i min hytte og skrev, da nogle ghettohunde vækkede mig fra mit arbejde med kraftig gøen, voldsommere end jeg nogensinde før havde hørt. Der var raseri og frygt i dem. Jeg lagde kuglepennen, men hverken flyttede mig fra stolen eller gik hen for at åbne døren. Hundene var ofte bidske om natten, men det var første gang, jeg nogensinde havde hørt så meget vildskab i dagtimerne. Lyden var fascinerende og foruroligende. Da jeg fornemmede, at flokken kom tættere på og langsomt nærmede sig min hytte, begyndte mit hjerte at hamre.

Striber af gyldent morgenlys stak gennem revner og sprækker i min hyttes skrøbelige sivvægge. Strålerne var fyldt med fnug, der hvirvlede rundt og blinkede, når folk skyndte sig forbi udenfor på stien. Råb og skrig blandede sig med hylene. Jeg så mig omkring. Den eneste form for våben i mit lille hus var en tyk bambuskæp. Jeg samlede den op. Larmen af gøen og stemmer samlede sig uden for min hytte, og det virkede, som om det koncentrerede sig uden for min dør.

Jeg åbnede det tynde stykke krydsfiner, som jeg brugte som dør og tabte med det samme kæppen. Der, en halv meter væk, stod en kæmpe brun bjørn. Dyret tårnede sig op over mig og fyldte døråbningen med frygtindgydende muskler og kæmpe pels. Den stod let på bagbenene med sine enorme poter løftet i skulderhøjde.

Dyrets tilstedeværelse drev ghettohundene til vanvid. Uden at turde komme inden for rækkevidde vendte hundene sig aggressivt mod hinanden i deres glubske raseri. Mens bjørnen ignorerede dem og den ophidsede folkemængde, bukkede den sig ned og lænede sig mod døren for at stirre ind i mine øjne. Øjnene var store, sansende og topasfarvede. Den knurrede. Bjørnens knurren var langt fra truende, det var en rumlende, brummende og mærkelig, beroligende lyd, mere sigende end den bøn, der blev fremmumlet i mit baghoved. Min frygt forsvandt, da jeg lyttede til den. Hen over den halve meters afstand mærkede jeg den vilde lyds resonans banke mod mit bryst. Den lænede sig tættere ind imod mig, indtil der kun var få centimeter mellem vores hoveder. Skum blev opløst til savl og dryppede fra dens våde, sorte kæber. Bjørnen ville ikke gøre mig fortræd. På en eller anden måde vidste jeg det bare. Bjørnens øjne udtrykte noget andet. Det varede kun få sekunder, men i den pulserende stilhed var dyrets sørgmodige budskab, ufortyndet af fornuft og så komplet følelsesladet, så intenst og rent, fra øje til øje, at det oplevedes meget længere, og jeg ønskede, at det ville fortsætte.

Hundene, der snappede efter hinanden og klynkede og hylede af intenst had og frygt, ønskede at flå i bjørnen, men var mere bange end rasende. Børn skreg, og folk flyttede sig hurtigt for at undgå hundene, der sloges. Bjørnen vendte sig tungt og langsomt, men langede hurtigt en solid pote ud efter hundene. Hundene spredte sig, og nogle af de unge mænd øjnede chancen for at jage dem længere væk med sten og pinde.

Bjørnen svajede fra side til side og vurderede mængden med sine store, bedrøvede øjne. Med frit udsyn til dyret lagde jeg mærke til, at den havde et læderhalsbånd på, fyldt med korte pigge. To kæder var fastgjort til læderhalsbåndet og blev i den anden ende holdt af to

mænd. Jeg havde ikke set dem før nu. De var bjørnepassere klædt i veste, turbaner og bukser, og det hele var i samme fantastiske, knaldblå farve. Selv deres bryst og ansigter var malet blå, ligesom metalkæderne og bjørnens halsbånd. Bjørnen vendte sig igen om mod mig. Det kunne ikke passe, at en af mændene, der holdt kæden, sagde mit navn.

'Mr. Lin? Du er mr. Lin, ikke?' spurgte han.

Bjørnen hældede med hovedet, som om den også stillede spørgsmålet.

'Jo!' råbte et par stemmer i mængden. 'Jo! Det er mr. Lin! Det er Linbaba!'

Jeg stod i døråbningen til min hytte og var for overrasket til at tale eller flytte mig. Folk lo og kom med opmuntrende råb. Et par af de mere modige børn krøb så tæt på, at de næsten kunne røre bjørnen med lynhurtige fingre. Deres mødre hvinede og lo og hentede dem tilbage i deres arme.

'Vi er dine venner,' sagde en af mændene med blåt ansigt på hindi. Hans tænder var blændende hvide mod det blå. 'Vi kommer med en besked til dig.'

Den anden mand tog en krøllet, gul konvolut op af lommen på sin vest og holdt den op, så jeg kunne se den.

'En besked?' fik jeg fremstammet.

'Ja, en vigtig besked til dig, sir,' sagde den første mand. 'Men først må du gøre noget. Du skal give et løfte, før vi kan aflevere beskeden. Et stort løfte. Du vil godt kunne lide det.'

De talte hindi, og jeg var ikke bekendt med ordet vachan, der betød løfte. Jeg trådte ud af hytten og kantede mig rundt om bjørnen. Der var flere mennesker, end jeg havde forestillet mig, og de stimlede sammen lige uden for bjørnens rækkevidde. Flere mennesker gentog hindiordet vachan. En masse stemmer sludrede på flere forskellige sprog, og råb, stenkast og gøende hunde skabte lydeffekter som et mindre oprør.

Støvet på den stenede sti fløj op i vindpust og hvirvlede rundt, og selv om vi var midt i en moderne by, kunne stedet med bambushytter og forskellige folk lige så godt have været en landsby i en glemt dal. Da jeg så bjørnepasserne tydeligt, viste de sig at være fantastiske skabninger. Deres bare arme og brystkasser var muskuløse under den blå maling, og deres bukser var dekoreret med sølvklokker og -plader og røde og gule silkekvaste. Begge mænd havde langt hår, filtret i lange dreadlocks så tykke som to fingre og med omviklet sølvtråd i spidsen.

Det gav et sæt i mig, da jeg mærkede en hånd på min arm. Det var Prabaker. Hans sædvanlige smil var overnaturligt bredt, og hans mørke øjne var lykkelige.

'Vi så heldige, du bor hos os, Lin. Du altid bringe så mange spændende oplevelser af den helt ikke-kedelige slags!'

'Jeg kom ikke med den her, Prabu. Hvad fanden siger de? Hvad vil de?'

'De har besked til dig, Lin. Men der er et vachan, et løfte, før de give beskeden. Der er en … du ved … en fælder.'

'En fælder?'

'Ja, helt klart. Det er det rigtige ord, ja? Fælder. Det betyde ligesom en lille hævn for at være sød,' grinede Prabaker lykkeligt og greb chancen for at dele en af sine engelske definitioner med mig. Det var en af hans vaner eller en tilfældighed, at de altid kom på de mest irriterende tidspunkter.

'Ja, jeg ved, hvad en fælde er, Prabu. Hvad jeg ikke ved, er, hvem de fyre er? Hvem er beskeden fra?'

Prabaker plaprede løs på hindi, begejstret over at være midtpunktet i ordvekslingen. Bjørnepasserne svarede ham rimeligt detaljeret og talte lige så hurtigt. Jeg forstod ikke meget af, hvad der blev sagt, men de, der stod så tæt på, at de kunne høre, hvad der blev sagt, brød ud i et latterbrøl. Bjørnen faldt ned på alle fire og snusede til min fod.

’Hvad sagde de?’

’Lin, de ikke fortælle, hvem der har sendt beskeden,’ sagde Prabaker, der havde svært ved at undertrykke sin egen latter. ’Det en stor hemmelighed, og de ikke sige det. De fået instrukser om at give dig denne besked uden forklaringer og med en fælder for dig, ligesom et løfte.’

’Hvad for en fælde?’

’Jo, ser du, du give bjørnen et kram.’

’Hvad skal jeg?’

’Kramme bjørnen. Du give ham en stor omfavnelse, sådan her.’

Han rakte ud og holdt mig i et fast kram, med sit hoved presset mod mit bryst. Forsamlingen jublede vildt, og bjørnepasserne hvinede begejstret i et højt toneleje, selv bjørnen havde rejst sig og dansede en dunkende pote-fodet jig. Den forvirrende og indlysende modvilje i mit ansigt fik folk til at grine endnu mere.

’Glem det,’ sagde jeg og rystede på hovedet.

’Åh, jo,’ lo Prabaker.

’Tager du gas på mig? Ikke tale om.’

’Takleef nahin!’ råbte en af bjørnepasserne højt. Intet problem! ’Det er ikke farligt. Kano er meget venlig. Kano er den venligste bjørn i hele Indien. Kano elsker mennesker.’

Han bevægede sig tættere på bjørnen og råbte ordrer på hindi. Da bjørnen Kano havde rejst sig i sin fulde højde, gik passeren ind og omfavnede ham. Bjørnen lagde sine poter rundt om ham og rokkede ham frem og tilbage. Efter et par sekunder slap den manden, og han vendte sig mod den tumultagtige applaus fra mængden med et strålende smil og et showmandsbuk.

’Glem det,’ sagde jeg igen.

’Årrh, kom nu, Lin. Giv bjørnen et kram,’ tryglede Prabaker og lo endnu mere.

’Jeg krammer ikke nogen som helst bjørn, Prabu.’

’Kom nu, Lin. Vil du ikke gerne vide, hvad det er, beskeden?’

’Nej,’

’Det kan være, det er vigtigt.’

’Jeg er ligeglad.’

’Du måske lide at kramme bjørn, Lin, ikke?’

’Nej.’

’Måske du kan.’

’Jeg vil ikke.’

’Jamen, måske du lade mig give dig et stort kram, til at øve dig på?’

’Nej. Tak, alligevel.’

’Jamen, bare kram den bjørn, Lin.’

’Jeg er ked af det.’

’Åh pleeeease, vil du ikke nok,’ lokkede Prabaker.

’Nej.’

’Jo, Lin, kram nu den bjørn,’ opmuntrede Prabaker og bad om støtte fra mængden. Der var hundredvis af folk stuvet sammen ved mit hus. Børn havde fundet risikable, men gode udsigtspunkter på toppen af nogle af de solide hytter.

’Gør det, gør det, gør det!’ plagede og råbte de.

Ved at se fra det ene grinende ansigt til det andet gik det op for mig, at jeg ikke havde noget valg. Jeg tog to skridt frem og rakte skælvende armene frem og pressede mig langsomt ind mod bjørnens langhårede pels. Han var overraskende blød under pelsen – næsten buttet. De tykke forben var dog kun muskler, og de lukkede sig rundt om mig i skulderhøjde med en massiv kraft, en umenneskelig styrke. Jeg vidste nu, hvordan det føltes at være fuldkommen hjælpeløs.

En skrækkelig tanke blev spundet i mit sind – Kano kunne knække min ryg så let, som jeg kunne knække en blyant. Bjørnens stemme brummede i brystet mod mit øre. En lugt af vådt mos fyldte mine næsebor. På samme tid var det en lugt af nye lædersko og et barns uldtæppe. Ud over det var der en gennemtrængende ammoniaklugt, som når ben bliver skåret over med en sav. Larmen fra mængden døde hen. Kano var varm. Kano bevægede sig fra side til side. Pelsen, som jeg holdt fast i med fingrene, var blød og foldede ligesom nakken på en hund. Jeg klamrede mig til pelsen og rokkede med ham. I det muskuløse greb fik jeg følelsen af, at jeg flød eller måske faldt fra et højt sted med ubeskrivelig fred og håb.

Hænder rystede mine skuldre, og jeg åbnede øjnene og så, at jeg var faldet ned på knæ. Bjørnen Kano havde løsnet sit greb og var allerede for enden af den korte sti, traskede væk med langsomme, dunkende skridt i selskab med sine passere og en kortege af folk og arrige hunde.

'Linbaba, er du okay?'

'Jeg har det fint, fint. Må være blevet … jeg blev svimmel eller …'

'Kano gav dig et ret godt klem, ja? Her er din besked.'

Jeg gik tilbage til min hytte og satte mig på det lille bord lavet af transportkasser. I den krøllede konvolut var der en maskinskrevet meddelelse på matchende gult papir. Den var skrevet på engelsk, og jeg havde mistanke om, at den var skrevet af en af de professionelle brevskrivere på Street of the Writers. Den var fra Abdullah.

Min Kære Broder

Salaam aleikum. Du fortalte mig, at du giver folk bjørnekram. Jeg formoder, det er en skik i dit hjemland, og selv om jeg synes, det er meget mærkeligt, og selv om jeg ikke forstår det, så tror jeg, at du må savne det, fordi vi har mangel på bjørne i Bombay. Så jeg sender dig en bjørn, du kan kramme. Venligst nyd det. Jeg håber, at han er

som at kramme bjørne i dit land. Jeg har travlt med nogle forretninger, og jeg er rask, Gud være lovet. Når jeg er færdig med mine forretninger, vil jeg snart komme tilbage til Bombay, Inshallah. Gud velsigne dig og din broder.

Abdullah Taheri

Prabaker stod til venstre for mig og læste langsomt meddelelsen højt.

’Aha, det fra den Abdullah, som jeg faktisk ikke bør fortælle dig, gør alle de slemme ting, men det gør han virkelig, selv om jeg samtidig ikke fortælle dig … at det gør han.’

’Det er uhøfligt at læse andres post, Prabu.’

’Uhøfligt, ja. Uhøfligt betyde, at vi godt kan lide at gøre det, selv om folk sige vi ikke må, ikke?’

’Hvem er disse bjørnefyre?’ spurgte jeg ham. ’Hvor bor de?’

’De tjene penge på den dansende bjørn. De oprindeligt fra U.P. – Uttar Pradesh, oppe nordpå i Moder Indien, men rejser rundt overalt. Lige nu de bor ved zhopadpattien i Navy Nagar området. Skal jeg følge dig derhen?’

’Nej,’ mumlede jeg og læste meddelelsen igen. ’Nej, ikke nu. Måske senere.’

Prabaker gik hen til den åbne dør i hytten, stoppede og kiggede eftertænksomt på mig med sit lille, runde hoved på skrå. Jeg lagde meddelelsen i lommen og så op på ham. Jeg troede, han ville sige noget – der var en lille, anstrengt koncentrationsrynke i hans pande – men det virkede, som om han ombestemte sig. Han trak på skuldrene. Han smilede.

’Kommer der syge folk i dag?’

’Et par stykker. Tror jeg. Senere.’

’Jamen, vi ses senere til frokostfesten, ikke?’

’Helt sikkert.’

’Er der … er der noget, jeg kan gøre for dig?’

’Nej. Tak.’

’Skal min nabo, hans kone, vaske din skjorte?

’Vaske min skjorte?

’Ja. Den lugte af bjørn. Du lugte af bjørn, Linbaba.’

’Det er okay,’ lo jeg. ’Jeg kan faktisk godt lide det.’

’Jamen, så jeg gå nu. Jeg ud og køre min fætter Shantus taxi.’

’Så okay da.’

’Helt i orden, jeg gå nu.’

Han gik, og da jeg igen var alene, myldrede slummens lyde frem omkring mig – gadehandlere, legende børn, leende kvinder og kærlighedssange larmende fra radioer på max forvrængning. Der var også dyrelyde, i hundredvis. Med kun få dage til at regnen kom, søgte mange omrejsende og entertainere, som de to bjørnepassere, ly i slumområderne rundt om i byen. Vores var vært for tre grupper slangetæmmere, et hold mænd med aber, adskillige papegøje- og sangfugleopdrættere. Mændene, der plejede at tøjre hestene på en åben plads nær Navy barakkerne kom hen til vores midlertidige stalde med deres rideheste. Geder, får, svin, kyllinger, tyre og vandbøfler, selv en kamel og en elefant – arealerne i slummen var blevet til en slags udbredt ark, der var tilflugtssted for den kommende oversvømmelse.

Dyrene var velkomne, og ingen satte spørgsmål ved deres ret til husly, men deres tilstedeværelse indebar nye problemer. Den første nat, de slog sig ned, lod mændene med aberne en af dem slippe fri, mens alle sov. Det gavtyveagtige dyr for rundt på toppen af flere hytter og sneg sig ind i hytten, hvor en gruppe slangetæmmere opholdt sig. Slangetæmmerne havde deres kobraer i overdækkede fletkurve, som var sikret med en bambusslå og en sten placeret på

toppen af hvert låg. Aben fjernede en af stenene og åbnede en kurv med tre kobraer. Fra et sikkert, fordelagtigt udsigtspunkt på toppen af hytten skreg aben, så slangetæmmerne vågnede og slog alarm.

’Saap alla! Saap alla! Saap!’ Slangerne kommer! Slanger!

Der var total forvirring, de søvnige slumboere løb omkring med petroleumslamper og brændende fakler og slog på hver eneste skygge og tæskede løs på hinandens fødder og skinneben med stokke og kæppe. Et par af de spinkle hytter blev trampet ned i den voldsomme trængsel. Qasim Ali fik endelig genoprettet ro og orden og organiseret slangetæmmerne i to grupper, som skulle finkæmme slummen systematisk, indtil de fandt kobraerne og fik dem lagt tilbage i deres kurve.

Blandt mange andre egenskaber var aberne også oplært til at være fortræffelige tyve. Ligesom de fleste slumkvarterer rundt om i byen var vores også en tyveri-fri zone. Uden låse på dørene og ingen hemmelige steder til at gemme ting, var aberne i paradis for tyve. Hver dag var de flove mænd med aberne tvunget til at opstille borde uden for deres hytter, hvor alle tingene, som aberne havde stjålet, blev udstillet og tilbageleveret til deres retmæssige ejere. Aberne havde en stor forkærlighed for glasarmringe, messingankelringe eller armbånd, som de fleste små piger gik med. Selv efter at mændene med aberne havde købt deres egen beholdning af billige smykker og pyntede abernes behårede arme og ben med dem, fandt aberne det stadig uimodståeligt at stjæle den type smykker.

Qasim Ali besluttede til sidst at sætte larmende bjælder på alle aberne, når de var i slummen. Dyrene fremviste en opfindsom snarrådighed ved at slippe af med bjælderne eller gøre dem tavse. Jeg så engang to aber komme listende hen ad den øde sti uden for min hytte i skumringen, med øjnene fulde af abekattestreger og skyldfølelse. En af dem havde haft succes med at fjerne bjælderne fra halsen. Den gik på sine bagben i takt med den anden abe og dæmpede støjen på den andens bjælder ved at holde om dem med begge sine små hænder. På trods af deres opfindsomhed

tydeliggjorde klokkeklangen deres normalt lydløse narrestreger og reducerede deres småforbrydelser og dyrepassernes vanære.

Ud over disse omrejsende var mange af dem, der boede i gaderne nær slummen, tiltrukket af den relative sikkerhed, der var ved vores hytter. De folk, der lavede et hjem til sig selv på hvert ledigt stykke jord og fortov, der var bredt nok til at støtte deres spinkle læskure og stadig tillod fodgængere at passere, var kendt som fortovsbeboere. Deres huse var de mest primitive, og af alle de millioner hjemløse i Bombay boede de under de mest barske og brutale forhold. Når monsunen slog til, var deres situation altid farlig og undertiden uholdbar, og mange af dem søgte tilflugt i slumområderne.

De kom fra alle dele af Indien; assamesere, tamiler, karnatakanere og gujaratiere, folk fra Trivandrum, Bikaner og Konarak. Under monsunen klemte 5.000 af disse ekstra sjæle sig ind i den allerede overfyldte slum. Hvis man trak pladsen optaget af dyrebåse, butikker, lagerarealer, gader, stræder og latriner fra, så overlod det cirka to kvadratmeter til hver mand, kvinde eller barn blandt os.

Den mere end sædvanligt overfyldte slum var årsag til nogle spændinger og yderligere vanskeligheder, men i det store hele blev de nytilkomne behandlet acceptabelt. Jeg hørte aldrig nogen foreslå, at de ikke skulle hjælpes eller bydes velkommen. Faktisk opstod de eneste alvorlige problemer uden for slummen. De 5.000 ekstra mennesker og de mange tusinde, som var strømmet til andre slumkvarterer, da monsunen nærmede sig, havde boet på gaderne. De havde foretaget alle deres indkøb i butikkerne rundt om i området. Deres indkøb var hver især ikke ret store – æg, mælk, te, brød, cigaretter, grøntsager, petroleum, børnetøj og så videre. Tilsammen løb det op i store summer og udgjorde en betydelig del af handlen i de lokale butikker. Da de flyttede til slumområderne, havde de en vis tendens til at bruge deres penge i de dusinvis af små butikker dér. De små, illegale forretninger solgte næsten det samme, som kunne købes i de lovlige butikker i de veletablerede indkøbsdistrikter. Der var butikker, der leverede mad, tøj, olier, bønner, petroleum, alkohol, hash og selv elektriske apparater.

Slummen var stort set selvforsynende, og Johnny Cigar – penge- og skatterådgiver for slumforretningerne – skønnede, at slumboerne brugt 20 rupier i slummen for hver rupi, de brugte uden for den.

Der var ingen af butiksejerne og de mindre forretningsmænd, der brød sig om nedgangen i deres eget salg og de blomstrende slumbutikkers succes. Da truslen om regn trak selv fortovsbeboerne ind i slummen, blev deres bitterhed vendt til raseri. De slog sig sammen med de lokale boligudlejere, bygningsentreprenører og andre, som frygtede og modsatte sig udvidelsen af slumområderne. Ved at samle ressourcerne hyrede de to hold bøller fra områder uden for Colaba og betalte dem for at angribe leverancerne til slumbutikkerne. De, der kom tilbage fra de store markeder med vognlæs af grøntsager, fisk eller tørrede varer til butikkerne i slummen, blev chikaneret, fik ødelagt deres varer og blev endda undertiden overfaldet.

Jeg behandlede flere børn og unge mænd, som var blevet angrebet af disse bander. Der havde været trusler om, at der ville blive kastet med syre. Ude af stand til at bede politiet om hjælp – politiet var blevet betalt for at opretholde et diskret snæversyn – gik slumboerne sammen for at forsvare sig. Qasim Ali dannede brigader af børn, som patruljerede i udkanten af slummen, og flere delinger af stærke unge mænd eskorterede dem, som ville besøge markederne.

Der var allerede opstået konflikter mellem vores unge mænd og de hyrede bøller. Vi vidste alle, at når monsunen kom, ville volden optrappes og tage til. Spændingen steg. Alligevel slog butikskrigen ikke slumboerne ud. Tværtimod oplevede butiksejerne inde i slummen en popularitetsstigning. De blev semihelte og tog initiativ til at svare igen med nedsatte priser og skabe en karnevalsatmosfære. Ghettoen var en levende organisme – for at imødegå eksterne trusler reagerede den med antistoffer som mod, solidaritet og den desperate, pragtfulde kærlighed, vi normalt kalder overlevelsesinstinktet. Hvis slummen svigtede, var der ingen andre steder og ikke noget som helst.

En af de unge mænd, som var kommet til skade under et angreb på vores vareleverancer, var en arbejder på byggeriet ved siden af slummen. Hans navn var Naresh. Han var 19 år gammel. Det var hans stemme og faste banken på den åbne dør til min hytte, der havde afbrudt den korte, stille stund, da mine venner og naboer have fulgt Kano og hans bjørnepassere ud af slummen. Uden at vente på mit svar gik Naresh ind i hytten og hilste på mig.

’Hej, Linbaba,’ hilste han på engelsk. ’Alle siger, du krammet den bjørn.’

’Hej, Naresh. Hvordan går det med armen? Skal jeg se på den?’

’Ja, hvis du har tid,’ svarede han og slog over i marathi, sit modersmål. ’Jeg tog en pause fra arbejdet og skal være tilbage om 15-20 minutter. Jeg kan komme tilbage senere, hvis du har travlt.’

’Nej, det er fint nu. Kom og sæt dig, så ser vi på det.’

Naresh havde fået en flænge på overarmen af en barberkniv. Såret var ikke dybt og burde være helet hurtigt med kun en omviklet bandage. Hans snavsede og fugtige arbejdsbetingelser fik dog risikoen for infektion til at stige. Bandagen, som jeg havde lagt på hans arm for kun to dage siden, var beskidt og våd af sved. Jeg fjernede den snavsede forbinding og lagde den i en plastikpose, som jeg senere smed på et af fællesbålene.

Såret var godt nok begyndt at vokse sammen, men var meget rødt med noget opblussende gullig-hvidt. Khaderbhais spedalske havde forsynet mig med en ti-liters beholder med et kirurgisk desinfektionsmiddel. Jeg brugte det til at vaske mine hænder, rense såret og skrabe det rent, til der ikke var spor af den hvide infektion. Det må have været ømt, men Naresh udholdt smerten udtryksløst. Da det var tørt, klemte jeg antibiotisk pudder ind i siderne på såret og lagde en frisk gazeforbinding og bandage på.

’Prabaker fortæller mig, at du nær blev fanget af politiet forleden aften, Naresh,’ sagde jeg på mit gebrokne marathi, mens jeg arbejdede.

’Prabaker har en skuffende vane med at fortælle alle sandheden,’ sagde Naresh med bekymret mine.

’Det siger du ikke,’ svarede jeg hurtigt, og vi lo begge.

Som de fleste maharashtrianere var Naresh glad for, at jeg prøvede at lære hans sprog, og som de fleste af dem talte han meget langsomt og meget tydeligt for at opmuntre mig til at forstå, hvad han sagde. For mig virkede det, som om der ikke var nogen paralleller mellem marathi og engelsk, for eksempel var der ingen ligheder eller bekendte ord, som der er mellem engelsk og tysk eller engelsk og italiensk. Alligevel var marathi et let sprog at lære, fordi Maharashtrafolket var begejstrede over, at jeg ville lære det, og meget ivrige efter at undervise.

’Hvis du bliver ved med at stjæle med Aseef og hans bande,’ sagde jeg mere alvorligt, ’bliver du taget.’

’Det ved jeg, men håber det ikke. Jeg håber Buddha, den oplyste, er på min side. Det er til min søster. Jeg beder til, at der ikke sker mig noget, forstår du, for jeg stjæler ikke til mig selv, men til min søster. Hun skal snart giftes, og vi kan ikke betale den lovede medgift. Det er mit ansvar. Jeg er den ældste søn.’

Naresh var modig, intelligent, hårdt arbejdende og sød ved de yngre børn. Hans hytte var ikke meget større end min, men han delte den med sine forældre og seks brødre og søstre. Han sov udenfor på den hårde jord for at lade de yngre få mere plads indenfor. Jeg havde flere gange besøgt hans hytte og vidste, at alt, hvad han ejede i denne verden, var opbevaret i en plasticpose – et ekstra sæt krøllet tøj, et par pæne bukser og en skjorte til formelle lejligheder og besøg i templet, en bog med buddhistiske vers, flere fotografier og et par toiletsager. Han ejede ikke andet. Han gav hver eneste rupi, som han tjente ved arbejde eller mindre tyverier, til sin mor og bad hende om småpenge, hvis han fik brug for det. Han drak, røg eller spillede ikke. Som en fattig mand uden nogen umiddelbare fremtidsudsigter havde han ingen kæreste og havde kun en lille chance for at få en. Den eneste underholdning han tillod sig selv var en tur i den billige biograf med sine arbejdskolleger en gang om ugen. Alligevel var han

en livsglad og optimistisk, ung mand. Nogle gange når jeg sent om aften gik hjem gennem slummen, så jeg ham krølle sig sammen på stien uden for familiens hytte, mens hans slanke, unge ansigt slappede af i søvne med et udmattet smil.

'Og hvad med dig, Naresh?' spurgte jeg og fæstnede bandagen med en sikkerhedsnål. 'Hvornår skal du giftes?'

Han rejste sig og bøjede sin slanke arm for at løsne den stramme bandage.

'Når Poonam er gift, er der to andre søstre, som skal giftes,' forklarede han smilende og vippede sit hoved fra side til side. 'De kommer først. Her i vores Bombay må den fattige mand lede efter ægtemænd, før han kan lede efter en kone. Er det ikke skørt? 'Amchi Mumbai, Mumbai amchi!' Det er vores Bombay, og Bombay er vores!

Han gik uden at takke mig, hvilket var ganske normalt for de folk, jeg behandlede i min hytte. Jeg vidste, at han ville invitere mig på aftensmad i sit hus en af de nærmeste dage eller komme med en gave bestående af frugt eller speciel røgelse. Folk viste taknemmelighed i stedet for at sige det, og jeg havde lært at acceptere det.

Da Naresh gik ud af min hytte med en ren bandage, kom der flere folk, der havde set ham, for at blive behandlet. Jeg tilså dem en efter en – rottebid, feber, betændte udslæt, ringorm – snakkede med hver eneste og fik en masse af den sladder, der konstant hvirvlede rundt i gaderne og rendestenene som allestedsnærværende støvdjævle.

Den sidste af disse patienter var en ældre kvinde, der var ledsaget af sin niece. Hun klagede over smerter i brystet, i den venstre side, men den ekstreme indiske blufærdighed gjorde undersøgelsen til en kompliceret affære. Jeg bad pigen om at tilkalde andre for at hjælpe. To af niecens unge venner kom for at hjælpe. Vennerne hold et tykt stoflagen op mellem den ældre kvinde og mig, så det fuldstændigt dækkede mit syn. Pigen stod ved siden af sin moster i en position, så hun kunne se over lagnet og se mig sidde på den anden side. Så

imens jeg rørte mit eget bryst her og der, efterlignede den unge niece mig og undersøgte sin mosters bryst.

’Gør det ondt her?’ spurgte jeg og undersøgte mit eget bryst over brystvorten. Bag afskærmningen undersøgte niecen mosterens bryst og stillede mit spørgsmål.

’Nej.’

’Hvad med her?’

’Nej, ikke der.’

’Hvad med her?’

’Ja, der gør det ondt,’ svarede hun.

’Og her? Eller her?’

’Nej, ikke der. En lille smule her.’

Med den pantomime og ved hjælp af hendes nieces usynlige hænder fik jeg fastslået, at den ældre kvinde havde to ømme knuder i brystet. Hun fortalte også, at hun havde oplevet smerte, når hun trak vejret dybt, og når hun løftede tunge ting. Jeg skrev en detaljeret seddel til Doktor Hamid om mine andenhåndsobservationer og mine konklusioner. Jeg havde kun lige afsluttet min forklaring til pigen, om at hun skulle tage sin moster med hen til Doktor Hamids konsultation med det samme og give ham min seddel, da jeg hørte en stemme bag mig.

’Hej du, fattigdom klæder dig godt. Hvis du nogensinde gik helt i hundene, ville du måske blive uimodståelig.’

Jeg vendte mig overrasket om for at se Karla læne sig op ad døren med korslagte arme. Et ironisk, skævt smil drejede hendes mundvige opad. Hun var klædt i grønt – løse silkebukser og en langærmet overdel med et sjal, der var mørkegrønt. Hendes sorte hår hang løst og blankt med et kobberfarvet skær i solen. Den grønne farve, som varmt, lavvandet hav i en drømmende lagune, flammede i hendes øjne. Hun var næsten for smuk, så smuk som en sommersolnedgangs rødmen på en himmelbred stribe af skyer.

’Hvor længe har du stået der?’ spurgte jeg leende.

’Længe nok til at se dit mærkelige helbredelsessystem baseret på tillid i funktion. Helbreder du folk med telepati nu?’

’Indiske kvinder er meget modvillige over for at få deres bryster undersøgt af fremmede,’ svarede jeg, da patienten og hendes pårørende var gået forbi Karla og havde forladt hytten.

’Ingen er perfekt, som Didier ville have sagt det,’ sagde hun drævende, med en hånlig grimasse, der kun kort tenderede et smil. ’Han savner dig forresten. Han bad mig om at hilse dig. Faktisk savner alle dig. Vi har ikke set meget til dig på Leopolds, siden du startede dette Røde Kors arbejde.’

Jeg var glad for, at Didier og de andre ikke havde glemt mig, men jeg så hende ikke i øjnene. Når jeg var alene, følte jeg mig sikker og havde tilfredsstillende travlt i slummen. Men når jeg mødte venner fra den anden side af de tilfældigt udbredte arealer, visnede en del af mig i skam. Frygt og skyld er mørke engle, der jager rige mænd, sagde Khader engang til mig. Jeg var ikke sikker på, om det var sandt, eller om han simpelthen bare ønskede, at det skulle være sandt, men erfaringsmæssigt vidste jeg, at håbløshed og ydmygelse jagede de fattige.

’Kom ind, kom ind. Det her er virkelig en overraskelse. Sid ned … sæt dig her, mens jeg lige … rydder lidt op.’

Hun gik over og satte sig på trætaburetten, mens jeg samlede en plastikpose op, der indeholdt brugte svampe og bandager og fejede det sidste affald i den. Jeg vaskede igen mine hænder med sprit og satte medicinen ind på hylderne i den lille reol.

Hun så sig omkring i den lille hytte, undersøgte alting med kritiske øjne. Da jeg fulgte hendes blik, så jeg mit lille hus som det lurvede, slidte, faldefærdige skur, det faktisk var. Fordi jeg boede alene i hytten, havde jeg betragtet den som luksuriøst rummelig i kontrast til de overfyldte hytter, der lå rundt om mig. Med hende ved min side virkede der tarveligt og trangt.

Den bare jord var revnet og formet i klumpede bølgedannelser. Huller så store som min næve gennemborede hver væg og udstillede mit liv for larmen og halløjet udenfor i det travle stræde. Børn kiggede ind gennem hullerne på Karla og mig og understregede, hvor lidt privatliv der var. Sivmåtterne i loftet hang tungt nedad og havde endda givet efter et par steder. Mit køkken bestod af en enkelt petroleumsovn, to kopper, to metaltallerkener, en kniv, en gaffel, en ske og et par krydderibeholdere. Det hele stod i en papæske, som blev opbevaret i et hjørne. Jeg havde for vane kun at købe nok mad til et enkelt måltid ad gangen, så der var ingen mad. Vandet blev opbevaret i en lertøjsmatka. Det var slumvand. Jeg kunne ikke tilbyde det, fordi jeg vidste, at Karla ikke kunne drikke det. Mine eneste møbler var et skab til medicin, et lille bord, en stol og en trætaburet. Jeg huskede, hvor henrykt jeg havde været, da jeg fik disse pindemøbler, hvor sjældne de var i slummen. Med hendes øjne så jeg revnerne i træet, skimmelsvampen, reparationerne, der var lavet med ståltråd og sejlgarn.

Jeg iagttog hende, som hun sad der på taburetten, tændte en cigaret og pustede røgen ud i den ene side af munden. Et jag af urimelig fortørnelse greb mig. Jeg var næsten gal over, at hun havde ladet mig se husets utiltalende sandhed.

'Det er … det er ikke meget. Jeg …'

'Det er fint,' sagde hun og læste mit hjerte. 'Jeg boede i en lille hytte som den her i Goa et år, engang. Og jeg var glad. Der går ikke en dag, hvor jeg ikke har lyst til at tage tilbage. Jeg tror undertiden, at størrelsen på ens lykke er omvendt proportional med størrelsen på ens hus.'

Hun løftede sit venstre øjenbryn i en høj bue, da hun sagde det og udfordrede mig til at svare og møde hende på sit niveau, og med den gestus var alt imellem os all right. Jeg var ikke fortørnet længere. Jeg vidste, eller var på en måde sikker på, at ønsket om, at mit lille hus skulle være større, mere strålende eller prægtigere, end det var, havde været i mine tanker, ikke hendes. Hun dømte ikke. Hun kiggede bare rundt og så alt, selv hvad jeg følte.

Min nabos 12-årige søn, Satish, kom ind i hytten og bar sin lille to-årige kusine på sin hofte. Han stillede sig tæt op ad Karla og stirrede ublufærdigt. Hun stirrede tilbage på ham lige så opmærksomt, og det slog mig, hvor ens de var i det øjeblik, den indiske dreng og den europæiske kvinde. Begge havde udtryksfulde munde med fyldige læber og hår, der var sort som nattehimlen, og skønt Karlas øjne var havgrønne og drengens var mørke, bronzefarvede, havde hvert par øjne det samme alvorlige udtryk fuldt af interesse og humor.

’Satish, chai bono,’ sagde jeg til ham. Lav noget te.

Han gav mig et hurtigt smil og skyndte sig ud. Karla var, så vidt jeg vidste, den første fremmede dame han nogensinde havde set i slummen. Han var begejstret over at få til opgave at servere for hende. Jeg vidste, at han i ugevis ville fortælle om det til de andre børn.

’Så, fortæl mig, hvordan fandt du mig? Hvordan kom du egentlig herind?’ spurgte jeg hende, da vi var alene.

’Kom ind?’ spurgte hun med rynket pande. ’Det er ikke forbudt at besøge dig, vel?’

’Nej,’ lo jeg, ’men det er heller ikke almindeligt. Jeg får ikke mange besøgende her.’

’Faktisk var det let. Jeg gik bare væk fra gaden og bad folk om at føre mig herhen til dig.’

’Og tog de dig bare med herhen?’

’Ikke ligefrem. De beskytter dig meget, at du ved det. De førte mig først hen til din ven, Prabaker, og han tog mig herhen.’

’Prabaker?’

’Ja, Lin, du brug for mig?’ sagde Prabaker og sprang ind gennem døren fra sit aflytningssted udenfor.

’Jeg troede, du skulle ud og køre taxi,’ mumlede jeg og anlagde det strenge udtryk, som jeg vidste, morede ham mest.

'Min fætter Shantus taxi,' sagde han bredt smilende. 'Skulle køre, ja, men nu min anden fætter, Prakash, han køre, mens jeg tager mine to timers frokostpause. Jeg henne ved Johnny Cigar, hans hus, da nogle folk kom med miss Karla. Hun gerne se dig, og jeg kom her. Det var rigtig godt, ikke?'

'Det er fint, Prabu,' sukkede jeg.

Satish kom tilbage bærende på en bakke med tre kopper varm, sød te. Han rakte dem til os og rev en lille pakke med fire Parle Gluco kiks op, som han bød med en højtidelig ceremonigestus. Jeg forventede, at han selv ville spise den fjerde kiks, men han lagde den i stedet på sin håndflade og afmærkede den i lige store dele med sin snavsede tommelfingernegl og brækkede den i to dele. Han målte de to dele mod hinanden og valgte det stykke, der var minimalt større, og gav det til Karla. Den anden halvdel gik til hans babykusine, som sad i hyttens døråbning og nippede glad til kiksen.

Jeg sad på den retryggede stol, da Satish kom over og satte sig på hug ved siden af mine fødder. Han hvilede sin skulder mod mit knæ. Jeg var storsindet nok til at forstå, at denne sjældne opvisning af hengivenhed var et gennembrud for Satish. På samme tid var jeg ikke større, end at jeg håbede, at Karla lagde mærke til det og var imponeret over det.

Da vi var færdige med vores te, samlede Satish de tomme krus og forlod hytten uden et ord. Ved døren sendte han Karla et langt, dvælende smil, mens han tog sin kusines hånd og førte hende væk.

'Han er en sød knægt,' bemærkende hun.

'Det er han. Han er min nabos søn. Du tændte virkelig noget i ham her i dag. Han er normalt meget genert. Nå, men hvad bringer dig forresten her til mit ydmyge hjem?'

'Åh, jeg var tilfældigvis lige i nabolaget,' sagde hun nonchalant og kiggede på hullerne i væggen, hvor et dusin små ansigter stirrede ind på os. Man kunne høre stemmerne fra andre børn, som spurgte Satish om Karla. Hvem er hun? Er hun Linbabas kone?

’Kom forbi, hvad? Det er ikke muligt, at du måske savnede mig bare en lille smule?’

’Hej, pres nu ikke citronen,’ drillede hun.

’Jeg kan ikke gøre for det. Det er en genetisk ting. Jeg stammer fra en lang række af citronpressere. Tag det ikke personligt.’

’Jeg tager alt personligt – det er, hvad det vil sige at være en person. Og jeg vil invitere dig på frokost, hvis du er færdig med dine patienter.’

’Jamen, jeg har faktisk en frokostaftale …’

’Nåh. Okay, men så …’

’Nej, nej. Du er velkommen til at deltage, hvis du vil. Det er en slags åben invitation. Vi holder en festfrokost i dag, lige her. Jeg ville blive rigtig glad, hvis du … ville være vores gæst. Jeg tror, du ville kunne lide det. Fortæl hende, Prabu, at hun ville kunne lide det.’

’Vi have en rigtig dejlig frokost!’ sagde Prabaker. ’Mit gode jeg har holdt min mave fuldstændig tom, så jeg kan fylde den helt op. Så god er maden. Du nyde den så meget, at folk vil tro, at du har en baby under dit tøj.’

’Okay,’ sagde hun langsomt og kiggede hen på mig. ’Han er en overbevisende fyr, din Prabaker.’

’Du skulle møde hans far,’ svarede jeg og rystede på hovedet med et opgivende træk på skulderen.

Prabakers bryst svulmede af stolthed, og han vippede lykkeligt med hovedet.

’Så hvor skal vi hen?’

’Det er henne ved Landsbyen i Himlen,’ fortalte jeg hende.

’Jeg tror ikke, jeg har hørt om den,’ sagde hun med rynket pande.

Prabaker og jeg lo, og den svagt mistænksomme fure ved hendes øjenbryn blev dybere.

’Nej, du har sikkert ikke hørt om den, men jeg tror, at du vil kunne lide den. Hør, du kan gå i forvejen med Prabaker. Jeg skal lige friskes op og skifte min skjorte. Jeg vil være der om et par minutter, okay?’

’Fint,’ sagde hun.

Vores øjne mødtes og frøs fast. Og af en eller anden grund blev hun stående og holdt forventningsfuldt øje med mig. Jeg forstod ikke hendes udtryk, og jeg prøvede stadig at gennemskue det, da hun tog et skridt hen imod mig og hurtigt kyssede mine læber. Det var et venligt kys, impulsivt, generøst og muntert, men jeg lod mig selv tro, at det var mere. Hun gik ud sammen med Prabaker, og jeg snurrede rundt på den ene fod og hviskede et jubeludbrud, mens jeg dansede en lille glædesdans. Jeg kiggede op og så, at børnene, der kiggede ind gennem hullerne i hytten, fniste af mig. Jeg skar ansigt ad dem, og de lo endnu mere og brød ud i små hvirvlende parodier på min dans. To minutter senere stoppede jeg min rene skjorte ned i bukserne og rystede vandet ud af mit hår, mens jeg halvløb gennem slumstræderne efter Prabaker og Karla.

Vores slum, som så mange andre i Bombay, opstod for at tjene en byggeplads’ behov – to 35-etagersbygninger, tårnene på World Trade Centeret, blev bygget på kysten ved Colababugten. Håndværkerne og arbejdsmændene, som byggede tårnene, boede i barakker, bittesmå slumbeboelser, på jorden, der stødte op til byggepladsen. Firmaerne, der planlagde og konstruerede store bygninger i de år, var tvunget til at skaffe sådan jord til beboelse. Mange af handelsmændene var omrejsende arbejdere, som udførte deres hverv, hvor der var behov for det, og hvis rigtige hjem var hundredvis af kilometer væk i andre stater. De fleste arbejdere, der var født i Bombay, havde simpelthen ikke noget hjem andet end det, de fandt med deres arbejde. Faktisk accepterede mange af mændene den risiko, der lå i det hårde og farlige arbejde, alene for at få tryghed i en af disse hytter.

Firmaerne var glade nok for at overholde loven, der betød, at man skulle stille jord og hytter til rådighed, fordi aftalen passede dem

eminent på andre måder. Sammenholdet, der blev plejet i arbejdernes slum, garanterede en følelse af enhed, familiær solidaritet og loyalitet over for firmaer, der behandlede dets ansatte godt. Rejsetiden til og fra arbejde var fjernet, når mændene boede på pladsen. Konerne, børnene og arbejdernes andre familiemedlemmer udgjorde en kilde af ekstraarbejdere. De blev hyret og sat til at arbejde fra dag til dag med øjeblikkelig varsel. Og hele arbejdsstyrken på flere tusinde folk var meget nemmere at udøve indflydelse på og i en vis udstrækning at kontrollere, når de boede i et enkelt fællesskab.

Da World Trade Centeret i den indledende fase blev planlagt, afsatte man et stort område og afmærkede mere end 300 jordstykker på hyttestørrelse. Efterhånden som arbejderne påtog sig et arbejde, modtog de et af stykkerne og en sum penge, som de kunne bruge på bambuspæle, sivmåtter, hamptov og gammelt tømmer. Hver mand byggede så sit eget hus med hjælp fra familie og venner. Udbredelsen af skrøbelige hytter spredte sig udad som et lavt, skrøbeligt rodsystem til de kommende kæmpetårne. Enorme, underjordiske brønde blev boret for at levere vand til samfundet. Rudimentære stræder og stier blev skrabet jævne. Til sidst blev et højt pigtrådshegn sat rundt i ydergrænsen for at holde slumstormere ude. Den lovlige slum var født.

Tiltrukket af de regelmæssige lønninger, som disse arbejdere fik, og ikke mindst af den rigelige levering af frisk vand, ankom slumstormere i løbet af kort tid og slog sig ned uden for indhegningen. Iværksættere, som etablerede chaibutikker og små købmandsforretninger, var de første, der fastgjorde deres små butikker til hegnet. Arbejdere fra det indhegnede, lovlige område krøb gennem hullerne i pigtråden for at bruge deres penge. Grøntsagsforretninger, skrædderbutikker og små restauranter var de næste, der kom. Spillebuler og andre steder med salg af alkohol eller charras fulgte hurtigt. Hver ny forretning klamrede sig fast til stedets indhegning, indtil der ikke var mere ledig plads på hegnet. Den illegale slum begyndte derefter at gro udad på de omkringliggende arealer af åbent land, der førte ud mod havet. Hjemløse folk sluttede

sig til i voksende antal og valgte steder til deres hytter. Nye huller blev lavet i hegnet. Slumstormerne brugte dem til at komme ind i den lovlige slum for at hente vand, og arbejderne brugte dem til indkøb i den illegale slum eller for at besøge nye venner.

Slumstormernes slum voksede hurtigt og med en tilfældig, behovsdrevet planløshed, der stod i uordentlig kontrast til de pæne stræder i arbejdernes slum. På et tidspunkt var der otte slumstormere for hver person i arbejdernes område, mere end 25.000 mennesker i alt, og opdelingen mellem den legale og illegale slum blev udflydende, camoufleret af trængslen.

Selv om Bombays kommunalstyre fordømte den ulovlige slum, og byggefirmafunktionærer frarådede kontakt mellem arbejdere og slumstormere, opfattede folket sig selv som én gruppe, deres dage, drømme og energi var sammenfiltret i virvaret i ghettolivet. For både arbejderne og slumstormerne var firmahegnet ligesom alle andre hegn, vilkårligt og irrelevant. Nogle af de arbejdere, som ikke havde tilladelse til at tage mere end den nærmeste familie med ind i den legale slum, inviterede deres familiemedlemmer til at bosætte sig på den anden side af hegnet. Venskaber trivedes blandt børnene på begge sider, ligesom kærligheds- eller arrangerede ægteskaber var almindelige. Festligheder på den ene side af hegnet var vel besøgt af beboere fra begge sider. Og fordi brande, oversvømmelser og epidemier ikke accepterede pigtrådsgrænser, krævede krisesituationer i den ene del af slummen tæt samarbejde af alle.

Karla, Prabaker og jeg bukkede os langt ned for at gå gennem en åbning i hegnet, og vi gik ind i den legale slum. En konvoj af børn marcherede ved siden af os, klædt i nyvaskede T-shirts og kjoler. De kendte godt Prabaker og mig. Jeg havde behandlet mange af børnene og renset og indbundet deres sår, hudafskrabninger og rottebid. Og flere af arbejderne, som var bange for at miste deres arbejde, når de havde fået mindre skader på byggepladsen, havde besøgt min gratis klinik i stedet for firmaets førstehjælpsfunktionær.

’Du kender da også alle,’ bemærkede Karla, da vi blev stoppet for femte gang af en gruppe naboer. ’Stiller du op som

borgmesterkandidat for det her sted, eller hvad?’

’Nej, sgu da. Jeg kan ikke fordrage politikere. En politiker er en, som lover dig en bro, selv om der ikke er en flod.’

’Den var god,’ mumlede hun med et glimt i øjet.

’Jeg ville ønske, jeg kunne sige, at det var min,’ grinede jeg. ’En skuespiller, der hedder Amitabh, sagde det.’

’Amitabh Bachchan?’ spurgte hun. ’Selve Big B?’

’Ja – kan du godt lide Bollywood film?’

’Selvfølgelig, hvorfor ikke?’

’Det ved jeg ikke,’ svarede jeg og rystede hovedet. ’Det troede jeg … bare ikke du kunne.’

Der opstod en pause, der udviklede sig til en kejtet tavshed. Hun var den første, der sagde noget.

’Men du kender da en masse mennesker her, og de kan rigtig godt lide dig.’

Jeg rynkede panden, oprigtig overrasket over antydningen. Det var aldrig faldet mig ind, at menneskene i slummen kunne lide mig. Jeg vidste, at nogle – Prabaker, Johnny Cigar, selv Qasim Ali Hussein – betragtede mig som en ven. Jeg vidste, at andre behandlede mig med respekt, der virkede ærlig og oprigtig. Men jeg havde ikke betragtet venskabet eller respekten som en del af det at være vellidt.

’Det er en særlig dag,’ sagde jeg smilende og prøvede at skifte emne. ’Folk har i årevis prøvet at få deres egen grundskole. De har cirka 800 børn i skolealderen, men skolerne milevidt omkring slummen er fyldte og kan ikke tage dem. Folk har organiseret deres egne lærere og fundet et godt sted til en skole, men myndighederne stritter stadig voldsomt imod.’

’Fordi det er en slum …’

’Ja. De er bange for, at en skole på en måde vil legalisere stedet. I teorien eksisterer slummen ikke, fordi den ikke er lovlig og ikke er

anerkendt.’

’Vi er ikke-folket,’ sagde Prabaker lykkeligt. ’Og de her er ikke-husene, som vi ikke-bor i.’

’Og nu har vi også en ikke-skole,’ konkluderede jeg for ham. ’Myndighederne gik endelig med til en form for kompromis. De gav dem tilladelse til at opføre en midlertidig skole i nærheden, og der vil snart blive etableret endnu en. Men de bliver nødt til at rive dem ned, når byggearbejdet er færdigt.’

’Hvornår vil det være?’

’Jamen, de har allerede bygget på tårnene i fem år, og der er omtrent yderligere tre års arbejde tilbage, måske mere. Ingen ved med sikkerhed, hvad der vil ske, når bygningerne er færdige. I teorien vil slummen i hvert fald blive ryddet.’

’Så vil alt det her forsvinde?’ spurgte Karla, drejede sig og lod blikket feje hen over barakbyen.

’Alt vil forsvinde,’ sukkede Prabaker.

’Men i dag er en stor dag. Kampen for skolen var lang, og undertiden ret så voldelig. Nu har folket vundet, og de vil få deres skole, så der holdes en stor fest i aften. I mellemtiden har en af mændene, som arbejder her, endelig fået en søn efter at have fået fem døtre på stribe, så han holder en speciel præ-festfrokost, og alle er inviteret.’

’Landsbyen i Himlen!’ lo Prabaker.

’Hvor er lige det sted? Hvor tager I mig hen?’

’Lige her,’ svarede jeg og pegede opad. ’Lige deroppe.’

Vi var kommet ud til udkanten af den lovlige slum, og tvillingeskyskrabernes megalitiske, enorme omfang dukkede op foran os. Betonstøbearbejdet var færdiggjort til tre-fjerdedele af højden, men der var ingen vinduer, døre eller installationer i de ufærdige bygninger. Uden lysglimt, genskær eller pynt til at afbøde de grå strukturers kompakthed, slugte de lyset i sig selv, slukkede det og blev siloer til oplagring af skygger. De hundredvis af

grottelignende huller, der med tiden ville blive til vinduer, tillod en form for tværkik ind i konstruktionen – et myretuebillede af mænd, kvinder og børn på hver etage, gående til og fra, op og ned og omkring med deres gøremål. På stueetagen var der en larm af slagtøj og ophidsende musik af tårnhøj ambition – den nervøse irritation fra generatorer, de nådesløse metal-på-metallyde fra hamrene og den pibende insisteren fra bore- og slibemaskiner.

Rækker af sariklædte kvinder, der bar fade med grus på hovederne, snoede sig gennem arbejdspladserne fra bunker af småsten lavet med håndkraft til de konstant roterende cementblandemaskiners gabende munde. For mine vestlige øjne var de svævende, feminine skikkelser i svagt rød, blå, grøn og gul silke malplacerede i byggepladsens fysiske turbulens. Alligevel vidste jeg, ved at have iagttaget dem i måneder, at de var uundværlige for arbejdet. De bar store mængder af sten, stål og cement på deres spinkle rygge, et rundt, fyldt fad ad gangen. De øverste etager var ikke blevet støbt, men støbekasserne med lodrette tværposter og understøttende bærebjælker var allerede på plads, og selv der 35 etager oppe i himlen arbejdede kvinderne ved siden af mændene. De fleste af dem var simple mennesker fra simple landsbyer, men deres udsigt ud over den store by var uden fortilfælde, for de byggede de højeste konstruktioner i Bombay.

'Højeste bygning i hele Indien,' sagde Prabaker med en ekspansiv bevægelse som en stolt ejendomsbesidder. Han boede i den illegale slum og havde overhovedet ikke noget med opførelsen at gøre, men han pralede med bygningerne, som var de hans eget design.

'Tja, i hvert fald de højeste bygninger i Bombay,' korrigerede jeg. 'Man har en flot udsigt deroppe. Vi spiser frokost på 23. sal. '

'Der … oppe?' sagde Karla med et udtryk af heftig skræk.

'Ikke noget problem, miss Karla. Vi ikke gå op i den bygning. Vi rejse på første klasse, i den meget fine elevator.'

Prabaker pegede på fragtelevatoren ophængt på ydersiden af bygningen i en gul stålkonstruktion. Hun iagttog platformen, der

raslede og rykkede sig opad på tunge kabler med en masse mænd og udstyr.

'Åh, fantastisk,' sagde Karla. 'Nu har jeg det med ét meget bedre.'

'Jeg har det også godt, miss Karla!' sagde Prabaker samtykkende med et kæmpe smil, mens han rykkede i hendes ærme og trak hende hen mod elevatoren. 'Kom, vi tage med elevatoren næste gang. Smukke bygninger, ikke?'

'Det ved jeg ikke. De ligner monumenter for et eller andet, der døde,' mumlede hun til mig, mens vi fulgte efter ham. 'Et eller andet meget upopulært … som … den menneskelige ånd, for eksempel.'

Arbejdsmændene, som styrede fragtelevatoren, råbte sikkerhedsinstruktioner til os, bryske i deres selvhøjtidelighed. Vi gik ind på den vibrerende platform med flere andre mænd og kvinder og en trillebør, der indeholdt værktøj og beholdere med nitter. Føreren blæste to skingre fløjtesignaler på sin metalfløjte og trak i håndtaget, der aktiverede de kraftfulde generatorer og kontrollerede vores opstigning. Motoren brølede, platformen rystede og kastede os mod panikhåndtagene, der var fastgjort til sidestanderne, og elevatoren begyndte langsomt, stønnende at bevæge sig opad. Der var intet bur omkring platformen, kun et gult rør i taljehøjde rundt om de tre åbne sider. I løbet af få sekunder var vi 50, 80, 100 meter over jorden.

'Hvad synes du om det?' råbte jeg.

'Jeg er skræmt fra vid og sans!' råbte hun tilbage med sine skinnende, mørke øjne. 'Det er fedt!'

'Er du bange for højder?'

'Kun når jeg er på dem! Jeg håber, du har reserveret på din fandens gode restaurant! Hvordan har du forresten tænkt dig, at vi skal spise frokost her? Tror du ikke, de skulle færdiggøre bygningen først?'

'De arbejder på de øverste etager nu. Denne elevator er konstant i brug. Den er normalt ikke til rådighed for arbejderne. Den er reserveret til trillebøre, byggematerialer og andre sager. Der er lang vej op, 30 trapper hver dag, og nogle steder er de lidt vanskelige at

passere. Mange af de folk, der arbejder på de øverste etager, bliver heroppe det meste af tiden. De bor heroppe. Spiser, arbejder og sover. De har husdyr og køkkener, ja alt. Gederne giver mælk, kyllinger giver æg, alt, hvad de har brug for, bliver sendt op til dem. Det er som en baselejr, som bjergbestigere bruger, når de bestiger Everest.'

'Landsbyen i Himlen!' råbte hun tilbage.

'Du har fanget det.'

Elevatoren stoppede på 23. sal, og vi snublede ud på en betonoverflade, hvor der spirede klumper af stålstænger og wirer frem som metalukrudt. Det var et enormt, huleagtigt rum, inddelt med lige stor afstand mellem søjlerne, bærende en baldakin af et fladt betonloft prydet med en slyngplante af kabler. Hvert fladt plan var uformildende gråt, hvilket gav en overraskende livlighed til menneske- og dyreskikkelserne, der stimlede sammen i den modsatte ende af etagen. Et område rundt om en af søjlerne var indhegnet med et fleksibelt, flettet hegn af bambus og blev anvendt som dyrebås. Halm og sækkelærred lå spredt ud som underlag til geder, høns, katte og hunde, der samlede føde midt i de kasserede madrester og skraldet i båsen. Sammenrullede tæpper og madrasser til de folk, der sov der, var stablet rundt om en anden søjle. Endnu en søjle var afmærket som et legeområde for børn med et par spil og små måtter spredt ud.

Som vi nærmede os forsamlingen, så vi, at et stort festmåltid var spredt ud på rene sivmåtter. Kæmpe bananblade fungerede som tallerkener. Et hold af kvinder øste portioner af safranris, alu palak, kheema, bhajee og andet mad op. En række petroleumsovne stod i nærheden, hvor de var i færd med at lave mere mad. Vi vaskede hænder i en tromle med vand, gik hen til de andre og satte os på gulvet mellem Johnny Cigar og Prabakers ven Kishore. Maden var meget mere pikant krydret med chili og karry, end det var muligt at få på restauranterne i byen, og meget mere lækker. Efter sædvane sad kvinderne ved deres egen banket, placeret cirka fem meter væk. Karla var den eneste kvinde i vores gruppe på 20 mænd.

’Hvad synes du om festen?’ spurgte Johnny Karla, da den første ret var blevet afløst af den anden.

’Den er alle tiders,’ svarede hun. ’Forbandet lækker mad. Forbandet pænt sted at spise.’

’Åh! Her kommer den nye far!’ råbte Johnny. ’Kom her, Dilip. Mød miss Karla, en af Lins venner, som er kommet for at spise med os.’

Dilip bukkede dybt med sine hænder presset sammen som en hilsen og gik så igen genert smilende for at holde opsyn med forberedelsen af te på to store komfurer. Han arbejdede som rigger på pladsen. Byggeformanden havde givet ham fri en dag for at organisere festmåltidet til sin familie og venner. Hans hytte var på den legale side af slummen, men tæt på min på den anden side af hegnet.

Ved siden af kvindernes banketområde, lige på den anden side af Dilips tekomfurer, prøvede to mænd at rense noget af væggen. Et ord, som nogen havde malet der, var stadig læseligt under deres skrubben. Det var ordet SAPNA skrevet med store, engelske blokbogstaver.

’Hvad er det der?’ spurgte jeg Johnny Cigar. ’Jeg har set det overalt på det seneste.’

’Det er slemt, Linbaba,’ hvæsede han og slog overtroisk korsets tegn. ’Det er navnet på en tyv, en goonda. Han er en slem fyr. Han har gjort onde ting over hele byen. Han er brudt ind i huse og har stjålet, ja endda dræbt.’

’Sagde du dræbt?’ spurgte Karla. Huden på hendes læber var stram, og kæberne låste sig fast i en hård, streng kurve.

’Ja!’ insisterede Johnny. ’I starten var der kun ord på plakater og lignende og på murene. Nu er det blevet til mord – koldblodigt mord. To mennesker blev dræbt i deres egne huse i går aftes.’

’Han er skør, denne Sapna, han bruger et pigenavn,’ snerrede Jeetendra.

Det var en god pointe. Ordet sapna, der betyder drøm, var feminint og et ganske almindeligt pigenavn.

’Ikke så skør,’ sagde Prabaker uenigt, mens øjnene glimtede, men med et alvorligt udtryk. ’Han siger, at han er tyvenes konge. Han taler om at lave en krig for at hjælpe de fattige og dræbe de rige. Det skørt, ja, men det en form for vanvid, som mange folk være enige i, inden i den stille del af deres hoveder.’

’Hvem er han?’ spurgte jeg.

’Ingen ved, hvem han er, Lin,’ sagde Kishore på engelsk i en flydende dræven med den amerikaneraccent, han havde lært af turisterne. ’En masse mennesker taler om ham, men ingen, jeg har talt med, har nogensinde set ham. Folk siger, han er søn af en rig mand. De siger, han er fra Delhi, og at han er blevet gjort arveløs. Men nogle siger også, at han er en djævel. Nogle tror, at det slet ikke er en mand, men en slags organisation. Der er hængt plakater op rundt omkring, plakater, der fortæller tyve og fattige stoddere i zhopadpattierne, at de skal gøre skøre ting. Og som Johnny sagde, er to mennesker blevet myrdet. Navnet Sapna bliver malet på mure og gader over hele Bombay. Politiet stiller en masse spørgsmål. Jeg tror, de er bange.’

’De rige mennesker er også bange,’ tilføjede Prabaker. ’De var rige folk, de der uheldige fyre, der blev dræbt i deres hjem. Denne Sapna fyr skrive sit navn med engelske bogstaver, ikke på hindi. Det en uddannet fyr. Og hvem tegnede det navn her, på det sted? De folk altid her, de arbejder eller sover altid her, men ingen set, hvem der skrev hans navn. Et uddannet spøgelse! Rige folk også bange. Ikke så tosset, denne Sapnafyr.’

’Madachudh! Pagal!’ spyttede Johnny igen. Svin! Galning! ’Han er et problem, denne Sapna, og problemet vil blive vores, at I bare ved det, fordi problemer er det eneste, vi fattige fyre har ret til at eje.’

’Jeg tror, vi skal ændre emnet, venner,’ afbrød jeg og så over på Karla. Hendes ansigt var blegt, og øjnene var opspærrede, fyldt med noget, der forekom som frygt. ’Er du okay?’

’Jeg har det fint,’ svarede hun hurtigt. ’Måske skræmte elevatorturen mig mere, end jeg regnede med.’

’Beklager for problem, miss Karla,’ undskyldte Prabaker med et panderynkende, omsorgsfuldt udtryk. ’Fra nu af, kun glad snak. Ikke mere snak om drab og mord og blod overalt i husene og alt det.’

’Det skulle vist dække det, Prabu,’ mumlede jeg gennem sammenbidte tænder og stirrede på ham.

Flere unge kvinder kom for at rydde vores bananblade væk og satte små fade med sød rabdi dessert til os. De stirrede på Karla med åben fascination.

’Hendes ben er for tynde,’ sagde en af dem på hindi. ’Man kan se dem gennem bukserne.’

’Og hendes fødder er for store,’ sagde en anden.

’Men hendes hår er meget blødt og har en god, sort, indisk farve,’ sagde en tredje.

’Hendes øjne har farve som lugten af ukrudt,’ sagde den første med et hånligt snøft.

’Vær forsigtige, søstre,’ lo jeg og talte hindi. ’Min veninde taler perfekt hindi, og hun forstår alt, hvad I siger.’

Kvinderne reagerede med chokeret skepsis og snakkede indbyrdes. En af dem bukkede sig ned for at stirre Karla ind i øjnene og spurgte hende højt, om hun talte hindi.

’Måske er mine ben for tynde, og mine fødder for store,’ svarede Karla på flydende hindi, ’men der er ikke noget i vejen med min hørelse.’

Kvinderne hvinede af glæde og stimlede sammen om hende og grinede lykkeligt. De plagede hende om at komme over til deres selskab og førte hende med over til kvindernes banket. Jeg holdt øje med hende i et stykke tid, overrasket over at se hende smile og endda grine i selskabet med kvinderne og de unge piger. Hun var den smukkeste kvinde, jeg nogensinde havde kendt. Det smukke ved en ørken ved daggry, en yndighed, der fyldte mine øjne og pressede mig til at holde vejret i tavs, dyb respekt.

Når jeg så hende der i Landsbyen i Himlen, så hende le, så chokerede det mig at tænke på, at jeg med vilje havde undgået hende i så mange måneder. Jeg var ikke mindre overrasket over, hvor let pigerne kunne røre ved hende, hvor let de rakte ud og strøg hendes hår eller tog hendes hænder i deres. Jeg opfattede hende mere som reserveret og næsten kold. På under et minut var disse kvinder mere familiære med hende, end jeg havde turdet være efter mere end et års venskab. Jeg erindrede det hurtige, impulsive kys, hun havde givet mig i hytten. Jeg huskede duften af kanel og jasmin i hendes hår og trykket fra hendes læber som søde vindruer fulde af sommersol.

Teen blev serveret, og jeg tog mit glas og stillede mig hen i nærheden af en af de store vinduesåbninger, der havde udsigt ud over slummen. Langt nede spredte slummens lasede kappe sig ud fra byggepladsen helt ud til kanten af havet. De smalle stræder, sløret af pjaltet udhæng, var kun delvist synlige og virkede mere som tunneler end gader. Røg steg op i faner fra kogeilden og stødte på en sløv, havvendt brise for senere at sprede sig over viften af kanoer, der fiskede ud for den mudrede kyst.

Inde i landet bag slummen var der et stort antal høje beboelsesejendomme, dyre hjem for de mellemrige. Fra min høje plads kunne jeg se ned på de fantastiske palmehaver og slyngplanter på toppene af nogle af dem, og den miniatureslum som de riges tjenestefolk havde bygget til sig selv på toppen af nogle andre. Mug og svamp vansirede hver eneste bygning, selv de nyeste. Jeg begyndte at betragte det som smukt, den nedbrydning og det forfald, der krøb over facaden på de fornemste konstruktioner – en plet af slutning, der spredte sig over hver lysende begyndelse i Bombay.

'Du har ret, det er en god udsigt,' sagde Karla blidt, da hun kom hen til mig.

'Jeg går undertiden her op om natten, når alle sover,' sagde jeg lige så blidt. 'Det er et af mine favoritsteder, hvor jeg kan være alene.'

Vi var tavse for en stund og så kragerne svæve og dykke over slummen.

’Og hvor kan du bedst lide at være alene?’

’Jeg kan ikke lide at være alene,’ sagde hun tørt og vendte sig i tide til at se mit udtryk. ’Hvad er der i vejen?’

’Jeg tror bare, jeg er overrasket. Jeg troede bare, jamen, jeg opfattede dig som en, der godt kunne lide at være alene. Jeg mener det ikke på en dårlig måde. Jeg opfatter dig bare som … til en vis grad som distanceret, ligesom hævet over det hele.’

’Du rammer forbi målet,’ smilede hun. ’Forbi det hele, vil jeg nærmere sige.’

’Wauv, to gange på en dag.’

’Hvad?’

’Det er anden gang på en dag, jeg har set et stort smil. Du smilede med pigerne før, og jeg tænkte, at det var første gang, jeg nogensinde har set dig smile rigtigt.’

’Jamen, selvfølgelig smiler jeg.’

’Misforstå mig ikke. Jeg kan godt lide det. Ikke-smilende kan være meget attraktive. Giv mig et ærligt udtryk i stedet for et falsk smil, en hvilken som helst dag. Det ser rigtigt ud på dig. Du ser, jeg ved ikke, nærmest tilfreds ud, når du ikke smiler, eller måske er ærlig det rigtige ord. Det ser på en måde rigtigt ud på dig. Eller det troede jeg, at det gjorde, indtil jeg så dig smile her i dag.’

’Selvfølgelig smiler jeg,’ gentog hun med rynkede øjenbryn og pande, mens hendes stramt sammenpressede læber kæmpede med smilet.

Vi tav igen og stirrede på hinanden i stedet for udsigten. Hendes øjne var koralrev-grønne, plettet med guld, og de skinnede med en lysende intensitet, der normalt er et tegn på lidelse eller intelligens eller begge. En let vind fik hendes skulderlange hår til at bevæge sig – hendes meget mørke hår med samme sort-brune farve som

hendes øjenbryn og lange øjenvipper. Hendes læber havde en fin, umalet pink farve, der delte sig for at afsløre spidsen af tungen mellem de lige hvide tænder. Hun lænede sig mod den vindueløse karm med foldede arme. Brisens tidevand bølgede gennem den løse silke på hendes bluse og både afslørede og skjulte hendes figur.

'Hvad grinede du og pigerne af?'

Hun løftede det ene øjenbryn i det bekendte, sardoniske, skæve smil.

'Snakker du hyggesnak med mig?'

'Det gør jeg måske,' lo jeg. 'Jeg tror, du gør mig nervøs. Undskyld.'

'Skidt med det. Jeg tager det som et kompliment – til os begge. Hvis du virkelig vil vide det, var det mest om dig.'

'Mig?'

'Ja, de fortalte om dengang, du krammede en bjørn.'

'Nå, det. Jamen, det var ret sjovt, tror jeg.'

'En af kvinderne efterlignede det udtryk, du havde i ansigtet, lige før du gjorde det, og de skraldgrinede af det. Men det sjoveste for dem var at finde ud af, hvorfor du gjorde det. Alle skiftedes til at gætte på hvorfor. Radha – hun sagde, at hun er din nabo, ikke?'

'Ja, hun er Satishs mor.'

'Jo, ser du, Radha sagde, at du krammede bjørnen, fordi du havde ondt af den. Det udløste en stor latter.'

'Det tror jeg gerne,' mumlede jeg tørt. 'Hvad sagde du?'

'Jeg sagde, at du sandsynligvis gjorde det, fordi du er den type, der er interesseret i alt og vil vide alt.'

'Det er sjovt, du siger det. En af mine kærester sagde engang til mig, for lang tid siden, at hun var tiltrukket af mig, fordi jeg var interesseret i alt. Hun sagde også, at hun forlod mig af samme årsag.'

Hvad jeg ikke fortalte Karla, var, at kæresten havde beskrevet mig som interesseret i alt og ikke engageret i noget. Den sved stadig. Den gjorde stadig ondt. Det var stadig sandt.

'Er du … er du interesseret i at hjælpe mig med noget?' spurgte Karla. Hendes stemme var pludselig alvorlig og betydningsfuld.

Nå, på den måde, tænkte jeg. Det er derfor, hun kom for at besøge mig. Hun har brug for noget. Den ondskabsfulde kat med såret stolthed skød ryg bag mine øjne. Hun savnede mig ikke – hun ville have mig til at gøre noget. Men hun var kommet, og hun havde spurgt mig, ikke nogen anden, og i det lå der en redning. Ved at se ind i de alvorlige grønne øjne kunne jeg fornemme, at det var sjældent for hende at spørge nogen om hjælp. Jeg fik også følelsen af, at der blev lagt ret meget, måske for meget, vægt på det.

'Selvfølgelig,' sagde jeg, varsom med ikke at tøve for længe. 'Hvad vil du have mig til at gøre?'

Hun slugte en klump, skubbede en iøjnefaldende modstræben til side og udløste en ordstrøm.

'Der er den her pige, en af mine venner. Hendes navn er Lisa. Hun har bragt sig i en meget uheldig situation. Hun begyndte at arbejde det her sted – et sted for fremmede prostituerede. Nå, men Lisa landede i store problemer. Nu skylder hun nogle penge, en masse, og denne Madame, som styrer stedet hvor hun arbejder, vil ikke lade hende gå. Jeg vil gerne have hende ud derfra.'

'Jeg har ikke meget, men jeg tror …'

'Det er ikke pengene. Jeg har pengene. Men kvinden, der styrer stedet, er kommet til at sætte pris på Lisa. Selv om vi betaler, vil hun ikke lade hende gå. Jeg ved, hvordan hun er. Det er personligt nu. Pengene er bare en undskyldning. Hvad hun virkelig vil, er at knække Lisa, lidt af gangen, indtil der ikke er noget tilbage. Hun hader hende, fordi Lisa er smuk og klog, og hun har karakterstyrke. Hun vil ikke lade hende rejse.'

'Vil du have os til at hjælpe hende med at bryde ud?'

’Ikke ligefrem bryde ud?’

’Jeg kender nogle folk,’ sagde jeg og tænkte på Abdullah Taheri og hans mafiavenner. ’De er ikke bange for at slås. Vi kunne bede dem om hjælp.’

’Nej jeg har også venner her. De kunne let få hende ud derfra, men det ville ikke stoppe gangsterne i at finde hende og få hende til at bøde for det senere. De er ikke til at spøge med. De bruger syre. Lisa vil ikke være den første pige, der får syre smidt i ansigtet, fordi hun kom på tværs af Madame Zhou. Det kan vi ikke risikere. Uanset hvad vi gør, bliver det nødt til at være på en måde, der overbeviser hende om at lade Lisa være i fred for altid.’

Jeg var utryg ved sagen. Jeg fornemmede, der lå mere i det, end Karla fortalte mig.

’Sagde du Madame Zhou?’

’Ja – har du hørt om hende?’

’En smule,’ nikkede jeg. ’Jeg ved ikke, hvor meget af det, man skal tro på. Folk siger nogle ret vilde og slemme ting om hende.’

’De vilde ting … det ved jeg ikke … men de slemme ting er sande, det kan jeg skrive under på.’

Jeg fik det ikke bedre af den grund.

’Hvorfor stikker hun ikke bare af, hende din ven? Hvorfor stiger hun ikke bare på et fly og fiser tilbage til – hvor var det, du sagde, at hun kom fra?’

’Hun er amerikaner. Hør, hvis jeg kunne få hende til at tage tilbage til staterne, ville der ikke være noget problem. Men hun vil ikke tilbage. Hun vil ikke forlade Bombay. Hun vil aldrig forlade Bombay. Hun er narkoman. Det er en stor del af det. Men der er mere end det – ting fra hendes fortid, ting, som hun ikke kan klare at konfrontere derovre. Så hun vil ikke af sted. Jeg har prøvet at overtale hende, med det hjælper ikke. Hun … hun vil bare ikke. Og jeg kan ikke sige, at jeg bebrejder hende. Jeg har selv mine gode grunde – ting i min

fortid, som jeg helst ikke vil tilbage til. Ting, som jeg ikke vil tage tilbage til.'

'Og du har en plan – til at få denne pige ud, skal jeg forstå?'

'Ja. Jeg vil have dig til at lade som om, du er fra den amerikanske ambassade, en slags overordnet konsulatembedsmand. Jeg har allerede arrangeret det. Du skal ikke gøre ret meget. Jeg vil være den, der siger mest. Vi fortæller dem, at Lisas far er en eller anden stor kanon i Amerika med forbindelser til regeringen, og at du har fået ordre til at få hende ud og holde øje med hende. Jeg har klaret alt, før du overhovedet træder ind ad døren.'

'Det lyder ret uklart for mig, Karla. Tror du, at det vil være nok?'

Hun tog en pakke beedier op af lommen og tændte to af dem med en lighter, idet hun holdt de små cigaretter i en hånd og legede med flammen over dem med den anden hånd. Hun rakte den ene til mig og tog et dybt sug af sin egen, før hun svarede mig.

'Det tror jeg. Det er det bedste, jeg har kunnet finde på. Jeg har gennemgået det med Lisa, og hun siger, at hun tror, det vil gå. Hvis Madame Zhou får sine penge, og hvis hun tror, at du er fra ambassaden, og hvis hun er overbevist om, at hun får problemer med ambassaden eller regeringen, hvis hun plager Lisa mere, så tror jeg, at hun lader hende være i fred. Det er en masse hvis'er, det ved jeg. Og en del af dem afhænger af dig.'

'Det afhænger vel også af hende, denne … Madame. Tror du, at hun vil tro på det – tro på mig?'

'Vi bliver nødt til at spille kortene rigtigt. Hun er mere udspekuleret end klog, men hun er ikke dum.'

'Tror du, at jeg kan gøre det?'

'Hvordan er din amerikanske accent?' spurgte hun med en lille, flov latter.

'Jeg var skuespiller engang,' mumlede jeg, 'i et andet liv.'

’Det er fantastisk!’ sagde hun og rakte ud for at røre min underarm. Hendes lange, slanke fingre føltes kolde mod min varme hud.

’Jeg er ikke sikker,’ sagde jeg med alvorlig mine. ’Det er et stort ansvar, hvis det ikke fungerer. Hvis der sker noget med den pige eller dig …’

’Hun er min veninde. Det er min idé. Det er mit ansvar.’

’Forstår du, jeg ville have haft det bedre med det, hvis jeg bare skulle kæmpe mig ind og kæmpe mig ud igen. Den her ambassade ting – der er så mange måder, hvorpå det kan gå galt.’

’Jeg ville ikke spørge dig, hvis jeg ikke troede, at det var den rigtige måde at gøre det på, og hvis jeg ikke var sikker på, at du kunne gøre det, Lin.’

Hun tav afventende. Jeg lod hende vente, men jeg kendte allerede svaret. Hun troede måske, at jeg overvejede det og prøvede at tage en beslutning. Faktisk tænkte jeg kun på, hvorfor jeg ville gøre det. Gør jeg det for hende? spurgte jeg mig selv. Er jeg engageret eller bare interesseret? Hvorfor krammede jeg bjørnen?

Jeg smilede.

’Hvornår skal det være?’

Hun smilede tilbage.

’Om et par dage. Jeg skal først lige ordne nogle ting for at gøre alting parat.’

Hun smed den færdigrøgede beedie væk og tog et skridt hen imod mig. Jeg troede, hun ville have kysset mig, men lige i det samme lød en opskræmt larm af råben og skrigen blandt folk, og de løb hen for at slutte sig til os ved vinduerne. Da folk stimlede sammen, skubbede Prabaker sit hoved ind under min arm ved siden af Karla.

’Myndighederne!’ råbte han. ’B.K.S. kommer! Bombay Kommunale Selskab. Se der!’

’Hvad er der? Hvad sker der?’ spurgte Karla. Hendes stemme forsvandt næsten i råb og skrig.

’Det er rådet. De vil rive nogle huse ned,’ råbte jeg tilbage med mine læber tæt på hendes øre. ’Det gør de cirka en gang om måneden. De prøver at holde slummen under kontrol, prøver at stoppe dens spredning ud over kanten, hvor den møder gaden.’

Vi så ned tæt på hovedgaden og så fire, fem, seks store, mørkeblå politilastbiler rulle ind på et åbent område, der var en form for ingenmandsland, indhegnet af slummens halvmåne. De tunge lastbiler var dækket med lærredspresenninger. Vi kunne ikke se ind i dem, men vi vidste, at de indeholdt politipatruljer, 20 eller flere mænd i hver lastbil. En lastbil med åbent lad, fyldt med kommunalarbejdere og deres udstyr, kørte op mellem de parkerede politibiler og stoppede tæt på hytterne. Flere befalingsmænd klatrede ned fra politilastbilerne og anbragte deres mænd i to rækker.

Kommunalarbejderne, som i øvrigt hovedsageligt selv var slumboere fra andre slumkvarterer, sprang ned fra lastbilen og gik i gang med nedrivningen. Hver mand havde et reb og en kastekrog, som han svingede op på taget af en hytte, indtil den sad fast. Han rykkede så i rebet, så den skrøbelige hytte faldt sammen. Folk havde kun lige tid nok til at samle det mest nødvendige – babyer, penge og papirer. Alt andet blev væltet og raget ned, petroleumsovne og gryder, poser og sengetøj, tøj og børns legetøj. Folk spredte sig i panik. Politiet stoppede nogle af dem og eskorterede enkelte unge mænd hen til de ventende lastbiler.

Folk ved vores vinduer blev stille, mens de så på. Fra vores fordelagtige udsigtspunkt kunne vi se ødelæggelsen langt under os, men vi kunne ikke engang høre den højeste larm fra den. På en måde ramte lydløsheden af denne systematiske, udrensende tilintetgørelse os alle. Jeg havde ikke lagt mærke til vinden før dette tidspunkt. Den var en klagende jammer i den nærmest uhyggelige stilhed. Jeg vidste, at overalt i denne 35-etagersbygning, over og under os, stod folk og stirrede som tavse vidner, præcis som vi gjorde.

Skønt bygningsarbejdernes hytter i den lovlige slum var i sikkerhed, stoppede alt arbejde på pladsen i sympati. Arbejderne vidste, at når

bygningen var færdig, ville det være deres egne hjem, der ville ligge i ruiner. De vidste, at ritualet, de havde set så mange gange før, ville udspille sig for sidste gang, ghettoen ville blive raseret og brændt, og en parkeringsplads for limousiner ville overtage dens plads.

Jeg så rundt på ansigterne omkring mig, ansigter ramt af medfølelse og skræk. I øjnene på nogle så jeg skammen ulme over det, rådets magt havde tvunget for mange af os til at tænke: Tak Gud … tak Gud for, det ikke er mig …

'Du rigtig heldig, dit hus sikker, Linbaba! Dit og mit også!' sagde Prabaker, mens vi så politiet og kommunalarbejderne kravle op på deres lastbiler og køre væk. De havde smadret og mejet et stort areal ned, 100 meter langt og 10 meter bredt, i det nordøstvendte hjørne af den illegale slum. Omkring 60 huse var blevet tilintetgjort, hjem for mindst 200 mennesker. Hele operationen havde taget mindre end 20 minutter.

'Hvor tager de hen?' spurgte Karla roligt.

'Det meste af det vil være tilbage igen i morgen ved samme tid. Næste måned kommer de og mejer dem ned igen eller nogle andre hytter som dem her, bare i en anden del af slummen. Så bliver de genopført. Men det er stadig et stort tab. Alle deres ting er ødelagte. De bliver nødt til at købe ny bambus, måtter og ting til at lave nye huse med. Og folk blev arresteret – vi ser dem måske ikke i månedsvis.'

'Jeg ved ikke, hvad der skræmmer mig mest,' meddelte hun, 'galskaben der smadrer folks huse, eller deres evne til at kunne holde det ud.'

De fleste havde forladt vinduet, men Karla og jeg blev stående tilbage lige så tæt, som vi var blevet skubbet og puffet sammen af mængden. Min arm lå rundt om hendes skulder. På jorden, 20 etager nede, begyndte folk at gennemgå resterne af deres hjem. Lærreds- og plastiktelte var allerede rejst til de ældre, babyer og de mindste børn. Hun vendte sig om imod mig, og jeg kyssede hende.

Hendes læbers stramme bue smeltede mod min i overgivelse af kød mod kød. Der var sådan en bedrøvet ømhed i det, at jeg i et sekund eller to flød frit og drev rundt i dets ubeskrivelige godhed. Jeg havde opfattet Karla som gadesmart, sej og næsten kold, men det kys var ren, uforfalsket sårbarhed. Den blide skønhed i det chokerede mig, og jeg var den første, der trak mig væk.

'Jeg er ked af det. Jeg vidste ikke …' snublede jeg over ordene.

'Det er okay,' smilede hun og lænede sig væk fra mig med sine hænder på mit bryst. 'Men vi gør måske en af de smukke piger ved festmåltidet jaloux.'

'Hvem?'

'Siger du, at du ikke har en kæreste her?'

'Nej. Selvfølgelig har jeg ikke det,' sagde jeg med rynket pande.

'Jeg bliver nødt til at holde op med at høre efter, hvad Didier siger,' sukkede hun. 'Det var hans idé. Han tror, at du må have en kæreste her i slummen. Han tror, at det er den eneste grund til, at du bor i slummen. Han sagde, at det er den eneste grund til, at nogen som helst udlænding ville bo i slummen.'

'Jeg har ikke en kæreste, Karla, ikke her eller andre steder. Jeg er forelsket i dig.'

'Nej, du er ikke!' bed hun mig af, og det var ligesom et slag.

'Jeg kan ikke gøre for det. For lang tid siden begyndte jeg …'

'Stop det!' afbrød hun mig igen. 'Det er du ikke! Det er du ikke! Åh Gud, hvor jeg hader kærlighed!'

'Du kan da ikke hade kærlighed, Karla,' sagde jeg og lo blidt og prøvede at lette hendes humør.

'Måske ikke, men man kan fandeme blive træt af den. Det er sådan en kæmpe arrogance at elske nogen, der er for meget af det rundt omkring. Der er for meget kærlighed i verden. Undertiden tænker jeg, at det er, hvad himlen er – et sted, hvor alle og enhver er lykkelige, fordi ingen nogensinde elsker nogen.'

Vinden piskede hendes hår op i ansigtet, og hun skubbede det tilbage med begge hænder og holdt det der med fingrene spredt ud som en vifte væk fra panden. Hun stod og stirrede ned på sine fødder.

'Hvad fanden er der sket med god, gammeldags, meningsløs sex uden nogen tilknyttede betingelser?' raspede hun med læberne trukket stramt over tænderne.

Det var ikke et spørgsmål, men jeg svarede på det alligevel.

'Jeg udelukker det ikke – som en nødløsning, så at sige.'

'Hør, jeg vil ikke være forelsket,' fastslog hun i en blidere tone. Hun løftede blikket og stirrede mig i øjnene. 'Jeg ønsker ikke, at nogen skal være forelsket i mig. Den har ikke været venlig over for mig, romantikken.'

'Jeg tror ikke, den er venlig over for nogen, Karla.'

'Præcis, min pointe.'

'Men når det sker, har man ikke noget valg. Jeg tror ikke, at det er noget, nogen af os gør efter eget valg. Og … jeg vil ikke lægge pres på dig. Jeg er bare forelsket i dig, det er det hele. Jeg har været forelsket i dig i et stykke tid, og til sidst måtte jeg sige det. Det betyder ikke, at du behøver at gøre noget ved det – eller ved mig for den sags skyld.'

'Jeg er stadig … jeg ved det ikke. Jeg er bare … hold da op! Men jeg er lykkelig for at holde af dig. Jeg kan rigtig godt lide dig. Jeg vil gerne holde af dig til op over begge ører, Lin, hvis det er nok.'

Hendes øjne var ærlige, og alligevel vidste jeg, at der var en masse, hun ikke havde fortalt mig. Hendes øjne var modige, og alligevel var hun bange. Da jeg gav efter og smilede til hende, lo hun. Jeg lo også.

'Er det nok for nu?'

'Selvfølgelig,' løj jeg. 'Selvfølgelig.'

Men jeg gik allerede rundt og rodede i de smadrede huse i mit hjerte og genopbyggede ruinen som menneskene i ghettoen hundreder af meter under os.

KAPITEL 13

Trods det at kun en håndfuld folk kunne påstå, at de havde set Madame Zhou med deres egne øjne, forsikrede Karla mig, at hun var hovedattraktionen for mange af dem, der besøgte Paladset. Hendes klienter var rige mænd; forretningsmænd på direktørniveau, politikere og gangstere. Paladset tilbød dem udelukkende udenlandske piger – for der havde aldrig arbejdet nogen indiske piger der – og udsøgte muligheder for at realisere deres vildeste seksuelle fantasier. De særeste af de ulovlige fornøjelser, der personligt var udtænkt af Madame Zhou, var genstand for forarget og åndeløs hvisken rundt om i byen, men indflydelsesrige kontakter og betydelige bestikkelser betød, at Paladset var immunt over for razziaer eller selv grundig inspektion. Og selv om der var andre steder i Bombay, der tilbød samme form for tilfredsstillelse og sikkerhed, var ingen af stederne lige så populære som Madame Zhous, fordi de ikke havde selve Madame. Når alt kommer til alt, var det ikke kvindernes dygtighed og yndighed, som man kunne få der, der fik mændene til at besøge Paladset, men mysteriet om den kvinde, de ikke kunne få – Madame Zhous usynlige skønhed.

Folk sagde, at hun var russer, men den detalje, ligesom alle de andre vedrørende hendes privatliv, kunne ikke verificeres. Det blev accepteret, sagde Karla, simpelthen fordi det var det mest vedholdende rygte. Man vidste dog med sikkerhed, at hun var ankommet til New Delhi i 60’erne, et årti, der var lige så vildt for den by, som det havde været for de fleste vestlige hovedstæder. Delhis nye bydel fejrede dengang sine 30 år, og den gamle bydel sine 300 år. Madame Zhou var 29 år, var de fleste kilder enige om. Legenden sagde, at hun havde været en KGB-officers elskerinde, og han havde hyret hendes unikke skønhed til at bestikke prominente embedsmænd fra Kongrespartiet. Kongrespartiet, der styrede Indien

i de år og virkede til at have en urørlig føring i hver landsdækkende meningsmåling. Mange trofaste i partiet – og selv deres fjender – troede, at Kongrespartiet fortsat ville regere det indiske moderland i hundrede år. Magt over kongresmænd betød derfor magt over nationen.

Sladderen om hendes år i Delhi gik lige fra skandaler og selvmord til politisk mord. Karla sagde, at hun havde hørt så mange forskellige versioner af historierne fra så mange forskellige folk, at hun var begyndt at tro, at sandheden, uanset hvordan den havde været, egentlig ikke var særlig vigtig. Madame Zhou var blevet en slags kuffertfigur, hvor folk pakkede deres egne detaljerede tvangstanker ind i hendes liv. En sagde, at hun besad en formue af kostbare ædelsten, som hun gemte i en hessiansæk, en anden udtalte sig med autoritet om hendes misbrug af forskellige stoffer, og en tredje hviskede om sataniske ceremonier og kannibalisme.

'Folk siger virkelig en masse mærkelige ting om hende, og jeg tror, meget af det bare er ævl, men summa summarum er, at hun er farlig,' sagde Karla. 'Lusket og farlig.'

'Aha.'

'Jeg laver ikke sjov. Undervurder hende ikke. Da hun flyttede fra Delhi til Bombay for seks år siden, var der en mordsag, og hun var midtpunktet i den. To meget betydningsfulde fyre endte med at dø i hendes Delhi Palads, begge med halsen skåret over. En af dem viste sig at være en kriminalkommissær. Retssagen faldt fra hinanden, da et vidne mod hende forsvandt, og et andet blev fundet hængt i døråbningen til sit hjem. Hun forlod Delhi for at starte op i Bombay, og inden for de første seks måneder skete der et nyt mord, kun en boligblok fra Paladset, og en masse mennesker kædede det sammen med hende. Men hun har så meget på så mange folk – ting, der går hele vejen op. De kan ikke røre hende. Hun kan stort set gøre, hvad hun har lyst til, fordi hun ved, at hun kan slippe af sted med det. Så hvis du vil ud af det, er det nu.'

Vi sad i en Humlebi, en af de allestedsnærværende sorte og gule Fiat taxier, og kørte mod syd gennem stålmarkedet. Der var stærk

trafik. Hundredvis af trætrækvogne, der var længere, højere og bredere end en bil, når den var fuldt lastet, trillede af sted mellem busser og lastbiler, skubbet af de barfodede dragere, seks mænd per vogn. Hovedgaden ved stålmarkedet var proppet med små og mellemstore butikker. De solgte alle former for metalhusholdningsartikler, lige fra petroleumskomfurer til rustfri stålvaske og næsten alle former for støbejerns- og metalpladeprodukter, som håndværkere, butiksmontører og dekoratører efterspurgte. Selve butikkerne var prydet med skinnende metalvarer, der hang blankpolerede i massevis og så kunstnerisk arrangeret, at de ofte tiltrak turisternes kameralinser. Bag de blanke, kommercielle gadeudstillinger var der imidlertid mindre, skjulte stræder, hvor mænd, der blev betalt med cents i stedet for dollars, arbejdede ved sorte og grynede smelteovne for at lave de skinnende fristelser.

Vinduerne i taxien stod åbne, men ikke en vind rørte sig. Det var varmt og roligt i den langsomt manøvrerende trafik. På vejen stoppede vi ved Karlas lejlighed, hvor jeg skiftede min T-shirt, jeans og støvler ud med et par selskabssko, et par skræddersyede, sorte bukser, en stivet, hvid skjorte og et slips.

'Det eneste jeg gerne vil ud af lige nu, er det her tøj,' brokkede jeg mig.

'Hvad er der i vejen med det?' spurgte hun med et drilagtigt glimt i øjet.

'Det klør og er skrækkeligt.'

'Det er da fint.'

'Jeg håber ikke, vi kommer ud for en ulykke – jeg ville hade at blive dræbt i det her tøj.'

'Faktisk klæder det dig rigtigt godt.'

'Åh, hold op, gør mig den tjeneste.'

'Hej, tag det nu til dig!' irettesatte hun med et venligt, bedrevidende smil. Hendes accent, den accent jeg var kommet til at elske og anså

for at være den mest interessante i verden, gav hvert ord den afrundede genklang, som jeg var så begejstret for. Musikken i accenten var italiensk, formen var tysk, humoren og attituden var amerikansk, og dens farve var indisk. 'At være så nærtagende, som du er, hvad tøjstil angår, er en form for forfængelighed, at du ved det. Det er også temmelig indbildsk.'

'Det har ikke noget med tøjstil at gøre. Jeg hader bare tøj.'

'Nej, du gør ej, du elsker tøj.'

'Hvad mener du? Jeg har et par støvler, et par jeans, en skjorte, to T-shirts og et par lungier. Det er det – hele min garderobe. Hvis jeg ikke har det på, hænger det på et søm i min hytte.'

'Det er min pointe. Du elsker tøj så meget, at du ikke kan holde ud at have andet på end de få ting, der føles absolut rigtigt.'

Jeg fingererede ved den stikkende skjortekrave.

'Jamen Karla, det her tøj er langt fra absolut rigtigt. Hvordan kan det være, at du har så meget tøj til mænd, forresten? Du har mere tøj til mænd, end jeg har.'

'De sidste to fyre, som boede hos mig, forlod mig lige pludselig.'

'Så pludseligt, at de efterlod deres tøj?'

'Ja.'

'Hvorfor?'

'En af dem … fik meget travlt,' sagde hun stille.

'Travlt med hvad?'

'Han havde overtrådt en bunke love, og så ville han sandsynligvis ikke tale med mig om det.'

'Sparkede du ham ud?'

'Nej,' sagde hun tonløst, men med en så klar fornemmelse af sorg, at jeg lod det ligge.

'Og … den anden fyr?'

’Det vil du ikke vide.’

Jeg ville gerne vide det, men hun drejede ansigtet væk for at stirre ud af vinduet, og der var en bestemthed i bevægelsen, der advarede og udelukkede. Jeg havde hørt, at Karla engang havde boet sammen med en, der hed Ahmed, en afghaner. Folk talte ikke meget om det, og jeg gik ud fra, at det var flere år siden, de var gået fra hinanden. I det år jeg havde kendt hende, havde hun boet alene i lejligheden, og det var ikke gået op for mig før det øjeblik, hvor dybt det billede af hende havde påvirket min fornemmelse for, hvem hun var, og hvordan hun boede. På trods af hendes indvending om at hun ikke kunne lide at være alene, havde jeg opfattet hende som en af de personer, der aldrig boede sammen med nogen – en, som fik besøg af andre eller tilmed lod dem overnatte, men aldrig mere end det.

Jeg kastede et blik bag på hendes hoved, på en lille del af hendes profil, på hendes bryster, der knap nok lavede synlige buler under det grønne sjal og de lange, tynde fingre, der lå sammenfoldet i hendes skød, og jeg kunne ikke forestille mig hende bo sammen med nogen. Morgenmad og nøgne rygge, badeværelseslarm og dårligt humør, huslig og halvgift, det var umuligt at se hende i det. Omvendt fandt jeg det lettere at forestille mig Ahmed som den afghanske værelseskammerat, jeg aldrig havde mødt, end det var at forestille mig hende som alt andet end alene og … fuldkommen.

Vi sad tavse i fem minutter i en stilhed justeret af taxameterets langsomme metronom. Et orange banner hang ned fra bilens instrumentbræt og proklamerede, at chaufføren, som så mange andre i Bombay, var fra Uttar Pradesh, en stor og folkerig stat i Nordøstindien. Vores langsomme fremdrift gennem trafikkaoset gav ham mange muligheder for at studere os i bakspejlet. Han var nysgerrig. Karla havde talt til ham på flydende hindi og givet ham en præcis kørselsbeskrivelse hen til Paladset. Vi var fremmede, der opførte os som lokale. Han besluttede sig for at teste os.

’Fandens trafik!’ mumlede han for sig selv på hindislang, men blev ved med at se i spejlet. ’Hele den forbandede by er forstoppet i dag.’

’20 rupier i drikkepenge vil måske være et godt afføringsmiddel,’ fyrede Karla tilbage på hindi. ’Hvad laver du, lejer du denne taxi på timebasis? Få lidt fart på, broder!’

’Ja, miss!’ svarede chaufføren på engelsk med henrykt latter. Han lagde mere energi i at tyrannisere sin vej gennem trafikken.

’Så, hvad skete der med ham?’ spurgte jeg hende

’Med hvem?’

’Med den anden fyr, du boede sammen med – ham, som ikke overtrådte en bunke love.’

’Han døde, hvis du absolut vil vide det,’ sagde hun med sammenbidte tænder.

’Så … hvordan døde han?’

’De siger, at han tog gift.’

’De siger?’

’Ja,’ sukkede hun og så væk for at lade øjnene flyde med mængden af mennesker på gaden.

Vi kørte for en stund i tavshed, og så måtte jeg sige noget.

’Hvem … hvem af dem ejede den påklædning, som jeg har på? Lovovertræderen eller den døde?

’Den døde.’

’O… kay.’

’Jeg købte det for at begrave ham i det.’

’Pis!’

’Pis … hvad for noget?’ spurgte hun og vendte sig mod mig med et hårdt udtryk.

’Pis … ikke noget … men husk at give mig navnet på dit renseri.’

’Vi fik ikke brug for det. De begravede ham i … i en anden påklædning. Jeg købte jakkesættet, men vi brugte det ikke.’

’Jeg forstår …’

’Jeg sagde til dig, at du ikke ville vide det.’

’Nej, nej, det er okay,’ mumlede jeg og følte faktisk en grum, skjult lettelse over, at den tidligere elsker var død, borte og ikke nogen konkurrent til mig. Jeg var dengang for ung til at vide, at døde elskere er de sejeste rivaler. ’Karla, det var ikke min mening at snage, men du må da indrømme, at det er en smule klamt – vi er på vej til en farlig mission, og jeg sidder i en død fyrs begravelsesjakkesæt.’

’Du er bare overtroisk.’

’Nej, jeg er ikke.’

’Jo, du er.’

’Jeg er ikke overtroisk.’

’Jo, du er.’

’Nej, jeg er ikke.’

’Selvfølgelig er du det!’ sagde hun og gav mig sit første ægte smil, siden vi satte os ind i taxien. ’Alle i hele verden er overtroiske.’

’Jeg gider ikke skændes om det. Det betyder måske uheld.’

’Lad være med at bekymre dig,’ lo hun. ’Vi skal nok klare det. Her er dine visitkort. Madame Zhou samler på dem. Hun vil bede om et. Og hun beholder det i tilfælde af, at hun har brug for en tjeneste fra dig. Men hvis det nogensinde kommer så vidt, vil hun finde ud af, at du for længst har forladt ambassaden.’

Kortene var lavet af perlehvidt lærredspapir med struktur, og ordene var udført i flydende sort kursiv. De erklærede, at Gilbert Parker var en konsulær departementschef på den amerikanske ambassade.

’Gilbert?’ fnøs jeg.

’Ja, og?’

’Og, hvis denne taxi bliver smadret, hiver de min krop ud af bilvraget iklædt dette tøj og identificerer mig som Gilbert. Jeg føler mig slet

ikke bedre tilpas, Karla, det siger jeg dig bare.'

'Jamen, du bliver nødt til at nøjes med Gilbert indtil videre. Der findes faktisk en Gilbert Parker på ambassaden. Hans tjeneste i Bombay slutter i dag. Det er derfor, vi har valgt ham – han tager tilbage til Staterne i aften. Så alt vil flaske sig. Jeg tror ikke, at hun vil undersøge dig grundigt alligevel. Måske en telefonopringning, men det gør hun nok ikke engang. Hvis hun vil i kontakt med dig, så vil hun gøre det gennem mig. Hun havde nogle problemer med den britiske ambassade sidste år. Det blev dyrt for hende. Og en tysk diplomat blev involveret i noget rod på Paladset for et par måneder siden. Hun blev nødt til at trække på en masse tjenester for at dække over det. Ambassaderne er de eneste, der virkelig kan skade hende, så hun vil ikke lade det gå for vidt. Bare vær venlig og bestemt, når du taler til hende. Og tal lidt hindi. Hun vil forvente det. Og det vil dække over eventuelle problemer med accenten. Det er en af grundene til, at jeg bad dig om at hjælpe mig med det her, forstår du? Du har lært meget hindi af en, som kun har været her et år.'

'14 måneder,' korrigerede jeg hende og følte mig forurettet af hendes kortere skøn. 'Først de to måneder da jeg ankom til Bombay, så seks måneder i Prabakers landsby og nu næsten seks måneder i slummen. 14 måneder.'

'Ja … okay … 14 måneder.'

'Jeg troede ikke, at nogen fik lov til at møde Madame Zhou,' sagde jeg og håbede på at ændre hendes ansigts forvirrede, utilpasse udtryk. 'Du sagde, at hun skjulte sig og aldrig talte med nogen.'

'Det er også sandt, men det er en lille smule mere kompliceret end som så,' svarede Karla blidt. Et strejf af erindringer kastede en skygge i hendes øjne et øjeblik, men så koncentrerede hun sig igen med en tydelig anstrengelse. 'Hun bor på øverste etage og har alt, hvad hun har brug for deroppe. Hun går aldrig ud. Hun har to tjenere, som henter mad, tøj og ting til hende. Hun kan bevæge sig rundt i bygningen uden at blive set, fordi der er en masse skjulte gange og trapper. Hun kan se ind i de fleste værelser gennem

tovejsspejle eller metalluftkanaler. Hun kan godt lide at iagttage. Undertiden taler hun til folk gennem en skærm. Du kan ikke se hende, men hun kan se dig.’

’Hvordan ved man så, hvordan hun ser ud?’

’Hendes fotograf.’

’Hendes hvad?’

’Hun får taget fotografier af sig selv. Et nyt cirka hver måned. Hun giver dem til favoritklienterne.’

’Det er temmelig skørt,’ mumlede jeg, egentlig ikke interesseret i Madame Zhou, men jeg ville bare gerne have Karla til at blive ved med at snakke. Jeg så på hendes lyserøde læber, der formede hvert ord – læber, som jeg havde kysset for kun få dage siden – og hendes talende mund var en perfekt, sublim udgave af fuldendte læber. Hun kunne have læst op af en månedgammel avis, og jeg ville have været lige så henrykt over at betragte hendes ansigt, hendes øjne og læber, når hun talte.

’Hvorfor gør hun det?’

’Gør hvad?’ spurgte hun og kneb øjnene lidt sammen.

’Hvorfor gemmer hun sig sådan væk?’

’Det tror jeg ikke, der er nogen, der ved.’ Hun tog to beedier frem, tændte dem og gav mig en. Det så ud, som om hendes hånd rystede. ’Det er, som jeg tidligere har sagt – der er så meget vanvittig snak om hende. Jeg har hørt folk sige, at hun blev forfærdeligt vansiret i en ulykke, og at hun gemmer sit ansigt på grund af det. De siger, at billederne er retoucherede for at dække arrene. Jeg har hørt folk sige, at hun lider af spedalskhed eller en anden sygdom. En af mine venner sagde, at hun slet ikke findes. Han siger, at det er en løgn, en slags sammensværgelse, for at dække over dem, der driver stedet, og hvad der sker der.’

’Hvad tror du?’

’Jeg … jeg har talt med hende gennem skærmen. Jeg tror, at hun er så utrolig psykopatisk forfængelig, at hun på en måde hader sig selv for at blive gammel. Jeg tror, hun ikke kan tåle at være mindre end perfekt. En masse mennesker siger, at hun var smuk. Du vil helt sikkert blive overrasket. En masse mennesker siger det. På sine fotografier er hun ikke en dag ældre end 27 eller 30. Der er ingen furer eller rynker. Der er ingen mørke rande under øjnene. Hvert sort hår sidder perfekt. Jeg tror, at hun er så forelsket i sin egen skønhed, at hun aldrig vil lade nogen se sig, som hun virkelig er. Jeg tror, hun er … det er, som om hun er sygeligt forelsket i sig selv. Jeg tror, at selv om hun blev 90, ville de månedlige fotos stadig vise den samme udtryksløse 30-årige.’

’Hvorfra ved du så meget om hende?’ spurgte jeg. ’Hvordan mødte du hende?’

’Jeg er en, der skaffer de ønskede resultater. Det er en del af mit job.’

’Det siger mig ikke meget.’

’Hvor meget behøver du at vide?’

Det var et enkelt spørgsmål, og der var et enkelt svar – Jeg elsker dig, og jeg vil vide alting – men der var en hård tone i hendes stemme og et koldt lys i hendes øjne, så jeg vaklede.

’Jeg vil ikke snage, Karla. Jeg vidste ikke, det var et så ømtåleligt emne. Jeg har kendt dig i mere end et år og okay, jeg har ikke set dig hver dag eller endda hver måned, men jeg har aldrig spurgt dig om, hvad du laver, eller hvad du lever af. Jeg synes ikke, det kvalificerer mig til at være den nysgerrige type.’

’Jeg sætter folk sammen,’ sagde hun og slappede lidt af, ’og sørger for, at de har det tilpas sjovt til, at de afslutter en handel. Jeg bliver betalt for at holde folk i godt humør og opfylder deres ønsker, så de indgår aftaler. Nogle af dem – temmelig mange faktisk – ønsker at tilbringe tid i Madame Zhous Palads. Det reelle spørgsmål er, hvorfor folk er så vilde med hende. Hun er farlig. Jeg tror, hun er fuldstændig vanvittig. Men folk vil gøre næsten alt for at møde hende.’

'Hvad tror du?'

Hun sukkede irriteret.

'Jeg ved det ikke. Det er ikke kun det med sex. Der er ingen tvivl om, at det er de pæneste udenlandske piger i Bombay, der arbejder for hende, og hun oplærer dem til meget særprægede specialiteter, men folk ville stadig komme der, selv om der ikke var nogen vidunderlige piger. Jeg forstår det ikke. Jeg har gjort, hvad folk ønsker og taget dem med til Paladset. Et par stykker af dem har endda mødt hende personligt, ligesom jeg gjorde gennem skærmen, men jeg har aldrig kunnet regne det ud. De kommer ud fra Paladset, som havde de været i audiens hos Jeanne d'Arc. De er høje af det. Men sådan har jeg det ikke. Hun giver mig myrekryb, og det har hun altid gjort.'

'Du er ikke særlig vild med hende, vel?'

'Det er værre end det, jeg hader hende, Lin. Jeg hader hende, og jeg ville ønske, at hun var død.'

Det var min tur til at trække mig væk. Jeg slyngede stilheden omkring mig som et tørklæde og stirrede forbi hendes bløde, skulpturelle profil ud i den tilfældige skønhed på gaden. Helt ærligt, så betød Madame Zhous mysterium ikke noget for mig. Jeg havde ikke nogen interesse i hende ud over den mission, som Karla havde givet mig. Jeg var forelsket i den smukke, schweiziske kvinde, der sad ved siden af mig i taxien, og hun var mystisk nok. Jeg ønskede at lære hende at kende. Jeg ønskede at vide, hvorfor hun slog sig ned i Bombay, hvad hendes forbindelser til den ejendommelige Madame Zhou var, og hvorfor hun aldrig talte om sig selv. Men uanset hvor meget jeg ønskede at vide … alt … alt om hende, kunne jeg ikke presse på. Jeg havde ikke ret til at spørge om mere, fordi jeg selv holdt mine hemmeligheder fra hende. Jeg havde løjet for hende ved at sige, at jeg kom fra New Zealand, og at jeg ikke havde nogen familie. Jeg havde ikke engang fortalt hende mit rigtige navn. Og fordi jeg var forelsket i hende, følte jeg mig fanget af de løgne. Hun kyssede mig, og det var dejligt, ærligt og dejligt. Men jeg vidste ikke, om ærligheden i det kys var begyndelsen eller slutningen for os. Mit stærkeste håb var, at missionen ville bringe os sammen. Jeg

håbede, at det ville være nok til at nedbryde begge vores mure af hemmeligheder og løgne.

Jeg undervurderede ikke opgaven, hun havde givet mig. Jeg vidste, at det kunne gå galt, og at jeg måske blev nødt til at slås for at få Lisa ud af Paladset. Jeg var klar. Jeg havde en kniv i en læderskede stoppet ned i bukselinningen under skjorten. Den havde et langt, tungt, skarpt blad. Jeg vidste, at med en god kniv ville jeg kunne klare to mænd. Jeg havde kæmpet med mænd i knivslagsmål før i fængslet. En kniv i hånden på en mand, som ved, hvordan han skal bruge den, og som ikke er bange for at stikke den ind i en anden mands krop, er stadig, på trods af dens ældgamle oprindelse, det mest effektive nærkampvåben efter pistolen. Som jeg sad der i taxien, stille og roligt, forberedte jeg mig på kampen. En lille film, en forpremiere på blodsudgydelsen, som ville ske, afspillede sig i mine tanker. Jeg blev nødt til at have min venstre hånd fri for at lede eller trække Lisa og Karla ud af Paladset. Min højre hånd skulle bruges til at rydde vejen gennem enhver modstand. Jeg var ikke bange. Jeg vidste, at hvis kampen startede, når kampen startede, så ville jeg snitte, slå og stikke uden at tænke.

Taxien havde listet sig gennem den kvælende trafik, og vi satte farten op på de bredere veje nær en stejl bro. En velsignelse af frisk vind afkølede os, og hår, som før havde hængt slapt og vådt af sved, tørrede på sekunder. Karla rørte uroligt på sig, smed sin beedie cigaret ud af vinduet og gennemrodede sin lakskuldertaske. Hun tog en pakke cigaretter op. Den indeholdt tykke, færdiglavede joints med tynde ender, der var snoede. Hun tændte en.

’Jeg har brug for et kick,’ sagde hun og inhalerede dybt. Den blomsterbladede duft af hash foldede sig ud i taxien. Hun tog et par hiv og tilbød mig jointen.

’Tror du, det hjælper?’

’Sikkert ikke.’

Det var stærk Kashmiri hash. Jeg kunne øjeblikkeligt mærke, at mine mave-, hals- og skuldermuskler begyndte at slappe af, efterhånden

som jeg blev skæv. Chaufføren snuste højlydt og teatralsk og justerede spejlet for tydeligere at kunne se bagsædet. Jeg gav Karla jointen. Hun tog et par hiv og rakte den til chaufføren.

’Charras pitta?’ spurgte hun. Ryger du charras?

’Ha, munta!’ sagde han leende og accepterede den lykkeligt. Helt klart! Han røg halvdelen og rakte den tilbage. ’Achaa charras! Nummer første. Jeg har det am’rikansk musik, disko, meget nummer første United States Am’rikan diskomusik. Du kan høre.’

Han puttede en kassette i musikanlægget og skruede lyden op på fuld styrke. Få sekunder senere dunkede sangen We are Family med Sister Sledge ud af højttalerne bag vores hoveder med øredøvende rungen. Karla hujede af glæde. Chaufføren skruede helt ned for lyden og spurgte, om vi kunne lide det. Karla jublede igen og rakte ham jointen. Han skruede musikken op på max igen. Vi røg og sang med og kørte forbi gaderne, der spændte over tusind år, fra barfodede bondedrenge på oksekærrer til forretningsmænd, der købte computere.

Da vi fik øje på Paladset trak chaufføren ind til siden ved en åben chaibutik. Han pegede på den med et vink med tommelfingeren og fortalte Karla, at han ville vente på hende der. Jeg kendte mange taxichauffører og havde kørt tilstrækkeligt meget i Bombays taxier til at vide, at chaufførens tilbud om at vente var en anstændig handling af ren og skær bekymring for hende og ikke kun tørst efter arbejde, drikkepenge eller noget andet. Han kunne lide hende. Jeg havde set det før, den ejendommelige og spontane forgabelse. Karla var uden tvivl ung og attraktiv, men de fleste chaufførers reaktion var inspireret af, at hun talte deres sprog flydende, og af måden hun behandlede dem på. Det ville måske glæde en tysk taxichauffør, at en udlænding havde lært at tale tysk. Han ville måske endda sige, at han var glad for det. Eller ville måske slet ikke sige noget. Det samme ville måske gøre sig gældende for en fransk taxichauffør eller en amerikansk eller en australsk. Men en indisk vil blive så glad, at hvis han kan lide noget andet ved dig – dine øjne, dit smil eller måden, du reagerede på en tigger ved vinduet i hans taxi på – vil han straks føle sig knyttet

til dig. Han vil være villig til at gøre noget for dig, han vil virkelig anstrenge sig, løbe en risiko og endda gøre farlige eller illegale ting. Hvis man gav ham en adresse, han ikke kunne lide, såsom Paladset, ville han være villig til at vente på én bare for at være sikker på, at man var uskadt. Man kunne komme ud en time senere og fuldstændig ignorere ham, og han ville smile og køre væk glad over, at der ikke var sket én noget. Det er sket for mig mange gange i Bombay, men aldrig i nogen anden by. Det er en af de 500 ting, jeg elsker ved indere, hvis de kan lide dig, sker det hurtigt og ikke kun halvt. Karla betalte for turen, gav ham de drikkepenge, hun havde lovet og bad ham om ikke at vente. Vi vidste begge, at han ville vente.

Paladset var en kæmpe bygning med tre facader og tre etager. Gadevinduerne var tilgitrede med smedejernssnirkler, der var formbanket som akantusblade. Bygningen var ældre end mange af de andre på vejen og restaureret, ikke renoveret. Originale detaljer var omhyggeligt blevet bevaret. De tunge stenarkitraver over døren og vinduerne var blevet mejslet til femtakkede adelskroner. Det omhyggelige, gode håndværk, der engang var almindeligt i byen, var en forsvunden kunst. Der var en gyde på højre side af bygningen, og stenhuggerne havde lavet et overdådigt kunstværk på hjørnet – hver anden sten fra jorden til tagudhænget var facetslebet som en juvel. En glasindrammet balkon strakte sig over hele tredje sal, og værelserne bag blev skjult af bambusrullegardiner. Murene på bygningen var grå og døren sort. Til min overraskelse åbnede døren sig, da Karla rørte ved den, og vi gik ind.

Vi kom ind i en lang, kølig gang, mørkere end den solbeskinnede gade, men blidt oplyst af liljeformede lamper af riflet glas. Der var tapet – meget usædvanligt i det fugtige Bombay – med gentagelsesmotiv i comptonmønster af William Morris i olivengrøn og med sanselige nelliker. En lugt af røgelse og blomster bredte sig, og den uhyggelige, polstrede stilhed fra lukkede rum omringede os.

En mand stod i entreen med ansigtet rettet mod os og med hænderne løst foldede foran sig. Han var høj og tynd. Hans tynde,

mørkebrune hår var trukket stramt tilbage og bundet i en lang fletning, der gik til hofterne. Han havde ingen øjenbryn, men meget tykke øjenvipper, så tykke, at jeg tænkte, at de måtte være falske. Nogle mønstre, hvirvler og snirkler var tegnet på hans blege ansigt fra læben til hans spidse hage. Han var klædt i en sort, silkekurtapyjamas og klare plastiksandaler.

'Hej, Rajan,' hilste Karla iskoldt.

'Ram, Ram, miss Karla,' svarede han og hilste på hindi. Hans stemme var en spottende hvæsen. 'Madame vil straks tage imod jer. I kan gå lige op. Jeg kommer med kolde drikke. Du kender vejen.'

Han stillede sig ud til siden og viste vej mod trappen for enden af entreen. Fingrene på hans udstrakte hånd var farvet med hennategninger. Det var de længste fingre, jeg nogensinde havde set. Da vi gik forbi ham, så jeg, at de snørklede tegninger på hans underlæbe og hage faktisk var tatoveringer.

'Rajan er ret klam,' mumlede jeg, da Karla og jeg var på vej op af trappen.

'Han er en af Madame Zhous to personlige tjenere. Han er eunuk, en kastrat, og meget mere klam, end han ser ud til,' hviskede hun gådefuldt.

Vi gik op ad trappen til andensalen, hvor vores fodtrin blev opslugt af det tykke tæppe og de tunge teaktræstrappesøjler og -gelændere. Der var indrammede fotografier og malerier på væggene, alle portrætter. Da jeg gik forbi billederne, fik jeg fornemmelsen af, at der var andre levende personer, der trak vejret i de lukkede værelser rundt om os. Men der var ingen lyde. Ingenting.

'Det er godt nok stille,' sagde jeg, da vi stoppede ud for en af dørene.

'Der er siesta. Hver eftermiddag fra to til fem. Men der er mere stille, end der plejer, fordi hun venter dig. Er du klar?'

'Det tror jeg. Ja.'

'Så lad os gøre det.'

Hun bankede to gange på døren, drejede håndtaget og gik ind. Der var ikke andet i det lille firkantede rum end tæppet på gulvet, blondegardiner, der var trukket for, og to store, flade puder. Karla tog min arm og førte mig hen mod puderne. Den sene eftermiddagssol strålede gennem de cremefarvede blonder. Væggene, der var nøgne, var malet solbrune, og der var et metalgitter på cirka en kvadratmeter, der var sat ind i en af væggene lige over fodpanelet. Vi knælede ned på puderne foran gitteret, som var vi kommet for at skrifte.

'Jeg er ikke tilfreds med dig, Karla,' sagde en stemme på den anden side af gitteret. Forskrækket stirrede jeg ind i metalgitteret, men rummet bagved var sort, og jeg kunne ikke se noget. Siddende der i mørket var Madame Zhou usynlig. 'Jeg kan ikke lide at være ulykkelig. Det ved du.'

'Lykke er en myte,' bed Karla vredt tilbage. 'Den blev opfundet for at få os til at købe ting.'

Madame Zhou lo. Det var en klukkende bronkielatter. Det var den slags latter, der jagtede sjove ting og slog dem ihjel.

'Åh, Karla, Karla, jeg savner dig. Men du forsømmer mig. Det er virkelig alt for længe siden, du har besøgt mig sidst. Jeg tror, du stadig bebrejder mig for, hvad der skete med Ahmed og Christina, selv om du sværger, at det ikke er sandt. Hvordan kan jeg tro, at du ikke bærer nag til mig, når du forsømmer mig så skrækkeligt? Og nu vil du tage min yndlingspige væk fra mig.'

'Det er hendes far, som vil fjerne hende, Madame,' svarede Karla lidt mere blidt.

'Nå ja, faderen …'

Hun sagde ordet, som om det var en foragtelig fornærmelse. Hendes stemme skurrede ordet mod vores hud. Det havde taget mange cigaretter, røget på en særlig ondskabsfuld måde, at få den stemme.

'Deres drinks, miss Karla,' sagde Rajan, og jeg hoppede næsten. Han var kommet ind bagfra uden at lave den mindste lyd. Han

bøjede sig ned for at stille en bakke på gulvet mellem os, og i et øjeblik stirrede jeg ind i hans klare, sorte øjne. Hans ansigt var uanfægtet, men der var ingen tvivl om følelsen i de øjne. Det var koldt, blottet, uforståeligt had. Jeg var tryllebundet af det, forvirret og underligt flov.

'Det er din amerikaner,' sagde Madame Zhou og hævede fortryllelsen.

'Ja, Madame. Han hedder Parker, Gilbert Parker. Han er attaché på ambassaden, men dette er selvfølgelig ikke et officielt besøg.'

'Selvfølgelig. Giv Rajan Deres kort, mr. Parker.'

Det var en ordre. Jeg tog et kort op af lommen og gav det til Rajan. Han holdt det i kanten, som om han var bange for at blive smittet, bakkede ud af rummet og lukkede døren efter sig.

'Karla fortalte mig ikke, da hun ringede, mr. Parker – har De været i Bombay i lang tid?' spurgte Madame Zhou mig og slog over i hindi.

'Ikke så længe, Madame.'

'De taler hindi ret godt. Jeg komplimenterer.'

'Hindi er et smukt sprog,' svarede jeg og brugte et af standardsvarene, som Prabaker havde lært mig at deklamere. 'Det er et sprog bestående af musik og lyrik.'

'Det er også et sprog bestående af kærlighed og penge,' klukkede hun grådigt. 'Er De forelsket, mr. Parker?'

Jeg havde tænkt meget over, hvad hun eventuelt ville spørge mig om, men jeg havde ikke forventet det spørgsmål. Og på det tidspunkt var der sandsynligvis ikke andre emner, der kunne bringe mig mere ud af fatning end det. Jeg så på Karla, men hun kiggede ned på sine hænder og gav mig intet hint. Jeg vidste ikke, hvad Madame Zhou mente med spørgsmålet. Hun havde ikke spurgt mig, om jeg var gift eller single, forlovet eller i et forhold.

'Forelsket?' mumlede jeg, så det lød som en besværgelse på hindi.

’Ja, ja, romantisk kærlighed. Deres hjerte fortabt i drømmen om en kvindes ansigt, Deres sjæl fortabt i en drøm om hendes krop. Kærlighed, mr. Parker. Er De forelsket?’

’Ja, ja, jeg er.’

Jeg ved ikke, hvorfor jeg sagde det. Fornemmelsen af, at jeg foretog et skriftemål, dér på mine knæ foran metalgitteret, blev endnu mere udtalt.

’Hvor er det sørgeligt for Dem, min kære mr. Parker. De er selvfølgelig forelsket i Karla. Det er derfor, hun fik Dem til at gøre det her for hende.’

’Jeg forsikrer Dem …’

’Nej, mr. Parker, jeg forsikrer Dem. Åh, det er måske sandt, at min Lisas far længes stærkt efter sin datter, og at han har magten til at trække i nogle tråde. Men det var Karla, der overtalte Dem til dette – det er jeg helt sikker på. Jeg kender min kære Karla, og jeg kender hendes metoder. Tro ikke et øjeblik på, at hun nogensinde vil gengælde Deres kærlighed eller holde nogle af sine løfter til Dem, eller at andet end sorg vil være følgerne af Deres kærlighed. Hun vil aldrig elske Dem. Jeg fortæller Dem dette af venskab, mr. Parker. Det er en lille gave til Dem.’

’Med respekt,’ sagde jeg med sammenbidte tænder, ’vi er her for at tale om Lisa Carter.’

’Selvfølgelig. Hvis jeg lader min Lisa tage med jer, hvor skal hun så bo?’

’Jeg … jeg er ikke sikker.’

’Er De ikke sikker?’

’Nej, jeg …’

’Hun vil bo hos …’ begyndte Karla.

’Hold mund, Karla!’ snappede Madame Zhou. ’Jeg spurgte Parker.’

’Jeg ved ikke, hvor hun skal bo,’ svarede jeg så bestemt, som jeg kunne. ’Jeg tror, det er op til hende.’

Der var en langtrukken pause. Det var begyndt at blive anstrengende at koncentrere sig om at høre og tale hindi. Jeg følte mig hovedløst fortabt. Det gik dårligt. Hun havde stillet mig tre spørgsmål, og jeg havde klodset i to af dem. Karla var min guide i denne mærkelige verden, men hun virkede lige så forvirret og på glatis som jeg. Madame Zhou havde bedt hende om at holde mund, og hun havde ædt det i sig med en føjelighed, jeg aldrig havde set eller havde forestillet mig. Jeg tog et glas og drak noget af nimbu panien. Den afkølede limejuice var krydret med noget stærkt, der smagte som chilipulver. Der var et dunkelt øjeblik, og en hvisken i det mørke rum bag metalgitteret. Jeg spekulerede på, om Rajan var inde hos hende. Jeg kunne ikke se skikkelsen.

Hun begyndte at tale.

’De kan tage Lisa med Dem, mr. Parker-in-love. Men hvis hun beslutter sig for at komme tilbage til mig, så giver jeg ikke afkald på hende igen. Forstår De? Hun bliver her, hvis hun kommer tilbage, og jeg bliver ulykkelig, hvis De besværer mig med det igen. De er selvfølgelig velkommen til at nyde vores mange fornøjelser, når De ønsker det som min gæst. Jeg ville gerne se Dem … slappe af. Måske vil De huske min invitation, når Karla er færdig med Dem? I mellemtiden, så husk – at Lisa er min, hvis hun kommer tilbage til mig. Denne sag er færdig mellem os i dag, her og nu.’

’Ja, ja, jeg forstår. Tak, Madame.’

Lettelsen var enorm. Jeg følte mig drænet for kræfter. Vi havde vundet. Det var overstået, og Karlas veninde kunne frit komme med os.

Madame Zhou begyndte igen at tale, meget hurtigt og på et andet sprog. Jeg gættede på, at det var tysk. Det lød hårdt, truende og vredt, men jeg talte ikke tysk dengang, og ordene var måske blidere, end de lød. Karla svarede fra tid til anden med Ja eller Natürlich nicht, men næsten ikke andet. Hun rokkede fra side til side, mens

hun sad på sine foldede ben. Hendes hænder lå i skødet. Hendes øjne var lukkede. Og mens jeg så på hende, begyndte hun at græde. Da tårerne kom, piblede de ud under hendes lukkede øjenlåg som perler på en bedekrans. Nogle kvinder har let ved at græde. Deres tårer falder så blidt som duftende regndråber fra en byge i solskin og efterlader ansigtet klart og rent, nærmest strålende. Andre kvinder har svært ved at græde, og alt det smukke i dem bryder sammen i smerten. Karla var den type kvinde. Der var en frygtelig pine nedfældet i bækken af de tårer og en plage, der fik hendes ansigt til at krølle sig sammen.

På den anden side af gitteret fortsatte den røgede stemme med spyttende, hvislende og knasende ord. Karla svajede og hulkede fuldstændig stille. Hendes mund åbnede og lukkede sig lydløst. En sveddråbe trillede fra hendes tinding henover kinden og ned til næsefløjen. Mere sved piblede frem på overlæben og smeltede sammen med tårerne. Så blev der stille på den anden side af metalgitteret, der var ikke en lyd, bevægelse eller bare fornemmelsen af menneskelig tilstedeværelse. Og med en stærk vilje, der fik hendes sammenbidte kæber til at blive hvide og hendes krop til at ryste, tørrede Karla tårerne væk fra ansigtet og holdt op med at græde.

Hun var meget stille. Hun rakte en hånd ud for at røre ved mig. Hånden hvilede på mit lår og pressede det nedad med faste, blide tryk. Det var en øm, beroligende bevægelse, som hun måske ville have brugt til at berolige et opskræmt dyr. Hun stirrede mig ind i øjnene, men jeg var ikke sikker på, om hun spurgte eller fortalte mig noget. Hun trak vejret dybt og hurtigt. Hendes grønne øjne var næsten sorte i det skyggefulde rum.

Jeg forstod intet af det. Jeg forstod ikke den tyske samtale, og jeg havde ingen idé om, hvad der foregik mellem Karla og stemmen bag metalgitteret. Jeg ville gerne hjælpe hende, men jeg vidste ikke, hvorfor hun havde grædt, og jeg vidste, at vi sandsynligvis blev overvåget. Jeg rejste mig og hjalp hende op at stå. Et kort øjeblik hvilede hun sit ansigt mod mit bryst. Jeg lagde min hånd på hendes

skuldre, støttede hende og lempede hende væk fra mig. Så åbnede døren sig, og Rajan kom ind i rummet.

’Hun er klar,’ hvæsede Rajan.

Karla børstede knæene på sine løse bukser, samlede sin taske op og gik forbi mig hen mod døren.

’Kom,’ sagde hun. ’Interviewet er forbi.’

I et kort øjeblik så jeg hen på de mærker, de kurvede aftryk, som hendes knæ havde lavet i brokadepuden på gulvet. Jeg følte mig træt, vred og forvirret. Jeg vendte mig om og så Karla og Rajan stirre utålmodigt efter mig i døråbningen. Da jeg fulgte efter dem hen ad gangene i Paladset, blev jeg mere gnaven og bitter for hvert skridt jeg tog.

Rajan førte os hen til et værelse for enden af gangen. Døren var åben. Værelset var dekoreret med store filmplakater – Lauren Bacall på et filmbillede fra To Have And Have Not, Pier Angeli fra Sombody Up There Likes Me og Sean Young fra Blade Runner. En ung og meget smuk kvinde sad på en stor seng midt i værelset. Hendes blonde hår var langt og tykt og endte i overdådige slangekrøller. Hendes himmelblå øjne var store og sad usædvanligt langt fra hinanden. Hendes hud var fejlfri pink, og hendes læber malet dybrøde. En kuffert og beautyboks var smækket sammen og ventede på gulvet ved hendes fødder i gyldne slippers.

’Det var sgu på tide. Du er sent på den. Jeg var ved at gå ud af mit gode skind.’ Det var en dyb stemme. Accenten var californisk.

’Gilbert skulle skifte tøj,’ svarede Karla med noget af sin kendte sindsro. ’Og trafikken, at komme herhen – du ville ikke tro det.’

’Gilbert?’ hun rynkede næsen i foragt.

’Det er en lang historie,’ sagde jeg uden at smile. ’Er du klar til at gå?’

’Det ved jeg ikke,’ sagde hun og kiggede på Karla.

’Ved du det ikke?’

’Hallo, klap i, Jack!’ eksploderede hun og vendte sig om mod mig med så meget raseri, at jeg ikke så frygten, der lå bag. ’Hvad fanden rager det overhovedet dig?’

Der findes en speciel form for vrede, som vi reserverer til folk, der ikke vil lade sig hjælpe. Jeg begyndte at skære tænder.

’Hør her, kommer du eller hvad?’

’Sagde hun, at det var i orden?’ spurgte Lisa Karla. Begge kvinder kiggede på Rajan og bagefter på spejlet i væggen bag ham. Deres udtryk fortalte mig, at Madame Zhou holdt øje med os og lyttede, mens vi talte.

’Det er i orden. Hun sagde, at du kan gå,’ fortalte jeg hende og håbede ikke, at hun ville kommentere min ufuldkomne amerikanske accent.

’Er det sandt? Laver du fis med mig?’

’Jeg laver ikke fis med dig,’ sagde Karla.

Pigen rejste sig hurtigt og greb sine tasker.

’Jamen, hvad venter vi på? Lad os for fanden komme væk herfra, før hun ændrer sin forbandede mening.’

Rajan stoppede mig ved gadedøren og gav mig en stor forseglet konvolut. Han stirrede endnu engang med forvirrende ondskabsfuldhed ind i mine øjne og lukkede så døren. Jeg indhentede Karla og trak hende rundt, så hun kunne se mig ansigt til ansigt.

’Hvad handlede det her om?’

’Hvad mener du?’ spurgte hun med et lille smil, der prøvede at lyse øjnene op. ’Det virkede. Vi fik hende ud.’

’Jeg taler ikke om det. Jeg taler om dig og mig og det skøre spil, som Madame Zhou spillede med os. Du græd som besat, Karla – hvad handlede det om?’

Hun kastede et blik på Lisa, som stod tæt på, utålmodig, og skyggede for øjnene, selv om den sene eftermiddagssol ikke var skarp. Hun så igen hen på mig med sine gådefulde og trætte, grønne øjne.

’Behøver vi at tale om det nu i fuld offentlighed?’

’Nej, vi gør ej!’ svarede Lisa for mig.

’Jeg taler ikke til dig,’ snerrede jeg uden at se på hende. Mine øjne var fikserede på Karlas ansigt.

’Du taler heller ikke til mig,’ sagde Karla bestemt. ’Ikke her. Ikke nu. Lad os bare komme af sted.’

’Hvad er det her for noget?’ forlangte jeg at få af vide.

’Du overreagerer, Lin.’

’Overreagerer jeg!’ næsten råbte jeg og indrømmede, at hun havde ret. Jeg var vred over, at hun havde fortalt mig så lidt af sandheden og forberedt mig så dårligt til interviewet. Jeg var såret over, at hun ikke stolede nok på mig til at give mig hele historien. ’Det er morsomt, det er virkelig morsomt.’

’Hvem er det kæmpe fjols?’ snerrede Lisa.

’Hold kæft, Lisa,’ sagde Karla på samme måde, som Madame Zhou havde sagt til hende for blot få minutter siden. Lisa reagerede på samme måde som Karla, med ydmyg, tvær stilhed.

’Jeg vil ikke tale om det her nu, Lin,’ sagde Karla og vendte sig om mod mig med et udtryk af hård, modstræbende skuffelse. Der er få ting, som folk kan gøre med deres øjne, der sårer mere, og jeg hadede at se det. Folk på gaden stoppede tæt på os, stirrede og lyttede åbenlyst.

’Hør, jeg ved, at der foregik en masse andet end bare at få Lisa ud af Paladset. Hvad skete der deroppe? Hvordan vidste hun … altså, hvordan vidste hun det om os? Jeg skulle ligesom formodes at være en fyr fra ambassaden, og så begynder hun at tale om at være forelsket i dig. Jeg forstår det ikke. Og hvem fanden er Ahmed og

Christina? Hvad skete der med dem? Hvad talte hun om? Det ene øjeblik er du ikke til at vælte af pinden, og det næste øjeblik bryder du sammen, mens Madame Tosse plaprer løs på tysk, eller hvad ved jeg.'

'Faktisk var det schweizer-tysk,' bed hun af, med et stænk af trods i glimtet af de sammenbidte tænder.

'Schweizisk, kinesisk, og hvad så? Jeg vil bare vide, hvad der foregår. Jeg vil gerne hjælpe dig. Jeg vil vide … nå ja, hvor jeg står.'

Yderligere et par mennesker stoppede og sluttede sig til dagdriverne. En gruppe på tre unge mænd stod meget tæt på og lænede sig op ad hinandens skuldre, måbende med aggressiv nysgerrighed. Taxichaufføren, som havde kørt os derhen, stod ved siden af sin taxi fem meter væk. Han viftede med sit lommetørklæde for at hvirvle luften rundt og så smilende hen på os. Han var meget højere end jeg troede; høj, tynd og klædt i en tætsiddende, hvid skjorte og bukser. Karla kastede et blik hen på ham over sin skulder. Han tørrede sit overskæg med sit røde lommetørklæde og bandt det rundt om halsen som et tørklæde. Han smilede til hende. Hans stærke, hvide tænder skinnede.

'Der, hvor du står lige nu, er her på gaden uden for Paladset,' sagde Karla. Hun var vred, ked af det og stærk – stærkere end jeg var på det tidspunkt. Jeg hadede hende næsten for det. 'Der, hvor jeg sidder, er i den taxi. Hvor jeg skal hen, kommer ikke dig ved.'

Hun gik.

'Hvor fanden fik du fat i den fyr?' hørte jeg Lisa sige, da de nærmede sig taxien.

Taxichaufføren tog glad imod dem, mens han vippede med sit hoved. Da de kørte forbi mig, spillede sangen Freeway of Love, og de lo. I et opfarende øjeblik af løssluppen fantasi så jeg dem nøgne sammen, taxichaufføren, Lisa og Karla. Jeg vidste, at det var usandsynligt og latterligt, men virvaret af tanker i mit hoved og en hvidglødende dunken af raseri pulserede langs med tidens og

skæbnens tråd, der forbandt mig med Karla. Så kom jeg i tanke om, at jeg havde efterladt mine støvler og mit tøj i hendes lejlighed.

'Hallo!' råbte jeg efter taxien. 'Mit tøj! Karla!'

'Mr. Lin?'

Der stod en mand ved siden af mig. Hans ansigt virkede bekendt, men jeg kunne ikke umiddelbart placere det.

'Hvad?'

'Abdel Khader vil gerne se Dem, mr. Lin.'

Bemærkningen og Khaders navn rystede min hukommelse. Det var Nazeer, Khaderbhais chauffør. Den hvide bil var parkeret i nærheden.

'Hvordan ... hvordan vidste du ... hvad laver du her?'

'Han siger, du komme nu. Jeg kører.' Han lavede en bevægelse hen mod bilen og tog to skridt for at skynde på mig.

'Det tror jeg ikke, Nazeer. Det har været en lang dag. Du kan sige til Khaderbhai, at …'

'Han sige, du komme nu,' sagde Nazeer hårdt. Han smilede ikke, og jeg fik følelsen af, at jeg skulle slås med ham, hvis jeg ville undgå at sætte mig ind i bilen. Jeg var lige netop så vred, forvirret og træt, at jeg faktisk overvejede det et øjeblik. Det vil måske kræve mindre energi i det lange løb at slås med ham, tænkte jeg, end at tage med ham. Men Nazeer lagde sit ansigt i folder af forpint koncentration og talte med uvant høflighed. 'Khaderbhai sagde – Du venligst komme – sådan sagde Khaderbhai det – Venligst kom og besøg mig, mr. Lin.'

Ordet venligst passede ham ikke godt. Det var tydeligvis hans opfattelse, at Lord Abdel Khader Khan gav ordrer, som andre hurtigt og taknemmeligt adlød. Men han havde fået at vide, at han skulle anmode om mit selskab i stedet for at befale det, og de engelske ord, han lige havde sagt med så synlig anstrengelse, havde han omhyggeligt lært udenad. Jeg forestillede mig ham køre gennem

byen og gentage besværgelsen af de fremmede ord for sig selv, lige så ubehagelig til mode og utilfreds som hvis det havde været brudstykker af en bøn fra en anden mands religion. Fremmed for ham eller ej, så havde ordene deres effekt på mig, og han så lettet ud, da jeg smilede og overgav mig.

'Okay, Nazeer, okay,' sukkede jeg. 'Lad os tage hen til Khaderbhai.'

Han begyndte at åbne døren til bagsædet, men jeg insisterede på at sidde på forsædet. Så snart han kørte væk fra kantstenen, tændte han for radioen og skruede højt op for lyden, måske for at undgå samtale. Konvolutten, som Rajan havde givet mig, havde jeg stadig i hænderne, og jeg vendte og drejede den, undersøgte den på begge sider. Det var håndlavet papir, pink og cirka på størrelse med et bladomslag. Der var ikke skrevet noget udenpå. Jeg rev den op og fandt et sort-hvidt fotografi. Det var et indendørs billede af et værelse, halvt oplyst og fyldt med dyre ornamenter fra forskellige tidsaldre og kulturer. I midten af det selvbevidste virvar sad en kvinde på en tronelignende stol. Hun var klædt i en lang kjole med ekstravagant længde, der flød ud over gulvet og dækkede hendes fødder. En hånd hvilede på armlænet. Den anden balancerede mellem en kongelig vinken og en elegant afvisningsgestus. Håret var mørkt og udførligt sat med proptrækkerkrøller, der indrammede hendes runde og ret buttede ansigt. De mandelformede øjne stirrede direkte ind i kameraet. Det var et frygtsomt, neurotisk blik af forskrækket forargelse. Hendes små læber var sammenknebne i en beslutsom trutmund, der trak i hendes svage hage.

En smuk kvinde? Det synes jeg ikke. En række knap så yndige udtryk stirrede fra ansigtet – hovmodigt, ondskabsfuldt, skræmmende, forkælet og selvoptaget. Fotografiet fortalte, at hun var alle disse ting og mere end det. Og værre. Men der var noget andet på fotografiet, noget mere afskyeligt og kuldegysende end det uskønne ansigt. Det var beskeden, som hun havde valgt at stemple med røde blokbogstaver i bunden. Der stod: *MADAME ZHOU ER GLAD NU*.

KAPITEL 14

'Kom ind, kom ind, mr. Lin. Nej, sæt Dem venligst her. Vi har ventet Dem.' Abdel Khader vinkede mig hen til en plads til venstre for sig. Jeg sparkede skoene af ved dørindgangen, hvor flere andre sandaler og sko var stillet, og satte mig ned på den eksklusive brokadepude, som han havde anvist. Det var et stort rum – vi sad ni i en cirkel rundt om et lavt marmorbord, og vi optog ikke mere end et hjørne af rummet. Gulvet var belagt med glatte, cremefarvede, femkantede klinker. Et kvadratisk Isfahan tæppe dækkede klinkerne i vores del af rummet. Væggene og hvælvingen i loftet bestod af blege blå og hvide mosaikminiaturer, der forestillede en himmel med drivende skyer. To åbne buer forbandt rummet med brede passager. Tre siddepladsvinduer med malerier vendte ud mod en palmefyldt gårdhave. De var alle indrammet af søjler med skulpturer, og øverst var der minaretformede kupler indgraveret med arabiske bogstaver. Lyden af vand, der flød over, hvirvlede rundt, og plask kom fra en fontæne med vandfald fra den anden side af vinduerne et eller andet sted ude i gårdhaven.

Det var et rum med en gennemført enkel pragt. De eneste møbler var det lave marmorbord og vores ni puder, jævnt fordelt på tæppet. Den eneste dekoration var en indrammet sort og guldbladet afbildning af Kaabaen i Mekka. Imidlertid så det ud til, at de otte mænd, som sad eller lå tilbagelænede, gjorde sig det behageligt i den uudsmykkede enkelthed, og der var ingen tvivl om, at de kunne have valgt en hvilken som helst stil, for der var rigdom og magt i det lille imperium mellem dem – et imperium af forbrydelse.

'Føler De Dem frisk igen, mr. Lin?' spurgte Khaderbhai.

Da vi ankom til bygningen ved siden af Nabila-moskéen i Dongri, havde Nazeer med det samme vist mig hen til et stort, veludstyret

badeværelse, hvor jeg gik på toilettet og vaskede ansigt og hænder. Bombay var i de år absolut den mest beskidte by i verden. Den var ikke kun varm og vammelt fugtig, i de otte regnløse måneder om året var der konstant lufthvirvler med snavsede støvskyer, der lagde sig og tilsølede hver udsat overflade med en omfattende variation af snavs. Hvis jeg tørrede mit ansigt med et lommetørklæde efter kun en halv times gang hen ad en hvilken som helst gade, var stoffet sortstribet.

'Jo tak. Jeg var træt, da jeg ankom, men nu er jeg genopfrisket af en kombination af høflighed og sanitære forhold.' Jeg talte hindi, og det var en kamp at overføre humoren, meningen og de gode intentioner til den lille sætning. Man kender egentlig ikke den glæde, det er at køre løs på sit eget sprog, før man er tvunget til at snuble i andres. Det var en stor lettelse, da Khaderbhai talte på engelsk.

'Tal venligst engelsk, mr. Lin. Jeg er meget glad for, at De lærer vores sprog, men i dag vil vi gerne øve Deres. Alle her kan tale, læse og skrive engelsk til en vis grad. For mit eget vedkommende er jeg blevet uddannet i engelsk såvel som hindi og urdu. Faktisk tager jeg ofte mig selv i at tænke på engelsk før andre sprog. Min kære ven, Abdul, som sidder tæt på dig, tror jeg, ville kalde engelsk sit første sprog. Og vi er alle, uanset vores indlæringsniveau, ivrige efter at lære engelsk. Det er en afgørende ting for os. En af grundene til, at jeg bad Dem komme her i aften, er, at vi måske kunne få glæden ved at tale engelsk med Dem, som har det som modersmål. Det er vores månedlige diskussionsaften, forstår De, og vores lille gruppe taler om – men vent, lad mig først præsentere gruppen.'

Han rakte ud og lagde en kærlig hånd på en tyk underarm tilhørende en lille, kraftig, ældre mand, som sad på hans højre side. Han var klædt i traditionelt afghansk tøj med grønne bukser og lang tunika.

'Det er Sobhan Mahmoud – lad os være dus efter vores præsentation, Lin, for vi er alle venner, ikke?'

Sobhan vippede sit hoved med det gråsprængte hår for at hilse på mig og fastholdt et stålhårdt, spørgende blik, måske for at sikre sig,

at jeg forstod den ære, det indebar at bruge fornavne.

’Den meget fyldige og smilende gentleman ved siden af ham er min gamle ven fra Peshawar, Abdul Ghani. Ved siden af ham er Khaled Ansari, oprindeligt fra Palæstina. Rajubhai, ved siden af ham, er fra den hellige by Varanasi – har du været der? Nej? Så må du tage dig tid til at besøge den inden alt for længe.’

Rajubhai, en skaldet, korpulent mand med et pænt, gråt overskæg, smilede som svar på Khaderbhais præsentation og vendte sig om mod mig med hænderne samlet i en tavs hilsen. Hans øjne, over de bløde fingerspidser, var hårde og på vagt.

’Ved siden af vores kære Raju,’ fortsatte Khaderbhai, ’er Keki Dorabjee, som kom til Bombay fra Zanzibar med andre indiske parsere for 20 år siden, da de blevet jaget væk fra øen af nationalistbevægelsen.’

Dorabjee, en meget høj, tynd mand i midten af 50’erne, vendte sine mørke øjne mod mig. Hans udtryk virkede trykket af en sørgmodig melankoli, så jeg følte mig tvunget til at give ham et lille, trøstende smil til gengæld.

’Ved siden af vores broder Keki er Farid. Han er den yngste i vores gruppe, og den eneste af os, der er indfødt maharashtrianer i kraft af at være født i Bombay, skønt hans familie kom hertil fra Gujarat. Ved siden af dig er Madjid, som er født i Teheran, men som har boet her i vores by i mere end 20 år.’

En ung tjener kom ind med en bakke med glas og en sølvkande med sort te. Han begyndte at servere te, først for Khaderbhai og til sidst for mig. Han forlod rummet og kom efter et øjeblik tilbage for at stille to fade med laddo og barfikonfekt på bordet og forlod os så igen.

Umiddelbart efter det kom tre mænd ind i rummet og tog plads på en anden stump tæppe i nærheden, men lidt væk fra os. De blev præsenteret for mig – Andrew Ferreira fra Goa og Salman Mustaan og Sanjay Kumar, begge fra Bombay – men fra det øjeblik sagde de ikke mere. Det virkede, som om de var unge forbrydere på niveauet under rådsmedlemskab, inviteret til at lytte ved møderne, men uden

at tale. Og de lyttede meget opmærksomt, mens de nøje holdt øje med os. Jeg vendte mig ofte om og så, at deres øjne var rettet mod mig og stirrede med en form for dyster vurdering, som jeg var blevet alt for bekendt med i fængslet. De var ved at beslutte sig til, om de skulle stole på mig eller ej, og hvor svært det ville være – som en ren, professionel tanke – at dræbe mig uden en pistol.

'Lin, vi har som regel nogle emner, vi taler om på vores diskussionsaftener,' sagde Abdul Ghani med en abrupt, engelsk BBC-accent, 'men først vil vi gerne spørge dig, hvordan du fortolker det her?'

Han rakte ud og skubbede en sammenrullet plakat, der lå på bordet, hen til mig. Jeg åbnede den og læste de fire afsnit, der var skrevet med stor, fed skrifttype.

SAPNA

Bombays folk, lyt til jeres Konges stemme. Jeres drøm er kommet til jer, og jeg er ham, Sapna, Konge af Drømme, Konge af Blod. Jeres tid er kommet, mine børn, og jeres lænker af lidelser vil blive løftet fra jer. Jeg er kommet. Jeg er loven. Mit første bud er at åbne jeres øjne. Jeg vil have jer til at se jeres sult, mens de lader mad gå til spilde. Jeg vil have jer til at se jeres klude, mens de er klædt i silke. Se, I bor i rendestenen, mens de bor i paladser af marmor og guld. Mit andet bud er at dræbe dem alle. Gør det med grusom vold.

Gør det til ihukommelse af mig, Sapna. Jeg er loven.

Der var mere, meget mere, det hele i samme retning. Til at begynde med forekom det mig absurd, og jeg begyndte at smile. Tavsheden i rummet og blikkene af anspændt koncentration, vendt mod mig, fik mit smil til at stivne. Det gik op for mig, at de tog det meget alvorligt. I forsøget på at vinde tid, fordi jeg ikke vidste, hvad Ghani ønskede af mig, begyndte jeg at læse den deklamerende, vanvittige traktat igen. Imens jeg læste ordene, huskede jeg, at nogle havde malet navnet

Sapna på muren ved Landsbyen i Himlen, 23 etager over jorden. Jeg huskede, hvad Prabaker og Johnny Cigar havde sagt om brutale mord, begået i Sapnas navn. Den fortsatte tavshed og forventningsfulde alvor i rummet fyldte mig som en trussel af kulde. Hårene på mine arme rejste sig, og en larve af sved kravlede tomme for tomme ned ad fordybningen i min rygrad.

'Nå, Lin?'

'Ja?'

'Hvad får du ud af det?'

Stilheden var så intens, at jeg kunne høre mig selv synke. De ville have, at jeg skulle give dem noget, og de forventede, at det skulle være godt.

'Jeg ved ikke, hvad jeg skal sige. Jeg mener, det er så latterligt, så tåbeligt, at det er svært at tage alvorligt.'

Madjid gryntede og rømmede sig højlydt. Han trak sine tykke, sorte øjenbryn ned over et tykt, sort skulende blik.

'Hvis du kalder det at skære en mand op fra lysken til halsen og fordele hans organer og legemes blod overalt i hans hus alvorligt, så er det en alvorlig sag.'

'Gjorde Sapna det?'

'Hans tilhængere gjorde det, Lin,' svarede Abdul Ghani for ham. 'Det og mindst seks lignende mord i sidste måned. Nogle var endda endnu hæsligere mord.'

'Jeg har hørt folk tale om Sapna, men jeg troede bare, det var en historie, ligesom et storbyrygte. Jeg har ikke læst noget om det i nogen af aviserne, og jeg læser dem hver dag.'

'Denne sag bliver behandlet på den mest fortrolige måde,' forklarede Khaderbhai. 'Regeringen og politiet har bedt om samarbejde fra aviserne. De er blevet berettet som urelaterede ting, som dødsfald, der skete under simple, tilfældige røverier. Men vi ved, at Sapnas tilhængere har begået dem, fordi ofrets blod er blevet brugt til at

skrive ordet Sapna på væggene og gulvene. Og på trods af de frygtelige, voldelige angreb blev der ikke stjålet noget af reel værdi fra ofrene. Indtil videre eksisterer denne Sapna ikke officielt. Men det er kun et spørgsmål om tid, før alle kender til ham, og hvad der er gjort i hans navn.'

'Og I … I ved ikke, hvem han er?'

'Vi er meget interesserede i ham, Lin,' svarede Khaderbhai. 'Hvad synes du om den plakat? Den er blevet set på mange markeder og barakker, og den er skrevet på engelsk, som du kan se. Dit sprog.'

Jeg fornemmede en svag antydning af anklage i de to sidste ord. Selv om jeg overhovedet ikke havde noget at gøre med Sapna og næsten ikke vidste noget om ham, rødmede mit ansigt med den komplet uskyldige mands specielle skyldige rødme.

'Det ved jeg ikke. Jeg tror ikke, jeg kan hjælpe jer med det.'

'Kom nu, Lin,' irettesatte Abdul Ghani. 'Der må være nogle indtryk, nogle tanker, der falder dig ind. Der er ingen forpligtelse her. Vær ikke genert. Bare sig de første ting der falder dig ind.'

'Jo,' begyndte jeg modstræbende, 'den første ting er, at jeg tror, at denne Sapna – eller hvem, der skrev denne plakat – måske er kristen.'

'En kristen!' lo Khaled. Han var en ung mand, måske 35 år, med kort, sort hår og blide, grønne øjne. Et tykt ar strøg i en jævn kurve fra hans venstre øre til mundvigen og gjorde den side af ansigtet stift. Hans mørke hår havde allerede antydningen af hvide og grå hår. Det var et intelligent, følsomt ansigt, mere mærket af vrede og had end knivsarret på hans kind. 'De skulle efter sigende elske deres fjender, ikke hive indvoldene ud af dem!'

'Lad ham tale ud,' smilede Khaderbhai. 'Fortsæt, Lin. Hvad får dig til at tro, at Sapna er kristen?'

'Jeg sagde ikke, at Sapna er kristen – kun at den, som har skrevet dette her, bruger kristne ord og fraser. Se her i den første del, hvor han siger, Jeg er kommet … og … Gør det til ihukommelse af mig –

de ord findes i Bibelen. Og her i det tredje afsnit … Jeg er sandheden i deres verden af løgne, jeg er lyset i deres mørke grådighed, min blodige vej er jeres frihed – han omskriver noget … Jeg er Vejen og Sandheden og Lyset … og det står også i Bibelen. Og der i den sidste linje siger han … Velsignet er morderne, for de skal stjæle liv i mit navn – det er fra bjergprædikenen. Det hele er taget fra Bibelen og der er sandsynligvis mere, som jeg ikke genkender. Men det hele er omskrevet, det er, som om den fyr, hvem der end skrev det her, har taget brudstykker fra Bibelen og vendt op og ned på det.'

'Vendt op og ned? Forklar det venligst,' spurgte Madjid.

'Jeg mener, det er modsat begreberne i Bibelens ord, men der bruges samme slags sprog. Han har skrevet det, så det har præcis den modsatte mening og intention end det oprindelige. Han har på en måde vendt Bibelen på hovedet.'

Jeg kunne godt have sagt mere, men Abdul Ghani endte diskussionen brat.

'Tak Lin. Du har været en stor hjælp. Men lad os skifte emne. Jeg for mit vedkommende bryder mig oprigtigt talt ikke om at snakke om ubehageligheder som denne Sapnagalning. Jeg bragte det kun op, fordi Khader bad mig om det – og Khader Khans ønske er min befaling. Men vi burde virkelig gå videre nu. Hvis vi ikke får startet på vores emne for i aften, går vi fuldstændig glip af det hele. Så lad os ryge og tale om andre ting. Det er vores skik, at gæsten starter, så hvis du vil være så venlig?'

Farid rejste sig og placerede en kæmpe, overdådigt udsmykket vandpibe med seks slyngende arme på gulvet mellem os ved siden af bordet. Han delte rygeslangerne ud og satte sig på hug ved siden af vandpiben med flere tændstikker parat til at tænde. De andre lukkede deres rygeslanger med tommelfingeren, og da Farid tændte en flamme over den tulipanformende skål, tog jeg et hiv, så den tændte. Det var et miks af cannabis og marihuana kendt som ganga-jamuna, opkaldt efter de to hellige floder, Ganges og Jamner. Det var så stærkt virkende og kom med sådan en kraft fra vandpiben, at

mine blodskudte øjne næsten med det samme holdt op med at fokusere, og jeg oplevede en mild, hallucinerende virkning. Kanterne på folks ansigter blev uklare, og der var en ganske lille tidsforsinkelse i deres bevægelser. Lewis Carroll'seret, kaldte Karla det. Jeg er så skæv, plejede hun at sige, at jeg er ved at blive Lewis Carroll'seret. Der kom så meget røg ud af slangen, at jeg sank og bøvsede det ud igen. Jeg lukkede for slangen og så på de andre i slowmotion, mens de røg, en efter en. Jeg var lige begyndt at mestre det plørede smil, der dumpede ned af sig selv på modellervoksmusklerne i mit ansigt, da det igen blev min tur til at ryge.

Det var et alvorligt anliggende. Der var ingen latter eller smil. Der var ingen samtale, og man mødte ikke hinandens øjne. Mændene røg med samme glædesløse, alvorlige uanfægtethed, som jeg ville have mødt på en lang elevatortur fuld af fremmede.

'Så, mr. Lin,' sagde Khaderbhai og smilede nådigt, da Farid fjernede vandpiben og gik i gang med at rengøre den askefyldte skål. 'Det er også vores skik at lade gæsten give os diskussionstemaet. Det er som regel et religiøst tema, men det behøver det ikke at være. Hvad kunne du godt tænke at tale om?'

'Jeg … jeg … jeg er ikke sikker på, hvad du mener?' stammede jeg, med min hjerne lydløst eksploderende i fraktale gentagelser af tæppemønsteret under mine fødder.

'Giv os et emne, Lin. Liv og død, kærlighed og had, loyalitet og forræderi,' forklarede Abdul Ghani og viftede med sin buttede hånd i slappe, små cirkler for hvert par. 'Vi er et slags debatterende selskab, forstår du. Vi mødes mindst en gang om måneden, og når vores forretnings- og privatsager er afsluttede, taler vi om filosofiske emner og den slags. Det er vores fornøjelse. Og i dag har vi dig, en englænder, til at give os et diskussionsemne på dit sprog.'

'Jeg er faktisk ikke engelsk.'

'Ikke engelsk? Hvad er du så?' forlangte Madjid at vide. Mistænksomheden var plantet dybt i rynkerne på hans pande.

Det var et godt spørgsmål. Det falske pas i rygsækken i slummen sagde, at jeg var newzealandsk statsborger. Visitkortet i lommen sagde, at jeg var en amerikaner, der hed Gilbert Parker. Folket i Sunder landsbyen havde døbt mig Shantaram. I slummen kendte de mig som Linbaba. En masse mennesker i mit eget land kendte mig som ansigtet på en plakat med eftersøgte. Men er det mit eget land, spurgte jeg mig selv. Har jeg et land?

Det var ikke, før jeg havde stillet mig selv det spørgsmål, at jeg opdagede, at jeg allerede havde svaret. Hvis jeg havde et land, en nation i hjertet, var det Indien. Jeg vidste så meget, at jeg var flygtning, en fordrevet og statsløs person, ligesom tusindvis af afghanere, iranere og andre, som var kommet til Bombay over de brændende broer, de landsforviste, som havde taget skovlfulde af håb og var gået i gang med at begrave deres livs fortid.

'Jeg er australier,' sagde jeg og indrømmede det for første gang, siden jeg ankom til Indien, og fulgte det instinkt, der advarede mig mod at fortælle Khaderbhai sandheden. Mærkeligt nok føltes dette mere som en løgn, end nogle af de aliasser jeg tidligere havde brugt.

'Hvor interessant,' bemærkede Abdul Ghani og løftede et øjenbryn med et vidende nik til Khaderbhai. 'Og hvad vælger du som emne, Lin?'

'Et hvilket som helst emne?' spurgte jeg for at vinde tid.

'Ja, du bestemmer. Sidste uge diskuterede vi patriotisme – de forpligtelser en mand har til Gud, og hvad han skylder staten. Et meget fængslende emne. Hvad vil du have, vi skal diskutere denne uge?'

'Tja, der var en sætning på Sapnas plakat – vores lidelser er vores religion – sådan noget lignende. Det får mig til at tænke på noget andet. Politiet kom igen for et par dage siden og smadrede en masse huse i zhopadpattien, og mens vi overværede det, sagde en af kvinderne, der stod i nærheden af mig – vores pligt er at arbejde og at lide – sådan omtrent som jeg opfattede det. Hun sagde det meget roligt og enkelt, som om hun accepterede og affandt sig og

forstod det fuldstændigt. Men jeg forstår det ikke, og jeg tror aldrig, jeg vil kunne forstå det. Så måske kunne spørgsmålet handle om det. Hvorfor lider folk? Hvorfor lider onde mennesker så lidt? Og hvorfor lider gode mennesker så meget? Jeg mener, jeg taler ikke om mig selv – for af alle de lidelser jeg har gennemgået, har jeg selv været skyld i de fleste. Og jeg har ved Gud været skyld i mange lidelser for andre mennesker. Men jeg forstår det stadig ikke – specielt ikke lidelsen, som folk i slummen gennemgår. Så … lidelse. Vi kunne tale om det … hvad synes I?'

Jeg svandt lidt spagt hen i stilheden, der hilste mit forslag, men efter et øjeblik blev jeg belønnet med et varmt, godkendende smil fra Khaderbhai.

'Det er et godt tema, Lin. Jeg vidste, at du ikke ville skuffe os. Majidbhai, jeg vil bede dig om at starte denne snak.'

Madjid rømmede sig og sendte et bistert smil til sin vært. Han kløede sine buskede øjenbryn med tommel- og pegefingeren og kastede sig så ud i diskussionen med en tillidsfuldhed som en mand, der var meget vant til at udtrykke sine meninger.

'Lidelse, lad mig se. Jeg tror, at lidelse er et spørgsmål om valg. Jeg tror ikke, vi behøver at lide i dette liv, hvis vi er stærke nok til at afvise det. Den stærke mand styrer sine følelser så helt og aldeles, at det næsten er umuligt at få ham til at lide. Når vi så endelig lider, for eksempel ved smerte eller lignende, betyder det, at vi har mistet kontrollen. Så jeg vil sige, at lidelse er en menneskelig svaghed.'

'Achaa-cha,' mumlede Khaderbhai og brugte den gentagne form for hindiordet godt, hvilket kan oversættes til ja, ja eller fint, fint. 'Din interessante idé får mig til stille et spørgsmål, hvor kommer styrke fra?'

'Styrke?' gryntede Madjid. 'Enhver ved, at det … jamen … hvad mener du?'

'Ingenting, gamle ven. Kun at, er det ikke sandt, at noget af styrken kommer fra lidelse? At lidelsens modgang gør os stærkere? At de, som aldrig har kendt til virkelige afsavn og ægte lidelse, de kan ikke

have den samme styrke som andre, der har lidt meget? Og hvis det er sandt, betyder det så ikke, at dit argument er det samme som at sige, at vi bliver nødt til at være svage for at lide, og vi bliver nødt til at lide for at blive stærke, så vi bliver nødt til at være svage for at blive stærke?'

'Jo,' indrømmede Madjid smilende. 'Måske er lidt af det sandt, måske en lille smule af, hvad du siger. Men jeg synes stadig, at det er et spørgsmål om styrke og svaghed.'

'Jeg accepterer ikke alt, hvad vores broder Madjid sagde,' tilføjede Abdul Ghani, 'men jeg er enig i, at der findes et kontrolmoment, som vi har i forhold til lidelse. Det tror jeg ikke, vi kan benægte.'

'Hvor får vi den kontrol fra og hvordan?' spurgte Khaderbhai.

'Jeg vil mene, det er forskelligt for os alle, men at det sker, når vi vokser op, når vi modnes og går fra ungdommens barnlige tårer til at blive voksne. Jeg tror, det er en del af at vokse op, at lære at kontrollere vores lidelse. Jeg tror, at når vi vokser op og lærer, at lykke er sjælden og hurtigt forsvinder, bliver vi desillusionerede og sårede. Og hvor meget vi lider, er et tegn på, hvor meget vi er blevet såret af denne erkendelse. Lidelse, ser du, er en form for vrede. Vi vender vores vrede mod uretfærdighed. Uretfærdigheden af vores sørgelige og ynkelige skæbne. Og denne kogende harme, ja, denne vrede er, hvad vi kalder lidelse. Det bør tilføjes, at det også er, hvad der leder os til helteforbandelsen.'

'Helteforbandelse! Nok om dine helteforbandelser! Du bringer hvert emne tilbage til det,' knurrede Madjid og skulede for at matche det selvtilfredse smil hos sin korpulente ven.

'Abdul har en yndlingsteori, Lin,' sagde Khaled, den mutte palæstinenser. 'Han tror, at visse mænd er forbandet med kvaliteter, som for eksempel et stort mod, der får dem til at begå desperate handlinger. Han kalder det helteforbandelsen, det, som tvinger dem til at lede andre mænd ud i blodsudgydelser og kaos. Måske har han ret, men han bringer det hele tiden på banen, så vi er ved at blive skøre.'

’Lad det ligge, Abdul,’ fortsatte Khaderbhai, ’lad mig lige stille dig et spørgsmål om det, du sagde. Vil du mene, at der er forskel på lidelsen, som vi selv erfarer, og lidelsen, som vi fremkalder hos andre?’

’Ja, selvfølgelig. Hvor vil du hen med det, Khader?’

’Kun, at hvis der er mindst to slags lidelser, meget forskellige fra hinanden, en, som vi selv føler, og en, som vi er skyld, i at andre føler, kan de næppe begge omhandle den vrede, som du talte om. Er det ikke rigtigt? Hvad er hvad, vil du mene?’

’Hvorfor … ha!’ lo Abdul Ghani. ’Der fik du mig, Khader, din gamle ræv! Du ved altid, hvornår jeg kun argumenterer for argumentets skyld, na? Og lige som jeg troede, at jeg var fandens klog! Men tag det roligt, jeg kommer på noget og giver igen.’

Han snuppede et stykke barfikonfekt fra fadet på bordet, tog en bid og gumlede glad. Han lavede en håndbevægelse mod manden på sin højre side og skubbede konfekten med sine fede fingre.

’Og hvad med dig, Khaled? Hvad har du at sige til Lins emne?’

’Jeg ved, at lidelse er sandheden,’ sagde Khaled roligt. Hans tænder var sammenbidte. ’Jeg ved, at lidelse er i den skarpe ende af pisken og ikke i den sløve ende – den ende, som herskeren holder i sine hænder.’

’Khaled, kære ven,’ klagede Abdul Ghani. ’Du er mere end ti år yngre end mig, og jeg tænker på dig lige så inderligt, som jeg tænker på min egen yngre bror, men jeg må sige, at det er den mest deprimerende tanke, og du forstyrrer den gode stemning, som vi har opnået fra den vidunderlige charras.’

’Hvis du var født og opvokset i Palæstina, ville du vide, at nogle mennesker er født til at lide. Og det holder aldrig op for dem. Ikke et sekund. Så vil du vide, hvor den virkelige lidelse stammer fra. Det er det samme sted, hvor kærlighed, frihed og stolthed er født. Og det er det samme sted, hvor de følelser og idealer dør. Den lidelse stopper aldrig. Vi lader bare som om, at den gør det. Vi siger kun til os selv,

at den gør det, for at få vores børn til at holde op med at græde sig selv i søvn.'

Han stirrede ned på sine stærke hænder og gloede på dem, som om to foragtede og besejrede fjender bad om hans nåde. En dyster stilhed begyndte at sænke sig rundt om os, og uvilkårligt kiggede vi på Khaderbhai. Han sad med benene over kors, med ret ryg og rokkede langsomt på sin plads og udtænkte tilsyneladende nøje en respektfuld refleksion. Til sidst nikkede han mod Farid og indbød ham til at tale.

'Jeg tror, vores broder Khaled på en måde har ret,' begyndte Farid roligt, næsten genert. Han vendte sine store, mørkebrune øjne mod Khaderbhai. Opmuntret af den ældre mands nik af interesse fortsatte han. 'Jeg tror, at lykke er en virkelig ting, en sand ting, men også en ting, som gør os til skøre mennesker. Lykke er en så mærkelig og kraftfuld ting, at den gør os syge, ligesom en slags bakterie. Og lidelse er det, der kurerer os for den, alt for meget lykke. Den – hvordan er det, man siger det, bhari vazan?'

'Byrden,' oversatte Khaderbhai for ham. Farid sagde hurtigt et ordsprog på hindi, og Khader oversatte det for os på et så elegant poetisk engelsk, at det gennem hashtågen gik op for mig, hvor godt hans engelske var i forhold til det indtryk, han havde givet mig ved vores første møde. 'Byrden af lykke kan kun blive lindret af lidelsens balsam.'

'Ja, ja, det var det, jeg ville sige. Uden lidelse vil lykken knuse os.'

'Det er en meget interessant tanke, Farid,' sagde Khaderbhai, og den unge maharahstrianer strålede af glæde over at blive rost.

Jeg følte en lille snert af jalousi. Fornemmelsen af velvære skænket af Khaderbhais velvillige smil var lige så berusende, som den stærke mikstur vi havde røget i vandpiben. Trangen til at være en søn for Abdel Khader Khan, til at gøre sig fortjent til hans rosende velsignelse, var overvældende. Det hule rum i mit hjerte, hvor en fars kærlighed kunne have været, skulle have været, svøbte sig om hans skikkelses konturer og tog hans ansigtstræk. De høje kindben og det

tætte, kortklippede sølvskæg, de sensuelle læber og de dybe ravfarvede øjne blev den perfekte fars ansigt.

Når jeg i dag ser tilbage på den tid – på min parathed til at tjene ham, som en søn kunne tjene en far, på min villighed til at elske ham i virkeligheden, og hvor hurtigt og betingelsesløst det skete i mit liv – spekulerer jeg på, hvor meget af det, der stammede fra den betydelige magt, som han udøvede i byen, hans by. Jeg havde aldrig følt mig så sikker noget sted i verden, som jeg gjorde i hans selskab. Og jeg håbede, at jeg i hans livs flod kunne vaske duftsporet af og ryste vagthundene af mig. Jeg har gennem årene spurgt mig selv tusinde gange, om jeg ville have elsket ham så hurtigt og så meget, hvis han havde været magtesløs og fattig.

Mens jeg dengang sad der i det kuppelrum og følte et stik af jalousi, når han smilede til Farid og roste ham, så vidste jeg godt, at selv om Khaderbhai havde talt om at adoptere mig som sin søn på vores første møde, var det faktisk mig, som havde adopteret ham. Og mens diskussionen fortsatte rundt om mig, udtalte jeg ordene ganske tydeligt i al hemmelighed med en bedende og besværgende stemme … fader, fader, min fader …

’Du deler ikke vores glæde ved at tale engelsk, onkel Sobhan,’ sagde Khaderbhai og henvendte sig til den gråsprængte, barske, ældre mand på sin højre side. ’Så lad mig venligst svare på dine vegne. Jeg ved, at du vil sige, at Koranen fortæller os, at vores synd og misgerning er skyld i vores lidelse, er det ikke sandt?’

Sobhan Mahmoud vippede samtykkende med hovedet med sine skinnende øjne indlejret under de grå øjenbryns buskede fremspring. Han virkede fornøjet over Khaderbhais gæt på hans holdning om emnet.

’Du vil sige, at det at leve efter de rette principper ifølge læren af den hellige Koran vil få lidelsen til at forsvinde fra den gode muslims liv og lede ham til den evige, himmelske lyksalighed, når livet får ende.’

’Vi ved alle, hvad onkel Sobhan mener,’ brød Abdul Ghani utålmodigt ind. ’Ingen af os er uenige i dine argumenter, onkel-ji, men tillad mig

at sige, at du har en tilbøjelighed til at være lidt ekstrem, na? Jeg husker tydeligt dengang, du bankede unge Mahmoud med en bambuskæp, fordi han græd over, at hans mor var død. Det er selvfølgelig rigtigt, at vi ikke bør stille spørgsmål ved Allahs vilje, men en smule sympati i en sådan situation er kun menneskeligt, ikke? Men uanset hvordan det i øvrigt forholder sig, så er det din mening, jeg er interesseret i, Khader. Fortæl os, hvad du mener om lidelse?'

Ingen talte eller rørte sig. Der var en mærkbar skærpelse af fokus og opmærksomhed i de få stille sekunder, hvor Khaderbhai samlede sine tanker. Hver mand havde sin egen mening og sit eget niveau af veltalenhed, alligevel havde jeg det klare indtryk, at Khaderbhais bidrag sædvanligvis var det sidste ord. Jeg fornemmede, at hans svar ville være toneangivende, måske endda blive svaret mændene ville give, hvis spørgsmålet om lidelse blev stillet igen. Hans ansigtsudtryk var uanfægtet, øjnene var beskedent vendt nedad, men han var alt for intelligent til ikke at opfatte den dybe respekt, han indgød andre. Jeg tænkte, at han var alt for menneskelig til ikke at blive smigret af det. Da jeg lærte ham bedre at kende, opdagede jeg, at han altid var ekstremt interesseret i, hvad andre tænkte om ham og altid fuldstændig klar over sin egen karisma og den effekt, den havde på dem omkring ham, og at hvert ord, han sagde til alle med undtagelse af Gud, var en optræden. Han var en mand med ambitioner om at ændre verden for altid. Intet af det, han sagde eller gjorde – end ikke den stille ydmyghed i hans dybe stemme, når han talte til os dengang – var et tilfælde, en mulighed eller andet end en kalkuleret del af hans plan.

'Før det første vil jeg gerne kommentere det generelt og så følge op på det med et mere detaljeret svar. Er det okay med jer? Godt. I så fald er min generelle kommentar – jeg tror, at lidelse er måden, vi tester vores kærlighed på. Hver lidelsesakt, uanset hvor lille eller smertelig stor, er en slags kærlighedstest. For det meste er lidelse også en test af vores kærlighed til Gud. Dette er min første erklæring. Er der nogen, der ønsker at diskutere dette punkt, før jeg fortsætter?'

Jeg så fra det ene ansigt til det andet. Nogle mænd smilede som påskønnelse af hans mening, nogle nikkede samtykkende og andre rynkede koncentreret panden. De virkede alle ivrige efter, at Khaderbhai skulle fortsætte.

'Meget fint, så vil jeg fortsætte med mit mere detaljerede svar. Den hellige Koran fortæller os, at alle ting i universet er beslægtet med hinanden, og at selv modsætninger er forbundet på en måde. Jeg tror, der er to punkter angående lidelse, som vi bør huske, og de vedrører nydelse og smerte. Det første er, at smerte og lidelse er forbundne, men de er ikke den samme ting. Smerte kan eksistere uden lidelse, og det er også muligt at lide uden at føle smerte. Er vi enige om det?'

Han granskede de opmærksomme, forventningsfulde ansigter og fandt billigelse.

'Forskellen mellem dem tror jeg er, at det vi lærer af smerte – for eksempel at ild brænder og er farlig – altid er individuelt, kun for os selv, men det vi lærer af lidelse, forener os som mennesker. Hvis vi ikke lider af vores smerte, så har vi kun lært noget om os selv. Smerte uden lidelse er som sejr uden kamp. Vi lærer ikke af det, og det gør os ikke stærkere, bedre eller bringer os tættere på Gud.'

De andre nikkede samtykkende til hinanden.

'Og den anden del, nydelsesdelen?' spurgte Abdul Ghani. Et par af mændene lo forsigtigt og smilede bredt til Ghani, da han så fra den ene til den anden. Han smilede tilbage. 'Hvad? Hvad? Kan man ikke have en sund, videnskabelig interesse i nydelse?'

'Åh,' fortsatte Khader, 'jeg tror, det er lidt, ligesom hvad mr. Lin fortalte os om, hvad denne Sapnafyr har gjort med ordene fra den kristne Bibel. Det er lige omvendt. Lidelse er præcis som lykke, men omvendt. Det ene er et spejlbillede af det andet og har ingen reel mening eller eksistens uden den anden.'

'Jeg er ked af det, men jeg forstår det ikke,' sagde Farid spagfærdigt og kastede et hurtigt blik på de andre og rødmede meget. 'Vil du ikke være så venlig at forklare det?'

’Det skal forstås sådan her,’ sagde Khaderbhai venligt. ’Tag min hånd, for eksempel. Hvis jeg åbner min hånd sådan her med udstrakte fingre og viser dig min håndflade, eller hvis jeg åbner min hånd og lægger den på din skulder, udstrækkes mine fingre sådan her – det er lykke, eller det kalder vi det for nemheds skyld. Og hvis jeg bøjer mine fingre og lukker dem stramt til som en næve, sådan her, kan vi kalde det lidelse. De to bevægelser er modsætninger i deres mening og kraft. Hver er fuldstændig anderledes i udtryk og dens funktion, men hånden, der laver bevægelsen, er den samme. Lidelse er omvendt lykke.’

Hver mand fik derefter endnu en mulighed for at tale, og diskussionen bevægede sig frem og tilbage i to lange timer og forandrede sig, efterhånden som der blev pyntet på argumenterne, eller de blev afvist. Der blev røget hash. Der blev serveret te to gange, og Abdul Ghani valgte at blande en lille kugle sort opium i sin drink og drak det med en indøvet grimasse.

Madjid ændrede sin holdning ved at indvillige i, at lidelse ikke nødvendigvis var et tegn på svaghed, men insisterede på at vi kunne hærde os selv mod det med en stærk vilje, viljestyrken skulle komme fra streng selvdisciplin, en slags selvpålagt lidelse. Farid føjede til sin bemærkning om lidelse som en modgift mod lykkens gift, ved at erindre virkelige hændelser fra sine venners liv. Gamle Sobhan hviskede et par sætninger på urdu, og Khaderbhai oversatte den nye idé for os: Der er ting, som vi mennesker aldrig vil kunne forstå, ting, som kun Gud kan forstå, og lidelse kan meget vel være en af dem. Keki Dorabji understregede, at universet, som de troende parsere ser det, er en proces af kampe mellem modsætninger – lys og mørke, varme og kulde, lidelse og glæde – og intet kan eksistere uden eksistensen af det modsatte. Rajubhai tilføjede, at lidelse er en tilstand for den uoplyste sjæl, låst fast i Karmaens hjul. Khaled Fattah sagde ikke mere, på trods af de listige opfordringer fra Abdul Ghani, der drillede og flere gange forsøgte at overtale ham, før han endelig opgav, synligt irriteret over det stædige afslag.

For sin del fremstod Abdul Ghani som den mest højlydte og sympatiske i gruppen. Khaled var en fængslende mand, men der var en vrede – for meget vrede måske – rugende i ham. Madjid havde været professionel soldat i Iran. Han virkede modig og ligetil, men alligevel forfalden til et overforenklet syn på verden og dens folk. Sobhan Mahmoud var uden tvivl from, men der var en vag antiseptisk lugt af stædighed over ham. Unge Farid var åbenhjertig selvudslettende, og jeg havde ham mistænkt for let at blive forledt. Keki var mut og uimodtagelig, og Rajubhai syntes at være mistænksom over for mig, næsten på grænsen til det uhøflige. Af dem alle var det kun Abdul Ghani, der viste nogen sans for humor, og den eneste der lo højt. Han var lige så fortrolig med de yngre mænd som med dem, der var ældre end han. Han lå henslængt, hvor andre sad op. Han afbrød eller indskød bemærkninger, når han havde lyst, og han åd, drak og røg mere end nogen anden mand i rummet. Han var især uærbødigt hengiven over for Khaderbhai, og det var helt tydeligt, at de var nære venner.

Khaderbhai stillede spørgsmål, sonderede, kom med bemærkninger til hvad der blev sagt, men tilføjede aldrig et ord til sin egen holdning. Jeg var tavs, ubeslutsom, træt og taknemmelig for, at ingen pressede mig til at tale.

Da Khaderbhai endelig hævede mødet, fulgte han mig hen til gadedøren, der førte ud mod gaden ved siden af Nabila-moskéen og stoppede mig med en blid hånd på min underarm. Han sagde, at han var glad for, at jeg var kommet, og han håbede, at jeg havde nydt det. Så bad han mig om at komme igen dagen efter, fordi der var en tjeneste, jeg kunne gøre ham, hvis jeg var interesseret. Overrasket og smigret sagde jeg straks ja og lovede at mødes med ham samme sted den følgende morgen. Jeg gik ud i natten og slog det næsten ud af tankerne.

Da jeg gik den lange vej hjem, kredsede mine tanker om de ideer, jeg var blevet forelagt af den lærde, kriminelle gruppe. Jeg genkaldte andre lignende diskussioner, jeg havde delt med mænd i fængslet. På trods af deres generelle mangel på formel uddannelse eller

måske på grund af det havde mange af de mænd, jeg lærte at kende i fængslet, en glødende interesse for alverdens ideer. De kaldte det ikke filosofi og kendte det ikke engang som sådan, men deres samtaleemner bestod ofte kun af det – abstrakte spørgsmål om moral og etik, mening og mål.

Det havde været en lang dag og en endnu længere aften. Med Madame Zhous fotografi i baglommen og mine fødder klemt af sko, der var købt til at begrave Karlas døde elsker og mit hoved proppet med definitioner på lidelse, gik jeg hen ad de affolkede gader og huskede en celle i et australsk fængsel, hvor mordere og tyve, som jeg havde kaldt for mine venner, ofte samledes for at diskutere lidenskabeligt om sandhed, kærlighed og dyd. Jeg spekulerede på, om de mon tænkte på mig fra tid til anden. Er jeg nu en dagdrøm for dem, spurgte jeg mig selv, en dagdrøm om frihed og flugt? Hvordan ville de have svaret på spørgsmålet, om hvad lidelse er?

Jeg vidste det. Khaderbhai havde forblændet os med sin usædvanlige visdom og sit store talent for at udtrykke den. Hans definition var skarp og forsynet med nok modhager – lidelse er som omvendt lykke – til at fange en fisk i hukommelsen. Men sandheden om, hvad menneskelig lidelse i virkeligheden betyder, i livets tørre, nervøse mund, lå ikke i Khaderbhais visdom den aften. Den tilhørte Khaled Ansari, palæstinenseren. Det var hans definition, der fæstnede sig i mig. Hans simple, uskønne ord var det tydeligste udtryk for, hvad alle fanger og alle andre, som lever længe nok, godt kender – lidelsen, af enhver art, kommer altid an på, hvad vi har mistet. Som unge tror vi, at lidelse er noget, der er gjort mod os. Når vi bliver ældre – når ståldøren knalder i på den ene eller anden måde – ved vi, at virkelig lidelse måles efter, hvad der tages fra os.

Jeg følte mig lille, alene og ensom og gik på hukommelse og fornemmelse gennem de mørke, uoplyste stræder i slummen. Da jeg drejede ind på den sidste sti med de dybe render efter regnen, hvor min egen tomme hytte ventede, så jeg lys fra en lampe. Der stod en mand ikke langt fra min dør med en lygte i hånden. Ved siden af ham stod der et lille barn, en lille pige, med filtret, touperet hår. Jeg gik

nærmere og så, at manden med lygten var Joseph, drankeren, der havde banket sin kone, og at Prabaker stod ved siden af ham i skyggen.

'Hvad sker der?' hviskede jeg. 'Det er sent.'

'Hej, Linbaba. Pænt tøj du har på til en forandring,' smilede Prabaker med sit runde hoved svævende i det gule lys. 'Jeg elske det, dine sko – så rene og skinnende. Du komme lige i tide. Joseph gør gode ting. Han betalt penge til at sætte et held og lykke tegn på alle døre. Da han ikke en slem drikkende fyr mere, han arbejde fuld overtid, og for nogle af hans ekstra penge han betalt for dette, for at hjælpe os med held og lykke.'

'Held og lykke tegn?'

'Ja, se på det her barn, se hendes hånd.' Han løftede den lille piges håndled og viste hænderne frem. I det svage lys var det ikke tydeligt, hvad det var, jeg skulle se. 'Se her, hun kun har fire fingre. Se det! Kun fire fingre. Meget held, denne ting.'

Jeg så det. To af fingrene på barnets hånd var vokset umærkeligt sammen, og havde dannet én tyk finger af pege- og langfingeren. Hendes håndflade var blå. Joseph holdt et fladt fad med blå maling. Barnet havde dyppet sin hænder i det og havde lavet håndaftryk på hver hyttes dør i vores stræde for at give det beskyttelse mod de mange lidelser, der kunne tilskrives Det Onde Øje. Overtroiske slumboere vurderede hende åbenbart til at være specielt velsignet, fordi hun var født med den sjældne forskel at have kun fire fingre på hver hånd. Mens jeg så på, strakte den lille pige sine arme frem og pressede sine små hænder mod min skrøbelige dør. Med et hurtigt, alvorligt nik ledte Joseph pigen videre til næste dør.

'Jeg hjælper den plejede-at-være-kone-bankende-og-slemt-drikkende-fyr, den Joseph,' sagde Prabaker i en demonstrativ hvisken, som kunne høres 20 meter væk. 'Du ønske noget, før jeg går?'

'Nej tak. Godnat, Prabu.'

’Shuba ratri, Lin,’ grinede han. Godnat. ’Drøm søde drømme for mig, ja?’

Han vendte sig for at gå, men jeg stoppede ham.

’Hallo, Prabu.’

’Ja, Lin?’

’Fortæl mig, hvad er lidelse? Hvad mener du? Hvad betyder det, at folk lider?’

Prabaker kastede et hurtigt blik ned ad det mørke stræde med de vakkelvorne hytter i skæret fra den svævende glødetråd i Josephs lampe. Han kiggede tilbage på mig, og kun øjnene og tænderne var synlige, skønt vi stod ret tæt på hinanden.

’Er du okay, Lin?’

’Jeg har det fint,’ lo jeg.

’Har du drukket noget daru her til aften, ligesom den slemt-drikkende-Joseph?’

’Nej, virkelig, jeg har det fint. Kom nu, du definerer altid alt for mig. Vi talte om lidelse her til aften, og jeg er interesseret i at vide, hvad du mener om det?’

’Det er let – lidelse er sult, ikke? Sult efter alt betyde lidelse. Ikke sulten efter noget, betyde ikke lidelse. Men det ved alle.’

’Ja, det tror, jeg alle gør. Godnat, Prabu.’

’Godnat, Lin.’

Han gik syngende væk, og han vidste, at ingen af de sovende folk i de elendige hytter rundt om ham havde noget imod det. Han vidste, at hvis de vågnede, ville de lytte i et øjeblik og derefter glide tilbage i søvnen med et smil, fordi han sang om kærlighed.

KAPITEL 15

’Vågn op, Lin! Hallo, Linbaba, du skal vågne nu!’

Det ene øje åbnede sig og fokuserede på en svævende, brun ballon, hvor Johnny Cigars ansigt var malet på. Øjet lukkede igen.

’Gå væk, Johnny.’

’Også goddag til dig, Lin,’ kluklo han irriterende glad. ’Du bliver nødt til at stå op.’

’Du er en ond mand, Johnny. Du er en grusom og ond mand. Gå væk.’

’En fyr er kommet til skade, Lin. Vi har brug for din medicinkasse og dit gode, lægelige dig.’

’Det er stadig mørkt, mand,’ klagede jeg. ’Klokken er to om natten. Sig, at han kan komme tilbage, når det er lyst, når jeg er levende.’

’Øh selvfølgelig, det kan jeg godt sige til ham, og han vil også gå, men jeg synes, at du bør vide, at han bløder ret kraftigt. Men hvis du alligevel gerne vil sove, vil jeg daske ham væk fra din dør med det samme, med tre-fire gode slag med min sandal.’

Jeg lænede mig ud over søvnens dybe hul, men ordet bløder trak mig væk fra kanten. Jeg satte mig op og skar ansigt på grund af den ene hoftes lammende stivhed. Min seng var, som de fleste senge i slummen, et tæppe, der var foldet sammen to gange og placeret på den hårdtstampede jord. Kapokmadrasser var tilgængelige, men upraktiske. De fyldte for meget i de små hytter, og de blev hurtigt befængt med lus, lopper og andre skadedyr, og rotterne fandt dem uimodståelige. Efter at have sovet på jorden i mange måneder var jeg så vant til det, som man nu kan blive, men der var ikke meget sul på mine hofter, så hver morgen vågnede jeg øm.

Johnny holdt en lampe meget tæt på mit ansigt. Jeg blinkede og skubbede den til side for at se en mand siddende på hug i min døråbning med sin arm udstrakt foran sig. Der var en stor flænge eller nærmere et gabende sår på armen, og blodet dryppede fra det, dryp, dryp, dryp ned i en spand. Halvvågen som jeg var, stirrede jeg dumt ned i den gule plastikspand. Manden havde medbragt sin egen spand for at forhindre blodet i at plette gulvet i min hytte, og det virkede på en måde mere foruroligende end selve såret.

'Undskyld besværet, mr. Lin,' sagde den unge mand.

'Det her er Ameer,' gryntede Johnny Cigar og klaskede den sårede mand bag i hovedet med et gjaldende slag. 'Han er sådan en dum fyr, Lin. Nu er han ked af besværet. Jeg burde tage min sandal og banke dig gul og blå.'

'Gud, hvor ser det ud. Det er et grimt sår, Johnny.' Det var en lang, dyb flænge, der gik fra skulderen og næsten ned til spidsen af albuen. En stor, triangulær hudlap, formet som reverset på en frakke, var begyndt at krølle sig væk fra såret. 'Han har brug for en læge. Det skal syes sammen. Du skulle have taget ham hen til hospitalet.'

'Hospital, naya!' jamrede Ammer. 'Nahin, baba,'

Johnny slog ham på øret.

'Hold kæft, din idiot! Han vil ikke på hospitalet eller til en læge, Lin. Han er en fræk fyr, en goonda. Han er bange for politiet. Er du ikke, hallo tåbe? Bange for politiet, na?'

'Hold op med at slå ham, Johnny. Det hjælper virkelig ikke. Hvordan er det sket?'

'Slåskamp. Hans bande mod en anden bande. De slås med sværd og kødøkser, de gadebander, og her er resultatet.'

'De andre fyre startede det. De var i gang med en Eve-teasing!' beklagede Ameer sig. Eve-teasing var navnet på anklagen for sexchikane under indisk lov, og den dækkede en række af lovovertrædelser lige fra fornærmende sprog til fysisk forulempelse.

’Vi advarede dem og bad dem stoppe. Vores kvinder kunne ikke gå sikkert omkring. Alene af den grund sloges vi med dem.’

Johnny løftede sin brede hånd for at bringe Ameers protest til tavshed. Han ville gerne slå den unge mand igen, men mit udtryk fik ham modvilligt til at stoppe.

’Tror du, det er en gyldig grund til at slås med sværd og kødøkser, dumme? Din mor vil blive rigtig glad, fordi du stoppede den Eve-teasing og fik dig selv hakket i bittesmå stykker, na? Hun vil blive så glad! Og nu vil du have Linbaba skal sy dig sammen og udbedre skaden på din arm. Du burde skamme dig!’

’Vent lige et øjeblik, Johnny. Jeg kan ikke gøre det her. Det er for stort, for rodet … det kan jeg ikke.’

’Du har jo nål og tråd i din medicinkasse, Lin.’

Han havde ret. Kassen indeholdt suturnåle og silketråd. Men jeg havde aldrig brugt det.

’Jeg har aldrig brugt det, Johnny. Jeg kan ikke gøre det. Han har brug for en professionel – en læge eller en sygeplejerske.’

’Jeg har sagt det, Lin. Han vil ikke hen til en læge. Jeg forsøgte at tvinge ham. En i den anden bande var endnu værre såret end denne dumme dreng. Måske dør han, den anden fyr. Det er en politisag nu, og de stiller spørgsmål. Ameer vil ikke tage hen til nogen læge eller på hospitalet.’

’Hvis du giver det til mig, så gør jeg det selv,’ sagde Ameer og sank hårdt.

Hans øjne var opspilede af frygt og rædselsslagen beslutsomhed. Jeg så ham for første gang lige i øjnene og så, hvor ung han var, 16 eller 17 år gammel. Han gik med Puma kondisko, jeans og en basketball sportstrøje med nummer 23 påtrykt foran. Tøjet var indiske kopier af berømte, vestlige mærker, men det var anset for at være modetrenden af hans ligemænd i slummen, unge mænd med magre maver og hovederne fulde af forvrængede udenlandske drømme, unge mænd som lod være med at spise for i stedet at købe

tøj, som de troede, fik dem til at ligne de seje udlændinge fra bladene og filmene.

Jeg kendte ikke knægten. Han var en af de tusinde, jeg aldrig havde set, selv om jeg havde været der i næsten seks måneder, og ingen i slummen boede længere væk end 5-600 meter fra min hytte. Nogle mænd, som for eksempel Johnny Cigar og Prabaker, syntes at kende alle i slummen. Det virkede usædvanligt på mig, at de skulle have kendskab til fortrolige detaljer om så mange tusinde menneskers liv. Det var endnu mere bemærkelsesværdigt, at de viste omsorg – at de opmuntrede, skældte ud og bekymrede sig om dem. Jeg spekulerede på, hvordan den unge mand var tilknyttet Johnny Cigar. Ameer rystede i den blæsende nattekulde og pressede sine læber udad i en svag klynken, da han overvejede at tage nål og tråd for at sy sit eget sår. Jeg spekulerede på, hvordan det kunne være, at Johnny som stod over ham, kendte ham så godt, at han var så sikker på, at han ville gøre det, til at kunne nikke mig beskeden, Ja hvis du giver ham nålen, vil han gøre det selv.

’Okay, okay, jeg gør det,’ overgav jeg mig. ’Det kommer til at gøre ondt. Jeg har ikke noget bedøvelsesmiddel.’

’Ondt!’ udbrød Johnny glad. ’Smerte er ikke noget problem, Lin. Godt, du har smerter, Ameer, din chutia. Du burde have smerter i hjernen.’

Jeg satte Ameer på sengen og lagde endnu et tæppe over hans skuldre. Jeg trak petroleumskomfuret op af køkkenkassen, fyldte det, gjorde det klar og satte en gryde vand over. Johnny skyndte sig af sted for at bede nogen om at lave varm, sød te. Jeg vaskede hurtigt mit ansigt og hænder i mørket ved den åbne badeværelsesplads ved siden af min hytte. Da vandet kogte, hældte jeg lidt i et fad og lagde to nåle i gryden for at sterilisere dem ved at lade dem koge yderligere. Ved brug af antiseptisk og varmt sæbevand, vaskede jeg såret og tørrede det med ren gaze. Jeg forbandt armen stramt med gaze og lod det sidde i ti minutter for at presse såret sammen i håb om, at det ville gøre syningen nemmere. Jeg insisterede på, at Ameer drak to store krus sød te for at imødegå de symptomer på

chok, som han var begyndt at udvise. Han var bange, men rolig. Han troede på mig. Han kunne ikke vide, at jeg kun én gang før havde udført proceduren og ironisk nok under lignende forhold. En mand var blevet stukket ned under et fængselsslagsmål. Et problem mellem to modstandere, hvad det så end drejede sig om, var blevet løst i et voldsomt sammenstød, og sagen var afklaret for deres vedkommende. Men hvis manden, der blev stukket ned, havde meldt sig til fængslets sygehusafdeling for at få behandling, ville myndighederne have placeret ham i isolationsafdelingen for fanger, der havde brug for beskyttelse. For nogle mænd, børneforulempere og især meddelere var der intet andet alternativ end at være anbragt under beskyttelse, fordi de ellers ikke ville overleve. For andre mænd, som blev placeret der mod deres vilje, var isolationsafdelingen en forbandelse – mistanke, bagtalelse og samvær med mænd de foragtede. Manden, der blev stukket ned, var kommet til mig. Jeg syede såret sammen med en lædernål og broderitråd. Såret helede, men det efterlod et grimt, flået ar. Jeg glemte aldrig synet af det og var ikke fortrøstningsfuld med hensyn til at skulle forsøge at sy Ameers arm. Det forlegne og tillidsfulde smil, som den unge mand gav mig, var ikke nogen hjælp. Folk sårer os altid med deres tillid, sagde Karla engang til mig. Den sikreste måde at såre nogen, du kan lide på, er ved at give ham al din tillid.

Jeg drak te, røg en cigaret og gik så i gang med at arbejde. Johnny stod i døren og gav uden virkning flere nysgerrige naboer og deres børn en opsang. Synålen var buet og meget tynd. Jeg formoder, at jeg burde have brugt en slags tang. Jeg havde ikke en i min kasse. En af drengene havde lånt den til at reparere en symaskine. Jeg blev nødt til at presse nålen ind i huden og trække den igennem med mine fingre. Arbejdet var akavet og fedtet, og det første, krydsformede sting var noget makværk. Ameer ømmede sig og skar opfindsomt ansigt, men han skreg ikke. Ved femte-sjette sting havde jeg udviklet en teknik, der gjorde, at arbejdets grimhed, men ikke den involverede smerte, aftog.

Menneskets hud er drøjere og mere elastisk, end den ser ud. Den er relativt let at sy i, og tråden kan blive trukket ganske stram uden at

rive i vævet. Men nålen, uanset hvor tynd eller skarp den er, er stadig et fremmed objekt, og for dem af os, som ikke er vant til den form for arbejde ved hyppige rutiner, er der en psykologisk straf, vi må betale, hver gang vi tvinger den fremmede ting ind i et andet væsens kød. Jeg begyndte at svede voldsomt på trods af den kølige nat. Det var tegn på en pine, der indebar, at mens Ameer blev mere optimistisk, som arbejdet skred frem, blev jeg mere anspændt og udmattet.

'Du skulle have insisteret på, at han skulle på hospitalet!' snerrede jeg ad Johnny Cigar. 'Det her er latterligt!'

'Du syer da meget udmærket, Lin,' modsagde han. 'Du kunne lave en meget fin skjorte med sådan nogle sting.'

'Det er ikke så godt, som det burde være. Han får et stort ar. Jeg ved sgu ikke, hvad fanden jeg laver her.'

'Har du problemer med toiletbesøg, Lin?'

'Hvad?'

'Går du ikke på toilettet? Har du hård afføring?'

'For himlens skyld, Johnny! Hvad står du og fabler om?'

'Dit dårlige humør, Lin. Det er ikke din sædvanlige opførsel. Måske er problemet hård afføring, tror jeg?'

'Nej,' stønnede jeg.

'Åh, så tror jeg, du har tynd mave.'

'Han havde tynd mave i tre dage i sidste måned,' bidrog en af mine naboer fra den åbne dør. 'Min mand fortalte mig dengang, at Linbaba gik på toilet tre-fire gange om dagen og igen tre-fire gange om natten. Hele gaden talte om det.'

'Nå ja, nu husker jeg det,' erindrede en anden nabo. 'Han havde så store smerter! De ansigter han lavede, når han var på toilettet, yaar. Ligesom hvis han lavede en baby. Og det var en meget tynd, flydende afføring. Ligesom vand var det, og det kom så hurtigt ud, ligesom når de affyrer kanonerne på uafhængighedsdagen. Dadung!

Sådan lød det! Jeg anbefalede at drikke chandu-chai dengang, og hans afføring blev hårdere og fik en meget, god farve igen.'

'En god idé,' mumlede Johnny påskønnende. 'Gå hen og få fat i noget chandu-chai til Linbabas tynde afføring.'

'Nej!' stønnede jeg. 'Jeg har ikke tynd afføring. Jeg har ikke hård afføring. Jeg har endnu ikke haft nogen chance for at have nogen form for afføring overhovedet. Jeg er kun halvvågen, for Guds skyld! Åh, hvad nytter det? Så, det er færdigt. Ameer, du vil blive okay, tror jeg. Men du burde have en stivkrampeindsprøjtning.'

'Det er ikke nødvendigt, Linbaba. Jeg fik en indsprøjtning for tre måneder siden efter sidste slåskamp.'

Jeg rensede såret endnu en gang og strøede antibiotikapulver over. Jeg dækkede de 26 sting med en løs bandage, advarede ham om ikke at gøre det vådt og bad ham om at komme tilbage inden for to dage for at få det tjekket. Han forsøgte at betale mig, men jeg afviste pengene. Ingen betalte for den behandling, jeg gav. Alligevel var det ikke princippet, der fik mig til at afvise. Sandheden var, at jeg følte en mærkværdig, uforklarlig vrede – mod Ameer, mod Johnny, mod mig selv – og jeg bad ham kort for hovedet om at gå. Han rørte ved mine fødder og bakkede ud af hytten og fik et afskedsslag på hovedet af Johnny Cigar.

Jeg skulle lige til at rydde op i hytten, da Prabaker kom susende ind, tog fat i min T-shirt og prøvede at slæbe mig ud gennem døren.

'Så godt du ikke sove, Linbaba,' gispede han åndeløst. 'Vi spare tid på ikke at vække dig. Du komme med mig nu! Skynd dig, vil du ikke nok!'

'For Guds skyld, hvad er der nu?' brokkede jeg mig. 'Slip mig, Prabu. Jeg bliver nødt til at rydde op i det her rod.'

'Ikke tid til rod, baba. Du komme nu, jeg beder dig. Intet problem!'

'Jo problem!' modsagde jeg ham. 'Jeg går ingen steder, før du fortæller mig, hvad fanden der sker. Sådan er det, Prabu. Afgjort. Intet problem.'

‘Du må absolut komme, Lin,’ insisterede ham og trak i min bluse. ’Din ven i fængsel. Du må hjælpe!’

Vi forlod hytten og skyndte os gennem de smalle, skyggefulde stræder i den sovende slum. På hovedgaden uden for President hotellet fik vi fat i en taxi og strøg igennem de rene, stille gader forbi parserkolonien, Saasoon havnen og Colaba-markedet. Taxien stoppede uden for Colaba- politistationen lige på anden side af Leopolds. Baren var selvfølgelig lukket med brede metalskodder rullet ned til fortovet. Der virkede unaturligt stille – en populær bars hjemsøgte stilhed, lukket for i dag.

Prabaker og jeg gik ind gennem porten til politistationen og ind i den indhegnede gård. Mit hjerte slog hurtigt, men udadtil så jeg rolig ud. Alle politifolkene på stationen talte marathi – det var et krav i deres ansættelse. Jeg vidste, at hvis de ikke havde nogle speciel grund til at mistænke eller anfægte mig, ville min færdighed i marathi-sproget glæde dem lige så meget, som det ville overraske dem. Det ville gøre mig populær hos dem, og den lille berømmelse ville beskytte mig. Stadigvæk var det en rejse ind bag fjendens linjer, og i mine tanker skubbede jeg den tunge, låste kasse med frygt hele vejen om bag i pulterkammeret.

Prabaker talte fattet til en havaldar eller en politibetjent ved foden af en lang trappe med metaltrin. Manden nikkede og gik til siden. Prabaker vippede med hovedet, og jeg fulgte med ham op ad de stejle trin til en trappeafsats med en tung dør til første sal. Et ansigt kom til syne bag gitteret i døren. Store, brune øjne stirrede til højre og venstre, og så åbnede døren sig. Vi gik ind i et forkammer, der indeholdt et skrivebord, en lille metalstol og en bambusfeltseng. Vagten, der åbnede døren, var nattevagten, der havde tjeneste den nat. Han talte kort med Prabaker og gloede på mig. Han var en høj mand med en fremstående vom og et stort, udtryksfuldt strittende overskæg med et anstrøg af gråt. Der hang en metallåge med harmonikagitter på hængsler bag ham. På den anden side af porten holdt et dusin fanger øje med os med intens interesse. Vagten vendte sin brede ryg til dem og rakte hånden frem.

’Han vil have dig til …’ begyndte Prabaker.

’Jeg er med,’ stoppede jeg ham og dykkede ned i lommen på mine jeans. ’Han vil have bestikkelse. Hvor meget?’

’50 rupier,’ smilede Prabaker bredt og så op på den høje betjent med sit største smil.

Jeg rakte ham en 50-rupiseddel, og nattevagten gemte den i hånden. Han vendte sig om og gik hen til metallågen. Vi fulgte efter ham. Flere mænd havde samlet sig der, alle helt vågne og snakkende på trods af, at det var sent. Nattevagten stirrede på dem, en efter en, til de alle var tavse. Så kaldte han mig frem. Da jeg kom hen til tremmerne ved stålporten, delte mængden af mænd sig, og to fantastiske skikkelser skubbede sig frem. Det var bjørnepasserne, de blåhudede mænd, der havde bragt bjørnen Kano ind i min slum på Abdullahs anmodning. De kom frem til porten, greb om tremmerne og talte så hurtigt og presserende til mig, at jeg kun fangede hvert fjerde eller femte ord.

’Hvad sker der, Prabu?’ spurgte jeg fuldstændigt mystificeret. Da Prabaker fortalte mig, at min ven var i fængsel, gik jeg ud fra, at han havde ment Abdullah. Jeg forventede at finde Abdullah bag tremmerne, og jeg bevægede mig til højre og venstre og prøvede at se om bagved bjørnepasserne og de andre mænd, der stimlede sammen ved lågen.

’Det dine venner, ikke?’ spurgte Prabaker. ’Husker du ikke, Lin? De kom med Kano, så du få bjørnekram.’

’Jo, selvfølgelig husker jeg dem. Hentede du mig for at mødes med dem?’

Prabaker blinkede til mig og vendte sig hurtigt om for at tjekke ansigtsudtrykkene på nattevagten og bjørnepasserne.

’Ja, Lin,’ sagde han stille. ’De mænd spurgte efter dig. Vil du … vil du gerne gå?’

’Nej, nej. Jeg kan … glem det. Hvad vil de? Jeg kan ikke forstå, hvad de siger.’

Prabaker bad dem forklare, hvad de ville, og de to blåhudede mænd råbte deres historie, klyngede sig til gitrene i lågen, som havde de været brædder på en tømmerflåde på det åbne hav.

'De sige, de fortælle, at de bor nær Marine Nagar, hvor de fandt nogle andre fyre som også er bjørnepassere, og som havde en meget ked af det og tynd bjørn,' forklarede Prabaker og bad indtrængende mændene om at falde ned og tale langsommere. 'De sagde, at de andre ikke behandlede deres bjørn med respekt. De banke bjørnen med en pisk, og bjørnen græd af smerter over det hele.'

Bjørnepasserne talte så stærkt, at Prabaker blev helt tavs, lyttede og nikkede med åben mund parat til at tale. Andre fanger nærmede sig lågen for at lytte. Gangen på den anden side af lågen havde lange vinduer på den ene side, der var dækket med metalgitre. På den anden side af den overfyldte fængselskorridor var der adskillige rum. Mænd strømmede ud fra de rum og forøgede trængslen ved lågen med 100 eller flere indsatte, og de lyttede alle med fascination til bjørnepassernes historie.

'Så hårdt de slemme fyre slog deres stakkels bjørn,' oversatte Prabaker. 'Og selv da den græd, de fyre ikke holde op med at slå den bjørn. Og ved du hvad, det var en pige bjørn!'

Mændene ved lågen reagerede med chokerede, vrede udbrud og medfølende råb.

'Vores venner her, de meget rystet over de andre, der slog den anden bjørn. Så de gå hen til de andre og fortælle dem, at de ikke slå nogen bjørn. Men de var meget onde og vrede, de fyre. Der var en masse råben, skubben og grimt sprog. En af de fyre kalde vores ven for sisterfucker. Vores venner, de kalde de andre for røvhuller. De slemme, de kalde vores venner motherfucking bastarder. Vores venner kalde dem brotherfuckere. De andre, de sagde en hel masse mere om noget-og-hvad-som-helst-fuckere. Vores venner, de svare igen med en hel masse om …'

'Kom nu til sagen, Prabu.'

’Ja, Lin,’ sagde han og lyttede opmærksomt. Der var en lang pause.

’Og?’ spurgte jeg.

’Stadig en masse grimt sprog, Lin,’ svarede han og trak hjælpeløst på skuldrene. ’Men noget af det, må jeg sige, er meget, meget godt, hvis du gerne høre det?’

’Nej!’

’Okay,’ sagde han langt om længe, ’til sidst nogen ringe efter politiet. Så var der stort slagsmål.’

Han stoppede igen og lyttede til næste afsnit af historien. Jeg vendte mig om for at se på nattevagten, og så at han var lige så dybt optaget af udviklingen i sagaen, som de indsatte var. Han tyggede paan, mens han lyttede, hans tornebusk af et overskæg rykkede op og ned og understregede ubevidst hans interesse. Et brøl af billigelse angående et eller andet i historien kom fra de opmærksomme fanger, også nattevagten deltog i det anerkendende råb.

’Til at begynde med var de andre fyre ved at vinde den store kamp. Der så meget slåskamp, Lin, som i Mahabharata. De slemme fyre havde et par venner, som alle bidrog med slag, spark og klask med sandaler. Så blev bjørnen Kano rasende. Lige inden politiet kom, gik bjørnen Kano ind i kampen for at hjælpe sine bjørnepassere. Han stoppe kampen for hurtigt. Han slog de andre fyre ud til højre og også til venstre. Den Kano en meget god kampbjørn. Han banke de slemme fyre og alle deres venner og slog dem grundigt ud!’

’Og så blev de blå fyre arresterede,’ konkluderede jeg for ham.

’Sørgeligt at skulle sige det, men ja. Arresterede blev de og sigtet for at forstyrre den offentlige ro og orden.’

’Okay. Lad os tale sammen.’

Prabaker, nattevagten og jeg tog to skridt væk fra gitteret og stod ved det tomme metalskrivebord. Over min skulder kunne jeg se, at mændene ved gitteret anstrengte sig for at høre vores samtale.

’Hvad er hindiordet for kaution, Prabu? Find ud af, om vi kan få de fyre ud af fængslet mod kaution.’

Prabaker stillede spørgsmålet, men nattevagten rystede på hovedet og fortalte os, at det var udelukket.

’Er det muligt for mig at betale bøden?’ spurgte jeg på marathi og brugte den almindeligt accepterede formildende omskrivning af politibestikkelse.

Nattevagten smilede og rystede på hovedet. En politimand var kommet til skade i håndgemænget, forklarede han, og han kunne ikke gøre noget ved den sag.

Jeg trak hjælpeløst på skuldrene og vendte tilbage til porten for at fortælle mændene, at jeg ikke kunne få dem ud af fængslet mod kaution eller med bestikkelse. De plaprede løs så hurtigt og uforståeligt på hindi, at jeg ikke kunne forstå dem.

’Nej, Lin!’ meddelte Prabaker mig og sendte et strålende smil. ’De ikke bekymret for sig selv. De bekymret for Kano! Han også arresteret, bjørnen. De bekymret for deres bjørn. Det er det, de ønske, du skal hjælpe dem med!’

’Er bjørnen arresteret?’ spurgte jeg nattevagten på marathi.

’Ji, ha!’ svarede han, mens en blomstrende stolthed krusede hans vilde overskæg. Sir, ja! ’Bjørnen er i varetægt nedenunder!’

Jeg så på Prabaker, og han trak på skuldrene.

’Måske vi se den bjørn?’ foreslog han.

’Jeg tror, vi bør se den bjørn!’ svarede jeg.

Vi gik ned ad ståltrapperne til stueetagen og blev ført til en række celler lige under de rum, vi havde set ovenpå. Vagten på stueetagen åbnede et af rummene, og vi lænede os ind og så bjørnen Kano sidde i midten af en mørk og tom celle. Det var et stort rum med et toilethul i det ene hjørne af gulvet. Den kæmpestore bjørn havde mundkurv på og var lænket om halsen og poterne, og kæderne gik ud gennem metalgitteret i et af vinduerne. Han sad med sin brede

ryg op ad væggen og sine bagben skråt ud foran sig. Hans ansigtsudtryk – og jeg har ingen anden måde at beskrive hans udtryk på, andet end som et ansigtsudtryk – var utrøsteligt og dybt ulykkeligt. Han udstødte et langt, hjerteskærende suk, selv da vi så på ham.

Prabaker stod lidt bag ved mig. Jeg vendte mig om for at stille ham et spørgsmål og så, at han græd, hans ansigt forvred sig i en ulykkelig hulken. Før jeg nåede at sige noget, gik han forbi mig og hen til bjørnen og undveg vagtens udstrakte hånd. Han nåede frem til Kano med armene udbredt til en kæmpe omfavnelse og pressede sig selv ind mod dyret, hvilede sit hoved mod Kanos og aede dens lodne pels med en øm mumlen. Jeg udvekslede blikke med vagten fra stueetagen. Manden løftede sine øjenbryn og vippede energisk hovedet fra side til side. Det gjorde tydeligt indtryk på ham.

'Jeg gjorde det først, at du ved det,' hørte jeg mig selv sige på marathi. 'For et par uger siden. Jeg krammede den bjørn først.'

Nattevagten spidsede mund med et medlidende og foragtende, hånligt smil.

'Selvfølgelig gjorde du det,' hånede han. 'Det gjorde du helt sikkert.'

'Prabaker!' råbte jeg. 'Kan vi komme videre?'

Han skubbede sig væk fra bjørnen, kom hen til mig og tørrede tårerne væk med bagsiden af hånden, mens han gik. Han var så utrolig fortvivlet, at jeg bevæget lagde en arm om ham for at trøste ham.

'Jeg håber ikke, det gør noget, Lin,' sagde han forsigtigt. 'Jeg lugte ret meget af bjørn.'

'Det er okay,' svarede jeg ham blidt. 'Det er okay. Lad os se, hvad vi kan gøre.'

Efter yderligere ti minutters diskussion med nattevagten og de andre vagter blev det besluttet, at det var umuligt for os at kautionere for passerne eller deres bjørn. Der var ikke noget at gøre. Vi gik tilbage

til gitteret og informerede bjørnepasserne om, at vi ikke var i stand til at hjælpe dem. De brød ud i en ny, animeret dialog med Prabaker.

'De ved alle, at vi ikke kan hjælpe,' præciserede Prabaker over for mig efter et par minutter. 'De vil gerne låses inde i den fængselscelle med Kano. De bekymrede for Kano, fordi han er ensom. Siden han var baby, han aldrig sovet alene en eneste nat. Alene af den grund, de dybt bekymrede. De sige, at Kano vil blive bange. Han sove dårligt og have for mange dårlige drømme. Han græde på grund af ensomhed. Og han være flov over at være i fængsel, fordi han normalt er en meget god borger, den bjørn. De bare ønske at komme ned i den fængselscelle med Kano og holde ham i godt selskab.'

Den ene af bjørnepasserne stirrede mig i øjnene, da Prabaker var færdig med at forklare. Manden var bekymret. Hans ansigt var krøllet sammen af ængstelse. Hans kvaler fik læberne til at trække sig tilbage og minde om en snerren. Han gentog en sætning igen og igen, idet han håbede på, at gentagelserne og hans følelsers kraft kunne få mig til at forstå den. Pludselig brød Prabaker sammen igen og hulkede som et barn, mens han greb fat om metaltremmerne i gitteret.

'Hvad siger han, Prabu?'

'Han sige, en mand må elske sin bjørn, Lin,' oversatte Prabaker for mig. 'Han sige sådan. En mand må elske sin bjørn.'

Forhandlingerne med nattevagterne og de andre vagter blev livlige med det samme, vi præsenterede dem for en anmodning, som de kunne bevilge uden at bøje reglerne til bristepunktet. Prabaker gjorde fremskridt i den teatralske, energiske byttehandel, protesterede og bønfaldt med lige stor kraft. Til sidst nåede de frem til en pris – 200 rupier, omkring 12 amerikanske dollars – og nattevagten med overskægget låste gitteret op for bjørnepasserne, mens jeg overrakte seddelbundtet. I et mærkeligt optog af mennesker og hensigter gik vi på rad og række ned ad trappen til stueetagen, hvor nattevagten låste cellen op, der husede Kano. Lyden af deres stemmer fik den store bjørn til at rejse sig fra sin

position og falde forover på alle fire, holdt nede af kæderne. Bjørnen svajede med hovedet fra side til side i en glad dans og skrabede med poterne på jorden. Da bjørnepasserne skyndte sig hen for at hilse på ham, jog han snuden ind under deres armhuler og puttede sig i deres lange dreadlockhår, snusede og sniffede til deres lugt. For deres vedkommende overdængede de ham med kærlige kærtegn og forsøgte at lette belastningen fra de tunge kæder. Vi forlod dem tæt omfavnede. Da stålcelledøren smækkede i ind til Kano og hans passere, buldrede ekkoerne gennem den tomme paradeplads. Lyden fik det til at løbe koldt ned ad ryggen på både Prabaker og mig, da vi gik ud af den indhegnede politigård.

'Det en meget fin ting, du har gjort i aften, Linbaba,' væltede det ud af Prabaker. 'En mand må elske sin bjørn. Det sagde de, de bjørnepassere, og du fået det til at gå i opfyldelse. Det er en meget, meget, meget fin ting, du har gjort.'

Vi vækkede en sovende taxichauffør uden for politistationen på Colaba Causeway. Prabaker satte sig ind på bagsædet sammen med mig og nød chancen for at lege turist i en af de taxier, han selv kørte hyppigt. Da taxien trak ud fra kantstenen, drejede jeg mig og så, at han stirrede på mig. Jeg så væk. Et øjeblik senere vendte jeg hovedet og så, at han stadig stirrede. Jeg rynkede panden, og han vippede med hovedet. Han sendte sit altomfavnende smil til mig og lagde hånden på sit hjerte.

'Hvad?' spurgte jeg irritabelt, skønt hans smil var uimodståeligt, og han vidste det, og jeg smilede allerede til ham med mit hjerte.

'En mand …' begyndte han og messede ordene med rituel højtidelighed.

'Ikke igen, Prabu.'

'… må elske sin bjørn,' rundede han af og klappede sig på brystet og vippede vildt med hovedet.

'Åh Gud, hjælp mig,' jamrede jeg og vendte mig igen om for at se på den vågnende gades akavede bevægelser og udstrækning.

Ved indgangen til slummen skiltes vi, da han var på vej hen til Kumars chaibutik for at få en tidlig morgenmad. Han var spændt. Vores oplevelse med bjørnen Kano havde givet ham en fascinerende, ny historie – med ham selv i en vigtig rolle – som han kunne dele med Parvati, en af Kumars to kønne døtre. Han havde ikke nævnt noget om Parvati, men jeg havde set ham tale med hende, og jeg gættede på, at han var ved at blive forelsket. Prabakers måde at gøre kur på var ikke ved at komme med blomster eller chokolade til kvinden, han elskede. Han bragte hende historier fra den store verden, hvor mænd kæmpede mod begærets dæmoner og uhyrlige uretfærdigheder. Han kom med sladder, skandaler og fortrolige hemmeligheder. Han bragte hende ærligheden fra sit tapre hjerte og den gavtyvagtige, ærbødige undren, der var kilden til hans latter og himmelbrede smil. Og da jeg så ham pile af sted mod chaibutikken, så jeg, at han allerede vippede med hovedet og lavede fagter med hænderne, mens han øvede sig på historien, som han ville give hende som en ny dags gave.

Jeg fortsatte med at gå i det grå morgengry, mens slummen mumlende vågnede. Røg hvirvlede op fra hundreder af små bål og spredte sig i stræderne. Skikkelser slynget ind i farvede sjaler dukkede op og forsvandt i de disede strømme. Duften af rotier, der blev lavet på petroleumskomfurer, og chai, der kogte i duftende gryder, blev blandet med menneskedufte som kokoshårolie, sandeltræssæbe og kamfervædet tøj. Søvnige ansigter hilste på mig ved hvert hjørne i de bugtende stræder, smilende og med morgenvelsignelser på seks sprog og lige så mange trosretninger. Jeg gik ind i min hytte og så med ny ømhed på dens ydmyge, komfortable usselhed. Det var rart at være hjemme.

Jeg fik ryddet op i min hytte og tilsluttede mig morgenoptoget af mænd, der bredte sig på betonkajen, som vi brugte som et latrin. Da jeg kom tilbage, opdagede jeg, at mine naboer havde forberedt to fulde spande med varmt vand til mit bad. Jeg gad sjældent selv have besværet med den anstrengende og tidskrævende procedure, det var at varme flere gryder med vand på et petroleumskomfur, men

foretrak den mere dovne, måske mindre luksuriøse mulighed – et koldt bad. Velvidende at mine naboer undertiden lavede et varmt bad til mig. Det var ikke nogen lille service. Vand, den mest dyrebare handelsvare i en hvilken som helst slum, skulle bæres fra den kommunale brønd i den lovlige indhegning, cirka 300 meter væk på den anden side af pigtråden. Fordi brønden kun var åben to gange om dagen, var der hundredvis af folk, der skubbede og maste for at få vand, og hver spand blev trukket op i lyset ved hjælp af list, skrammer og råb. Båret tilbage og hejst over pigtråden skulle vandet koges i kasseroller på et lille petroleumskomfur, hvilket ikke var helt billigt på grund af det relativt dyre brændsel. Men når de gjorde det for mig, tog ingen af mine naboer æren for det eller forventede at blive takket. Vandet, som jeg brugte, var måske kogt og blevet bragt dertil af Ameers familie som et tegn på påskønnelse for behandlingen, jeg havde givet ham. Måske kom det fra min nærmeste nabo eller fra et af det halve dusin mennesker, der stod rundt om mig og så mig bade. Jeg ville aldrig finde ud af det. Det var en af de små, umarkerede ting, som folk gjorde for mig hver uge.

På en måde eksisterede ghettoen på et grundlag af de anonyme gerninger, som man ikke kunne takke for, ubetydelige og næsten trivielle i sig selv, men kollektivt havde det en stor betydning for slummens overlevelse. Vi trøstede vores naboers børn, som var de vores egne, når de græd. Vi strammede et løsnet reb på en andens hytte, når vi opdagede, at det var blevet slapt og justerede plastikken på taget, når vi gik forbi. Vi hjalp hinanden uden at blive spurgt, som var vi alle medlemmer af en stor stamme eller familie, og de tusindvis af hytter var simpelthen værelser i vores palæ.

Jeg blev inviteret af Qasim Ali Hussein til at spise morgenmad sammen med ham. Vi drak sød te, krydret med nellike, og spiste vaffelrotier, der, fyldt med smør og sukker, var rullet sammen i pølser. Ranjits spedalske havde leveret en ny sending medicin og bandager den foregående dag. Da jeg havde været væk hele eftermiddagen, havde de afleveret bundterne til Qasim Ali. Vi gennemgik indholdet af dem sammen. Qasim Ali kunne ikke læse eller skrive engelsk, og han insisterede på, at jeg forklarede

indholdet og brugen af de forskellige kapsler, tabletter og salver, som jeg havde bestilt. En af hans sønner, Ayub, sad sammen med os og skrev på urdu navnet og beskrivelsen af hver medicin ned på bittesmå stykker papir og tapede tålmodigt en label fast på hver beholder eller tube med creme. Dengang vidste jeg det ikke, men Qasim Ali havde valgt Ayub til at være min assistent for at lære så meget som muligt om medicin og brugen af den, så han kunne afløse mig, når det var tid til at forlade slummen – hvilket lederen var sikker på ville ske en dag.

Klokken var 11, da jeg endelig fandt tid til at stoppe ved Karlas lille hus nær Colaba-markedet. Der var ingen, der svarede, da jeg bankede på. Hendes naboer sagde, at hun var gået for en time siden. De havde ingen idé om, hvornår hun kom tilbage. Jeg var irriteret. Jeg havde efterladt mine støvler og jeans indenfor og var ivrig efter at få dem tilbage og komme ud af det løse, men ubekvemme tøj, det tøj, der var hendes. Jeg havde ikke overdrevet, da jeg havde fortalt hende, at jeansene, T-shirten og støvlerne var mit eneste tøj. I min hytte var der kun to lungier, som jeg havde på, når jeg sov, badede, eller når jeg vaskede mine jeans. Jeg kunne have købt noget nyt tøj – en T-shirt, jeans og løbesko, og det ville ikke have kostet mere en fire eller fem amerikanske dollars i tøjbazaren på Fashion Street – men jeg ville have mit eget tøj, tøjet jeg følte mig godt tilpas i. Jeg efterlod en seddel, hvor jeg brokkede mig og tog af sted til min aftale med Khaderbhai.

Det store hus på Mohammed Ali Road virkede tomt, da jeg ankom. De seks skodder foran hoveddøren var foldet til side, og den rummelige marmorentré var øde. Tusindvis af folk gik forbi hver time, men huset var velkendt, og ingen på gaden syntes at lægge mærke til, at jeg gik ind og bankede på de grønne skodder for at meddele min ankomst. Lidt efter kom Nazeer for at byde mig velkommen med et svagt fjendtligt udtryk. Han bad mig skifte fra mine sko til et par hjemmesko og førte mig derefter hen ad en høj, smal gang i modsat retning af det rum, jeg havde besøgt aftenen før. Vi gik forbi nogle lukkede rum, da gangen snoede sig gennem to højresving og til sidst mundede ud i en indre gårdhave.

Det meget store, ovale rum var i midten åbent mod himlen, som hvis et stort hul var blevet skåret ud i det tykke gipsloft. Det var brolagt med tunge, firkantede maharashtrian sten og omgivet af søjlebuer, der gav rummet en klostereffekt. Der var mange planter og blomstrende buske rundt i en bred cirkel i den indre have og fem høje, slanke palmer. Fontænen, som jeg havde hørt fra møderummet, hvor vi havde talt om lidelse, stod i midten. Den var rund, lavet af marmor, cirka en meter høj og fire meter i diameter med en enkelt kæmpe, usleben kampesten i midten. Det virkede, som om vandet sprang frem fra selve kernen af den enorme sten. På dens top krummede det lille springvand sig til en liljeformet fjer, før det blidt plaskede ned på de glatte, runde overflader på kampestenen og strømmede med rytmiske, musikalske sving ned i fontænens sø. Khaderbhai sad i en tronkurvestol ved siden af fontænen. Han læste i en bog, som han lukkede og lagde på et glasbord, da jeg kom.

’Salaam, aleikum, mr. Lin,’ smilede han. Fred være med dig.

’Wa aleikum salaam. Aap kaise hain?’ Og fred være med dig. Hvordan går det, sir?

’Jeg har det godt, tak. Skøre hunde og englændere kan muligvis godt lide at være ude og gå i middagssolen, men jeg foretrækker at sidde her i skyggen i min ydmyge have.’

’Ikke så ydmyg, Khaderbhai,’ kommenterede jeg.

’Synes du, den er alt for stor?’

’Nej, nej. Det var ikke det, jeg mente,’ skyndte jeg mig at sige, for det var lige præcis, hvad jeg havde tænkt. Jeg kunne ikke lade være med at tænke på, at han ejede slummen, hvor jeg boede, den støvede, golde slum på 25.000 mennesker, hvor der ikke var skyggen af noget grønt efter otte regnløse måneder, og det eneste vand, der var der, var rationeret fra brønde, der var låst med hængelåse det meste af tiden. ’Det er det smukkeste sted, jeg har set i Bombay. Jeg kunne ikke have forestillet mig det ude fra gaden.’

Han stirrede et kort øjeblik på mig, ligesom for at måle den præcise bredde og dybde i løgnen og vinkede mig så hen til en lille taburet, der var den eneste anden stol i gårdhaven.

'Værsgo at sætte dig, mr. Lin. Har du spist?'

'Ja, ellers tak. Jeg fik sen morgenmad.'

'Tillad mig i det mindste at servere te. Nazeer! Idhar-ao!' råbte han, og hans stemme overraskede et par duer, der havde gået og hakket efter krummer ved hans fod. Fuglene fløj op og blafrede rundt om Nazeers bryst, da han kom ind. De virkede ikke, som om de var bange for ham, mere som om de genkendte ham og slog sig ned på fliserne igen og fulgte ham som tamme hundehvalpe.

'Chai bono, Nazeer,' kommanderede Khaderbhai. Hans tonefald til chaufføren var bestemt, men ikke strengt, og jeg gættede på, at det var den eneste tone, som Nazeer følte sig tilpas ved og respekterede. Den kraftige afghaner trak sig stille tilbage til huset med de hop-løbende fugle efter sig.

'Khaderbhai, der er noget, jeg gerne vil sige, før vi … taler om noget andet,' begyndte jeg roligt. Mine efterfølgende ord fik ham til at løfte hovedet hurtigt, og jeg vidste, at jeg havde hans fulde opmærksomhed. 'Det er om Sapna.'

'Ja, fortsæt,' mumlede han.

'Jo, ser du, i aftes tænkte jeg meget over det, vi talte om, og det du ved mødet bad mig om at gøre, at hjælpe dig på en måde, ikk', og det har jeg det svært med.'

Han smilede og løftede drilagtigt det ene øjenbryn, men han sagde ikke mere, og jeg var tvunget til at forklare mig yderligere.

'Jeg ved, at jeg ikke udtrykker dette særligt godt, men jeg har det bare ikke godt med det. Uanset hvad fyren gjorde, så ønsker jeg ikke at blive sat i en position som … tja, en slags strisser. Jeg vil ikke have det godt med at skulle arbejde med dem, ikke engang indirekte. Der, hvor jeg kommer fra, har vi en talemåde: at hjælpe politiet med deres efterforskning er en formildende omskrivning af at

være meddeler. Jeg er ked af det. Jeg ved godt, at den fyr har dræbt nogen. Hvis du vil have fat i ham, er det dit problem, og jeg vil med glæde hjælpe dig på andre måder. Men jeg ønsker ikke at blive involveret med politiet eller at hjælpe dem. Hvis du vil arbejde på den anden side af loven, på egen hånd – hvis du vil have fat i ham og personligt sætte ham ud af spillet, uanset dine grunde – så vil jeg med glæde hjælpe. Du kan regne med mig, hvis du vil bekæmpe hans bande, uanset hvem de er.'

'Er der mere?'

'Nej. Det er … det er … nok det hele.'

'Udmærket, mr. Lin,' svarede han. Hans ansigt var uanfægtet, mens han studerede mig, men der var en forvirrende latter i hans øjne. 'Jeg tror, jeg muligvis kan skabe ro i dit sind ved at forsikre dig om, at så længe jeg finansielt hjælper et stort antal politimænd, så at sige, så arbejder jeg aldrig med dem. Jeg kan dog fortælle dig, at denne sag med Sapna er dybt personlig, og jeg vil bede om, at hvis du ønsker at betro nogen noget som helst om denne frygtelige fyr, så tal kun med mig. Tal ikke med nogle af de gentlemen, du mødte her i går aftes, om denne Sapna eller … eller med nogen andre. Er det en aftale?'

'Ja. Ja, det er en aftale.'

'Var der noget andet?'

'Næh.'

'Udmærket. Så til sagen. Jeg har ikke så meget tid i dag, mr. Lin, så jeg vil gå lige til sagens kerne. Den tjeneste jeg nævnte i går – jeg vil gerne have dig til at undervise en lille dreng, der hedder Tariq, i engelsk. Ikke alt, selvfølgelig, men nok til, at hans engelsk bliver betydeligt forbedret, og at han vil have en lille fordel, når han begynder sin formelle uddannelse.'

'Jo, det vil jeg være lykkelig for at prøve,' stammede jeg, forvirret over anmodningen, men ikke skræmt af den. Jeg følte mig

kompetent til at undervise i det grundlæggende i det sprog, som jeg hver dag i mit liv skrev på.

’Jeg ved ikke, hvor god jeg vil være til det. Jeg tror, der må være en masse andre, der vil være bedre end mig, men jeg vil med glæde prøve. Hvor skal det foregå? Skal jeg komme her for at undervise ham?’

Han kiggede venligt på mig, næsten kærligt overbærende.

’Jamen, han skal naturligvis bo sammen med dig. Jeg vil gerne have, at han konstant er hos dig de næste ti eller tolv uger. Han skal bo hos dig, spise med dig, sove i dit hus, gå, hvor du går. Jeg ønsker ikke bare, at han skal lære engelske udtryk. Jeg vil have ham til at lære den engelske måde. Din måde. Jeg vil have, at han lærer det ved hjælp af dit konstante selskab.’

’Men … men jeg er ikke engelsk,’ protesterede jeg dumt.

’Det gør ikke noget. Du er engelsk nok, synes du ikke? Du er en fremmed, og du vil lære ham det på en fremmeds måde. Det er mit ønske.’

Jeg spekulerede som en gal, mine tanker bredte sig og blafrede, som fuglene han havde forskrækket med sin stemme. Der måtte være en udvej. Det kunne ikke lade sig gøre.

’Men jeg bor i en zhopadpatti. Det ved du. Det er meget hårdt. Min hytte er meget lille, og der er ingenting i den. Han vil ikke føle sig godt tilpas. Og der er … der er beskidt og overfyldt og … hvor skal han sove og alt det?’

’Jeg er klar over din situation, mr. Lin,’ svarede han lidt spidst. ’Det er præcis det, dit liv i zhopadpattien jeg gerne vil have, at han lærer. Fortæl mig din ærlige mening, tror du, man kan tage ved lære af noget i slummen? Tror du, han vil få gavn af at bruge nogen tid med byens fattigste folk?’

Det troede jeg selvfølgelig. Det forekom mig, at ethvert barn, begyndende med de riges sønner og døtre, ville have gavn af at opleve slumlivet.

’Ja, det formoder jeg. Jeg tror, det er vigtigt at se, hvordan folk bor der. Men du må forstå, at det er et stort ansvar, du pålægger mig. Jeg er ikke engang ret god til at passe på mig selv. Så jeg ved ikke, hvordan jeg skulle kunne passe på et barn.’

Nazeer kom med te og en forberedt chillum.

’Åh, der komme vores te. Skal vi ikke ryge først?’

Vi startede med at ryge. Nazeer satte sig på hug for at ryge sammen med os. Imens Khaderbhai tog et hiv på lertragten, gav Nazeer mig en indviklet serie af nik, ansigtsudtryk og blink, der forekom at betyde, Kig, se, hvordan herren ryger, se, hvor stor en hersker han er, se, hvor meget han er, som du og jeg aldrig vil blive, se, hvor heldige vi er at være her med ham.

Nazeer var et hoved mindre end jeg, men jeg gættede på, at han vejede nogle kilo mere. Hans nakke var så tyk, at den virkede, som om den trak hans kraftfulde skuldre op til ørerne. De tykke arme, der udstrakte sømmene på hans løse skjorte, så ud, som om de kun var lidt tyndere end lårene. Hans brede, permanent skulende ansigt bestod af tre nedadvendte kurver, lidt ligesom sergenters vinkelstriber. Den første af dem bestod af hans øjenbryn, som begyndte lidt over og midt mellem øjnene og gik nedad med strittende uregerlighed, langs de skrånende rynker i panden og ned til selve øjenniveauet. Den anden kurve begyndte i de dybe furer på næsefløjene og delte hans ansigt hele vejen ned til kæben. Den tredje var trukket af mundens desperate, stridbare ulyksalighed, den omvendte hestesko, der betyder uheld, som skæbnen havde sømmet fast på hans livs dørkarm.

En forhøjning af lilla arvæv var fremtrædende på den mørke hud i hans pande. Hans mørke øjne bevægede sig i deres dybe huler, som om de var jaget og konstant søgte skjul. Hans ører så ud, som om de var blevet tygget af et dyr, der havde plantet sine tænder i dem og havde opgivet arbejdet. Hans mest påfaldende ansigtstræk var næsen, et instrument så stort og prægtigt hængende, at det virkede konstrueret til et formål meget større end bare at inhalere luft og dufte. Dengang og de første gange jeg mødte ham, syntes jeg, at

han var grim, ikke så meget på grund af de uskønne ansigtstræk, men mere på grund af deres glædeløshed. Det forekom mig, at jeg aldrig havde mødt et ansigt, hvor smilet var blevet så fuldkommen undertrykt.

Jeg fik chillummen for tredje gang, men tobakken var blevet varm og smagte dårligt. Jeg gjorde opmærksom på, at den var færdig. Nazeer tog den voldsomt fra mig og tog et hiv med rasende beslutsomhed, og det lykkedes ham at lave en beskidt, brun røgsky. Han slog gitak stenen ud i sin håndflade for at afsløre en lille rest af hvid aske. Da han havde sikret sig, at jeg iagttog ham, pustede han asken fra sin hånd ned på jorden ved mine fødder, rømmede sig faretruende og forlod os.

'Nazeer bryder sig ikke om mig.'

Khaderbhai lo. Det var en pludselig og meget ungdommelig latter. Jeg kunne godt lide den, og jeg blev smittet af glæden og lo sammen med ham, selv om jeg egentlig ikke forstod, hvorfor han lo.

'Kan du lide Nazeer?' spurgte han stadig leende.

'Nej, det tror jeg ikke,' svarede jeg, og så lo vi endnu mere.

'Du ønsker ikke at undervise Tariq i engelsk, fordi du ikke vil tage ansvaret,' sagde han, da latteren havde fortaget sig.

'Det er ikke kun det … tja, jo, det er kun det. Det er …' jeg så bønfaldende ind i de gyldne øjne. 'Jeg er ikke ret god til det med ansvar. Og det … det er et fantastisk stort ansvar. Det er for meget. Jeg kan ikke gøre det.'

Han smilede og rakte ud for at lægge sin hånd på min underarm.

'Jeg forstår. Du er bekymret. Det er naturligt. Du er bekymret for, hvis der skulle ske Tariq noget. Du er bekymret for, om du vil miste din frihed til at gå hen, hvor du vil og gøre, hvad du vil. Det er kun naturligt.'

'Ja,' mumlede jeg lettet. Han forstod. Han vidste, at jeg ikke kunne gøre det, han bad mig om. Han ville lade mig slippe. Som jeg sad der på den lave stol ved siden af hans, var jeg tvunget til at se op på

ham, og jeg følte det som en ulempe. Jeg følte også en pludselig bølge af hengivenhed for ham, en hengivenhed, der virkede, som om den udviklede sig og beroede på uligheden mellem os. Det var vasalkærlighed, en af de stærkeste og mest mystiske menneskelige følelser.

’Okay. Min beslutning er den, Lin – du tager Tariq med dig og er sammen med ham i to dage. Hvis du efter de 48 timer stadig mener, at det ikke er muligt at fortsætte, så kommer du tilbage hertil med ham, og jeg vil ikke bede dig om mere. Men jeg er sikker på, at det ikke vil blive et problem for dig. Min nevø er en god dreng.’

’Din … nevø?’

’Ja, min yngste søster, Farishtas fjerde søn. Han er 11 år gammel. Han har lært nogle engelske ord, og han taler flydende hindi, pashto, urdu og marathi. Han er ikke så høj af sin alder, men han har et robust helbred.’

’Din nevø –,’ begyndte jeg igen, men han afbrød mig hurtigt.

’Hvis du finder ud af, at du kan gøre det her for mig, så skal du bare besøge min kære ven i zhopadpattien, Qasim Ali Hussein – du kender ham selvfølgelig som overhovedet – han vil hjælpe dig med alt. Han vil med nogle familier, inklusive sin egen, sørge for at dele dit ansvar og skaffe et hjem, hvor drengen kan sove lige så godt som hos dig selv. Der vil være mange venner, som vil hjælpe dig med at se efter Tariq. Jeg vil have ham til at kende de fattigste menneskers hårdeste liv. Men frem for alt vil jeg give ham oplevelsen af en engelsklærer. Den sidste ting betyder ret meget for mig. Da jeg var dreng …’

Han stoppede, flyttede blikket og lod det hvile på fontænen og den våde overflade på den store, runde kampesten. Hans øjne skinnede svagt og reflekterede det flydende lys på stenen. Så passerede et alvorligt udtryk hans øjne som skyggen fra en sky, der smyger sig over jævne bakker på en solrig dag.

’Nå, 48 timer,’ sukkede han og ledte sig selv tilbage på sporet.

‘Hvis du kommer tilbage med ham, vil jeg ikke bære nag. Det er på tide, at du møder drengen.’

Khaderbhai lavede en håndbevægelse mod buerne i klostergangen bag mig, og jeg vendte mig om og så, at drengen allerede stod der. Han var lille af sin alder. Khaderbhai havde sagt, at han var 11 år, men han så ikke ud til at være mere end otte. Klædt i en ren, strøget kurta-pyjamas og lædersandaler knugede han en snøret, flerfarvet bylt i armene. Han så på mig med sådan et fortabt og mistroisk udtryk, at jeg troede, at han ville begynde at græde. Khaderbhai kaldte ham frem, og drengen kom hen til os ved at gå en stor bue uden om mig over på den anden side af sin onkels stol. Jo nærmere han kom, jo mere ulykkelig så han ud. Khaderbhai talte strengt og hurtigt til ham på urdu og pegede på mig flere gange. Da han var færdig, gik drengen over til min taburet og rakte hånden frem.

’Goddag rigtig meget,’ sagde han med øjne, der var store af modvilje og frygt.

Jeg gav ham hånden, og hans lille hånd forsvandt i min. Intet passer så godt til håndfladen, føles så rigtigt eller vækker det beskyttende instinkt så meget som hånden på et barn.

’Goddag med dig, Tariq,’ sagde jeg og smilede uvilkårligt.

Som respons glimtede der et lille, håbefuldt smil i hans øjne, men det blev hurtigt kvalt af tvivl. Så kiggede han hen på sin onkel. Han havde et fortvivlet, ulykkeligt udtryk, der bredte sig over hans lukkede mund og trak hans lille næse så stramt ned, at den blev hvid i kanterne.

Khaderbhai gengældte blikket og stirrede strengt på drengen, rejste sig og kaldte igen halvt råbende på Nazeer.

’Vil du undskylde mig, mr. Lin. Der er lige et par sager, der kræver min opmærksomhed med det samme. Jeg forventer at se dig om to dage, hvis du ikke er tilfreds, na? Nazeer vil følge dig ud.’

Han vendte sig uden at se på drengen og gik med lange skridt ind i de skyggefulde buegange. Tariq og jeg så ham gå, og vi følte os

begge forladt og forrådt. Nazeer fulgte os ud til døren. Da jeg skiftede mine sko, knælede Nazeer ned og pressede drengen ind mod sit bryst med overraskende og lidenskabelig ømhed. Tariq klamrede sig til ham, greb hans hår og måtte tvinges væk fra omfavnelsen med lidt magt. Da vi rejste os igen, gav Nazeer mig et talende, langt, truende blik – hvis der sker noget med den dreng, kommer du til at stå til regnskab over for mig – og vendte sig væk.

Et minut senere stod vi udenfor på gaden ved siden af Nabila-moskéen, dreng og mand tæt forbundet hånd i hånd, men ikke af andet end vores forvirring over den stærke personlighed, der havde skubbet os sammen mod vores vilje. Tariq havde ganske enkelt været lydig, men i min hjælpeløshed var der en eller anden trang til at modstå Khaderbhai. Jeg havde uden videre overgivet mig, og jeg vidste det. Selvhad blev hurtigt til selvretfærdighed. Hvordan kunne han gøre dette mod et barn, spurgte jeg mig selv, hans egen nevø, overdrage ham så let til en fremmed? Kunne han ikke se, hvor modvillig drengen var? Det er en følelseskold tilsidesættelse af et barns rettigheder og trivsel. Kun en mand, som opfattede andre som sit legetøj, ville overgive et barn til en anden som … som mig.

Rasende over min hjælpeløse eftergivenhed – Hvorfor lod jeg ham tvinge mig til at gøre dette? – og kogende af trods og selvoptagethed slæbte jeg Tariq med i et joggende tempo, mens jeg marcherede gennem den myldrende gade. Lige som vi passerede hovedindgangen til moskéen, begyndte en muezzin at kalde til bøn fra minareterne over vores hoveder.

Allah hu Akbar Allah hu Akbar

Allah hu Akbar Allah hu Akbar

Ash-hadu an-la Ila ha-illallah

Ash-hadu an-la Ila ha-illallah

Allah er stor, Allah er stor

Jeg bærer vidne på, at der findes ingen anden Gud end Allah …

Tariq rykkede i mit håndled med begge hænder og tvang mig til at stoppe. Han pegede på indgangen til moskéen og så op på tårnet, hvor højttalerne forstærkede muezzinens stemme. Jeg rystede på hovedet og fortalte ham, at vi ikke havde tid. Han satte hælene i og rykkede endnu hårdere i mit håndled. Jeg fortalte ham på hindi og marathi, at jeg ikke var muslim, og at jeg ikke ville gå ind i moskéen. Han var urokkelig og anstrengte sig for at trække mig hen mod døren, indtil blodårerne trådte frem på hans tindinger. Til sidst slap han sit greb og for op ad moskéens trappe. Sparkede sine sandaler af og pilede indenfor, før jeg kunne stoppe ham.

Frustreret og vaklende tøvede jeg ved moskéens store buegang. Jeg vidste, at det var tilladt for ikke-troende at komme ind. Folk af en hvilken som helst tro må gå ind i en hvilken som helst moské og bede eller meditere eller bare beundre og undre sig. Men jeg vidste, muslimerne betragtede sig selv som en minoritet under belejring i denne by domineret af hinduer. Voldelige konfrontationer mellem religiøse var almindeligt. Prabaker advarede mig engang om, at sammenstød mellem militante hinduer og muslimer havde fundet sted lige præcis uden for denne moské.

Jeg anede ikke, hvad jeg skulle gøre. Jeg var sikker på, at der var andre udgange, og hvis drengen besluttede sig for at løbe væk, ville chancerne for at finde ham igen ikke være store. En dunkende skræk trommede i mit hjerte ved tanken om, at jeg måske ville blive nødt til at vende tilbage til Khaderbhai og fortælle ham, at jeg havde mistet hans nevø ikke engang 100 meter væk fra, hvor han betroede mig drengen.

Lige netop da jeg havde taget beslutningen om at gå indenfor og lede i moskéen, kom Tariq til syne, gående fra højre mod venstre, tværs over den kæmpestore overdådigt udsmykkede, klinkebelagte forhal. Hans hænder, fødder og hoved var våde, og det så ud, som om han hurtigt havde vasket sig. Da jeg lænede mig så langt ind ad

indgangen, som jeg turde, så jeg drengen sætte sig bag en gruppe mænd og begynde sine bønner.

Jeg satte mig ned på en tom kærre og røg en cigaret. Til min store lettelse kom Tariq ud efter et par minutter, tog sine sandaler og kom hen imod mig. Han stillede sig meget tæt op ad mig, kiggede mig op i ansigt og gav mig et panderynkende smil, et af de pragtfulde, modstridende udtryk, som kun børn synes at mestre, som om han var bange og glad på samme tid.

'Zuhr! Zuhr!' sagde han og tilkendegav, at det var tid for middagsbønnen. Hans stemme var bemærkelsesværdig rolig for sådan en lille dreng. 'Jeg er tak for Gud. Er du tak for Gud, Linbaba?'

Jeg knælede ned foran ham på det ene knæ og greb fat i hans arme. Han skar ansigt, men jeg løsnede ikke grebet. Mine øjne var vrede. Jeg vidste, at mit ansigt så hårdt og måske endda ondt ud.

'Det gør du aldrig igen!' snerrede jeg ad ham på hindi. 'Du løber aldrig fra mig igen!'

Han rynkede panden, trodsigt og bange. Så forstenede hans unge ansigt sig til den maske, som vi bruger til at holde tårerne tilbage med. Jeg så hans øjne blive våde, og en tåre undslap og rullede ned ad hans rødmende kind. Jeg rejste mig og tog et skridt væk fra ham. Jeg kastede et blik rundt om mig og så, at et par mænd og kvinder var stoppet på gaden og stirrede på os. Deres udtryk var alvorlige, men ikke opskræmte endnu. Jeg rakte ud for at tilbyde drengen min åbne hånd. Han lagde modvilligt sin hånd i min, og jeg strøg hen ad gaden mod den nærmeste taxiholdeplads.

Jeg kastede et blik over skulderen og så, at folk fulgte os med øjnene. Mit hjerte slog hurtigt. En tyktflydende blanding af følelser kogte i mig, men jeg vidste, at det meste af raseriet og vreden var rettet mod mig selv. Jeg stoppede, og drengen stoppede sammen med mig. Jeg trak vejret dybt et øjeblik, kæmpede for rimelig kontrol. Da jeg kiggede ned på ham, stirrede Tariq ufravendt på mig med hovedet på skrå.

’Jeg er ked af, at jeg blev vred på dig, Tariq,’ sagde jeg roligt, og gentog ordene på hindi. ’Jeg vil ikke gøre det igen. Men lov mig, lov mig, at du ikke løber væk fra mig igen på den måde. Det gør mig rigtig bange og bekymret.’

Drengen smilede bredt til mig. Det var det første, rigtige smil, han gav mig. Jeg blev overrasket over, at det lignede Prabakers månerunde smil.

’Åh, Gud hjælpe mig,’ sukkede jeg dybt inde fra det inderste i mine knogler. ‘Ikke endnu en.’

’Ja, okay rigtig meget!’ indvilligede Tariq og rystede min hånd med gymnastisk entusiasme. ’Gud hjælpe dig og mig hele dagen, tak!’

KAPITEL 16

’Hvornår kommer hun tilbage?’

’Hvor skulle jeg vide det fra? Om ikke så længe, måske. Hun sagde, du skulle vente.’

’Jeg ved ikke rigtig. Det er ved at blive sent. Jeg bliver nødt til at få drengen hjem i seng.’

’Så siger vi det. Det er lige fedt for mig, Jack. Hun sagde, du skulle vente, det var alt.’

Jeg kastede et blik på Tariq. Han så ikke træt ud, men jeg vidste, at han måtte være søvnig. Jeg besluttede mig for, at et hvil ville gøre os godt, inden vi gik hjem. Vi sparkede vores sko af og gik ind i Karlas hus og lukkede gadedøren bag os. Jeg fandt noget koldt vand i det store, gammeldags køleskab. Tariq accepterede et glas og satte sig ned på en stak puder for at bladre gennem et eksemplar af India Today.

Lisa var i Karlas soveværelse og sad på sengen med knæene trukket op. Hun havde kun en rød silkepyjamasskjorte på og intet andet. Lidt af hendes blonde kønshår var synligt, og jeg kastede per refleks et blik over skulderen for at sikre mig, at drengen ikke kunne se ind i værelset. Hun vuggede en flaske Jack Daniels i armene. Hendes lange, krøllede hår var bundet op i en skæv knold i nakken. Hun stirrede på mig med et beregnende udtryk, med det ene øje næsten lukket. Det mindede mig om den mine, som skarpskytter laver, når de skal koncentrere sig om at få deres mål på skudhold.

’Så, hvor har du fået fat i den knægt?’

Jeg sad overskrævs på en stol med ryglæn, så mine underarme hvilede på ryglænet.

’Jeg arvede ham på en måde. Jeg gør nogen en tjeneste.’

’En tjeneste?’ spurgte hun, som om ordet var en eufemisme for en form for smitte.

’Ja. En af mine venner spurgte, om jeg ville lære knægten lidt engelsk.’

’Hvad laver han så her? Hvorfor er han ikke hjemme?’

’Det er meningen, at han skal være sammen med mig. Det er ligesom måden, han skal lære det på.’

’Mener du, at han skal være med dig hele tiden? Alle vegne?’

’Det er aftalen. Men jeg håber, at jeg kan levere ham tilbage om to dage. Jeg ved i det hele taget ikke, hvordan jeg overhovedet blev overtalt.’

Hun lo højt. Det var ikke en rar lyd. I den tilstand hun befandt sig, fik den en kunstig og næsten ondskabsfuld klang. Alligevel var hjertet i den varm og hel, og jeg tænkte, at det måske engang kunne have været en rar latter. Hun tog en stor slurk af flasken og afslørede et rundt bryst ved bevægelsen.

’Jeg kan ikke lide børn,’ sagde hun stolt, som om hun bekendtgjorde, at hun lige havde modtaget en anerkendt pris. Hun tog endnu en stor slurk. Flasken var halvtom. Jeg indså, at hun næsten var fuld ud fra det uafbrudte brok, der ville udvikle sig til sløret tale, klodsethed og kollaps.

’Hør, jeg kom bare for at hente mit tøj,’ mumlede jeg og så rundt i soveværelset for at finde det. ’Jeg finder det bare lige og kommer tilbage og besøger Karla en anden gang.’

’Skal vi lave en aftale, Gilbert?’

’Navnet er Lin,’ insisterede jeg, skønt det også var et falsk navn.

’Skal vi lave en aftale, Lin? Jeg fortæller dig, hvor dit tøj er, hvis du lover at tage det på foran mig.’

Vi kunne ikke lide hinanden. Vi stirrede på hinanden med den slags fjendtlighed, der får børsterne til at rejse sig, og som undertiden er lige så god eller bedre end gensidig tiltrækning.

'Forudsat at du kan tåle mosten,' drævede jeg og smilede bredt, trods alt, 'hvad får jeg ud af det?'

Hun lo igen, og det var kraftigere og mere ærligt.

'Du er okay, Lin. Hent noget vand til mig, vil du? Jo mere jeg drikker af det her stads, jo fandens tørstigere bliver jeg.'

På vej ud i det lille køkken tjekkede jeg Tariq. Drengen var faldet i søvn. Hans hoved var faldet bagover på puderne, så munden stod åben. En hånd havde rullet sig sammen under hans hage, og den anden havde stadig svagt fat i bladet. Jeg fjernede det og lagde et let, uldent sjal, der hang på nogle knager, over ham. Han rørte sig ikke og virkede til at være faldet i dyb søvn. I køkkenet tog jeg en flaske afkølet vand fra køleskabet, snuppede to glas og gik tilbage til soveværelset.

'Knægten sover,' sagde jeg og rakte hende glasset. 'Jeg lader ham kokse ud lidt endnu. Hvis han ikke vågner af sig selv, vækker jeg ham senere.'

'Sæt dig her,' kommanderede hun og klappede på sengen ved siden af sig. Jeg satte mig. Hun holdt øje med mig hen over kanten af glasset, da hun drak først ét og så endnu et glas koldt vand.

'Vandet smager godt,' sagde hun lidt efter. 'Har du lagt mærke til, at vandet smager godt her? Jeg mener virkelig godt. Man ville forvente, at det ville være pisseulækkert, jeg mener, når det nu er Bombay og Indien og alt det. Folk er så bange for vandet, men det er faktisk meget bedre end det kemisk-smagende hestepis, der kommer ud af vandhanen derhjemme.'

'Hvor hjemme?'

'Det gør sgu da ikke nogen forskel.' Hun så mig rynke panden irriteret og tilføjede hurtigt. 'Lad være med at blive sur, behold din forbandede skjorte på. Jeg prøver ikke på at være pissesmart. Det

mener jeg virkelig – gør det nogen forskel? Jeg tager aldrig tilbage, og du vil sikkert aldrig tage derhen.’

’Sikkert ikke.’

’Gud, hvor er det varmt! Jeg hader den her tid på året. Det er altid værst lige inden monsunen. Det gør mig vanvittig. Gør vejret dig ikke vanvittig? Det er min fjerde monsun. Man begynder at tælle i monsuner, efter man har været her noget tid. Didier er en ni-monsuner fyr. Er det ikke utroligt? Ni forbandede monsuner i Bombay. Hvad med dig?’

’Det her er min anden. Jeg ser frem til den. Jeg elsker regnen, selv om det gør slummen til en sump.’

’Karla fortalte mig, at du bor i et af slumkvartererne. Jeg ved ikke, hvordan du kan holde det ud – den stank, alle de mennesker, der lever oven i hinanden. Du havde aldrig fået mig med indenfor et af de steder.’

’Ligesom de fleste ting og de fleste mennesker er det ikke så slemt, som det ser ud udefra.’

Hun lod hovedet falde ned på den ene skulder og kiggede på mig. Jeg kunne ikke tolke hendes udtryk. Hendes øjne glimtede i et strålende, næsten inviterende smil, men hendes mund var fordrejet i et foragtende, hånligt smil.

’Du er virkelig en sjov fyr, Lin. Hvordan blev du i virkeligheden hængt op på det barn?’

’Det har jeg sagt.’

’Hvordan er han så?’

’Jeg troede ikke, du kunne lide børn.’

’Det kan jeg heller ikke. De er så … uskyldige. Bortset fra, at de ikke er det. De ved præcis, hvad de vil have, og de stopper ikke, før de har fået det. Det er afskyeligt. De værste mennesker jeg kender, er alle ligesom store, voksne børn. Det er så klamt, at jeg får ondt i maven.’

Børn fik det måske til at vende sig i maven på hende, men den virkede til at være immun over for den sour mash whiskys brændende effekt. Hun vippede flasken tilbage og drak godt en fjerdedel i lange, langsomme slurke. Sådan, tænkte jeg. Hvis hun ikke var fuld før, så er hun det nu. Hun tørrede sine læber med håndryggen og smilede, men hendes udtryk var skævt, og hun havde svært ved at fokusere med sine kuglerunde, kinablå øjne. Mens hun sank sammen og slumrede hen, begyndte masken med hendes mange, ubehagelige attituder at slækkes, og hun så pludselig meget ung og sårbar ud. Hendes kæber – vrede, skræmmende og usympatiske – slappede af og ændrede sig til et udtryk, der var overraskende mildt og medfølende. Hendes kinder var runde og lyserøde. Spidsen på hendes næse sad lidt som en opstoppernæse og var formet i bløde konturer. Hun var en 24-årig kvinde med en piges ansigt, ikke mærket af tomme kompromiser eller svære beslutningers dybt optrukne linjer. Ud fra de få ting som Karla havde fortalt mig om hende, og hvad jeg havde set hos Madame Zhou, havde hendes liv faktisk været hårdere end de flestes, men man kunne ikke se det i hendes ansigt.

Hun tilbød mig flasken, og jeg accepterede den og tog en slurk. Jeg beholdt den et øjeblik, og da hun kiggede væk, stillede jeg den på gulvet ved siden af sengen, diskret uden for hendes rækkevidde. Hun tændte en cigaret, rodede rundt i sit hår og løsnede den løst bundne knold, så de lange krøller faldt ned over den ene skulder. Med den ene hånd balancerende på toppen af hovedet, gled det brede ærme på silkepyjamassen ned forbi albuen og afslørede blege stubbe i den barberede armhule.

Der var ikke tegn på narkotika i værelset, men hendes pupiller var sammentrukne som knappenåle, hvilket ledte tanken hen på, at hun havde taget heroin eller et andet opiat. Uanset kombinationen så sendte det hende hurtigt ud over kanten. Hun lod sig falde ubekvemt mod sengekanten og trak vejret larmende gennem munden. En lille strøm af whisky og spyt sivede fra hjørnet af hendes løsthængende underlæbe.

Alligevel var hun smuk. Det slog mig, at hun altid ville se smuk ud, selv når hun var grim. Hendes ansigt var stort, dejligt og tomt, ansigtet som på en heppekorspige ved en fodboldkamp, ansigtet som reklamefolk bruger som hjælp til at sælge meningsløse og irrelevante ting.

’Nå, fortsæt, fortæl mig. Hvordan er han, den lille knægt?’

’Jamen, jeg tror, han er en slags religiøs fanatiker,’ betroede jeg hende og smilede, idet jeg så mig over skulderen hen på den sovende dreng. ’Han fik mig til at stoppe tre gange i dag og her til aften, så han kunne bede. Jeg ved ikke, om det hjælper hans sjæl, men hans mave ser ud til at virke udmærket. Han kan spise, som om han får tildelt præmier for det. Han var med mig på restaurant her til aften i mere end to timer, og han åd alt fra nudler og grillede fisk til is og gele. Det er derfor, vi er for sent på den. Jeg kunne have været hjemme for lang tid siden, men jeg kunne ikke få ham ud af restauranten. Det kommer til at koste mig en bondegård at have ham de næste par dage. Han spiser mere, end jeg gør.’

’Ved du, hvordan Hannibal døde?’ spurgte hun.

’Hvad mener du?’

’Hannibal, den fyr med elefanterne. Kender du ikke historien? Han krydsede Alperne med sine elefanter for at angribe romerne.’

’Okay, nu ved jeg, hvad du taler om,’ sagde jeg bekræftende, irriteret over den springende samtale.

’Jamen, hvordan døde han?’ forlangte hun at få at vide. Hendes udtryk blev mere og mere overdrevet med den berusedes grove naragtighed.

’Jeg ved det ikke.’

’Ha!’ spottede hun. ’Du ved ikke alt.’

’Nej. Jeg ved ikke alt.’

Der var stille i lang tid. Hun stirrede tomt på mig. Det virkede, som om jeg kunne se tankerne drive nedad, gennem det blå i hendes

øjne, som hvide fnug i en stor ryste-snekugle.

’Nå, har du tænkt dig at fortælle det?’ sonderede jeg efter et stykke tid. ’Hvordan døde han?’

’Hvem døde?’ spurgte hun, forvirret.

’Hannibal. Du var ved at fortælle mig om, hvordan han døde.’

’Nå, ham. Jamen, han prøvede på en måde at føre sin hær på 30.000 mænd over Alperne og ind i Italien og kæmpe mod romerne i cirka 16 år. 16 forbandede år! Og han blev aldrig slået, ikke en eneste gang. Så, efter en masse andet lort, tog han tilbage til sit eget land, hvor han blev en stor kanon, med alt hvad det indebar at være en stor helt og alt det. Men romerne, de glemte aldrig, at han satte dem i en fandens forlegenhed, så de brugte politik til at få hans eget folk til at vende sig mod ham og sparke ham ud. Forstår du noget af det?’

’Selvfølgelig.’

’Jeg mener det virkelig, spilder jeg min forbandede tid med det her? Jeg er ikke tvunget til at gøre det, at du ved det. Jeg kan bruge min tid på en masse bedre mennesker end dig. Jeg kan være sammen med hvem som helst. Hvem som helst!’

Den glemte cigaret var brændt ned til hendes fingre. Jeg satte askebægeret under cigaretten, tvang den løs og lod den falde fra hendes hånd og ned i bægeret. Det virkede ikke, som om hun opdagede det.

’Okay, så romerne tvang Hannibals eget folk til at sparke ham ud,’ pressede jeg på, faktisk nysgerrig efter at kende kartagerkrigerens skæbne.

’De landsforviste ham,’ korrigerede hun gnavent.

’Landsforviste ham. Hvad skete der så? Hvordan døde han?’

Lisa løftede pludselig hovedet fra puderne med groggy bevægelser og gloede på mig med et udtryk, der virkede virkeligt ondskabsfuldt.

’Hvad er der så specielt ved Karla, hvad?’ forlangte hun rasende at få at vide. ’Jeg er smukkere, end hun er! Se godt efter – mine bryster er bedre end hendes.’

Hun åbnede silkepyjamassen, indtil hun var ret nøgen og rørte klodset sine bryster. ’Hvad så? Er de ikke?’

’De er … meget pæne,’ mumlede jeg.

’Pæne? De er kraftedeme smukke, det er, hvad de er. De er perfekte! Du vil gerne røre ved dem, vil du ikke? Her!’

Hun snuppede mit håndled med en overraskende hurtighed og trak min hånd op på sit lår, tæt ved hoften. Huden var varm, glat og spændstig. Intet i verden er så blødt og behageligt at røre ved som huden på en kvindes lår. Ingen blomst, fjer eller noget stof kan måle sig med fløjlsblød hud. Uanset hvor forskellige kvinder må være på andre måder, så har de alle, gamle og unge, tykke og tynde, smukke og grimme, denne fuldkommenhed. Det er en stor del af grunden til, at mænd hungrer efter kvinder og så ofte overbeviser sig selv om, at de ejer dem – låret, den følelse.

’Har Karla fortalt dig, hvad jeg lavede i Paladset, hva’? Hvad jeg plejede at lave der?’ sagde hun med gådefuld modvilje og flyttede min hånd ind på den lille, hårde høj af blonde hår mellem hendes ben. ’Madame Zhou fik os til at lege nogle lege. De er rigtig gode til lege på Paladset. Har Karla fortalt dig om disse lege? Hvad? Blind Mands Ende, har hun fortalt dig om den? Kunderne fik bind for øjnene og fik en præmie for at gætte, hvem af os de skubbede deres pik ind i. Ingen hænder, ser du. Det er tricket. Fortalte hun dig om det? Fortalte hun dig om Stolen? Det er virkelig en populær en. En pige knæler ned på sine hænder og knæ, okay, så lægger en anden pige sig op på toppen af hende, ryg mod ryg, og de binder dem sammen. Kunderne går fra den ene til den anden, en form for flerdobbelt valg. Tænder det dig, Lin? Bliver du ophidset af det? Det plejede at tænde Karlas kunder, når hun tog dem med hen til Paladset. Karla har et forretningshoved. Vidste du det? Jeg arbejdede på Paladset, men det var bare et arbejde, og det eneste, jeg fik ud af det, var penge. Hun er den, der gør det beskidt. Hun er

den, som gør det til … en syg ting. Karla er den, som vil gøre alt for at få, hvad hun vil have. Det er fandeme rigtigt, et forretningshoved og et hjerte, der matcher.'

Med begge hænder gned hun min hånd mod sig selv, kværnende mod den med rullende hoftebevægelser. Hun trak knæene op, og hendes ben skiltes. Min hånd blev trukket hen til hendes skamlæber, der var tunge, opsvulmede og våde. Hun skubbede to af mine fingre ind i den mørke varme.

'Kan du mærke det?' mumlede hun med sammenbidte tænder og afslørede et bistert smil. 'Det er muskelkraft, min dreng. Det er, hvad det er. Det er træning og øvelse, timevis af det, månedsvis af det. Madame Zhou fik os til at sidde på hug og knibe hårdt sammen om en blyant for at opbygge et greb som en knyttet hånd. Jeg blev så pissegod til det, at jeg kunne skrive et brev med den fandens ting. Kan du mærke, hvor god den er? Du finder aldrig noget så stramt som den, aldrig. Karla er ikke lige så god. Det ved jeg, hun ikke er. Hvad er der i vejen med dig? Vil du ikke gerne kneppe mig? Er du lidt af en svans? Jeg …'

Hun klemte stadig om mine fingre og havde stadig et godt tag i mit håndled, men det forvredne smil blegnede, og hun drejede langsomt ansigtet væk.

'Jeg … jeg … jeg tror, jeg skal kaste op.'

Jeg trak mine fingre til mig fra hendes krop og min hånd fra hendes svækkede greb og bakkede væk fra sengen ud mod badeværelset. Hurtigt gjorde jeg et håndklæde vådt med koldt vand og greb et stort fad fra badeværelset og kom tilbage og fandt hende liggende akavet henslængt med sine hænder på maven. Jeg strakte hende ud i en mere komfortabel stilling og lagde et let bomuldstæppe hen over hende. Jeg draperede det kolde håndklæde over hendes pande. Hun rørte lidt på sig, men gjorde ikke modstand. Hendes rynkede pande ændrede sig gradvist til den alvorlige maske på en utilpas person.

’Han begik selvmord,’ sagde hun blidt med øjnene lukket. ’Denne Hannibal. De ville udlevere ham til Rom, anklage ham ved en domstol, så han tog sit eget liv. Hvad synes du om det? Efter al den kamp, alle de elefanter, alle disse store slag, så begik han selvmord. Det er sandt. Karla fortalte mig det. Karla fortæller altid sandheden … selv når hun lyver … det sagde hun engang til mig … jeg fortæller altid sandheden, selv når jeg lyver … for helvede hvor jeg elsker den pige. Jeg elsker den pige. Du ved, at hun reddede mig fra det sted – det gjorde du også – og hun hjælper mig med at blive stoffri … blive tørlagt … bliver nødt til at blive tørlagt, Lin … Gilbert … bliver nødt til at komme fri af det lort … elsker den pige …’

Hun sov. Jeg holdt øje med hende for en stund og ventede for at se, om hun blev syg, eller om hun ville vågne, men hun var svøbt ind i ubekymret søvn. Jeg gik hen for at tjekke Tariq, der også sov tungt. Jeg besluttede mig for ikke at vække ham. At være alene i den stilhed var en gennemborende fryd. Rigdom og magt i den by, hvor halvdelen af de mange millioner var hjemløse, blev målt på det privatliv, som kun penge kunne købe, og den ensomhed, som kun magt kunne kræve og gennemtvinge. De fattige var næsten aldrig alene i Bombay, og jeg var fattig.

Der, i det pusterum nåede ingen lyde mig fra gaden, der var ved at blive stille. Jeg gik frit rundt i lejligheden, uovervåget. Og stilheden var sødere, det virkede, som om freden var dybere i nærværelse af de to sovende, en kvinde og et barn. En balsamisk fantasi beroligede mig. Der var engang, hvor jeg havde haft sådan et liv, da en kvinde og et sovende barn var mine, og jeg var deres mand.

Jeg stoppede ved Karlas overfyldte skrivebord og fangede mit spejlbillede i et bredt spejl på væggen over det. Den flygtige fantasi af længsel, den lille drøm om hjem og familie, stivnede og revnede i mine øjne. Sandheden var den, at mit eget ægteskab var lagt i ruiner, og jeg havde mistet mit barn, min datter. Sandheden var den, at Lisa og Tariq ikke betød noget for mig, og jeg ikke betød noget for dem. Sandheden var den, at jeg ikke hørte til nogen steder, hos nogen. Selv om jeg var omgivet af folk, var jeg dybest set evig og

altid alene. Værre end det, jeg var blevet hul, tom, klemt og blottet af at bryde ud og af flugten. Jeg havde mistet min familie, ungdomsvenner, mit land og dets kultur – alle de ting, der definerede mig og gav mig identitet. Ligesom alle, der er på flugt, jo mere succesfuld jeg var, jo længere og fjernere jeg løb, jo mindre forblev jeg mig selv.

Men der var nogle få, der kunne nå mig, enkelte nye venner af det nye jeg, som jeg var ved at lære at blive. Der var Prabaker, den lille livs-forgudende mand. Der var Johnny Cigar, Qasim Ali, Jeetendra og hans kone Radha – kaoshelte, som afstivede den sammenklappelige by med bambusrør, og som insisterede på at holde af deres naboer, uanset hvor dybt de var faldet, uanset hvor ødelagte og uelskelige de var. Der var Khaderbhai, der var Abdullah, der var Didier og der var Karla. Og som jeg stod der og så ind i mine egne hårde øjne i spejlet med grøn kant, tænkte jeg på dem alle og spurgte mig selv, om disse mennesker gjorde en forskel. Hvorfor dem? Hvad var der så specielt ved dem? Sådan en uens gruppe – de rigeste og elendigste, uddannede og analfabeter, dydige og kriminelle, gamle og unge – det virkede som om den eneste ting, de havde tilfælles, var evnen til at få mig til at føle … noget.

På bordet foran mig lå der en tyk, læderindbundet bog. Jeg åbnede den og så, at den var fyldt med Karlas notater, skrevet med hendes elegante håndskrift. Velvidende, at jeg ikke burde, bladrede jeg gennem siderne og læste hendes private tanker. Det var ikke en dagbog. Der var ingen datoer på nogen af siderne, og der var ingen dag til dag-notater over, hvad hun havde lavet, og hvem hun havde mødt. I stedet var der brudstykker. Nogle af dem var omhyggeligt udvalgt fra forskellige romaner og andre tekster, alle med respekt for forfatteren og kommenteret af hendes egne noter og kritik. Der var mange digte. Nogle var kopierede fra udskrifter og antologier og endda aviser, med kilden og digterens navn skrevet forneden. Andre digte var hendes egne, skrevet flere gange med ændring af et ord, en vending eller en linjetilføjelse. Enkelte ord og deres ordbogsmeninger var skrevet overalt i notaterne og markeret med stjerner og dannede en løbende ordliste over ualmindelige og

uforståelige ord. Og der var tilfældige passager i stream-of-consciousness, der beskrev, hvad hun havde tænkt og følt en bestemt dag. Selv om andre personer hyppigt blev nævnt, blev de alligevel aldrig identificeret bortset fra som han og hun.

På en side var der en kryptisk og forvirrende reference til navnet Sapna. Der stod:

> SPØRGSMÅL: Hvad vil Sapna gøre?
>
> SVAR: Sapna vil dræbe os alle.

Mit hjerte begyndte at slå hurtigere, jo flere gange jeg læste ordene. Jeg var ikke i tvivl om, at hun talte om den samme mand – den Sapna, hvis tilhængere havde begået de grusomme mord som Abdul Ghani og Madjid havde talt om, den Sapna, som var jaget af både politiet og underverdenen. Og det virkede, som om hun, fra den mærkelige sammenkobling, vidste noget om ham, måske endda hvem han var. Jeg spekulerede på, hvad det betød, og om hun var i fare.

Jeg undersøgte omhyggeligt siderne før og efter notatet, men jeg fandt ikke noget, der eventuelt vedrørte ham eller Karlas forbindelse til ham. På den næstsidste side i notatbogen var der en passage, der helt klart refererede til mig:

Han ville gerne fortælle mig, at han er forelsket i mig. Hvorfor stoppede jeg ham? Er jeg så flov over, at det måske er sandt? Udsigten fra det sted var så ufattelig, utrolig. Vi stod så højt, at vi så ned på dragerne, der fløj så højt over børnenes hoveder. Han sagde, at jeg ikke smiler. Jeg er glad for, at han sagde det, og jeg gad vide hvorfor.

Under notatet havde hun skrevet ordene:

Jeg ved ikke, hvad der skræmmer mig mest,
kraften, der knuser os,
eller vores endeløse evne til at udholde den.

Jeg huskede udmærket den bemærkning. Jeg huskede, at hun havde sagt det, efter at slumhytterne var blevet smadret og slæbt væk. Ligesom så mange af de ting hun sagde, havde det en form for visdom, der trængte ind i min hukommelse. Jeg var overrasket og måske lidt chokeret over at se, at hun også havde husket den vending, og at hun havde kopieret den – endda forbedret den med mere aforistisk rundhed end den improviserede bemærkning havde indeholdt. Planlægger hun at bruge disse ord igen, spurgte jeg mig selv, med en anden?

På den sidste side stod der et digt, som hun havde skrevet – hendes seneste tilføjelse i den næsten færdiggjorte notatbog. Da det stod på den følgende side efter hendes reference til mig, og fordi jeg var sulten efter det, læste jeg digtet og sagde til mig selv, at det var mit. Jeg lod mig selv tro, at det var beregnet til mig, eller at en del af det i det mindste var kommet til verden af de følelser, der var mine. Jeg vidste, at det ikke var sandt, men kærlighed bekymrer sig sjældent om, hvad vi ved, eller hvad der er sandt.

For at sikre mig at ingen fulgte efter hvor du førte os
brugte jeg mit hår til at dække vore spor.
Solnedgang på øen ved vores seng
natten rejste sig
slugte ekkoerne
og vi lå strandet der i flakkende vildnis,
med lys hviskende bag vore drivtømmerrygge.

Dine øjne over mig
bange for de løfter jeg måske holder
fortryder sandheden som vi sagde
mindre end løgnen vi ikke sagde,
jeg sank dybt, jeg sank dybt,
for at bekæmpe fortiden for dig.
Nu ved vi det begge
sorg er kærlighedens frø.
Nu ved vi begge at jeg vil leve og
jeg vil dø for den kærlighed.

Stående der ved skrivebordet snuppede jeg en kuglepen og kopierede digtet over på et stykke papir. Med de stjålne ord hemmeligt foldet i min pung lukkede jeg notatbogen og lagde den præcis, som jeg havde fundet den.

Jeg gik over til bogreolen. Jeg ville studere titlerne for at få et fingerpeg om den kvinde, der havde valgt dem og læst dem. Det lille bibliotek, der bestod af fire hylder, var overraskende eklektisk. Der var bøger om græsk historie, om filosofi og kosmologi, om poesi og drama. Stendhals Hoffet i Parma på italiensk. En kopi af Madame Bovary på originalsproget fransk. Thomas Mann og Schiller på tysk. Djuna Barnes og Virginia Woolf på engelsk. Jeg tog et eksemplar af Isidore Ducasses Maldoror ned. Siderne havde æselører og var stærkt kommenterede med Karlas skrift. Jeg tog en anden bog ud, en tysk oversættelse af Gogols Døde sjæle, og den var også fyldt med Karlas håndskrevne notater på mange sider. Hun konsumerede sine bøger, kunne jeg se. Hun slugte sine bøger og var ikke bange for at markere dem, at arre dem med sine egne kommentarer og sit referencesystem.

En række notatbøger, ligesom den jeg havde opdaget på skrivebordet, fyldte halvdelen af den ene hylde, cirka 20 bøger i alt. Jeg tog en af dem ned og bladrede gennem den. Det faktum, at den, som de andre, var skrevet på engelsk, slog mig for første gang. Jeg vidste, at hun var født i Schweiz og talte flydende tysk og fransk, men når hun skrev sine mest intime tanker og følelser, brugte hun engelsk. Jeg bed mig fast i det og sagde til mig selv, at der lå gode og håbefulde tegn i det. Engelsk var mit sprog. Hun talte til sig selv fra sit hjerte på mit sprog.

Jeg gik rundt i lejligheden og studerede de ting, som hun havde valgt at omgive sig med i sit private opholdsrum. Der var et oliemaleri af kvinder, der bar vand fra floden, med matkaer balancerende på hovederne, og børn, der fulgte dem med mindre krukker på deres hoveder. Udstillet på en særlig fremtrædende hylde var der en håndskåret rosentræsfigur af gudinden Durga. Den var omgivet af røgelsesholdere. Jeg lagde mærke til arrangementet af evighedsblomster og andre tørrede blomster. De var også mine favoritter og meget usædvanlige i en by, hvor der var rigeligt med billige, friske blomster. Der var en samling af fundne genstande – et kæmpe blad fra en daddelpalme, som hun havde samlet op et sted og sat fast på væggen; muslingeskaller og flodsten, der fyldte et stort og tomt akvarium; en kasseret rok, som hun havde draperet med en samling af små tempelklokker af messing.

De mest farverige genstande i lejligheden, hendes tøj, hang på et åbent stativ i et hjørne af værelset i stedet for i et garderobeskab. Tøjet var opdelt i to forskellige grupper, venstre og højre side af stativet. Til venstre var hendes arbejdstøj – smarte sæt med lange, stramme nederdele, en sølvhylstret aftenkjole med bar ryg og andre glamourøse kjoler. Til højre hang hendes private tøj, de løse silkebukser, flagrende tørklæder og langærmede bomuldsbluser, som hun havde på efter behag.

Under stativet med tøjet stod en række sko, to dusin. For enden af rækken stod mine støvler, nypudsede og snøret sammen til toppen. Jeg knælede for at samle dem op. Hendes sko så så små ud ved

siden af mine, at jeg tog en af dem op i stedet og holdt den et øjeblik i mine hænder. Den var italiensk, fra Milano, i mørkegrønt læder og med et dekorationsspænde syet på i siden, som bugtede sig rundt om den lave hæl. Det var en elegant, dyr sko, men hælen var slidt lidt ned på den ene side, og læderet var skrabet et par steder. Jeg kunne se, at hun eller en anden havde prøvet at maskere de blege ridser ved at overtegne dem med en tusch der næsten, men ikke helt havde den samme grønne nuance.

Jeg fandt mit tøj i en plastikpose bag støvlerne. Det var blevet renset og lagt pænt sammen. Jeg tog tøjet og skiftede på badeværelset. Jeg holdt hovedet under den kolde vandhane et helt minut. Tilbage i mine gamle jeans og komfortable støvler og med mit korte hår skubbet tilbage i sin bekendte, rodede uorden, følte jeg mig frisk igen og min sjæl genoplivet.

Jeg gik tilbage til soveværelset for at tjekke Lisa. Hun sov veltilfreds. Et usikkert smil dirrede på hendes læber. Jeg stoppede lagnet ned i siden på sengen for at undgå, at hun faldt ud, og justerede ventilatoren oven over hende til minimumshastighed. Vinduerne var blokerede, og hoveddøren sat i låsestilling, så den blev låst, når den blev lukket udefra. Jeg vidste, at jeg godt kunne efterlade hende der, og at hun var sikker. Som jeg stod der ved siden af sengen og så hendes bryst hæve og sænke sig i søvnens rytme, tænkte jeg på at lægge en seddel til Karla. Jeg ombestemte mig, fordi jeg ville have hende til at spekulere – spørge sig selv om, hvad jeg havde tænkt, og hvad jeg havde lavet her i hendes hus. For at give mig selv en undskyldning for at se hende, tog jeg det tøj, som hun havde lånt mig, den døde elskers bisættelsestøj, som jeg lige havde smidt, og lagde det sammen og ned i en plastikpose. Det var min plan at få det vasket og returnere det om et par dage.

Jeg vendte mig om for at vække Tariq, så vi kunne tage hjem, men drengen stod allerede i døråbningen og klamrede sig til sin lille skuldertaske. Hans søvnige ansigt havde et såret og anklagende udtryk.

’Vil du efterlade mig?’ spurgte han.

’Nej,’ lo jeg, ’men du ville være bedre tjent, hvis jeg gjorde. Mere komfortabel i hvert fald. Mit sted er ikke nær så rart som dette.’

Han rynkede panden, rådvild over de engelske ord og overhovedet ikke beroliget.

’Er du klar?’

’Ja, klar,’ mumlede han og vippede sit hoved fra side til side.

Med tanke på latrinet og manglen på vand i slummen, bad jeg ham om at bruge toilettet, før vi gik, og instruerede ham i at vaske sit ansigt og sine hænder godt. Efter at han have brugt toilettet, gav jeg ham et glas mælk og en kage, som jeg havde fundet i Karlas køkken. Vi gik ud på den øde gade og lukkede døren, så den låste. Han så tilbage på huset og alle bygningerne omkring det, ledte efter vartegn, der ville fæstne stedet på hans mentale kort. Så faldt han i trit ved siden af, men lidt væk fra mig.

Vi gik på gaden, fordi fortovet mange steder var optaget af sovende fortovsbeboere. Den eneste trafik var en taxi eller politijeep en gang imellem. Hver eneste butik og forretning var lukket, og kun et par huse og lejligheder havde lys i vinduerne. Månen var næsten fuld, men var undertiden sløret af tætte, tunge skyer, der drev forbi. De var monsunens bebudere. Skyer, der samledes og blev tykkere for hver nat, og som ville svulme op inden for de følgende dage, indtil hver del af skyen var så proppet, at det ville regne overalt, hele tiden.

Det tog ikke lang tid. Kun en halv time efter vi forlod Karlas lejlighed, drejede vi ind på den brede vejbane, der løb langs med den østlige kurve af slummen. Tariq havde ikke sagt noget under turen, og belemret af bekymring om hvordan jeg skulle håndtere ham og ansvaret for hans velfærd – dengang forekom det mig, at jeg kun var bebyrdet af drengen – opretholdt jeg en kontrær stilhed. På vores venstre side var der en stor åben plads, cirka på størrelse med en fodboldbane, beregnet til latrinzone, hvor kvinder, små børn og ældre mennesker forrettede deres nødtørft. Der voksede intet, og hele området var støvet og bart efter otte måneder med uafbrudt

solskin. På vores højre side lå byggepladsen, markeret her og der med lave tømmerbunker, stålgitre og andet materiale. Enkelte pærer, der var hængt op i lange wirer, oplyste forsyningsdyngerne. Der var ikke andet lys på stien, og fra slummen, der stadig lå cirka 500 meter væk, lyste der kun svage skær fra et par petroleumslamper.

Jeg bad Tariq om præcist at følge mine skridt, velvidende at mange folk brugte stien som latrin efter mørkets frembrud, fordi de var bange for rotter eller slanger i det åbne område. På baggrund af en mystisk, uskreven regel var en smal og tilfældig sti altid efterladt ren langs vejbanesporet, så dem, der kom sent hjem, kunne komme ind i slummen uden at træde i møget, der hobede sig op. Jeg var kommet sent hjem så mange gange før, at jeg havde lært at passere den specielle, bugtende, rene sti uden at snuble eller vrikke om i de mange store huller, som ingen syntes at have trang til at reparere.

Tariq fulgte mig tæt og kæmpede pligtopfyldende for at træde præcis der, hvor jeg havde gået. Jeg vidste, at stanken i udkanten af slummen var overvældende og kvalmende for en fremmed. Jeg havde vænnet mig til den og var endda begyndt at tænke på den med en form for hengivenhed, ligesom slumboerne gjorde det. Lugten betød, at vi var hjemme, sikre, beskyttet af vores kollektive elendighed mod farerne, der jagede fattige mennesker i de renere og større bygader. Alligevel glemte jeg aldrig de kramper af kvalme, jeg havde døjet med, da jeg første gang gik ind i slummen som en fremmed. Og jeg huskede frygten, jeg havde følt i den besudlede luft, der var så dårlig, at den virkede, som om den forgiftede mine lunger ved hver indånding og tilsmudsede selve sveden på min hud.

Jeg mindedes det og vidste, at Tariq sikkert led, havde kvalme og var bange. Men jeg sagde ikke noget for at trøste ham, og jeg afviste impulsen til at tage hans hånd. Jeg ønskede ikke barnet og var rasende på mig selv for at være for svag til at sige det til Khaderbhai. Jeg ønskede, at drengen skulle få kvalme. Jeg ønskede, at han skulle være bange. Jeg ønskede, at han ville få så meget kvalme og blive så bange og ulykkelig, at han ville plage sin onkel om at komme hjem.

Den knitrende anspændthed, der lå i den ubarmhjertige stilhed, blev splintret af en opfarende, vild gøen. Hylet fra den ene hund satte hurtigt gang i voldsom gøen fra flere og så yderligere andre. Jeg stoppede pludselig, og Tariq stødte ind i mig bagfra. Hundene var på den åbne plads og ikke langt derfra. Jeg stirrede ind i det buldrende mørke, men kunne ikke se dem. Jeg fornemmede, at det var en stor flok, spredt ud over et stort område. Jeg kiggede over mod hytterne og beregnede distancen til slummen og bygningernes sikkerhed. Netop da tog de bjæffende hyl voldsomt til i styrke, og hundene kom travende hen imod os fra nattemørket.

20, 30, 40 rasende hunde udgjorde flokken, der angreb os i en bred halvmåne og afskar os fra tilflugtsstedet i slummen. Faren var ekstrem. Disse hunde, der var så kuede og underdanige i dagtimerne, forvandlede sig til bidske, vilde flokke om natten. Deres aggression og vildskab var legendarisk i alle de slumkvarterer, der lå rundt om i byen, og foranledigede stor frygt. Angreb på mennesker var almindeligt. Jeg behandlede hunde- og rottebid næsten hver dag i min lille klinik i hytten. En fuld mand var blevet skambidt af en flok hunde i udkanten af slummen og var stadig indlagt på hospitalet. Et lille barn var blevet dræbt nøjagtigt samme sted for kun en måned siden. Hans lille krop var blevet flænset i stykker, og stumperne var spredt ud over et så stort område, at det havde taget det meste af en dag at lokalisere og genfinde alle delene.

Vi var strandet på den mørke sti. Hundene var tæt på, inden for et par meter og dansede rundt om os og gøede rasende. Larmen var øredøvende og skræmmende. Den modigste af hundene kom nærmere og nærmere. Jeg vidste, at der kun ville gå få sekunder, før de ville komme farende hen imod os og bide. Slummen lå for langt væk til, at vi kunne nå i sikkerhed. Jeg regnede med, at jeg ville kunne klare det alene og få enkelte bid, men jeg vidste, at hundene ville fælde Tariq på de første 100 meter. Tættere på var der en stabel med tømmer og andet byggemateriale. Den ville give os våben og et oplyst område at slås på. Jeg sagde til Tariq, at han skulle forberede sig på at løbe på min kommando. Da jeg var sikker på, at han havde forstået det, kastede jeg plastikposen med tøjet, som Karla havde

lånt mig ind i midten af flokken. De kastede sig over den med det samme og snappede og snerrede ad hinanden i deres raserianfald for at flå og rive den i stykker.

'Nu, Tariq! Nu!' råbte jeg, skubbede drengen hen foran mig og vendte mig for at dække over hans tilbagetrækning. Hundene var så optaget af bylten, at vi for et øjeblik var i sikkerhed. Jeg løb hen til bunken med det kasserede træ og snuppede et stykke solid bambus, lige idet flokken blev træt af at optrævle bylten og igen gik til angreb på os.

Ved opdagelsen af våbenet tøvede de rasende hunde og trak lidt væk fra os. De var mange. For mange, hørte jeg mig selv tænke. Der er for mange af dem. Det var den største flok, jeg nogensinde havde set. Den vilde hylen ansporede de mest vanvittige af dem til at lave serier af hurtige finter fra flere retninger. Jeg løftede den solide kæp og bad Tariq om at kravle op på min ryg. Drengen adlød med det samme og klatrede op, som om han skulle have en ridetur og slyngede sine tynde arme rundt om min hals. Flokken krøb tættere på. En sort hund, større end de andre, kom løbende hurtigt med åbne kæber og med mine ben som mål. Jeg slog kæppen ned med fuld kraft, ramte forbi snuden, men knaldede den ned i dyrets rygrad. Den bjæffede af smerte og luskede uden for rækkevidde. Kampen begyndte.

En efter en angreb de, fra venstre, højre og foran os. Hver gang slog jeg ud med kæppen for at slå dem tilbage. Det faldt mig ind, at hvis jeg kunne lamme eller endda dræbe en af hundene, så ville det måske skræmme de andre væk, men ingen af mine slag var alvorlige nok til at tage modet fra dem særligt længe. Faktisk virkede det, som om de fornemmede, at kæppen kunne såre, men ikke dræbe dem, og de blev modigere.

Hele flokken krøb ubønhørligt nærmere. De enkeltvise angreb kom oftere. Ti minutter inde i kampen svedte jeg meget og begyndte at blive træt. Jeg vidste, at det ikke ville vare længe, før mine reflekser ville blive langsommere, og en hund ville slippe igennem og bide mig i benet eller armen. Og når de først kunne lugte blod, ville deres

glubske raseri blive rabiat, vanvittigt og frygtløst. Jeg håbede, at nogen i slummen ville høre den øredøvende støj og komme os til undsætning. Men jeg var selv sidst på natten blevet vækket af gøen fra udkanten af slummen hundredvis af gange. Og hundredvis af gange havde jeg vendt mig om på den anden side og sovet videre uden at tænke over det.

Den store, sorte hund, der virkede, som om den var lederen af flokken, lavede en snu dobbelt finte. Da jeg vendte mig for hurtigt om for at møde dens angreb, satte min fod sig fast i et stykke tømmer, der stak op, og jeg faldt. Jeg havde ofte hørt folk sige, at de i et ulykkesøjeblik eller ved en pludselig opstået fare havde følelsen af, at tiden blev forsinket eller langsom, som om det skete i slowmotion.

Da jeg snublede til siden og faldt mod jorden, oplevede jeg det for første gang. Fra jeg snublede, til jeg faldt, var der en tunnel af forlænget tid og indsnævrede perspektiver. Jeg så den sorte hund tøve i rytmen af sine instinktive tilbagetog og vende sig hen mod os igen. Jeg så forpoterne glide og rutsje under den med energien fra det hurtige drej og så den tage godt afsæt på den støvede sti for igen at få fart på og springe. Jeg så dyrets øjne, den næsten menneskelige grusomhed, da den fornemmede min svaghed, og hvor tæt den var på det dræbende sekund. Jeg så de andre hunde stoppe samtidig for derefter at krybe fremad med småtrippende skridt. Jeg havde tid til at tænke på, hvor mærkelig og upassende deres snigen var, i mit sårbare øjeblik. Jeg havde tid til at lægge mærke til de ru sten, der skrabede min hud på albuen, da jeg ramte jorden, og til at undre mig over den latterlige, lille bekymring om infektionstruslen, en bekymring som forvildede sig henover overfladen af den aktuelle og større fare, nemlig hundene. De var overalt.

Og syg af frygt for ham tænkte jeg desperat på Tariq, det stakkels barn, som modvilligt var blevet tvunget ind i min varetægt. Jeg kunne mærke, at han gav slip fra min hals, mærke hans skrøbelige arme falde ud af mine fægtende hænder, da jeg styrtede ned i den glidende stabel af tømmer. Jeg så ham falde og skynde sig fremad

med katteagtig adræthed for at stille en fod på hver side af mine udstrakte ben. Så stivnede hans krop i et voldsomt raseri og mod, den lille dreng skreg, greb et stykke træ og slog det ned på snuden af den sorte hund. Dyret blev hårdt såret. Dets bjæffende hyl oversteg larmen fra hundenes gøen og hylen og skrigene fra drengen.

'Allah hu Akbar! Allah hu Akbar!' råbte Tariq. Han satte sig på hug og slog ud i den tomme luft med sit ansigt så vildt som et hvilket som helst dyr og sin stilling lige så vild og truende. I det sidste af disse helt umuligt lange sekunder i min forøgede sansning havde jeg tid til at føle det varme stik af tårer, da jeg så ham sætte sig på hug og svinge og kæmpe for at forsvare os. Jeg kunne se knoglerne på hans rygrad stikke ud gennem hans skjorte og omridset af knoglen på hans tynde, små knæ mod hans bukser. Der var så meget mod i den lille gut. Følelsen, der brændte i mine øjne, var kærlighed, den rene, stolthedsfyldte faderkærlighed for ens søn. Jeg elskede ham af hele mit hjerte i det sekund. Idet jeg sprang op på mine fødder, og tiden accelererede fra den fastklæbende frygt og fiasko, gentog nogle ord sig i mit sind, ordene fra Karlas digt. Jeg ville dø for denne kærlighed, dø for denne kærlighed.

Tariq havde såret lederen af flokken, og den hang bag de andre og gjorde dem modløse et øjeblik. Hylene blev imidlertid højere, og der kom et andet karaktertræk i dem, en gysende stønnen af frustration. Det var, som om de var syge efter at dræbe og plaget af deres nederlag. Jeg håbede, at de i deres store skuffelse ville gå løs på hinanden, hvis de ikke snart fik ram på os. Så lige pludselig uden nogen form for varsel sprang de på os igen.

De kom i grupper på to og tre. De angreb fra to sider på en gang. Drengen og jeg stod side-om-side, ryg-mod-ryg og kæmpede mod dem med desperate stød og slag. Hundene var sindssyge af blodbegær. Vi slog dem hårdt, men de trak sig kun tilbage i få sekunder, før de igen sprang på os. Overalt omkring os var der hugtænder og snerren, bid og hyl. Jeg lænede mig over mod Tariq for at hjælpe ham med at jage en beslutsomt fremfarende gruppe på

tre eller fire dyr væk, og imens havde en hund held til at springe ind bag mig og bide mig hårdt i anklen. Mine læderstøvler beskyttede mig og drev hunden væk, men jeg vidste, at vi var ved at tabe krigen. Vi havde trukket os langt tilbage mod dyngen af tømmer, og der var ikke andre steder at gå hen. Hele flokken snerrede og snappede efter os, kun to meter væk. Pludselig, bag os kom der en rumlende lyd og så en knasen og skramlen af tømmer, der gled væk under vægten af noget, der var hoppet op på det. Jeg troede, at nogle af hundene var kommet op på dyngen, men da jeg vendte mig for at møde udfordringen, så jeg Abdullahs sortklædte skikkelse, da han sprang og hoppede hen over vores hoveder ind i midten af flokkens snappende kæber.

Han snurrede rundt og slog til højre og venstre. Han hoppede, trak sine knæ hårdt op og landede med en trænet fighters smidige spændstighed. Hans bevægelser var flydende, hurtige og rationelle. Det var en slanges og en skorpions frygtindgydende og smukke nøjsomhed. Dødelig. Præcis. Perfekt. Han havde bevæbnet sig med en metalstang på cirka tre centimeter i diameter og mere end en meter lang. Han svingede den med to hænder som et sværd. Men det var ikke det overlegne våben eller hans uhyggelige adræthed, der skræmte hundene og drev dem tilbage. Hvad der fik dem til at flygte i panik og efterlade to døde med smadret kranium, var det faktum, at han havde taget kampen op mod dem, at han havde angrebet, hvor vi havde forsvaret os, at han var sikker på at vinde, hvor vi kun kæmpede for at overleve.

Det var hurtigt ovre. Der var stille i forhold til den skrigende larm. Abdullah vendte sig om mod os med metalstangen hen over sin skulder som et samuraisværd. Det skinnende smil i hans modige, unge ansigt var som månelys, der glimtede på minareten på Haji Alis hvide moské.

Senere, mens vi drak varm og meget sød suleimanichai i min hytte, forklarede Abdullah, at han havde ventet på mig i hytten og havde hørt hundene. Han fortalte os, at han havde undersøgt det, fordi han kunne mærke, at noget var frygteligt galt. Da vi havde talt oplevelsen

igennem flere gange, lavede jeg tre pladser på den bare jord, så vi kunne ligge og hvile os.

Abdullah og Tariq faldt ubesværet i den søvn, som undveg mig. Jeg lå tilbage i mørket, der lugtede af røgelse, beedie cigaretter og billig petroleum, og jeg sigtede de sidste dages hændelser gennem en si af tvivl og mistanke. Det virkede, som om der var sket så meget mere i løbet af de sidste par dage end i månederne, der lå før dem. Madame Zhou, Karla, Khaderbhais råd, Sapna – jeg følte mig selv leve på nåden af personligheder, der var stærkere eller i det mindste mere mystiske end jeg selv. Jeg følte det uimodståelige tidevandstræk og dets strøm, der bar mig hen til en andens destination, en andens skæbne. Der var en plan eller et formål. Jeg fornemmede det. Jeg var sikker på, at der var ledetråde, men jeg kunne ikke adskille dem fra den overfyldte collage af timer, ansigter og ord. Natten, spættet med skyer, forekom fuld af tegn og varsler, som om skæbnen advarede mig mod at gå eller udfordrede mig til at blive.

Tariq vågnede med et sæt, satte sig op og kiggede sig rundt. Mine øjne havde vænnet sig til mørket. Jeg så tydeligt øjeblikket med frygt i hans blege ansigt, en frygt, der snævrede sig ind til sorg og målbevidsthed, mens jeg så på. Han så på Abdullahs fredfyldte, sovende skikkelse og så over på mig. Uden en lyd rejste han sig og trak sin sovemåtte hen, så den rørte min. Han lagde sig igen ned under sit tynde tæppe og puttede sig ind ved siden af mig. Jeg strakte min arm ud, så han kunne hvile sit hoved på den. Lugten af sol sad i hans hår.

Da udmattelsen endelig gjorde sit krav på mig og slørede min tvivl og forvirring, slog den næsten-sovende, skarpsindige klarhed mig, hvad det var, disse nye venner – Khaderbhai, Karla, Abdullah, Prabaker og alle de andre – havde tilfælles. De var alle, vi var alle, fremmede i byen. Ingen af os var født der. Vi var alle flygtninge, overlevende, kastet op på byens strand. Hvis der var et bånd imellem os, var det eksilbåndet, den fortabtes, den ensommes og den fordrevnes slægtskab.

Da det gik op for mig, og jeg forstod det, fik det mig til at se de hårde kanter i måden, jeg havde behandlet drengen på, Tariq, som selv var fremmed i min rå og lasede bydel. Flov over den kolde egoisme, der havde stjålet min medlidenhed, og som var blevet gennemboret af den lille drengs mod og ensomhed, lyttede jeg til hans åndedræt, mens han sov, og lod ham hægte sig fast i smerten i mit hjerte. Undertiden elsker vi ikke med andet end med håb. Nogle gange græder vi med alt, undtagen tårer. I sidste ende er det alt, hvad der er – kærlighed og dens pligt, sorg og dens sandhed. I sidste ende er det alt, hvad vi har – at klamre os til indtil daggry.

Tredje
Del

KAPITEL 17

’Verden er styret af 1 million onde mænd, 10 millioner dumme mænd og 100 millioner kujoner,’ erklærede Abdul Ghani med sin bedste, engelske Oxford accent og slikkede den søde honningkage af sine korte, tykke fingre. ’De onde mænd har magten – de rige, politikerne og de religiøse fanatikere – hvis beslutninger styrer verden og sætter den på kurs mod grådighed og ødelæggelse.’

Han holdt en pause og så mod den hviskende fontæne i Abdel Khader Khans gårdhave, der var overstænket med regn, som om han modtog inspiration fra de våde og glimtende sten. Han rakte højre hånd ud, tog endnu et stykke honningkage og proppede det hele ind i munden. Det lille, tryglende smil han gav mig, mens han tyggede og sank, så ud, som om det sagde, jeg ved godt, jeg ikke burde, men jeg kan bare ikke lade være.

’Der findes kun 1 million virkeligt onde mænd i hele verden. De meget rige og meget magtfulde, hvis beslutninger virkelig tæller – de udgør kun 1 million. De dumme mænd, som udgør 10 millioner, er soldaterne og politimændene, som håndhæver de onde mænds regler. De er de 12 vigtigste landes faste hære og politistyrker samt yderligere 20 landes. I alt findes der kun 10 millioner med virkelig magt eller effekt. Jeg er sikker på, at de ofte er modige, men de er også dumme, fordi de ofrer deres liv for regeringer og andre, der bruger deres kød og blod som rene skakbrikker. Regeringerne forråder dem altid, lader dem i stikken eller opgiver dem i det lange løb. Der findes ikke nogen, som nationer negligerer mere skammeligt end deres krigshelte.’

Den cirkelrunde gårdhave i hjertet af Khaderbhais hus var i midten åben mod himlen. Monsunregnen faldt ned på fontænen og de omkringliggende fliser. Regn så tæt og konstant, at himlen var en

flod, og vores del af verden var dens vandfald. På trods af regnen løb vandet stadig i fontænen og sendte spæde søjler af vand opad mod vandfaldet fra oven. Vi sad i læ under taget på den omkringliggende veranda, tørt og varmt i den fugtige luft, mens vi så regnen skylle ned og nippede til den søde te.

’Og de 100 millioner kujoner,’ fortsatte Abdul Ghani og holdt fat om tekoppens hank med sine buttede fingre, ’de er bureaukrater, papirblandere og kuglepensskubbere, som tillader de onde mænds regler og ser den anden vej. De er chefer for den ene afdeling, sekretærer for den anden komité og præsidenter for andre foreninger. De er bestyrere, embedsmænd, majorer og domsmænd. De forsvarer sig altid ved at sige, at de bare følger ordre eller gør deres arbejde, og at det ikke er personligt, og hvis de ikke gjorde det, ville en anden med sikkerhed gøre det. De er de 100 millioner kujoner, som ved, hvad der foregår, men ikke siger noget, mens de underskriver papiret, der stiller en mand foran en henrettelsespeloton eller dømmer 1 million mennesker til en langsommere død som følge af hungersnød.

Han tav og stirrede på mandalaen af årer på bagsiden af hånden. Et øjeblik efter rystede han sig fri af drømmen og så på mig med skinnende øjne i et blidt, hengivent smil.

’Nå, det var det,’ konkluderede han. ’Verden er styret af 1 million onde mænd, 10 millioner dumme mænd og 100 millioner kujoner. Resten af os, i alt 6 milliarder, gør stort set, hvad vi bliver bedt om!’

Han lo og slog sig på låret. Det var et godt grin, den slags grin, der ikke stopper, før det er en del af joken, og jeg begyndte at grine sammen med ham.

’Ved du, hvad det betyder, min dreng?’ spurgte han, da hans ansigt var blevet alvorligt nok til at stille spørgsmålet.

’Sig det.’

’Denne formel – den ene million, de 10 millioner, de 100 millioner – er den ægte sandhed i al politik. Marx tog fejl. Det er ikke et spørgsmål om klasser, ser du, fordi alle klasserne er i hænderne på

disse meget få. Denne talmængde er årsag til rigdom og opstand. Det er den formel, der har skabt vores civilisation gennem de sidste 10.000 år. Den byggede pyramiderne. Den startede jeres korstog. Den førte verden i krig, og den formel har magten til at påtvinge fred.'

'Det er ikke mine korstog,' rettede jeg ham, 'men jeg ved, hvad du mener.'

'Elsker du ham?' spurgte han og skiftede emne så hurtigt, at han overraskede mig. Det gjorde han så ofte, ændrede bane fra tema til tema i sine samtaler, at det var et af kendetegnene ved dem. Han var så dygtig til at udføre tricket, at selv da jeg havde lært ham godt at kende, selv når jeg forventede disse pludselige afvigelser og afledninger, havde han stadig held til at overrumple mig. 'Elsker du Khaderbhai?'

'Jeg … hvad er det for et spørgsmål?' forlangte jeg at vide, stadig leende.

'Han har stor hengivenhed til dig, Lin. Han taler ofte om dig.'

Jeg rynkede panden og så væk fra hans gennemborende blik. Det gav mig et brus af intens glæde at høre, at Khaderbhai kunne lide mig og talte om mig. Alligevel ville jeg ikke indrømme, heller ikke over for mig selv, hvor meget hans billigelse betød for mig. Spillet med modstridende følelser – kærlighed og mistanke, beundring og krænkelse – forvirrede mig, som det sædvanligvis gjorde, når jeg tænkte på Khader Khan eller var sammen med ham. Forvirringen kom til syne som irritation i mine øjne og i min stemme.

'Hvor lang tid tror du, vi skal vente?' spurgte jeg og så rundt på de lukkede døre, som førte til de private værelser i Khaderbhais hus. 'Jeg skal mødes med nogle tyske turister i eftermiddag.'

Abdul ignorerede spørgsmålet og lænede sig hen over det lille bord, der stod mellem vores stole.

'Du må elske ham,' sagde han med en næsten forførende hvisken. 'Vil du vide, hvorfor jeg elsker Abdel Khader af hele mit hjerte?'

Vi sad med ansigterne så tæt på hinanden, at jeg kunne se de fine, røde blodårer i det hvide i hans øjne. Broderiet af disse røde fibre løb sammen på den kastaniebrune iris, som var de fingre, der løftede sig for at støtte de gyldne, rødbrune skiver. Under øjnene var der tykke, tunge poser, som gav hans ansigt dets nagende udtryk af en indforståethed fyldt med sorg og tab. På trods af hans mange jokes og lette latter var poserne under øjnene altid hævede med et reservoir af ufældede tårer.

Vi havde ventet en halv time på, at Khaderbhai skulle komme. Da jeg var kommet tilbage med Tariq, havde Khader taget varmt imod mig og trukket sig tilbage med drengen for at bede og efterladt mig i selskab med Abdul Ghani. Huset var fuldkommen stille, bortset fra regnens plasken i gårdhaven og boblerne fra fontænens overbebyrdede pumpe. Et par duer trykkede sig sammen mod hinanden i den fjerneste ende af gårdhaven.

Abdul og jeg kiggede på hinanden i stilhed, men jeg sagde ikke noget, jeg svarede ikke på hans spørgsmål. Vil du vide, hvorfor jeg elsker den mand? Selvfølgelig ville jeg vide det. Jeg var forfatter. Jeg ville vide alt. Men jeg var ikke så glad for at spille Ghanis spørgsmål og svar-spil. Jeg kunne ikke tyde ham, og jeg kunne ikke mærke, hvor det bar hen.

'Jeg elsker ham, min dreng, fordi han er en fortøjningspæl i denne by. Tusindvis af mennesker finder sikkerhed i at binde deres liv til hans. Jeg elsker ham, fordi han har gerningen, hvor andre mænd ikke engang har drømmen om at ændre hele verden. Jeg er bange for, at han lægger for meget tid, for mange anstrengelser og penge i sagen, og jeg har mange gange været uenig med ham om det, men jeg elsker ham for hans hengivenhed. Og allermest, så elsker jeg ham, fordi han er den eneste mand, jeg nogensinde har mødt – han er den eneste mand, du nogensinde vil møde – som kan svare på de tre store spørgsmål.'

'Er der kun tre store spørgsmål?' spurgte jeg uden at kunne lade være med at lyde sarkastisk.

’Ja,’ svarede han roligt og behersket. ’Hvor kommer vi fra? Hvorfor er vi her? Hvor skal vi hen? Det er de tre store spørgsmål. Og hvis du elsker ham, Lin, min unge ven, hvis du elsker ham, vil han også fortælle dig disse hemmeligheder. Han vil fortælle dig, hvad meningen med livet er. Og når du hører ham tale, når du lytter til ham, vil du vide, at det han fortæller, er sandt. Og du vil aldrig møde andre, der kan svare på de tre spørgsmål. Jeg ved det. Jeg har rejst rundt om jorden mange gange. Jeg har spurgt alle de store lærere. Før jeg mødte Abdel Khader Khan og knyttede mit liv til hans, som hans bror, brugte jeg en formue – flere formuer – på at lede efter berømte, synske personer, mystikere og kendte videnskabsmænd. Ingen af dem svarede nogensinde på de tre store spørgsmål. Så mødte jeg Khaderbhai. Han besvarede spørgsmålene for mig. Og jeg har elsket ham som min broder, min sjælebroder, lige siden den dag. Jeg har tjent ham fra den dag og indtil dette lille øjeblik, som vi nu deler. Han vil fortælle dig det. Meningen med livet! Han vil løse mysteriet for dig.’

Ghanis stemme var en ny strøm i den brede, stærke, flod der bar mig, byens flod og dens 15 millioner liv. Hans tykke, brune hår havde grå striber og fuldstændigt hvide totter ved tindingerne. Overskægget, der var mere gråt end brunt, hvilede på fint formede næsten feminine læber. En tung guldkæde glimtede om hans hals i eftermiddagssolen og matchede det gyldne, der skinnede i hans øjne. Og som vi stirrede på hinanden i den gabende stilhed, begyndte tårer at fylde hans rødrandede øjenkroge.

Jeg var ikke i tvivl om den egentlige dybde i hans følelser, på den anden side forstod jeg den heller ikke helt. Så åbnede en dør sig bag ved os, og Ghanis runde ansigt opløstes i den sædvanlige maske af spøgefuld elskværdighed. Vi vendte os begge om og så Khaderbhai komme ind med Tariq.

’Lin!’ sagde han med sin hånd hvilende på drengens skulder. ’Tariq har fortalt os, hvor meget han har lært af dig de sidste tre måneder.’

Tre måneder. I starten havde jeg troet, at det ville være umuligt at holde drengens selskab ud i tre dage. Alligevel var de tre måneder

gået alt for hurtigt, og da det var tid til at bringe ham hjem, returnerede jeg ham til hans onkel mod mit hjertes ønske. Jeg vidste, at jeg ville savne ham. Han var en god dreng. Han ville blive et fint menneske – den slags menneske, jeg engang havde prøvet at være, men uden held.

'Han ville stadig have været hos os, hvis du ikke havde sendt bud efter ham,' svarede jeg. Der var en snert af bebrejdelse i min stemme. Det virkede som en hjerteløs ligegyldighed, at han uden advarsel havde anbragt drengen hos mig i måneder og lige så pludseligt havde taget ham væk igen.

'I løbet af de sidste to år har Tariq færdiggjort sin uddannelse på vores koranskole, og nu har han forbedret sit engelsk hos dig. Det er på tide, at han skal på college, og jeg tror, han er rigtigt godt forberedt.'

Khaderbhais stemme var blid og tålmodig. Det hengivne og lettere fornøjede smil i hans øjne holdt mig lige så fast, som han med sin stærke hånd holdt om skulderen på den højtidelige, ikke-smilende dreng.

'Du ved, Lin,' sagde han blidt, 'vi har et ordsprog på pashto, og dets betydning er, at man ikke er en mand, før man har givet sin kærlighed, oprigtigt og frit til et barn. Og man er ikke en god mand, før man fortjener kærligheden, oprigtigt og frit fra barnet til gengæld.'

'Tariq er okay,' sagde jeg og rejste mig for at give hånd og tage afsked. 'Han er en god knægt, og jeg vil savne ham.'

Jeg var ikke den eneste, som ville savne ham. Han var en yndling hos Qasim Ali Hussein. Slummens overhoved havde tit besøgt drengen og havde taget ham med på sine runder i slummen. Jeetendra og Radha havde forkælet drengen med deres ømhed. Johnny Cigar og Prabaker havde godmodigt drillet ham og taget ham med til deres ugentlige cricketspil. Selv Abdullah havde udviklet en følelsesmæssig respekt for barnet. Efter natten med de vilde hunde havde han besøgt Tariq to gange om ugen for at lære ham kunsten at slås med stokke, skærf og de bare næver. Jeg så dem

ofte i løbet af disse måneder, deres silhuetter udskåret i horisonten som figurer fra et skyggespil, når de øvede på den lille stribe sandstrand nær slummen.

Jeg gav til sidst Tariq hånden og så ind i hans oprigtige, sandfærdige, sorte øjne. Minder fra de sidste tre måneder sprang op på øjeblikkets svævende overflade. Jeg huskede hans første slåskamp med en af drengene fra slummen. En meget større dreng havde slået ham, men Tariq havde alene med kraften i sine øjne tvunget ham tilbage og fremtvunget skamfølelsen i drengen med sin stirren. Den anden dreng brød sammen og græd. Tariq omfavnede ham omsorgsfuldt, og deres tætte venskab var forseglet. Jeg huskede Tariqs entusiasme i de engelsktimer, jeg havde arrangeret for ham, og hvordan han hurtigt blev min assistent og hjalp de andre børn, som kom for at få undervisning. Jeg så ham kæmpe mod den første monsunoversvømmelse sammen med os andre og grave en afløbskanal i den stenede jord med stokke og de bare næver. Jeg huskede hans ansigt, da han kiggede rundt om den spinkle dør i min hytte en eftermiddag, hvor jeg prøvede på at skrive. Ja! Hvad er der, Tariq? havde jeg spurgt ham irritabelt. Åh, undskyld, havde han svaret. Vil du gerne være alene?

Jeg forlod Abdel Khader Khans hus og begyndte den lange vej tilbage til slummen, alene og formindsket ved drengens fravær. Jeg var på en måde mindre vigtig eller pludselig mindre værdifuld i den anden verden, der lukkede sig om mig, uden ham. Jeg holdt min aftale med de tyske turister på deres hotel, der lå ret tæt på Khaderbhais moské. De var et ungt par på deres første tur til subkontinentet. De ville gerne spare nogle penge på at veksle deres tyske mark på det sorte marked og så købe noget hash til deres tur rundt i Indien. Det var et anstændigt, lykkeligt par – uskyldige, generøse og motiveret af en spirituel forestilling om Indien. Jeg vekslede deres penge for dem mod en kommission og arrangerede charras-købet. De var meget taknemmelige og prøvede at betale mig mere, end vi havde aftalt. Jeg afslog de ekstra penge – en aftale er en aftale, trods alt – og accepterede deres invitation til at ryge med dem. Den chillum, jeg forberedte, havde en gennemsnitlig

styrke for os, som boede og arbejdede på gaderne i Bombay, men meget stærkere end de var vant til at ryge. De var begge så skæve, at de sov, da jeg lukkede døren til deres hotelværelse og gik gennem de døsige eftermiddagsgader.

Jeg gik hen ad Mohammed Ali vejen og Mahatma Gandhi vejen til Colaba Causeway. Jeg kunne have taget en bus eller en af de mange omkringluskende taxier, men jeg elskede at gå. Jeg elskede de kilometer fra Chor-bazaren forbi Crawford-markedet, V.T. stationen, Flora Fountain, Fort-området, Regal Circle og gennem Colaba til Sassoon havnen, World Trade Centret og Back Bay. Jeg gik den tur tusindvis af gange i de år, og den var altid ny, altid spændende og altid inspirerende. Da jeg rundede Regal Circle og flygtigt stoppede for at tjekke plakaterne med Kommende Film uden for Regal biografen, hørte jeg en stemme kalde mit navn.

'Linbaba! Hej! Øh, Lin!'

Jeg vendte mig om og så Prabaker læne sig ud af passagervinduet på en sort og gul taxi. Jeg gik over til ham for at give hånd og hilste på føreren, Prabakers fætter Shantu.

'Vi på vej hjem. Hop ind, så du få et lift.'

'Tak, Prabu,' smilede jeg. 'Men jeg vil gerne gå. Jeg har et par ting, jeg skal ordne på vejen.'

'Okay, Lin!' smilede Prabaker bredt. 'Men du ikke tage for meget lang tid, som når du nogle gange tager for meget lang tid, hvis du ikke har noget imod, jeg sige det til dit ansigt. I dag er en speciel dag, ikke?'

Jeg vinkede, indtil hans smil forsvandt i den tætte trafik, og så hoppede jeg af skræk, idet en bil knaldede lige ind ved siden af mig i et hvinende sammenstød. En Ambassador havde forsøgt at overhale en langsomt kørende bil og var braget ind i en håndtrukket trækvogn og havde tvunget den tunge trækvogn ind i siden på en taxi kun to meter fra mig.

Det var en voldsom ulykke. Manden, der trak trækvognen, var kommet slemt til skade. Jeg kunne se, at rebene fastgjort til mandens hals og skuldre – tøjlerne og seletøjet – havde fanget ham i vognens åg. Hans krop var viklet ind i rebene og havde slået en kolbøtte, så han havde slået hovedet hårdt mod den faste overflade på vejen. Den ene arm var drejet bagud i en kvalmende unaturlig vinkel. Et stykke af skinnebenet på det ene ben stak ud under knæet. Og de reb, de samme reb, som han hver dag brugte til at trække sin vogn rundt i byen med, var filtret rundt om hans hals og bryst og trak ham ind i kvælningsdøden.

Jeg skyndte mig derhen med andre og trak den kniv, jeg havde i en skede i bæltet bag på mine bukser. Hurtigt arbejdende, men så forsigtigt som muligt, skar jeg rebene over og befriede manden fra vraget af hans vogn. Han var en ældre mand, måske 60 år gammel, men han var i god form, slank og sund. Hans hurtige hjerteslag var regelmæssige og stærke, en kraftfuld strøm, som ville hjælpe ham med at komme sig. Hans luftveje var frie, og han trak vejret fint. Da jeg forsigtigt åbnede hans øjne med mine fingre, reagerede hans pupiller på lyset. Han var snarere fortumlet og chokeret end bevidstløs.

Med hjælp fra tre andre mænd løftede jeg ham fra vejen og over på fortovet. Hans venstre arm hang slapt fra skulderen, og jeg lettede den med en bøjning ved albuen. Tilskuere donerede deres lommetørklæder, da jeg bad om det. Ved brug af fire lommetørklæder, fastgjort i hjørnerne, bandt jeg armen til hans bryst i en nødslynge. Jeg var ved at undersøge bruddet på hans ben, da en vild skrigen og råben nær de ødelagte biler tvang mig til at rejse mig.

Ti eller flere mænd prøvede at gribe fat i føreren af Ambassador-bilen. Han var en kæmpestor mand, et godt stykke over 180 centimeter, halvanden gang så tung som mig og dobbelt så bred over brystet. Han plantede sine tykke ben på jorden ved bilen og støttede sig med den ene arm på taget og greb med den anden fast i rattet. Den rasende folkemængde gav op efter et par minutter med

nytteløs, desperat kamp og vendte deres opmærksomhed mod manden på bagsædet. Han var en tætbygget mand med stærke skuldre, men han var meget lettere og slankere. Flokken trak ham væk fra bagsædet og skubbede ham op på siden af bilen. Han dækkede sit ansigt med armene, men mængden begyndte at slå med knytnæver og rive i ham med fingrene.

De to mænd var afrikanere. Jeg gættede på, at de var nigerianere. Da jeg stod på fortovet og så på dem, huskede jeg det chok og den skam, jeg havde følt, da jeg første gang havde set en folkemængdes raseri for næsten 18 måneder siden, den første dag på Prabakers tur til bagsiden af byen. Jeg huskede, hvor hjælpeløs og fej jeg havde følt mig, da mængden havde båret mandens brækkede krop væk. Jeg havde dengang sagt til mig selv, at det ikke var min kultur, ikke var min by, ikke var min kamp. Halvandet år senere var den indiske kultur blevet min, og denne del af byen var min. Det var det sorte markeds område. Mit område. Jeg arbejdede der hver dag. Jeg kendte endda nogle af personerne i den morderiske mængde. Jeg kunne ikke lade det ske igen uden at gribe ind.

Råbende højere end de andre løb jeg ind i den skrigende mængde og begyndte at trække mændene væk fra de tæt sammenpressede kroppe.

'Brødre! Brødre! Slå ikke! Dræb ikke! Slå ikke!' råbte jeg på hindi.

Det var en ubehagelig situation. For det meste tillod de, at jeg trak dem væk fra mængden. Mine arme var stærke. Mændene kunne mærke kraften, der skubbede dem til side. Men deres dræbende raseri førte dem hurtigt tilbage i tumulten, og jeg kunne straks mærke deres knytnæver og fingre, der bankede og borede overalt på mig. Til sidst havde jeg succes med at rydde vejen hen til passageren og adskille ham fra dem, der førte an. Med sin ryg presset defensivt op ad siden på bilen løftede manden sine næver og var klar til at fortsætte kampen. Hans ansigt var blodigt. Hans skjorte var revet i stykker og sølet til med knaldrødt blod. Hans øjne var store og lyste af frygt, og han trak vejret voldsomt gennem de sammenbidte tænder. Alligevel var der et fast besluttet mod i hans

kæber og i det vrede ansigtsudtryk, der blottede tænderne. Han var en fighter, og han ville kæmpe lige til det sidste.

Det så jeg, da jeg kastede endnu et blik på ham, og vendte så ryggen til for at stille mig ved siden af ham med ansigtet mod mængden. Jeg holdt mine åbne hænder op foran mig og råbte bønfaldende og formildende for at stoppe volden.

Da jeg løb frem for at forsøge at redde manden, havde jeg forestillet mig, at mængden ville skille sig og lytte til min stemme. Stenene ville falde fra de ydmygede mænds slappe hænder. Mængden ville efter min veltalende indsats skifte mening og gå væk fra stedet, skamfulde og med nedslåede øjne. Selv nu i mine erindringer om det øjeblik og faren, der lå i det, giver jeg mig undertiden hen i et ønske om, at min stemme og øjne havde ændret deres hjerter den dag, og at kredsen af had, ydmygelse og vanære havde opløst og spredt sig. I stedet tøvede mængden kun et øjeblik og pressede sig så atter op imod os med et larmende, hvæsende, skrigende og kogende raseri, og vi var tvunget til at slås for livet.

Ironisk nok blev det store antal i den angribende mængde til vores fordel. Vi var fanget i en akavet L-form af de sammenfiltrede biler. Mængden omringede os, og der var ingen flugtmulighed. Men presset fra mængden hæmmede deres bevægelser. Måske ramte færre slag os, end det ville have været tilfældet, hvis der havde stået færre mænd over for os, og den pryglende mængde ramte faktisk lige så ofte sig selv i dens raseri.

Og måske var der virkelig en opblødning af deres raseri, en modvilje mod at dræbe os, på trods af deres presserende trang til at pine os. Jeg kender den modvilje. Jeg har set den mange gange i flere voldelige verdener. Jeg kan ikke helt forklare det. Det er, som om der er en kollektiv samvittighed inden i en mængdes gruppesjæl, og den rette appel på præcis det rette tidspunkt kan vende morderisk had væk fra dets påtænkte offer. Det er, som om mængden lige i det kritiske øjeblik gerne vil stoppes, gerne vil forhindres i den værste vold. Og i dette tvivlende øjeblik kan en enkelt stemme eller løftet næve mod den samlede ondskab være nok til at afværge den. Jeg

har set det i fængslet, hvor mænd, fast besluttet på at gruppevoldtage en anden fange, kan stoppes af en stemme, der vækker deres skamfølelse. Jeg har set det i krig, hvor en kraftig stemme kan svække og tilintetgøre den hadfyldte mishandling, der piner en tilfangetaget fjende. Og måske så jeg det den dag, hvor nigerianeren og jeg kæmpede mod pøbelen. Måske var det situationens besynderlighed – en hvid mand, en gora, bønfaldende på hindi for to sorte mænds liv – der holdt dem tilbage fra at myrde.

Der kom med et brøl pludselig gang i bilen bag os. Det var lykkedes den kraftige fører at få den startet. Han gav motoren gas og begyndte forsigtigt at bakke væk fra vraget. Passageren og jeg slæbte og bugtede os langsomt af sted ved siden af bilen, mens den bakkede ind i mængden. Vi slog ud efter folk, skubbede mænd væk og vristede deres hænder væk fra vores tøj. Da chaufføren lænede sig bagud over sædet og åbnede bagdøren, hoppede vi begge ind i bilen. Presset fra mængden smækkede døren i. 20 til 50 hænder trommede, slog, dunkede og hamrede uden på bilen. Chaufføren trak væk i retning af et mylder hen ad Causeway Road. En samling af missiler – teglas, madbeholdere, dusinvis af sko – regnede ned over bilen. Så slap vi fri og satte farten op hen ad den travle gade og kiggede ud gennem bagruden for at sikre os, at der ikke var nogen, der fulgte efter.

'Hassaan Obikwa,' sagde passageren ved siden af mig og rakte hånden frem.

'Lin Ford,' svarede jeg og gav ham hånden og lagde for første gang mærke til, hvor meget guld han havde på sig. Der var ringe på hver finger. Nogle af dem havde blåhvide, glimtende diamanter. Han havde også et diamantbesat guld-Rolex hængende løst om sit håndled.

'Det er Raheem,' sagde han og nikkede mod chaufføren. Den store mand på forsædet kastede hurtigt et blik over skulderen for at sende mig et stort, bredt smil. Han rullede med øjnene som en lykkelig, bedende overlevende og vendte igen ansigtet mod vejen.

’Jeg skylder dig mig liv,’ sagde Hassan Obikwa med et dystert smil. ’Det gør vi begge. De ville have dræbt os derhenne, det er helt sikkert.’

’Vi var heldige,’ svarede jeg og så ind i hans runde, smukke ansigt og begyndte at synes om ham.

Hans øjne og læber definerede ansigtet. Øjnene var store, sad usædvanligt langt fra hinanden og gav ham en anelse krybdyrsstirren, og de vidunderlige læber var så fyldige og overdådigt formede, at de virkede, som om de var designet til et meget større hoved. Hans forreste tænder var hvide og lige, men alle tænderne i siderne var med guldkroner. Rokokokurverne i hjørnerne på hans brede næsebor vibrerede fint, som om han konstant inhalerede en behagelig, berusende duft. En bred guldørering, iøjnefaldende under det sorte hår og mod den blåsorte hud på hans hals, gennemborede hans venstre øre.

Jeg kastede et blik på hans flænsede, blodige skjorte og på sårene og mærkerne, som hævede i ansigtet og hver ubeskyttet centimeter hud. Da jeg igen mødte hans øjne, strålede de med opstemt, godt humør. Han var ikke alt for rystet over mængdens vold, hvad jeg heller ikke var. Vi var begge mænd, der havde set og været gennem værre, og vi genkendte det straks hos hinanden. Faktisk nævnte ingen af os episoden direkte igen efter den dag, hvor vi mødtes. Jeg så ind i hans strålende øjne og mærkede, at mit smil bredte sig for at matche hans.

’Vi var fandens heldige!’

’Ja, for helvede! Ja, vi var!’ sagde han enigt, lo højt og lod Rolex-uret glide af håndleddet. Han holdt det op til øret for at sikre sig, at det stadig gik. Tilfreds smækkede han uret tilbage på håndleddet og vendte sin fulde opmærksomhed mod mig. ’Men gælden er der stadig, og gælden er stadig vigtig, selv om vi var meget heldige. En gæld som denne – det er den vigtigste af alle menneskets forpligtelser. Du må lade mig indfri min gæld.’

’Det kommer til at koste,’ sagde jeg. Chaufføren kiggede i bakspejlet og udvekslede et blik med Hassaan.

’Men … denne gæld kan ikke betales med penge,’ svarede Hassaan.

’Jeg taler om ham med trækvognen – ham, du ramte med bilen. Og taxien du ødelagde. Hvis du giver mig nogle penge, så sørger jeg for, at de får dem. Det vil række langt i forhold til at dæmpe gemytterne på Regal Circle. Det er i mit område – jeg arbejder der hver dag, og folk vil være skide sure på mig for en tid. Gør det, og vi er kvit.’

Hassaan lo og klappede mig på knæet med sin hånd. Det var et godt grin – ærligt, men drilagtigt, gavmildt, men også skarpsindigt.

’Bekymre dig ikke om det,’ sagde han og smilede stadig bredt. ’Det er ikke mit område, det er rigtigt, men jeg er ikke uden indflydelse, selv her. Jeg vil sørge for, at manden der kom til skade, vil modtage alle de penge, han har brug for.’

’Og den anden,’ tilføjede jeg.

’Den anden?’

’Ja, den anden.’

’Den anden … hvad?’ spurgte han perpleks.

’Taxichaufføren.’

’Nå ja, også taxichaufføren.’

Der var en lille pause, der summede af undren og spørgsmål. Jeg kiggede ud ad bilruden, men kunne stadig mærke hans spørgende øjne på mig. Jeg vendte mig igen om imod ham.

’Jeg … kan godt lide … taxichauffører,’ sagde jeg.

’Ja …’

’Jeg … jeg kender en masse taxichauffører.’

’Ja …’

’Og den smadrede taxi – vil skabe stor sorg for føreren og hans familie.’

’Selvfølgelig.’

’Så, hvornår vil du gøre det?’ spurgte jeg.

’Gøre hvad?’

’Hvornår vil du give dem pengene, ham med trækvognen og taxichaufføren?’

’Tja,’ smilede Hassaan Obikwa bredt, så op i bakspejlet og udvekslede et blik med Raheem. Den store mand trak på skulderen og smilede tilbage i spejlet. ’I morgen. Er i morgen okay?’

’Ja,’ sagde jeg med rynket pande og forstod ikke helt, hvad smilet handlede om. ’Jeg vil bare gerne vide det, så jeg kan sige det til dem. Det handler ikke om pengene. Jeg kan selv skaffe nogen. Jeg ville have gjort det alligevel. Jeg bliver nødt til at råde bod på skaderne derhenne. Nogle af dem er … mine bekendte. Så … det er derfor, det er vigtigt. Hvis du ikke har tænkt dig at gøre det, bliver jeg nødt til at vide det, så jeg selv kan tage mig af det. Sådan er det.’

Det hele begyndte at virke meget kompliceret. Jeg ønskede, at jeg aldrig havde bragt sagen op med ham. Jeg begyndte at føle en vrede mod ham uden egentlig at forstå hvorfor. Så rakte han sin åbne hånd frem for at give mig et håndtryk.

’Jeg giver dig mit ord,’ sagde han højtideligt, og vi gav hinanden hånden.

Vi tav igen, og efter et par minutter lænede jeg mig frem og prikkede chaufføren på skulderen.

’Bare sæt mig af her,’ sagde jeg måske lidt hårdere, end det var min mening. ’Jeg står bare af her.’

Bilen trak ind til kantstenen få blokke fra slummen. Jeg åbnede døren for at stå ud, men Hassaan greb fat i mit håndled. Det var et meget fast greb. Et kort øjeblik regnede jeg på, hvor meget mere styrke, der måtte være i Raheems greb.

’Husk venligst mit navn – Hassaan Obikwa. Du kan finde mig i den afrikanske ghetto i Andheri. Alle kender mig der. Bare sig til, hvis der er noget, jeg kan gøre for dig. Jeg vil gerne af med min gæld, Lin Ford. Her er mit telefonnummer. Du kan få fat i mig her på alle tider af døgnet.’

Jeg tog kortet – der stod kun hans navn og nummer – og gav ham hånden, nikkede til Raheem og forlod bilen.

’Tak, Lin,’ råbte Hassaan ud gennem det åbne vindue. ’Inshallah, vi mødes snart igen.’

Bilen kørte af sted, og jeg drejede ind mod slummen og stirrede på visitkortet med guldbogstaverne en hel karrés længde, inden jeg lagde det i lommen. Få minutter senere passerede jeg World Trade Centret og gik ind i den indhegnede del af slummen og huskede, som jeg altid gjorde, den første gang jeg gik ind i disse velsignede og udpinte områder.

Da jeg gik forbi Kumars chaibutik, kom Prabaker ud for at hilse på mig. Han var klædt i en gul silkeskjorte, sorte bukser og højhælede, røde-og-sorte, lak plateausko. Han havde et højrødt silketørklæde bundet rundt om halsen.

’Åh, Lin!’ råbte han og humpede over den ujævne jord på sine plateausko. Han klamrede sig til mig, mindst lige så meget for at holde balancen som i en venlig hilsen. ’Der er nogen, en fyr du kende, han vente på dig i dit hus. Men lige et øjeblik, hvad sket med dit ansigt? Og din skjorte? Du været i slåskamp med slemme fyre? Arrey! Nogle fyre mørbanke dig. Hvis du vil have det, jeg gå med dig og fortælle den fyr, han er en bahinchudh.’

’Det er ikke noget, Prabu. Det er okay,’ mumlede jeg og begyndte at gå langsomt hen mod hytten. ’Ved du, hvem det er?’

’Hvem det … er? Du mene, hvem der slog dit ansigt?’

’Nej, nej, selvfølgelig ikke! Jeg mener, manden, der venter i min hytte. Ved du, hvem det er?’

’Ja, Lin,’ sagde han, snublede fremad ved siden af mig og klamrede sig støttende til mit ærme.

Vi fortsatte et par sekunder i stilhed. Folk hilste på os fra hver side og inviterede på chai, mad eller tobak.

’Nå?’ spurgte jeg efter lidt tid.

’Nå? Nå, hvad?’

’Nå, hvem er det? Hvem er i min hytte?’

’Åh!’ lo han. ’Undskyld, Lin. Jeg troede, du vil have overraskelse, så jeg ikke fortælle dig.’

’Man kan ikke ligefrem sige, det er en overraskelse, Prabu, for du har fortalt mig, at der er nogen, der venter på mig i hytten.’

’Nej, nej!’ insisterede han. ’Du ikke kende hans navn endnu, så du stadig få overraskelse. Og det er en god ting. Hvis jeg ikke fortælle dig, at der er nogen, så du gå til din hytte og få et chok. Og det er en slem ting. Et chok er som en overraskelse, når man ikke er klar.’

’Tak, Prabu,’ svarede jeg, min sarkasme fordampede, da det blev sagt.

Han havde ikke behøvet at bekymre sig om at spare mig for chokket. Jo nærmere jeg kom hytten, jo oftere blev jeg informeret om, at en fremmed ventede på mig. Hej, Linbaba! Der er en gora, der venter på dig i dit hus!

Da vi kom hen til min hytte, fandt vi Didier siddende på en taburet i skyggen ved døren, viftende med et blad.

’Det er Didier,’ informerede Prabaker mig glad, bredt smilende.

’Ja. Tak, Prabu,’ jeg vendte mig om mod Didier, som rejste sig for at give hånd.

’Det var en overraskelse. Det er godt at se dig.’

’Og godt at se dig, min kære ven,’ svarede Didier og smilede på trods af den ulidelige varme. ’Men jeg må være ærlig og sige, at du ser noget medtaget ud, som Lettie ville sige.’

’Det er ikke noget. En misforståelse, det er det hele. Giv mig lige et minut til at vaske mig.’

Jeg tog min flænsede, blodige skjorte af og hældte en tredjedel spand rent vand op fra lermatkaen. Stående på den flade bunke sten ved siden af min hytte vaskede jeg mit ansigt, bryst og mine arme. Naboer kom forbi, mens jeg vaskede mig, og smilede, når de fangede mit blik. Det var en kunst at vaske sig på den måde uden at spilde en dråbe vand og lave alt for meget griseri. Jeg mestrede kunsten, og det var en af de hundrede små måder mit liv efterlignede deres på og foldede sig ind i lotusblomsten, der omfattede deres kærlige, håbefulde kamp med skæbnen.

’Vil du have noget chai?’ spurgte jeg Didier, da jeg smuttede i en ren, hvid skjorte i døråbningen til min hytte. ’Vi kan gå hen på Kumars.’

’Jeg har lige fået en hel kop,’ indskød Prabaker, før Didier kunne nå at svare. ’Men en kop chai til vil være okay for venskabs skyld, tror jeg nok.’

Han satte sig ned sammen med os i den vakkelvorne chaibutik. Fem hytter var blevet ryddet for at lave plads til et enkelt, stort rum. Der var en disk lavet af en gammel soveværelseskommode, et patchwork plastikloft og bænke til kunderne, lavet af planker, der lå ustabilt på stabler af mursten. Alle materialerne var plyndret fra byggepladsen ved siden af slummen. Kumar, chaibutiksejeren, kæmpede en guerillakrig mod sine kunder, som prøvede at stjæle hans mursten og planker til deres egne huse.

Kumar kom selv over for at tage imod vores ordre. I overensstemmelse med den almindelige slumregel om, at jo flere penge man tjente, jo fattigere så man ud, så var Kumars udseende mere sjusket og laset end de usleste kunders. Han trak en plettet trækasse frem for at bruge den som bord. Han undersøgte den med en mistænksom skelen, daskede på den med en beskidt klud og proppede kluden ind under undertrøjen.

’Didier, du ser forfærdelig ud,’ observerede jeg, da Kumar forlod os for at lave vores te. ’Det må være kærlighed.’

Han smilede bredt tilbage til mig, rystede på hovedet med de mørke krøller og løftede hænderne med håndfladerne mod mig.

'Jeg er meget udmattet, det er rigtigt,' sagde han og trak på skuldrene med udsøgt selvmedlidenhed. 'Folk forstår ikke hvilken uhyrlig indsats, der kræves for at bestikke en naiv mand. Og jo mere naiv manden er, jo større indsats kræves der. De er ikke klar over, hvad der kræves af mig for at lægge så meget dekadence i en mand, der ikke er født til det.'

'Det er måske ris til egen røv,' drillede jeg.

'Hver ting til sin tid,' svarede han og smilede eftertænksomt. 'Men du, min ven, du ser godt ud. Kun en smule, hvordan skal jeg sige det, sulten efter information. Og det er derfor, Didier er her. Jeg har alle de sidste nyheder og sladder til dig. Du kender godt forskellen mellem nyheder og sladder, ikke? Nyheder fortæller dig, hvad folk gjorde. Sladder fortæller dig, hvor meget de nød det.'

Vi lo begge, og Prabaker lo med og så højt, at alle i chaibutikken vendte sig om for at se på ham.

'Godt så,' fortsatte Didier, 'hvor skal jeg starte? Nå, ja, Vikrams jagt på Letitia fortsætter med en vis bizar uundgåelighed. Hun startede med at hade ham …'

'Jeg tror, hade er for stærkt et udtryk,' indvendte jeg.

'Nå, ja, måske har du ret. Hvis hun hader mig – og det gør hun helt sikkert, den kære, søde engelske rose – så var hendes følelser for Vikram knap så stærke. Skal vi sige afsky?'

'Jeg tror, at afsky vil dække det,' sagde jeg, enig med ham.

'Et bien, hun startede med at afsky ham, men gennem hans ihærdige, hengivne, romantiske omsorg har han vækket noget i hende, som jeg kun kan beskrive som venlig væmmelse.'

Vi lo igen, og Prabaker klaskede sig på låret og hylede med så stor munterhed, at hvert hoved drejede sig mod ham. Didier og jeg granskede ham med vores egne spørgende blikke. Han reagerede med et gavtyveagtigt smil, men jeg lagde mærke til, at hans øjne

hurtigt for til venstre. Ved at følge hans blik så jeg hans nye kærlighed, Parvati, som tilberedte mad i Kumars køkken. Hendes tykke, sorte, flettede hår var som et reb, en mand kunne klatre op til himlen i. Hendes lille figur – hun var lillebitte, mindre end Prabaker – havde den mest perfekte facon, man kunne ønske sig. Hendes øjne, når hun vendte sig i profil mod os, var som sort ild.

Men Nandita, Parvatis mor, stod og kiggede over hendes skuldre. Hun var en formidabel kvinde, tre gange så bred og tung som hendes små døtre, Parvati og Sita, og hun stirrede på os med et udtryk, der kombinerede grådighed over for os som kunder med foragt over for vores mandlige køn. Jeg smilede til hende og vippede med hovedet. Hendes smil til gengæld mindede utroligt meget om den aggressive grimasse som Maori-krigerne bruger for at forskrække deres fjender.

’I sidste episode om Vikram,’ fortsatte Didier, ’lejede han en hest af dyrepasserne på Chowpatty stranden og red hen til Letitias lejlighed på Marine Drive for at synge en serenade uden for hendes vindue.’

’Virkede det?’

’Desværre, non. Hesten lagde en pakke merde på den stenbelagte forplads – uden tvivl under en speciel rørende del af sangen – og mange af de andre beboere fra boligblokken udtrykte deres harme ved at bombardere den stakkels Vikram med rådden frugt. Det blev bemærket, at Letitia kastede mere stødende missiler og med mere dødeligt sigte end nogen af naboerne.

’C’est l’amour,’ sukkede jeg.

’Præcis – merde og dårlig mad, c’est l’amour,’ samtykkede Didier hurtigt. ’Jeg tror, jeg bliver nødt til at involvere mig i den romance, hvis den skal lykkes. Den stakkels Vikram – han er et fjols, hvad kærlighed angår, og Lettie foragter fjolser mest af alt. Men det går godt for Maurizio her på det sidste. Han havde nogle forretningsprojekter med Modena, Ullas elsker, og han er ved muffen, som vores kære Lettie ville sige. Han er nu en betydningsfuld dealer i Colaba.’

Jeg tvang mit ansigt til at forblive uanfægtet, mens jalousitankerne om den smukke Maurizio overstrømmet af succes naglede sig ind i mit sind. Det begyndte igen at regne, og jeg så ud på folk, der begyndte at løbe, mens de hægtede op i bukserne og sarierne for at undgå de mange vandpytter.

’Så sent som i går,’ fortsatte Didier og hældte forsigtigt teen fra koppen over i underkoppen og nippede til den, som de fleste slumboere gjorde, ’kom Modena i bil med chauffør hen på Leopolds, og Maurizio går med et 10.000 dollar Rolex. Men …’

’Men?’ skyndede jeg på ham, da han stoppede for at drikke.

’Jo, ser du, der er en forfærdelig risiko ved deres forretninger. Maurizio er ikke altid … hæderlig … med sine forretningssager. Hvis han gør den forkerte person vred, vil det udvikle sig til vold.’

’Og hvad med dig?’ spurgte jeg og ændrede emnet, fordi jeg ikke ville have, Didier skulle se den slange af ond vilje, der rejste sig i mig, når han talte om de problemer, der måske ville finde vej til Maurizio. ’Flirter du selv med fare? Din nye … interesse … mangler en snor for at være en hel marionetdukke, eller det er, hvad jeg har hørt. Han har temperament, siger Lettie, og en hurtig aftrækker kontrollerer det.’

’Nå, ham?’ snøftede han afvisende og vendte mundvigene nedad på sin udtryksfulde mund. ’Overhovedet ikke. Han er ikke farlig. Selv om han er irriterende, og irriterende er værre end farlig, n’est-ce pas? Det er lettere at leve med en farlig mand end med én, der er irriterende.’

Prabaker gik hen for at købe tre beedie cigaretter ved Kumars butiksdisk og tændte dem med samme tændstik ved at holde dem i én hånd og brænde enderne med den anden. Han gav en til Didier og mig og satte sig igen og røg veltilfreds.

’Nå ja, der er også en anden nyhed – Kavita har fået nyt arbejde på en avis, The Noonday. Hun skriver kronikker. Jeg forstår på det hele, at det er et prestigefyldt arbejde og den direkte vej til en

underredaktørstilling. Hun vandt inden for et område, hvor der var mange talentfulde kandidater, og hun er meget glad.'

'Jeg kan godt lide Kavita,' følte jeg mig bevæget til at sige.

'Ved du hvad,' kommenterede Didier, stirrede på den glødende ende af sin beedie og så op på mig, oprigtigt overrasket, 'det kan jeg også.'

Vi lo igen, og jeg inkluderede med vilje Prabaker i spøgen. Parvati holdt øje med os fra en krog af sine ulmende øjne.

'Hør,' spurgte jeg og greb den flygtige pause i vores samtale, 'siger navnet Hassaan Obikwa dig noget?'

Didiers omtale af Maurizios nye 10.000 dollar Rolex havde mindet mig om nigerianeren. Jeg fiskede det guld-og-hvide visitkort op af skjortelommen og gav ham det.

'Ja, selvfølgelig!' svarede Didier. 'Det er den berømte Borsalino. De kalder ham Gravrøveren i den afrikanske ghetto.'

'Jamen, det er en god start,' mumlede jeg med et tørt smil på læberne. Prabaker slog sig på låret og lo dobbelt så højt med en næsten hysterisk latter. Jeg lagde en hånd på hans skulder for at få ham til at dæmpe sig.

'De siger, at når Hassaan Obikwa snupper en krop, så kan selv ikke djævlen finde den. De bliver aldrig set af et levende menneske igen. Jamais! Hvordan har du mødt ham? Hvordan har du fået fat i hans kort?'

'Jeg stødte på en måde ind i ham, tidligere i dag,' svarede jeg og tog kortet og lagde det i lommen.

'Jamen, vær forsigtig, kære ven,' snøftede Didier, helt klart såret over, at jeg ikke havde givet ham detaljerne omkring mit møde med Hassaan. 'Denne Obikwa er som en konge, en sort konge i sit eget kongerige. Og du kender det gamle ordsprog – en konge er en dårlig fjende, en værre ven og en fatal slægtning.'

Lige i det samme kom en gruppe unge mænd hen imod os. Det var arbejdere fra byggepladsen, og de fleste af dem boede på den lovlige side af slummen. De havde alle været forbi min lille klinik i løbet af det sidste år, de fleste af dem for at få lappet små sår, som de havde fået i arbejdsulykker. Det var lønningsdag på byggepladsen, og de var røde i hovederne af den optimistiske ophidselse, som en hel lønningspose kan fremkalde i unge, hårdt arbejdende sjæle. De gav mig hånden en efter en og ventede længe nok til at overvære, at en ny runde af chai og søde kager, som de havde købt, blev serveret ved vores bord. Da de gik, smilede jeg lige så bredt som dem.

'Det sociale arbejde ser ud til at passe dig,' kommenterede Didier med et skælmsk smil. 'Du ser så godt og tilpas ud – det vil sige under mærkerne og skrammerne. Jeg tror, du må være en meget slem mand inderst inde i dit hjerte, Lin. Kun en ond mand kan få så meget gavn af alt det gode arbejde. En god mand ville på den anden side simpelthen blive udslidt og komme i dårligt humør.'

'Jeg er sikker på, du har ret, Didier,' sagde jeg stadig smilende. 'Karla har sagt, at du som regel har ret i de fejl, du finder hos folk.'

'Helt ærligt, min ven!' protesterede han, 'du snakker mig bare efter munden!'

Et pludseligt rabalder af mange trommer eksploderede med dunkende musik lige uden for chaibutikken. Fløjter og trompeter sluttede sig til trommerne, og en vild, støjende musik begyndte. Jeg kendte musikken og musikerne godt. Det var en af de disharmoniske, populære melodier som slummusikerne spillede, hver gang der var festival eller højtid. Vi gik alle hen til butikkens åbne facade. Prabaker stod på en bænk ved siden af os for at se hen over skuldrene på mængden.

'Hvad er det? En parade?' spurgte Didier, mens vi så en stor trup gå langsomt forbi butikken.

'Det er Joseph!' råbte Prabaker og pegede ned ad strædet. 'Joseph og Maria! De kommer der!'

I det fjerne kunne vi se Joseph og hans kone omgivet af familie og venner komme nærmere med højtidelige, langsomme skridt. Foran dem var der en flok springende børn, der dansede deres ublufærdige og nærmest hysteriske entusiasme ud. Nogle af dem efterlignede positurer fra dansescenerne i deres favoritfilm og kopierede filmstjernernes trin. Andre sprang omkring som akrobater eller opfandt deres egne rykvise, fantastiske danse.

Mens jeg lyttede til bandet og kiggede på børnene, kom jeg til at tænke på Tariq – savnede allerede drengen – og kom i tanke om en episode fra fængslet. Dér, tilbage i den anden verden-inden-i-en-verden, flyttede jeg ind i en ny fængselscelle og opdagede en lillebitte mus. Dyret kom ind gennem en revnet luftventilation og krøb hver nat ind i cellen. Tålmodighed og ihærdig fokusering er de ædelsten, vi graver efter i fængselstunnellernes ensomhed. Ved hjælp af dem og bittesmå stykker mad bestak jeg den lille mus i flere uger og fik langt om længe trænet den til at spise fra kanten af min hånd. Da fængselsvagterne flyttede mig fra den celle i en rutinerotation, fortalte jeg den nye indflytter – en fange, jeg troede, jeg kendte godt – om den trænede mus. Næste morgen efter vi var flyttet, inviterede ham mig op for at se musen. Han havde fanget det tillidsfulde dyr og korsfæstet det med hovedet nedad på et kors lavet af en ødelagt lineal. Han lo, mens han fortalte mig, hvordan musen havde kæmpet, da han havde bundet den fast til korset med en bomuldssnor om halsen. Han var forbavset over, hvor lang tid det havde taget at slå tegnestifter ind i dens vridende poter.

Bliver vi nogensinde stillet til regnskab for det, vi gør? Det spørgsmål ødelagde min nattesøvn i lang tid efter, jeg så den lille, torturerede mus. Når vi handler, selv med de bedste intentioner, når vi blander os i verden, risikerer vi altid en ny katastrofe, som vi måske ikke havde forudset, men som ikke ville være sket uden vores handling. Nogle af de værste fejl, sagde Karla engang, var forårsaget af folk, som prøvede at ændre på tingene.

Jeg så på slumbørnene, der dansede som et filmkor og lavede løjer som tempelaber. Jeg havde lært nogle af de børn at tale, læse og

skrive engelsk. Ud fra det de havde lært på kun tre måneder, havde nogle af dem allerede opnået at få arbejde for udenlandske turister. Var disse børn, spekulerede jeg, som musen, der spiste af min hånd? Ville deres tillidsfulde uskyldighed blive grebet af en skæbne, der ikke ville eller kunne være blevet deres uden mig, uden min indgriben i deres liv? Hvilke krænkelser og plager ventede der Tariq, bare fordi jeg havde hjulpet og oplært ham?

'Joseph slå sin kone,' forklarede Prabaker, da parret nærmede sig. 'Nu folk holde stor fest.'

'Hvis de går i sådan nogle optog, når en mand slår sin kone, sikke nogle fester de så må holde, når nogen bliver dræbt,' kommenterede Didier med øjenbrynene hævede af overraskelse.

'Han var fuld, og han bankede hende frygteligt,' råbte jeg i larmen. 'Og han fik pålagt en straf af hendes familie og hele samfundet.'

'Jeg give ham et par kraftige slag med min egen kæp!' tilføjede Prabaker med ansigtet glødende af begejstring.

'I de sidste par måneder har han arbejdet hårdt, været ædru og lavet en masse arbejde for samfundet,' fortsatte jeg. 'Det var en del af straffen og en måde at generhverve sine naboers respekt på. Hans kone tilgav ham for et par måneder siden. De har arbejdet og sammen sparet penge op. Nu har de sparet nok op og tager på ferie i dag.'

'Ja, der er værre ting for folk at fejre,' afgjorde Didier og tillod sig selv at rulle med skulderen og hoften i takt til de bankende trommer og slange-fløjterne. 'Åh, jeg var lige ved at glemme det. Der er en overtro, en berømt overtro knyttet til denne Hassaan Obikwa. Du bør kende den.'

'Jeg er ikke overtroisk, Didier,' råbte jeg tilbage henover larmen og jammeren fra musikken.

'Lad være med at være latterlig!' hånede han. 'Alle i hele verden er overtroiske.'

'Det er en af Karlas sætninger,' svarede jeg skarpt tilbage.

Han rynkede panden og spidsede munden, mens han anstrengte sig for at lede i sin hukommelse.

’Er det?’

’Helt sikkert. Det er en af Karlas sætninger, Didier.’

’Utroligt,’ mumlede han. ’Jeg troede, det var en af mine. Er du sikker?’

’Jeg er sikker.’

’Nå, jamen, det gør ikke noget. Overtroen om ham handler om, at alle, der møder Hassaan Obikwa og udveksler navne med ham i en hilsen, en dag vil blive en af hans klienter – enten levende eller døde. For at undgå denne skæbne undlader man at fortælle sit navn, første gang man møder ham. Det er der ingen, der gør. Du sagde ikke dit navn, gjorde du?’

Et brøl kom fra mængden, der omringede os. Joseph og Maria var tæt på. Da de kom nærmere, så jeg hendes strålende, håbefulde, modige smil og hans konkurrerende udtryk af skam og beslutsomhed. Hun var smuk med sit tykke hår klippet kort og sat for at matche det moderne snit i hendes bedste kjole. Han havde tabt sig og så ud til at være i god form, sund og flot. Han var klædt i en blå skjorte og nye bukser. Mand og kone presset tæt sammen, skridt for skridt, med alle fire hænder flettet sammen til en buket af knyttede fingre. Familiemedlemmer fulgte dem og holdt et blåt sjal op for at fange sedler og mønter, der blev kastet af mængden.

Prabaker kunne ikke modstå opfordringen til dans. Han sprang ned af bænken og sluttede sig til den tætte sammenfiltring af spjættende, vridende kroppe, der gik foran Joseph og Maria på stien. Snublende og vaklende på sine plateausko hoppede han ind i midten af danserne. Han strakte sine arme ud, som om han krydsede en lav flod på trædesten, for at holde balancen. Hans gule skjorte lyste op, når han snurrede rundt, tumlede og lo i dansen. Didier var også tiltrukket af festlavinen, der pløjede sig gennem det lange stræde op mod gaden. Jeg så ham svæve og svaje yndefuldt ind i festen, fejet

med i den rytmiske dans, indtil kun hans hænder var synlige over hans mørke, krøllede hår.

Piger lod det regne med blomsterblade af krysantemum. De kom svævende i skinnende, hvide klynger og dalede ned på os i den sammenstimlede flok. Lige før parret passerede mig, vendte Joseph hovedet og så mig i øjnene. Han ansigtsudtryk var en blanding af et smil og en rynket pande. Øjnene brændte, skinnende under de tætte bryn i hans rynkede pande, mens hans læber smilede lykkeligt. Han nikkede to gange, før han så væk.

Han kunne ikke vide det, men med det simple nik med hovedet havde Joseph svaret på det spørgsmål, der havde siddet i mig som en uklar smerte af tvivl siden fængslet. Joseph var reddet. Det var det blik, der simrede i hans øjne, da han nikkede med hovedet. Det var en frelsende feber. Det blik, det panderynkende smil, kombinerede skam og jubel, fordi begge har stor betydning – skam giver jubel dens mening, og jubel giver skam dens belønning. Vi havde reddet ham lige så meget ved at tilslutte os hans jubel, som vi havde ved at vidne om hans skam. Og det hele afhang af vores handling, vores indgriben i hans liv, fordi intet menneske er reddet uden kærlighed.

Hvad kendetegner den menneskelige race mest, spurgte Karla mig engang, grusomhed eller evnen til at føle skam over den? Jeg opfattede spørgsmålets skarphed som klogt, dengang jeg hørte det første gang, men jeg er ensommere og klogere nu, og jeg ved, at det ikke er grusomhed eller skam, der kendetegner den menneskelige race. Det er tilgivelse, der gør os til det, vi er. Uden tilgivelse ville vores art tilintetgøre sig selv i endeløs gengældelse. Uden tilgivelse ville der ikke være nogen historie. Uden håb ville der ikke være nogen kunst, for hvert kunstværk er på en måde en tilgivelsesakt. Uden drømme ville der ikke være nogen kærlighed, for hver kærlighedshandling er på en måde et løfte om tilgivelse. Vi lever videre, fordi vi kan elske, og vi elsker, fordi vi kan tilgive.

Trommerne vaklede mod fjernere gader. Danserne bevægede sig tumlende og rullende væk fra os i takt til rytmen med svajende

hoveder som en mark med vilde blomster, der vævede sig frem og tilbage på bølger af vind. Efterhånden som musikken svandt ind til et ekko i vores sind, blev dag-til-dag og minut-for-minut slumlivet langsomt genoptaget i stræderne. Vi overgav os til vores rutiner, vores behov og vores harmløse, håbefulde planlægning. Og for en stund, en lille stund, var vores verden en bedre verden, fordi hjerterne og smilene, der herskede der, var næsten så uskyldige og rene som blomsterbladene, der flagrede i vores hår og hang fast i vores ansigter som tavse, hvide tårer.

KAPITEL 18

Den stenede kystspids, der grænsede op til slummen, gik over i mangrovesump på venstre side og fortsatte gennem dybere vand rundt i en lang nymånekurve med små, hvide bølgetoppe til Nariman Point. Monsunen var på fuld styrke, men lige i det øjeblik faldt der ingen regn fra det lyn-flækkede, gråsorte himmelocean. Vadefugle dykkede ned i den lavvandede sump og hvilede mellem de slanke, skælvende rør. Fiskerbåde arbejdede ivrigt med deres net på de ujævne bølger i bugten. Børn svømmede og legede langs den stenfyldte kystlinje. På den gyldne halvmåne på den anden side af den lille bugt stod de riges højhuse skulder ved skulder hele vejen ned til ambassadekvarteret ved Point. På de store gårdspladser og rekreationsområder ved højhusene gik de velhavende og trak frisk luft. Set på afstand fra slummen var mændenes hvide skjorter og kvindernes farverige sarier som mange perler, trådet af et tænksomt sind på sorte snore af asfaltstier. Luften på den stenede yderkant af slummen var ren og kølig. Roen var rummelig nok til at sluge tilfældige lyde. Området var kendt som Colaba Back Bay. Der fandtes kun få andre steder i byen, der var bedre egnet til den spirituelle og fysiske statusopgørelse, som en jaget mand bekymrer sig om, når varslerne er slemme nok.

Jeg sad alene på en kampesten, der var større og fladere end de andre, og røg en cigaret. Jeg røg dengang, som alle andre rygere i verden, fordi jeg ønskede at dø, lige så meget som jeg ønskede at leve.

Sollyset skubbede pludselig de gennemblødte monsunskyer til side, og i få sekunder blændede vinduerne fra beboelsesbygningerne på den anden side af bugten mig som skinnende spejle med gylden sol. Så samlede de horisontbrede regnskyer sig igen, lukkede langsomt

den strålende himmel og flokkedes mod hinanden, indtil himlen matchede det rullende hav med skyer som mørke, våde bølger.

Jeg tændte en ny cigaret med skoddet fra den anden og tænkte på kærlighed og sex. Under pres fra Didier, som tillod sine venner at have hemmeligheder med undtagelse af dem, der vedrørte kødets lyst, havde jeg indrømmet, at jeg ikke havde elsket med nogen, siden jeg var ankommet til Indien. Det er meget langt mellem drinksene, min ven, havde han sagt gispende af forfærdelse, og jeg vil foreslå, at det vil være en god idé at blive meget fuld, hvis du vil høre min mening, og gerne meget snart. Og han havde selvfølgelig ret, jo længere jeg gik uden, jo vigtigere virkede det. I slummen var jeg omgivet af smukke, indiske piger og kvinder, som fremprovokerede små inspirationssymfonier. Jeg lod aldrig mine øjne eller tanker vandre for langt i deres retning – det ville have kompromitteret alt det, jeg var og gjorde som slumlæge. Men der var muligheder med udenlandske piger, turister, næsten hver gang jeg handlede med dem, næsten hver dag. Tyske, franske og italienske piger inviterede mig tit op på deres hotelværelser for at ryge, når jeg havde hjulpet dem med at købe hash eller pot. Jeg vidste, at de ofte havde mere på hjerte end at ryge. Og jeg blev fristet. Undertiden længtes jeg efter det. Men jeg kunne ikke få Karla ud af hovedet. Og dybt inde i mig – jeg ved stadig ikke, om det er kærlighed, frygt eller god dømmekraft, der fremkalder sådan en følelse – fornemmede jeg med hele min intuition, at hvis jeg ikke ventede på hende, ville det aldrig ske.

Jeg kunne ikke forklare den form for kærlighed for Karla eller nogen anden, inklusive mig selv. Jeg havde aldrig troet på kærlighed ved første blik, indtil det skete for mig selv. Da det så skete, var det, som om hvert atom i min krop på en måde ændrede sig, som om jeg var blevet opladet med lys og varme. Jeg var ændret for altid, bare ved synet af hende. Og den kærlighed, der åbnede sig i mit hjerte, syntes at trække resten af mit liv efter sig fra det øjeblik og fremover. Jeg hørte hendes stemme i hver eneste vidunderlige lyd, vinden svøbte rundt om mig. Jeg så hendes ansigt i skinnende, spejlende hukommelsesglimt hver dag. Undertiden, når jeg tænkte på hende,

satte sulten efter at røre hende, kysse hende og indånde kanelduftene fra hendes sorte hår et øjeblik en klo i mit bryst og pressede luften ud af mine lunger. Skyer, tungt lastede med monsunregn, lagde sig over byen, over mit hoved, og det virkede i de uger, som om hele den grå himmel var min grublende kærlighed. Selv mangroverne skælvede af min længsel. Og om natten, alt for mange nætter, var det min urolige søvn, der rullede og drejede sig i havet af lystne drømme, indtil solen hver morgen rejste sig af kærlighed til hende.

Men hun var ikke forelsket i mig, havde hun sagt, og hun ønskede ikke, at jeg skulle elske hende. Didier prøvede at advare mig, prøvede at hjælpe mig eller måske redde mig og havde engang sagt, at ingen smerter var dybere eller ynkeligere end den ene halvdel af storslået kærlighed, der ikke skal være. Og han havde selvfølgelig ret til et vist punkt. Men jeg kunne ikke slippe den, trangen til at elske hende, og jeg kunne ikke ignorere instinktet, der pålagde mig at vente og vente.

Så var der den anden kærlighed, en fars kærlighed og sønnens kærlighed, som jeg følte for Khaderbhai. Lord Abdel Khader Khan. Hans ven, Abdul Ghani, havde kaldt ham en fortøjningspæl med tusindvis af liv fastbundet til sit for at få sikkerhed. Mit eget liv viste sig at være et af disse, fastbundet til ham. Alligevel kunne jeg ikke tydeligt se midlerne, som skæbnen havde bundet mig fast til ham med, og jeg var heller ikke fuldstændig fri til at gå. Da Abdul havde talt om sin søgen efter visdom og svarene på sine tre store spørgsmål, havde han ubevidst beskrevet min egen private søgen efter noget eller nogen at tro på. Jeg var gået den samme støvede, kuperede vej mod en tro. Men hver gang jeg havde hørt historien om en tro, hver gang jeg havde mødt en ny guru, var resultatet det samme, historien var på en måde ikke overbevisende, og guruen havde mangler. Hver tro forlangte, at jeg skulle acceptere nogle kompromiser. Hver lærer forlangte, at jeg lukkede øjnene for nogle fejl. Og så var der Abdel Khader Khan, der smilede af min skepsis med sine honningfarvede øjne. Er han den ægte vare, begyndte jeg at spørge mig selv om. Er han den eneste ene?

’Det er rigtigt smukt, ikke?’ spurgte Johnny Cigar, som satte sig ved siden af mig og stirrede ud på de mørke bølgers utålmodige rastløshed.

’Jo,’ svarede jeg og rakte ham en cigaret.

’Vores liv er sandsynligvis begyndt i havet,’ sagde Johnny stille og roligt. ’For cirka 4.000 millioner år siden. Sandsynligvis tæt på varme steder, som vulkaner under havet.’

Jeg vendte mig for at se på ham.

’Og i næsten al den tid var alle levende ting kun vandting, der levede i havet. Så for et par 100 millioner år siden, måske lidt mere – faktisk ikke ret længe i jordens lange historie – begyndte de levende ting også at leve på land.’

Jeg rynkede panden og smilede på samme tid, overrasket og forvirret. Jeg holdt vejret, bange for at en lyd ville afbryde hans fundering.

’Men på en måde kan man sige, at efter at have levet i havet, efter alle disse millioner af år med at leve i havet, tog vi havet med os. Når kvinder skaber et barn, giver hun det vand til at vokse i inden i sin krop. Vandet i hendes krop er næsten præcis det samme, som vandet i havet. Det er salt på næsten samme måde. Hun laver et lille hav i sin krop. Og ikke kun det. Vores blod og sved er begge salte, næsten lige som vandet i havet er salt. Vi bærer havene inden i os i vores blod og sved. Og vi græder havene med vores tårer.’

Han tav, og til sidst udtrykte jeg min forbløffelse.

’Hvor fanden har du lært det?’ snerrede jeg, måske på en lidt for hård måde.

’Jeg har læst det i en bog,’ svarede han og vendte sig om mod mig med en genert alvor i sine modige, brune øjne. ’Hvorfor? Er det forkert? Har jeg sagt noget forkert? Jeg har bogen i mit hus. Skal jeg hente den til dig?’

’Nej, nej, det er rigtigt. Det er … fuldstændigt rigtigt.’

Det var min tur til at falde i staver. Jeg var rasende på mig selv. På trods af mit intime kendskab til slumboerne og den gæld, jeg skyldte dem – de havde budt mig ind og givet mig al den støtte og venskab, deres hjerter kunne bære – faldt jeg stadig i den snæversynedes fælde. Johnny chokerede mig med sin viden, fordi der et eller andet sted i min dybeste vurdering af slumboerne lå en fordom om, at de ikke havde nogen ret til sådan en viden. I mit hemmelige hjerte havde jeg dømt dem som uvidende, bare fordi de var fattige, selv om jeg vidste bedre.

'Lin, Lin!' råbte min nabo Jeetendra med et skrækindjagende skrig, og vi vendte os om for at se ham klatre hen over stenene mod os. 'Lin! Min kone! Min Radha! Hun er meget syg!'

'Hvad er der? Hvad er der galt?'

'Hun har meget tynd afføring. Hun er meget varm på grund af feber. Og hun kaster op,' pustede Jeetendra. 'Hun ser dårlig ud. Hun ser meget dårlig ud.'

'Lad os gå,' gryntede jeg og sprang op og hoppede fra sten til sten, indtil jeg kom til den opbrudte sti, der førte tilbage til slummen.

Vi fandt Radha liggende på et tyndt tæppe i sin hytte. Hendes krop var vredet sammen til en knude af smerte. Hendes hår var vådt, gennemblødt af sved ligesom den lyserøde sari, hun havde på. Lugten i hytten var skrækkelig. Chandrika, Jeetendras mor, prøvede at holde hende ren, men Radhas feber gjorde hende usammenhængende og inkontinent. Hun kastede igen voldsomt op, mens vi så på, og det fremprovokerede en ny udsivning af diarré.

'Hvornår begyndte det?'

'For to dage siden,' svarede Jeetendra, mens desperationen trak mundvigene nedad i en grimasse.

'For to dage siden?'

'Du var ude meget sent med nogle turister et eller andet sted. Så var du henne i Qasim Alis hus meget sent i går aftes. I dag var du også væk meget tidligt. Du var her ikke. I starten troede jeg, at det var

tynd mave. Men hun er meget syg, Linbaba. Jeg prøvede tre gange at få hende på hospitalet, men de vil ikke tage imod hende.’

’Hun bliver nødt til at tage tilbage på hospitalet,’ sagde jeg rent ud. ’Hun har problemer, Jeetu.’

’Hvad skal jeg gøre? Hvad skal jeg gøre, Linbaba?’ jamrede han med tårer, der fyldte hans øjne og dryppede ned på hans kinder. ’De vil ikke tage hende. Der er for mange på hospitalet. For mange folk. Jeg ventede alt i alt i seks timer, her i dag – seks timer! Ude i det fri med alle de andre syge mennesker. Til sidst tiggede hun mig om at tage tilbage hertil, til sit hus. Så flov var hun. Så jeg kom tilbage netop nu. Det var derfor, jeg tog ud for at lede efter dig og kaldte på dig. Jeg er meget bekymret, Linbaba,’

Jeg bad ham om at smide vandet i matkaen væk, vaske den grundigt og hente frisk vand. Jeg instruerede Chandrika i at koge det friske vand, indtil det havde kogt i ti minutter, og så bruge vandet, når det var afkølet, som drikkevand til Radha. Jeetendra og Johnny gik med mig hen til min hytte for at hente glukosetabletter og en paracetamol-kodein mikstur. Jeg håbede på, at jeg kunne slå hendes smerter og feber ned med det. Jeetendra var lige gået med medicinen, da Prabaker kom farende ind. Der var pine i hans øjne og i hænderne, som greb mig.

’Lin, Lin! Parvati er syg! Meget syg! Kom for hurtigt! Please!’

Pigen vred sig i krampe af smerte, der havde centreret sig i maven. Hun greb sig til maven og krøllede sammen som en bold, kun for at kaste sine arme og ben ud i en rygbuende krampe. Hendes temperatur var meget høj. Hun var glat af sved. Lugten af diarré og opkast var så skrap i den øde chaibutik, at pigens forældre og søster holdt tøj op foran deres mund og næse. Parvatis forældre, Kumar og Nandita Patak, prøvede at takle sygdommen, men deres udtryk var lige hjælpeløse og nedslåede. Det var omfanget af deres fortvivlelse og den skræk for rædslen, der havde fordrevet blufærdighed, så de tillod, at pigen blev undersøgt i tyndt undertøj, der afslørede hendes skuldre og det meste af det ene bryst.

Rædsel stod malet i øjnene på Parvatis søster, Sita. Hun krummede sig sammen i et hjørne af hytten med sit kønne ansigt forvredet og forkrampet af den rædsel, hun følte. Det var ikke en almindelig sygdom, og det vidste hun.

Johnny Cigar talte til pigen på hindi. Hans tone var hård, næsten brutal. Han mindede hende om, at søsterens liv var i hendes hænder, og han bebrejdede hende for hendes fejhed. Lidt efter lidt styrede hans stemme hende ud af frygtens sorte skov. Til sidst så hun op og ind i hans øjne, som så hun ham for første gang. Hun skuttede sig og kravlede hen over gulvet for at tørre sin søsters mund med et vådt håndklæde. Med Johnny Cigar, der kaldte til våben og Sitas simple, bekymrede gestus, begyndte kampen.

Kolera. Ved mørkets frembrud var der ti alvorlige tilfælde og et dusin mulige tilfælde. Ved daggry næste morgen var der 60 fremskredne tilfælde og helt op til 100 med symptomer. Den dag ved middagstid døde det første offer. Det var Radha, min nabo.

Embedsmanden fra Bombays kommunale afdeling for sundhed var en træt, dreven, medfølende mand i starten af 40'erne, der hed Sandeep Jyoti. Hans medfølende øjne havde næsten samme mørke nuance af solbrændthed, som hans skinnende sved-fedtede hud. Hans hår var usoigneret, og han skubbede det ofte tilbage med sine lange fingre på højre hånd. Rundt om halsen hang der en maske, som han løftede op til munden, hver gang han gik ind i en hytte eller mødte et af de sygdomsramte ofre. Han stod sammen med lægen Hamid, Qasim Ali Hussein, Prabaker og mig nær min hytte efter sin første undersøgelse af slummen.

'Vi tager disse prøver med og får dem analyseret,' sagde han og nikkede til en assistent, som fyldte blod, spyt og afføringsprøver i en metaltaske. 'Men jeg er sikker på, at du har ret, Hamid. Der er yderligere 12 koleraudbrud mellem her og Kandivli. De er overvejende små. Men der er et slemt et i Thane – mere end 100 nye tilfælde hver dag. Alle de lokale hospitaler er overfyldte. Men det er ikke virkelig slemt for monsuntiden. Vi håber, vi kan lægge låg på de 15-20 smittesteder.'

Jeg ventede på, at en af de andre ville sige noget, men de nikkede bare alvorligt med hovederne.

’Vi bliver nødt til at få de folk på hospitalet,’ sagde jeg til sidst.

’Hør,’ svarede han, kiggede rundt og tog en dyb indånding, ’vi kan tage nogle af de kritiske tilfælde. Det ordner jeg. Men det er bare ikke muligt at tage dem alle sammen. Jeg vil ikke lyve for dig. Det er det samme i ti andre baraklejre. Jeg har besøgt dem alle sammen, og beskeden er den samme. Du bliver nødt til at bekæmpe det her på stedet, alene. Du bliver nødt til at klare det.’

’Er du gået fuldstændig fra forstanden?’ snerrede jeg ad ham og følte frygten luske omkring i mine indvolde. ’Vi har allerede mistet min nabo Radha her til morgen. Der er 30.000 mennesker her. Det er latterligt at sige, at vi selv skal slås med det. Du er sundhedsvæsenet, for himlens skyld!’

Sandeep Jyoti iagttog sin assistent lukke og forsegle tasken med prøverne. Da han vendte sig om imod mig, så jeg vreden i hans rødsprængte øjne. Han følte sig krænket over den harmfulde tone, specielt over at den kom fra en udlænding, og var flov over, at hans afdeling ikke kunne gøre mere for slumboerne. Hvis det ikke havde været så indlysende for ham, at jeg boede og arbejdede i slummen, og at folk holdt lige så meget af mig, som de stolede på mig, ville han have bedt mig om at gå ad helvede til. Jeg så alle de tanker flytte sig hen over hans trætte, pæne ansigt og dernæst hans tålmodige, resignerede, næsten hengivne smil, der erstattede dem, mens han lod en hånd løbe gennem sit rodede hår.

’Hør, jeg behøver virkelig ikke en lektion fra en udlænding fra et rigt land om, hvor dårligt vi passer vores eget folk eller værdien af et menneskeliv. Jeg ved, du er rystet, og Hamid har fortalt mig, at du gør et stort stykke arbejde her, men jeg beskæftiger mig med sådanne situationer hver dag i hele staten. Der er 100 millioner mennesker i Maharashtra, og vi sætter pris på dem alle. Vi gør vores bedste.’

’Selvfølgelig gør du det,’ sukkede jeg til gengæld og rakte ud for at røre hans arm. ’Undskyld. Det var ikke min mening at lade det gå ud over dig. Jeg er bare … jeg er længere ude, end jeg kan bunde og … jeg tror, jeg er bange.’

’Hvorfor bliver du her, når du bare kan gå?’

Det var et overraskende spørgsmål i den givne situation og næsten uforskammet. Jeg kunne ikke svare på det.

’Jeg ved det ikke. Jeg ved det ikke. Jeg elsker … jeg elsker denne by. Hvorfor bliver du?’

Han studerede mine øjne et øjeblik længere, mens hans udtryk blev blødere, og han smilede venligt.

’Hvilken hjælp kan du give os?’ spurgte doktor Hamid.

’Ikke meget, er jeg bange for.’ Han så frygten i mine øjne og udstødte et suk af udmattelse fra sit hjerte. ’Jeg vil sørge for, at der kommer nogle rutinerede frivillige og giver jer en hånd med. Jeg ville ønske, der var mere, jeg kunne gøre. Men jeg er sikker på, ja, jeg er sikker på, at I nok selv skal klare det – sikkert meget bedre end I tror lige i øjeblikket. I er allerede kommet godt i gang. Hvor har I saltet fra?’

’Jeg havde det med,’ svarede Hamid hurtigt, fordi ORT-saltet var leveret illegalt af Khaderbhais spedalske.

’Da jeg fortalte ham, at jeg troede, vi havde kolera, tog han noget ORT med og fortalte mig, hvordan det skulle bruges,’ tilføjede jeg. ’Men det er ikke nemt. Nogle af folkene er for syge til at holde det i sig.’

ORT eller oral rehydreringsbehandling blev opfundet af Jon Rohde, en forsker, der havde arbejdet med lokale og UNICEF læger i Bangladesh sidst i 60’erne og i starten af 70’erne. Den orale rehydrering, som han opfandt, indeholdt destilleret vand, sukker, almindeligt salt og andre mineraler i omhyggeligt blandede proportioner. Rohde vidste, at det, der dræber folk, der er smittede med kolerabakterier, er dehydrering. Den hæslige kendsgerning er,

at de skider og brækker sig selv til døde. Han opfandt en opløsning af vand, salt og sukker, der holdt folk i live længe nok til, at bakterien gik gennem deres system. På lægen Hamids anmodning havde Ranjits spedalske givet mig æsken med opløsningen. Jeg havde ingen idé om, hvor meget mere vi kunne forvente at få, eller hvor meget vi skulle bruge.

'Vi kan skaffe jer en levering salt,' sagde Sandeep Jyoti. 'Vi skaffer det til jer så hurtigt som muligt. Byen er spændt til grænsen, men jeg vil sørge for, at I vil få et hold frivillige, så hurtigt vi kan sende dem. Jeg vil opprioritere det. Held og lykke.'

I trøstesløs stilhed iagttog vi ham følge sin assistent ud af slummen. Vi var alle bange.

Qasim Ali Hussein tog styringen. Han udnævnte sit hjem til kommandocentral. Der indkaldte vi til møde, og cirka 20 mænd og kvinder samledes der for at udtænke en plan. Kolera er i stor udstrækning en vandbåret sygdom. Vibrio kolerabakterien spreder sig fra smittet vand og slår sig ned i tyndtarmen og fremkalder feber, diarré og opkastning, der er skyld i dehydrering og død. Vi besluttede os for at rense vandet i slummen ved at begynde med beholdningstankene og så gå videre til gryder og spande i hver af de 7.000 hytter. Qasim Ali tog et bundt rupisedler frem så tykt som en mands knæ, gav det til Johnny Cigar og gav ham fuldmagt til at købe vandrensende tabletter og anden medicin, vi ville få brug for.

Da så meget regnvand havde samlet sig i vandpytter og bække rundt omkring i slummen, gav de også grobund for bakterierne. Det blev besluttet, at der skulle etableres en række lave grøfter på strategiske steder i slummens stræder. De skulle fyldes med desinfektionsmiddel, og hver person, der gik på stien, ville være nødt til at gå gennem det ankeldybe, antiseptiske skyllekar. Plastikskraldespande til sikker fjernelse af affald blev placeret på udpegede steder, og antiseptisk sæbe ville blive udleveret til hver husstand. Suppekøkkener ville blive etablerede i chaibutikkerne og restauranterne for at give sikker, kogt mad i steriliserede kopper og skåle. Et hold fik også overdraget opgaven med at fjerne de døde

kroppe og bringe dem hen til hospitalet på en rullevogn. Min opgave var at føre opsyn med brugen af den orale rehydreringsopløsning og gøre et parti hjemmelavet mikstur klar, når det var nødvendigt.

Det var alle kæmpeopgaver og et byrdefuldt ansvar, men der var ikke nogen mand eller kvinde i forsamlingen, der tøvede med at acceptere dem. Det er karakteristisk for den menneskelige natur, at de bedste kvaliteter, der hurtigt kan tilkaldes i en krise, oftest er svære at finde under rolige forhold. Konturerne af alle vores dyder er formet af modgang. Men der var en anden grund, langt fra dyd, til min iver efter at tage imod opgaverne – en grund med udspring i skam. Min nabo Radha havde været fortvivlende syg i to dage, før hun døde, og jeg havde ikke på noget tidspunkt vidst noget om det. Jeg blev grebet af en følelse af, at min stolthed, mit overmod, på en måde var ansvarlig for sygdommen. Min klinik var grundlagt på arrogance – min arrogance – som havde tilladt sygdommen at sprede sig i nedrakningen af dens indbildskhed. Jeg vidste godt, at intet af det, jeg havde gjort eller havde forsømt, havde været årsag til epidemien. Og jeg vidste, at sygdommen ville have angrebet slummen før eller siden, med eller uden min tilstedeværelse. Men jeg kunne ikke ryste skyldfølelsen af mig, at jeg på en måde havde ladet min selvtilfredshed delagtiggøre mig.

Kun en uge forinden havde jeg holdt en fest med dans og drikke, for da jeg havde åbnet min lille klinik den dag, var der ingen patienter. Ingen mand, kvinde eller barn ud af alle de tusinder havde haft brug for min hjælp. Behandlingskøen, der var startet med hundredvis, ni måneder forinden, var endelig svundet ind til ingenting. Og jeg havde danset og drukket med Prabaker den dag, som om jeg havde helbredt hele slummen for dens lidelser og sygdomme. Den fest virkede nytteløs og dum, da jeg skyndte mig gennem de gennemblødte stræder til de snesevis, der var syge. Og der lå også skyldfølelse i skammen. I de to dage, hvor min nabo Radha lå døende, havde jeg indsmigret mig hos turistkunder på deres femstjernede hotel. Mens hun havde vredet og slået sig på det fugtige jordgulv, havde jeg ringet til roomservice for at bestille mere is og crepes.

Jeg skyndte mig tilbage til klinikken. Den var tom. Prabaker passede Parvati. Johnny Cigar havde påtaget sig jobbet med at lokalisere og fjerne de døde. Jeetendra sad på jorden uden for vores hytter med ansigtet begravet i hænderne og sank ned i kviksandet af sorg. Jeg gav ham jobbet at foretage flere store indkøb for mig og tjekke alle apotekerne i området for ORT. Jeg stod og holdt øje med ham, da han slæbte sig hen ad strædet mod gaden, og var bekymret for ham, bekymret for hans unge søn, Satish, som også var syg, da jeg i det fjerne så en kvinde komme gående hen imod mig. Før jeg overhovedet kunne vide, hvem det var, var mit hjerte sikker på, at det var Karla.

Hun var klædt i en salwar kameez – det mest klædelige tøj i verden efter sarien – i to nuancer af havets grønne farve. Den lange tunika var en dybere grøn, og bukserne nedenunder, der var bundet om anklerne, var lysere. Der var også et langt, gult tørklæde, båret bagud i den indiske stil med en sky af farver trækkende efter sig. Hendes sorte hår var trukket stramt tilbage og fastgjort i nakken. Frisuren rettede opmærksomheden mod hendes store, grønne øjne – det grønne i laguner, hvor lavt vand skvulper i det gyldne sand – og hendes sorte øjenbryn og perfekte mund. Hendes læber var som bløde klitter i en ørken ved solnedgang, som bølgetoppene, der mødes i den skummende strøm mod stranden, som foldede vinger på fugle, der gør kur. Hendes krops bevægelser, da hun gik hen imod mig på den opbrudte sti, var som en stormvind, der skabte røre i en bevoksning af unge piletræer.

'Hvad laver du her?'

'De charmelektioner kommer dig endelig til gode, kan jeg høre,' drævede hun og lød meget amerikansk. Hun buede et øjenbryn og spidsede munden i et sarkastisk smil.

'Det er ikke sikkert at være her,' skulede jeg.

'Det ved jeg. Didier løb ind i en af dine venner herfra. Han fortalte mig om det.'

'Jamen, hvad laver du her så?'

’Jeg kom for at hjælpe dig.’

’Hjælpe mig med hvad?’ forlangte jeg at vide, irriteret over min bekymring for hende.

’Hjælpe dig … med hvad du end laver. Hjælpe andre mennesker. Er det ikke det, du gør?’

’Du bliver nødt til at gå. Du kan ikke blive. Det er for farligt. Folk segner om overalt. Jeg ved ikke, hvor slemt det bliver.’

’Jeg går ikke,’ sagde hun roligt og stirrede beslutsomt på mig. De store, grønne øjne lynede ukueligt, og hun havde aldrig været så smuk. ’Jeg bekymrer mig for dig, og jeg bliver hos dig. Hvad vil du have mig til at gøre?’

’Det er latterligt!’ sukkede jeg og gned frustrationen gennem mit hår. ’Det er fuldstændig åndssvagt.’

’Hør,’ sagde hun og overraskede mig med et bredt smil, ’tror du, at du er den eneste, der har behov for denne redningsaktion? Så fortæl mig, roligt – hvad vil du have mig til at gøre?’

Jeg havde brug for hjælp, ikke kun til det fysiske arbejde med at pleje folk, men også med tvivlen, frygten og skammen, der dunkede i halsen og brystet. En af ironierne ved mod og grunden til, at vi priser det så højt, er, at vi finder det nemmere at være modige over for alle andre end os selv. Og jeg elskede hende. Sandheden var, at mens mine ord rådede hende til at gå i sikkerhed, overbeviste mit fanatiske hjerte sammen med mine øjne hende om at blive.

’Jamen, der er en masse, der skal gøres. Men vær forsigtig! Og ved det første tegn på at … at du ikke har det godt, så tager du en taxi hen til min ven Hamid. Han er læge. Er det en aftale?’

Hun rakte ud og lagde sin lange, slanke hånd i min. Håndtrykket var fast og tillidsfuldt.

’Det er en aftale,’ sagde hun. ’Hvor skal vi begynde?’

Vi startede med en tur rundt i slummen, besøgte de syge og uddelte pakker med opløsningen. På det tidspunkt var der mere end 100

mennesker, der havde symptomer på kolera, og halvdelen af dem var alvorlige tilfælde. Selv om vi kun tillod os et par minutter ved hvert offer, tog det os stadig 20 timer. Konstant på farten drak vi suppe eller sødet chai fra sterile kopper som vores eneste mad. Om aftenen den følgende dag satte vi os ned for at spise vores første hele måltid. Vi var udmattede, men sult tvang os til at tygge gennem varme rotier og grøntsager. Let udhvilede gik vi derefter i gang med anden runde af de mest alvorlige tilfælde.

Det var et beskidt arbejde. Ordet kolera stammer fra det græske ord kholera, der betyder diarré. Diarréen fra kolerasygdommen har en særlig afskyelig lugt, og man vænner sig aldrig til den. Hver gang vi trådte ind i en hytte for at besøge en syg, kæmpede vi mod trangen til at kaste op. Undertiden kastede vi op. Og når vi først havde kastet op, var opkastningsfornemmelserne stærkere end nogensinde.

Karla var sød og blid, specielt ved børnene, og hun fyldte familierne med tillid. Hun bevarede sin humoristiske sans gennem lugten, de endeløse foroverbøjninger for at løfte og rengøre, når hun trøstede i de mørke, fugtige, faldefærdige hytter – gennem sygdommen og de døende og gennem frygten, da epidemien så ud til at blive værre, og risikoen for at vi også skulle blive syge og dø. I løbet af de 40 timer uden søvn smilede hun hver gang, jeg vendte mine sultne øjne mod hende. Jeg var forelsket i hende, og selv hvis hun have været doven, en kujon, nærig eller i dårligt humør, ville jeg stadig have elsket hende. Men hun var modig, medfølende og gavmild. Hun arbejdede hårdt og var en god ven. Og på en eller anden måde, i løbet af de timer med frygt, lidelse og død, fandt jeg nye måder og grunde til at holde af den kvinde, jeg allerede elskede af hele mit hjerte.

Klokken tre om natten, vores anden nat, insisterede jeg på, at hun skulle sove, at vi begge sov, før udmattelsen slog os ud. Vi begyndte at gå tilbage gennem de mørke, øde stræder. Der var ingen måne, og stjernerne punkterede himlens sorte kuppel med en blændende intensitet. På en usædvanlig bred plads, hvor tre stræder samledes, stoppede jeg og løftede en hånd for at få Karla til at tie. Der var en svag, kradsende lyd, en hvisken og skraben, som en raslen med taft

eller cellofan, der bliver klemt sammen til en bold. På grund af mørket kunne jeg ikke sige, hvor lyden kom fra, men jeg vidste, at den var tæt på og kom nærmere. Jeg rakte bagud, greb Karla og holdt hende presset op mod min ryg, mens jeg drejede til venstre og højre for at prøve at lokalisere lyden. Og så kom de – rotterne.

’Stå stille!’ advarede jeg med en hæs hvisken og trak hende så tæt ind til mig, som jeg kunne. ’Stå fuldstændig stille! Hvis du ikke rører dig, tror de, at du er en del af inventaret. Hvis du bevæger dig, bider de!’

Rotterne kom i hundredvis og så tusindvis. Sorte bølger af løbende, pibende bæster, der strømmede frem fra stræderne og fejede mod vores ben som flodens hvirvlende tidevand. De var enorme, større end katte, fede og slimede, og skyndte sig gennem stræderne i en horde, to-tre dyr ad gangen. De strømmede forbi os, først i ankelhøjde og dernæst i skinnebenshøjde, knæhøjde, løbende på hinandens rygge og klaskede og smækkede ind i mine ben med brutal kraft. På den anden side af os kastede de sig ud i natten mod de riges højhuskloakrør, som de gjorde hver nat på deres vandring fra det nærliggende marked gennem slummen. Tusindvis. De sorte bølger af bidende rotter virkede, som om de fortsatte i ti minutter, selv om det ikke kunne have varet så længe. Til sidst var de væk. Stræderne var plukket rene for skrald og skrot, og stilheden hang i luften.

’Hvad … helvede … var det?’ spurgte hun med måbende mund.

’De skide væsener kommer her hver nat, cirka på den her tid. Der er ingen, der har noget imod det, fordi de holder stedet rent, og de gør dig ingenting, hvis du er indenfor i din hytte eller sover udenfor på jorden. Men kommer du i vejen for dem og går i panik, springer de lige i kødet på dig og plukker dig så ren som stræderne.’

’Jeg tager hatten af for dig, Lin,’ sagde hun med rolig stemme, men frygten var stadig i hendes øjne. ’Du forstår at få en pige til at more sig.’

Humpende af træthed og lettelse over, at vi ikke var kommet slemt til skade, klamrede vi os til hinanden og vaklede tilbage til klinikhytten. Jeg bredte et tæppe ud på den bare jord. Vi lagde os på det og støttede os op ad en stak tæpper. Jeg holdt hende i mine arme. Småregn skvulpede på lærredsmarkisen over os. Et eller andet sted var der en, der råbte højt i søvne, og den anspændte, meningsløse lyd gik fra drøm til drøm, indtil det forstyrrede kaldehylene fra flokken af vilde hunde, der flakkede omkring i udkanten af slummen. For udmattede til at sove lige med det samme og med en dirrende seksuel spænding på grund af vores tæt sammenpressede, trætte kroppe, lå vi vågne, og stykke for smertefuldt stykke fortalte Karla sin historie.

Hun blev født i Schweiz, i Basel og hun var enebarn. Hendes mor var schweizer-italiener, og hendes far var svensker. De var kunstnere. Hendes far var maler, og hendes mor var sopran koloratursanger. Karla Saaranens erindringer om sine tidlige barndomsår var, at de havde været de lykkeligste i hendes liv. Det kreative, unge par var populært, og deres hus var mødested for digtere, musikere, skuespillere og andre kunstnere i den kosmopolitiske by. Karla lærte at tale fire sprog flydende i sin opvækst og brugte mange, lange timer på at lære sine yndlingsarier med sin mor. I sin fars atelier så hun ham trylle på de tomme lærreder med alle farverne og hans lidenskabs former.

Så en dag kom Ischa Saaranen ikke hjem efter en af sine maleriudstillinger i Tyskland. Lige før midnat kom det lokale politi og fortalte Anna og Karla, at hans bil var kørt i grøften under en snestorm. Han var død. Inden et år havde ulykken, der ødelagde Anna Saaranens skønhed og slog hendes smukke stemme ihjel, til sidst også kvalt hendes liv. Hun tog en overdosis sovepiller. Karla var alene.

Hendes morbror havde slået sig ned i Amerika, i San Francisco. Den forældreløse pige var kun ti, da hun stod ved siden af den fremmede ved sin mors grav og rejste med ham for at slå sig ned med hans familie. Mario Pacelli var en stor, gavmild og hjertelig bamsemand.

Han behandlede Karla med kærlig venlighed og oprigtig respekt. Han tog hende ind i sin familie på lige fod med sine egne børn på alle måder. Han fortalte ofte, at han elskede hende, og han håbede, at hun også med tiden ville elske ham og give ham en del af den kærlighed, hun tildelte sine døde forældre, og som han vidste, hun holdt for sig selv.

Der blev ikke tid til at lade den kærlighed vokse. Karlas onkel Mario døde i en klatreulykke tre år efter, at hun var ankommet til Amerika. Marios enke, Penelope, overtog kontrollen med hendes liv. Tante Penny var jaloux over pigens skønhed og hendes kamplystne, intimiderende intelligens – kvaliteter, der ikke kunne registreres i hendes egne tre børn. Jo lysere Karla strålede i sammenligning med de andre børn, jo mere hadede hendes tante hende. Der findes ingen ondskabsfuldhed, der er for ondsindet eller for grusom, sagde Didier engang til mig, når vi hader nogen af alle de forkerte grunde. Tante Penny fik Karla til at lide afsavn, straffede hende efter behag, nedgjorde hende konstant og gjorde alt med undtagelse af at smide pigen på gaden.

Tvunget til at skaffe egne penge til sine behov arbejdede Karla hver aften efter skole i en lokal restaurant og som babysitter i weekenderne. En af fædrene, som hun arbejdede for, kom en varm sommeraften alene og for tidligt tilbage. Han havde været til fest og havde drukket. Han var en mand, som hun godt kunne lide, en smuk mand, som hun en gang imellem havde fantaseret om. Da han gik over mod hende for at stille sig nær hende den lumre sommeraften, smigrede hans opmærksomhed hende på trods af stanken af gammel vinånde og det udtryksløse blik i øjnene. Han rørte hendes skulder, og hun smilede. Det var hendes sidste smil i meget lang tid.

Ingen ud over Karla kaldte det voldtægt. Han sagde, at hun havde forført ham, og Karlas tante tog hans parti. Den femtenårige forældreløse fra Schweiz forlod sin tantes hjem og kontaktede hende aldrig igen. Hun flyttede til Los Angeles, hvor hun fandt arbejde, delte en lejlighed med en anden pige og begyndte at klare sig selv. Men efter voldtægten mistede Karla den del af kærligheden, der

vokser i tillid. Andre former for kærlighed blev i hende – venskab, medfølelse, seksualitet – men den kærlighed, der tror på og har tillid til bestandigheden i et andet menneskes hjerte, romantisk kærlighed, var tabt.

Hun arbejdede, sparede penge op og gik på aftenskole. Det var hendes drøm at komme på universitetet – et hvilket som helst universitet hvor som helst – og studere engelsk og tysk litteratur. Men for meget i hendes unge liv var ødelagt, og for mange elskede var døde. Hun kunne ikke færdiggøre noget studieforløb. Hun kunne ikke holde fast på noget job. Hun lod tingene gå sin gang og begyndte at læse alt, hvad der gav hende håb eller styrke på egen hånd.

’Og så?’

’Og så,’ sagde hun langsomt, ’en dag fandt jeg mig selv på et fly på vej til Singapore, og jeg mødte en indisk forretningsmand og mit liv … ændrede … sig bare for altid.’

Hun sukkede dybt. Jeg kunne ikke finde ud af, om det var af fortvivlelse eller bare af udmattelse.

’Jeg er glad for, at du fortalte mig det.’

’Fortalte dig hvad?’

Hun rynkede panden, og hendes tone var skarp.

’Om … dit liv,’ svarede jeg.

Hun slappede af.

’Ingen årsag, men det behøver du ikke at sige,’ sagde hun og tillod sig at smile.

’Nej, jeg mener det. Jeg er glad og taknemmelig over, at du stoler så meget på mig, at … du taler om dig selv.’

’Og jeg mente det også,’ insisterede hun stadig smilende. ’Lad være med at nævne – noget af det – for nogen. Okay?’

’Okay.’

Vi tav et øjeblik. En baby græd et sted i nærheden, og jeg kunne høre moderen berolige den med en lille trille stavelser, der var kærlige, men alligevel lidt irriterede på samme tid.

'Hvorfor kommer du på Leopolds?'

'Hvad mener du?' spurgte hun søvnigt.

'Det ved jeg ikke. Jeg undrer mig bare.'

Hun lo med lukket mund og trak vejret gennem næsen. Hendes hoved hvilede på min arm. I mørket var hendes ansigt bløde kurver, og hendes øjne glimtede som sorte perler.

'Jeg mener, Didier, Modena og Ulla, selv Lettie og Vikram, de passer alle ligesom ind på en eller anden måde. Men ikke dig. Du passer ikke ind.'

'Jeg tror … de passer sammen med mig, selv om jeg ikke passer sammen med dem,' sukkede hun.

'Fortæl mig om Ahmed,' sagde jeg. 'Ahmed og Christina.'

Hun var så lang tid om at svare på spørgsmålet, at jeg troede, hun var faldet i søvn. Så svarede hun stille, støt og roligt, som om hun afgav vidneforklaring for retten.

'Ahmed var en ven. Han var for en tid min bedste ven og den bror, jeg aldrig fik. Han kom fra Afghanistan og blev såret i krigen. Han kom til Bombay for at komme sig – det gjorde vi begge på en måde. Hans sår var så alvorlige, at han aldrig kom sig helt. Nå, men vi plejede på en måde hinanden, tror jeg, og vi blev meget nære venner. Han var videnskabskandidat fra Kabul Universitet og talte fortrinligt engelsk. Vi plejede at tale om bøger, filosofi, musik, kunst og mad. Han var en vidunderlig, sød fyr.'

'Og så skete der noget med ham,' sagde jeg hurtigt.

'Ja,' svarede hun med et lille grin. 'Han mødte Christina. Det var, hvad der skete med ham. Hun arbejdede for Madame Zhou. Hun var en italiensk pige – meget mørk og smuk. Jeg præsenterede ham

endda for hende, en aften hun kom ind på Leopolds sammen med Ulla. De arbejdede begge på Paladset.'

'Arbejdede Ulla på Paladset?'

'Ulla var en af de populæreste piger, Madame Zhou nogensinde har haft. Så forlod hun Paladset. Maurizio havde forbindelse til en på det tyske konsulat. Han ville smøre hjulene på en handel, som han havde arbejdet på med tyskeren, og han opdagede, at tyskeren var tosset med Ulla. Efter hård overtalelse fra konsulatfunktionæren og med hele sin egen opsparing lykkedes det Maurizio at købe Ulla fri fra Paladset. Maurizio fik Ulla til at sno konsulatfyren om sin finger, indtil han gjorde … hvad det end var, Maurizio ville have ham til at gøre. Så dumpede han ham. Fyren gik i hundene, hørte jeg. Han skød sig en kugle for panden. På det tidspunkt havde Maurizio sat Ulla i arbejde for at tilbagebetale den gæld, hun skyldte ham.'

'Du ved, at jeg har opbygget en sund antipati mod Maurizio.'

'Det var en lorteaftale, sandt nok. Men hun var i det mindste sluppet fri af Madame Zhou og Paladset. Ret skal være ret – Maurizio beviste, at det kunne lade sig gøre. Før det var der aldrig nogen, der var kommet derfra – ikke uden at få kastet syre i ansigtet. Da Ulla slap fri fra Madame Zhou, ville Christina også løsrive sig. Madame Zhou var tvunget til at lade Ulla gå, men hun ville blive forbandet, hvis hun også skulle skille sig af med Christina. Ahmed var vanvittig forelsket i hende, og en sen aften tog han hen på Paladset for at få talt ud med Madame Zhou. Det var meningen, jeg skulle tage med ham. Jeg lavede forretninger med Madame Zhou – jeg tog forretningsmænd med derhen for min chef, og de brugte en masse penge – ikk'. Jeg troede, hun lyttede til mig. Men jeg blev kaldt væk. Jeg fik en opgave … en opgave … det var … en vigtig kontrakt … jeg ikke kunne afvise. Ahmed tog alene hen til Paladset. Man fandt hans og Christinas lig næste dag i en bil et par blokke fra Paladset. Politiet … sagde, at de begge havde taget gift ligesom Romeo og Julie.'

'Du tror, at Madame Zhou gjorde det, og du bebrejder dig selv, er det det?'

’Noget i den stil.’

’Var det det, hun talte om, den dag gennem metalgitteret, da vi fik Lisa Carter ud derfra? Var det derfor, du græd?’

’Hvis du absolut vil vide det,’ sagde hun svagt med sin stemme tømt for dens musik og følelser, ’så fortalte hun mig, hvad hun gjorde ved dem, før hun fik dem dræbt. Hun fortalte mig, hvordan hun havde leget med dem, før de døde.’

Jeg bed tænderne sammen og lyttede til den oprørte luft, der strømmede ind og ud gennem min næse, indtil mønsteret på vores åndedrag matchede hinanden og steg og faldt rytmisk.

’Og hvad med dig?’ spurgte hun til sidst med øjne, der lukkede langsommere og ikke så ofte var åbne. ’Nu har du fået min historie. Hvornår fortæller du mig din historie?’

Jeg lod den regnende stilhed lukke hendes øjne for sidste gang. Hun sov. Jeg vidste, at vi ikke havde fået hendes historie. Ikke det hele. Jeg vidste, at de mindre farveklatter, hun havde undladt i sit resumé, var mindst lige så vigtige som de brede strøg, hun havde taget med. Djævlen, siger man, er i detaljerne, og jeg kendte godt djævlene, der lå på lur og luskede i detaljerne i min egen historie. Men hun havde givet mig et forråd af nye skatte. Jeg havde lært mere om hende i den udmattede, mumlende time end de mange måneder forinden. Elskende finder vej med sådanne indsigter og fortroligheder. De er stjernerne, vi bruger til at navigere efter i begærets hav. Og de klareste af disse stjerner er de knuste hjerter og sorgerne. Den mest værdifulde gave man kan give sin elskede, er ens lidelse. Så jeg tog hver sorg, hun havde røbet for mig, og hæftede den fast på himlen.

Et eller andet sted ude i natten græd Jeetendra for sin kone. Prabaker tørrede Parvatis svedende ansigt med sit røde tørklæde. På bunker af tæpper, med vores kroppe indhyllet i træthed og hendes dybe søvn omgivet af sygdom og håb, død og udfordring, førte jeg Karlas bløde, kapitulerede, let bøjede, sovende fingre til mine læber og lovede hende mit hjerte for altid.

KAPITEL 19

Vi mistede ni personer under koleraepidemien. Seks af dem var små børn. Jeetendras eneste søn, Satish, overlevede, men to af hans nærmeste venner døde. De havde begge været entusiastiske elever i mine engelsktimer. Optoget af børn, der gik sammen med os bag ved bårerne med de små kroppe omkranset af blomster, jamrede så bedrøveligt af sorg, at mange fremmede på de travle gader stoppede op og bad og pludselig følte tårer, der brændte og sved. Parvati overlevede sygdommen, Prabaker plejede hende i to uger og sov uden for hendes hytte under et stykke plastik om natten. Sita overtog sin søster Parvatis plads i deres fars chaibutik og hver gang Johnny Cigar gik derind eller forbi butikken, fulgte hendes øjne ham langsomt som en snigende leopards skygge.

Karla blev i de seks værste dage og besøgte os flere gange i ugerne, der fulgte. Da infektionstallet faldt til nul, og krisen for de alvorligste tilfælde var ovre, tog jeg et tre-spands-bad, skiftede til rent tøj og tog hen til turistområdet i søgen efter forretninger. Jeg var næsten fallit. Regnen havde været kraftig, og oversvømmelsen i mange af byens områder var hård for kundekaprerne, narkohandlerne, guiderne, akrobaterne, alfonserne, tiggerne og de handlende på det sorte marked, som tjente deres penge på gaden, ligesom de mange forretningsmænd, hvis butikker var oversvømmet.

Konkurrencen i Colaba om turistdollarne var hjertelig, men også kreativt betonet. På Yemeni gaden holdt sælgere dolke op med falkevåbenskjold og håndbroderede afsnit fra Koranen. Høje, smukke somaliere tilbød armbånd lavet af udhamrede sølvmønter. Artister fra Orissa fremviste billeder af Taj Mahal malet på tørrede, pressede papayablade. Nigerianerne solgte udskårne ibenholtstokke med små knivblade skjult inden i deres spiralformede skafter.

Iranske flygtninge vejede polerede turkise sten i messingvægtskåle, der hang i grenene fra træerne. Trommesælgere fra Uttar Pradesh bar hver seks eller syv trommer og brød ud i korte, improviserede koncerter, hvis en turist viste den mindste interesse. Afghanere i eksil solgte kæmpe dekorative sølvringe indgraverede med pashtoskrift og indrammede ametyster på størrelse med dueæg.

I det erhvervsmæssige virvar snoede de, som levede af at servicere forretningerne og gadehandlerne, sig – røgelsessvingerne, der med bløde bevægelser kom med tempelrøgelse på sølvbakker, komfurrenserne, madrasfylderne, ørerenserne, fodmassørerne, rottefængerne, mad- og chaiudbringerne, blomsterhandlerne, vaskerimændene, vandbærerne, gasflaskemændene og mange andre. De handlende og turisterne flettede sig mellem hinanden, danserne, sangerne, akrobaterne, musikerne, spåkonerne, tempeltjenerne, ildslugerne, mændene med aber, mændene med slanger, bjørnepasserne, tiggerne, selvpiskerne og mange andre, som levede af den overfyldte gade og tog tilbage til slummen om aftenen.

På et tidspunkt brød de alle loven på en eller anden måde i deres søgen efter at tjene nogle hurtige penge. Men de, der først kom til kilden, de mest skarpsindige af alle gadefolkene, var os, der brød loven professionelt ved at handle med sorte varer. Gaden accepterede mig i det indviklede netværk af ordninger og svindlere af flere grunde. For det første arbejdede jeg med de turister, der var for forsigtige eller for paranoide til at handle med inderne, hvis jeg ikke tog dem, gjorde ingen. For det andet tog jeg altid turisterne med hen til den passende indiske forretningsmand, uanset hvad de ønskede. Jeg foretog aldrig selv handlen. Og for det tredje var jeg ikke grådig, mine kommissioner var altid i overensstemmelse med den standard, der blev sat af de anstændige svindlere rundt om i byen med respekt for sig selv. Jeg sørgede desuden for, når min kommission var stor nok, at lægge penge i områdets restauranter, hoteller og tiggerskåle.

Og der var noget andet, noget langt mindre håndgribeligt, men måske langt mere vigtigt end kommissioner og sårbare territoriekrige. Den kendsgerning, at en hvid fremmed – en mand, som de fleste antog for at være europæer – havde slået sig så kyndigt og komfortabelt ned i mudderet, nederst i deres verden, var dybt tilfredsstillende for den følsomhed, som inderne på gaden havde. I en mærkværdig blanding af stolthed og skam, legitimerede min tilstedeværelse deres kriminalitet. Hvad de gjorde dagligt, kunne ikke være så slemt, hvis en gora også gjorde det. Og mit fald havde hævet dem, fordi de trods alt ikke var værre end Linbaba, den uddannede fremmede, som levede af kriminalitet og arbejdede på gaden, som de gjorde.

Desuden var jeg ikke den eneste fremmede, der levede af det sorte marked. Der var europæiske og amerikanske narkohandlere, alfonser, falsknere, bondefangere, ædelstenshandlere og smuglere. Blandt dem var der to mænd, der begge hed George. Den ene var canadier og den anden englænder. De var uadskillelige venner, der havde boet på gaden i årevis. Ingen syntes at kende deres efternavne. For at kunne skelne mellem dem var de kendt under deres stjernetegn; Skorpion George og Tvillinge George. Stjernetegns-Georgerne var narkomaner, som havde solgt deres pas, den sidste værdifulde ting de ejede, og udnyttede derefter de heroinrejsende – turister, der kommer til Indien for at slå sig løs med heroin i en uge eller to, før de tager tilbage deres eget land, i sikkerhed. Der var et overraskende stort antal af den type turister, og stjernetegns-Georgerne levede af deres handler med dem.

Politiet holdt øje med mig, Georgerne og andre fremmede, der arbejdede på gaderne, og de vidste præcis, hvad vi lavede. De ræsonnerede, sandt nok, at vi ikke gjorde nogen voldsom skade, og at vi var til nytte for handlen på det sorte marked, der skaffede dem bestikkelse og andre fordele. De tog deres del af narko- og valutahandlerne. De lod os være i fred. De lod mig være i fred.

Den første dag efter koleraepidemien tjente jeg omkring 200 amerikanske dollars på tre timer. Det var ikke meget, men jeg

besluttede mig for, at det var nok. Regnen havde pisket ned hele morgenen, og ved middagstid virkede det, som om det var slået om til den lumre, døsende støvregn, der undertiden kunne vare i dagevis. Jeg sad på en barstol og drak friskpresset sukkerrørsjuice under en stribet markise nær President hotellet ikke langt fra slummen, da Vikram løb i ly for regnen.

'Hej, Lin! Hvordan går det, mand? For helvede, det lorte vejr, yaar?'

Vi gav hinanden hånden, og jeg bestilte en sukkerrørsjuice til ham. Han tippede sin flade, sorte flamencohat om på ryggen, hvor den hang i en snor rundt om halsen. Hans sorte skjorte var forsynet med hvide, broderede figurer foran på knapstykket. De hvide figurer svingede lassoer over hovederne. Hans bælte var lavet af amerikanske sølvmønter, der var bundet sammen og fastgjort med en kugleformet concho som bæltespænde. De sorte flamencobukser var broderede med fine, hvide snirkler langs ydersiden af benet og endte på en linje med tre små knapper. Hans støvler var med cubanske hæle og krydsede lædersnørebånd, der var fæstnet med spænder på ydersiden.

'Ikke ligefrem ridevejr, na?'

'Åh, lort!' spyttede han. 'Har du hørt om Lettie og hesten? Helt ærligt, du! Det er sgu flere uger siden, yaar. Jeg har ikke set dig i fandens lang tid.'

'Hvordan går det med Lettie?'

'Ikke godt,' sukkede han, men smilede alligevel glad. 'Men jeg tror, hun er ved at lade sig overtale, yaar. Hun er en meget speciel tøs. Hun bliver nødt til at få overstået alt hadet, før hun ligesom kan spore sig ind på den elskende del. Men jeg skal nok få hende, selv om hele verden siger, jeg er skør.'

'Jeg synes ikke, du er skør ved at forsøge at få hende.'

'Synes du ikke?'

'Nej. Hun er en dejlig pige. Hun er en fantastisk pige. Du er en flink fyr. Og I er mere ens, end folk regner med. I har begge humoristisk

sans, og I elsker at grine. Hun kan ikke fordrage hyklere, og det kan du heller ikke. Og jeg tror, I er interesseret i livet på ret samme måde. Jeg tror, I er et godt par, eller at I i hvert fald bliver det. Og jeg tror, du får hende til sidst, Vikram. Jeg har lagt mærke til den måde, hun kigger på dig på, selv om hun behandler dig som lort. Hun kan lide dig så meget, at hun bliver nødt til at skubbe dig væk. Det er hendes måde. Bare hold ud, så får du hende til sidst.

'Lin … hør lige, mand. Sådan! Til helvede med det! Jeg er så glad for dig. Jeg mener, det er fandeme en sej begejstring, yaar. Jeg er din ven fra nu af. Jeg er din fucking blodbroder, mand. Hvis du får brug for noget, så kommer du til mig. Er det en aftale?'

'Selvfølgelig,' smilede jeg. 'Det er en aftale.'

Han tav og stirrede ud i regnen. Hans krøllede, sorte hår var vokset ned til kraven i nakken og var klippet foran og i siderne. Hans overskæg var pertentligt trimmet til lidt mere end tykkelsen på en fed tuschstreg. I profil var hans ansigt imponerende – den lange pande endte i en høgeagtig næse, der gik ned til en fast, højtidelig mund og længere nede en fremstående, selvsikker kæbe. Da han vendte sig om mod mig, var det dog hans øjne, der dominerede, og hans øjne var unge, nysgerrige og funklede af godt humør.

'Ved du godt, Lin, at jeg virkelig elsker hende,' sagde han blidt. Han lod øjnene glide hen ad fortovet og så igen hurtigt op. 'Jeg elsker virkelig den engelske tøs.'

'Ved du godt, Vikram, at jeg virkelig elsker den,' sagde jeg og efterlignede hans toneleje og det oprigtige udtryk i hans ansigt. 'Jeg elsker virkelig den cowboyskjorte.'

'Hvad, denne gamle sag?' råbte han og lo sammen med mig. 'For fanden mand, du må få den!'

Han hoppede ned af barstolen og begyndte at knappe skjorten op.

'Nej! Nej! Jeg lavede bare sjov!'

'Hvad er nu det? Mener du, at du ikke kan lide min skjorte?'

'Det sagde jeg ikke.'

’Så, hvad er der i vejen med min fucking skjorte?’

’Der er ikke noget i vejen med din fucking skjorte. Jeg vil bare ikke have den.’

’For sent, mand!’ brølede han, trak skjorten af og kastede den hen til mig. ’Det er kraftedeme for sent!’

Han havde en sort undertrøje på under skjorten, og den sorte hat hang stadig på ryggen. Sukkerrørsjuicepresseren havde en ghettoblaster i sin bod. En ny sang fra en populær hindifilm begyndte.

’Hej, jeg elsker den sang, yaar!’ råbte Vikram højt. ’Skru op, baba! Arre, fuld karo!’

Juicemanden skruede imødekommende volumen op på max, og Vikram begyndte at danse og synge med på sangen. Med overraskende elegant og yndefuld dygtighed svingede han sig ud af den massive mængde under markisen og dansede i den lette regn. Inden for et minut fik hans snurrende, svajende dans lokket andre unge mænd med fra fortovet, først var der seks, syv og til sidst otte dansere, der lo i regnen, mens resten af os klappede, jublede og hujede.

Vikram vendte igen sine dansetrin mod mig, rakte ud for at tage fat i mine håndled med begge hænder og begyndte at trække mig med ud i dansen. Jeg protesterede og kæmpede imod, men mange hænder fra gaden hjalp ham, og jeg blev skubbet ind i gruppen af dansere. Jeg overgav mig til Indien, som jeg gjorde hver dag dengang og stadig gør, hver dag i mit liv, uanset hvor jeg er i verden. Jeg dansede og fulgte Vikrams dansetrin, og gaden heppede på os.

Sangen sluttede efter nogle minutter, og da vi vendte os om, så vi Lettie stå under markisen og iagttage os med åbenlys fornøjelse. Vikram løb hen for at hilse på hende, og jeg gik hen til dem, mens jeg rystede regnen af mig.

’Sig det ikke! Jeg vil ikke vide det!’ sagde hun smilende og fik Vikram til at tie stille ved at løfte håndfladen mod ham. ’Hvad du gør i dit

eget private regnbad, vedkommer kun dig. Hej, Lin. Hvordan går det, min skat?'

'Fint, Lettie. Vådt nok for dig?'

'Jeres regndans ser ud til at virke. Karla skulle mødes med mig og Vikram her, på det her tidspunkt. Vi er på vej hen til en jazzkoncert på Mahim. Men hun er blevet fanget af oversvømmelsen på Taj. Hun har lige ringet og fortalt mig det. Hele Gateway er oversvømmet. Limousiner og taxier flyder omkring som papirsbåde, og gæsterne kan ikke komme ud. De er strandet på hotellet, og vores Karla er strandet der som alle de andre.'

Jeg kiggede mig hurtigt omkring og så, at Prabakers fætter Shantu stadig sad i sin taxi, parkeret med flere andre uden for restauranten, hvor jeg tidligere havde set ham. Jeg tjekkede tiden på mit ur. Den var halv fire. Jeg vidste, at alle de lokale fiskere ville være tilbage på bredden med deres fangst. Jeg vendte mig igen imod Vikram og Lettie.

'Jeg er ked af det, venner, jeg bliver nødt til at løbe!' Jeg skubbede skjorten tilbage i Vikrams hænder. 'Tak for skjorten, mand. Jeg kan få den næste gang. Pas på den for mig!'

Jeg hoppede ind i Shantus taxi og slog taxameteret til gennem passagervinduet. Lettie og Vikram vinkede, da vi hurtigt kørte forbi dem. Jeg forklarede min plan for Shantu på vejen hen til kholi bopladsen, der stødte op til vores slum. Hans mørke, furede ansigt rynkede sig sammen i et mat smil, og han rystede undrende på hovedet, mens han pressede den ramponerede taxi til at køre lidt hurtigere på den korte tur ad de regngennemblødte gader.

Ved fiskernes boplads fik jeg fat i Vinod, som var patient i min klinik og en af Prabakers nærmeste venner. Han valgte en af sine kortere pramme, og vi løftede den lette, flade båd op på taget af taxien og kørte hurtigt tilbage til området ved Taj hotellet, der lå tæt på Radio Club hotellet.

Shantu arbejdede i sin taxi 16 timer om dagen, seks dage om ugen. Han var fast besluttet på, at hans søn og to døtre skulle have et liv,

der var bedre end hans eget. Han sparede penge op til deres uddannelse og den betydelige medgift, han ville være nødt til at skaffe, hvis pigerne skulle giftes godt. Han var konstant udmattet og tynget af alle de rædselsfulde og trivielle plager, som fattige døjer med. Vinod forsørgede sine forældre, sin kone og fem børn med de fisk, han halede ind fra havet med sine tynde, stærke arme. På eget initiativ havde han dannet et kooperativ med 20 andre fattige fiskere. Den samling af ressourcer havde givet en vis grad af sikkerhed, men hans indkomst rakte sjældent til luksusting som nye sandaler, skolebøger eller et tredje måltid mad i ny og næ. Alligevel, da de indså, hvad det var, jeg ville gøre og hvorfor, ville hverken Vinod eller Shantu acceptere penge fra mig. Jeg kæmpede for at give dem penge, ja prøvede endda at tvinge pengene ned foran i deres skjorter, men de nægtede at acceptere dem. De var fattige, trætte, bekymrede mænd, men de var indere, og en hvilken som helst indisk mand vil fortælle dig, at selv om kærligheden måske ikke blev opfundet i Indien, blev den med sikkerhed fuldendt der.

Vi satte den lange, flade pram ned i det lave vand på den oversvømmede vej nær ved Radio Club, tæt ved Anands India Guest House. Shantu gav mig den oilskinskappe, han selv brugte til at holde sig tør med, når taxien brød sammen, og den slidte sorte chaufførkasket, der var hans lykkemaskot. Han vinkede farvel til os, da Vinod og jeg satte kurs mod Taj Mahal hotellet. Vi stagede os hen ad gaden, der normalt var befærdet med taxier, lastbiler, motorcykler og private biler. Vandet blev dybere for hvert tag med stængerne, indtil Best Street hjørnet, hvor Taj Mahal hotelkomplekset begyndte, og hvor vandet allerede var i taljehøjde.

Taj havde oplevet sådanne oversvømmelser i de omkringliggende gader mange gange. Hotellet var bygget på en høj platform af blålige sandsten og granitblokke med ti marmortrin, der førte op til en bred indgang. Vandet stod højt dette år – det nåede op til det næstøverste trin – bilerne flød og drev hjælpeløst rundt og stødte sammen tæt på muren, der omkransede det indiske monument, Gateway, i en stor bue. Vi styrede båden direkte hen til trappen ved hovedindgangen. Foyeren og døråbningen var fyldt med mennesker; rige

forretningsmænd, der så deres limousiner boble og glide ud i regnen; kvinder i dyre lokale og udenlandske designerkjoler; skuespillere og politikere og trendy sønner og døtre.

Karla trådte frem, som om hun havde ventet mig. Hun accepterede min hånd og trådte over på prammen. Jeg lagde kappen rundt om hendes skuldre, da hun satte sig i midten af båden og gav hende kasketten. Hun satte den på med en kæk hældning, og vi tog af sted. Vinod sendte os af sted i en rundtur mod Gateway-monumentet. Og da vi kom ind under dets storslåede hvælving, begyndte han at synge. Monumentet fremstod med en spektakulær akustik. Hans kærlighedssang gav genklang og lød bekendt i de hjerter, der hørte ham.

Vinod tog os hen til taxiholdepladsen ved Radio Club hotellet. Jeg rakte ud for at hjælpe Karla op af båden, men hun hoppede selv ned på fortovet ved siden af mig, og vi holdt om hinanden et øjeblik. Hendes øjne havde en mørkere grøn farve under kaskettens skygge. Hendes sorte hår glinsede af regndråber. Hendes ånde var sødet med kanel og kommenfrø.

Vi trak os væk fra hinanden, og jeg åbnede døren til taxien. Hun gav mig kasketten og kappen og satte sig ind på bagsædet i taxien. Hun havde ikke sagt et eneste ord, siden jeg ankom med båden. Så henvendte hun sig til chaufføren.

’Mahim,’ sagde hun. Challo!’ Mahim området. Bare kør!

Hun så endnu en gang på mig, da taxien kørte væk fra kantstenen. Der var en befaling eller en begæring i hendes øjne. Jeg kunne ikke afgøre, hvad det var. Jeg kiggede efter taxien, da den hurtigt kørte væk. Vinod og Shantu så begge efter den sammen med mig og klappede mig på skuldrene. Vi løftede Vinods båd tilbage på taget af taxien. Da jeg satte mig på sædet ved siden af Shantu og rakte min venstre arm ud for at holde den lange båd på taget, fik jeg øje på et ansigt i mængden. Det var Rajan, Madame Zhous eunuk tjener. Han stirrede på mig. Hans ansigt var som en gargoilmaske af ondskab og had.

Det ansigt blev hængende ved mig hele vejen tilbage til kholi bopladsen, men da vi læssede båden af, og Shantu accepterede at spise aftensmad med Vinod og mig, lod jeg billedet af Rajans ondskab smelte ind i min hukommelse. Jeg bestilte mad fra en lokal restaurant, der leverede maden på stranden, dampende varm i metalbakker. Vi spredte bakkerne ud på et gammelt stykke lærredssejl og satte os under en bred plastikmarkise for at spise. Vinods forældre, kone og fem børn satte sig i kanten af lærredssejlet ved siden af Shantu og mig. Regnen blev ved med at falde, men luften var varm, og en svag brise fra kysten satte langsomt den fugtige aften i bevægelse. Vores læsted på den sandede strand ved siden af de mange, lange både vendte ud mod det rullende hav. Vi spiste kylling byriani, malai kofta, vegetar korma, ris, karrykrydrede grøntsager, friturestegte græskar-, kartofler-, løg- og blomkålsstykker, varme, smørbagte naanbrød, dhal, papadum og grøn mangochutney. Det var et festmåltid, og den glæde, der væltede ud af børnenes øjne, mens de spiste sig mætte, satte stjerneskær i vores smil, da vi iagttog dem.

Da natten faldt på, kørte jeg tilbage til Colabas turistområde i en taxi. Jeg ville leje et værelse hos Indian Guest House i et par timer. Jeg var ikke bekymret over C-formularen på hotellet. Jeg vidste, at jeg ikke behøvede at indregistrere mig, og at Anand ikke ville skrive mig på listen over sine gæster. En ordning vi havde lavet en måned forinden – ligesom på de billige hoteller inde i byen – hvor jeg fik lov at betale en timebaseret leje direkte til ham, så jeg kunne bruge badet eller udføre private forretninger i et af værelserne fra tid til anden. Jeg ville barberes. Jeg ville bruge godt en halv time under bruseren og bruge alt for meget shampoo og sæbe. Jeg ville sidde i et badeværelse med hvide fliser, hvor jeg kunne glemme kolera og skrabe og skrubbe de sidste par uger af min hud.

'Åh, Lin! Jeg er så glad for at se dig!' mumlede Anand med sammenbidte tænder, da jeg kom ind i foyeren. Hans øjne skinnede af anspændthed, og hans lange, smukke ansigt var bistert. 'Vi har et problem. Kom hurtigt!'

Han førte mig hen til et værelse, der lå et stykke væk fra hovedkorridoren. En pige svarede ved døren og talte italiensk. Hun var ude af sig selv og så sjusket ud. Hendes hår var rodet og filtret med fnug og noget, der lignede mad. Hendes tynde natkjole hang skævt og afslørede en håndsbredde af hendes ribben. Hun var narkoman, og hun var så skæv, at hun næsten sov, men der var en følelsesløs, døsig panik i hendes bønfaldelse.

På sengen lå en ung mand henslængt med det ene ben ud over fodenden. Han var nøgen til livet, og hans bukser stod åbne. Den ene støvle lå smidt på gulvet, og den anden sad stadig på hans venstre fod. Han var omkring 28 år. Han var død.

Ingen puls. Intet hjerteslag. Intet åndedræt. Overdosen havde kastet hans krop ned i en dyb, sort brønd, og hans ansigt var blåt som himlen klokken fem om eftermiddagen på den mørkeste dag om vinteren. Jeg halede hans krop helt op på sengen og lagde et sammenrullet lagen under hans nakke.

'Dårlig forretning, Lin,' sagde Anand irritabelt. Han stod med ryggen mod den lukkede dør for at forhindre nogen i at komme ind.

Jeg ignorerede ham og begyndte at give den unge mand hjertemassage. Jeg kendte øvelsen for godt. Jeg havde trukket narkomaner i dusinvis ud af overdoser, da jeg selv var narkoman. Jeg havde gjort det 50-80 gange i mit eget land, presset og indåndet liv i de levende døde. Jeg stødte til den unge mands hjerte og tvang det til at slå, pustede ind i ham for at få hans lunger til at arbejde. Efter ti minutter med denne procedure stammede han dybt inde fra brystet og hostede. Jeg lå på knæ og holdt øje med, om han var stærk nok til selv at trække vejret. Åndedrættet var langsomt og blev langsommere og stoppede så til sidst i et hult suk. Lyden var lige så flad og livløs, som luft der slipper ud fra en revne i en gejsersten. Jeg begyndte hjertemassagen igen. Det var udmattende arbejde at trække hans slappe krop hele vejen op af brønden med mine arme og lunger.

Pigen bukkede under to gange, mens jeg arbejdede på hendes kæreste. Anand slog hende og rystede hende vågen. Tre timer efter

jeg trådte ind på hotellet, forlod Anand og jeg værelset. Vi var begge gennemblødte af sved, og vores skjorter var lige så våde, som hvis vi havde været ude i regnen, der trommede og stod ned på den anden side af vinduet. Parret var vågne, vrantne og vrede på os, på trods af pigens tidligere bøn om hjælp, fordi vi havde forstyrret deres rus. Jeg lukkede døren ind til dem, velvidende at de på et tidspunkt, et andet sted i byen eller i en anden by, snart ville lukke døren for altid. Hver gang en narkoman falder ned i brønden, synker de lidt dybere, og det gør det altid en lille smule hårdere at trække dem op derfra igen.

Anand stod i gæld til mig. Jeg badede og barberede mig og accepterede en nyvasket og strøget skjorte som gave. Vi satte os i foyeren og drak chai sammen. Nogle mænd bryder sig mindre om en, jo mere de står i gæld til en. Nogle mænd begynder først virkelig at kunne lide en, når de står i gæld til en. Anand havde det godt med sin forpligtelse, og hans håndtryk var af den slags, som gode venner undertiden bruger i stedet for en hel samtale.

Da jeg trådte ud på gaden, kørte en taxi op på siden af mig. Ulla sad på bagsædet.

'Lin!, sæt dig lige ind et øjeblik?'

Bekymring og måske frygt pressede hendes stemme til næsten en klynken. Hendes smukke, blege ansigt var fastlåst i et ængsteligt udtryk.

Jeg satte mig ind ved siden af hende, og taxien trak langsomt væk fra kantstenen. Taxien duftede af hendes parfume og de beedie cigaretter, som hun konstant røg.

'Seedha jao!' sagde hun til chaufføren. Kør lige ud! 'Jeg har et problem, Lin. Jeg har brug for hjælp.'

Det var åbenbart aftenen, hvor jeg skulle være ridderen på den hvide hest. Jeg så ind i hendes store, blå øjne og modstod lysten til at sige noget sjovt eller komme med en flirtende bemærkning. Hun var bange. Hvad der end havde skræmt hende, sad det stadig i hendes øjne. Hun så på mig, men stirrede stadig på frygten.

’Åh, undskyld,’ hulkede hun, brød pludselig sammen og samlede sig igen lige så hurtigt. ’Jeg fik ikke engang sagt hej til dig. Hvordan går det? Jeg har ikke set dig i lang tid. Har du det godt? Du ser ud til at have det godt.’

Hendes tyske accents klangfulde tonefald gav hendes tale en flagrende musik, der frydede mine ører. Jeg smilede til hende, mens de farvede lys strømmede hen over hendes øjne.

’Jeg har det fint. Hvad er problemet?’

’Jeg har brug for én til at komme med mig, til at være hos mig klokken et i nat. Ved Leopolds. Jeg skal være der og … og jeg har brug for, at du er der sammen med mig. Vil du gøre det? Kan du være der?’

’Leopolds lukker ved midnat.’

’Ja,’ sagde hun med gråd i stemmen på randen af tårer. ’Men jeg skal være der i en taxi parkeret udenfor. Jeg skal mødes med nogen, og jeg vil ikke være alene. Kan du ikke være hos mig?’

’Hvorfor mig? Hvad med Modena eller Maurizio?’

’Jeg stoler på dig, Lin. Det vil ikke tage lang tid – mødet. Og jeg vil betale dig. Jeg beder ikke om din hjælp for ingenting. Jeg vil betale 500 dollars, hvis bare du vil være der. Vil du ikke nok gøre det?’

Jeg hørte en advarsel dybt inde – det gør vi som regel, når noget, der er værre, end vi kan forestille os, forfølger og chikanerer os og er parat til at slå ned. Skæbnens måde at slå os på i en retfærdig kamp, er ved at give os advarsler, som vi hører, men aldrig forstår. Selvfølgelig ville jeg hjælpe hende. Ulla var Karlas veninde, og jeg var forelsket i Karla. Jeg ville hjælpe hende for Karlas skyld, selv hvis jeg ikke kunne lide hende. Og jeg kunne godt lide Ulla. Hun var smuk og akkurat naiv nok, akkurat tillidsfuld nok til ikke at lade sympati glide over i medlidenhed. Jeg smilede igen og bad chaufføren om at stoppe.

’Selvfølgelig. Tag det roligt. Jeg skal nok være der.’

Hun lænede sig over mod mig og gav mig et kys på kinden. Jeg steg ud af taxien. Hun lagde sin hånd på vindueskanten og lænede sig ud. Støvregn lagde sig på hendes lange øjenvipper og tvang hende til at blinke.

’Kommer du? Lover du det?’

’Klokken et,’ sagde jeg bestemt. ’Leopolds. Jeg skal nok komme.’

’Lover du det?’

’Ja,’ lo jeg. ’Det lover jeg.’

Taxien kørte væk, og hun råbte et anklagende nødråb, der virkede hårdt og næsten hysterisk i aftenens stilhed.

’Brænd mig ikke af, Lin!’

Jeg gik formålsløst tilbage til turistområdet og tænkte på Ulla og den handel, hvad end det så var, som hendes kæreste Modena var involveret i sammen med Maurizio. Didier havde fortalt mig, at de havde succes, de tjente penge, men Ulla virkede bange og ulykkelig. Og der var noget andet, som Didier havde sagt – noget om fare. Jeg prøvede at huske de ord, han havde brugt. Hvad var det nu? Stor risiko … vold …

Mine tanker susede stadig rundt i hovedet, da jeg opdagede, at jeg befandt mig i Karlas gade. Jeg gik forbi hendes lejlighed i stueetagen. De brede, franske døre, der førte direkte ind fra gaden, stod åbne. En flygtig brise bølgede gazegardinerne, og jeg så et blødt, gult skær, et stearinlys, indenfor.

Det begyndte at regne voldsommere, men en rastløshed jeg ikke kunne modstå eller forstå, fik mig til at fortsætte. Vinods kærlighedssang, sangen der fik klokkerne til at ringe i hvælvingen på Gateway-monumentet, blev ved med at rumstere i mit hoved. Mine tanker blev ved med at flyde tilbage til sejlturen på den surrealistiske sø, som monsunen havde lavet i gaderne. Blikket i Karlas øjne – magtfuldt, krævende – drev rastløsheden til en form for raseri i mit hjerte. Jeg blev undertiden nødt til at stoppe i regnen for at tage nogle dybe indåndinger. Jeg var ved at blive kvalt af kærlighed og

begær. Der var en vrede og smerte i mig. Mine knytnæver var hårdt knuget sammen. Musklerne i mine arme, mit bryst og min ryg var hårde og spændte. Jeg tænkte på det italienske par, narkomanerne på Anands hotel, og jeg tænkte på døden og at dø. Den sorte og tunge himmel bristede endelig og revnede. Lyn slog ned i Det Arabiske Hav, og torden fulgte efter med øredøvende applaus.

Jeg begyndte at løbe. Træerne var mørke, deres blade gennemblødte. De lignede i sig selv små, sorte skyer, disse træer, hver og et kastede sin regnbyge. Gaderne var tomme. Jeg løb gennem pytter med hurtigt strømmende vand, der reflekterede den lynende skybrudshimmel. Al den ensomhed og kærlighed, jeg kendte, var opsamlet og ophobet inden i mig, indtil mit hjerte var lige så opsvulmet af kærlighed til hende, som skyerne ovenover var opsvulmet med deres regnmasser. Og jeg løb. Jeg løb. Og på en eller anden måde var jeg tilbage i gaden, tilbage ved døren til hendes hus. Og så stod jeg der, naglet fast af lyn, med mit bryst hævet af en lidenskab, der stadig strømmede igennem mig, mens min krop stod stille.

Hun kom hen til den åbne dør for at se op på himlen. Hun havde en tynd, hvid, ærmeløs natkjole på. Hun så mig stå ude i uvejret. Vores øjne mødtes og frøs fast. Hun gik ud gennem dørene, to trin ned og hen imod mig. Tordenen rystede gaden, og lyn fyldte hendes øjne. Jeg tog hende i mine arme.

Vi kyssede. Vores læber lavede på en måde tanker uden ord – den slags tanker, som følelser har. Vores tunger vred og bugtede sig i deres nydelsesgrotter. Tunger, der udsiger, hvad vi er. Mennesker. Elskere. Læber gled hen over kysset, og jeg opslugte hende i kærlighed, overgivende og selv opslugt i kærlighed.

Jeg løftede hende i mine arme og bar hende ind i huset, ind i det værelse, der duftede af hende. Vi kastede vores tøj på klinkegulvet, og hun førte mig hen til sengen. Vi lå tæt, men uden at røre. I det lynoplyste mørke var den perlende sved og regndråberne på hendes arm som mange glimtende stjerner, og hendes hud var som nattehimmelen.

Jeg pressede mine læber mod himmelen og slikkede stjernerne ind i munden. Hun holdt min krop ind mod sin, og hvert øjeblik var en besværgelse. Vores åndedræt var som hele verdens messende bønner. Sved løb som små bække i bjergkløfter af nydelse. Hvert øjeblik var et satinhudsvandfald. Inden i fløjlskapper af ømhed skælvede vores rygge af dirrende hede, stødende hede, og lod musklerne fuldføre det, som tanker starter, og kroppe altid vinder. Hun var min. Min krop var hendes stridsvogn, og hun kørte den ind i solen. Hendes krop var min flod, og jeg blev til havet. Og den jamrende stønnen, der til sidst drev vores læber sammen, var den verden af håb og sorg, som ekstasen trækker ud af elskende, ligesom den oversvømmer deres sjæle med lykke.

Stilheden med de rolige og blide åndedrag, der bagefter bredte og sænkede sig over os, var udtømt for trang, ønsker, sult, smerte og alt andet undtagen det rene ubeskrivelige overskud af kærlighed.

’Åh, pis!’

’Hvad?’

’Er du tosset! Se, hvad klokken er!’

’Hvad? Hvad er der?’

’Jeg bliver nødt til at gå,’ sagde jeg og hoppede ud af sengen og rakte ud efter mit våde tøj. ’Jeg skal mødes med nogen, ved Leopolds, og jeg har fem minutter til at nå derhen.’

’Nu? Går du nu?’

’Jeg er nødt til det.’

’Leopolds har lukket,’ sagde hun med rynket pande, satte sig op i sengen og lænede sig op ad en lille bunke puder.

’Det ved jeg,’ mumlede jeg og trak mine støvler på og snørede dem. Mit tøj og mine støvler var gennemblødte, men natten var stadig fugtig og varm. Uvejret lettede, og brisen, der havde sat den stillestående luft i bevægelse, stilnede af. Jeg knælede ned ved siden af sengen og lænede mig ind over den for at kysse den bløde hud på hendes lår. ’Jeg bliver nødt til at gå. Jeg lovede det.’

’Er det så vigtigt?’

En form for irritation rynkede min pande. Jeg var flygtigt irriteret over, at hun skulle gå mig på klingen, når jeg havde fortalt hende, at jeg havde lovet det, det burde have været nok. Men hun var vidunderlig denne måneløse nat, og hun havde ret til at være irriteret, modsat mig.

’Jeg er ked af det,’ svarede jeg blidt og lod min hånd løbe gennem hendes tykke, sorte hår. Hvor mange gange havde jeg ikke ønsket at gøre det, at række ud og røre ved hende, når vi havde stået sammen?

’Gå bare,’ sagde hun hurtigt og iagttog mig med en heks’ koncentration. ’Gå.’

Jeg løb hen til Arthur Bunder Road gennem det øde marked. Hvide lærredsovertræk på markedsboderne fik dem til at fremstå som svøbte lig i et lighus’ kølerum. Mine løbende skridt lavede spredte ekkoer, som hvis et spøgelse løb sammen med mig. Jeg krydsede Arthur Bunder Road, løb ind på Mereweather Road og hen ad boulevarden med træer og høje palæer uden tegn eller lyde fra de millioner af travle folk, der passerede der hver dag.

Ved det første vejkryds drejede jeg til venstre for at undgå de oversvømmede gader, og jeg så en politibetjent cykle forude. Jeg løb midt ude på gaden, da endnu en cyklende betjent kom ud fra en indkørsel, jeg passerede. Da jeg var præcis halvvejs nede ad sidegaden, kom den første politijeep til syne for enden af gaden. Jeg hørte endnu en jeep bag mig, og så samlede cyklisterne sig. Jeepen kørte op på siden af mig, og jeg stoppede. Fem mænd steg ud og omringede mig. Der var stille et par sekunder. Stilheden var så udsøgt truende, at betjentene næsten blev helt berusede af den, og deres øjne var tændte af oprør i den blidt faldende regn.

’Hvad sker der?’ spurgte jeg på marahti. ’Hvad vil I?’

’Ind i jeepen,’ gryntede lederen på engelsk.

’Hør, jeg taler marathi, så kan vi ikke …’ begyndte jeg, men lederen afbrød mig med en barsk latter.

’Vi ved, du taler marathi, motherfucker,’ svarede han på marathi. De andre betjente lo. ’Vi ved alt. Kom så ind i den forpulede jeep, sisterfucker, eller skal vi slå dig med lathierne og bagefter skubbe dig ind.’

Jeg steg ind bag i den overdækkede jeep og satte mig på gulvet. Der var seks mænd bag i jeepen, og de holdt alle deres hænder på mig.

Vi kørte to små karréer hen til Colaba politistationen, der lå over for Leopolds. På vej ind i politigården lagde jeg mærke til, at gaden foran Leopolds var øde. Ulla var ikke, hvor hun havde sagt, at hun ville være. Var det en fælde? spekulerede jeg, med hjertet dunkende af frygt. Det gav ingen mening, men tanken forblev stadig en orm, der gnavede sig gennem alle murene, jeg byggede op i mine tanker.

Den vagthavende natbetjent var en lille, overvægtig maharashtianer, der ligesom så mange af sine kolleger i politistyrken klemte sig ned i en uniform, der var mindst to numre for lille til ham. Tanken slog mig, at det ubehag, det måtte have medført, måske forklarede hans onde gemyt. Der var helt sikkert ingen humor i ham eller nogle af de ti betjente, der stod rundt om mig, og jeg følte en pervers trang til at le højt, mens deres skulende, tungt åndende stilhed varede ved. Så henvendte den vagthavende betjent sig til sine mænd, og latteren i mig døde hen.

’Tag det svin og bank ham,’ sagde han nøgternt. Hvis han vidste, at jeg talte marathi og forstod, hvad han sagde, viste han det ikke. Han talte til sine mænd, som om jeg ikke var der. ’Slå ham hårdt. Giv ham en hård omgang. Bræk ikke noget, hvis I kan undgå det, men slå ham hårdt og smid ham ind i fængslet til de andre.’

Jeg løb. Jeg skubbede mig gennem cirklen af betjente, klarede landingen uden for den vagthavendes rum med et enkelt hop og ramte gruset på gårdspladsen løbende. Det var en dum fejltagelse og ikke den sidste, jeg ville komme til at lave de næste par måneder. Fejltagelser er ligesom ulykkelige forelskelser, sagde Karla engang,

jo mere man lærer af dem, jo mere ville man ønske, at de aldrig havde fundet sted. Min fejltagelse den aften bragte mig til gårdspladsens hovedport, hvor jeg kolliderede med en opsamlingspatrulje og faldt til jorden, indfiltret i sammenbundne og hjælpeløse mænd.

Betjentene trak mig tilbage til den vagthavendes rum og slog og sparkede mig hele vejen. De bandt mine hænder bag på ryggen med groft hampereb og fjernede mine støvler, før de bandt mine fødder sammen. Den lille, fede vagthavende hentede en tyk rulle reb og befalede mændene at binde mig fra anklerne til skuldrene. Pustende og gispende af vrede iagttog han mig, mens jeg blev bundet med så mange ruller reb, at jeg lignede en egyptisk mumie. Så trak betjentene mig hen til et tilstødende lokale og rejste mig op for at hænge mig op i en krog i brysthøjde, med hovedet nedad og med krogen masende ind i ryggen gennem flere reb.

'Flyvemaskine …' brummede den vagthavende med sammenbidte tænder.

Betjentene snurrede mig hurtigere og hurtigere rundt. Krogen holdt i rebet om mine sammenbundne hænder, og mit hoved hang nedad på niveau med mine slapt hængende fødder. Jeg hvirvlede og snurrede rundt, indtil jeg mistede fornemmelsen af, hvad der var op og ned i det snurrende rum. Så begyndte slagene.

Fem eller seks mænd slog min snurrende krop, så ofte de kunne, smældede deres lathier mod min hud. De sviende slag ramte med gennemtrængende smerte gennem rebene og på ansigtet, armene, benene og fødderne. Jeg kunne mærke, at jeg blødte. Lysten til at skrige rejste sig i mig, men jeg bed tænderne sammen og sagde ikke en lyd. Jeg ville ikke lade dem få den tilfredsstillelse. Jeg ville ikke lade dem høre mig skrige. Stilhed er den torturerede mands hævn. Hænder rakte ud, stoppede min krop og holdt den stille, mens rummet fortsatte med at snurre rundt. Så svingede de mig den modsatte vej, og slagene begyndte igen.

Da deres morskab var ovre, trak de mig op ad metaltrapperne til fængslet – de samme metaltrapper, som jeg var gået op ad sammen

med Prabaker, da jeg prøvede at hjælpe Kanos dyrepassere. Kommer der nogen og hjælper mig? spurgte jeg mig selv. Ingen havde set mig blive arresteret på den øde gade, og ingen vidste, hvor jeg var. Ulla, hvis hun overhovedet var kommet hen til Leopolds, hvis hun faktisk ikke var involveret i min anholdelse, kunne ikke vide, at jeg var blevet arresteret. Og Karla – hvad ville Karla tænke, ud over at jeg havde forladt hende, efter vi havde elsket? Hun ville ikke kunne finde mig. Fængselssystemer er sorte huller til menneskekroppe. Intet lys slipper ud fra dem og ingen nyheder. Med den gådefulde anholdelse var jeg forsvundet ind i en af byens mørkeste, sorte huller. Jeg var forsvundet fra byen lige så fuldstændigt, som hvis jeg havde taget en flyver til Afrika.

Men hvorfor var jeg blevet anholdt? Spørgsmålene summede og sværmede i mine hvirvlende tanker. Vidste de, hvem jeg virkelig var? Hvis de ikke vidste det – hvis det var noget andet, hvis det ikke havde noget at gøre med, hvem jeg virkelig var – ville der stadig være spørgsmål, identifikationsprocedurer, måske endda tjek af fingeraftryk. Mine aftryk fandtes i arkiver over hele verden gennem Interpol. Det var kun et spørgsmål om tid, før min virkelige identitet dukkede op. Jeg blev nødt til at få sendt en besked ud til … nogen. Hvem kunne hjælpe mig? Hvem var magtfuld nok til at hjælpe mig? Khaderbhai. Lord Abdel Khader Khan. Med alle hans kontakter i byen, specielt i Colaba området, ville han sikkert finde ud af, at jeg var blevet anholdt. Med tiden ville Khaderbhai få det at vide. Indtil da blev jeg nødt til at blive, hvor jeg var og prøve at få en besked ud til ham. Bundet i de mumificerende reb og trukket op ad de hårde metaltrapper, et forslående bump ad gangen, tvang jeg mine tanker til at tænke på det mantra, og jeg gentog det til mit hjertes dunkende slag: Send en besked til Khaderbhai … Send en besked til Khaderbhai …

På den øverste trappeafsats kastede de mig ind i den lange fængselsgang. Den vagthavende befalede de indsatte at fjerne rebene fra min krop. Han stod i porten til fængslet og iagttog dem med knyttede næver på hofterne. På et tidspunkt sparkede han mig to-tre gange for at opmuntre dem til at arbejde hurtigere. Da det

sidste reb var fjernet og afleveret til vagterne, befalede han dem at løfte og rejse mig op med ansigtet mod ham i den åbne port. Jeg kunne mærke deres hænder følelsesløst på min døende hud, og jeg åbnede mine øjne gennem blod for at se hans smilende grimasse.

Han talte til mig på marathi og spyttede mig i ansigtet. Jeg prøvede at løfte armen for at slå ham, men de andre indsatte holdt mig fast. Deres hænder var blide, men bestemte. De hjalp mig ned ad buegangen til den første åbne celle og hjalp mig ned på cementgulvet. Jeg kiggede op og så hans ansigt, da han lukkede porten. Frit, men nøjagtigt oversat, sagde han til mig, Du er på spanden. Dit liv er ovre.

Jeg så ståltremmerne i porten lukke sig og mærkede den krybende, kolde følelsesløshed i mit hjerte. Metal smækkede mod metal. Nøglerne skramlede og drejede i låsen. Jeg så ind i øjnene på mændene omkring mig, de døde øjne og de hektiske og forurettede øjne og frygten. Et eller andet sted dybt inde i mig begyndte en tromme at slå. Det kunne måske have været mit hjerte. Jeg mærkede min krop, hele min krop spænde og knytte sig sammen, som var den en knytnæve. Der var en tyk og bitter smag bagest i munden. Jeg kæmpede for at synke, og så vidste jeg det, jeg huskede det. Det var smagen af had – mit had, deres, vagternes og hele verdens. Fængsler er templer, hvor djævlen lærer at bede. Hver gang vi drejer nøglen, vrider vi skæbnens kniv, for hver gang vi burer en mand inde, lukker vi ham inde med had.

KAPITEL 20

Arrestens første sal på Colaba politistationen havde fire store fængselsceller på den anden side af skydestålporten. De fire rum var forbundet af en gang. I den ene side af gangen var der adgang til rummene. I den anden side kunne man gennem stålnettet se ud på den indhegnede politigårdsplads. Der var flere celler nedenunder. Det var i en af cellerne i stueetagen, at bjørnen Kano havde været tilbageholdt. Fanger, som kun tilbragte en eller to nætter i forvaring, blev tilbageholdt på stueetagen. Enhver, der sandsynligvis skulle være en uge eller længere i Colaba fængslet, gik op ad trapperne eller blev slæbt som jeg og gik gennem skydestålporten ind i et af helvedes forkamre.

Der var ingen døre ud over stålporten. Man havde adgang til hvert af de fire rum gennem en tom bue, der var lidt bredere end en gennemsnitlig døråbning. Rummene var cirka tre gange tre meter. Gangen var lige præcis bred nok til, at to mænd kunne passere hinanden med skuldrene ramlende sammen, og den var cirka 16 meter lang. For enden af gangen var der et pissoir og et nøglehulsformet toilethul, som man på hug kunne skræve over, begge uden døre. En vandhane, der forsynede os med vand til at drikke og til afvaskning, var fastgjort over pissoiret.

De fire rum og gangen ville måske have været passende til 40 mænd med et acceptabelt niveau af ubehag. Da jeg vågnede op den første morgen, opdagede jeg, at vi rent faktisk var 240. Stedet var en bikube, et termitbo, en vridende masse af mennesker, der pressede sig mod hinanden med meget små arm- og benbevægelser. Toilettet var fyldt med lort til anklerne. Pissoiret var løbet over. En stinkende sump sivede ud derfra i den fjerne ende af gangen. Den stille, tykt fugtige monsunluft var tynget af jamren, mumlen, snakken, klagen,

råben og skrig, der med få timers mellemrum kom fra mænd, der gik amok. Jeg var der i tre uger.

I det første rum, hvor jeg sov den første nat, var der kun 15 mænd. Det lå længst væk fra den modbydelige stank fra toilettet. Det var rent. Der var plads til at lægge sig ned. De mænd, der boede i det rum, var alle rige – rige nok til at betale betjentene for at banke enhver, der prøvede at klemme sig ind uden en invitation. Rummet var kendt som Taj Mahal, og dets beboere var kendt som de pandrah kumar, de femten prinser.

I det andet rum var der 25 mænd. Jeg fik at vide, at de alle var svindlere – mænd, som havde siddet inde længe, mindst én gang før og var forberedt på at slås og gerne brugte beskidte tricks for at bevare deres plads. Deres rum var kendt som chor mahal, tyvenes bolig, og mændene var kendt som kala topis, de sorte hatte – ligesom Ranjits spedalske – fordi dømte tyve i det berygtede Arthur Road fængsel var tvunget til at gå med en sort hat til fængselsuniformen.

Det tredje rum havde kilet 40 mænd ind, der sad skulder ved skulder rundt langs væggene og strakte sig på skift på den lille plads, der var i midten af rummet. De var ikke så hårde, som mændene i det andet rum, men de var stolte og villige. De gjorde krav på de få kvadratmeters plads, som de sad på, og kæmpede for at beholde den mod indtrængen af nytilkomne. De var konstant under pres, hver dag tabte mindst én af dem en kamp og dermed sin plads til en ny sejere mand. Da det optimale antal mænd i det tredje rum var 40, og siden det sjældent oversteg den grænse, var det kendt som shaaliss mahal, eller de fyrres bolig.

Det fjerde rum var kendt som dukh mahal eller lidelsesboligen på fængselsslang, men mange mænd foretrak at bruge navnet som Colaba politibetjentene havde givet den sidste celle i rækken – observationsrummet. Når en ny mand kom ind i gangen for første gang gennem stålporten, forsøgte han sommetider lykken i det første rum. Hver og en af de 15 mænd i det rum og ikke så få lakajer i gangen ville rejse sig og skubbe og true ham væk ved at råbe:

Næste rum! Næste rum, din bastard! Jaget hen ad gangen med pres fra vridende, asende kroppe, ville manden måske prøve at komme ind i det andet rum. Hvis der ikke var nogen, som kendte ham, ville hvem som helst, der lige stod i døren give ham en på kassen, en slem lussing. Næste rum, dit røvhul! Hvis manden på det tidspunkt var bragt ud af fatning, forsøgte han at gå ind i det tredje rum, men så blev han skubbet længere ned ad gangen, og de to eller tre mænd, som stod eller sad i døråbningen til det rum, ville slå og sparke ham. Næste rum! Næste rum, sisterfucker! Når den nye mand var blevet puffet hele vejen ned til det fjerde rum, observationsrummet, ville han blive hilst velkommen som en gammel og meget velkommen ven. Kom ind, ven! Kom ind, broder!

De, der var dumme nok til at gå ind, blev banket og klædt af til skindet af de 50-60 mænd, som var mast sammen i det sorte og ildelugtende rum. Deres tøj blev fordelt efter en venteliste, bestemt efter en nøje og konstant tilrettet hakkeorden. Kroppens gemmesteder ville blive nøje gennemsøgt for smykker, narko eller penge. Alt af værdi gik til kongen af observationsrummet. I de uger jeg tilbragte der, var kongen af det sidste rum en kæmpe gorillamand uden nakke og en hårgrænse, der begyndte lidt højere oppe end tykkelsen på en tommelfinger over hans ene, tykke øjenbryn. De nye mænd fik nogle beskidte klude, de kunne tage på – de klude, der var blevet kasseret af dem, som havde modtaget deres stjålne tøj. De havde to muligheder, at forlade rummet og forsvare sig selv mod hundredvis af mænd, der boede på den håbløst overfyldte gang, eller tilslutte sig banden i observationsrummet og vente på muligheden for at plyndre andre uheldige, nye mænd i overfaldskæden. Ud fra hvad jeg så i de tre uger, tog cirka hver femte mand, som fik en hård behandling og blev berøvet i det sidste rum, den anden valgmulighed.

Selv gangen havde sin hakkeorden i kampen om at finde fodfæste mellem dem, der forsøgte at komme foran i køen ved at udfordre rivalernes styrke og mod. Pladser nær hovedporten og relativt langt væk fra toilettet var i høj kurs. Men selv i den ildelugtende ende af gangen, hvor pis og lort flød ud på gulvet i en afskyelig, stinkende

slam, kæmpede mænd med hinanden for en smule plads, hvor møget var en anelse lavere.

Nogle af de mænd, som var tvunget ned i den ende af gangen, var tvunget til at stå i lort til anklerne hele dagen og natten og faldt til sidst om og døde. Én mand døde i fængslet, mens jeg var der, og flere andre blev båret ud i en tilstand så tæt på døden, at jeg ikke havde kunnet ruske dem til bevidsthed. Andre mobiliserede det rasende vanvid, der var nødvendigt for at kæmpe sig frem minut for minut, time for time, meter for meter, dag for dag og mand efter mand, hen ad beton-anakondaens indvolde, til et sted, hvor de kunne være og fortsætte med at leve, indtil uhyret gylpede dem op gennem de samme stålkæber, som havde slugt deres liv i ét stykke.

Vi modtog ét måltid om dagen, klokken fire om eftermiddagen. Det bestod for det meste af dhal og roti eller ris med tynd karrysauce. Der var også chai og en skive brød tidligt om morgenen. Fangerne prøvede at stille sig i to velordnede rækker for at nærme sig og forlade porten, hvor betjente uddelte maden. Men de masende kroppe, den desperate sult og enkeltes grådighed skabte kaos ved hvert måltid. Mange mænd gik glip af det. Nogle sultede en dag eller længere.

Vi fik alle en flad aluminiumstallerken, da vi blev sat ind i fængslet. Tallerkenen var vores eneste legale ejendom. Der var intet bestik – vi spiste med fingrene – og der var ingen kopper. Chai blev øst op i tallerkenerne, og vi sugede det op med læberne presset ned i den tynde sø af væske. Men tallerkenen blev også brugt til andet, hvoriblandt det første var at lave en interimistisk ovn. Hvis to aluminiumtallerkener blev bøjet til V-forme og brugt som stativ, kunne en tredje tallerken hvile på toppen af dem. Med brændsel brændende i midten mellem de bøjede, omvendte tallerkener, var der skabt en ovn under den flade tallerken, som man kunne bruge til at genopvarme te eller mad. Det ideelle brændsel var en flad gummisandal. Når en af gummiskoene blev tændt i den ene ende, brændte den jævnt og langsomt hele vejen til den anden ende. Røgen, den udsendte, var kras og tyk med en fedtet sod, der lagde

sig overalt. I observationsrummet, hvor sådan to ovne på et eller andet tidspunkt brændte hver nat, var det beskidte gulv og væggene sværtet til, ligesom ansigterne på dem, der boede der.

Ovnene var en indkomstkilde for hovedmændene i observationsrummet. De brugte dem til at genopvarme chai og madrester til en høj pris for de rige mænd i rum et. Vagterne tillod levering af mad og drikke til dem, som havde råd – i løbet af dagen, men intet blev leveret gennem porten om natten. De 15 prinser havde i deres jagt på bekvemmeligheder uden skrupler bestukket betjentene til at levere en lille kasserolle, adskillige plastikflasker og beholdere til at opbevare chai og mad i. På den måde, når leveringerne ophørte hver nat, nød prinserne stadig varm chai og snacks.

Da aluminiumstallerkenerne kun kunne bruges som ovne, så længe de endnu ikke var blevet skrøbelige og klappede sammen, var nye tallerkener altid efterspurgte. Da mad, chai og selv gummisandaler, der blev brugt som brændsel, kunne byttes til penge, var det også altid efterspurgt. De svage mænd mistede deres sandaler, tallerkener og mad. De med hjerte til at hjælpe delte deres tallerkener og slugte maden for derefter at række tallerkenen videre, så den kunne nå at bruges igen. På den måde spiste op til fire mænd ofte af samme tallerken i løbet af de seks-syv minutter, der var den tid, betjentene tillod, at maden blev udleveret på ved stålporten.

Hver dag så jeg ind i øjnene på de sultne mænd. Jeg så dem iagttage andre mænd, der hurtigt skovlede varm mad ind i munden med fingrene, mens betjentene uddelte de sidste måltider. Jeg så dem hver dag holde øje, vente og frygte, at de måske blev sprunget over. Sandheden, der fyldte deres øjne, var noget, vi kun lærer om os selv i grusom og desperat sult. Jeg tog den til mig, sandheden, og den del af mit hjerte, der blev knust ved at opdage det, er aldrig blevet hel igen.

Og hver aften i det første rum, Taj Mahal rummet, spiste de 15 prinser et varmt måltid og drak varm, sød te opvarmet på en

interimistisk ovn i observationsrummet, før de strakte sig ud for at sove.

Selv prinserne skulle selvfølgelig bruge toilettet. Proceduren var lige så afskyelig og umenneskelig for dem, som den var for de fattigste fanger, og på det punkt, hvis ikke på andre, var vi næsten lige. Den lange tur gennem junglen af lemmer og kroppe i gangen endte i den stinkende sump. Der bandt de rige mænd, ligesom os andre, deres næser ind med tøjstrimler fra en iturevet skjorte eller undertrøje og klemte en tændt beedie cigaret ind mellem tænderne for at kæmpe mod lugten. Med bukserne hægtet ned om knæene og sandalerne i hænderne vadede de barfodet ind i kloakvandet for at sætte sig på hug over det nøglehulsformede toilethul. Toilettet var ikke stoppet og virkede godt nok, men med mere end 200 mænd, der brugte det en til to gange om dagen, blev det hurtigt uhumsk på grund af dem, der ikke ramte hullet i gulvet. På et eller andet tidspunkt gled bunker af ekskrementer ned i søer af urin, der flød over fra det lave pissoir. Det var det beskidte slam, vi måtte soppe igennem for at komme på toilettet. Vadende tilbage til pissoiret vaskede de rige mænd deres hænder og fødder ved vandhanen uden sæbe og gik oven på bundter af klude, der var lagt som trædesten og dannede en nøddæmning foran indgangen til observationsrummet. For et cigaretskod eller en halvrøget beedie ville mænd sætte sig på hug i møget og rengøre prinsernes fødder igen med klude, inden de begyndte den lange kamp hen ad gangen.

Det blev antaget, at jeg havde penge, fordi jeg var en hvid udlænding, så de rige mænd i rum ét inviterede mig, da jeg vågnede i deres rum den første morgen. Idéen rystede mig. Jeg var opdraget i en Fabian socialistisk familie og havde arvet deres stædige, upraktiske afsky for social uretfærdighed på alle måder. Gennemsyret af deres principper og som ung et produkt af en revolutionær tid havde jeg også udviklet mig til at være revolutionær. Noget af det engagement for Sagen, som min mor kaldte det, var stadig kernen i min tilværelse. Desuden havde jeg i mange måneder boet i slummen med byens fattige. Så jeg afslog tilbuddet – modstræbende, indrømmer jeg – om at nyde de riges

bekvemmeligheder. I stedet kæmpede jeg mig vej ind i det andet rum med de hårde mænd, der alle før havde siddet i fængsel. Der var lidt håndgemæng i døren, men da det stod klart, at jeg var parat til at slås for en plads i tyvenes bolig, flyttede de rundt og lavede plads til mig. Alligevel var der nogen fortørnelse. De sorte hatte var som alle andre svindlere med respekt for sig selv stolte mænd. Der gik ikke lang tid, før de fandt på en mulighed for at teste mig.

På en af de lange, ormende ture tilbage fra toilettet, tre dage efter min anholdelse, prøvede en mand i mængden af fanger at vride min tallerken fra mig. Jeg råbte en advarsel på hindi og marathi og gjorde truslen så anatomisk uhøflig, som det nu kunne lade sig gøre med mit ordforråd. Det stoppede ham ikke. Manden var højere end jeg og cirka 30 kilo tungere. Hans hænder greb fat i min tallerken ved mine hænder, og vi trak begge til, men ingen af os havde styrken til at hive den væk. Alle mændene blev stille. Deres åndedræt blev som en tidevandshvirvel af lyd og varm luft omkring os. Det var en konfrontation. Knald eller fald. Jeg klarede mig i den verden lige her og nu eller brød sammen og lod mig blive tvunget ned i den ildelugtende sump for enden af gangen.

Ved at bruge mandens greb om tallerkenen som modvægt smadrede jeg mit hoved ind i hans næseben fem, seks, syv gange og så igen på spidsen af hans hage, da han forsøgte at trække sig væk. Forfærdelse strømmede gennem mængden. Et par dusin hænder skubbede til os og masede vores kroppe og ansigter sammen. Sammenpresset af bange mænd, ude af stand til at bevæge mine hænder og modvillig til at give slip på tallerkenen, bed jeg ham i ansigtet. Mine tænder gennemborede hans kind, indtil jeg kunne smage hans blod i min mund. Han slap tallerkenen og skreg. Vildt slående omkring sig skyndte han sig hen gennem mængden i gangen til stålporten. Jeg fulgte efter ham med hånden strakt ud efter hans ryg. Idet han greb om tremmerne, rystede han porten og skreg skingert efter hjælp. Jeg fangede ham, netop som vagten drejede nøglen rundt i låsen. Jeg fik fat i ham, da han flygtede gennem porten. Hans T-shirt blev strammet bag på ryggen, og i et sekund var han fanget med sine ben løbende og overkroppen

stående stille. Så gav T-shirten efter, og jeg stod tilbage med en luns af den i min hånd, mens manden vaklede gennem porten. Han krøb sammen bag vagten med ryggen presset op af muren. Der var hul i kinden, hvor mine tænder havde bidt ham, og blod strømmede fra næsen og ned på halsen og brystet. Porten smækkede i. Betjenten stirrede og smilede gådefuldt, da jeg brugte T-shirten til at tørre blodet af mine hænder og tallerkenen. Tilfreds smed jeg blusen mod porten. Jeg vendte mig om, pressede mig gennem den stille mængde og satte mig igen ind i tyvenes rum.

'Godt træk, broder,' sagde den unge mand, der sad ved siden af mig, på engelsk.

'Egentlig ikke,' svarede jeg. 'Jeg gik efter hans øre.'

'Åååh!' krympede han sig og spidsede mund. 'Men sikkert mere føde i hans øre end den fucking mad, de giver os her, mand. Hvorfor er du her?'

'Jeg ved det ikke.'

'Ved du det ikke?'

'De samlede mig op midt om natten og tog mig med herhen. De har ikke sagt, hvad jeg er anklaget for, eller hvorfor jeg er her.'

Jeg spurgte ham ikke, hvad han sad inde for, fordi den australske fængselsprotokol, fulgt af svindlere af den gamle skole – svindlere, der ved, at der er en protokol, og som lærte mig om den, da jeg begyndte min fængselsafsoning med dem – dikterede, at man ikke spørger en mand om de forbrydelser, han måske har begået, før man holder så meget af ham, at han bliver en ven eller bryder sig så lidt om ham, at man gør ham til en fjende.

'De gav dig en hård omgang, mand.'

'Flyvemaskinen kaldte de det.'

'Åååh!' ømmede han sig igen og trak skuldrene op. 'Jeg hader den forbandede flyvemaskine, broder! De bandt mig engang så stramt ind i rebene, at det tog mig tre dage at få følelsen tilbage i mine arme. Og du ved, hvordan ens krop svulmer op ad helvede til inden i

rebene, når de har banket løs på dig i et stykke tid, na? Jeg hedder Mahesh. Hvad er dit gode navn?'

'De kalder mig Lin.'

'Lin?'

'Ja.'

'Interessant navn, mand. Hvor har du lært at tale marathi på den måde, dengang du kaldte den fyr et svin, før du begyndte at spise af hans ansigt?'

'I en landsby.'

'Det må godt nok have været en barsk landsby.'

Jeg smilede for første gang, siden politiet havde samlet mig op. I fængslet rationerer en mand sine smil, fordi forbrydere opfatter smil som en svaghed, svage mænd ser det som en invitation, og fængselsvagterne ser det som en provokation til nye pinsler.

'Jeg lærte at bande her i Bombay,' forklarede jeg. 'Hvor lang tid er folk her normalt?'

Mahesh sukkede, og hans brede, mørke ansigt krøllede sig sammen i et opgivende udtryk. Hans bredt siddende, brune øjne sad så dybt, at de så ud, som om de gemte sig eller søgte skjul under de arrede bryns højdedrag. Hans brede næse, brækket mere end en gang, dominerede ansigtet og gjorde ham sejere at se på, end hans lille mund og runde hage måske kunne have klaret på egen hånd.

'Det er der ingen, der ved, broder,' svarede han med et mat blik i øjnene. Det var den form for svar, som Prabaker måske ville have givet, og jeg savnede pludselig min lille ven i et sekund af ensomhed, der spiddede mit hjerte. 'Jeg kom her to dage før dig. Der går rygter om, at vi skal med en lastbil til Road om to eller tre uger.'

'Road?'

'Arthur Road fængslet, mand.'

’Jeg skal have en besked ud til en.’

’Du bliver nødt til at vente, Lin. Vagterne her, betjentene har sagt til os, at vi ikke må hjælpe dig. Det er, som om nogen har lagt en besværgelse på dig, min broder. Jeg får sandsynligvis noget lort smidt i hovedet, bare for at tale med dig, men hvad fanden, yaar.’

’Jeg skal have en besked ud herfra,’ gentog jeg med mine tænder blottet.

’Jamen, ingen af de fyre, der kommer herfra, vil hjælpe dig, Lin. De er bange som mus i en sæk fuld af kobraer. Men du vil kunne få beskeder ud fra Arthur Road. Det er et kæmpestort fængsel, intet problem. Med 12.000 mænd. Regeringen siger, der er færre, men vi ved alle, at der er 12.000 mænd derinde. Men det er stadig meget bedre end det her. Hvis du skal til Road, skal vi være sammen her i måske tre uger. Jeg sidder inde for tyveri. Tyveri fra byggepladser – kobbertråd, plastikrør – har allerede været tre gange i fængsel for de samme ting. Det her er fjerde gang. Hvad skal jeg sige, broder? Jeg er, hvad de kalder en serieforbryder ifølge rapseriloven. Den her gang får jeg tre år, hvis jeg er heldig og fem år, hvis jeg er uheldig. Hvis du skal til Arthur Road, følges vi ad. Så prøver vi at få dine beskeder ud af fængslet. Thik hain? Indtil da, så ryger vi og beder til Gud og bider de sisterfuckere, der prøver at stjæle vores tallerkener, na?’

Og det gjorde vi i tre uger. Vi røg alt for meget, vi plagede himmelen til døde med alle vores bønner, vi sloges med nogle mænd og trøstede undertiden andre mænd, som mistede viljen til at ryge, bede og slås. Og så en dag kom de for at tage vores fingeraftryk og pressede de sorte, forræderiske løkker og vindinger på et stykke papir, der lovede at fortælle sandheden, en afskyelig sandhed og kun sandheden. Og derefter blev Mahesh og jeg presset ind i en ældgammel, blå fængselslastbil sammen med andre mænd – 80 mænd ind i lastbilens sorte livmoder, hvor 30 ville have været for mange – og kørt hen til Arthur Road fængsel med en uforsvarlig fart gennem byens gader, som vi alle elskede for meget.

Inden for fængslets porte trak vagterne os ned af lastbilens bagklap og sagde, at vi skulle sætte os på hug på jorden, mens andre vagter var i gang med at skrive os ind i fængslet, en efter en. Det tog fire timer, hvor vi slæbte os fremad og sad på hug, og de lod mig vente til sidst. Vagten havde fået at vide, at jeg forstod marathi. Deres vagtleder afprøvede påstanden, da jeg var alene med dem ved at befale, at jeg skulle rejse mig. Jeg rejste mig op med smertefulde, stive ben, og så befalede han mig at sætte mig på hug igen. Da jeg sad på hug, befalede han mig at rejse mig igen. Det ville måske have stået på i ubestemt tid skønnet ud fra den munterhed, det frembragte i galleriet af omkringstående vagter, men jeg nægtede at lege med. Han fortsatte med at komme med ordrer, men jeg ignorerede ham. Da han stoppede, stirrede vi på hinanden på tværs af den slags stilhed, jeg kun er stødt på i fængsler eller på slagmarken. Det er en stilhed, man kan mærke på sin hud. Det er en stilhed, man kan lugte og smage, ja selv høre på en måde et mørkt sted bag i ens hoved. Langsomt trak lederens syndige smil sig sammen til en snerren af afsky, som havde fremkaldt det. Han spyttede på jorden ved mine fødder.

’Briterne byggede det her fængsel under Raj-styret,’ hvæsede han til mig og blottede tænder. ’Her lænkede de indiske mænd, piskede dem og hængte dem, indtil de døde. Nu styrer vi fængslet, og du er en britisk fange.’

’Undskyld mig, sir,’ sagde jeg så høfligt, det kunne gøres på marahti, ’men jeg er ikke britisk. Jeg er fra New Zealand.’

’Du er britisk!’ råbte han og sprøjtede mit ansigt til med sit spyt.

’Nej, desværre ikke.’

’Jo! Du er britisk! Helt britisk!’ svarede han, og de blottede tænder ændrede sig igen til et ondartet smil. ’Du er britisk, og vi styrer fængslet. Du går den vej!’

Han pegede mod en buegang, der førte til den indre del af fængslet. Der var et skarpt højresving lidt inde i buegangen, og jeg vidste, på samme måde som dyr ved det, at der ventede en smerte rundt om

hjørnet. For at opmuntre mig maste vagterne deres stave ind i min ryg. Jeg snublede ind i buen og drejede til højre. Cirka 20 mænd stod og ventede på mig, på række i begge sider af gangen, bevæbnet med bambuspinde.

Jeg kendte spidsroden rigtig godt – bedre end nogen mand burde. Der havde været en anden smertetunnel i et andet land – straffeafdelingen i det fængsel, som jeg var flygtet fra i Australien. De vagter havde fået os til at løbe spidsrod ned af den lange, smalle gang, der førte ud til en lille motionsgård. Mens vi løb, svingede de deres stave og sparkede os hele vejen ned til ståldøren for enden af rækken.

Jeg stod i det kolde, elektriske lys i den nye tunnel i Bombays Arthur Road fængslet, og jeg fik lyst til at grine. Hallo drenge, ville jeg gerne have sagt, kunne I ikke være lidt mere originale? Men jeg kunne ikke sige noget. Frygt udtørrer munden på en mand, og had kvæler ham. Det er derfor, der ikke er skrevet så meget om had. Ægte frygt og ægte had kan ikke beskrives.

Jeg gik langsomt frem. Mændene var klædt i hvide skjorter og shorts med hvide kasketter på hovedet og brede, sorte læderbælter rundt om taljerne. Messingspændet på bælterne var mærket med numre og en titel. Titlen var fangetilsynsførende. De var ikke fængselsvagter, fandt jeg snart ud af. I det indiske fængselssystem, arvet efter det britiske styre, havde fængselsvagterne meget lidt at gøre med fængslets daglige drift. Hverdagsopgaver som opretholdelse af ro og orden var de fangetilsynsførendes enemærker. Dømte mordere og andre serieforbrydere fik domme på 15 år eller mere. I de første fem år var de almindelige fanger. I de følgende fem år fik de det privilegium at arbejde i køkkenet, vaskeriet, fængselsværkstederne eller på rengøringsholdene. I de sidste fem år accepterede de ofte kasketten, læderbæltet og bambuskæppen som fangetilsynsførende. Så lå magten til liv og død i deres hænder. To rækker af disse dømte mordere, som selv var blevet vagter, ventede på mig i tunnelen. De løftede deres kæppe, fæstnede øjnene fast på mig og ventede et stormende løb, der

måske ville berøve dem chancen for den morskab, det var at tildele nogen smerte.

Jeg løb ikke. Jeg ville ønske, at jeg i dag kunne sige, at jeg den aften gik og ikke løb, fordi jeg fandt noget nobelt og modigt inde i mig selv, men det kan jeg ikke. Jeg har tit tænkt på det. Jeg har erindret og genoplevet den tur tusinde gange, og hver gang jeg mindes den, får jeg mindre vished om, hvorfor jeg gjorde det. Hver dydig handling har nogle mørke hemmeligheder i sit hjerte, fortalte Khaderbhai mig engang, og hver risiko vi tager, indeholder et mysterium, som ikke kan løses.

Jeg gik langsomt imod dem og begyndte at tænke på den lange, cementerede sti, der fører fra kysten ud til helligdommen Haji Ali-moské-en, der flyder som et stort fortøjet skib i det måneklare hav. Det syn af monumentet til den ærede helgen og turen mellem bølgerne til de flydende pavilloner var et af de billeder af byen, jeg elskede mest. Det er skønhed for mig, som den engel en mand ser i ansigtet på den sovende kvinde, han elsker. Og måske var det kun det, skønheden alene, der reddede mig. Jeg gik ind i den værste del af byen, i en af dens mest grusomme og belastede passager, men et eller andet instinkt fik mine tanker til at flyde med en ynde, jeg havde fundet i hende – den sti over havet til den helliges grav med de hvide minareter.

Bambusstokkene piskede og smældede, flåede og flængede mine arme, ben og ryg. Nogle slag ramte hovedet, nakken og ansigtet. Svunget af stærke arme med maksimal styrke mod den nøgne hud mindede slagene fra bambuskæppene om en krydsning mellem at blive brændt af opvarmet metal og elektrisk stød. Kæppene var flækket i enderne. De skar barberbladstynde sår overalt, hvor de landede. Blod begyndte at løbe fra mit ansigt og min ubeskyttede hud på armene.

Jeg fortsatte med at gå så langsomt og roligt, som jeg kunne. Jeg for ofte sammen, når en stok smaskede ind i mit ansigt eller over mit øre, men jeg krøb aldrig sammen eller dukkede mig eller løftede mine hænder. For at holde hænderne ned langs siderne tog jeg fat i

mine bukseben. Og angrebet som startede vanvittigt voldsomt, svandt ind til færre slag, som jeg gik spidsrod. Det ophørte helt, da jeg kom ned til den sidste mand i rækken. Det var en form for sejr at se mændene sænke kæppene og deres øjne, da jeg gik forbi dem. Den eneste sejr, der virkelig tæller i fængslet, sagde en gammel gut i det australske fængsel engang til mig, er overlevelse. Men overlevelse betyder mere end bare at være i live. Det er ikke kun kroppen, der skal overleve en fængselsperiode – sjælen, viljen og hjertet skal også komme igennem. Hvis en af dem brister eller ødelægges, kan den mand, der går gennem porten med en levende krop i slutningen af sin straf, ikke sige, at han har overlevet. Vi udsætter undertiden kroppen for fare for at støtte de små sejre i hjertet, sjælen og viljen.

De tilsynsførende og flere vagter førte mig gennem fængslet hen til en af de mange blokke med sovesale, da mørket var ved at falde på. Det store rum med højt til loftet var 25 skridt langt og ti skridt bredt. Der var tremmer for vinduerne, hvorfra der var udsigt til åbne områder rundt om bygningen, og der var to høje stålporte i hver ende af rummet. På toilettet nær ved den ene indgang var der tre rene, nøglehulsformede toilethuller. Når vagterne låste os inde om aftenen, var der 180 fanger og 20 fangetilsynsførende i rummet.

En fjerdedel af rummet var reserveret de tilsynsførende. De havde deres egen stak rene tæpper. De bredte dem ud med luft imellem sig, i stakke med otte eller ti, for at lave bløde senge. Resten af os var klemt inde i to rækker i den resterende trefjerdedel af rummet med et ingenmandsland på omkring fire skridt mellem vores del af rummet og det område, de tilsynsførende gjorde krav på.

Vi havde hver et tæppe, taget fra en pæn, sammenfoldet stabel i den overfyldte ende af rummet. Tæpperne blev foldet ud i fuld længde og placeret side om side på stengulvet langs de lange mure. Vi lå på de smalle tæpper med vores skuldre gnubbende mod hinanden. Vores hoveder rørte murene, og vores fødder pegede ind mod midten af rummet. Lyset var tændt hele natten. Om natten holdt de tilsynsførende vagt på skift og gik ned gennem rummet mellem

rækker af fødder. De havde alle en kæde med en fløjte rundt om halsen, som de brugte til at tilkalde vagterne i tilfælde af, at de ikke selv kunne klare problemerne. Jeg lærte hurtigt, at de var tilbageholdende med at bruge fløjterne, og at der ikke var mange problemer, der lå ud over deres magt.

De tilsynsførende gav mig fem minutter til at vaske det indtørrede blod af mit ansigt, min nakke og mine arme og bruge det ulasteligt rene toilet, hvor man skulle sidde på hug. Da jeg kom tilbage til hovedrummet, gav de mig mulighed for at sove i deres ende af rummet. De troede uden tvivl, at min hvide hud var forbundet med en beholdning af penge. Og de havde måske på en eller anden måde ladet sig påvirke af den kendsgerning, at jeg havde gået spidsrod uden at løbe. Uanset hvad deres begrundelser var, kunne jeg ikke gøre det – de var de samme mænd, som havde banket mig kun minutter forinden, og mænd, som havde ændret sig til fængselsvagter – og jeg afslog deres tilbud. Det var en kæmpe fejl. Da jeg gik ned i den fjerneste ende af rummet og tog et tæppe fra stakken og lagde mig ned ved siden af Mahesh, vrængede de og lo. De var rasende over, at jeg havde afslået deres sjældne tilbud, og de rottede sig sammen som kujoner med magt til at ødelægge min sjæl.

Om natten vågnede jeg af et mareridt med en gennemborende smerte i min ryg. Jeg satte mig op, kløede mig på ryggen og fandt et insekt på størrelse med en lille tegnestift fastgjort på min hud. Jeg vred den af og lagde den på stengulvet for at undersøge den. Kræet var mørkegråt, fed, næsten hævet til en kugle med en masse ben. Jeg maste den med min hånd. Blod sprøjtede ud. Det var mit eget blod. Kræet havde taget for sig af retterne, mens jeg sov. Med det samme fyldte en dårlig lugt mine næsebor. Det var mit første møde med parasitten, kendt som kadmal, fangernes plage i Arthur Road fængslet. Intet stoppede dem. De bed og sugede blod hver nat. De små, runde sår, de lavede, blev hurtigt betændte med giftfyldte væskeblærer. På en hvilken som helst nat fik man tre til fem bid, på en uge fik man 20, og på en måned blev det til 100 pusdannende, inficerede sår på en mands krop. Og intet stoppede dem.

Jeg stirrede på det tåbelige svineri, den maste kadmal havde lavet, overrasket over, hvor meget blod det lille bitte kræ havde drænet mig for. Pludselig kom der en gennemborende smerte ved mit øre, da tilsynsnattevagten svingede sin bambuslathi mod mit hoved. Jeg så op i vrede, men Mahesh stoppede mig. Hans hænder låste sig om min arm, og han holdt mig nede med hele sin vægt.

Den tilsynsførende gloede på mig, indtil jeg igen lagde mig ned. Han genoptog sin runde i det oplyste rum, og Mahesh gav mig en advarsel. Vores ansigter var kun adskilt med en håndsbredde. Hele vejen ned langs de to rækker af sovende fanger lå mændene klemt sammen, sovende med sammenflettede arme og ben. Frygten i Maheshs øjne og den klynken, han holdt tilbage med en hånd over sin mund, var den sidste ting, jeg så og hørte den første nat.

'Uanset hvad de gør,' hviskede han, 'så gør ikke gengæld af hensyn til dit liv. Det her er ikke et sted, man lever, Lin. Her er vi alle døde mænd. Du kan ikke gøre noget!'

Jeg lukkede mine øjne, lukkede mit hjerte og tvang mig til at sove.

KAPITEL 21

De tilsynsførende vækkede os lidt før solopgang og slog alle dem, der var så uheldige stadig at sove, når de nåede hen til dem. Jeg var vågen og klar, men fik alligevel et slag med kæppen. Jeg brummede af vrede og for hurtigt op, men Mahesh stoppede mig endnu en gang. Vi foldede vores tæpper sammen efter et nøje mønster og lagde dem i en stak for enden af rummet. Vagterne åbnede de store stålporte udefra, og vi gik på række ud af rummet for at samles til morgenvask. Det rektangulære badeområde, lidt ligesom en tom, hævet pool eller et udtørret vandhul, havde en kæmpe støbejernstank i den ene ende. Da vi nærmede os, åbnede en fange en ventil ved tankens fundament og lod en lille stråle vand slippe ud af et rør, der stak ud i omtrent skinnebenshøjde. Han for op ad en stålstige og satte sig på toppen af tanken for at se på. Mændene skyndte sig hen til røret og holdt deres flade aluminiumstallerkener under den tynde vandstråle. Trængslen af mænd ved tanken var ti mand dyb og ti mand bred – en kæmpe klump af muskler og ben, der kæmpede og anstrengte sig for at komme hen til røret.

Jeg ventede til mængden tyndede ud og så på mændene, der vaskede sig med den lille smule vand, de havde til rådighed. Cirka 1 ud af 20 havde sæbestykker og forsøgte at sæbe sig ind, før de gik tilbage til røret efter mere vand. På det tidspunkt jeg gik hen til røret, var tanken næsten tom. I de dråber vand, jeg opsamlede på min tallerken, vred hundredvis af maddikelignende væsener sig. Jeg stødte tallerkenen væk i afsky, og flere mænd lo omkring mig.

’Vandorm, broder!’ sagde Mahesh og fyldte sin tallerken med de vridende, sprællende, halvt gennemsigtige dyr. Han vippede tallerkenen og hældte de vridende ting ud over sit bryst og sin ryg og rakte ud for at fylde endnu en tallerken. ’De lever i tankene. Når

vandet bliver lavt, kommer der mange vandorm med ud af hanen, broder! Men ikke noget problem. De gør ikke noget. De bider ikke ligesom kadmalen. De falder bare ned og dør i den kolde luft. De andre fyre kæmper for at få vand uden så mange orm. Men hvis vi venter, får vi en masse orm, men også en masse vand. Det er bedre, ikke? Kom nu. Challo! Du må hellere tage noget, hvis du vil vaskes inden i morgen tidlig. Sådan er det, broder. Vi kan ikke vaske os i sovesalen. Det er kun for de tilsynsførende. Du fik lov til at vaske dig der i går, fordi du havde en masse blod på dig. Men du kommer aldrig til at bruge det vaskested igen. Vi bruger toilettet, men vi vasker os ikke derinde. Dette er vores eneste vask, broder.'

Jeg holdt min tallerken under den konstant aftagende strøm af vand og hældte den vrimlende masse af orm ned over mit bryst og min ryg, som Mahesh havde gjort det. Ligesom alle de indiske mænd jeg kendte, havde jeg et par shorts – over-underbukser, som Prabaker havde kaldt dem i landsbyen – under mine jeans. Jeg smed bukserne og den næste tallerken fuld af vridende bæster røg ned foran mine shorts. På det tidspunkt, hvor de tilsynsførende begyndte at slå på os med deres stokke for at genne os tilbage til sovesalen, var jeg så ren, som det nu var muligt uden sæbe og ved brug af ormeinficeret vand.

I sovesalen satte vi os på hug og ventede en time, mens vagterne lavede deres morgenmønstring. Efter nogen tid på hug fik vi uudholdelige smerter i benene. Hver gang en eller anden alligevel prøvede at strække sig eller rette sine ben ud, gav en af de patruljerende tilsynsførende ham et ondskabsfuldt slag. Jeg rørte mig ikke i rækken. Jeg ville ikke give dem den tilfredsstillelse at se mig give op over for smerten. Men da jeg lukkede mine øjne i svedende koncentration, slog en af dem mig alligevel uden grund eller provokation. Jeg begyndte at rejse mig, og endnu engang mærkede jeg Maheshs tilbageholdende hænder, der formanede mig, at jeg skulle forholde mig roligt. Da det andet, tredje og så det fjerde slag flænsede mit øre over en periode på 15 minutter, fik jeg nok.

'Kom her, din forbandede kujon!' råbte jeg, rejste mig og pegede på den sidste mand, der havde slået mig. Den tilsynsførende, en kæmpestor og fed mand, som var kendt af venner og fjender som Big Rahul, var højere end de fleste andre i rummet. 'Giv mig den skide kæp, så jeg kan stikke den så langt op i din røv, at man kan se den i dine øjne!'

Stilheden eksploderede indad i rummet og slugte hver lyd. Ingen rørte sig. Big Rahul gloede. Hans brede ansigtsudtryk, en parodi på fornøjet nedladenhed, var yderst rasende. Langsomt begyndte de tilsynsførende at nærme sig hinanden for at støtte ham.

'Kom her!' råbte jeg på hindi. 'Kom nu, din helt! Gå i gang! Jeg er klar!'

Pludselig rejste Mahesh og fem-seks andre fanger sig rundt om mig, klyngede sig til min krop og tvang mig til at sætte mig på hug.

'Jeg be'r dig, Lin!' hvæsede Mahesh. 'Jeg be'r dig, broder, jeg be'r dig! Sæt dig ned. Jeg be'r dig. Jeg ved, hvad jeg taler om. Jeg be'r dig. Jeg be'r dig!'

Mens de trak i mine arme og skuldre, opstod et øjeblik, hvor Big Rahul og jeg fik den slags øjenkontakt, hvor vi hver især genkendte den voldelige adfærd i hinanden. Hans arrogante smil blegnede, og hans flakkende øjne viste tegn på nederlag. Han vidste det, og jeg vidste det. Han var bange for mig. Jeg lod mændene trække mig ned på hug. Han vendte rundt på hælene og slog af refleks på den nærmeste mand, der krøb sammen i rækkerne. Spændingen i rummet lettede, og hovedtællingen fortsatte.

Morgenmaden bestod af en enkelt stor chapatti til hver. Vi tyggede maden og nippede til vandet i de fem minutter, det var tilladt, og bagefter førte de tilsynsførende os i march ud af rummet. Vi krydsede flere ulasteligt rene gårdspladser. På en bred sti mellem indhegnede områder tvang de tilsynsførende os til at sætte os på hug i morgensolen, mens vi ventede på at få vores hoveder barberet. Barberernes trætaburetter stod i skyggen af et stort træ.

Hver eneste ny fange fik klippet sit hår af én barber, og bagefter barberet sit hoved med en ragekniv af en anden barber.

Mens vi ventede, hørte vi skrig komme fra et af de indhegnede områder nær barberernes gårdsplads. Mahesh skubbede til mig og pegede med sit hoved, så jeg kunne få øje på det. Ti fangetilsynsførende trak en mand ind på den øde plads på den anden side af hegnet. Et reb var bundet om mandens håndled og talje. Flere reb var bundet fast til spænder og ringe, der sad på et tykt læderhalsbånd, der var strammet til om mandens hals. To hold tilsynsførende lavede tovtrækning med rebene, der sad om håndleddene. Manden var meget høj og stærk. Hans hals var lige så tyk som løbet på en kanon, og hans kraftfulde bryst og ryg bølgede af muskler. Han var afrikaner. Jeg genkendte ham. Det var Hassaan Obikwas chauffør Raheem, manden jeg havde hjulpet med at flygte fra folkemængden ved Regal Circle.

Vi fulgte med i den anspændte, hyperventilerende stilhed. De førte Raheem ind i midten af den indhegnede gårdsplads, tæt på en stenklods, der var cirka en meter høj og en meter bred. Han kæmpede og gjorde modstand, men det var nytteløst. Flere tilsynsførende kom med flere reb. Raheems ben blev slået væk under ham. Tre mænd trak i begge reb om håndleddene af al deres kraft. Hans arme blev trukket så hårdt ud til siderne, at jeg tænkte, de måtte være rykket af led. Hans ben blev spredt ud i en uudholdelig, unaturlig vinkel. Andre mænd trak i rebene, der gik gennem læderkraven og trak hans krop hen mod stenblokken. Ved hjælp af rebene strakte de tilsynsførende hans venstre arm ud, så hånden og underarmen hvilende på klodsen. Raheem lå ved siden af blokken med den anden arm udstrakt af et andet hold tilsynsførende. En af de tilsynsførende klatrede derefter op på klodsen og hoppede ned på Raheems arm med begge fødder, og brækkede armen bagover i en kvalmende knasen af brusk og knogler.

Han kunne ikke skrige, fordi kraven om hans strube var for stram, men hans mund åbnede og lukkede med et skrig, vi kunne forestille

os i vores tanker. Hans ben begyndte at spjætte og få krampetrækninger. En voldsom skælven gik gennem hele hans krop og endte i tilfældige rystelser, der ville have været sjove, hvis ikke det havde været så skræmmende. De tilsynsførende trak ham rundt, indtil hans højre arm hvilede på klodsen. Den samme mand klatrede op på stenen og snakkede med en af sine venner, mens hans strammede rebet. Efter en pause, hvor han pudsede næse med fingrene og kløede sig, hoppede han ned på den højre arm og brækkede den bagover. Raheem besvimede. De fangetilsynsførende slyngede rebene rundt om hans ankler og trak hans krop ud af den indhegnede gårdsplads. Hans arme slaskede og daskede efter hans krop som slappe, livløse, lange, sorte sokker fyldt med sand.

'Så du det?' hviskede Mahesh.

'Hvad handlede det om?'

'Han slog en af de tilsynsførende,' svarede Mahesh i en rædselsslagen hvisken. 'Det var derfor, jeg stoppede dig. Det er det, de kan finde på.'

En anden mand lænede sig tæt hen til os og talte hurtigt.

'Og her er der ingen garanti for, at man kommer til lægen,' sagde han lavmælt. 'Måske kommer man til læge, måske ikke. Måske vil den sorte fyr overleve, måske ikke. Ikke godt at slå tilsynsførere, baba.'

Big Rahul gik hen imod os med sin bambuskæp hvilende på skulderen. Han stoppede ved siden af mig og gav mig et dovent slag på ryggen. Hans latter, da han gik ned langs rækken af ventende mænd, var ondskabsfuldt høj, men den var også tam og falsk, og den narrede ikke mig. Jeg havde hørt latteren før i et andet fængsel på den anden side af jorden. Jeg kendte den godt. Ondskabsfuldhed er en form for fejhed. Ond latter er måden, kujoner græder på, når de ikke er alene, og måden, de sørger på, er at forårsage smerte.

Da jeg sad på hug i køen, gav jeg et spjæt af væmmelse, da jeg opdagede bittesmå insekter, lus, der kravlede i håret på manden foran mig. Jeg havde lagt mærke til, at det havde kløet på mig, lige

siden jeg vågnede. Indtil det øjeblik havde jeg slået det hen som kadmalens bid, det ru tæppe jeg havde sovet på, og de mange sår jeg fik, da jeg løb spidsrod. Jeg så hen i håret på den næste mand. Det var også fyldt med vridende, hvide lus. Så vidste jeg, hvor kløen på min krop og i mit hår stammede fra. Jeg vendte mig for at se på Mahesh. Hans hår var levende af lus. Jeg rodede rundt i mit hår med håndfladen, og der var de – hvide og krabbelignende og for mange til at kunne tælles med et hurtigt blik.

Kropslus. De tæpper, de tvang os til at bruge som sovemadrasser, var inficeret med dem. Pludselig var kløen, jeg følte, en kravlende afskyelighed, og jeg vidste, at de beskidte skadedyr var overalt på min krop. Da mit hoved var barberet, og vi var på vej tilbage til sovesalen, forklarede Mahesh mig om kropslusene, kendt som sheppesh.

'Sheppesh er sgu forfærdelige, broder. De små sataner er overalt. Det er derfor, de tilsynsførende har deres egne tæpper og sover i deres egen ende af rummet. Dér er der ingen sheppesh. Kom nu, se her, Lin, så skal jeg vil vise dig, hvad det er, du skal gøre.'

Han tog T-shirten af og vendte vrangen ud. Han holdt fast i ribborten, tvang den fra hinanden og afslørede sheppeshene, der kravlede inde i sømmen.

'De er skide svære at se, broder, men du har ingen problemer med at mærke dem kravle på dig, yaar? Tag det roligt. De er nemme nok at slå ihjel. Du klemmer bare de små sataner mellem dine tommefingernegle, sådan.'

Jeg iagttog ham, mens han arbejdede sig rundt i kraven på sin T-shirt og dræbte kropslusene en efter en. Han gik videre til sømmene ved ærmerne og derefter endelig til kanten i bunden af blusen. Der var snesevis af lus, og han maste hver enkelt erfarent mellem sine tommelfingernegle.

'Nu er den bluse renset,' sagde han og foldede den omhyggeligt sammen, væk fra sin krop og lagde den på det bare stengulv. 'Ikke flere sheppesh. Bagefter vikler du et håndklæde rundt om dig selv,

sådan, og tager derefter dine bukser af, og så dræber du alle sheppeshene på dine bukser. Når de er renset, lægger du dine bukser sammen med blusen. Så er det kroppens tur – under dine arme, din røv, dine kugler. Og når dit tøj er renset, og din krop er renset, tager du tøjet på igen. Og så vil du være okay, ikke så mange sheppesh førend i aften. Og så vil du få for mange nye sheppesh fra dit tæppe. Og ingen mulighed for at sove uden tæppe, fordi de tilsynsførende vil give dig en hård omgang, hvis du prøver. Du kan ikke undgå det. Og i morgen starter du igen forfra. Det er, hvad vi kalder at dyrke sheppesh, og vi er bønderne på Arthur Road.'

Jeg så rundt på den åbne regn-gennemblødte gårdsplads ved siden af den lange sovesal, hvor 100 mænd havde travlt med at dyrke sheppesh og plukke lusene af deres tøj og dræbe dem systematisk. Nogle mænd var ligeglade. De kløede og rystede sig som hunde og lod lusene formere sig på sig. For mit vedkommende var kropslusenes kløende og kravlende overgreb ved at drive mig til vanvid. Jeg hev skjorten af og undersøgte sømmene i kraven. Skjorten var levende af vridende, gravende og formerende lus. Jeg begyndte at slå dem ihjel en efter en, søm efter søm. Det var et arbejde, der tog flere timer, og jeg praktiserede det med fanatisk ihærdighed hver morgen, jeg var i Arthur Road fængslet, men jeg følte mig aldrig ren. Selv når jeg vidste, at jeg havde slået lusene ihjel og midlertidigt havde gjort mig fri af dem, følte jeg stadig deres vridende, kløende og kravlende afskyelighed på min hud. Og lidt efter lidt, måned efter måned, var skrækken for den krybende befængthed ved at drive mig til vanvid.

Hver eneste dag mellem den tidlige morgentælling og aftenmåltidet gik vi rundt i den store gårdsplads, der stødte op til vores sovesal. Nogle mænd spillede kort eller andre spil. Nogle talte med venner eller prøvede at sove på de stenede stier. Ikke så få mænd sjoskede usikkert omkring på tynde, vaklende ben og talte med sig selv som spjættende sindssyge og tumlede ind i murene, indtil vi blidt drejede dem rundt og sendte dem i en ny retning.

Frokosten i Arthur Road bestod af vandet suppe, øst op i vores flade aluminiumstallerkener. Aftensmåltidet blev serveret klokken halv fem og var en gentagelse af suppen serveret med et enkelt chapatti. Den var lavet af skrællerne og kasserede ender fra forskellige grøntsager – skræller fra rødbeder den ene dag, fra gulerødder den næste dag, fra græskar en tredje dag og så fremdeles. Afskårne kartoffeløjne og stødte dele blev brugt, ligesom den hårde ende af courgetterne, løgenes papiragtige yderskal og den beskidte skræl fra majroer. Vi så aldrig grøntsagsstykker – dem fik vagterne og de tilsynsførende. I vores suppe flød stumper af skræl og stilke rundt i en farveløs, vandet væske. Det store kar, som de tilsynsførende rullede ind på vores gårdsplads ved hvert måltid, indeholdte 150 øste portioner fra køkkenerne. Der var 180 mænd i rummet. For at afhjælpe manglen hældte de tilsynsførende to spande koldt vand ned i karret. Det gjorde de ved hvert måltid med en rituel hovedtælling og en pantomimisk udstråling af inspiration, når de løste problemet ved at hælde vandet i fra spandene. Det slog aldrig fejl, at det fremkaldte en høj latter hos dem.

Klokken seks efter aftenmåltidet talte vagterne os igen og låste os inde i den lange sovesal. Så havde vi to timers tilladelse til at snakke og ryge charras, der var købt af de tilsynsførende. Fanger i Arthur Road fængslet modtog hver måned fire rationeringsmærker, kaldet kuponer. Mænd med adgang til penge kunne også købe kuponer. Nogle mænd havde ruller med flere hundrede kuponer. De brugte dem til at købe te – en kop varm te kostede to kuponer – brød, sukker, marmelade, varm mad, sæbe, barbergrej, cigaretter og tjenester fra mænd, der vaskede tøj eller løste andre tilfældige opgaver. Kuponerne var også valutaen på det sorte marked i fængslet. For seks kuponer kunne man købe en lille bitte goli eller kugle charras. For 50 kunne man købe et skud penicillin. Et par pushere handlede også med heroin for 60 kuponer per fix, men de tilsynsførende var hensynsløse i deres forsøg på at udrydde det. Heroinmisbrug var en af de få kræfter, der var stærk nok til at overvinde skrækken og udfordre de torturerendes autoritet. De fleste mænd var kloge nok til at frygte de tilsynsførendes næsten

ubegrænsede magt og stillede sig tilfreds med den delvist legale charras, og duften af hash drev ofte gennem rummet.

Hver aften samledes mændene i grupper for at synge. Siddende i cirkler på tolv eller flere slog de på deres tallerkener med bunden i vejret, som var de tablatrommer, og sang kærlighedssange fra deres favorit film. De sang om hjertesorg og alle sorgerne ved tab. En særlig højt elsket sang, der startede i én cirkel, blev måske overtaget af en anden gruppe ved næste vers og gik til en tredje og fjerde gruppe, før den gik tilbage til den første. Rundt om hver kreds på 12 eller 15 sangere sad der yderligere 20 eller 30 mænd, som udgjorde koret med klappende hænder og støttende stemmer. De græd åbenlyst, mens de sang, og lo ofte sammen. Og med deres musik hjalp de hinanden med at holde kærligheden i live i deres hjerter, som byen havde svigtet og glemt.

I slutningen af den anden uge i Arthur Road mødte jeg to unge mænd, som skulle løslades inden for en time. Mahesh forsikrede mig om, at de ville viderebringe en besked fra mig. Det var almindelige, uvidende landsbydrenge, der havde besøgt Bombay og var blevet fanget i en opsamlingsrunde af unge arbejdsløse. Efter tre måneder i Arthur Road uden nogen formel sigtelse var de endelig blevet løsladt. På et stykke papir skrev jeg Abdel Khader Khans navn og adresse og en kort besked, der informerede ham om, at jeg var i fængsel. Jeg gav det til mændene og lovede at belønne dem, når jeg blev løsladt. De samlede hænderne i en velsignelse og forlod mig med deres lyse og håbefulde smil.

Senere samme dag kaldte de tilsynsførende vores sovesal sammen, mere hårdhændet end de plejede og tvang os til at sætte os på hug i tætte rækker. Mens vi så på, blev de to unge mænd, som havde prøvet at hjælpe mig, trukket ind i rummet og kastet op mod muren. De var kun delvist ved bevidsthed. De var blevet banket ondskabsfuldt. Blodet dryppede fra deres sår i ansigterne. Deres munde var hævede, og øjnene var banket blå. Et slangeskindsmønster af lathisår dækkede deres bare arme og ben.

’De bæster her prøvede at tage en besked med ud fra fængslet, for en gora,’ brølede den tilsynsførende Big Rahul på hindi. ’Hvem som helst, der prøver at hjælpe goraen, vil få samme tur. Forstået? Nu får de to bæster seks måneder mere i fængslet, i mit rum! Seks måneder! Hvis nogen af jer hjælper ham, får I samme tur.’

De tilsynsførende forlod rummet for at ryge en cigaret, og vi skyndte os hen for at hjælpe mændene. Jeg vaskede og forbandt de værste sår med tøjstrimler. Mahesh hjalp mig, og da vi var færdige, tog han mig med udenfor for at ryge en beedie.

’Det er ikke din skyld, Lin,’ sagde han og så ud over gården, hvor mændene gik, sad eller pillede lus ud af deres tøj.

’Selvfølgelig er det min skyld.’

’Nej, det er ikke,’ sagde han medfølende. ’Det er stedets, Arthur Roads. Sådan er det, det sker hver dag. Det er ikke din skyld, broder, og det er ikke min. Men nu er det faktisk blevet et problem for dig. Ingen vil hjælpe dig nu – ligesom i fængslet i Colaba. Jeg ved ikke, hvor længe du skal være her. Kan du se gamle Pandu derovre? Han har været i det her rum i tre år nu og er stadig ikke blevet stillet for en domstol. Ajay har været her lidt over et år. Santosh har været to år i det her rum, uden nogen anklage, og han ved ikke, hvornår han skal for retten. Jeg … jeg ved ikke, hvor lang tid du skal være i det her rum. Og undskyld broder, men ingen vil hjælpe dig nu.’

Ugerne gik, og Mahesh fik ret – ingen risikerede de tilsynsførendes vrede ved at hjælpe mig. Mænd blev løsladt fra rummet hver uge, og jeg nærmede mig så mange af dem, som jeg kunne og så forsigtigt som muligt, men ingen ville hjælpe. Min situation var ved at blive desperat. Efter to måneder i fængslet gættede jeg på, at jeg havde tabt omkring 12 kilo. Jeg så tynd ud. Min krop var dækket med små, betændte sår fra de natlige kadmals bid. Der var mærker efter slagene fra de tilsynsførendes spanskrør på mine arme og ben, min ryg, mit ansigt og skaldede, barberede hoved. Og hele tiden, hvert minut, hver eneste dag og nat, bekymrede det mig, om rapporten med mine fingeraftryk ville afsløre, hvem jeg egentlig var. Næsten hver nat blev bekymringen til et svedende mareridt om dommen på

de ti år, jeg var flygtet fra i Australien. Bekymringen slog sig ned i mit bryst, klemte mit hjerte og hævede sig ofte til en grotesk pine, og jeg følte, jeg var ved at blive kvalt af det. Skyld er knivens skæfte, som vi bruger på os selv, og kærlighed er ofte knivsbladet, men det er bekymring, der holder kniven skarp, og bekymring, der får ram på de fleste af os til sidst.

Frustrationen, frygten, bekymringen og smerten nåede endelig sit højdepunkt, da Big Rahul, den tilsynsførende der havde valgt at fokusere på mig, med al det had og den elendighed, han havde lidt i sine 12 år i fængslet, slog mig en gang for meget. Jeg sad i nærheden af indgangen til den tomme sovesal og forsøgte at skrive en kort historie, der var dukket op og havde udviklet sig i mine tanker over de sidste par uger. Jeg havde gentaget historiens sætninger, linje efter linje og dag efter dag, mens jeg lavede dem. Det var en form for meditation, der holdt mig normal. Da jeg den morgen havde nasset mig til en stump blyant og et lille bundt kasseret sukkerrationspapir, følte jeg mig klar til endelig at skrive linjerne på første side. I et stille øjeblik efter at have dyrket mine sheppesh begyndte jeg at skrive. Med al den list, som skadefryd frembringer, selv for den smældfede og klodsede Rahul, krøb han op bag mig og knaldede sin lathi ned på min venstre overarm med en knogleraslende kraft. Hans afstraffelseskæp var spaltet i enden, og den flænsede min hud på armen, langs hele musklen, næsten fra skulder til albue. Blodet sprang fra det dybe snit og fløð ud over fingrene, som jeg pressede mod såret.

Jeg sprang op, rød i hovedet af raseri. Jeg rakte til Rahuls overraskelse hurtigt ud og snuppede stokken fra hans hånd. Ved at gå frem imod ham tvang jeg ham flere skridt baglæns ind i det tomme rum. Der var et vindue med tremmer ved siden af mig. Jeg smed kæppen ud gennem tremmerne. Rahul spærrede øjnene op af frygt og forbavselse. Det var det sidste, han havde ventet. Han fumlede efter fløjten ved sit bryst. Jeg sparkede et cirkelflyvespark. Det havde han heller ikke forventet. Min fodballe ramte ham i ansigtet mellem næsen og munden. Han snublede flere skridt baglæns. Gadeslagsmålsregel nummer et: Stå godt fast på jorden

og gå aldrig tilbage, medmindre du forbereder et modangreb. Jeg fulgte efter ham, skubbede ham, så han gik baglæns, og slog ham med en byge af under- og overhåndsslag. Han sænkede hovedet og beskyttede sig med hænderne. Gadeslagsmålsregel nummer to: Sænk aldrig hovedet. Idet jeg sigtede efter, at slagene skulle give størst mulig skade, slog jeg ham direkte på øret, på tindingen og på halsen. Han var større end mig og mindst lige så stærk, men han var ikke en fighter. Han knækkede sammen og faldt ned på knæene, rullede om på siden og bad om nåde.

Jeg så op og så de andre tilsynsførende komme løbende hen imod mig ude fra gårdspladsen. Mens jeg bakkede op i et hjørne af rummet, stillede jeg mig i karatepositur og ventede på dem. De løb hen imod mig. En af dem var hurtigere end de andre. Han stormede inden for rækkevidde. Jeg sparkede hurtigt ud. Min fod ramte ham mellem benene med al den styrke, jeg havde. Jeg sparkede ham tre gange, før han ramte jorden. Hans ansigt var blodigt. Blodet blev smurt ud på det polerede stengulv, da han kravlede væk fra mig. Resten af dem stoppede op. De stod i en halvcirkel rundt om mig, forskrækkede og forvirrede med deres stokke løftet op i luften.

’Kom bare an!’ råbte jeg på hindi. ’Hvad kan I gøre ved mig? Kan I gøre det værre end det?’

Jeg slog mit eget ansigt hårdt og slog det igen, så det fik blodet til at flyde fra læberne. Jeg slog min højre hånd ned i blodet på min sårede arm og smurte det ud på min pande. Gadeslagsmålsregel nummer tre: Vær altid mere vanvittig end de andre fyre.

’Kan I gøre det værre end det?’ råbte jeg og slog over i marathi. ’Tror I, at jeg er bange for det? Kom bare an! Jeg vil det her! Jeg vil have, I skal få mig ud af det her hjørne! I skal nok få mig, I skal nok få mig, men en af jer, der står her vil miste et øje. En af jer. Jeg vil rive en eller andens øje ud med mine fingre og æde det! Så kom an! Lad os komme i gang! Og skynd jer, for jeg er ved Gud pissesulten!’

De tøvede og trak sig tilbage i en klump for at diskutere situationen. Jeg holdt øje med dem med hver muskel i min krop så spændt og stram som en leopards på spring for at dræbe. Efter et halvt minut

med højlydt hvisken havde de tilsynsførende taget en beslutning. De trak sig yderligere tilbage, og et par stykker af dem løb ud af rummet. Jeg troede, de løb efter vagterne, men de kom tilbage i løbet af få sekunder med ti fanger fra mit rum. De befalede mændene at sætte sig på jorden med ansigtet rettet mod mig, og så begyndte de at slå dem. Kæppene hævede sig og sank hurtigt. Mændene hylede ynkeligt. Slagene ophørte efter et minut, og de sendte de ti mænd væk. I løbet af få sekunder var de erstattet med ti nye.

'Kom ud af det hjørne nu!' befalede en af de tilsynsførende.

Jeg så på mændene, der sad på jorden og tilbage på den tilsynsførende. Jeg rystede på hovedet. Den tilsynsførende gav sin befaling, og den anden gruppe på ti mænd blev slået med bambusstokke. Deres skrig rejste sig i gennemborende ekkoer og kredsede rundt om os i stenrummet som en flok skræmte fugle.

'Kom ud af det hjørne!' råbte den tilsynsførende.

'Nej.'

'Aur dass!' skreg han. Hent ti mere!

Den næste gruppe af ti bange mænd blev samlet foran mig. De tilsynsførende løftede deres stokke. Mahesh var i den tredje gruppe. En af de to mænd, som havde fået tæsk og en ekstra dom på seks måneder for at prøve at hjælpe mig, var også i klumpen af de ti mænd. De så på mig. De var stille, men deres øjne bønfaldt mig.

Jeg tog hænderne ned og gik et skridt frem, ud af hjørnet. De tilsynsførende skyndte sig hen til mig og greb mig med seks par hænder. De skubbede og trak mig hen til en af stålportene med tremmer og tvang mig om på ryggen, med det øverste af hovedet hvilende mod ståltremmerne. De havde flere håndjern i et aflåst skab i deres ende af rummet. Med to af de antikke jernanordninger lænkede de mine udstrakte arme til tremmerne på niveau med mit hoved. De brugte kokosfiberreb til at binde mine ben sammen ved anklerne.

Big Rahul knælede ned ved siden af mig og holdt sit hoved tæt hen til mit. Anstrengelsen ved at knæle og bøje sig og styre sit uhyrlige had fik ham til at svede og hive efter vejret. Han havde sår ved munden, og næsen var hævet. Jeg vidste, at hans hoved ville være ømt nogle dage efter slaget, jeg havde givet ham på øret og tindingen. Han smilede. Man kan aldrig sige, hvor meget ondskab der er i en mand, før man har set ham smile. Jeg huskede pludselig en bemærkning, Lettie havde sagt om Maurizio. Hvis babyer havde vinger, sagde hun, ville han være den type, der hev dem af. Jeg begyndte at grine. Hjælpeløs med mine arme udstrakt og lænket lo jeg. Big Rahul så bistert på mig. Hans slaplæbede, idiotiske forvirring fik mig til at grine desto mere.

Afstraffelsen begyndte. Big Rahul udmattede sig i et rasende angreb, der koncentrerede sig om mit ansigt og mine kønsorganer. Når han ikke kunne løfte stokken mere og gispede efter vejret, overtog de andre tilsynsførende og fortsatte angrebet. De hamrede løs på mig med bambuslathierne i 20 minutter eller mere. Så tog de en rygepause. Jeg var iført shorts og undertrøje og intet andet. Spanskrørene havde skåret sig ind i mig, flået min hud, skåret og revet den op fra fodsålerne til toppen af hovedet.

Efter de havde røget, genoptog de afstraffelsen. På et tidspunkt hørte jeg fra samtalen rundt om mig, at en anden gruppe tilsynsførende fra et andet rum var kommet. De nye mænd med friske kræfter piskede løs på min krop. Deres raseri var nådesløst. Da de var færdige, startede en tredje gruppe tilsynsførendes vilde angreb. Så kom der en fjerde gruppe. Og så igen den første gruppe fra mit eget rum, der knaldede og piskede deres stokke ned på mig med morderisk brutalitet. Klokken var halv elleve om morgenen, da pryglene begyndte. De fortsatte til klokken otte om aftenen.

'Åben din mund.'

'Hvad?'

'Åben din mund!' forlangte en stemme. Jeg kunne ikke åbne mine øjne, fordi mine øjenlåg var klistret sammen af indtørret blod. Stemmen var vedholdende, men venlig og kom bagfra, fra den

anden side af tremmerne. 'Du skal tage din medicin, sir! Du skal tage din medicin!'

Jeg mærkede en flaskehals blive presset mod min mund og tænder. Vand flød ned ad mit ansigt. Mine arme var stadig strakt ud til siden og lænket til tremmerne. Mine læber skilte sig, og vand flød ind i min mund. Jeg sank det hurtigt, slubrede og spruttede. Hænder holdt mit hoved, og jeg mærkede to piller blive puttet ind i min mund, skubbet af nogle fingre. Vandflasken kom tilbage, og jeg drak og hostede vand op gennem min næse.

'Dine mandraxpiller, sir,' sagde vagten. 'Du kommer til at sove nu.'

Svævende på ryggen med udstrakte arme var min krop slået og skåret så omfattende, at ingen af dens dele slap for smerten. Det var ikke muligt at vurdere eller bedømme smerten, for den var overalt. Mine øjne var forseglede. Min mund smagte blod og vand. Jeg gled ind i søvnen på en sø af klistrede, ufølsomme sten. Det kor af stemmer jeg hørte, var mit eget kor af skrig og råb, af smerte jeg holdt indenfor og ikke gav dem eller ville give dem.

De vækkede mig ved daggry ved at kaste en spand vand på mig. Tusinde skrigende sår vågnede på samme tid. De tillod Mahesh at vaske mine øjne med et fugtigt håndklæde. Da jeg kunne åbne dem og se, låste de håndjernene op og løftede mig i mine stive arme og førte mig ud af rummet. Vi marcherede gennem tomme gårdspladser og ulasteligt fejede gangstier, der gik langs geometrisk perfekte blomsterbede. Til sidst stoppede vi foran en af de overordnede fængselsfunktionærer. Han var en mand i 50'erne. Hans grå hår og overskæg var tætklippet rundt om hans fine, næsten feminine ansigtstræk. Han var klædt i pyjamas og en silkebrokade morgenkåbe. I midten af den øde gårdsplads sad han på en detaljeret udskåret stol med høj ryg, lidt ligesom en biskops stol. Vagter stod ved siden af og bag ham.

'Det her er ikke lige måden, jeg kan lide at begynde mine søndage på, min kære ven,' sagde han og dækkede sin gabende mund med en hånd med ringe på. 'Hvad fanden tror du, at du har gang i?'

Hans engelsk var den nøje og afrundede version af det sprog, som blev lært på gode, indiske skoler. Jeg vidste på baggrund af de få sætninger og måden han udtalte dem på, at hans uddannelse var en efterkolonitids uddannelse parallel til min egen. Min mor, der var fattig og hårdt arbejdende hver dag i sit liv, havde tjent pengene for at kunne sende mig på en skole nøjagtig som hans. Under andre forhold ville vi måske have diskuteret Shakespeare eller Schiller eller Bulfinchs Mytologi. Det vidste jeg om ham ud fra de to sætninger. Hvad vidste han om mig?

'Taler ikke, hva'? Hvad er der? Har mine mænd banket dig? Har de tilsynsførende gjort noget ved dig?'

Jeg stirrede på ham i tavshed. I den gamle skole i australske fængsler falder man ikke nogen i ryggen – eller meddeler om – nogen. Ikke engang skruebrækkerne. Ikke engang dømte tilsynsførende. Man sladrer aldrig om nogen, uanset hvad.

'Kom nu, har de tilsynsførende banket dig?'

Stilheden, der fulgte hans spørgsmål, blev pludselig forstyrret af morgensangen fra mynah fuglene. Solen var stået hel op over horisonten, og gyldent lys strømmede gennem den fugtige luft og spredte duggen. Jeg kunne mærke morgenbrisen på hvert eneste af de tusinde sår, der strakte og revnede det størknede blod, hver gang jeg bevægede mig. Med min mund fast lukket indåndede jeg morgenluften fra den by, jeg elskede af hele mit hjerte.

'Slår I ham?' spurgte han en af de tilsynsførende på marathi.

'Selvfølgelig, sir!' svarede manden tydeligvis overrasket. 'Du bad os om at banke ham.'

'Jeg sagde ikke, at I skulle dræbe ham, din idiot! Se på ham! Det ser ud, som om hans hud er væk.'

Funktionæren undersøgte sit guldarmbåndsur et øjeblik og sukkede irriteret og højlydt.

'Tja, okay. Det er din afstraffelse. Du vil få lænker på dine ben. Du må lære ikke at slå de tilsynsførende. Du må tage ved lære. Og fra

nu af og indtil videre vil du kun få halv madration. Fjern ham.'

Jeg forblev tavs, og de førte mig tilbage til rummet. Jeg kendte øvelsen. Jeg havde på den hårde måde lært, at det er klogt at forholde sig tavs, når fængselsautoriteterne misbruger deres magt. Alt, hvad man gør, gør dem rasende, og alt, hvad man siger, gør det værre. Despotisme foragter ikke noget mere end dets ofres retfærdighed.

Ham, der satte lænkerne på, var en munter, midaldrende mand på niende år af en 17 års dom for dobbeltmord. Han dræbte sin kone og sin bedste ven, da de lå sovende sammen, og meldte sig selv på den lokale politistation.

'Det var fredfyldt,' fortalte ham mig på engelsk, da han klappede en jernring sammen om min ankel med en knasende tang. 'De døde i deres søvn. Ja, man kan sige, at han døde i sin søvn. Da øksen ramte hende, var hun vågen, en lille smule vågen, men ikke længe.'

Da ankellænkerne passede, løftede han tværkæden, som ville få mig til at humpe. I midten af lænken var der ét bredere led i form af en ring. Han gav mig en lang strimmel groft stof og viste mig, hvordan jeg skulle tråde strimlen gennem ringen og fastgøre den til stoffet rundt om min talje. På den måde hang ringen i stofstrimlen midt mellem benene, til lidt under knæene, og jeg undgik, at lænken skulle slæbes hen ad jorden.

'De fortalte mig, du ved, at om kun to år er jeg tilsynsførende,' informerede han mig og sendte et blink og et bredt smil, mens han pakkede sit værktøj sammen.

'Du skal ikke bekymre dig. Når det sker om to år, så skal jeg nok passe på dig. Du er min meget gode, engelske ven, ikke? Intet problem.'

Lænken begrænsede mine lange skridt til små. At gå med lidt hurtigere skridt krævede en slæbende hoftesvingsgangart. Der var to andre mænd i mit rum med jernlænker og ved at studere deres bevægelser, lærte jeg gradvist teknikken. Inden for få dage gik jeg ubevidst på den rullende, danseagtige måde, som de gjorde. Faktisk

opdagede jeg gradvist ved at studere og efterligne dem, at der lå mere end nødvendighed i deres sjoskende danse. De prøvede at lægge elegance i deres bevægelser, tillægge noget smukt i de glidende, vævende skridt for at mildne nedværdigelsen fra kæden. Selv der opdagede jeg, at mennesket kan finde en kunstnerisk udfoldelse.

Men det var en frygtelig ydmygelse. Det værste, som folk gør imod os, får os altid til at skamme os. De værste ting, som folk gør, rammer altid den del af os, som gerne vil elske verden. Og en lille del af den skam, vi føler, når vi bliver krænket, er skammen over at være menneske.

Jeg lærte at gå med lænkerne, men de halve madrationer satte sine spor, og jeg tabte mig støt – så meget som 15 kilo på en måned gætter jeg på. Jeg levede af et stykke chapattibrød på størrelse med en håndflade og en underkop vandet suppe hver dag. Min krop var tynd og syntes at blive svagere for hver time. Nogle prøvede at hjælpe mig med smuglet mad. De fik bank på grund af det, men de prøvede stadig. Jeg afslog deres tilbud om hjælp efter nogen tid, fordi den skyld jeg følte, når de fik tæsk på mine vegne, slog mig ihjel lige så sikkert som underernæringen.

De mange hundredvis af små og store skrammer jeg havde fået den dag og nat, jeg blev banket, fremkaldte pinefuld smerte. De fleste af dem var inficerede, og nogle af dem var hævede med gul betændelse. Jeg forsøgte at vaske dem med ormeinficeret vand, men det gjorde dem ikke rene. Biddene fra kadmallerne blev større hver nat. Der var hundredvis af bid, og mange af dem blev også til inficerede, blødende sår. Kropslusene sværmede på mig. Jeg fulgte den daglige slagterutine af de beskidte, snoende, kravlende skadedyr, men de var tiltrukket af sårene og skrammerne på min krop. Jeg vågnede med dem sugende og formerende sig på mig i de varme, fugtige sår.

Tæskene stoppede dog efter mit møde med fængselsfunktionæren den søndag morgen. Big Rahul slog mig stadig hårdt en gang imellem, og nogle af de andre tilsynsførende slog mig fra tid til

anden, men det var vanemæssige bevægelser, og der blev ikke slået til.

Så en dag da jeg lå på siden og samlede energi og så fuglene hakke efter krummer på gårdspladsen ved siden af vores sovesal, blev jeg angrebet af en stærk mand, der hoppede op på mig og klemte min hals med begge hænder.

'Mukul! Mukul, min lillebror!' knurrede han på hindi. 'Mukul! Den unge mand du bed i ansigtet! Min bror!'

Han kunne have været mandens tvilling. Han var høj og kraftig. Jeg genkendte ansigtet, og med det samme jeg hørte ordene, huskede jeg manden, der havde prøvet at tage min aluminiumstallerken i Colaba fængslet. Jeg havde mistet for meget vægt. Jeg var for svag på grund af sult og feber. Presset fra hans krop knuste mig, og hans hænder klemte luften ud af min hals. Han var ved at tage livet af mig.

Gadeslagsmålsregel nummer fire: Hav altid noget i reserve. Min sidste energi eksploderede i et stød med armen. Jeg tvang armen ned mellem vores kroppe, greb fat om hans nosser, klemte og drejede dem med al den styrke, jeg havde. Hans øjne og mund åbnede sig i et gurglende skrig, og han prøvede at rulle af mig mod venstre. Jeg rullede med. Han klemte sine ben sammen og trak knæene op, men min højre hånd ville ikke opgive det knusende greb. Jeg borede fingrene på min anden hånd ned i den bløde hud over hans kraveben. Ved at lukke mine fingre og tommeltot rundt om kravebenet, brugte jeg det som et håndtag på en vægtstang og nikkede ham en skalle. Jeg ramte ham seks gange, ti gange. Jeg kunne mærke hans tænder lave en flænge i min pande, mærke hans næse brække, mærke hans styrke sive ud af ham sammen med hans blod, mærke kravebenet blive vredet om og revet af led. Jeg blev ved med at ramme ham med hovedstød. Vi blev begge smurt ind i blod, og han blev svagere, men ville ikke ligge stille. Jeg blev ved med at slå ham.

Jeg ville måske have fortsat med at slå ham til døde med mit hoved som et stumpt redskab, men de tilsynsførende trak mig væk fra ham og tilbage til porten. Lænkerne blev igen spændt fast om mine

håndled, men de havde skiftet taktik og spændte mig fast til porten med ansigtet nedad mod stengulvet. Hårdhændet rev de min tynde skjorte af. Bambuskæppene blev løftet og faldt med nyt raseri. De tilsynsførende stod bag mandens angreb på mig – det var arrangeret, og de indrømmede det under en af pauserne, mens de hvilede armene. De ville have haft manden til at banke mig bevidstløs, måske endda dræbe mig. Han havde det perfekte motiv, trods alt. De havde ladet ham komme ind i rummet, og de havde godkendt hans hævnangreb. Men det virkede ikke. Jeg havde banket deres mand. Og de var rasende over, at deres plan var gået i fisk. Så tæskene fortsatte i timevis med ryge-, chai- og snackpauser og private fremvisninger af min blodige krop for udvalgte gæster fra andre dele af fængslet.

Til sidst løsnede de mig fra porten. Jeg lyttede med ørerne fulde af blod, mens de skændtes om, hvad de skulle gøre ved mig. Tæskene, som de havde tildelt mig efter slåskampen, var så voldsomme og blodige, at de tilsynsførende blev bekymrede. De var gået for vidt, og de vidste det. De kunne ikke rapportere nogle af delene til fængselsfunktionærerne. De besluttede sig for ikke at sige noget, og de befalede en af deres lakajer at vaske min flåede og skårede krop med sæbe. Forståeligt nok beklagede manden sig over den afskyelige opgave. En byge af slag fremmede forståelsen, og han gjorde sig umage med jobbet med nogen grundighed. Jeg skyldte både ham og på forunderlig vis også manden, der havde prøvet at dræbe mig, mit liv. Uden angrebet og deres efterfølgende rasende tortur ville de tilsynsførende ikke have tilladt en sæbe- og varmtvandsvask – det var første og eneste gang jeg fik en i fængslet. Og jeg er sikker på, at sæbevasken reddede mit liv, fordi de mange sår og læsioner på min krop var blevet så betændte, at jeg konstant havde feber, og forgiftningen var ved at slå mig ihjel. Jeg var for svag til at røre mig. Manden, som vaskede mig – jeg fik aldrig at vide, hvad han hed – gav mine sår, skrammer og ømme bylder så lindrende trøst med sæbevand og en blød vaskeklud, at tårer af lettelse strømmede ned ad mine kinder og blandede sig med mit blod på stengulvet.

Feberen faldt til en snurrende skælven, men jeg sultede stadig og blev tyndere for hver dag. Og hver dag mæskede de tilsynsførende sig med tre gode måltider i deres ende af rummet. Et dusin mænd arbejdede som deres lakajer. De vaskede tøj og tæpper, skrubbede gulvene, gjorde spiseområdet klar, ryddede op efter hvert måltid, og når en af de tilsynsførende fik nykker, gav de fod-, ryg- eller nakkemassage. De blev belønnet med færre tæsk end resten af os, et par beedie cigaretter og madrester fra hvert måltid. Siddende rundt om et rent lagen på stengulvet dykkede de tilsynsførende ned i de mange retter, deres måltid bestod af ris, dhal, chutney, friske roti, fisk, gryderetter med kød, kylling og søde desserter. Mens de højlydt spiste, kastede de rester af kylling, brød eller frugt ud til de omkringsiddende lakajer, der sad på deres bagdel med abelignende underdanighed og ventede med udstående øjne og savlende munde.

Duften af maden var en uhyrlig plage. Ingen mad havde nogensinde duftet så godt, og mens jeg langsomt sultede, repræsenterede duften fra deres mad hele den verden, jeg havde mistet. Big Rahul fandt en ubarmhjertig glæde ved at tilbyde mig mad ved hvert måltid. Han holdt et kyllingelår ud og vinkede med det i luften og lod, som om han ville kaste, lokkede mig med øjnene og løftede øjenbryn og inviterede mig til at blive en af hans hunde. En gang imellem kastede han et lår eller en sød kage hen imod mig og advarede de ventende lakajer om at lade det ligge til mig, goraen, og opfordrede mig til at hente det. Når jeg ikke reagerede eller ikke ville reagere, gav han signal til lakajerne og lo en ondskabsfuld, tam latter, når mændene skyndte sig hen og sloges om det.

Jeg kunne ikke få mig selv til at kravle hen over gulvet og acceptere maden, skønt jeg blev svagere for hver dag, for hver time. Efterhånden steg min temperatur igen, så mine øjne brændte af feber dag og nat. Jeg besøgte toilettet humpende eller kravlende på knæ, når feberen forkrøblede mig, men besøgene blev mindre hyppige. Min urin var mørk, orangefarvet. Underernæring berøvede min krop for energi, og selv den simpleste bevægelse – at vende sig fra den ene side til den anden eller at sidde oprejst – krævede så

meget af den dyrebare, begrænsede ressource, at jeg overvejede det længe, før jeg gjorde det. Jeg lå ubevægelig det meste af dagen og natten. Jeg prøvede stadig at fjerne kropslusene og prøvede stadig at vaske mig. Men disse enkle opgaver efterlod mig miserabel og forpustet. Min puls var unaturlig hurtig, selv når jeg lå ned, og mit åndedræt kom i små stød ofte ledsaget af svag, ufrivillig stønnen. Jeg var ved at dø af sult og lærte, at det var en af de ondeste måder at dræbe en mand på. Jeg vidste, at Big Rahuls rester ville redde mig, men jeg kunne ikke kravle hen i den anden ende af rummet til udkanten af hans festmåltid. Samtidig kunne jeg heller ikke se væk, og hvert måltid, hvor han åd som et svin, blev overværet af mine døende øjne.

Jeg drev ofte væk i febervildelse til min familie og de venner, jeg havde kendt og mistet for altid i Australien. Jeg tænkte også på Khaderbhai, Abdullah, Qasim Ali, Johnny Cigar, Raju, Vikram, Lettie, Ulla, Kavita og Didier. Jeg tænkte på Prabaker og ønskede, at jeg kunne fortælle ham, hvor meget jeg elskede hans ærlige, optimistiske, stolte og generøse hjerte. Og før eller siden faldt mine tanker altid på Karla, hver dag, hver nat, hver time talte jeg med mine brændende øjne.

Og det virkede, som om Karla reddede mig i min drømmende tanker. Jeg tænkte netop på hende, da stærke arme løftede mig, lænkerne faldt af mine sårede ankler, og vagterne førte mig hen til fængselsfunktionærernes kontor. Jeg tænkte på hende.

Vagterne bankede på. Da der blev svaret, åbnede de døren. De ventede udenfor, da jeg gik ind. I det lille kontor så jeg tre mænd – fængselsfunktionæren med det korte, grå hår, en civilklædt politibetjent og Vikram Patel – siddende rundt om et metalskrivebord.

'Åh, fuck!' råbte Vikram. 'Åh mand, du ser … du ser ud ad helvede til! Åh, fuck! Åh, fuck! Hvad har I gjort ved denne fyr?'

Funktionæren og betjenten udvekslede neutrale blikke, men svarede ikke.

’Sæt dig ned,’ kommanderede fængselsfunktionæren. Jeg blev stående på svækkede ben. ’Sæt dig venligst ned.’

Jeg satte mig og gloede på Vikram med mundlam forbløffelse. Den flade, sorte hat, der hang på hans ryg med en snor om halsen, og hans sorte vest, skjorte og mønstrede flamencobukser virkede vildt eksotiske og var alligevel det mest beroligende, bekendte kostume, jeg kunne forestille mig. Jeg begyndte at miste fokuseringen i de detaljerede hvirvler og snirkler på hans broderede vest, og jeg trak mit blik tilbage på hans ansigt. Ansigtet rynkede og fortrak sig, mens han stirrede på mig. Jeg havde ikke set mig i et spejl i fire måneder. Vikrams grimasser gav mig en ret god fornemmelse af, hvor nær døden, han troede, jeg var. Han rakte mig den sorte skjorte med lassofigurerne, som han havde taget af for at give mig i regnen for fire måneder siden.

’Jeg tog … jeg tog din skjorte med …’ sagde han usikkert.

’Hvad … hvad laver du her?’

’En ven sendte mig,’ svarede han. ’En af dine meget gode venner. Åh, fuck, Lin. Du ser ud, som om hundene har tygget i dig. Jeg vil ikke have dig til at flippe ud eller sådan noget, men du ligner en, de har gravet op, efter at de havde dræbt dig, for helvede mand. Bare tag det roligt. Jeg er her. Jeg skal nok få dig ud af det her lortested.’

Funktionæren hostede og opfattede det som sit startsignal og lavede en bevægelse hen mod betjenten. Betjenten sendte udspillet tilbage til ham, og han henvendte sig til Vikram med den form for smil, der får den bløde hud til at knibe sig sammen rundt om øjnene.

’10.000,’ sagde han. ’Amerikanske dollars, selvfølgelig.’

’10-fucking-1000?’ eksploderede Vikram. ’Er du skør? Jeg kan købe 50 fyre ud af det her sted for 10.000. Til helvede med det.’

’10.000,’ gentog funktionæren med den ro og autoritet, der tilhørte en mand, der vidste, at han som den eneste havde medbragt en pistol til et knivslagsmål. Han hvilede hænderne fladt på metalbordet og rullede en gang med fingrene i en lille, mexicansk bølge.

’Under ingen omstændigheder. Array, kig lige på fyren. Hvad giver I mig, yaar? I har sgu ødelagt den fyr. Tror I, at han er 10.000 værd i den tilstand?’

Betjenten tog en sagsmappe frem fra en tynd dokumentmappe af vinyl og smed den over bordet til Vikram. Sagsmappen indeholdte et enkelt stykke papir. Vikram læste det hurtigt, pressede sine læber udad og spærrede øjnene op med et udtryk af imponeret forbavselse.

’Er det dig?’ spurgte han mig. ’Flygtede du fra et fængsel i Australien?’

Jeg stirrede roligt på ham uden at blinke med mine feberøjne. Jeg svarede ikke.

’Hvor mange mennesker ved det her?’ spurgte han den civilklædte betjent.

’Ikke ret mange,’ svarede betjenten på engelsk. ’Men nok til at der er behov for 10.000 til at holde den information fortrolig.’

’Sådan noget lort,’ sukkede Vikram. ’Der røg min gode handel. Pis og lort. Jeg har pengene om en halv time. Vask ham og gør ham klar.’

’Der er noget andet,’ afbrød jeg, og de vendte sig om for at se på mig. ’Der er to mænd. I min sovesal. De prøvede at hjælpe mig, og de tilsynsførende eller vagterne gav dem yderligere seks måneder. Men de har afsonet deres tid. Jeg vil have, de skal gå ud gennem porten med mig.’

Betjenten gav fængselsfunktionæren et spørgende udtryk. Han reagerede ved at vinke affærdigende med sin hånd og nikkede i enighed. Sagen var en ren bagatel. Mændene ville blive løsladt.

’Og der er en anden fyr,’ sagde jeg lige ud. ’Hans navn er Mahesh Malhotra. Han kan ikke skaffe penge til sin kaution. Det er ikke meget, et par tusinde rupier. Jeg vil have, I tillader, at Vikram betaler hans kaution. Jeg vil have, at han skal gå ud sammen med mig.’

De to mænd løftede deres håndflader og udvekslede forvirrede, identiske udtryk. Skæbnen for sådan en fattig og ubetydelig mand krænkede ikke deres materielle ambitioner eller deres åndelige desillusioner. De vendte sig mod Vikram. Fængselsfunktionæren stødte kæben frem, som om han sagde, Han er sindssyg, men hvis det er, hvad han ønsker …

Vikram rejste sig for at gå, men jeg løftede hånden, og han satte sig hurtigt ned igen.

’Og der er en anden én,’ sagde jeg.

Betjenten lo højt.

’Aur ek?’ spruttede han gennem sin latter. En til?

’Han er afrikaner. Han er i den afrikanske lejr. Hans navn er Raheem. De brækkede begge hans arme. Jeg ved ikke, om han er død eller levende. Hvis han lever, vil jeg også have ham.’

Betjenten vendte sig om mod fængselsfunktionæren, trak på skuldrene og løftede håndfladen for at stille et spørgsmål.

’Jeg kender sagen,’ sagde fængselsfunktionæren og vippede med hovedet. ’Det er … en politisag. Fyren havde en skamløs affære med en politiinspektørs kone. Inspektøren fik helt rigtigt arrangeret, at han røg herind. Og med det samme han kom herind, overfaldt det udyr en af mine tilsynsførende. Det er fuldstændig umuligt.’

Der var derefter stille et øjeblik, mens ordet umuligt svirrede i rummet som røg fra en billig cigar.

’4.000,’ sagde betjenten.

’Rupier?’ spurgte Vikram.

’Dollars,’ lo betjenten. ‘Amerikanske dollars. 4.000 ekstra. 2.000 til os og vores kolleger og 2.000 til inspektøren, som er gift med tøjten.’

’Er der mere, Lin?’ mumlede Vikram alvorligt. ’Jeg spørger bare, fordi vi er ligesom ved at samle sammen til en grupperabat, ikke.’

Jeg gloede tilbage på ham. Feberen sved i mine øjne, og den indsats det tog mig at sidde oprejst i stolen, fik mig til at svede og ryste. Han rakte ud og lænede sig over mod mig, så hans hænder hvilede på mine bare knæ. Jeg fik tanken, at nogle af kropslusene måske krøb fra mine ben over på hans hænder, men jeg kunne ikke børste den beroligende berøring til side.

'Det skal nok gå. Vær ikke bekymret. Jeg er snart tilbage. Vi skal fandeme nok få dig ud herfra inden for en time. Det lover jeg. Jeg kommer tilbage med to taxier til os og dine venner.'

'Tag tre taxier med,' svarede jeg med en stemme, der lød, som om den kom fra et nyt, mørkt, dybt sted, der var ved at åbne sig, da jeg var begyndt at acceptere, at jeg måske ville blive løsladt.

'En taxi til dig og to til mig og vennerne,' sagde jeg. 'Fordi … kropslus.'

'Okay,' krympede han sig. 'Tre taxier. Det siger vi.'

En halv time senere sad jeg sammen med Raheem på bagsædet af en sort-og-gul Fiat taxi og kørte gennem byens tektoniske skue og fodgængeroptog. Raheem havde tydeligvis modtaget nogen behandling – hans arme var indbundet i gipsbandage – men han var tynd og syg, og rædsel slukkede lyset i hans øjne. Jeg fik kvalme bare af at se ind i de øjne. Han sagde ikke et ord ud over, hvor han gerne ville sættes af. Han græd sagte og stille, da vi satte ham af ved en restaurant, som Hassaan Obikwa ejede i Dongri.

Da vi kørte videre, blev chaufføren ved med at stirre på mit udmagrede, udsultede, forslåede ansigt i sit bakspejl. Til sidst spurgte jeg ham på hård hverdagshindi, om han havde nogle indiske filmsange i sin taxi. Chokeret svarede han, at det havde han. Jeg nævnte en af mine favoritter, og han fandt den og skruede op for fuld styrke, mens vi brummede og dyttede vores vej gennem trafikken. Det var en sang, som fangerne i det lange rum havde ladet gå videre fra gruppe til gruppe. De sang den næsten hver nat. Jeg sang med, mens taxien tog mig tilbage til min bys lugt, farve og lyd. Chaufføren sang også med og kiggede ofte i spejlet. Ingen af os lyver eller

vogter over vores hemmeligheder, når vi synger, og Indien er en nation af sangere, som holder mest af den form for sang, vi bruger, når det ikke er nok at græde.

Sangen steg stadig i mig, da jeg kastede mit tøj i en affaldspose og stod under en kraftig strøm af varmt vand i Vikrams bad. Jeg hældte en hel flaske Dettol desinfektionsmiddel over mit hoved og skrubbede det ind i min hud med en hård neglebørste. Tusinde sår, bid og flænger skreg, men mine tanker var hos Karla. Vikram havde fortalt mig, at hun havde forladt byen for to dage siden. Det virkede ikke, som om nogen vidste, hvor hun var taget hen. Hvordan finder jeg hende? Hvor er hun? Hader hun mig nu? Tror hun, at jeg droppede hende efter, at vi havde elsket? Kunne hun tro det om mig? Jeg bliver nødt til at blive i Bombay – hun kommer tilbage til byen. Jeg bliver nødt til at blive og vente på hende.

Jeg brugte to timer i badeværelset, tænkende, skrubbende og med tænderne bidt sammen på grund af smerten. Mine sår var åbne, da jeg dukkede op med et håndklæde rundt om livet i Vikrams soveværelse.

'Åh, for pokker,' jamrede han og rystede på hovedet, mens han bukkede sig sammen i sympati.

Jeg så ind i helfigurspejlet, der hang på hans garderobeskab. Jeg havde brugt hans badeværelsesvægt for at tjekke min vægt. Jeg vejede 45 kilo – halvdelen af de 90 kilo jeg havde vejet, da jeg blev arresteret for fire måneder siden. Min krop var så tynd, at den lignede de mænd, der havde overlevet koncentrationslejrene. Alle knoglerne i mit skelet var synlige, selv kraniet i mit ansigt. Overalt dækkede sår og skrammer min krop, og under dem var der et mønster af dybe mærker som et skildpaddeskjold.

'Khader hørte om dig fra to af de fyre, som fik dig ud af din sovesal – nogle afghanske fyre. De sagde, at de havde set dig med Khader, en nat I tog hen for at se De Blinde Sangere, og de huskede dig fra dengang.'

Jeg prøvede at forestille mig mændene, at huske dem, men jeg kunne ikke. Afghanere, havde Vikram sagt. De måtte have været rigtig gode til at skjule hemmeligheder, da de aldrig havde talt til mig i alle de måneder i det aflåste rum. Uanset hvem de var, så stod jeg i gæld til dem.

'Da de kom ud, fortalte de Khader om dig, og Khader sendte bud efter mig.'

'Hvorfor dig?'

'Han ville ikke have, at nogen skulle vide, at det var ham, der fik dig ud. Prisen var høj nok, yaar. Hvis de havde vidst, at det var ham, der betalte bestikkelsen, ville prisen have været meget højere.'

'Men hvor kender du ham fra?' spurgte jeg, stadig stirrende med fascineret forfærdelse på min egen torturerede og magre krop.

'Hvem?'

'Khaderbhai. Hvor kender du ham fra?'

'Alle i Colaba kender ham.'

'Ja, men hvor kender du ham fra?'

'Jeg hjalp ham engang med at løse en opgave.'

'Hvilken slags opgave?'

'Det er en lang historie.'

'Jeg har tiden, hvis du har det.'

Vikram smilede og rystede på hovedet. Han rejste sig og gik over i den anden ende af soveværelset for at skænke to drinks op på et lille bord, der fungerede som hans private bar.

'En af Khaderbhais goondaer bankede en rig dreng på en natklub,' begyndte han og rakte mig drinken. 'Det var ret voldsomt. Fra hvad jeg hørte, havde drengen selv lagt op til det. Men hans familie lagde sag an ved politiet. Khaderbhai kendte min far, og gennem ham fandt han ud af, at jeg kendte drengen – vi gik på samme college, yaar. Han tog kontakt til mig og spurgte mig, om jeg ville finde ud af,

hvor meget de skulle have for at droppe sagen. Det viste sig, at de ville have en masse. Men Khader betalte og mere til. Han kunne godt være gået hårdt til dem, ikke, og have skræmt dem fra vid og sans. Han kunne sgu have dræbt dem, yaar. Hele den forbandede familie. Men det gjorde han ikke. Hans ven havde gjort noget forkert, na? Så han ville gøre det rigtige. Han betalte pengene, og alle endte med at blive glade. Han er okay, ham Khaderbhai. En rigtig grov type, hvis du ved, hvad jeg mener, men han er okay. Min far respekterer ham og kan godt lide ham, og det siger ret meget, for min gamle, han respekterer ikke ret mange medlemmer af den menneskelige race. Ved du godt, at Khader fortalte mig, at han gerne vil have dig til at arbejde for sig?'

'Med hvad?'

'Spørg ikke mig,' trak han på skulderen. Han begyndte at kaste noget rent, strøget tøj frem på sengen fra garderobeskabet. En efter en accepterede jeg shortsene, bukserne, skjorten og sandalerne og begyndte at klæde mig på. 'Han bad mig bare om at tage dig med hen til sig, når du følte dig parat. Jeg ville tænke over det, hvis jeg var dig. Du bliver nødt til at blive fedet op. Du bliver nødt til at tjene nogle hurtige penge. Og du har brug for en ven, som ham, yaar. Alt det om Australien – det er sgu en vild historie, du. Helt ærligt, at være på flugt og alt det, det er pisseheroisk. Du vil i det mindste være i sikkerhed her, med Khader på din side. Med ham i ryggen vil ingen nogensinde gøre det her lort mod dig igen. Du har en magtfuld ven der, Lin. Ingen laver pis med Khader Khan i Bombay.'

'Jamen, hvorfor arbejder du ikke for ham?' spurgte jeg og vidste, at tonen i min stemme var hård – hårdere end jeg havde tænkt mig, at den skulle være – men alt, hvad jeg sagde dengang, lød sådan, med minderne om tæskene og kropslusene bidende og kløende over hele min krop.

'Jeg blev aldrig inviteret,' svarede Vikram roligt. 'Men selv om jeg blev inviteret til at arbejde for ham, tror jeg ikke, at jeg ville tage imod tilbuddet, yaar.'

'Hvorfor ikke?'

’Jeg har ikke brug for ham på samme måde som dig, Lin. Alle de her mafiafyre, de har brug for hinanden, du ved hvad jeg mener, ikke? De har lige så meget brug for Khaderbhai, som han har brug for dem. Og jeg har ikke brug for ham på den måde. Men det har du.’

’Du lyder meget sikker,’ sagde jeg og vendte mig om for at møde hans øjne.

’Jeg er sikker. Khaderbhai, han fortalte mig, at han havde fundet ud af, hvorfor du blev samlet op og sat i fængsel. Han sagde, at en eller anden magtfuld, en med en masse indflydelse havde fået dig sat fast.’

’Hvem var det?’

’Det sagde han ikke. Han fortalte, at han ikke vidste det. Måske vil han bare ikke fortælle mig det. Uanset hvad, Lin, min broder, så er du ude og svømme i pissedybt lort. De slemme drenge er ikke til at spøge med i Bombay – så meget ved du nu – og hvis du har fået dig en fjende her, så får du brug for al den beskyttelse, du kan få. Du har to valg – kom ud af byen i en helvedes fart eller få noget ildkraft på din side, som fyrene ved OK Corral, ikke?’

’Hvad ville du gøre?’

Han lo, men mit udtryk ændrede sig ikke, og han lod hurtigt latteren dø hen. Han tændte to cigaretter og rakte mig den ene.

’Mig? Jeg var sgu blevet tosset, yaar. Jeg går ikke i det her cowboytøj, fordi jeg holder af køer – jeg går i det, fordi jeg kan lide den måde de fucking cowboys klarede tingene på dengang. Mig, jeg ville prøve at finde ud af, hvem fanden der havde taget røven på mig, og prøve at få hævn over ham. Mig, når jeg var klar, ville jeg acceptere Khaders tilbud og begynde at arbejde for ham og få min hævn. Men hallo, det er mig, og jeg er en indisk madachudh, yaar. Og det er, hvad en indisk madachudh ville gøre.’

Jeg kiggede mig igen i spejlet. Det nye tøj føltes som salt i mine rå sår, men det dækkede de fleste af dem, og jeg så mindre foruroligende, mindre konfronterende, mindre hæslig ud. Jeg

smilede til spejlet. Jeg øvede mig, prøvede at huske, hvordan det var at være mig. Det virkede næsten. Jeg var der næsten. Men så hvirvlede et nyt udtryk op, ikke helt mit eget, inde i mine grå øjne. Aldrig igen. Den smerte ville aldrig finde sted igen. Den sult ville ikke true mig. Den frygt ville aldrig gennembore mit landsforviste hjerte. Uanset hvad der kræves, sagde mine øjne til mig. Uanset hvad der kræves fra nu af.

'Jeg er klar til at mødes med ham,' sagde jeg. 'Jeg er klar, lige nu.'

KAPITEL 22

❀ ❀ ❀

At arbejde for Abdel Khader Khan var min første virkelige introduktion til organiseret kriminalitet – indtil da havde jeg ikke været andet end en desperat mand, der gjorde dumme, feje ting for at fodre en dum, fej heroinvane og derefter i desperat eksil tjente lidt kommission på tilfældige handler. Selv om jeg havde begået forbrydelser og nogle af dem ret alvorlige, havde jeg aldrig været rigtig kriminel, før jeg accepterede Khaderbhai som min lærer. Jeg havde indtil da været en mand, som havde begået kriminalitet i stedet for at være kriminel, og der er forskel på de to ting. Forskellen på de fleste ting her i livet ligger i motivet og måden. Da jeg blev tortureret i Arthur Road fængslet, gav det mig et motiv til at krydse stregen. En anden mand, en klogere mand end mig, ville måske have løbet væk fra Bombay, så snart han blev løsladt fra fængslet. Men ikke mig. Jeg kunne ikke gøre det. Jeg ville vide, hvem der havde sat mig i fængsel og hvorfor. Jeg ville have hævn. Den sikreste og hurtigste måde til hævn var at slutte mig til Khaderbhais gren af mafiaen.

Hans instruktion til lovovertrædelsens kunstarter – han sendte mig først hen til palæstinenseren Khaled Ansari for at lære mig om pengeveksling på det sorte marked – gav mig metoderne til at blive, hvad jeg aldrig havde prøvet eller ønsket at være – en professionel kriminel. Og det føltes godt. Det føltes rigtig godt i den beskyttende ring af gruppen af brødre. Når jeg hver dag tog toget hen til Khaleds lejlighed, hængende ud af døren på en skramlende vogn i den varme, tørre vind med andre unge mænd, svulmede mit hjerte af begejstring over frihedens vilde, hensynsløse fremfærd.

Khaled, der var min første lærer, var den type mand, som bar sin fortid i sine brændende øjne og fodrede flammerne med stumper fra

sit knuste hjerte. Jeg har kendt mænd som Khaled i fængsler, på slagmarker og på steder, hvor smuglere, lejesoldater og andre landsforviste mødes. De har alle visse karakteristika tilfælles. De er seje, fordi der er en form for sejhed, som er baseret på den værste sorg. De er ærlige, fordi sandheden om, hvad der skete med dem, ikke vil lade dem lyve. De er vrede, fordi de ikke kan glemme fortiden eller tilgive den. Og de er ensomme. Med mere eller mindre held lader de fleste af os, som om det minut vi lever i, er noget vi kan dele. Men fortiden for os alle er en øde ø, og de, der som Khaled finder sig selv strandet der, de er altid alene.

Khaderbhai fortalte mig lidt af Khaleds historie, da han briefede mig inden mine første lektioner. Jeg fik at vide, at Khaled i en alder af kun 34 var alene i verden. Hans forældre, der begge var berømte videnskabsmænd, var fremtrædende i den palæstinensiske kamp for en selvstændig nationalstat. Hans far døde i et fængsel i Israel. Hans mor, to søstre, tanter og onkler, mormor og morfar var alle blevet dræbt i Shatila massakren i Libanon. Khaled, der havde trænet med den palæstinensiske guerilla i Tunesien, Libyen og Syrien og havde kæmpet i ni år i dusinvis af kampe over snesevis af kampzoner, brød sammen efter de blodige drab på hans mor og alle de andre i flygtningelejren. Hans Fatah gruppeleder kendte symptomerne på sammenbruddet og de risici, det medførte, og han fritog ham fra tjeneste.

Selv om han stadig med sine egne ord helligede sig sagen for en palæstinensisk stat, var han i virkeligheden tabt for en hvilken som helst sag med undtagelse af den lidelse, han havde udholdt, og den lidelse han levede for at forvolde. Han tog til Bombay på anbefaling af en erfaren guerillakriger, som kendte Khaderbhai. Mafiabossen tog ham til sig. Imponeret over hans uddannelse, sprogfærdigheder og nærmest sygelige pligtopfyldenhed belønnede de permanente medlemmer af Khaderbhais råd den unge palæstinenser med gentagne forfremmelser. Tre år efter Shatila, på det tidspunkt hvor jeg mødte ham, havde Khaled Ansari ansvaret for driften af Khaderbhais valutasortbørs. Den position førte til en plads i rådet. Og ikke længe efter min løsladelse fra Arthur Road fængslet, da jeg

følte mig stærk nok til at kunne studere hele dagen, startede den bitre, ensomme, kamparrede palæstinenser min undervisning.

’Folk siger, at penge er roden til alt ondt,’ fortalte Khaled mig, da vi mødtes i hans lejlighed. Hans engelske var præget af accenter fra New York, arabisk og hindi, som han talte rimeligt godt. ’Men det er ikke sandt. Det er den anden vej rundt. Penge er ikke roden til alt ondt. Det er det onde, der er roden til penge. Der findes ikke ærlige penge. Alle penge i verden er beskidte på en eller anden måde, fordi der ikke findes nogen ærlig måde at tjene dem på. Hvis du får penge som betaling, vil en eller anden et eller andet sted lide under det. Jeg tror, det er en af grundene til, at næsten alle – selv folk der aldrig bryder loven på nogen måde – er villige til at lægge en ekstra dollar eller to af deres penge på det sorte marked.’

’Og det lever du så af,’ sagde jeg, nysgerrig efter hvordan han ville reagere.

’Og?’

’Og hvordan har du det med det?’

’Det har jeg ingen mening om, på den ene eller anden måde. Lidelse er sandheden. Ingen lidelse er løgn. Det har jeg fortalt dig før. Det er bare måden, verden er på.’

’Men der er sikkert nogle penge, der har mere lidelse tilknyttet,’ fortsatte jeg, ’og nogle penge, der har mindre.’

’Der findes kun to slags penge, Lin – dine og mine.’

’Eller i det her tilfælde, Khaders penge.’

Khaled lo. Det var en kort, trist latter, og den eneste, der var tilbage i ham.

’Sandt nok, vi tjener penge til Abdel Khader, men en del af det, vi tjener, er vores. Og det er den lille del af alt det, der tilhører os, der holder os inde i kampen, na? Okay, lad os komme i gang. Hvorfor eksisterer valutasortbørsen?’

’Jeg er ikke helt sikker på, jeg forstår, hvad du mener.’

’Okay, jeg spørger på en anden måde,’ smilede Khaled. Det tykke ar, der startede på halsen under det venstre øre og skar en fure i ansigtet, hele vejen ned til hjørnet af munden, gav hans smil en skæv og nervøs drejning. Den arrede del af ansigtet smilede overhovedet ikke, hvilket betød, at den anden halvdel virkede truende eller smertende, når han faktisk prøvede at være flink. ’Hvordan kan det være, at vi kan købe en amerikansk dollar fra en turist for, lad os sige 18 rupier, når banken kun tilbyder 15 eller 16?’

’Fordi vi kan sælge den for mere end 18?’ svarede jeg.

’Godt. Godt. Fortæl mig, hvordan vi kan det?’

’Fordi … nogen gerne vil købe dem til den pris, gætter jeg på.’

’Præcis. Men hvem sælger vi dem til?’

’Hør, det eneste jeg for det meste gjorde, var at sætte turister sammen med fyrene på det sorte marked og tage min andel. Jeg ved egentlig ikke, hvad der skete med pengene bagefter. Så meget var jeg ikke involveret.’

’Sortbørser eksisterer,’ sagde han langsomt, som om han betroede mig en personlig hemmelighed i stedet for en kommerciel kendsgerning, ’fordi det hvide marked er for strikst. I den her sag, i sagen om valutaer, kontrollerer staten og Indiens Nationalbank de hvide markeder, og de er for strikse. Det hele handler om grådighed og kontrol. Det er de to elementer, der ligger til grund for kommerciel kriminalitet. Uanset hvilken er én alene ikke nok. Grådighed uden kontrol eller kontrol uden grådighed ville ikke skabe et sort marked. Man kan være grådig efter overskuddet, der tjenes på kager for eksempel, men hvis der ikke er streng kontrol med bagningen af kager, ville der ikke være noget sort marked for æblestrudel. Og staten har meget streng kontrol med fjernelsen af spildevand, men uden grådigheden efter profit på spildevand, vil der ikke være et sort marked for lort. Når grådighed møder kontrol, opstår det sorte marked.’

’Du har lagt mange tanker i det her,’ kommenterede jeg og lo, men var imponeret og oprigtigt glad over, at han ville give mig ontologien

på valutakriminaliteten og ikke bare måden, som jeg skulle begå den.

’Egentlig ikke,’ svarede han med falsk beskedenhed.

’Nej, jeg mener det. Da Khaderbhai sendte mig herhen, troede jeg, at du bare ville give mig et par tabeller – ikk’, over dagens valutavekselkurs og alt det – og så sende mig af sted.’

’Øh, vi kommer til kurserne og det andet om lidt,’ smilede han igen og lød meget amerikansk på den sorgløse måde. Jeg vidste, han havde studeret i New York, da han var meget yngre. Khaderbhai havde fortalt mig, at han havde været meget glad dengang. Lidt af den glæde syntes at have overlevet i de lange, afrundede vokaler og andre amerikanismer i hans tale. ’Men først skal du lære teorien, inden du kan tjene penge i praksis.’

Den indiske rupi var en lukket valuta, forklarede Khaled. Den kunne ikke bringes ud af Indien, og den kunne ikke legalt veksles til dollars nogen steder i verden ud over Indien. Med sin kæmpe befolkning sendte Indien mange tusinde forretningsmænd, forretningskvinder og rejsende ud af landet hver dag. Man havde tilladelse til at medbringe et begrænset beløb i amerikansk valuta. Disse mennesker kunne veksle et fast beløb af deres rupier til amerikanske dollars, og resten skulle veksles til rejsechecks.

Reglerne blev håndhævet på forskellige måder. Når nogen ønskede at forlade landet og veksle rupier om til dollars inden for den legale kvote, skulle han eller hun fremvise pas og flybillet til banken. Bankkassereren bekræftede afgangsdatoen på billetten og mærkede både billetten og passet for at indikere, at indehaveren havde fået bevilliget den fulde kvote til at veksle rupier om til amerikanske dollars. Transaktionen kunne ikke gentages. Der fandtes ikke andre lovlige måder, hvorpå den rejsende kunne købe flere amerikanske dollars til turen.

Næsten alle i Indien havde i det mindste nogle sorte penge gemt i sengen. Fra et par hundrede rupier, som en arbejdsmand tjente og ikke indberettede til skattekontoret, til milliarder af rupier i ophobet

fortjeneste fra kriminalitet. Den sorte økonomi skulle efter sigende være næsten halv så stor som den legale, hvide økonomi. Alle, som havde tusinder eller hundredvis af tusinde uopgivne rupier – som mange indiske forretningsrejsende havde – kunne ikke købe legale rejsechecks for dem. Banken eller skattekontoret skulle altid have at vide, hvor pengene kom fra. Så det eneste egentlige alternativ var at købe dollars fra valutahandlerne på det sorte marked. Og hver dag i Bombay blev der købt og solgt sorte amerikanske dollars, engelske pund, tyske mark, schweizerfrancs og andre valutaer til en værdi af millioner af rupier i en forretning, der var et mørkt spejlbillede af de legale pengebørser.

'Jeg køber 1.000 amerikanske dollars fra en turist for 18.000 rupier, når bankens vekselkurs er sat til 15,' opsummerede Khaled. 'Turisten er glad, fordi han har fået 3.000 flere rupier, end hvis han var gået til banken. Så sælger jeg de amerikanske dollars til en indisk forretningsmand for 21.000 rupier. Han er glad, fordi han kunne købe dollars med sorte penge, han ikke kunne deklarere. Så lægger jeg 3.000 rupier i puljen og køber endnu 1.000 dollars fra en anden turist for 18.000. Det er i bund og grund valutasvindlernes simple ligning.'

Til at finde turister og lokke dem til at veksle deres penge havde Khaderbhais mafiaråd ansat en mindre hær af kundekaprere, guider, tiggere, hoteldirektører, piccoloer, restauratører, tjenere, butiksejere, flyselskabsfunktionærer, ansatte i rejsebureauer, natklubejere, prostituerede og taxichauffører. At holde rede på dem var et af Khaleds job. Om morgenen ringede han til alle de handlende og fastsatte vekselkursen for alle de vigtige valutaer. Der var opdateringsopkald hver anden time i løbet af dagen, der informerede om eventuelle svingninger i kurserne. Han havde en taxi til disposition døgnet rundt med to chauffører til at køre på skift. Hver morgen besøgte han pengeinkassatorerne for hvert område og udleverede bundter af rupier, som gadehandlerne kunne bruge til deres pengestrøm. Kundekaprerne og andre gadeniveausvindlere tog sig af gadehandlerne og guidede turisterne og forretningsmændene hen til dem. De handlende vekslede penge og

beholdt den fremmede valuta i bundter, som senere blev indsamlet. Inkassatorerne gik i løbet af dagen runder mellem de handlende og supplerede dem med kontanter, efterhånden som de fik behov for dem. Inkassatorerne lavede adskillige strejftog i løbet af hver arbejdsdag og nat for at indsamle bundter af fremmed valuta.

Khaled førte personligt opsyn med indsamlingen og udvekslingen på hoteller, flyselskabskontorer, rejsebureauer og andre forretninger, der krævede en større grad af diskretion. Han foretog to større indkasseringer fra sine indsamlere i hovedområderne, én klokken 12 og én sent på aftenen. Relevante betjente i hvert område blev betalt for at se væk fra alt, der kunne krænke deres følelser. Til gengæld lovede Khaderbhai, at den vold, som han anså for nødvendig i tilfælde af, at nogen prøvede at røve hans mænd eller stille dem det i udsigt, ville foregå hurtigt og sikkert og aldrig ville involvere politiet eller true deres interesser på nogen måde. Ansvaret for at opretholde disciplin og håndhævelse af Khaders kontrol lå hos Abdullah Taheri. Hans hold af indiske goondaer og iranske krigsveteraner fra krigen mod Irak sikrede, at uregelmæssigheder sjældent opstod og blev hensynsløst straffet.

’Du skal arbejde sammen med mig med indsamlingerne,’ meddelte Khaled. ’Du vil lære det hele med tiden, men jeg vil gerne have, at du koncentrerer dig om de vanskelige sager – de femstjernede hoteller og flyselskabskontorerne. Skjorte- og slipsearbejdet. Jeg tager med dig, specielt i starten, men jeg tror, det vil være en god idé, hvis en gora, en velklædt, hvid udlænding foretager overdragelserne på de steder. Du vil være usynlig. De vil ikke lægge mærke til dig. Og vores kontakter vil værre meget mindre nervøse ved at handle med dig. Efter det vil jeg godt have dig ind i rejsebranchen. Her kan jeg også godt bruge en gora.’

’Rejsebranchen?’

’Ja, du kommer til at elske det,’ sagde han og mødte mine øjne med samme triste smil. ’Det vil gøre dit ophold på Arthur Road det hele værd, fordi det er førsteklasses på alle måder.’

Han forklarede, at mafiarejsebranchen var en speciel lukrativ del af valutaforretningen. Den involverede mange mennesker, herunder de millioner af indere, der arbejdede i Saudi Arabien, Dubai, Abu Dhabi, Muscat, Bahrain, Kuwait og andre steder rundt om Den Arabiske Golf. De indiske arbejdere, der arbejdede på tre, seks eller tolv måneders kontrakter som tjenestefolk, rengøringsfolk og arbejdsmænd, blev som regel betalt i fremmed valuta. Størstedelen af arbejderne prøvede at veksle deres lønninger på sortbørsen, så snart de kom tilbage til Indien i håb om at tjene et par ekstra rupier. Khaders mafiaråd tilbød arbejdsgiverne og arbejderne en genvej. Når de arabiske arbejdsgivere solgte deres fremmedvaluta i bundter til Khaderbhai, modtog de en anelse mere favorabel kurs, hvilket gav dem mulighed for at betale deres arbejdere i rupier til sortbørskursen i Indien. Det gav dem et overskud af rupier og en nettofortjeneste ved betaling af deres arbejdere.

For mange arbejdsgivere i Golfstaten var fristelsen for den slags valutakriminalitet uimodståelig. Også de havde depoter af udeklarerede, ubeskattede penge gemt i deres overdådige senge. Syndikater udviklede organiseret betaling af indiske gæstearbejdere i rupier, når de returnerede til Indien. Arbejderne var glade, fordi de fik sortbørskursen og ikke behøvede at forhandle med benhårde sortbørshandlere personligt. Deres chefer var glade, fordi de tjente på deres betalinger gennem syndikaterne. Sælgerne på sortbørsen var glade, fordi en stadig strøm af dollars, tyske mark, riyal og dirham flød i efterspørgselsstrømmen, skabt af indiske forretningsrejsende. Kun staten gik glip af noget, og ingen af de tusindvis af folk, der var involveret i handlen, skammede sig overhovedet på den konto.

'Jeg … hele den her forretning var engang ret speciel for mig …' sagde Khaled, da den første lange lektion endelig sluttede. Hans stemme døde hen, og jeg vidste ikke med sikkerhed, om han tænkte tilbage eller simpelthen bare nødigt ville fortsætte. Jeg ventede.

'Da jeg studerede i New York,' fortsatte han endelig, 'arbejdede jeg på en afhandling … tja, jeg skrev en afhandling om uorganiseret

handel i den forhistoriske verden. Det var et område, som min mor forskede i før 67-krigen. Da jeg var barn, gjorde hun mig interesseret i de sorte markeder i Assyrien, Akkad og Sumer, og hvordan de relaterede sig til handelsruterne, skatterne og imperierne, der blev opført rundt om dem. Da jeg selv begyndte at skrive om det, kaldte jeg den Black Babylon.'

'Det er en fængende titel.'

Han kastede hurtigt et blik på mig for at sikre sig, at jeg ikke gjorde nar af ham.

'Jeg mener det,' sagde jeg hurtigt for at berolige ham, for jeg var begyndt at holde af ham. 'Jeg synes, det er et godt emne for en afhandling, og det er en meget fængende titel. Jeg synes, du skulle fortsætte og afslutte den.'

Han smilede igen.

'Tja, livet er fuld af overraskelser, som min onkel i New York plejede at sige, de fleste af dem er ikke glædelige for et arbejdende kadaver. Nu arbejder jeg for et sort marked i stedet for at arbejde med det. Nu er det Black Bombay.'

Bitterheden i hans stemme var foruroligende. Han begyndte at bide tænderne sammen i et næsten vredt udtryk, mens han stirrede på sine foldede hænder. Jeg begyndte at styre samtalen væk fra fortiden.

'Ved du godt, at jeg har været involveret i et specielt sort marked, som måske ville interessere dig. Har du hørt om de spedalskes medicinmarked?'

'Selvfølgelig,' svarede han med interesse glimtende i sine mørkebrune øjne. Han lod en hånd løbe hen over sit ansigt og op over sit korte, militærklippede hår, der for tidligt var stænket gråt og hvidt. Den bevægelse tørrede hans dunkle minder væk, og jeg fik hans fulde opmærksomhed. 'Jeg hører, at du har mødt Ranjit – han er utrolig, synes du ikke?'

Vi talte om Ranjitbhai, kongen over den lille gruppe spedalske, og det sorte marked, der var organiseret over hele landet. Deres gådefulde handel fascinerede os begge. Som historiker – eller en mand, der engang havde drømt om at blive historiker som sin akademiske mor – var Khaled fængslet af den lange udvikling og hemmelige ledelse af de spedalskes organisation. Som forfatter blev jeg provokeret af historien om deres lidelse og deres unikke reaktion på den. Efter 20 minutters spændende, bevægende diskussion blev vi enige om at besøge Ranjit sammen for at undersøge historien, der lå bag det sorte medicinmarked.

Og med det løfte mellem landsforviste, mellem videnskabsmand og forfatter, grundlagde Khaled og jeg et simpelt, men varigt bånd af intellektuel respekt. Vi blev venner på den hurtige, indiskutable måde som kriminelle, soldater og andre katastrofeoverlevende. Jeg besøgte ham hver dag i hans sparsomt møblerede, spartanske lejlighed nær Andheri stationen. Møderne varede fem-seks timer. De vandrede frit fra oldtidshistorie til nationalbankens rentepolitik, fra antropologi til faste og flydende valutaer, og jeg lærte mere om den meget almindelige, men komplekse kriminalitet på en måned med Khaled Ansari, end de fleste gadehandlere lærte om dollars og tyske mark på et år ved at handle.

Og da oplæringen var overstået, begyndte jeg at arbejde med Khaled hver morgen og aften, syv dage om ugen. Lønnen var god. Lønnen, jeg tjente, var så stor, at jeg ofte blev betalt med tykke rupibundter, der kom direkte fra banken, stadig med jernklamper på hele vejen rundt om sedlerne. Sammenlignet med slumboerne, som jeg havde kendt som naboer, venner og patienter i næsten to år, var jeg allerede en rig mand.

For at sikre mig, at sårene og skrammerne fra fængslet helede så hurtigt som muligt, havde jeg lejet et værelse på India Guest House på Khaderbhais regning. Det rene klinkebadeværelse og den bløde madras hjalp mig med at hele, men der lå mere i flytningen end fysisk bedring. Sandheden var, at månederne i Arthur Road Fængslet havde skadet min sjæl mere end min krop. Og den skam,

jeg blev ved med at føle over min nabo Radhas dødsfald i koleraepidemien samt de to drenge fra mine engelsktimer, gav mig ikke fred. Fængselsplagen og mine nederlag i koleraepidemien. Jeg kunne måske have overlevet én af dem på egen hånd og være vendt tilbage til de kærlige, sølle hektarer, når jeg var blevet rask nok. Men dem begge tilsammen var mere end min skrøbelige selvrespekt kunne klare, og jeg kunne ikke bo i slummen mere eller bare overnatte der.

Jeg besøgte ofte Prabaker, Johnny, Qasim og Jeetendra, og jeg fortsatte med at hjælpe til i klinikken og tilså patienter to eftermiddage om ugen. Men den mærkelige blanding af arrogance og nonchalance, som havde givet mig mulighed for at være slumlæge, var væk, og jeg forventede ikke, at den skulle returnere. Der findes lidt arrogance i hjertet i hvert eneste bedre jeg. Den arrogance forlod mig, da det mislykkedes for mig at redde min nabos liv – det mislykkedes endda for mig at fatte, at hun var syg. Og der findes en uskyld, der er nødvendig og uden synlige følelser, i hjertet af hver beslutning, der tages. Den uskyld vaklede, da jeg snublede ud af det indiske fængsel – mit smil, og ikke blot mine skridt, humpede ved tanken om fodlænkerne. At flytte ud af slummen havde lige så meget eller mere at gøre med min sjæls tilstand som med sårene på kroppen.

Hvad angik mine venner fra slummen, så accepterede de min beslutning uden at stille spørgsmål eller kommentere den. De hilste varmt på mig, når jeg besøgte dem, og involverede mig i de daglige rutiner og festligheder i slummen – bryllupper, festivaler, fællesmøder eller cricket-kampe – som om jeg stadig boede der og arbejdede hos dem. Og på trods af deres chok og sorg da de så min udmagrede skikkelse og arrene, som de tilsynsførende havde mærket min hud med, nævnede de aldrig fængslet. En del af det, tror jeg, skyldtes sårbarheden over skammen, som de vidste, jeg måtte have følt, den skam de ville have følt, hvis de var kommet i fængsel. En anden del skyldtes måske den skyldfølelse, der lå i hjerterne på Prabaker, Johnny Cigar og måske endda Qasim Ali – at de ikke havde været i stand til at hjælpe mig, fordi de ikke havde

overvejet at lede efter mig. Det var ikke gået op for nogen af dem, at jeg var blevet arresteret. De havde regnet med, at jeg bare var blevet træt af livet i slummen og var taget tilbage til mit komfortable liv i mit komfortable land, som alle andre turister eller rejsende de havde kendt.

Og det var også en af grundene til min modvilje mod at returnere til slummen. Det forbavsede mig, og det sårede mig, efter alt hvad jeg havde gjort, og efter alt det de havde involveret mig i, i deres livs alt for mange pjaltede veje, at de stadig troede, at jeg ville forlade dem uden at sige farvel, når det lige faldt mig ind.

Så da mit helbred blev bedre, og jeg begyndte at tjene gode penge, flyttede jeg ikke tilbage til slummen. I stedet lejede jeg med Khaderbhais hjælp en lejlighed i Colaba i den ende af Best Street, der lå ind mod land, ikke langt fra Leopolds. Det var min første lejlighed i Indien og min første nydelse af plads, privatliv og hjemlig luksus som et varmt bad og et funktionelt køkken. Jeg spiste godt, lavede mad rig på protein og kulhydrater og tvang mig selv til at spise en hel bøtte is hver dag. Jeg tog på i vægt. Jeg sov ti timer i ét stræk nat efter nat og helede min sønderrevne krop med søvnens lindrende pleje. Men jeg vågnede ofte med armene vildt svingende, boksende og med den våde metalsmag af blod, der stadig var frisk fra mareridtet.

Jeg trænede karate og vægtløftning med Abdullah i hans yndlingstræningscenter i den moderne forstad i Breach Candy. To andre yngre gangstere – Salman Mustaan og hans ven Sanjay, som jeg havde mødt under mit første besøg hos Khaders råd – trænede tit sammen med os. De var stærke, sunde mænd sidst i 20'erne, som kunne lide at slås, næsten lige så meget som de kunne lide sex, og det med sex var ikke så ringe. Sanjay med sit filmstjerneudseende var jokeren. Salman var mere stille og alvorlig. Selv om de var uadskillelige barndomsvenner, var de lige så hårde mod hinanden i ringen, som når de boksede mod Abdullah og mig. Vi trænede fem gange om ugen og holdt fri to dage for at lade vores ødelagte og hævede muskler restituere. Og det var godt. Det hjalp.

At pumpe jern er Zen for voldelige mænd. Lidt efter lidt genvandt min krop sin styrke, muskuløse form og kondition.

Men uanset hvor veltrænet jeg blev, vidste jeg, at mit sind ikke ville hele, ikke kunne hele, førend jeg fandt ud af, hvem der sammen med politiet havde arrangeret, at jeg blev samlet op og sendt i Arthur Road fængslet. Jeg blev nødt til at vide, hvem der stod bag. Jeg blev nødt til at kende grunden. Ulla var forsvundet fra byen – gemte sig, sagde nogen, men ingen kunne gisne om for hvem eller hvorfor. Karla var væk, og ingen kunne fortælle mig, hvor hun var. Didier og flere andre venner undersøgte det for mig og prøvede at finde sandheden, men de havde ikke fundet noget, der kunne føre mig frem til hvem, der fældede mig.

Nogen havde sammen med overbetjentene arrangeret at få mig arresteret uden anklage og sat mig i fængsel på Arthur Road. Den samme person havde sørget for, at jeg havde fået tæsk – hårdt og ofte – mens jeg sad inde. Det var en straf eller en hævnaktion. Så meget havde Khaderbhai bekræftet, men han vidste eller ville ikke sige mere end, at uanset hvem der end havde fældet mig, så vidste personen ikke, at jeg var på flugt. Informationen om flugten fra Australien var dukket op i forbindelse med fingeraftryksrutinen. De implicerede betjente var med det samme klar over, at der kunne ligge en fortjeneste i at holde oplysningen for sig selv, og de henlagde sagsmappen, indtil Vikram meldte sig på vegne af Khader.

'De skide strissere kunne godt li' dig, du,' fortalte Vikram mig en eftermiddag, vi sad på Leopolds, få måneder efter at jeg var begyndt at arbejde som valutainkassator for Khaled.

'Aha.'

'Nej, helt ærligt, det kunne de. Det er derfor, de lod dig gå.'

'Jeg har aldrig set den strisser før i mit liv, Vikram. Han kendte mig overhovedet ikke.'

'Du forstår det ikke,' svarede han tålmodigt. Han hældte endnu et glas kold King-Fisher øl op og nippede fornøjet til det. 'Jeg talte med fyren, strisseren, da du var kommet ud derfra. Han fortalte mig hele

historien. Ser du, da fyren i fingeraftryksafdelingen fandt ud af, hvem fanden du egentlig var – da dit fingeraftrykstjek kom tilbage med nyheden om, at du var en eftersøgt fyr fra Australien – flippede han fuldstændig ud. Han flippede sådan ud over, hvor mange penge han måske kunne få for at holde sin forbandede kæft. Sådan en chance kommer ikke hver dag, na? Så uden at sige noget til nogen som helst gik han til overbetjenten, som han kendte, og viste ham sagsmappen med dine aftryk. Den strisser flippede også totalt ud. Han gik til en anden strisser – ham vi mødte i fængslet – og viste ham sagsmappen. Den strisser bad de andre om at holde mund og overlade det til ham at finde ud af, hvor mange penge der var i det.'

En tjener kom hen med min kaffe og sludrede et øjeblik med mig på marathi. Vikram ventede til, vi var alene, før han fortsatte.

'Åh, de elsker det, alle tjenerne, taxichaufførerne og postbudene – og strisserne – de elsker det, alle de fyre, når du taler marathi til dem. For fanden mand, jeg er født her, og du taler bedre marathi, end jeg gør. Jeg lærte aldrig at tale det ordentligt, jeg havde aldrig behov for det. Det er derfor, der er så mange marathiere, der er så pissesure, du. De fleste af os er fuldstændig ligeglade med marathisproget, eller hvem der så gerne vil bo i Bombay, eller hvor fanden de kommer fra, yaar. Nå, men hvor kom jeg fra? Nå ja, så strisseren har den her sagsmappe om dig, og han holder den for sig selv. Men han vil gerne vide noget mere om den her australske idiot, som flygtede fra fængslet, før han gør noget, yaar.'

Vikram stoppede og smilede bredt til mig, indtil det smørrede grin blev en munter latter. Han havde en sort lædervest oven på sin hvide silkeskjorte på trods af de 35 graders varme. Han må have haft det varmt i sine tunge, sorte jeans og overdådigt udsmykkede, sorte cowboystøvler, men han virkede cool, næsten lige så cool, som han så ud.

'Det er sgu stort, mand!' lo han. 'Du brød ud af et topsikret fængsel! Pisselivsfarligt! Det er den fedeste ting, jeg nogensinde har hørt, Lin. Det skærer mig i hjertet, at jeg ikke kan fortælle det til nogen.'

’Kan du huske, hvad Karla sagde om hemmeligheder, da vi sad her en aften?’

’Næ, du. Hvad var det?’

’Det er ikke en hemmelighed, medmindre det gør ondt at holde på den.’

’Den er sgu god,’ funderede Vikram bredt smilende. ’Nå, men hvor kom jeg til? Jeg taber hele tiden tråden i dag. Det er på grund af Lettie. Det driver mig til vanvid, Lin. Nå ja, strisseren, der har ansvaret, strisseren med din sag, han vil undersøge dig nærmere. Så han sender to af sine fyre ud for at stille nogle spørgsmål om dig. Alle de fyre på gaden, som du plejede at arbejde med, de bakkede dig helt vildt op, mand. De sagde, at du aldrig snød nogen, aldrig tog røven på nogen, og at du gav en masse penge til de fattige fyre på gaden, når du havde nogen.’

’Men strisserne fortalte ikke til nogen, at jeg var i Arthur Road?’

’Nej du, de kontrollerede dig for at finde ud af om, de skulle tage røven på dig og sende dig tilbage til de australske strissere eller ej – det kom an på, hvordan det hele faldt ud. Og der kommer mere endnu. En af pengevekslerne siger til strisserne, Hej, hvis I vil vide mere om Lin, så tag hen til zhopadpattien, for det er der, han bor. Nu er strisserne virkelig blevet nysgerrige – en gora, der bor i slummen. Så de tager derhen og ser sig omkring. De siger ikke noget til nogen som helst i slummen om, hvad der er sket med dig, men de begynder at spørge til dig, og folk siger sådan noget som, Kan I se den klinik? Den har Lin bygget, og han har arbejdet der i lang tid og hjulpet folk … Og de siger sådan noget som, Alle er blevet behandlet på Lins klinik, gratis, på et eller andet tidspunkt, og han gjorde et stort stykke arbejde, da koleraen kom … Og de fortæller strisserne om den lille skole, du startede, Kan I se den lille skole, hvor man lærer engelsk? Den startede Lin … Og strisserne får tudet ørerne fulde om den her Lin, den her Linbaba, den fremmede fyr, som gør alle de pissegode ting, og de tager tilbage til deres chef og fortæller ham, hvad de har hørt.’

’Hold nu op, Vikram! Tror du virkelig selv, at det har gjort nogen forskel? Det handlede om penge, det er det, og jeg er bare glad for, at du var der til at betale.’

Vikram spærrede forbavset øjnene op og kneb dem så sammen i et misbilligende udtryk. Han fjernede hatten fra sin ryg, undersøgte den, drejede den i sine hænder og knipsede støvfnug væk fra kanten.

’Helt ærligt, Lin, du har været her i ret lang tid nu, og du har lært enkelte sprog, været ude i en landsby og boet i slummen og endda været i det forbandede fængsel, og hvad ved jeg, men du fatter det stadig ikke, gør du?’

’Måske ikke,’ indrømmede jeg. ’Sikkert ikke.’

’Nej, det har du fandeme ret i, mand. Det her er ikke England eller New Zealand eller Australien eller et andet åndssvagt sted. Det her er Indien, du. Det er Indien. Det er hjertets land. Det er, hvor hjertet er konge, du. Det forbandede hjerte. Det er derfor, du er fri. Det er derfor, den strisser gav dig dit falske pas tilbage. Det er derfor, du kan gå frit omkring og ikke bliver samlet op, selv om de ved, hvem du er. De kunne have knaldet dig, Lin. De kunne have taget dine penge, Khaders penge, og ladet dig gå og så fået nogle andre strissere til at anholde dig og sende dig ad helvede til hjem. Men det gjorde de ikke, og de gør det ikke, fordi du har rørt dem i hjertet, du, i deres forbandede indiske hjerter. De så alt, hvad du har gjort, og hvordan mennesker i slummen elsker dig, og de tænkte, Tja, han kvajede sig i Australien, men han har fandeme gjort noget godt her. Hvis han betaler, lader vi idioten gå. Fordi de er indere, mand. Det er måden, vi holder sammen på det her skøre sted – med hjertet. 200 forbandede sprog og en milliard mennesker. Indien er hjertet. Det er hjertet, der holder os sammen. Der findes ingen andre steder med et folk som mit folk. Der er intet hjerte som det indiske hjerte.’

Han græd. Overvældet så jeg ham tørre tårerne væk fra sine øjne, og jeg rakte ud for at lægge en hånd på hans skulder. Han havde selvfølgelig ret. Selv om jeg var blevet tortureret i et indisk fængsel og næsten dræbt der, var jeg blevet løsladt, og de havde givet mig

mit gamle pas tilbage, da jeg forlod fængslet. Findes der et andet land i verden, spurgte jeg mig selv, som ville have ladet mig gå, som Indien gjorde? Hvis strisserne havde fået en anden historie – at jeg for eksempel snød indere eller drev indisk prostitution eller bankede forsvarsløse folk – ville de, selv i Indien, have taget pengene og så alligevel sendt mig tilbage til Australien. Det var landet, hvor hjertet er konge. Det havde jeg lært af Prabaker, af hans mor, af Qasim Ali og af Josephs redning. Jeg havde endda set det i fængslet, hvor mænd som Mahesh Malhotra havde fået tæsk for at smugle mad til mig, da jeg sultede.

’Hvad foregår der her? Nogle kærester der skændes, måske?’ spurgte Didier og slog sig ned uden invitation.

’Hold nu kæft, Didier!’ lo Vikram og mandede sig op.

’Nå ja, det er da en rørende tanke, Vikram. Men måske først når du har fået det lidt bedre. Hvordan går det med dig i dag, Lin?’

’Jeg har det fint,’ smilede jeg. Didier var en af de tre personer, der var brudt sammen, da han så mig, afpillet og stadig forslået med sår og skrammer, kort tid efter min løsladelse fra Arthur Road. Den anden var Prabaker, hvis gråd var så voldsom, at det tog mig en hel time at trøste ham. Den tredje person var uventet lord Abdel Khader, hvis øjne fyldtes med tårer, da jeg takkede ham – tårer, der flød ned af min hals og skulder, da han omfavnede mig.

’Hvad vil du have?’ spurgte jeg ham.

’Åh, meget venligt,’ mumlede han og spandt af glæde. ’Jeg tror, jeg vil begynde med en flaske whisky og en frisk lime og kold soda. Ja. Det vil være en god commencement, ikke? Det er virkeligt mærkeligt og meget ulykkeligt, synes I ikke, nyhederne om Indira Gandhi?’

’Hvilke nyheder?’ spurgte Vikram.

’De sagde i nyhederne lige nu, at Indira Gandhi er død.’

’Er det rigtigt?’ spurgte jeg.

’Det er jeg bange for,’ sukkede han pludselig, usædvanlig højtideligt. ’Meddelelsen er ikke bekræftet, men jeg tror ikke, der er nogen tvivl.’

’Var det sikherne? Var det på grund af Bluestar?’

’Ja, Lin. Hvor vidste du det fra?’

’Da hun stormede Det Gyldne Tempel for at få Bhindranwale, fik jeg følelsen af, at det ville give bagslag.’

’Hvad skete der? Var det KLF, der gjorde det?’ spurgte Vikram. ’Var det en bombe?’

’Nej,’ svarede Didier alvorligt. ’De sagde, at det var hendes livvagter – hendes sikh-livvagter.’

’Hendes egne livvagter, for helvede da!’ gispede Vikram. Hans mund stod vidt åben, og hans blik red på en bølge af tanker. ’Venner – jeg er tilbage om lidt. Kan I høre det? De taler om historien lige nu i radioen på disken. Jeg går lige hen og lytter, jeg kommer tilbage.’

Han luntede hen til den tætpakkede disk, hvor 15-20 mænd stod presset sammen med armene rundt om hinandens skuldre for at lytte, mens en næsten hysterisk speaker på hindi gav detaljer om mordet. Vikram kunne have hørt radioudsendelsen fra sin stol ved bordet – volumen var skruet op på max, og vi hørte hvert eneste ord. Det var noget andet, der trak ham til den tætpakkede disk, en følelse af solidaritet og beslægtethed, et sammenstimlet behov for at føle den utrolige nyhed gennem kontakt med sine landsmænd, mens han lyttede.

’Lad os få den drink,’ foreslog jeg.

’Ja, Lin,’ svarede Didier, skød sin underlæbe frem og gav et sving med hånden for at sende det foruroligende emne væk. Bevægelsen mislykkedes. Han hang med hovedet og stirrede åndsfraværende på bordet foran sig. ’Jeg kan ikke fatte det. Det kan simpelthen ikke passe. Indira Gandhi, død … Det er fuldstændig utænkeligt. Jeg kan næsten ikke tvinge mig selv til at tænke på det, Lin. Det kan … ikke passe, vel?’

Jeg bestilte for Didier og lod mine tanker vandre, mens jeg lyttede til radiospeakerens klagende skrigen. Egoistisk spekulerede jeg først på, hvad attentatet havde af betydning for min sikkerhed, og derefter

hvad det ville gøre ved vekselkurserne på sortbørsen. Nogle måneder forinden havde Indira Gandhi bemyndiget et angreb på sikhernes største helligdom, Det Gyldne Tempel i Amritsar. Hendes mål havde været at jage en stor, velbevæbnet gruppe militante sikhere ud, som var trængt ind i templet og havde befæstet sig under ledelse af en flot, karismatisk separatist, der hed Bhindranwale. Ved at bruge tempelkomplekset som base i mange uger havde de militante sat hævnaktioner i gang mod hinduer og dem, de beskrev som genstridige sikher. Indira Gandhi havde om aftenen ved et heftigt, omstridt parlamentsvalg været dybt bekymret over, om hun ville virke svag og ubeslutsom, hvis hun ikke reagerede. Efter hvad mange vurderede at være hendes værste valg ud af ganske vist begrænsede muligheder, satte Indira militæret ind i kampen mod sikhoprørerne.

Militæraktionen, der skulle rydde Det Gyldne Tempel for militante, blev kendt som Operation Bluestar. Bhindranwales militante, der så sig selv som frihedskæmpere og martyrer for sikhsagen, mødte hærens styrker med hensynsløs og desperat modstand. Mere end 600 liv gik tabt, og mange hundrede mennesker blev såret. Til sidst blev Det Gyldne Tempel ryddet, og Indira fremstod som alt andet end ubeslutsom eller svag. Hendes mål, at berolige den centrale del af landets hinduvælgere, var nået, men sikherne, der kæmpede for et separat hjemland, kaldet Khalistan, var rige på nye martyrer. Og over hele verden knugede sikhernes hjerter sig sammen om deres beslutning om at hævne den blasfemiske og blodige invasion af deres helligste helligdom.

Radioen på disken gav os ingen yderligere detaljer, men speakeren jamrede over, at hun var blevet myrdet. Kun få måneder efter Bluestar havde Indiras egne livvagter myrdet hende. Kvinden, som af nogle blev hånet som tyran, beundret som landets moder af mange andre og identificeret så tæt med nationen, at det ikke ville være muligt at skelne hende fra dens fortid og fra dens skæbne, var væk. Hun var død.

Jeg blev nødt til at tænke. Jeg blev nødt til at vurdere faren. Sikkerhedsstyrker over hele landet ville være ekstra på vagt. Der ville være konsekvenser – optøjer, drab, plyndringer og afbrændinger som hævn rettet mod sikhsamfundene for mordet på hende. Det vidste jeg. Det vidste alle i Indien. I radioen talte speakeren om opstilling af militærstyrker i Delhi og i Punjab, møntet på at nedkæmpe forventet uro. Spændingen ville udsætte mig for nye farer, en eftersøgt mand, der arbejdede for mafiaen og boede i landet med et udløbet visum. I et kort øjeblik, mens jeg sad der, mens Didier nippede til sin drink, mens mændene i restauranten anstrengte sig i stilheden for at lytte, og den tidlige aftensol rødmede vores hud som guld, pumpede mit hjerte af frygt. Løb, hviskede min indre stemme. Løb nu, mens du kan. Det er din sidste chance …

Men selv dengang, mens den klare tanke om at flygte fra byen opstod, kunne jeg mærke, at jeg slappede af i en tæt, fatalistisk ro. Jeg ville ikke forlade Bombay. Jeg kunne ikke forlade Bombay. Det vidste jeg med lige så stor sikkerhed som alt andet, jeg havde vidst i mit liv. Der var forholdet til Khaderbhai. Min økonomiske gæld til ham var tilbagebetalt med lønningerne, jeg havde tjent i hans tjeneste hos Khaled, men der var en moralsk gæld, der var meget sværere at tilbagebetale. Jeg skyldte ham mit liv, og det vidste vi begge. Han havde omfavnet mig, da jeg kom ud af fængslet, og havde grædt over min ynkelige tilstand, og han havde lovet mig, at så længe jeg blev i Bombay, ville jeg være under hans personlige beskyttelse. Intet som Arthur Road ville nogensinde ske for mig igen. Han havde givet mig en guldmedalje med hindu aum-symbolet forenet med en muslimsk halvmåne og stjerne, som jeg bar i en sølvkæde rundt om halsen. Khaderbhais navn var indgraveret på bagsiden på urdu, hindi og engelsk. I tilfælde af at der opstod problemer, skulle jeg vise medaljen og bede om, at han blev kontaktet omgående. Sikkerheden var ufuldstændig, men den var bedre end alt andet, jeg havde kendt, siden mit eksil begyndte. Hans anmodning om, at jeg blev i hans tjeneste, den stiltiende gæld, som jeg skyldte ham, og den sikkerhed, der lå i at være Khaders mand – var alle elementer, der holdt mig i byen.

Og så var der Karla. Hun var forsvundet fra byen, mens jeg havde været i fængsel, og ingen vidste, hvor hun var. Jeg havde ingen anelse om, hvorhenne i verden jeg skulle lede efter hende. Men hun elskede Bombay. Det vidste jeg. Det virkede fornuftigt at håbe på, at hun ville komme tilbage. Og jeg elskede hende. Det sårede mig – en følelse, der i de måneder var endnu stærkere end min kærlighed til hende – at hun kunne tro, at jeg havde forladt hende, at jeg havde opnået, hvad jeg ville, da vi havde elsket og derefter droppet hende. Jeg kunne ikke rejse videre uden at se hende igen og uden at forklare, hvad der skete den nat. Så jeg blev i byen, et minuts gang fra det hjørne, hvor vi var mødtes, og jeg ventede på, at hun kom tilbage.

Jeg kastede et blik rundt i den afdæmpede, lyttende restaurant og fangede Vikrams øjne. Han smilede til mig og vippede med hovedet. Det var et fortvivlet smil, og hans øjne flammede af ufældede tårer. Alligevel smilede han for at trøste og berolige mig og indbefatte mig i sin rådvilde sorg. Og med det smil vidste jeg pludselig, at der var noget andet, der holdt mig der. Til sidst opdagede jeg, at det var hjertet, det indiske hjerte, som Vikram havde talt om – landet hvor hjertet er konge – der holdt mig tilbage, da så mange, intuitive fornemmelser sagde, at jeg skulle rejse. Og hjertet var for mig byen. Bombay. Byen havde forført mig. Jeg var forelsket i hende. Der var en del af mig, som hun havde skabt, og som kun eksisterede, fordi jeg boede der sammen med hende som en mumbaier, en bombayer.

'Det er godt nok noget lort, yaar,' mumlede Vikram, da han kom tilbage til os. 'Der kommer til at flyde en masse blod på grund af det her, yaar. De siger i radioen, at bander fra Kongrespartiet flakker omkring i Delhi, går fra hus til hus, i krigshumør for at slås med sikherne.'

Vi var tavse alle tre, opslugt af vores egne spekulationer og bekymringer. Så sagde Didier stille: 'Jeg tror, jeg har et spor til dig' og rykkede os tilbage til nuet.

'Om fængslet?'

'Oui.'

’Fortæl.’

’Der er ikke meget. Der er ikke meget nyt i forhold til, hvad du ved i forvejen – det er en person med magt, som din beskytter Abdel Khader har fortalt dig.’

’Uanset hvad, Didier, er det mere, end hvad jeg ved nu.’

’Som du vil. Der er en … mand i min bekendtskabskreds … som besøger Colaba politistationen dagligt. Vi talte sammen tidligere i dag, og han nævnte den udlænding, som for nogle måneder siden havde siddet i fængsel. Navnet, han refererede til, var Bite of the Tiger. Jeg kan ikke forestille mig, hvordan du kan tilegne dig sådan et navn, Lin, men jeg vil skyde på, at historien ikke er helt smigrende, non? Alors, han fortalte mig, at Bite of the Tiger – du – var blevet forrådt af en kvinde.’

’Gav han dig et navn?’

’Nej. Jeg spurgte ham, og han sagde, at han ikke vidste, hvem hun var. Han sagde, at hun var ung og meget smuk, men de sidste detaljer kan være noget, han har fundet på.’

’Hvor troværdig er den her mand i din bekendtskabskreds?’

Didier spidsede munden og pustede luft ud.

’Man kan stole på ham, når det gælder løgne, svindel og tyveri. Det er omfanget af hans troværdighed, er jeg bange for, men i de sager udviser han en fantastisk forudsigelighed. Derimod tror jeg ikke, at han har nogen grund til at lyve i den her sag. Jeg tror, du er offer for en kvinde, Lin.’

’Tja, det sætter os i samme båd, yaar. Du og jeg sammen, broder,’ indskød Vikram. Han tømte sin øl og tændte en af de lange, tynde cerutter, som han røg næsten lige så meget for at fuldende sit kostume som for nydelsen ved at ryge.

’Du er gået ud med Letitia nu i tre måneder,’ konstaterede Didier. Hans udtryk var irriteret og dybt usympatisk. ’Hvad er dit problem?’

’Ja, sig mig lige det! Jeg har taget hende med ud til alle mulige steder, og jeg kan stadig ikke komme ind i startfeltet. Jeg er ikke engang inde på stadion. Til helvede med stadion, yaar – jeg er ikke engang inde i det fandens postnummerområde. Den tøs tager livet af mig. Den kærlighed tager livet af mig. Hun spiller kostbar. Og broder, jeg er hård, men får ikke noget. Tro mig, jeg eksploderer fandeme snart!’

’Du er godt klar over, Vikram,’ sagde Didier igen med øjnene fiffigt skinnende af godt humør, ’at jeg har en strategi, der måske vil virke for dig.’

’Didier, jeg vil prøve alt. Sådan som tingene er lige nu med den her Indira sag og alt det, må jeg gribe enhver chance, mens jeg kan. Hvem ved, hvor vi alle står i morgen, na?’

’Godt så, attention! Den her plan indebærer stor dristighed, omhyggelig planlægning og en præcis timing. Hvis du er skødesløs, kan den måske koste dig livet.’

’Mit … mit liv?’

’Ja. Lav ingen fejltagelser. Men hvis det lykkes, tror jeg, at du vil vinde hendes hjerte for altid. Er du, hvordan er det, man siger det, er du parat til at satse, til at prøve det?’

’Jeg er det mest satsende røvhul i hele den her forbandede saloon, yaar. Kom så med det!’

’Jeg tror, jeg tager det som signal til, at jeg skal forlade selskabet, før I fordyber jer for meget,’ afbrød jeg og rejste mig og gav hånd til begge mænd. ’Tak for tippet, Didier. Jeg sætter pris på det. Og et tip til dig, Vikram – uanset hvad du planlægger med hensyn til Lettie, så prøv at vænne dig af med udtrykket en sex-babset, engelsk tøs. Hver gang du kalder hende det, skærer hun ansigt, som om du lige har kvalt en kaninunge.’

’Mener du virkelig det?’ spurgte han og rynkede gådefuldt panden.

’Ja.’

’Men det er en af mine bedste replikker, yaar. I Danmark …’

’Du er ikke i Danmark mere, Toto.’

’Okay, Lin,’ indrømmede han leende. ’Hør, når du finder ud af, hvad der foregik med den fængselssag … jeg mener, hvem det røvhul var, der fik sat dig fast og alt det der … altså, hvis du har brug for en hånd, så kan du regne med mig. Okay?’

’Okay,’ sagde jeg og nød den gode øjenkontakt. ’Tag det nu roligt.’

Jeg betalte regningen, forlod stedet og gik hen ad Causeway til Regal Cinema rundkørslen. Det var tidligt på aftenen, et af de tre bedste tidspunkter på dagen i Bombay. Tidlig morgen før varmen og sen aften efter varmen er specielle tidspunkter på dagen med specielle glæder, men de er rolige tidspunkter med få mennesker. Aftenen bringer folk til deres vinduer, balkoner og døråbninger. Aftenen fylder gaderne med spadserende folkemængder. Aftenen er et indigoblåt telt for byens cirkus, og familier tager børnene med hen til underholdning, der begejstrer på hvert hjørne og i hvert vejkryds. Og aftenen er en anstandsdame for unge elskende. Den sidste time i dagslys, før natten kommer, stjæler uskyldigheden fra deres langsomme promenader. Der findes ikke et tidspunkt på dagen eller om natten, hvor der er flere mennesker på gaden i Bombay, end der er om aftenen, og intet lys elsker menneskets ansigt mere end aftenlyset i mit Mumbai.

Jeg gik gennem aftenmylderet, elskede ansigterne, elskede parfumerne fra hud og hår, elskede farverne på tøjet og rytmerne fra ordene, der omgav mig. Alligevel var jeg alene, alt for alene med min kærlighed til aftenen i byen. Og alt imens cirklede en sort haj langsomt rundt i havet af mine tanker – en sort haj af tvivl, vrede og mistanke. En kvinde forrådte mig. En kvinde. En ung og meget smuk kvinde …

Et ihærdigt larmende bilhorn tiltrak min opmærksomhed, og jeg så Prabaker vinke til mig fra sin taxi. Jeg satte mig ind i vognen og bad ham køre mig hen til aftenmødet med Khaled, nær Chowpatty stranden. En af de første ting jeg havde gjort med de første bunker af penge, jeg havde tjent i Khaderbhais tjeneste, var at betale for Prabakers taxilicens. Prisen for licensen havde været

uoverkommelig for Prabaker og ville ikke være inden for rækkevidde på grund af hans manglende talent for sparsommelighed. Han havde lejlighedsvis kørt på skift i sin fætter Shantus taxi uden den nødvendige licens, men han løb betydelige risici ved at gøre det. Med sin egen licens var han fri til at kontakte en hvilken som helst taxivognmand, som ejede flåder af vogne og lejede dem ud til taxichauffører med licens.

Prabaker var en hårdtarbejdende og ærlig mand, men derudover var han den mest sympatiske mand, som de fleste, der kendte ham, nogensinde ville møde. Selv den hærdede taxivognmand var ikke immun for hans optimistiske charme. Inden for en måned havde han delvis permanent forpagtet en taxi, som han behandlede som sin egen. På instrumentbrættet havde han installeret en hellig plastik Lakshmi, rigdomsgudinden. Den gyldne, lyserøde og grønne plastikgudindefigur lyste kraftigt op med et alarmerende vildt udtryk i sine røde øjne, når han trådte på bremsen. En gang imellem rakte han ud med et showmandssving for at klemme en gummidut ved foden af figuren. Hver gang sprøjtede der en kraftig og foruroligende, industriel blanding af kemisk parfume ud på hans passagerers skjorte og bukser gennem, hvad der formodentligt var en ventil i navlen af gudinden. Hvert klem på sprayen blev efterfulgt af en refleksmæssig, polerende gnubben på messing taxichaufføridentifikationsskiltet, som han bar med elegant stolthed. Kun én ting i hele byen kunne konkurrere med den hengivenhed, han følte for den sort-gule Fiat taxi.

’Parvati. Parvati. Parvati …’ sagde han, mens vi kørte hurtigt forbi Churchgate stationen mod Marine Drive. Han blev beruset af musikken i hendes navn. ’Jeg elske hende for meget, Lin! Det kærlighed, ja, når en frygtelig følelse gør dig glad? Når man bekymre sig om en pige, mere end man bekymre sig om sin taxi? Det kærlighed, ikke? En stor kærlighed, ikke? Min Gud! Parvati. Parvati. Parvati …’

’Det er kærlighed, Prabu.’

’Og Johnny også alt for forelsket i Sita, min Parvatis søster. Alt for forelsket.’

’Jeg er glad på dine vegne. Og på Johnnys. Han er en god mand. I er begge gode mænd.’

’Ja, da!’ sagde Prabaker og slog i hornet et par gange for at understrege det. ’Vi fine fyre! Og i aften vi gå ud på et tredobbelt stævnemøde med søstrene. Det bare blive for sjovt.’

’Er der en søster mere?’

’En mere?’

’Ja – du sagde et tredobbelt stævnemøde. Er der tre søstre? Jeg troede kun, der var to.’

’Ja, Lin, absolut kun to søstre.’

’Jamen, mener du så ikke et dobbelt stævnemøde?’

’Nej, Lin. Parvati og Sita de altid tage deres mor med, Kumars kone, mrs. Patak. Pigerne, de kun sidde på den ene side, og mrs. Nandita Patak hun sidde i midten, og Johnny Cigar han sidde med mig, sidde på den anden side. Det er et tredobbelt stævnemøde.’

’Det lyder … som … rigtigt sjovt.’

’Ja, sjovt! Selvfølgelig sjovt! Så sjovt! Og når vi tilbyde noget at spise og drikke til mrs. Patak, vi se på pigerne, og de også se på os. Det vores system. Det er måden, vi smiler til pigerne på og blinke til dem med øjnene. Vi så heldige, at mrs. Patak har så god appetit, og hun spise uden at stoppe i tre timer til en film. Så konstant der blive rakt mad videre og masse kiggen på pigerne. Og mrs. Patak – gudskelov, er umulig at mætte selv under en film.’

’Hallo, ikke så hurtigt … det ligner … optøjer.’

En flok mennesker, hundredvis, tusindvis strømmede rundt om hjørnet og ned ad den brede Marine Drive cirka 300 meter foran os. De bevægede sig hen imod os og fyldte hele vejen.

’Ikke optøjer, Linbaba,’ svarede Prabaker og sænkede farten på taxien, så den stoppede. ’Riot nahin, morcha hain.’ Det er ikke optøjer, det er en demonstration.

Det var tydeligt, at folk var inderligt vrede. Mændene og kvinderne slog med deres knyttede næver i takt til deres rasende kampråb. Deres forpinte ansigter var stivnede på hals og skuldre, hårde af raseri. De råbte om Indira Gandhi, om hævn og om de straffe, de ville pålægge sikherne. Jeg blev anspændt, da de nærmede sig, men menneskestrømmen delte sig for taxien og gled rundt og bag om os uden så meget som at skrabe et ærme mod siden af bilen. Ikke desto mindre var øjnene, der så ind på os, hadefulde og grusomme. Jeg vidste, at hvis jeg havde været en sikh, hvis jeg havde haft en sikhturban eller et sardarji tørklæde på, ville døren været blevet flået op.

Mens mængden passerede os, og vejen foran os blev ryddet, vendte jeg mig om og så Prabaker tørre tårer væk fra øjnene. Han fumlede i lommen efter et lommetørklæde og trak til sidst et kæmpe, rødternet stykke stof ud og tørrede øjnene med det.

’Det en for meget sørgelig situation, Linbaba,’ snøftede han. ’Det er slutningen på Hende. Hvad ske med vores Indien nu, uden Hende? Jeg spørge mig selv og ikke have meget at svare.’

Hende var et af de mest almindelige navne for Indira – journalister, bønder, politikere og sortbørssælgere refererede alle til hende som Hende.

’Ja. Det er noget rod, Prabu.’

Han virkede så bekymret, at jeg en stund sad tavs med ham og stirrede ud ad vinduet mod det dunkle hav. Da jeg vendte mig om for igen at se på ham, så jeg, at han bad med hovedet foroverbøjet og hænderne presset sammen forneden på rattet. Jeg iagttog hans hviskende bøn trække og rive i hans læber, men så åbnede han sine hænder, drejede hovedet og smilede til mig. Hans øjenbryn hævede og sænkede sig to gange, mens han stadig storsmilede.

’Nå, Lin, hvad med noget sexet parfume på dit gode jeg?’ spurgte han og rakte ud for at trykke sprayballonen under Lakshmi plastikgudinden på instrumentbrættet.

’Nej!’ skreg jeg og forsøgte at stoppe ham.

For sent. Han pressede på sprayballonen, og en hvirvlende ræben af usund, kemisk blanding sprøjtede ud fra gudindens mave og landede på mine bukser og skjorte.

’Nu,’ smilede han bredt, startede motoren og trak igen ud på Marine Drive, ’nu er vi igen klar til livet! Vi heldige fyre, ikke?’

’Helt sikkert,’ brokkede jeg mig og gispede for at trække noget frisk luft fra det åbne vindue. Få minutter senere nærmede vi os parkeringspladsen, hvor jeg havde aftalt at mødes med Khaled. ’Du kan bare sætte mig af her, Prabu. Jeg skal af her i nærheden af det store træ.’

Han parkerede ved siden af en høj daddelpalme, og jeg steg ud. Vi skændtes over betalingen for taxituren. Prabaker nægtede at modtage penge, og jeg insisterede på, at han skulle tage dem. Jeg foreslog et kompromis. Han skulle tage imod pengene og bruge dem på noget ny parfume til sin plastikgudinde.

’Nå, ja, Linbaba!’ råbte han og accepterede til sidst pengene. ’Det en god idé, du har! Jeg netop tænke på, jeg næsten tømt min parfumeflaske, og det så dyrt, jeg ikke kan købe en ny gallon mere. Nu jeg købe en stor flaske, en ny, stor flaske, og i uger jeg fylde min Lakshmi som ny! Tak, så meget!’

’Ingen årsag,’ svarede jeg og lo mod min vilje. ’Held og lykke med dit tredobbelte stævnemøde.’

Han svingede bilen væk fra kantstenen og ind i trafikstrømmen. Jeg hørte bilhornet tude en musikalsk hilsen, indtil han var ude af syne.

Khaled Ansari ventede på mig i vores chartrede taxi, 50 meter væk. Han sad bagi med begge døre åbne for brisen. Jeg var ikke sent på den, og han havde ikke ventet i mere end 15-20 minutter, men alligevel lå der ti cigaretskodder på jorden ved siden af den åbne

dør. Jeg vidste, at hver enkelt repræsenterede en fjende knust under hans hæl, et rasende ønske, en brutal fantasi om den lidelse, han en dag ville tildele dem, han hadede.

Og dem han hadede, de var mange. For mange. Billederne af vold, der fyldte hans tanker, var så ægte, havde han fortalt mig, at han undertiden væmmedes ved det. Vreden var en smerte i hans knogler. Hadet låste hans kæber og fik ham til at skære tænder af raseri. Smagen af det var altid bitter, hver dag og nat, hvert tikkende minut var så bittert som smagen af den tilsodede kniv, han havde haft mellem tænderne som Fatah guerilla, da han kravlede hen over noget ødelagt jord mod sit første drab.

’Det slår dig ihjel, Khaled, det ved du godt, ikke?’

’Ja, jeg ryger for meget. Og hvad så? Hvem vil gerne leve for evigt?’

’Jeg taler ikke om cigaretterne. Jeg taler om, hvad der er indeni dig, hvad der får dig til at kæderyge. Jeg taler om, hvad du gør ved dig selv ved at hade verden. Der var engang en, der fortalte mig, at hvis du laver dit hjerte om til et våben, ender du altid med at bruge det på dig selv.’

’Du er en køn én, der kommer her og prædiker, broder,’ sagde han og lo. Den lille latter. Den triste latter. ’Du er jo ikke ligefrem selv nogen hr. forbandet Julemand, Lin.’

’Du ved godt, at Khader har fortalt mig … om Shatila.’

’Hvad fortalte han dig?’

’At … du mistede din familie der. Det må have været utroligt hårdt for dig.’

’Hvad ved du om det?’ forlangte han at vide.

Det var ikke et offensivt spørgsmål, og det blev ikke stillet på en aggressiv måde, men der lå meget smerte i det, for meget smerte til at jeg kunne lade det ligge.

’Jeg kender til Sabra og Shatila, Khaled. Jeg har interesseret mig for politik hele mit liv. Jeg var på flugt på det tidspunkt, det skete, men

jeg fulgte med i nyhederne hver dag, i måneder. Det var … det var en hjerteskærende historie.'

'Jeg var engang forelsket i en jødisk pige, ikke?' sagde Khaled. Jeg svarede ikke. 'Hun var … hun var en smuk pige og klog og måske, jeg ved det ikke, måske det sødeste menneske, jeg nogensinde har mødt. Det var i New York. Vi studerede sammen. Hendes forældre, de var reformjøder – de støttede Israel, men de var mod besættelsen af områderne. Jeg var sammen med den pige, elskede med hende den nat, min far døde i et israelsk fængsel.'

'Du kan ikke bebrejde dig selv at være forelsket, Khaled. Og du kan ikke bebrejde dig selv for, hvad andre gjorde ved din far.'

'Ork jo, jeg kan,' sagde han og gav mig det lille, triste smil. 'Nå, men jeg tog hjem og nåede lige Oktoberkrigen i tide – den som israelerne kalder Yom Kippur Krigen. Vi blev knust. Jeg flygtede til Tunesien og gik i kamptræning. Jeg begyndte at kæmpe og blev ved med at kæmpe hele vejen til Beirut. Da israelerne invaderede, tog vi kampen op i Shatila. Hele min familie var der og en masse af mine naboer fra gamle dage. De var alle, vi var alle, flygtninge uden et sted at tage hen.'

'Blev du evakueret med de andre krigere?'

'Jah. De kunne ikke slå os, så de indgik våbenhvile. Vi forlod lejrene – med vores våben, du ved, for at vise, at vi ikke var besejrede. Vi marcherede som soldater, og der var en masse skyderi i luften. Nogle blev dræbt bare ved at iagttage os. Det var mærkeligt, som en parade eller en form for besynderlig højtidelighed, ikke? Og så, da vi var væk, brød de alle deres løfter og sendte falanksen ind i lejrene og dræbte alle de gamle mænd, kvinder og børn. Og de døde alle sammen. Hele min familie. Alle dem jeg efterlod. Jeg ved ikke engang, hvor deres lig er. De gemte dem, fordi de vidste, at det var en krigsforbrydelse. Og du synes … du synes, at jeg skal give slip på det, Lin?'

Vi sad med front mod havet og kiggede ned på en del af Chowpatty stranden fra parkeringspladsen på den stejle bakke for enden af

Marine Drive. Under os var den første bølge af familier, par og unge mænd ude i aftenen, de prøvede, om de var heldige med at kaste dartpile eller skyde til måls efter balloner. Is- og slush-ice- sælgere råbte fra deres farverigt dekorerede små skure som paradisfugle, der synger for deres mage.

Hadet, der havde lagt sig rundt om Khaleds hjerte, var det eneste, vi nogensinde diskuterede. Jeg var vokset op blandt jødiske venner. Melbourne, byen hvor jeg voksede op, havde et stort jødisk samfund, mange af dem var Holocaust-overlevende og deres børn. Min mor havde været fremtrædende i Fabian-socialistiske kredse, og hun havde samlet venstreorienterede intellektuelle fra græske, kinesiske, tyske og jødiske samfund. Mange af mine venner gik på den jødiske skole, Mt. Scopus College. Jeg voksede op med de børn, læste de samme bøger, kunne lide de samme film og den samme musik og marcherede sammen med dem for at støtte de samme sager. Nogle af de venner var blandt de få, der hjalp mig, da mit liv eksploderede indad i smerte og skam. Det var faktisk en jødisk ven, der hjalp mig med at flygte fra Australien, efter at jeg var stukket af fra fængslet. Jeg respekterede, beundrede og elskede alle de venner. Og Khaled hadede alle israelere og hver jøde i verden.

'Det ville være, som hvis jeg hadede alle indere, bare fordi nogle enkelte indere torturerede mig i et indisk fængsel,' sagde jeg dæmpet.

'Det er ikke det samme.'

'Jeg siger ikke, at det er det samme. Jeg prøver bare på … hør, da de havde lænket mig til muren i Arthur Road og begyndte at slå på mig, stod det på i timevis. Efter nogen tid var mit blod det eneste, jeg kunne lugte og smage. Det eneste jeg kunne høre, var lathierne der flænsede i mig.'

'Jeg ved det godt, Lin …'

'Nej, lad mig tale færdig. Der var ét minut midt i det hele, der var … så mærkeligt … det var, som om jeg svævede uden for mig selv og så ned på min egen krop, på dem og alt, hvad der foregik. Og … jeg

fik den mærkelige følelse … en virkelig underlig form for forståelse … for alt, hvad der skete. Jeg vidste, hvem de var, hvad de var, og hvorfor de gjorde det. Jeg så det ret tydeligt og vidste så, at jeg havde to valg, at hade dem eller tilgive dem. Og … jeg ved ikke hvorfor eller hvordan, men det stod fuldstændigt klart for mig, at jeg blev nødt til at tilgive dem. Jeg blev nødt til det, hvis jeg ville overleve. Jeg ved, det lyder skørt …'

'Det lyder da ikke skørt,' sagde han tørt, næsten med beklagelse.

'På mig virker det stadigt skørt. Jeg har egentligt ikke … regnet det ud, endnu. Men det er præcis, hvad der skete. Og jeg tilgav dem. Det gjorde jeg virkelig. Og jeg er sikker på, at det på en eller anden måde var det, der fik mig gennem det. Jeg mener ikke, at jeg holdt op med at være vred – hold da kæft, hvis jeg var blevet sluppet fri og havde fået fat i en pistol, ville jeg sandsynligvis have dræbt dem alle. Eller måske ikke. Jeg ved det ikke. Men pointen er, at jeg tilgav dem, lige der og dengang midt i det hele. Og jeg er sikker på, at hvis jeg ikke havde gjort det – hvis jeg bare havde hadet dem – ville jeg ikke have klaret det, førend Khader fik mig ud. Jeg ville være bukket under. Hadet ville have dræbt mig.'

'Det er stadig ikke det samme, Lin. Jeg forstår godt, hvad det er, du siger, men israelerne gjorde mere ved mig end det. Og desuden, hvis jeg havde været i et indisk fængsel, og de gjorde det mod mig, som de gjorde mod dig, ville jeg hade inderne for altid. Jeg ville hade dem alle sammen.'

'Men jeg hader dem ikke. Jeg elsker dem. Jeg elsker det her land. Jeg elsker den her by.'

'Du kan ikke sige, at du ikke ønsker hævn, Lin.'

'Jeg ønsker hævn. Det er rigtigt. Jeg ville ønske, at jeg ikke gjorde det. Jeg ville ønske, jeg var bedre end det. Men jeg ønsker det kun over en person – den ene, som forrådte mig – ikke hele nationen, hvor hun stammer fra.'

'Tja, vi er forskellige,' sagde han tørt og stirrede ud på de fjerne flammer fra olieraffinaderiet, der lå ud for kysten. 'Du forstår det ikke.

Du kan ikke forstå det.'

'Jeg forstår, at had dræber dig, Khaled, hvis du ikke giver slip på det.'

'Nej, Lin,' svarede han og vendte sig om og så på mig i det svage lys i taxien. Hans øjne glødede, og der var et knust smil i hans arrede ansigt. Det mindede om det udtryk, som Vikram havde, når han talte om Lettie, eller om Prabakers ansigt, når han talte om Parvati. Det var den slags udtryk, som nogle mænd får, når de taler om deres oplevelse med Gud.

'Mit had er det, der reddede mig,' sagde han stille og roligt, men med en ophidset, febrilsk iver. Bløde, afrundede, amerikanske vokaler blandet med forpustet, aspireret arabisk gav en lyd, en stemme, der lød et sted mellem Omar Sharif og Nicholas Cage. I en anden tid, på et andet sted, i et andet liv kunne Khaled Ansari have læst poesi op på arabisk og engelsk og ville have bevæget alle til glæde og tårer. 'Had er en meget ukuelig ting, ikke. Had er en overlever. Jeg var i lang tid nødt til at skjule mit had. Folk kunne ikke klare det. De blev skræmt af det. Så jeg vendte mit had udad. Det er mærkeligt, at jeg var flygtning i årevis – og stadig er det – og mit had var på flugt ligesom mig. Mit had var udadvendt. Min familie … de blev alle dræbt … voldtaget og slagtet … og jeg dræbte mænd … jeg skød dem … jeg skar halsen over på dem … og mit had overlevede derude. Mit had blev stærkere og hårdere. Og så en dag vågnede jeg op og arbejdede med penge og magt for Khader, og jeg kunne mærke, at hadet krøb tilbage ind i mig. Og nu er det her indeni, hvor det hører til. Og jeg er glad. Jeg nyder det. Jeg har brug for det, Lin. Det er stærkere end mig. Det er modigere end mig. Mit had er min helt.'

Han holdt det fanatiske blik et øjeblik og vendte sig så om mod chaufføren, som halvsov på forsædet i bilen.

'Challo, bhai!' snerrede han. Lad os køre, broder!

Et minut senere brød han tavsheden for at stille mig et spørgsmål.

'Har du hørt om Indira?'

'Ja. I radioen på Leopolds.'

'Khaders fyre i Delhi har detaljerne. Den interne historie. De ringede, lige inden jeg kom for at mødes med dig. Det var ret rodet, den måde hun forlod os på.'

'Ja?' svarede jeg, mens jeg stadig tænkte på Khaleds tale om had. Jeg var egentlig ikke interesseret i detaljerne om attentatet på Indira, men jeg var glad for, at han havde skiftet emne.

'Klokken ni om morgenen, her til morgen, gik hun ned til sikkerhedsporten ved sin bolig – premierministerens bolig. Hun samlede hænderne for at hilse på de to sikhlivvagter ved porten, ikk'. Hun kendte dem. De var kun i tjeneste, fordi hun havde insisteret på det. Efter Det Gyldne Tempel, efter Bluestar, rådede man hende til ikke at have sikher i sin sikkerhedsgruppe. Men hun insisterede, fordi hun ikke kunne tro, at hendes loyale sikhlivvagter ville vende sig mod hende. Hun fattede bare ikke, hvor meget had hun havde plantet i dem, da hun beordrede hæren til at angribe Det Gyldne Tempel. Nå, men hun samlede hænderne for at hilse og smilede til dem og sagde Namaste. Den ene livvagt trak sin tjenesterevolver – det var en .38 – og affyrede tre skud. Han ramte hende lige i maven, i underlivet. Hun krøllede sig sammen på fortovet. Den anden livvagt vendte sin Sten pistol mod hende. Han tømte hele magasinet. 30 huller. Det er en gammel pistol, Sten'en, men den laver nogle helvedes huller på klos hold. Mindst syv kugler ramte hende i maven, tre kugler gik ind i brystet og én gik gennem hendes hjerte.'

Vi kørte lidt i stilhed. Jeg var den første, der sagde noget.

'Så hvordan tror du, pengemarkedet vil reagere?'

'Jeg tror, det vil være godt for markedet,' svarede han lidenskabsløst. 'Så længe der er en klar linje i arvefølgen – som der er her med Rajiv – er et attentat altid godt for markedet.'

'Men der vil komme optøjer. De taler allerede om bander, der går efter sikherne. Jeg så en demonstration på vej herop.'

’Ja, jeg så den også,’ sagde han og vendte sig om imod mig. Hans øjne var mørke, næsten sorte og glødende og understregede hans hårde viljestyrke. ’Men selv det vil være godt for markedet. Jo flere optøjer der er, og jo flere folk der bliver dræbt, jo større efterspørgsel vil der være efter dollars. Vi sætter kursen op i morgen tidlig.’

’Vejene bliver måske ét stort kaos. Hvis der er demonstrationer eller optøjer, bliver det måske ikke så nemt at komme omkring.’

’Jeg henter dig på dit sted klokken syv, og så tager vi direkte hen til Rajubhai,’ sagde han og refererede til mafiaens sted, der lå i Fort-området, hvor de sorte penge blev optalt, og til Raju, der var manden, der drev det. ’Mig stopper de ikke. Min bil skal nok komme igennem. Hvad skal du nu?’

’Nu – efter vi er færdige med indsamlingerne?’

’Ja. Har du tid?’

’Selvfølgelig. Hvad skal jeg?’

’Sæt mig af og behold vognen,’ sagde han med ryggen hvilende mod sædet og lod ansigtet og kroppen falde sammen i et suk af udmattelse eller modløshed. ’Tag rundt til fyrene. Sig til dem, at de skal tage hen til Rajubhais i morgen tidlig. Find alle dem, du kan, og giv dem beskeden. Hvis det bliver virkeligt slemt, får vi brug for alle.’

’Okay, det tager jeg fat på. Du skulle få dig noget søvn, Khaled. Du ser træt ud.’

’Det tror jeg også, jeg vil,’ smilede han. ’Der bliver ikke meget søvn de næste par dage.’

Han lukkede øjnene et øjeblik og lod sit hoved dase og rulle med bilens bevægelser. Så vågnede han pludselig og satte sig op og snuste til luften omkring sig.

’Sig mig, hvad fanden er det for en lugt, du? Er det en form for aftershave eller hvad? Jeg er blevet gasset med tåregas, der lugter bedre end det!’

’Spørg mig ikke,’ svarede jeg og undertrykte et grin med sammenbidte tænder og gned på Prabakers parfumeplet foran på min skjorte. Khaled lo og vendte øjnene mod det stjerneløse mørke, hvor natten møder havet.

Før eller siden fører skæbnen os sammen med folk, som en efter en viser os, hvad vi kunne og ikke burde udvikle os til. Før eller siden møder vi drankeren, frådseren, forræderen, det ubarmhjertige sind og det hadfyldte hjerte. Men skæbnen har selvfølgelig alle odds imod sig, fordi vi normalt føler hengivenhed og medlidenhed for næsten alle de mennesker. Og det er umuligt at foragte nogen, man oprigtigt føler medlidenhed for og umuligt at undgå nogen, man virkelig elsker. Jeg sad ved siden af Khaled i mørket, mens taxien tog os hen til det kriminelle marked. Jeg sad ved siden af ham, mens farvede skygger drev forbi, og elskede det ærligste og sejeste i ham og følte medlidenhed med hadet, der svækkede ham og løj for ham. Og hans ansigt, der undertiden genspejlede sig i aftenen, der fyldte ruden, var lige så gennemvædet af skæbnen og lige så strålende som ansigterne på malerierne af dødsdømte og glorieomkransede helgener.

KAPITEL 23

’Uanset hvor du kommer hen i verden, i et hvilket som helst samfund, er det altid det samme, når det drejer sig om retfærdighed,’ fortalte lord Abdel Khader Khan, min mafiaboss og surrogatfar, da jeg havde været seks måneder i hans tjeneste. ’Vi indretter vores love, undersøgelser, retsforfølgelser og straffe efter, hvor meget forbrydelse der ligger i synden, i stedet for hvor meget synd der ligger i forbrydelsen.’

Vi sad i den travle, dampende, vidunderligt aromatiske restaurant Saurabh i Sassoon havneområdet. Saurabh serverede, hvad mange mente, var Bombays bedste masala dhosas i en by, hvor 5.000 restauranter kæmpede om den ære. Til trods for den udmærkelse eller på grund af den var Saurabh lille og relativt ukendt. Dens navn dukkede ikke op i nogen af turisternes rejsebøger eller i gourmetkolonnerne i de daglige aviser. Det var en arbejderrestaurant, og den var fuld fra morgen til aften med arbejdende mænd og kvinder, som værnede om den og holdt hemmeligheden for sig selv. Derfor var måltiderne billige, og indretningen var funktionelt minimal. Ikke desto mindre var restauranten skinnende ren, og de sprøde dhosaers spektakulære, pompøse sejl kom fejende ind på bordet, serveret af tjenere, der arbejdede i løb, og indeholdt de mest delikate blandinger af krydderier, som ikke fandtes lignende i nogen som helst ret noget som helst sted i byen.

’For mig,’ fortsatte han, mens vi spiste, ’er det modsatte tilfældet. For mig er det syndens størrelse, der er vigtigst i forbrydelsen. Du spurgte mig lige før om, hvorfor vi ikke vil tjene penge på prostitution og narko, som de andre råd gør, og jeg kan fortælle dig, at det er på grund af den synd, der ligger i kriminaliteten. Det er af den grund, at

jeg ikke vil sælge børn, kvinder, porno eller narko. Det er af den grund, at jeg ikke vil tillade de her kriminelle handlinger i nogen af mine områder. I alle de sager er synden i forbrydelsen så stor, at en mand må opgive sin sjæl for den avance, han tjener. Og hvis en mand giver afkald på sin sjæl, hvis han bliver en sjælløs mand, kræver det intet mindre end et mirakel for ham at genvinde den.'

'Tror du på mirakler?'

'Det gør jeg helt klart. I vores hjerter tror vi alle på mirakler.'

'Det er jeg bange for, at jeg ikke gør,' erklærede jeg smilende.

'Det er jeg sikker på, at du gør,' insisterede han. 'Ville du ikke mene, at for eksempel din redning fra fængslet på Arthur Road var et mirakel?'

'Jeg må indrømme, at det føltes som en mirakuløs ting på det tidspunkt.'

'Og da du flygtede fra fængslet i dit hjemland, Australien – var det ikke en mirakuløs ting?' spurgte han roligt.

Det var første gang, han nogensinde havde nævnt flugten. Jeg var selvfølgelig sikker på, at han vidste det, og jeg var sikker på, at han måtte have tænkt på det mange gange. Men ved at bringe emnet på banen bragte han sagens kerne op om min redning fra Arthur Road fængslet. Den kendsgerning at han havde reddet mig fra to fængsler – et i Indien og et i Australien – betød, at jeg stod i dobbelt gæld til ham.

'Jo,' svarede jeg langsomt, men roligt. 'Det var noget af et mirakel, tror jeg.'

'Hvis du ikke har noget imod det – altså hvis du ikke finder det for smertefuldt – kunne jeg godt tænke mig, at du fortalte mig om flugten fra fængslet i Australien. Jeg må sige, at jeg finder den fascinerende af personlige grunde, og jeg er dybt imponeret.'

'Jeg har ikke noget imod at tale om det,' svarede jeg og mødte hans blik. 'Hvad vil du gerne vide?'

'Hvorfor flygtede du?'

Khaderbhai var den eneste, der havde stillet mig det spørgsmål. Folk i Australien og New Zealand havde spurgt mig om selve flugten. De ville vide, hvordan jeg brød ud af fængslet, og hvordan jeg kunne blive ved med at flygte. Men kun Khader havde spurgt mig om, hvorfor jeg flygtede.

'Der var en straffeafdeling i fængslet. Vagterne, der styrede den – ikke dem alle sammen, men tilstrækkelig mange af dem – var skøre. De hadede os. De var sindssyge af had til fangerne. Jeg ved ikke hvorfor. Jeg kan ikke forklare det. Det var bare sådan, det var dernede. Og de torturerede os næsten hver aften. Og jeg kæmpede imod. Jeg blev nødt til at stritte imod. Det er min natur, tror jeg. Sådan er jeg bare. Jeg er ikke den type mand, som bare kan tage imod uden at kæmpe. Hvilket selvfølgelig gjorde det værre. Jeg fik … tja, de gik i gang med mig, og det var … ret slemt. Jeg var kun nede i straffeafdelingen i en kort periode. Men jeg havde en lang dom, og jeg vidste, at de før eller siden ville finde en grund til at sende mig derned igen, eller at jeg ville være dum nok til at give dem en – det var ikke svært, tro mig. Jeg tænkte, at når de fik mig derhen igen, når de fik fat i mig, ville de torturere mig, og jeg ville blive nødt til at kæmpe imod dem igen, og så ville de sikkert dræbe mig. Så … jeg flygtede.'

'Hvordan gjorde du det?'

'Efter deres sidste omgang lod jeg dem tro, at de havde knækket min sjæl. Så de gav mig et job, som kun besejrede mænd havde tilladelse til at udføre. De gav mig et job nær fængslets ydermur, hvor jeg skulle skubbe en trillebør og lave reparationer. Da tiden var rigtig, flygtede jeg.'

Han lyttede, mens jeg fortalte ham historien. Vi fortsatte med at spise, mens jeg fortalte. Khader afbrød aldrig. Han iagttog mig hele tiden, og det smilende lys i hans øjne genspejlede ilden i mine. Han virkede, som om han nød dét, at jeg fortalte historien, lige så meget som fortællingen i sig selv.

'Hvem var den anden mand – ham der var sammen med dig, da du flygtede?'

'Den anden fyr sad inde for mord. Han var en god mand med et stort hjerte.'

'Men I blev ikke sammen?'

'Nej,' svarede jeg og lod for første gang mit blik flytte sig fra Khader. Jeg så hen på restaurantens døråbning og på den rytmiske, uophørlige strøm af mennesker på gaden. Hvordan kunne jeg forklare mine grunde til at efterlade min ven efter flugten og tage af sted på egen hånd? Jeg forstod det knap nok selv. Jeg besluttede mig for at give ham oplysningerne og selv lade ham udrede dem.

'Til at begynde med opholdt vi os hos en rockerklub – en bande mænd, der kørte på motorcykler. Lederen af rockerklubben havde en lillebror, som sad i fængslet. Han var en modig knægt, og omkring et år før jeg flygtede, havde han gjort en rigtig farlig mand rasende ved ikke at gøre andet end at være modig. Jeg blev indblandet og reddede knægten fra at blive dræbt. Da knægten fandt ud af det, fortalte han det til sin bror. Storebroderen, som var præsident for rockerklubben, sendte en besked om, at han skyldte mig en tjeneste. Da jeg flygtede, tog jeg hen for at bo hos storebroderen og hans bande, og jeg tog min ven med mig. De gav os pistoler, narko og penge. De beskyttede os og gav os husly de første 13 dage og nætter, mens strisserne splittede byen ad for at lede efter os.'

Jeg stoppede og tørrede det sidste mad op med et stykke ærtemelsroti. Khaderbhai spiste det sidste mad på sin tallerken. Vi tyggede energisk og så på hinanden med tanker og spørgsmål glimtende i øjnene.

'På den 13. aften efter vores flugt, da jeg stadig gemte mig hos rockerklubben, fik jeg en overvældende trang til at besøge en mand, der engang havde været min lærer,' fortsatte jeg endelig. 'Han var lektor i filosofi på et universitet i min by. Han var en jødisk intellektuel, en meget begavet fyr, og meget højt respekteret i byen, hvor jeg voksede op. Bortset fra at han var begavet og alt det, ved

jeg stadig ikke, hvorfor jeg tog hen for at besøge ham, jeg kan ikke forklare det – jeg forstår det ikke rigtigt, selv nu. Jeg var bare nødt til at tale med ham. Følelsen var så kraftig. Jeg kunne ikke kæmpe imod. Så jeg kørte over til den anden ende af byen og satte mit liv på spil for at møde ham. Han sagde, at han havde forventet, at jeg ville besøge ham, og at han havde ventet på, at jeg kom. Han fortalte mig som det første, at jeg blev nødt til at holde op med at bruge våben. Han prøvede at overbevise mig om, at jeg ikke havde brug for dem, og at de ville medføre sorg, hvis jeg ikke skilte mig af med dem. Han fortalte mig, at jeg skulle holde op med begå væbnet røveri og aldrig gøre det igen. Han sagde, at jeg havde betalt min gæld for de forbrydelser, jeg havde begået, men hvis jeg nogensinde begik den forbrydelse igen, ville jeg blive dræbt eller fanget med det samme. Uanset hvad du må gøre for at bevare din frihed, sagde han, så begå aldrig den forbrydelse igen. Han fortalte mig, at jeg skulle forlade min ven, fordi han var sikker på, at han ville blive fanget, og hvis jeg var sammen med ham, ville jeg også blive fanget. Og han fortalte mig, at jeg skulle rejse rundt i verden. Fortæl kun folk, hvad de har brug for at vide, sagde han. Jeg husker, at han smilede, da han sagde det, som om der ikke lå noget i det. Og spørg folk om hjælp, sagde han. Du skal nok klare det … Det skal du ikke bekymre dig om… Dit liv er et spændende eventyr, og det er først lige begyndt …'

Der opstod en pause, da jeg endnu en gang gled ind i stilheden. En tjener nærmede sig bordet for at rydde de tomme tallerkener væk, men Khader vinkede ham væk. Mafiabossen stirrede uden vaklen på mig med sine gyldne øjne, men det var en forstående og opmuntrende stirren.

'Jeg forlod hans kontor – filosoffens kontor på universitetet – og jeg vidste, at alt var forandret efter den lille samtale. Jeg tog tilbage til rockerbanden og min ven. Jeg gav ham mine pistoler og fortalte ham, at jeg blev nødt til at tage af sted. Jeg tog af sted på egen hånd. Han blev fanget seks måneder senere efter en skudveksling med politiet. Jeg er stadig fri, hvis det ord betyder noget, når man er

en eftersøgt mand uden nogen steder at tage hen. Sådan er det. Nu kender du historien.'

'Jeg ville gerne møde den mand,' sagde Khaderbhai langsomt. 'Denne lektor i filosofi. Han gav dig nogle gode råd. Men sig mig, jeg var af den opfattelse, at Australien er et meget anderledes land, ikke ligesom Indien – hvorfor tager du ikke tilbage og fortæller myndighederne om den tortur, du led i fængslet? Vil det ikke sikre dig og bringe dig tilbage til dit liv og din familie?'

'Der, hvor jeg kommer fra, angiver vi ikke hinanden,' svarede jeg. 'Ikke engang dem, der torturerer. Og selv om jeg gjorde det – selv hvis jeg tog tilbage og sad på anklagebænken som kronvidne og afgav vidneudsagn mod de nøglesvingere, som torturerer fanger – ville det ikke være nogen garanti for, at det ville stoppe. Systemet tager sig af dem. Ingen mand ved sine fulde fem stoler på det britiske retssystem. Hvornår hørte du sidst om en rig mand, der bad om nåde i retten? Det sker ikke. Systemet ville tage sig af dem, der torturerede, og de ville slippe godt fra det, uanset hvad de havde gjort, og uanset hvor meget bevis der var. Og jeg ville blive sat i fængsel igen. Og jeg ville være tilbage i deres magt. Og de ville give mig en ret slem omgang. Jeg tror … jeg tror, de ville sparke mig til døde i straffeafdelingen. Nå, men det er helt udelukket. Man stikker ikke folk. Man angiver ikke folk, uanset grund. Det er et princip. Det er sandsynligvis det eneste, vi har tilbage, når vi bliver låst inde i et bur.'

'Men tror du stadig, at de fængselsvagter torturerer andre mænd i det fængsel, ligesom de torturerede dig?' pressede han.

'Ja, det gør jeg.'

'Og du er i en position, hvor du kan gøre noget ved det, prøve at lette deres lidelser?'

'Måske. Måske ikke. Som jeg sagde, så tror jeg ikke, at systemet ville have travlt med at give dem en straf eller at forsvare os.'

'Men der er en mulighed, en chance for, at de ville lytte til dig og sætte en stopper for torturingen af andre mænd?'

’Der er en chance. Jeg tror ikke, den er ret stor.’

’Men der er stadig en chance?’ insisterede han.

’Ja,’ sagde jeg lige ud.

’Så man kan godt sige, at du på en måde har ansvaret for de andre mænds lidelser?’

Spørgsmålet var offensivt, men tonen var helt igennem blid og barmhjertig. Jeg stirrede ind i hans øjne og var sikker på, at han ikke havde ment det som en fornærmelse eller for at gøre skade. Det var trods alt Khader, der havde reddet mig fra det indiske fængsel, og indirekte fra det australske fængsel, som vi diskuterede.

’Det kan man godt sige,’ svarede jeg roligt. ’Men det ændrer ikke ved princippet. Jeg sladrer ikke om folk – under nogen omstændigheder.’

’Jeg forsøger ikke at fange dig, Lin, eller snyde dig. Men jeg tror, du vil være enig i, ud fra det her eksempel, at det er muligt at gøre den forkerte ting på baggrund af de rigtige årsager.’ Han smilede igen for første gang, siden historien om flugten begyndte. ’Det vil give bagslag på et eller andet tidspunkt. Jeg nævnte det på den måde, fordi det er en meget vigtig pointe om, hvordan vi rent faktisk lever vores liv, og hvordan vi burde leve vores liv. Der er ingen grund til at tale om det nu, men jeg er sikker på, at vi vil vende tilbage til det spørgsmål i en anden diskussion, så jeg vil gerne have, at du husker det.’

’Og hvad med valutaerne?’ spurgte jeg og greb chancen for at flytte emnet væk fra mig og endnu engang over på reglerne for hans moral-univers. ’Kommer valutaerne ikke under din overskrift over syndige forbrydelser?’

’Nej. Ikke valutaer,’ sagde han bestemt. Stemmen var dyb, ordene strømmede op fra mellemgulvet, ind i brystet og passerede gennem den buldrende ædelstenstromle i hans hals. Hvad der dukkede op, var et tonefald, der gav resonans med hypnotisk fromhed som fra en prædikant, der læste op af Koranen, selv når han talte om sine mest profitable forbrydelser.

’Og guldsmugling?’

’Nej. Ikke guld. Ikke pas. Ikke indflydelse.’

Indflydelse var Khaders eufemisme for hele rækken af samspil, der lå mellem hans mafiagruppe og det samfund, hvor de stortrivedes. De begyndte med bestikkelse på en liste over korruptioner, der rakte fra insiderhandel til sikring af rentable tilbud. Når bestikkelse ikke førte til resultater, udvidede Khader sin indflydelse til gældsinddrivelse og mafiabeskyttelse af de forretninger, der drev virksomhed i de områder, han kontrollerede. Ikke mindst i de områder, hvor han havde indflydelse, var der truende adfærd i form af tvang eller pengeafpresning af politisk og bureaukratisk genstridige personer.

’Så hvordan bestemmer du, hvor meget synd der er i de forbrydelser? Hvem bedømmer det?’

’Synd er en måleenhed for det onde,’ svarede han og lænede sig tilbage for at lade tjeneren rydde hans tallerken og børste krummerne væk fra bordet foran ham.

’Okay. Hvordan bestemmer man, hvor meget ondskab der er i en forbrydelse? Hvem bedømmer ondskaben?’

’Hvis du virkelig vil vide noget om godt og ondt, så lad os gå en tur, så vi kan snakke videre.’

Han rejste sig, og Nazeer, hans evige kompagnon, rejste sig som hans skygge og fulgte ham til vasken, vandhanen og spejlet, der var indbygget i et indhak, placeret ved bagvæggen i restauranten. De vaskede deres hænder og ansigter, harkede og spyttede larmende ned i vasken, som en hvilken som helst mand i restauranten gjorde ved afslutningen af sit måltid. Da jeg var færdig med at vaske, harke og spytte, fandt jeg Khaderbhai stående og tale med ejeren af Saurabh på fortovet uden for restauranten. Da de skiltes, omfavnede ejeren Khader og bad om hans velsignelse. Manden var hindu og havde i sin pande et velsignelsesmærke, han havde fået i et tempel kun få timer forinden. Alligevel reagerede den stærkt troende hindu

med glæde og taknemmelighed, da Khaderbhai holdt mandens hænder i sine og blidt mumlede en muslimsk velsignelse.

Khader og jeg spadserede tilbage mod Colaba. Den tætbyggede, abelignende Nazeer gik skulende en meter eller der omkring bag os på gaden. Ved Sassoon havnen krydsede vi vejen og gik under buen ved hovedindgangen til det gamle skibsværft. Lugten af rejer, der lå til tørre i solen i lyserøde bjerge, fik det til at vende sig i min mave, men da vi fik øje på havet, forsvandt stanken i den kraftige brise. Tættere på dokkerne snoede vi os gennem mængden af mænd, der skubbede trækvogne, og kvinder, der bar kurve på hovederne, alle bærende på knust is og en last fisk. Fabrikkerne, der producerede isen og forarbejdede fiskene, føjede deres arbejdsomme larm til de råbende auktionariusser og salgsmænd. På selve kanten af dokken lå der 20 store træfiskerbåde, bygget på samme måde som de fartøjer, der sejlede på Det Arabiske Hav ud for Indiens Maharashtra kyst for 500 år siden. Imellem dem lå der her og der større, dyrere metalskibe. Kontrasten mellem de rustne, uskønne vrag og de elegante træskibe, der lå side om side, fortalte en historie, en moderne saga, en verdenshistorie, der ændrede livet på havet, fra et romantisk kald til gullaschbaronernes kolde, effektive begær efter bundlinjen.

Vi sad på en træbænk i et stille, skyggefuldt hjørne af dokken, hvor fiskerne undertiden holdt hvil for at dele et måltid. Khader stirrede på fartøjerne, som gyngede og skrabede mod hinanden i deres fortøjninger på det skvulpende tidevand.

Hans korte hår og skæg var næsten hvidt. Den stramme, fejlfri hud på hans slanke ansigt var solbrændt som moden hvede. Jeg så på ansigtet – den lange, fine næse, de brede bryn, de opadbuede læber – og spekulerede som så ofte på, om min kærlighed til ham ville koste mig livet. Nazeer, der altid var årvågen, stod lige i nærheden og skuede ud over dokken med et olmt udtryk, der ikke billigede andet i verden end den mand, der sad ved siden af mig.

’Historien om universet er historien om bevægelse,’ begyndte Khader, der stadig så på bådene, der nikkede som heste i seletøj.

’Universet, som vi kender det, i det her ene af dets mange liv, begyndte i en ekspansion, der var så stor og så hurtig, at vi kan tale om det, men vi kan ikke på nogen måde forstå eller bare forestille os det. Videnskabsmændene kalder den her store ekspansion for the Big Bang, selv om der ikke var nogen eksplosion, som for eksempel en bombe eller noget lignende. Og i de første øjeblikke efter den store ekspansion, fra de første brøkdele af nano-sekunder, var universet som en rig suppe af enkle stumper af ting. De stumper var så enkle, at de ikke engang var atomer endnu. Mens universet udvidede sig og kølede ned, samlede disse bittesmå ting sig og dannede partikler. Så samlede partiklerne sig for at danne de første atomer. Så samlede atomerne sig og dannede molekyler. Så samlede molekylerne sig og dannede de første stjerner. De første stjerner bevægede sig gennem deres kredsløb og eksploderede i en regn af nye atomer. De nye atomer samlede sig for at danne flere stjerner og planeter. Alt det, vi er lavet af, stammer fra de døende stjerner. Vi stammer fra stjernerne, du og jeg. Er du enig så langt?’

’Helt klart,’ smilede jeg. ’Jeg ved endnu ikke, hvor du vil hen med det her, men så langt så godt.’

’Lige præcis!’ lo han. ’Så langt, så godt. Du kan tjekke den videnskab, som jeg belærer dig med – faktisk vil jeg have dig til at kontrollere alt, hvad jeg siger, og alt, hvad du lærer fra alle andre. Men jeg er sikker på, at videnskaben er rigtig inden for grænsen af, hvad vi kender. Jeg har studeret de her spørgsmål med en ung fysiker i nogen tid nu, og mine facts er i bund og grund rigtige.’

’Jeg er glad for at få dit ord for det,’ sagde jeg og var bare glad for at være i hans selskab og få hans udelte opmærksomhed.

’Nå, vi må hellere fortsætte, ingen af de ting, ingen af de processer, ingen af de samlende handlinger er noget, man kan beskrive som tilfældige hændelser. Universet har en natur for og i sig selv, lidt ligesom den menneskelige natur, om du vil, og dets natur er at kombinere, opbygge og at blive mere kompleks. Sådan gør det altid. Hvis forholdene er rigtige, vil dele af substansen altid samle sig for at danne mere komplekse sammenhænge. Og den kendsgerning om

måden, hvorpå vores univers fungerer, den bevægelse mod orden og mod kombinationerne af de ordnede ting, har et navn. I den vestlige videnskab bliver den kaldt tendensen mod kompleksitet, og det er måden, universet fungerer på.'

Tre fiskere klædt i lungier og undertrøjer nærmede sig genert. En af dem bar to trådkurve, der indeholdt glas med vand og varm chai. En anden holdt fast om en tallerken med flere søde ladooer. Den sidste mand holdt en chillum og to kugler charras på sine udstrakte håndflader.

'Vil De drikke te, sir?' spurgte en af mændene høfligt på hindi. 'Vil De ryge sammen med os?'

Khader smilede og vippede med hovedet. Mændene kom hurtigt nærmere og rakte glassene til Khader, Nazeer og mig. De satte sig på hug på jorden foran os og forberedte deres chillum. Khader fik æren af at tænde piben, og jeg fik det andet hiv. Piben gik to gange rundt i gruppen og blev vippet ren af den sidste mand, der pustede ordet Kalaass … Færdig … ud med en strøm af blå røg.

Khader fortsatte med at tale på engelsk. Jeg var ret sikker på, at mændene ikke forstod ham, men de blev siddende sammen med os og iagttog opmærksomt hans ansigt.

'Tilbage til pointen, universet, som vi kender det, og ud fra alt det, vi har lært, er det altid blevet mere komplekst, siden det begyndte. Det gør det, fordi det er dets natur. Tendensen mod kompleksitet har ført universet fra næsten perfekt enkelhed til den form for kompleksitet, som vi ser omkring os alle vegne. Det gør universet altid. Det bevæger sig altid fra det enkle til det komplekse.'

'Jeg tror, jeg ved, hvor du vil hen med det.'

Khader lo. Fiskerne lo sammen med ham.

'Universet,' fortsatte han, 'det her univers, som vi kender, startede næsten fuldstændigt enkelt og er blevet mere komplekst i omkring 15 milliarder år. Om yderligere milliarder af år vil det blive stadig mere komplekst, end det er nu. Om fem milliarder, om ti milliarder –

vil det hele tiden blive mere komplekst. Det bevæger sig mod … noget. Det bevæger sig mod en form for ultimativ kompleksitet. Vi når det måske ikke. Et brintatom når det måske ikke, eller et blad eller et menneske eller en planet når måske ikke den ultimative kompleksitet. Men vi bevæger os alle imod den – alt i universet bevæger sig imod den. Og den endelige kompleksitet, den ting, vi alle bevæger os hen imod, er hvad jeg vælger at kalde Gud. Hvis du ikke kan lide ordet Gud, så kald det den ultimative kompleksitet. Uanset hvad du kalder det, så bevæger hele universet sig hen imod det.'

'Er universet ikke meget mere tilfældigt end det?' spurgte jeg og fornemmede meningen med hans argument og forsøgte at slå det hen. 'Hvad med kæmpe asteroider og så videre? Vi, jeg mener vores planet kunne blive smadret til fragmenter af en kæmpe asteroide. Faktisk er der en statistisk sandsynlighed for, at store kollisioner vil ske. Og hvis vores sol dør – og en dag gør den det – er det ikke det modsatte af kompleksitet? Hvordan passer det med bevægelse mod kompleksitet, hvis hele denne komplekse planet er smadret til atomer, og vores sol dør?'

'Et godt spørgsmål,' svarede Khaderbhai. Et glad smil afslørede rækken af hans let adskilte elfenben-cremefarvede tænder. Han morede sig over diskussionen, og jeg blev klar over, at jeg aldrig før havde set ham så oplivet eller begejstret. Hans hænder lavede fagter i luften imellem os, illustrerede pointer og understregede andre. 'Vores planet bliver måske smadret, det er sandt, og en dag vil vores smukke sol dø. Og vi er, så vidt vi ved, den mest udviklede manifestation af den kompleksitet i vores bid af universet. Det vil helt klart blive et kæmpe tab, hvis vi gik hen og blev tilintetgjort. Det ville ganske rigtigt være et frygteligt spild af hele den udvikling. Men processen ville fortsætte. Vi er udtryk for den proces. Vores kroppe er børn af solene og andre stjerner, der døde før os, og som skabte de atomer, som vi er lavet af. Og hvis vi bliver udslettet af en asteroide, eller vi selv gør det, tja, så vil vores niveau af kompleksitet, dette niveau af kompleksitet med en bevidsthed, der er i stand til at forstå processen, blive gentaget et andet sted i

universet. Jeg mener ikke mennesker præcis som os. Jeg mener, de tænkende væsener, som er lige så komplekse, som vi er, vil blive udviklet et eller andet sted i universet. Vi vil ophøre med at eksistere, men processen vil fortsætte. Måske sker det i millioner af verdener, netop mens vi taler. Faktisk er det meget sandsynligt at det faktisk sker overalt i universet, fordi det er, hvad universet gør.'

Det var min tur til at grine.

'Okay, okay. Og du vil nu sige – lad mig gætte – at alt, der hjælper det på vej, er godt, ikke? Og din udlægning af det er, at alt det, der går i den anden retning, er ondt, na?'

Khaderbhai rettede sin fulde opmærksomhed mod mig med et øjenbryn fornøjet løftet i misbilligelse eller begge. Det var et udtryk, jeg havde set på Karlas ansigt mere end en gang. Han havde måske tænkt, at min lettere hånlige tone var uforskammet. Det var ikke min mening. Den var faktisk defensiv, fordi jeg ikke kunne finde fejl i hans logik, og jeg var dybt imponeret af hans argument. Måske var han ganske enkelt overrasket. Han fortalte mig engang meget senere, at en af de første ting, han kunne lide ved mig, var, at jeg ikke var bange for ham, og at min frygtløshed ofte overraskede ham med dens frækhed og dumhed. Uanset grunden til hans lille smil og buede øjenbryn tog det noget tid, før han fortsatte.

'Egentligt har du ret. Alt det, der forøger, fremmer eller sætter fart i bevægelsen mod den ultimative kompleksitet, er godt,' sagde han og udtalte ordene så langsomt og med så overvejet præcision, at jeg var sikker på, at han havde sagt den sætning mange gange. 'Alt det, der hæmmer, besværliggør eller forhindrer bevægelsen mod den ultimative kompleksitet, er ondt. Det vidunderlige ved denne definition af godt og ondt er, at den både er objektiv og alment acceptabel.'

'Er der noget, der virkelig er objektivt?' spurgte jeg og troede, jeg endelig var på sikker grund.

'Når vi siger, at denne definition af godt og ondt er objektiv, mener vi, at den er så objektiv, som den kan blive på nuværende tidspunkt, og

med det kendskab, vi har til universet. Den her definition er baseret på, hvad vi ved om, hvordan universet fungerer. Den er ikke baseret på videregivet visdom fra en enkelt tro eller politisk bevægelse. Den er på linje med de bedste principper af dem alle, men den er baseret på, hvad vi ved i stedet for, hvad vi tror. På den måde er den objektiv. Selvfølgelig er vores viden om universet og vores plads i det konstant i forandring, efterhånden som vi tillægger det mere information og får ny indsigt. Vi er aldrig fuldstændig objektive i forhold til noget, det er rigtigt, men vi kan være mere eller mindre objektive. Og når vi definerer godt og ondt på basis af, hvad vi ved – med det kendskab vi har på nuværende tidspunkt – så er vi objektive inden for de ufuldstændige grænser af vores opfattelse. Accepterer du den pointe?'

'Når du siger, at objektivitet ikke betyder fuldstændig objektivitet, så accepterer jeg det. Men hvordan kan forskellige religioner, for ikke at nævne ateister og agnostikere og bare almindeligt forvirrede som mig, nogensinde finde en definition, der er alment acceptabel? Det er ikke, fordi jeg vil fornærme dig, men jeg tror, de fleste troende har for meget personlig interesse i deres egne gud- og paradisprivilegier, hvis du forstår, hvad jeg mener, til nogensinde at blive enige om noget.'

'Det er en fair pointe, og jeg er ikke fornærmet,' funderede Khader og kastede et blik på de tavse fiskere, der sad ved hans fødder. Han udvekslede et bredt smil med dem og fortsatte så. 'Når vi siger, at den her definition af godt og ondt er alment acceptabel, mener vi, at en hvilken som helst rationel og fornuftig person – en hvilken som helst rationel og fornuftig hindu, muslim, buddhist, kristen, jøde eller en hvilken som helst ateist for den sags skyld – kan acceptere, at det er en fornuftig definition af godt og ondt, fordi den er baseret på, hvad vi ved om, hvordan universet fungerer.'

'Jeg tror, jeg forstår, hvad du siger,' erklærede jeg, da han tav. 'Men jeg kan ikke helt følge dig, når det kommer til … universets fysik, tror jeg. Hvorfor skulle vi acceptere det som basis for vores moral?'

’Hvis jeg giver dig et eksempel, Lin, vil det måske gøre det tydeligere. Jeg vil bruge analogien på den samme måde, som vi måler længde, fordi det er meget relevant for vores tid. Jeg tror, du vil være enig i, at der er et behov for at definere en fælles længdemåling, ikke?’

’Mener du i yards og meter og sådan noget?’

’Lige præcis. Hvis vi ikke har et fælles aftalt kriterium for længdemåling, vil vi aldrig blive enige om, hvor meget land der er vores, og hvor meget der er mit, eller hvor vi skal skære længden af træ, når vi bygger et hus. Der ville blive kaos. Vi ville slås om jorden, og husene ville falde sammen. I hele vores historie har vi altid prøvet at blive enige om en fælles måde at måle længde på. Er du stadig med mig på denne lille tankerejse?’

’Jeg er stadig med,’ svarede jeg og lo og spekulerede over, hvor mafiabossens argumenter vil føre mig hen.

’Tja, efter revolutionen i Frankrig besluttede videnskabsmændene og de officielle myndigheder sig til at lægge noget fornuft i metoden om, hvordan man måler og vejer ting. De introducerede et decimalsystem, baseret på en længdeenhed, de kaldte for meter, der stammer fra det græske ord metron, som betyder mål.’

’Okay …’

’Og den første måde, de besluttede at måle længden på en meter, var ved at tage en ti milliontedel af distancen mellem ækvator og nordpolen. Men deres kalkulationer var baseret på, at jorden var en perfekt kugle, og jorden er, som vi ved i dag, ikke en perfekt kugle. De blev nødt til at opgive den måde at måle en meter på, og de besluttede sig i stedet for at udnævne den som distancen mellem to meget fine linjer på en platin-iridiumlegeret stang.’

’Platin …’

’Iridium. Ja. Men platin-iridiumlegeringsstænger forfalder og krymper, meget langsomt – selv om de er meget hårde – og måleenheden ændrede sig konstant. I nyere tid indså videnskabsmændene, at den

platin-iridiumstang, de havde brugt som måleenhed, ville have været en helt anden størrelse om cirka 1.000 år, end den er i dag.'

'Og … det er et problem?'

'Ikke for at bygge huse og broer,' sagde Khaderbhai og tog min pointe mere alvorligt, end det var min mening.

'Men slet ikke præcist nok for videnskabsmændene,' fastslog jeg mere besindigt.

'Nej. De ønskede et uforanderligt kriterium, som kunne måles mod alle andre ting. Og efter endnu et par forsøg, ved at benytte andre teknikker, blev den internationale standardmåleenhed for en meter fastsat for kun et år siden som værende distancen, som et lysfoton flytter sig i vakuum under cirka en trehundredetusindedel af et sekund. Men det fører selvfølgelig til spørgsmålet om, hvordan det kan være, at et sekund er aftalt at være måling af en tid. Det er en mindst lige så fascinerende historie – jeg kan godt fortælle dig den, hvis du vil have det, før vi fortsætter med pointen om meteren?'

'Jeg vil … sætte pris på, at vi bliver ved meteren lige nu,' indvendte jeg og lo igen mod min vilje.

'Jamen, okay. Jeg tror godt, at du kan forstå den her pointe – vi undgår kaos, når vi bygger huse og opdeler jord og så videre, ved at have aftalt en målestandard for en længdeenhed. Vi kalder det en meter, og efter mange forsøg beslutter vi os for at fastlægge længden på den basisenhed. På samme måde kan vi kun undgå kaos i den menneskelige verden ved at have aftalt et standardmål for moralenheden.'

'Jeg er med.'

'For tiden er de fleste af de måder, vi definerer moralenheden på, identiske med intentionerne, men de er forskellige i deres detaljer. Så præsterne fra én nation velsigner deres soldater, når de marcherer i krig, og andre landes imamer velsigner deres soldater, når de marcherer ud for at kæmpe mod dem. Og alle, der er involveret i drabene siger, at de har Gud på deres side. Der er ingen

objektiv og alment acceptabel definition af godt eller ondt. Og indtil vi får en, bliver vi ved med at retfærdiggøre vores egne handlinger, mens vi fordømmer andres.'

'Og du opstiller universets fysik som en form for platin-iridiumstang?'

'Tja, jeg tror faktisk, at vores definition i dens præcision er tættere på foton-sekundmåleenheden, end den er på platin-iridiumstangen, men pointen er i bund og grund korrekt. Jeg tror, at når vi leder efter en objektiv måde at måle godt og ondt på, en måde som alle mennesker kan acceptere som rimelig, kan vi ikke gøre det bedre end at studere den måde, hvorpå universet fungerer og dens natur – kvaliteten, der definerer hele dens historie – det faktum, at det konstant bevæger sig mod øget kompleksitet. Vi kan ikke gøre det bedre end at bruge selve universets natur. Og alle de hellige skrifter fra alle de større religioner beder os om at gøre det. Den hellige koran, for eksempel, giver os ofte besked om, instruerer os i, at studere planeterne og stjernerne for at finde troskab og mening.'

'Jeg bliver stadig nødt til at stille spørgsmålet, hvorfor bruge netop den kendsgerning om tendensen mod kompleksiteten og ikke andre kendsgerninger? Er det stadig ikke vilkårligt? Handler det stadig ikke om valg, om hvilke kendsgerninger man vælger at bruge som basis for ens moral? Jeg prøver ikke på at være tungnem – jeg synes bare, at det stadig virker ret vilkårligt.'

'Jeg forstår din tvivl,' smilede Khader og løftede et øjeblik øjnene mod havhimmelens horisont. 'Jeg var også meget skeptisk, da jeg først begyndte at gå i den retning. Men jeg er nu overbevist om, at der på nuværende tidspunkt ikke findes nogen bedre måde at tænke på godt eller ondt på. Det er ikke for at hævde, at det altid vil være den bedste definition. Ligesom med målingen af meteren vil der altid findes en anden, lidt bedre måde at måle den på i fremtiden. Faktisk bruger den nuværende bedste definition distancehastigheden af en lysfoton i et vakuum, som om der ikke sker noget i et vakuum. Men vi ved, at der sker alle mulige ting i et vakuum. Der sker mange, mange reaktioner i et vakuum hele tiden. Jeg er sikker på, at der i fremtiden vil blive fundet en endnu bedre måde at måle meteren på.

Men på nuværende tidspunkt er det den bedste måde, vi har. Og med hensyn til moral er kendsgerningen om tendensen mod kompleksitet – at hele universet gør det hele tiden og altid har gjort det – den bedste måde, vi kan være objektive på i forhold til godt og ondt. Vi bruger det faktum i stedet for alle andre, fordi det er det største faktum om universet. Det er dette faktum, der involverer hele universet gennem hele dets historie. Hvis du kan give mig en bedre måde at være objektiv på, når det handler om godt og ondt, og som involverer alle mennesker med deres trosretninger og alle de ikke-troende og hele historien om hele universet, så vil jeg blive meget, meget glad for at høre den.'

'Okay. Okay. Så universet bevæger sig hen mod Gud eller en eller anden ultimativ kompleksitet. Alt, hvad der hjælper det på vej, er godt. Alt, der holder det tilbage, er ondt. Det efterlader mig med problemet om, hvem der dømmer det onde. Hvordan ved vi det? Hvordan afgør vi, om det, vi foretager os, vil få os derhen eller vil holde os tilbage?'

'Et godt spørgsmål,' sagde Khaderbhai og rejste sig og børstede folderne på sine løse lærredsbukser og knælange hvide bomuldsskjorte. 'Faktisk er dét det rette spørgsmål. Og på det rette tidspunkt vil jeg give dig et godt svar.'

Han drejede sig væk fra mig for at se mod de tre fiskere, som havde rejst sig på samme tid og ventede opmærksomt. Et øjeblik drillede jeg mig selv med den indbildskhed, at jeg havde sat ham til vægs med mit spørgsmål. Men det sejrsstolte håb forsvandt, mens jeg iagttog ham tale med de barfodede fiskere. Der var sådan en uimodsigelig overbevisning i hver af Khaders udtalelser, sådan en afgørende, ubestridelig overbevisning i manden, at den udstrålede og omfattede selv hans stilhed og tavshed. Jeg vidste, at der var et svar på mit spørgsmål. Jeg vidste, at han ville give mig det, når han bedømte, at tiden var rigtig.

Da jeg stod i nærheden af ham, smuglyttede jeg til hans samtale. Han spurgte dem, om de havde nogen klager, om de fattige mænd blev udsat for nogen form for chikane på dokken. Da de fortalte ham,

at det ikke var tilfældet lige for tiden, spurgte han om det tilgængelige arbejde, og om jobbene blev retfærdigt fordelt blandt dem, der havde størst behov. Også beroliget på det punkt spurgte han til deres familier og børn. Det sidste af deres samtale handlede om arbejdet på Sassoon havnens fiskeriflåde. De fortalte ham om de enorme, stormfulde bølger, de skrøbelige både, venner de fik på havet, og venner de mistede på havet. Han fortalte dem om den første og eneste gang, han havde sejlet på dybt vand under en voldsom storm i en af de lange træfiskerbåde. Han fortalte dem om, hvordan han havde bundet sig fast til båden, og hvor passioneret han havde bedt, indtil de fik land i sigte. De lo og prøvede at røre hans fødder i en respektfuld hilsen, men han tog fat om deres skuldre, løftede dem op og gav dem hånden en efter en. Da han skiltes fra dem, gik de væk med ranke rygge og højt løftede hoveder.

'Hvordan gik dit arbejde med Khaled?' spurgte Khader mig, da vi gik tilbage gennem dokken.

'Rigtigt godt. Jeg kunne godt lide ham. Jeg kunne godt lide at arbejde med ham. Jeg ville stadig have været hos ham, hvis du ikke havde sat mig til at arbejde med Madjid.'

'Og hvordan går det der? Hvordan er det hos vores Madjid?'

Jeg tøvede. Karla havde engang sagt, at mænd røber, hvad de tænker, når de kigger væk, og hvad de føler, når de tøver. Med kvinder, sagde hun, er det lige modsat.

'Jeg lærer, hvad jeg har brug for at vide. Han er en god lærer.'

'Men … du fik mere personlig kontakt med Khaled Ansari, ikke?'

Det var sandt. Khaled var vred, og der var en del af hans hjerte, der altid ville være hadefuldt, men jeg kunne lide ham. Madjid var flink, tålmodig og gavmild over for mig, alligevel havde jeg overhovedet ingen fornemmelse af ham ud over en svag ængstelse for fremtiden. Efter fire måneder med valutaforretningerne på det sorte marked havde Khaderbhai besluttet, at jeg skulle lære guldsmuglerfaget, og han havde sendt mig hen til Madjid Rhustem. I hans hus med udsigt over havet, blandt den velhavende elite ved Juhu, opdagede jeg alle

de mange måder, hvorpå guld blev smuglet ind i Indien. Khaleds formel om grådighed og kontrol gjorde sig gældende i guldhandlen. Strengt håndhævet myndighedskontrol af import af guld blev frontalt smadret af Indiens umættelige efterspørgsel efter det gule metal.

Gråhårede Madjid kontrollerede Khaders omfattende guldimport og havde drevet forretningen i næsten ti år. Med uudtømmelig overbærenhed havde han lært mig alt, hvad han troede, jeg havde behov for at vide om guld og smuglerkunsten. Hans mørke øjne havde stirret på mig under de buskede, grå øjenbryn, time efter time under lektionerne. Selv om han rådede over et stort antal stærke mænd og kunne være hensynsløs over for dem, når det var nødvendigt, viste hans fugtige øjne altid kun venlighed. Alligevel følte jeg ikke andet for ham end den ildevarslende ængstelse. Når jeg forlod hans hus efter en hvilken som helst lektion, skyllede en form for lettelse ind over mig – en lettelse, der vaskede lyden af hans stemme og synet af hans ansigt væk fra mine tanker, på samme måde som vand ville vaske en plet væk fra mine hænder.

’Nej. Der er ingen samhørighed. Men han er en god lærer, må jeg indrømme.’

’Linbaba,’ svarede Khader med sin dybe, rungende stemme og nævnte navnet, som slumboerne brugte, ’Jeg kan godt lide dig.’

Mit ansigt blussede af følelser. Det var, som hvis min egen far havde sagt de sidste fem ord til mig. Og det havde min egen far aldrig gjort. Den magt, som de simple ord havde – den magt, som Khader havde over mig – fik mig til at indse, hvor elegant og fuldstændigt han havde udfyldt en fars rolle i mit liv. I mit inderste, hemmelige hjerte ønskede den lille dreng, jeg engang havde været, at Khader var min far – min rigtige far.

’Hvordan har Tariq det?’ spurgte jeg ham.

’Tariq har det meget godt, nushkur Allah.’ Takket være Gud.

’Jeg savner ham. Han er en dejlig knægt,’ sagde jeg. Jeg savnede ham, jeg savnede min egen datter. Jeg savnede min familie. Jeg savnede mine venner.

’Han savner også dig,’ sagde Khader langsomt med, hvad der virkede som beklagelse. ’Fortæl mig, Lin, hvad vil du? Hvorfor er du her? Hvad vil du virkelig her i Bombay?’

Vi nærmede os hans parkerede bil. Nazeer løb i forvejen på sine korte, tykke ben for at åbne dørene og starte motoren. Khader og jeg stod tæt og stirrede på hinanden.

’Jeg vil være fri,’ sagde jeg.

’Men du er fri,’ svarede han.

’Ikke rigtigt.’

’Taler du om Australien?’

’Ja. Ikke kun det. Men mest det.’

’Du skal ikke bekymre dig,’ sagde han. ’Der vil ikke ske dig noget i Bombay, nogensinde. Jeg giver dig mit ord. Det vil ikke ske dig noget nu, så længe du bærer mit navn på den medalje rundt om din hals, og mens du arbejder for mig. Du er i sikkerhed her, Inshallah.’

Han holdt begge mine hænder i sine, mens han mumlede en velsignelse, ligesom han lige havde gjort med ejeren af Saurabh. Jeg fulgte ham hen til bilen og kiggede på, mens han stoppede op for at sætte sig. En eller anden havde smurt navnet Sapna med maling på en snavset mur i nærheden. Malingen var rimelig ny, ikke mere end en uge gammel. Hvis Khader havde bemærket det, viste han det ikke. Nazeer smækkede døren i og løb om på den anden side af bilen.

’Næste uge vil jeg gerne have, at du starter hos min ven Ghani, med passene,’ sagde Khader. Nazeer gassede op og ventede på instruktion om at tage af sted. ’Jeg tror, du vil finde pasbranchen interessant.’

Han smilede til mig, mens Nazeer kørte væk, men det var Nazeers skulen bag ham, der blev hængende længst i mine tanker. Det virkede, som om manden hadede mig, og før eller siden blev jeg nødt til at få sat tingene på plads med ham. Det var et tegn på, hvor fortabt og ensom jeg var i mit eksil, at jeg så frem til at skulle slås

med ham. Han var mindre end mig, men mindst lige så stærk og måske en lille smule tungere. Jeg vidste, at det ville blive en god kamp.

Jeg arkiverede den fremtidige voldshandling under forestående og kommende, prajede en taxi og kørte mod Fort-området. Erhvervsområdet for trykkere, papirhandlere, lagre og lette producenter, kun kendt som Fort, servicerede kontorområderne, der lå omkring det. Bygningerne og Forts smalle stræder var nogle af de ældste i byen. Atmosfæren var fra en anden tid, en tid med stive og formelle høfligheder, der stadig fandtes i de advokatfirmaer, forlag og andre intellektuelle foretagender, der havde været heldige nok til at kunne prale af en Fort-adresse i adskillige årtier.

En af de nyere forretninger i Fort var rejsebureauet, som Khaderbhai gennem mellemmænd ejede, og som blev drevet af Madjid Rhustem. Bureauet ordnede rejsearrangementer for tusindvis af mænd og kvinder, der arbejdede på kontrakt i Golfstaterne. På den legitime side organiserede bureauet flybilletter, visa, arbejdstilladelser og indkvartering på herberger i Golfen. På sortbørssiden arrangerede Madjids agenter, at de fleste af de returnerende arbejdere bar fra 1 til 300 gram af vores guld per person i halskæder, armbånd, ringe og brocher. Guldet ankom til Golfens havne fra mange kilder. Noget af det var skaffet ved legale masseindkøb. Det meste af det var stjålet. Narkomaner, lommetyve og indbrudstyve fra hele Europa og Afrika stjal guldsmykker og solgte dem til deres narkohandlere og hælere. En procentdel af guldet, stjålet i Frankfurt eller Johannesburg eller London, fandt vej gennem sælgerne på det sorte marked til Golfens havne. Khaders mænd i Dubai, Abu Dhabi, Bahrain og hver af de andre hovedstæder i Golfen smeltede guldet om til tykke armbånd, halskæder og brocher. For et lille honorar bar kontraktarbejderne guldsmykkerne på sig på deres hjemtur til Indien, og vores mænd indsamlede det i den internationale lufthavn i Bombay.

Hvert år ordnede rejsebureauet i Fort-området rejsearrangementer for mindst 5.000 kontraktarbejdere. Det guld, de havde med, blev

genbearbejdet, når det var nødvendigt, på små værksteder i nærheden af bureauet og så solgt videre på Zhaveri bazaren eller smykkemarkedet. Fortjenesten fra den del af gulddriften var større end fire millioner amerikanske dollars om året, skattefrit, og Khaders øverste ledere var velhavende, respekterede mænd.

Jeg begyndte at arbejde sammen med personalet i Transact Rejsebureau. Madjid var ude af huset, men de tre chefer havde travlt. Da jeg havde lært, hvordan guldsmuglingsdriften fungerede, foreslog jeg, at Khaders bureau skulle bruge computere til dets arkiver og oprette en database over de kontraktarbejdere, der vellykket havde fuldført en mission for os. Khader godkendte forslaget, og mændene fik travlt med at føre papirarkiver over på computerne. Jeg så deres arbejde igennem og var tilfreds med deres udvikling. Vi talte sammen et stykke tid, og da Madjid ikke var kommet tilbage, gik jeg hen for at lede efter ham ved det lille guldværksted i nærheden.

Madjid så op med et smil, da jeg trådte ind på fabrikken, og koncentrerede sig så igen om vægtskålene. Guldkæder og armbånd, sorteret efter kvalitet, blev vejet individuelt og derefter igen i større mængder. Beløbene blev noteret i en regnskabsbog og krydstjekket til en anden regnskabsbog, man brugte til salget i Zhaveri-bazaren.

Ikke to timer efter at Khaderbhai den dag havde talt med mig om godt og ondt, så jeg dynger af guldkæder og tunge, hjemmelavede armbånd blive vejet og katalogiseret, og jeg følte mig kastet ud i dårligt humør, som jeg ikke kunne ryste af mig. Jeg var glad for, at Khaderbhai havde beordret mig til at forlade Madjid og begynde at arbejde med Abdul Ghani. Det gyldent-gule metal, der opstemte så mange millioner i Indien, gjorde mig dårligt tilpas. Jeg havde nydt at arbejde med Khaled Ansari og hans valutaer. Jeg vidste, at jeg ville nyde at arbejde sammen med Abdul Ghani i pasbranchen. Pas var trods alt det, det drejede sig om for en mand på flugt. Men at arbejde med guld i så kæmpe mængder var foruroligende. Guld brænder i øjnene på en anden måde, med en form for grådighed. Penge er næsten altid bare et middel til målet, men for mange mænd er guld

målet i sig selv, og deres kærlighed til det er af den slags, der kan give kærligheden et dårligt ry.

Jeg forlod Madjid for sidste gang og fortalte ham, at Khaderbhai havde andet arbejde til mig. Jeg informerede ham ikke om, at jeg skulle begynde at arbejde med Abdul Ghani i pasbranchen. Madjid og Ghani var begge medlemmer af Khaders mafiaråd. Jeg var sikker på, at de kendte til hver beslutning, der påvirkede mig, før jeg selv kendte den. Vi gav hinanden hånden. Han trak mig ind til sig i et klodset, stivarmet forsøg på at omfavne mig. Han smilede og ønskede mig held og lykke. Det var et falsk smil, men der var ingen ondskab i det. Madjid Rhustem var ganske enkelt den type mand, der troede, at det at smile var en viljeshandling. Jeg takkede ham for hans tålmodighed, men gengældte ikke smilet.

Da jeg gik min sidste runde blandt guldsmedene i Zhaveri-bazaren, var der en dirrende, foruroligende rastløshed i mig. Det var den tilfældige vrede, der binder sig til følelsen af nytteløshed – den naive, næveknyttende ængstelse, der ofte blusser op i et spildt liv. Jeg burde have været glad eller i det mindste gladere. Jeg havde Khaders garanti for sikkerhed. Jeg tjente gode penge. Jeg arbejdede hver dag med meterhøje bunker af guld. Jeg skulle til at lære alt, hvad jeg behøvede at vide om pasbranchen. Jeg kunne købe alt, hvad jeg ville. Jeg var veltrænet, sund og fri. Jeg burde have været lykkeligere.

Lykke er en myte, sagde Karla engang. Den blev opfundet for at få os til at købe ting. Og mens hendes ord krusede på strømmen af mine mørke tanker, mens jeg erindrede hendes ansigt og stemme, tænkte jeg, at hun måske alligevel havde ret. Så huskede jeg de øjeblikke tidligere på dagen, da Khaderbhai havde talt til mig, som talte han til sin søn. Og der havde været en glæde i det, det kunne jeg ikke benægte. Men det var ikke nok. Ærlig og dybsindig og på en måde ægte, som følelsen havde været, så var den ikke stærk nok til at hæve mit humør.

Min træningstime med Abdullah den dag var intens. Han accepterede mit fåmælte humør, og vi arbejdede os gennem de

anstrengende øvelser i stilhed. Efter badet tilbød han at køre mig hjem til min lejlighed på sin motorcykel. Vi kørte hen ad August Kranti Marg på vej ind i landet fra kysten ved Breach Candy. Vi havde ikke hjelme på, og brisen med varm, tør luft, der strømmede gennem vores hår og løse silkeskjorter, var som floder af vind. Abdullah rettede pludselig sin opmærksomhed mod en gruppe mænd, der stod uden for en café. Jeg gættede på, at de var iranere ligesom han. Han svingede rundt og standsede cirka 30 meter fra dem.

'Du bliver her ved motorcyklen,' sagde han, slukkede motoren og sparkede støttefoden ud. Vi steg begge af. Han tog ikke på noget tidspunkt blikket fra gruppen. 'Hvis der opstår problemer, tager du motorcyklen og forsvinder.'

Han spadserede hen ad fortovet mod mændene, samlede sit lange, sorte hår i en hestehale og fjernede sit ur, mens han gik. Jeg snuppede nøglerne fra tændingen på motorcyklen og fulgte efter ham. En af mændene så Abdullah og genkendte ham, lige idet han nærmede sig. Han gav en form for advarsel. De andre mænd vendte sig hurtigt. Kampen startede uden et ord. De svingede vildt ud efter ham med armene og stødte ind i hinanden i deres rasende forsøg på at ramme ham. Abdullah stod fast og dækkede sit hoved med næverne holdt tæt mod tindingerne. Hans albuer beskyttede hans krop. Da deres indledende raseriangreb fortog sig, slog han ud til venstre og højre og ramte med hvert slag. Jeg løb hen og hjalp ham og trak en mand væk fra hans ryg. Jeg nedlagde manden og tvang ham ud over kanten på mit ben, til han faldt. Han prøvede at vride sig fri af mit greb og trække mig med sig ned. Jeg landede sidelæns på hans krop med mit knæ på hans bryst og stødte ham i lysken. Han begyndte at rejse sig, og jeg svingede rundt for at ramme ham igen, fire eller fem gange på kinden og kæberne. Han rullede over på den ene side og krøllede sig sammen med knæene ind mod brystet.

Jeg kiggede op og så Abdullah tvære en af sine angribere ud med en lige højre lige efter bogen, hvorefter mandens næse sprøjtede i en pludselig eksplosion af blod. Jeg sprang op og stillede mig ryg

mod ryg med Abdullah i karatestilling. De tre mænd, der stadig stod op, trak sig tilbage, usikre på sig selv. Da Abdullah angreb dem og råbte af fuld kraft, vendte de om og løb. Jeg så på Abdullah. Han rystede på hovedet. Vi lod dem slippe.

Den flok indere, der havde samlet sig for at se slåskampen, fulgte os med øjnene, mens vi gik tilbage til motorcyklen. Jeg vidste, at hvis vi havde været i slagsmål med indere – fra en hvilken som helst del af Indien og fra en hvilken som helst etnisk, religiøs eller samfundsgruppe – ville hele gaden have deltaget imod os. Siden slagsmålet var mellem udlændinge, var folk nysgerrige og endda opstemte, men de havde ikke noget ønske om at blive involveret. Da vi kørte forbi dem i retning af Colaba, begyndte de at sprede sig.

Abdullah fortalte mig aldrig, hvad slagsmålet handlede om, og jeg spurgte ham aldrig. Den ene gang vi talte om det, år senere, fortalte han mig, at han begyndte at elske mig den dag. Han elskede mig, sagde han, ikke fordi jeg deltog i slagsmålet, men fordi jeg aldrig så meget som én gang spurgte ham, hvad det drejede sig om. Han beundrede det, sagde han, mere end noget andet, han vidste om mig.

På Colaba Causeway nær mit hjem bad jeg Abdullah om at sætte farten ned. Jeg havde lagt mærke til en pige, som gik på gaden som en lokal for at undgå mylderet på fortovet. Hun så anderledes ud, ændret på en måde, men jeg genkendte straks det blonde hår, de lange, velformede ben og den hofterullende gang. Det var Lisa Carter. Jeg bad Abdullah om at standse lige foran hende.

’Hej, Lisa.’

’Åh,’ sukkede hun og løftede solbrillerne, så de hvilede på toppen af hendes hoved. ’Det er jo Gilbert. Hvordan går det på ambassaden?’

’Tja, som du ved,’ lo jeg. ’En krise her og en redning der. Du ser godt ud, Lisa.’

Hendes blonde hår var længere og tykkere, end sidst jeg så hende. Hendes ansigt var fyldigere og sundere, men hendes figur var slank og mere atletisk. Hun havde en hvid top med halsstrop, et hvidt

miniskørt og romersandaler på. Hendes ben og slanke arme var solbrændte som en gylden kastanje. Hun så smuk ud. Hun var smuk.

'Jeg holdt op med at være en idiot og tog kuren,' snerrede hun og skulede gennem et strålende, falsk smil. 'Hvad kan jeg sige? Det er enten det ene eller det andet, man kan ikke få begge dele. Når man er ædru og på toppen, er det verden, der er noget lort.'

'Sådan skal det lyde,' svarede jeg og lo, indtil hun lo sammen med mig.

'Hvem er din ven?'

'Abdullah Taheri, det er Lisa Carter. Lisa, det er Abdullah.'

'Lækker motorcykel,' spandt hun.

'Kunne du tænke dig … en tur?' spurgte han og smilede, så man kunne se alle hans hvide, stærke tænder.

Hun så på mig, og jeg løftede hånden med en bevægelse, der sagde, Du må klare dig selv, du. Jeg steg af motorcyklen og stillede mig på fortovet sammen med hende.

'Jeg skal alligevel af her,' sagde jeg. Lisa og Abdullah stirrede stadig på hinanden. 'Der er et ledigt sæde, hvis du vil have det.'

'Okay,' smilede hun. 'Lad os køre.'

Hun hægtede op i skørtet og klatrede op bag på motorcyklen. De to-tre mænd ud af hundrede på gaden, som ikke allerede kiggede på hende, tilsluttede sig koret af stirrende blikke. Abdullah gav mig hånden og smilede smørret som en skoledreng. Han sparkede motorcyklen i gear og drønede af sted ind i den bugtende trafik.

'Lækker motorcykel,' sagde en stemme bag mig. Det var Tvilling George.

'Men ikke så sikre, de Enfields,' svarede en anden stemme med en kraftig canadisk accent. Det var Skorpion George.

De boede på gaden, sov i døråbninger og støvede rundt efter kommissioner blandt turister, der ville købe hårde stoffer. Og man kunne se det. De var ubarberede, beskidte og usoignerede i deres udseende. De var også intelligente, ærlige og betingelsesløst loyale over for hinanden.

’Hej med jer. Hvordan går det?’

’Godt, min dreng, meget godt,’ svarede Tvilling George med sin Liverpool accent. ’Vi har fået en klient, ikk’, omkring klokken seks i aften.’

’Syv-ni-tretten!’ tilføjede Skorpion og fokuserede allerede med et mut udtryk på de problemer, aftenen måske ville bringe.

’Det skal nok gå,’ sagde Tvilling opmuntrende. ’Flink klient. Pæn, lille indtægtskilde.’

‘Hvis alt går godt, og intet går galt,’ grublede Skorpion bekymret.

’Der må være noget i luften,’ mumlede jeg, mens jeg så en lille bitte hvid plet af Abdullahs skjorte og Lisas skørt forsvinde i det fjerne.

’Hvordan det?’ spurgte Tvilling.

’Øh, ikke noget. Det er bare det, at alle lader til at blive forelskede her på det sidste.’

Jeg tænkte på Prabaker, Vikram og Johnny Cigar. Og jeg kendte det blik, jeg havde set i Abdullahs øjne, da han kørte. Han var langt mere end bare interesseret.

’Sjovt, at du nævner det – hvad forstår du ved seksuel motivation, Lin?’ spurgte Skorpion mig.

’Hvad mener du?’

’Som man nu siger,’ insinuerede Tvilling og blinkede frækt.

’Kom nu, vær lige lidt seriøs,’ skældte Skorpion ud. ’Seksuel motivation, Lin – hvad forstår du ved det?’

’Hvad mener du præcis?’

’Jamen, vi har en debat om, du ved …’

’En diskussion,’ afbrød Tvilling. ’Ikke en debat. Jeg diskuterer med dig, jeg debatterer ikke.’

’Vi har den her diskussion om, hvad det er, der motiverer folk.’

’Jeg giver dig en fair advarsel, Lin,’ sagde Tvilling og sukkede arrogant. ’Vi har haft den her diskussion i to uger, og Skorpion vil stadig ikke komme til fornuft.’

’Som jeg sagde, vi har haft den her diskussion om, hvad det er, der motiverer folk,’ pressede Skorpion George på med sin canadiske accent og professoragtige facon kombineret med den kommenterende reportagestil, der irriterede de fleste af hans engelske venner. ’Ser du, Freud sagde, at vi er motiveret af behovet for sex. Adler var uenig og sagde, at det var behovet for magt. Så sagde Victor Frankl, at sex og magt var vigtige behov, men når man ikke kan få nogen af dem – ingen sex og ingen magt – er der stadig noget andet, der driver os til at fortsætte …’

’Ja, ja, behovet for mening,’ tilføjede Tvilling. ’Hvilket bare er det samme med andre ord. Vi har et behov for magt, fordi magt giver os sex, og vi har et behov for mening, fordi det hjælper os med at forstå sex. Det hele handler om sex i sidste ende, uanset hvad man kalder det. De andre idéer, de er bare ligesom tøj. Og når du tager tøjet af, handler det kun om sex, ikke?’

’Nej, du tager fejl,’ modsagde Skorpion ham. ’Vi er alle drevet af et ønske om at finde meningen med livet. Vi bliver nødt til at vide, hvad det handler om. Hvis det kun handlede om sex eller magt, ville vi stadig være chimpanser. Det er meningen, der gør os til mennesker.’

’Det er sex, der laver mennesker, Skorpion,’ indskød Tvilling og smilede endnu mere med sit frække, lystne smil. ’Men der er gået så lang tid, at du sikkert har glemt det.’

En taxi trak op på siden af os. Passageren på bagsædet ventede et øjeblik i en skyggestribe og lænede sig så langsomt mod vinduet. Det var Ulla.

’Lin,’ gispede hun, ’Jeg har brug for din hjælp.’

Hun havde solbriller på med sort stel, og rundt om hendes hoved var der bundet et tørklæde, der dækkede hendes askeblonde hår. Hendes ansigt var blegt, anspændt og tyndt.

’Der … er noget vagt bekendt over det her, Ulla,’ svarede jeg uden at bevæge mig hen til taxien.

’Please, jeg mener det. Kom nu ind. Jeg har noget, jeg skal fortælle dig … noget du gerne vil vide.’

Jeg rørte mig ikke.

’Kom nu, Lin. Jeg ved, hvor Karla er. Jeg fortæller dig det, hvis du hjælper mig.’

Jeg vendte mig om og gav Georgerne hånden. I mit håndtryk med Skorpion lagde jeg en amerikansk 20-dollarseddel. Jeg havde taget den op af lommen, da jeg havde hørt deres stemmer og havde haft den parat til, når vi skiltes. I deres verden vidste jeg, at det var nok penge – hvis deres pæne, lille indtægtskilde klient ikke blev til noget – til at gøre dem til rige mænd den aften.

Jeg åbnede døren og satte mig ind i taxien. Chaufføren kørte ud i trafikken og kontrollerede mig ofte i sit bakspejl.

’Jeg ved ikke, hvorfor du er gal på mig,’ klynkede Ulla, fjernede sine solbriller og kastede stjålne blikke på mig. ’Lad være med at være sur, Lin. Lad være med at være sur.’

Jeg var ikke sur. For første gang i lang tid var jeg ikke sur. Skorpion har ret, tænkte jeg, det er meningen, der gør os til mennesker. Der sad jeg bare ved omtalen af et navn og dykkede ned i havet af følelser igen. Jeg ledte efter en kvinde, ledte efter Karla. Jeg involverede mig i den verden og tog chancer. Jeg havde en grund. Jeg søgte.

Og i det opstemte øjeblik vidste jeg, at det var det, der havde været skyld i mit ulykkelige humør hos Madjid, og som havde plantet så meget vrede i mig den dag. Jeg vidste fuldstændigt, at den flygtige drøm – den lille drengs ønske om, at Khader virkelig var min far – havde kastet mig ud i den rastløse, strømhvirvlende fortvivlelse, som

fædre og sønner ofte lader deres kærlighed føre til. Og ved at opdage det, forstå det og huske det fandt jeg styrken til at løfte det mørke fra mit hjerte. Jeg så på Ulla. Jeg stirrede ind i labyrinten i hendes blå øjne og spekulerede uden vrede eller sorg på, om hun havde haft en finger med i spillet, forrådt mig og sat mig i fængsel.

Hun rakte ud og lagde en hånd på mit knæ. Grebet var stærkt, men hendes hånd rystede. Jeg følte de duftfyldte sekunder udfolde sig om os. Vi var begge fanget, holdt fast hver især på vores egne, forskellige måder. Og endnu engang var vi ved at spinde nettet af vores sammenbundne skælven.

'Slap af. Jeg skal nok hjælpe dig, hvis jeg kan,' sagde jeg roligt og bestemt. 'Fortæl mig nu om Karla.'

KAPITEL 24

I midnatshorisonten steg store, mælkeagtige stjernespor våde og skælvende op fra bølgerne, og det sølvgule lys fra halvmånen lyste ned på havets dønning, der funklede og glimtede på toppen. Det var stadig en varm og fuldstændig klar aften. Dækket på Goa færgen var stuvende fuldt, men jeg fandt en tom plads lidt væk fra en stor gruppe unge turister. De fleste af dem var skæve af pot, hash og LSD. Dansemusik dunkede ud af de sorte, råbende munde på en ghettoblaster. Siddende mellem deres rygsække, svajede og klappede de i takt og råbte til hinanden hen over musikken og lo meget. De var glade, på vej til Goa. Førstegangsturisterne bevægede sig mod en drøm. De gamle i faget var på vej tilbage til det sted i verden, hvor de følte sig fuldstændig fri.

Sejlende mod Karla, kiggende ud på stjernerne og lyttende til de unge, som havde købt plads på færgedækket, forstod jeg godt deres håbefulde, uskyldige begejstring, og på en lille og fjern måde delte jeg den også. Men mit ansigt var hårdt. Mine øjne var hårde. Og den hårdhed adskilte mine følelser fra deres, lige så rent og ukrænkeligt som den meterbrede plads på dækket adskilte mig fra deres indfiltrede, humørfyldte fest. Og mens jeg sad der på den svajende, let gyngende færge, tænkte jeg på Ulla. Jeg tænkte på den frygt, der havde strålet i hendes safirblå øjne, da hun havde talt med mig på bagsædet i taxien.

Ulla havde haft brug for penge den aften, tusind dollars, og jeg gav hende dem. Hun havde brug for, at jeg fulgte hende hen til det hotel, hvor hun havde efterladt sit tøj og sine personlige ting. Vi tog derhen sammen, og til trods for hendes dirrende frygt samlede vi hendes ting og betalte regningen uden problemer. Hun havde rodet sig ud i nogle forretningsaftaler, der involverede Modena og Maurizio.

Handlen var gået galt som så mange af Maurizios hurtige svindelnumre. De mænd, der havde mistet deres penge, var ikke tilfredse med at acceptere tabet og lade sagen ligge, som andre havde været. De ville have deres penge tilbage, og de ville have nogen til at bløde, men ikke nødvendigvis i den rækkefølge.

Hun fortalte mig ikke, hvem det var. Hun fortalte mig ikke, hvorfor de betragtede hende som et mål, eller hvad de ville gøre ved hende, hvis de fangede hende. Jeg spurgte ikke. Jeg skulle selvfølgelig have spurgt hende. Det ville have reddet mig for en masse problemer. I det lange løb ville det måske endda have reddet et liv eller to. Men jeg var egentligt ikke interesseret i Ulla. Jeg ville vide besked om Karla.

’Hun er i Goa,’ sagde Ulla, da vi havde tjekket ud fra hendes hotel.

’Hvor i Goa?’

’Det ved jeg ikke. På en af strandene.’

’Der er ret mange strande i Goa, Ulla.’

’Det ved jeg godt. Det ved jeg godt,’ jamrede hun og for sammen på grund af min irriterede tone.

’Du sagde, du vidste, hvor hun er.’

’Det gør jeg. Hun er i Goa. Jeg ved, hun er i Goa. Hun skrev til mig fra Mapusa. Jeg fik hendes sidste brev i går. Hun er et eller andet sted nær Mapusa.’

Jeg begyndte at slappe lidt af. Vi lagde hendes ting i den ventende taxi, og jeg gav chaufføren anvisninger til Abdullahs lejlighed i Breach Candy. Jeg kontrollerede omhyggeligt gaderne omkring os og var temmelig sikker på, at vi ikke blev overvåget. Da taxien kørte, lænede jeg mig et kort øjeblik tilbage i stilheden og så på de mørke gader, der gled forbi i ruden.

’Hvorfor tog hun af sted?’

’Det ved jeg ikke.’

’Hun må have sagt noget til dig. Hun er en snakkesalig pige.’

Ulla lo.

'Hun sagde ikke noget til mig om at tage af sted. Hvis du gerne vil vide, hvad jeg tror, så tog hun efter min mening af sted på grund af dig.'

Min kærlighed til Karla krympede sig ved tanken. Min forfængelighed brystede sig af smigeren. Jeg undertrykte konflikten med en hårdere tone.

'Der må ligge mere i det. Var hun bange for noget?'

Ulla lo igen.

'Karla er ikke bange for noget.'

'Alle er bange for noget.'

'Hvad er du bange for, Lin?'

Jeg vendte mig langsomt om for at stirre på hende og ledte i det svage lys efter en antydning af hån, en skjult mening eller en hentydning i spørgsmålet.

'Hvad skete der den nat, det var meningen, at du skulle møde mig ved Leopolds?' spurgte jeg hende.

'Jeg kunne ikke komme den nat. Jeg blev forhindret i at tage derhen. Modena, han og Maurizio ændrede deres planer i sidste minut og stoppede mig.'

'Jeg synes at mindes, at jeg skulle være der, fordi du ikke stolede på dem.'

'Det er rigtigt. Jamen, jeg stoler på en måde på Modena, ikk', men han er ikke stærk nok over for Maurizio. Han kan ikke fastholde sin egen mening, når Maurizio siger noget til ham.'

'Det forklarer det stadig ikke,' snerrede jeg.

'Det ved jeg godt,' sukkede hun helt klart ked af det. 'Jeg vil forsøge at forklare det. Maurizio havde planlagt en forretning – nå ja, faktisk havde han planlagt et svindelnummer – og jeg var den i midten. Maurizio brugte mig, fordi de mænd, han planlagde at stjæle

pengene fra, godt kunne lide mig, og de stolede på en måde på mig. Du ved, hvordan det er.'

'Ja, jeg ved, hvordan det er.'

'Åh, kom nu, Lin, det var ikke min skyld, at jeg ikke var der den nat. De ville have mig til at mødes alene med kunderne. Jeg var bange for de mænd, fordi jeg vidste, hvad Maurizio ville gøre, og derfor bad jeg dig om at være der sammen med mig som min ven. Så ændrede de deres planer, og vi mødtes alle sammen et andet sted, og jeg kunne ikke komme derfra for at fortælle dig det. Jeg prøvede at finde dig dagen efter for at forklare det og undskylde, men … du var væk. Jeg ledte alle vegne. Det er rigtigt, det gjorde jeg. Jeg var rigtig ked af, at jeg ikke kom hen for at mødes med dig ved Leopolds, som jeg lovede dig den aften.'

'Hvornår fandt du ud af, at jeg var i fængsel?'

'Efter du var kommet ud. Jeg mødte Didier, og han fortalte mig, at du så forfærdelig ud. Det var første gang, jeg … lige et øjeblik … tror du … tror du, at jeg havde noget at gøre med, at du røg i fængsel? Er det dét, du tror?'

Jeg holdt blikket et par sekunder før jeg svarede.

'Havde du det?'

'Åh, for helvede! Åh, gud!' jamrede hun og krøllede sit skønne ansigt sammen, dybt ulykkelig. Hun vuggede hovedet hurtigt fra side til side, som om hun prøvede at undgå, at en tanke eller følelse satte sig fast. 'Stop bilen! Chauffør! Band karo! Abi, abi! Bank karo!' Nu, nu! Stop!

Taxichaufføren trak ind til fortovet ved siden af en række tilskoddede butikker. Gaden var øde. Han slukkede for motoren og holdt øje med os i bakspejlet.

Ulla prøvede at lukke døren op. Hun græd. I sin ophidselse blokerede hun dørhåndtaget og kunne ikke åbne døren.

'Tag det roligt,' sagde jeg, vristede blidt hendes hænder fra håndtaget og holdt dem i mine egne. 'Det er okay. Tag det nu roligt.'

’Det er ikke okay,’ hulkede hun. ’Jeg ved ikke, hvordan vi blev rodet ind i det her lort. Modena, han er ikke god til at forhandle. De har ødelagt alt, ham og Maurizio. De snød en masse mennesker, ikke, og de slap altid lige netop godt fra det. Men ikke de her fyre. De er anderledes. Jeg er så bange. Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre. De slår os ihjel. Os alle sammen. Og du tror, at jeg pudsede politiet på dig. Af hvilken grund, Lin? Tror du virkelig, at jeg er sådan en person? Er jeg så ond, at du kan tro det om mig? Hvad tror du, jeg er?’

Jeg rakte over for at åbne døren. Hun steg ud og lænede sig op ad siden på bilen. Jeg gik ud til hende. Hun rystede og hulkede. Jeg holdt mine arme om hende, til hun holdt op med at græde.

’Det er okay, Ulla. Jeg tror ikke, du havde noget med det at gøre. Det har jeg ikke troet på noget tidspunkt – faktisk ikke – ikke engang, da du ikke var der ved Leopolds den nat. At spørge dig … var bare en måde at få det afsluttet på. Det var bare noget, jeg blev nødt til at spørge om. Forstår du?’

Hun så op i mit ansigt. Gadebelysningen dannede en bue i hendes store, blå øjne. Hendes mund hang slap af udmattelse og frygt, men hendes øjne var draget til et fjernt håb, der ikke kunne udryddes.

’Du elsker hende virkelig, gør du ikke?’

’Jo.’

’Det er godt,’ sagde hun drømmende, længselsfuldt, og så væk. ’Kærlighed er en god ting. Og Karla – hun har rigtig meget brug for kærlighed. Modena elsker også mig, ikke. Han elsker mig ærligt og redeligt …’

Hun drev ind i drømmen et kort øjeblik og kastede hovedet tilbage for at stirre på mig. Hendes hænder greb mine arme, mens jeg holdt hende.

’Du skal nok finde hende. Begynd i Mapusa, så finder du hende. Hun vil stadig være i Goa i en tid. Det fortalte hun mig i sit brev. Hun er et eller andet sted på stranden. I brevet fortalte hun, at hun kan se

havet fra sin hoveddør. Tag derned, Lin, og find hende. Led efter hende og find hende. Der findes kun kærlighed i hele verden, ikke. Der findes kun kærlighed …'

Og de blev hos mig, Ullas tårer, i en sværm af lys, indtil de blev opløst i det glitrende, måneklare hav ved færgen. Og hendes ord, der findes kun kærlighed, passerede som bedeperleønsker på en tråd af muligheder, mens musikken og latteren buldrede omkring mig.

Da lyset efter den lange nat blev til daggry, og færgen lagde til ved Goas hovedstad Panjim, var jeg den første til at stige på en bus til Mapusa. Den 15 kilometer lange tur fra Panjim til Mapusa, udtalt som Muppsa, snoede sig gennem overdådige, bladrige lunde, forbi palæer bygget efter 400 års portugisisk kolonistyres stil og smag. Mapusa var et transport- og kommunikationscenter for den nordlige region af Goa. Jeg ankom en fredag, markedsdag, og morgenmylderet havde allerede travlt med forretninger og handel. Jeg banede mig vej hen til taxi- og motorcykelholdepladsen. Efter en omgang byttehandel, der påkaldte en højt respekteret forsamling af guddomme fra mindst tre religioner og omfattede åndelige og sanselige referencer til søstrene til vores respektive venner og bekendte, gik en udlejer med til at udleje en Enfield Bullet motorcykel til en rimelig pris. Jeg betalte et depositum og en uges leje, kickstartede motorcyklen og kørte gennem markedets virvar mod strandene.

Den indiske Enfield 350cc Bullet var en encylindret firetaktsmotorcykel, konstrueret efter tegningerne til den originale 1950'er model af British Royal Enfield. Lige så berømt for sin særligt følsomme manøvrering som for sin pålidelighed og holdbarhed, var Bullet'en en motorcykel, der forlangte et forhold til sin fører. Den tilknytning medførte tolerance, tålmodighed og forståelse fra førerens side. Til gengæld leverede Bullet'en en form for skyhøj, himmelsk, vindblæst fornøjelse, som fugle må kende, ledsaget af ikke sjældne nærdødsoplevelser.

Jeg brugte dagen på at køre langs strandene fra Calangute til Chapora. Jeg kontrollerede hvert hotel og pensionat, strøede den tørre jord med en regn af små, men fristende bestikkelser. Jeg fandt lokale pengevekslere, narkohandlere, turguider, tyve og gigoloer på hver eneste strand. De fleste af dem havde set fremmede piger, der passede til hendes beskrivelse, men ingen kunne med sikkerhed sige, at de havde set Karla. Jeg stoppede for at få noget te, juice eller en snack på restauranterne på hovedstranden og spurgte tjenerne og direktørerne. De var alle sammen hjælpsomme eller prøvede på at være hjælpsomme, fordi jeg talte til dem på marathi og hindi. Ingen af dem havde dog set hende, og da de få spor, jeg fik, ikke førte til noget, endte min første dag med at lede skuffende.

Ejeren af Seashore restauranten i Anjuna, en kraftig, ung maharashtrianer, der hed Dashrant, var den sidste lokale, jeg talte med, da solen begyndte at gå ned. Han forberedte et ordentligt måltid af kålblade fyldt med kartofler, grønne bønner med ingefær, auberginer med syrlig grøn chutney og sprødstegte okra. Da maden var færdig, tog han sin tallerken med over til mit bord og satte sig ned for at spise sammen med mig. Han insisterede på, at vi sluttede måltidet af med et højt glas lokalbrygget kokosfeni. Dashrant nægtede at acceptere betaling for måltidet fra en gora, der talte hans modersmål, marathi, lukkede restauranten og tog med mig som min guide bag på motorcyklen. Han så min søgen efter Karla som meget romantisk – meget indisk, sagde han – og han ville have mig til at bo i nærheden som sin gæst.

'Der er et par kønne, udenlandske piger i området,' fortalte han mig. 'En af dem kunne være din fortabte kærlighed, hvis Bhagwan vil det. Du må sove først og lede videre i morgen – med klare tanker, ikke?'

Padlende med vores ben udstrakt fra motorcyklen, hen ad en blød, sandet allé mellem høje palmer, fulgte jeg hans anvisninger til et lille hus. Den kvadratiske konstruktion var lavet af bambus, kokospalmepæle og palmeblade. Det stod, så det kunne ses fra hans restaurant og med en bred udsigt over det mørke hav. Jeg gik ind og så et enkelt værelse, som han oplyste med stearinlys og

lamper. Gulvet bestod af sand. Der var et bord og to stole, en seng med en gummimadras og et metalstativ til at hænge tøj på. En stor matka var fyldt med rent vand. Han fortalte med stolthed, at vandet var blevet trukket op af den lokale brønd samme dag. Der stod en flaske med kokosfeni på bordet med to glas. Han forsikrede mig, at motorcyklen og jeg ville være sikre der, fordi alle i området vidste, at det var hans hus, og rakte mig nøglen til dørens kæde og hængelås og bad mig blive, indtil jeg fandt min pige. Han blinkede, mens hans smilede til mig og gik. Jeg hørte ham synge, da han gik tilbage til sin restaurant mellem de slanke palmer.

Jeg trak motorcyklen ind mod hytten og bandt en snor fra den til et ben på sengen og dækkede den med sand. Jeg håbede, at hvis nogen prøvede at stjæle motorcyklen, ville bevægelsen vække mig. Udmattet og skuffet faldt jeg om på sengen og sov i løbet af få sekunder. Det var en nærende, drømmeløs søvn, men jeg vågnede efter fire timer og var for vågen, for rastløs til at falde i søvn igen. Jeg trak mine støvler på, tog en kande vand og besøgte toilettet bagved hytten. Ligesom så mange toiletter i Goa var der ikke andet end en jævn, stejl skråning bag ved toilethullet, man sad på hug over. Affaldssagerne rullede ned ad skråningen til en smal sti. Vilde, behårede, sorte Goa svin flakkede om i stræderne og åd affaldet. Da jeg gik tilbage til hytten for at vaske hænder, så jeg en flok sorte svin i trav hen ad strædet. Det var en effektiv og miljøvenlig affaldsbehandlingsmetode, men synet af de svin, der mæskede sig, var et veltalende argument til fordel for vegetarisme.

Jeg gik ned til stranden kun 50 skridt fra Dashrants hytte og satte mig i klitterne for at ryge en cigaret. Det var tæt på midnat, og stranden var øde. Månen var næsten fuld, ophæftet som en medalje på himlens brystkasse. En medalje for hvad? tænkte jeg. Såret i kamp, måske. En Purple Heart militærorden. Månelyset fór af sted sammen med hver eneste rullende bølge til strandkanten, som var det lyset selv, der trak bølgerne, som om det store net af sølvlys, kastet af månen, havde opsamlet hele havet og halede det ind til stranden, bølge efter bølge.

En kvinde, som bar en kurv på hovedet, nærmede sig. Hendes hofter rullede og svajede i takt med de rullende, små bølger, der skvulpede ved hendes fødder. Hun drejede væk fra havet, kom hen imod mig, lod kurven falde ned ved mine fødder og satte sig på hug for at se mig i øjnene. Hun solgte vandmeloner, var omkring 35 år gammel og tydeligt bekendt med turister og deres manerer. Mens hun tyggede kraftfuldt på en mundfuld betelnødder, lavede hun fagter med åben håndflade mod den halve vandmelon, der var tilbage i hendes store kurv. Det var meget sent for hende at være på stranden. Jeg gættede på, at hun havde passet børn eller havde plejet en slægtning og var på vej hjem. Da hun så mig sidde alene, håbede hun på at få solgt det sidste for den aften.

Jeg fortalte hende på marathi, at jeg ville blive glad for at købe en skive melon. Hun reagerede glad overrasket, og da rutinespørgsmålene om, hvor og hvordan jeg havde lært marathi var afklaret, skar hun mig en generøs skive. Jeg spiste den lækre, søde kalinga og spyttede kernerne ud i sandet. Hun så mig spise og prøvede at modsætte sig det, da jeg tvang en seddel i stedet for en mønt ned i hendes kurv. Da hun rejste sig og løftede kurven op på sit hoved, begyndte jeg at synge en gammel, sørgelig og meget elsket sang fra en hindi film.

> Ye doonia, ye mehfil
>
> Mere kam, ki nahi ...

> Hele verden og dens folk
>
> Betyder intet for mig …

Hun hvinede i påskønnelse og dansede et par flotte trin, før hun langsomt gik væk hen ad stranden.

’Det er derfor, jeg kan lide dig, at du ved det,’ sagde Karla og satte sig ned ved siden af mig i en hurtig, yndefuld bevægelse. Lyden af

hendes stemme og synet af hendes ansigt trak al luften ud af mine lunger og fik mit hjerte til at dunke. Der var sket så meget, siden jeg havde set hende sidst, den første gang vi elskede, at et ophidset følelsesvindstød stak i mine øjne. Hvis jeg havde været en anden mand, en bedre mand, ville jeg have grædt. Og hvem ved, det ville måske have gjort forskellen.

'Jeg troede, at du ikke troede på kærlighed,' svarede jeg og kæmpede imod mine følelser, fast besluttet på ikke at lade hende vide, hvilken effekt hun havde på mig, den magt hun havde over mig.

'Hvad mener du, kærlighed?'

'Jeg … jeg troede, at det var det, du talte om.'

'Nej, jeg sagde, at det er derfor, jeg kan lide dig,' sagde hun og lo og kiggede op på månen. 'Men jeg tror på kærlighed. Alle tror på kærlighed.'

'Det er jeg ikke så sikker på. Jeg tror, at en masse mennesker er holdt op med at tro på kærligheden.'

'Folk er ikke holdt op med at tro på kærligheden. De er ikke holdt op med at ville være forelskede. De tror bare ikke på lykkelige slutninger mere. De tror stadig på kærlighed og at blive forelsket, men de ved nu, at … de ved, at romancer næsten aldrig ender lige så godt, som de begyndte.'

'Jeg troede, at du hadede kærlighed. Var det ikke det, du sagde i Landsbyen i Himlen?'

'Jeg hader kærlighed, ligesom jeg hader had. Men det betyder ikke, at jeg ikke har troen på dem.'

'Der er ingen i verden som dig, Karla,' sagde jeg blidt og smilede til hendes profil, mens hun stirrede mod natten og havet. Hun svarede ikke. 'Så … hvorfor kan du det?'

'Hvorfor kan jeg hvad?'

'Hvorfor kan du lide mig – du ved, det du sagde før.'

’Nå, det,’ smilede hun og vendte ansigtet mod mig og løftede det ene øjenbryn, da hendes øjne mødte mine. ’Fordi jeg vidste, at du ville finde mig. Jeg vidste, at jeg ikke behøvede at sende dig nogen besked eller fortælle dig, hvor jeg var. Jeg vidste, at du ville finde mig. Jeg vidste, at du ville komme. Jeg ved ikke, hvordan jeg vidste det, men det gjorde jeg bare. Og så, da jeg så dig synge for den kvinde på stranden – du er virkelig en skør fyr, Lin. Jeg elsker det. Jeg tror, det er der, din godhed stammer fra – din tåbelighed.’

’Min godhed?’ spurgte jeg oprigtig overrasket.

’Ja. Der er en masse godhed i dig, Lin. Det er meget … det er en meget svær ting at modstå, ægte godhed i en sej mand. Jeg fortalte dig ikke, gjorde jeg, da vi arbejdede sammen i slummen – jeg var så stolt af dig. Jeg vidste, at du måtte være bange og meget bekymret, men du smilede bare til mig, og du var der altid, hver gang jeg vågnede, hver gang jeg faldt i søvn. Jeg beundrer, hvad du gjorde der, lige så meget som noget jeg tidligere har set i mit liv. Og jeg beundrer ikke ret meget.’

’Hvad laver du her i Goa, Karla? Hvorfor rejste du?’

’Det vil give mere mening at spørge, hvorfor du blev der.’

’Jeg har mine grunde.’

’Præcis. Og jeg havde mine grunde til at rejse.’

Hun drejede hovedet for at følge en enlig, fjern skikkelse på stranden. Det lignede en vandrende hellig mand med en lang stav. Jeg så på hende, der så på den hellige mand og ville gerne spørge hende igen for at finde ud af, hvad der havde drevet hende væk fra Bombay, men hendes ansigtstræk var så anspændte, at jeg besluttede mig for at vente.

’Hvor meget ved du om mit ophold i Arthur Road?’ spurgte jeg.

Hun gav et ryk, eller også var det en kulderystelse som reaktion på brisen fra havet. Hun havde en løs, gul undertrøje og en grøn lungi på. Hendes bare fødder var begravet i sandet, og hun omfavnede sine knæ.

’Hvad mener du?’

’Jeg mener, strisserne samlede mig op den nat, jeg forlod dit sted for at mødes med Ulla. De fik fat i mig, lige efter jeg forlod dig. Hvad troede du, der var sket med mig, da jeg ikke kom tilbage?’

’Det vidste jeg ikke den nat. Det anede jeg ikke.’

’Troede du, jeg … troede du, at jeg bare droppede dig?’

Hun tav og rynkede panden eftertænksomt.

’I starten troede jeg det. Noget lignende. Og jeg tror, jeg hadede dig. Så begyndte jeg at spørge rundt omkring. Da jeg fandt ud af, at du ikke engang var taget tilbage til slumklinikken, og at ingen havde set dig, tænkte jeg, at du måtte have … gang i noget … vigtigt.’

’Vigtigt,’ lo jeg. Det var ikke et godt grin. Det var bittert og vredt. Jeg prøvede at skubbe de følelser væk. ’Jeg er ked af det, Karla. Jeg kunne ikke sende nogen besked. Jeg kunne ikke få fat på dig. Jeg var ude af mig selv af bekymring over, at du … at … du ville hade mig, fordi jeg forlod dig på den måde.’

’Da jeg fandt ud af – at du var i fængsel – knuste det på en måde mit hjerte. Det var et dårligt tidspunkt for mig. Den … forretning jeg var i gang med … den begyndte at gå galt. Det gik så galt, så dårligt, Lin, at jeg tror, jeg aldrig kommer tilbage. Og så hørte jeg om dig. Og jeg var så … tja … alting ændrede sig, lige med et. Alt.’

Jeg forstod ikke helt, hvad hun mente. Jeg var sikker på, at det var vigtigt, og jeg ville gerne spørge hende igen, men den ensomme skikkelse var kun få meter væk, og han nærmede sig med langsomme, værdige skridt. Øjeblikket var tabt.

Det var helt klart en hellig mand. Han var høj, slank og solbrændt med en mørk, jordbrun farve, klædt i lændeklæde og prydet med dusinvis af halskæder, amuletter og dekorative armbånd. Hans hår var filtret i dreadlocks, der gik ned til taljen. Med den lange stav balancerende på sin skulder lagde han hænderne sammen i en hilsen og velsignelse. Vi gengældte hans hilsen og inviterede ham til at sætte sig hos os.

’Har I noget charras?’ spurgte han på hindi. ’Jeg kunne godt tænke mig at ryge på denne smukke nat.’

Jeg fiskede en klump charras op af lommen og kastede den over til ham med en filtercigaret.

’Må Bhagwan velsigne din venlighed,’ messede han.

’Og må Bhagwan også velsigne dig,’ svarede Karla på perfekt hindi. ’Vi er meget glade for at se en hengiven tilhænger af Lord Shiva ved denne fuldmåne.’

Han smilede bredt, så mellemrummene mellem tænderne kom til syne, og gav sig til at klargøre en chillum. Da lerpiben var klar, løftede han sine håndflader for at få vores opmærksomhed.

’Inden vi ryger, vil jeg give jer en gave som tak,’ sagde han. ’Er I med?’

’Ja, vi er med,’ sagde jeg og smilede for at matche lyset i hans øjne.

’Godt. Jeg vil give jer begge en velsignelse. Min velsignelse vil altid blive hos jer. Jeg giver jer velsignelsen på den her måde …’

Han løftede armene over sit hoved og bukkede sig så ned over sine knæ, så hovedet rørte sandet, mens armene var udstrakt. Siddende oprejst, igen på knæene og med løftede hænder, gentog han bevægelsen flere gange, mens han mumlede utydelige ord.

Til sidst satte han sig tilbage på sine fødder, smilede det delvist tandløse smil og nikkede til mig, for at jeg skulle tænde piben. Vi røg i stilhed. Da piben var færdig, afviste jeg at få resten af charrasklumpen tilbage. Den hellige mand takkede for gaven med et højtideligt buk med hovedet og rejste sig for at gå. Mens vi så op på ham, løftede han langsomt sin stav for at pege på månen, der næsten var fuld. Straks så og forstod vi, hvad det var, han mente – mønsteret på månens overflade, der i nogle kulturer kaldes kaninen, så pludselig for os begge ud som en knælende skikkelse, der løftede sine arme i bøn. Klukkende glad gik sadhuen hen langs de bløde klitter.

’Jeg elsker dig, Karla,’ sagde jeg, da vi igen var alene. ’Jeg har elsket dig fra det første sekund, jeg så dig. Jeg tror, jeg har elsket dig lige så længe, der har været kærlighed i verden. Jeg elsker din stemme. Jeg elsker dit ansigt. Jeg elsker dine hænder. Jeg elsker alt ved dig, og jeg elsker måden, du gør alting på. Det føles som magi, når du rører ved mig. Jeg elsker den måde, du tænker på og de ting, du siger. Og selv om det hele er sandt, alt sammen, kan jeg faktisk ikke forstå det, og jeg kan ikke forklare det – for dig eller mig selv. Jeg elsker dig bare. Jeg elsker dig bare af hele mit hjerte. Du gør, hvad Gud burde gøre. Du giver mig grund til at leve. Du giver mig grund til at elske verden.’

Hun kyssede mig, og vores kroppe lagde sig ned i det bløde sand. Hun flettede sine fingre med mine, og med vores arme udstrakt over vores hoveder elskede vi, mens den bedende måne forførte havet og lokkede bølgerne til at slå ind og gå i opløsning på den ufejlbarlige strand.

Derefter legede vi turister i en uge i Goa. Vi besøgte alle strandene på kysten ud til Det Arabiske Hav, fra Chapora til Cape Rama. Vi sov to nætter på den hvide vidunderstrand ved Colva. Vi inspicerede alle kirkerne fra den gamle Goa koloni. Festivalen for St. Francis Xavier, der hvert år blev holdt på årsdagen for helgenens død, knyttede os sammen med enorme mængder af glade, hysteriske pilgrimme. Gaderne vrimlede med folk i deres bedste søndagstøj. Købmænd og gadebodssælgere kom fra hele territoriet. Optog med blinde, krøblinge og de plagede, der håbede på et mirakel, vandrede mod helgenens basilika. Xavier, en spansk munk, var en af de syv oprindelige jesuitter i den orden, der blev grundlagt af hans ven Ignatius Loyola. Xavier døde i 1552. Han var kun 46 år gammel, men hans spektakulære missionerende ture til Indien, som dengang blev kaldt Det Fjerne Østen, grundlagde den vedvarende legende. Efter talrige begravelser og genopgravninger blev den meget opgravede krop af St. Francis endelig anbragt i Bom Jesus basilikaen i Goa i det tidlige 17. århundrede. Stadig bemærkelsesværdigt – nogen ville sige mirakuløst – velbevaret, blev kroppen fremvist for offentligt skue én gang hvert tiende år. Mens helgenens krop tilsyneladende var

immun over for forrådnelse, havde den været udsat for amputeringer og subtraktioner over de sidste århundreder. En portugisisk kvinde havde bidt en af helgenens tæer af i det 16. århundrede i håb om at beholde det som en relikvie. Dele af den højre hånd var blevet sendt til religiøse centre ligesom lunser af indvoldene. Karla og jeg tilbød skandaløst ekstravagant bestikkelse til basilikaens opsynsmænd og grinede imens, men de nægtede standhaftigt at lade os få et glimt af det ærværdige lig.

'Hvorfor begik du de røverier?' spurgte hun mig en af de varme aftener med satinhimmel og rullende, behagelige bølgeslag.

'Det har jeg fortalt. Mit ægteskab gik i stykker, og jeg mistede min datter. Jeg brød sammen og begyndte at tage stoffer. Så begik jeg røverierne for at dække mit heroinforbrug.'

'Nej, jeg mener hvorfor røverier? Hvorfor ikke noget andet?'

Det var et godt spørgsmål, et som ingen i retssystemet – strissere, advokater, dommere, psykiatere eller fængselsguvernører – nogensinde havde stillet mig.

'Jeg har tænkt over det. Jeg har tænkt meget over det. Det lyder skørt, det ved jeg godt, men jeg tror, at tv har en del af skylden. Alle helte i tv har en pistol. Og der var noget … modigt … over væbnet røveri. Jeg ved godt, at der i virkeligheden ikke er noget modigt over det – det er en fej ting at gøre, at skræmme folk med en pistol – men det virkede dengang, som om det var den modigste måde at stjæle penge på. Jeg kunne ikke få mig selv til at slå gamle damer ned og stjæle deres håndtasker eller bryde ind i folks private huse. Røveri virkede ærligt på en måde, ligesom jeg tog en ærlig chance for at blive skudt, hver gang jeg gjorde det – af dem, jeg røvede, eller af strisserne.'

Hun så tavst på mig, og hendes åndedræt matchede næsten mit.

'Og desuden – der er den her specielle helt i Australien …'

'Fortsæt,' skyndede hun på mig.

'Hans navn var Ned Kelly. Han var en ung fyr, som kom galt af sted med de lokale ordenshåndhævere. Han var sej, men han var egentlig ikke en hård mand. Han var ung og vild. Han blev mest forrådt af strissere, der bar nag til ham. En fuld strisser var forelsket i hans søster og prøvede at forulempe hende. Ned stoppede det, og så startede hans problemer. Men der lå mere i det end det. De hadede ham af en masse grunde – men mest for hvad han repræsenterede, hvilket var en form for oprørsånd. Og jeg sammenlignede mig med ham, fordi jeg var revolutionær.'

'Var der revolutioner i Australien?' spurgte hun med et forvirret grin. 'Det har jeg aldrig hørt om.'

'Ikke revolutioner,' rettede jeg hende, 'kun revolutionære. Jeg var en af dem. Jeg var anarkist. Jeg lærte at skyde, og hvordan man lavede bomber. Vi var klar til at kæmpe, når revolutionen kom – hvilket den selvfølgelig aldrig gjorde. Og vi prøvede at forhindre vores regering i at kæmpe i Vietnamkrigen.'

'Var Australien med i Vietnamkrigen?'

Det var min tur til at le.

'Ja da. De fleste uden for Australien ved det ikke, men vi var med i krigen helt fra starten med USA. Australske soldater døde side om side med amerikanske soldater i Vietnam, og australske drenge blev indkaldt. Nogle af os nægtede at tage af sted, ligesom amerikanske militærnægtere. En masse fyre kom i fængsel, fordi de ikke ville kæmpe. Jeg kom ikke i fængsel. Jeg lavede bomber, organiserede demonstrationer og sloges med strisserne på barrikaderne, indtil regeringen skiftede mening og trak os ud af krigen.'

'Er du stadig en?'

'Stadig en hvad?'

'Er du stadig en anarkist?'

Det var et svært spørgsmål at svare på, fordi det tvang mig til at sammenligne den mand, jeg engang havde været, med den mand, jeg havde ladet mig selv blive.

’Anarkist …’ begyndte jeg og blev så usikker. ’Jeg har ikke hørt om nogen anden politisk filosofi, der elsker menneskeslægten mere end anarkismen. Alle andre måder at opfatte verden på hævder, at folk skal kontrolleres, hundses med og styres. Kun anarkister stoler nok på mennesker til at lade dem selv få det til at fungere. Engang plejede jeg at være så optimistisk. Jeg plejede at tro og tænke sådan. Men det gør jeg ikke mere. Så, nej – jeg tror ikke, jeg er anarkist mere.’

’Og den helt – da du begik de væbnede røverier, identificerede du dig med ham?’

’Med Kelly, Ned Kelly, ja da. Det tror jeg nok, jeg gjorde. Han havde en bande med unge fyre – hans lillebror og to af hans bedste venner – og de lavede røverier og udplyndrede folk. Strisserne sendte en skyttepatrulje efter ham, men han besejrede dem, og et par strissere blev dræbt.’

’Hvad skete der med ham?’

’De fangede ham. Der var en skudveksling. Regeringen erklærede krig imod ham. De sendte et tog fuldt af strissere efter ham, og de omringede hans bande på et hotel ude i bushen.’

’Et hotel i busken?’

’Bushen – det kalder vi ødemarken i Australien. Nå, men Ned og hans fyre blev omringet af den her hær af strissere. Hans bedste ven blev skudt i struben og dræbt. Hans lillebror og en anden knægt, der hed Steve Hart, skød hinanden med deres sidste kugler i stedet for at lade sig tage til fange. De var 19 år gamle. Ned havde den her rustning lavet af stål – en hjelm og brystplade. Han gik imod dem, hæren af strissere, med begge pistoler plaffende løs. Han skræmte dem fra vid og sans til at begynde med, og de løb væk. Men deres officerer drev dem tilbage i kampen. De skød Neds ben væk under ham. Efter en skinretssag med falske vidneudsagn blev Ned Kelly dømt til døden.’

’Gjorde de det?’

’Ja. Han sidste ord var, Sådan er livet. Det var det sidste, han sagde. De hængte ham og skar bagefter hans hoved af og brugte det som brevpresser. Før han døde, fortalte han dommeren, der havde dømt ham, at de ville mødes meget snart ved en højere domstol. Dommeren døde kort tid efter.’

Hun så historien i mit ansigt, mens jeg fortalte den. Jeg rakte ud efter en håndfuld sand og lod det løbe mellem fingrene. To store flagermus passerede hen over vores hoveder. De var så tæt på os, at vi kunne høre deres vinger rasle som tørre blade.

’Jeg elskede den Ned Kelly historie, da jeg var barn. Jeg var ikke den eneste. Kunstnere, forfattere, musikere og skuespillere har alle arbejdet med historien, på en eller anden måde. Han har bidt sig fast inden i os, i den australske psyke. Han er det nærmeste, vi kommer Che Guevara eller Emiliano Zapata. Da min hjerne blev rodet sammen af heroin, tror jeg, at jeg begyndte at drukne i en fantasi om hans og mit liv. Men det var en forkludret version af den historie. Han var en tyv, som blev revolutionær. Jeg var en revolutionær, der blev en tyv. Hver gang jeg begik et røveri – og jeg lavede mange – var jeg sikker på, at strisserne ville komme, og jeg ville blive dræbt. Jeg håbede på, at det ville ske. Jeg så det hele for mig. Jeg kunne se dem for mig, råbe, at jeg skulle overgive mig, og jeg ville række ud efter en pistol, og de ville skyde mig til døde. Jeg håbede på, at strisserne ville skyde mig ned på gaden. Jeg ville dø på den måde …’

Hun rakte ud og lagde en arm omkring mine skuldre. Med den anden hånd tog hun fat om min hage og drejede mit hoved, så jeg kunne se hende smile.

’Hvordan er kvinderne i Australien?’ spurgte hun og lod sin hånd løbe gennem mit korte, blonde hår.

Jeg lo, og hun slog mig i ribbenene.

’Jeg mener det! Fortæl mig, hvordan de er.’

’Jamen, de er smukke,’ sagde jeg og kiggede på hendes smukke ansigt. Og de kan lide at snakke, og de kan lide at feste – de er ret

vilde. Og de er meget direkte. De hader, når man tager røven på dem. Der findes ikke noget, som når en australsk kvinde tager pis på én.'

'Tager pis?'

'Tager pis på,' lo jeg. 'Laver tykt grin med én, ikk', latterliggør dig, stopper dig i at få for mange høje tanker om dig selv. Det er de skide gode til. Og hvis de stikker en nål i dig for at slippe noget af den varme luft ud, kan du være sikker på, at det er for din egen skyld.'

Hun lagde sig tilbage i sandet med hænderne foldet bag nakken.

'Jeg tror, at australiere er rigtigt skøre,' sagde hun. 'Og jeg kunne rigtig godt tænke mig at tage derhen.'

Og det burde have været så lykkeligt, det burde have været så let, det burde have været så godt for evigt, som det var de dage og elskovsnætter i Goa. Vi skulle have bygget et liv af stjernerne, havet og sandet. Og jeg skulle have lyttet til hende – hun fortalte mig næsten ingenting, men hun gav mig ledetråde, og jeg ved nu, at hun lagde tegn i sine ord og udtryk, der var så tydelige som stjernebillederne over vores hoveder. Men jeg lyttede ikke. Det er resultatet af at være forelsket, at vi ofte overhovedet ikke lægger mærke til indholdet af, hvad en kæreste siger, fordi vi er beruset af begejstring over måden, det bliver sagt på. Jeg var forelsket i hendes øjne, men jeg kunne ikke læse dem. Jeg elskede hendes stemme, men jeg hørte faktisk ikke frygten og pinen i den.

Og da den sidste nat kom og gik, og jeg vågnede ved daggry og forberedte mig på at tage tilbage til Bombay, fandt jeg hende stående i døråbningen stirrende på havets store, flimrende perle.

'Tag ikke tilbage,' sagde hun, mens jeg lagde min hånd på hendes skuldre og kyssede hendes nakke.

'Hvad?' lo jeg.

'Tag ikke tilbage til Bombay.'

'Hvorfor ikke?'

’Jeg vil ikke have, du rejser.’

’Hvad skal det betyde?’

’Det jeg sagde – jeg vil ikke have, du rejser.’

Jeg lo, fordi jeg troede, at det måtte være en joke.

’Okay,’ sagde jeg smilende og ventede på pointen. ’Jamen, hvorfor vil du ikke have, at jeg rejser?’

’Behøver jeg at have en grund?’ forlangte hun at vide.

’Tja … ja!’

’Det viser sig faktisk, at jeg har en grund. Men jeg fortæller dig den ikke.’

’Ikke det?’

’Nej. Det tror jeg ikke, jeg behøver. Hvis jeg siger, at jeg har en grund, burde det være nok – hvis du elsker mig, som du siger, at du gør.’

Hendes fremtoning var så voldsom, og holdningen, hun indtog, var så ufleksibel og uventet, at jeg var for overrasket til at blive vred.

’Okay, okay,’ sagde jeg rimelig fornuftigt, ’lad os starte forfra. Jeg bliver nødt til at tage tilbage til Bombay. Så hvorfor tager du ikke med mig, og så kan vi være sammen for evigt og altid, amen.’

’Jeg vil ikke tilbage,’ sagde hun bestemt.

’Hvorfor fanden ikke det?’

’Jeg kan ikke … jeg vil bare ikke, og jeg vil heller ikke have, at du gør det.’

’Jamen, jeg kan ikke se problemet. Jeg kan gøre, hvad der skal gøres i Bombay, og du kan vente her. Jeg kommer tilbage, når det er klaret.’

’Jeg vil ikke have, du rejser,’ gentog hun ensformigt.

’Kom nu, Karla. Jeg bliver nødt til at tage tilbage.’

’Nej, du gør ikke.’

Mit smil krøllede sig sammen til panderynken.

’Jo, jeg gør. Jeg lovede Ulla, at jeg ville komme tilbage efter ti dage. Hun har stadig problemer. Det ved du.’

’Ulla kan tage vare på sig selv,’ hvæsede hun og nægtede stadig at vende sig om og se på mig.

’Er du jaloux på Ulla?’ spurgte jeg med et bredt smil, mens jeg rakte ud for at stryge hendes hår.

’Åh, lad være med at være dum!’ snerrede hun. Hun vendte sig, og der var raseri i hendes øjne. ’Jeg kan godt lide Ulla, men som jeg siger, kan hun godt tage vare på sig selv.’

’Tag det nu roligt. Hvad er der i vejen? Du vidste, jeg skulle tilbage. Vi har talt om det. Jeg er på vej ind i pasbranchen. Du ved, hvor vigtigt det er for mig.’

’Jeg skal nok skaffe dig et pas. Jeg skaffer dig fem pas!’

Min stædighed begyndte at vågne.

’Jeg vil ikke have dig til at skaffe mig et pas. Jeg vil selv lære, hvordan man laver dem og ændrer dem. Jeg vil lære det hele – alt hvad jeg kan. De vil lære mig, hvordan man fikser pas og forfalsker dem. Hvis jeg lærer det, vil jeg være fri. Og jeg vil være fri, Karla. Fri. Det er, hvad jeg vil.’

’Hvorfor skulle du være anderledes?’ forlangte hun at få at vide.

’Hvad mener du?’

’Ingen får, hvad de ønsker,’ sagde hun, ’Ingen gør. Ingen.’

Hendes raseri dæmpede sig til noget værre, noget jeg aldrig havde set i hende, en opgivende og besejret sorg. Jeg vidste, at det var en synd at vække sådan en følelse i sådan en kvinde, i enhver kvinde. Og jeg vidste ved at se hendes lille smil visne og dø, at før eller siden ville jeg komme til at betale for det.

Jeg talte blidt og langsomt til hende og prøvede at vinde hendes billigelse.

’Jeg sendte Ulla hen til min ven Abdullah. Han ser efter hende. Jeg kan ikke bare efterlade hende der. Jeg bliver nødt til at tage tilbage.’

’Jeg vil ikke være her, når du leder efter mig næste gang,’ sagde hun og vendte sig om for igen at læne sig op ad døråbningen.

’Hvad skal det betyde?’

’Præcis det som jeg sagde.’

’Er det en form for trussel? Er det et ultimatum?’

’Du kan kalde det, hvad du vil,’ svarede hun trist, som om vi forlod en drøm. ’Det er bare en kendsgerning. Hvis du tager tilbage til Bombay, opgiver jeg dig. Jeg tager ikke med dig, og jeg vil ikke vente på dig. Bliv hos mig nu, her, eller tag alene tilbage. Valget er dit. Men hvis du tager tilbage, er det slut med os.’

Jeg stirrede på hende, forvirret, vred og forelsket.

’Du bliver nødt til at give mig mere end det,’ sagde jeg endnu blidere. ’Du bliver nødt til at fortælle mig hvorfor. Fortæl mig det nu, Karla. Du kan ikke bare give mig et ultimatum uden nogen grund og forvente, at jeg følger det. Der er en forskel mellem et valg og et ultimatum. Et valg betyder, at man ved, hvad der foregår og hvorfor, før man vælger. Jeg er ikke den type mand, man kan give et ultimatum. Hvis jeg var det, ville jeg ikke være flygtet fra fængslet. Du kan ikke sige, hvad jeg skal gøre, Karla. Du kan ikke befale mig at gøre noget uden en forklaring. Jeg er ikke den type mand. Du bliver nødt til at fortælle, hvad der foregår.’

’Det kan jeg ikke.’

Jeg sukkede og talte roligt, men mine tænder var sammenbidte.

’Jeg tror ikke, jeg … er ret god til … at forklare det. Faktum er, at der ikke er meget, jeg respekterer ved mig selv. Men den lille smule, jeg stadig har tilbage – det er alt, hvad jeg har. En mand bliver nødt til at respektere sig selv, Karla, før han kan respektere nogen andre. Hvis jeg bare giver efter, vil jeg ikke kunne respektere mig selv. Og hvis du taler sandt, ville du heller ikke respektere mig. Så jeg spørger dig igen. Hvad drejer det sig om?’

’Jeg … kan ikke.’

’Du mener, du vil ikke.’

’Jeg mener, jeg kan ikke,’ sagde hun blidt og så mig direkte ind i øjnene. ’Og jeg vil ikke. Sådan er det bare. Du fortalte mig for noget tid siden, at du ville gøre alt for mig. Jeg vil have, at du bliver her. Jeg vil ikke have, du tager tilbage til Bombay. Hvis du tager tilbage, er det forbi med os.’

’Hvilken slags mand ville jeg være,’ spurgte jeg og prøvede at smile, ’hvis jeg fandt mig i det?’

’Jeg formoder, det er dit svar, og du har taget dit valg,’ sukkede hun og skubbede sig forbi mig og gik ud at hytten.

Jeg pakkede min taske og spændte den fast på motorcyklen. Da jeg var klar, gik jeg ned til havet. Hun rejste sig fra bølgerne og gik langsomt imod mig, trak sine fødder gennem det bløde sand. Undertrøjen og lungien sad klæbet til hendes krop. Hendes sorte hår skinnede blankt og vådt under den stigende sol. Den smukkeste kvinde jeg nogensinde havde set.

’Jeg elsker dig,’ sagde jeg, mens jeg tog hende i armene, og vi kyssede. Jeg sagde ordene mod hendes læber, ansigt og øjne. Jeg holdt hende tæt ind til mig. ’Jeg elsker dig. Du skal se, det skal nok gå. Jeg kommer snart tilbage.’

’Nej,’ svarede hun udtryksløst, hendes krop var ikke stiv, men fuldkommen rolig, livet og kærligheden var drænet ud af den. ’Det vil ikke være i orden. Det vil ikke være okay. Det er ovre. Og jeg vil ikke være her efter i dag.’

Jeg så hende ind i øjnene og følte min krop stivne, udhulet af stolthed. Mine hænder slap hendes skuldre. Jeg vendte om og gik tilbage til motorcyklen. Da jeg kørte til den sidste, lille klippe, der havde udsigt over stranden, vores strand, stoppede jeg motorcyklen og skyggede for øjnene for at se efter hende. Men hun var væk. Der var intet andet end brydende bølger som legesyge delfiners kurvede rygge og det sporløse, tomme, uordnede sanddække.

KAPITEL 25

En smilende tjener åbnede døren, viste mig ind i rummet og bad mig med en håndbevægelse om at være stille. Det havde han ikke behøvet. Musikken i rummet var så høj, at jeg ikke ville kunne høres, selv om jeg havde råbt. Han formede sin hånd, som om den var en underkop og ved at lade, som om han nippede af den, mimede han et tilbud om chai. Jeg nikkede. Han lukkede roligt døren bag sig og lod mig være alene med Abdul Ghani. Den fedladne skikkelse stod i den brede bue ved et højt karnapvindue og kiggede ud på udsigten over flade tagterrasser, balkoner med strålende grønne og gule sarier, der hang til tørre, og rustrøde sildebensmønstrede hustage.

Værelset var kæmpestort. Overdådigt udsmykkede loftrosetter omkransede tykke, ophængte guldkæder til tre kunstfærdige lysekroner i loftet højt oppe. For enden af værelset nær hoveddøren stod et langt spisebord med 12 teaktræsstole med høj ryg. Et mahogniskab på længde med bordet stod langs væggen, og oven over hang et vældigt rosenglasspejl. Ved siden af skabet var der en gulv-til-loft-bogreol, der gik længere hen ad væggen. På værelsets modsatte lange væg vendte fire høje vinduer ud mod de øverste grene og kølige, skyggende blade fra platantræerne, der stod langs gaden nedenfor. Midten af værelset mellem væggen med bøgerne og de høje vinduer var arrangeret som et kontor. En kaptajns teak- og læderstol stod med front mod hoveddøren og passede til et bredt barokskrivebord. Den fjerneste ende af værelset var indrettet til underholdning med chesterfieldsofaer og dybe lænestole i læder. To enorme karnapvinduer i endevæggen bag sofaerne dominerede værelset med deres buer af strålende sollys. Der var sat franske døre i karnapvinduerne, der kunne åbnes ud til en bred balkon, som gav udsyn over Colabas indre bys tagterrasser, tøjsnore og forsømte gargoiler.

Abdul Ghani stod og lyttede til musikken, som buldrede fra et dyrt musikanlæg indbygget i bogreolen. Stemmerne og musikken virkede bekendte, og efter et koncentreret øjeblik huskede jeg, hvem det var. Det var De Blinde Sangere, de samme mænd jeg havde hørt, da jeg var Khaderbhais gæst den første aften, jeg mødte ham. Sangen var ikke en, jeg genkendte fra koncerten, men jeg blev med det samme ramt af dens passion og kraft. Da det fantastisk spændende, hjerteskærende kor af stemmer sluttede, stod vi i en dunkende stilhed, der syntes at overdøve larmen fra ejendommens andre husstande og gaden nedenfor.

’Kender du dem?’ spurgte han uden at vende sig om.

’Ja. Det er De Blinde Sangere, tror jeg.’

’Det er det lige præcis,’ sagde han med blandingen af indisk og en BBC nyhedsoplæsers tonefald, som jeg var kommet til at holde af. ’Jeg elsker deres musik, Lin, mere end noget andet jeg har hørt fra en hvilken som helst kultur. Men dybt i min kærlighed må jeg indrømme, at jeg er bange. Hver gang jeg hører dem – og jeg spiller dem hver dag, når jeg kommer hjem – får jeg følelsen af, at jeg hører lyden af mit eget rekviem.’

Han havde stadig ikke vendt sig om imod mig, og jeg blev stående næsten i midten af det lange værelse.

’Det … det må være foruroligende.’

’Foruroligende …’ sagde han svagt. ’Ja. Ja, det er foruroligende. Sig mig, Lin, tror du, at én genial handling kan få os til at tilgive de hundredvis af fejl og fiaskoer, der realiserer den?’

’Det er … svært at sige. Jeg er ikke helt sikker på, hvad du mener, men jeg vil gætte på, at det kommer an på, hvor mange mennesker der har gavn af den, og hvor mange mennesker der bliver såret.’

Han vendte sig rundt, og jeg så, at han græd. Tårerne rullede hurtigt, let og uafbrudt fra hans store øjne, flød ud over de buttede kinder og ned på maven, på hans lange silkeskjorte. Hans stemme var dog rolig og fattet.

’Ved du, at vores Madjid blev dræbt i går aftes?’

’Nej,’ sagde jeg chokeret over nyheden, med rynket pande. ’Dræbt?’

’Ja. Myrdet. Slagtet som et dyr i sit eget hus. Hans krop var rykket i stykker, og stykkerne blev fundet mange forskellige steder i huset. Navnet Sapna var smurt ud på væggene med hans eget blod. Politiet giver fanatikere, der følger denne Sapna skylden. Jeg er ked af det, Lin. Undskyld mine tårer. Jeg er bange for, at den her grimme sag har sat sine spor i mig.’

’Det er helt i orden. Jeg vil … jeg kommer bare tilbage på et andet tidspunkt.’

’Nej, hold nu op. Nu er du her, og Khader er ivrig efter, at du skal begynde. Nu drikker vi noget te, så jeg lige kan samle mig, og så tager vi et kig på pasbranchen, du og jeg.’

Han gik hen til stereoanlægget og tog kassettebåndet med De Blinde Sangere. Han lod det glide ned i en gylden plastikæske og kom hen til mig og trykkede den ind i min hånd.

’Jeg vil gerne give dig det, som en gave fra mig,’ sagde han med øjne og kinder, der stadig var våde af tårer. ’Det er på tide at holde op med at lytte til det, og jeg er sikker på, at du vil nyde det.’

’Tak,’ mumlede jeg næsten lige så forvirret over gaven, som jeg var over nyheden om Madjids død.

’Ingen årsag, Lin. Kom og sæt dig. Du var i Goa, ikke? Kender du vores unge fighter, Andrew Ferreira? Ja? Så ved du godt, at han kommer fra Goa. Han tager tit derned med Salman og Sanjay, når jeg har noget arbejde til dem. I må tage derned sammen på et tidspunkt – de kan vise dig nogle specielle steder, hvis du forstår, hvad jeg mener. Så fortæl mig, hvordan var din tur?’

Jeg svarede ham og prøvede at lægge hele min opmærksomhed i samtalen, men mine tanker svirrede om Madjid, døde Madjid. Jeg kunne ikke påstå, at jeg kunne lide ham, eller at jeg stolede på ham. Alligevel rystede hans død mig, mordet på ham, og fyldte mig med en mærkelig, ophidset uro. Han var blevet dræbt – slagtet, havde

Abdul sagt – i huset ved Juhu, hvor vi havde arbejdet sammen, og hvor han havde lært mig om guld og gyldne forbrydelser. Jeg tænkte på huset. Jeg huskede dets udsigt over havet, dets svømmepøl med lilla klinker, dets nøgne, bleggrønne bederum, hvor Madjid havde bøjet sine ældgamle knæ fem gange om dagen og berørt gulvet med sine buskede, grå øjenbryn. Jeg huskede mig selv siddende uden for rummet nær poolen, ventende på ham, mens han holdt pause for at bede. Jeg huskede, at jeg stirrede ned i det lilla vand, mens bønnernes mumlende stavelser summede forbi mig ind i de svajende palmeblade, der lænede ind over poolen.

Og endnu engang fik jeg følelsen af en fælde, af en skæbne, der ikke var skabt af mine egne handlinger og ønsker. Det var, som om selve konstellationen kun var omridset af et vældigt bur, der uransageligt drejede sig og omgrupperede sig selv lige indtil det ene øjeblik, som skæbnen havde reserveret til mig. Der var for meget, jeg ikke forstod. Der var for meget, som jeg ikke havde tilladt mig selv at stille spørgsmålstegn ved. Og jeg var ophidset over dette net af forbindelser og hemmeligholdelser. Duften af fare, lugten af frygt fyldte mine sanser. Den hjerteknusende, oplivende opstemthed var så kraftig, at jeg først en time senere, efter vi var trådt ind i Abdul Ghanis pasværksted, kunne give ham, og øjeblikket vi delte, min fulde opmærksomhed.

’Det er Krishna, og det er Villu,’ sagde Ghani og præsenterede mig for to små, slanke, mørkhudede mænd, som lignede hinanden så meget, at jeg troede, de måtte være brødre. ’Der findes mange eksperter i den her branche, mange mænd og kvinder med en detektivs øje for detaljer og med en kirurgs hænders fattede rolighed. Men min tiårige erfaring i forfalskningens kunst siger mig, at srilankanere som vores Krishna og Villu er de bedste falsknere i verden.’

Mændene smilede bredt med perfekte, hvide tænder som svar på komplimentet. De var smukke mænd, deres ansigter var formede med fine, næsten sarte træk i harmoni med bløde konturer og kurver.

De vendte tilbage til arbejdet, mens vi spadserede rundt i det store rum.

'Det her er en lysboks,' forklarede Abdul Ghani og viftede med sin buttede hånd mod et langt bord. Det var dækket af hvidt, uigennemsigtigt glas. Skarpt lys strålede inden for rammen. 'Krishna er vores bedste lysboksmand. Han undersøger siderne på de ægte pas, ser efter vandmærker og skjulte mønstre. På den måde kan han kopiere effekterne, når vi har brug for dem.'

Jeg bøjede mig over Krishnas skulder for at se ham studere informationssiden på et britisk pas. Et komplekst mønster af bølgelinjer gik fra toppen af siden ned over et fotografi og videre ned til bunden af siden. På et andet pas, der lå ved siden af, matchede Krishna mønstret med de bølgende linjer med kanten af et udskiftet fotografi og lavede linjerne med en fin, spidset pen. Ved hjælp af lysboksen kontrollerede han uregelmæssigheder ved at placere det ene mønster ovenpå det andet.

'Villu er vores bedste stempelmand,' sagde Abdul Ghani og førte mig hen til et andet langt bord. På en reol bag ved bordet var der rækker med masser af gummistempler.

'Villu kan lave et hvilket som helst stempel, uanset hvor indviklet designet er. Visumstempler, ind- og udrejse, specialtilladelsesstempler – alt hvad vi behøver. Han har fået tre nye profilskærende maskiner til at reproducere stempler på. Maskinerne kostede mig dyrt – jeg var nødt til at importere dem helt fra Tyskland – og jeg brugte næsten lige så meget på bestikkelse for at få dem gennem tolden og ind i vores værksted uden nogen ubehagelige spørgsmål. Men vores Villu er kunstner, og han foretrækker ofte at ignorere mine smukke maskiner og skære de nye stempler i hånden.'

Jeg så på, mens Villu lavede et nyt stempel ud af en tom gummiskabelon. Han kopierede en fotografisk forstørrelse af originalen – et udrejsestempel fra Athens lufthavn – og skar det nye stempel med skalpeller og guldsmedefile. Sværtepudetests af det nye stempel afslørede mindre fejl. Da de endelig var udryddet,

brugte Villu en lap vådt-og-tørt-sandpapir til at slibe et hjørne af stemplet væk. Den bevidste mangelfuldhed gav blækbilledet et ægte, naturligt udseende på siden. Det færdige stempel blev sat op på hylden med snesevis af andre stempler, som ventede på at blive brugt i nyligt ændrede pas.

Abdul Ghani afsluttede sin tur rundt på fabrikken med at demonstrere computere, fotokopiudstyr, trykpressere, profilskærere og lagre af specielt pergamentpapir og blæk. Da jeg havde set alt, hvad der var at se på det første besøg, tilbød han mig et lift tilbage til Colaba. Jeg takkede nej og spurgte ham, om jeg måtte blive og bruge lidt tid sammen med de srilankanske falsknere. Han virkede glad for min entusiasme eller måske bare fornøjet. Da han gik, hørte jeg hans dybe suk, da sorgen over tabet endnu engang gjorde krav på ham.

Krishna, Villu og jeg drak chai og snakkede uafbrudt i tre timer. Selv om de ikke var brødre, var de begge tamilsrilankanere fra den samme landsby på Jaffna halvøen. Konflikten mellem De Tamilske Tigere — the Liberation Tigers for Tamil Ealam – og Sri Lankas hær havde udslettet deres landsby. Næsten alle familiemedlemmerne fra begge familier var døde. De to unge mænd flygtede med Villus søster, en fætter, Krishnas bedsteforældre og to unge niecer, som var under fem år. En fiskerbåd bragte dem til Indien på menneskesmuglerruten mellem Jaffna og Coromandel kysten. De rejste til Bombay og boede på et fortov under et stykke plastik som hjemløse.

De overlevede det første år ved at tage dårligt betalt arbejde som daglejere og ved at begå forskellig småkriminalitet. Så en dag spurgte en fortovsnabo, som vidste, at de læste og skrev godt engelsk, om de ville ændre et bevillingsdokument. Det var et godt udført arbejde, og det bragte en stadig stigende strøm af besøgende til deres plastikmarkise på Bombays fortov. Abdul Ghani hørte om deres færdigheder og opfordrede Khaderbhai til at give dem mulighed for at bevise deres kunnen. To år senere, da jeg mødte dem, delte Krishna og Villu en stor, komfortabel lejlighed med de

overlevende medlemmer fra begge familier, sparede penge op fra deres store lønninger og var formentligt de mest succesfulde falsknere i Bombay, forfalskningens hovedstad i Indien.

Jeg ville lære alt. Jeg ville have bevægeligheden og sikkerheden som deres pas-færdigheder gav mig. De talte godt engelsk. Min entusiasme fyrede op under deres naturlige venlighed, og den første samtale flød med god humor. Det var en gunstig start på et nyt venskab.

Jeg besøgte Krishna og Villu hver dag i en hel uge efter det møde. De unge mænd arbejdede i mange timer, og nogle dage blev jeg hos dem ti timer i træk, iagttog dem arbejde og stillede flere hundrede spørgsmål. Passene, de arbejdede på, kunne opdeles i to grupper – dem, de fik fat på som ægte, brugte pas, og dem, som var blanke og ubrugte. De brugte pas var blevet stjålet af lommetyve, mistet af turister eller solgt af desperate narkomaner fra Europa, Afrika, Amerika og Oceanien. De blanke pas var sjældne. De var blevet solgt af korrupte embedsmænd på konsulater, ambassader og immigrationsafdelinger fra Frankrig til Tyrkiet til Kina. De, der fandt vej ind i området, hvor Khaderbhai havde indflydelse, blev straks købt til en hvilken som helst pris og afleveret til Krishna og Villu. De viste mig et blankt, originalt, ubrugt pas fra Canada som et eksempel. Det blev opbevaret i et brandsikkert pengeskab med andre fra England, Tyskland, Portugal og Venezuela.

Med tilstrækkelig tålmodighed, ekspertise og ressourcer kunne de to falsknere ændre næsten alt i et pas for at tilfredsstille den ny brugers krav. Fotografier blev udskiftet, og bølgemærkerne eller hakkene i et vanskeligt stempel blev efterlignet ved brug af noget så simpelt som en hæklepind. Undertiden blev syningerne, der indbandt et pas, forsigtigt fjernet, og alle siderne erstattet ved at bruge blanke sider fra et andet pas. Alle datoer, detaljer og stempler blev ændret eller slettet med kemiske opløsningsmidler. Nye data blev sat ind i passende nuancer, udvalgt fra et omfattende tryksværtekatalog. Nogle af ændringerne udfordrede eksperters granskning, og ingen af dem ville blive opdaget i rutineundersøgelser.

I løbet af den første uge med pasundervisning fandt jeg en ny, sikker og komfortabel lejlighed til Ulla i nabolaget Tardeo, ikke langt fra Haji Ali-moskéen. Lisa Carter, der havde besøgt Ulla næsten hver dag i Abdullahs lejlighed – og snakkede meget mere varmt med Abdullah – ville gerne dele det nye sted. Vi flyttede dem og deres ejendele med en lille flåde af taxier. De to kvinder kunne godt lide hinanden og kom godt ud af det sammen. De drak vodka, snød i scrabble og gin rommy, nød samme slags film på videoen og delte tøj. De havde også i den uge, de havde brugt i Abdullahs overraskende velassorterede køkken, fundet ud af, at de kunne lide hinandens mad. Den nye lejlighed var en ny begyndelse for dem, og på trods af Ullas evige frygt for Maurizio og hans korrupte forretninger var hun og Lisa glade og optimistiske.

Jeg fortsatte vægt- og karatetræningen med Abdullah, Salman og Sanjay. Vi var veltrænede, stærke og hurtige. Og som dagene med træning blev til uger, voksede Abdullahs og mit venskab og broderskab, ligesom Salmans og Sanjays gjorde. Det var en form for nærhed, der ikke behøvede tale for at blive ved. Ret ofte mødtes vi, kørte til træning, trænede med vægtene, boksede et par runder, brugte en halv time på karatesparring og sagde ikke mere end ti ord til hinanden. Undertiden kunne vi, uden andet end et blik i øjet eller et usædvanligt udtryk i ansigtet, grine og blive ved med at grine så meget, at vi faldt om på øvelsesmåtterne. Og på den måde åbnede jeg uden ord langsomt mit hjerte for Abdullah og begyndte at elske ham.

Jeg havde talt med slummens overhoved Qasim Ali Hussein og flere andre inklusive Johnny Cigar, da jeg kom tilbage fra Goa. Jeg så Prabaker i sin taxi hver anden dag. Men der var så mange nye udfordringer og belønninger i Ghanis pasværksted, og de holdt mig så travlt beskæftiget og begejstret, at jeg helt holdt op med at arbejde, selv periodisk, i slumklinikken, jeg havde grundlagt i den lille hytte, der havde været mit hjem.

På mit første besøg i slummen i adskillige uger blev jeg overrasket over at finde Prabaker i en vridende dansekrampe, mens

slummusikerne øvede en af deres populære sange. Den lille guide var klædt i sin taxichauffør kakiskjorte og hvide bukser. Han havde et lilla tørklæde rundt om halsen og gule plastiksandaler på. Mens jeg ubemærket nærmede mig ham, iagttog jeg ham et øjeblik i tavshed. Det lykkedes hans dans at kombinere uanstændige, sjofle og frække hoftestød med barnlige, uskyldige ansigtsudtryk og vridende fagter. Med klovneagtig charme holdt han et øjeblik sine åbne håndflader ved siden af sit smilende ansigt og pumpede som det næste så sin lyske frem og tilbage med en bestemt, lille grimasse. Da han endelig vendte sig rundt og så mig, eksploderede hans ansigt i et kæmpe smil, det unikke brede og hjertevarme smil, og han skyndte sig hen for at hilse.

'Åh, Lin!' råbte han og klemte sit hovedet ind mod mit bryst i et kærligt kram. 'Jeg har en nyheder til dig! Jeg har sådan en fantastisk nyheder! Jeg lede efter dig alle steder, hvert hotel med nøgne damer, hver bar med folk fra det sorte marked, hver beskidt slum, hver …'

'Jeg ved, hvad du mener, Prabu. Så, hvad er nyheden?'

'Jeg skal giftes! Jeg lave et ægteskab med Parvarti! Er det ikke utroligt?'

'Det er da fantastisk. Tillykke. Jeg formoder, at du øvede dig til bryllupsfesten lige før.'

'Ja!,' bekræftede han og puffede til mig et par gange med hoften. 'Jeg lave en meget sexet dans for alle ved festen. Den ret godt sexet, ikke?'

'Den er … sexet … helt klart. Hvordan går det her?'

'Ret godt. Ingen problemer. Åh, Lin! Det glemte jeg! Johnny, han også lave et ægteskab. Han gifte sig med Sita, søsteren til min egen smukke Parvati.'

'Hvor er han? Jeg vil gerne hilse på ham.'

'Han nede ved kysten, du ved, det sted hvor han sidde på klipper for at være alene – samme sted som du også nød en god tid alene. Du

finde ham der.'

Jeg gik og kastede et blik over skulderen for at se Prabaker opmuntre bandet med mekaniske, stempellignende stød med sine smalle hofter. I udkanten af slummen, hvor sorte kampesten var væltet ud i havet, fandt jeg Johnny Cigar. Han havde en hvid undertrøje og en ternet, grøn lungi på. Han støttede sig tilbagelænet på armene og stirrede ud på havet. Det var næsten det samme sted, hvor han havde fortalt mig om havvandet, sved og tårer, den aften, hvor koleraen brød ud for mange måneder siden.

'Tillykke,' sagde jeg, satte mig ned ved siden af ham og bød på en beedie cigaret.

'Tak, Lin,' smilede han og vippede med hovedet. Jeg lagde pakken væk, og i nogen tid så vi begge de små, gnavne bølger slå ind på den klippeagtige bred.

'Ved du, at jeg blev bragt til verden – undfanget mener jeg, ikke født – lige derovre i Navy Nagar,' sagde han og nikkede i retning af det indiske militærområde. En buet kystlinje delte os fra Nagar, men direkte over for os, over den lille bugt, var der frit udsyn til husene, hytterne og barakkerne.

'Min mor var oprindeligt fra Delhi-egnen. Alle i hendes familie var kristne. De tjente godt ved at gøre tjeneste hos briterne, men de mistede deres position og deres privilegier efter uafhængigheden. De flyttede til Bombay, da min mor var 15 år. Hendes far tog arbejde ved hæren og arbejdede som kontorassistent. De boede i en zhopadpatti her i nærheden. Min mor blev forelsket i en sømand. Han var en høj, ung fyr fra Amritsar med det flotteste overskæg i hele Nagar. Da hun blev gravid med mig, smed hendes familie hende ud. Hun prøvede at få hjælp fra sømanden, som var min far, men han forlod Nagar, og hun så eller hørte aldrig fra ham igen.'

Han stoppede og trak vejret gennem næsen, med læberne stramt presset sammen. Han kneb øjnene sammen mod det blændede lys fra det glimtende hav og den friske, vedvarende brise. Bag os kunne vi høre larmen fra slummen – gadehandlernes råb, klask af tøj på

sten fra vaskeområdet, børn der legede, en mundhuggende klage og den skurrende musik til Prabakers stempelhofter.

'Hun havde en hård tid på grund af det, Lin. Hun var højgravid, da de smed hende ud. Hun flyttede til en fortovsbosættelse på den anden side af Crawford-markedsområdet, hvor hun bar den hvide enkesari og lod, som om at hun havde haft en mand, udgav ham for at være død. Hun blev nødt til at gøre det – hun blev nødt til at blive enke for livstid, før hun overhovedet blev gift. Det er derfor, jeg aldrig er blevet gift. Jeg er 38 år. Jeg læser og skriver udmærket – min mor sørgede for, at jeg blev uddannet – og jeg fører regnskab for alle butikkerne og forretningerne i slummen. Jeg laver selvangivelserne for dem, der betaler skat. Jeg tjener godt og får respekt. Jeg burde have været gift for 15 eller endda 20 år siden. Men hun var enke hele livet på grund af mig. Og jeg kunne bare ikke gøre det. Jeg kunne bare ikke tillade mig at blive gift. Jeg blev ved med at håbe på, at jeg ville møde ham, sømanden med det flotteste overskæg. Min mor havde et meget gammelt, falmet fotografi af dem sammen, hvor de så meget alvorlige og strenge ud. Det er derfor, jeg bor i det her område. Jeg håbede altid på, at jeg ville møde ham. Og jeg giftede mig aldrig. Og hun døde i sidste uge, Lin. Min mor døde i sidste uge.'

Han vendte sig om imod mig, og det hvide i hans øjne blussede med tårer, han ikke ville fælde.

'Hun døde i sidste uge. Og nu skal jeg giftes.'

'Jeg er ked af at høre det om din mor, Johnny. Men jeg er sikker på, at hun gerne ville have, at du gifter dig. Jeg tror, du bliver en god far. Faktisk så ved jeg, at du vil blive en god far. Det er jeg sikker på.'

Han så på mig med øjne, der talte til mig på et sprog, jeg kunne føle, men ikke forstod. Da jeg forlod ham, stirrede han på det endeløse hav, som vinden tirrede til skiftende, hvide skumsprøjt.

Jeg gik tilbage gennem slummen hen til klinikken. En samtale med Ayub og Siddhartha, de to unge mænd jeg havde lært at drive klinikken, forsikrede mig om, at alt gik godt. Jeg gav dem nogle

penge, som de kunne beholde i nødreserve, og lagde penge hos Prabaker til hans bryllupsforberedelser. Jeg aflagde en høflighedsvisit hos Qasim Ali Hussein og lod ham overtale mig til den gæstfrihed at servere chai. Jeetendra og Anand Rao, to af mine tidligere naboer deltog også sammen med flere andre mænd, jeg kendte godt. Qasim Ali startede samtalen og refererede til sin søn Sadiq, som arbejdede i Golfen. På skift talte vi om religion, indbyrdes konflikter i byen, opførelsen af tvillingtårnene, der stadig var mindst to år fra færdiggørelse, og Prabakers og Johnny Cigars bryllupper.

Det var et rart, positivt møde, og jeg rejste mig for at gå med den kraft og tillid som disse ærlige, simple og anstændige mænd altid inspirerede mig med. Jeg havde dog kun gået et par skridt, da den unge sikh Anand Rao indhentede mig og gik ved siden af mig.

'Linbaba, der er opstået et problem,' sagde han roligt. Han var i heldigste fald en usædvanlig højtidelig mand, men i det øjeblik var hans udtryk entydigt bistert. 'Rasheed, den fyr jeg tidligere delte hytte med. Kan du huske ham?'

'Ja. Rasheed. Ham kan jeg godt huske,' svarede jeg og mindedes det tynde, skæggede ansigt og de rastløse, skyldige øjne på manden, som havde været min nabo sammen med Anand i mere end et år.

'Han har lavet noget lort,' erklærede Anand Rao uden omsvøb. 'Hans kone og søster kom hertil fra deres fødeby. Jeg forlod hytten, da de kom. Han har boet alene med dem i nogen tid nu.'

'Ja … og?' spurgte jeg, mens vi sammen gik ud på vejen. Jeg havde ingen idé om, hvor Anand Rao ville hen med det, og jeg havde ingen tålmodighed. Det var den slags uklare, insinuerende klager, jeg havde fået næsten hver dag, da jeg boede i slummen. For det meste førte den slags klager ikke til noget. For det meste var det bedst at undgå dem.

'Jamen,' tøvede Anand Rao og fornemmede måske min utålmodighed, 'der er … han er ... noget er rigtigt galt, og jeg er … der må være …'

Han tav og stirrede på sine sandaler. Jeg rakte ud og lagde en hånd på hans brede, stolte, tynde skulder. Gradvis løftede han øjnene og mødte mine i en tavs appel.

'Handler det om penge?' spurgte jeg og stak hånden i lommen. 'Har du brug for nogle penge?'

Han veg tilbage, som om jeg havde forbandet ham. Han holdt blikket et øjeblik, før han vendte sig om og gik tilbage mod slummen.

Jeg gik med lange skridt gennem bekendte gader og sagde til mig selv, at det var i orden. Anand Rao og Rasheed havde delt hytte i mere end to år. Hvis de var blevet uvenner, fordi Rasheeds kone og søster var flyttet til byen, og Anand var blevet tvunget ud af hytten, var det sandsynligvis, hvad man kunne forvente. Og det var ikke mit problem. Jeg lo og rystede på hovedet, mens jeg gik og prøvede at finde ud af, hvorfor Anand Rao havde reageret så voldsomt på tilbudet om penge. På den 30 minutters tur fra slummen til Leopolds gav jeg penge til fem andre personer, inklusiv begge stjernetegns-Georgerne. Han kommer over det, hvad det så end er, sagde jeg til mig selv. Under alle omstændigheder kommer det ikke mig ved. Men de løgne vi fortæller os selv, er de spøgelser, der hjemsøger de tomme huse ved midnat. Og selv om jeg skubbede Anand og slummen ud af mine tanker, følte jeg spøgelsesløgnens ånde i mit ansigt, mens jeg gik gennem den lange, overfyldte Causeway den varme eftermiddag.

Da jeg trådte ind på Leopolds, greb Didier mig i armen, før jeg kunne nå at sige noget eller sætte mig. Han vendte mig rundt og førte mig hen til en taxi, der holdt udenfor.

'Jeg har ledt efter dig alle vegne,' pustede Didier, mens taxien trak ud fra kantstenen. 'Jeg har været de mest ubeskrivelige, uhumske steder for at lede efter dig.'

'Det bliver folk ved med at sige.'

'Jamen, Lin, du må virkelig prøve at tilbringe mere tid på steder, hvor de serverer noget anstændigt alkohol. Det gør det måske ikke nemmere at finde dig, men det vil gøre det noget mere behageligt.'

’Hvor skal vi hen, Didier?’

’Vikrams fantastiske strategi – min egen fortrinlige strategi, hvis du tillader – for erobringen af Letitias iskolde og ufølsomme lille, engelske hjerte udfolder sig lige nu i dette øjeblik.’

’Jah, jamen, jeg vil da ønske ham al mulig held og lykke,’ sagde jeg med rynket pande, ’men jeg er sulten. Jeg skulle lige til at smaske mig igennem en tallerken med Leopolds pulao. Du kan sætte mig af her.’

’Men, nej! Det er umuligt!’ protesterede Didier. ’Letitia, hun er en meget stædig kvinde. Hun ville afvise guld og diamanter, hvis nogen insisterede på, at hun skulle tage dem. Hun vil ikke deltage i den her strategi, medmindre nogen overbeviser hende. En som dig, min ven. Og det skal udrettes inden for den næste halve time. Præcis seks minutter over tre.’

’Hvad får dig til at tro, at Lettie vil høre på mig?’

’Du er den eneste, som hun ikke hader på nuværende tidspunkt eller ikke har hadet på et tidligere tidspunkt. For Letitia er erklæringen: Jeg hader dig ikke, et lidenskabeligt kærlighedsdigt. Hun lytter til dig. Det er jeg sikker på. Og uden dig vil planen mislykkes. Og den gode Vikram – som om det at elske en kvinde som vores Letitia ikke var tilstrækkeligt bevis på hans mentale sindsforvirring – har allerede risikeret sit liv flere gange for at gøre denne plan mulig. Du kan ikke forestille dig, hvor meget vi har forberedt os, Vikram og jeg, bare for det her øjeblik.’

’Jamen, ingen har fortalt mig om det,’ beklagede jeg mig og tænkte stadig på den lækre pulao på Leopolds.

’Men det er lige præcis derfor, jeg har ledt efter dig i hele Colaba! Du har ikke noget valg, Lin. Du skal hjælpe ham. Jeg kender dig. Inden i dig, ligesom inden i mig, er der en sygelig tro på kærlighed og en fascination af det vanvid, som kærligheden kan plante i sine ofre.’

’Jeg ville ikke helt udlægge det på den måde, Didier.’

‘Du kan udlægge det, som du vil,’ svarede han og lo for første gang. ’Men du har kærlighedssygdommen, Lin, og du ved i dit hjerte, at du bliver nødt til at hjælpe Vikram, ligesom jeg må hjælpe ham.’

’Åh Gudfader,’ gav jeg efter og tændte en beedie for at holde sulten på afstand. ’Jeg skal nok gøre, hvad jeg kan for at hjælpe. Hvad er planen?’

’Øh, den er ret kompliceret …’

’Lige et øjeblik,’ sagde jeg og løftede min hånd for hurtigt at afbryde ham. ’Er din plan farlig?’

’Tja …’

’Og indebærer den, at man bryder loven?’

’Tja …’

’Det tænkte jeg nok. Så lad være med at fortælle mig noget, før vi er der. Jeg har nok at bekymre mig om.’

’D’accord. Jeg vidste, at vi kunne regne med dig. Alors, når vi nu taler om bekymring, så har jeg lidt nyt, som måske kan være en hjælp for dig.’

’Kom med det.’

’Den kvinde, som klagede over dig, den kvinde, som satte dig i fængsel, hun er ikke indisk. Jeg har fået det at vide, hævet over enhver tvivl. Hun er en udlænding, som bor her i Bombay.’

’Er der mere?’

’Nej. Jeg beklager, der er ikke mere. Ikke på nuværende tidspunkt. Men jeg stopper ikke, før jeg ved alt.’

’Tak, Didier.’

’Det var så lidt. Du ser forresten godt ud. Måske endda bedre end inden du kom i fængsel.’

’Tak. Jeg vejer lidt mere og er i lidt bedre form.’

’Og en lille smule … skørere … måske?’

Jeg lo og undgik øjenkontakt, fordi det måske var sandt. Taxien standsede ved Marine Lines stationen. Marine Lines var den første banegård efter den indre bys endestation ved Churchgate. Vi gik op på fodgængerrampen og fandt Vikram og flere af hans venner på togperronen, ventende på os.

’Åh, for fanden! Gudskelov du kom, du!’ sagde han og pumpede min hånd i et vildt håndtryk med begge hænder. ’Jeg troede ikke, du kom.’

’Hvor er Letitia?’ spurgte Didier.

’Hun er længere nede ad perronen, yaar. Hun er ved at købe noget koldt at drikke. Kan du se hende, der lige bag ved chaibutikken?’

’Nå ja. Og hun ved ikke noget om planen?’

’Ikke en hylende fis, du. Jeg er så nervøs for, at det ikke skal gå, yaar. Og hvad nu hvis hun bliver dræbt, Didier? Det ville ikke komme til at se godt ud, du, hvis mit frieri slår hende ihjel!’

’At dræbe hende vil helt klart være en dårlig start,’ funderede jeg.

’Lad nu være med at bekymre dig. Det skal nok gå,’ beroligede Didier, selv om han tørrede sine øjenbryn med et duftende lommetørklæde, mens hans øjne søgte efter et tog på de tomme spor. ’Det skal nok gå. Du må have lidt tillid.’

’Det er, hvad de siger ved Jonesville, yaar.’

’Hvad vil du have mig til at gøre, Vikram?’ spurgte jeg og håbede, at jeg kunne få ham til at falde lidt til ro.

’Okay,’ svarede han og pustede, som havde han lige løbet op ad en trappe. ’Okay. Til at starte med er Lettie nødt til at stå lige her med ansigtet mod dig. Ligesom jeg står nu.’

’Okay.’

’Det skal være lige her. Lige præcis her. Vi har prøvet det fandens mange gange, du, og det skal være lige her. Har du fattet det?’

’Det … tror jeg. Du siger, at hun skal stå lige …’

’Her!’

’Her?’ drillede jeg ham.

’For helvede mand, det er alvorligt!’

’Okay! Tag det roligt. Du vil have mig til at få Lettie til at stå her.’

’Ja. Her. Og dit job er at få hende til at tage bind for øjnene.’

’Bind … for øjnene?’

’Ja. Hun skal have bind for øjnene, Lin. Det vil ikke fungere uden. Og hun skal lade det sidde, også når det bliver meget uhyggeligt.’

’Uhyggeligt …’

’Ja. Det er dit job. Bare overtal hende til at få bind for øjnene, når du får signalet, og overbevis hende om, at hun skal beholde det på, yaar, uanset om hun kommer til at skrige lidt.’

’Skrige …’

’Ja. Vi tænkte på en knebel, ikk’, men vi blev enige om, at en knebel måske ville blive en smule kontra-fucking-skabende, yaar, fordi hun måske vil flippe lidt ud med en knebel. Og hun kommer til at flippe nok ud i forvejen, uden at vi bruger en satans knebel.’

’En … knebel …’

’Ja. Okay, nu kommer hun! Vær parat til signalet.’

’Hej, Lin, dit fede svin,’ sagde Lettie og gav mig et kys på kinden. Du lægger dig godt nok ud med de muskler, gør du ikke, sønnike?’

’Du ser også godt ud,’ svarede jeg og smilede af glæde ved at se hende.

’Så, hvad handler alt det her om?’ spurgte hun. ’Det ser ud til, at hele banden er her.’

’Ved du det ikke?’ sagde jeg og trak på skulderen.

’Nej, selvfølgelig gør jeg ikke det. Vikram fortalte mig bare, at vi skulle mødes med dig og Didier – dav, Didier – og her er vi. Hvad så?’

Toget fra Churchgate stationen kom til syne og nærmede sig med jævn fart. Vikram gav mig signalet, åbnede øjnene så meget, som musklerne tillod og rystede på hovedet. Jeg lagde blidt hænderne på Letties skuldre og vendte hende om, indtil hun stod som Vikram havde bedt om, med ryggen mod sporene.

'Stoler du på mig, Lettie?' spurgte jeg.

Hun smilede til mig.

'En smule,' svarede hun.

'Okay,' nikkede jeg. 'Jamen, jeg vil have dig til at gøre noget. Det lyder lidt underligt, det ved jeg godt, men hvis du ikke gør det, vil du aldrig få at vide, hvor meget Vikram elsker dig – hvor meget vi alle sammen elsker dig. Det er en overraskelse, vi har udtænkt til dig. Den handler om kærlighed …'

Toget satte farten ned bag hende, da det kom ind på stationen. Hendes øjne skinnede svagt. Et smil dirrede og døde hen på hendes åbne læber. Hun var fascineret og spændt. Vikram og Didier fægtede vildt bag hendes ryg, for at jeg skulle skynde mig. Toget stoppede med en pibende metallisk triumf.

'Nå, nu kommer det – du skal have bind for øjnene, og du må love, at du ikke kigger, før vi be'r dig om det.'

'Et det det?'

'Tja, jah,' sagde jeg og trak på skuldrene.

Hun så på mig. Hun stirrede. Hun smilede ind i øjnene. Hun løftede øjenbrynene og trak mundvigene nedad, mens hun overvejede det. Så nikkede hun.

'Okay,' lo hun. 'Lad os gøre det.'

Vikram sprang hen med bindet, bandt det og spurgte hende, om det var for stramt. Han guidede hende et skridt eller to baglæns mod toget og bad hende om at løfte armene over hovedet.

'Løfte armene? Hvad, sådan? Hvis du kilder mig, Vikram, kommer du til at betale for det!'

Nogle mænd kom til syne oppe på kanten af taget på togvognen. De havde ligget på taget af toget. De lænede sig ud og greb Letties løftede arme og løftede hendes lette skikkelse ubesværet op på taget. Lettie hvinede, men den skærende lyd forsvandt i togkontrollørens gennemtrængende fløjten. Toget begyndte at køre.

'Kom!' råbte Vikram til mig og klatrede op på ydersiden af vognen for at komme op til hende.

Jeg kastede et blik på Didier.

'Nej, min ven!' råbte han. 'Det er ikke noget for mig. Tag bare med! Skynd dig!'

Jeg luntede ved siden af toget og klatrede op på ydersiden af vognen og op på taget. Der var et dusin mænd eller mere på taget. Nogle af dem var musikere. De sad sammen og havde tablaer, bækkener, fløjter og tamburiner vuggende i deres skød. Længere nede på det støvede tag sad der en anden gruppe. Lettie sad i midten af dem. Hun havde stadig bind for øjnene. Mændene holdt hende på skuldrene – en ved hver arm og to bagved – for at passe på hende. Vikram knælede foran hende. Jeg hørte ham bønfalde, mens jeg sammenbøjet krøb hen over taget mod dem.

'Jeg lover dig, Lettie. Det er virkelig en stor overraskelse.'

'Ja, det er helt sikkert en pissestor overraskelse,' råbte hun. 'Men ikke halv så stor som den overraskelse du får, når vi kommer ned herfra, Vikram fucking Patel!'

'Hej, Lettie!' råbte jeg til hende. 'Fantastisk udsigt, hva'? Øh, undskyld. Glemte bindet. Jamen, det vil blive en fantastisk udsigt, når du kan se den.'

'Det her er kraftedeme vanvittigt, Lin!' råbte hun til mig. 'Bed de røvhuller om at slippe mig fri!'

'Det vil ikke være klogt, Lettie,' svarede Vikram. 'De holder ved dig, så du ikke falder af, yaar eller rejser dig og ryger ind i en wire eller sådan noget. Det tager kun et halvt minut mere, det lover jeg, og så vil du forstå, hvorfor alt det her sker.'

’Jeg er helt med, det skal du ikke bekymre dig om. Jeg er helt klar over, at du er en død mand, når vi kommer ned herfra, Vikram. Du kan lige så godt smide mig ned af det forbandede tag nu, det siger jeg dig! Hvis du tror, jeg …’

Vikram løsnede bindet og kiggede på hende, mens hun så sig omkring og betragtede perspektivet fra taget af det hurtigtkørende tog. Hun måbede, og hendes ansigt lyste langsomt op i et bredt smil.

’Wauw! Det er … Wauw! Det er virkelig et fantastisk syn!’

’Se!’ befalede Vikram, vendte sig om og pegede hen ad taget på togvognene. Der var noget strakt ud over sporene, meget højere end taget på toget. Det var hængt op mellem masterne til de elektriske ledninger, der hang oven over os. Det var et kæmpe banner, der blafrede som et skibssejl i den rolige brise. Der var skrevet nogle ord på det. Da vi nærmede os banneret, blev skriften tydelig nok til at kunne læses. Ordene var skrevet med bogstaver på størrelse med en mand. De fyldte hele bredden på det bølgende lagen:

LETITIA JEG ELSKER DIG

’Jeg var bange for, at du ville rejse dig og komme til skade,’ sagde Vikram. ’Det er derfor, de fyre holder fast i dine arme.’

Pludselig istemte musikerne de kimende, dunkende toner fra en populær kærlighedssang. Deres stemmer oversteg de blodstrømmende dunk fra tablaerne og jammeren fra fløjterne. Vikram og Lettie kiggede på hinanden med fastholdte blikke, mens toget kørte ind på en station, stoppede og kørte videre igen. Halvvejs henne ved den næste station nærmede vi os endnu et banner. Vikram vristede sine øjne fra hendes og så frem. Hun fulgte hans blik. Flere ord var skrevet på det udspændte hvide stof:

VIL DU GIFTE DIG MED MIG?

Vi kørte under banneret og ud i det bløde eftermiddagslys. Lettie græd. De græd begge to. Vikram kastede sig frem og pakkede hende ind i sine arme. De kyssede. Jeg kiggede på dem et øjeblik og vendte mig så rundt for at se på musikerne. De smilede bredt til mig, vippede deres hoveder og lo, mens de sang. Jeg lavede en lille sejrsdans for dem, mens toget rokkede og rumlede gennem forstæderne.

Millioner af drømme blev født rundt om os hver dag. Millioner af drømme døde der og blev født igen. Den fugtige luft var tyk af drømme overalt i mit Mumbai. Min by var som en dampende, bagende varm drivhushave fuld af drømme. Og der på det rødbrune, rustne metaltag blev en ny kærlighedsdrøm født. Og jeg tænkte på min familie, mens vi jagede af sted gennem den fugtige, drømmende luft. Og jeg tænkte på Karla. Og jeg dansede på stålslangen, mens den bugtede sig af sted ved siden af det endeløse, udødelige havs rullen og dønninger.

Og selv om Vikram og Lettie forsvandt i en uge, efter hun accepterede hans frieri, cirkulerede der en lethed og optimistisk glæde i Leopolds menneskevrimmel. Da Vikram endelig kom tilbage, bød den positive følelse ham velkommen med ægte hengivenhed. Abdullah og jeg havde netop afsluttet vores træning, og vi drillede ham nådesløst med hans ekstatiske, udmattede glæde. Bagefter, mens Vikram flæbede over kærligheden, spiste vi i sulten, resolut stilhed. Didier jublede og galede op over sin romantiske plans triumf og forlangte beskeden hyldest i form af stive drinks fra alle, vi kendte.

Jeg så op fra min tallerken og fik øje på en fyr, en af gadedrengene, som nassede på sælgerne fra det sorte marked, som lavede fagter til mig med en vis ængstelse. Jeg forlod bordet og gik ud på fortovet for at tale med ham.

’Lin! Stort problem for dig,’ sagde han hurtigt og så sig nervøst til højre og venstre. ’Tre mænd. Afrikanere. Store mænd. Meget stærke. De leder efter dig. De vil slå dig ihjel.’

’Slå mig ihjel?’

’Ja. Helt sikkert. Bedst at du rejser. Skynd dig at rejse væk fra Bombay et stykke tid!’

Han stak af og forsvandt ud af syne i mængden. Stærkt forundret, men ubekymret gik jeg tilbage til bordet. Jeg havde kun spist to mundfulde mere, da en anden mand kaldte mig ud på gaden. Det var Tvilling George.

’Jeg tror, du har et problem, gamle ven,’ sagde han. Hans stemme var munter, men hans ansigt var anspændt og bange.

’Okay.’

’Det tyder på, at der er tre tyrenakkede, afrikanske narrøve – nigerianere, tror jeg – og det er deres plan at gøre lidt smertefuld legemsbeskadigelse på dig, hvis du forstår, hvad jeg mener.’

’Hvor er de?’

’Aner det ikke, kammerat. Jeg har set dem tale med nogle af gadedrengene, men de forsvandt ind i en taxi og kørte. Det er kraftedeme nogle store fyre, det siger jeg dig. De fyldte taxien med lidt sul i overskud. Bulede temmelig meget ud af vinduerne, forstår du?’

’Hvad drejer det sig om?’

’Ingen idé, kammerat. De sagde ikke, hvad det drejede sig om, Lin. De leder bare efter dig, og de er ude på ballade. Jeg ville kigge mig over skulderen og se mig for, smukke.’

Jeg stak en hånd i lommen, men han lagde en hånd på mit håndled.

’Nej, kammerat. På husets regning. Jeg mener, det har ikke noget på sig, uanset hvad de vil.’

Han slentrede væk på jagt efter en trio tyske turister, der passerede, og jeg gik ind i restauranten igen. Med Tvilling Georges advarsel, der bekræftede den første, blev jeg bekymret. Det tog mig længere end normalt at færdiggøre mit måltid. Lidt efter kom en tredje besøgende. Det var Prabaker.

’Lin!’ sagde han med et vanvittigt udtryk. ’Der en dårlig nyhed!’

’Jeg ved det, Prabu.’

’Tre mænd, afrikanere, de banke, dræbe og tæske dig! De stille spørgsmål alle steder. Så store fyre de er! Som bøfler! Du lave en heldig flugt!’

Det tog mig fem minutter at få ham kølet ned, og selv da blev jeg nødt til at finde på en mission til ham – at lede efter afrikanere på de hoteller, han kendte – for ligesom at tvinge ham væk fra mig. Alene igen med Didier, Vikram og Abdullah overvejede vi mine muligheder under en lang pause. Vikram var den første, der sagde noget.

’Okay, vi går ud og finder de idioter og smadrer deres hoveder, yaar,’ foreslog han og så fra ansigt til ansigt for at få opbakning.

’Bagefter dræber vi dem,’ tilføjede Abdullah.

Vikram vippede sit hoved fra side til side i enighed.

’To ting er sikre,’ sagde Didier langsomt. ’For det første må du ikke være alene, Lin, på noget tidspunkt, indtil det her er løst.’

Vikram og Abdullah nikkede.

’Jeg ringer til Salman og Sanjay,’ besluttede Abdullah. ’Du kommer ikke til at være alene, bror Lin.’

’Og for det andet,’ fortsatte Didier, ’de andre, hvem de end må være, uanset deres grunde, må de ikke blive i Bombay. De skal væk – på den ene eller anden måde.’

Vi gik op for at betale regningen og gå. Didier stoppede mig, da de andre gik op til kassen. Han trak mig ned i stolen ved siden af sig. Han trak en serviet væk fra bordet og fumlede under bordkanten et øjeblik og lod så bylten glide over til mig. Det var en pistol, pakket ind i servietten. Ingen vidste, at Didier havde en pistol. Jeg var sikker på, at jeg var den første, der så og rørte ved våbnet. Med et fast greb om den i servietindpakningen rejste jeg mig og gik over til de andre, der var ved at forlade restauranten. Jeg kiggede mig tilbage

over skulderen og så ham nikke alvorligt med det krøllede, sorte hår rystende om ansigtet.

Vi fandt dem, men det tog os hele dagen og det meste af natten. Faktisk var det Hassaan Obikwa, en anden nigerianer, der gav os det afgørende spor. Mændene var turister, helt nye i byen og ukendte for Obikwa. Han var ikke helt klar over deres motiv – det havde noget med en narkohandel at gøre – men hans kontaktnetværk havde bekræftet, at de var fast besluttet på at gøre mig fortræd.

Hassaans chauffør, Raheem, der næsten var kommet sig helt over de kvæstelser, han havde fået i fængslet, havde fundet ud af, at de var på et hotel i Fort-området. Han tilbød at løse problemet. Han var klar over, at han stod i gæld til mig for at have købt ham ud af Arthur Road fængslet. Med et alvorligt, næsten genert udtryk tilbød han at få mændene dræbt, langsomt og smertefuldt som en personlig tjeneste. Han syntes, det var det mindste, han kunne gøre, som forholdene nu engang var. Jeg afslog. Jeg blev nødt til at vide, hvad det drejede sig om, og jeg blev nødt til at stoppe det. Tydeligt skuffet accepterede Raheem beslutningen og førte os hen til det lille hotel i Fort-området. Han ventede udenfor ved vores to biler, mens vi gik ind. Salman og Sanjay blev hos ham og holdt øje med gaden. Deres opgave var at stoppe strisserne, hvis de kom, eller forsinke dem så meget, at vi kunne nå at forlade hotellet.

En af Abdullahs kontakter smuglede os hviskende ind i et værelse ved siden af det, som afrikanerne havde. Vi pressede vores ører ind mod den tilstødende væg og kunne tydeligt høre deres stemmer. De spøgte og talte om kedelige, ligegyldige ting. Endelig kom en af dem med en bemærkning, der fik håret til at rejse sig af frygt.

’Han har den der medalje,’ sagde en af dem. ’Rundt om halsen. Den medalje er af guld. Jeg vil have den guldmedalje.’

’Jeg kan lide de sko, de støvler, han har,’ sagde en anden stemme. ’Jeg vil have de sko.’

De fortsatte med at tale om deres plan. De skændtes lidt. En af mændene var mere kraftfuld. De andre købte til sidst hans idé om at følge efter mig fra Leopolds og hele vejen hen til den stille parkeringskælder under min boligblok og så banke mig til døde og klæde mig af.

Det var bizart at stå der i mørket og lytte til detaljerne på mit eget mord. Min mave sank og knugede sig sammen som en størknet blanding af kvalme og raseri. Jeg håbede på at høre nogle ledetråde, nogle henvisninger til et motiv, men de nævnte aldrig en eneste. Abdullah lyttede med sit venstre øre mod den tynde skillevæg, og jeg lyttede med mit højre. Vores øjne var kun en håndsbredde fra hinanden. Da jeg nikkede med hovedet som signal om at slå til, var det en bevægelse så svag og subtil, at det var, som om vores tanker havde sagt beskeden.

Vikram, Abdullah og jeg stod klar uden for døren til deres værelse med en hovednøgle i låsen. Vi talte ned tre … to … en … så drejede jeg nøglen og tog i døren. Den var ikke låst indefra. Jeg trådte tilbage og sparkede den op. Der gik et sekund, tre sekunder i fuldkommen stilhed, mens de overraskede og forskrækkede mænd stirrede på os med deres gabende kæber og udstående øjne. Tættest på os stod en høj, meget robust mand med et skaldet hoved og dybe ar på kinderne med et regelmæssigt mønster. Han havde undertrøje og boxershorts på. Ved siden af ham stod en lidt mindre mand kun iført jockeyshorts. Han stod bøjet over et taljehøjt toiletbord, parat til at sniffe en bane heroin. Den tredje mand var endnu mindre, men meget tyk over brystet og armene. Han lå på en af de tre senge i det fjerneste hjørne af værelset og holdt et Playboy i hænderne. Der var en kraftig lugt i værelset. Det var lugten af sved og frygt. Noget af det var mit.

Abdullah lukkede døren til værelset meget langsomt og blidt bag sig og låste den. Han var klædt i sort. Han var næsten altid klædt i en sort skjorte og sorte bukser. Vikram var klædt i sit sorte cowboykluns. Ved et tilfælde havde jeg en sort T-shirt og sorte

bukser på. Vi må have lignet nogle medlemmer fra samme klub eller bande for de måbende mænd i værelset.

'Hvad fanden …' brølede den store mand.

Jeg løb over imod ham for at knalde en knytnæve ind i hans mund, men han nåede at løfte sine hænder. Vi tog fat i hinanden, næverne fløj rundt, låst fast i et hårdt brydegreb.

Vikram fór frem mod manden på sengen. Abdullah slog ned på manden ved toiletbordet. Det var en hurtig kamp og en beskidt en. Vi var seks – seks store mænd i et lille værelse. Der var ikke andre steder at gå hen end på hinanden.

Abdullah klarede hurtigt sin mand. Jeg hørte et skræmt skrig blive kvalt, da Abdullah smækkede en hård, lige højre ind i mandens hals. Fra min øjenkrog blev jeg klar over, at den robuste mand faldt tilbage, gispende og klamrende sig til halsen. Manden på sengen hoppede op og sparkede ud og prøvede at udnytte fordelen ved højden. Abdullah og Vikram tippede sengen og sendte manden ned bag den. De hoppede over sengen, der lå på hovedet og sprang hen på ham, trampede og sparkede, indtil han holdt op med at røre sig.

Jeg holdt fast i stroppen på den store mands undertrøje med venstre hånd og bankede ham med min højre. Han ignorerede slagene i hovedet og fik hænderne rundt om min hals og begyndte at klemme. Min hals snørede sig sammen. Jeg vidste, at den luft, jeg havde i mig, var det sidste, indtil jeg fik gjort en ende på ham. Jeg rakte desperat ud efter hans ansigt med min højre hånd. Min tommelfinger fandt hans øje. Jeg ville skubbe det ind i hans hjerne, men han bevægede hovedet, og tommelfingeren gled ind mellem øjet og det hårde knoglefremspring ved hans tinding. Jeg jog tommelfingeren hårdere og dybere ind, indtil jeg fik mast hans øje ud af øjenhulen, og det hang i blodige tråde. Jeg prøvede at få fat i det for at flå det væk eller grave min tommelfinger ned i den tomme øjenhule, men han trak sig tilbage så langt, han kunne række. Øjet hang uden på hans kind, og jeg svingede næven mod hans hoved for at prøve at knuse det.

Han var en hård mand. Han gav ikke op. Hans hænder klemte hårdere. Min hals var stærk, og musklerne veludviklede, men jeg vidste, at han havde styrken til at dræbe mig. Min hånd rakte ud, famlede efter pistolen i min lomme. Jeg blev nødt til at skyde ham. Jeg blev nødt til at dræbe ham. Det var okay. Jeg var ligeglad. Luften i mine lunger var opbrugt, min hjerne var ved at eksplodere i Mandelbrot-hvirvler med lysende farver, jeg var ved at dø, og jeg ønskede at dræbe ham.

Vikram smadrede en tung træstol ind i den store mands skaldede nakke. Det er ikke så let at slå en mand ud, som det ser ud på film. Det er sandt, at et heldigt slag kan gøre det i ét forsøg, men jeg er blevet slået med jernstænger, træstykker, støvler og mange hårde næver, og jeg har kun prøvet at blive slået ud én gang i mit liv. Vikram smækkede den tunge stol ind i mandens baghoved af alle kræfter fem gange, før den store mand knækkede sammen og faldt om. Han var besejret og groggy. Hans baghoved var en grødet masse. Jeg vidste, der måtte være brud på hans kranie flere steder. Uanset hvad, var han stadig ved bevidsthed.

Vi arbejdede på dem i en halv time og overvandt efterhånden deres modvilje mod at snakke. Raheem kom op til os og talte på engelsk og deres nigerianske dialekt. Deres pas fortalte os, hvem de var – nigerianske statsborgere på turistvisum. Øvrig information i deres punge og bagage fortalte os, at de havde boet i Lagos, før de kom til Bombay. Lidt efter lidt dukkede historien frem. De var muskelbundter, lejemordere sendt af en gangster i Lagos for at straffe mig for en kæmpe heroin- og mandraxpillehandel, der var gået galt. Handlen involverede omkring 60.000 dollars – penge, som deres boss i Lagos havde mistet i et svindelnummer i Bombay. Svindleren, hvem han så end var, havde udpeget mig som hjernen bag planen, bagmanden der var ansvarlig for at hugge pengene.

Så meget information afgav de hyrede bøller, men så stoppede det også. De ville ikke give mig mandens navn. De ville ikke fortælle mig, hvem der havde angivet mig. De ville ikke afsløre ham uden

udtrykkelig tilladelse fra deres nigerianske boss. Vi insisterede, og de blev overtalt. Mandens navn var Maurizio Belcane.

Jeg satte den store mands øje tilbage i øjenhulen, men det stirrede ud i en mærkelig vinkel. Alene måden han vendte sit hoved på for at se på mig, fik mig til at gætte på, at han ikke kunne se ud af det endnu, og jeg havde en mistanke om, at det aldrig ville komme til at sidde rigtigt igen. Vi lukkede øjet med tape, lagde bandage om hans hoved og ordnede de andre mænd. Så sagde jeg til dem: ’De her mænd vil køre jer til lufthavnen. I skal vente på parkeringspladsen. Der er en flyver til Lagos i morgen tidlig. I tager med den. Vi køber billetterne for jeres penge. Og lad os få det på det rene – jeg har intet med det her at gøre. Det er ikke jeres fejl – det er Maurizios – men det gør mig ikke gladere af den grund. Jeg tager mig af Maurizio for at have løjet om mig. Det er min sag nu. I kan tage tilbage til jeres boss og fortælle ham, at Maurizio vil få som fortjent. Men hvis I nogensinde kommer tilbage, dræber vi jer. Er det forstået? Kommer I tilbage til Bombay, dør I.’

’Ja, forstår I det, for helvede?’ råbte Vikram af dem og langede ud med et spark. ’I tror, I bare kan komme her og lave pis med indere, I forbandede hundehoveder! Indien er slut for jer! Kommer I tilbage, vil jeg personligt skære jeres forbandede kugler af! Kan I se min hat? Kan I se det mærke på min forbandede hat, I forbandede bahinchhud? I har lavet et mærke i min forbandede hat! Man laver ikke pis med en indisk fyrs hat! Man røvrender ikke indiske fyre af nogen grund, hat eller ingen hat! Aldrig nogensinde! Og specielt ikke, hvis de bærer en hat!’

Jeg forlod dem og tog en taxi hen til Ullas nye lejlighed. Hun af alle ville vide, hvor Maurizio var, hvis nogen vidste det. Min hals gjorde ondt, og jeg kunne næsten ikke tale. Pistolen i min lomme var alt, hvad jeg kunne tænke på. Den fyldte mine tanker så meget, at de var ved at sprænges, indtil mønsteret på ryggen af skæftet var lige så stort som barkstriber på en korkeg. Det var en Walther P38, en af de bedste, halvautomatiske pistoler, der nogensinde var lavet. Den affyrede en 9mm kugle fra et otteskuds magasin, og i mine tanker

kunne jeg se alle otte af dem gennemhulle Maurizios krop. Jeg mumlede navnet, Maurizio, Maurizio og en stemme i mit hoved, en stemme, jeg kendte ret godt, sagde, Skil dig af med pistolen, før du møder ham …

Jeg bankede hårdt på døren til lejligheden, og da Lisa åbnede den, strøg jeg forbi hende og fandt Ulla siddende i en sofa i dagligstuen. Hun græd. Hun så op på mig, da jeg kom ind, og jeg så, at hendes venstre øje var hævet, som var hun blevet slået.

'Maurizio!' sagde jeg. 'Hvor er han?'

'Lin, jeg kan ikke,' hulkede hun. 'Modena …'

'Jeg er ikke interesseret i Modena. Jeg vil have fat i Maurizio. Fortæl mig, hvor han er!'

Lisa prikkede mig på armen. Jeg vendte mig om og lagde først da mærke til, at hun havde en stor køkkenkniv i hånden. Hun pegede med hovedet mod det nærmeste soveværelse. Jeg så over på Ulla og tilbage på Lisa. Hun nikkede langsomt til mig.

Han var gemt i et garderobeskab. Da jeg trak ham ud i værelset, bønfaldt han mig, tiggede han mig om ikke at gøre ham fortræd. Jeg greb fat bag i hans buksebælte og marcherede med ham hen til lejlighedens hoveddør. Han skreg efter hjælp, og jeg slog ham i ansigtet med pistolen. Han skreg igen, og jeg slog ham igen, meget hårdere. Hans læber skiltes, og han ville skrige endnu engang, men jeg var hurtigere og knaldede pistolen ned oven i hans hoved, da han forsøgte at slippe væk. Han blev stille.

Lisa snerrede af ham og truede med kniven.

'Du er så heldig, at jeg ikke stak den ind i dine tarme, din forbandede lort! Hvis du nogensinde slår hende igen, slår jeg dig ihjel!'

'Hvad ville han her?' spurgte jeg hende.

'Det hele drejer sig om pengene. Modena har dem. Ulla ringede til Maurizio …'

Hun stoppede, chokeret over det raseri hun så i mit ansigt, da jeg gloede på Ulla.

’Jeg ved det, jeg ved det, hun måtte ikke ringe til nogen. Men det gjorde hun, og hun fortalte ham om det her sted. Det var meningen, at hun skulle mødes med dem begge her til aften. Men Modena kom ikke. Det er ikke hendes fejl, Lin. Hun vidste ikke, at Maurizio ville trække dig ind i alt det her. Han har lige fortalt os det hele, lige før, for et minut siden. Han fortalte os, at han gav dit navn til et par nigerianske bøller. Han trak dig ind i det for at redde sig selv. Han sagde, at han blev nødt til at få fat i pengene for at komme væk, fordi de ville komme efter ham, når de var færdige med dig. Helten prøvede at banke ud af hende, hvor Modena er, da du kom.’

’Hvor er pengene?’ spurgte jeg Ulla.

’Jeg ved det ikke, Lin,’ græd hun. ’Til helvede med de penge! Jeg ville overhovedet ikke have dem til at begynde med. Modena var flov over, at jeg arbejdede. Han forstår det ikke. Jeg ville hellere arbejde på gaden og have ham i god behold, end at det her åndssvage noget skulle ske. Han elsker mig. Han elsker mig. Han havde ikke noget med det med dig og nigerianerne at gøre, Lin, det sværger jeg på. Det var Maurizios idé. Det har stået på i ugevis. Det er det, jeg har været så bange for. Og så her til aften fik Modena fat i de penge, Maurizio stjal – pengene han stjal fra afrikanerne – og gemte dem. Han gjorde det for min skyld. Han elsker mig, Lin. Modena elsker mig.’

Hun gled over i stammende hulk. Jeg vendte mig mod Lisa.

’Jeg tager ham med mig.’

’Godt!’ snerrede hun.

’Er du okay?’

’Ja. Vi er okay.’

’Har du nogen penge?’

’Ja. Det skal nok gå.’

’Jeg sender Abdullah over, så snart jeg kan. Hold døren låst, og luk ikke nogen ind undtagen os, okay?’

’Forstået,’ smilede hun. ’Tak, Gilbert. Det er anden gang, du kommer ridende til undsætning.’

’Glem det.’

’Nej. Jeg glemmer det ikke,’ sagde hun og lukkede og låste døren bag os. Jeg ville ønske, jeg kunne sige, at jeg ikke havde slået ham. Han var stor og stærk nok til at forsvare sig, men han havde ikke hjerte til at slås, og der lå ingen sejr i at slå ham. Han slog ikke eller bare kæmpede. Han klynkede, græd og tryglede. Jeg ville ønske, jeg kunne sige, at en streng retfærdighed og en retskaffen hævn for det, han havde gjort imod mig, havde knyttet mine hænder til næver og slået ham. Men jeg er ikke sikker. Selv nu mange år senere er jeg ikke sikker på, om den vold jeg gjorde på ham, ikke stammede fra noget mørkere, dybere og meget mindre forsvarligt end bare rasende hævn. Kendsgerningen var, at jeg havde været jaloux på Maurizio i lang tid. Og til en vis grad, en lille, men frygtelig grad, slog jeg måske på hans skønhed og ikke kun hans forræderi.

På den anden side burde jeg selvfølgelig have dræbt ham. Da jeg forlod ham, blodig og smadret i nærheden af St. George hospitalet, sagde en advarende stemme til mig, at det ikke var enden på den her sag. Og jeg tøvede, truende over hans krop med mord i øjnene, men jeg kunne ikke slå ham ihjel. Noget han sagde, da han tryglede mig om at stoppe med at banke ham, standsede min hånd. Han sagde, at han havde givet dem mit navn, at han havde kastet mig for de nigerianske bøller, da han blev nødt til at finde på én, der var ansvarlig for hans tyveri, fordi han var jaloux på mig. Han var jaloux på min tillid, min styrke og mine venskaber. Han var jaloux på mig. Og i sin jalousi hadede han mig. Og på det punkt var vi ikke så forskellige, Maurizio og jeg.

Det hele sad stadig i mig den næste dag, da nigerianerne var væk, og jeg tog hen til Leopolds for at se efter Didier og aflevere hans ubrugte pistol. Vreden sad stadig i mig som en klump i mine tanker, forvirret af fortrydelse, da jeg fandt Johnny Cigar ventende på mig

udenfor. Det var der stadig, mens jeg kæmpede for at fokusere og forstå hans ord.

’Der er sket noget meget slemt,’ sagde han. ’Anand Rao har dræbt Rasheed her til morgen. Han skar halsen over på ham. Det er første gang, Lin.’

Jeg vidste, hvad han mente. Det var det første mord i vores slum. Det var første gang, at en slumboer nogensinde havde dræbt en anden i Cuffe Parade slummen. Der var 25.000 mennesker på de få hektarer, og de kæmpede, skændtes og mundhuggedes hele tiden, men ingen, ingen af dem havde nogensinde dræbt nogen. Og i det chokerende øjeblik huskede jeg pludselig Madjid. Han var også blevet dræbt. Jeg havde på en eller anden måde skubbet tanken om hans død væk fra mine vågne, arbejdende tanker, men den gnavede sig hele tiden, langsomt og roligt gennem afskærmningen til min sindsro. Og den brød igennem i det øjeblik, jeg fik nyheden om Rasheeds død. Og det anden mord – slagtningen, som Ghani havde sagt – på den gamle guldsmugler, mafiabossen, blev blandet sammen med det blod, der var på Anands hænder. Anand, hvis navn betød glad. Anand, som havde forsøgt at tale med mig og fortælle mig det, som var kommet til mig den dag i slummen for at få hjælp og ikke fik det.

Jeg pressede mine hænder mod ansigtet og lod dem løbe gennem mit hår. Gaden omkring os var travl og farverig som altid. Menneskene på Leopolds lo, snakkede og drak, som de altid gjorde. Men noget var forandret i den verden, som Johnny og jeg kendte. Uskylden var forsvundet, intet kunne blive det samme som før. Jeg hørte ordene komme snublende igen og igen i mine tanker. Intet bliver som før … Intet bliver som før …

Og en vision, den slags postkort som skæbnen sender én, strøg forbi mine øjne. Der var død i visionen. Der var vanvid. Der var frygt. Men den var sløret. Jeg kunne ikke se den tydeligt. Jeg kunne ikke se detaljerne. Jeg anede ikke, om døden eller galskaben skete for mig eller rundt omkring mig. Og på en måde var jeg ligeglad. På alt for mange måder af skam og fortørnet fortrydelse var jeg ligeglad.

Jeg blinkede med øjnene, rømmede min ømme hals og gik ud på gaden i musikken, latteren og lyset.

Fjerde
DEL

KAPITEL 26

’Inderne er italienske asiatere,’ erklærede Didier med et klogt og smørret grin. ’Det kan med sikkerhed siges, at italienerne med den samme berettigelse er Europas indere, men I forstår mig nok, tror jeg. Der er så meget italiensk i inderne og så meget indisk i italienerne. De er begge folk af Madonna – de forlanger en gudinde, selv om religionen ikke har en. Enhver mand i begge lande er en sanger, når han er glad, og enhver kvinde er en danser, når hun går til butikken på hjørnet. For dem er mad musik for kroppen, og musik er mad for hjertet. Det indiske sprog og det italienske sprog gør enhver mand til digter og skaber noget smukt ud af hver banalité. De er nationerne, hvor kærlighed – amore, pyaar – gør en Borsalino til en kavaler på et gadehjørne og gør en bondepige til en prinsesse, hvis bare hendes øjne møder dine et sekund. Det er hemmeligheden, der ligger bag min kærlighed til Indien, Lin, at min første, store kærlighed var italiensk.’

’Hvor blev du født, Didier?’

’Lin, min krop blev født i Marseille, men mit hjerte og min sjæl blev født 16 år senere i Genova.’

Han fik øjenkontakt med en tjener og vinkede dovent med en hånd for at få en ny drink. Han havde næsten ikke nippet til drinken på bordet foran sig, så jeg regnede med, at Didier var ved at gøre klar til et af sine lange foredrag. Det var to timer over middag på en overskyet onsdag, tre måneder efter natten med overfaldsmændene. Der var stadig en hel uge til den første monsunregn, men der var en følelse af forventning, en spænding, der strammede om hvert hjerteslag i byen. Det var, som hvis en vældig hær var samlet uden for byen til et uimodståeligt angreb. Jeg kunne godt lide ugen før monsunen. Spændingen og ophidselsen jeg så hos andre, var som

den indviklede, følelsesmæssige uro, jeg selv følte næsten hele tiden.

’Min mor var en fin og smuk kvinde, det afslører fotografierne af hende,’ fortsatte Didier. ’Hun var kun 18 år gammel, da jeg blev født, og ikke fyldt 20, da hun døde. Influenzaen gjorde krav på hende. Men der var sladder – ondsindet sladder, og jeg hørte det mange gange – at min far havde forsømt hende og også var, hvad er det nu, man siger, for nærig med sine penge til at betale lægerne, da hun blev syg. Uanset hvad, så døde hun, før jeg blev to år gammel, og jeg kan ikke huske hende.’

’Min far var kemi- og matematiklærer. Han var meget ældre end min mor, da han giftede sig med hende. På det tidspunkt jeg begyndte i skolen, var min far rektor. Han var en meget begavet mand, fik jeg at vide, for kun en begavet jøde kunne opnå en position som rektor i en fransk skole. Racisme, antisemitismen i og omkring Marseille på det tidspunkt, så kort tid efter krigen, var som en sygdom. Det var den dårlige samvittighed, der gik dem på, tror jeg. Min far var en stædig mand – det er en form for stædighed, der gør én til matematiker, ikke? Måske er matematik i sig selv en form for stædighed, tror du ikke?’

’Måske,’ svarede jeg smilende. ’Jeg har aldrig tænkt over det på den måde, men måske har du ret.’

’Alors, min far tog tilbage til Marseille efter krigen, til det samme hus han var blevet tvunget til at forlade, da jødehaderne overtog kontrollen over byen. Han havde kæmpet med modstandsbevægelsen, og han blev såret i et slagsmål med tyskerne, mand mod mand. På grund af det turde ingen udfordre ham. Ikke åbenlyst. Men jeg er sikker på, at hans jødiske ansigt, hans jødiske stolthed og hans smukke, unge jødiske brud mindede Marseilles gode borgere om de tusindvis af franske jøder, der blev forrådt og sendt i døden. Og det var en kold triumf for ham at vende tilbage til det hus, han engang var blevet tvunget ud af, og til det samfund, der havde forrådt ham. Og jeg tror, den kulde gjorde krav

på hans hjerte, da min mor døde. Selv hans berøring, når jeg tænker på den nu, var kold. Selv hans hånd, når han rørte ved mig.'

Han stoppede og tog en lille tår fra glasset og stillede det langsomt og forsigtigt i præcis den samme fugtcirkel, som det havde efterladt på bordet foran ham.

'Nå, men han var en begavet mand,' fortsatte han og løftede blikket mod mig med et hastigt voksende smil. 'Og med én undtagelse var han en begavet lærer. Undtagelsen var mig. Jeg var hans eneste fiasko. Jeg havde ikke hovedet til videnskab og matematik. Det var sprog, jeg aldrig kunne tyde eller forstå. Min far reagerede på min dumhed med et brutalt temperament. Hans kolde hånd, sådan virkede den på mig, da jeg var barn, var så stor, at når han ramte mig, blev hele min krop gennembanket af den gigantiske, hårde håndflade og fingrenes pisk. Jeg var bange for ham og flov over mine fiaskoer i skolen, så jeg pjækkede meget tit og kom i dét, som englænderne kalder dårligt selskab. Jeg var i retten mange gange og sad to år i børnefængsel før min trettenårs fødselsdag. Som sekstenårig forlod jeg min fars hus, min fars by og min fars land for altid.'

'Tilfældigvis kom jeg til Genova. Har du været der? Jeg siger dig, det er juvelen i tiaraen på Liguriens kyst. Og en dag på stranden ved Genova mødte jeg en mand, som åbnede mine øjne for alle de gode og smukke ting, der findes i verden. Hans navn var Rinaldo. Han var 48 år dengang, da jeg var 16 år. Hans familie havde en ældgammel titel, en adelig slægt, der gik tilbage til Columbustiden. Men han boede i sit prægtige hus på klipperne uden at gøre krav på sin rang. Han var en lærd mand, det eneste virkelige renæssancemenneske jeg nogensinde har mødt. Han lærte mig hemmelighederne om antikken, kunsthistorien, musikken i poesi og poesien i musik. Han var også en smuk mand. Hans hår var sølvfarvet og hvidt som fuldmånen, og hans meget triste øjne var grå. I kontrast til min fars brutale hænder med deres kølige berøring var Rinaldos hænder lange, slanke, varme og udtryksfulde, og han lagde en ømhed i alt,

hvad han rørte. Jeg lærte, hvad det vil sige at elske med hele sjælen og hele kroppen, og jeg blev født i hans arme.'

Han begyndte at hoste og forsøgte at rømme sig, men hosten blev til et anfald, der nedbrød hans krop i smertefulde kramper.

'Du bliver nødt til at holde op med at ryge og drikke så meget, Didier. Og du bliver nødt til at motionere lidt engang imellem.'

'Åh, må jeg være fri!' skælvede han, skoddede en cigaret og fiskede en anden ud af pakken foran sig, mens hosten fortog sig. 'Der findes ikke noget så deprimerende som et godt råd, og jeg ville sætte pris på, at du ikke plager mig med det. Helt ærligt, så er jeg chokeret over dig. Du må da helt klart vide det? For nogle år siden blev jeg udsat for sådan et uforskammet, unødvendigt godt råd, at jeg var deprimeret i seks måneder bagefter. Det var rigtig tæt på – jeg kunne næsten ikke komme mig.'

'Undskyld,' smilede jeg. 'Jeg ved ikke, hvad der gik af mig.'

'Du er tilgivet,' snøftede han og tømte et glas whisky, da tjeneren kom med det næste.

'Du ved,' formanede jeg ham, 'Karla siger, at depressioner kun sker for folk, der ikke ved, hvordan de skal være bedrøvede.'

'Jamen, hun tager fejl!' erklærede han. 'Jeg er ekspert i tristesse. Det er den perfekte, definitive menneskelige opførelse. Der er mange dyr, der kan udtrykke deres glæde, men kun menneskelige dyr har genialiteten til at udtrykke en storslået bedrøvelse. Og for mig er det noget specielt, en daglig meditation. Bedrøvelse er min eneste og særlige kunstart.'

Han surmulede et kort øjeblik, for irriteret til at fortsætte, men hævede blikket for at møde mit og lo højt.

'Har du hørt fra hende?' spurgte han.

'Nej.'

'Men du ved, hvor hun er?'

'Nej.'

’Har hun forladt Goa?’

’Jeg spurgte en fyr, jeg kender dernede, Dashrant – han ejer en restaurant på stranden, hvor hun boede – jeg bad ham om at holde øje med hende og sørge for, at hun var okay. Jeg ringede til ham i sidste uge, og han fortalte mig, at hun var rejst. Han prøvede at overtale hende til at blive, men hun … tja, du ved.’

Didier spidsede munden med eftertænksom panderynken. Vi så begge ud på den sjoskende, drivende, forjagede gade kun to meter væk på den anden side af den brede indgang til Leopolds.

’Et Bien, du skal ikke bekymre dig om Karla,’ sagde Didier til sidst. ’I det mindste er hun godt beskyttet.’

Jeg gik ud fra, at Didier mente, at hun kunne tage vare på sig selv, og at hun måske levede under et godt og lykkeligt tegn. Jeg tog fejl. Der lå mere i den bemærkning end det. Jeg skulle selvfølgelig have spurgt ham, hvad han mente med det. Mange år efter den samtale har jeg spurgt mig selv tusindvis af gange, hvor anderledes mit liv måske ville have været, hvis bare jeg havde spurgt ham om, hvad han mente med den bemærkning. I stedet, med mit hoved fuld af antagelser og mit hjerte fuld af stolthed, skiftede jeg emne.

’Så … hvad skete der?’

’Skete?’ spurgte han forvirret.

’Hvad skete der med dig og Rinaldo i Genova?’

’Nå, ja. Han elskede mig, og jeg elskede ham, det var ægte, men han lavede en fejlbedømmelse. Han testede min kærlighed. Han lod mig finde det hemmelige sted, hvor han gemte en stor sum penge. Jeg kunne ikke modstå fristelsen. Jeg tog pengene og stak af. Jeg elskede ham, men jeg tog hans penge og løb væk. Trods al hans visdom vidste han ikke, at kærlighed ikke kan testes. Ærlighed kan testes, og loyalitet. Men der findes ingen test for kærlighed. Kærlighed varer ved for evigt, så snart den begynder, selv hvis vi begynder at hade den eneste ene, vi elsker. Kærlighed varer for evigt, fordi kærlighed er født i den del af os, der ikke dør.’

’Så du ham nogensinde igen?’

’Ja. Ja, jeg gjorde. Endnu en sløjfe af held bragte mig tilbage til Genova, næsten 15 år senere. Jeg gik hen ad den samme boulevard af sand, hvor han havde lært mig at læse Rimbaud og Verlaine. Og dér fik jeg øje på ham. Han sad med en gruppe mænd på sin egen alder – han var over 60 på det tidspunkt – og de så på to ældre mænd, der spillede skak. Han havde en grå cardigan og et sort fløjlstørklæde på, selv om det ikke var en kold dag. Han havde mistet næsten alt sit hår. Hans sølvkrone af hår, den var … væk. Hans ansigt var fyldt med indfaldne huller, og hans hud havde en dårlig blanding af uheldige farver, som var han ved at komme sig over en alvorlig sygdom. Måske var han ved at bukke under for den. Jeg ved det ikke. Jeg gik forbi ham med blikket rettet væk, så han ikke skulle genkende mig. Jeg simulerede endda en underlig, foroverbøjet gang for at forklæde mig selv. I sidste øjeblik kastede jeg et blik på ham og så ham hoste voldsomt i et hvidt lommetørklæde. Jeg tror, det var blod, der plettede det hvide lommetørklæde. Jeg gik hurtigere og hurtigere, indtil jeg løb med samme fart som en mand i fare.’

Endnu engang sad vi tavse og lod vores øjne flakke rundt på den forbipasserende mængde, fulgte en mand med blå turban et øjeblik og en kvinde i sort dække, slør og chador det næste øjeblik.

’Du ved, Lin, jeg har levet, hvad mange – eller de fleste – ville kalde et syndigt liv. Jeg har gjort ting, som kunne sætte mig i fængsel, og ting, som nogle nationer kunne få mig henrettet for. Jeg har gjort mange ting, som jeg godt kan sige, jeg ikke er stolt af. Men der er kun én handling i hele mit liv, som jeg kan sige, at jeg er virkelig flov over. Jeg skyndte mig forbi denne fantastiske mand, og jeg havde penge nok og tid nok, og mit helbred var godt nok til at hjælpe ham. Jeg skyndte mig ikke forbi ham, fordi jeg følte skyldfølelse over at have stjålet hans penge. Og ikke fordi jeg var bange for hans sygdom eller den forpligtelse, den måske ville koste mig. Jeg skyndte mig forbi den gode og begavede mand, som elskede mig,

og som havde lært mig at elske, alene fordi han var gammel – fordi han ikke mere var nogen skønhed.’

Han tømte sit glas, undersøgte dets tomhed et øjeblik og satte det så på bordet lige så blidt og påpasseligt, som hvis det var ved at eksplodere.

’Merde! Lad os drikke, min ven!’ råbte han til sidst, men min hånd holdt hans tilbage og forhindrede ham i at tilkalde tjeneren.

’Jeg kan ikke, Didier. Jeg skal mødes med Lisa ved Sea Rock. Hun bad mig om at køre derud og mødes med hende. Jeg bliver nødt til at gå nu, hvis jeg skal nå det.’

Han bed tænderne sammen om noget – et ønske måske eller endnu en tilståelse. Min hånd hvilede stadig på hans.

’Hør, du kan komme med, hvis du vil. Det er ikke et privat møde, og det er en dejlig tur ud til Juhu.’

Han smilede langsomt og trak sin hånd væk under min. Mens han stadig stirrede mig ind i øjnene, løftede han hånden og pegede med en finger. En tjener kom hen til bordet. Uden at se på ham bestilte Didier endnu en whisky. Da jeg havde betalt min regning og gik ud på gaden, hostede han igen, bukket sammen over en hånd, mens han klamrede sig til sit glas med den anden.

Jeg havde købt en motorcykel, en Enfield Bullet, en måned forinden. Smagen for tohjulet adrenalin, som jeg havde oplevet i Goa, havde plaget mig, indtil jeg endelig overgav mig og gik med Abdullah hen til mekanikeren, der reparerede hans motorcykel. Mekanikeren, en tamil der hed Hussein, elskede motorcykler og elskede Abdullah næsten lige så meget. Den Enfield, han solgte mig, var i perfekt stand, og den skuffede mig aldrig. Vikram var så imponeret over den, at han også købte en af Hussein inden for en uge. Undertiden kørte vi sammen, Abdullah, Vikram og jeg, på vores tre motorcykler side om side og med solen skinnende på vores leende ansigter.

Den aften jeg forlod Didier ved Leopolds, kørte jeg langsomt og gav mig god tid og plads til at tænke. Karla var forsvundet fra det lille hus

på Anjuna stranden. Jeg havde ingen idé om, hvor hun kunne være. Ulla havde fortalt mig, at Karla var holdt op med at skrive til hende, og jeg havde ingen grund til at tro, at hun løj. Så Karla var væk, og der var ingen måder at finde hende på. Og hver dag vågnede jeg med en drøm eller en tanke om hende. Hver nat sov jeg med en kniv af fortrydelse i brystet.

Mine tanker skiftede til Khaderbhai, mens jeg kørte. Han virkede godt tilpas med den nicherolle, jeg spillede i hans mafianetværk. Jeg overvågede en vis færden af smuglerguld gennem indenrigs og internationale lufthavne, vekslede kontantbeholdninger med agenter på de femstjernede hoteller og flyselskabskontorer og arrangerede køb af pas fra udlændinge. Det var alt sammen arbejde som en gora kunne udføre mere succesfyldt og mindre påfaldende end en inder. Min fremtræden var en underlig og ironisk form for camouflage. I Indien blev der stirret på udlændinge. Et sted i dets fem eller flere årtusinder gamle historie havde kulturen bestemt sig for at afskaffe det almindelige, flygtige blik. På det tidspunkt jeg kom til Bombay, rakte øjenkontakten fra et gloende blik til et glanende, måbende blik. Der lå intet ondskabsfuldt i det. De stirrende øjne, der fandt og fulgte mig overalt, hvor jeg gik, var uskyldige, nysgerrige og næsten altid venlige. Og den intense granskning havde sine fordele. For det meste stirrede folk på, hvad jeg var, ikke hvad jeg gjorde. Udlændinge blev nedstirret til usynlighed. Så jeg vandrede ind og ud af rejsebureauer eller store hoteller, flyselskaber eller forretningskontorer, hvert skridt blev fulgt af øjne, der så mig, men ikke forbrydelserne, jeg begik i den store Khans tjeneste.

Jeg kørte videre forbi Haji Ali-moskéen og accelererede ind på den brede boulevard i eftermiddagstrafikken, og mens jeg kørte, spurgte jeg mig selv, hvorfor Abdel Khader Khan aldrig refererede til mordet på sin ven og kollega Madjid. Det plagede mig stadig, og jeg ville gerne spørge ham om det, men den ene gang jeg havde nævnt hans navn, kort tid efter mordet, havde Khader set så plaget ud af sorg, at jeg havde ladet emnet ligge. Og som dagene var blevet til uger, og ugerne var drevet over i tavse måneder, fandt jeg det umuligt at trække emnet ind i vores samtaler. Det var, som om jeg var den, der

havde hemmeligheder, og uanset hvor meget mine tanker om mordet pressede på, fortalte jeg ham dem aldrig. I stedet talte vi om forretninger eller om filosofi. Og under forløbet af vores lange diskussioner besvarede han endelig mit store spørgsmål. Jeg huskede begejstringen, der brød lyset i hans øjne og måske stoltheden, da jeg beviste, at jeg havde forstået hans undervisning. Og mens jeg kørte fra Leopolds for at mødes med Lisa, den dag med Didiers tilståelse, huskede jeg ord for ord og smil for smil den store Khans forklaring.

'Så, forstår du argumentets grundregel til dette punkt?'

'Ja,' svarede jeg ham. Jeg var taget hen til hans Dongri-palæ den aften en uge forinden for at aflægge rapport om de ændringer, jeg anbefalede at iværksætte på pasfabrikken drevet af Abdel Ghani. Med Ghanis godkendelse og opbakning havde vi ekspanderet driften til at inkludere en hel pakke af identifikationspapirer – kørekort, bankkonti, kreditkort, selv medlemskaber til sportsklubber. Khader var henrykt over fremskridtet med nyskabelserne, men han ændrede hurtigt emnet for at tale om hans yndlingsemner – godt og ondt og formålet med livet.

'Måske skulle du fortælle mig om det,' nikkede han og kiggede ind i fontænevandsøjlens legesyge sprøjt og plask. Hans albuer hvilede på den hvide fletlænestols armlæn, og blommen på fingerspidserne trykkede let på hans læber og det nydelige, sølvgrå overskæg.

'Jo … selvfølgelig. Du sagde, at hele universet bevæger sig mod ultimativ kompleksitet. Det har stået på, siden universet begyndte, og fysikere kalder det tendens mod kompleksitet. Og … alt, hvad der sparker det fremad og hjælper det, er godt, og alt, der hindrer det, er ondt.'

'Rigtigt godt,' sagde Khader og løftede et øjenbryn med det smil, han gav mig. Som det så ofte var tilfældet, var jeg ikke sikker på, om han udtrykte billigelse, hån eller begge dele. Med Khader virkede det, som om han aldrig følte eller udtrykte en enkelt følelse uden at føle lidt af det modsatte.

Det gjaldt måske for os alle i nogen grad. Men med ham, med lord Abdel Khader Khan, var det ikke muligt at vide, hvad han rent faktisk tænkte eller følte om en. Den absolut eneste gang jeg så hele sandheden i hans øjne – på et snedækket bjerg kaldet Sorgens Belønning – var det allerede for sent, og jeg så det aldrig igen.

’Og denne endelige kompleksitet,’ tilføjede han, ’den kan kaldes Gud eller den universelle ånd eller den ultimative kompleksitet, som du vil. For mit vedkommende er der ikke noget problem i at kalde det Gud. Hele universet bevæger sig mod Gud, i retning mod den ultimative kompleksitet som Gud er.’

’Det efterlader mig stadig med det spørgsmål, jeg stillede dig sidste gang. Hvordan afgør du, om noget er godt eller ondt?’

’Det er sandt. Jeg lovede dig dengang et svar på det rigtigt gode spørgsmål, unge mr. Lin, og det skal du få. Men først må du svare på et spørgsmål. Hvorfor er drab forkert?’

’Jamen, jeg synes ikke altid, det er forkert.’

’Aha,’ funderede han med sine ravøjne strålende i det samme skæve smil. ’Jamen, så jeg må fortælle dig, at det altid er forkert. Det vil fremgå tydeligt senere i vores diskussion. Indtil videre så koncentrer dig om den type drab, som du synes er forkert, og fortæl mig, hvorfor den er forkert.’

’Okay, jamen, det er ulovligt at tage et liv.’

’Efter hvis lov?’

’Samfundets lov. Landets lov,’ prøvede jeg og fornemmede, at den filosofiske grund var ved at glide væk under mig.

’Hvem laver den lov?’ spurgte han venligt.

’Politikerne vedtager lovene. Straffelovene er arvet fra … fra civilisationen. Lovene mod ulovligt drab går hele vejen tilbage – måske hele vejen tilbage til hulen.’

’Og hvorfor var drab forkert for dem?’

’Mener du … tja, jeg mener, det er, fordi der kun er ét liv. Man har kun ét forsøg, og at fjerne det ville være forfærdeligt.’

’Tordenvejr er forfærdeligt. Betyder det, at det er forkert eller ondt?’

’Nej, selvfølgelig ikke,’ svarede jeg mere irritabelt. ’Hør, jeg ved ikke, hvorfor vi absolut skal vide, hvad der ligger bag lovgivningen mod drab. Vi har ét liv, og hvis man tager et liv uden god grund, gør man noget forkert.’

’Ja,’ sagde han tålmodigt. ’Men hvorfor er det forkert?’

’Det er det bare, og sådan er det.’

’Det her er det punkt, vi alle når til,’ konkluderede Khader mere alvorlig i sit tonefald. Han lagde sin hånd på mit håndled, der hvilede på armlænet ved siden af ham, og han udpegede de vigtige punkter med sine fingre. ’Hvis du spørger folk, hvorfor drab eller en hvilken som helst forbrydelse er forkert, vil de fortælle dig, at det er imod loven eller Bibelen eller upanishaderne eller Koranen eller Buddhas ædle otte-foldige vej eller deres forældre, eller at nogle andre autoriteter beretter, at det er forkert. Men de ved ikke, hvorfor det er forkert. Det er måske sandt, hvad de siger, men de ved ikke, hvorfor det er sandt.’

’For at vide noget om en handling, intention eller konsekvens må vi først stille to spørgsmål. For det første, hvad ville der ske, hvis alle og enhver gjorde det? For det andet, ville det hjælpe eller hindre bevægelsen mod kompleksitet?’

Han stoppede, da en tjener kom ind sammen med Nazeer. Tjeneren kom med sød, sort suleimani chai i høje glas og mange forskellige, uimodståelige søde sager på en sølvbakke. Nazeer sendte Khaderbhai et spørgende blik og skulede til mig med ubetinget foragt. Khader takkede ham og tjeneren, og de lod os igen være alene.

’I tilfælde af drab,’ fortsatte Khader, efter at han havde nippet til teen gennem en hvid sukkerknald. ’Hvad ville der ske, hvis alle og enhver dræbte mennesker? Ville det hjælpe eller hindre? Fortæl mig det.’

'Det er ret indlysende, at hvis alle og enhver dræbte mennesker, ville vi tilintetgøre os selv. Så … det ville ikke hjælpe.'

'Ja. Vi mennesker er den mest komplekse udformning af ting, som vi kender, men vi er ikke universets sidste bedrift. Vi vil også udvikle og ændre os med resten af universet. Men hvis vi dræber vilkårligt, når vi ikke derhen. Vi vil tilintetgøre vores art, og hele udviklingen, der har ført os gennem millioner af år – milliarder af år – vil være tabt. Det samme kan siges om tyveri. Hvad ville der ske, hvis alle og enhver stjal? Ville det hjælpe os, eller ville det hindre os?'

'Okay. Jeg forstår budskabet. Hvis alle stjæler fra alle andre, vil vi blive så paranoide, og vi vil spilde så meget tid og penge på det, at det ville sinke os, og vi vil aldrig komme …'

'Til den ultimative kompleksitet,' færdiggjorde han tanken for mig. 'Det er derfor, at drab og tyveri er forkert – ikke fordi en bog fortæller os, at det er forkert, en lov fortæller os, at det er forkert eller en spirituel leder fortæller os, at det er forkert, men fordi hvis alle og enhver gjorde det, ville vi ikke bevæge os mod den ultimative kompleksitet, som er Gud, sammen med resten af universet. Og det modsatte af det er også sandt. Hvorfor er kærlighed godt? Jamen, hvad ville der ske, hvis alle elskede alle andre? Ville det hjælpe os, eller ville det holde os tilbage?'

'Det ville hjælpe,' var jeg enig i og lo af den fælde, han havde lagt for mig.

'Ja. Faktisk ville sådan en universel kærlighed i høj grad øge bevægelsen mod Gud. Kærlighed er godt. Venskab er godt. Loyalitet er godt. Frihed er godt. Ærlighed er godt. Vi vidste forinden, at de ting var gode – vi har altid vidst det i vores hjerter, og alle de fremragende lærere har altid fortalt os det – men nu med denne definition på godt og ondt kan vi se, hvorfor de er gode. Ligesom vi kan se, hvorfor tyveri, løgn og drab er ondt.'

'Men nogle gange …' protesterede jeg, 'du ved, hvad med selvforsvar? Hvad med drab, hvor man forsvarer sig selv?'

’Ja, en god pointe, Lin. Jeg vil have dig til at forestille dig en scene. Du står i et værelse med et skrivebord foran dig. I den anden ende af værelset står din mor. En ond mand holder en kniv mod din mor. Manden vil dræbe din mor. På bordet foran dig er der en knap. Hvis du trykker på den, vil manden dø. Hvis du lader være, dræber han din mor. Det er de eneste mulige udfald. Hvis du ikke gør noget, dør din mor. Hvis du trykker knappen, dør manden, og din mor er reddet. Hvad vil du gøre?’

’Fyren er færdig,’ svarede jeg uden tøven.

’Bare uden videre,’ sukkede han og ønskede måske, at jeg havde tumlet lidt længere med beslutningen, inden jeg trykkede på knappen. ’Og hvis du gjorde det, hvis du reddede din mor fra den onde morder, ville du så gøre det forkerte eller det rigtige?’

’Det rigtige,’ sagde jeg lige så hurtigt.

’Nej, Lin, det er jeg bange for, det ikke er,’ sagde han med rynket pande. ’Vi har lige hørt, at når det drejer sig om den nye, objektive definition af godt og ondt, er drab altid forkert, fordi hvis alle og enhver gjorde det, ville vi ikke bevæge os mod Gud, den ultimative kompleksitet med resten af universet. Så det er forkert at dræbe. Men din begrundelse var god. Så derfor, sandheden i den her beslutning er, at du gjorde den forkerte ting af de rigtige grunde …’

En uge efter Khaders lille lektion om etik gav de ord ekko i mine tanker, mens jeg kørte i vinden, vævende motorcyklen gennem historiskmoderne trafik under de mørke skyer, der varslede styrtregn. Den forkerte ting af de rigtige grunde. Jeg kørte videre, og selv da jeg holdt op med at tænke på Khaders lektion, mumlede ordene stadig i den lille, grå dagdrøm, hvor hukommelse møder inspiration. Jeg ved nu, at de ord var som et mantra, og at mit instinkt – skæbnens hvisken i mørket – prøvede at advare mig om noget ved at gentage dem. Den forkerte ting … af de rigtige grunde.

Men den dag, en time efter Didiers tilståelse, lod jeg den mumlende advarsel dø hen. Rigtigt eller forkert. Jeg ville ikke tænke på grundene – ikke mine grunde til, hvad jeg gjorde, eller Khaders eller

nogens. Jeg nød diskussionerne om godt og ondt, men kun som en leg, som underholdning. Jeg ville egentlig ikke kende sandheden. Jeg var træt af sandheden, specielt min egen sandhed, og jeg kunne ikke se den i øjnene. Så tankerne og forudanelserne gav ekko og piskede forbi mig i spiraler af fugtig vind. Og da jeg susede ind i den sidste kystkurve tæt på Sea Rock hotellet, var mine tanker så klare som den brede horisont spændt fast på grænsen af det mørke og sitrende hav.

Sea Rock hotellet, som var lige så luksuriøst og overdådigt betjent som de andre femstjernede hoteller i Bombay, bød på den specielle attraktion, at det bogstaveligt talt var bygget på klipperne ud mod havet ved Juhu. Fra alle dets større restauranter, barer og hundredvis af andre vinduer kunne man skimte de endeløse, skiftende fremspring og fordybninger i Det Arabiske Hav. Hotellet bød også på en af de bedste, mest omfattende og udsøgte smørrebrødsfrokoster i byen. Jeg var sulten og glad for at se, at Lisa ventede på mig i foyeren. Hun havde en stivet, himmelblå skjorte på, med kraven trukket op, og en himmelblå buksenederdel. Hendes blonde hår var snoet i en fransk fletning som fingre i bøn. Hun havde været stoffri, fri af heroin i mere end et år. Hun så solbrændt, sund og sikker ud.

'Hej, Lin,' smilede hun og hilste på mig med et kindkys. 'Du kommer lige til tiden.'

'Herligt. Jeg er hundesulten.'

'Nej, jeg mener, du kommer lige i rette tid til at hilse på Kalpana. Lige et øjeblik – nu kommer hun.'

En ung kvinde med en moderigtig, vestlig korthårsfrisure, hipster jeans og en stram, rød T-shirt kom hen imod os. Hun havde et stopur hængende rundt om halsen i en snor og bar på et clipboard. Hun var omkring 26 år gammel.

'Hej,' sagde jeg, da Lisa præsenterede os. 'Er det dit udstyr udenfor? Sendevognene og alle kablerne? Er I ved at optage en film?'

’Burde være, yaar,’ svarede hun med Bombay accentens overdrevne vokaler, som jeg elskede og selv ubevidst efterlignede. ’Instruktøren er forsvundet et eller andet sted hen med en af vores dansere. Det burde være en hemmelighed, yaar, men hele det forbandede hold taler om det. Vi har fået en 45 minutters pause. Selv om det vel at mærke er omkring ti gange så lang tid, som vores fyr vil få brug for, efter hvad jeg har fået at vide om hans store kunnen.’

’Okay,’ foreslog jeg og smækkede hænderne sammen. ’Det giver os tid til frokost.’

’Op i røven med frokost, lad os blive skæve først, yaar,’ protesterede Kalpana. ’Har du noget hash?’

’Ja,’ sagde jeg og trak på skuldrene. ’Selvfølgelig.’

’Er du i bil?’

’Jeg er på en Bullet.’

’Okay, lad os bruge min bil. Den holder på parkeringspladsen.’

Vi forlod hotellet og satte os ind i hendes nye Fiat og røg. Mens jeg forberedte jointen, fortalte hun mig, at hun var assistent for instruktøren på denne og adskillige andre film. En af hendes opgaver var at føre opsyn med rollefordelingen af mindre roller i filmene. Hun havde udliciteret opgaven til en casting agent, der syntes, at det var svært at finde udlændinge til at udfylde de små, dekorative statiske roller.

’Kalpana fortalte om det under middagen i sidste uge,’ opsummerede Lisa, da Kalpana begyndte at ryge. ’Hun fortalte mig, at hendes folk ikke kunne finde udlændinge til at spille rollerne i filmene – du ved, folk på disko eller en festscene eller som for eksempel englændere under det britiske Raj-styre og sådan noget. Så … jeg tænkte på dig.’

’Mmm.’

’Det ville være en kæmpe hjælp, hvis du kunne skaffe goraer til mig, når vi har brug for dem,’ sagde Kalpana og gav mig, hvad der virkede som et velrutineret sjofelt blik. Rutineret eller ej, det var

fandens effektivt. ’Vi skaffer en taxi, der bringer dem hen til optagelsen og hjem igen. Vi giver dem en stor frokost under pausen. Og vi betaler cirka 2.000 rupier per dag, per person. Det betaler vi til dig plus en bonuskommission per hoved. Hvad du betaler dem, jamen, det er op til dig. De fleste af dem vil med glæde gøre det gratis og bliver ret overraskede, når de finder ud af, at vi faktisk betaler dem for at være med i filmene, ikke?’

’Hvad siger du?’ spurgte Lisa mig, hendes øjne glimtede gennem rosenfilteret i hendes påvirkede øjne.

’Jeg er interesseret.’

Mine tanker gennemtrawlede de mulige sidegevinster i arrangementet. Nogle af dem var indlysende. Filmproducenterne var en ganske velhavende gruppe, der hyppigt fløj og fra tid til anden måske havde brug for sortbørsdollars og dokumenter. Der var helt tydeligt, at det castingjob også var vigtigt for Lisa. Alene det var grund nok for mig til at blive involveret. Jeg kunne lide hende, og jeg var glad for, at hun havde lyst til at kunne lide mig.

’Godt,’ konkluderede Kalpana, åbnede døren og steg ud på parkeringspladsen. Vi gik alle sammen tilbage til hotelfoyeren med solbriller på. Vi gav hinanden hånden samme sted, hvor vi havde mødtes en halv time forinden.

’Spis frokost,’ sagde hun. ’Jeg skal tilbage til holdet. Vi er inde i balsalen. Når I er færdige, så følg kablerne, så finder I mig. Jeg vil præsentere jer for fyrene, og så kan I starte med det samme. Vi mangler et par udlændinge til optagelsen her i morgen. To fyre og to piger, yaar. Blonde, svenske typer hvis du kan finde dem. Forresten – det var Kashmiri hash, na? Vi skal nok finde ud af det sammen, Lin, dig og mig. Ciao! Ciao, skat.’

I restauranten skovlede Lisa og jeg mad op på vores tallerkener og satte os med front mod havet for at spise.

’Kalpana er okay,’ sagde hun mellem mundfuldene. ’Hun er undertiden sarkastisk som bare fanden, og hun er virkelig en ambitiøs pige – tag ikke fejl af det – men hun taler lige ud af posen

og er en god ven. Da hun fortalte mig om castingjobbet, tænkte jeg på dig. Jeg tænkte, at du måske kunne … få noget ud af det …'

'Tak,' sagde jeg, så hende i øjnene og prøvede at tyde hende. 'Jeg sætter pris på tanken. Vil du være partner sammen med mig?'

'Ja,' svarede hun hurtigt. 'Jeg håbede … håbede, at det var det, du gerne ville.'

'Vi kunne godt få det til at fungere sammen,' foreslog jeg. 'Jeg tror ikke, jeg vil have nogen problemer med at få udlændinge til at medvirke i filmene, men jeg vil egentlig være træt af at gøre resten. Du kunne tage dig af den del, hvis du har lyst. Du kunne organisere at få dem hentet, se efter dem ved optagelserne og foretage betalingerne og alt det. Jeg overtaler dem, og så tager du over. Jeg vil gerne arbejde sammen med dig, hvis du er interesseret.'

Hun smilede. Det var et rart smil, den slags man gerne vil beholde.

'Jeg vil elske det,' strømmede det ud af hende, og hun rødmede af forlegenhed under sin solbrændthed. 'Jeg har virkelig brug for noget at lave, Lin, og jeg tror, jeg er klar. Da Kalpana luftede den her casting ting for mig, ville jeg gerne springe lige ud i det, men jeg var for nervøs til at gøre det alene. Tak.'

'Selv tak! Hvordan går det med dig og Abdullah?'

'Mmm,' mumlede hun og tyggede færdig. 'Jeg arbejder ikke, hvis du ved, hvad jeg mener, så det er da noget. Jeg arbejder ikke på Paladset, og jeg tager ikke noget. Han gav mig penge. En masse penge. Jeg ved ikke, hvor han har dem fra. Jeg er egentlig også ligeglad. Der er flere penge, end jeg nogensinde har set på en gang i hele mit liv. De er i en taske, en metaltaske. Han gav mig den og bad mig om at passe på den og bruge af dem, når jeg havde brug for det. Det var virkelig uhyggeligt, lidt ligesom … jeg ved ikke … ligesom hans sidste vilje og testamente eller sådan noget.'

Jeg løftede ubevidst et øjenbryn med et spørgende udtryk. Hun fangede blikket, reflekterede et øjeblik og reagerede så.

’Jeg stoler på dig, Lin. Du er den eneste fyr i den her by, jeg stoler på. Det mærkelige er, at Abdullah er den fyr, der gav mig pengene og alt det der, og jeg tror, jeg elsker ham på en skør måde, men jeg stoler ikke på ham. Er det noget forfærdeligt noget at sige om den fyr, man bor sammen med?’

’Nej.’

’Stoler du på ham?’

’Med mit liv.’

’Hvorfor?’

Jeg tøvede, og ordene kom ikke frem. Vi afsluttede vores måltid, lænede os tilbage og så ud på havet.

’Vi har været gennem nogle ting,’ sagde jeg efter noget tid. ’Men det er ikke kun det. Jeg stolede på ham, inden vi gjorde noget af det. Jeg ved ikke, hvad det er. En mand stoler på en anden mand, når han ser tilstrækkeligt meget af sig selv i ham, tror jeg. Eller måske når han ser nogle ting, han ønskede han havde i sig selv.’

Vi tav et øjeblik, begge bekymrede, og udfordrede stædigt skæbnen på vores egen måde.

’Er du klar?’ spurgte jeg. Hun nikkede. ’Lad os gå ind og se filmen.’

Vi fulgte de sorte ranker af transmissionskabler fra generatorvognene uden for hotellet. De førte os gennem en sideindgang og forbi et optog af travle assistenter til balsalen, der var lejet til optagelserne. Salen var fyldt med mennesker, kraftigt lys, blændende refleksplader, kameraer og udstyr. Sekunder efter vi kom ind råbte en eller anden, Stille, tak! Og så startede et løssluppent musicalnummer.

Hindifilm falder ikke i alles smag. Nogle udlændinge, jeg har handlet med, fortalte mig, at de hadede de rodede, kaotiske musicalnumre, der tilfældigt bryder ud mellem de grædende mødre, sukkende tilbedere og balladeopsøgende skurke. Jeg vidste, hvad de mente, men jeg var ikke enig med dem. Et år forinden havde Johnny Cigar fortalt mig, at jeg i mine tidligere liv måtte have været mindst seks

forskellige indiske personligheder. Jeg havde taget det som et stort kompliment, men det var ikke før, jeg så min første Bollywood filmoptagelse, at det gik op for mig præcis, hvad han mente. Jeg elskede sangen, dansen og musikken af hele mit hjerte fra første øjeblik.

Instruktørerne havde lejet en 2000 watts forstærker. Musikken bragede gennem balsalen og fik vores knogler til at klapre. Farverne stammede fra et tropisk hav. Millionvis af lys var lige så blændende som en solbestrålet sø. Ansigterne var lige så smukke som dem, der er indhugget i tempelmure. Dansen var af en vildskab med ophidset, sprudlende vellyst og ældgammel klassisk kunnen. Og det hele, der var et usandsynligt sammenhængende udtryk for kærlighed og livet, drama og komedie, blev udført med en yndefuld hånds fintfølende elegance eller et øjes forførende blink.

I en time overværede vi dansenummeret, der blev øvet, rettet til og endelig optaget på film. I en pause derefter præsenterede Kalpana mig for Cliff De Souza og Chandra Mehta, to af de fire instruktører på filmen. De Souza var en høj, krølhåret, 30 år gammel goaner med et afvæbnende, bredt smil og en luntende gang. Chandra Mehta var tættere på de 40. Han var overvægtig, men levede med det – en af de store mænd, der vokser for at matche de store ideer, de har om sig selv. Jeg kunne godt lide dem begge to, og selv om de havde for travlt til at snakke i længere tid, var vores første møde hjerteligt og kommunikativt.

Jeg tilbød Lisa et lift tilbage til byen, men hun havde aftalt at køre med Kalpana og valgte at vente. Jeg gav hende telefonnummeret til min nye lejlighed og bad hende om at ringe, hvis hun fik brug for mig. På vej ud gennem foyeren så jeg, at Kavita Singh også forlod hotellet. Vi havde begge haft så travlt de seneste måneder – hun med at skrive om forbrydelser, og jeg med at begå dem – at vi ikke havde set hinanden i flere uger.

'Kavita!' råbte jeg og løb hen til hende. 'Lige den kvinde jeg gerne vil møde! Den førende reporter på Bombays førende avis. Hvordan går det? Du … ser … fantastisk ud!'

Hun var klædt i en silkebuksedragt. Den havde farve som blege knogler. Hun havde en lærredshåndtaske i samme farve. Den enkeltradede jakke gik ned i en dyb udskæring, og det var indlysende, at hun ikke havde noget på under jakken.

'Åh, hold op!' snerrede hun flovt grinende. 'Det er mit klædt-på-til-at-dræbe udstyr. Jeg var nødt til at interviewe Vasant Lal. Jeg kommer lige derfra.'

'Du bevæger dig i magtfulde kredse,' sagde jeg og erindrede fotos af den populistiske politiker. Hans opfordring til indbyrdes vold havde resulteret i optøjer, brandstiftelse og mord. Hver gang jeg så ham på fjernsynet eller læste en af hans snæversynede taler i avisen, fik han mig til at tænke på den brutale galning, der kaldte sig Sapna – en legal, politisk version af den psykopatiske morder.

'Det var et helvede deroppe i hans suite, siger jeg dig, baba. Men jeg fik mit interview. Han har en svaghed for store bryster.' Hun klaskede en finger ind i mit ansigt. 'Du siger ikke noget!'

'Hallo!' beroligede jeg hende, løftede begge hænder og rystede på hovedet. 'Jeg … siger overhovedet ikke noget, yaar. Absolut intet. Jeg kigger vel at mærke, og jeg ville ønske, at jeg havde tre øjne, men jeg siger ikke noget overhovedet!'

'Dit svin!' hvæsede hun og lo med blottede tænder. 'Åh, for helvede, hvad sker der med verden, hva', når en af de mest betydningsfulde fyre i byen ikke vil tale med én, men gerne vil give et to-timers interview til ens bryster? Mænd er sådan nogle syge røvhuller, synes du ikke?'

'Der fik du mig, Kavita,' sukkede jeg.

'Forbandede svin, yaar.'

'Det kan jeg ikke være uenig i. Når du har ret, har du ret.'

Hun kiggede mistænksomt på mig.

'Hvad er du så fandens enig i, Lin?'

'Hør, hvor skal du hen?'

'Hvad?'

'Hvor skal du hen? Lige nu, mener jeg.'

'Jeg skulle til at tage en taxi tilbage til byen. Jeg bor tæt på Flora Fountain nu.'

'Hvad med at jeg giver dig et lift på min motorcykel? Jeg vil gerne snakke med dig. Jeg vil gerne have dig til at hjælpe mig med et problem.'

Kavita kendte mig ikke særligt godt. Hendes øjne havde farve som barken på et kaneltræ, plettet med gyldne gnister. Hun kiggede op og ned ad mig, og den retsmedicinske undersøgelse efterlod hende et sted med mangel på overbevisende garanti.

'Hvilket slags problem?' spurgte hun.

'Det involverer et mord,' svarede jeg. 'Og jeg vil gerne have dig til at lave en forsidehistorie. Jeg kan fortælle dig om det hele, hjemme hos dig. Og på vejen kan du fortælle mig om Vasant Lal – du bliver nødt til at råbe, når du sidder bag på, men det kan hjælpe dig med at få det ud af systemet, na?'

Cirka 40 minutter senere sad vi i hendes lejlighed på fjerde sal uden elevator i udkanten af Fort-området nær Flora Fountain. Det var en lillebitte lejlighed med en slå-ud-seng, et spartansk køkken og hundrede larmende naboer. Den kunne dog prale af et lækkert badeværelse, stort nok til både at have en vaskemaskine og tørretumbler uden at virke overfyldt. Der var også en balkon med et antikt udformet jerngelænder, hvor man kunne se ud over det brede, travle torv rundt om fontænen.

'Hans navn er Anand Rao,' fortalte jeg hende og nippede til den stærke espresso kaffe, hun havde lavet til mig. 'Han delte en hytte i slummen med en fyr, der hedder Rasheed. De var mine naboer, da jeg boede der. Så kom Rasheeds kone og hendes søster fra en landsby i Rajasthan for at bo der. Anand flyttede ud af hytten for at give plads til Rasheed og søstrene.'

'Vent lige,' afbrød Kavita. 'Jeg må hellere lige skrive ned.'

Hun rejste sig og gik over til et bredt, overfyldt skrivebord, hvor hun tog en blok, en pen og en båndoptager. Hun havde skiftet sin buksedragt ud med løse haremsbukser og en undertrøje. Ved at se hende gå og følge hendes hurtige, målbevidste, yndefulde bevægelser gik det for første gang op for mig, hvor smuk hun var. Da hun kom tilbage og fik anbragt optageren, trak benene op under sig i lænestolen, mens hun gjorde sig klar til at skrive, tog hun mig i at stirre på hende.

'Hvad?' spurgte hun.

'Ingenting,' smilede jeg. 'Okay, så Anand Rao mødtes med Rasheeds kone og hendes søster. Han kunne godt lide dem. De var generte, men venlige, glade og søde. Jeg tror egentlig, ved at læse mellem linjerne, at Anand blev lidt varm på søsteren. Nå, men en dag fortæller Rasheed sin kone, at den eneste måde, de kan etablere den lille butik, som de gerne vil have, er ved, at han sælger sin nyre – en af sine nyrer – på et privathospital, han kender. Hun er imod det, men han overbeviser hende til sidst om, at det er deres eneste chance.'

'Nå, men han kommer tilbage fra hospitalet og fortæller hende, at han har en god og en dårlig nyhed. Den gode nyhed er, at de helt afgjort gerne vil have en nyre. Den dårlige nyhed er, at de ikke vil have en mands nyre – de vil have en kvindes nyre.'

'Okay,' sukkede Kavita og rystede på hovedet.

'Jah. Fyren var en prins. Nå, men hans kone nægter det forståeligt nok, men Rasheed overtaler hende, og hun tager af sted for at blive opereret.'

'Ved du, hvor det foregik?' spurgte Kavita.

'Ja. Anand Rao undersøgte det hele og fortalte det til Qasim Ali, overhovedet i slummen. Han har fået detaljerne. Nå, men i hvert fald så hører Anand Rao om det, da Rasheeds kone kommer tilbage fra hospitalet, og han er rasende. Han kender Rasheed godt – husk på, de delte hytten i to år – og han ved, at Rasheed er en bondefanger. Han konfronterer Rasheed, men det kom der intet ud af. Rasheed

bliver enormt forarget. Han hælder petroleum ud over sig selv og siger, at Anand Rao skal antænde det, hvis han ikke tror på ham, hvis han tror, han er sådan en skidt fyr. Anand advarer ham bare om at passe på kvinderne og lader det ligge.'

'Hvornår skete alt det?'

'Operationen var for seks måneder siden. Det næste der sker, er, at Rasheed fortæller sin kone, at han har været nede på hospitalet 20 gange for at sælge sin egen nyre, men de vil ikke have den. Han fortæller hende, at de penge, de fik for hendes nyre, kun rækker til halvdelen af, hvad de behøver for at købe deres forretning. Han fortæller hende også, at de stadig gerne vil have kvinders nyrer, og så begynder han at arbejde på at sælge søsterens nyre. Konen er imod det, men Rasheed præparerer den yngre søster og fortæller hende, at hvis hun ikke sælger sin nyre, så har konen solgt sin nyre til ingen verdens nytte. Endelig giver kvinderne op. Rasheed sender den yngre søster af sted til hospitalet, og hun kommer tilbage minus en af sine nyrer.

'Det er noget af en fyr,' mumlede Kavita.

'Jah. Jeg har aldrig kunnet lide ham. Han var en af de her fyre, der smiler taktisk, ikk', og ikke fordi de faktisk føler, der er noget at smile af. Lidt ligesom chimpanser smiler.'

'Og hvad skete der? Han stak af med pengene, formoder jeg?'

'Jah. Rasheed tog pengene og stak af. De to søstre var helt ødelagte. Deres helbred forværredes. Det gik hurtigt ned ad bakke. De endte på hospitalet. Først den ene og så den anden – de røg begge i koma. Liggende der i hospitalssengene blev de erklæret døde få minutter efter hinanden. Anand var der sammen med et par andre fra slummen. Han blev der længe nok til at se lagnerne blive trukket hen over deres ansigter. Så løb han ud af hospitalet. Han var fuldstændigt ude af den, af raseri og … skyld, tror jeg. Han begyndte at lede efter Rasheed. Han kendte til alle Rasheeds drikkesteder. Da han fik ham opsporet, lå Rasheed i et affaldshul og sov sin brandert ud. Han havde betalt nogle unger for at holde rotterne væk fra sin

fordrukne krop. Anand jagede ungerne væk og satte sig ned ved siden af Rasheed og lyttede til hans snorken. Så skar han halsen over på ham og ventede, til blodet holdt op med at flyde.'

'Sikken en køn redelighed,' mumlede Kavita uden at se op fra blokken.

'Det var det. Det er det. Anand meldte sig selv og tilstod det hele. Han er anklaget for mord.'

'Og du vil have mig til …?'

'Jeg vil gerne have dig til at lave en forsidehistorie. Jeg vil have dig til at oparbejde en form for folkebevægelse omkring ham, sådan at hvis de dømmer ham – hvilket de helt sikkert vil – så er de ikke alt for hårde ved ham. Jeg vil have, at han får noget støtte, mens han er i fængsel, og jeg vil sørge for, at hans fængselsperiode bliver så kort så mulig.'

'Det er en masse, jeg vil.'

'Det ved jeg godt.'

'Jamen,' sagde hun og rynkede panden, 'det er en interessant historie. Men jeg bliver nødt til at fortælle dig, Lin, vi har mange historier som denne her hver dag. Koneafbrænding, medgiftsmord, børneprostitution, slaveri, pigebarnsmord – der findes en krig mod kvinder i Indien, Lin. Det er en kamp til døden, og for det meste er det kvinderne, der dør. Jeg vil gerne hjælpe din ven, men jeg ser det ikke som en forsidehistorie, yaar. Og forresten kan jeg ikke bare forlange forsiden. Glem ikke, at jeg er ny der.'

'Der er mere,' pressede jeg hende. 'Det sensationelle i historien er, at søstrene ikke døde. En halv time efter de var erklæret døde, rørte Rasheeds kone på sig under lagnet. Få minutter senere bevægede hendes søster sig og jamrede. De er i live og trives i dag. Deres hytte i slummen er blevet en form for valfartssted. Folk kommer fra hele byen for at se mirakelsøstrene, som genopstod fra de døde. Det er den bedste ting, der er sket for handlen i slummen. De laver en kanon handel med pilgrimmene. Og søstrene er rigere, end de

nogensinde kunne drømme om. Folk kaster penge til dem, en rupi eller to ad gangen, og det løber virkelig op. Søstrene har stiftet en velgørenhedsfond for forladte koner. Og jeg tror, deres historie – genopstået fra døden, ikke – er god nok til forsiden.’

’Arrey yaar, baba!’ bjæffede Kavita. ’Okay, først skal du arrangere, at jeg mødes med kvinderne. De er nøglen til det hele. Så skal jeg interviewe Anand Rao i fængslet.’

’Jeg skal nok følge dig derhen.’

’Nej,’ insisterede hun. ’Jeg vil tale med ham alene. Jeg vil ikke have ham hjulpet på gled af dig, eller at han svarer dig. Jeg bliver nødt til at se, hvordan han klarer sig på egen hånd. Hvis vi bygger en kampagne op omkring ham, bliver han nødt til at stå på egne ben, yaar. Men du kan tale med ham inden og forberede ham på mit interview. Jeg vil forsøge at besøge ham i løbet af de næste to-tre uger. Vi har en masse, der skal gøres.’

I to timer diskuterede vi kampagnen, og jeg besvarede hendes mange spørgsmål. Jeg forlod hende i en glad, entusiastisk hvirvel af travlhed og målsætning. Jeg kørte direkte ud til Nariman Point og købte et sydende måltid fra en af fastfoodvarebilerne, der var parkeret på stranden. Men jeg havde ikke så stor appetit, som jeg troede, og jeg spiste mindre end halvdelen. Jeg gik ned til klipperne for at skylle mine hænder i havvandet, inden for synsvidde af det sted, hvor Abdullah havde præsenteret sig for tre år siden.

Khaders ord svævede endnu engang i en hurtig, overfladisk strøm gennem mine tanker: den forkerte ting af de rigtige grunde … Jeg tænkte på Anand Rao i Arthur Road fængslet, i den store sovesal med de tilsynsførende og kropslusene. Jeg rystede tanken af mig i brisen. Kavita havde spurgt mig, hvorfor Anand Raos sag var så vigtig for mig. Jeg fortalte hende ikke, at han havde opsøgt mig, inden han begik mordet, kun en uge før han skar halsen over på Rasheed. Jeg fortalte hende ikke, at jeg havde afvist ham, fornærmet ham og nedgjort hans dilemma med et tilbud om penge. Jeg gav et ligegyldigt svar på hendes spørgsmål og lod hende tro, at

jeg bare forsøgte at hjælpe en ven, bare prøvede at gøre den rette ting.

Khaderbhai sagde engang, at hver dydig handling er inspireret af en mørk hemmelighed. Det er måske ikke sandt for alle, men det er sandt, når det gælder mig. De få gode ting, jeg har gjort i verden, har altid haft en skygge af mørk inspiration trukket efter sig. Hvad jeg ved i dag og ikke vidste dengang, er, at i det lange løb betyder motivet mere for gode gerninger, end det gør for dårlige. Når al skylden og skammen over det dårlige, vi har gjort, har fortaget sig, er det det gode, vi gjorde, der kan redde os. Men når så redningen viser sig, kryber hemmelighederne vi holdt på, og motiverne vi skjulte, frem fra skyggerne. De klamrer sig til os, disse mørke motiver for vores gode gerninger. Opfyldelsens stigning er stejlest, hvis det gode vi gjorde, er tilsmudset med hemmelig skam.

Men jeg vidste det ikke dengang. Jeg vaskede mine hænder i det kolde, sorgløse hav, og min samvittighed var lige så rolig og fjern som de stumme, utilgængelige stjerner.

KAPITEL 27

Brugte pas, kendt som bøger for os falsknere og smuglere, der handlede med dem, skulle kontrolleres, inden de kunne sælges eller bruges af sælgerne på det sorte marked. Det kunne ikke altid udelukkes, at junkierne, flygtningene eller de nødstedte udlændinge, som havde solgt deres pas til vores agenter, var eftersøgt for alvorlige forseelser i deres eget eller et andet land. En del smuglere var blevet pågrebet på den måde. De havde købt nogle pas og ændret dem, så de passede, og drog så ud på en mission bare for at blive arresteret i en fremmed lufthavn, fordi de oprindelige ejere var eftersøgt for mord, røveri eller forskellige smugleranklager. For at garantere vores kunders tilfredsstillelse og vores kurerers sikkerhed, udsatte Abdul Ghani hvert nyt pas, som han købte eller stjal, for to granskningsniveauer.

En toldfunktionær med adgang til en computer i Bombays internationale lufthavn var det første filter. Efter funktionærens valg af tid og sted fik han et ark, der indeholdt oprindelsesland, pasnummer og oprindeligt navn på hvert pas, der skulle kontrolleres. En eller to dage senere returnerede han arket og havde overstreget de navne, der var markerede på hans computer. Nogle af passene var markerede, fordi internationale arrestordrer var blevet udstedt på de originale ejere. Nogle pas var markerede, fordi man havde ejeren under mistanke – en antydning om involvering med illegale stoffer, våbenhandel eller politiske forbindelser, som gjorde sikkerhedskontrollen urolig. Uanset hvilken grund kunne markerede pas ikke blive solgt på det sorte marked eller bruges af Ghanis kurerer.

Markerede bøger kunne stadig bruges. Det var muligt at kannibalisere dem og skille syningerne ad for at udstyre andre

brugbare bøger med nye sider. Der var også andre anvendelsesmuligheder inden for Indiens grænser. Selv om udlændinge skulle vise deres pas til C-form indregistrering på hotellerne, havde hver by sin andel af steder, der ikke var så pertentlige med ligheden eller manglen på samme, mellem et pas og dets besidder. På de hoteller kunne ethvert pas bruges. Selv om det ikke var muligt at rejse ud af Indien med et markeret pas, kunne en mand eller kvinde rejse sikkert rundt med det inden for landets grænser og opfylde de lovmæssige minimumskrav, som en imødekommende hoteldirektør skulle overholde.

Umarkerede bøger, der bestod toldkontrollen, blev sendt videre til et andet filter ved kontorerne i flyselskaberne. Alle større flyselskaber havde deres egne lister over hotte eller markerede pas. Optagelse af et navn eller pasnummer på listen blev udløst af alt fra dårlig kreditvurdering eller svigagtige transaktioner med et flyselskab til passagerernes voldelige adfærd i et fly. Naturligt nok var smuglerne, når de udførte deres kriminelle forretninger, ivrige efter at undgå enhver form for opmærksomhed ud over det mest overfladiske rutinetjek fra flypersonalet, tolderne eller politiet. Et pas, der uanset grund var markeret, var ubrugeligt for dem. Abdul Ghanis agenter på kontorerne hos de fleste større flyselskaber i Bombay kontrollerede numrene og navnene på de pas, vi havde erhvervet, og rapporterede dem, der var markerede. De rene bøger, der passerede gennem begge filtre – lidt under halvdelen af alle dem vi fik – blev solgt eller brugt af Khaders kurerer.

Kunderne, der købte Ghanis illegale pas, faldt i tre kategorier. Den første var økonomiske flygtninge, folk tvunget væk fra deres land af hungersnød eller drevet væk for at opsøge et bedre liv i et nyt land. Det var tyrkere, der ville arbejde i Tyskland, albanere, der ville arbejde i Italien, algeriere, der ville arbejde i Frankrig, og folk fra flere asiatiske lande, som ville arbejde i Canada og USA. En familie, en gruppe af familier og undertiden hele landsbysamfund slog deres ringe indtjening sammen for at købe et af Abduls pas og sendte en begunstiget søn til et af de rige, vestlige lande. Så snart han var der, arbejdede han for at tilbagebetale lånet for til sidst at købe nye pas til

andre unge mænd og kvinder. Passene blev solgt for alt mellem 5 og 25.000 dollars. Khaderbhais netværk udstedte omkring 100 af disse fattigdomspas hvert år, og hans årlige fortjeneste efter alle de faste udgifter var på mere end en million dollars.

Politiske flygtninge udgjorde den anden kategori af kunder. De kaotiske tilstande, der sendte de mennesker i eksil, var ofte voldelige. De var ofre for krige og konflikter baseret på samfund, religion eller etnisk tilhørsforhold. Undertiden var de kaotiske tilstande lovgivet. Tusindvis af Hong Kong indbyggere, der ikke var anerkendt som britiske statsborgere, blev potentielle kunder ved et pennestrøg, da England i 1984 besluttede at returnere kolonibesiddelsen til Kina over en 13-årig forfatningssuverænitets overgangsperiode. Rundt om i verden, på et hvilket som helst tidspunkt, var der 20 millioner flygtninge, der boede i flygtningelejre og tilflugtssteder. Abdul Ghanis pas-agenter var aldrig arbejdsløse. En ny bog kostede de mennesker alt fra 10 til 50.000 dollars. Prisens størrelse var fastsat efter de større risici, der lå i indsmuglingen i krigszoner, og den større efterspørgsel efter at flygte fra dem.

Den tredje gruppe kunder til Abduls illegale bøger var kriminelle. En gang imellem var de kriminelle mænd ligesom mig – tyve, smuglere, lejemordere – som havde brug for en ny identitet for at være et skridt foran politiet. Størstedelen af Abdul Ghanis specielle kunder var dog mere den slags mænd, der med større sandsynlighed byggede og indrettede fængslerne, end dem, der afsonede deres straf i dem. De var diktatorer, militærkupledere, hemmeligt politi og bureaukrater fra korrupte regimer, der var tvunget til at flygte, når deres forbrydelser blev afsløret, eller regimet faldt. En ugandisk flygtning – en mand jeg personligt handlede med – havde stjålet mere end en million dollars, tildelt af internationale støtteorganisationer til livsvigtige, offentlige bygninger, herunder et børnehospital. Hospitalet blev aldrig bygget. I stedet blev de syge, sårede og døende børn transporteret hen til en fjern lejr og overladt til deres egen skæbne. Ved et møde, som jeg arrangerede i Kinshasa, Zaire, betalte manden mig 200.000 dollars for to bøger – et perfekt, pletfrit schweizisk pas og et jomfrueligt, originalt canadisk pas – og rejste sikkert til Venezuela.

Abduls agenter i Sydamerika, Asien og Afrika etablerede kontakt med personer, der begik underslæb, torturbødler, partiformænd og strikse officerer, som havde støttet faldne rædselsregimer. At handle med dem udløste en mere oprørende skam, end noget andet jeg nogensinde gjorde i Khaderbhais tjeneste. Tidligere i mit liv som en fri mand var jeg en pligttro forfatter af avisartikler og pjecer. Jeg brugte år på research og på afsløring af forbrydelser og overtrædelser begået af sådanne mænd. Jeg havde sat mit liv på spil og støttet deres ofre i hundredvis af voldsomme protestsammenstød med politiet. Og jeg følte stadig noget af det gamle had og en kvælende fornemmelse af krænkelse, når jeg handlede med dem. Men det liv, jeg havde kendt, var væk. Den revolutionære socialaktivist havde mistet sine idealer i heroin og kriminalitet. Og jeg var en eftersøgt mand. Jeg havde også en pris på mit hoved. Jeg var gangster, og jeg levede fra den ene dag til den anden med kun Khaders mafiaråd stående mellem mig og fængselstorturen.

Så jeg spillede min rolle i Ghanis netværk, hjalp massemordere med at flygte fra dødsdomme, som de selv havde idømt så mange andre og til gengæld endelig havde fortjent af deres egne landsmænd. Men jeg brød mig ikke om det, jeg kunne ikke lide dem, og jeg skjulte det ikke. Jeg satte dem til vægs ved hver handel og fik lidt trøst ud af det raseri, jeg fremkaldte i dem. Og de pruttede voldsomt irriterende om prisen, de misbrugere af menneskerettighederne, som var selvretfærdigt forargede over at skulle bruge de penge, de havde snydt fra folks munde. Men til sidst gav de sig alle sammen og accepterede vores betingelser. I sidste ende betalte de godt.

Ingen andre i Khaderbhais netværk syntes at dele min forargelse eller skam. Der findes sikkert ingen enkelt gruppe af borgere, som er mere kyniske med hensyn til politik og politikere end professionelle forbrydere. Efter deres opfattelse er alle politikere hensynsløse og korrupte, og alle politiske systemer favoriserer de magtfulde rige over for de forsvarsløse fattige. Og med tiden og i en vis forstand begyndte jeg at dele deres opfattelse, fordi jeg kendte den erfaring, den var baseret på. Fængslet havde givet os et fortroligt kendskab til

menneskerettighedsovertrædelser, og hver dag bekræftede domstolene, hvad vi havde lært om loven. De rige i et hvilket som helst land og system får altid den bedste dommer, som kan købes for penge.

På den anden side udviste de kriminelle i Khaders netværk en form for lighedsprincip, der ville have fyldt kommunister og gnostiske kristne med beundringsværdig misundelse. De var ligeglade med kundernes farve, tro, race og politiske indstilling, og de dømte dem ikke ved at spørge dem om deres fortid. Hvert liv, uanset hvor uskyldigt eller modbydeligt, blev formindsket til kun ét spørgsmål: Hvor meget har du brug for bogen? Svaret lå til grund for den aktuelle pris, og enhver kunde, som havde penge til at betale, var som født på ny, uden fortid og uden synd i det øjeblik handlen blev indgået. Ingen kunder var bedre end andre, og ingen var værre.

Abdul Ghani var drevet af markedskræfternes reneste amoralske ånd og servicerede behovene hos generalerne, lejesoldaterne, de morderiske forhørsledere og hos folk, der begik underslæb mod offentlige fonde uden nogen antydning af fordømmelse eller foragt. Deres frihed indbragte omkring to millioner dollars hvert år i ren fortjeneste. Men selv om han ikke var etisk sart over kilden til indkomsten eller over at modtage den, var Abdul Ghani religiøst overtroisk med hensyn til at bruge den. Hver dollar, der blev tjent ved at redde den giftige kundekreds, gik til et redningsprogram, som Khaderbhai havde stiftet for iranere og afghanere, der var fortrængt af krig. For hvert pas, der blev købt af en af krigsherrerne eller deres partipampere, kunne der købes 50 nye bøger, identitetskort eller rejsedokumenter til iranske eller afghanske flygtninge. På den måde, i en af de psykiske labyrinter, som skæbnen kan lide at opbygge omkring grådighed og frygt, reddede den høje pris som tyrannerne betalte, mange af dem, der blev behandlet usselt af tyranniet.

Krishna og Villu lærte mig alt det, de vidste om pasbranchen, og med tiden forsøgte jeg at lave nye identiteter til mig selv med amerikanske, canadiske, hollandske, tyske og engelske bøger. Mit arbejde var ikke så godt som deres og ville aldrig blive det. Gode

falsknere er kunstnere. Deres kunstneriske syn skulle omfatte den forsætlige kreative plet, der giver hver side dens forfalskede ægthed, ikke mindre end nøjagtigheden af de ændrede eller udførte detaljer. Hver side, de skaber, er et miniaturemaleri, et lillebitte udtryk for deres kunst. Den præcise vinkel på et lettere skævtsiddende stempel eller en almindelig udviskning af et andet er lige så signifikant for de små kunstværker som formen, positionen og farven på en nedfalden rose måske ville være på et portræt af en stor mester. Resultatet, uanset hvor dygtigt det er udført, er altid født af kunstnerens intuition. Og intuition kan ikke læres.

Mine færdigheder kom i stedet til udtryk i de historier, der skulle opdigtes for hver nyligt kreerede bog. Der var ofte huller på måneder eller endda år i de rejseoptegnelser, der befandt sig i de bøger, vi fik fra udlændingene. Nogle havde overskredet deres visum, og den forsømmelse skulle slettes fra bogen, før den kunne bruges. Først stemplede jeg udrejse fra Bombay lufthavn før udløbsdatoen i visummet, så gik jeg i gang med at fastlægge en rejsehistorie fra et land til et andet for hver bog ved at bruge beholdningen af ud- og indrejsestempler, som Villu havde lavet. Lidt efter lidt fik jeg ajourført hver bog og forsynede den endelig med et nyt visum til Indien og et indrejsestempel fra Bombays lufthavn.

Den kæde af ind- og udrejser, som forbandt den forsvundne tid, var altid omhyggeligt planlagt. Krishna og Villu havde et bibliotek over større flyselskabers logbøger over alle flyvninger ind og ud af Europa, Asien, Afrika og Amerika med deres afgangsdatoer og ankomsttider. Hvis vi satte et stempel i en britisk bog, der erklærede, at ejeren for eksempel ankom til Athen den fjerde juli, var vi sikre på, at et British Airways fly var landet i Athens lufthavn den dag. På den måde havde hver bog en personlig rejsehistorie og oplevelse, der var bekræftet af logbøger, tidstabeller og vejrdetaljer, som gav den nye ejer en troværdig personlig historie.

Min første test af de pas, jeg havde forfalsket til mig selv, var på indenrigstransferruten, kendt som dobbeltturen. Tusindvis af iranske og afghanske flygtninge i Bombay prøvede at få asyl i Canada,

Australien, Amerika og andre steder, men myndighederne i de lande nægtede at tage dem i betragtning. Hvis de kunne lande der i de vestlige lande, kunne de erklære sig selv for asylansøgere og underkaste sig bedømmelsesprocessen, der bestemte værdien af deres ansøgninger. Fordi de var politiske flygtninge og ægte asylansøgere, var ansøgningerne, de iværksatte i det valgte land, ofte vellykkede. Fidusen lå først og fremmest i at få dem ind i Canada, Sverige eller et andet land efter eget valg.

Dobbeltturen var det system, vi brugte. Når iranere eller afghanere i Bombay prøvede at købe billetter til asyllandene, blev de anmodet om at fremvise et gyldigt visum til landet. Men de kunne ikke skaffe et legalt visum, og falske visa var praktisk talt ikke mulige, fordi de straks blev sammenholdt med konsulærregistret. I stedet købte jeg en billet til Canada eller Sverige med et falsk visum. Som en gora, velklædt udlænding med europæisk udseende, blev jeg aldrig udsat for andet end en overfladisk undersøgelse. Ingen gad have besværet med at kontrollere, om mit visum var ægte. Den flygtning, jeg hjalp, købte så en billet til indenrigsstrækningen – fra Bombay til Delhi – på samme flyver. Når vi gik ombord på flyet, fik vi boardingpas. Mit var det grønne udenrigsboardingpas og hans det røde indenrigsboardingpas. På et tidspunkt, mens vi fløj, byttede vi boardingpas. I Delhis lufthavn havde kun de med det grønne udenrigsboardingpas tilladelse til at blive ombord. Med et fast greb om mit indenrigsboardingpas steg jeg af i Delhi og forlod flygtningen, der fortsatte til Canada, Sverige eller et hvilket som helst andet bestemmelsessted på det fly, vi havde valgt. Ved ankomsten ville han erklære sig som asylansøger, og forløbet med hans godkendelse ville begynde. I Delhi ville jeg bruge aftenen på et femstjernet hotel og så købe en anden billet for at gentage processen – dobbeltturen – med en anden flygtning på ruten fra Delhi til Bombay.

Systemet virkede. I de år smuglede vi hundredvis af iranske og afghanske læger, ingeniører, arkitekter og digtere til deres udvalgte lande.

Jeg fik 3.000 dollars for en dobbelttur, og i en periode gjorde jeg det to gange om måneden. Efter tre måneder med indenrigsflyvninger fra Bombay til Delhi, Calcutta, Madras og retur sendte Abdul Ghani mig på min første internationale kurerrute. Jeg havde en pakke med ti pas med til Zaire. Ved at anvende fotografier af modtagerne – sendt fra hovedstaden Kinshasa – havde Krishna og Villu ændret passene til perfekt forfalskede bøger. Efter at have forseglet dem i plastik tapede jeg dem fast til min krop under tre lag tøj, og fløj til det dampende, velbevæbnede kaos i Kinshasas internationale lufthavn.

Det var en farlig mission. På det tidspunkt var Zaire et neutralt ingenmandsland mellem de blodige proxy-krige, der rasede i Angola, Mozambique, Namibia, Sudan, Uganda og Congo. Det var den tydeligt sindssyge diktator Mobutus personlige domæne, og en procentdel af overskuddet fra hver forbrydelse i kongeriget gled ned i hans lomme. Mobutu var en darling hos vestlige magthavere, fordi han købte hvert eneste dyre mordvåben, de tilbød at sælge til ham. Hvis det betød noget for dem, at Mobutu vendte sine våben mod fagforeningsmedlemmer eller andre socialreformpolitikere i sit eget land, så gav de aldrig udtryk for deres bekymringer offentligt. Regeringerne var værter for diktatoren i overdådig stil ved royale og præsidentielle receptioner, mens hundredvis af mænd og kvinder blev tortureret til døde i hans fængsler. De samme regeringer jagede mig via den internationale politiorganisation Interpol, og jeg var ikke i tvivl om, at deres allierede med stor fornøjelse ville have gjort det af med mig – som en bonus så at sige – hvis pasmissionen var slået fejl, og jeg var blevet arresteret i hans hovedstad.

Alligevel kunne jeg godt lide vildskaben i Kinshasa, en by der trivedes som en åben markedsplads, hvor der handledes med alle former for smuglergods, fra guld og narko til affyringsramper for raketter. Byen var fuld af lejesoldater, flygtninge, kriminelle, sortbørsprofitmagere og opportunister med vilde øjne og blottede knoer fra hele Afrika. Der følte jeg mig hjemme og ville gerne være blevet længere, men på under 72 timer havde jeg leveret bøgerne og accepteret 120.000 dollars i betaling. Det var Khaderbhais penge.

Jeg var ivrig efter at få dem afleveret. Jeg hoppede på det første fly tilbage til Bombay og rapporterede til Abdul Ghani.

Det, jeg fik ud af missionen, var 10.000 amerikanske dollars, felterfaring og en introduktion til den afrikanske afdeling i Ghanis netværk. Dengang forekom netværket og oplevelsen at være risikoen værd. Pengene var uvæsentlige. Jeg ville have gjort arbejdet for den halve løn eller mindre. Jeg vidste, at menneskeliv i Bombay kom og gik meget billigere.

Desuden lå der en fare i det. For nogle mennesker er fare en form for narko eller tilmed et elskovsmiddel. For mig, der levede på flugt, der hver dag og nat i mit liv levede med frygten for at blive dræbt eller fanget, var fare noget andet. Fare var en af de lanser, jeg plejede at bruge til at dræbe stress-dragen. Den hjalp mig med at sove. Når jeg tog til farlige steder og gjorde farlige ting, fejede en rus af ny og anderledes frygt ind over mig. Den nye frygt overskyggede den skræk, der ofte holdt mig vågen. Når arbejdet var gjort, og den nye frygt fortog sig og forsvandt, druknede jeg i en udmattet fred.

Og jeg var ikke alene om sulten efter farligt arbejde. I forbindelse med arbejdet mødte jeg andre agenter, smuglere og lejesoldater, hvis ophidsede øjne og adrenalintændte reflekser matchede mine. Ligesom mig var de alle sammen på flugt fra noget. De var alle bange for noget, som de ikke rigtig kunne glemme eller konfrontere. Og kun risikotillæg, tjent ved hæmningsløs fare, hjalp dem med at flygte et par timer og til at sove.

En anden, tredje og fjerde tur til Afrika fulgte uden optræk til problemer. Jeg brugte tre forskellige pas, rejste og ankom hver gang fra forskellige indiske internationale lufthavne og fløj så indenrigs tilbage til Bombay. Dobbelttur flyvningerne mellem Delhi og Bombay fortsatte. De specialiserede opgaver, jeg udførte for Khaleds valutahandlere og nogle af de guldhandlende, holdt mig travlt beskæftiget – travlt nok til for det meste at undlade at tænke for længe og for meget på Karla.

Hen imod slutningen af monsunen besøgte jeg slummen og holdt Qasim med selskab på en af hans daglige inspektionsture. Mens

han kontrollerede afløbskanalerne og befalede reparationer af ødelagte hytter, huskede jeg, hvor meget jeg havde beundret og stolet på ham, da jeg boede i slummen. Gående ved siden af Qasim Ali i mine nye støvler og sorte jeans så jeg de stærke, unge mænd med bare tæer og lungier grave og skrabe med hænderne, som jeg engang havde gjort. Jeg så dem forstærke de bevarede vægge og rense de stoppede afløb, der sikrede, at slummen forblev tør, til regnen holdt op. Og jeg misundte dem. Jeg misundte dem arbejdets betydning og deres oprigtige hengivenhed for det. Engang havde jeg selv haft det sådan, så godt – den glødende og betingelsesløse hengivenhed. Jeg havde fortjent de stolte og taknemmelige smil fra slumboerne, da det beskidte arbejde var færdigt. Men den del af livet var ovre for mig. Dets uvurderlige dyder og trøst var lige så fjern og uoprettelig, som det liv jeg havde kendt og mistet i Australien.

Måske fordi han fornemmede mit dystre humør, førte Qasim os op mod det åbne område, hvor Prabaker og Johnny var i gang med de første forberedelser til deres bryllupper. Johnny og cirka et dusin af hans naboer var ved at hejse stellet til et shamiana, eller et stort telt, hvor bryllupsceremonien skulle holdes. Lidt derfra var andre mænd i gang med at bygge en lille scene, hvor parrene skulle sidde efter ceremonierne og modtage gaver fra familiemedlemmer og venner. Johnny hilste varmt på mig og forklarede, at Prabaker arbejdede i sin lejede taxi og ville komme tilbage efter solnedgang. Sammen gik vi rundt om stellet, undersøgte det og diskuterede de relative fordele og omkostninger ved en plastik- eller en bomuldsoverdækning.

Johnny inviterede mig på te og førte os hen til sceneholdet. Min tidligere nabo Jeetendra var supervisor for projektet. Han så ud til at være kommet sig over sorgen, der i mange måneder havde svækket ham efter hans kones død i koleraepidemien. Han var ikke så robust – den engang så velkendte vom var sunket ind til en stram, lille forhøjning under T-shirten – men hans øjne var klare med nyt håb, og hans smil var ikke tvunget. Hans søn, Satish, var vokset med en rivende fart siden sin mors død. Da jeg hilste på Satish, afleverede jeg en 100-rupiseddel i håndtrykket. Han accepterede den lige så hemmelighedsfuldt og lod den glide ned i lommen på sine shorts.

Det smil, han gav mig, var varmt, men han var stadig mærket af sin mors død. Der var en tomhed i hans øjne – et sort hul af chokeret sorg, der slugte alle spørgsmål og ikke udløste nogen svar. Da han gik tilbage til arbejdet for at skære længder af kokosfiberreb, som mændene bandt rundt om forstærkningspæle af bambus, anlagde hans unge ansigt et følelsesløst udtryk. Jeg kendte det udtryk. Jeg har tilfældigt fanget det nogle gange i spejlet – sådan som vi ser ud, når den del af glæden, som er tillidsskabende og uskyldig, bliver revet væk, og vi bebrejder os selv, med rette eller urette, for tabet.

'Ved du, hvordan jeg fik mit navn?' spurgte Johnny mig, mens vi nippede til varm, lækker slum-chai.

'Nej,' svarede jeg og smilede for at matche latteren i hans øjne. 'Det har du aldrig fortalt mig.'

'Jeg blev født på gangstien nær Crawford-markedet. Der havde min mor et lille sted, en lille hytte lavet af plastik og to pæle. Plastikken var bundet fast til en mur under et skilt. Skiltet var helt i stykker, ikk', og på muren hang der kun to stykker af to forskellige plakater tilbage. På den ene side hang der et lille stykke af en filmplakat med navnet Johnny. Ved siden af den hang der en plakat, der stak lidt ud, der reklamerede for cigarer – ja, du har gættet det – kun ordet Cigar stak ud.'

'Og hun kunne lide det,' fortsatte jeg for ham, 'og hun …'

'Kaldte mig Johnny Cigar. Hendes forældre havde smidt hende ud, ikke. Og manden, som var min far, havde forladt hende, så hun nægtede fuldkommen at bruge nogen af deres familienavne. Og under alle veerne, da hun fødte mig på gangstien, stirrede hun på ordene, Johnny Cigar, og hun tog det som et tegn, hvis du forstår. Hun var en meget, meget stædig kvinde.'

Han så hen på den lille scene og på Jeetendra, Satish og andre, der løftede flade krydsfinerplader op på stellet for at danne gulvet.

'Det er et godt navn, Johnny,' sagde jeg lidt efter. 'Jeg kan godt lide det. Og det bragte dig lykke.'

Han smilede til mig, og smilet blev til latter.

’Jeg er bare glad for, at der ikke hang en reklame for afføringsmidler eller sådan noget!’ sputtede han og fik mig til at grine og sprøjte te ud på ham.

’Det har taget jer fyre ret lang tid at blive gift,’ konstaterede jeg, da vi igen kunne sige noget. ’Hvad holdt jer tilbage?’

’Kumar, du ved, han vil spille den succesfulde forretningsmand og betale en medgift til hver datter. Prabaker og jeg fortalte ham, at vi ikke tror på den slags. Vi vil ikke have en medgift, du ved. Det er på en måde gammeldags alt det der. Men Prabakers far er vel at mærke ikke af helt samme mening. Han sendte en liste fra landsbyen – en liste over de medgiftsgaver, han kunne tænke sig. Han vil have et guldur – Seiko Automatic – og en ny cykel blandt andet. Den cykelmodel han vil have, den som han har udvalgt til sig selv, er alt for stor, har vi fortalt ham. Vi fortalte ham, at hans ben er alt for korte til, at han kan nå pedalerne og ikke mindst jorden, yaar, men han er bare helt syg efter den cykel. Nå, men vi har ventet på, at Kumar fik samlet al medgiften og den slags sammen. Bryllupperne holdes i den sidste uge i oktober, før Diwali og alt det.’

’Det bliver noget af en uge. Min ven Vikram skal også giftes den uge.’

’Du kommer da til bryllupperne, ikke Lin?’ spurgte han med en lille stram panderynke. Johnny var en mand, som gjorde andre en tjeneste med uselvisk gavmildhed. Og som det ofte ligger til den type mænd, kunne han ikke spørge eller udtrykke sine egne ønsker med noget, der bare lignede den samme lethed.

’Det er nok det sidste i verden, jeg vil gå glip af,’ svarede jeg leende. ’Jeg vil være der med klokker på. Jeg mener det bogstaveligt – når du hører klokkerne ringe, ved du, jeg er på vej.’

Da jeg forlod ham, talte han med Satish. Drengen lyttede opmærksomt og stirrede på hans ansigt med øjne, der var lige så udtryksløse som en gravsten, og jeg huskede, hvordan han havde klamret sig til mit ben, den dag Karla besøgte mig i slummen –

hvordan han havde sendt hende et genert, oprigtigt smil. Mindet gled ind i mit døde hjerte. Det siges, at man aldrig kan vende tilbage, og det er selvfølgelig sandt nok. Men det modsatte er også sandt. Man skal vende tilbage, og man vender altid tilbage, og man kan aldrig holde op med at vende tilbage, uanset hvor meget man prøver.

Med trang til afledning kørte jeg ud til R.K. filmstudierne på min motorcykel for fuld gas, gennem skarpe sving og for hurtigt imellem bilerne. Jeg havde hyret otte udlændinge dagen forinden og sendt dem videre til Lisa. Det var ikke svært for mig at finde og overbevise udlændinge om at besætte de ikke-talende roller i Bollywood filmene. De samme tyske, schweiziske, svenske eller amerikanske turister, som ville have reageret mistroisk og fjendtligt over for en indisk casting agent, reagerede entusiastisk, når jeg henvendte mig til dem. I de år, hvor jeg boede i slummen og arbejdede som turguide, havde jeg mødt alle typer af udenlandske turister. Jeg havde udviklet en bestemt måde at behandle dem på, som hurtigt vandt deres tillid. Måden bestod af to dele showmand, to dele indsmigren og en del flirten, kombineret med en antydning af kådhed, en snus nedladenhed og en knivspids af foragt.

Arbejdet som turguide havde også bragt mig venskaber i flere væsentlige Colaba restauranter. I flere år havde jeg ført mine turselskaber ind i Café Mondegar, Picadilly, Diptys Juice Bar, Edward the Eight, Mezban Restaurant, Apsara Café, Strand Coffee House, Ideal og andre i turistområdet og opmuntret dem til at bruge penge. Når jeg havde brug for udlændinge til at besætte roller i Bollywood filmene, opsøgte jeg de caféer og restauranter. Ejerne, direktørerne og tjenerne hilste altid varmt på mig. Når jeg fik øje på en passende gruppe unge mænd og kvinder, henvendte jeg mig til dem med et tilbud om en chance for at medvirke i en indisk film. Med restaurantens personale til at stå inde for mig fik jeg ofte deres tillid og en aftale på plads inden for få minutter. Så ringede jeg til Lisa Carter for at arrangere transport den efterfølgende dag.

Systemet fungerede fint. I de få måneder vi arbejdede sammen, fik Lisa casting arbejde fra alle de større studier og producenter. At

finde den seneste gruppe – de udlændinge jeg havde hyret dagen forinden – var vores første job for det berømte R.K. Studie.

Jeg var nysgerrig efter at se det store, prestigefyldte studiekompleks, og da jeg kørte gennem portene til indgangen, steg mit humør til de bølgende gavles høje, grå sejl. For Lisa og andre som hende indgød filmenes drømmeverden næsten ærbødig, dyb respekt. Jeg havde ikke dyb respekt for filmverdenen, men jeg var heller ikke immun over for den. Hver gang jeg trådte ind i et filmstudies fantasiland, fangede lidt af den magi, der skaber en film, mit hjerte og løftede mig overraskende fra det dunkle hav, som mit liv for ofte havde udviklet sig til.

Vagterne viste mig hen til lydscenen, hvor Lisa og hendes gruppe tyskere ventede. Jeg ankom under en pause i optagelserne og fandt Lisa, der var ved at servere kaffe og te for de unge udlændinge. De sad ved to borde – to ud af mange, der var arrangeret rundt om en scene med en kulisse, der var konstrueret som en kopi af en moderne natklub. Jeg hilste på dem, udvekslede et par høfligheder og trak så Lisa til side.

’Hvordan er de?’ spurgte jeg, da vi var alene.

’De er fantastiske,’ svarede hun glad. ’De er tålmodige og afslappede og har det sjovt, tror jeg. Det bliver en god optagelse. Du har sendt nogle ret gode folk de sidste par uger, Lin. Studierne er virkelig tilfredse. Vi kunne ... du ved, vi kunne udvikle det her til noget, du og jeg.’

’Du kan godt lide det her, ikke?’

’Selvfølgelig kan jeg det,’ sagde hun og sendte mig et smil, jeg kunne mærke helt om i baghovedet. Så skiftede hendes udtryk til noget mere højtideligt, noget mere bestemt – den form for beslutsomhed man finder hos personer, som gør det hele på den hårde måde, uden håb. Hun var smuk, en californisk strandskønhed i Bombays kødelige jungle, en heppekorspige, som havde trukket sig fri af heroinens igle-død og Madame Zhous Palads’ kvælende livsnydelse. Hendes hud var ren og solbrændt. Hendes himmelblå

øjne strålede af målbevidsthed. Hendes lange, krøllede, blonde hår var trukket tilbage fra ansigtet og sat i en elegant frisure, der komplementerede anstændigheden i hendes blufærdige, elfenbensfarvede buksedragt. Hun besejrede heroinen, tog jeg mig selv i at tænke, da jeg mødte hendes blik. Hun klarede den. Hun slap af med stofferne. Jeg blev pludselig klar over, hvor modig hun var, og at modet i hende – når man vidste, at det var der, og man vidste, hvordan man fik øje på det – var lige så håndgribeligt og fascinerende som den vilde, upersonlige trussel i en tigers øje.

'Jeg kan godt lide den her optræden,' sagde hun. 'Jeg kan lide menneskene og arbejdet. Jeg kan lide livet. Jeg synes også, at du skulle begynde at holde af det.'

'Jeg holder af dig,' smilede jeg.

Hun lo, lod en arm glide ind under min og førte os ud på en tur rundt om sceneopsætningen.

'Filmen hedder Paanch Paapi,' sagde hun.

'Fem kys …'

'Nej, paapi, ikke papi. Det er ordspillet. Paapi betyder tyv, og papi betyder kys. Så det er faktisk Fem Tyve, men der kører en joke om, at det også er Fem Kys, fordi det er en romantisk komedie. Den kvindelige hovedrolle spilles af Kimi Katkar. Jeg synes, hun er pragtfuld. Hun er ikke den bedste danser i verden, men hun er en smuk pige. Den mandlige hovedrolle spilles af Chunkey Pandey. Han kunne være god, rigtig god hvis han ikke var så højrøvet.'

'Apropos, har du haft nogen problemer med Maurizio?'

'Jeg har ikke hørt noget fra ham, men jeg er bekymret for Ulla. Hun har været væk hele dagen og natten. Hun fik et opkald fra Modena i forgårs og skyndte sig af sted. Det var første gang i ugevis, han dukkede op til overfladen. Jeg har ikke hørt fra hende siden, og hun lovede at ringe.'

Jeg gned mig i panden og videre op gennem mit sjuskede hår.

’Ulla ved, hvad hun gør,’ brummede jeg. ’Hun er ikke dit problem, og hun er heller ikke mit. Jeg hjalp hende, fordi hun bad mig om det. Fordi jeg kan lide hende. Men jeg er ved at være træt af den her Ulla-Maurizio-Modena ting, hvis du ved, hvad jeg mener. Sagde Modena noget om pengene til hende?’

’Det ved jeg ikke. Måske.’

’Jamen, de er stadig forsvundet, og det er Modena også. Drengene på gaden har fortalt mig, at Maurizio leder alle vegne efter Modena. Han giver ikke op, før han finder ham. Og det samme gælder Ulla. 60.000 dask – det er ikke, fordi det er så meget, men folk er blevet dræbt for mindre. Hvis Modena har dem, er det bedst, at han holder sig væk fra Ulla, mens Maurizio stadig er efter ham.’

’Det er jeg godt klar over. Det ved jeg godt.’

Hendes øjne blev pludselig blanke og ængstelige.

’Jeg er ikke bekymret for Ulla,’ sagde hun mere dæmpet. ’Jeg er bekymret for dig. Hvis Modena er tilbage, burde du holde dig i nærheden af Abdullah for en tid. Eller mig.’

Hun kiggede på mig med læberne presset sammen til hvide rande rundt om det, hun ønskede at sige, men ikke kunne eller ville.

’Fortæl mig om scenen,’ foreslog jeg og prøvede at flytte os fra den kolde, sorte strømhvirvel, som Ullas liv var ved at udvikle sig til. ’Hvad handler filmen om?’

’Det er en natklub eller i det mindste en filmversion af en. Helten stjæler en juvel fra en rig politiker, tror jeg – sådan noget lignende – og han løber herhen for at gemme sig. Han ser pigen, Kimi, udføre et stort dansenummer, og han falder for hende. Da politiet kommer, gemmer han juvelen i hendes paryk. Resten af filmen handler om, hvordan han prøver at nærme sig hende for at få juvelen tilbage.’

Hun stoppede, studerede mit ansigt og prøvede at læse udtrykket i mine øjne.

’Det er … gætter jeg på, noget, du synes, er ret dumt.’

’Nej, jeg gør ikke,’ lo jeg. ’Jeg kan godt lide det. Jeg elsker alt det her. I den virkelige verden ville fyren bare give hende nogle tæsk og tage juvelen tilbage. Han ville måske endda skyde hende. Jeg kan bedre lide Bollywood versionen.’

’Det kan jeg også,’ sagde hun og lo. ’Jeg elsker den. De sætter det hele sammen af malede lærreder og tynde træstykker, og det er … det er, som om de laver en drøm eller sådan noget. Jeg ved godt, det lyder banalt, men jeg mener det. Jeg elsker den her verden, Lin og jeg vil ikke tilbage til den anden.’

’Hej, Lin!’ råbte en stemme bag mig. Det var Chandra Mehta, en af instruktørerne. ’Har du lige et minut?’

Jeg efterlod Lisa med de tyske turister og fulgte med Chandra Mehta hen under et metalstillads, der støttede et komplekst træ med skinnende lys. Han havde en baseballkasket på, der sad omvendt, og trykket fra det stramme bånd fik hans buttede ansigt til at virke endnu rundere. Falmede, blå Levi’s var knappet op under hans ekspansive vom, og en lang kurtahskjorte dækkede den næsten oppefra. Han svedte i den let fugtige luft i det lukkede studie.

’Hvad så? Hvordan går det? Jeg har villet mødes med dig, yaar.’ Hans stemme var stakåndet af sammensværgelse. ’Lad os gå udenfor og få noget luft. Jeg koger min skide bonus af herinde, yaar.’

Mens vi spadserede mellem de metalkuplede bygninger, krydsede skuespillere i kostume vores vej sammen med mænd, der bar rekvisitter og udstyr. På et tidspunkt passerede en gruppe med ni smukke dansepiger klædt i eksotiske fjerkostumer på vej hen til en lydscene. De fordrejede mit hoved og tvang min krop til at følge det, indtil jeg i et kort øjeblik gik baglæns. Chandra Mehta gav dem ikke så meget som et øjekast.

’Hør Lin, det jeg ville snakke med dig om …’ sagde han og rørte min arm ved albuen, mens vi gik. ’Jeg har den her ven, ikk’, og han er en forretningsmand med en masse handler i USA. Achaa, hvad skal jeg sige … han har problemer med sin rupi-dollar pengestrøm, yaar. Jeg

håbede ligesom, at du kunne … en lille fugl har røbet, at du er en hjælpsom fyr, når kontanterne ikke strømmer helt, som de skal.'

'Jeg formoder, at pengene skal være US dollars, når de strømmer, korrekt?'

'Ja,' smilede han. 'Jeg er rigtig glad for, at du forstår hans problem.'

'Hvor slemt er strømmen stoppet?'

'Øh, jeg tror, at omkring 10.000 skulle få tingene til at bevæge sig rigtigt pænt.'

Jeg oplyste ham Khaled Ansaris valutakurs for US dollars, og han accepterede betingelserne. Jeg aftalte at mødes med ham ved sceneopsætningen næste dag. Han skulle have rupierne – en meget større stabel af sedler end den amerikanske valuta – i en blød rygsæk og have dem klar, så jeg kunne hente dem på motorcyklen. Vi gav hinanden hånd på aftalen. Med tankerne på den mand jeg repræsenterede, lord Abdel Khader Khan, en mand, hvis navn aldrig ville blive nævnt af Mehta eller mig, lagde jeg et lettere ubehageligt tryk i håndtrykket. Det var en lillebitte smerte, jeg påførte ham, et ganske lille stik, men det forstærkede den hårde øjenkontakt mere end mit venlige smil.

'Lad være med at sætte det her i gang, hvis du ikke mener det, Chandra,' advarede jeg, mens håndtrykket bevægede sig fra hans klemte hånd til hans øjne. 'Ingen kan lide at blive kørt om hjørner med – mindst af alle mine venner.'

'Åh, selvfølgelig ikke, baba!' spøgte han uden at kunne kvæle den udløste ængstelse, der var naglet fast i hans øjne. Det er ikke noget problem. Koi baht nahi! Du skal ikke bekymre dig! Jeg er meget taknemmelig over, at du kan hjælpe mig, min … hvad skal jeg sige, hjælpe min ven med hans problem, yaar.'

Vi spadserede tilbage til lydscenen, og jeg fandt Lisa sammen med Mehtas medinstruktør, Cliff De Souza.

'Hejsa! Du kan bruges!' hilste Cliff, greb mig i armen og trak mig hen mod bordene i natklubopsætningen. Jeg kiggede på Lisa, men hun

løftede bare hænderne med en bevægelse, der sagde, Det må du selv klare, kammerat.

'Hvad sker der, Cliff?'

'Vi har brug for endnu en fyr, yaar. Vi har brug for en fyr, en gora, som skal sidde mellem de her to skønne piger.'

'Nej, du har ej,' strittede jeg imod og prøvede at vride mig fri af hans greb, uden at det faktisk skulle gøre ondt på ham. Vi var henne ved bordet. De to tyske piger rejste sig og rakte ud for at trække mig ned mellem sig. 'Jeg kan ikke gøre det her! Jeg kan ikke spille skuespil! Jeg kan ikke lide kameraer! Jeg gør ikke det her!'

'Na, komm' schon! Hör auf!' sagde en af pigerne. 'Det var dig, der i går fortalte os, hvor let det er at gøre det her, na?'

De var attraktive kvinder. Jeg havde udvalgt deres gruppe, netop fordi de alle var sunde og attraktive mænd og kvinder. Deres smil udfordrede mig til at blive. Jeg tænkte over konsekvensen – at deltage i en film som omkring 300 millioner folk i ti eller flere lande ville se, mens jeg var på flugt som mit lands mest eftersøgte mand. Det var dumt. Det var farligt.

'Okay, hvorfor fanden ikke,' trak jeg på skulderen.

Cliff og sceneteknikerne bakkede væk, da de medvirkende indtog deres pladser i opsætningen. Stjernen Chunkey Pandey var en ung, smuk, atletisk Bombay fyr. Jeg havde set ham i et par film, som jeg havde set sammen med mine indiske venner, og jeg var overrasket over at konstatere, at han var væsentlig mere smuk og karismatisk i virkeligheden, end han var på lærredet. En makeupassistent holdt et spejl, mens Chunkey redte og satte sit hår. Intensiteten i hans blik, da han kiggede sig i spejlet, var lige så urokkelig, som en kirurgs ville være midt i et komplekst og kritisk indgreb.

'Du gik glip af den bedste del,' hviskede en af de tyske piger til mig. 'Det tog den fyr lang tid at lære sine dansebevægelser til den her scene. Han klokkede i det ret mange gange. Og hver gang han lavede noget lort, sprang den lille fyr med der Spiegel … spejlet op,

og vi så ham rede sit hår helt forfra. Hvis de bare brugte alt det, de havde, hvor han klokker i det og reder sit hår, mens den lille fyr holder spejlet, så siger jeg dig, at det ville blive en stor komediesucces.'

Filminstruktøren stod fattet ved siden af kameramanden med et øje på kameralinsen og gav de sidste instruktioner til belysningspersonalet. På et signal råbte instruktørassistenten, at der skulle være helt ro på scenen. Kameramanden meddelte, at filmen rullede.'

'Cue sound!' kommanderede instruktøren. 'Og … action!'

Musik bankede ud på scenen fra store stadionhøjttalere. Det var den højeste indiske filmmusik, jeg nogensinde havde hørt, og jeg elskede det. Danserne, inklusive stjernen Kimi Katkar, spankulerede ud på den kunstige scene. Mens mængden af statister gik i gang, svansede Kimi over scenen og arbejdede sig fra bord til bord, hele vejen dansende og mimende til sit nummer. Helten deltog i dansen og dukkede sig under et bord, da strisserskuespillerne kom. Hele sekvensen varede kun fem minutter i filmen, men det tog hele morgenen at øve den og det meste af eftermiddagen at optage den. Første gang jeg snusede til showbusiness, resulterede det i to korte, strejfende klip med kameraet, der fangede mit brede smil, netop som Kimi stoppede sin forførende optræden bag ved min stol.

Vi sendte de udenlandske turister hjem i to taxier, og Lisa kørte med mig bag på Bulleten. Det var en varm aften, og hun tog sin jakke af og spændet ud af sit lange hår. Hun lagde armene rundt om min krop og pressede sin kind ind mod min ryg. Hun var en god passager. Den type, der overgiver sig i betingelsesløs tillid og blander sin krop med førerens nuance. Gennem min tynde, hvide skjorte kunne jeg mærke hendes bryster mod min ryg. Skjorten stod åben i den varme vind, og hendes hænder hægtede sig fast til min taljes tynde hud. Jeg bar aldrig hjelm, når jeg kørte. Der sad en hjelm bag på sædet til passageren, men hun valgte ikke at tage den på. En gang imellem, når vi stoppede for strømmen af trafik eller for at dreje, piskede et vindstød hendes lange, krøllede, blonde hår hen

over min skulder og ind i min mund. Parfumen fra verbena blomsten blev hængende på mine læber. Hendes lår klæbede sig blidt til mig med et løfte eller en trussel om den styrke, de havde. Jeg huskede de lår med hud så blød som månelys mod min håndflade den nat i Karlas hus. Og som om hun kunne læse mine tanker eller kunne sætte sig i forbindelse med dem, begyndte hun at snakke, da motorcyklen stoppede ved et blinklys.

'Hvordan har knægten det?'

'Knægten?'

'Den lille knægt du havde med den aften, du ved, hjemme hos Karla.'

'Han har det godt. Jeg så ham i sidste uge hos sin onkel. Han er ikke så lille mere. Han vokser hurtigt. Han går i privatskole. Han kan ikke så godt lide det, men han klarer sig.'

'Savner du ham?'

Lyset skiftede, og jeg sparkede motorcyklen i gear, drejede gashåndtaget og sendte os ind i vejkrydset med motorens brummende staccatodunken. Jeg svarede hende ikke. Selvfølgelig savnede jeg ham. Han var en god dreng. Jeg savnede min datter. Jeg savnede min mor og hele min familie. Jeg savnede mine venner. Jeg savnede dem alle sammen, og var i de desperate år sikker på, at jeg aldrig ville se dem igen. At savne de mennesker, jeg elskede, var en form for sorg, og det føltes værre, meget værre, eftersom de – så vidt jeg vidste – ikke var døde. Mit hjerte var undertiden en kirkegård fuld af blanke gravsten. Og når jeg var alene i min lejlighed, nat efter nat, kvalte den sorg og det savn mig. Der lå bundter af penge på toiletbordet, og der lå nyforfalskede pas, der kunne sende mig … alle steder hen. Men der var ingen steder at tage hen – ingen steder, der ikke var blottet for mening, identitet og kærlighed, på grund af det tomrum, der var opstået efter dem, der var savnet og mistet for evigt.

Jeg var på flugt. Jeg var den, der var forsvundet. Jeg var den, der var savnet – efterlyst. Men i min slipstrøm fra flugten var de de

forsvundne. I mit eksil var det hele den verden, jeg engang havde kendt, der var forsvundet. De, der er på flugt, løber og prøver at få deres hjerter til at tilintetgøre fortiden og hvert eneste afslørende spor om, hvad de var, hvor de stammede fra og dem, der engang elskede dem. Og de løber ind i udryddelsen af sig selv for at overleve, men det mislykkes altid. Vi kan benægte fortiden, men vi kan ikke flygte fra dens pinsel, fordi fortiden er en talende skygge, der holder trit med sandheden om, hvad vi er, skridt for skridt, indtil vi dør.

Og fra den lyserøde og lilla palet af aftenen rejste en blåsort nat sig, mens vi kørte. Vi dykkede med havbrisen ind i tunneler af lys. Solnedgangens kappe gled ned over byens skuldre. Lisas hænder bevægede sig på min hårde hud som havet, som havets strømmende, myldrende kærtegn. Og for et kort øjeblik mens vi kørte, var vi et; én længsel, ét løfte opløst til kompromis, én mund, der smagte på strømmen af fare og glæde. Og noget – det kunne have været kærlighed eller frygt – ansporede mig til valget, lagde hviskende stemmer i den varme vind: Det her er så ung og fri, som du nogensinde vil blive.

'Jeg må hellere gå.'

'Vil du ikke have kaffe eller noget?' spurgte hun, mens hun satte nøglen i døren til lejligheden.

'Jeg må hellere gå.'

'Kavita er virkelig interesseret i den historie, du gav hende, om pigerne fra slummen. De piger, der kom tilbage fra de døde. Hun snakker kun om det. De Blå Søstre kalder hun dem. Jeg ved ikke, hvorfor hun kalder dem det, men det er et ret sejt navn.'

Hun blev ved med at tale, prøvede at holde på mig. Jeg så ind i himmelen, der var hendes øjne.

'Jeg må hellere gå.'

To timere senere blev jeg ikke overrasket, da telefonen ringede. Jeg var fuldstændig vågen og fornemmede stadig presset fra hendes

læber fra godnatkysset.

'Kan du komme herover med det samme?' sagde hun, da jeg besvarede opringningen.

Jeg tav og kæmpede for at finde en måde at svare nej, der lød som et ja.

'Jeg har prøvet at finde Abdullah, men han svarer ikke,' fortsatte hun, og så lagde jeg mærke til det flade, bange, chokerede, monotone tonefald i hendes stemme.

'Hvad er der? Hvad er der sket?'

'Vi fik problemer … der opstod nogle problemer …'

'Var det Maurizio? Er du okay?'

'Han er død,' mumlede hun. 'Jeg slog ham ihjel.'

'Er der andre?'

'Andre?' gentog hun svagt.

'Er der andre i lejligheden?'

'Nej. Jeg mener ja – Ulla er her og ham på gulvet. Det er …'

'Hør efter!' befalede jeg. 'Lås døren. Luk ikke nogen ind.'

'Døren er smadret,' mumlede hun med en svagere stemme. 'Han slog låsen ud af væggen, da han sparkede døren ind.'

'Okay. Skub et eller andet op imod døren – en stol eller sådan noget. Hold den lukket, indtil jeg er der.'

'Ulla er helt fra den. Hun … hun er ret rystet.'

'Det skal nok gå. Bare blokér døren. Ring ikke til andre. Tal ikke med nogen, og luk ikke nogen ind. Lav to kopper kaffe med en masse mælk og sukker – fire skefulde sukker – og sæt dig ned sammen med Ulla og drik dem. Giv hende også en stærk drink, hvis hun har brug for det. Jeg er på vej. Jeg er der i løbet af ti minutter. Bare hæng på og forhold jer roligt.'

Mens jeg kørte der i natten, skærende igennem befærdede gader, snoende motorcyklen ind i nettet af lys, følte jeg intet – ingen angst, ingen frygt, ingen skælven af spænding. At presse en motorcykel i det røde felt betyder, at man speeder så hårdt op ved alle gearskift, at nålen på omdrejningstælleren er drejet hele vejen rundt til max omdrejninger i den røde zone. Og det er, hvad vi gjorde alle sammen på forskellig vis, Karla, Didier, Abdullah og mig. Vi pressede vores liv ind i det røde felt. Og Lisa. Og Maurizio. Drejede nålen om i den røde zone.

En hollandsk lejesoldat i Kinshasa fortalte mig engang, at det eneste tidspunkt, han nogensinde var holdt op med at hade sig selv, var, da den fare han havde stået over for, var blevet så stor, at han handlede uden at tænke eller føle noget overhovedet. Jeg ville ønske, at han ikke havde fortalt mig det, for jeg vidste præcis, hvad han mente. Og jeg kørte den nat, jeg fløj højt den nat, og stilheden i mit hjerte var næsten ligesom at få fred.

KAPITEL 28

I mit første knivslagsmål lærte jeg, at der findes to typer mennesker, der indtræder i en dødelig konflikt. De, som dræber for at leve, og de, som lever for at dræbe. De, der kan lide at dræbe, kommer måske ind i kampen med størst ophidselse og raseri, men den mand eller kvinde, som kun slås for at leve, som kun dræber for at overleve, vil som regel klare sig bedst. Hvis dræbertypen begynder at tabe kampen, aftager hans motiv til kampen. Hvis overlevertypen begynder at tabe, blusser hans motiv til kamp voldsommere op end nogensinde. Og drabsstridigheder med dødbringende våben er i modsætning til almindelige nævekampe tabt og vundet af årsager, der fortsat eksisterer, når blodet begynder at løbe. Den simple kendsgerning er, at det at slås for at redde liv, er en bedre og mere holdbar grund end at slås for at gøre en ende på et.

Min første knivkamp var i fængslet. Som de fleste fængselsslagsmål startede det banalt og sluttede brutalt. Min modstander var en veltrænet, stærk og rutineret slagsbror. Han var en standover mand, hvilket betød, at han overfaldt svagere mænd for at få fat i deres penge og tobak. Han indgød frygt i de fleste af mændene, og da han ikke var særligt belastet af begavelse, forvekslede han frygten med respekt. Jeg respekterede ham ikke. Jeg kan ikke udstå bøller for deres fejhed og foragter dem for deres ondskab. Jeg har aldrig kendt en sej mand, som jagtede svage. Seje mænd hader bøller næsten lige så meget, som bøller hader seje mænd.

Og jeg var sej nok. Jeg var vokset op i et råt arbejderklassekvarter, og jeg havde kæmpet hele mit liv. Ingen i fængselssystemet vidste det dengang, fordi jeg ikke var en karriereforbryder og ikke havde nogen kriminel fortid. Jeg begyndte min fængselserfaring som førstegangsforbryder. Derudover var jeg intellektuel, og jeg lød og

opførte mig som sådan. Nogle mænd respekterede det, og nogle latterliggjorde det, men ingen af dem frygtede det. Ikke desto mindre gjorde den lange fængselsdom, som jeg aftjente – 20 år med hårdt arbejde for væbnede røverier – at de fleste af dem respekterede mig. Jeg var en outsider. Ingen vidste, hvordan jeg ville reagere på den virkelige test, og flere af dem var nysgerrige efter at vide det.

Da testen kom, var den med blinkende stål, brækkede tænder og øjne, der rullede rundt, lysvågne og vilde som på en rasende hund. Han angreb mig i fængselsvaskeriet, det eneste sted, der ikke blev holdt under direkte observation fra vagtpatruljeringens gangbroer mellem vagttårnene. Det var den slags uprovokerede overraskelsesangreb, som på fængselsslang er kendt som snigløb. Han var bevæbnet med en bordkniv af stål, skarpslebet med utrættelig, ondsindet tålmodighed på stengulvet i hans celle. Knivens skær var skarpt nok til at barbere en mand eller skære halsen over på ham. Jeg havde aldrig i mit liv gået med kniv eller brugt én før i fængslet. Men derinde, hvor mænd angreb og stak folk ned hver anden dag, fulgte jeg rådet fra de hårde mænd, som havde overlevet der i mange år. Det er bedre at have et våben og ikke få brug for det, havde de sagt mere end én gang, end at få brug for det og ikke have det. Min kniv var en sleben metalspids næsten lige så tyk som fingeren på en mand og lidt længere end en hånd. Knivskaftet var dannet af pakningstape og passede til min hånd uden at fingrene klemte sig sammen. Da kampen begyndte, vidste han ikke, at jeg var bevæbnet, men vi forventede begge på hver vores måde, at det var en kamp til døden. Han ønskede at dræbe mig, og jeg var sikker på, at jeg blev nødt til at dræbe ham for at overleve.

Han begik to fejl. Den første var at slås i forsvarsposition. I et overraskende bagholdsangreb kom han farende og skar mig med to hurtige snit, hen over brystet og på underarmen. Han skulle have fortsat og afsluttet det, hakket, flænget og stukket mig, men han trådte i stedet tilbage og viftede med kniven i små cirkler. Han forventede måske, at jeg underkastede mig – de fleste af hans fjender overgav sig hurtigt, besejret lige så meget af deres frygt for ham som af synet af deres eget blod. Måske var han bare så sikker

på, at han ville vinde, at han bare legede med mig og trak spændingen ud. Uanset årsagen mistede han fordelen, og han tabte kampen i det første baglæns skridt. Han gav mig tid til at trække kniven fra indersiden af min skjorte og stille mig i position til at bokse. Jeg så forbavselsen i hans øjne, og det var mit signal til modangreb.

Hans anden fejltagelse var, at han holdt kniven som et sværd, som om han var i en fægtekamp. En mand bruger et underhåndsgreb, når han forventer, at hans kniv lige som en pistol kan klare kampen for ham. Men en kniv er selvfølgelig ikke en pistol, og i et knivslagsmål er det ikke våbnet, der klarer kampen. Det er manden. Kniven er der kun til at hjælpe ham med at afslutte det. Det vindende greb er et dolkegreb med klingen nedad, og næven der stadig holdes fri til at støde. Det greb giver en mand maksimal styrke i det nedadgående stød og et ekstra våben i hans lukkede næve.

Han sprang til siden, rullede sig sammen og viftede med kniven i svingende buer med udstrakte arme. Han var højrehåndet. Jeg indtog en kejthåndet boksestilling med dolken i min højre næve. Ved at træde frem på højre fod og trække den venstre bagefter for at holde balancen tog jeg kampen op med ham. Han langede ud efter mig med bladet to gange og stødte så fremad. Jeg trak til siden og slog ham med en trestødskombination, højre-venstre-højre. Et af slagene ramte heldigt. Hans næse brækkede, og hans øjne løb i vand og blændede og slørede hans syn. Han langede ud igen og prøvede at støde fra siden. Jeg greb hans håndled med min venstre hånd, tog et skridt ind mellem hans ben og stak ham i brystet. Jeg gik efter hjertet eller lungen. Den ramte ikke nogen af delene, men jeg fik alligevel stukket metalspidsen helt ind til knivskaftet i den kødfulde hud under hans kraveben. Den gennembrød huden på ryggen lige under skulderbladet.

Han stod kilet fast til et stykke væg mellem en vaskemaskine og en tørretumbler. Ved at bruge metalspidsen til at holde ham på plads og med min venstre hånd låst fast om hans kniv-håndled, prøvede jeg at bide ham i ansigtet og halsen, men han svingede hovedet så

hurtigt fra side til side, at jeg i stedet valgte at nikke ham en skalle. Vores hoveder knaldede sammen flere gange, indtil hans ben i en desperat, vridende anstrengelse sendte os ned på gulvet. Han tabte kniven i faldet, men spidsen rev sig fri af hans bryst. Han begyndte at trække sig hen mod døren til vaskeriet. Jeg vidste ikke, om han prøvede at flygte eller finde en ny fordel. Jeg tog ingen chancer. Mit hoved var i niveau med hans ben. Mens vi liggende på jorden tæskede løs på hinanden, rakte jeg ud og greb fat i bæltet på hans bukser. Ved at bruge det som modvægt stak jeg ham to gange i låret og så igen og igen. Jeg ramte knoglen mere end en gang og mærkede det vibrerende stød hele vejen op gennem armen. Jeg gav slip på hans bælte og strakte min venstre hånd ud efter hans kniv for at prøve at nå den, så jeg også kunne stikke ham med den.

Han skreg ikke. Så meget kan jeg da sige om ham. Han råbte hårdt til mig, at jeg skulle stoppe, og at han gav op – Jeg gi'r op! Jeg gi'r op! Jeg gi'r op! – men han skreg ikke. Jeg stoppede og lod ham leve. Jeg skyndte mig på benene. Han prøvede igen at kravle hen mod døren til vaskeriet. Jeg stoppede ham med en fod på halsen og trampede ham på siden af hovedet. Jeg blev nødt til at stoppe ham. Hvis det lykkedes ham at slippe ud af vaskeriet, mens jeg stadig var der, og fængselsvagterne så ham, ville jeg skulle tilbringe seks måneder eller flere i straffeafdelingen.

Mens han lå der stønnende på gulvet, tog jeg mit blodige tøj af og skiftede til et rent sæt. En af de fanger, der gjorde rent i fængslet, stod uden for vaskeriet og grinede af os med en munterhed, der ikke var ondsindet. Jeg rakte ham bundtet med mit snavsede tøj. Han smuglede det blodige tøj væk i gulvspanden og smed det i forbrændingsovnen bag køkkenet. På vej ud af vaskeriet gav jeg våbnene til en anden mand, som begravede dem i fængselshaven. Da jeg var sikkert væk fra stedet, humpede manden, der havde prøvet at dræbe mig, ind på fængselsinspektørens kontor og faldt om. Han blev bragt på hospitalet. Jeg så ham aldrig igen, og han åbnede aldrig munden. Så meget kunne jeg da også sige om ham. Han var en bisse og en blodsuger, og han prøvede at dræbe mig uden grund, men han var ikke en sladrehank.

Alene i min celle undersøgte jeg mine sår efter kampen. Flængen på min underarm var et rent snit gennem en vene. Jeg kunne ikke indberette det til lægen, fordi det ville forbinde mig med slåskampen og den sårede mand. Jeg blev nødt til at håbe på, at det ville hele af sig selv. Der var et dybt snitsår fra min venstre skulder ned til midt på brystet. Det var også et rent snit, og det blødte stadig. Jeg brændte papiret fra to cigaretpakker til helt hvid aske i en metalskål og gned asken ind i begge sår. Det var smertefuldt, men det forseglede sårene med det samme og stoppede blødningen.

Jeg talte aldrig med nogen om slagsmålet, men de fleste af mændene vidste det ret hurtigt, og de vidste alle, at jeg havde overlevet testen. Det hvide ar på mit bryst, arret som mændene i fængslet så hver dag i badet, mindede dem om min villighed til at slås. Det var en advarsel, ligesom de klare farvestriber på en havslanges skind. Det er der stadig, arret, lige så langt og hvidt efter alle de år, som det altid har været. Og det er stadig en slags advarsel. Når jeg rører det og ser morderen trygle for sit liv, husker jeg, afspejlet i hans øjnes frygtfyldte kupler, skæbnens spejlbillede, synet af den forskruede, hadefulde genstand, jeg blev i den kamp.

Min første knivkamp blev ikke min sidste, og da jeg stod lænet over Maurizio Belcanes døde krop, mærkede jeg mine egne erfaringers kolde, skarpe erindring af at stikke en ned og selv blive stukket ned. Han lå med hovedet nedad i en knælende positur med overkroppen i et hjørne af sofaen og benene på gulvet. Ved siden af hans slapt foldede højre hånd lå der en knivskarp, lille stiletdolk smidt på tæppet. En sortskæftet udskærerkniv var begravet i krumningen på hans ryg, lidt til venstre for hans rygrad og lige under skulderbladet. Det var en lang, bred, skarp kniv. Jeg havde set kniven før – i Lisas hånd – sidste gang Maurizio havde begået den fejl at komme uinviteret til lejligheden. Det burde han have taget ved lære af. Det gør man selvfølgelig ikke. Det er okay, sagde Karla engang, for hvis vi alle sammen lærte, hvad vi skulle lære i første forsøg, ville vi overhovedet ikke have behov for kærlighed. Tja, Maurizio havde lært lektien til sidst, på den hårde måde – med ansigtet begravet i sit eget blod. Han var, hvad Didier kaldte en fuldmoden mand. Da jeg

engang havde skældt Didier ud for at være umoden, fortalte han mig, at han var stolt og henrykt over at være umoden. Den fuldmodne mand eller kvinde, sagde han, har omkring to sekunder tilbage at leve i.

De tanker rullede rundt i mit hoved som stålkuglerne i Kaptajn Queegs hånd. Det var selvfølgelig kniven, der gjorde det – erindringen om at stikke nogen ned eller selv blive stukket ned. Jeg huskede levende de sekunder fra hver gang, jeg var blevet stukket ned. Jeg huskede knivene, der skar mig, borede sig ind i min krop. Jeg kunne stadig mærke stålbladet inden i mig. Det var som at blive brændt. Det var som had. Det var som den ondeste tanke i verden. Jeg rystede på hovedet, trak vejret dybt og så igen hen på ham.

Kniven havde måske punkteret en lunge og gennemboret hjertet. Uanset hvad den havde ramt, havde den hurtigt gjort det af med ham. Hans krop var faldet ned på sofaen, og efter at han var landet der, havde han næsten ikke rørt på sig. Jeg tog en håndfuld af hans tykke, sorte hår og løftede hovedet. Hans døde øjne var halvt åbne, og han læber var trukket let tilbage fra tænderne i et måbende smil. Der var utroligt lidt blod. Sofaen havde absorberet det meste. Vi skal af med den sofa, hørte jeg mig selv tænke. Tæppet havde ikke lidt stor skade og kunne renses. Værelset var kun lidt rodet efter tumulten. Et ben på sofabordet var brækket, og låsene på hoveddøren hang skævt. Jeg vendte min opmærksomhed mod kvinderne.

Ulla havde et snitsår i ansigtet fra kindbenet og næsten ned på hagen. Jeg rensede såret og pressede det sammen med tape på langs. Såret var ikke dybt, og jeg forventede, at det ville hele hurtigt, men jeg var sikker på, at det ville efterlade et ar. Tilfældigvis havde bladet fulgt den naturlige kurve på hendes kind og kæbe, og på en måde fremhævede det formen på hendes ansigt. Hendes smukke ansigt var skadet af såret, men ikke hærget. Hendes øjne var dog unormalt store og gennemboret af en frygt, der nægtede at fortage sig. Der hang en lungi på sofaarmlænet ved siden af hende. Jeg lagde den rundt om hendes skuldre, og Lisa gav hende en kop varm,

sød chai. Da jeg dækkede Maurizios lig med et lagen, skuttede hun sig. Hendes ansigt krympede sig i rynker af smerte, og hun græd for første gang.

Lisa var rolig. Hun havde en pullover og jeans på, en påklædning som kun en Bombay indfødt kunne have på i sådan en fugtig, stillestående og varm nat. Der var et mærke fra et slag ved hendes øje og på hendes kind. Da Ulla igen tav, gik vi igennem værelset for at stille os i nærheden af døren uden for hørevidde. Lisa tog en cigaret, bøjede hovedet for at tænde den med min tændstik, inhalerede og så mig direkte ind i ansigtet for første gang, siden jeg trådte ind i lejligheden.

'Jeg er glad for, at du kom. Jeg er glad for, at du er her. Jeg kunne ikke lade være. Jeg blev nødt til at gøre det, han …'

'Hold nu op, Lisa!' afbrød jeg hende. Tonen var hård, men min stemme var rolig og varm. 'Du stak ham ikke ned. Det gjorde hun. Jeg kan se det på hendes øjne. Jeg kan se det på hende. Hun stikker ham stadig, det foregår stadig i hendes tanker. Hun vil se sådan ud i et stykke tid. Du prøver at beskytte hende, men du hjælper hende ikke ved at lyve for mig.'

Hun smilede. Under de omstændigheder var det et meget godt smil. Hvis vi ikke havde stået ved siden af en død mand med en kniv i hjertet, havde jeg fundet det uimodståeligt.

'Hvad skete der?'

'Jeg vil bare ikke have, at der sker hende noget,' svarede hun roligt. Smilet lukkede sig til en tynd, dyster streg i hendes sammensnerpede mund.

'Det vil jeg heller ikke. Hvad skete der?'

'Han brød ind og snittede hende. Han var vild, helt ude af den. Jeg tror, han havde taget et eller andet. Han råbte af hende, og hun kunne ikke svare ham. Hun var endnu vildere, end han var. Jeg havde været sammen med hende en time, inden han kom brasende herind. Hun fortalte mig om Modena. Jeg er ikke overrasket over, at

hun var helt ude af den. Det er … for helvede, Lin, det er en skidt historie. Hun var helt ude af den på grund af det. Nå, men i hvert fald styrtede han gennem døren som en gorilla og snittede hende. Han var smurt ind i blod – Modenas, tror jeg. Det var så pisseskræmmende. Jeg prøvede at hoppe op på ham med kniven fra køkkenet. Han ramte mig ret hårdt i øjet og slog mig i røven. Jeg faldt ned på sofaen. Han sprang på mig, og han skulle lige til at stikke mig med sin springkniv, da Ulla stak ham i ryggen. Han var død på et sekund. Jeg sværger. Et sekund. Ét sekund. Bare uden videre. Han så på mig, og så var han død. Hun reddede mit liv, Lin.'

'Jeg tror, det er mere sandsynligt, at du reddede hendes, Lisa. Hvis du ikke havde været her, ville det have været hende, der krammede sofaen med en kniv i ryggen.'

Hun begyndte at skælve og ryste. Jeg tog hende i mine arme og holdt hende lidt, støttede hendes vægt. Da hun igen var rolig, hentede jeg en køkkenstol, og hun satte sig usikkert ned. Jeg ringede rundt og fandt Abdullah. Efter at have forklaret med så få ord som muligt, hvad der var sket, bad jeg ham om at kontakte Hassaan Obikwa i den afrikanske ghetto og tage ham med hen til lejligheden i en bil.

Lidt efter lidt, mens vi ventede på Abdullah og Hassaan, dukkede historien op. Ulla blev pludselig træt, men jeg kunne ikke lade hende sove. Ikke endnu. Lidt efter lidt begyndte hun at snakke og føjede her og der en detalje til Lisas forklaring og fortalte så gradvist selv hele historien.

Maurizio Belcane mødte Sebastian Modena i Bombay, hvor de begge tjente penge på at arrangere arbejde for udenlandske prostituerede. Maurizio kom fra Firenze og var enebarn af rige forældre, der omkom i en flyulykke, da han var barn. Efter hans egen opfattelse, som han altid gentog over for Ulla, når han var fuld, blev han opdraget til ligegyldig lydighed af fjerne slægtninge, som modvilligt havde accepteret ham i deres kærlighedsløse skur af et hjem. Da han blev 18, nappede han den første del af sin arv og flygtede til Cairo. I en alder af 25 havde han formøblet den formue,

hans forældre havde efterladt ham. Resten af hans familie udstødte ham på grund af hans økonomiske problemer og de mange skandaler, der forfulgte hans belastende fremdrift gennem Mellemøsten og Asien. Som 27-årig var han havnet i Bombay som sexformidler af europæiske prostituerede.

Frontfiguren for Maurizios operationer i Bombay var den usikre, fåmælte spanier, Sebastian Modena. Den 30-årige søgte og henvendte sig til velhavende arabiske og indiske kunder. Hans korte, lille skikkelse og forsagte fremtoning var til hans fordel, og han fik kunderne til at føle sig veltilpasse ved at mindske deres frygt og mistænksomhed. Han tog en femtedel af det, som Maurizio forlangte for de udenlandske piger. Ulla troede, at Modena var glad nok for det ulige forhold, hvor Modena gjorde det meste af det beskidte arbejde, og Maurizio tog de fleste af de beskidte penge, fordi han så sig selv som en pilotfisk og den høje, smukke italiener som en haj.

Hans baggrund var meget forskellig fra Maurizios. Som et ud af tretten børn i en andalusisk sigøjnerfamilie var Modena vokset op med opfattelsen af sig selv som den mindste i kuldet. Han var oplært mere i kriminalitet end i boglig viden, kunne knap nok læse og skrive og havde arbejdet sig gennem Tyrkiet, Iran, Pakistan og til Indien ved hjælp af svindel, bedrag og rapseri. Han jagtede turister, tog aldrig for meget og blev aldrig for længe nogen af stederne. Så mødte han Maurizio, og i to år leflede han for alfonsen ved at opdrive kunder og sætte dem sammen med pigerne fra hans stald.

De kunne måske være fortsat i den dur i længere tid, men en dag kom Maurizio ind på Leopolds med Ulla. Fra det første øjeblik deres øjne mødtes, vidste Ulla, at Modena var håbløst forelsket i hende, fortalte hun os. Hun opmuntrede ham, fordi hun kunne udnytte hans hengivenhed. Hun var købt fri af Madame Zhous Palads, og Maurizio var fast besluttet på at få dækket sine investeringsudgifter så hurtigt som muligt. Han instruerede den hårdt ramte Modena i at finde arbejde til hende to gange om dagen hver dag, indtil gælden var tilbagebetalt. Plaget af, hvad han opfattede som svigt af sin egen elskede, forsøgte Modena at presse sin partner til at løse Ulla fra sin

forpligtelse. Maurizio nægtede og latterliggjorde spanierens hengivenhed for en arbejdende pige og insisterede på, at hun skulle sættes til at arbejde dag og nat.

Ulla stoppede historien, da et bank på døren annoncerede Abdullahs ankomst. Den høje iraner kom tavst ind, klædt i sort som noget lavet ud af selve natten. Han hilste på mig med et knus og nikkede venligt til Lisa. Hun gik frem og kyssede ham på kinden. Han løftede tæppet for at se Maurizios lig. Han nikkede og trak mundvigende nedad med en professionel godkendelse af det ene dræbende stød, lod tæppet falde og mumlede en bøn.

'Hassaan har travlt. Han kan være her om cirka en time,' sagde han.

'Fortalte du ham, hvad han skal?'

'Det ved han godt,' svarede han og løftede det ene øjenbryn i et stramt smil.

'Er der stadig stille udenfor?'

'Jeg tjekkede det, før jeg kom ind. Ejendommen og gaden her omkring er stille.'

'Der har ikke været nogen reaktion fra naboerne endnu. Han sparkede døren ind med ét spark, siger Lisa, og der var ikke nogen råben og skrigen. De spillede høj musik inde ved siden af, da jeg kom. Der var fest eller sådan noget. Jeg tror ikke, at nogen har hørt det.'

'Vi … vi bliver nødt til at ringe til nogen!' råbte Ulla pludselig, rejste sig og lod lungien falde ned fra sine skuldre. 'Vi burde … ringe til en læge … ringe til politiet …'

Abdullah drønede over til hende og tog hende i sine arme med overraskende øm medfølelse. Han satte hende ned igen, rokkede hende og mumlede beroligende. Jeg så på dem med et lille stik af skam, fordi jeg vidste, at jeg selv burde have trøstet hende længe før nu og på samme rolige måde. Men kendsgerningen var, at Maurizios død havde påvirket mig negativt, og jeg var bange. Jeg havde haft grund nok til at ønske ham død og havde slået ham med min næve

af samme grund. Det var med andre ord et motiv til mord. Det vidste folk. Jeg var der i værelset med Lisa og Ulla, og det virkede umiddelbart, som om jeg hjalp dem som reaktion på deres råb efter hjælp, men det var ikke det hele. Jeg var der også for at hjælpe mig selv. Jeg var der for at sikre, at der ikke hang noget af hans klistrende spind af død på mig. Og det var derfor, der ikke var nogen venlighed i mig, og al ømheden kom fra en iransk morder kaldet Abdullah Taheri.

Ulla begyndte igen at snakke. Lisa skænkede hende en drink med vodka og limejuice. Hun skyllede den ned og fortsatte sin historie. Det tog ret lang tid, fordi hun var nervøs og bange. Hun hoppede over vigtige detaljer fra tid til anden, og den kom ikke i kronologisk rækkefølge, hun placerede kendsgerningerne, som de dukkede op i hendes fortælling i stedet for, når de skete. Vi var nødt til at stille spørgsmål og få hende til at give en mere sammenhængende beskrivelse, men lidt efter lidt fik vi det hele med.

Modena havde været den første, der havde mødt nigerianeren – forretningsmanden, der ville bruge 60.000 dollars på heroin. Han præsenterede ham for Maurizio, og for hurtigt, for let havde afrikaneren skilt sig af med sine penge. Maurizio stjal pengene og planlagde at rejse væk, men Modena havde andre ideer. Han greb chancen for at befri Ulla og frigøre sig selv fra Maurizio, manden han ikke kunne fordrage, fordi han gjorde Ulla til slave. Han nappede pengene fra ham og skjulte sig, hvilket indebar, at nigerianeren sendte sin lille hær til Bombay. For at distrahere de forståeligt nok blodtørstige afrikanere, mens han ledte efter Modena, havde Maurizio givet dem mit navn og havde fortalt dem, at jeg havde stjålet deres penge. Abdullah og jeg kendte historiens næste afsnit ret godt.

Til trods for sin sleske fejhed over for mig og sin frygt for, at nigerianerne måske kom tilbage for at få fat på ham, kunne Maurizio Belcane ikke gøre sig fri og forlade byen. Han kunne ikke frigøre sit hjerte for det dræbende raseri, han følte for Modena, og det retfærdige begær han følte for de penge, de havde stjålet sammen. I

ugevis holdt han øje med Ulla og fulgte hende overalt. Han vidste, at før eller siden ville Modena kontakte hende. Når spanieren gjorde det, ville Ulla tage hen til ham. Uden nogen anelse førte hun den utilregnelige italiener ind på et billigt hotel i Dadar, hvor hans tidligere partner gemte sig. Maurizio brasede ind i værelset, men fandt kun Modena. Ulla var væk. Pengene var væk. Modena var syg. En eller anden sygdom havde ødelagt ham. Ulla troede, det måske var malaria. Maurizio kneblede ham, bandt ham til sygesengen og begyndte at bearbejde ham med stiletten. Modena var sejere, end nogen kunne ane, tavs til det sidste og nægtede at fortælle, at Ulla gemte sig i værelset ved siden af kun få skridt væk med alle pengene.

’Da Maurizio var stoppet med kniven … med at skære … og forlod værelset, ventede jeg i lang tid,’ sagde Ulla, mens hun stirrede på gulvtæppet og rystede under tæppet. Lisa sad på gulvet ved hendes fødder. Hun vristede blidt glasset ud af Ullas fingre og gav hende en cigaret. Ulla accepterede den, men hun røg den ikke. Hun kiggede Lisa i øjnene og strakte hals, vendte sig om og så på Abdullahs ansigt og derefter mit.

’Jeg var så bange,’ klynkede hun. ’Jeg var alt for bange. Efter en time gik jeg ind i værelset og så ham. Han lå på sengen. Kneblen var bundet rundt om munden. Han var bundet fast til sengen, og han kunne kun bevæge hovedet. Han var blevet skåret alle steder. I ansigtet. På kroppen. Overalt. Der var så meget blod. Så meget blod. Han blev ved med at se på mig med sine sorte øjne, stirrende og stirrende. Jeg forlod ham der … og jeg … jeg stak af.’

’Efterlod du ham bare der?’ gispede Lisa.

Hun nikkede.

’Du løsnede ham ikke engang?’

Hun nikkede igen.

’For helvede da!’ røg det bittert ud af Lisa. Hun så op og flyttede sit lidelsesfulde blik fra Abdullahs ansigt over på mit og tilbage igen. ’Den del har hun ikke fortalt mig.’

’Ulla, hør på mig. Tror du stadig, han er der?’ spurgte jeg.

Hun nikkede for tredje gang. Jeg så over på Abdullah.

’Jeg har en god ven i Dadar,’ sagde han. ’Hvor ligger hotellet? Hvad hedder det?’

’Det ved jeg ikke,’ mumlede hun. ’Det ligger lige ved siden af et marked. Bagved, hvor de smider alt skraldet. Det lugter rigtigt slemt. Nej vent, nu husker jeg det, jeg sagde navnet i taxien – det hedder Kabirs. Det er dét. Det hedder det. Åh, gud! Da jeg forlod ham, troede jeg bare … jeg var sikker på, at de ville finde ham … og … og befri ham. Tror du, han har ligget på den seng indtil nu? Tror du?’

Abdullah ringede til sin ven og arrangerede at få nogen til at tjekke hotellet.

’Hvor er pengene?’ krævede jeg at få at vide.

Hun tøvede.

’Pengene, Ulla. Giv mig dem.’

Hun rejste sig usikkert, støttede sig til Lisa og gik ind i det værelse, hun havde brugt. Et øjeblik senere kom hun tilbage med en rejsetaske. Hun gav den til mig med et sært modstridende udtryk – koket og fjendtligt på samme tid. Jeg åbnede tasken og tog adskillige bundter af amerikanske 100-dollars sedler ud. Jeg talte op til 20.000 dollars og skubbede resten tilbage i tasken. Jeg gav hende tasken igen.

’10.000 er til Hassaan,’ forklarede jeg. ’5.000 er til at skaffe dig et nyt pas og en billet til Tyskland. 5.000 er til at få ryddet op her og finde en ny lejlighed til Lisa i den anden ende af byen. Resten er dine. Og Modenas, hvis han klarer den.’

Hun ville til at svare, men en let banken på døren annoncerede Hassaans ankomst. Den lille og brede, muskuløse nigerianer kom ind og hilste varmt på Abdullah og mig. Ligesom resten af os var han akklimatiseret til Bombays varme og klædt i en twilljakke og flaskegrønne jeans uden spor af ubehag. Han trak tæppet væk fra Maurizios lig og nev i huden, bøjede en død arm og lugtede til liget.

’Jeg har noget godt plastik,’ sagde han, smed et kraftigt plastikstykke på gulvet og foldede det ud. ’Vi bliver nødt til at tage alt tøjet af. Og alle ringene og kæderne. Kun manden, det er alt, hvad vi vil have. Senere trækker vi alle tænderne ud.’

Han stoppede, da jeg ikke svarede eller reagerede, og kiggede op og så mig stirre på de to kvinder. Deres ansigter var stive af frygt.

’Hvad med … at du giver Ulla et bad,’ sagde jeg til Lisa med et dystert lille smil. ’Tag selv et. Jeg regner med, at vi er færdige lige om lidt.’

Lisa førte Ulla ud i badeværelset og tændte bruseren for hende. Vi læssede Maurizios lig over på plastikstykket og rippede det for tøj. Hans hud var bleg, mat og nogle steder marmorgrå. I live var Maurizio en høj, velbygget mand. Død og nøgen så han tyndere ud, svagere på en måde. Jeg burde have haft ondt af ham. Uanset om vi ikke har ondt af dem på andre tidspunkter og på andre måder, bør vi have ondt af de døde, når vi ser på dem og rører ved dem. Medlidenhed er den del af kærligheden, der ikke beder om noget i retur, og på grund af det er hver medfølende handling en slags bøn. Og døde mænd har krav på bønner. Det stille hjerte, det sammenfaldne bryst, der ikke trækker vejret, og øjnenes udbrændte lys – fremkalder vores bønner. Hver død mand er et tempel i ruiner, og når vores øjne betræder det, bør vi få medlidenhed, bør vi bede.

Men jeg havde ikke ondt af ham. Du fik som fortjent, tænkte jeg, mens vi rullede hans lig ind i plastikstykket. Jeg følte mig foragtelig og ondsindet over at tænke det, men ordene snoede sig gennem min hjerne som en morderisk hvisken, der arbejdede sig gennem en vred folkemængde. Du fik som fortjent.

Hassaan havde medbragt en vaskeriagtig trådvogn. Vi rullede den ind i værelset ude fra gangen. Maurizios lig var begyndt at stivne, og vi var tvunget til at knuse benene, så de passede ned i vognen. Vi rullede og bar den uset to etager ned og ud på den stille gade, hvor Hassaans varebil var parkeret. Hans mænd brugte dagligt bilen til at bringe fisk, brød, frugt, grøntsager og petroleum ud til hans butikker i den afrikanske ghetto. Vi løftede trådvognen med hjul op bag i

vognen og dækkede det plastikindpakkede lig med brød, grøntsagskurve og fiskekasser.

’Tak, Hassaan,’ sagde jeg, gav ham hånden og rakte ham 10.000 dollars. Han stoppede pengene ned foran i jakken.

’Nej,’ buldrede han med sin basstemme, der nød ubestridt respekt i hans ghetto. ’Jeg er rigtig glad for at gøre det her. Nu, Lin, er vi kvit. Helt kvit.’

Han nikkede til Abdullah, forlod os og gik en halv blok til sin parkerede bil. Raheem lænede sig ud ad vognen og sendte mig et bredt smil, før han tændte motoren med et vrik med håndleddet. Han kørte væk uden at se sig tilbage. Hassaans bil fulgte efter få hundrede meter bagved. Vi hørte aldrig så meget som en antydning om Maurizio igen. Der gik rygter om, at Hassaan Obikwa havde en udgravning i midten af sin slum. Nogle sagde, at udgravningen var fuld af rotter. Nogle påstod, at den var fyldt med pilende krabber. Andre sværgede, at han holdt kæmpe svin i udgravningen. Uanset hvad de sultne væsener var for nogen, så var al sladderen enig om, at de fra tid til anden blev fodret med en død mand, en del af liget ad gangen.

’De penge brugte du godt,’ mumlede Abdullah med et tomt udtryk, mens vi så vognen køre væk.

Vi gik tilbage til lejligheden og reparerede låsene på døren, så den kunne låses, når vi gik. Abdullah ringede til en anden kontakt og arrangerede, at to pålidelige mænd besøgte lejligheden den efterfølgende dag. De fik instruktioner om at medbringe en sav, skære sofaen i stykker og fjerne den i affaldssække. De skulle rengøre tæppet, efterlade lejligheden i ordentlig stand og fjerne alle spor efter dens senere tids lejere.

Han lagde telefonen, og den ringede straks. Hans kontakt i Dadar havde nyt om sagen. Modena var blevet fundet på hotelværelset af personalet og var hurtigt kommet på hospitalet. Kontakten havde besøgt hospitalet og fundet ud af, at den svage og sårede mand havde udskrevet sig selv fra afdelingen. Han var sidst set kørende

væk i en taxi. Lægen, som havde tilset ham, tvivlede på, at han ville overleve natten.

’Det er mærkeligt,’ sagde jeg, da Abdullah havde fortalt nyheden. ’Jeg kendte Modena, ikk' … jeg kendte ham på en måde rigtigt godt. Jeg mødte ham på Leopolds … jeg ved ikke … hundrede gange. Men jeg kan ikke huske hans stemme. Jeg kan ikke huske, hvordan han lyder. Jeg kan ikke høre hans stemme i mit hoved, hvis du forstår, hvad jeg mener.’

’Jeg kunne godt lide ham,’ sagde Abdullah.

’Jeg er overrasket over at høre dig sige det.’

’Hvorfor?’

’Det ved jeg ikke,’ svarede jeg. ’Han var så … så ydmyg.’

’Han ville have været en god soldat.’

Jeg løftede mine øjenbryn endnu mere overrasket. Dengang virkede Modena ikke bare ydmyg på mig, men også som en svag mand. Jeg kunne ikke se for mig, hvad Abdullah mente. Jeg vidste ikke dengang, at gode soldater defineres ved, hvad de kan udholde, og ikke ved hvad de kan forvolde.

Og da de løse ender var skåret over eller bundet, forlod Ulla byen og rejste til Tyskland. Lisa flyttede ind i en ny lejlighed, og da de sidste spørgsmål om Modena, Maurizio og Ulla blegnede, døde hen og ophørte, var det for det meste den på mystisk vis forsvundne spanier, der gjorde krav på mine tanker. Jeg lavede to dobbelttursflyvninger til Delhi og tilbage de to følgende uger. Bagefter fløj jeg på en 72 timers ekspedition til Kinshasa med ti nye pas til Abdul Ghanis netværk. Jeg prøvede at holde mig travlt beskæftiget, prøvede at fokusere på arbejdet, men mine tanker var oftest fyldt med et billede af ham, Modena, bundet fast til sengen og stirrende på Ulla, se hende forlade ham der, se hende gå væk med pengene. Og kneblet. Ingen mulighed for at skrige. Og hvad han måtte have tænkt, da hun kom ind i værelset … jeg er reddet … og hvad han måtte have tænkt, da han så rædslen i hendes ansigt. Og

var der noget andet i hendes øjne. Var det afsky, eller var det frygteligere end det? Så hun måske lettet ud? Virkede hun glad for at slippe af med ham? Og hvad følte han, da hun drejede om og gik, forlod ham der og lukkede døren bag sig?

Da jeg var i fængsel, blev jeg forelsket i en kvinde, som var skuespillerinde i et populært fjernsynsprogram. Hun kom hen til fængslet for at undervise vores fængselsdramagruppe i skuespil og teater. Vi klikkede, som man siger. Hun var en fabelagtig skuespillerinde. Jeg var forfatter. Hun var den fysiske stemme og bevægelse. Jeg så mine ord ånde og bevæge sig i hende. Vi kommunikerede på den stenografiske måde, som kunstnere overalt i verden har tilfælles – rytme og opstemthed. Efter nogen tid fortalte hun mig, at hun var forelsket i mig. Jeg troede på hende og tror stadig, at det var sandt. I månedsvis fodrede vi affæren med godbidder af stjålet tid fra skuespiltimerne og lange breve, som jeg smuglede ud til hende gennem det illegale fængselspostsystem kendt som flaskeposten.

Så røg jeg ind i problemer og blev bogstaveligt talt smidt i straffeafdelingen. Jeg ved ikke, hvordan nøglesvingerne opdagede vores romance, men kort tid efter jeg ankom til straffebygningen, begyndte de at udspørge mig om det. De var stiktossede. De opfattede hendes affære med en fange, der havde stået på i månedsvis lige under deres næser, som en ydmygende fornærmelse mod deres autoritet og måske deres manddom. De bankede mig med støvler, næver og stave og prøvede at tvinge mig til at indrømme, at hun og jeg havde været elskere. De ville bruge min tilståelse som grundlag for at anlægge sag imod hende. Under en af afstraffelserne holdt de et fotografi op af hende. Det var et smilende reklamebillede, de havde fundet i fængselsdramagruppen. De fortalte mig, at alt jeg skulle gøre for at stoppe afstraffelsen, var at nikke med hovedet. Bare nik med hovedet, sagde de og holdt billedet op foran mit blodige ansigt. Bare nik med hovedet, det er alt, du skal gøre, og det hele er overstået.

Jeg indrømmede aldrig noget. Jeg holdt hendes kærlighed i mit hule hjerte, mens de prøvede at nå ind til det gennem min hud og mine knogler. Så en dag, mens jeg sad i min celle efter en afstraffelse og prøvede at stoppe blodet, der løb ind i munden fra en flækket knogle i min kind og brækkede næse, blev lugen i min celledør åbnet. Et brev flagrede ind og landede på gulvet. Lugen lukkede. Jeg kravlede over til brevet og kravlede tilbage på sengen for at læse det. Brevet var fra hende. Det var et afskedsbrev. Hun fortalte, at hun havde mødt en mand. Han var musiker. Alle hendes venner havde rådet hende til at slå op med mig, fordi jeg afsonede en 20-årig dom i fængslet, og der lå ingen fremtid i det for nogen af os. Hun elskede den nye mand, og hun regnede med at gifte sig med ham, når hans koncertturné med symfoniorkestret var overstået. Hun håbede, at jeg forstod. Hun var ked af det, men med brevet var det slut, slut for altid, og hun ville aldrig se mig igen.

Blodet dryppede ned på brevet fra mit ituslåede ansigt. Nøglesvingerne havde selvfølgelig læst brevet, før de havde givet det til mig. De lo uden for min dør. De lo. Jeg lyttede til dem, mens de prøvede at gøre en sejr ud af deres latter, og jeg spekulerede på, om hendes nye mand, hendes musiker, ville stå imod tortur for hende. Det ville han måske. Man kan aldrig vide, hvad folk har i sig, før man begynder at tage det væk, ét håb ad gangen.

Og i ugerne efter Maurizios død blev Modenas ansigt eller mine tankers forestilling om hans kneblede, blodige og stirrende ansigt på en måde blandet sammen med mine egne minder om den kærlighed, jeg havde mistet i fængslet. Jeg var ikke sikker på hvorfor. Det virkede ikke, som om der var nogen speciel grund til, hvorfor Modenas skæbne skulle sno sig ind i min håbløse situation. Men det gjorde den, og jeg følte et mørke vokse inden i mig, der var for følelsesløst til sorg og for koldt til raseri.

Jeg prøvede at kæmpe imod. Jeg holdt mig så travlt beskæftiget, som jeg kunne. Jeg fik arbejde i yderligere to Bollywood film, fik små roller – som statist i en fest- og en gadescene. Jeg mødtes med Kavita og opfordrede hende igen til at mødes med Anand i fængslet.

De fleste eftermiddage trænede jeg med vægte og boksning og karate med Abdullah. Jeg afsatte en dag her og der til slumklinikken. Jeg hjalp Prabaker og Johnny med at forberede deres bryllupper. Jeg lyttede til Khaderbhais lektioner og fordybede mig i bøger, manuskripter, pergamenter og antikke fajanceudskæringer i Abdul Ghanis omfattende privatsamling. Men arbejdet og udmattelsen kunne ikke drive mig væk fra mørket. Lidt efter lidt blev den torturerede spaniers ansigt og tavse, skrigende øjne min egen erindring – blod, der dryppede ned på brevet, ikke en lyd, der slap ud af min hylende mund. De gør krav på et gemt hjørne i vores hjerter, alle de øjeblikke der ikke bliver udlevet af os. Det er der, hvor elskende ligesom elefanter slæber sig hen for at dø. Det er stedet, hvor stolthed tillader sig selv at græde. Og i de søvnløse, ensomme nætter og tankevandrende dage var Modenas ansigt der altid, stirrende på døren.

Og mens jeg arbejdede og bekymrede mig, ændrede Leopolds sig for altid. Den flok, der tidligere var løbet sammen der, var spredt og forsvundet. Karla var væk. Ulla var væk. Modena var væk og sandsynligvis død. Maurizio var død. En dag jeg havde for travlt til at stoppe og få en drink, passerede jeg de brede indgangsbuer og så ingen kendte ansigter. Alligevel holdt Didier til ved sit favoritbord hver aften, udførte sine forretninger og accepterede drinks fra gamle venner. Lidt efter lidt samledes en ny flok omkring ham med en ny og anderledes stil. Lisa Carter tog Kalpana Iyer med derhen en aften for at få nogle drinks, og den unge instruktørassistent blev en af Leopolds stamgæster. Vikram og Lettie var i sidste fase af deres bryllupsforberedelser, og de kom ind for at få en kop kaffe, en snack eller en øl næsten hver dag. Anwar og Dilip, to unge journalister, som arbejdede sammen med Kavita Singh, accepterede hendes invitation om at kigge forbi og se stedet an. Under deres første besøg mødte de Lisa Carter, Kalpana, Kavita og Lettie med tre tyske piger, som havde arbejdet for Lisa som statister i en film – syv smukke, intelligente, livlige, unge kvinder. Anwar og Dilip var sunde, glade, single mænd. De kom på Leopolds hver dag og aften herefter.

Atmosfæren skabt af den nye gruppe var anderledes, end den der havde blomstret omkring Karla Saaranen. Den uudslettelige begavelse og gennemborende intelligens, der havde været Karlas talent, havde inspireret hendes egen gruppe af venner til en dybere samtale og en højere, tyndere latter. Den nye gruppe hentede dens mere tilfældige tone fra Didier, som kombinerede den udtryksfulde, skarpe sarkasme med en tilbøjelighed til det vulgære, det sjofle og seksuelt provokerende. Latteren var højere og højst sandsynlig mere hyppig, men der var ingen vendinger, der ligesom satte sig fast fra vittighederne eller fra dem, der sagde dem.

Så en aften, dagen efter Vikram giftede sig med Lettie, og et par uger efter Maurizio røg ned i Hassaan Obikwas hul, da jeg sad i den nye gruppe, mens det gode humør spredte sig som skrigende, hylende måger og opsendte hæse skrig af latter og flagrende hænder, så jeg Prabaker gennem den åbne bue. Han vinkede til mig, og jeg forlod bordet for at sætte mig ind i hans taxi, der var parkeret lige i nærheden.

'Hej, Prabu, hvad så? Vi fejrer Vikrams bryllup! Han og Lettie blev gift i går.'

'Ja, Linbaba. Undskyld for at forstyrre nygifte.'

'Det er okay. De er her ikke. De er taget til London for at mødes med hendes forældre. Men hvad så?'

'Så, Linbaba?'

'Ja, jeg mener, hvad laver du her? I morgen er det din store dag. Jeg troede, du skulle på druktur med Johnny og de andre i zhopadpattien.'

'Efter den her snak. Så jeg gå,' svarede han og pillede nervøst ved rattet. Begge fordøre til bilen stod åbne for brisen. Det var en varm aften. Gaderne var fyldt med par, familier og unge single mænd, der prøvede at finde en kølig vind eller et eller andet spændende, der ville distrahere dem fra varmen. Mængden, der strømmede hen ad gaden ved siden af de parkerede biler, begyndte at trække rundt om Prabakers åbne dør, og han smækkede den hårdt i.

’Er du okay?’

’Åh, ja, Lin, jeg meget, meget okay,’ sagde han. Så kiggede han på mig. ’Nej. Ikke helt, baba. Faktisk talt, jeg meget, meget dårlig.’

’Hvad er der?’

’Tja, hvordan jeg sige det her, Linbaba, du ved jeg giftes med Parvati i morgen. Ser du, baba, første gang jeg nogensinde så hende, min Parvati var for seks år siden, hun kun 16 år gammel. Den første gang hun kom til zhopadpattien, før hendes far Kumar havde sin chaibutik, hun boede i en lille hytte med sin mor, far og søster, den Sita som Johnny Cigar skal giftes med. Og første dag hun bar en matka med vand tilbage fra selskabets kilde. Hun bar den på hovedet.’

Han stoppede og så ud på det hvirvlende gadeakvarium gennem forruden. Hans fingernegl trak i det leopardskindsgummiovertræk, han havde snøret rundt om rattet. Jeg gav ham tid.

’Nå, men,’ fortsatte han, ’jeg holde øje med hende, og hun prøve at bære den tunge matka og gå på den ujævne sti. Og den matka, den må være en meget gammel én, for leret var svag, fordi pludselig den gå i stykker og alt vandet løb ud over hende. Hun græd og græd så meget. Jeg kiggede på hende, og jeg fik …’

Han stoppede og kiggede endnu engang ud på den befærdede gade.

’Ondt af hende?’ prøvede jeg.

’Nej, baba. Jeg fik …’

’Det skidt? Du fik det skidt?’

’Nej, baba. Jeg få erektion i mine bukser, du ved, når penis blive helt hård, som når man tænker.’

’Helt ærligt, Prabu! Jeg ved, hvad en erektion er!’ brokkede jeg mig. ’Fortsæt nu. Hvad skete der?’

’Ingenting,’ svarede han, forbavset over min irritation og lidt over at blive irettesat. ’Men fra da af, jeg aldrig glemme min store, store

følelse for hende. Nu jeg lave ægteskab, og den store, store følelse blive større for hver dag.'

'Jeg er ikke sikker på, at jeg bryder mig om, hvor det her bærer hen, Prabu,' mumlede jeg.

'Jeg spørge dig, Lin,' sagde han og hakkede i ordene. Han vendte sig om imod mig. Tårer voksede og rullede fra øjnene ned i skødet på ham. Hans stemme kom i stammende hulk. 'Hun for smuk. Jeg en meget kort og lille mand. Tror du, jeg blive en god og sexet ægtemand?'

Jeg fortalte Prabaker, mens jeg sad i hans taxi og så ham græde, at kærlighed gør mænd store, og had gør dem små. Jeg fortalte ham, at min lille ven var en af de største mænd, jeg nogensinde havde mødt, fordi der ikke var noget had i ham. Jeg fortalte, at jo bedre jeg lærte ham at kende, jo større blev han, og jeg prøvede at fortælle ham, hvor sjældent det skete. Og vi lavede sjov om ham, og vi lo sammen, indtil det store smil, så stort som et barns største ønske, kom tilbage i hans venlige, runde ansigt. Han kørte væk mod den polterabend, der ventede ham i slummen, og dyttede triumferende med hornet, indtil han var ude af syne.

Den nat der fulgte, længe efter han var kørt, var ensommere end de fleste. Jeg gik ikke tilbage til Leopolds. Jeg gik i stedet hen ad Causeway, forbi min lejlighed og videre til Prabakers slum ved Cuffe Parade. Jeg fandt stedet, hvor Tariq og jeg havde kæmpet med den bidske flok, den nat med de vilde hunde. Der var stadig en lille stabel af skrottømmer og sten på stedet. Jeg satte mig og røg i mørket og så på slumboernes langsomme, elegante driven hen ad de støvede stier til de tætpakkede hytter. Jeg smilede. Tænkte på, at Prabakers mægtige smil altid fik mig til at smile af refleks, som hvis jeg kiggede på en glad, sund baby. Så strømmede et syn af Modenas ansigt frem fra de blafrende lamper og dampende røgspiraler og forsvandt gradvist igen, inden det helt var dannet. Musik begyndte at spille inde i slummen. En omvandrende gruppe unge mænd øgede tempoet til småløb hen mod den livlige musik. Prabakers polterabend var begyndt. Han havde inviteret mig, men jeg kunne

ikke få mig selv til at tage derhen. Jeg sad tæt nok på til at kunne høre glæden, men langt nok derfra til ikke at kunne føle den.

I årevis havde jeg sagt til mig selv, at kærlighed havde gjort mig stærk, som da fængselsvagterne prøvede at tvinge mig til at afsløre skuespillerinden og vores affære.

På en måde havde Modena hjemsøgt sandheden for mig. Det var ikke min kærlighed til hende, der havde holdt mig tavs, og det var ikke et stolt hjerte. Det var stædighed, der havde givet mig styrken til at bide tænderne sammen, stiv- og tyrenakket stædighed. Der var intet nobelt i det. Og trods al min foragt for bøllers fejhed var jeg så ikke selv en bølle, når jeg blev desperat nok? Da heroinlængslen slog sine dragekløer i ryggen på mig, blev jeg en lille mand, en lillebitte mand. Jeg blev så lille, at jeg blev nødt til at bruge en pistol. Jeg blev nødt til at pege med en pistol på andre mennesker, mange af dem kvinder, for at få penge. For at få penge. Hvordan var jeg anderledes i forhold til Maurizio, der bankede kvinder for at få penge? Og hvis de havde skudt mig under et af de røverier, hvis strisserne havde skudt mig ned, hvad jeg ønskede og forventede på det tidspunkt, ville min død så have fremkaldt og fortjent lige så lidt medlidenhed som den utilregnelige italieners?

Jeg rejste mig, strakte mig og så mig omkring, tænkte på hundene, kampen og Tariqs, den lille drengs mod. Da jeg begyndte at gå tilbage mod byen, hørte jeg pludselig et udbrud af munter latter fra de mange stemmer ved Prabakers fest, fulgt af et skybrud af klappende bifald. Og musikken blev svagere med afstanden, indtil den var så svag og formindsket som sandhedens øjeblik.

Når jeg gik alene gennem byen om aftenen i timevis, elskede jeg den på mine vandringer, præcist som jeg havde gjort, da jeg boede i slummen. Tæt på daggry købte jeg en avis, fandt en café, spiste en stor morgenmad og dvælede over en anden og så en tredje kande chai. Der var en artikel på side tre i avisen, der beskrev De Blå Søstre, som Rasheeds enke og hendes søster var blevet kendt som, og deres mirakuløse evner. Det var en artikel, der var solgt til forskellige aviser, skrevet af Kavita Singh og trykt over hele landet. I

artiklen havde hun givet en kort beskrivelse af deres historie og derefter berettet flere førstehåndsversioner af de mirakuløse helbredelser, der var blevet forklaret med de mystiske kræfter, som pigerne udøvede. En kvinde påstod, at hun var blevet helbredt for tuberkulose, en anden hævdede, at hendes hørelse var kommet helt tilbage, og en ældre mand erklærede, at hans sammenklappede lunger igen var blevet stærke og sunde, efter at han blot havde rørt en kant af deres himmelblå tøj. Kavita forklarede, at navnet Blå Søstre ikke var et, de selv havde valgt. De var altid klædt i blåt, fordi de vågnede fra deres koma med en fælles drøm om at svæve i luften, og deres tilhængere havde besluttet sig for navnet. Artiklen sluttede af med Kavitas egen version af et møde med pigerne og hendes overbevisning om, at de uden tvivl var specielle – måske endda overnaturlige – væsener.

Jeg betalte regningen og lånte en kuglepen af kassereren for at tegne en cirkel rundt om artiklen. Mens gaderne viklede den sammenfiltrede morgenspole af med lyd, farve og tumult, tog jeg en taxi og kørte gennem den vanvittige trafik til Arthur Road fængslet. Efter at have ventet i tre timer kom jeg hen til besøgsområdet. Det var et enkelt værelse, delt i midten af en kraftig wire mellem to vægge på omkring to meters afstand. På den ene side var de besøgende klemt sammen og holdt fast på deres pladser ved at klamre sig til wiren. På den anden side af wirehegnet stod fangerne mast sammen og holdt også fast i wiren for at støtte sig. Der var omkring 20 fanger. På besøgssiden stod 40 af os mast ind på en lige så lille plads. Hver mand, kvinde og hvert barn i det delte rum råbte. Der blev talt på mange sprog – jeg genkendte seks og holdt op med at tælle, da en dør åbnede sig på fangesiden. Anand kom ind og skubbede sig hen til wiren.

'Anand! Anand! Herovre!' råbte jeg.

Hans øjne fandt mig og hilste smilende.

'Linbaba, hvor er det godt at se dig!' råbte han tilbage.

'Du ser godt ud!' råbte jeg. Han så godt ud. Jeg vidste, hvor svært det var at se godt ud derinde. Jeg vidste, hvilken indsats han havde

lagt i det at rense sit tøj for kropslus hver dag og vaske sig i det ormeinficerede vand. 'Du ser rigtig godt ud!'

'Arrey, du ser ud til at have det fint, Lin,'

Jeg så ikke ud til at have det fint. Det vidste jeg. Jeg så bekymret, skyldig og træt ud.

'Jeg er … en smule træt. Min ven Vikram – kan du huske ham? Han blev gift i går. I forgårs faktisk. Jeg har gået hele natten.'

'Hvordan har Qasim Ali det? Har han det godt?'

'Han har det fint,' svarede jeg og rødmede en smule af skam over ikke at mødes med det gode og noble slumoverhoved så ofte, som jeg plejede, da jeg boede i slummen.

'Se! Se avisen. Der er en artikel om søstrene. Du er nævnt. Vi kan bruge det her til at hjælpe dig. Vi kan opbygge noget sympati for dig, før din sag kommer for retten.'

Hans lange, slanke, smukke ansigt mørknede i et panderynkende udtryk, der trak hans bryn sammen og pressede hans læber til en stram, trodsig fold.

'Du må ikke gøre det her, Lin!' råbte han tilbage til mig. 'Journalisten, hende Kavita Singh, hun var her. Jeg sendte hende væk. Hvis hun kommer igen, sender jeg hende væk igen. Jeg vil ikke have nogen hjælp, og jeg vil ikke tillade nogen hjælp. Jeg ønsker at blive straffet for, hvad jeg gjorde ved Rasheed.'

'Men du forstår ikke,' insisterede jeg. 'De piger er berømte nu. Folk tror, at de er hellige. Folk tror, at de kan udrette mirakler. Der kommer tusindvis af hengivne til zhopadpattien hver uge. Når folk finder ud af, at du prøvede at hjælpe dem, vil de få sympati for dig. Du vil få halveret din straf eller endda endnu mindre straf.'

Jeg råbte mig selv hæs, prøvede at blive hørt i den øredøvende larm. Der var så varmt i den masende mængde af kroppe, at min skjorte allerede var gennemblødt og klæbede sig til min hud. Havde jeg forstået ham rigtigt? Det virkede ufatteligt, at han ville afvise enhver form for hjælp, der måske kunne reducere hans dom. Uden

den hjælp var han sikker på at skulle afsone minimum 15 år. 15 år i det helvede, tænkte jeg og stirrede gennem wiren på hans panderynkende ansigt. Hvordan kunne han afvise vores hjælp?

'Lin! Nej!' råbte han højere end før. 'Jeg gjorde det mod Rasheed. Jeg vidste, hvad jeg gjorde. Jeg vidste, hvad der ville ske. Jeg sad sammen med ham i lang tid, før jeg gjorde det. Jeg tog et valg. Jeg må straffes.'

'Men jeg bliver nødt til at hjælpe dig. Jeg bliver nødt til at prøve.'

'Nej, Lin, vil du ikke nok lade være! Hvis du nedsætter min straf, vil der ikke være nogen mening med det, jeg gjorde. Det vil ikke være nogen til ære. Ikke mig, ikke dem. Kan du ikke se det? Jeg har fortjent den her straf. Jeg er blevet min egen skæbne. Jeg beder dig som en ven. Lad dem ikke skrive mere om mig. Skriv om damerne. Søstrene. Ja! Men lad mig være i fred. Lover du mig det? Linbaba? Sværger du det?'

Mine fingre greb fat i wirehegnet. Jeg kunne mærke det kolde, rustne metal bide i mine hænders knogler. Larmen i det træbelagte rum var som en vild regnstorm på de pjaltede tage i slummen. Tryglende, bønfaldende, tilbedende, savnende, grædende, skrigende og leende råbte de hysteriske kor fra bur til bur.

'Sværg det, Lin,' sagde han, bekymringen rakte fortvivlet ud efter mig fra hans bedende øjne.

'Okay, okay,' svarede jeg ham og kæmpede for at lade ordene slippe ud af det lille fængsel i min hals.

'Sværg det!'

'All right! All right! Jeg sværger. For guds skyld, jeg sværger … jeg vil ikke prøve på at hjælpe dig.'

Han ansigt slappede af, og smilet kom tilbage og brændte i mine øjne med dets skønhed.

'Tak, Linbaba!' råbte han glad tilbage. 'Nu må du ikke tro, at jeg er helt utaknemmelig, men jeg vil heller ikke have, at du kommer tilbage. Jeg vil ikke have, at du besøger mig. Du kan sommetider

lægge nogle penge til mig, hvis du vil. Men kom ikke tilbage, please. Det her er mit liv nu. Det er mit liv. Det vil være hårdt for mig, hvis du kommer igen. Jeg vil tænke over tingene. Jeg takker dig mange gange, Lin, og jeg ønsker dig al mulig held og lykke.'

Hans hænder løsnede grebet om wirehegnet. Han holdt dem sammen i en bedende velsignelsesgestus og bukkede let hovedet, så jeg mistede øjenkontakten. Uden det faste greb i hegnet kunne han ikke stille noget op over for mængden af fanger, og i løbet af sekunder røg han tilbage, forsvandt ind i den brusende bølge af ansigter og hænder på wiren. En dør bagest i rummet åbnede sig bag fangerne, og jeg så Anand smutte ud i det varme, gule dagslys med højt hævet hoved og tapper ret ryg.

Jeg trådte ud på gaden, der lå uden for fængslet. Mit hår var vådt af sved, og mit tøj var gennemblødt. Jeg kneb øjnene sammen i sollyset og stirrede på den travle gade og prøvede at tvinge mig selv ind i rytmen og travlheden, prøvede på ikke at tænke på Anand i det lange rum med de tilsynsførende, med Big Rahul, med sulten og tæskene og de ulækre, myldrende skadedyr. Senere samme aften ville jeg være sammen med Prabaker og Johnny Cigar, Anands venner, når de fejrede deres dobbeltbryllup. Senere samme aften ville Anand lægge sig til at sove sammenstuvet i en vridende, luse-kravlende søvn med 200 andre mænd på et stengulv. Og det ville fortsætte og fortsætte i 15 år.

Jeg tog en taxi hen til min lejlighed, stillede mig under den varme bruser og skoldede oplevelsen og irritationen væk fra min hud. Senere ringede jeg til Chandra Mehta for at aftale de sidste detaljer om danserne, som jeg havde hyret til at optræde til Prabakers bryllup. Så ringede jeg til Kavita Singh og fortalte hende, at Anand ville have os til at trække os ud af kampagnen. Hun var lettet, tror jeg. Hendes venlige hjerte havde været bekymret for ham, og hun havde fra starten frygtet, at kampagnen ville fejle og knuse ham med vægten af mistet håb. Hun var også glad for, at han havde været taknemmelig for hendes historier om De Blå Søstre. Pigerne fascinerede hende, og hun havde arrangeret, at en

dokumentarfilmsproducent skulle besøge dem i slummen. Hun ville gerne tale om projektet, og jeg hørte den boblende entusiasme i hendes stemme, men jeg afbrød hende og lovede at ringe tilbage senere.

Jeg gik ud på min lille balkon og lod byens lyde og lugt slå sig ned på huden på mit bare bryst. På en gårdsplads nedenfor så jeg tre unge mænd øve bevægelser og trin fra en dans, de havde kopieret fra Bollywood. De lo hjælpeløst, når de klokkede i bevægelserne fra feststykket og jublede, når de endelig dansede fejlfrit gennem en hel dans. I en anden gård sad nogle kvinder på hug i en gruppe og vaskede fade med små børster af kokosbastreb og lange stykker koralfarvet sæbe. Deres samtale nåede mig i leende hyl og hvin, mens de forargede hinanden med sladder og spottende kommentarer om deres naboers mænds aparte vaner. Så kiggede jeg op på en ældre mand, der sad i et vindue over for mig. Mine øjne mødte hans, og jeg smilede. Han havde holdt øje med mig, mens jeg havde iagttaget de andre nedenfor. Han vippede hovedet fra side til side og smilede tilbage med et glad grin.

Og det var helt okay. Jeg tog tøj på og gik ned på gaden. Jeg gik rundt til opsamlingsstederne for det sorte valutamarked, kiggede indenfor på Abdul Ghanis pasfabrik og tilså den guldsmuglerring, jeg havde omstruktureret i Khaders navn. På tre timer begik jeg 30 forbrydelser eller flere. Og jeg smilede, når folk smilede til mig. Efter behov gav jeg mænd tilstrækkeligt med ondt hoved, som gangstere kalder det, til at få dem til at trække sig tilbage og sænke blikket i frygt. Jeg gik goondaturen og kommunikerede på tre sprog. Jeg så godt ud. Jeg gjorde mit arbejde. Jeg tjente penge og var stadig fri. Men i det sorte rum, dybt i mit sind, føjede endnu et billede sig til det hemmelige galleri – et billede af Anand, der holdt sine håndflader sammen, mens hans strålende smil blev en velsignelse og en bøn.

Alt, hvad man sanser ved at røre, smage, se eller bare tænke, har en effekt på én, der er større end nul. Undertiden har en fuglekvidrende baggrundslyd, mens den passerer ens hus om aftenen eller et glimt af en blomst i øjenkrogen, en så forsvindende

lille effekt, at man ikke opfanger den. Undertiden fæstner triumf og kærlighedssorg og nogle billeder sig, som billedet af én selv, genspejlet i øjnene på den mand, man lige har stukket ned, i det hemmelige galleri og ændrer ens liv for altid.

Det sidste billede af Anand, den sidste gang jeg nogensinde så ham, havde den effekt på mig. Det var ikke medfølelse for ham, som jeg følte så dybt, selv om jeg havde ondt af ham, som kun en tidligere lænket mand kunne. Det var ikke skam, selv om jeg sandt nok var flov over, at jeg ikke havde lyttet, da han havde forsøgt at fortælle mig om Rasheed. Det var noget andet, noget så fremmed, at det tog mig år at gennemskue det. Det var misundelse, der naglede billedet fast til mit sind. Jeg misundte Anand, da han vendte sig om og gik med ret ryg og højt hævet hoved ind i de lange, lidende år. Jeg misundte ham, hans fred, mod og klare opfattelse af sig selv. Khaderbhai sagde engang, at hvis vi misundte nogen af de rigtige grunde, var vi halvvejs mod visdom. Jeg håber ikke, han havde ret med hensyn til det. Jeg håber god misundelse fører én længere end det, fordi en menneskealder er gået siden den dag ved wiren, og jeg misunder stadig Anands rolige altergang med skæbnen, og jeg længes efter det af hele mit forfejlede og stræbsomme hjerte.

KAPITEL 29

Øjne kurvede som Perseus' sværd, som høgens vinger, når den flyver, som strandskallernes bølgede læber, som eukalyptusbladene om sommeren – indiske øjne, danseres øjne, de smukkeste øjne i verden stirrede med ærlig, uforførende koncentration ind i spejlene, der blev holdt af deres tjenere. Danserne, jeg havde hyret til at optræde til Prabakers og Johnnys bryllupsceremonier, var allerede i kostumerne under de beskedne sjaler. I en chaibutik, der lå ved indgangen til slummen, tømt for kunder til formålet, foretog danserne hurtigt de sidste justeringer af deres hår og makeup professionelt, midt i en opstemt sludren. Et bomuldslagen hængt over døråbningen var netop tyndt nok til afsløring af nervepirrende utydelige skygger i det gyldne lampeskær og oppiskede heftigt begær hos mange af dem, der stimlede sammen udenfor, hvor jeg stod vagt og holdt de nysgerrige på afstand.

Til sidst blev de færdige, og jeg trak bomuldslærredet tilbage. De ti dansere fra filmbyens dansetrup trådte frem. De var klædt i traditionelle, stramme choli-bluser og omslyngede sarier. Kostumerne var citrongule, rubinrøde, påfugleblå, smaragdgrønne, lyserøde som solnedgangen, guld, kongepurpur, sølv, creme- og mandarinfarvet. Deres smykker – hårpynt, flettede kvaster, øreringe, næseringe, halskæder, mavekæder, armbånd og ankelringe – frembragte så skarpe lysglimt fra lamperne og de elektriske pærer, at folk blinkede og kneb øjnene sammen for at se på dem. Hver eneste tunge ankelring havde hundredvis af bittesmå klokker, og da danserne begyndte deres langsomme, svajende vej gennem den tavse og tilbedende slum, var sølvklokkernes hvislende klirren den eneste lyd, der markerede deres skridt. Så begyndte de at synge:

Aaja Sajan, Aaja
Aaja Sajan, Aaja

Kom til mig, min elskede, kom til mig
Kom til mig, min elskede, kom til mig

Mængden, der gik forud, omringede dem i hujende påskønnelse. En trop af små drenge styrtede hen ad den ujævne sti, op foran pigerne, og fjernede sten eller kviste og fejede vejen med palmebladskoste. Andre unge mænd gik ved siden af danserne og afkølede dem med store pæreformede vifter lavet af fintvævede sukkerrør. Længere fremme på stien nærmede det musikband, jeg havde hyret sammen med danserne, sig stille og roligt bryllupsscenen i deres røde og hvide uniformer. Prabaker og Parvati sad på den ene side, og Johnny Cigar sad med Sita på den anden side. Prabakers forældre, Kishan og Rukhmabai, var rejst fra Sunder for at deltage i begivenheden. De planlagde at bruge en hel måned i byen og boede i en slumhytte ved siden af Prabakers. De sad forrest på scenen med Kumar og Nandita Patak. Et stort maleri af en lotusblomst fyldte pladsen bag dem, og kulørte lys dannede glødende ranker over deres hoveder.

Da danserne langsomt gik ind på pladsen, syngende om kærlighed, stoppede de med et og stampede med fødderne. De snurrede rundt på stedet, drejede med uret i perfekt harmoni. Deres arme bevægede sig med ynde som en svanehals. Deres hænder og fingre rullede og hvirvlede som silketørklæder, der blafrede i vinden. Så stampede de pludselig tre gange i jorden, og musikerne indledte en vild, fascinerende udførelse af månedens populæreste filmsang. Og med jubelråb fra alle omkring sig, dansede pigerne sig ind i en million drømme.

Ikke så få af de drømme var mine egne. Jeg havde hyret pigerne og musikerne uden at vide, hvilken form for show de havde planlagt til

Prabakers bryllup. Chandra Mehta havde anbefalet dem og havde forsikret mig, at de altid udarbejdede deres eget program. Den første sortbørspengehandel, Mehta havde bedt mig om at udføre – de 10.000 amerikanske dollars han ville have – havde båret sort frugt. Via ham havde jeg mødt andre i filmverdenen, som ønskede guld, dollars og dokumenter. I de foregående måneder var mine besøg i filmstudierne steget hyppigt, og Khaderbhais fortjeneste akkumulerede stabilt. Der lå en vis gensidig prestige i forbindelsen. Filmi typerne, som de var kendt under i Bollywood, fandt det oplivende at blive associeret på sikker afstand med den berygtede mafiaboss, og selv Khan var ikke ligeglad med den glamour, der var knyttet til filmverdenen. Da jeg kontaktede Chandra Mehta for at få hjælp til at få organiseret danserne, to uger inden Prabakers bryllup, gik han ud fra, at den pågældende Prabaker var en vigtig goonda, der arbejdede for Khaderbhai. Han lagde tid og ekstra omhu i arrangementet, udvalgte hver pige ud fra personligt kendskab til hendes kunnen og satte dem sammen med et band af de bedste studiemusikere. Da vi endelig så showet, ville det have tilfredsstillet den mest snuskede natklubejer i byen. Bandet spillede en lang top ti af sæsonens populæreste sange. Pigerne sang og dansede til hver og én og lagde forførende og erotiske eftertryk som undertekst til hver sætning. Nogle af de tusinder af naboer og gæster ved slumbrylluppet blev lettere forargede, men de fleste var henrykte for syndigheden – Prabaker og Johnny heriblandt. Og jeg opdagede for første gang, hvor slibrige de ucensurerede versioner af dansene var, og fik en ny forståelse for de subtile bevægelser, jeg så ofte havde set i hindifilmene.

Jeg gav Johnny Cigar 5.000 amerikanske dollars i bryllupsgave. Det var nok til, at han kunne købe den lille hytte, som han ønskede sig i Navy Nagar slummen i nærheden af det sted, hvor han var blevet undfanget. Nagar var en legal slum, og ved at købe hytten var det slut med udsættelsesfrygten. Han ville have et sikkert hjem, hvor han ville kunne fortsætte sit arbejde som uofficiel regnskabs- og skattekonsulent for de mange hundrede arbejdere og små forretninger i den omkringliggende slum.

Min gave til Prabaker var skødet på hans taxi. Ejeren af den lille taxiflåde solgte skødet til mig efter en ond omgang næb og kløer-forhandling. Jeg betalte for meget for vognen, men penge betød ikke noget for mig. Det var sorte penge, og sorte penge løber hurtigere mellem fingrene end legale, hårdt tjente penge. Hvis vi ikke kan respektere måden, vi tjener pengene på, har de ingen værdi. Hvis vi ikke kan bruge dem på at gøre livet bedre for vores familier og dem, vi holder af, har penge intet formål. Alligevel, uden respekt for traditionsformaliteter, forbandede jeg ejeren af taxiflåden ved afslutningen af vores handel med den høfligste og hæsligste indiske forretningsforbandelse – Må du få ti døtre, og må de alle gifte sig godt! – en stribe af medgiftsforpligtelser, der ville sørge for at forarme alle med undtagelse af de mest robuste formuer.

Prabaker var så glad og begejstret for gaven, at den højtidelighed, han havde påtaget sig i rollen som den besindige brudgom, eksploderede i en hujende jubel. Han sprang op og lavede dansende et par hop fra sin hoftestødende sexdans, før festhøjtideligheden atter overvældede ham, og han satte sig ned ved siden af sin brud. Jeg gik ned til den tykke, vridende jungle af mænd foran scenen og dansede, indtil min tynde skjorte klæbede til mig som tang i en lav bølge.

Da jeg kom tilbage til min lejlighed den nat, smilede jeg ved tanken om, hvor anderledes Vikrams bryllup havde været. To dage før Prabaker og Johnny giftede sig med deres brudesøstre, havde Vikram giftet sig med Lettie. På trods af den lidenskabelige og en gang imellem voldsomme modstand fra sin familie havde Vikram valgt at blive gift på rådhuset. Han havde besvaret sine kæres tårer og bønfaldelser med en velformuleret frase: Det her er det moderne Indien, yaar. Kun få af hans familiemedlemmer kunne få sig selv til at se det pinagtige i øjnene, den offentlige afvisning af det ældgamle, vidunderligt udstrakte hindubryllup, som de i lang tid havde planlagt for ham. Det endte med, at det kun var hans søster og mor, der sluttede sig til den lille kreds af Letties venner, der overværede, at bruden og gommen lovede at elske og ære hinanden til deres dages ende. Der var ingen musik, ingen farver og ingen dans. Lettie havde

en brændtguld dragt på med en bred, gylden stråhat forsynet med stofroser. Vikram var i en trekvartlang sort jakke, en sort-og-hvid brokadevest, sorte gaucho bukser med sølvsyninger og hans elskede hat. Ceremonien var ovre på få minutter, og derefter halvt bar Vikram og jeg hans sorgplagede mor hen til hendes ventende bil.

Dagen efter deres bryllup kørte jeg Vikram og Lettie til lufthavnen. Deres plan var at gentage ceremonien i London med Letties familie. Mens Lettie ringede til sin mor for at bekræfte ankomsttidspunktet, greb Vikram chancen for at tale fortroligt med mig.

'Tak for det arbejde, du har lagt i mit pas, du,' smilede han bredt. 'Den skide narkodom i Danmark – det er kun en lille ting, men den kunne godt have givet mig store problemer, yaar.'

'Skulle det være en anden gang.'

'Og dollarene. Det var fandeme en god kurs, du skaffede os. Jeg ved, at du lavede en speciel handel, yaar, og jeg vil gøre gengæld på en eller anden måde, når vi kommer tilbage.'

'Det er bare i orden.'

'Du ved godt, Lin, at du virkelig burde falde til ro, du. Jeg siger det ikke for at male fanden på væggen eller sådan noget. Jeg siger det bare som en ven, som en ven, der elsker dig som en bror. Du er på vej mod en stor nedtur, du. Jeg har en dårlig fornemmelse. Jeg … jeg tror godt nok, du skulle falde til ro.'

'Falde til ro …'

'Ja, du. Det er hele pointen, yaar.'

'Hele pointen af … hvad?'

'Det er dét, hele det forbandede spil handler om. Du er en mand. Det er, hvad mænd skal gøre. Det er ikke min mening at blande mig i dit personlige lort, men på en måde er det sørgeligt, at du ikke allerede ved det.'

Jeg lo, men han bevarede det alvorlige udtryk.

’Lin, en mand skal finde sig en god kvinde, og når han finder hende skal han vinde hendes kærlighed. Så skal han gøre sig fortjent til hendes respekt. Så skal han værdsætte hendes tillid. Og så skal han ligesom fortsætte med at gøre det, lige så længe de lever. Indtil de begge dør. Det er dét, det hele drejer sig om. Det er det vigtigste i verden. Det er, hvad en mand er, yaar. En mand er først virkelig en mand, når han vinder en god kvindes kærlighed, fortjener hendes respekt og værdsætter hendes tillid. Du er ikke nogen mand, før du kan gøre det.’

’Sig det til Didier.’

’Nej, du forstår det ikke. Det samme gælder for Didier, men for ham er det en god fyr, han skal finde og elske. Det er ens for os alle. Hvad jeg prøver at fortælle dig er, at du skal finde en god kvinde. Du har allerede fundet hende. Karla er en god kvinde, du. Og du fik sgu hendes respekt. Det fortalte hun mig et par gange, du – om koleraen og alt det der i zhopadpattien. Du slog hende ud med alt det der Røde Kors lort, mand. Hun respekterer dig! Men du sætter ikke pris på hendes tillid. Du stoler ikke på hende, Lin, fordi du ikke tror på dig selv. Og jeg er bekymret for dig, du. En mand, som dig uden en god kvinde – mænd som dig og mig – vi ryger bare ud i problemer, yaar.’

Lettie kom hen imod os. Den bistre hensigt falmede i hans øjne, vasket væk af det kærlighedsblik, han sendte hende.

’De kalder ud til vores fly, Lin, min skat,’ sagde hun. Hendes smil var tristere, end jeg havde forventet, og jeg blev på en måde såret af det. ’Vi må hellere komme af sted. Her, den er til dig, en slags gave fra os begge.’

Hun rakte mig en sammenfoldet, sort stofstrimmel, omkring en meter lang og en håndsbredde bred. Da jeg foldede stoffet ud, fandt jeg et lille kort i midten.

’Det er bindet,’ sagde hun. ’Du ved, fra toget, på taget, den dag Vikram friede. Vi vil gerne give dig det – som en souvenir, ikk’. Og på kortet står Karlas adresse. Hun skrev til os. Hun er stadig i Goa, men

i en anden del. Bare hvis du er interesseret, ikke. Farvel, min skat. Pas godt på dig selv.'

Jeg så dem tage af sted, glad på deres vegne, men for travlt beskæftiget med Khaders arbejde og forberedelserne til Prabakers bryllup, til at tænke over Vikrams råd. Besøget hos Anand, det sidste besøg, skubbede Vikrams stemme endnu længere ind i koret af konkurrerende taler, advarsler og meninger. Men da jeg sad alene i min lejlighed, samme nat som Prabakers bryllup blev holdt, og tog sedlen og den sorte stofstrimmel op af lommen, huskede jeg hvert et ord, han havde sagt. Jeg nippede til en drink og røg cigaretter i en stilhed så dyb, at jeg kunne høre en sagte hvisken fra stofstrimlens bløde stof, der knitrede og gled mellem mine fingre. De forførende, klokkeudsmykkede dansere var blevet eskorteret til deres bus og fik en klækkelig bonus. Prabaker og Johnny havde ført deres brude hen til taxier, der ventede for at bringe dem hen til et simpelt, men komfortabelt hotel i udkanten af byen. I to nætter ville de få fornøjelsen af privat kærlighed, inden de fortsatte deres offentlige kærlighed i den overfyldte slum. Vikram og Lettie var allerede i London og forberedte sig på at gentage deres løfter, der betød alt for min cowboy-besatte ven. Og jeg sad i lænestolen fuldt påklædt og alene og stolede ikke på hende, som Vikram havde sagt, fordi jeg ikke troede på mig selv. Så da jeg endelig faldt i søvn, gled sedlen og stofstrimlen ud af mine fingre.

Og i tre uger efter den nat prøvede jeg at komme af med ensomheden, som deres tre lykkelige ægteskaber havde trukket frem i mit hjerte, ved at tage hvert eneste job, jeg blev tilbudt, og indgå hver eneste aftale, jeg kunne finde. Jeg fløj en pas-tur til Kinshasa og boede som instrueret på Lapierre hotellet. Det var en næsten tarvelig treetagesbygning, der lå på en smal gade, parallelt med Kinshasas lange hovedgade. Madrassen var ren, men gulvet og væggene virkede, som om de var lavet af genbrugt ligkistetræ. Den gravlignende lugt var overvældende, og en dampende fugt fyldte min mund med en skummel, uidentificerbar smag. Jeg kæderøg Gitanes og gurglede belgisk whisky for at dræbe smagen. Rottefængere patruljerede i gangene og trak påfaldende hessiansække efter sig,

der bulede med vridende, fede dyr. Kakerlakkolonier havde gjort krav på skufferne i kommoden, så jeg hængte mit tøj, toiletsager og andre personlige ejendele op på kroge og på tykke, krogede søm, der belejligt var hamret ind i enhver overflade, der kunne holde dem.

Den første nat blev jeg revet ud af min lette søvn af pistolskud på gangen uden for min dør. Jeg hørte et sammenkrøllet bump som en krop, der faldt, og så slæbende fodtrin, der trak noget tungt hen over det bare trægulv i gangen. Jeg klemte næven hårdt om min kniv og åbnede døren. Der stod mænd i tre andre døre på gangen, tiltrukket af lydene ligesom mig. De var alle europæere. To af dem holdt pistoler i deres hænder, og en holdt en kniv ligesom min. Vi så alle på hinanden og på blodsporet, der var tværet ud ned ad gangen og ud af syne. Som en respons på et hemmeligt signal lukkede vi alle igen vores dør uden et ord.

Da jeg efterfulgte Kinshasa-turen med en mission til Mauritius, var mit hotel på ø-nationen en velkommen og behagelig kontrast. Det hed Mandarin og lå i Curepipe. Den originale konstruktion var bygget som en reproduktion i mindre målestok af et skotsk slot. Den tårnformede lighed var tydelig nok fra den bugtende indkørsel gennem en nydelig engelsk have. Imidlertid trådte gæsterne ind i et kongerige af kinesisk barok, der var designet af den kinesiske familie, der var de nye ejere af hotellet. Jeg sad under kæmpe ildsprudlende drager og spiste kinesisk broccoli med sukkerærter, hvidløgsspinat, stegt tofu og champignon i sort bønnesauce ved skæret af papirlygter, mens man fra vinduerne kunne se brystværn, forsynet med kroner, gotiske buer og rosenknoppede planteskulpturer.

Mine kontakter, to indere fra Bombay, der boede på Mauritius, ankom som planlagt i en gul BMW. Jeg satte mig ind bag i bilen og havde knap nok hilst på dem, før de drønede af sted med sådan en dæk-afbrændende fart, at jeg blev kastet bagud i et hjørne af sædet. Vi hvinede hen ad sidegader med fire gange fartgrænsen i 15 knohvide minutter, inden de trak ind i en stille, øde, lille skov. Den

overophedede bil kølede af med små klink-klank lyde. Begge mænd lugtede kraftigt af rom.

’Okay, giv os bøgerne,’ sagde den ene af de to kontakter og vendte sig rundt i førersædet.

’Jeg har dem ikke,’ snerrede jeg med sammenbidte tænder.

Kontaktpersonerne kiggede på hinanden og tilbage på mig. Føreren løftede sine briller med spejlglas og afslørede øjne, der så ud, som om han opbevarede dem i et glas med brun eddike ved siden af sengen om natten.

’Har du ikke bøgerne?’

’Nej. Jeg prøvede at sige det til jer på vej herhen – hvor fanden vi så end er – men I sagde bare, Bare rolig! Bare rolig! Og I lyttede ikke til mig. Jamen, er vi rolige nok nu? Hva’?’

’Jeg er ikke rolig, mand,’ sagde passageren.

Jeg så mig selv i hans brilleglas. Jeg så ikke glad ud.

’Idioter!’ knurrede jeg og slog over i hindi. ’I slog os næsten ihjel for ingenting! Kører som en fartidiot-Bombay-taxichauffør-spasser med strisserne lige i røven! Passene ligger på det sisterfucking hotel. Jeg gemte dem der, fordi jeg først ville tjekke jer to røvhuller. Nu er jeg kun sikker på en ting, og det er, at I fyre ikke engang har hjerner som to fluer på en kasteløs hunds kugler.’

Passageren løftede sine briller, og de smilede begge så bredt, som deres tømmermænd tillod.

’Hvor fanden har du lært at tale hindi på den måde?’ spurgte føreren. ’Det er kraftedeme fedt, yaar. Du taler som en fastboende Bombay sisterfucker. Det er fantastisk, yaar!’

’Helt vildt imponerende, mand!’ tilføjede hans ven og vippede med hovedet i beundring.

’Lad mig se pengene,’ snerrede jeg.

De lo.

’Pengene,’ insisterede jeg. ’Lad mig se dem.’

Passageren løftede en taske op, han havde mellem fødderne og åbnede den for at afsløre mange bundter med kontanter.

’Hvad er det for noget lort?’

’Det er pengene, broder,’ svarede føreren.

’Det er ikke penge,’ sagde jeg. ’Penge er grønne. Penge erklærer, In God We Trust. Penge har et billede af en død amerikaner, fordi penge kommer fra Amerika. Det der er ikke penge.’

’Det er mauritiske rupier, broder,’ snøftede passageren såret over fornærmelse af hans valuta.

’Man kan ikke bruge det lort andre steder end på Mauritius,’ hånede jeg og erindrede, hvad jeg havde lært om lukkede og åbne valutaer, mens jeg arbejdede med Khaled Ansari. ’Det er en lukket valuta.’

’Det ved jeg godt, baba,’ smilede føreren. ’Vi arrangerede det med Abdul. Vi har bare ikke dollars lige nu, mand. De er for fanden alle sammen bundet af andre handler. Så vi betaler i mauritiske rupier. Du kan veksle dem til dollars på vej hjem, yaar.’

Jeg sukkede og trak vejret langsomt, tvang ro ind i den lille hvirvelvind, som mit humør var ved at lave i mine tanker. Jeg så ud ad vinduet. Vi havde parkeret i, hvad der virkede som en grøn skovbrand. Høje planter så grønne som Karlas øjne hvirvlede og rystede i vinden omkring os. Der var ingen andre eller andet inden for synsvidde.

’Lad os se, hvad vi har. 10 pas til 7.000 dask stykket. Det er 70.000 dask. Til vekselkursen, lad os sige 30 mauritiske rupier til en dollar, det bliver til ikke mindre end 2.100.000 rupier. Det er derfor, I har sådan en stor taske. Nå, men undskyld mig for at virke tungnem, gentlemen, men hvor fanden skal jeg lige gå hen og veksle 2.000.000 rupier til dollars uden et fucking valutacertifikat!’

’Det er ikke noget problem,’ svarede føreren hurtigt. ’Vi har en pengeveksler, yaar. En førsteklasses fyr. Han vil klare det for dig. Det hele er arrangeret.’

’Okay,’ smilede jeg. ’Lad os tage hen til ham.’

’Du bliver nødt til at tage derhen alene, mand,’ sagde passageren og lo glad. ’Han er i Singapore.’

’Singa-fucking-pore!’ råbte jeg, mens den lille hvirvelvind brød ud i mine tanker.

’Vær ikke så hidsig, yaar,’ svarede føreren venligt. ’Det hele er arrangeret. Abdul Ghani er med på idéen. Han ringer til dig i dag på hotellet. Her, tag kortet. Du tager til Singapore på vej hjem – okay, okay, Singapore er måske ikke ligefrem på vej hjem til Bombay, men hvis du flyver dertil først, så bliver det på vejen, ikke? Når du kommer til Singapore, så tager du hen til fyren på kortet. Han har licens til at veksle penge. Han er Khaders mand. Han vil veksle alle rupierne til dollars, og du kan tage det roligt. Det er ikke noget problem. Der er endda en bonus til dig. Bare vent og se.’

’Okay,’ sukkede jeg. ’Lad os tage tilbage til hotellet. Hvis der er hold i det med Abdul, laver vi handlen.’

’Hotellet,’ sagde føreren og lod sine briller glide ned over sine dartskiveøjne.

’Hotellet!’ gentog passageren, og den gule Exocet susede tilbage langs de bugtende veje endnu engang.

Turen via Singapore gik uden problemer, og den mauritiske valuta-fiasko gav et par uventede fordele. Jeg fik en værdifuld, ny kontakt med Singapore pengevekselereren – en inder fra Madras, der hed Shekky Ratnam – og jeg fik for første gang set den indbringende smuglerrute af toldfrie kameraer og elektronikvarer fra Singapore til Bombay.

Da jeg kørte ud til Oberoi-hotellet for at mødes med Lisa Carter efter at have overdraget dollarene til Abdul Ghani og indkasseret mit honorar, følte jeg mig positiv og håbefuld for første gang i lang tid. Jeg begyndte at tænke på, at jeg måske havde fået kastet det dårlige humør af mig, der efter Prabakers bryllupsnat havde slået sig ned i mig. Jeg havde rejst til Zaire, Mauritius og Singapore på

forfalskede pas uden at tiltrække den mindste mistanke. I slummen havde jeg overlevet fra dag til dag af den lille kommission, jeg havde tjent på turisterne, og jeg havde dengang kun mit kompromitterede new zealandske pas. Kun et år senere boede jeg i en moderne lejlighed, mine lommer buledе med friske, uærlige goder, og jeg havde fem pas med fem forskellige navne og nationaliteter med mit billede i hvert af dem. Verdens muligheder lå lige for fødderne af mig.

Oberoi-hotellet lå lige ved Nariman Point, ved grebet af Marine Drives gyldne sejl. Churchgate-stationen og Flora Fontænen lå fem minutters gang derfra. Yderligere ti minutters gang i samme retning førte til Victoria-togstationen og Crawford-markedet. Ti minutter i modsat retning fra Flora Fontænen førte til Colaba og Gateway-monumentet. Oberoi manglede postkortanerkendelsen, som Taj-hotellet havde, men det kompenserede for det med karakter og flair. Dets pianobar var for eksempel et lille mesterværk af lys og snedige, private rum, og dets brasserie stræbte målbevidst efter titlen som Bombays bedste restaurant. På vej ind i det mørke, overdådigt indrettede brasserie fra en klar dag stoppede jeg op og blinkede, indtil mine øjne fandt Lisa og hendes gruppe. Hun og to andre unge kvinder sad sammen med Cliff De Souza og Chandra Mehta.

’Jeg håber ikke, jeg kommer for sent,’ sagde jeg og hilste på alle.

’Nej, jeg tror, vi andre kom for tidligt,’ spøgte Chandra Mheta med sin stemme drønende ud i hele rummet.

Pigerne lo hysterisk. Deres navne var Reeta og Geeta. De var stræbsomme skuespillerinder på deres første trin – en frokostaftale med andenrangsnøgleskuespillere – og de lod det fosse ud med øjne-på-stilke-entusiasme, der ikke lå langt fra panik.

Jeg satte mig ned i en ledig stol mellem Lisa og Geeta. Lisa havde en tynd, lavarød pullover under en sort silkejakke og en nederdel på. Geetas sølvfarvede spandextop og hvide jeans var stramme nok til at være uforbeholdent anatomiske. Hun var en køn pige, måske 20 år gammel, med sit lange hår sat i en høj hestehale. Hendes hænder pillede ved servietten, foldede og glattede hele tiden hjørnerne ud på

stoffet. Reeta havde en nydelig, kort frisure, der passede til hendes lille ansigt og skælmske ansigtstræk. Hun havde en gul bluse på med en dyb, udfordrende halsudskæring og blå jeans. Cliff og Chandra var begge i jakkesæt, og det virkede, som om de kom fra eller skulle til et møde af en vis betydning.

'Jeg er hundesulten,' sagde Lisa glad. Hendes stemme var let og selvsikker, men hun klemte min hånd så hårdt under bordet, at hendes fingernegle borede sig ind i min hud. Det var et vigtigt møde for hende. Hun vidste, at Mehta overvejede at tilbyde os et formelt partnerskab i den castingvirksomhed, vi uofficielt havde drevet. Lisa ville gerne have den kontraktaftale. Hun ville have den godkendelse, som kun en kontrakt ville kunne give hende. Hun ville have papir på fremtiden. 'Lad os få noget at spise.'

'Hvad med – hvad siger I til – at jeg bestiller for os alle?' foreslog Chandra.

'Eftersom du betaler for det, så gerne for min skyld,' sagde Cliff og lo og blinkede til pigerne.

'Selvfølgelig,' tilsluttede jeg mig. 'Værsgo.'

Han tilkaldte tjeneren med et hurtigt blik, vinkede menuen til side og affyrede hele sin liste over fortrukne retter. Det begyndte med en hvid suppeforret lavet af lam kogt i blancheret mandelmælk, gik videre til grillet kylling i en cayenne-, spidskommen- og mangomarinade og sluttede efter mange andre tilbehørsretter med frugtsalat, honning-kachorikugler og kulfi-is.

Da vi lyttede til Mehtas omstændelige og præcise liste af retter, vidste vi alle, at det ville blive en lang frokost. Jeg slappede af og lod mig flyde med strømmen af skøn mad og konversation.

'Du har stadig ikke fortalt mig, hvad du synes,' prikkede Mehta til Cliff.

'Du lægger for meget i det,' erklærede Cliff De Souza og flagrede affærdigende med hånden.

’Nej, du,’ insisterede Mehta. ’Det skete lige uden for mit skide kontor, yaar. Hvis 10.000 mennesker råber, at de vil dræbe dig, lige uden for dit eget kontor, er det sgu svært ikke at lægge noget i det.’

’De råbte ikke om dig personligt, Chandrababu.’

’Ikke mig personligt. Men det er mig og alle som mig, de vil have fat i. Hold nu op, det er ikke så slemt for dig, det må du indrømme. Din familie er fra Goa. I taler konkani. Konkani og marathi ligger tæt på hinanden. Du taler lige så godt marathi, som du taler engelsk. Men jeg kan ikke sige et skide ord. Jeg blev immervæk født her, yaar, og min far blev født her. Han har sin virksomhed her i Bombay. Vi betaler skat her. Mine børn går alle sammen i skole her. Hele mit liv er her i Bombay, du. Men de råber Maharashtra for marathier, og de vil sparke os ud af det eneste hjem, vi har.’

’Du bliver også nødt til at se det fra deres synsvinkel,’ tilføjede Cliff blidt.

’Se min udsættelse fra deres synsvinkel,’ svarede Mehta skarpt, så heftigt, at flere hoveder drejede hen mod ham fra de andre borde. Han fortsatte mere afdæmpet, men stadig med samme passion. ’Skulle jeg se mit mord fra deres synsvinkel, er det dét, hva?’

’Jeg elsker dig, min ven, på samme måde som jeg elsker min tredje svoger,’ svarede Cliff og grinede vildt. Mehta lo sammen med ham, og pigerne tilsluttede sig, klart lettede over, at spændingen ved bordet fortog sig med den lille joke. ’Jeg ønsker ikke at se nogen komme til skade, mindst af alt dig, Chandrabhai. Alt, hvad jeg siger, er, at du bliver nødt til at se det fra deres synsvinkel, hvis du vil forstå, hvorfor de føler, som de gør. De er indfødte, der taler marathi. De er født her i Maharashtra. Deres forfædre hele vejen tilbage til … hvem ved, 3.000 år eller mere, blev alle født her. Og så ser de sig omkring i Bombay og ser, at alle de bedste jobs, alle virksomhederne og alle selskaberne er ejet af folk fra andre områder af Indien. Det gør dem rasende. Og jeg tror, der kan være noget om det.’

’Hvad med de reserverede jobs?’ protesterede Mehta. ’Postkontoret, politiet, skolerne, nationalbanken og en masse andre, som offentlig

transport, de reserverer alle de jobs til dem, der taler marathi. Men det er ikke nok for de skøre idioter. De vil sparke os alle sammen ud ad Bombay og Maharashtra. Men jeg siger dig, at hvis de får lov, hvis de sparker os ud, vil de miste den overvejende del af pengene, talenterne og de kloge hoveder, der gør det her sted til, hvad det er.'

Cliff De Souza trak på skuldrene.

'Måske er det prisen, de er parate til at betale – ikke at jeg er enig med dem. Jeg synes bare, at folk som din farfar, som kom hertil fra Uttar Pradesh uden noget, og som opbyggede en succesfuld virksomhed, skylder staten noget. Dem, der har alt, bliver nødt til at dele noget af det med andre, som intet har. De folk, du kalder fanatikere, kan kun få andre til at lytte, fordi der er en smule sandhed i, hvad de siger. Folk er vrede. De, der kom hertil udefra og skabte deres formuer, får skylden. Det bliver værre, min kære tredje svoger, og jeg hader at tænke på, hvordan det skal ende.'

'Hvad mener du, Lin?' spurgte Chandra Mehta mig og appellerede for støtte. 'Du taler marathi. Du bor her. Men du kommer udefra. Hvad mener du?'

'Jeg lærte at tale marathi i en lille landsby, der hedder Sunder,' gav jeg som svar. 'Folket dér er indfødte, der taler marathi. De taler ikke hindi særligt godt, og de taler overhovedet ikke engelsk. De er fattige, marathitalende shudhaer, og Maharashtra har været deres hjem i mindst 2.000 år. 50 generationer har dyrket landet der.'

Jeg stoppede for at lade andre få en chance for at kommentere eller spørge til, hvad jeg havde sagt. De spiste alle og lyttede opmærksomt. Jeg fortsatte.

'Da jeg kom tilbage til Bombay med min guide, Prabaker, bosatte jeg mig i slummen, hvor han og 25.000 andre folk boede. Der var en masse mennesker som Prabaker i den slum. De var maharashtrianere fra landsbyer som Sunder. De boede i den slags fattigdom, hvor hvert måltid kostede dem en tornekrone af bekymring og slavearbejde. Jeg tror, det må knuse deres hjerter at se folk fra

andre dele af Indien bo i fine hjem, mens de vasker i rendestenen i deres egen hovedstad.'

Jeg tog et par mundfulde mad og ventede på en respons fra Mehta. Efter et par minutter følte han sig forpligtet.

'Men hallo, Lin, helt ærligt, det er jo ikke det hele,' sagde han. 'Der ligger jo mere i det end det.'

'Nej, du har ret. Det er ikke det hele,' sagde jeg enig. 'Der er ikke kun maharashtrianere i den slum. Der er punjabier, tamiler, karnatakanere, bengalere, assamesere og kashmirere. Og der er ikke kun hinduer. Der er sikher, muslimer, kristne, buddhister, parsere og jainere. Problemerne her er ikke kun maharashtrianernes problemer. De fattige er ligesom de rige fra alle dele af Indien. Men de fattige er langt flere, og de rige er langt færre.'

'Arrey baap!' pustede Chandra Mehta. Herre Gud! 'Du lyder ligesom Cliff. Han er en fandens kommunist. Det er en af hans mærkesager, yaar.'

'Jeg er hverken kommunist eller kapitalist,' sagde jeg og smilede. 'Jeg er mere en lad-mig-forhelvede-være-i-fred-ist.'

'Tro ikke på, hvad han siger,' indskød Lisa. 'Når man har problemer, er han den, man ringer efter.'

Jeg så på hende. Vores blik varede kun lige længe nok til, at det føltes godt og skyldigt på samme tid.

'Fanatisme er det modsatte af kærlighed,' sagde jeg og erindrede en af Khaderbhais lektioner. 'En klog mand fortalte mig engang – han er forresten muslim – at han har mere tilfælles med en rationel, fornuftsindstillet jøde, end han har med en fanatiker fra sin egen religion. Han har mere tilfælles med en rationel, fornuftig kristen, buddhist eller hindu, end han har med en fanatiker fra sin egen religion. Faktisk har han mere tilfælles med en rationel, fornuftstænkende ateist, end han har med en fanatiker fra sin egen religion. Jeg er enig med ham, og jeg føler på samme måde. Jeg er også enig med Winston Churchill, der engang definerede en

fanatiker som én, der ikke vil ændre sin mening og ikke kan skifte emne.’

’Og med den bemærkning,’ lo Lisa, ’så lad os skifte emne. Kom nu, Cliff, jeg regner med, at du vil give mig al sladderen om den romance på Kanoon opsætningen. Hvad foregår der?’

’Ja! Ja!’ råbte Reeta spændt. ’Og alt om den nye pige. Der er så mange skandaler om hende, at jeg ikke engang kan sige hendes navn højt, yaar. Og alt, hvad som helst om Anil Kapoor! Jeg er helt vild med ham!’

‘Og Sanjay Dutt!’ tilføjede Geeta og skælvede dramatisk bare ved at nævne hans navn. ’Er det sandt, at du faktisk deltog i hans fest i Versova? Hvor fedt! Hvor ville jeg ønske, jeg kunne have været der! Fortæl om det!’

Opmuntret af den febrilske nysgerrighed fortalte Cliff De Souza røverhistorier om Bollywood-stjernerne, og Chandra Mehta tilføjede vovede brudstykker af sladder hele tiden. Det blev klart under frokosten, at Cliff havde et godt øje til Reeta, og Chandra Mehta rettede meget af sin opmærksomhed mod Geeta. Den lange frokost var begyndelsen på en lang dag og nat, de havde planlagt at tilbringe sammen. Da de kom på gled, og med tankerne halvt på nattens kommende fornøjelser, skiftede filmmændene gradvis deres sladder og anekdoter over til sexområdet og seksuelle skandaler. Det var morsomme historier, undertiden på kanten af det bizarre. Vi lo alle højt, da Kavita Singh trådte ind i restauranten. Latteren bølgede stadig gennem os, da jeg præsenterede Kavita for dem, der sad rundt om bordet.

’Undskyld mig,’ sagde hun med den form for panderynken, der dukker frem på grund af store problemer, og som nægter at forsvinde. ’Jeg bliver nødt til at tale med dig, Lin.’

’Du kan godt nævne det her, Kavita,’ foreslog jeg, stadig opstemt af latteren. ’De vil finde det interessant.’

’Det drejer sig ikke om det,’ insisterede hun bestemt. ’Det er om Abdullah Taheri.’

Jeg rejste mig med det samme, undskyldte mig og nikkede til Lisa, for at hun skulle blive og vente på, at jeg kom tilbage. Kavita og jeg gik ud i restaurantens foyer. Da vi var alene, talte hun. ’Din ven Taheri er på skideren.’

’Hvad mener du?’

’At jeg hørte noget sladder fra kriminalreporteren på the Times. Han sagde, at Abdullah er på politiets hitliste. Skyd uden varsel, sagde han.’

’Hvad?’

’Det er strissernes ordre at fange ham i live, hvis de kan, men de skal ikke tage nogen chancer. De er sikre på, at han er bevæbnet, og de er sikre på, at han vil skyde, hvis de prøver at arrestere ham. Hvis han tøver det mindste, har de ordre til at skyde ham ned som en hund.’

’Hvorfor? Hvad drejer det sig om?’

’De tror, at han er ham Sapnafyren. De har fået et sikkert tip med stærke beviser. De er sikre på, at det er ham, og de skal nok få fat på ham. I dag. Det er måske allerede sket. Man skal ikke lave pis med strisserne i Bombay – ikke med noget så alvorligt som det. Jeg har ledt efter dig i to timer.’

’Sapna? Det giver ingen mening,’ sagde jeg. Men det gav mening. Det gav på en måde fuldstændig mening, men jeg forstod ikke hvorfor. Der var for mange brikker, der manglede, for mange spørgsmål jeg ikke havde stillet, men burde have stillet for lang tid siden.

’Meningsløst eller ej, så er det en realitet,’ sagde hun, hendes stemme rystede med en skælven fra et opgivende og medfølende skuldertræk. ’Jeg har ledt efter dig overalt. Didier fortalte mig, at du var her. Jeg ved, at Taheri er en af dine gode venner.’

’Ja. Han er en ven,’ sagde jeg og huskede pludselig, at jeg talte med en journalist. Jeg stirrede ned på det mørke tæppe og prøvede at finde mening eller vej i mine tankers sandstorm. Jeg så op og

kiggede ind i hendes øjne. ’Tak, Kavita. Jeg sætter virkelig pris på det. Mange tak. Jeg bliver nødt til at gå.’

’Hør,’ sagde hun mere venligt. ’Jeg afleverede historien. Jeg ringede den ind med det samme, jeg hørte om den. Hvis den når ud i aftennyhederne, får det måske strisserne til at være lidt mere forsigtige. Bare så du ved det, så tror jeg ikke, at han gjorde det. Jeg nægter at tro det. Jeg har altid kunnet lide ham. Jeg var lidt smålun på ham en overgang, lige efter du tog ham med på Leopolds første gang. Måske er jeg stadig lidt lun på ham, yaar. Nå, men jeg tror ikke han er Sapna, og jeg tror ikke, han har gjort de … forfærdelige ting.’

Hun gik, smilede til mig og græd for ham på samme tid. Ved bordet undskyldte jeg, at jeg måtte forlade frokosten og gav ikke en præcis forklaring på, hvorfor jeg skulle gå. Uden at spørge Lisa om hun ville med, trak jeg hendes stol tilbage og tog hendes håndtaske fra stoleryggen.

’Åh, Lin, bliver du virkelig nødt til gå?’ beklagede Chandra sig. ’Vi har ikke engang fået talt om aftalen angående casting agenturet.’

’Kender du virkelig Abdullah Taheri?’ spurgte Cliff med en svag hentydning af bebrejdelse i sin nysgerrighed.

Jeg sendte ham et blik.

’Ja.’

’Og du tager den dejlige Lisa med dig,’ surmulede Chandra. ’Det er en dobbelt skuffelse.’

’Jeg har hørt så meget om ham, yaar,’ fortsatte Cliff. ’Hvordan mødte du ham?’

’Han reddede mit liv, Cliff,’ sagde jeg lidt barskere, end det var min hensigt. ’Den første gang jeg mødte ham, reddede han mit liv ved hashbulen drevet af De Stående Babaer.’

Jeg holdt døren til brasseriet for Lisa og kiggede tilbage mod bordet. Cliff og Chandra sad med hovederne tæt sammen, så deres hvisken udelukkede de forvirrede piger.

På motorcyklen uden for hotellet fortalte jeg Lisa alt, hvad jeg vidste. Hendes sunde solbrændthed falmede pludselig, og hendes ansigt blev blegt, men hun tog sig hurtigt sammen. Hun var enig med mig i, at en tur til Leopolds ville være naturligt som det første skridt. Abdullah var der muligvis eller havde måske lagt en besked. Hun var bange, og jeg kunne mærke, at frygten vred sig inde i hendes armmuskler, da hun klamrede sig til min ryg. Vi snoede os gennem den tunge, langsomme trafik, kørte på held og instinkt, præcis som Abdullah ville have gjort. På Leopolds fandt vi Didier, der drak sig selv i en flydende afgrund.

'Det er slut,' sagde han utydeligt og skænkede sig endnu en whisky fra en stor flaske. 'Alt er forbi. De skød ham for næsten en time siden. Alle taler om det. Moskéerne i Dongri kalder til bøn for den døde.'

'Hvor ved du det fra?' spurgte jeg. 'Hvem har fortalt dig det?'

'Bønner er for de døde,' mumlede han, mens hans hoved faldt forover. 'Sikke en latterlig og overflødig frase! Der er ikke andre former for bønner. Hver bøn er en bøn for de døde.'

Jeg tog fat foran i hans skjorte og rystede ham. Tjenerne, der alle kunne lide Didier lige så meget som jeg, holdt øje med mig og kalkulerede, hvor langt de ville lade mig gå.

'Didier! Hør på mig! Hvor ved du det fra? Hvem fortalte dig det? Hvor skete det?'

'Politiet var her,' sagde han pludselig tydeligt. Hans blege, blå øjne så ind i mine, som om han kiggede efter noget på bunden af et vandhul. 'De pralede med det over for Mehmet, en af ejerne. Du kender Mehmet. Han er også iraner, ligesom Abdullah. Nogen fra Colaba politistation på den anden side af vejen lå i baghold. De sagde, at han var omringet i en lille gade nær Crawford-markedet. De råbte til ham, at han skulle overgive sig. De sagde, at han stod helt stille. De sagde, hans lange hår og sorte tøj flagrede i vinden bag ham. De talte om det i ret lang tid. Det er mærkeligt, synes du ikke, Lin, at de talte om hans tøj … og hans hår? Hvad betyder det?

Så sagde … sagde de, at han tog to pistoler ud af jakken og begyndte at skyde på dem. De skød alle tilbage med det samme. Han blev skudt så mange gange, at hans krop var lemlæstet, sagde de. Den blev flået i stykker af våbenilden.'

Lisa begyndte at græde. Hun satte sig ned ved siden af Didier, og han lagde automatisk en arm rundt om hende i sorg og chok. Han så ikke på hende eller vedkendte sig hende. Han aede hendes skulder og rokkede fra side til side, men hans sorgfulde udtryk ville have været det samme, hvis han havde været alene og lagt armene om sig selv.

'Der var en masse mennesker,' fortsatte han. 'De var meget oprevne. Politiet blev nervøse. De ville tage hans lig med sig til hospitalet i en af deres vogne, men mængden angreb vognen og tvang den væk fra vejen. Politiet tog liget med hen på Crawford-markedets politistation. Mængden fulgte efter dem og råbte og skreg skældsord. De er der stadig, tror jeg.'

Crawford-markedets politistation. Jeg skulle bare derhen. Jeg blev nødt til at se liget. Jeg blev nødt til at se ham. Måske var han i live …

'Vent her,' sagde jeg til Lisa. 'Vent her sammen med Didier, eller tag en taxi hjem. Jeg kommer tilbage.'

Et spyd blev stødt ind i siden på mig, forbi hjertet og gik ud gennem den øverste del af brystet. Abdullahs dødsspyd, spyddet ved at tænke på hans døde, døde lig. Jeg kørte til Crawford-markedet, og hver gang jeg trak vejret, stødte det hårde spyd mod mit hjerte.

I nærheden af markedets politistation blev jeg tvunget til at forlade motorcyklen, fordi en masende folkeskare stimlede sammen på vejen. Til fods befandt jeg mig snart i et vildt, formålsløst, uorganiseret virvar af folk. De fleste var muslimer. Hvad jeg kunne forstå af deres mange råb og slagord, antydede, at de ikke var almindeligt sørgende. Abdullahs død havde udløst en steppebrand af utilfredshed og en længe ulmende misfornøjelse i de fattiges forsømte kvarterer omkring markedsområdet. Mænd råbte en

forvirrende række anklager og råbte op om deres egne sager. Jeg kunne høre, der blev kaldt til bøn fra flere steder.

Inde i mængden af råbende mænd var der kaos, og hvert skridt mod politistationen blev tilkæmpet ved hjælp af en brydende, skubbende indsats af kraft og vilje. Mænd kom i bølger, der fejede mig sidelæns, fremad og tilbage igen. De skubbede, stødte og sparkede ud med benene. Flere gange var jeg lige ved at ryge ned under de trampende fødder, men nåede lige i sidste øjeblik at redde mig selv ved at hægte mig fast i en skjorte, et skæg eller et sjal. Jeg fik endelig øje på politistationen og politiet. Iført hjelme og skjolde stod de tre-fire mands brede rækker ned langs hele bygningen.

En mand ved siden af mig i mængden greb fat i min skjorte og begyndte at slå mig i hovedet og ansigtet. Jeg havde ingen idé om, hvorfor han angreb mig – måske vidste han det heller ikke selv – men det betød ikke noget. Slagene ramte, og jeg stod lige midt i det. Jeg beskyttede mig med mine hænder og prøvede at vride mig fri. Hans hænder havde låst sig fast i skjorten, og jeg kunne ikke ryste ham af. Jeg gik tættere på ham, jog mine fingre ind i hans øjne og knaldede en knytnæve ind i hans hoved lige over øret. Hans hånd gav slip, og han faldt tilbage, men så begyndte andre at slå på mig. Folkeskaren åbnede sig omkring mig, og jeg tog mig sammen og slog tilfældigt ud og ramte alt inden for rækkevidde.

Det var en skidt situation. Jeg vidste, at jeg før eller siden ville løbe tør for energi, og at overraskelsen, der holdt flokken af mænd på afstand, ville fortage sig. Mænd kom styrtende imod mig, men kun en ad gangen og uden nogen teknik. De fik hårde slag og trak sig tilbage. Jeg dansede rundt og hamrede løs på alle, der kom i nærheden af mig, men jeg var omringet og kunne ikke vinde. Det var kun mængdens fascination over kampen, der holdt dem fra at storme frem i et kvælende pres af kroppe.

En målrettet falanks på otte, ti mænd brød gennem kredsen, og jeg stod ansigt til ansigt med Khaled Ansari. Jeg handlede stadig per refleks og kom næsten til at slå ham. Han holdt begge hænder frem og vinkede for at få mig til at stoppe. Hans mænd pløjede sig vej ind

i mængden, og Khaled skubbede mig ind bag dem. En eller anden ramte mit hoved bagfra, og jeg vendte mig om og løb mod flokken igen, ville slås mod hver mand i byen – ville slås, indtil de slog mig følelsesløs – indtil jeg ikke kunne mærke spydet, Abdullahs dødsspyd i mit bryst. Khaled og to af hans mænd tog fat i mig og trak mig ud af det vridende, gale helvede, som gaden havde udviklet sig til.

'Hans lig er der ikke,' fortalte Khaled mig, da vi fandt min motorcykel. Han tørrede blodet væk fra mit ansigt med et lommetørklæde. Mine øjne svulmede hurtigt op, og blodet dryppede fra min næse og flækkede overlæbe. Jeg havde overhovedet ikke mærket slagene. Der var ingen smerte. Al smerten var i mit bryst, lige ved siden af hjertet, og jeg ind- og udåndede den.

'Folkemængden stormede stedet. Hundredvis af dem. Det var, før vi kom. Da strisserne fik skubbet dem ud igen, gik de ned til cellen, hvor de havde lagt hans lig, og den var tom. Folkemængden slap alle fangerne ud og tog hans lig.'

'Åh, for fanden da,' jamrede jeg. 'Åh, for helvede. Åh gud.'

'Vi sætter folk på sagen,' sagde Khaled stille og fortrøstningsfuldt. 'Vi skal nok finde ud af, hvad der skete. Vi finder … det … ham. Vi skal nok finde hans lig.'

Jeg kørte tilbage til Leopolds og fandt Johnny Cigar siddende ved Didiers bord. Didier og Lisa var gået. Jeg faldt sammen i en stol ved siden af Johnny, lidt ligesom Lisa havde gjort ved siden af Didier for et par timer siden. Med albuerne støttende på bordet gned jeg mine øjne med håndroden.

'En frygtelig sag,' sagde Johnny.

'Ja.'

'Det måtte ikke ske.'

'Nej.'

'Og det behøvede ikke at ske. Ikke på den måde.'

’Nej.’

’Han behøvede ikke at tage den tur. Det var aftenens sidste tur, men han havde ikke behøvet det. Han tjente en masse i går.’

’Hvad?’ spurgte jeg og så på ham med en alvorlig mine, der virkede arrig på grund af forvirringen.

’Prabakers ulykke,’ sagde han.

’Hvad?’

’Ulykken,’ gentog han.

’Hvilken … ulykke?’

’Åh, for fanden, Lin, jeg troede, du vidste det,’ sagde han, mens blodet i hans ansigt trak væk som ebbe mod hans sammensnørede hals. Hans stemme knækkede over, og øjnene blev fyldt med tårer. ’Jeg troede, du vidste det. Da jeg så dit ansigt lige før, måden du så ud, så troede jeg, at du vidste det. Jeg har ventet på dig i næsten en time. Jeg kom for at finde dig, lige efter jeg forlod hospitalet.’

’Hospitalet …’ gentog jeg dumt.

’St. George hospitalet. Han ligger på intensiv. Operationen …’

’Hvad for en operation?’

’Han blev kvæstet – slemt kvæstet, Lin. Operationen var … han er stadig i live, men …’

’Men hvad?’

Johnny brød sammen og græd og fik kun bragt sig selv under kontrol ved at trække vejret dybt med en sammenbidt viljeindsats.

’Han fik to passagerer meget sent i går aftes. Faktisk var det cirka klokken tre i morges. En mand og hans datter ville til lufthavnen. Der var en trækvogn på hovedvejen. Du kender de fyre, der undertiden tager en smutvej om natten på hovedvejen. Det er forbudt, men de gør det alligevel, yaar, for at spare et par kilometer med at skubbe de tunge vogne. Den her vogn var fyldt med byggestål. Lange stykker stål. De mistede kontrollen over vognen oppe på bakken. Den gled

ud af deres hænder og rullede baglæns. Prabaker kom rundt om hjørnet i sin taxi, og det hele røg ind foran bilen. Noget af stålet gik gennem ruden. Manden og kvinden på bagsædet blev dræbt. Deres hoveder blev revet af. Fuldstændigt af. Prabaker blev ramt i ansigtet.'

Han græd igen, og jeg rakte ud for at trøste ham. Turister og stamkunder ved andre borde gloede på os, men så hurtigt væk. Da han kom sig, bestilte jeg en whisky til ham. Han drak den i én slurk, som Prabaker havde gjort, den første dag jeg mødte ham.

'Hvor slemt er det?'

'Lægen siger, at det er sikkert, at han dør, Lin,' hulkede Johnny. 'Hans kæbe er væk. Stålet fjernede den helt. Alt er væk. Alle hans tænder. Der er et stort hul, kun et stort hul, hvor munden og kæben var før. Hans hals er åben. De har ikke lagt bandage om ansigtet, fordi der er så mange slanger og rør, der går ind i det hul. For at holde ham i live. Hvordan han overlevede det i bilen, ved ingen. Han sad fanget der i to timer. Lægerne tror, at han dør i aften. Det er derfor, jeg prøvede at finde dig. Han har dybe sår i brystet, maven og hovedet. Han dør snart. Han dør snart. Vi skal derhen.'

Vi gik ind på intensivafdelingen og fandt Kishan og Rukhmabai siddende ved siden af hans seng, mens de græd i hinandens arme. Parvati, Sita, Jeetendra og Qasim Ali stod alle alvorlige, tavse for enden af sengen. Prabaker var bevidstløs. En række maskiner viste hans livstegn på skærmen. Slanger og metalrør var tapet til hans ansigt – eller hvad der var tilbage af ansigtet. Det fantastiske smil, det vidunderlige, solbeskinnede smil var revet væk fra ansigtet. Det var simpelthen … væk.

I den vagthavendes rum på stueetagen fandt jeg lægen, der havde ansvaret for hans behandling. Jeg trak et bundt amerikanske hundreddollarsedler op af mit pengebælte og tilbød ham dem og bad ham om at videresende eventuelle yderligere regninger til mig. Han ville ikke tage imod dem. Der var intet håb, sagde han. Prabaker havde timer, måske minutter tilbage at leve i. Det var derfor, han havde tilladt, at familie og venner måtte blive ved hans sengeleje.

Der var intet, man kunne gøre, sagde han, andet end at vente og se ham dø. Jeg gik tilbage til Prabakers stue og gav Parvati pengene sammen med alt, hvad jeg havde tjent på min seneste kurertur.

Jeg fandt et toilet på hospitalet og vaskede mit ansigt og min hals. Sårene og skrammerne i mit ansigt fyldte mit ømme hoved med tanker om Abdullah. Jeg kunne ikke holde ud at tænke de tanker. Jeg kunne ikke rumme billedet af min vilde, iranske ven, omringet af strissere og nedskudt, til hans krop var flået og blodig. Jeg stirrede ind i spejlet og følte tårerne brænde. Jeg slog mig hårdt for at vågne og gik tilbage til Prabakers etage.

Jeg stod sammen med de andre for foden af sengen i tre timer. Udmattet begyndte jeg at falde i søvn, og jeg måtte indrømme, at jeg ikke kunne holde mig vågen. I et relativt stille hjørne satte jeg to stole op ad væggen og faldt i søvn. En drøm slugte mig helt, næsten med det samme. Den bar mig til Sunder. Jeg red på mumlende bølger af stemmer den første nat i landsbyen, hvor Prabakers far havde lagt sin hånd på min skulder, og jeg bed tænderne sammen og så op mod stjernerne. Da jeg vågnede op fra drømmen, sad Kishan ved siden af mig med sin hånd på min skulder, og da jeg så ind i hans øjne, hulkede vi begge hjælpeløst.

Til sidst, da det var sikkert, at Prabaker ville dø, og vi alle vidste det, og vi alle accepterede den kendsgerning, at han ville dø, gik der fire dage og nætter, hvor vi så hans modige, lille krop lide, eller hvad der var tilbage af ham, næsten-Prabaker med det amputerede smil. Til sidst, efter at jeg havde set ham blive udsat for den smerte og forvirring i flere dage og nætter, begyndte jeg at håbe, at han ville dø, og ønskede det af hele mit hjerte. Jeg elskede ham så meget, at jeg til sidst fandt et tomt hjørne i et rengøringsrum, hvor en hane konstant dryppede ned i et betontrug, og faldt ned på mine knæ på et sted, markeret af to våde fodaftryk, og bad til Gud om at lade ham dø. Og derefter døde han.

I den hytte, han engang havde delt med Parvati, foldede Prabakers mor, Rukhmabai, sit hår ud, der gik ned til låret. Hun sad i døråbningen med ryggen mod verden. Hendes sorte hår var som

nattens vandfald. Hun klippede det tværs over tæt ved sit hoved med en skarp saks, og det lange hår faldt som en skygge, der dør.

Til at begynde med, når vi virkelig elsker nogen, er vores største frygt, at den, vi elsker, vil holde op med at elske os. Hvad, vi burde frygte og grue for, er selvfølgelig, at vi ikke kan holde op med at elske dem, selv efter de er døde og væk. For jeg elsker dig stadig af hele mit hjerte, Prabaker. Jeg elsker dig stadig. Og nogle gange, min ven, maser den kærlighed, jeg har og ikke kan give dig, luften ud af mit bryst. Selv nu drukner mit hjerte undertiden i en sorg, der ikke har nogen stjerner uden dig, ingen latter og ingen søvn.

KAPITEL 30

Heroin er et sansemæssigt tabsreservoir for sjælen. Flydende i Det Døde Havs narkodøs er der ingen følelse af smerte, ingen fortrydelse eller skam, ingen skyldfølelser eller sorg, ingen depression og ingen længsel. Det sovende univers trænger ind og omslutter hvert eksisterende atom. Følelsesløs stilhed og fred fjerner frygt og lidelse. Tanker driver som havplanter og forsvinder i det fjerne, gråt, døsigt, ubemærket og ubestemmeligt. Kroppen bukker under for kuldesøvnen. Det sløve hjerte slår svagt, og åndedrættet svinder langsomt ind til en tilfældig hvisken. Tyk, distræt følelsesløshed klæber sig til lemmerne og jo længere nedad, jo dybere rutsjer og glider den sovende ned mod glemsel, den perfekte og evige rus.

Den kemiske absolution har lyset som sin pris, som alt andet i universet. Det første lys, som junkier mister, er lyset i deres øjne. En junkies øjne er tomme for lys som øjnene på græske statuer, så tomme for lys som hamret bly, så tomme for lys som et skudhul i ryggen på en død mand. Det næste lys der forsvinder, er lyset efter begær. Junkier dræber begær med samme våben, som de anvender på håb, drømme og ære – køllen, der er skabt af deres længsel. Og når al livets lys er væk, er det sidste lys tilbage, kærlighedens lys. Før eller siden, når det virkelig handler om det sidste fix, vil junkien opgive kvinden, han elsker, i stedet for at skulle klare sig uden, før eller siden bliver enhver hård junkie en djævel i eksil.

Jeg svævede. Jeg flød, løftet på heroinens flydende væske i skeen, og skeen var så stor som rummet. Tømmerflåden af opiatlammelse drev hen over den lille sø i skeen, og tømmerflåderne, der krydsede hen over mit hoved, virkede, som om de havde et svar, en slags svar i deres symmetri. Jeg gloede på tømmerflåderne og vidste, at svaret

var der, og at det måske kunne redde mig. Og så lukkede jeg igen mine øjne af hamret bly og mistede det. Jeg vågnede undertiden. Undertiden var jeg lysvågen, nok til at ville have mere af den sløvende narko. Nogle gange var jeg vågen nok til at huske det hele.

Der blev ikke holdt begravelse for Abdullah, fordi der ikke var noget lig, vi kunne begrave. Hans lig var forsvundet under de urolige optøjer, på samme måde som Maurizios lig var forsvundet – lige så fuldstændigt som en udbrændt, tømt stjerne. Jeg hjalp med at bære Prabakers lig til ghatten, afbrændingsstedet. Jeg gik gennem gaderne sammen med dem. Jeg gik sammen med dem under hans lille, blomsteromkransede krops byrde, messende guds navn og så til sidst hans lille krop brænde. Sorg flakkede bagefter omkring i slummens stræder, og jeg kunne ikke holde ud at være der med forsamlingen af venner og familie, der sørgede over ham. De stod i nærheden af stedet, hvor Prabaker kun få uger forinden var blevet gift. Lasede serpentiner fra brylluppet hang stadig dinglende ned fra nogle af hytternes tage. Jeg talte med Qasim Ali, Johnny, Jeetendra og Kishan Mango, men jeg forlod dem og kørte til Dongri. Jeg havde nogle spørgsmål til lord Abdel Khader Khan, spørgsmål, der kravlede inden i mig, som tingene i Hassaan Obikwas udgravning.

Huset i nærheden af Nabila-moskéen var lukket, låst med tunge hængelåse og fuldkommen stille. Ingen i moskéens forgård eller gadens butikker kunne fortælle mig, om han var rejst, eller hvornår han måske kom tilbage. Frustreret og vred kørte jeg hen til Abdul Ghani. Hans hus var åbent, men hans tjener fortalte mig, at han var ude af byen på ferie og ikke forventedes hjem igen før om nogle uger. Jeg besøgte pasfabrikken og fandt Krishna og Villu, der arbejdede hårdt. De bekræftede, at Ghani havde givet dem instruktioner og tilstrækkelige midler til flere ugers arbejde, og at han havde sagt, at han tog på ferie. Da jeg kørte hen til Khaled Ansaris lejlighed, mødte jeg en vagtmand i tjeneste, der fortalte mig, at Khaled var i Pakistan. Han havde ingen idé om, hvornår den mutte palæstinenser ville komme tilbage.

De andre medlemmer af Khaders mafiaråd var lige så pludseligt og belejligt ikke til stede. Farid var i Dubai. General Sobhan Mahmoud var i Kashmir. Ingen svarede på min banken ved Keki Dorabjees hus, og ved hvert vindue var der trukket for. Rajubhai, som var kendt for aldrig at gå glip af en dag i sit optællingshus i Fort-området, var på besøg hos en syg slægtning i Delhi. Selv cheferne på andet niveau og mellemmændene var bortrejste eller ikke mulige at træffe.

De, der var tilbage, guldagenterne, valutakurererne og paskontaktpersonerne i hele byen, var høflige og venlige. Deres arbejde syntes at fortsætte med samme fart og med de samme rutiner. Mit eget arbejde var lige så sikkert. Jeg var ventet ved hvert depot og vekselcenter, ved hver smykkeforretning og andre kontaktsteder i Khaders imperium. Der var lagt instruktioner til mig hos guldhandlerne, valutamændene og pashajerne, der opkøbte og stjal pas. Jeg var ikke sikker på, om det var et kompliment til mig – at man regnede med, at jeg kunne få det til at fungere i fravær af rådet – eller om de opfattede mig som så ubetydelig i deres planlægning, at jeg ikke gjorde mig fortjent til en forklaring.

Uanset grunden følte jeg mig nedslående alene i byen. Jeg havde mistet Prabaker og Abdullah, mine nærmeste venner, i samme uge, og med dem havde jeg mistet den markering på mit mentale kort, der sagde: Du er her. Personlighed og personlig identitet er på nogle måder ligesom koordinater på gadekort, tegnet af vores krydsende forhold. Vi ved, hvem vi er, og vi definerer, hvad vi er, ved hjælp af referencer til de mennesker vi elsker og vores grunde til at elske dem. Jeg var det punkt i tid og sted, hvor Abdullahs vilde og voldelige adfærd krydsede Prabakers glade blidhed. Overladt til mig selv, i vildrede og på en måde uafklaret med deres død, gik det med ængstelse og overraskelse op for mig, hvor meget jeg også var blevet afhængig af Khader og hans råd af chefer. Det var, som om mit samspil med de fleste af dem havde været overfladisk, og alligevel savnede jeg deres beroligende tilstedeværelse i byen næsten lige så meget, som jeg savnede mine døde venners selskab.

Og jeg var vred. Det tog mig nogen tid at forstå den vrede, at indse, at Khaderbhai var dens anstifter og mål. Jeg bebrejdede ham Abdullahs død – for ikke at beskytte ham og for ikke at redde ham. Jeg kunne ikke få mig selv til at tro, at Abdullah, den ven jeg havde elsket, var den brutale galning, Sapna. Men jeg var parat til at tro, at Abdel Khader Khan havde forbindelse til Sapna og drabene. Desuden følte jeg mig svigtet af hans forsvinden fra byen. Det var, som om han havde forladt mig, så jeg stod … alene … med alt. Det var selvfølgelig en latterlig tanke og ret egoistisk. Sandheden var, at hundredvis af Khaders mænd stadig arbejdede i Bombay, og jeg arbejdede med mange af dem hver dag. Men alligevel følte jeg mig – svigtet og forladt. En kulde, skabt af tvivl og vred angst, begyndte at sprede sig indad mod kernen af mine følelser for Khan. Jeg elskede ham stadig, og jeg havde stadig et tillidsfuldt forhold til ham, som en søn har til sin far, men han var ikke længere min ærede og fejlfri helt.

En mujahedinkriger fortalte mig engang, at skæbnen giver os alle tre lærere, tre venner, tre fjender og tre store kærligheder i livet. Men de 12 er altid forklædte, og vi kan aldrig vide, hvem der er hvem, før vi har elsket dem, forladt dem eller kæmpet imod dem. Khader var en af mine 12, men hans forklædning var bedst. I de forladte, vrede dage, mens mit sørgende hjerte haltede ind i følelsesløs fortvivlelse, begyndte jeg at tænke på ham som min fjende, min elskede fjende.

Og handel efter handel, forbrydelse efter forbrydelse, dag efter dag vaklede min vilje, mine mål og mit håb mod afgrunden. Lisa Carter gik efter og fik sin kontrakt med Chandra Mehta og Cliff De Souza. For hendes skyld kom jeg til mødet, der sikrede aftalen, og jeg skrev under som hendes partner. Instruktørerne anså mit engagement for vigtigt. Jeg var deres sikre kanal til Khader Khan mafia sortbørsen – en uudnyttet og nærmest uudtømmelig ressource. Dengang nævnte de ikke forbindelsen, men det var en nøglefaktor i deres beslutning om at skrive kontrakt med Lisa. Kontrakten foreskrev, at Lisa og jeg skulle forsyne tre større studier med udenlandske junior artists, som bipersoner blev kaldt. Betalingsbetingelser og kommissioner blev aftalt for to år.

Efter mødet fulgte Lisa mig hen til min motorcykel, der var parkeret ved muren ud mod havet på Marine Drive. Vi satte os præcis det sted, hvor Abdullah havde lagt sin hånd på min skulder for flere år siden, da mine tanker var fyldt med det druknende hav. Vi var ensomme, Lisa og jeg, og i starten talte vi til hinanden, som ensomme mennesker gør – i brudstykker af beklagelse og flige klippet ud af samtaler, vi allerede havde haft alene med os selv.

'Han vidste, det ville ske,' sagde hun efter en lang, stille pause. 'Det var derfor, han gav mig de penge i æsken. Vi talte om det. Han talte om det. Han talte om at blive dræbt. Kender du til krigen i Iran? Krigen med Irak? Han blev næsten dræbt der et par gange. Det gik ham på, er jeg ret sikker på. Jeg tror, han ville dø som straf for at løbe væk fra krigen og forlade sine venner og familie. Og når alt kommer til alt, når det skulle ske, ønskede han, at det skulle ske på den måde.'

'Måske,' svarede jeg hende og så på det storslåede, sorgløse hav. 'Karla sagde engang, at vi alle, flere gange i vores liv, forsøger selvmord, og før eller siden vil det lykkes.'

Lisa lo, fordi jeg havde overrasket hende med citatet, men latteren sluttede i et langt suk. Hun lagde hovedet på skrå for at lade vinden lege med sit hår.

'Den sag med Ulla,' sagde hun roligt, 'Den har gået mig på, Lin. Jeg kan ikke få Modena ud af mine tanker. Jeg læser alle aviserne hver dag, leder efter noget om ham – om de eventuelt har fundet ham eller noget. Det er mærkeligt … efter den ting med Maurizio, ikk', var jeg syg i flere uger. Jeg græd hele tiden, gik bare rundt i gaderne eller læste en bog eller prøvede at sove, og jeg kunne ikke spise et måltid uden at få det dårligt. Jeg kunne ikke holde op med at tænke på hans lig … og kniven … hvordan det må have føltes, da Ulla stak kniven ind i ham … Men nu er det på en måde falmet. Det er der stadig, du ved, dybt inde i maven, men det skræmmer mig ikke mere fra vid og sans. Og selv Abdullah – jeg ved ikke, om jeg er i chok eller benægter det eller hvad, men jeg giver mig ikke lov … til at tænke på ham. Det er, som om … som om jeg accepterer det eller

sådan noget. Men Modena – det bliver bare værre. Jeg kan ikke lade være med at tænke på ham.'

'Jeg ser ham også for mig,' mumlede jeg. 'Jeg ser hans ansigt, og jeg var ikke engang på hotelværelset. Det er ikke godt.'

'Jeg burde have givet hende en på kassen.'

'Ulla?'

'Ja, Ulla!'

'Hvorfor?'

'Den … følelseskolde … kælling! Hun forlod ham der, bundet i det værelse. Hun gav dig problemer og mig problemer og … Maurizio … Men da hun fortalte mig om Modena, lagde jeg bare min arm om hende, tog hende med ud i bad og passede hende, som om hun bare lige havde fortalt mig, at hun ikke havde fodret sine guldfisk. Jeg burde have smækket hende en, givet hende en på kæben eller sparket hende i røven eller noget andet. Nu er hun væk, og jeg flipper stadig ud over det med Modena.'

'Nogle mennesker er sådan,' sagde jeg og smilede af vreden i hende, fordi jeg selv følte den. 'Der er altid nogle mennesker, der er gode til at få medlidenhed, uanset hvor dumme og vrede vi føler os bagefter. De er på en måde kanariefuglene i vores kulminehjerter. Hvis vi holder op med at have medlidenhed med dem, når de svigter os, får vi store problemer. Og forresten, jeg involverede mig ikke for at hjælpe hende. Jeg gjorde det for at hjælpe dig.'

'Det ved jeg godt,' sukkede hun. 'Det er ikke Ullas fejl. Ikke rigtigt. Paladset ødelagde hende. Det ødelagde hendes hoved fuldstændigt. Alle, der har arbejdet for Madame Zhou, er ødelagt på en eller anden måde. Du skulle have set Ulla dengang, da hun begyndte at arbejde der. Hun var fantastisk, det siger jeg dig. Og på en måde … uskyldig … som vi andre ikke var, hvis du ved, hvad jeg mener. Jeg var allerede skør, da jeg først begyndte at arbejde der. Men det ødelagde også mig. Vi … vi skulle … vi gjorde nogle mærkelige ting der …'

’Det har du fortalt mig,’ sagde jeg blidt.

’Har jeg fortalt dig det?’

’Jah.’

’Hvad fortalte jeg dig?’

’Du fortalte mig … en masse ting. Den aften jeg kom over for at hente mit tøj hos Karla. Jeg kom sammen med knægten, Tariq. Du var meget fuld og meget skæv.’

’Og så fortalte jeg dig det?’

’Jah.’

’For fanden da! Det kan jeg ikke huske. Jeg var ved at tage en kold tyrker. Det var den første aften, jeg prøvede at slippe af med stofferne – og slap af med det. Jeg kan nu godt huske knægten … og jeg kan huske, at du ikke ville have sex med mig.’

’Jo, jeg ville gerne, ingen tvivl om det.’

Hun drejede hurtigt hovedet og så mig ind i øjnene. Hendes læber smilede, men hun havde bittesmå rynker i panden. Hun var klædt i en rød salwar kameez. Den lange, løse silkeskjorte klamrede sig til hendes bryster og omridset af hendes figur i den kraftige havbrise. Hendes blå øjne strålede af mod og andre gåder. Hun var modig, skrøbelig og sej i samme øjeblik. Hun havde trukket sig væk fra det liv, der druknede hende i Madame Zhous Palads, og hun havde besejret heroinen. For at forsvare sin venindes og sit eget liv havde hun hjulpet med at dræbe en mand. Hun havde mistet sin elsker, Abdullah, min ven, hans krop flænset og lemlæstet af kugler. Og det hele var i hendes øjne og tynde ansigt, tyndere end det burde være. Det hele var der, hvis man vidste, hvad man skulle lede efter, og hvis man vidste, hvor man skulle lede.

’Så hvorfor endte du på Paladset?’ spurgte jeg, og hun krympede sig lidt, da jeg skiftede emne.

’Det ved jeg ikke,’ sukkede hun. ’Jeg løb hjemmefra, da jeg var barn. Jeg kunne ikke holde ud at være hjemme. Jeg stak af, så snart jeg

kunne. I et par år var jeg teenagejunkie, arbejdede i et område i L.A. og fik bank af månedens alfons. Så kom der en fyr, en flink, rolig, ensom, venlig fyr, der hed Matt. Jeg faldt for ham, alvorligt. Han var min første ægte kærlighed. Han var musiker, og han havde været i Indien et par gange. Han var sikker på, at vi kunne tjene penge nok til at starte forfra, hvis vi smuglede noget lort fra Bombay og hjem. Han sagde, at han ville betale for billetterne, hvis jeg ville bære det. Da vi kom hertil, stak han bare af med det hele – alle vores penge, mit pas og alting. Jeg ved ikke, hvad der skete. Jeg ved ikke, om han fik kolde fødder eller fandt en anden til jobbet eller bare besluttede sig for at gøre det selv. Jeg ved det ikke. Enden på det var … at jeg blev hængende i Bombay med et stort, voldsomt heroinmisbrug og uden penge og pas. Jeg begyndte at arbejde fra et hotelværelse, havde kunder for at holde den gående. Efter et par måneder på den måde kom der en dag en strisser ind på mit værelse og fortalte mig, at jeg var knaldet. Jeg skulle i et indisk fængsel – med mindre jeg indvilgede i at arbejde for en af hans venner.'

'Madame Zhou.'

'Jah.'

'Sig mig, så du hende nogensinde? Talte du nogensinde personligt med hende?'

'Næ. Næsten ingen har nogensinde talt med eller set hende med undtagelse af Rajan og hans bror. Karla mødte hende personligt. Karla hader hende. Karla hader hende mere end … jeg har aldrig set noget lignende i mit liv. Karla hader hende så meget, at hun er lidt besat af det, hvis du ved, hvad jeg mener. Hun tænker næsten altid på Madame Zhou, og hun skal nok få ram på hende før eller siden.'

'Den sag med hendes ven Ahmed og Christine,' mumlede jeg. 'Hun mener, at Madame Zhou fik dem dræbt, og hun bebrejder sig selv for det. Hun kan ikke slippe det.'

'Det er rigtigt!' svarede hun på en undrende måde, rynkede panden og smilede gådefuldt. 'Har hun fortalt dig det?'

'Jah.'

’Det er ...’ lo hun, ’det er utroligt! Karla taler aldrig med nogen om det, jeg mener nogen som helst. Men på den anden side er det måske ikke så utroligt. Du er virkelig kommet ind under huden på hende. Kan du huske dengang, da koleraen brød ud i slummen og alt det? Hun talte om det i ugevis bagefter. Hun talte om det, som om det var en slags hellig oplevelse, en form for transcendentalt højdepunkt. Og hun talte rigtig meget om dig. Jeg har aldrig før set hende så … inspireret, tror jeg.’

’Da Karla fik mig til at redde dig fra Paladset,’ spurgte jeg uden at se på hende, ’var det så for din skyld, eller var det bare en måde at score nogle points mod Madame Zhou?’

’Mener du, at vi bare var bønder i Karlas spil, du og jeg? Er det dét, du spørger om?’

’Noget lignende.’

’Det tror jeg, at jeg bliver nødt til at svare ja til, det var vi.’ Hun fjernede sit lange tørklæde fra halsen og viklede det rundt om en åben håndflade og stirrede intenst på det. ’Ser du, jeg er ikke i tvivl om, at Karla kan lide mig. Hun har fortalt mig ting, som ingen andre kender noget til – ikke engang dig. Og jeg kan godt lide hende. Og hun boede i staterne, ved du. Hun voksede op derovre, og hun følte noget for det. Jeg tror, jeg er den eneste amerikanske pige, der nogensinde har arbejdet på Paladset. Men inderst inde, dybt inde, var der den her krig mod Madame Zhou. Jeg tror, vi blev udnyttet, du og jeg. Men det gør ikke noget, vel? Hun fik mig ud derfra – du fik mig ud derfra sammen med hende, og jeg er forbandet glad. Uanset hvad der var grunden, så bebrejder jeg hende ikke, og det synes jeg heller ikke, at du skulle gøre.’

’Det gør jeg ikke,’ sukkede jeg.

’Men?’

’Men … ingenting. Det gik ikke med Karla og mig, men jeg …’

’Du elsker hende stadig?’

Jeg drejede hovedet for at se på hende, men da hendes blå øjne mødte mine, skiftede jeg emne.

’Har du hørt noget fra Madame Zhou?’

’Ikke en lyd.’

’Har hun spurgt til dig? Overhovedet?’

’Overhovedet ikke, gudskelov. Det er mærkeligt – jeg hader ikke Madame Zhou. Jeg føler ikke noget for hende, på den ene eller anden måde, ud over, at jeg aldrig ønsker at komme i nærheden af hende igen. Men jeg hader hendes tjener, Rajan. Hvis man arbejder på Paladset, er det ham, man har med at gøre og skal stå til ansvar overfor. Hans bror tager sig af køkkenet, men Rajan tager sig af pigerne. Og han er et uhyggeligt røvhul, ham Rajan. Han sniger sig rundt som et spøgelse. Det er, som om han har øjne i nakken. Han er den mest uhyggelige ting her i verden, det siger jeg dig. Madame Zhou, hende så jeg aldrig. Hun taler til en gennem et metalgitter. Der er mindst ét i hvert rum, så hun kan se, hvad der foregår, og kan tale med pigerne eller kunderne. Det er sgu et klamt sted, Lin. Jeg ville hellere dø end at tage tilbage.’

Der blev stille igen. Bølgerne skubbede til klippekystlinjen og småstenene ved foden af muren. Måger stod stille i luften, svævende i vinden efter tegn på ting, der kravlede og krøb mellem klipperne.

’Hvor mange penge efterlod han til dig?’

’Jeg er ikke sikker,’ sagde hun. ’Jeg har aldrig talt dem. Der er en masse. 70-80.000 – ja, mange flere end, hvad Maurizio skar Modena op for, og selv blev dræbt for. Det er åndssvagt, ikke?’

’Du burde tage dem og rejse langt væk herfra.’

’Det er underligt – jeg troede, vi lige havde underskrevet en toårig kontrakt med Mehta og hans produktionsselskab. Du ved, lad-os-komme-videre-med-vores-liv kontrakten.’

’Op i røven med den kontrakt.’

’Hold nu op, Lin.’

’Op i røven med den kontrakt. Du bliver nødt til at komme væk herfra. Vi ved ikke, hvad fanden der foregår. Vi ved ikke, hvorfor Abdullah er død. Vi ved ikke, hvad han gjorde, eller hvad han ikke gjorde. Hvis han ikke var Sapna, så ser det slemt ud. Hvis han var Sapna, er det meget værre. Du burde tage pengene og bare … tage af sted.’

’Hvorhen?’

’Hvor som helst.’

’Tager du af sted?’

’Nej. Jeg har nogle uafsluttede sager her. Og jeg er … jeg er på en måde selv færdig. Men du burde tage af sted.’

’Du forstår det ikke, gør du?’ spurgte hun. ’Det handler ikke om penge. Hvis jeg tager tilbage nu, vil jeg stikke en masse ind i min arm. Jeg har brug for mere end penge. Jeg prøver at bygge noget op med den her forretning. Og jeg kan gøre det her. Jeg er noget her. Jeg er nogen. Folk ser på mig, bare når jeg går ned ad gaden, fordi jeg er anderledes.’

’Du vil altid være noget, hvor du end befinder dig,’ sagde jeg og smilede bredt til hende.

’Du skal ikke gøre nar af mig, Lin.’

’Det gør jeg heller ikke, Lisa. Du er en smuk pige, og du har et hjerte – det er derfor, folk glor på dig.’

’Det her kan godt komme til at fungere,’ insisterede hun. ’Jeg har det på fornemmelsen. Jeg har ingen uddannelse, Lin, og jeg er ikke lige så klog som dig. Jeg er ikke uddannet til noget. Men det her … det kunne blive stort. Jeg ved ikke … jeg kunne måske producere film en dag. Jeg kunne … gøre noget godt.’

’Du er god. Du vil klare dig godt, hvor du end tager hen.’

’Nej. Det her er min chance. Jeg tager ikke tilbage – jeg går ingen steder – før jeg har klaret det. Hvis jeg ikke gør det, hvis jeg ikke

prøver, så vil hele sagen være til ingen verdens nytte. Maurizio … og alt det andet, der skete, ville være til ingen verdens nytte. Hvis jeg rejser herfra, vil jeg gøre det med højt løftet pande og lommen fuld af penge, jeg selv har tjent.'

Jeg vendte ansigtet mod vinden og mærkede dagen, skiftevis varm og kold og igen varm på mit ansigt og mine arme, eftersom brisen vendte og drejede sig over bugten. En lille flåde fiskerbåde drev forbi os på vej tilbage til fiskernes sandede landingssted nær slummen. Jeg huskede pludselig den dag i regnen, da vi sejlede i kanoen over Taj Mahal hotellets oversvømmede forgård og under Gateway-monumentets rungende resonanskuppel. Jeg huskede Vinods kærlighedssang og regnen den nat, hvor Karla lagde sig i mine arme.

Og mens jeg stirrede på det endeløse, evige hav, huskede jeg alt det, der var mistet, siden den stormfulde nat – fængsel, tortur, Karla forsvinden, Ulla forsvinden, Khaderbhai og hans råd forsvinden, Anand forsvinden, Maurizio død, Modenas sandsynlige død, Rasheed død, Abdullah død og Prabaker – det var umuligt – Prabaker var også død. Og jeg var én af dem – gående, talende og stirrende på de rasende bølger, men lige så død i mit hjerte som de andre.

'Og hvad med dig?' spurgte hun. Jeg kunne mærke hendes øjne på mig og kunne høre følelserne i hendes stemme; sympati, ømhed, måske endda kærlighed. 'Hvis jeg bliver – og jeg bliver helt sikkert – hvad gør du så?'

Jeg kiggede lidt på hende, læste runerne i hendes himmelblå øjne. Så rejste jeg mig fra muren, tog hende i mine arme og kyssede hende. Det var et langt kys. Vi levede et liv sammen i det kys. Vi levede, elskede, blev gamle og døde. Så skiltes vores læber, og det liv, vi måske havde trukket os tilbage med, krympede til en gnist, vi altid ville genkende i hinandens øjne.

Jeg kunne godt have elsket hende. Måske elskede jeg hende allerede lidt. Men undertiden er den værste ting, man kan gøre mod

en kvinde, at elske hende. Og jeg elskede stadig Karla. Jeg elskede Karla.

'Hvad jeg vil gøre?' sagde jeg og gentog hendes spørgsmål. Jeg holdt om hendes skuldre med mine hænder og holdt hende i en armslængdes afstand. Jeg smilede. 'Jeg skal bare være skæv.'

Jeg kørte væk og så mig aldrig tilbage. Jeg betalte tre måneders leje for min lejlighed og betalte en betydelig bestikkelse til vagten i parkeringskælderen og vagten i ejendommen. Jeg beholdt et godt, forfalsket pas i min lomme, lagde alle mine ekstra pas og et bundt kontanter i en skuldertaske og lod det sammen med min Enfield Bullet motorcykel være i Didiers varetægt. Så tog jeg en taxi til Gupta-jis opiumsbule tæt på gaden med Ti Tusinde Ludere, Shoklaji gaden. Jeg gik op ad de slidte trætrin til tredje sal og ind i buret, som junkier selv bygger med én skinnende, skarp, stålstang ad gangen.

Gupta-ji havde et stort rum med 20 sovemadrasser og træpuder til sine opiumsrygere. Til dem med specielle behov reserverede han andre værelser bag den åbne bule. Gennem en meget lille dør gik jeg ind i en lille, diskret gang, der førte hen til de værelser, der lå bagved. Den var så lav, at jeg blev nødt til at bøje mig for næsten at kravle. Det rum, jeg havde valgt, havde en feltseng med en kapokmadras, et laset tæppe, et lille skab med flettede låger, en lampe med en silkelampeskærm og en stor lermatka fyldt med vand. Væggene til tre sider var lavet af sammenflettet strå spændt ud på trærammer. Den sidste væg, ved sengens hovedgærde, vendte ud mod en travl gade med arabiske og lokale muslimske handlende, men dets vindue var tilskoddet, så kun et par få, klare stjerner af sollys skinnede ind gennem revner og sprækker. Der var intet loft. I stedet var udsigten oven over én tunge tagspær, der krydsede og forbandt hinanden for at understøtte tagstenstaget. Jeg kom til at kende den udsigt rigtig godt.

Gupta-ji tog imod pengene og instruktionerne og lod mig være alene. Værelset var, så tæt på taget, meget varmt. Jeg tog min skjorte af og slukkede lampen. Det mørke rum var som en celle, en fængselscelle om natten. Jeg satte mig på sengen, og næsten med det samme

kom tårerne. Jeg havde før grædt i Bombay. Jeg havde grædt, efter jeg mødte Ranjits spedalske, og da en fremmed havde vasket min torturerede krop i Arthur Road fængslet og med Prabakers far på hospitalet. Men sorgen og lidelsen havde altid været undertrykt. På en måde lykkedes det mig at kvæle det værste af det, strømmen. Denne gang, alene i den lille opiumscelle med min knuste kærlighed til de døde venner, Abdullah og Prabaker, gav jeg slip.

Når tårerne kommer til nogle mænd, er det værre end at få tæsk. De mænd bliver hårdere såret af at hulke end af støvler og stave. Tårer dannes i hjertet, men nogle af os afviser hjertet så tit og så længe, at når det så taler, så hører vi ikke én, men hundredvis af bedrøveligheder i hjertesorgen. Vi ved, at det er en god og naturlig ting at græde. Vi ved, at det ikke er en svaghed at græde, men en form for styrke. Alligevel flår gråden os op med roden, som en indfiltret rod fra jorden, og vi styrter som faldne træer, når vi græder.

Gupta-ji gav mig tid. Da jeg endelig hørte den glidende, slæbende lyd fra hans chappal sandaler, da han nærmede sig døren, tørrede jeg sorgen væk fra mit ansigt og tændte lampen. Han havde medbragt, hvad jeg havde bedt om – en stålske, destilleret vand, engangssprøjter, heroin og en karton cigaretter – og han satte tingene på det lille toiletbord. Der var en pige med ham. Han fortalte, at hendes navn var Shilpa, og at han havde betroet hende at være min tjener. Hun var ung, ikke engang fyldt 20, men allerede mærket med det nedtrykte udtryk ved at arbejde professionelt. Selv om hun var klar til at snerre og krybe som en banket køter, skjulte håbet sig i hendes øjne. Jeg sendte hende og Gupta-ji væk og biksede en heroinsmagsprøve sammen.

Dosen lå i sprøjten i næsten en time. Jeg samlede den op og satte nålen mod en fed, stærk, sund vene i min arm fem gange for igen at lægge den ubrugt ned. Og i hele den svedende time stirrede jeg på væsken i sprøjten. Det var den. Den forbandede narko. Det var kun den, den narko, der havde drevet mig til at begå dumme, voldelige forbrydelser, der havde sat mig i fængsel, der havde kostet mig min familie og var årsagen til, at jeg havde mistet mine kære. Den alt

eller intet-narko. Den tager alt og giver dig ikke noget tilbage. Men det ingenting, den giver én, den følelseskolde tomhed den giver én, er undertiden alt, hvad man vil have.

Jeg stak nålen ind i venen, trak en rose af blod tilbage, der bekræftede den rene punktering af venen, og pressede så stemplet helt i bund. Før jeg kunne trække nålen ud af min arm, lavede narkoen min sjæl om til Sahara. Varm, tør, skinnende og ensformig, klitterne af narko udglattede alle tanker og begravede min sjæls glemte civilisation. Varmen fyldte også min krop og udslettede tusindvis af små smerter, stik og ubehag, som vi udholder og ignorerer hver ædru dag. Der var ingen smerter. Der var ingenting.

Og så, stadig med ørkenen i mine tanker følte jeg min krop drukne, og jeg brød overfladen i en kvælende sø. Var det en uge efter den første smagsprøve? Var det en måned? Jeg kravlede op på en tømmerflåde og flød rundt på den dødelige sø i skeen og havde Sahara i mit blod. Og i tagspærene over mig var der en form for besked, en besked om, hvordan og hvorfor vi alle krydsede hinanden, Khader, Karla, Abdullah og mig. Alle vores liv, i tilknytning til Abdullahs død, krydsede hinanden på en unik, dybsindig måde. Den var der i tagspærene, nøglen til koden.

Men jeg lukkede øjnene. Jeg tænkte på Prabaker. Jeg huskede, at han havde arbejdet så hårdt og så sent den aften, han døde, fordi han ejede taxien og arbejdede for sig selv. Jeg havde købt taxien til ham. Han ville have været i live nu, hvis jeg ikke havde købt taxien til ham. Han var den lille mus, som jeg havde trænet og fodret med krummer i min fængselscelle, musen, som blev korsfæstet. Og undertiden gav en klar, upåvirket times brise mig et billede af Abdullah, i minuttet før han døde, alene i den dræbende kreds. Alene. Jeg skulle have været der. Jeg var sammen med ham hver dag. Jeg skulle have været sammen med ham dengang. Venner lader ikke venner dø på den måde – alene med døden og skæbnen. Og hvor var hans lig? Og hvad nu hvis han var Sapna? Kunne min ven, den ven jeg elskede, virkelig have været den hensynsløse, vanvittige lemlæster? Hvad var det, Ghani havde sagt? Stykker af

Madjids slagtede krop blev fundet i hele huset … Kunne jeg have elsket en mand, som havde gjort det? Hvad betød det, at nogle små, vedholdende dele af mig frygtede, at han var Sapna, og at jeg alligevel elskede ham?

Og så fyrede jeg sølvprojektilet ind i armen igen og faldt tilbage på den flydende tømmerflåde. Og jeg så svaret i tagspærene over mig. Og jeg var sikker på, at jeg ville gennemskue det med lidt mere dope og lidt mere og lidt mere.

Jeg vågnede ved, at et ansigt gloede på mig og talte aggressivt på et sprog, jeg ikke forstod. Det var et grimt ansigt, et skulende ansigt, omgivet af dybe rynker, der gik ned i kurvende fordybninger fra øjnene, næsen og munden. Ansigtet havde hænder, stærke hænder, og jeg opdagede, at jeg blev løftet fra min tømmerflådeseng og usikkert hjulpet på benene.

'Du komme!' knurrede Nazeer på engelsk. 'Du komme, nu!'

'Pis …' sagde jeg langsomt og tøvende for at få større effekt, '… af.'

'Du komme!' gentog han. Vreden i ham lå så tæt på overfladen, at han rystede og åbnede munden ubevidst og blottede sine tænder i et underbid.

'Nej,' sagde jeg og vendte mig om mod sengen. 'Du … gå!'

Han hev mig rundt, så jeg igen vendte mod ham. Der var en enorm kraft i hans arme. Han låste med sine hænder et metalgreb fast om mine arme.

'Nu! Du komme!'

Jeg havde været tre måneder i værelset hos Gupta-ji. Det havde været tre måneder med heroin hver dag og mad hver anden dag, og den eneste motion var en kort tur til toilettet og tilbage. Jeg vidste det ikke på det tidspunkt, men jeg havde tabt 12 kilo – det meste af 30 punds muskler på min krop. Jeg var tynd og svag og stadig fordummet af stoffer.

'Okay,' sagde jeg, og lod som om jeg smilede. 'Okay, slip mig bare. Jeg skal lige tage mine ting.'

Han løsnede grebet, mens jeg pegede med hovedet mod det lille bord, hvor min pung, ur og mit pas lå. Gupta-ji og Shilpa ventede i gangen på den anden side. Jeg samlede mine ejendele op og lagde dem i lommerne, lod som om, jeg samarbejdede med Nazeer. Da jeg bedømte, at øjeblikket var rigtigt, svingede jeg rundt mod ham med et overhåndsslag. Det burde have ramt ham. Det ville have ramt ham, da jeg var rask og stoffri. Jeg ramte fuldstændig forbi og bragte mig selv ud af balance. Nazeer jog en næve ind i mit solar plexus lige under hjertet. Jeg knækkede sammen, gispende og hjælpeløs, men mine knæ låste sig fast, og benene ville ikke folde sig sammen. Han løftede mit hoved med sin venstre hånd låst fast om en hårtot, trak sin højre næve tilbage i skulderhøjde, tøvede i sigtepræcisionen og smækkede så sin næve ind i min kæbe. Al kraften fra hans hals, skuldre og ryg lå i det slag. Jeg så Gupta-jis læber surmule og hans øjne knibe sammen i en grimasse, og så eksploderede hans ansigt i en byge af gnister, der efterlod verden mørkere end en grotte fuld af sovende flagermus.

Det er den eneste gang i mit liv, jeg nogensinde er gået ud som et lys. Det virkede, som om jeg faldt for evigt, og at jorden var umådeligt langt væk. Efter noget tid blev jeg svagt bevidst om bevægelse, svævede gennem luften, og jeg tænkte, Det er okay, det hele er en drøm, en narkodrøm, og jeg kan vågne når som helst og tage flere stoffer.

Så faldt jeg ned på tømmerflåden igen i et sammenkrøllet styrt. Men tømmerflådesengen, som jeg havde flydt på i tre måneder, var ændret. Den var på en måde anderledes – blød og glat. Og der var en ny og dejlig duft, en vidunderlig parfume. Det var Coco. Jeg kendte den godt. Det var Karla. Det var parfumen på Karlas hud. Nazeer havde båret mig på sine skuldre hele vejen ned ad trapperne og ud på gaden, hvor han havde smidt mig ind på bagsædet af en taxi. Karla var der. Mit hoved hvilede på hendes skød. Og jeg åbnede mine øjne og så op i hendes skønne ansigt. Og hendes grønne øjne kiggede tilbage på mig med medfølelse, bekymring og noget andet. Jeg lukkede mine øjne, og i det bevægende mørke vidste jeg, hvad det var, det andet i hendes øjne. Det var afsky. Hun

væmmedes over min svaghed, mit heroinmisbrug, min stank af forsømmelse og nydelsestrang. Så mærkede jeg hendes hånd på mit ansigt, og det var som at græde, og hendes fingres bevægende kærtegn over mine kinder var tårerne.

Da taxien endelig stoppede, bar Nazeer mig to trapper op, så let som hvis han havde slæbt en sæk mel. Jeg kom til bevidsthed igen, hængende over hans skulder og så ned på Karla, mens hun gik op ad trappen bag ved os. Jeg forsøgte at smile til hende. Vi gik ind i et stort hus gennem en bagdør, der førte ind til et køkken. På den anden side af det store, moderne køkken trådte vi ind i en enorm stue i åbent plan med en væg af vinduer med udsigt ud over en gylden strand og det mørke safirhav. Da Nazeer vendte mig rundt over sin skulder, hejste han mig mere forsigtigt, end jeg havde forventet, ned på en stak puder i nærheden af glas-elementmuren. Det sidste skud jeg havde indsprøjtet, lige inden han kidnappede mig fra Gupta-jis, var en stor dosis. For stor. Jeg var groggy og gled hen. Trangen til at lukke mine øjne og overgive mig til rusen fejede hen over mig i næsten uimodståelige, neddykkende bølger.

'Prøv ikke på at komme op,' sagde Karla og knælede ned ved siden af mig og vaskede mit ansigt med et vådt håndklæde.

Jeg lo, fordi det sidste, jeg havde tænkt mig, var at rejse mig. I latteren følte jeg svagt en ømhed, gennem rusen, et sted på min kind og på kæberne.

'Hvad sker der, Karla?' spurgte jeg og hørte min stemme knække og slå triller, når jeg talte. Tre måneder med komplet stilhed og sjælesIør havde forvrænget min tale med dysfasiudfald og knirkende stammen. 'Hvad laver du her? Hvad laver jeg her?'

'Troede du, at jeg ville efterlade dig der?'

'Hvordan vidste du det? Hvordan fandt du mig?'

'Din ven Khaderbhai fandt dig. Han bad mig om at tage dig med herhen.'

'Spurgte han dig?'

’Ja,’ sagde hun og stirrede ind i mine øjne med sådan en intensitet, at det skar gennem rusen som en solopgang, der gennemborer morgendisens tåge.

’Hvor er han?’

Hun smilede, og smilet var bedrøvet, fordi det var det forkerte spørgsmål. Det ved jeg nu. Jeg er ikke skæv nu. Det var min chance for at få hele sandheden eller så meget af sandheden, som hun kendte. Hvis jeg bare havde stillet hende det rigtige spørgsmål, ville hun have fortalt mig sandheden. Det var kraften bag hendes intense blik. Hun var parat til at fortælle mig alt. Hun ville måske endda have elsket mig eller begyndt at elske mig. Men jeg havde ikke stillet det rigtige spørgsmål. Jeg havde ikke spurgt til hende. Jeg havde spurgt til ham.

’Det ved jeg ikke,’ svarede hun og rejste sig ved hjælp af sine hænder for at stille sig op ved siden af mig. ’Han skulle have været her. Jeg tror, han er her snart. Men jeg kan ikke vente. Jeg bliver nødt til at gå.’

’Hvad?’ Jeg satte mig op og prøvede at skubbe rusens gardiner til side for at se hende, tale med hende, beholde hende ved mig.

’Jeg bliver nødt til at gå,’ gentog hun og gik raskt over mod døren. Nazeer ventede på hende der, hans tykke arme ragede frem fra den svulmende overkrop. ’Jeg kan ikke gøre noget. Jeg har en masse ting, jeg skal nå, før jeg rejser.’

’Rejser? Hvad mener du med rejser?’

’Jeg forlader Bombay igen. Jeg har noget arbejde. Det er vigtigt, og jeg … jamen, jeg bliver nødt til at gøre det. Jeg vil være tilbage om cirka seks eller otte uger. Vi ses til den tid, måske.’

’Men det er da for åndssvagt. Jeg forstår det ikke. Du skulle have efterladt mig der, hvis du alligevel bare forlader mig nu.’

’Hør,’ sagde hun og smilede tålmodigt. ’Jeg kom først tilbage i går, og jeg prøver på ikke at blive. Jeg tager ikke engang hen til Leopolds. Jeg så Didier her til morgen – jeg skulle hilse forresten –

men det er det. Jeg bliver ikke hængende. Jeg indvilgede i at hjælpe med at få dig ud af den lille selvmordspagt, du havde kørende med dig selv hos Gupta-jis. Nu er du her, du er i sikkerhed, og jeg skal af sted.'

Hun vendte sig om og talte med Nazeer. De talte urdu, og jeg forstod kun hvert tredje eller fjerde ord af deres samtale. Han lo, lyttede til hende og vendte sig om for at se på mig med sin sædvanlige foragt.

'Hvad sagde han?' spurgte jeg hende, da de tav.

'Det vil du ikke vide.'

'Jo, jeg vil.'

'Han tror ikke, at du klarer det,' svarede hun. 'Jeg fortalte ham, at du tager en kold tyrker her og venter på mig, til jeg kommer tilbage om et par måneder. Det tror han ikke på. Han siger, at du vil løbe væk herfra for at få et fix, så snart den kolde tyrker begynder. Jeg har væddet med ham om, at du klarer det.'

'Hvor meget væddede I?'

'1.000 dask.'

'1.000 dask,' funderede jeg. Det var en imponerende satsning, mod de odds.

'Ja. Det er alle de penge, han har – på en måde spareskillinger. Han satser det hele på, at du bryder sammen. Han siger, at du er en svag mand. Det er derfor, du tager stoffer.'

'Hvad siger du?'

Hun lo, og det var så sjældent at se og høre hende le, at jeg tog de lyse, runde stavelser af glæde til mig som mad, som væske, som narko. På trods af rusen og kvalmen forstod jeg til fulde, at den største rigdom og fornøjelse, jeg nogensinde ville kende til, lå i den latter, i at få den kvinde til at le og føle latteren boble fra hendes læber mod mit ansigt, min hud.

'Jeg fortalte ham,' sagde hun, 'at en god mand er så stærk, som den rette kvinde har brug for, at han er.'

Så var hun væk, jeg lukkede mine øjne, og en time eller en dag senere åbnede jeg dem og fandt Khaderbhai siddende ved siden af mig.

'Utna hain,' hørte jeg Nazeers stemme sige. Han er vågen.

Jeg vågnede utilpas. Jeg vågnede vagtsom og kold og trængte til heroin. Min mund var ulækker, og min krop var øm over det hele.

'Hmm,' mumlede Khader. 'Du har allerede smerter.'

Jeg trak mig op på puderne og så mig rundt i rummet. Det var først på aftenen, og nattens lange skygger krøb hen over den sandede strand på den anden side af vinduet. Nazeer sad på et tæppe i nærheden af køkkenindgangen. Khader var klædt i løse pantaloonbukser, skjorte og pathaner blusevest. Tøjet var grønt, profetens yndlingsfarve. Han så på en måde ældre ud efter så få måneder. Han så også mere veltrænet ud og mere rolig og bestemt, end jeg havde set ham tidligere.

'Har du brug for mad?' spurgte han, da jeg stirrede på ham uden at sige noget. 'Vil du have et bad? Her er alt. Du kan bade lige så tit, du vil. Du kan spise mad – der er masser. Du kan få noget nyt tøj. Jeg har noget med til dig.'

'Hvad skete der med Abdullah?' spurgte jeg.

'Du må blive rask.'

'Hvad fanden skete der med Abdullah?' råbte jeg, så min stemme knækkede over.

Nazeer holdt øje med mig. Han var rolig udadtil, men jeg vidste, at han sad på spring.

'Hvad vil du gerne vide?' spurgte Khader venligt, undgik mine øjne og nikkede langsomt med hovedet, mens han stirrede på tæppet mellem sine ben, der lå over kors.

'Var han Sapna?'

'Nej,' svarede han og vendte sig for at møde mit hårde blik. 'Jeg ved godt, at folk siger det, men jeg giver dig mit ord på, at han ikke var

Sapna.’

Jeg pustede ud af lettelse i et udmattet suk. Jeg mærkede tårerne stikke i øjnene, og jeg bed mig i indersiden af kinden for at stoppe dem.

’Hvorfor sagde de, at han var Sapna?’

’Abdullahs fjender fik politiet til at tro, at det var ham.’

’Hvilke fjender? Hvem er de?’

’Mænd fra Iran. Fjender fra hans land.’

Jeg huskede kampen, den mystiske slåskamp. Abdullah og jeg – vi havde kæmpet mod en gruppe iranske mænd på gaden. Jeg prøvede at huske flere detaljer fra den dag, men jeg kunne ikke tænke forbi den skarpe, skyldige drejning af fortrydelse over, at jeg aldrig havde spurgt Abdullah, hvem de mænd var, og hvorfor vi sloges med dem.

’Hvem er den virkelige Sapna?’

’Han er død. Jeg fandt manden – den virkelige Sapna. Han er død nu. Så meget er der gjort for Abdullah.’

Jeg lænede mig op ad puderne og lukkede mine øjne et øjeblik. Min næse var begyndt at løbe, og min hals var sammentrukket og øm. Jeg havde opbygget et stort misbrug i de sidste tre måneder – tre gram ren, hvid thai-heroin hver dag. Den kolde tyrker kom hurtigt, og jeg vidste, at det ville tage to uger i helvedes straffeafdeling.

’Hvorfor?’ spurgte jeg ham efter noget tid.

’Hvad mener du?’

’Hvorfor fandt du mig? Hvorfor fik du ham – Nazeer – til at tage mig herhen?’

’Du arbejder for mig,’ svarede han og smilede. ’Og nu har jeg et job til dig.’

’Tja, men jeg er bange for, at jeg ikke kan klare det lige for tiden.’

Kramperne begyndte at krybe ind i maven. Jeg jamrede og så væk.

’Nå, jah,’ samtykkede han. ’Du må først se at blive rask. Men så, om tre eller fire måneder vil du være den rette mand til jobbet.’

’Hvad … hvad er det for et slags job?’

’Det er en mission. En form for hellig mission, kan man sige. Ved du, hvordan man rider på en hest?’

’En hest? Jeg ved ikke noget som helst om heste. Hvis jeg kan klare jobbet på en motorcykel – når jeg bliver rask, hvis jeg bliver rask – kan du regne med mig.’

’Nazeer vil lære dig at ride. Han er, eller han var, den bedste rytter i landsbyen med de bedste ryttere i Nangarhar provinsen. Der er heste opstaldet her i nærheden, og du kan lære at ride på stranden.’

’Lære at ride …’ mumlede jeg og spekulerede over, hvordan jeg ville overleve den næste time og timen efter den og det, der var værre, det, der ville komme.

’Øh, ja, Linbaba,’ sagde han og rakte smilende ud for at røre min skulder med sin håndflade. Jeg for sammen ved berøringen og rystede, men varmen fra hans hånd virkede, som om den trak ind i mig, og jeg blev rolig. ’Man kan ikke komme til Kandahar på andre måder end til hest på nuværende tidspunkt, fordi alle vejene er minerede og bombede. Så du må forstå, at når du tager af sted med mine mænd til krigen i Afghanistan, må du vide, hvordan man rider på en hest.’

’Afghanistan?’

’Ja.’

’Hvad … hvad fanden får dig til at tro, at jeg tager til Afghanistan?’

’Jeg ved ikke, om du vil gøre det eller ej,’ svarede han med, hvad der virkede som ægte bedrøvelse. ’Jeg skal selv med på den her mission. Til Afghanistan – mit hjem, som jeg ikke har set i mere end 50 år. Og jeg inviterer dig – jeg beder dig – om at tage med mig. Valget er selvfølgelig dit. Det er et farligt job. Det er der ingen tvivl om. Jeg vil ikke synes mindre om dig, hvis du beslutter dig for ikke at tage med mig.’

'Hvorfor mig?'

'Jeg har brug for en gora, en udlænding, som ikke er bange for at bryde et stort antal internationale love, og som kan gå for at være amerikaner. Der hvor vi skal hen, er der en masse rivaliserende klaner, og de har kæmpet mod hinanden i hundredvis af år. De har lange traditioner for at angribe hinanden og tage, hvad de nu kan, som rov under deres angreb. Kun to ting forbinder dem lige for tiden – kærlighed til Allah og had til de russiske invasionsstyrker. Deres hovedallierede mod russerne er for tiden amerikanerne. De kæmper med amerikanske penge og amerikanske våben. Hvis jeg har en amerikaner med mig, vil de lade os være i fred og lade os passere uden at forulempe os eller stjæle mere end et retfærdigt beløb fra os.'

'Hvorfor får du ikke fat i en amerikaner – en ægte én, mener jeg?'

'Det prøvede jeg også på. Jeg kunne ikke finde én, der var skør nok til at tage risikoen. Det er derfor, jeg har brug for dig.'

'Hvad smugler vi på missionen til Afghanistan?'

'De sædvanlige ting som man smugler ind i en krig – våben, sprængstof, pas, penge, guld, maskindele og medicin. Det vil blive en interessant tur. Hvis vi slipper forbi de tungt bevæbnede klaner, som gerne vil have fat i, hvad vi har, afleverer vi vores ting til en deling mujahedinkrigere, som belejrer byen Kandahar. De har kæmpet mod russerne det samme sted i to år, og de har brug for forsyninger.'

Spørgsmål hvirvlede rundt i mine gysende tanker, hundredvis af dem, men den kolde tyrker forkrøblede mig. Fedtet koldsved fra kampen dækkede min hud. Da ordene endelig kom, var de forjagede og usikre.

'Hvorfor gør du det her? Hvorfor Kandahar? Hvorfor der?'

'Mujahedinerne – mændene ved Kandahar belejringen – de er mit folk, fra min landsby. De er også fra Nazeers landsby. De kæmper en jihad, en hellig krig, for at drive de russiske angribere ud af

hjemlandet. Vi har hjulpet dem i mange år. Nu er det tid til at hjælpe dem med våben og med mit blod, hvis det er nødvendigt.'

Han kiggede på sygdomstegnene, der sitrede hen over mit ansigt, og de skærende facetter fra mine øjne. Han smilede igen og pressede sine fingre ned i min skulder, indtil smerten, berøringen, hans berøring, var det eneste, jeg mærkede et øjeblik.

'Først må du blive rask,' sagde han og lettede presset fra sine fingre og rørte mig i ansigtet med sine håndflader. 'Må Allah være med dig, min søn. Allah ya fazak!'

Da han forlod mig, gik jeg ud på badeværelset. Mavekramper stak mig som ørneklør, der derefter drejede mine indvolde rundt af smerte. Diarré ramte mig med krampetrækninger. Jeg vaskede mig og rystede så voldsomt, at mine tænder klaprede. Jeg kiggede mig i spejlet og så mine øjne, pupillerne var så store, at hele irissen var sort. Når lyset kommer tilbage, når heroinens virkning holder op, og den kolde tyrker begynder, og lyset returnerer, strømmer det gennem øjnenes sorte tragte.

Med et håndklæde rundt om hofterne gik jeg tilbage til den store stue. Jeg så tynd ud. Jeg gik foroverbøjet, rystede og jamrede ufrivilligt. Nazeer så op og ned ad mig med et hånligt smil, der trak i hans tykke overlæbe. Han rakte mig en stak rent tøj. Det var en nøjagtig kopi af Khaders grønne, afghanske dragt. Jeg tog tøjet på, rystende og skælvende, og mistede balancen et par gange. Nazeer holdt øje med mig med sine knyttede næver på hofterne. Det hånlige smil krusede hans læber som en åben muslingeskal. Hver bevægelse var så tydelig og stor, at den virkede som en pantomimeoverdrivelse, men hans mørke øjne var truende og aggressive. Det gik pludselig op for mig, at han mindede mig om den japanske skuespiller Toshiro Mifune. Han var en grim, troldeagtig karikatur af Mifune.

'Kender du Toshiro Mifune?' spurgte jeg ham gennem en desperat, smerte-smørret latter. 'Kender du Mifune? Hvad?'

Han svarede ved at gå hen til husets hoveddør og åbne den på vid gab. Han trak cirka 50 rupisedler op af lomme og kylede dem på gulvet.

’Jaa, bahinchudh!’ snerrede han og pegede ud ad den åbne dør. Gå, sisterfucker!

Jeg vaklede hen til stakken af puder, der lå dynget op ad det store vindue, og kollapsede. Jeg trak et tæppe hen over mig og krøb sammen i abstinensens ryk og kramper, der flåede i mig. Nazeer lukkede døren til huset og indtog sin position på en stump tæppe, sad med benene overkors og ret ryg og holdt øje med mig.

Vi kan alle til en vis grad klare ængstelse og stress ved hjælp af en cocktail kemikalier, der produceres i kroppen og frigives i hjernen. Den vigtigste af dem er endorfingruppen. Endorfiner er peptide neurotransmittere, der har smertelindrende egenskaber. Ængstelse, stress og smerte sørger for endorfinreaktionen som en naturlig lindringsmekanisme. Når vi tager et hvilket som helst af opiaterne – især morfin, opium eller heroin – holder kroppen op med at producere endorfiner. Når vi holder op med at tage opiaterne, er der en forsinkelse på mellem fem og 14 dage, før kroppen igen begynder en ny endorfin produktionscyklus. I mellemtiden, i den sorte torturkrybekælder i en til to uger uden heroin og uden endorfiner, finder vi ud af, hvad angst, stress og smerte virkelig er.

Hvordan føles det, spurgte Karla mig engang, en kold tyrker? Jeg prøvede at forklare det. Tænk på hver gang, du har været bange, rigtig bange i dit liv. Nogen sniger sig op bag dig, når du tror, du er alene, og råber for at forskrække dig. Når banden af bøller begynder at omringe dig. Når du i en drøm falder højt oppefra eller står helt ude på kanten af en stejl klippe. Nogen holder dig under vand, og du føler, du ikke har mere luft tilbage, og du kæmper vildt, slås og hiver dig op mod overfladen. Du mister herredømmet over bilen og ser muren komme farende i dit lydløse skrig. Læg det hele sammen, alle de brysttrykkende rædsler, og mærk dem på én gang, alle sammen på samme tid, time efter time, dag efter dag. Og tænk på hver eneste smerte, du nogensinde har kendt – at brænde sig på varm

olie, den skarpe splint fra et glas, den brækkede knogle, hudafskrabningen, da du faldt på en ujævn asfaltvej om vinteren, hovedpinen, ørepinen og tandpinen. Læg dem sammen, alle de lysketrykkende, mavespændende skrig af smerte, og mærk dem på samme tid, time efter time, dag efter dag. Tænk så på alle de pinsler, du har haft. Husk på en af dine kæres dødsfald. Husk en elskers afvisning. Husk dine følelser af fiasko, skam og ubeskriveligt bittert samvittighedsnag. Og læg dem sammen, alle de sorger og elendigheder, som stikker i hjertet og føl dem på én gang, time efter time, dag efter dag. Det er en kold tyrker. En kold tyrker er som at leve med huden flået af.

Angrebet af angst på det ubeskyttede sind, hjernen uden naturlige en dorfiner, gør mænd og kvinder skøre. Enhver junkie, der går gennem en kold tyrker, er skør. Galskaben er så voldsom og grusom, at nogen dør af det. Og i den midlertidige sindssyge, i den hudløse, uudholdelige verden, begår vi kriminalitet. Hvis vi overlever og bliver raske, gør mindet om de forbrydelser os elendige og fortvivlede senere i livet og så fulde af selvforagt som mænd og kvinder, der har svigtet deres kammerater og land under tortur.

Efter to hele dage og nætter i den pinsel vidste jeg, at jeg ikke ville klare det. Det meste af opkastningen og diarreen var overstået, men smerten og angsten blev værre, meget værre for hvert minut. Under skrigene i mit blod var der en rolig, vedholdende stemme: Du kan stoppe det … du kan fikse det … du kan stoppe det … tag pengene … få et fix … du kan stoppe smerten …

Nazeers bambus- og kokosfiberfeltseng stod i det fjerneste hjørne af rummet. Jeg tumlede hen imod den, nøje overvåget af den kraftigt byggede afghaner, som stadig sad på sin måtte nær døren. Skælvende og jamrende af smerte trak jeg feltsengen tættere på det store vindue, der havde udsigt over havet. Jeg tog et bomuldslagen og begyndte at rive i det med mine tænder. Det gav sig et par steder, og jeg flåede det på langs og rev strimler af stoffet. Med vilde bevægelser og tæt på panik slyngede jeg to tykke, broderede vattæpper op på rebsengen som en madras og lagde mig ned på

dem. Med to stofstrimler bandt jeg mine ankler fast til sengen. Med en tredje stofstrimmel sikrede jeg mit venstre håndled. Så lagde jeg mig ned og drejede hovedet om mod Nazeer. Jeg holdt den sidste stofstrimmel op og bad ham med øjnene om at binde min arm til sengen. Det var første gang, vores øjne nogensinde mødtes i et ligeværdigt, ærligt blik.

Han rejste sig fra sin plads på tæppet og gik hen imod mig med et fast blik. Han tog stofstrimlen fra min hånd og bandt mit højre håndled til sengerammen. Et råb af fanget, panisk frygt slap ud af min åbne mund og endnu et. Jeg bed mig i tungen, bed igennem kødet i siden, indtil blodet løb ud af munden. Nazeer nikkede langsomt. Han rev endnu en tyk strimmel af lagnet og snurrede den sammen til en proptrækkerslange. Han lod den glide ind mellem mine tænder og bandt kneblen rundt om mit hoved. Og jeg bed sammen om djævlens hale. Og jeg skreg. Og jeg drejede mit hoved for at se mit eget spejlbillede, bundet til natten i vinduet. Og for en tid var jeg Modena, ventende, vogtende og skrigende med mine øjne.

To dage og nætter var jeg bundet til sengen. Nazeer passede mig med ømhed og ihærdighed. Han var der hele tiden. Hver gang jeg åbnede mine øjne, kunne jeg mærke hans ru hånd på min pande, der tørrede sveden og tårerne ind i mit hår. Hver gang en krampe slog ned som et lyn og fordrejede et ben, en arm eller min mave, var han der og masserede varme ind i smerteknuden. Hver gang jeg klynkede eller skreg ind i kneblen, fastholdt han mit blik med sine øjne og sin vilje for at få mig til at holde ud og ikke give op. Han fjernede kneblen, når jeg var ved at blive kvalt af en tynd strøm opkast eller ikke kunne få luft gennem min tilstoppede næse. Men han var en stærk mand, og han vidste, at jeg ikke ville have, at mine skrig kunne høres. Når jeg nikkede med hovedet, udskiftede han kneblen og bandt den fast.

Og da jeg vidste, at jeg enten var stærk nok til at blive eller for svag til at tage af sted, nikkede jeg til Nazeer og blinkede med øjnene, og han fjernede kneblen for sidste gang. Et efter et bandt han båndene om mine håndled og ankler op. Han bragte mig suppe, lavet af

kylling, byg og tomater, ukrydret med undtagelse af salt. Det var den mest mættende og vidunderlige suppe, jeg nogensinde havde smagt i mit liv. Han fodrede mig, skefuld efter skefuld. Efter en time, da jeg var færdig med den lille skål, smilede han til mig for første gang, og det smil var som sollys på havets klipper efter sommerregnen.

En kold tyrker varer cirka to uger, men de første fem dage er de værste. Hvis man kan komme igennem de første fem dage, hvis man kan kravle og trække sig selv ind i den sjette morgen uden stoffer, ved man, at man er stoffri, og at man vil klare det. Hver morgen de næste otte til ti dage føler man sig lidt bedre og lidt stærkere. Kramperne forsvandt langsomt, kvalmen gik væk, feberen og kulderystelserne fortog sig. Efter noget tid er det værste egentlig bare, at man ikke kan sove. Man ligger i sin seng om natten, vender og drejer sig i ubehag, og søvnen kommer aldrig. I de sidste dage og meget lange nætter med den kolde tyrker udviklede jeg mig til En Stående Baba. Jeg satte eller lagde mig aldrig ned hverken om dagen eller natten, indtil udmattelse til sidst fik mine ben til at kollapse, og jeg sank ind i søvnen.

Og det går over, den kolde tyrker går over, og man dukker op fra heroinmisbrugets kobrabid som en hvilken som helst overlevende fra en hvilken som helst katastrofe – forvirret, såret for altid og glad for at være i live.

Nazeer tog min første sarkastiske joke, 12 dage efter den kolde tyrker begyndte, som et fingerpeg om, at min træning kunne begynde. Fra den sjette dag havde jeg gået ture med ham som let træning og for at få frisk luft. Den første tur havde været langsom og med mange pauser, og jeg var vendt tilbage til huset efter 15 minutter. På den 12. dag gik jeg hele strandens længde med ham og håbede på, at det ville trætte mig så meget, at jeg kunne sove. Endelig tog han mig med over til stalden, hvor Khaders heste stod. Stalden var et ombygget bådhus, en gade væk fra stranden. Hestene var trænet til begynderryttere og transporterede turister op og ned ad stranden i højsæsonen. Den hvide hingst og den grå hoppe var store, medgørlige dyr. Vi trak dem væk fra Khaders

staldmester og førte dem ned til det flade, faststampede sand på stranden.

Der findes ikke noget dyr i verden med dybere sans for parodi end en hest. En kat kan få dig til at se klodset ud, en hund kan få dig til at se dum ud, men kun en hest kan få dig til at ligne begge dele på samme tid. Og så med kun et svirp med halen eller en tilfældig trampen på ens fod fortæller den dig, at den gjorde det med vilje. Nogle mennesker ved fra første kontakt med dyret, at de vil ride godt sammen og opbygge et tillidsfuldt forhold. Jeg er ikke den type menneske. En af mine venner har en mærkelig, antimagnetisk effekt på maskiner. Ure stopper på hendes håndled, radiomodtagere knitrer, og fotokopimaskiner får tekniske problemer, så snart hun nærmer sig. Mit forhold til heste er lidt på samme måde.

Den tætbyggede afghaner foldede sine hænder for at give mig en hjælpende hånd op på hingstens ryg og nikkede for at få mig til at kravle op, mens han blinkede opmuntrende. Jeg satte min fod i hans hænder og sprang op på den hvide hest, men i det samme jeg sad på dens ryg, slyngede det tidligere så føjelige, veltrænede dyr mig af med et fænomenalt, buet spark. Jeg fløj hen over Nazeers skulder og landede med et bump i sandet. Hingsten galoperede væk ned ad stranden uden mig. Nazeer gloede måbende efter den. Dyret blev først roligt og kom i nærheden af mig, da han hentede en hættepose og placerede den over dets hoved.

Det var begyndelsen på Nazeers langsomme, modstræbende accept af den kendsgerning, at jeg aldrig ville blive andet end den værste rytter, han havde kendt. Skuffelsen burde have skubbet mig dybere ned i brønden af hans foragt, men faktisk provokerede det til den modsatte reaktion. I ugerne der fulgte, blev han omsorgsfuld og endda blødhjertet over for mig. For Nazeer var den kiksede uduelighed med heste en forfærdelig plage, lige så ynkelig for en mand som en smertefuld, svækkende sygdom. Og da jeg klarede at blive på hesten i et minut ad gangen og fik dyret til at gå rundt i en cirkel ved at daske med benene på dens sider og rykke med begge hænder i bidslet, fik min klodsethed ham næsten til at græde.

Ikke desto mindre holdt jeg lektionerne ud, og jeg motionerede hver dag. Jeg fik trænet mig op til 20 sæt á 30 armbøjninger med et minuts pause mellem sættene. Hver dag efterfulgte jeg armbøjningerne med 500 mavebøjninger, 5 kilometers løbetur og 40 minutters svømning i havet. Efter næsten tre måneder med den rutine var jeg veltrænet og stærk.

Nazeer ville have, at jeg skulle have noget erfaring i at ride på ujævnt terræn, så jeg arrangerede med Chandra Mehta, at vi kunne besøge ridebanen på Film Citys filmstudiefarm. Mange af spillefilmene havde heste- og rytter-sekvenser. Hesteflokken blev passet af et hold mænd, der boede i det vidstrakte område med kuperet jord, og var til disposition til stunt- og actionscener. Dyrene var fantastisk veltrænede, men knap to minutter efter, at Nazeer og jeg havde besteget de brune hopper, der blev anvist os, kastede min hest mig af i en stak af lerkrukker. Nazeer samlede min hests tøjler op og sad i sin sadel og rystede ynkeligt med hovedet.

'Hallo, fedt stunt, yaar!' råbte en af stuntmændene. Der var fem, der red med, og de lo alle sammen. To mænd hoppede ned for at hjælpe mig op.

To fald senere, da jeg opgivende klatrede tilbage i sadlen, hørte jeg en bekendt stemme. Jeg kiggede mig omkring og så en gruppe ryttere. I spidsen af dem var der en cowboy, der lignede Emiliano Zapata med en sort hat hængende på ryggen i en lædersnor.

'Jeg vidste, det var dig!' råbte Vikram. Han førte sin hest tæt op på siden af min og hilste varmt på mig. Hans ledsagere tilsluttede sig Nazeer og vores stuntryttere, og de travede væk og lod os være alene.

'Hvad laver du her?'

'Jeg ejer sgu da det her sted, du!' Han spredte sine arme ud. 'Nå ja, ikke helt. Lettie købte en andel, som partner, med Lisa.'

'Min Lisa?'

Han løftede spørgende et øjenbryn.

’Din Lisa?’

’Du ved, hvad jeg mener.’

’Selvfølgelig,’ sagde han og smilede bredt. ’Hun og Lettie, ikk’, de driver det der casting agentur sammen – det, som I to startede op. Og de klarer sig ikke så ringe endda, du. De er gode sammen. Jeg besluttede mig for også at træde ind i det. Din ven, Chandra Mehta, fortalte mig, at der var en andel til salg i stuntstalden. Hallo, det ligger naturligt til mig, er det ikke rigtigt?’

’Ingen tvivl om det, Vikram.’

’Så jeg lagde sgu nogle penge i det, og nu kommer jeg herud hver uge. Og jeg er statist i en forpulet film i morgen! Kom og se mig blive filmet, bror!’

’Det er et fristende tilbud,’ sagde jeg og lo sammen med ham. ’Men jeg forlader byen i morgen for en tid.’

’Rejser du? I hvor lang tid?’

’Det ved jeg ikke helt præcist. En måned, måske længere.’

’Kommer du så tilbage?’

’Helt klart. Behold en video af stuntet. Når jeg kommer tilbage, ryger vi os skæve og ser dig blive dræbt i slowmotion.’

’Ha! Det er en aftale! Kom nu! Lad os ride, du!’

’Nej, nej!’ råbte jeg. ’Jeg får aldrig den her hest til at ride sammen med dig, Vikram. Jeg er den værste rytter, du nogensinde har set. Jeg er allerede faldet af den her tre gange. Hvis jeg kan få den til at gå lige ud, så er jeg glad.’

’Kom nu, broder Lin! Nu skal du høre, du kan låne min hat. Det fejler aldrig, du. Det er en lykkehat. Du har problemer, fordi du ikke har nogen hat.’

’Jeg … jeg tror ikke, at den hat kan gøre det, du.’

’Det er en forbandet, magisk hat, du, det siger jeg dig!’

’Du har ikke set mig ride.’

’Og du har ikke haft hatten på. Den hat kan ordne hvad som helst. Plus, du er en gora. Ikke for at fornærme din hvidhed, yaar, men de her er indiske heste, du. De har bare brug for lidt indisk stil fra dig, det er alt. Hvis du taler lidt hindi til dem og danser lidt, så skal du bare se.’

’Det tror jeg ikke på.’

’Selvfølgelig, du. Kom nu, hop ned og dans med mig.’

’Hvad?’

’Kom nu og dans med mig,’

’Jeg danser ikke for heste, Vikram,’ erklærede jeg med så meget værdighed og oprigtighed, som jeg kunne lægge i den bizarre række af ord.

’Selvfølgelig gør du det! Nu hopper du ned sammen med mig og danser lidt indisk magi. Hesten bliver nødt til at se det seje, indiske svin, du har under dit stramme, hvide ydre, du. Jeg sværger, at hestene vil elske dig, og du kommer til at ride som Clint fucking Eastwood.’

’Jeg vil ikke ride som Clint fucking Eastwood.’

’Jo, du vil!’ lo han. ’Det vil alle.’

’Nej, jeg gør det ikke.’

’Kom nu.’

’Aldrig i livet.’

Han steg af og begyndte at tvinge mine støvler ud af stigbøjlerne. Irriteret kravlede jeg ned og stillede mig ved siden af ham med front mod de to heste.

’Sådan her!’ sagde Vikram og rystede sine hofter og begyndte at danse filmdansetrin. Han begyndte at synge og klappe sine hænder i takt. ’Kom nu, yaar! Læg noget indisk i det, du. Lad nu være med at være så skide europæisk.’

Der er tre ting, som ingen indisk mand kan modstå; et smukt ansigt, en smuk sang og en invitation til dans. Jeg var indisk nok til at danse med Vikram på min skøre, hvide måde, selv om det egentlig skyldtes, at jeg ikke kunne bære at se ham danse alene. Mens jeg rystede på hovedet og lo mod min vilje, tilsluttede jeg mig hans trin. Han guidede mig gennem dansen og tilføjede nye trin, indtil vi lavede drejene, skridtene og bevægelserne på nøjagtig samme tid.

Hestene holdt øje med os med den særlige hesteblanding af hvidøjet forsagthed og fnysende nedladenhed. Alligevel dansede og sang vi for dem på den græsbevoksede ødemark på de langstrakte bakker under en blå himmel så tør som røgen fra et lejrbål i ørkenen.

Og da dansen var slut, talte Vikram på hindi til min hest og lod den snuse til hans sorte hat. Han rakte mig hatten og sagde, at jeg skulle tage den på. Jeg lod den glide ned over mit hoved, og vi kravlede op i sadlerne igen.

Pokker stå i det, om det ikke virkede. Hestene løb af sted et øjeblik og slog blidt over i galop. For første og eneste gang i mit liv lignede jeg en rytter. Jeg fornemmede opstemtheden af frygtløs synergi i et herligt kvarter med det godhjertede dyr. Idet jeg fulgte Vikrams forspring tæt, kastede jeg mig ud på stejle skråninger og besejrede dem ved at styrtdykke ned over toppen og hvirvle nedad i krummende vindkast og mellem spredt krat. Vi strakte ud over flade græsområder i ubesværede temposkift, og derefter sluttede Nazeer og hans ryttere sig til os i galop. For en kort periode, et øjeblik var vi lige så vildfarne og frie, som hestene kunne lære os at være.

Jeg lo stadig over det og sludrede med Nazeer, da vi gik op ad trappen og ind i huset på stranden, to timer senere. Jeg gik med et opstemt smil gennem døren og så Karla stå ved den lange væg med vinduerne og stirre ud på havet. Nazeer hilste på hende med brysk glæde. Et lillebitte smil jagede fra hans øjenbryn til hans hage og prøvede at gemme sig bag hans skulen. Han greb en literflaske vand, en æske tændstikker og et par sider avispapir fra køkkenet og forlod huset.

'Han lader os være alene,' sagde hun.

’Det ved jeg godt. Han laver bål nede på stranden. Det gør han undertiden.’

Jeg gik hen til hende og kyssede hende. Det var et hurtigt kys, næsten genert, men al kærligheden fra mit hjerte lå i det. Da vores læber skiltes, holdt vi hinanden tæt og kiggede begge ud på havet. Efter et stykke tid så vi Nazeer nede på stranden, han samlede drivtømmer og tørre stumper træ til bålet. Han kilede den sammenkrøllede avis ned mellem kvistene og pindene, tændte bålet og satte sig ned ved siden af det med ansigtet ud mod havet. Han frøs ikke. Der var en varm brise, der pressede en varm nat ind. Han tændte ilden, mens natten red på bølgerne under den nedgående sol, for at vise os, at han stadig var på stranden, at vi stadig var alene.

’Jeg kan godt lide Nazeer,’ sagde hun med sit hoved mod min hals og mit bryst. ’Han er rigtig sød og godhjertet.’

Det var sandt. Det vidste jeg. Jeg havde endelig opdaget det på den hårde måde. Men hvordan havde hun opdaget det ud fra så lidt kendskab til ham? En af de værste af alle mine mange fejl i årene i eksil var min blindhed for det gode i folk. Jeg vidste aldrig, hvor meget godhed, der var i en mand eller kvinde, før jeg skyldte dem mere, end jeg kunne tilbagebetale. Mennesker som Karla så godhed med et enkelt blik, mens jeg stirrede og stirrede og ofte ikke så noget ud over det skulende eller bitre øje.

Vi så ned mod stranden, der blev mørkere, og på Nazeer, der sad med ret ryg ved siden af sit lille bål. En af mine små sejre over Nazeer, da jeg stadig var svag og afhængig af hans styrke, havde været sproget. Jeg havde lært vendinger på hans sprog hurtigere, end han havde lært nogle af mine. Min veltalenhed havde tvunget ham til at kommunikere på urdu det meste af tiden. Da vi prøvede at tale engelsk, kom ordene ud i akavede, stødvise par, tynget af meninger og stavrende på små fødder af bramfri betydning. Jeg hånede ham ofte for hans engelske grovhed, overdrev min forvirring og forlangte, at han gentog sig selv, så han snublede fra den ene

kryptiske vending til den anden, indtil han forbandede mig på urdu og pashto og trak sig tilbage i stilhed.

Men sandt at sige var hans abrupte engelske altid velformuleret og ofte med en rytmisk poesi. Det var rigtignok afkortet, men det var, fordi det overflødige var blevet hakket af, og det, der var tilbage, var hans eget klare og præcise sprog – noget mere end sloganer og mindre end ordsprog. Mod min vilje og ubevidst for ham begyndte jeg at gentage nogle af hans vendinger. Han sagde engang til mig, mens han striglede sin grå hoppe, Alle heste gode, alle mennesker ikke gode. Mange år senere, hver gang jeg stødte på ondskab, forræderi og andre typer for egoisme, specielt min egen, tog jeg mig i at gentage Nazeers vending: Alle heste gode, alle mennesker ikke gode. Og den nat, hvor jeg holdt Karlas hjerte mod mit, mens vi så hans bål danse i sandet, huskede jeg en anden af hans engelske vendinger. Ingen kærlighed er intet liv, plejede han at sige. Ingen kærlighed er intet liv.

Jeg holdt om Karla, som kunne det helbrede mig, og vi elskede ikke, før natten tændte den sidste stjerne i vores brede himmelvindue. Hendes hænder var kys på min hud. Mine læber udglattede det krøllede blad om hendes hjerte. Hun trak vejret mumlende, guidede mig, og jeg talte i rytmer til hende, gentog mine behov. Varmen forbandt os, og vi omgav os med berøring, smag og parfumerede lyde. I glassets genspejling var vi silhuetter, gennemsigtige billeder – mit fuldt af ild fra stranden og hendes fuldt af stjerner. Og til sidst, i slutningen, smeltede de klare spejlbilleder af os sammen.

Det var godt, så godt, men hun sagde aldrig, at hun elskede mig.

'Jeg elsker dig,' hviskede jeg, ordene bevægede sig fra mine læber til hendes.

'Det ved jeg godt, du gør,' svarede hun på en måde, hvor hun samtidig belønnede mig og havde medlidenhed med mig. 'Det ved jeg godt, du gør.'

'Jeg behøver ikke at tage med på den tur, ved du godt.'

'Hvorfor tager du af sted?'

’Jeg er ikke sikker. Jeg føler … en form for loyalitet over for ham, for Khaderbhai, og jeg står på en måde stadig i gæld til ham. Men der ligger mere i det end det. Det er … har du nogensinde haft den følelse – om noget overhovedet – at hele dit liv på en måde er et forspil eller noget lignende – som om alt det, man har gjort, har ført en frem til det ene punkt, og på en eller anden måde ved man en dag, at man er fremme? Jeg er ikke så god til at forklare det, men …’

’Jeg ved, hvad du mener,’ afbrød hun hurtigt. ’Og ja, jeg har haft den følelse. Jeg gjorde noget engang, der føltes som hele mit liv – selv de år jeg ikke har levet endnu – i et sekund.’

’Hvad var det?’

’Vi talte om dig,’ korrigerede hun mig og undgik mine øjne. ’Om dig, der ikke behøver at tage til Afghanistan.’

’Jamen,’ smilede jeg,’ som jeg sagde, jeg behøver ikke at tage af sted.’

’Så lad vær,’ sagde hun tørt og drejede hovedet for at se ud på natten og havet.

’Vil du have, at jeg skal blive?’

’Jeg vil have, at du er i sikkerhed. Og … jeg vil have, du skal være fri.’

’Det var ikke det, jeg mente.’

’Det ved jeg godt,’ sukkede hun.

Jeg følte den lille uro af rastløshed i hendes krop mod min, der fortalte, at hun gerne ville flytte sig. Jeg flyttede mig ikke.

’Jeg bliver,’ sagde jeg roligt og kæmpede mod mit hjerte, velvidende, at det var en fejltagelse, ’hvis du siger, at du elsker mig.’

Hun lukkede munden og pressede sine læber så stramt sammen, at de formede et hvidt ar. Langsomt, celle for celle, virkede det, som om hendes krop trak alt det, hun havde givet mig for få øjeblikke siden, tilbage ind i sig selv.

’Hvorfor gør du det her?’ spurgte hun.

Jeg vidste det ikke. Måske var det den kolde tyrker, som jeg havde været igennem de sidste par måneder, og det nye liv, jeg følte jeg havde vundet. Måske var det døden – Prabakers og Abdullahs død, og døden, jeg hemmeligt frygtede, ventede på mig i Afghanistan. Uanset grunden var det dumt, meningsløst og endda grusomt, og jeg kunne ikke holde op med at ønske det.

’Hvis du siger, at du elsker mig,’ sagde jeg igen.

’Det gør jeg ikke,’ mumlede hun til sidst. Jeg prøvede at stoppe hende med mine fingerspidser på hendes mund, men hun vendte sit hoved, så det var lige ud for mit, og hendes stemme var klar og stærk. ’Det gør jeg ikke. Det kan jeg ikke. Det vil jeg ikke.’

Da Nazeer kom tilbage fra stranden – han hostede og rømmede sig højt for at annoncere sin ankomst – havde vi allerede været i bad og fået tøj på. Han smilede – sådan en sjælden ting, det smil – mens han så fra mig til hende og tilbage igen. Men den kolde bedrøvelse i vores øjne trak hans ansigtskurver nedad i pilekranse af skuffelse, og han så væk.

Vi så hende tage af sted i en taxi, den lange og ensomme nat før vi rejste mod Khaders krig, og da Nazeer endelig mødte mine øjne, nikkede han langsomt og højtideligt. Jeg fastholdt blikket et kort øjeblik, men så var det min tur til at se væk. Jeg ønskede ikke at blive konfronteret med den mærkelige blanding af sorg og opstemthed, som jeg så i hans øjne, fordi jeg vidste, hvad det fortalte mig. Karla var væk, ja, men det var hele verdens kærlighed og skønhed, vi havde mistet den nat. Som soldater i Khaders sag blev vi nødt til at lade det hele blive tilbage. Og den anden verden, den engang ubegrænsede verden af hvad vi måske kunne blive, skrumpede ind time for time, til et projektils blodrøde punktum.

KAPITEL 31

Nazeer vækkede mig før solopgang, og vi forlod huset, da de første gabende lysstråler strakte sig i natten, der var ved at gå på hæld. Da vi steg ud af taxien i lufthavnen, så vi Khaderbhai og Khaled Ansari nær indgangen til indenrigsterminalen, men vi hilste ikke. Khader havde tilrettelagt en indviklet rejseplan, der med fire transportskift ville føre os fra Bombay til Quetta i Pakistan, nær den afghanske grænse. Hans instruktioner var, at vi hele tiden skulle ligne individuelle rejsende, og at de rejsende ikke på noget tidspunkt måtte kendes ved hinanden. Vi drog af sted med ham for at begå en snes forbrydelser over tre internationale grænser og blande os i krigen mellem afghanske mujahedinfrihedskæmpere og den mægtige Sovjetrepublik. Det var hans plan, at missionen skulle lykkes, men han tog også et uheldigt udfald i betragtning. Han garanterede, at hvis nogen af os på et eller andet tidspunkt blev dræbt eller taget til fange, ville forbindelsessporet tilbage til Bombay være lige så koldt som en bjergbestigers økse.

Det var en lang tur, og den begyndte som en stille en. Nazeer, som altid var samvittighedsfuld over for Khaderbhais instruktioner, sagde ikke et eneste ord på den første del af turen fra Bombay til Karachi. En time efter vi havde tjekket ind på hver vores værelse på Chandni hotellet, hørte jeg dog en let banken på døren. Inden døren var halvvejs åben, gled han indenfor og pressede den i bag sig. Hans øjne var opspilede af nervøsitet, og hans optræden var ophidset, næsten hektisk. Jeg blev bragt ud af fatning og lidt frastødt over hans iøjnefaldende frygt, og jeg rakte ud for at lægge en hånd på hans skulder.

’Tag det roligt, Nazeer. Du skræmmer mig, broder, med al det tys-tys lort.’

Han så nedladenheden under mit smil, selv om han ikke forstod ordenes fulde mening. Han bed tænderne hårdt sammen i uransalig beslutsomhed og så med en alvorlig mine strengt på mig. Vi var blevet venner, Nazeer og jeg. Han havde åbnet sit hjerte for mig. Men for ham blev venskab bedømt af, hvad mænd gør og udholder for hinanden, ikke af, hvad de deler og morer sig over. Det forvirrede og plagede ham endda, at jeg næsten altid mødte hans oprigtige alvor med morsomhed og banalitet. Det ironiske var, at vi faktisk var tillukkede og alvorlige mænd på samme måde, men hans barske strenghed var så ekstrem, at det pirrede min egen alvorlighed og provokerede et barnligt, drilagtigt ønske om at gøre nar af ham.

'Russere … overalt,' sagde han og talte lavt, men trak vejret med kraftig intensitet. 'Russere … ved alt … kender alle … betaler penge for at vide alt.'

'Russiske spioner?' spurgte jeg. 'I Karachi …'

'Overalt i Pakistan,' nikkede han og drejede hovedet for at spytte på gulvet. Jeg var ikke sikker på, om den gestus var i foragt eller for at bringe held. 'For meget fare! Ikke tale med nogen! Du gå … Faloodah House … Bohri bazar … i dag … saade char baje.'

'Halv fem,' gentog jeg. 'Vil du have mig til at mødes med nogen på Faloodah House, i Bohri basaren, halv fem? Er det dét? Hvem skal jeg mødes med?'

Han gav mig et barsk lille smil og åbnede så døren. Han kastede hurtige, korte blik ned ad gangen og gled ud igen lige så hurtigt og stille, som han var kommet ind. Jeg så på mit ur. Klokken var et. Jeg skulle slå tre timer ihjel. Til mine smuglermissioner med pas havde Abdel Ghani givet mig et pengebælte, der var hans enestående, originale design. Bæltet var lavet af hårdt, vandtæt vinyl og var flere gange bredere end et standard pengebælte. Båret fladt på maven kunne bæltet indeholde op til ti pas og en mængde kontanter. Den første dag i Karachi indeholdt det fire af mine egne bøger. Den første af dem var den britiske bog, som jeg havde brugt til at købe fly- og togbilletter og til at indregistrere mig på hotellet med. Den anden bog var det fejlfrie amerikanske pas, som Khaderbhai havde forlangt, at

jeg skulle bruge på missionen i Afghanistan. De to andre, en schweizisk bog og en canadisk bog, var ekstra til nødstilfælde. Der var også 10.000 dollars, midler til uforudsete hændelser, forudbetalt som en del af mit honorar for at acceptere den risikofyldte mission. Jeg viklede det tykke bælte rundt om livet under skjorten, lod min springkniv glide ned i hylstret bag på mine bukser og forlod hotellet for at udforske byen.

Det var varmt, varmere end sædvanligt for den milde novembermåned, og let, usædvanlig regn for årstiden havde efterladt gaderne disede med en tyk, dampende luft. Karachi var dengang en anspændt og farlig by. I flere år havde den militante junta, der havde erobret magten i Pakistan og henrettet den demokratisk valgte premierminister Zulfikar Ali Bhutto, regeret nationen ved at splitte den. De havde udnyttet ægte splid mellem etniske og religiøse samfund til at fremkalde voldelige konflikter. Den havde undergravet de indfødte etniske grupper – specielt sindier, pashtuner og punjabier – imod immigranterne, kendt som mohajirer, der var strømmet ind i den nystiftede nation, Pakistan, da den blev delt fra Indien. Hæren støttede hemmeligt ekstremisterne fra de rivaliserende grupper med våben, penge og velovervejede tjenester. Da optøjerne, som de havde fremprovokeret og anstiftet, endelig brød ud, beordrede generalerne politiet til at åbne ild. Raseri over politivolden blev derefter holdt nede af udkommanderede militærtropper. På den måde blev hæren, hvis fordækte operationer havde skabt de blodige konflikter, opfattet som den eneste styrke, der var i stand til at bevare ro og orden.

Som massakrer og hævnmord væltede over hinanden med eskalerende umenneskelighed, blev kidnapninger og tortur rutine. Fanatikere fra én gruppe fangede tilhængere fra en anden gruppe og pinte dem på sadistisk vis. Mange af dem, der blev bortført, døde i forfærdeligt fangenskab. Nogle forsvandt, og deres lig blev aldrig fundet. Og når den ene eller anden gruppe blev for magtfuld og truede balancen i det dødelige spil, aktiverede generalerne voldelige konflikter inden for deres gruppe for at svække dem. Fanatikerne

begyndte så at gå i selvsving og dræbe og lemlæste rivaler fra deres egne etniske samfund.

Hver ny cyklus af vold og hævn sikrede selvfølgelig, uanset hvilken form for regering der dukkede op eller blev opløst i nationen, at kun hæren ville vokse sig stærkere, og kun hæren kunne udøve reel magt.

På trods af den dramatiske spænding – og på grund af det – var Karachi et godt sted at lave forretninger. Generalerne, som var ligesom en mafiaklan uden mod, stil eller sammenhold mellem ægte, selvhøjtidelige gangstere, havde taget landet med magt og holdt hele nationen som gidsel ved at true med de mange våben og udplyndre nationens guldreserver. De spildte ingen tid på at forsikre de større magthavere og de andre våbenproducerende lande om, at Pakistans væbnede styrker var åbne for deres forretninger. De civiliserede lande reagerede med entusiasme, og i årevis var Karachi vært for udskejede fester hos våbenhandlere, der kom fra Amerika, Storbritannien, Kina, Sverige, Italien og andre lande. De illegale – sortbørshandlere, våbensmuglere, lovløse og lejesoldater – var ikke mindre flittige i deres jagt på en handel med juntaen af generaler. De stimlede sammen på cafeerne og hotellerne. Udlændinge fra 50 lande, som havde forbrydelse i hovedet og eventyr i hjertet.

På en måde var jeg en af dem, en urostifter ligesom de andre, og jeg tjente på krigen i Afghanistan som de andre, men jeg havde det ikke rart i deres selskab. I tre timer drev jeg fra en restaurant til et hotel og til en chaibutik og sad i nærheden af eller med en gruppe udlændinge, som var på jagt efter nogle hurtige penge. Deres samtaler var beregnende til det forstemte. Krigen i Afghanistan, gættede de fleste af dem muntert på, havde stadig et par gode år tilbage. De indrømmede, at generalerne var under betydeligt pres. Der gik rygter om, at Benazir, datter af den henrettede premierminister, var ved at planlægge at tage tilbage til Pakistan fra sit eksil i London for at lede den demokratiske alliance imod juntaen. Men med lidt held og dygtighed håbede profitmagerne, at hæren ville

bevare kontrollen over landet – og de veletablerede korruptionskanaler – i nogle år endnu.

Snakken gik på pengehøst, en eufemisme for smuglergods og sortbørsvarer, som der var stor efterspørgsel på langs hele grænsen mellem Pakistan og Afghanistan. Cigaretter, især amerikanske mærker, blev solgt ved Khyber-bjergpasset for 16 gange deres allerede opskruede Karachi pris. Medicin af enhver art indbragte avancer, der steg i skala fra måned til måned. Vintertøj, som var egnet til sneområder, var ekstremt salgbart. En foretagsom tysk slyngel havde kørt en Mercedes lastbil fyldt med tyske alpinvarer, militæruniformer komplet med termoundertøj fra overskudslagre fra München til Peshawar. Han havde solgt det hele, inklusiv lastbilen, for fem gange købsprisen. Køberen var en afghansk krigsherre, som blev favoriseret af vestlige magthavere og efterretningstjenester, inklusive det amerikanske CIA. Det tunge vintertøj nåede efter en tur på tusindvis af kilometer gennem Tyskland, Østrig, Ungarn, Rumænien, Bulgarien, Tyrkiet, Iran og Pakistan aldrig frem til de kæmpende mujahedinmænd i de sneklædte bjerge i Afghanistan. I stedet blev vinteruniformerne og undertøjet opbevaret på et af krigsherrens lagre i Peshawar og ventede på, at krigen sluttede. Desertøren og hans lille hær holdt sig i sikkerhed uden for krigen i deres fæstningsområde i Pakistan. Hans plan var at indlede en magtovertagelse med sine egne tropper, når den virkelige kamp mod russerne var ovre, og krigen var vundet.

Nyheder om det nye marked – en krigsherre propfuld med CIA penge og sulten efter forsyninger til en hvilken som helst pris – sendte gysende, spekulative ringe gennem samfundet af udenlandske opportunister i Karachi. Jeg stødte på historien om den dristige tysker og hans lastbil fuld af vinteruniformer i tre lettere forskellige udgaver i løbet af eftermiddagen. I en feber, lidt ligesom guldfeberen, lod udlændingene historien sive rundt iblandt sig, mens de jagtede og afsluttede handler om skibsladninger med dåsemad, baller af børstet uld, skibscontainere med motordele, et lager fuldt af brugte spritapparater og lagre med alle former for våben fra bajonetter til granatstyr. Og overalt, i hver samtale, hørte jeg den

mørke, desperate besværgelse: Hvis krigen fortsætter endnu et år, får vi det lavet …

Irriteret og dyster med oprørte følelser gik jeg ind på Faloodah House i Bohri bazaren og bestilte en af de søde, neonfarvede drinks. Faloodahen var en uanstændigt sød blanding af hvide nudler, mælk, rosenaroma og andre honningagtige sirupper. Firni House i Bombays Dongri område tæt på Khaderbhais hus var med rette berømt for sine vidunderlige Faloodah-drinks, men de var smagsløse sammenlignet med de fantastiske, sukkersøde kombinationer serveret i Karachis Faloodah House. Da det høje glas med lyserød, rød og hvid, sukkersød mælk dukkede op ved min højre hånd, kiggede jeg op for at takke tjeneren og så, at det var Khaled Ansari, der bar de to drinks.

’Du ser ud, som om du trænger til noget, der er stærkere end det der, du,’ sagde han med et smil – et lille, trist smil – mens han satte sig ned ved siden af mig. ’Hvad så? Hvor trykker det?’

’Ingen steder,’ sukkede jeg og gav ham et lille smil i retur.

’Kom nu,’ insisterede han. ’Kom nu med det.’

Jeg så ind i hans ærlige, åbne, arrede ansigt, og det faldt mig ind, at Khaled kendte mig bedre, end jeg kendte ham. Ville jeg have lagt mærke til og opdaget, hvor bekymret han var, spekulerede jeg, hvis vores roller var byttet om, og han var gået ind på Faloodah House så foruroligende åndsfraværende? Sikkert ikke. Khaled var ofte så trist, at jeg sikkert ikke ville tænke nærmere over det.

’Tja, jeg tror bare, det er lidt selvransagelse. Jeg har været ude og forske lidt, gravet lidt på nogle af de chaikhannaer og restauranter, som du fortalte mig om – nogle af de steder, hvor sortbørsfyrene og lejesoldaterne holder til. Det var ret deprimerende. Der er en masse mennesker, der vil have krigen til at fortsætte for altid, og de er fuldstændig ligeglade med, hvem der bliver dræbt, eller hvem der dræber.’

’De tjener penge,’ sagde han og trak på skuldrene. ’Det er ikke deres krig. Jeg tror, de er ligeglade. Sådan er det bare.’

’Det ved jeg godt. Det er ikke på grund af pengene,’ sagde jeg med alvorlig mine og ledte efter ordene snarere end følelsen, der havde udløst dem. ’Det er bare – hvis man ville have en definition af pervers, virkelig syg-i-hovedet, så er en af de bedre, én der ønsker, at en krig – en hvilken som helst krig – fortsætter.’

’Og … du føler dig … på en måde ramt … på en måde nøjagtig som dem?’ spurgte Khaled forsigtigt og kiggede ned i sit glas.

’Det gør jeg måske. Jeg ved det ikke. Jeg ville ikke engang tænke over det – du ved, hvis jeg hørte folk tale på den måde et andet sted. Det ville ikke gå mig på, hvis det ikke var, fordi jeg var her, og hvis jeg ikke gjorde præcis det samme.’

’Det er ikke præcis det samme.’

’Det er det. Ret meget. Khader betaler mig – så jeg tjener penge på det, nøjagtig som dem – og jeg smugler nyt lort ind i den lortekamp, nøjagtig som de gør.’

’Og måske skulle du begynde at spørge dig selv om, hvad fanden du laver her?’

’Også det. Ville du tro mig, hvis jeg fortalte dig, at jeg ikke har nogen anelse? Jeg ved helt ærligt ikke, hvad fanden jeg laver her. Khader bad mig om at være hans amerikaner, og jeg gør det. Men jeg ved ikke hvorfor.’

Vi var tavse for en stund, nippede til vores drinks og lyttede til klirren og summen omkring os i det travle Faloodah House. En stor bærbar radio spillede romantiske gazalere på urdu. Jeg kunne høre samtaler på tre eller fire sprog fra kunder i nærheden. Jeg forstod ikke ordene og kunne ikke engang identificere, hvilke sprog de talte; baluchi, uzbek, tajik, farsi …

’Det smager dejligt!’ sagde Khaled og brugt en lang ske til at fiske nudlerne op med.

’Det er for sødt efter min smag,’ svarede jeg ham og drak alligevel delikatessen.

’Nogle ting skal være for søde,’ svarede han og blinkede til mig, mens han suttede på sugerøret. ’Hvis Faloondaher ikke var for søde, ville vi ikke drikke dem.’

Vi drak ud, gik ud i den sene eftermiddagssol og stoppede på den anden side af døren for at tænde vores cigaretter.

’Vi går i hver vores retning,’ mumlede Khaled, mens han holdt en tændstik for mig i sin hule hånd. ’Bare fortsæt med at gå den vej, syd, i cirka fem minutter. Jeg indhenter dig. Lad være med at sige farvel.’

Han vendte om på hælene og gik væk, trådte ud i kanten af vejen og ind i en hurtig strøm af gående trafik mellem fortovet og bilerne.

Jeg vendte mig og gik i modsat retning. Nogle minutter senere ved udkanten af bazaren gled en taxi op på siden af mig og stoppede. Bagdøren åbnede, og jeg hoppede ind ved siden af Khaled. En anden mand sad på forsædet ved siden af føreren. Han var først i 30’erne, med kort, mørkebrunt hår trukket tilbage fra en høj, bred pande. Hans øjne, der sad dybt, havde en brun farve, så mørk, at den virkede sort, indtil det direkte sollys gennemborede irisserne og afslørede de rødbrune jordtoner, der hvirvlede inden i dem. Hans øjne stirrede roligt, intelligent under de sorte bryn, der var vokset sammen i midten. Hans næse var lige og gik ned til en lille overlæbe, en fast, bestemt mund og en blød, rund hage. Det var tydeligt, at manden havde barberet sig i dag, sikkert ikke for særligt længe siden, men en blåsort skygge mørknede den nedre halvdel af hans ansigt langs de nydelige, skarpt definerede linjer, der tegnede hans skæg. Det var et kraftigt, firkantet, symmetrisk ansigt, pænt i sin styrke og endda i proportionerne, ikke mindst i enkelte fremtrædende ansigtstræk.

’Det er Ahmed Zadeh,’ meddelte Khaled, da taxien satte i gang. ’Ahmed, det er Lin.’

Vi gav hinanden hånden og så hinanden an med lige dele oprigtighed og venlighed. Hans kraftige ansigt ville måske have virket barsk, hvis det ikke havde været for et særligt udtryk, der

drejede hans øjne til en let skelen og fyldte toppene af hans kinder med smilerynker. Hver gang han koncentrerede sig, hver gang han ikke slappede helt af, havde Ahmed Zadeh et udtryk, der fik ham til at se ud, som om han ledte efter en ven i mængden af fremmede. Det var et afvæbnende udtryk, og det vandt min gunst med det samme.

'Jeg har hørt en masse om dig,' sagde han, slap min hånd og hvilede sin arm på forsædet i taxien. Hans accent lød usikker, men udtalt på tydeligt engelsk var den en velklingende nordafrikansk blanding af fransk og arabisk.

'Jeg håber, det ikke kun er gode ting,' sagde jeg og lo.

'Ville du foretrække, at folk siger noget dårligt om dig?'

'Det ved jeg ikke. Min ven, Didier, siger, at det er uhyrligt uretfærdigt at rose folk bag deres ryg, fordi det eneste, man ikke kan forsvare sig imod, er det gode, som siges om en.'

'D'accord!' lo Ahmed. 'Lige præcis!'

'Pis, det minder mig om,' indskød Khaled og gennemrodede sine lommer, indtil han fandt en sammenfoldet konvolut. 'Jeg havde næsten glemt det. Jeg mødte Didier, aftenen før vi rejste. Han ledte efter dig. Jeg vidste ikke, hvor du var, så han bad mig om at give dig det her brev.'

Jeg tog den foldede konvolut og lod den glide ned i skjortelommen for at læse det senere, når jeg var alene.

'Tak,' mumlede jeg. 'Så, hvad sker der? Hvor er vi på vej hen?'

'Til en moské,' svarede Khaled med det lille, triste smil. 'Vi skal først lige samle en ven op, så skal vi mødes med Khader og nogle af de andre, som tager med os over grænsen.'

'Hvor mange andre?'

'Vi bliver 30 eller deromkring, tror jeg, når vi alle er samlet. De fleste af dem er allerede i Quetta eller i Chaman, nær grænsen. Vi rejser i morgen – du, jeg, Khaderbhai, Nazeer, Ahmed og en anden fyr,

Mahmoud. Han er en af mine venner. Jeg tror ikke, du kender ham. Du vil møde ham om fem minutter.’

’Vi er de små Forenede Nationer, non?’ spurgte Ahmed skarpsindigt. ’Abdel Khader Khan fra Afghanistan, Khaled fra Palæstina, Mahmoud fra Iran, du fra New Zealand – undskyld, du er nu vores amerikaner – og jeg er fra Algeriet.’

’Og der er flere,’ tilføjede Khaled. ’Vi har en fyr fra Marokko, en fyr fra Golfen, en fyr fra Tunesien, to fra Pakistan og en fra Irak. Resten er afghanere, men fra forskellige dele af Afghanistan og fra forskellige etniske grupper.’

’Jihad,’ sagde Ahmed med et bistert smil og næsten skræmt. ’Hellig krig – det er vores hellige pligt at modsætte os russiske invasionsstyrker og befri et muslimsk land.’

’Få ham ikke til at begynde, Lin,’ sagde Khaled og skar ansigt. ’Ahmed er kommunist. Om lidt vil han banke Mao og Lenin ind i hovedet på dig.’

’Føler du dig ikke lidt … kompromitteret?’ spurgte jeg og udfordrede skæbnen. ’At gå op imod en socialistisk hær?’

’Hvilke socialister?’ svarede han skarpt og skelede endnu mere ophidset. ’Hvilke kommunister? Misforstå mig nu ikke – russerne gjorde nogle gode ting i Afghanistan …’

’Det har han ret i,’ afbrød Khaled ham. ’De byggede en masse broer, alle hovedvejene og en masse skoler og gymnasier.’

’Og alle dæmningerne til frisk vand og kraftværker – alle sammen gode ting. Og jeg støttede dem, da de lavede alle de ting, for ligesom at hjælpe dem. Men da de invaderede Afghanistan for at ændre landet med magt, smed de alle de principper væk, det var meningen, de skulle stå for. De er ikke ægte marxister, ikke ægte leninister. Russerne er imperialister, og jeg kæmper imod dem på vegne af Marx, Lenin, Mao …’

’Og Allah,’ smilede Khaled bredt.

’Ja, og Allah,’ samtykkede Ahmed, smilede til os med sine hvide tænder og slog bag på sædet med flad hånd.

’Hvorfor gjorde de det?’ spurgte jeg ham.

’Det kan Khaled bedre forklare,’ svarede han og henviste til den palæstinensiske krigsveteran.

’Afghanistan er en gevinst,’ begyndte Khaled. ’Der findes ingen store reserver af olie, guld eller andet, som folk gerne vil have, men det er stadig en stor gevinst. Russerne vil have landet, fordi det ligger lige ved deres grænse. De forsøgte at kontrollere det ad diplomatisk vej, med hjælpepakker og hjælpeprogrammer og alt det. Så arbejdede de på at få deres egne mænd til magten i en regering, der egentlig bare var en marionetdukke. Amerikanerne hadede det på grund af den kolde krig og alt det ekstreme risiko-lort, så de destabiliserede stedet ved at støtte de eneste fyre, der virkelig var skidesure på de russiske marionetdukker – de religiøse mullah-typer. De langskæggede var tossede over måden, russerne ændrede deres land på – at lade kvinderne arbejde, gå på universitet og gå offentligt omkring uden at være helt dækket af en burka. Da amerikanerne tilbød dem geværer, bomber og penge til at angribe russerne, sprang de til. Efter et stykke tid besluttede russerne at stoppe deres påskud og invaderede landet. Nu har vi fået en krig.’

’Og Pakistan,’ konkluderede Ahmed Zadeh, ’de vil have Afghanistan, fordi de vokser så hurtigt, for hurtigt, og de vil have jorden. De vil lave ét stort land ved at kombinere de to nationer. Og Pakistan tilhører Amerika på grund af de militære generaler. Så Amerika hjælper dem. De optræner mænd nu, krigere, på religiøse skoler, madrassaher overalt i Pakistan. Krigerne kaldes talebanere, og de vil ind i Afghanistan, når resten af os vinder krigen. Og vi vinder krigen, Lin. Men den næste, det ved jeg ikke rigtigt …’

Jeg vendte ansigtet mod vinduet, og som om det var et signal, begyndte de to mænd at tale arabisk. Jeg lyttede til de jævne, hurtigt strømmende stavelser, og jeg lod mine tanker drive med på den hvislende musik. På den anden side af vinduet var gaderne i dårligere stand og bygningerne mere usle og misligholdte. Mange af

ler- og sandstensbygningerne var en-etagesboliger, og selv om de tydeligvis var beboet af hele familier, virkede de ikke færdige – knap opførte, før de var blevet besat og brugt til husly.

Vi kørte gennem hele forstæder af sådanne tilfældigt og impulsivt opførte områder – soveforstæder smækket op for at klare den hovedkulds strøm af immigranter fra landsbyer til den hurtigt ekspanderende by. Sidegader og -veje afslørede, at kopier af de samme primitive konstruktioner fortsatte, så langt øjet rakte ud i horisonten på begge sider af hovedvejen.

Efter næsten en time i langsomt tempo gennem undertiden ufremkommelige, overfyldte gader stoppede vi et øjeblik for at samle en anden mand op, der satte sig ind på bagsædet. Ved at følge Khaleds instruktioner vendte chaufføren taxien rundt og kørte tilbage ad præcis samme overfyldte rute.

Den nye mand var Mahmoud Melbaaf, en 30-årig iraner. Det første glimt af hans ansigt – det tykke, sorte hår, de høje kindben, øjnene farvet som en sandklit i en blodrød solnedgang – mindede mig så meget om min døde ven Abdullah, at jeg fór sammen på grund af smerten. I løbet af et øjeblik opløste ligheden sig. Mahmouds øjne stak lidt frem, hans læber var ikke så fyldige, og hans hage var spids, som om den var designet til et fipskæg. Det var faktisk et meget anderledes ansigt.

Men i den klare erindring om Abdullah Taheri og den gennemborende smerte ved savnet af ham forstod jeg pludselig noget af grunden til, at jeg var der med Khaled og de andre på en rejse ind i nogle andres krig. En del, en meget vigtig del af min parathed til at konfrontere risiciene ved at tage på Khaders mission, lå i skylden, jeg stadig følte over, at Abdullah døde alene omringet af pistoler. Jeg satte mig selv i den nærmeste tilsvarende situation, omringende mig selv med fjendens pistoler. Og i det øjeblik jeg tænkte tanken, i det sekund de uudtalte ord blev smurt ud på min grå væg af tanker – dødsønske – afviste jeg den gysende, med gåsehud. Og for første gang i månedsvis, efter jeg havde accepteret at udføre jobbet for Abdel Khader Khan, blev jeg bange, og jeg

vidste, at mit liv lige der ikke var andet end en håndfuld sand klemt sammen i min knyttede næve.

Vi steg ud af bilen en boligblok væk fra Masjid-i-Tuba-moskéen. Vi gik på række med 20 meter mellem hver mand, nåede moskéen og tog vores sko af. En ældgammel hajji tog sig af skoene, mens han mumlede sin meditations zikkir. Khaled pressede en sammenfoldet pengeseddel ind i mandens barkede, gigtramte hånd. Da vi gik ind i moskéen, så jeg op og gispede af overraskelse og glæde.

Moskéens indre var kølig og ulastelig ren. Marmor- og stenfliser glimtede fra rillede søjler, mosaikbuer og vældige udstrakte, mønstrede gulve. Men ovenover og videre var der en enorm, hvid marmorkuppel, der uimodståeligt tiltrak øjet. Den spektakulære hvælving var 100 skridt bred og smykket med bittesmå, polerede spejle. Mens jeg stod der og måbede forundret over dens skønhed, blev det elektriske lys tændt i moskéen, og den store marmorbue over os glimtede som sollys på millioner af toppe og krusninger på en vindblæst sø.

Khaled forlod os straks og lovede at komme tilbage så hurtigt som muligt. Ahmed, Mahmoud og jeg gik hen til et indhak, der gav os udsigt til kuplen, og vi satte os ned på det polerede klinkegulv. Det var noget tid efter aftenbønnen – jeg havde hørt muezzinkaldet, mens vi kørte i taxien – men der var stadig mange mænd, der var opslugt af private bønner rundt omkring i moskéen. Da han var sikker på, at jeg havde det rart, meddelte Ahmed, at han ville benytte lejligheden til at bede. Han undskyldte sig og gik hen til vaskefonten. Med sit ansigt, sine hænder og fødder vasket efter ritualet gik han tilbage til en lille ledig plads under kuplen og begyndte sin bøn.

Jeg holdt øje med ham med et lille stik af misundelse over, hvor let han kunne åbne sin kommunikation med Gud. Jeg følte ingen trang til at følge ham, men hans meditations oprigtighed fik mig på en måde til at føle mig endnu mere alene i mit ensomme, splittede sind.

Han afsluttede sin bøn, og da han begyndte at gå hen imod os, kom Khaled. Han havde et bekymret udtryk. Vi satte os tæt sammen, så vores hoveder næsten rørte hinanden.

’Vi har fået problemer,’ hviskede han. ’Politiet har været på dit hotel.’

’Strisserne?’

’Det politiske politi,’ svarede Khaled. ’ISI’erne. Inter-Services Intelligence.’

’Hvad ville de?’ spurgte jeg.

’De ville have fat i dig. Os alle sammen. Vi er blevet afsløret. De slog også til i Khaders hus. I var begge heldige. Han var også ude af huset, og de fik ham ikke. Hvad har du med dig fra dit hotel? Hvad efterlod du der?’

’Jeg har mine pas, penge og min kniv,’ svarede jeg.

Ahmed smilede bredt til mig.

’Du ved godt, at jeg kommer til at holde af dig, ikke?’ hviskede han.

’Alt det andet er der stadig,’ fortsatte jeg. ’Der er ikke meget. Tøj, toiletsager og et par bøger. Det er det hele. Men der er billetterne – fly- og togbilletterne med navn på, er jeg ret sikker på.’

’Nazeer har din skuldertaske og slap ud derfra lige et minut før, strisserne brasede ind,’ sagde Khaled og gav mig et beroligende nik. ’Men det var alt, han havde tid til at gribe. Direktøren er en af vores, og han gav Nazeer tippet. Det store spørgsmål er, hvem der fortalte strisserne, at vi er her? Det må være nogen fra Khaders side. Nogen indefra, meget tæt på. Jeg kan ikke lide det.’

’Jeg forstår det ikke,’ hviskede jeg. ’Hvorfor er strisserne så interesserede i os? Pakistan støtter Afghanistan i krigen. Det burde være deres ønske, at vi smugler sager til mujahedinerne. De burde hjælpe os med at gøre det.’

’De hjælper nogle afghanere, men ikke alle. De fyre vi bringer tingene hen til, fyrene nær Kandarhar, de er Massouds mænd. Pakistan hader dem, fordi de ikke vil acceptere Hekmatyar eller nogen af de andre pro-pakistanske ledere af modstandsbevægelsen. Pakistan og amerikanerne har udvalgt Hekmatyar til den næste leder

af Afghanistan efter krigen. Men Massouds mænd spytter, hver gang de hører hans navn.'

'Det er en vanvittig krig,' tilføjede Mahmoud Melbaaf med en hæs, grødet hvisken. 'Afghanere har kæmpet så længe mod hinanden, tusindvis af år. Den eneste ting, der er bedre end at bekæmpe hinanden, er at bekæmpe … hvad er det nu, det hedder … invasionen. De vil besejre russerne, helt sikkert, men de vil blive ved med at slås.'

'Pakistanerne vil være sikre på at vinde freden, efter at afghanerne vinder krigen,' fortsatte Ahmed for ham. 'Uanset hvem der vinder krigen for dem, ønsker de at få kontrol over freden. Hvis de kunne, ville de tage alle vores våben, vores medicin og vores andre forsyninger og give dem til deres egne …'

'Mellemmænd,' mumlede Khaled, New Yorker accenten eksploderede i de hviskede ord. 'Hallo, kan I høre det?'

Vi lyttede alle opmærksomt og hørte lyde af sang og musik fra et eller andet sted uden for moskéen.

'De er begyndt,' sagde Khaled og rejste sig op med atletisk ynde. 'Det er tid til at gå.'

Vi rejste os og fulgte efter ham ud af moskéen for at hente vores sko. Da vi gik rundt om bygningen i det tiltagende mørke, nærmede vi os lyden af sang.

'Jeg har … jeg har hørt den sang før,' sagde jeg til Khaled, mens vi gik.

'Kender du De Blinde Sangere?' spurgte han. 'Ja da, selvfølgelig gør du det. Du var i Bombay med Abdel Khader, da de sang for os. Det var første gang, jeg så dig.'

'Var du der den nat?'

'Selvfølgelig. Vi var der alle sammen. Ahmed, Mahmoud, Siddiqi – du har ikke mødt ham endnu. En masse af de andre, som tager med os på den her tur, de var der alle den aften. Det var det første større

møde om den her tur til Afghanistan. Det var derfor, vi mødtes. Det var dét, mødet handlede om. Vidste du ikke det?'

Han lo, da han stillede spørgsmålet, og hans tone var så ærlig og oprigtig, som den altid var, men alligevel stak ordene i mit hjerte. Vidste du ikke det? Vidste du ikke det?

Khader havde planlagt den her tur for lang tid siden, tænkte jeg, før den første nat jeg mødte ham. Jeg huskede med fuldstændig klarhed det store, tilrøgede rum, hvor De Blinde Sangere sang for deres private publikum. Jeg huskede den mad vi spiste, den charras vi røg. Jeg huskede de få kendte ansigter, jeg havde genkendt den aften. Var de alle involveret i missionen? Jeg huskede den unge afghaner, der havde hilst på Khaderbhai med dyb respekt, og havde bukket sig så dybt, at det afslørede pistolen, der sad inden i en fold på hans sjal.

Jeg tænkte stadig på den første aften, stadig bekymret over spørgsmålene jeg ikke kunne besvare, da Khaled og jeg stødte på en stor gruppe mænd, hundredvis af dem, siddende med benene overkors på fliserne i en bred forgård op til moskéen. De Blinde Sangere afsluttede en sang, mændene klappede og råbte Allah! Allah! Subhaan Allah! Khaled førte os gennem mængden af mænd til en forholdsvis beskyttet niche, hvor Khader sad sammen med Nazeer og flere andre.

Da jeg fangede Khaderbhais blik, løftede han sin hånd og signalerede, at jeg skulle hen til ham. Da jeg nåede ham, greb han min hånd og trak mig ned ved siden af sig. Et par hoveder drejede sig i vores retning. Modstridende følelser snublede over hinanden i mit plagede hjerte – angsten over, at jeg var så iøjnefaldende forbundet med Khader Khan, og en rødmen af stolthed over, at han havde udvalgt mig fremfor alle de andre til at sidde ved sin side.

'Hjulet har drejet en hel omgang,' hviskede han til mig og lagde sin hånd på min underarm og talte tæt på mit øre. 'Vi mødte hinanden, du og jeg, med De Blinde Sangere, og nu hører vi dem igen, netop som vi skal til at begynde den her vigtige mission.'

Han læste mine tanker, og jeg var på en eller anden måde sikker på, at det var bevidst, at han var fuldstændig klar over sine ords svimlende virkning. Jeg blev pludselig vred på ham, pludselig forurettet, endda over hans berøring på min arm.

'Arrangerede du De Blinde Sangere her?' spurgte jeg ham og stirrede lige ud, lod de skarpe knive blive i stemmen. 'Du ved, på samme måde som du havde arrangeret alt andet, første gang vi mødtes?'

Han forblev tavs, indtil jeg til sidst vendte mit ansigt imod ham. Da mine øjne mødte hans, følte jeg et stik af impulsive tårer, og jeg beherskede dem ved at bide tænderne hårdt sammen. Det virkede, og mine brændende øjne forblev tørre, men mine tanker lå i kaos. Den mand med den kanelbrune hud og det klippede, hvide skæg havde udnyttet og manipuleret mig og alle andre, han kendte, som om vi var hans lænkede slaver. Alligevel var der sådan en kærlighed i hans gyldne øjne, at det for mig omfattede alt det, jeg altid havde tørstet efter fra bunden af mit hjerte. Den kærlighed i hans milde smil, dybt bekymrede øjne, var en fars kærlighed – den eneste faderkærlighed jeg nogensinde havde kendt.

'Fra nu af bliver du hos os,' hviskede han og fastholdt blikket. 'Du kan ikke tage tilbage til dit hotel. Politiet har en beskrivelse af dig, og de vil blive ved med at lede. Det er min skyld, og jeg undskylder. Én tæt på os har forrådt os. Det er vores held og hans uheld, at vi ikke blev fanget. Han vil blive straffet. Hans fejltagelse har afsløret ham. Vi ved nu, hvem han er, og vi ved, hvad der skal ske med ham. Men det må vente, til vi kommer tilbage fra opgaven. I morgen rejser vi til Quetta. Vi skal være der i nogen tid. Når tiden er rigtig, vil vi krydse grænsen til Afghanistan. Og fra den dag og så længe du er i Afghanistan, vil der være en pris på dit hoved. Russerne betaler godt for tilfangetagelse af udlændinge, som hjælper mujahedin. Og vi har et par venner her i Pakistan. Jeg tror, vi bliver nødt til at finde noget lokalt tøj til dig. Vi vil klæde dig på som en ung mand fra min landsby – en pashtun som mig. Ja, med en hue til at dække dit hvide hår og

en pattu, et sjal til at kaste over dine brede skuldre og dit bryst. Vi vil måske udgive dig for at være min blåøjede søn. Hvad synes du?'

Hvad jeg syntes? De Blinde Sangere rømmede sig højlydt, og forsamlingen af musikere begyndte indledningen til en ny sang med harmonisk klagende jamren og tablaernes passion, der satte gang i blodet. Jeg iagttog tablaspillernes lange, slanke fingres klap og kærtegn på trommernes skælvende skind, og jeg følte mine tanker drive væk fra mig ind i musikkens hypnotiske puls og strøm. Min egen regering havde sat en pris på mit hoved i Australien som dusør for information, der kunne føre til min tilfangetagelse. Og dér, på den anden side af jorden, fik jeg sat endnu en pris på mit hoved. Endnu en gang, mens De Blinde Sangeres vilde sorg og henrykkelse bølgede gennem den lyttende mængde, endnu en gang overgav jeg mig til det skæbnefyldte øjeblik og følte hele mit liv dreje med hjulet.

Så kom jeg i tanke om brevet i min lomme – brevet fra Didier, som Khaled havde givet mig i taxien for to timer siden. Fanget i den overtroiske drejning af tilfældigheder og historien, der gentog sig, blev jeg pludselig desperat efter at vide, hvad der stod i brevet. Jeg fiskede det op af lommen og holdt det tæt på mine øjne i det ravgule lys, der nåede os fra lamperne højt over vores hoveder.

> Kære Lin
>
> Dette er for at fortælle dig, mon cher ami, at jeg har fundet ud af, hvem det var – den kvinde, der forrådte dig til politiet og fik dig sat i fængsel og slået så slemt. Sådan en frygtelig ting! Selv nu er jeg stadig ulykkelig over det! Nå, men den kvinde, der gjorde det, er Madame Zhou, ejeren af Paladset. Indtil videre har jeg ikke hørt, hvorfor hun gjorde det, men selv uden nogen forståelse for hendes motiv for at gøre denne frygtelig ting mod dig, har jeg kun de bedste kilder til at forsikre mig om, at det er sandt.
>
> Jeg håber, at jeg snart vil høre fra dig.

Din kære ven

Didier

Madame Zhou. Hvorfor? Allerede mens spørgsmålet opstod i mine tanker, kendte jeg svaret. Jeg huskede pludselig et ansigt stirre på mig med uforklarligt had. Det var Rajans ansigt, Madame Zhous eunuk tjener. Jeg huskede, at jeg havde set ham holde øje med mig den dag med oversvømmelsen, da vi havde reddet Karla fra Taj Mahal hotellet i Vinods båd. Jeg huskede det ondartede had, der fyldte hans øjne, mens han havde holdt øje med mig sammen med Karla og set mig køre væk i Shantus taxi. Senere den aften havde politiet arresteret mig, og min fængselstortur var begyndt. Madame Zhou havde straffet mig for at trodse hende, for at have turdet udfordre hende, for at udgive mig for en amerikansk konsulær embedsmand, for at tage Lisa Carter væk fra hende, og ja, måske for at elske Karla.

Jeg rev brevet i stykker og lagde stumperne i min lomme. Jeg var rolig. Frygten var væk. Ved enden af den lange Karachi-dag vidste jeg, hvorfor jeg gik i Khaders krig, og jeg vidste, hvorfor jeg ville tage tilbage. Jeg tog af sted, fordi mit hjerte var sultent efter Khaderbhais kærlighed, faderkærligheden, der strømmede fra hans øjne og fyldte det faderformede hul i mit liv. Da så mange andre elskede var mistet – min familie, mine venner, Prabaker, Abdullah, selv Karla – var det kærlighedsblik i Khaders øjne alt og hele verden for mig.

Det virkede dumt, det var dumt at gå i krig for kærlighed. Han var ikke en helgen, og han var ikke en helt. Det vidste jeg. Han var ikke engang min far. Men alene i de sekunder med hans kærlige blik vidste jeg, at jeg ville følge ham i den krig og en hvilken som helst anden. Og det var ikke mere dumt end at ville overleve alene for at hade og tage tilbage for at få hævn. For det var dét, det drejede sig om. Jeg elskede ham nok til at risikere mit liv, og jeg hadede hende nok til at overleve og hævne mig. Og jeg ville have den hævn, vidste

jeg, hvis jeg klarede mig gennem Khaders krig. Jeg ville finde Madame Zhou, og jeg ville dræbe hende.

Jeg lukkede mit sind rundt om den tanke, som en mand kunne lukke sin hånd om skæftet på en kniv. De Blinde Sangere græd deres glæde og smerte over deres kærlighed til Gud. Ved siden af mig, omkring mig, svævede hjerterne som svar. Khaderbhai drejede hovedet for at møde mine øjne og nikkede langsomt. Jeg smilede til de gyldne øjne fyldt med bittesmå, svajende lampeskær, hemmeligheder og hellige glæder fremkaldt af sangen. Og, gud hjælpe mig, jeg var tilfreds, ikke bange, og næsten lykkelig.

KAPITEL 32

Vi brugte en måned i Quetta – en lang måned i frustreret venten over annullerede afgange. Forsinkelserne var forårsaget af en mujahedinkommandant, der hed Asmatullah Achakzai Muslim. Han var lederen af Achakzai folket i Kandahar regionen, som var vores endelige destination. Achakzai var en klan af fåre- og gedehyrder, som oprindeligt havde været medlemmer af den fremherskende Durrani klan. I 1750 delte stifteren af nutidens Afghanistan, Ahmed Shah Abdali, Achakzai fra Durrani og grundlagde den som en klan med egne rettigheder. Det var i overensstemmelse med afghansk tradition, der tillod en underklan at blive skilt fra dens moderklan, når den nåede en tilstrækkelig størrelse eller styrke. Det var også en indrømmelse fra den snedige kriger og landsopbygger Ahmed Shah, at Achakzai var en styrke, der skulle regnes med og imødekommes. Gennem to århundreder steg Achakzais status og magt. De fik et velfortjent ry som hårde krigere, og man kunne regne med, at hver mand i klanen ville følge deres leder uden at stille spørgsmål. Under de tidlige år af krigen mod russerne uddannede Asmatullah Achakzai Muslim sine mænd til en velbevæbnet, højt disciplineret milits. I deres region blev de fortroppen i uafhængighedskampen – jihad til at fordrive de invaderede sovjetstyrker.

Hen mod slutningen af 1985, mens vi i Quetta forberedte os på at krydse grænsen til Afghanistan, begyndte Asmatullah at vakle i sit engagement i krigen. Man var så afhængig af hans milits, at da han trak sine mænd tilbage fra aktiv tjeneste og begyndte hemmelige fredsforhandlinger med russerne og deres afghanske marionetregering i Kabul, kollapsede hele modstandskrigen i Kandahar regionen. Andre mujahedinstyrker, der ikke lå under Asmatullahs styring, som for eksempel Khaders mænd i bjergene nord for byen, blev tilbage i deres positioner, men de var isolerede,

og hver forsyningsrute til dem var sårbar for russiske angreb. Usikkerheden tvang os til at vente, indtil Asmatullah besluttede sig for enten at fortsætte jihad eller skifte side og støtte russerne. Ingen kunne forudse, hvilken side han ville springe til.

Selv om vi alle sammen blev rastløse og urolige af at vente – som dagene gled over i uger virkede det uophørligt – brugte jeg tiden godt. Jeg øvede fraser på farsi, urdu og pashto og lærte et par ord på nogle tajik- og uzbekdialekter. Jeg red på heste hver dag. Selv om jeg aldrig fik elimineret mine klovneagtige, arm-og-ben-blafrende bevægelser, når jeg forsøgte at få dyrene til at stoppe, gå eller dreje i en ønskelig retning, så lykkedes det mig undertiden at stige af dem ved at klatre ned, i stedet for at blive kastet af, ned på ryggen.

Jeg læste bøger hver dag fra en bizar, eklektisk samling, fremskaffet af Ayub Khan, en pakistaner og det eneste medlem i vores gruppe, der var født i Quetta. Da det blev vurderet at være for farligt for mig at forlade vores sikkerhedsområde på en hestefarm i udkanten af byen, bragte Ayub mig bøger fra det centrale bibliotek. Biblioteket var forsynet med obskure og fascinerende engelsksprogede bøger, der var en arv fra det britiske Raj-styre. Navnet på byen Quetta stammede fra pashto-ordet kwatta, der betød fæstning. Dens nærhed til Chaman-bjergpasruten til Afghanistan og Bolan-bjergpasruten til Indien havde sikret Quettas militære og økonomiske betydning i århundreder. Briterne besatte først den gamle fæstning i 1840, men blev tvunget til at forlade den efter sygdom i tropperne, og efter at brutal modstand fra afghanerne havde givet kolonistyrken et knæk. Den blev generobret i 1876 og solidt etableret som den første, britiske besiddelse i regionen ved den nordvestlige grænse til Indien. Imperiets militærakademi for stabsofficerer i Britisk Indien blev grundlagt der, og et blomstrende, fremgangsrigt marked voksede op i de omkringliggende bjerges spektakulære, naturlige amfiteater. Et altødelæggende jordskælv den sidste dag i maj 1935 ødelagde det meste af byen og dræbte 20.000 mennesker, men Quetta blev genopbygget og de rene, brede boulevarder og det behagelige vejr gjorde det til et af de mest populære feriesteder i den nordlige del af Pakistan.

For mig, der var interneret til lejren, var byens hovedattraktion det tilfældige udvalg af bøger, som Ayub bragte mig. Med få dages mellemrum dukkede han op ved min dør, smilede håbefuldt og overrakte mig bundtet af bøger, som om de var skatte fra en arkæologisk udgravning.

Og sådan gik det til, at jeg red i løbet af dagen, akklimatiserede mig selv til den tyndere luft over 5.000 fod og læste dagbøger og tidsskrifter om natten, skrevet af for længst afdøde opdagelsesrejsende, udgåede udgaver af græske klassikere, excentrisk kommenterede Shakespearebind og en svimlende lidenskabelig terza rima oversættelse af Dantes Den guddommelige komedie.

'Nogle af mændene tror, du er videnskabsmand i hellige værker,' sagde Abdel Khader Khan til mig fra døren til mit værelse en aften, efter vi havde været en måned i Quetta. Jeg lukkede bogen, som jeg var ved at læse, og rejste mig med det samme for at hilse på ham. Han tog min hånd, omsluttede den med begge hænder og mumlede en hviskende, velsignende bøn. Da han havde accepteret den stol, jeg tilbød ham, satte jeg mig ned på en skammel en armslængde væk. Under armen havde han en pakke, der var indpakket i cremefarvet chamoislæder. Han lagde den på min seng og satte sig komfortabelt tilbage.

'At læse er stadig noget gådefuldt i mit hjemland og årsag til nogen frygt og meget overtro,' sagde Khader opgivende og gned en hånd over sit trætte, brune ansigt. 'Kun fire ud af ti mænd kan overhovedet læse, og halvdelen af det antal gælder for kvinder.'

'Hvor lærte du … alt, hvad du har lært?' spurgte jeg ham. 'Hvor lærte du at tale så godt engelsk, for eksempel?'

'Jeg blev undervist af en meget fin, engelsk gentleman,' lo han sagte og lyste op ved erindringen. 'På samme måde som min lille Tariq blev undervist af dig.'

Jeg tog to beedier ud af en pakke, tændte dem i hånden med et spil med tændstikken og rakte ham den ene.

’Min far var leder af sin klan,’ fortsatte Khader. ’Han var en streng mand, men han var også en retskaffen mand, en klog mand. I Afghanistan gør mænd sig fortjent til at blive ledere – de er veltalende, smarte til at forvalte penge og modige, når det er nødvendigt at kæmpe. Der findes ingen arvemæssig ret til at blive leder, og en leders søn, som ikke har nogen visdom, noget mod eller nogen talegaver, vil blive forbigået til fordel for en anden mand med bedre evner. Min far var meget ivrig efter, at det skulle lykkes mig at efterfølge ham og fortsætte hans livsværk, hvilket var at bringe folk ud af deres uvidenhed og sikre deres fremtidige velfærd. En omvandrende sufi-mystiker, en gammel helgen, som besøgte vores område, da jeg blev født, havde fortalt min far, at jeg ville vokse op og blive en skinnende stjerne i mit folks historie. Min far håbede af hele sit hjerte på, at det var sandt, men uheldigvis viste jeg ingen tegn på lederevner eller interesse for at opnå dem. Jeg var, kort fortalt, en bitter skuffelse for ham. Han sendte mig hen til min onkel her i Quetta. Og min onkel, som dengang var en velstående købmand, satte mig i pleje hos en englænder, som blev min vejleder.’

’Hvor gammel var du?’

’Jeg var ti år, da jeg forlod Kandahar, og jeg tilbragte fem år som elev hos mr. Ian Donald Mackenzie Esquire.’

’Du må have været en god elev,’ antydede jeg.

’Måske,’ funderede han. ’Jeg tror egentlig, at Mackenzie Esquire var en rigtig god lærer. Jeg har hørt, nogle år efter jeg forlod ham, at det skotske folk er kendt for sin sure og barske facon. Nogle folk har fortalt mig, at det skotske folk er pessimister, som foretrækker at gå på den mørke side af hver solrig gade. Jeg tror, at hvis det på nogen måde er sandt, fortæller det os ikke, at det skotske folk finder den mørke side af ting meget, meget sjov. Min Mackenzie Esquire var en mand, der lo med øjnene, selv når han var allermest streng ved mig. Hver gang jeg tænker på ham, husker jeg latteren i hans øjne. Og han elskede at være i Quetta. Han elskede bjergene og den kolde luft om vinteren. Hans tykke, stærke ben var bygget til at klatre på

bjergstier, og han vandrede i bakkerne hver uge, ofte kun med mig som ledsager. Han var en glad mand, som vidste, hvordan man lo, og han var en storslået lærer.'

'Hvad skete der, da han holdt op med at undervise dig?' spurgte jeg. 'Tog du tilbage til Kandahar?'

'Det gjorde jeg, men det var ikke den glædelige hjemkomst, som min far havde håbet på. Ser du, dagen efter at min kære Mackenzie Esquire forlod Quetta, dræbte jeg en mand i bazaren uden for min onkels lager.'

'Da du var 15?'

'Ja. Da jeg var 15, dræbte jeg en mand, for første gang.'

Han gled ind i stilheden, og jeg grublede over vægten og udtrykket i vendingen … for første gang …

'Det var en sag, som egentlig ikke var nogen sag, skæbnens spil, en slåskamp, der opstod af ingenting. Manden slog et barn. Det var hans eget barn, og jeg skulle ikke have blandet mig. Men det var meget hårde tæsk, og jeg kunne ikke holde ud at se på det. Som søn af en landsbyleder og nevø til en af Quettas mest velstående købmænd følte jeg mig betydningsfuld og befalede manden at stoppe med at slå barnet. Han blev selvfølgelig fornærmet, og der opstod et skænderi. Skænderiet udviklede sig til en slåskamp. Og så døde han, stukket i brystet med sin egen dolk – dolken, som han havde forsøgt at bruge mod mig.'

'Det var selvforsvar.'

'Ja. Der var mange vidner. Det var på hovedgaden i bazaren. Min onkel, som på det tidspunkt havde indflydelse, var talsmand for mig over for alle myndighederne, og fik til sidst arrangeret, at jeg kunne tage tilbage til Kandahar. Desværre nægtede familien til den dræbte at acceptere blodpengene fra min onkel, og de sendte to mænd til Kandahar efter mig. Min onkel advarede mig, og jeg gik først til angreb. Jeg dræbte begge mænd ved at skyde dem med min fars gamle riffel.'

Han blev igen stille et øjeblik og stirrede på et punkt på gulvet mellem vores fødder. Jeg kunne høre musik, svagt og dæmpet, der kom fra den anden side af området. Der var mange værelser, der vendte ud mod en central gårdhave, der var større, men mindre fornem end den i Khaders Bombay-hjem. Fra nogle af de værelser, der lå tættest på, kunne jeg høre samtaler som lav, vandboblende mumlen og undertiden latter som bankende trommehvirvler. Fra værelset ved siden af, Khaled Ansaris værelse, hørte jeg umiskendelige clikka-k'chunk fra en Kalashnikov AK-74 angrebsriffel, der blev ladt og prøveaffyret efter rensningen.

'Den blodfejde, der begyndte med de drab – og deres forsøg på at dræbe mig – ødelagde min familie og deres,' sagde Khader bestemt og genoptog historien. Hans udtryk var dystert, og det virkede, som om humøret usynligt blev drænet fra hans nedslåede øjne, mens han talte. 'En på vores side, to på deres. To på vores side, en på deres. Min far prøvede mange gange at finde en måde at stoppe fejden på, men det var umuligt. Det var en dæmon, der gik fra mand til mand og gjorde hver mand vanvittig af dræberbegær. Jeg prøvede at forlade mit hjem, fordi jeg var årsag til fejden, men min far nægtede at lade mig rejse, og jeg kunne ikke modsætte mig ham. Fejden fortsatte i årevis, og drabene fortsatte i årevis. Jeg mistede to brødre og begge mine onkler, mine farbrødre. Da min egen far blev slemt såret i et angreb og ikke var i stand til at stoppe mig, bad jeg min familie om at sprede rygtet om, at jeg var blevet dræbt. Jeg forlod mit barndomshjem. Blodfejden sluttede nogen tid herefter, og freden blev genoprettet mellem de to familier. Men jeg var død for min familie, fordi jeg havde svoret over for min mor, at jeg aldrig ville komme tilbage.'

Brisen gennem de metalindrammede vinduer, der først på aftenen havde været kølig, var pludselig blevet kold. Jeg rejste mig for at lukke vinduet og skænke et glas vand fra lerkanden på mit natbord. Khader accepterede glasset, hviskede en bøn og drak vandet. Han gav mig glasset, da han var færdig. Jeg hældte vand op i samme glas og satte mig ned på taburetten for at nippe til vandet. Jeg sagde ikke noget, bange for, at han ville holde helt op med at fortælle og

forlade værelset, hvis jeg stillede det forkerte spørgsmål eller kom med den forkerte kommentar. Han var rolig, og han virkede til at være fuldstændig afslappet, men det strålende, leende glimt manglede i hans øjne. Det var også foruroligende atypisk for ham at være så åbenhjertig om sit eget liv. Han havde i timevis fortalt mig om Koranen, profeten Mohammeds liv eller om det videnskabelige og rationelle grundlag for hans moralfilosofi, men jeg havde aldrig oplevet ham fortælle mig eller andre så meget om sig selv. I den lange tavshed iagttog jeg det slanke, senede ansigt, og jeg kontrollerede endda mit åndedræt for ikke at forstyrre ham.

Vi var begge klædt i en almindelig, afghansk dragt, der bestod af en lang, løs skjorte og bukser med løs talje. Hans tøj var lyst, forvasket grønt, og mit var blegt blåhvidt. Vi havde begge lædersandaler på indendørs. Selv om jeg var tungere og bredere over brystet end Khaderbhai, havde vi stort set samme højde og bygning over skuldrene. Hans korte hår og skæg var sølv-hvidt, og mit korte hår var lysblondt. Min hud var solbrændt med en nuance, der lignede hans naturlige, brune mandelfarve. Hvis det ikke havde været for min blågrå himmel i øjnene og det alluvialgyldne i hans, kunne vi måske være gået for at være far og søn.

'Hvordan kom du fra Kandahar til Bombaymafiaen?' spurgte jeg til sidst, da jeg mere frygtede den lange tavshed, snarere end at mine spørgsmål ville få ham til at gå.

Han vendte sig mod mig. Han smil var strålende, et nyt, venligt, diskret smil, der aldrig før under nogen af samtalerne med mig havde bevæget sig hen over hans ansigt.

'Da jeg løb væk fra mit hjem i Kandahar, tog jeg turen over Pakistan og Indien til Bombay. Ligesom en million andre, ligesom millioner af andre, håbede jeg, at jeg kunne tjene en formue i byen med hindifilmheltene. Til at begynde med boede jeg i en slum – som den jeg ejer i dag i nærheden af World Trade Centret. Jeg øvede mig på hindisproget hver dag, og jeg lærte det hurtigt. Efter et stykke tid lagde jeg mærke til, at man kunne tjene penge på at købe billetter til populære biograffilm og sælge dem med fortjeneste, når biografen

satte deres udsolgtskilt op. Jeg besluttede mig for at bruge de få penge, jeg havde sparet op, til at købe billetter til de mest populære hindifilm i Bombay. Så stod jeg uden for biografen, og når udsolgtskiltet kom op, solgte jeg mine billetter med en god fortjeneste.'

'Billethaj,' sagde jeg. 'Vi kalder dem billethajer. Det er en kæmpe forretning – sortbørsforretning – ved de mest populære footballkampe i mit land.'

'Ja. Og jeg tjente en udmærket fortjeneste den første uge, jeg arbejdede. Jeg begyndte allerede at drømme om at flytte i en fin lejlighed og gå i det bedste tøj, måske endda købe en bil. Så en aften, da jeg stod uden for biografen med mine billetter, kom der to meget store mænd hen til mig og viste mig deres våben – de havde et sværd og en kødøkse – og forlangte, at jeg kom med dem.'

'Lokale goondaer,' lo jeg.

'Goondaer,' gentog han og lo sammen med mig. For dem af os, der kendte ham som lord Abdel Khader Khan, mafiabossen, kongen af Bombays underverden, var det vanvittigt morsomt at forestille sig ham som en skamfuld 18-årig i forvaring hos to gadebøller.

'De tog mig med hen til Chota Gulab, Den Lille Rose. Han havde fået det navn på grund af arret på sin kind, der var lavet af en kugle, der var gået gennem hans ansigt, havde brækket de fleste af hans tænder og efterladt et ar, der var klemt sammen som en rose. Han var bossen i hele det område i de dage, og før han fik mig banket til døde, som et eksempel for andre, ville han kaste et blik på den frække fyr, der havde trængt sig ind på hans område.

'Han var rasende. "Hvad har du gang i – at sælge billetter i mit område?" spurgte han mig på en blanding af hindi og engelsk. Det var dårligt engelsk, men han ville skræmme mig med det, som om han var dommer i en retssal. "Ved du, hvor mange mænd der er døde, hvor mange mænd jeg har været nødt til at dræbe, hvor mange gode mænd jeg har mistet for at få kontrol over sortbørsbilletterne ved alle biograferne i det her område?" Jeg var

rædselsslagen, det indrømmer jeg, og jeg troede, mit liv snart ville ende. Så jeg smed min forsigtighed og sagde flabet: ”Nu bliver du nødt til at eliminere endnu en pestilens, Gulabji,” og talte et engelsk, der var meget mere overlegent end hans, ”for jeg har ikke andre måder at tjene penge på, og jeg har ikke nogen familie, og jeg har ikke noget at miste. Medmindre du selvfølgelig har et anstændigt job, som en loyal og handlekraftig ung mand kan udføre for dig.” Tja, lo han højt og spurgte mig, hvor jeg havde lært at tale engelsk så godt, og da jeg fortalte ham det og fortalte ham min historie, gav han mig et job med det samme. Så viste ham mig sine smadrede tænder, åbnede munden på vid gab og udpegede guldtænderne. At kigge ind i Chota Gulabs mund var en stor ære blandt hans mænd, og nogle af hans nærmeste goondaer blev meget jaloux over, at jeg fik sådan en intim rundvisning af den berømte mund under mit første møde med ham. Gulab kunne godt lide mig, og han blev en slags far for mig i Bombay, men jeg havde fjender omkring mig fra første gang, jeg gav ham hånden. Jeg begyndte at arbejde som soldat, sloges med mine næver, sværd, flækøkser og hamre for at håndhæve Chota Gulabs regler i området. Det var nogle slemme dage før rådssystemet, og der var slagsmål hver dag og nat. Efter et stykke tid kunne specielt én af hans mænd ikke lide mig. Forurettet over mit tætte forhold med Gulabji, fandt han en årsag til at slås med mig. Så jeg dræbte ham. Og da hans bedste ven angreb mig, dræbte jeg også ham. Og så dræbte jeg en mand for Chota Gulab. Og jeg dræbte igen. Og igen.’

Han tav og stirrede frem for sig på gulvet, hvor det mødte lerstensvæggen. Efter nogen tid fortsatte han.

’Og igen,’ sagde han.

Han gentog vendingen i en stilhed, der blev tykkere omkring os, og som virkede, som om den trykkede sig ind mod mine brændende øjne.

’Og igen.’

Jeg så ham trave gennem fortiden med øjne blussende af erindringer, men så rystede han sig tilbage til nutiden.

’Det er sent. Her, jeg ville give dig en gave.’

Han åbnede chamoislæderpakken og afslørede en pistol i et sidehylster, flere magasiner, en boks ammunition og en metalboks. Han løftede låget på metalboksen og viste noget renseudstyr bestående af olie, grafitpuder, små file, børster og en ny, kort rensesnor.

’Det er en Stechkin APS pistol,’ sagde han og tog våbnet op og fjernede dets magasin. Han kontrollerede det for at sikre sig, at der ikke sad nogen patroner i kammeret, og rakte mig pistolen. ’Den er russisk. Du vil finde masser af ammunition på døde russere, hvis du kommer i kamp med dem. Det er et 9mm-kaliber våben med et 20 stk. patronmagasin. Du kan affyre det med et enkelt skud eller sætte det på automatisk. Det er ikke den bedste pistol i verden, men den er pålidelig, og der, hvor vi skal hen, er den det eneste lette våben, der har flere skud end en Kalashnikov. Jeg vil have, at du skal bære den tydeligt hele tiden fra nu af. Du spiser med den, du sover med den, og når du vasker dig, har du den inden for rækkevidde. Jeg vil have, at alle, der er sammen med os, alle, der ser os, er klar over, at du har den. Er du med?’

’Ja,’ svarede jeg og stirrede på pistolen i mine hænder.

’Jeg fortalte dig, at der er en pris på hver udlændings hoved, som hjælper mujahedin. Jeg vil have, at det skal være sådan, at hvis nogen tænker på dusøren på dit hoved og på at gøre krav på den, så tænker de også på Stechkinen ved din side. Ved du, hvordan man renser en automatpistol?’

’Nej.’

’Udmærket, lad mig vise dig, hvordan det gøres. Bagefter skal du prøve at få noget søvn. Vi rejser til Afghanistan klokken fem før solopgang i morgen tidlig. Ventetiden er ovre. Tiden er inde.’

Khaderbhai viste mig, hvordan man rensede Stechkinen. Det var mere kompliceret, end jeg havde forestillet mig, og det tog det meste af en time at gennemgå instruktionerne for hele eftersynet, istandsættelsen og brugsanvisningen. Det var en spændende time,

og voldsmænd og -kvinder vil vide, hvad jeg mener, når jeg siger, at jeg følte mig beruset over glæden ved at gøre det. Jeg indrømmer uden egentlig skam, at jeg nød den time sammen med Khader med at lære, hvordan man bruger og renser en Stechkin automatpistol, mere end de hundredvis af timer, jeg havde tilbragt sammen med ham og lært om hans filosofi. Og jeg følte mig aldrig tættere på ham end den aften, hvor vi bøjede os ind over mit lagen og skilte og gensamlede det dræbende våben.

Da han forlod mig, slukkede jeg lyset og lagde mig ned på min feltseng, men jeg kunne ikke sove. Mit sind i mørket var som i koffein-alarmberedskab. Til at starte med tænkte jeg på de historier, som Khader havde fortalt mig. Jeg bevægede mig gennem den anderledes tid i byen, jeg havde lært så godt at kende. Jeg forestillede mig Khan som en ung mand, veltrænet og farlig, der kæmpede for Chota Gulab, gangsterbossen med det lille rosenar på kinden. Jeg kendte til andre dele af Khaders historie – jeg havde hørt dem fra nogle af goondaerne, der arbejdede for ham i Bombay. De havde fortalt mig, hvordan Khaderbhai havde erobret kontrol over Gulabs lille imperium, da den arrede blev myrdet uden for en af sine biografer. De havde beskrevet bandekrigene, som var brudt ud over hele byen, og de havde talt om Khaders mod og hans hensynsløshed, når han knuste sine fjender. Jeg vidste desuden, at Khaderbhai var en af stifterne af rådssystemet, som havde skabt fred i byen ved at dele territorier og bytte mellem de overlevende bander.

Jeg spekulerede på, mens jeg lå i mørket, der duftede af poleret gulv og lugte fra pistolen og renseolien, hvorfor Khaderbhai gik i krig. Han behøvede det ikke – der var hundredvis som mig, indstillet på at dø i hans sted. Jeg huskede hans mærkelige, strålende smil, da han fortalte mig om sit første møde med Chota Gulab. Jeg erindrede, hvor hurtige og ungdommelige hans hænder havde været, da han havde vist mig, hvordan man rensede og brugte pistolen. Og det slog mig, at han måske risikerede sit liv ved at være med os, fordi han egentlig tørstede efter sine vilde ungdomsdage. Tanken bekymrede mig, fordi jeg var sikker på, at den til dels var sand. Men

det andet motiv – at han havde vurderet tiden som rigtig til at afslutte sit eksil og at besøge sit hjem og sin familie – bekymrede mig mere. Jeg kunne ikke glemme, hvad han havde fortalt mig. Blodfejden, der havde dræbt så mange og havde drevet ham fra sit hjem, var kun endt på grund af hans løfte til sin mor om aldrig at komme tilbage.

Efter et stykke tid drev mine tanker rundt, og jeg genopfriskede, øjeblik efter øjeblik, den lange nat før min flugt fra fængslet. Det var også en nat uden søvn. Det var også en nat, der kredsede om angst, opstemthed og frygt. Og som jeg gjorde den nat for flere år siden, rejste jeg mig fra sengen, før de første begyndte at vågne og røre på sig, og gjorde mig klar i mørket.

Kort tid efter solopgang tog vi toget til Chaman-passet. Der var 12 fra vores gruppe på toget, men ingen af os talte under den flere timer lange tur. Nazeer sad hos mig, og vi var alene det meste af turen, men han forholdt sig stadig isnende tavs. Med mine blege øjne dækket bag mørke solbriller stirrede jeg ud gennem vinduet og prøvede at give slip på mig selv i den spektakulære udsigt.

Togturen fra Quetta til Chaman var et af højdepunkterne på det berømte subkontinentale jernbanesystem. Sporene bugtede sig gennem dybe kløfter og krydsede flodsystemer af utrolig skønhed. Jeg tog mig i at gentage alle navnene på de byer, vi kørte igennem, som havde det været sætninger fulde af poesi. Fra Kuchlaagh til Bostaan og den lille flod, der krydsede ved Yaaru Kaarez, steg toget op mod Shaadizai. Ved Gulistan var der endnu en opstigning med en krum kurve, der fulgte den ældgamle tørre flod ved Qila Abdullah. Og kronjuvelen på dobbeltstålskinnerne var selvfølgelig Khojak tunnelen. Bygget af briterne over adskillige år i slutningen af det nittende århundrede bragede den sig vej gennem fire kilometer fast klippe og var den længste på subkontinentet.

Ved Khaan Kili passerede toget en serie skarpe kurver, og ved det sidste fjerne regionalstop før Chaman steg vi ud med et par støvede lokale og blev mødt af en overdækket lastbil. Så snart området var øde, steg vi op på den ekstravagant dekorerede lastbil og fulgte hovedvejen mod Chaman. Før vi nåede byen, tog vi dog en sidevej,

der syntes at ende i et øde spor med en bevoksning af træer og adskillige kratbevoksede græsmarker, omkring 30 kilometer nord for hovedvejen og Chaman-passet.

Vi klatrede ned fra lastbilen, og mens den kørte væk, samledes vi under træernes skygger med hovedgruppen af mænd, der havde ventet på os der. Det var første gang, vi var samlet fuldtalligt. Der var 30 af os, alle mænd, og i et øjeblik mindede det mig om mænd, der samlede sig i lignende grupper i fængselsgårde. Krigerne virkede seje og beslutsomme, og selv om mange af dem var slanke, næsten på grænsen til at være tynde, så de sunde og veltrænede ud.

Jeg fjernede mine solbriller. Da jeg studerede ansigterne, mødte mine øjne en mands, som stirrede tilbage på mig fra hjertets mørke. Han var sidst i 40'erne eller først i 50'erne og måske den ældste mand i gruppen efter Khaderbhai. Hans korte hår var gråt under en brun, rund afghansk hue, identisk med den, jeg selv bar. Hans lille, lige næse delte et langt, spidst ansigt, der var så dybt furet under de indfaldne kinder, at det så ud, som om det var blevet snittet med en machete. Tunge poser hang under øjnene. Teatralsk spidsede øjenbryn som vingerne på en sort flagermus stak op over øjnene, men det var selve øjnene, der fangede og holdt mig fast.

Mens mit blik låste sig fast på ham og gengældte hans psykotiske stirren, begyndte manden at tumle hen imod mig. Efter de første par sjoskende skridt trak hans krop over i en mere effektiv stil, og han begyndte at løbe med lange skridt og tilbagelagde de 30 meter, der delte os, med lange, krybende, katteagtige skridt. Uden at tænke på pistolen, der hang på min side, bevægede min hånd sig instinktivt til skæftet på min kniv, og jeg tog et halvt skridt tilbage med min højre fod. Jeg kendte øjnene. Jeg kendte blikket. Den mand ville slås med mig, måske endda dræbe mig.

Lige før manden nåede mig, råbende på en dialekt, jeg ikke genkendte, trådte Nazeer ud af det blå, stillede sig op foran mig og spærrede hans vej. Nazeer råbte noget til ham, men manden ignorerede ham og stirrede hen på mig, forbi hans hoved, og råbte sit spørgsmål igen og igen. Nazeer gentog sit svar og råbte for at

overdøve manden. Den utilregnelige kriger prøvede at skubbe Nazeer væk med begge hænder, men han kunne lige så godt have prøvet at skubbe et træ til side. Den kraftigt byggede afghaner stod fast og tvang galningen til at flytte sit blik fra mig for første gang.

En gruppe mænd havde samlet sig rundt om os. Nazeer holdt mandens gale blik fast og talte i en blidere, bønfaldende tone. Jeg ventede, anspændt og klar til at slås. Vi har ikke engang krydset grænsen endnu, tænkte jeg, og så er jeg nødt til at stikke en af vores egne mænd ned …

'Han spurgte, om du er russer,' mumlede Ahmed Zadeh ved siden af mig med sin algeriske accent rullende på r'et i russisk. Jeg kastede et blik på ham, og han pegede på min hofte. 'Pistolen. Og dine blege øjne. Han tror, du er russer.'

Khaderbhai gik ind blandt mændene og lagde sin hånd på galningens skulder. Manden vendte sig straks med øjne, der virkede parate til at græde, og undersøgte Khaders ansigt. Khader gentog, hvad Nazeer havde mumlet i en lignende beroligende tone. Jeg forstod ikke det hele, men meningen var klar. Nej. Han er amerikaner. Amerikanerne er her for at hjælpe os. Han er sammen med os for at slås mod russerne. Han vil hjælpe os med at dræbe russerne. Han vil hjælpe os. Vi vil dræbe mange russere sammen.

Da manden vendte sig om for at stå ansigt til ansigt med mig igen, havde hans udtryk ændret sig så dramatisk, at jeg blev rørt, at jeg fik medlidenhed med ham, selv om jeg et øjeblik forinden havde været parat til at stikke en kniv i hans bryst. Hans øjne var stadig forstyrrede og hang unaturligt opspilede med det hvide under de brune irisser, men hans vanvittige udtryk var kollapset til en så ulykkelig, ynkværdig elendighed, at hans ansigt mindede mig om de mange ødelagte stenhytter, vi havde set langs vejene. Han så igen på Khaders ansigt, og smilet flimrede over hans ansigtstræk, som om det var blevet oplivet af et elektrisk stød. Han drejede rundt og gik gennem mængden. De seje mænd delte sig vagtsomt for ham, fulde af medfølelse, der kæmpede med frygt i deres øjne, mens de så ham gå forbi.

'Jeg er ked af det, Lin,' sagde Abdel Khader blidt. 'Hans navn er Habib. Habib Abdur Rahman. Han er skolelærer – tja, han var engang skolelærer i en landsby på den anden side af bjergene. Han underviste de mindste, de yngste børn. Da russerne invaderede for syv år siden, var han en glad mand med en ung kone og to stærke sønner. Han tilsluttede sig modstandsbevægelsen, som enhver anden ung mand i området. For to år siden kom han tilbage efter en mission og opdagede, at russerne havde angrebet hans landsby. De havde brugt gas, en form for nervegas.'

'De nægter det,' indskød Ahmed Zadeh. 'Men mens de kæmper den her krig, tester de deres nye våben. En masse af de våben, der bruges her, landminer, raketter og alt det der, er nye forsøgsvåben, der aldrig før er blevet brugt i krig. Ligesom den gas de brugte på Habibs landsby. Der findes ikke nogen krig, der kan sammenlignes med den her.'

'Habib vandrede alene gennem landsbyen,' fortsatte Khader. 'Alle var døde. Alle mændene, kvinderne og børnene. Alle generationerne i hans familie – hans bedsteforældre på begge sider, hans forældre, hans kones forældre, hans onkler og tanter, hans brødre og søstre, hans kone og hans børn. Alle var væk, på kun en time, på en dag. Selv dyrene, gederne, fårene og hønsene var døde alle sammen. Selv insekterne og fuglene var døde. Intet bevægede sig. Intet levede og ingen overlevede.'

'Han lavede … en grav … alle mænd … alle kvinder … alle børn …' tilføjede Nazeer.

'Han begravede dem alle sammen,' nikkede Khader. 'Hele sin familie og alle sine venner fra barndommen og naboerne. Det tog så lang tid at gøre det helt alene, at det var en rigtig slem omgang til sidst. Så da jobbet var overstået, greb han til våben og vendte tilbage til sin mujahedin-deling. Men tabet havde ændret ham på en frygtelig måde. Denne gang var han en anderledes mand. Denne gang gjorde han alt, hvad der var i hans magt for at fange en russer eller en afghansk soldat, der kæmpede for russerne. Og når han fangede en – og han fangede mange af dem, fordi han var rigtig god til det –

når han fangede dem, torturerede han dem til døde ved at spidde dem på en sleben stålspids, lavet af træhåndtaget og bladet på skovlen, han havde brugt til at begrave sin familie med. Han har den endnu. Du kan se den spændt fast på toppen af hans oppakning. Han binder spidsen til fangernes hænder bag på ryggen med spidsen mod ryggen. På det tidspunkt deres kræfter slipper op, og metalspidsen begynder at flå sig gennem deres kroppe og tvinger sig gennem deres maver, læner Habib sig ind over dem, stirrer dem i øjnene og spytter i deres skrigende munde.'

Khaled Ansari, Nazeer, Ahmed Zadeh og jeg stod i dyb stilhed og holdt vejret, mens vi ventede på, at Khader igen begyndte at tale.

'Der er ingen mand, der kender disse bjerge og området mellem her og Kandahar bedre end Habib,' konkluderede Khader og sukkede træt. 'Han er den bedste guide. Han har overlevet hundredvis af missioner i det her område, og han vil få os frem til vores mænd i Kandahar. Og der findes ikke nogen mand, der er mere loyal eller pålidelig, fordi der ikke findes nogen mand i Afghanistan, som hader russerne mere end Habib Abdur Rahman. Men …'

'Han er fuldstændig sindssyg,' indskød Ahmed Zadeh i stilheden med et gallisk skuldertræk, og jeg opdagede pludselig, at jeg kunne lide ham, og at jeg savnede min ven Didier i samme øjeblik. Det var lige præcis den samme form for pragmatisk og brutalt ærlig sammenfatning, som Didier ville have lavet.

'Ja,' sagde Khader enig. 'Han er sindssyg. Hans sorg har ødelagt hans sind. Og så længe vi har brug for ham, er det en kendsgerning, at der skal holdes øje med ham hele tiden. Hver eneste mujahedin-deling herfra og til Herat har udstødt ham. Vi kæmper mod den afghanske hær, der hjælper russerne, men det er en kendsgerning, at de er afghanere. Vi får de fleste af vores informationer fra soldater i den afghanske hær, som hjælper os med at besejre deres russiske overhoveder. Habib kan ikke foretage den fine sondring. Han har kun én opfattelse af den her krig, at dræbe dem hurtigt eller at dræbe dem langsomt. Og han foretrækker at dræbe dem langsomt. Der findes en så grusom voldelig adfærd i ham, at den skræmmer hans

venner mere end hans fjender. Så der skal holdes øje med ham, mens han er sammen med os.'

'Jeg skal nok holde øje med ham,' erklærede Khaled Ansari bestemt, og vi vendte os alle om for at se på vores palæstinensiske ven. Han ansigt var fastlåst i et udtryk af lidelse, vrede og beslutsomhed. Huden sad stramt mellem øjnene fra bryn til bryn, og hans mund var trukket sammen til en bred, flad linje af stædig beslutsomhed.

'Udmærket …' begyndte Khader, og han ville have sagt mere, men med det samtykkende ord forlod Khaled os og gik hen imod Habib Abdur Rahmans sammensunkne, fortabte skikkelse.

Da jeg så ham gå, blev jeg ramt af en pludselig, instinktiv følelse om at råbe efter ham og stoppe ham. Det var tåbeligt – en irrationel, stikkende frygt for, at jeg ville miste ham, miste endnu en ven. Det var så latterligt, en så ubetydelig jalousi, at jeg bed tænderne sammen og ikke sagde noget. Jeg så ham sætte sig ned over for Habib. Jeg så ham række ud for at løfte galningens gabende, morderiske ansigt, og jeg vidste uden at kunne forstå det, at Khaled var fortabt.

Jeg trak blikket væk fra dem som bådsmænd, der trækker vod med stjerneformede kroge. Min mund var tør. Mit hjerte var en fange, der bankede på murene inde i mit hoved. Mine ben føltes blytunge, fæstnede til jorden med rødder af skam og frygt. Og mens jeg så op på de stejle, ufremkommelige bjerge, følte jeg, at fremtiden skælvede gennem mig som tordenskrald gennem et piletræs stammer og trætte ranker under et uvejr.

KAPITEL 33

Hovedvejen fra Chaman krydsede i de år en biflod til Dhari-floden på vejen til Spin Baldak, Dabrai og Mekaarez via hovedvejen til Kandahar. Hele turen var mindre end 200 kilometer. I bil tog det et par timer. Vi tog selvfølgelig ikke hovedvejen, og vi havde ikke biler. Vi red på heste over hundrede bjergpas, og den samme tur tog os mere end en måned.

Vi brugte den første dag på at slå lejr under træerne. Bagagen – de varer vi smuglede ind i Afghanistan og vores personlige forsyninger – blev strøet ud på en græsmark i nærheden og skjult af fåre- og gedeskind for at fremstå som en flok husdyr, hvis det skulle blive set fra luften. Der var endda et par ægte geder tøjret blandt de uldede bundter. Da skumringen endelig dækkede solnedgangen, gik en hvisken af spænding gennem lejren. Kort tid efter hørte vi dæmpede skridt fra hovene på vores heste, der nærmede sig. Der var 20 rideheste og 15 pakdyr. Hestene var lidt mindre end dem, jeg havde lært at ride på, og mit hjerte lettede med håb om, at jeg måske ville finde dem nemmere at kontrollere. De fleste af mændene gik straks i gang med at laste og fastgøre bagagen på pakdyrene. Jeg begyndte at hjælpe dem, men Nazeer og Ahmed Zadeh standsede mig og førte mig hen til to heste.

’Den her er min,’ meddelte Ahmed. ’Og den der er din.’

Nazeer gav mig tøjlerne og kontrollerede remmene på den korte, tynde afghanersadel. Overbevist om, at alt var, som det skulle være, nikkede han godkendende.

’Hest god,’ sagde han med sin gryntende, barske udlægning af godt humør.

'Alle hest god,' svarede jeg og citerede ham. 'Alle menneske ikke god.'

'Hesten er superb,' var Ahmed enig i og kastede et beundrende blik på min hest. Hun var en kastanjebrun hoppe, med dybt bryst og stærke, tykke, relativt korte ben. Hendes øjne var årvågne og ubekymrede. 'Nazeer valgte hende til dig ud fra alle dem, vi havde. Han var den første, der nåede hende, og der står nogle skuffede mænd tilbage. Han er god til at bedømme.'

'Vi er 30 mænd, har jeg talt, men der er helt sikkert mindre end 30 rideheste,' konstaterede jeg og klappede hesten på halsen, og prøvede at etablere den første kontakt med dyret.

'Ja, nogle rider og nogle går,' svarede Ahmed. Han satte sin venstre fod i stigbøjlen og svingede sig op i sadlen med et ubesværet spring. 'Vi skiftes. Der er geder, ti geder med os, og der er mænd, der skal drive dem. Og vi vil også miste nogle mænd undervejs. Hestene er egentlig en gave til Khaders folk i nærheden af Kandahar. Vi ville have været bedre stillet med kameler på den her tur. Æsler ville efter min mening have været bedst i de smalle passager. Men hestene er dyr med stor status. Jeg tror, at Khader insisterede på at bruge heste, fordi det er vigtigt, hvordan vi tager os ud, når vi kommer i kontakt med de vilde klaner – de mænd, som vil dræbe os og tage vores pistoler og medicin. Hestene vil få os til at virke vigtige i deres øjne. Og de vil være en gave med stor prestige til Khader Khans folk. Han planlægger at forære dem væk på vej tilbage fra Kandahar. Vi vil ride noget af vejen til Kandahar, men vi kommer til at gå hele vejen hjem!'

'Sagde du, at vi kommer til at miste nogle mænd?' spurgte jeg og rynkede panden, mens jeg så op på ham.

'Ja!' lo han. 'Nogle mænd vil forlade os undervejs for at tage tilbage til deres landsbyer. Men ja, det kan også godt være, at nogen dør på den her tur. Men vi vil leve, du og jeg, Inshallah. Vi har gode heste. Det er en god start!'

Han svingede hesten dygtigt rundt og red i kort galop over til en gruppe af mænd til hest, der havde samlet sig rundt om Khaderbhai cirka 50 meter væk. Jeg kastede et blik på Nazeer. Han nikkede til mig, for at jeg skulle stige op på hesten, og gav mig en opmuntrende lille grimasse og mumlede en bøn. Vi forventede begge fuldt ud, at jeg ville blive kastet af, og hans øjne begyndte at knibe sig sammen i spænding. Jeg satte min fod i stigbøjlen og satte af med højre fod. Jeg ramte sadlen med et hårdere bump, end jeg havde forventet, men hesten reagerede fint på bestigningen og dukkede hovedet et par gange, ivrig efter at forlade stedet. Nazeer åbnede det ene øje og så mig sidde komfortabelt på den nye hest. Henrykt og rødmende af ubevidst stolthed sendte han mig et af sine sjældne smil. Jeg trak i tøjlen for at dreje hestens hoved og sparkede bagud. Hesten reagerede roligt, og med en flot, stilfuld, næsten spankulerende elegance i dens bevægelse. Straks slog hun over i en yndefuld galop og førte mig over mod Khaderbhais gruppe uden yderligere tilskyndelse.

Nazeer red sammen med os, lidt bagved og til venstre for min hest. Jeg kiggede mig over skulderen og udvekslede store øjne og lige så forvirrede blikke med ham. Hesten fik mig til at se godt ud. Det skal nok gå, hviskede jeg til mig selv og vidste, mens ordene luntede gennem den tykke tåge af omsonst håb i mine tanker, at jeg havde ytret en bestemt, uheldsvanger formular. Ordsproget, hovmod står … for fald … er sammentrukket fra den anden samling af ordsprog, 16,18 – hovmod går forud for fald og overmod forud for snublen. Det er tillagt Salomon. Hvis han virkelig sagde det, var Salomon en mand, der kendte heste inderligt godt, meget bedre end jeg gjorde, da jeg red op til Khaders gruppe og hev i tøjlen på hesten, som om jeg vidste – som om jeg nogensinde ville vide – hvad jeg lavede i en sadel.

Khader talte pashto, urdu og farsi og gav mændene de sidste instruktioner. Jeg lænede mig over til Ahmed Zadeh for at hviske.

’Hvor er passet? Jeg kan ikke se det i mørket.’

’Hvilket pas?’ hviskede han tilbage.

’Passet gennem bjergene.’

’Mener du Chaman?’ spurgte han forvirret over spørgsmålet. ’Det ligger der tilbage, 30 kilometer bag ved os.’

’Nej, jeg mener, hvordan kommer vi gennem de bjerge ind i Afghanistan?’ spurgte jeg og nikkede mod de stejle klippevægge, der begyndte at rejse sig mindre end en kilometer væk fra os og toppede i den sorte aftenhimmel over os.

’Vi rejser ikke gennem bjergene,’ svarede Ahmed og gav et lille ryk i tøjlerne med hænderne. ’Vi rejser over dem.’

’Over … dem …’

’Oui.’

’I aften?’

’Oui.’

’I mørket?’

’Oui,’ svarede han alvorligt. ’Men det er ikke noget problem. Habib, den fou, ham den skøre, han kender vejen. Han vil føre os.’

’Det er jeg glad for, at du fortalte mig. Jeg var bekymret, må jeg indrømme, men nu har jeg det meget bedre.’

Hans hvide tænder lyste op i et smil, og på et signal fra Khaled tog vi af sted og bevægede os langsomt ind på en enkelt række, der strakte sig næsten 100 meter. Der var 10 mænd, der gik, 20 mænd, der red, 15 pakheste og en flok på 10 geder. Jeg lagde med dyb ærgrelse mærke til, at Nazeer var én af de mænd, der gik. Det var på en eller anden måde absurd og unaturligt, at sådan en fin rytter gik, mens jeg red. Jeg holdt øje med ham foran i mørket, holdt øje med hans tykke, letbøjede bens rytmiske gang, og jeg svor, at jeg ved første hvilepause ville overtale ham til, at vi skulle skiftes til at ride på min hest. Det lykkedes mig langt om længe at få ham bragt til fornuft, men Nazeer var så modvilligt overtalt, at han stirrede ulykkeligt på mig fra sadlen, og kun var oplivet, når vores positioner var omvendt, og han kiggede op på mig fra den klippefulde sti.

Man rider selvfølgelig ikke over et bjerg på en hest. Man skubber, trækker og hjælper undertiden med at bære en hest over et bjerg. Som vi nærmede os foden af de stejle bjergvægge, der udgør Chaman området og deler den sydvestlige del af Afghanistan fra Pakistan, blev det klart, at der faktisk var sprækker, gangstier og spor, der ledte ind i og over dem. Hvad der havde set ud til at være glatte vægge på nøgne bjergsider, viste sig ved nærmere øjesyn at være bølgeformede bjergkløfter og lagvise klippespalter. Fremspring af sten og kalkindkapslet, gold jord snoede sig gennem de klippefyldte skrænter. Nogle steder var fremspringene så brede og flade, at de virkede som en menneskeskabt vej. Nogle steder var de så forrevne og smalle, at der blev tænkt over hver hests eller mands skridt med forsigtig, skælvende omtanke, før det blev taget. Og hele den snublende, glidende, trækkende, skubbende forcering af bjergbarrieren blev foretaget i mørke.

Vores karavane var lille i sammenligning med de engang så mægtige stammeoptog, der flittigt havde brugt Silkevejen mellem Tyrkiet, Kina og Indien, men under krigen var vores antal bemærkelsesværdigt. Frygten for at blive set fra luften var en konstant bekymring. Khaderbhai beordrede streng mørklægning – ingen cigaretter, fakler eller lygter på marchen. Der var halvmåne den første nat, men engang imellem ledte de glatte stier os gennem smalle slugter, hvor bløde klipper rejste sig stejlt og druknede os i skygger. I korridorerne med de sorte vægge var det umuligt at se sin egen hånd holdt op foran ansigtet. Hele kolonnen flyttede sig tomme for tomme hen ad de blinde kløfter langs klippevæggen, hvor mænd, heste og geder pressede sig hårdt mod stenene og stødte ind i hinanden.

I midten af netop sådan en bjergkløft hørte jeg en svag, hylende lyd, der steg hurtigt i toneleje. Jeg kom gående eller glidende på mine fødder mellem to heste. Jeg havde min hests tøjle i højre hånd, og halen på den hest, der gik foran mig, viklet omkring min venstre hånd. Mit ansigt gled langs granitvæggen, og stien under mig var ikke bredere end længden på min arm. Som lyden steg i toneleje og intensitet, stejlede de to heste med samme instinkt og stampede i

staccato med hovene af frygt. Pludselig brød den hylende lyd ud i et brøl, der rystede hele bjerget og udløste et eksplosivt, hvinende skrig af satanisk larm lige over vores hoveder.

Hesten på min venstre side lavede bukkespring og stejlede foran mig og trak sin hale ud af min hånd. Da jeg prøvede at få fat i den igen, mistede jeg fodfæstet i mørket og faldt ned på knæ med ansigtet skrabende mod klippevæggen. Min egen hest var rædselsslagen, lige så skræmt som jeg selv var, og den kæmpede sig frem ad den smalle sti, fulgte en impuls til at flygte. Jeg holdt stadig fast i tøjlen og brugte den til at trække mig op på fødderne, men hesten stødte igen ind i mig med hovedet, og jeg kunne mærke, at jeg gled baglæns væk fra stien. Frygt stak sig ind i mit bryst og trykkede mit hjerte, da jeg snublede, gled og faldt ned fra stien i det lysfattige tomrum. Jeg faldt i min fulde kropslængde og stoppede med et smældende ryk, da tøjlen i min hånd strammede til.

Jeg dinglede frit i luften over en sort afgrund. Millimeter for millimeter kunne jeg mærke den nedadkrybende, den løsnende, glidende knirken fra læderet, efterhånden som jeg gled længere væk fra kanten på den smalle afsats. Jeg kunne høre mændenes råb langs hele afsatsen over mig. De prøvede på at berolige dyrene, og de råbte nogle navne for at holde regnskab med deres venner. Jeg kunne høre hestene vrinske af frygt og fnyse i protest. Luften i bjergkløften var tyk af lugten af pis, hestelort og angstfyldt menneskesved. Og jeg kunne høre rodende, skrabende klapren med hove, mens min egen hest kæmpede for at bevare fodfæstet. Det gik pludselig op for mig, at uanset hvor stærk hesten utvivlsomt var, så var dens fodfæste på den smuldrende, forrevne sti så usikkert, at min vægt måske ville være nok til at trække den ud over kanten.

Svingende vildt med min venstre hånd i det uigennemtrængelige mørke greb jeg fat om tøjlen og begyndte at trække mig tilbage op mod afsatsen. Med fingerspidserne fik jeg fat på kanten af den stenede sti og kvalte et skrig, da jeg igen gled ned i den mørke spalte. Tøjlen holdt mig igen, og jeg dinglede over hullet, men min situation var desperat. Hesten, der frygtede, at den ville blive trukket

med ud over kanten, rystede og sænkede voldsomt hovedet. Som et intelligent dyr prøvede hun på at gøre sig fri af tøjlen, biddet og seletøjet. Hvert øjeblik kunne det lykkes for hende. Jeg snerrede af raseri med sammenbidte tænder og trak mig tilbage op på afsatsen.

Jeg skyndte mig gispende op på knæene, svedig og udmattet, og så, med et øjebliks intuition, der begynder med frygt og topper med et skud adrenalin, sprang jeg op til højre, da min nabos hest sparkede ud i den sorte, blinde nat. Hvis jeg ikke havde flyttet mig, ville den have ramt mig på siden af hovedet, og min krig ville være endt med det samme. I stedet betød springets livsreddende refleks, at slaget ramte min hofte og mit lår og hamrede mig ind i væggen og op mod hovedet på min egen hest. Jeg kastede mine arme rundt om dyrets hals, lige så meget for at trøste mig selv med berøringen, som for at støtte mit følelsesløse ben og smertende hofte. Jeg vuggede stadig hendes hoved i mine arme, da jeg hørte slæbende skridt og mærkede en eller andens hånd glide fra væggen op på min ryg.

’Lin! Er det dig?’ spurgte Khaled Ansari i mørket.

’Khaled! Ja! Er du okay?’

’Selvfølgelig. Jagerfly! For fanden, mand! To af dem. Ikke langt over vores hoveder. 100 fod, du, ikke mere end det. Fuck! De bragede godt nok ind i lydmuren! Sikken en larm!’

’Var det russere?’

’Nej, det tror jeg ikke. Ikke så tæt på grænsen. Det er mere sandsynligt, at det var pakistanske jagere. Amerikanske fly med pakistanske piloter, der fløj lidt ind i Afghanistan for at holde russerne oppe på tæerne. De flyver ikke så langt. De russiske MIG piloter er for gode. Men ikke desto mindre kan pakistanerne godt lide at minde dem om, at de er her. Er du sikker på, at du er okay?’

’Ja da, selvfølgelig,’ løj jeg. ’Men jeg vil få det noget bedre, når vi kommer ud at det her lortemørke. Kald mig bare en svækling, men jeg kan godt lide at se, hvor jeg går, når jeg forsøger at føre en hest hen ad en afsats på ydersiden af en ti-etagersbygning.’

’Enig,’ lo Khaled. Det var den lille, triste latter, men jeg lod mig gennemvæde af beroligelsen, der lå i den. ’Hvem gik bagved dig?’

’Ahmed,’ svarede jeg. ’Ahmed Zadeh. Jeg hørte ham bande på fransk, der bagved. Jeg tror, han er okay. Nazeer var bag ved ham. Og jeg ved, iraneren Mahmoud gik et sted i nærheden. Der var omkring ti bag ved mig, tror jeg, inklusive de to fyre, der driver gederne.’

’Jeg går hen og tjekker,’ sagde Khaled og gav mig et beroligende klap på skulderen. ’Bare fortsæt. Bare glid langs væggen endnu 90 meter eller deromkring. Der er ikke så langt. Der er stadig måneskin, når du kommer udenfor, ud af den her bjergkløft. Held og lykke.’

Og efter få øjeblikke, da jeg nåede ud i den blege oase af måneskin, følte jeg mig i sikkerhed og sikker på mig selv. Så fortsatte vi og trykkede os ind mod kløftens kolde, grå sten, og i løbet af få minutter var vi tilbage i mørket med ikke andet end tro, frygt og viljen til at overleve.

Vi rejste så ofte om natten, at det undertiden virkede, som om vi følte os frem til Kandahar som blinde mænd ved hjælp af vores fingerspidser. Og som blinde mænd stolede vi blindt på Habib som guide. Ingen af afghanerne i vores gruppe boede i grænseregionen, og de var lige så afhængige af hans kendskab til de hemmelige passager og tilfældige afsatsgangstier, som jeg var.

Når Habib ikke førte kolonnen an, indgød han dog langt mindre tillid. Jeg kom engang op på siden af ham, da jeg skyndte mig over nogle klipper for at finde et sted at tisse under et hvil. Han knælede foran en næsten firkantet stenblok og slog sit hoved imod den. Jeg sprang ned for at stoppe ham og opdagede, at han hulkede og græd. Blodet fra hans sårede pande løb ned over hovedet og blandede sig med tårerne i hans skæg. Jeg hældte lidt vand fra min feltflaske ud på et hjørne af mit tørklæde, tørrede blodet væk fra hans hoved og undersøgte sårene. De var grove og forrevne, men stort set overfladiske. Han lod mig uden protest føre sig tilbage til lejren. Khaled sprang straks op og hjalp mig med at lægge salve og en ren bandage på hans pande.

’Jeg lod ham være alene,’ mumlede han, da arbejdet var færdigt. ’Jeg troede, han bad. Han fortalte mig, at han ville bede. Men jeg havde en fornemmelse …’

’Jeg tror faktisk, han bad,’ svarede jeg.

’Jeg er bekymret,’ tilstod Khaled og så mig ind i øjnene med en febrilsk blanding af fortvivlelse og frygt. ’Han bliver ved med at sætte fælder op overalt. Han har 20 granater på sig under den kappe. Jeg har forsøgt at forklare ham, at en fælde ikke har nogen samvittighed – den kan lige så godt dræbe en lokal fårehyrdenomade eller en af os som en russer eller en afghansk soldat. Han forstår det ikke. Han griner bare ad mig og gør det en smule mere hemmeligt. Han udstyrede nogle af hestene med sprængstof i går. Han sagde, det var for at være sikker på, at russerne ikke fik fat på dem. Jeg sagde, hvad med os? Hvad nu hvis russerne får fat i os? Skulle vi så også udstyres med sprængstof? Han sagde, det var et problem, han hele tiden bekymrede sig om – hvordan vi kunne sikre os, at vi var døde, før russerne fik fat i os, og yderligere hvordan russere kunne dræbes, når vi var døde.’

’Ved Khader det her?’

’Nej. Jeg prøver at holde Habib i kort snor. Jeg ved, hvad han kommer fra, Lin. Jeg har været der. De første par år efter, at min familie blev dræbt, var jeg lige så skør som han Jeg ved, hvad der foregår inden i ham. Han er fyldt med så mange døde venner og fjender, at han på en måde er låst fast på en kurs – at dræbe russere – og indtil han slipper fri af det, bliver jeg bare nødt til at være hos ham, så meget jeg kan, og holde øje med ham.’

’Jeg synes, du skulle fortælle Khader det,’ sukkede jeg og rystede på hovedet.

’Det skal jeg nok,’ sukkede han tilbage. ’Det skal jeg nok. Snart. Jeg skal nok snakke med ham, snart. Han skal nok få det bedre. Habib skal nok få det bedre. Han er på rette vej på nogle områder. Jeg kan tale rigtigt godt med ham nu. Han skal nok klare det.’

Men som ugerne gik, holdt vi alle mere omhyggeligt øje med Habib, mere ængsteligt, og lidt efter lidt forstod vi, hvorfor så mange andre mujahedin-delinger havde udstødt ham.

Med vores sanser på vagt for trusler både udefra og indefra rejste vi nordpå om natten og undertiden om dagen langs den bjergrige grænse mod Pathaan Khel. I nærheden af khel drejede vi nordnordvest ind i et øde, bjergrigt terræn, der var forbundet med kolde, friske vandløb. Habib lagde en rute, der stort set lå midt mellem byer og større landsbyer, og undgik altid hovedfærdselsårerne, som det lokale folk brugte. Vi travede mellem Pathaan Khel og Khairo Thaana, mellem Humai Khaarez og Haji Aagha Muhammad. Vi krydsede floder mellem Loe Kaarez og Yaaru. Vi zigzaggede mellem Mullah Mustafa og Abdul Hamids lille landsby.

Lokale pirater, der forlangte tribut, stoppede os tre gange på vejen. Hver gang afslørede de sig til at begynde med ved at stå på høje, fordelagtige udsigtsposter med geværer rettet mod os, før deres landstyrker strømmede frem fra deres skjul for at afspærre vejen foran os og afskære vores tilbagetrækning. Hver gang løftede Khader sit grønne og hvide mujahedin-flag prydet med Koranfrasen:

Inalillahey wa ina illai hi rajiaon

Vi kommer fra Gud, og til Gud vender vi tilbage

Selv om de lokale klaner ikke genkendte Khaders banner, respekterede de dets ordlyd og hensigt. De bevarede dog deres arrige, krigeriske indstilling, indtil Khader, Nazeer og vores afghanske krigere forklarede dem, at gruppen rejste med og under beskyttelse af en amerikaner. Da de lokale pirater havde undersøgt mit pas og stirret mig dybt ind i mine blågrå øjne, bød de os velkomne som kammerater i kamp, inviterede os på te og til at feste med dem. Invitationen var en eufemisme for den ære, det var at hylde dem. Selv om ingen af de pirater, vi mødte, ønskede at bringe den vigtige amerikanske bistand i fare – der hjalp dem med at holde

sig i live i de lange krigsår – ved at angribe en amerikansk sponsoreret karavane, var det utænkeligt, at vi kunne passere deres territorium uden at blive udsat for en vis form for plyndring. Khader havde medbragt en beholdning af bestikkelsesvarer til samme formål. Der var silke i påfugleblå og grønne farver med mange indvævede guldtråde. Der var økser, bredbladede knive og sytøj. Der var Zeiss kikkerter – Khader havde givet mig en, og jeg brugte den hver dag – forstørrelsesglas til at kunne læse Koranen og solide, indiske fuldautomatiske ure. Og til klanlederen var der et lille forråd af guldstykker, der hver vejede en tola eller omkring ti gram og var stemplet med det afghanske laurbær.

Khader havde ikke kun imødeset piratangrebene, han havde regnet med dem. Så snart de formelle høfligheds- og hyldestforhandlinger var overstået, arrangerede Khader med hver af de lokale klanledere, at de skulle forsyne vores karavane. De udstyrede os med leverancer undervejs og garanterede os også mad og dyrefoder ved venskabelige landsbyer, der var under kontrol eller beskyttelse af klanlederen.

Leverancerne var nødvendige. Krigsmateriellet, maskindelene og medicinen, som vi havde med os, havde første prioritet og efterlod os kun med lidt plads til yderligere bagage. Derfor transporterede vi kun lidt mad til hestene – højst to dagsrationer – men vi havde ikke noget mad med til os selv. Hver mand havde en feltflaske med vand, men det var underforstået, at det var en nødration, som skulle bruges sparsomt på os selv og hestene. De fleste dage fik vi ikke andet end et glas vand at drikke og et lille stykke naanbrød at spise. Jeg var vegetar uden at være fanatisk omkring det, da jeg startede på turen. I årevis havde jeg for det meste foretrukket at spise frugt og grøntsagskost, når det var muligt. Efter at have trukket hestene over bjergene, gennem iskolde floder og rystet af sult i tre uger kastede jeg mig over lamme- og gedekødet, som piraterne tilbød os, og flåede det halvstegte kød fra benene med mine tænder.

Landets stejle bjergskrænter var ufrugtbare, alt liv udslukt af bidende vintervinde, men hver flad slette, uanset hvor lille, var levende grøn.

Der var vilde blomster med røde, stjerneklare ansigter og andre med himmelblå pom-pomhoveder. Der var lave kratbuske med bittesmå, gule blade, som gederne nød, og mange varianter af vildt græs fyldt med tørret frø til hestene. Der var limegrønt mos på mange af klipperne og blege alger på andre. Indtrykket af de bløde, grønlige tæpper mellem de uendelige, nøgne stenbjerges bølgeformede krokodillerygge var meget større, end det måske ville have været tilfældet i et mere frugtbart og ensartet landskab. Vi reagerede på hvert nyt syn af en tæppebelagt skråning eller en løvrig hede med tuer med den samme nydelse – med en dyb, underbevidst respons på vitaliteten i den grønne farve. Flere af de seje, hærdede krigere, der traskede mellem de travende heste, bukkede sig ned for at plukke en lille håndfuld blomster, så de simpelthen kunne mærke skønheden i deres tørre og følelseskolde hænder.

Min status som Khaders amerikaner hjalp os med at forhandle med ødelandets lokale pirater, men det kostede os også en uge, da vi stoppede for tredje og sidste gang. I et forsøg på at undgå Abdul Hamids lille landsby, førte vores guide Habib os ind i en lille bjergkløft, der kun lige var bred nok til at tre, fire heste kunne ride side om side. Stejle klippevægge rejste sig på begge sider af sporet i næsten en kilometer, før den snævre passage bredte sig ud i en meget længere og bredere dal. Det var et perfekt sted for et baghold, og med den forventning red Khader forrest i vores række med sit grønne og hvide banner foldet ud.

Udfordringen kom, inden vi var 100 meter inde i kløften. Der kom et kuldegysende hyl højt oppefra – mandestemmer, der rejste sig som en imitation af stammekvinders høje, trillende jammer – og pludselig væltede små kampesten ned foran os i bjergkløften som et lille lavineskred. Ligesom de andre vendte jeg mig om i sadlen for at se, at en deling af lokale stammemedlemmer havde taget stilling bag os med et arsenal af våben rettet mod vores rygge. Vi stoppede straks ved den første lyd. Khader red langsomt cirka 200 meter alene. Han stoppede med ret ryg i sadlen og sit banner flagrende i den stærke, kølige brise.

Sekunderne tikkede i et langt minut med våbnene parate bag os og i klipperne ovenover. Så kom en enlig skikkelse til syne, der red mod Khader på en høj kamel. Selv om den dobbeltpuklede Bactrian kamel findes naturligt i Afghanistan, sad rytteren på en enkeltpuklet, arabisk dromedar, den type blev avlet af langdistance kamelførere i den nordlige Tajik region til brug i ekstrem kulde. Den havde en hårmanke på hovedet, en tyk, lodden halspels og lange, kraftfulde ben. Manden, der red på det imponerende dyr, var høj og slank og virkede til at være mindst ti år ældre end den veltrænede Khader på godt 60. Han var klædt i en lang, hvid skjorte over hvide, afghanske bukser og en knælang, ærmeløs, sort sergevest. En snehvid turban med overdådig længde stak majestætisk op fra hans hoved. Hans gråhvide skæg, der var klippet fri af overlæben og munden, gik fra kinderne ned for at lægge sig på hans tynde bryst.

Nogle af mine venner i Bombay havde kaldt den type skæg for Wahabi, opkaldt efter de strengt ortodokse, saudiarabiske muslimer, som klipper deres skæg på den måde for at efterligne profetens foretrukne stil. Det var et signal til os i bjergkløften om, at den fremmede besad en mindst lige så høj moralsk autoritet som verdslig kraft. Dette blev markeret med en iøjnefaldende effekt, det antikke, langløbede jezailgevær, som han holdt opretstående, balancerende på sin hofte. Geværet, der skulle forlades, var på dets træoverflader dekoreret med skinnende skiver, snirkler og diamantudformninger lavet af messing- og sølvmønter og poleret til en blændende glans.

Manden gjorde holdt ved siden af Khaderbhai, med ansigtet rettet mod os og inden for en håndsbredde af vores Khan. Hans adfærd var dominerende, og det var klart, at han var vant til en omfattende respekt. Han var faktisk en af de meget få mænd, jeg nogensinde kom til at møde, der kunne måle sig med Abdel Khader Khan og den agtelse – måske endda ærbødighed – som han forlangte af andre, alene ved sin adfærd og ren og skær styrke fra sit fuldt ud erfarne liv.

Efter en langvarig diskussion trak Khaderbhai blidt sin hest rundt for at vende sig om mod os.

’Mister John!’ kaldte han på mig og brugte fornavnet i mit falske, amerikanske pas og talte på engelsk. ’Kom hen til mig, please!’

Jeg sparkede bagud og udstødte, hvad jeg håbede på, var en opmuntrende lyd. Jeg vidste, at alle øjne på jorden og over os hvilede på mig, og i de svulmende, stille sekunder havde jeg en vision om, at hesten ville smide mig ned på jorden foran Khaders fødder. Men hoppen reagerede med en smart, spankulerende galop og fandt vej gennem rækken for at stoppe ved Khaders side.

’Det her er Hajji Mohammed,’ meddelte Khader. Han lavede en bred, fejende bevægelse rundt om os med åben håndflade. ’Han er Khanen, lederen af hele folket, af alle klanerne og alle familierne her.’

’Asalaam aleikum,’ hilste jeg og holdt min hånd på mit hjerte som en gestus af respekt.

Da han troede, at jeg var ateist, besvarede lederen ikke min hilsen. Profeten Mohammed pålagde sine tilhængere at gengælde en troendes fredfyldte hilsen med en endnu mere høflig hilsen. Derfor burde hilsenen Asalaam aleikum, Fred være med dig, som det mindste have været besvaret med Wa aleikum salaam wa rahmatullah, Og fred være med dig og Allahs barmhjertighed. I stedet stirrede den gamle mand ned fra sin høje plads på dromedaren og hilste mig med et vanskeligt spørgsmål.

’Hvornår giver du os Stingere, som vi kan kæmpe med?’

Det var det samme spørgsmål, hver afghaner havde stillet mig, amerikaneren, siden vi var rejst ind i landet. Og selv om Khaderbhai igen oversatte det for mig, forstod jeg ordene og havde indøvet svaret.

’Det vil ske snart, hvis Allah vil, og himlen vil blive lige så fri som bjergene.’

Det var et godt svar, og Hajji Mohammed var tilfreds med det, men det var et meget bedre spørgsmål, og det forlangte et bedre svar end min lovende løgn. Afghanerne fra Mazar-i-Sharif til Kandahar

vidste, at hvis amerikanerne havde givet dem stingermissiler ved krigens udbrud, ville mujahedinerne have slået den indtrængende fjende tilbage inden for måneder. Stingere betød, at de forhadte og dødeffektive russiske helikoptere kunne smadres væk fra himlen. Selv de formidable MIG jagerfly var sårbare over for et håndaffyret stingermissil. Uden den uovervindelige fordel i luften ville russerne og deres afghanske reservehær blive tvunget til at kæmpe på jorden mod den mujahedinske modstandsbevægelse – en landkrig, de aldrig ville kunne vinde.

Kynikere blandt afghanerne troede, at amerikanerne nægtede at levere Stinger de første syv år af konflikten, fordi de ville have, at Rusland næsten skulle vinde den afghanske krig for at strække og engagere sig over evne. Hvis og når Stingerne så endelig kom, ville russerne lide et nederlag, der ville koste dem så meget i mænd og ressourcer, at hele deres sovjetimperium ville kollapse.

Og uanset om kynikerne havde ret eller uret, udspillede det dødelige spil sig præcist på den måde. Stingermissilerne vendte krigslykken, da de endelig blev introduceret få måneder efter, at Khader havde ført os ind i Afghanistan. Russerne var så svækkede af krigen og modstanden fra de afghanske landsbybeboere og millioner som dem, at det fik deres uhyrlige Caligula-imperium til at smuldre væk under dem. Det virkede, det udspillede sig på den måde, og prisen var en million afghanske liv. Prisen var, at en tredjedel af befolkningen blev tvunget fra deres hjemland. Prisen var en af de største, tvungne folkevandringer i menneskets historie – tre-en-halv million flygtninge rejste gennem Khyber-passet til Peshawar, og yderligere en million blev tvunget i eksil i Iran, Indien og de muslimske sovjetrepublikker. Prisen var 50.000 mænd, kvinder og børn med et eller flere lemmer amputeret af landmineeksplosioner. Prisen var det afghanske hjerte og dets sjæl.

Og jeg, en eftersøgt forbryder, der arbejdede for en mafiaboss, udgav mig for at være amerikaner, så de mennesker ind i øjnene og løj over for dem om våben, jeg ikke kunne give dem.

Hajji Mohammed var så godt tilfreds med mit svar, at han inviterede vores gruppe til at deltage i sin yngste søns bryllupsfest. Bekymret over, at et afslag muligvis ville fornærme den ældre leder, og oprigtigt rørt over den generøse invitation, accepterede Khader den. Da alle tributterne var udvekslede – Hajji Mohammed stillede hårde betingelser og forlangte og fik Khaders egen hest som en personlig, ekstra gave – indvilligede Khaderbhai, Nazeer og jeg derefter i at følge lederen til hans khel.

Resten af vores kolonne slog lejr i en dal på en græsmark med rigeligt frisk vand. Afbrydelsen i vores forcerede march tillod mændene at strigle og hvile hestene. Pakdyrene havde hele tiden brug for opmærksomhed, og med lasten skjult i en beskyttet grotte kunne dyrene fri for oppakningen tumle og vandre frit omkring. Vores mænd tilberedte et festmåltid bestående af fire stegte får, aromatisk indisk ris og frisk grøn te, leveret af Hajjis landsby som deres bidrag til vores deltagelse i den hellige krig. Med de praktiske tributter forhandlet og modtaget, anerkendte de ældre mænd i Hajji Mohammeds landsby os – ligesom alle de andre afghanske klanledere vi var stødt på på vores tur – som krigere af samme sag og tilbød os den hjælp, de kunne yde. Da Khader, Nazeer og jeg red væk fra den midlertidige lejr mod khelen, fulgte lydene af sang og latter os som et ekko, der muntert jagede et ekko. Det var første gang, jeg havde hørt den lethed fra hjertet komme fra vores mænd i de 23 dage, turen havde varet.

Hajji Mohammeds landsby var i gang med at feste, da vi ankom. Hans profitable, ublodige møde med vores kolonne af bevæbnede mænd havde forhøjet den samlede forventningsglæde til brylluppet. Khader forklarede, hvordan de udførlige afghanske ægteskabsritualer havde stået på i månedsvis, før vi ankom. Der havde været højtidelige besøg mellem brudgommens og brudens familie. Ved hvert ritual var små gaver som for eksempel et lommetørklæde eller duftende søde sager blevet udvekslet, og præcise høfligheder blev iagttaget. Brudens medgift, ekstravagant broderet tøj, importeret silke, parfumer og smykker var blevet fremvist offentligt, så alle kunne beundre det og derefter taget i

forvaring af brudgommens familie. Brudgommen havde endda besøgt sin kommende brud i smug, og han havde foræret hende personlige gaver, mens han havde talt til hende. I henhold til skik og brug var det strengt forbudt for brudgommen at blive set af mændene fra hendes familie under det hemmelige besøg, men skikken forlangte også, at han blev hjulpet af pigens mor. Den pligtopfyldende mor, forsikrede Khader mig, var blevet hos parret, mens de havde talt sammen for første gang, og havde fungeret som deres anstandsdame. Da alt det var udrettet, var parret klar til selve kulminationen af bryllupsceremonien, som skulle holdes over tre dage.

Khader gennemgik de fineste detaljer af ritualerne, og for mig virkede det, som om der lå noget påtrængende i hans normalt venlige lærerfacon. Til at starte med forestillede jeg mig – korrekt, tror jeg – at han genkendte sig selv i sit folks skikke efter sine fem lange årtier i eksil. Han genoplevede scener og fester fra sin ungdom, og han overbeviste sig selv om, at han stadig var afghaner i alt, hvad hans hjerte kendte og følte. Men som lektionerne fortsatte de følgende dage, og intensiteten i hans opmærksomhed aldrig svigtede, gik det endelig op for mig, at de lange forklaringer og historier mere var for min skyld end for hans. Han havde givet mig et lynkursus i den folkekultur, hvor jeg måske ville blive dræbt, og hvor min krop måske ville blive begravet. Han fik det til at give mening – mit liv med ham og min mulige død – på den eneste måde, som han kendte. Og på baggrund af det, uden nogensinde at tale med ham om det, lyttede jeg pligtopfyldende og lærte alt, hvad jeg kunne.

Slægtninge, venner og andre inviterede strømmede til Hajjis landsby i de dage. De fire hovedhuse i Hajji Mohammeds borglignende kal'a, eller kompleks, var høje, firkantede lerstensbygninger, der lå i mændenes kal'a. Høje mure omgav kal'aen, og i hvert af de fire hjørner lå der en stor bolig. Kvindernes kal'a var en adskilt gruppe bygninger, der lå bag endnu højere mure. I mændenes område sov vi på gulvet og tilberedte vores egne måltider. Der var allerede stuvende fuldt i det hus, som Khader, Nazeer og jeg tilsluttede os, men efterhånden som der ankom nye mænd fra fjerne landsbyer,

klemte vi os yderligere sammen. Sovende i vores tøj lå vi helt tæt over hele gulvet, hvor hver mand sov med sit hoved ved siden af fødderne på den næste. Der findes en teori om, at snorken i søvne om natten er underbevidsthedens forsvarsrefleks – en advarende lyd, der skræmte potentielle rovdyr væk fra grottens munding, når vores stenalderforfædre krøb sammen i den sårbare søvn. Gruppen af afghanske nomader, kamelførere, får- og gedehyrder, bønder og guerillakrigere troede åbenbart på den teori, for de snorkede så rungende og med så ihærdig voldsomhed gennem den lange, kolde nat, at de ville have skræmt en flok skrupsultne løver, så de havde spredt sig som forskrækkede mus.

I løbet af dagen tilberedte de samme mænd komplekse middagsretter til fredagens bryllup. Retterne inkluderede krydrede yoghurter, pikante gede- og fåremælksoste, ovnbagte kager lavet af majsmel, dadler, nødder og vild honning, småkager bagt af tykt kærnet gedemælkssmør og selvfølgelig mange forskellige halalkød- og grøntsagspulaoer. Mens maden blev tilberedt, så jeg mændene trække et foddrevet slibehjul ind på en åben plads, og brudgommen brugte en anspændt time med at slibe en stor, overdådigt udsmykket dolk så skarp som en barberkniv. Brudens far holdt øje med indsatsen med et kritisk øje. Efter at han var blevet overbevist om, at våbnet var tilpas dødeligt, accepterede han den højtideligt som en gave fra den yngre mand.

'Brudgommen har lige slebet den kniv, som brudens far vil bruge mod ham, hvis han nogensinde mishandler pigen,' forklarede Khader mig, mens vi så på.

'Det er en ret god skik,' reflekterede jeg.

'Det er ikke en skik,' rettede Khader mig med en latter. 'Det er hans idé – brudens far. Jeg har aldrig hørt om det før. Men hvis det virker, bliver det måske en skik.'

Hver dag øvede mændene også rituelle gruppedanse med musikere og sangere, som var blevet hyret til at komplementere den formelle, officielle fest. Dansen gav mig chancen for at se en ny og fuldstændig uventet side af Nazeer. Han kastede sig ind i hvirvlende

korrækker af mænd med elegance og passion. Desuden var min lille, hjulbenede ven, hvis tykke arme virkede, som om de ragede frem fra hans tykke nakke og brysts træstamme, så langt den bedste danser i hele forsamlingen og fik hurtig dens beundring. Hele den hemmelige og usynlige side af manden, hele hans kreative og spirituelle begavelse kom til udtryk i dansen. Og hans ansigt – jeg har engang sagt, at jeg aldrig har set et andet menneskes ansigt med et smil, der var så fuldkommen forandrende – det skulende, rynkede ansigt blev i dansen forvandlet til hans ærlige, uselviske skønhed, der var så strålende, at det fyldte mine øjne med tårer.

'Fortæl mig det igen,' beordrede Abdel Khader Khan med et skælmsk smil i blikket, mens vi så på danserne fra et fordelagtigt sted under en væg med skygge.

Jeg lo. Da jeg vendte mig for at se på ham, lo han også.

'Kom nu,' bad han indtrængende. 'Gør det for min skyld.'

'Men du har allerede hørt det 20 gange. Hvad med at du svarer på et spørgsmål i stedet for?'

'Du fortæller mig det endnu engang, og så vil jeg svare på dit spørgsmål.'

'Okay. Her kommer det. Universet begyndte for cirka 15 milliarder år siden, i næsten fuldstændig enkelhed, og det er blevet mere og mere komplekst lige siden. Denne bevægelse fra enkelt til komplekst er indbygget i universets net og bølger, og det kaldes tendensen mod kompleksitet. Vi er resultatet af denne kompleksitet, ligesom fuglene, bierne, træerne, stjernerne og selv galakserne. Og hvis vi blev tilintetgjort i en kosmisk eksplosion, som et asteroidesammenstød eller noget lignende, ville nogle andre udtryk for vores kompleksitetsniveau dukke frem, fordi det er, hvad universet gør. Og det vil sandsynligvis fortsætte i hele universet. Hvordan klarer jeg mig indtil videre?'

Jeg ventede, men han svarede ikke, så jeg fortsatte med mit referat.

'Okay, den endelige eller ultimative kompleksitet – det sted, hvor al den kompleksitet er på vej hen – er hvad eller hvem, vi kunne kalde Gud. Og alt det, der fremmer, forbedrer eller accelererer den bevægelse mod Gud, er godt. Alt det, der hæmmer, besværliggør eller forhindrer, er ondt. Og hvis vi vil vide, om noget er godt eller ondt – som for eksempel krig, drab eller at smugle våben til mujahedinguerillaer – så stiller vi spørgsmålet: Hvad nu hvis alle og enhver gjorde de ting? Ville det hjælpe os i denne del af universet med at komme derhen, eller ville det holde os tilbage? Og så har vi et ret godt indblik i, om det er godt eller ondt. Hvad der er mere vigtigt, er, at vi ved hvorfor, det er godt eller ondt. Sådan, hvordan gik det?'

'Rigtig godt,' sagde han uden at se på mig. Mens jeg havde gennemgået hele referatet af hans kosmologiske model, havde han haft sine øjne lukket, nikket med hovedet og trukket læberne i et halvt smil. Da jeg afsluttede det, vendte han sig om for at se på mig og smilede bredt, mens glæden og skælmskheden gnistrede i hans øjne. 'Du ved godt, at hvis du ville, så kunne du forklare hver del af denne idé lige så godt og præcist, som jeg gør det. Og jeg har arbejdet med det og tænkt over det næsten hele mit liv. Jeg kan ikke fortælle dig, hvor glad jeg bliver, når jeg hører dig fortælle mig det med dine egne ord.'

'Jeg tror, ordene er dine, Khaderji. Du har skolet mig ofte nok. Men jeg har et par problemer. Kan jeg stille mit spørgsmål nu?'

'Ja.'

'Okay. Vi har ting som klipper her i verden, som ikke er levende, og levende ting som træer, fisk og mennesker. Din kosmologi fortæller mig ikke, hvor liv og bevidsthed stammer fra. Hvis klipper er lavet af det samme, som mennesker er lavet af, hvorfor er klipper så ikke levende, når mennesker er det? Jeg mener, hvor kommer livet fra?'

'Jeg kender dig godt nok til at vide, at du vil have mig til at give dig et kort og præcist svar på det spørgsmål.'

’Jeg tror, jeg foretrækker et kort og præcist svar på et hvilket som helst spørgsmål,’ svarede jeg og lo.

Han løftede et øjenbryn over tåbeligheden i min overfladiske reaktion og rystede så langsomt på hovedet.

’Kender du den engelske filosof Bertrand Russell? Har du læst nogle af hans bøger?’

’Ja. Jeg har læst nogle af hans ting – på universitetet og i fængslet.’

’Han var en af min kære mr. Mackenzie Esquires favoritter,’ smilede Khader. ‘Det er ikke så tit, jeg er enig med Bertrand Russells konklusioner, men jeg kan godt lide den måde, han når frem til dem på. Nå, men han sagde engang, Alt det, der kan puttes i en nøddeskal, burde blive der. Og det er jeg enig med ham i. Men svaret på dit spørgsmål er: Liv er en egenskab ved alle ting. Vi kunne kalde det en karakteristik, hvilket er et af mine yndlingsord på engelsk. Hvis man ikke taler engelsk som sit hovedsprog, har ordet ’karakteristik’ en utrolig lyd – som banken på en tromme eller at brække optændingsbrænde til et bål. Nå, men for at fortsætte, hvert atom i universet har denne karakteristik af liv. Jo mere komplekst atomerne sætter sig sammen, jo mere komplekst bliver udtrykket for karakteristikken af liv. En klippe har et meget enkelt arrangement af atomer, så livet i en klippe er så simpelt, at vi ikke kan se det. En kat har et meget komplekst arrangement af atomer, så livet i en kat er meget tydelig. Men der er liv overalt, selv i en klippe, og selv om vi ikke kan se det.’

’Hvor fik du den idé fra? Står det i Koranen?’

’Faktisk er det et begreb, der findes på den ene eller anden måde i de fleste større religioner. Jeg har ændret det lidt for at få det til at passe ind i, hvad vi har lært om verden de sidste par hundrede år. Men den hellige Koran giver mig inspiration til den slags studier, fordi Koranen beordrer mig til at studere alt og lære alt for at kunne tjene Allah.’

’Men hvor stammer denne livskarakteristik fra?’ insisterede jeg, sikker på, at jeg endelig havde fanget ham i en reduktionistisk

blindgyde.

'Liv og alle de andre karakteristikker af alting i universet, som for eksempel bevidsthed, fri vilje, tendensen mod kompleksitet og selv kærlighed, blev givet til universet af lyset, i tidens begyndelse, som vi kender til den.'

'Ved the Big Bang? Er det dét, du taler om?'

'Ja. The Big Bang ekspansionen skete fra et punkt kaldet en singularitet – endnu et af mine yndlingsfemstavelsesord – det er næsten uendeligt kompakt og næsten uendeligt varmt, og alligevel optager det ingen plads og ingen tid, efterhånden som vi lærer de ting at kende. Punktet er en stor kogende gryde af lysenergi. Noget fik det til at udvide sig – vi ved endnu ikke, hvad det var – og fra lyset opstod alle partiklerne og alle atomerne sammen med rum, tid og alle de kræfter, vi kender. Så i begyndelsen af universet gav lyset hver lille partikel en række karakteristika, og de partikler forbinder sig i mere og mere komplekse måder, karakteristikaene viser sig på mere og mere komplekse måder.'

Han stoppede og så på mit ansigt, mens jeg kæmpede med begreberne, spørgsmålene og følelserne, der snurrede rundt i mine tanker. Han slap fra mig igen, tænkte jeg, pludselig rasende på ham for at have et svar på mit spørgsmål og alligevel ramt af beundrende respekt af samme grund. Der var altid noget uhyggeligt fornuftstridigt i de begavede lektioner – undertiden var de som prædikener – af mafiabossen Abdel Khader Khan. Og siddende der mod en stenmur i en alt-andet-end-stenalder landsby i Afghanistan, med en last af smuglervåben og antibiotika i nærheden, var disharmonien skabt af hans rolige, dybsindige foredrag om godt og ondt og lys, liv og bevidsthed, nok til at fylde mig med forbistret irritation.

'Hvad jeg lige har fortalt dig, er forholdet mellem forståelse og indhold,' proklamerede Khader og stoppede igen, indtil han fik øjenkontakt. 'Det er en slags test, og nu ved du det. Det er en test, du bør anvende på enhver mand, som fortæller dig, hvad han ved om meningen med livet. Hver guru, du møder, og hver lærer, hver profet og hver filosof bør besvare de to spørgsmål for dig: Hvad er

en objektiv, universel acceptabel definition af godt og ondt? Hvad er forholdet mellem bevidsthed og materie? Hvis han ikke kan svare på de to spørgsmål, som jeg har gjort, ved du, at han ikke har bestået testen.'

'Hvorfra kender du til al den fysik?' forlangte jeg at vide. 'Alt det om partikler, singulariteter og the Big Bang?'

Han gloede på mig og vurderede det fulde omfang af den ubevidste fornærmelse. Hvordan kan det være, at en afghansk gangster som dig ved så meget om videnskab og højere lærdom? Jeg så på ham og huskede en dag i slummen med Johnny Cigar, hvor jeg havde begået en grusom fejltagelse ved at antage, at han var uvidende, bare fordi han var fattig.

'Der er et ordsprog – Når eleven er klar, kommer læreren til syne – kendte du det?' spurgte han og lo. Det virkede, som om han lo af mig i stedet for at le sammen med mig.

'Ja,' fløjtede jeg tålmodigt med sammenbidte tænder.

'Jamen, lige på det tidspunkt i mine filosofi- og religionsstudier, da jeg fik behov for en videnskabsmands specielle viden, dukkede der en op. Jeg vidste, at der lå mange svar i videnskaben om liv, stjerner og kemi. Men desværre var det ikke de ting, min kære Mackenzie Esquire lærte mig ud over på den mest elementære måde. Så mødte jeg en fysiker, en mand, som arbejdede ved Bhabha Atomic Research Centre i Bombay. Han var en rigtig god mand, men han havde dengang en svaghed for hasardspil. Han kom ud i store problemer. Han tabte en masse penge, der ikke var hans egne. Han spillede på en klub, der var ejet af en mand, jeg kendte ret godt – en mand, som arbejdede for mig, hvis jeg fik behov for det. Og der kom flere problemer. Fysikeren kom sammen med en kvinde – han blev forelsket i hende, og han gjorde dumme ting på grund af den kærlighed, så der var mange farer. Da han kom til mig, løste jeg videnskabsmandens problemer og holdt det strengt fortroligt mellem os. Ingen andre kendte til detaljerne i hans fejltrin eller min involvering i at løse dem. Og i bytte for det har manden undervist mig lige siden den dag. Hans navn er Wolfgang Persis, og jeg har

arrangeret, at du kan mødes med ham, hvis du vil, så snart vi kommer tilbage.'

'Hvor længe har han undervist dig?'

'Vi har studeret sammen en gang om ugen de sidste syv år.'

'Du godeste!' gispede jeg og tænkte med en lille snert af ondskabsfuld fryd, at kloge og mægtige Khader indkasserede sine tjenester, når det passede ham. I næste hjerteslag blev jeg flov over tanken. Jeg elskede Khader Khan nok til at følge ham i krig. Var det ikke muligt, at den videnskabsmand elskede ham nøjagtig lige så meget? Og med den tanke vidste jeg, at jeg var jaloux på manden, videnskabsmanden jeg ikke kendte og sandsynligvis aldrig ville møde. Jalousi, som den bristede kærlighed, der styrer den, har ingen respekt for tid eller sted eller et klogt begrundet argument. Jalousi kan rejse de døde med en enkelt ondskabsfuld spydighed eller hade en fuldstændig fremmed for ikke andet end lyden af hans navn.

'Du spørger om livet,' sagde Khader blidt og skiftede spor, 'fordi du tænker på døden. Og du tænker på det at tage et liv, hvis det skulle ske, at du måtte skyde en mand. Har jeg ret?'

'Jah,' mumlede jeg. Han havde ret, men mordet, der optog mig, var ikke i Afghanistan. Det liv, jeg ville tage, var placeret højt på en trone i et hemmeligt rum i et grotesk bordel kaldet Paladset i Bombay. Madame Zhou.

'Husk,' sagde Khader insisterende og hvilede sin hånd på min arm for at understrege sine ord. 'Undertiden er det nødvendigt at gøre noget forkert af de rigtige grunde. Det vigtigste er at være sikker på, at vores grunde er rigtige, at vi indrømmer det forkerte – at vi ikke lyver for os selv og overbeviser os selv om, at det vi gjorde, var rigtigt.'

Og senere, da brylluppet svirrede og larmede til den sidste jamren i sin hyldest, og da vi vendte tilbage til vores mænd og skramlede, klatrede og anstrengte os hen over nye bjerge, prøvede jeg på at vikle kransen af torne ud, som Khader havde snoet rundt om mit

hjerte med sine ord. Den forkerte ting af de rigtige grunde … En gang tidligere havde han pint mig med den vending. Jeg tyggede på den i mine tanker, som en bjørn ville tygge på en læderstrop, der er bundet til dens ben. I mit liv var de forkerte ting næsten altid gjort af de forkerte grunde. Selv de rigtige ting, jeg gjorde, var ofte ansporet af de forkerte grunde.

Et dystert humør viklede sig om mig. Det var et gnavent, tvivlende humør, som jeg ikke kunne ryste af mig, og mens vi red ind i vinteren, tænkte jeg ofte på Anand Rao, min nabo fra slummen. Jeg huskede Anands ansigt smile til mig gennem metaltremmerne i Arthur Road fængslets besøgsværelse – det venlige, smukke ansigt, så fredfyldt og mildnet med tryghed, der havde gennemtrængt hans hjerte. Han havde gjort det forkerte af de rigtige grunde, som han så det. Han havde roligt accepteret straffen, som han havde fortjent, som han sagde til mig, som om det var et privilegium eller en ret. Og til sidst efter for mange tænkende dage og nætter forbandede jeg Anand. Jeg forbandede ham for at jage ham væk fra mine tanker, fordi en stemme blev ved med at fortælle mig – min egen stemme eller måske var det min fars – at jeg aldrig ville kende til den fred. Jeg ville aldrig komme til det paradis i sjælen, hvor accept af straf og erkendelse, af forkert og rigtigt ruller de problemer væk, som har sat sig fast som sten i den ufrugtbare mark i et landsforvist hjerte.

Vi bevægede os igen nordpå om natten, besteg og krydsede det smalle Kussa-pas i Hadabjergene. Turen på 30 fugleflugtskilometer var for os nærmere 150 op- og nedstigende kilometer. Der, ubeskyttet mod den brede himmel, rejste vi over fladere land i næsten 50 kilometer for at krydse Arghastan-floden og dens bifloder tre gange, før vi nåede til foden af Shahbad-passet. Og mens mine tanker stadig tyggede på rigtigt og forkert, blev vi beskudt for første gang.

Khaders befaling, om at vi skulle begynde bestigningen af Shahbad-passet uden en pause, reddede mange liv, inklusive mit eget, den kolde aften. Vi var udmattede efter den hovedkuls, travende march over den åbne slette. Hver mand iblandt os håbede på en pause ved

passets fod, men Khader drev os frem, red langs kolonnen og råbte, at vi skulle fortsætte og holde farten. Således bevægede vi os hurtigt, da det første skud blev affyret. Jeg hørte lyden, en hul metalbanken, som hvis nogen slår på siden af en tom benzindunk med et stykke kobberrør. Dumt forbandt jeg det ikke i starten med et pistolskud og fortsatte travende videre og førte min hest med tøjlen. Så fandt kuglerne deres rækkevidde, og de bragede ned i jorden ved vores kolonne og klippevæggene omkring os. Mændene skyndte sig i dækning. Jeg faldt ned på jorden og borede mit ansigt ned i støvet på den stenede sti og sagde til mig selv, at det ikke skete i virkeligheden, at jeg ikke havde set manden foran få sin ryg flået i stykker, da han tumlede frem. Vores mænd begyndte at skyde fra alle steder rundt omkring mig. Og jeg hyperventilerede støvet ind i min mund stiv af frygt. Jeg var i krig.

Jeg ville måske være blevet der med mit hoved nede i skidtet og mit hjerte dunkende af seismisk skræk ned i jorden, hvis det ikke havde været for min hest. Jeg havde tabt tøjlen, og hesten stejlede af skræk. Bange for at den måske ville trampe på mig, skyndte jeg mig op og famlede rundt efter den vildt svingende tøjle for at genvinde kontrollen over hende. Hesten, der havde været så imponerende lydig til det tidspunkt, blev pludselig den værste i hele kolonnen. Hun stejlede og skød ryg. Hun stampede med hovene og prøvede at trække mig baglæns. Hun piskede rundt, drev os i snævre cirkler og prøvede at finde en vinkel, hvor hun kunne sparke bagud mod mig. Hun bed mig endda og snappede mig i underarmen, hvilket udløste en intens smerte gennem tre lag tøj.

Jeg kastede hurtigt et blik til venstre og højre hen langs rækken. De, der var nærmest passet, var på vej hen til det og førte deres dyr hen mod klippeafsatserne for at komme i dækning. Dem umiddelbart foran og bag mig havde haft held med at få deres heste ned, og de krøb ned ved siden af eller bag dem. Kun min hest stejlede stadig og var synlig overalt. Uden en rytters færdighed er det sgu svært at overbevise en hest om, at den skal lægge sig ned i en kampzone. Andre heste vrinskede af frygt, og hvert vrinsk af skræk satte mere panik i mig. Jeg ville redde hende, få hende ned og gøre hende til et

mindre mål, men jeg var også bange for mit eget liv. Fjendens skud smældede ind i klipperne over og ved siden af mig, og ved hver øredøvende lyd fór jeg sammen som en hjort, der puffede til en tjørnehæk.

Det var en bizar følelse at vente på, at en kugle ville ramme. Den oplevelse, som jeg kan huske, der minder mest om det, er at falde gennem luften og vente på, at faldskærmen folder sig ud. Det er en speciel oplevelse, en unik oplevelse. Der er en anderledes lugt på ens hud. Og der er en hårdhed i øjnene, som hvis de pludselig var lavet af koldt metal. Lige idet jeg besluttede at give op og lade dyret klare sig selv, krummede hun sig let sammen og fulgte mine trækkende arme ned og om på siden. Jeg kastede mig ned med hende og brugte hendes opsvulmede midte som skjold. I et forsøg på at berolige hende rakte jeg hen over hende for at klappe hende på skulderen. Min hånd svuppede ned i et blodigt sår. Jeg løftede mit hoved og så, at hesten var blevet ramt to gange, en gang højt oppe på skulderen og en gang i maven. Det strømmede ud med blod fra sårene for hvert tungt åndedræt, og hesten græd – jeg har ikke et andet ord for det. Lyden var en åndende, stammende, klynkende hulken. Jeg lagde mit hoved mod hendes og lagde min arm rundt om hendes hals.

Mændene i min gruppe koncentrerede sig om beskydningen fra et højdedrag cirka 150 meter væk. Med min krop presset hårdt mod jorden kiggede jeg over manken på min hest for at se støvskyer rejse sig og løbe over det fjerne højdedrag, som kugle efter kugle ramte jorden.

Og så var det overstået. Jeg hørte Khader råbe på tre sprog for at få mændene til at holde inde med skydningen. Vi ventede i lange minutter i en stilhed, hvor der lød stønnen, jamren og hulken. Jeg hørte fodtrin knase i stenene i nærheden, kiggede op og så Khaled Ansari løbe sammenbøjet hen imod mig.

’Er du okay, Lin?’

’Jah,’ svarede jeg og spekulerede for første gang på, om jeg også var blevet skudt. Jeg lod en hånd løbe hen over mine ben og arme.

’Jah, jeg er hel. Jeg tror, jeg stadig er i ét stykke. Men de skød min hest. Hun er …’

’Jeg er i gang med en optælling!’ afbrød han mig og løftede begge håndflader for at berolige mig og for at få mig til at tie stille. ’Khader sendte mig hen for at se, om du var okay og for at tælle hoveder. Jeg er straks tilbage. Bliv her og rør dig ikke.’

’Men hun er …’

’Hun er færdig!’ hvæsede han og blødgjorde så sin stemme. ’Hesten er død, Lin. Hun er færdig. Hun er ikke den eneste. Habib kommer og gør en ende på dem. Bare bliv her og hold dit hoved nede. Jeg kommer tilbage.’

Han løb krumbøjet videre og stoppede her og der langs kolonnen bag mig. Min hest trak vejret dybt og klynkede ved hvert tredje eller fjerde sukkende åndedræt. Strømmen af blod var langsom, men jævn. Ved såret i maven sivede der væske ud, der var mørkere end blod. Jeg prøvede at berolige hende, klappede hendes hals, og så gik det pludselig op for mig, at jeg ikke havde givet hende et navn. Det virkede på en eller anden måde smertefuldt grusomt at lade hende dø uden et navn. Jeg ledte i mit sind, og da jeg trak nettet af tanker op af det blåsorte dyb, dukkede der et navn op, strålende og ægte.

’Jeg vil kalde dig Claire,’ hviskede jeg i hoppens øre. ’Hun var en smuk pige. Hun fik mig altid til at se godt ud, uanset hvor vi gik. Når jeg var sammen med hende, så jeg altid ud, som om jeg vidste, hvad jeg lavede. Og jeg begyndte ikke at elske hende rigtigt, før hun gik fra mig for sidste gang. Hun sagde, at jeg var interesseret i alting og engageret i ingenting. Det sagde hun engang til mig. Og hun havde ret. Hun havde ret.’

Jeg plaprede løs i vildelse, i chok. Jeg kender symptomerne i dag. Jeg har set andre mænd under beskydning for første gang. Usædvanligt få ved præcis, hvad de skal gøre. Deres våben besvarer beskydningen, før deres kroppe instinktivt har krøbet og rullet sig sammen. Andre ler og kan ikke holde op med at le. Nogle

græder og kalder på deres mor, deres kone eller deres gud. Nogle bliver så stille, synker hen og går ind i sig selv, at selv deres venner bliver skræmt af det. Og andre taler, ligesom jeg talte til min døende hest.

Habib skyndte sig op til mig i glidende zigzagløb og så mig tale ind i hoppens øre. Han tjekkede hende grundigt, lod sine hænder løbe hen over sårene og ledte efter kuglerne under den tykke, årede hud. Han trak sin kniv ud af skeden. Det var en lang kniv med en spids som en hunds tand. Han placerede den over hestens hals og stoppede. Hans vanvittige øjne mødte mine. Der var et solstrejf af guld rundt om hans pupiller, der så ud til at pulsere og snurre rundt. Det var store øjne, men vanviddet i dem var større, de var deforme og svulmede ud, som om de ville smutte ud fra selve hovedet. Og alligevel var han så klar, at han fornemmede min hjælpeløse sorg og tilbød mig kniven.

Det kan godt være, at jeg skulle have taget kniven og dræbt hesten, min hest. Måske var det, hvad en god mand, en engageret mand ville have gjort. Jeg kunne ikke. Jeg kiggede på kniven og den skælvende hals på hesten, og jeg kunne ikke gøre det. Jeg rystede på hovedet. Habib stak kniven i halsen på hesten og gav den et hårfint, næsten elegant drej med håndleddet. Hoppen skælvede, men var rolig. Da kniven forlod halsen, fossede blodet i hjertestødende strømme ned over hendes bryst og videre ned på den gennemblødte jord. Langsomt slappede de anstrengte kæber af, øjnene sløredes, og derefter blev hendes hjerte stille.

Jeg så fra hestens blide, døde, frygtløse øjne ind i sygdommen, der fór af sted i Habibs øjne, og det øjeblik, vi delte, var så følelsesladet, så surrealistisk fremmed i de verdener, jeg kendte, at min hånd uvilkårligt gled ned langs min krop til pistolen i mit hylster. Habib smilede bredt til mig, et bavianagtigt grin, der var umuligt at læse, og skyndte sig væk hen ad rækken til den næste sårede hest.

'Er du okay?'

'Er du okay?'

’Er du okay?’

’Hvad?’

’Jeg sagde, er du okay?’ spurgte Khaled, mens han ruskede i tøjet mod mit bryst, indtil jeg så ham ind i øjnene.

’Jah. Selvfølgelig.’ Jeg fokuserede på hans ansigt og spekulerede over, hvor lang tid jeg havde stirret på min døde hest med min hånd hvilende på hendes punkterede hals. Jeg kiggede mig omkring og op i himlen. Det var snart aften. ’Hvor slemt … hvor slemt står det til?’

’Vi mistede en mand. Madjid. En lokal fyr.’

’Jeg så det. Han var lige foran mig. Kuglerne skar ham op som en dåseåbner. For fanden mand, det gik så stærkt. Han var i live, og så blev hans ryg flænset op, og han faldt om som en dukke. Jeg er sikker på, at han var død, inden hans knæ ramte jorden. Så stærkt gik det!’

’Er du sikker på, at du er okay?’ spurgte Khaled, da jeg stoppede for at trække vejret.

’Selvfølgelig er jeg okay, for fa’en!’ snerrede jeg med ren australsk accent bankende ind i bandeordet. Glimtet i hans øjne gav mig hjertebanken af irritation, og jeg råbte næsten ad ham, men så så jeg varmen i hans udtryk og bekymringen. Jeg lo i stedet. Lettet lo han med mig. ’Selvfølgelig er jeg okay. Og jeg vil få det meget bedre, hvis du holdt op med at spørge mig. Jeg er bare en smule … snakkesalig … det er alt. Giv mig en chance. Helt ærligt! En mand er lige blevet dræbt på den ene side af mig, og min hest blev dræbt på den anden side. Jeg ved ikke, om jeg er heldig eller uheldig.’

’Du er heldig,’ svarede Khaled hurtigt. Hans stemme var mere alvorlig end hans leende øjne. ’Det er noget værre rod, men det kunne have været meget værre.’

’Værre?’

’De brugte ikke noget tungt skyts – ingen mortérer, ingen kraftige maskingeværer. De ville have brugt dem, hvis de havde haft dem, og så ville det have været meget værre. Det tyder på, at det var en lille

patrulje, sandsynligvis afghanere, ikke russere, der bare testede os eller prøvede lykken. Som det er nu, har vi tre sårede og mistet fire heste.'

'Hvor er de sårede?'

'Oppe foran i passet. Vil du kigge på dem sammen med mig?'

'Selvfølgelig. Selvfølgelig. Giv mig lige en hånd med mit udstyr.'

Vi vred sadlen og bidslet af min døde hest og travede med rækken af mænd og heste til udmundingen af den smalle passage. De sårede mænd lå under dække af en klippeafsats. Khader stod i nærheden på sletten bag mig, årvågen og med en alvorlig mine. Ahmed Zadeh var forsigtig, men fjernede hurtigt tøjet fra en af de sårede mænd. Jeg kastede et blik på himlen, der blev mørkere.

Én mand havde brækket armen. Hans hest var faldet oven på ham, da den blev skudt. Bruddet var slemt, et åbent brud på underarmen nær håndleddet. En knogle stak frem i en kvalmende unaturlig vinkel, men den blev under hudoverfladen og gennemborede ikke huden nogen steder. Det skulle ordnes. Da Ahmed Zadeh flyttede skjorten på den anden mand, så vi, at han var blevet skudt to steder. Begge kugler sad stadig i kroppen, og de sad så dybt, at man ikke kunne nå dem uden en større operation. Den ene, i den øverste del af brystet, havde splintret kravebenet, og den anden havde sat sig fast i hans mave og havde flænset et bredt og utvivlsomt fatalt sår fra hofte til hofte. Den tredje mand, en bonde, der hed Siddiqi, havde et slemt hovedbrud. Hans hest havde kastet ham ind mod klipperne, og han havde ramt en kampesten med det øverste af hovedet nær issen. Det blødte, og der var helt sikkert brud på kraniet. Mine fingre kørte hen langs kanten af den brækkede knogle og blev fedtet ind i hans blod. Det brækkede kranium var delt i tre stykker. Et af dem sad så løst, at jeg vidste, det ville falde ned i min hånd, hvis jeg trykkede på det. Hans filtrede hår var det, der holdt sammen på hans kranium. Der var også en tyk hævelse ved foden af kraniet, hvor hovedet mødte halsen. Han var bevidstløs, og jeg tvivlede på, at han nogensinde ville åbne sine øjne igen.

Jeg kiggede endnu en gang op mod himlen. Der var kun lidt dagslys tilbage. Så lidt tid. Jeg blev nødt til at tage en beslutning, foretage et valg og hjælpe én mand med at leve, måske, mens jeg lod de andre mænd dø. Jeg var ikke læge, og jeg havde ingen erfaring med skudsår. Det virkede, som om arbejdet var kommet til mig, fordi jeg vidste lidt mere end de andre, og jeg var villig til at gøre det. Det var koldt. Jeg frøs. Jeg knælede ned i en klistret blodpøl, og jeg kunne mærke det gennembløde knæene på mine bukser. Da jeg kiggede op på Khader, nikkede han, som om han læste mine tanker. Og med kvalme af skyld og frygt trak jeg et lagen hen over Siddiqi for at holde ham varm og forlod ham for at arbejde med manden med den brækkede arm. Khaled trak den omfattende førstehjælpskasse hen ved siden af mig. Jeg kastede en plastikflaske med antibiotisk pudder, antiseptisk vand, bandager og sakse på jorden ved Ahmed Zadehs fod, ved siden af manden, der var blevet skudt. Jeg snerrede korte kommandoer om at rense og forbinde sårene, og mens Ahmed gik i gang med at dække skudsårene, vendte jeg min opmærksomhed mod den brækkede arm. Manden talte indtrængende til mig. Jeg kendte godt hans ansigt. Han havde et specielt talent for at drive de uregerlige geder, og jeg havde ofte set de temperamentsfulde dyr følge ham frivilligt, når han vandrede omkring i vores lejr.

’Hvad sagde han? Jeg fik ikke fat i det.’

’Han spurgte dig, om det kommer til at gøre ondt,’ mumlede Khaled og prøvede at holde sin stemme og sit udtryk beroligende neutralt.

’Jeg har selv været udsat for det engang,’ svarede jeg. ’Noget lignende. Jeg ved præcis, hvor ondt det gør. Det gør så ondt, broder, at jeg tror, du skal fjerne hans pistol.’

’Okay,’ svarede Khaled. ’Fandens.’

Han smilede bredt, satte sig på jorden ved siden af den sårede mand og løsnede gradvist Kalashnikoven ud af mandens hånd og lagde den uden for rækkevidde. Derefter, mens mørket sænkede sig over os, og fem af mandens venner holdt ham fast, vred og drejede

jeg hans brækkede arm, indtil den lignede den lige, raske arm, den engang havde været og aldrig ville blive igen.

'Ee-Allah! Ee-Allah!' råbte han igen og igen med sammenbidte tænder.

Da bruddet var indbundet og stabiliseret med hårde plastikskinner, og vi havde lappet sårene på manden, der var blevet skudt, bandt jeg hurtigt en forbinding rundt om hovedet på den bevidstløse Siddiqi. Vi tog af sted mod den smalle passage med det samme. Lasten blev fordelt blandt de tilbageværende heste. Manden med skudsårene red på en hest, støttet af sine venner på begge sider. Siddiqi blev bundet fast hen over en af pakhestene, ligesom Madjids lig, afghaneren, der var blevet dræbt i angrebet. Resten af os gik.

Stigningen var stejl, men kort. Jeg pustede voldsomt i den tynde luft, og rystende af kulde, der gennemtrængte mine knogler, skubbede og trak jeg de modvillige heste sammen med resten af mændene. De afghanske krigere klagede eller brokkede sig aldrig. Da skråningen på en opstigning var stejlere end noget andet, jeg havde oplevet på hele turen, stoppede jeg til sidst og gispede kraftigt for at genvinde mine kræfter. To mænd vendte sig om og så, at jeg var stoppet, og de gled ned ad stien til mig og opgav de dyrebare meter, de lige havde besteget. Med store smil og opmuntrende klap på skuldrene hjalp de mig med at trække en hest op ad skråningen og sprang så videre for at hjælpe dem, der var længere fremme.

'De afghanere er måske ikke de nemmeste mænd i verden at leve med,' gispede Ahmed Zadeh, mens han kæmpede sig op ad det svært fremkommelige spor bag mig. 'Men de er helt sikkert de nemmeste mænd i verden at dø med!'

Efter fem timers opstigning nåede vi vores destination, en lejr i Shar-i-Safabjergene. Lejren lå i ly fra luften af en fænomenal klippeafsats. Jorden under den var blevet udgravet, så den dannede en vældig grotte, der førte til et netværk af andre grotter. Flere mindre, camouflerede bunkers omringede grotten i en ring, der nåede grænsen på det flade, rå bjergplateau.

Khaled råbte, at vi skulle gøre holdt i lyset af den opstigende fuldmåne. Hans spejder Habib havde alarmeret lejren om vores ankomst, og mujahedinerne ventede os – og de forsyninger vi medbragte – med stor spænding. Der blev sendt en besked ned til mig i midten af kolonnen, at Khader ønskede mig. Jeg småløb for at komme op til ham.

'Vi rider ind i lejren ad den her sti. Khaled, Ahmed, Nazeer, Mahmoud og nogle andre. Vi ved ikke præcis, hvem der er i lejren. Angrebet på os ved Shahbad-passet fortæller mig, at Asmatullah Achakzai har skiftet side igen og har sluttet sig til russerne. Passagen har været hans i tre år, og vi burde have været sikre der. Habib fortæller mig, at lejren er venskabelig, og at det er vores egne mænd, der venter på os. Men de er stadig i dækning, og de vil ikke komme ud for at tage imod os. Jeg tror, det vil være bedst for os, hvis vores amerikaner rider forrest med os, bag mig. Jeg kan ikke befale, at du skal gøre det. Jeg kan kun bede dig om det. Vil du ride med os?'

'Ja,' svarede jeg og håbede, at ordet lød mere beslutsomt i hans ører, end det gjorde i mine.

'Godt. Nazeer og de andre gør hestene klar. Vi tager af sted med det samme.'

Nazeer førte flere heste frem, og vi klatrede trætte i sadlerne. Khader må have været meget mere træt end jeg var, og hans krop må have kæmpet mod mange flere smerter og lidelser, men han sad med ret ryg i sadlen og holdt det grønne og hvide banner ved sin hofte med strakt arm. Ved at efterligne ham sad jeg med ret ryg og sparkede fikst bagud for at få hesten til at gå fremad. Vores lille kolonne bevægede sig langsomt ind i det sølvfarvede månelys, der var så kraftigt, at der dukkede skygger frem på de grå klippevægge.

Adgangen til lejren fra den sydlige opstigning var via en smal stensti, der fejede i en yndefuld, jævn kurve fra højre til venstre. Ved siden af stien på vores venstre side var der et stejlt fald på cirka 30 meter ned til nogle ødelagte kampesten. På vores højre side var den stejle klippevægs glatte ansigt. Da vi var cirka halvvejs henne ad stien,

opmærksomt overværet af vores egne mænd og mujahedinen i lejren, fik jeg en irriterende krampe i min højre hofte. Krampen udviklede sig hurtigt til en gennemborende knude af smerte, og jo mere jeg prøvede at ignorere det, jo mere smertefuldt føltes det. Som et forsøg på at lette trykket fra min hofte tog jeg min højre fod ud af stigbøjlen og forsøgte at strække mit ben ud. Med al vægten på mit venstre ben rejste jeg mig lidt i sadlen. Uden varsel gav min venstre fod efter under mig, mens min støvle gled ud af stigbøjlen, og jeg kunne mærke, at jeg faldt sidelæns ud af sadlen i et dybt, kraftigt fald ned mod stenene.

Min selvopholdelsesdrift fik mine lemmer til at flagre, og jeg klyngede mig til hestens hals med mine arme og mit frie højre ben, da jeg svingede ned og rundt. På den tid det tager at bide tænderne sammen, var jeg faldet ud af sadlen og rullet rundt om hestens hals og hang på hovedet. Jeg råbte, at den skulle stoppe, men den ignorerede mig og traskede frem ad det smalle spor. Jeg kunne ikke slippe. Stien var så smal og faldet så stejlt, at jeg var sikker på, at jeg ville falde ned, hvis jeg slap mit greb. Og hesten ville ikke stoppe. Så jeg blev hængende med mine arme og ben viklet rundt om dens hals, på hovedet, mens dens hoved blidt vuggede og gyngede ved siden af mit.

Jeg hørte først mine egne mænd grine. Det var den hjælpeløse, stammende, chokerede latter, der får mænd til at lide i flere dage over smerten i deres ribben. Det var den form for latter, man er sikker på vil tage livet af en, hvis man ikke får vejret ved næste gispende åndedræt. Og så hørte jeg mujahedinkrigernes latter fra lejren. Og jeg bøjede mit hoved bagud bare for at se Khader kigge bagud i sin sadel og grine lige så meget som de andre. Og så begyndte jeg at grine, og da latteren svækkede mine arme, mens jeg klamrede mig til hesten, lo jeg igen. Og da jeg var ved at kløjes i et smertende kvæk Whoa! Stop! Band karo!, lo mændene endnu mere.

Og på den måde red jeg ind i mujahedinkrigernes lejr. Mænd stimlede sammen omkring mig med det samme og hjalp mig ned fra hestens hals og på benene. Min egen kolonne af mænd fulgte os

hen over den smalle sti og rakte ud for at klappe mig på ryggen eller slå mig på skulderen. Da mujahedinerne så den fortrolighed, tilsluttede de sig den daskende flok, og der gik fulde 15 minutter, før den sidste mand forlod min side, og jeg kunne sætte mig ned for at hvile mine gelében.

’At få dig til at ride med sig var ikke en af Khaders allerbedste ideer,’ sagde Khaled Ansari og gled ned ad en stenblok ved siden af mig med ryggen mod stenen. ’Men for fanden mand, du er virkelig populær efter det trick. Det er simpelthen det sjoveste, de fyre nogensinde har set i deres liv.’

’For guds skyld!’ sukkede jeg sammen med et sidste tilbageværende latterudbrud. ’Jeg har redet over hundrede bjerge og krydset ti floder, de fleste af dem i mørke, i en hel måned, og alt har været okay. Jeg buldrer ind i lejren og hænger rundt om halsen på min hest som en forbandet abe.’

’Få mig ikke til at begynde igen!’ spruttede Khaled og lo og tog sig til siden.

Jeg lo sammen med ham, og selv om jeg var udmattet og affandt mig med latterliggørelsen, ønskede jeg ikke at grine mere, så jeg kastede et blik til højre for at undgå hans øjne. Et shamiana lærredstelt i camouflagefarver gav ly for vores sårede mænd. I skyggen ved siden af dem var mændene ved at hive lasten ned fra hestene og fragte den ind i hulen. Jeg så Habib trække noget langt og tungt væk bag rækken af de arbejdende og dybere ind i mørket på den anden side.

’Hvad er …’ begyndte jeg stadig klukkende. ’Hvad laver Habib derovre?’

Khaled var med det samme på vagt og sprang op. Hans hastværk fik mig til at reagere hurtigt, og jeg sprang også op. Vi løb hen til rækken af klipper, der formede kanten på den flade højslette på bjerget, og da vi rundede dem, så vi ham knæle, siddende overskrævs på en mand. Det var Siddiqi. Mens al opmærksomheden var på de fascinerende bunker af last, havde Habib slæbt den

bevidstløse mand, der lå under lærredsmarkisen, væk. Lige idet vi nåede ham, jog Habib sin lange kniv ned i mandens hals og gav den et fint drej. Siddiqis ben drejede sig i en lille, rystende skælven og blev derefter rolige. Habib trak kniven ud og vendte sig om og så, at vi stirrede på ham. Skrækken og vreden i vores ansigter virkede kun, som om det antændte det brændende vanvid i hans øjne. Han sendte os et bredt smil.

'Khader!' råbte Khaled med sit ansigt så blegt som de månebelyste sten omkring os. 'Khaderbhai! Iddar oa!' Kom herhen!

Jeg hørte et besvarende råb bag os et eller andet sted fra, men jeg rørte mig ikke. Mine øjne blev på Habib. Han vendte sig om mod mig, svingede sit ben hen over den myrdede mand og krummede sig sammen, som om han var parat til at springe på mig. Det maniske grin låste sig fast i hans ansigtsudtryk, men hans øjne blev mørkere – mere bange måske eller mere listige. Han vendte hurtigt sit hoved og hældede det i en sær vinkel, som om han lyttede med en vild intensitet til en svag lyd i den fjerne nat. Jeg kunne ikke høre andet end larmen fra lejren bag mig og vindens bløde jamren, når den strømmede gennem bjergkløfterne og de hemmelige stisystemer. I det øjeblik virkede landet, bjergene, hele Afghanistan så øde på mig, så blottet for ynde og ømhed, at det var ligesom landskabet i Habibs galskab. Jeg følte mig fanget inde i hans hallucinerende hjernes stenede labyrint.

Mens han lyttede anspændt i sin sammenkrøbne dyrestilling med ansigtet drejet væk fra mig, skubbede jeg sikringsremmen væk fra mit hylster. Jeg fiskede pistolen ud. Med en dyb vejrtrækning fulgte jeg automatisk Khaders instruktioner og opdagede ikke, før det var gjort, at jeg havde slået sikringen fra, ladet en patron fra magasinet ved at trække slæden tilbage og taget ladegreb. Lyden fik Habib til at kigge på mig. Han så på pistolen i min hånd. Den sigtede på hans bryst. Han så mig igen ind i øjnene, flyttede langsomt blikket, næsten apatisk. Den lange kniv var stadig i hans hånd. Jeg ved ikke, hvilket udtryk der i månelyset var oplyst i mit ansigt. Det kan ikke have været rart. Jeg havde taget en beslutning – hvis han rørte sig bare

en millimeter mod mig, ville jeg trykke på aftrækkeren så mange gange, det var nødvendigt for at gøre en ende på ham.

Hans brede smil bredte sig til en latter – det lignede i hvert fald en latter. Han bevægede munden, og hans hoved rystede, men der kom ingen lyd. Og hans øjne ignorerede fuldstændig Khaled og sendte med blikket en besked ind i mine øjne. Og så kunne jeg høre ham, høre hans stemme i mit hoved. Der kan du se? sagde hans øjne til mig. Jeg havde ret i, at man ikke kan stole på nogen af jer … I vil dræbe mig … Alle sammen … I ønsker mig død … Men det er all right … Det gør ikke noget … Du får min tilladelse … Jeg ønsker, du skal gøre det …

Vi hørte en lyd, fodtrin bag os. Khaled og jeg hoppede og snurrede rundt af forskrækkelse, og så Khader, Nazeer og Ahmed Zadeh, der skyndte sig hen for at hjælpe os. Da vi så os tilbage, var Habib væk.

'Hvad er der galt?' spurgte Khader.

'Det er Habib,' svarede Khaled og ledte i mørket efter et tegn på galningen. 'Han blev vanvittig … han er vanvittig … han dræbte Siddiqi … slæbte hans krop herhen og stak ham i halsen.'

'Hvor er han?' spurgte Nazeer vredt.

'Det ved jeg ikke,' svarede Khaled og rystede på hovedet. 'Så du ham gå, Lin?'

'Nej. Jeg vendte mig om sammen med dig for at se Khader, og da jeg så mig tilbage, var han … bare … væk. Jeg tror, han må være sprunget ned i bjergkløften.'

'Han kan ikke være sprunget,' sagde Khaled med rynket pande. 'Der er cirka 15 meter ned. Han kan ikke være sprunget.'

Abdel Khader knælede ned ved siden af den døde mand og hviskede bønner med håndfladerne vendt opad.

'Vi kan lede efter ham i morgen,' sagde Ahmed og lagde en trøstende hånd på Khaleds skulder. Han så op på nattehimlen. 'Der er ikke meget månelys tilbage at gøre godt med. Vi har stadig en masse, der skal gøres. Du skal ikke bekymre dig. Hvis han stadig er

her i nærheden, finder vi ham i morgen. Og hvis vi ikke gør – hvis han er væk – var det måske ikke det værste, der kunne ske, non?'

'Jeg vil have, at vagten holder øje med ham i nat,' befalede Khaled. 'Vores egne fyre – mændene som kender Habib godt – ikke fyrene herfra.'

'Oui,' samtykkede Zadeh.

'Jeg vil ikke have, at de skyder ham, hvis de kan undgå det,' fortsatte Khaled, 'men jeg vil heller ikke have, at de skal tage nogen chancer. Kontroller alle hans ting – tjek hans hest og hans oppakning. Se efter, hvilke våben eller sprængstoffer han eventuelt kan have på sig. Jeg fik ikke set ordentlig efter før, men jeg tror, han havde noget under jakken. For helvede, hvor er det noget rod!'

'Tag det nu roligt,' mumlede Zadeh og lagde igen en hånd på Khaleds skulder.

'Jeg kan ikke gøre for det,' fastholdt palæstinenseren og så sig omkring i mørket. 'Det er sgu en dårlig start. Jeg tror, at han er derude og glor på os lige nu.'

Da Khader havde afsluttet sine bønner, bar vi Siddiqis lig tilbage til shamiana teltet og viklede det ind i stof, så det var klart til, at afbrændingsritualet kunne foretages næste dag. Vi arbejdede i endnu et par timer og lagde os så ned i hulen side om side for at sove. Der blev snorket højt, og de udmattede mænd var rastløse i deres søvn, men jeg var vågen af andre grunde. Mine øjne blev ved med at søge hen til stedet uden månelys og i skygge, hvor Habib var forsvundet. Khaled havde ret. Den var startet skidt, Khaders krig, og ordene gav genklang i mine lysvågne tanker. En dårlig start …

Jeg prøvede at fiksere min øjne på de klare og perfekte stjerner på den skæbnesvangre, sorte nattehimmel, men igen og igen svigtede min koncentration, og jeg tog mig selv i at stirre på plateauets mørke kant. Og jeg vidste det på samme måde, som vi uden ord ved, at kærligheden er tabt, eller vi lige med ét er sikre på, at en ven er falsk og egentlig overhovedet ikke kan lide os, at Khaders krig ville ende meget værre, end den var begyndt.

KAPITEL 34

I to måneder med kulde og stadig koldere dage boede vi sammen med guerillakrigerne i deres grottekompleks i Shar-i-Safa-området. Det var hårde måneder på mange måder, men vores bjerglejr kom aldrig under direkte beskydning, og vi var i relativ sikkerhed. Lejren lå kun 50 kilometer i fugleflugt fra Kandahar. Den lå cirka 20 kilometer fra hovedvejen til Kabul og cirka 50 kilometer sydøst for Arghandab-dæmningen. Russerne havde besat Kandahar, men deres greb om den sydlige hovedstad var svagt, og byen var udsat for tilbagevendende belejringer. Raketter var affyret ind i centrum, og guerillakampe i udkanten af byen gjorde krav på stadige tab af liv. Hovedvejen var i hænderne på flere velbevæbnede mujahedin-delinger. Russiske tank- og lastbilkonvojer fra Kabul blev tvunget til at sprænge sig gennem blokader for at genforsyne Kandahar, og det gjorde de måned efter måned. De faste, afghanske militærenheder, der var loyale over for Kabuls marionetregering, beskyttede den strategisk vigtige Arghandab-dæmning, men hyppige angreb på dæmningen truede deres fastholdelse af den dyrebare ressource. Således var vi mildest talt i midten af trekanten af voldsomme konfliktzoner, der hver forlangte nye mænd og våben konstant. Shar-i-Safa-området var ikke nogen strategisk fordel for vores fjender, så kampene kom ikke i nærheden af os i vores skjulte bjerghuler.

Vejret skiftede de uger til vinterens barske, kolde hjerte. Sneen faldt i ustadige vindstød og kastevinde og efterlod os gennemblødte i vores kludeuniformer i flere lag. En frosttåge drev så langsomt gennem bjergene, at den undertiden hang svævende i timevis, stille og hvid og lige så uigennemtrængelig som frosset glas. Jorden var altid mudret eller frossen, og selv stenvæggene i de grotter, vi boede i, så ud til at ryste og skælve af årstidens isnende kulde.

En del af Khaders last bestod af håndværktøj og maskindele. Vi havde stillet to værksteder op de første dage efter vores ankomst, og de havde travlt gennem vinterens krybende uger. Der var en lille drejebænk, som vi boltede fast til et hjemmelavet bord. Drejebænken blev drevet af en dieselmotor. Krigerne var sikre på, at der ikke var nogle fjendtlige styrker inden for hørevidde, men alligevel dæmpede vi dens larm med en lille iglo af sækkelærred, der dækkede motoren, og lavede åbninger til indgangsluft og udstødningsgas. Den samme motor gav strømforsyning til et slibehjul og et hurtigtkørende bor.

Med det udstyr reparerede krigerne deres våben og tilpassede dem undertiden til nye og andre formål. Først blandt de våben var mortérerne. Efter flyvemaskiner og tanks var det mest effektive kampvåben i Afghanistan den russiske 82mm mortér. Guerillaerne købte mortérerne, stjal dem eller erobrede dem i mand-til-mand-kampe, ofte på bekostning af menneskeliv. Våbnene blev derefter brugt mod russerne, som havde bragt dem ind i landet for at erobre det. Vores værksteder skilte mortérerne ad, samlede dem og pakkede dem ned i poser gnedet ind med voks til brug i kampzoner så langt væk som Zaranj vestpå og Kunduz nordpå.

Bortset fra tænger og indfalsningsværktøj, ammunition og sprængstoffer, inkluderede Khaders last også nye dele til Kalashnikover, som han havde købt i våbenbazarerne i Peshawar. Den russiske AK – Avtomat Kalashnikova – var designet af Mikhail Kalashnikov i 1940’erne som svar på de tyske våbenfornyelser. Hen imod slutningen af anden verdenskrig undlod de tyske generaler at adlyde klare ordrer fra Adolf Hitler og producerede et automatisk angrebsgevær. Våbeningeniøren Hugo Schmeisser brugte idéen fra et tidligere russisk koncept og udviklede et våben, der var kort og let og affyrede sit magasin med 30 skud med en effektivitet på mere end 100 skud i minuttet. Hitler var så imponeret over våbenet, som han tidligere havde forbudt, at han kaldte det Sturmgewehr, eller Stormgevær, og straks befalede det sat i produktion. Det var for lidt og for sent for nazikrigens indsats, men Schmeissers stormgevær satte trenden for alle angrebsgeværer i resten af dét århundrede.

Kalashnikovs AK-47, det mest indflydelsesrige og vidt fabrikerede af de nye angrebsgeværer, fungerede ved at omdirigere gasser, der blev produceret af en affyret kugle, ind i en cylinder over geværløbet. Gassen pressede et stempel tilbage, der tvang slåen mod fjederen, og slog hanen klar til næste runde. Geværet, der vejede omkring fem kilo, havde 30 patroner i sit kurvede metalmagasin og affyrede de 7,62mm patroner af med cirka 2.300 fod per sekund med en effektiv skudvidde på mere end 300 meter. Det affyrede mere end 100 patroner i minuttet på auto og omkring 40 patroner i minuttet på semiautomatisk enkeltskudsfunktion.

Geværet havde sine begrænsninger, og mujahedinkrigerne var hurtige til at forklare mig dem. Den lave mundingshastighed på de tunge 7,62mm patroner bevirkede en kurvet projektilbane, der krævede svære justeringer for at ramme et mål på 300 meter eller mere. Mundingsglimtet ved affyringen af AK'en var så kraftigt, specielt med den nye 74 serie, at det blindede skytten om natten og ofte afslørede hans position. Geværløbet blev hurtigt overophedet og blev for varmt at holde på. Undertiden blev kammeret så varmt efter en salve, at det eksploderede i skyttens ansigt. Det faktum forklarede, hvorfor så mange guerillakrigere holdt deres våben væk fra kroppen eller over deres hoveder i kamphandlinger.

Ikke desto mindre fungerede geværet perfekt efter at have været fuldstændig gennemvædet af vand, mudder eller sne, og det blev ved med at være en af de mest effektive og pålidelige dræbermaskiner, der nogensinde er blevet opfundet. I de første fire årtier efter dets udvikling var der produceret 50 millioner – det var mere end noget andet skydevåben i historien – og Kalashnikoven i alle dets udformninger blev båret som et foretrukket angrebsvåben af revolutionære, almindelige soldater, lejesoldater og gangstere overalt, hvor der blev kæmpet i denne verden.

Den originale AK-47 var lavet af smedet og fræset stål. De AK-74'ere, der blev produceret i 70'erne, var lavet af udstansede metaldele. Nogle af de ældre, afghanske krigere afviste det nyere våben med dets mindre 5,45mm patroner og det orange

plastikmagasin og foretrak fastheden i den tungere AK-47. Nogle yngre krigere valgte 74'er modellen og afviste det tungere våben som antikt. De modeller, de brugte, var produceret i Egypten, Syrien, Rusland og Kina. Selv om de i bund og grund var identiske, foretrak krigerne ofte den ene frem for den anden, og handlen med våben var energisk og intens selv inden for den samme enhed.

Khaders værksteder reparerede og remonterede alle AK'erne fra hver serie og ændrede dem som forlangt. Værkstederne var populære steder. De afghanske mænd var umættelige i deres længsel efter at vide noget om våben og lære nye færdigheder med dem. Det var ikke en vanvittig eller brutal nysgerrighed. Det var simpelthen nødvendigt at vide, hvordan man håndterede våben i et land, der var blevet invaderet af Alexander den Store, hunnerne, sakerne, skyterne, mongolerne, moghulerne, safaviderne, briterne og russerne, blandt mange andre. Selv når de ikke var i værkstederne for at lære noget eller hjalp hinanden med arbejdet, samledes mændene dér for at drikke te lavet på spritkomfurer, ryge cigaretter og tale om deres kære.

Og i to måneder arbejdede jeg med dem hver dag. Jeg smeltede bly og andre metaller i det lille smedeværksted. Jeg hjalp med at samle brændekvas og bære vand fra en kilde ved foden af en nærliggende bjergkløft. Jeg traskede gennem den lette sne og gravede nye latriner, skjulte dem omhyggeligt og tildækkede dem igen, når de var fulde. Jeg drejede nye dele på drejebænken og smeltede de overskydende spiralformede metalspåner for at lave flere dele. Om morgenen passede jeg hestene, som var opstaldet i en anden hule længere nede af bjerget. Når det blev min tur til at malke gederne, kærnede jeg mælken til smør og hjalp med at lave naanbrød. Hvis nogen havde brug for hjælp med et sår, en hudafskrabning eller en forstuvet ankel, tog jeg førstehjælpskassen frem og gjorde mit bedste for at helbrede dem.

Jeg lærte omkvædene på et par sange, og om aftenen, når bålene var gået ud, og vi trykkede os mod hinanden for at holde varmen, sang jeg med mændene lige så blødt, som de gjorde. Jeg lyttede til

historierne, de hviskede i mørket og som Khaled, Mahmoud og Nazeer oversatte for mig. Hver dag, når mændene bad, knælede jeg med dem i stilhed. Og om natten, omgivet af deres snorken, når de trak vejret, og soldater-lugtende søvn – lugte af røg, pistololie, billig sandeloliesæbe, pis, lort, gennemsvedt serge, uvasket menneske- og hestehår, liniment og sadelblødgører, spidskommen og koriander, pebermynte tandpulver, chai, tobak og en masse andet – drømte jeg som dem om hjem og kære, vi længtes efter at se igen.

Så da den anden måned endte, og de sidste våben var repareret og modificeret, og de forsyninger, vi havde medbragt, næsten var opbrugt, beordrede Khaderbhai os at gøre klar til den lange rejse hjem. Han planlagde at tage en omvej vestpå, mod Kandahar og væk fra Pakistans grænse, for at aflevere nogle heste til sin familie. Efter det, marcherende med oppakninger og lette våben, ville vi vandre om natten, indtil vi nåede i sikkerhed ved den pakistanske grænse.

'Hestene er næsten lastede,' rapporterede jeg til Khader, da jeg havde pakket mit eget udstyr. 'Khaled og Nazeer bliver heroppe, til alt er klart. De bad mig sige det til dig.'

Vi stod på den flade del af en fremtrædende klippe, der havde en imponerende udsigt over dalene og videre ud over den øde slette, der strakte sig fra foden af bjergene og hele vejen til Kandahar i horisonten. For en gangs skyld var det så klart, fri for skyer, tåge og sne, at vi kunne se hele panoramaudsigten. Der lå mørke, tykke skybanker øst for os, og den kolde luft var fugtig af den regn og sne, som ville komme, men i øjeblikket kunne vi se hele vejen til verdens ende, og vores vinteragtige øjne var tiltrukket af al den skønhed.

'I november 1878, den samme måned, som vi startede den her mission, tvang briterne sig gennem Khyber-passet, og den anden afghanske krig med dem begyndte,' sagde Khader og ignorerede min meddelelse eller besvarede den på sin egen måde. Han stirrede mod krusningen af dis i horisonten, der var opstået af røg og ild fra det fjerntliggende Kandahar. Jeg vidste, at noget af horisontens flimren og støvregn kunne være eksploderende raketter, der var

affyret mod byen, af mænd, der engang havde boet der som lærere og købmænd. I krigen mod de russiske invasionsstyrker var de blevet djævle i eksil, der lod det regne med ild på deres egne hjem, butikker og skoler.

’Gennem Khyber-passet kom en af de mest frygtede, modige og brutale soldater i hele det britiske Raj. Han hed Roberts, lord Frederick Roberts. Han erobrede Kabul og startede en hensynsløs krigsret. På én dag blev 87 afghanske soldater dræbt ved hængning på det offentlige torv. Bygninger og markeder blev ødelagt, landsbyer brændt af og hundredvis af afghanske indbyggere dræbt. I juni erklærede en afghansk prins, kaldet Ayub Khan, jihad for at drive briterne ud. Han forlod Herat med 10.000 mænd. Han var en af mine forfædre, en mand fra min familie, og mange af mine slægtninge var i den hær, han samlede.’

Han stoppede med at tale og kastede et hurtigt blik på mig med sine gyldne øjne glimtende under de sølvgrå bryn. Hans øjne smilede, men hans kæber var låste, og læberne presset så stramt sammen, at de var hvide i kanten. Måske beroliget over at jeg hørte efter, kiggede han tilbage mod den ulmende horisont og fortsatte.

’Den britiske officer, der havde kommandoen over Kandahar på det tidspunkt, en mand, der hed Burrows, var 63 år gammel, samme alder som jeg er i dag. Han marcherede ud af Kandahar med 1500 mænd – britiske og indiske soldater – og han mødte prins Ayub et sted kaldet Maiwand. Du kan se stedet herfra, hvor vi sidder, når vejret er godt nok. Under slaget affyrede begge hære kanoner og dræbte hundredvis af mænd på de mest frygtelige måder, man kan forestille sig. Da de mødte hinanden, mand mod mand, affyrede de deres våben på så klos hold, at deres kugler gik gennem én krop for at ramme den næste. Briterne mistede halvdelen af deres mænd. Afghanerne mistede 2.500 mænd. Men de vandt kampen, og briterne var tvunget til at trække sig tilbage til Kandahar. Prins Ayub omringede straks byen, og belejringen af Kandahar begyndte.’

Det var koldt, bidende koldt på den blæsende top på trods af det usædvanligt strålende, klare sollys. Jeg kunne mærke, at mine ben

og arme begyndte at blive følesløse, og jeg længtes efter at kunne rejse mig og stampe med fødderne, men jeg ville ikke afbryde ham. I stedet tændte jeg to beedier og rakte ham den ene. Han accepterede den, løftede det ene øjenbryn som tak og tog to lange hiv, inden han fortsatte.

'Lord Roberts – ved du hvad, Lin, min første lærer, min kære Mackenzie Esquire sagde altid, Bob klarer alt, hele tiden, så jeg begyndte også at sige det for at efterligne ham. Så en dag fortalte han mig, at udtrykket stammede fra ham, fra lord Frederick Roberts, ser du, fordi den mand, der dræbte mit folk i hundredvis, var så flink mod sine egne soldater, at de kaldte ham onkel Bob. Og de sagde, at hvis han havde kommandoen, ville alt gå godt – Bob klarer alt. Jeg sagde det aldrig igen, aldrig nogensinde, efter at han havde fortalt mig det. Og hvad, der er rigtig mærkeligt, er – at min kære Mackenzie Esquire var barnebarn af en mand, der kæmpede i lord Roberts hær. Hans farfar og mine slægtninge kæmpede mod hinanden i den anden britiske krig mod Afghanistan. Det var derfor, Mackenzie Esquire var så fascineret af historierne om mit land og havde så meget viden om krigene. Og takket være Allah havde jeg ham som ven og lærer, mens der stadig fandtes mænd, der havde ar efter at have kæmpet i krigen, der havde dræbt hans farfar og min.'

Han stoppede igen, og vi lyttede til vinden og følte de første prik af ny sne, som den bragte os – den gysende vind, der begyndte i det fjerne Bamiyan og trak sneen, isen og den kolde luft med fra hvert bjerg hele vejen til Kandahar.

'Og så tog lord Roberts fra Kabul med en styrke på 10.000 mænd for at bryde belejringen af Kandahar. To tredjedele af hans mænd var indiske soldater – og de var gode krigere, de indiske Sepoyer. Roberts marcherede med dem fra Kabul til Kandahar, en distance på 2300 kilometer på 22 dage. Meget længere end den distance vi har tilbagelagt, du og jeg, fra Chaman på vores tur – og som du ved, tog det os en måned med gode heste og hjælp fra landsbyerne undervejs. Og de marcherede fra frysende sneklædte bjerge til brændende ørkener, og 20 dage efter denne utrolige march gennem

helvede kæmpede de et stort slag mod prins Ayub Khans hær, og de besejrede ham. Roberts reddede briterne i byen, og fra den dag, og selv efter han blev feltmarskal over alle soldater i det britiske empire, var han også kendt som Roberts af Kandahar.'

'Blev prins Ayub dræbt?'

'Nej. Han undslap. Så satte briterne hans nære slægtning, Abdul Rahman Khan på Afghanistans trone. Abdul Rahman Khan, også en af mine forfædre, regerede landet med en så speciel kløgt, at briterne ikke havde nogen egentlig magt i Afghanistan. Situationen var præcis som før – før den store soldat og store morder, Bob klarer alt, tvang sig gennem Khyber-passet for at udkæmpe krigen. Men pointen i historien er, nu da vi sidder her og ser på beskydningen af min brændende by, at Kandahar er nøglen til Afghanistan. Kabul er hjertet, men Kandahar er nationens sjæl, og den, som regerer Kandahar, regerer også Afghanistan. Når russerne bliver tvunget til at forlade min by, vil de tabe krigen. Ikke før.'

'Jeg hader det hele,' sukkede jeg og var sikker på, at den nye krig ikke ville ændre noget, at krige egentlig ikke kan ændre noget. Det er fred, der skærer dybest, tænkte jeg. Og jeg husker, at jeg tænkte det – at jeg tænkte, at det var en begavet vending, og jeg håbede på at få en chance for at indskyde den i vores samtale. Jeg husker alt fra den dag. Jeg husker hvert et ord, alle de skøre, forfærdelige, uforsigtige tanker, som hvis skæbnen lige nu havde klasket dem i hovedet på mig. 'Jeg hader det hele, og jeg er glad for, at vi tager hjemad i dag.'

'Hvem er dine venner her?' spurgte han mig. Spørgsmålet overraskede mig, og jeg kunne ikke gætte hans intention. Han læste mit forundrede udtryk og tydeligt fornøjet spurgte han mig igen. 'Af dem du har lært at kende her på bjerget, hvem er så dine venner?'

'Tja, Khaled, indlysende og Nazeer …'

'Nå, er Nazeer nu blevet din ven?'

'Jah,' lo jeg. 'Han er en ven. Og jeg kan godt lide Ahmed Zadeh. Og Mahmoud Melbaaf, iraneren. Og Suleiman er okay og Jalalaad –

han er en vild knægt – og Zaher Rasul, bonden.'

Khader nikkede, mens jeg løb gennem listen, men da han ikke kommenterede den, følte jeg mig nødsaget til at fortsætte.

'De er alle gode mænd, tror jeg. Dem alle sammen. Men det … det er de mænd, jeg kommer bedst ud af det med. Var det det, du mente?'

'Hvad er din yndlingsopgave her?' spurgte han og ændrede emne lige så hurtigt og uventet, som hans fedladne ven Abdul Ghani ville have gjort.

'Min yndlings … det er skørt, og jeg ville aldrig have troet, at jeg ville komme til at sige det, men jeg tror, det at passe hestene er mit yndlingsjob.'

Han smilede, og smilet gik over i boblende latter. Jeg var rimelig sikker på, at han tænkte på den aften, hvor jeg red ind i lejren hængende rundt om halsen på min hest.

'Okay,' grinede jeg, 'jeg er ikke den bedste rytter i verden.'

Han lo endnu kraftigere.

'Men jeg begyndte virkelig at savne dem, da vi kom hertil, og du bad os om at opstalde hestene længere nede ad bjerget. Det er sjovt – jeg blev på en måde vant til at have dem omkring mig, og det har på en måde altid været en rar fornemmelse at gå ned til dem og børste og fodre dem.'

'Jeg forstår,' mumlede han og læste mit blik. 'Fortæl mig, når de andre beder, og du tilslutter dig – jeg har undertiden set dig knæle bag dem, ikke for tæt på – hvad siger du? Beder du?'

'Jeg … jeg siger egentlig ikke noget,' svarede jeg med rynket pande. Jeg tændte to nye beedier, ikke fordi jeg trængte, men på grund af den afbrydelse, de gav, og deres lille varme.

'Hvad tænker du så, hvis du ikke taler?' spurgte han og accepterede den anden cigaret, mens han kastede skoddet fra den første væk.

’Jeg vil ikke kalde det bønner. Det tror jeg ikke. Jeg tænker på folk, for det meste. Jeg tænker på min mor … min datter. Jeg tænker på Abdullah … og Prabaker – jeg har fortalt dig om ham, min ven som døde. Jeg mindes venner og folk, jeg elsker.’

’Så du tænker på din mor. Hvad med din far?’

’Nej.’

Jeg sagde det hurtigt – for hurtigt måske – jeg kunne mærke, han holdt nøje øje med mig, som sekunderne gik.

’Er din far i live, Lin?’

’Det tror jeg. Men jeg … jeg ved det ikke. Og jeg er ligeglad, uanset hvad.’

‘Du må interessere dig for din far,’ fastslog han og så væk igen. Det virkede dengang som en nedladende formaning. Han vidste intet om min far eller mit forhold til ham. Jeg var så fanget af bitterhed, ny og gammel, at jeg ikke hørte pinen i hans stemme. Det gik ikke op for mig, som det gør i dag, at han også var en landsforvist søn, der talte om sin egen far.

’Du er mere som en far for mig, end han er,’ sagde jeg, og selv om jeg følte, det var sandt, og jeg åbnede mit hjerte for ham, lød ordene, der kom ud, tvære og næsten ondskabsfulde.

’Lad være med at sige sådan noget!’ snerrede han og sendte mig et vredt blik. Det var det tætteste, han nogensinde kom på at vise vrede i mit nærvær, og jeg fór uvilkårligt sammen over den pludselige voldsomhed. Hans udtryk blev straks blidere, og han rakte ud og lagde en hånd på min skulder. ’Hvad med dine drømme? Hvad drømmer du om her?’

’Drømmer?’

’Ja. Fortæl mig om dine drømme.’

’Jeg har ikke mange,’ svarede jeg og prøvede virkelig på at huske dem. ’Det er mærkeligt, men jeg har haft mareridt i lang tid – faktisk siden flugten fra fængslet. Mareridt om at blive fanget eller om at

slås for at forhindre dem i at fange mig. Men siden vi kom herop, jeg ved ikke, om det er den tynde luft, eller det er, fordi jeg er så forbandet træt og kold, når jeg skal sove, eller måske bare af bekymring over krigen, så har jeg ikke haft de mareridt. Ikke her. Faktisk har jeg haft et par rare drømme.'

'Fortsæt.'

Jeg havde ikke lyst til at fortsætte. Drømmene havde handlet om Karla.

'Bare … lykkelige drømme om at være forelsket.'

'Godt,' mumlede han og nikkede flere gange og fjernede hånden fra min skulder. Han virkede tilfreds med mit svar, men hans udtryk var nedslået og næsten trøstesløst. 'Jeg har også drømme her. Jeg drømte om profeten. Vi muslimer, du ved, vi må ikke sige det til nogen, hvis vi drømmer om profeten. Det er en rigtig god ting, en rigtig vidunderlig ting og ret almindeligt blandt rettroende, men det er forbudt at fortælle, hvad vi har drømt.'

'Hvorfor?' spurgte jeg rystende af kulde.

'Det er det, fordi det er strengt forbudt at beskrive profetens ansigtstræk eller omtale ham som en, man har set. Det var profetens eget ønske, så ingen mand eller kvinde kunne tilbede ham eller tage noget af deres tilbedelse væk fra Gud. Det er derfor, der ikke findes nogen billeder af profeten – ingen tegninger, malerier eller statuer. Men jeg drømte om ham. Og jeg er ikke en ret god muslim, vel? Fordi jeg fortæller dig om min drøm. Han var til fods, gående, et eller andet sted. Jeg red hen bag ham på min hest – det var en perfekt, smuk, hvid hest – og selv om jeg ikke så hans ansigt, vidste jeg, at det var ham. Så jeg steg af hesten og gav den til ham. Og mit ansigt var hele tiden sænket af respekt. Men til sidst hævede jeg blikket for at se ham ride væk ind i lyset af den nedgående sol. Det var min drøm.'

Han var rolig, men jeg kendte ham godt nok til at se modløsheden, der slørede hans øjne. Og der var noget andet, noget så nyt og fremmed, at der gik et øjeblik, før det gik op for mig, hvad det var:

frygt. Abdel Khader Khan var bange, og jeg kunne mærke min egen hud få gåsehud som reaktion. Det var utænkeligt. Indtil det øjeblik havde jeg virkelig troet, at Khaderbhai ikke var bange for noget. Nervøs og bekymret begyndte jeg at skifte emne.

'Khaderji, jeg ved, at jeg skifter emne, men vil du svare på et spørgsmål? Jeg har tænkt over noget, du sagde for noget tid siden. Du sagde, at liv og bevidsthed og alle de andre ting stammer fra lyset, the Big Bang. Mener du, at lyset er Gud?'

'Nej,' svarede han, og den pludselige, ængstelige nedtrykthed lettede fra hans ansigt, jaget væk af et udtryk, som jeg kun kunne læse som et kærligt smil. 'Jeg tror ikke, at lyset er Gud. Jeg tror, det er muligt, og det er fornuftigt at sige, at lyset er Guds sprog. Lyset er måske den måde, som Gud taler til universet og til os på.'

Jeg lykønskede mig selv for den succesfulde ændring af temaet og humøret ved at rejse mig. Jeg stampede med fødderne og slog kuskeslag for at få gang i blodet. Khader rejste sig også, og vi begyndte den korte tur tilbage til lejren og pustede varme i vores forfrosne hænder.

'Det er et mærkeligt lys, når vi nu taler om lys,' pustede jeg. 'Solen skinner, men det er en kold sol. Der er ingen varme i den, og man føler sig fanget mellem den kolde sol og de endnu koldere skygger.'

'Strandet der i flakkende vildnis …' citerede Khader, og jeg drejede mit hoved så hurtigt, at jeg kunne mærke en stikkende smerte i nakken.

'Hvad var det, du sagde?'

'Det var et citat,' svarede Khader langsomt og sansede, hvor vigtigt det var for mig. 'Det er en sætning fra et digt.'

Jeg trak min pung op af lommen, dykkede ned i den og hev et foldet stykke papir frem. Papiret var så krøllet og slidt, at folderne var hullede og flænsede, da jeg åbnede det. Det var Karlas digt – det, som jeg havde kopieret fra hendes notesbog for to år siden, da jeg var i hendes lejlighed med Tariq, den nat med de vilde hunde. Jeg

havde haft det på mig lige siden. I Arthur Road fængslet havde funktionærerne taget papiret fra mig og revet det i stykker. Da Vikram købte mig fri af fængslet, skrev jeg det ned igen fra hukommelsen, og jeg havde det på mig hver dag overalt, hvor jeg gik. Karlas digt.

'Det her digt,' sagde jeg ophidset og holdt det lasede, flagrende ark ud, så han kunne se det. 'Det er skrevet af en kvinde. En kvinde, der hedder Karla Saaranen. Kvinden, du sendte hen til Guptaji sammen med Nazeer for … for at få mig ud derfra. Jeg er forbavset over, at du kender det. Det er utroligt.'

'Nej, Lin,' svarede han roligt. 'Digtet er skrevet af en Sufi digter, der hed Sadiq Khan. Jeg kan mange af hans digte udenad. Han er min yndlingsdigter. Og han er også Karlas yndlingsdigter.'

Ordene lagde sig som is rundt om mit hjerte.

'Karlas yndlingsdigter?'

'Det er jeg overbevist om.'

'Hvor godt … hvor godt kender du Karla?'

'Jeg kender hende rigtig godt.'

'Jeg troede … jeg troede, du mødte hende, da du fik mig ud af Guptas. Hun sagde … jeg mener, jeg troede, at hun sagde, at det var der, hun mødte dig.'

'Nej, Lin, det er ikke rigtigt. Jeg har kendt Karla i mange år. Hun arbejder for mig. Eller rettere, hun arbejder for Abdul Ghani, og Ghani arbejder for mig. Men det må hun da have fortalt dig, har hun ikke? Vidste du ikke det? Jeg er meget overrasket. Jeg var sikker på, at Karla havde fortalt dig om mig. Helt afgjort, vi har talt om dig mange gange.'

Mine tanker var som de larmende jagerfly, der var braget ind over os i den mørke bjergkløft. Alt var larm og sort frygt. Hvad var det, Karla havde sagt, da vi lå sammen og kæmpede mod søvnen efter at have kæmpet mod koleraepidemien? Jeg sad i en flyver og mødte en forretningsmand, en indisk forretningsmand, og mit liv ændrede sig

for altid … Var det Abdul Ghani? Var det dét, hun havde ment? Hvorfor havde jeg ikke spurgt mere til hendes arbejde? Hvorfor havde hun ikke fortalt mig om det? Og hvad lavede hun for Abdul Ghani?

’Hvad laver hun for dig – for Abdul?’

’Mange ting. Hun har mange talenter.’

’Jeg kender hendes talenter,’ knurrede jeg vredt ad ham. ’Hvad laver hun for dig?’

’Blandt andet,’ svarede han, langsomt og præcist, ’finder hun nyttige og dygtige udlændinge, som dig for eksempel. Hun finder folk, som kan arbejde for os, når vi har brug for dem.’

’Hvad?’ spurgte jeg, gispende ordet, der egentlig ikke var et spørgsmål, og følte det, som om stykker af mig – frosne stykker af mit ansigt og mit hjerte – faldt splintrende ned omkring mig.

Han begyndte igen at tale, men jeg bed ham hurtigt af.

’Fortæller du mig, at Karla rekrutterede mig – til dig?’

’Ja, hun gjorde. Og jeg er rigtigt glad for, at hun gjorde det.’

Kulden var pludselig inden i mig og løb gennem mine årer, og mine øjne var lavet af sne. Khader fortsatte med at gå, men da han opdagede, at jeg var stoppet, stoppede han også. Han smilede stadig, da han vendte sig om mod mig. Khaled Ansari nærmede sig i det fjerne og klappede højt med sine hænder.

’Khader! Lin!’ hilste han os med det triste, lille smil, jeg var kommet til at holde af. ’Jeg har besluttet mig. Jeg har tænkt over det, du sagde, Khaderji, men jeg har besluttet mig for at blive. I det mindste for en tid. Habib var her sidste nat. Vagtposterne så ham. Han har lavet så mange vanvittige ting – de ting, han har gjort mod russiske fanger og endda nogle afghanske fanger i nærheden, på vejen til Kandahar de sidste par uger, er … tja, det er sgu skræmmende – og jeg er svær at imponere i den retning. Det er så uhyggeligt, at mændene vil gøre noget ved det. De er så skræmte, at de vil skyde ham uden varsel. De taler om at jage ham som et vildt dyr. Jeg bliver nødt til … jeg

bliver nødt til at prøve at hjælpe ham, på en måde. Jeg bliver her og prøver på at finde ham og prøver på at overtale ham til at tage med mig tilbage til Pakistan. Så … tag I bare af sted uden mig i aften, og så vil jeg … og så vil jeg komme om et par uger på vores næste tur. Det var … det var det, tror jeg. Det var … bare det, jeg kom for at sige.'

Der opstod en kold stilhed efter den lille tale. Jeg stirrede på Khader og ventede på, at han skulle sige noget. Jeg var vred, og jeg var bange. Det var en speciel frygt – den form for arktisk frygt, som kun kærlighed kan inspirere. Khader stirrede tilbage på mit ansigt og læste mig. Khaled kiggede forvirret og bekymret fra den ene til den anden.

'Hvad med den nat jeg mødte dig og Abdullah?' spurgte jeg og talte med sammenbidte tænder mod kulden og den endnu koldere frygt, der strømmede gennem mig som krampe.

'Du glemmer,' svarede Khader Khan en lille smule barskere. Hans ansigt var lige så mørkt og bestemt som mit. Det var aldrig faldet mig ind, at han også følte sig bedraget og forrådt. Jeg havde glemt Karachi og politirazziaerne. Jeg havde glemt, at der var en forræder i hans egen inderkreds, én tæt på ham, som havde prøvet at få ham, mig og resten af os fanget eller dræbt. Jeg opfattede aldrig hans barske distance som andet end en ond ignorering af, hvad jeg følte. 'Du mødte Abdullah lang tid før den nat, hvor vi mødtes. Du mødte ham i templet hos De Stående Babaer, er det ikke rigtigt? Han var der for at passe på Karla den aften. Hun kendte dig ikke så godt. Hun var ikke tryg ved dig, ikke sikker på, at hun kunne stole på dig, et sted hun ikke kendte. Hun ville have nogen med, som kunne hjælpe hende, hvis du havde onde hensigter med hende.'

'Han var hendes bodyguard …' mumlede jeg og tænkte, hun stolede ikke på mig …

'Ja, han var, Lin, og en god én. Jeg forstod, at der opstod noget voldeligt den aften. Abdullah gjorde noget for at redde hende – og måske for at redde dig. Er det ikke rigtigt? Det var Abdullahs job at beskytte folk for mig. Det var derfor, jeg bad ham følge dig, da min

nevø Tariq skulle hen for at bo hos dig i zhopadpattien. Og den allerførste aften hjalp han dig med at slås mod nogle vilde hunde, er det ikke rigtigt? Og i hele den periode, hvor Tariq var hos dig, var Abdullah i nærheden af dig og Tariq, som jeg bad ham om.'

Jeg lyttede ikke. Mine tanker var kun vrede pile, der fløj bagud til en meget tidligere tid og et andet sted. Jeg ledte efter Karla – efter den Karla, jeg kendte og elskede – men hvert øjeblik med hende begyndte at afsløre sin hemmelighed og sin løgn. Jeg huskede den første gang, jeg mødte hende, det første sekund, hvor hun havde rakt ud for at stoppe mig i at gå ud foran en bus. Det var på Arthur Bunder Road på hjørnet tæt på Causeway, ikke langt fra India Guest House. Det var i hjertet af turistområdet. Ventede hun der på jagt efter udlændinge som mig, på udkig efter brugbare rekrutter, som kunne arbejde for Khader, når han havde brug for dem? Selvfølgelig gjorde hun det. Jeg havde selv på en måde gjort det, da jeg boede i slummen. Jeg havde slentret rundt samme sted på udkig efter udlændinge, som lige var landet med flyet, og som ville veksle penge eller købe noget charras.

Nazeer kom gående hen imod os. Ahmed Zadeh gik et par skridt bag ham. De stod sammen med Khaderbhai og Khaled over for mig. Nazeer kneb skulende øjnene sammen og kastede et undersøgende blik mod himlen fra syd til nord og beregnede, hvor mange minutter, der ville gå, før snestormen ramte os. De var færdige med at pakke, alt var dobbelttjekket til hjemrejsen, og han var ivrig efter at komme af sted.

'Og den hjælp du sørgede for til klinikken?' spurgte jeg og blev dårlig og vidste, at hvis jeg låste op i benene og lod mine ben slappe af, ville de krølle og folde sig sammen under mig. Da Khader ikke sagde noget, gentog jeg spørgsmålet. 'Hvad med klinikken? Hvorfor hjalp du mig med klinikken? Var det en del af din plan? Af den her plan?'

En isnende vind blæste ind på den brede højslette, og vi gøs alle sammen uroligt, da kraften piskede i vores tøj og ansigter. Himlen blev pludselig mørk, da en beskidt, grå strøm af skyer krydsede

bjergene og væltede frem mod den fjerne slette og den flimrende, døende by.

’Du gjorde et godt stykke arbejde der,’ svarede han.

’Det var ikke det, jeg spurgte om.’

’Jeg tror ikke, det er det rigtige tidspunkt at tale om de ting, Lin.’

’Jo, det er,’ insisterede jeg.

’Der er mange ting, du ikke vil kunne forstå,’ erklærede han, som om han havde tænkt det igennem mange gange.

’Bare fortæl mig det.’

’Udmærket. Al den medicin, vi medbragte til den her lejr, al antibiotika, medicinen og penicillinen til krigen, blev leveret af Ranjits spedalske. Jeg var nødt til at vide, om det var sikkert at bruge det.’

’Åh, for fanden …’ stønnede jeg.

’Så jeg benyttede lejligheden, den underlige kendsgerning, at du, en udlænding uden forbindelse til en familie eller en ambassade, etablerede en klinik i min egen slum – jeg tog chancen og testede leverancerne på menneskene i zhopadpattien. Jeg var nødt til at være sikker, må du forstå, før jeg tog medicinen med i krig.’

’Helt ærligt, Khader!’ snerrede jeg.

’Jeg var nødt til …’

’Kun en kuleskør galning ville gøre det!’

’Tag det roligt, Lin!’ snerrede Khaled ad mig. De andre mænd på begge sider af Khader blev anspændt, som om de frygtede, at jeg måske ville angribe ham. ’Du er gået for vidt, du!’

’Er jeg gået for vidt?’ spruttede jeg og kunne mærke, at mine tænder klaprede, og kæmpede for at få mine følelsesløse lemmer til at adlyde min hjerne. ’Er jeg gået fucking for vidt? Han bruger folk i slummen som forsøgskaniner eller laboratorierotter, eller hvad fanden ved jeg, for at teste sit antibiotika – bruger mig til at narre

dem til at gøre det, fordi de stolede på mig – og så er jeg den, der er gået for vidt!'

'Ingen kom til skade,' råbte Khaled tilbage til mig. 'Al medicinen var god, og det arbejde, du udførte der, var godt. Folk blev raske.'

'Vi burde fjerne os fra kulden og tale om det,' indskød Ahmed Zadeh hurtigt og håbede på at forsone. 'Khader, du bliver nødt til at vente på, at det holder op med at sne, før du kan tage af sted. Lad os gå indenfor.'

'Du må forstå,' sagde Khader bestemt og ignorerede ham. 'Det var en krigsbeslutning – tyve risikerede deres liv mod at redde tusinde, og tusinde satte deres liv på spil for at redde en million. Og du må tro mig, vi vidste, at medicinen var god. Muligheden for, at Ranjits spedalske leverede uren medicin var meget lille. Vi var næsten fuldstændig sikre på, at medicinen var sikker, da vi gav den til dig.'

'Fortæl mig om Sapna.' Nu var det sagt lige ud, min dybeste, hemmelige frygt om ham og om mit tætte forhold til ham. 'Var det også dit værk?'

'Jeg var ikke Sapna. Men ansvaret for hans drab falder tilbage på mig. Sapna dræbte for mig – for den her sag. Og hvis du vil have mig til at fortælle hele sandheden, så havde jeg stor gavn af Sapnas blodige arbejde. På grund af Sapna, på grund af hans eksistens og på grund af deres frygt for ham, og fordi jeg indvilligede i at finde ham og stoppe ham, tillod politikerne og politiet, at jeg sendte pistoler og andre våben gennem Bombay til Karachi og Quetta til den her krig. Det blod, som Sapna udgød – smurte hjulene for os. Og jeg ville gøre det igen. Jeg ville bruge Sapnas drab, og jeg ville dræbe mere med mine egne hænder, hvis det ville hjælpe vores sag. Vi har en sag, Lin, det har vi alle. Og vi kæmper, og vi lever, og vi vil måske også dø for denne sag. Hvis vi vinder denne krig, vil vi ændre historien for altid, fra nu af, på dette sted og med de slag. Det er vores sag – at ændre hele verden. Hvad er din sag? Hvad er din sag, Lin?'

Jeg frøs så meget, da de første snefnug hvirvlede rundt om os, at jeg dirrede og rystede og ikke kunne få mine tænder til at holde op med at klapre.

’Hvad med … hvad med Madame Zhou … da Karla fik mig til at lade, som om jeg var amerikaner. Var det din idé? Var det din plan?’

’Nej. Karla har sin egen krig med Zhou, og hun havde sine egne grunde. Men jeg gav min accept til, at hun kunne bruge dig i sin plan for at få sin veninde ud af Paladset. Jeg ville se, om du kunne gøre det. Jeg havde selv overvejet dengang, om du en dag kunne være min amerikaner i Afghanistan. Og du klarede dig godt, Lin. Ikke mange mennesker ville have klaret sig så godt mod Zhou i hendes eget Palads.’

’En sidste ting, Khader,’ stammede jeg. ’Da jeg var i fængsel … havde du noget som helst med det at gøre?’

Der opstod en dyb stilhed, den form for dødelig, tavs pause, der prenter sig ind i hukommelsen, dybere end den skarpeste lyd.

’Nej,’ svarede han til sidst. ’Men sandheden er, at jeg kunne have fået dig ud derfra, endda efter den første uge, hvis jeg havde valgt at gøre det. Jeg havde kendskab til det næsten med det samme. Og jeg havde magten til at hjælpe dig, men jeg gjorde det ikke. Ikke da jeg kunne have gjort det.’

Jeg så på Nazeer og Ahmed Zadeh. De gloede roligt tilbage. Mine øjne flyttede sig over på Khaled Ansari. Han gengældte mit blik med en forpint og vred, trodsig grimasse, der trak i hele hans ansigt og i det forrevne piskeslagsar, der delte hans ansigtstræk.

De vidste det alle sammen. De vidste alle sammen, at Khader havde ladet mig blive derinde. Men det var okay. Khader skyldte mig ikke noget. Han var ikke den, der havde fået mig buret inde. Han behøvede ikke at få mig ud. Men han havde gjorde det til sidst. Han fik mig ud af fængslet til sidst, og han havde reddet mit liv. Der var bare det, at jeg havde fået så mange tæsk, og de andre mænd havde fået så mange tæsk på grund af mig i forsøget på at få en besked ud til ham … og selv om det var lykkedes, selv om vi havde

klaret at få en besked ud til ham, ville Khader have ignoreret den og ladet mig sidde derinde, indtil han var klar til at handle. Der var bare det, at alt det håb havde været så forgæves, så meningsløst. Og hvis man påviser over for en mand, hvor forgæves hans håb er, hvor forgæves hans forhåbning var, dræber man den klare, troende del af ham, der gerne vil elskes.

'Du ville sikre dig, at … at jeg ville være … dig taknemmelig. Så du … du lod mig sidde der. Er det rigtigt?'

'Nej, Lin. Det var bare uheldigt, bare din skæbne på det tidspunkt. Jeg havde en aftale med Madame Zhou. Hun hjalp os med at mødes med politikerne og indsmigre os hos en af generalerne fra Pakistan. Han var en … af hendes … kontakter. Han var faktisk en af Karlas specielle kunder. Hun var den første, der tog ham, den pakistanske general, med hen til Madame Zhou. Og det var en afgørende forbindelse. Han var yderst vigtig for mine planer. Og hun var så gal på dig, Madame Zhou, at intet mindre end fængsel kunne tilfredsstille hende. Hun ville have haft dig dræbt derinde. Så snart mit arbejde var overstået den første dag, sendte jeg din ven Vikram hen efter dig. Du må stole på mig, når jeg siger, at jeg aldrig ønskede at skade dig. Jeg kan godt lide dig. Jeg …'

Han stoppede pludselig, fordi jeg lagde min hånd på mit pistolhylster på hoften. Khaled, Ahmed og Nazeer registrerede det straks og løftede deres hænder, men de var for langt væk til at kunne nå mig i et enkelt spring, og de vidste det.

'Hvis du ikke vender dig om og går væk nu, Khader, så sværger jeg, så sværger jeg på, at jeg vil gøre noget, der vil gøre en ende på os begge. Jeg er ligeglad med, hvad der sker med mig, bare jeg bliver fri for at se på dig, tale med dig eller lytte til dig, nogensinde.'

Nazeer tog et langsomt, næsten almindeligt skridt, stillede sig op foran Khader og beskyttede ham med sin krop.

'Jeg sværger, Khader. Lige nu er jeg sådan set ligeglad med, om jeg skal leve eller dø.'

’Men vi skal af sted til Chaman, når det holder op med at sne,’ svarede Khader, og det var den eneste gang, jeg nogensinde hørte hans stemme dirre og vakle.

’Jeg mener det. Jeg tager ikke med dig. Jeg bliver her. Jeg tager selv af sted. Eller bliver her. Det betyder ikke noget. Bare … gå … ad helvede til … ud af syne. Jeg får kvalme bare af at se på dig!’

Han blev stående et øjeblik, og jeg kunne mærke trangen til at tage pistolen op og skyde ham – en trang, der druknede mig i kolde, skælvende bølger af væmmelse og raseri.

’Du skal vide dette,’ sagde han til sidst, ’alt det forkerte jeg har gjort, har jeg gjort af de rigtige grunde. Jeg gjorde aldrig mere imod dig, end jeg troede, at du kunne klare. Og du bør vide, du må vide, at jeg altid følte, at du var min ven og min elskede søn.’

’Og du bør vide dette,’ svarede jeg ham, mens sneen lagde sig på mit hår og mine skuldre. ’Jeg hader dig af hele mit hjerte, Khader. Al din visdom, det er kun dét, det drejer sig om, ikke? At sætte had i folk. Du spurgte mig, hvad min sag er. Den eneste sag, jeg har, er min egen frihed. Og lige nu betyder det at blive fri for dig, for altid.’

Hans ansigt var stift af kulde. Sneen havde lagt sig på hans overskæg og skæg, og det var umuligt at læse hans udtryk. Men hans gyldne øjne strålede gennem den gråhvide dis, og den gamle kærlighed var stadig i dem. Så vendte han sig og var væk. De andre gik med ham, og jeg stod alene i stormen med en frossen hånd rystende på hylstret. Jeg slog sikringen fra og trak Stechkinen op og ladede den præcis, som han havde lært mig. Jeg holdt den ind til siden og lod den pege mod jorden.

Minutterne gik – de dræbende minutter, hvor jeg kunne have fulgt efter ham og dræbt ham og mig selv. Og jeg prøvede på at lade pistolen falde, men den ville ikke falde fra mine følelsesløse og frosne fingre. Jeg prøvede at tvinge pistolen ud af min venstre hånd, men alle mine fingre krampede så meget, at jeg opgav. Og i den hvirvlende, hvide snekugle, som min verden var blevet til, løftede jeg

mine arme mod den hvide regn, som jeg engang havde gjort i den varme regn i Prabakers landsby. Og jeg var alene.

Da jeg klatrede over fængselsmuren for mange år siden, var det, som om jeg havde klatret over en mur til verdens ende. Da jeg gled ned i friheden, mistede jeg hele den verden, som jeg havde kendt, og al den kærlighed, den havde indeholdt. Uden at være klar over det havde jeg i Bombay prøvet at lave en ny kærlig verden, der mindede om den mistede, og måske endda prøvet at erstatte den. Khader var min far. Prabaker og Abdullah var mine brødre. Karla var min elskede. Og så, en efter en, mistede jeg dem. Endnu en verden var tabt.

En tanke slog ned i mig, uønsket og brusende i mine tanker som oplæste ord fra et digt. Jeg vidste, hvorfor Khaled Ansari var så indstillet på at hjælpe Habib. Jeg vidste pludselig med fuld forståelse, hvad det virkelig var, Khaled havde prøvet at gøre. Han prøver at redde sig selv, sagde jeg mere end en gang, og mærkede mine følelsesløse læber ryste over ordene, men hørte dem i mit hoved. Og jeg vidste, mens jeg sagde ordene, at jeg ikke hadede Khader eller Karla – at jeg ikke kunne hade dem.

Jeg ved ikke, hvorfor mit hjerte ændrede sig så pludseligt og så fuldstændigt. Det skyldtes måske pistolen i min hånd – magten, den gav mig til at tage liv eller lade være – og instinkterne fra min dybeste natur, der havde forhindret mig i at bruge den. Det skyldtes måske, at det at miste Khaderbhai kunne være en realitet. For da han gik væk fra mig, vidste jeg i mit blod – det blod jeg kunne lugte i den tykke, hvide luft, blodet jeg kunne smage i min mund – at det var ovre. Uanset af hvilken grund gik forandringen igennem mig som monsunregnen i stålbazaren og efterlod ingen spor i det hvirvlende, morderiske had, jeg kun et øjeblik inden havde følt.

Jeg var stadig vred over, at jeg havde givet så meget kærlighed til Khader som en søn, og at min sjæl, mod min bevidste psykes ønsker, havde tigget om hans kærlighed. Jeg var vred over, at han havde betragtet mig som undværlig, brugt som et middel til at nå hans mål. Og jeg var rasende over, at han havde taget den eneste

ting i hele mit liv – mit arbejde som slumlæge – fra mig. Den ting, som måske kunne have rettet op på mig, mit sind om ikke andet, den ting, der måske kunne have vejet så tungt, at det kunne have opvejet alt det forkerte, jeg havde gjort. Selv den lille gode gerning var blevet forurenet og besudlet. Vreden i mig var så kraftig og omfattende som en arnesten af basalt, og jeg vidste, det ville tage år at slide den op, men jeg kunne ikke hade dem.

De havde løjet for mig og forrådt mig og havde efterladt forrevne kanter, hvor al min tillid havde været, og jeg kunne ikke lide, respektere eller beundre dem nogensinde igen, men jeg elskede dem stadig. Jeg havde ikke noget valg. Det forstod jeg helt klart, stående på den hvide ødemark dækket af sne. Man kan ikke dræbe kærlighed. Man kan ikke engang dræbe den med had. Man kan dræbe i forelskelse, kærlighed og endda ømhed. Man kan dræbe dem alle eller lamme dem i tyk, blygrå sorg, men man kan ikke dræbe selve kærligheden. Kærlighed er den lidenskabelige søgen efter en sandhed, der er en andens end ens egen, og så snart man mærker den, ærligt og fuldstændigt, er kærligheden for evig. Hver kærlighedshandling, hvert øjeblik, hvor hjertet rækker ud, er en del af det universelt gode. Den er en del af Gud, eller hvad vi kalder Gud, og den kan aldrig dø.

Senere, da det holdt op med at sne, stod jeg lidt væk fra Khaled for at se Khaderbhai og Nazeer og deres mænd forlade lejren med hestene. Den store Khan, mafiabossen, min far, sad med rank ryg i sadlen. Han holdt sit banner blafrende om lansen i sin hånd. Og han så sig ikke tilbage en eneste gang.

Min beslutning om at skilles fra Khaderbhai og blive tilbage med Khaled og de andre i lejren havde forøget den fare, jeg var i. Jeg var langt mere sårbar uden Khan, end når jeg var i hans selskab. Da jeg så ham tage af sted, virkede det ret sandsynligt, at jeg ikke ville klare den tilbage til Pakistan. Jeg sagde endda ordene til mig selv. Jeg klarer det ikke … jeg klarer det ikke …

Men det var ikke frygt, jeg følte, mens lord Abdel Khader Khan red ind i den lysslugende sne. Jeg accepterede min skæbne og bød den

endda velkommen. Endelig, tænkte jeg, får jeg som fortjent. På en eller anden måde efterlod tanken mig ren og klar. Hvad jeg følte i stedet for frygt, var håb om, at han ville leve. Det var ovre og afsluttet, og jeg ønskede aldrig at se ham igen, men da jeg så ham ride ind i dalen af hvide skygger, håbede jeg på, at han ville leve. Jeg bad til, at han ville være i sikkerhed. Jeg bad af hjertesorg for ham, og jeg elskede ham. Jeg elskede ham.

KAPITEL 35

Mænd fører krige på grund af profit og af princip, men de kæmper dem for landets og kvindernes skyld. Før eller siden drukner de andre årsager og overbevisende grunde i blod og mister deres mening. Før eller siden klamrer død og overlevelse sig til følelserne. Før eller siden er overlevelse den eneste logik, og døden er den eneste stemme og vision. På det tidspunkt, hvor bedste venner dør skrigende, og gode mænd bliver vanvittige af smerte, og raseri gør dem sindssyge i et blodhelvede, hvor al ærlighed, retfærdighed og skønhed i verden er blæst væk med brødres, sønners og fædres arme, ben og hoveder, så er det viljen til at beskytte nationen og kvinderne, der får mænd til at kæmpe videre og dø og fortsætte med at dø, år efter år.

Vi ved, at det er sandt, når man lytter til dem i timerne, inden de går i kamp. De taler om deres hjem, og de taler om kvinderne, de elsker. Og man ved, at det er sandt, når man ser dem dø. Hvis den døende mand er tæt på jorden eller ligger på jorden i de sidste minutter, rækker han ud efter den for at klemme en håndfuld jord i sine hænder. Hvis han kan, vil han løfte sit hoved for at se bjergene, dalen eller sletten. Hvis han er langt hjemmefra, vil han tænke på sit hjem og tale om det. Han vil tale om sin landsby, sin hjemby eller byen, hvor han voksede op. Nationen betyder noget til sidst. Og til allersidst vil han ikke skrige af årsagerne. Til allersidst vil han mumle eller græde navnet på en søster, en datter, en elsket eller en mor, mens han siger navnet på sin gud. Slutningen spejler sig i begyndelsen. I slutningen er der en kvinde og en by.

Tre dage efter, at Khaderbhai forlod lejren, tre dage efter, jeg så ham ride væk gennem den bløde, nye sne, råbte vagtposterne ved den sydlige udkigspost på Kandahar-siden af lejren, at mænd nærmede

sig. Vi skyndte os hen til den sydlige kant for at se en klumpet forvirring af skikkelser, måske to eller tre mennesker kæmpe sig op ad den stejle skrænt. Flere af os rakte ud efter kikkerter med det samme og stillede skarpt på stedet. Jeg kunne skimte en mand, der kravlede, flyttede sig gradvist op ad skrænten på knæene og trak på to liggende skikkelser. Lidt efter lidt genkendte jeg de stærke skuldre, de bøjede ben og den karakteristiske, gråblå kampuniform. Jeg rakte Khaled Ansari kikkerten og sprang ud over kanten i et glidende løb.

'Det er Nazeer!' råbte jeg. 'Jeg tror, det er Nazeer!'

Jeg var den første, der nåede ham. Hans ansigt lå begravet i sneen, og han hev voldsomt efter vejret. Hans ben skubbede mod sneen, ledte efter fast støtte, og hans hænder var låst fast i tøjet foran på halsen af de to mænd. Han havde slæbt dem liggende på ryggen, én i hver hånd. Det var ikke til at vide, hvor langt han havde gået, men det så ud til at have været en lang vej, mest op ad bakke. Manden i Nazeers venstre hånd tættest på mig var Ahmed Zadeh. Han var i live, men virkede til at være hårdt såret. Den anden mand var Abdel Khader Khan. Han var død.

Det tog os tre mænd at vride Nazeers fingre ud af tøjet. Han var så udmattet og så kold, at han ikke kunne tale. Hans mund åbnede og lukkede sig, men stemmen var et langt, usikkert kvæk. To mænd greb fat i tøjet om hans skuldre og trak ham op til lejren. Jeg sprættede Khaders tøj op ved brystet og håbede på at kunne genoplive ham, men da jeg lagde min hånd på hans krop, var huden iskold, stiv og træagtig. Han havde været død i mange timer, måske mere end en dag. Kroppen var stiv. Armene og benene var bøjet en smule ved albuerne og knæene, og hænderne var krøllet sammen som klør. Alligevel var hans ansigt fredfyldt og pletfrit under det tynde snelag. Hans øjne og mund var lukket som i en fredfyldt søvn, og han var død så skånsomt, at mit hjerte nægtede at tro, at han var væk.

Da Khaled Ansari rystede mine skuldre, føltes det et øjeblik, som om jeg vågnede af en drøm, selv om jeg vidste, at jeg havde været

vågen hele tiden, siden vagtposterne havde råbt op. Jeg knælede i sneen op ad Khaders lig og vuggede det pæne ansigt i mine arme mod mit bryst, men jeg kunne ikke senere huske, at jeg havde gjort det. Ahmed Zadeh var væk. Mændene havde trukket ham tilbage til lejren. Khaled, Mahmoud og jeg halvt trak og halvt bar Khaders lig med os tilbage ind i den store grotte.

Jeg tilsluttede mig en gruppe på tre mænd, der var i gang med Ahmed Zadeh. Algerierens tøj var stift af frosset blod på midten under brystet. Stykke for stykke skar vi det væk, og lige som vi nåede de flænsede, hakkede, blodige sår på hans bare hud, åbnede han øjnene og så på os.

'Jeg er såret …' sagde han på fransk, så arabisk og engelsk.

'Ja, kammerat,' svarede jeg ham og mødte hans øjne. Jeg sendte ham et lille smil, det føltes følelsesløst og kejtet, men jeg er sikker på, at han fik lidt trøst fra det.

Der var mindst tre sår, men det var svært at fastslå. Hans underliv var blevet revet op med en modbydelig, dyb flænge, der kunne stamme fra en granatsplint fra en mortérgranat. Fra hvad jeg kunne se, kunne metalstykket stadig være inde i ham, i nærheden af hans rygrad. Der var flere åbne sår i låret og lysken. Han havde mistet så meget blod, at huden rynkede og var grå rundt om sårene. Jeg havde ingen idé om, hvor skadet hans mave og andre indre organer var. Der var en kraftig lugt af urin, andre affaldsstoffer og væsker. At han havde overlevet så længe, var et mirakel. Det virkede, som om kulden alene havde holdt ham i live. Men tiden var ved at løbe ud for ham. Han havde kun timer eller minutter at leve i, og der var intet, jeg kunne gøre for ham.

'Er det meget slemt?'

'Ja, kammerat,' svarede jeg og kunne ikke skjule, at min stemme knækkede, da jeg sagde det. 'Der er ikke noget, jeg kan gøre.'

I dag ønsker jeg, at jeg ikke havde sagt det. Af de hundredvis af ting, som jeg ønsker, jeg aldrig havde sagt eller gjort i mit onde liv, er det lille stykke ærlighed tæt på toppen af listen. Det var ikke gået op for

mig, hvor meget håbet om at blive reddet havde holdt ham i live. Og med mine ord så jeg ham falde baglæns ned i den sorte sø. Han blev bleg, og den lille viljestyrke, der havde holdt hans hud spændt, kollapsede med små trækninger af dirrende opgivelse fra kæberne til knæene. Jeg ville forberede et skud morfin til ham, men jeg vidste, han var ved at dø, og jeg kunne ikke få mig til at fjerne min hånd fra hans.

Hans øjne blev klarere, og han kiggede sig omkring på grottens vægge, som om han så dem for første gang. Mahmoud og Khaled sad på hans ene side. Jeg knælede på den anden. Han så på os. Hans øjne stirrede af frygt ud fra øjenhulerne. Det var en ulykkelig rædsel hos en mand, der vidste, at skæbnen havde forladt ham, og at døden allerede var indeni i udstrakt grad, svulmende og udfyldende det livsrum, der plejede at være hans. Det var et syn, jeg ville komme til at lære at kende i ugerne, der fulgte, og de kommende år. Men der, den dag, var det nyt for mig, og jeg kunne mærke min hovedbund trække sig sammen af en frygt, der lignede hans.

'Det skulle have været æsler,' sagde han med hæs stemme.

'Hvad?'

'Khader skulle have brugt æsler. Jeg sagde det til ham fra starten. Du hørte mig. I hørte mig alle sammen.'

'Ja, min ven.'

'Æsler … på den type opgave. Jeg voksede op i bjergene. Jeg kender bjergene.'

'Ja, min ven.'

'Det skulle have været æsler.'

'Ja,' sagde jeg igen, usikker på, hvordan jeg skulle reagere.

'Men han var for stolt, Khader Khan. Han ønskede at opleve … øjeblikket … som den tilbagevendende helt … for sit folk. Han ønskede at give dem heste … så mange, fine heste.'

Han stoppede med at tale, kvalt af en lille serie gryntende gisp, der startede i hans sårede mave og dunkende slog opad inden i hans stammende bryst. En tynd strøm af mørk væske, blod og galde sivede ud af næsen og hjørnet af hans mund. Han syntes ikke at bemærke det.

'Alene af den grund rejste vi tilbage til Pakistan i den forkerte retning. Derfor, for at aflevere hestene til hans folk, blev vi dræbt.'

Han lukkede øjnene, jamrede af smerte, men åbnede dem så lige så hurtigt igen.

'Hvis det ikke havde været for hestene … kunne vi være rejst vestpå mod grænsen, direkte mod grænsen. Det var … det var hans stolthed, forstår du?'

Jeg så op og udvekslede et blik med Khaled og Mahmoud. Khaled mødte mine øjne, men ændrede så hurtigt sit blik for at koncentrere sig om sin døende ven. Mahmoud holdt mit blik, indtil vi begge nikkede. Det var en mimik så hårfin, at den ville have været usynlig for en iagttager, men vi vidste begge, hvad vi havde erkendt, og hvad vi var blevet enige om med det lille nik. Det var sandt. Det var stolthed, der havde bragt denne store mand til hans endeligt. Og så mærkeligt som det må have virket på andre, var det først på dét tidspunkt ved forståelsen af stoltheden i hans fald, at jeg virkelig begyndte at acceptere, at Khaderbhai var væk, og mærkede den gabende, hule følelse efter hans død.

Ahmed talte lidt længere. Han fortalte os navnet på sin landsby, og han gav os anvisninger på, hvordan vi kunne finde den i forhold til den nærmeste større by. Han fortalte om sin far og mor, om sine søstre og brødre. Han ønskede, at vi skulle fortælle dem, at han døde, mens han tænkte på dem. Og det gjorde han, den modige, leende algerier, som så ud, som om han ledte efter en ven i mængden af fremmede. Han døde med sin mors kærlighed på læberne. Og Guds navn sivede ud med hans sidste åndedræt.

Vi frøs med knoglerne rystende af kulde af at sidde stille, mens Ahmed lå døende. Andre mænd overtog opgaven med at vaske

hans lig i henhold til de muslimske begravelsesritualer. Khaled, Mahmoud og jeg så til Nazeer. Han var ikke såret, men han var så aldeles og totalt udmattet, at hans søvn mindede om en mand i koma. Hans mund var åben, og hans øjne vendte det hvide udad. Han var varm, og han syntes at komme sig af sin prøvelse. Vi forlod ham og undersøgte vores døde Khans lig.

En enkelt kugle var trængt ind i siden på Khader under ribbenene og så ud, som om den havde bevæget sig direkte mod hjertet. Der var intet udgangshul, men der var en stor blodansamling og et blåt mærke på den venstre side af brystet. Projektiler affyret af russiske AK-74'ere havde i de år en hul spids. Projektilets stålkerne var vægtet bagud og fik det til at snurre rundt. Det smadrede og flænsede sig ind i kroppen i stedet for bare at gennembore den. Den form for ammunition var forbudt under international lov, men næsten alle afghanere, der blev dræbt i kamp, havde frygtelige sår fra de brutale projektiler. Sådan gik det også med vores Khan. Kuglen havde flænset sig ind i hans krop. Det gabende, forrevne sår i siden havde efterladt en stribe blå mærker hen over hans bryst, der endte i en blåsort lotus over hans hjerte.

Vel vidende, at Nazeer selv ønskede at klargøre Khaderbhais lig til begravelsen, svøbte vi Khan ind i lagner og lod ham ligge i en lav, udgravet rende i sneen i nærheden af indgangen til grotterne. Vi var lige blevet færdige med opgaven, da en trille af skælvende, fløjtende lyde fik os på benene. Vi så skræmte og forvirrede på hinanden. Så rystede en voldsom eksplosion jorden under os med et glimt af orange og beskidt, grå røg. Mortérgranaten havde ramt jorden mere end 100 meter væk i udkanten af lejren, men luften i nærheden af os var allerede beskidt af lugten og røgen fra den. Så kom en anden granat farende og en tredje, og vi løb hen mod grotteåbningen og kastede os ind i den vridende blæksprutte af mænd, der var foran os. Arme, ben og hoveder maste sig ind mod hinanden, da vi søgte ly af skræk, mens mortérerne rev den klippeagtige jord op, som var det papmaché.

Det var slemt, og det blev værre for hver dag, der gik. Da angrebet var ovre, ledte vi mellem lejrens sværtede huller og kratere. To mænd var døde. Den ene af dem var Kareem, manden, hvis brækkede underarm jeg havde ordnet natten, før vi nåede lejren. To andre mænd var så slemt sårede, at vi var sikre på, at de ville dø. Mange af forsyningerne var ødelagte. Heriblandt var der tønderne med brændstof, som vi havde brugt til generatoren og ovnene. Ovnene og lamperne var strengt nødvendige til opvarmning og madlavning. Det meste af brændstoffet var væk og hele vores vandbeholdning. Vi begyndte at rydde op i brokkerne – mit lægeudstyr, der var sværtet til og svitset af ilden, blev lagt sammen med de resterende forsyninger i den store grotte. Mændene var stille. De var bekymrede og bange. Og det havde de grund til.

Mens andre fordybede sig i deres opgaver, plejede jeg de sårede mænd. Én mand havde mistet en fod og en del af benet under knæet. Der sad granatsplinter i hans nakke og overarm. Han var 18 år gammel. Han havde tilsluttet sig delingen med sin storebror, seks måneder før vi ankom. Hans bror var blevet dræbt under et angreb på en russisk forpost i nærheden af Kandahar. Drengen var døende. Jeg trak metalstykkerne ud af hans krop med en lang, rustfri stålpincet og en niptang, jeg havde stjålet fra mekanikerens udstyr.

Der var intet af betydning, jeg kunne gøre ved det lemlæstede ben. Jeg rensede såret og prøvede at fjerne så meget af den splintrede knogle, som jeg kunne vride fri med niptangen. Hans skrig lagde sig på min hud som fedtet sved, og jeg fik kuldegysninger ved hvert vindstød fra den iskolde vind. Jeg syede den flænsede muskel sammen, hvor den rene, seje hud kunne understøtte den, men det var umuligt at lukke hullet helt. Et stort stykke af knoglen stak frem fra det bulede kød. Det slog mig, at jeg skulle tage en sav og skære den lange knogle af for at lave et pænt sår af stumpen, men jeg var ikke sikker på, om det var den rigtige procedure. Jeg var ikke sikker på, om det ville gøre såret værre, end det var. Jeg var ikke sikker … Og det er utroligt, hvad man kan bringe sig selv ud i, når man ikke er sikker på det, man laver. Til sidst dækkede jeg såret med antiseptisk pulver og bandt det ind i ikke-klæbende gaze.

Den anden mand havde fået eksplosionen i ansigtet og halsen. Hans øjne var ødelagte, og det meste af næsen og munden var væk. På en måde mindede han om Ranjits spedalske, men hans sår var så rå og blodige, og tænderne så smadrede, at Ranjits vansiring virkede knap så slem i sammenligning. Jeg fjernede metalstykkerne fra hans øjne, hovedbund og hals. Sårene på hans hals var slemme, og selv om han trak vejret rimelig roligt, var mit bud, at hans tilstand ville forværres. Efter forbinding af hans sår gav jeg begge mænd et skud penicillin og en ampul morfin.

Mit største problem var blod, behovet for at erstatte, hvad de sårede mænd havde mistet. Ikke én af de mujahedinkrigere, jeg havde spurgt de sidste par uger, kendte sin egen eller andres blodtyper. Derfor var det umuligt for mig at blodmatche mændene eller opbygge en donorbank. Fordi min egen blodtype var O, hvilket er kendt som den universelle donortype, var min krop den eneste kilde til blodtransfusioner, og jeg var den omvandrende blodbank for hele kampdelingen.

Normalt giver en donor omkring en halv liter blod per tapning. Kroppen indeholder cirka seks liter, så det blod, der forsvinder ved donationen, beløber sig til mindre end en tiendedel af kroppens forsyning. Jeg gav lidt mere end en halv liter til hver af de sårede mænd og riggede de intravenøse drop til, som Khader havde medbragt som en del af sit smuglergods. Jeg spekulerede på, om udstyret var leveret af Ranjit og hans spedalske, mens jeg tappede mit blod over til de sårede krigere med nåle, der havde været lagret i løse beholdere i stedet for forseglede pakker. Transfusionerne tog næsten 20 procent af mit blod. Det var for meget. Jeg blev svimmel, fik svag kvalme og var usikker på, om det var virkelige symptomer eller bare glidende tegn på frygt. Jeg vidste, at jeg ikke var i stand til at give mere blod i en periode, og håbløsheden i situationen – min og deres – trykkede mit bryst med en strøm af kramper af smerte.

Det var et beskidt, skræmmende arbejde, og jeg var ikke trænet i det. Det førstehjælpskursus, jeg havde taget som ung, havde været omfattende, men det havde ikke dækket krigsskader. Og det

arbejde, jeg havde udført i min klinik i slummen, var ikke til den store hjælp i disse bjerge. Omvendt kørte jeg på instinkt – det samme instinkt til at hjælpe og helbrede, som havde tvunget mig til at redde heroinnarkomaner, der havde taget en overdosis i min by for en menneskealder siden. Der lå selvfølgelig for en stor del et hemmeligt ønske – ligesom for Khaled med den ondskabsfulde, gale Habib – om at hjælpe, redde og helbrede mig selv. Og selv om det ikke var meget, og det ikke var nok, var det alt, hvad jeg havde. Så jeg gjorde mit bedste og prøvede at undgå at kaste op, græde eller vise min frygt, og så vaskede jeg mine hænder i sneen.

Da Nazeer var kommet sig tilstrækkeligt, insisterede han på at begrave Abdel Khader Khan efter den strengeste overholdelse af et ritual. Han gjorde det, inden han spiste et eneste måltid eller bare drak et glas vand. Jeg så på, mens Khaled, Mahmoud og Nazeer vaskede sig, bad og klargjorde Khaderbhais lig til begravelsen. Hans grønne og hvide banner var væk, men en af mujahedinerne gav ham sit eget flag som svøb. På en enkel, hvid baggrund bar det udtrykket:

La illa ha ill'Allah

Der findes ingen anden Gud end Allah

Mahmoud Melbaaf, iraneren, der havde været med os siden taxituren i Karachi, var så hengiven, øm og kærlig i sin hjælp, at mine øjne igen og igen rettede sig mod hans rolige, stærke ansigt, mens han arbejdede og bad. Selv hvis han havde begravet sit eget barn, kunne han ikke have været mere blid og mild, og fra de øjeblikke under begravelsen begyndte jeg at betragte ham som en ven.

Jeg fangede Nazeers øjne ved slutningen af ceremonien, og i det samme lod jeg mit blik falde ned på den frosne jord ved siden af mine støvler. Han var hærget af sorg og trist skam. Han havde levet for at beskytte og tjene Khader Khan. Men Khanen var død, og han var i live. Værre end det, han var ikke engang såret. Hans eget liv,

den blotte kendsgerning, at han eksisterede, forekom som et svigt. Hvert hjerteslag var en ny handling af forræderi. Og den sorg og hans udmattelse tog så hårdt på ham, at han var alvorligt syg. Han så mindst ti kilo lettere ud. Hans kinder var hule, og der var sorte rande under øjnene. Hans læber revnede og skallede af. Hans hænder og fødder bekymrede mig. Jeg havde undersøgt dem, og jeg vidste, at farven og varmen ikke helt var kommet tilbage. Jeg tænkte, han måske havde fået forfrysninger, da han kravlede gennem sneen.

Der var faktisk en opgave, der havde givet hans liv et formål på det tidspunkt, om end ikke mening, men jeg vidste det ikke dengang. Khaderbhai havde givet en sidste instruktion, en sidste pligt i tilfælde af, at han døde under missionen. Han havde navngivet en mand og befalet Nazeer at dræbe ham. Nazeer fulgte instruktionen selv dengang, ganske enkelt ved at holde sig i live længe nok til at udføre mordet. Det var, hvad der holdt ham oppe, og hele hans liv var skrumpet ind til den håbløse besættelse. Uden kendskab til det dengang, mens de kolde dage efter Khaders begravelse blev til koldere uger, bekymrede jeg mig konstant om den seje, loyale afghaners tilstand.

Khaled Ansari havde ændret sig efter Khaders død på måder, der virkede knap så iøjnefaldende, men var mere dybtliggende. Hvor mange af os var rystet ind i trist, sløv rutinehandling, blev Khaled mere skarp og mere energisk. Hvor jeg ofte fandt mig selv drivende rundt i overvældende, hjerteknuste, bittersøde overvejelser om manden, vi havde elsket og mistet, påtog Khaled sig nye opgaver næsten hver dag og mistede aldrig fokus. Som krigsveteran overtog han Khaderbhais rolle som rådgiver for mujahedinkommandøren Suleiman Shahbadi. I alle sine drøftelser var palæstinenseren intens, utrættelig, velovervejet og på nippet til at være højtidelig. Det var ikke nye kvalitetstræk hos Khaled – han havde altid været en stædig, passioneret mand – men efter Khaders død var han fuld af håb og havde en vilje til sejr, som jeg aldrig før havde set. Og han bad. Fra den dag vi begravede Khan, var Khaled den første til at kalde

mændene sammen til bøn, og den sidste til at rejse sig fra den frosne klippe.

Suleiman Shahbadi, den ældste afghaner tilbage i vores gruppe – vi var 20 inklusiv de sårede – var tidligere stammeleder, eller Kandeedar, for en klynge landsbyer i nærheden af Ghanzni, to tredjedele af vejen til Kabul. Han var 52 år gammel og en femårig krigsveteran. Han var erfaren i alle former for kampe fra belejring til guerillakamp til egentlige feltslag. Ahmed Shah Massoud, den uofficielle leder af den landsomfattende krig, der skulle smide russerne ud, havde personligt udnævnt Suleiman til at opstille sydlige kommandoer nær Kandahar. Alle mændene i vores etnisk udvalgte deling følte en så lamslået beundring for Massoud, at det ikke var for stærkt at kalde det for en form for kærlighed. Og fordi Suleimans officersudnævnelse var kommet direkte fra Massoud, Løven af Panjsher, gav mændene ham en lige så ærbødig respekt.

Da Nazeer var blevet rask nok til at aflægge fuld rapport, kun tre dage efter vi havde fundet ham i sneen, indkaldte Suleiman Shahbadi til møde. Han var en lille mand med store hænder og fødder og et trist udtryk. Syv linjer og højderygge som en plantageejers plovfurer rynkede hans brede, høje pande. En tyk, omviklet, hvid turban dækkede hans skaldede hoved. Det mørke, grå skæg var klippet fri af munden og kortklippet under kæberne. Hans ører var lidt spidse – en effekt, der blev forstærket af den hvide turban – og det drilagtige præg kombineret med hans brede mund antydede den rapkæftede humor, der måske engang havde været hans. Men dengang på bjerget var hans ansigt domineret af udtrykket i hans øjne. Det var øjne med en ubeskrivelig sorg, en sorg, der var visnet og tømt for tårer. Det var et udtryk, der fik vores sympati, men alligevel forhindrede os i at være venlige mod ham. Selv om han var en klog, modig og venlig mand, lå bedrøvelsen så dybt i ham, at ingen mand turde risikere dens berøring.

Med fire vagter på deres poster rundt om lejren og to mænd såret var vi 14 samlet i grotten for at høre på Suleiman. Det var ekstremt

koldt – lige på eller under nul grader – og vi sad tæt for at dele vores varme.

Jeg ønskede, at jeg havde været mere ihærdig med mine studier af dari og pashto under den lange ventetid i Quetta. Mændene talte begge sprog ved mødet og ved hvert af de efterfølgende. Mahmoud Melbaff oversatte dari til arabisk for Khaled, som oversatte arabisk til engelsk og lænede sig først til venstre for at lytte til Mahmoud og derefter til højre, mens han hviskede til mig. Det var en lang og langsommelig proces, og jeg blev forbavset og ydmyg over, at mændene tålmodigt ventede på, at hver udveksling af ord blev oversat for mig. Den populære europæiske og amerikanske karikatur af afghanere som vilde, blodtørstige mænd – en beskrivelse, der morer afghanerne selv uendeligt meget, når de hører den – var i modstrid med hver direkte kontakt, jeg havde med dem. Ansigt til ansigt var afghanske mænd gavmilde, venlige, ærlige og overordentligt høflige over for mig. Jeg sagde ikke noget på det første møde eller på nogen af dem, der fulgte, men alligevel indførte mændene mig i hvert ord, de udvekslede.

Nazeers rapport om angrebet, der havde dræbt vores Khan, var foruroligende. Khader havde forladt lejren med 26 mænd og alle ride- og pakheste via, hvad der burde have været en sikker passagerute til hans fødeby. På marchens andendag, stadig en hel dag og nat væk fra Khaderbhais landsby, var de blevet tvunget til at stoppe for, hvad de troede, var en rutineudveksling af tributter med en lokal klanleder.

Der blev stillet vanskelige spørgsmål om Habib Abdur Rahman på mødet. I de to måneder, siden han forlod os efter at have dræbt stakkels, bevidstløse Siddiqi, havde Habib kæmpet sin egen terrorkrig i Shar-i-Safa-bjergkæden, hvad der for ham var et nyt feltområde. Han havde tortureret en russisk officer til døde. Han havde givet en lignende straf, sådan som han så det, til en afghansk soldat og endda mujahedinkrigere, som han havde skønnet, ikke var helt så engageret i sagen. På grund af rædslerne fra de pinsler var det lykkedes at banke skræk ind i alle i området. Det blev sagt, at

han var et spøgelse eller Shaitaan, selveste den store satan, der var kommet for at flå mændenes kroppe op og trække ansigtshuden af helt ind til deres kranier. Hvad der havde været en relativ rolig korridor mellem krigszonerne, var pludselig blevet til et kaos af vrede, skrækslagne soldater og andre krigere, der alle håbede, at de ville finde og dræbe dæmonen Habib. Da det gik op for Khaderbhai, at han var gået i en fælde, der var planlagt for at fange Habib, og at mændene, der omringede ham, var fjendtligsindede over for hans sag, prøvede han at forlade stedet fredeligt. Han overdrog fire heste som en hyldest og samlede sine mænd. De var næsten ude af fjendens højslette, da det første skud lød i den lille bjergkløft. Kampen rasede i en halv time. Da den var ovre, talte Nazeer 18 lig fra Khaders kolonne. Nogle af dem var blevet dræbt, mens de lå sårede. Deres hals var skåret over. Nazeer og Ahmed Zadeh var de eneste overlevende, fordi de var blevet mast ned i en sammenfiltring af lig af heste og mænd og så ud til at være døde.

En hest havde overlevet træfningen med et slemt sår. Nazeer vækkede dyret og bandt Khaders lig og Ahmeds døende krop på dets ryg. Hesten travede gennem sneen hele dagen og den halve nat, før den faldt sammen, kollapsede og døde næsten tre kilometer fra vores lejr. Nazeer havde trukket begge mænd gennem sneen, indtil vi fandt ham. Han havde ingen idé om, hvad der var sket med de fem mænd, som ikke var en del af Khaders kolonne. Måske var de flygtet, tænkte han, eller måske taget til fange. En ting var sikkert, blandt de døde fjender havde Nazeer set afghanske militæruniformer og noget nyt, russisk udstyr.

Suleiman og Khaled Ansari gik ud fra, at mortérangrebet på vores position var kædet sammen med kampen, der havde gjort krav på Abdel Khaders liv. De regnede med, at den afghanske militærdeling var blevet omgrupperet og måske havde fulgt Nazeers spor eller handlede efter information fra fanger og havde iværksat mortérangrebet. Suleiman regnede med, at der ville komme flere angreb, men han tvivlede på, at de ville igangsætte et egentlig frontalangreb på lejren. Sådan et angreb ville koste mange liv og ville måske ikke lykkes. Men hvis de russiske soldater støttede den

afghanske militærdeling, ville der måske komme et helikopterangreb, så snart himlen klarede op. Uanset hvad ville vi miste mænd. Til sidst ville vi måske helt miste højsletten.

Efter en lang diskussion om de begrænsede muligheder der lå åbne, besluttede Suleiman at iværksætte to modangreb med vores egne mortérenheder. Til det formål havde vi brug for pålidelig information om fjendens positioner og deres relative styrke. Han begyndte at briefe en veltrænet, ung Hazarbus-nomade, der hed Jalalaad, til spejdermissionen, men så stivnede han og stirrede mod grottens udgang. Vi vendte os alle om og måbede overrasket over den vilde, lasede mandssilhuet i grotteåbningens ovale lysramme. Det var Habib. Han var sluppet ind i lejren uset af vagtposterne – en gådefuld og vanskelig opgave – og han stod to korte skridt fra os. Jeg er glad for at kunne sige, at jeg ikke var den eneste, der rakte ud efter et våben.

Khaled skyndte sig hen til ham med sådan et bredt og dybtfølt smil, at jeg følte mig krænket over det og brød mig endnu mindre om Habib, der var årsag til det. Han tog galningen med ind i grotten og satte ham ned ved siden af den forskrækkede Suleiman. Og så begyndte Habib at tale fuldstændig roligt og klart.

Han havde set fjendens positioner, sagde han, og han kendte deres styrke. Han havde set mortérangrebet på vores lejr, og så var han kravlet ned til deres lejre, så tæt, at han havde hørt dem beslutte, hvad de skulle spise til frokost. Han kunne føre os til nye, fordelagtige positioner, hvor vi kunne affyre mortérer ned i deres lejre og dræbe dem. De, der ikke døde med det samme, tilhørte ham, lod han forstå. Det var hans pris.

Mændene debatterede Habibs forslag og talte åbenlyst foran ham. Det bekymrede nogle, at vi lagde vores liv i hænderne på denne uhyrlige galning, hvis uhyggelige tortur havde bragt krigen til vores grotte. Det betød uheld at kæde os sammen med hans ondskab, sagde mændene, dårlig moral og uheld. Det bekymrede andre, at vi skulle dræbe så mange almindelige afghanske soldater.

Et af krigens tilsyneladende bizarre misforhold var, at afghanere mødte afghanere med ægte afsky og oprigtigt fortrød hvert dødsfald. Deres historie gik så langt tilbage med splid og konflikt mellem klaner og etniske opdelinger i Afghanistan, at ingen mand med undtagelse af Habib virkelig hadede de afghanere, der kæmpede på den russiske side. Virkeligt had, hvor det overhovedet eksisterede, var reserveret til den afghanske version af KGB, kendt som KHAD. Den afghanske forræder Najibullah, der senere erobrede magten og pegede på sig selv som landets leder, stod i spidsen for den berygtede politistyrke i årevis og var ansvarlig for mange af dens ubeskrivelige torturhandlinger. Der fandtes ikke en modstandsmand i landet, der ikke drømte om at slæbe rundt på et reb og hænge ham med det. Ikke desto mindre forholdt det sig anderledes for soldaterne og selv officererne fra den afghanske hær. De var slægtninge, mange af dem værnepligtige, der blev nødt til at gøre, hvad de gjorde, for at overleve. Og for deres del sendte menige afghanske soldater ofte afgørende information om de russiske troppers bevægelser eller bombardementer til mujahedinkrigerne. Faktisk kunne krigen aldrig være blevet vundet uden deres hemmelige støtte. Og et mortéroverraskelsesangreb på to afghanske militærpositioner, identificeret af Habib, ville koste mange afghanske liv.

Den lange diskussion sluttede med en beslutning om at kæmpe. Vores situation blev vurderet til at være så risikabel, at vi ikke havde andet valg end et modangreb for at drive fjenden væk fra bjerget.

Planen var god, og den burde have virket, men som så meget andet i den krig medførte den kun kaos og død. Fire vagtposter blev tilbage for at bevogte lejren, og jeg blev også tilbage for at tage mig af de sårede. Angrebsstyrken på 14 mænd blev delt i to hold. Khaled og Habib anførte det første hold, Suleiman ledte det andet. Ved at følge Habibs anvisninger satte de deres mortérer op cirka en kilometer fra fjendens lejr – en distance, der lå fint inden for den effektive max skudvidde. Bombardementet begyndte lige efter daggry og fortsatte i en halv time. Angrebsholdene fandt otte afghanske soldater, da de gik ind i de ødelagte lejre. De var ikke døde alle sammen. Habib gik i

gang med de overlevende. Dårlige over at lade ham gøre som aftalt returnerede vores mænd til lejren og håbede, at de aldrig ville se galningen igen.

Mindre end en time efter de var vendt tilbage, regnede et modbombardement ned over vores lejr med hvinende, fløjtende, dunkende eksplosioner. Mens det dødelige angreb stilnede af, hørte vi, da vi kravlede frem fra vores gemmesteder, en mærkelig, vibrerende summen. Khaled var et par meter fra mig. Jeg så frygten kradse hen over hans arrede ansigt. Han begyndte at løbe mod det lille skjul under kløfterne i klippevæggen på modsatte side af grotterne. Han råbte og vinkede til mig, at jeg skulle komme med. Jeg tog et skridt hen imod ham, men stivnede, da en russisk helikopter rejste sig som et kæmpe, monstrøst insekt over kanten af lejren. Det er umuligt at beskrive, hvor enorme og destruktive de maskiner virker, når man er under beskydning fra dem. Monstret fylder øje og sind, og i et sekund eller to virker det, som om der ikke findes andet i verden end metal, larm og rædsel.

I det øjeblik den kom til syne, skød den på os og trak sig væk som en falk, der dykker for at dræbe. To raketter fræsede gennem luften, mens de strøg mod grotterne. De fløj med en utrolig fart, meget hurtigere end mine øjne kunne følge. Jeg svingede rundt for at se en raket smadre ind i stenklippen over indgangen til grottekomplekset og eksplodere i en byge af røg, flammer, klippeblokke og metalstykker. Umiddelbart efter røg den anden raket ind i grotteåbningen og eksploderede.

Trykbølgen, der ramte mig, var rent fysisk, som når man står ved kanten af en svømmepøl, og der er en, der skubber en med flade hænder. Jeg knaldede ned på ryggen og gispede, snappede efter vejret med luften slået ud af mig. Jeg kunne se indgangen til grotterne. De sårede mænd var derinde. Andre mænd gemte sig derinde. Famlende gennem den sorte røg og flammerne begyndte mændene at løbe eller kravle ud af grotten. En af mændene var en Pashtun-købmand kaldet Alef. Han havde været en af Khaderbhais yndlinge på grund af sine jokes og sin respektløse satire om

opblæste mullaher og lokale, politiske figurer. Hans ryg var sprængt væk fra hovedet til lårene. Der var ild i hans tøj. Det brændte og ulmede rundt om det nøgne kød på ryggen. Knogler – en hofteskål og et skulderblad – var tydeligt synlige og bevægede sig i det åbne sår, da han kravlede.

Han skreg efter hjælp. Jeg bed tænderne sammen for at løbe over til ham, men helikopteren kom til syne igen. Den brølede forbi med stor fart og drejede rundt i små cirkler for at angribe os fra nye vinkler. Så stod den stille i luften med arrogant, frygtløs nonchalance nær kanten af det plateau, der havde været vores tilflugtssted. Lige idet jeg begyndte at bevæge mig frem, affyrede den yderligere to raketter mod grotterne og så to mere. Skudsalven oplyste hele grottens indre et øjeblik og smeltede sneen med en rullende, flammende ildkugle og metalstykker hvide af varme. Et af stykkerne landede kun en armslængde fra mig. Det styrtede ned i sneen og sydede med en bagende hvislen i flere sekunder. Jeg kravlede hen til Khaled og pressede min krop ind i den smalle kløft i klippen.

Kamphelikopteren åbnede ild med maskinkanoner, der rev den bare jord op og flænsede kroppene på de sårede mænd, som lå ubeskyttede. Så hørte jeg et andet gevær med en anderledes lyd, og det gik op for mig, at det var en af vores egne mænd, der skød tilbage på helikopteren. Det var lyden fra en PK, et af vores egne russiske maskingeværer, der returnerede ilden. Det blev hurtigt fulgt op af en anden lang chun-chun-chun-chun salve fra et andet PK. To af vores mænd skød mod helikopteren. Mit eneste instinkt havde været at gemme mig for den skånselsløse, effektive dræbermaskine, men de afslørede ikke bare sig selv for bæstet, de udfordrede det faktisk og tiltrak dets beskydning.

Der lød et skud et sted bag mig, og en raket suste forbi mit gemmested i klipperne mod helikopteren. Det var en raket affyret fra en AK-74 af en af vores mænd. Den ramte ikke helikopteren, og det gjorde de to næste raketter heller ikke, men vores mænds angrebsskud var ved at få ram på deres mål og overbeviste piloten om at begrænse sit tab og flygte.

Et højt råb lød fra vores mænd: Allah hu Akbar! Allah hu Akbar! Allah hu Akbar! Khaled og jeg bevægede os forsigtigt ud fra stenkilen og så fire mænd løbe frem og skyde mod luftfartøjet. En tynd strøm af rusten, sort røg sivede fra et punkt cirka to tredjedele henne ad siden på maskinen, mens den dykkede væk fra os med en metalhylende og vildt kørende motor.

Den unge mand, der havde startet modangrebet, var Jalalaad, Hazarbus-nomaden. Han rakte den tunge PK til en ven, greb en AK-74 med et fasttapet dobbeltmagasin og sprang væk for at lede efter fjendtlige soldater, som måske var krøbet tættere på os i dækning af helikopteren. To andre unge mænd løb efter ham, gled og hoppede ned ad den snedækkede skråning.

Vi undersøgte lejren for overlevende. Vi var 20 mænd i starten af angrebet, inklusiv vores to sårede. Efter angrebet var vi 11; Jalalaad og de to unge mænd, Juma og Hanif, som var taget af sted sammen med ham for at finde menige afghanere eller russere inden for vores forsvarslinjer; Khaled; Nazeer; en meget ung kriger, som hed Ala-ud-Din; tre sårede mænd; Suleiman og mig selv. Vi havde mistet ni mænd – én mere end de otte afghanske militærmænd, vi havde dræbt i vores mortérangreb.

Vores sårede var slemt medtagne. En mand var så slemt forbrændt, at hans fingre var smeltet sammen som krabbekløer, og hans ansigt var ikke genkendeligt som menneskeligt. Han trak vejret gennem et hul i den røde hud i ansigtet. Det kunne have været hans mund, det skælvende hul i ansigtet, men man kunne ikke vide sig sikker. Vejrtrækningen var anstrengt, skrabende lyde, der døde hen og blev svagere, mens jeg lyttede til dem. Jeg gav ham morfin og gik videre til den næste mand. Han var en bonde fra Ghazni, der hed Zaher Rasul. Han havde bragt mig grøn te, hver gang jeg læste en bog eller lavede notater i min journal. Han var en venlig, selvudslettende 40-årig – en ældre mand i et land, hvor gennemsnitslevealderen for mænd var 45. Hans arm manglede ved skulderen. Det samme projektil, hvad det så end måtte være, der havde skåret hans arm af, havde flænset ham langs kroppen fra brystet til hoften på den højre

side. Det var ikke til at vide, hvilke stykker metal eller sten, der havde sat sig fast inde i hans sår. Han bad en ensformig zikkir:

Gud er stor

Gud tilgiv mig

Gud er barmhjertig

Gud tilgiv mig

Mahmoud Melbaaf holdt en årepresse på den lasede skulderstump, der var tilbage. Når han slap den, sprøjtede blodet ud på os i kraftige, varme stråler. Mahmoud strammede årepressen til igen. Jeg sendte ham et blik.

'Pulsåre,' sagde jeg knust over opgaven, der konfronterede mig.

'Ja. Under hans arm. Så du den?'

'Jah. Den skal syes eller klemmes eller sådan noget. Vi bliver nødt til at stoppe blødningen. Han har allerede mistet for meget.'

De sværtede, askedækkede rester af lægeudstyret var samlet på et stykke lærred foran mine knæ. Jeg fandt en synål, en rusten mekanikerniptang og noget silketråd. Frysende på den snedækkede jord og med krampe i mine bare hænder syede jeg sting i pulsåren, kødet og hele området, desperat efter at lukke strømmen af varmt, rødt blod. Tråden hang fast flere gange. Mine stive fingre rystede. Manden var vågen og ved bevidsthed og havde frygtelige smerter. Han skreg og hylede med mellemrum, men vendte altid tilbage til sine bønner.

Mine øjne var fulde af sved på trods af den rystende kulde, da jeg nikkede til Mahmoud for at få ham til at løsne årepressen. Blodet sivede stadig gennem stingene. Det var en meget langsommere strøm, men jeg vidste, at den tynde strøm stadig ville slå ham ihjel i det lange løb. Jeg begyndte at stikke bandagestykker ind i såret og sno en presforbinding på, men Mahmouds blodige hænder klemte

mine håndled med et kraftigt greb. Jeg kiggede op og så, at Zaher Rasul var holdt op med at bede og holdt op med at bløde. Han var død.

Jeg trak vejret dybt. Det var den slags vejrtrækning, der gør mere skade end gavn. Det gik pludselig op for mig, at jeg ikke havde spist i flere timer, og at jeg var meget sulten. Med den tanke – sult, mad – fik jeg det dårligt for første gang. Jeg kunne mærke den svedige bølge af kvalme strømme ind over mig, og jeg rystede hovedet for at gøre mig fri af den.

Da vi vendte vores opmærksomhed mod den forbrændte mand, så vi, at han også var bukket under. Jeg dækkede hans livløse krop med en lærredscamouflagefaldskærm. Mit sidste glimt af hans brændte, smeltede hoved uden ansigtstræk blev en takkebøn. En af de plagende sandheder for en feltlæge er, at man beder lige så meget og næsten lige så tit for, at mændene skal dø, som man beder for, at de skal leve. Den tredje sårede mand var Mahmoud Melbaaf selv. Der var bittesmå, gråsorte metalstykker og, hvad der så ud til at være smeltet plastik, i hans ryg, hals og på bagsiden af hovedet. Heldigvis havde bygen med det varme materiale kun gennemtrængt de øverste lag af huden, lidt ligesom splinter. Alligevel tog det en time at befri ham for dem. Jeg vaskede sårene, brugte antibiotikapudder og forbandt dem, hvor det var muligt.

Vi kontrollerede vores forsyninger og reserver. Vi havde haft to geder i starten af angrebet. En af dem var stukket af, og vi så aldrig skyggen af den igen. Den anden blev fundet krybende sammen i en blind alkove dannet mellem høje klippeskrænter. Den ged var vores eneste mad. Melet var brændt til sod sammen med risene, gheesmørret og sukkeret. Brændstofreserverne var fuldstændig udtømte. Lægeinstrumenter af rustfrit stål var ramt direkte, og det meste var deformeret til ubrugelige metalstumper. Jeg skrabede mig gennem vragresterne for at generhverve noget antibiotika, desinfektionsmiddel, salve, bandage, synåle, tråd, sprøjter og morfinampuller. Vi havde ammunition og lidt medicin, og vi kunne

smelte sneen for at få vand, men manglen på mad var et meget alvorligt problem.

Vi var ni mænd. Suleiman og Khaled besluttede, at vi blev nødt til at forlade lejren. Der var en grotte på et andet bjerg omkring 12 timers march mod øst, som de håbede på, måske kunne give os tilstrækkelig beskyttelse mod angreb. Russerne ville helt sikkert have en anden helikopter i luften inden for et par timer. Og landstyrkerne ville ikke være langt bagefter.

'Hver mand fylder to feltflasker med sne og beholder dem inde under tøjet på siden af kroppen under marchen,' sagde Khaled til mig og oversatte Suleimans ordre. 'Vi tager våben, ammunition, medicin, tæpper, noget brændstof, noget træ og geden med. Ikke andet. Så går vi!'

Vi begyndte marchen på tomme maver, og den tilstand karakteriserede os de næste fire timer, mens vi søgte ly i den nye bjerggrotte. En af Jalalaads unge venner, Hanif, havde været halalslagter i sin landsby. Han slagtede og flåede geden, fjernede indvoldene og parterede den, da vi ankom. Vi gjorde et bål klar med træ, vi havde båret fra den ødelagte lejr, og et sprøjt sprit fra en af lamperne. Kødet blev stegt – hver eneste stump, med undtagelse af de dele, som for eksempel dyrets ben under knæleddet, der betragtes som haram eller forbudt kød for muslimer. Det omhyggeligt tilberedte kød blev derefter rationeret i små, daglige portioner. Vi lagrede portionerne af det stegte kød i et improviseret køleskab, udgravet i isen og sneen. Og så nippede vi til det tørre kød og krøb sammen i vores stille sind i fire uger, mens sulten kørte rundt med os i længsel efter mere.

Det var et udtryk for vores disciplin og godmodige støtte til hinanden, at kødet fra én ged kunne holde ni mænd i live i fire uger. Vi prøvede mange gange at slippe væk fra lejren for at nå hen til en af nabolandsbyerne for at sikre os noget ekstra mad. Men alle de lokale landsbyer var belejrede af fjendtlige tropper, og hele bjergkæden var omringet af afghanske militærpatruljer ledet af russerne. Habibs tortur kombineret med den skade, vi havde påført

helikopteren, havde skabt en rasende beslutsomhed hos russerne og de menige afghanere. På en fødesøgende mission hørte en af vores spejdere en meddelelse, der gav ekko gennem den nærmeste dal. Russerne havde sat en højttaler fast på en militærjeep. En afghaner, der talte pashto, beskrev os som banditter og forbrydere og sagde, at en specialstyrke var sat ind for at fange os. De havde sat en dusør på vores hoveder. Vores spejdere ville gerne have skudt mod køretøjet, men de var bange for, at det var en fælde for at trække os ud fra vores gemmested. De lod det køre forbi, og ordene fra jægerne gav ekko i de stejle bjergkløfter som hyl fra luskende ulve.

Tilsyneladende på baggrund af falske informationer – eller måske ved at følge Habibs blodige henrettelsesspor – koncentrerede russerne fra de omkringliggende landsbyer deres søgen på en anden bjergkæde nord for os. Så længe vi blev i vores fjerne grotte, syntes vi at være i sikkerhed. Så vi ventede, fanget, sultne og bange, i årets fire koldeste uger. Vi gemte os, sneg os langs skyggerne i dagstimerne og krøb sammen hver nat i mørket, uden lys eller varme. Og langsomt, en is-skarp time ad gangen, skar krigens kniv ønsker og håb væk, indtil der i vores egne armes hårde, utrøstelige omklamring rundt om vores skælvende kroppe kun var den ensomme vilje til at overleve tilbage.

KAPITEL 36

Jeg kunne ikke se tabet af Khaderbhai i øjnene, min faderdrøm. For Guds skyld havde jeg hjulpet med at begrave ham med mine egne hænder. Men jeg sørgede ikke over ham. Der var ikke nok sandhed i mig til den form for sorg, fordi mit hjerte ikke ville tro på, at han var død. Det virkede, som om jeg havde elsket ham for meget den krigsvinter til, at han bare kunne forsvinde, være død. Hvis så meget kærlighed bare kunne forsvinde ned i jorden og holde op med at tale, holde op med at smile, så betød kærlighed intet. Og jeg kunne ikke tro det. Jeg var sikker på, at der måtte komme noget retur på en eller anden måde, og jeg blev ved med at vente på det. Jeg vidste ikke dengang, som jeg ved i dag, at kærlighed er en ensrettet vej. Kærlighed, ligesom respekt, er ikke noget, man får. Det er noget, man giver. Men uden at vide det i de bitre uger, uden at tænke over det, vendte jeg mig væk fra hullet i mit liv, hvor der havde været så meget kærligt håb, og nægtede at føle længslen eller tabet. Jeg krøb ind i det dystre camouflageskjul af sne og skyggende klippesten. Jeg tyggede de seje stykker gedekød, der var tilbage. Og hvert minut trak krampende hjerteslag og sult mig længere væk fra sorgen og sandheden. Til sidst havde vi selvfølgelig opbrugt forsyningen af kød, og der blev indkaldt til møde for at diskutere vores muligheder. Jalalaad og de yngre afghanere ville stikke af, kæmpe sig gennem fjendens linjer og sætte kurs mod ørkenområdet i Zabul provinsen, tæt på Pakistans grænse. Suleiman og Khaled gav dem modvilligt ret i, at der ikke var andre muligheder, men de ville lave en grundig undersøgelse af fjendens placering, inden de valgte, hvor der skulle startes et udbrudsangreb. Til det formål sendte Suleiman unge Hanif ud på en spejdermission, der ville bringe ham på en krum kurve fra sydvest til nord og sydøst i forhold til vores position. Han befalede

den unge mand, at han skulle komme tilbage inden for 24 timer og kun bevæge sig om natten.

Det blev en lang, kold og sulten venten på Hanif. Vi drak vand, men det holdt kun pinen væk i et par minutter og efterlod os endnu mere sultne. 24 timer strakte sig til to dage og videre ind i det tredje døgn uden noget tegn fra ham. Om morgenen den tredje dag accepterede vi, at Hanif var død eller taget til fange. Juma, en kameldriver fra den lille Tajik enklave i den sydvestlige del af Afghanistan nær Iran, meldte sig til at lede efter ham. Han var en mørk mand med et smalt ansigt, en høgeagtig næse og en kraftig, følelsesladet mund. Han stod Hanif og Jalalaad nær – det nære forhold mænd i krig og fængsler finder mod al forventning og sjældent udtrykker i ord og bevægelser.

Jumas Tajik klaner af kameldrivere konkurrerede normalt med Hanifs og Jalalaads Mohmand Hazarbuz folk om nomadetransporten af handelsvarer. Konkurrencen mellem grupperne var efterhånden blevet intens i takt med, at Afghanistan hurtigt blev moderniseret. I 1920 var en ud af tre afghanere nomader. Kun to generationer senere, i 1970, var kun to procent af folket nomader. Selv om de var konkurrenter, var de tre unge mænd blevet kastet ind i et tæt samarbejde på grund af krigen og var blevet uadskillelige venner. Deres venskab havde udviklet sig i de lumsk kedelige måneder, der var som en bølgedal mellem kampenes højdepunkter, og blev testet mange gange i kamp. I deres mest succesfulde angreb havde de brugt landminer og granater til at ødelægge en russisk tank. Hver af dem bar en læderrem om halsen, hvor et lille stykke metal fra tanken hang som souvenir.

Da Juma erklærede, at han ville lede efter Hanif, vidste vi alle, at vi ikke kunne forhindre ham i at gøre det. Med et træt suk indvilligede Suleiman i, at han tog af sted. Juma nægtede at vente til mørkets frembrud og kravlede med det samme væk fra lejren med sit våben på skulderen. Han havde som os andre ikke fået mad i tre dage, men det smil, han sendte Jalalaad, da han kiggede sig tilbage over skulderen for sidste gang, strålede af styrke og mod. Vi holdt øje

med ham, da han gik, så hans tynde, vigende skygge svæve som et solur over de sneklædte skrænter under os.

Sulten forstærkede kulden. Det var en lang, hård vinter med sne, der dalede ned på bjergene rundt om os hver anden dag. Temperaturen flagrede over nul i dagtimerne, men sank under det iskolde, tænderklaprende nulpunkt fra tusmørke til godt efter daggry. Mine hænder og fødder var konstant kolde, smertende kolde. Huden i mit ansigt var som træ, lige så revnet med sprækker som bøndernes fødder i Prabakers landsby. Vi tissede på vores hænder for at bekæmpe kuldens smertende stik, og det hjalp til at få følelsen flygtigt tilbage. Men vi frøs så meget, at bare det at tisse var et alvorligt problem. For det første var der frygten ved overhovedet at åbne sit tøj, og så var der kulden, der fulgte efter at have frigivet blærens varme væske. At miste den varme var skyld i, at kropstemperaturen straks faldt, og vi udskød det altid til sidste øjeblik.

Juma kom ikke tilbage den nat. Ved midnat, da sult og frygt prikkede til os, så vi ikke kunne sove, sprang vi alle op ved en lille, knasende lyd i mørket. Syv geværer sigtede på stedet. Vi gispede, da et ansigt dukkede truende frem fra skyggerne meget tættere på, end vi havde forventet. Det var Habib.

'Hvad laver du, min broder?' spurgte Khaled venligt på urdu.

'Du forskrækkede os.'

'De er her,' svarede han med en fornuftig, rolig stemme, der lød, som om den kom fra et andet sind eller et andet sted, som om han var et medium, der talte i trance. Hans ansigt var snavset. Vi var alle beskidte og havde skæg, men Habibs snavs var så afskyeligt og tykt smurt på, at det var chokerende. Som betændelse fra et inficeret sår virkede det, som om noget uhumsk pressede sig ud gennem hudens porer fra noget fækalt dybt indefra. 'De er overalt, alle vegne. Og de kommer herop for at få fat i jer, dræbe jer alle sammen, når der kommer flere mænd i morgen eller i overmorgen. Snart. De ved, hvor I er. De vil dræbe jer alle sammen. Der er kun én vej ud herfra.'

'Hvordan fandt du os her, broder?' spurgte Khaled med en lige så rolig og fjern stemme som Habibs.

'Jeg kom sammen med jer. Jeg har hele tiden været i nærheden af jer. Så I mig ikke?'

'Mine venner,' spurgte Jalalaad, 'Juma og Hanif – har du set dem?'

Habib svarede ikke. Jalalaad stillede spørgsmålet igen, kraftigere.

'Så du dem? Var de i den russiske lejr? Blev de taget til fange?'

Vi lyttede i stilheden, der var tyk af frygt og den giftige lugt af råddent kød, der hang ved Habib. Han virkede, som om han mediterede eller måske lyttede til noget, ingen andre kunne høre.

'Sig mig, bach-e-kaka,' spurgte Suleiman venligt og brugte det familiære udtryk for nevø, 'hvad mener du med, at der nu kun er én vej ud herfra?'

'De er overalt,' svarede Habib med et ansigt, der blev deformt af den bredmundede, psykotiske stirren. Mahmoud Melbaaf oversatte for mig og hviskede tæt ved mit øre. 'De har ikke nok mænd. De har lagt miner ud på alle de nemmeste veje ned ad bjergene. Mineret mod nord, øst, vest. Kun sydøst er fri, fordi de ikke tror, at I vil forsøge at flygte den vej. De har ladet den vej være fri, så de kan komme op og få fat i jer.'

'Vi kan ikke tage den vej,' hviskede Mahmoud til mig, da Habib pludselig stoppede. 'Russerne har belejret dalen, der ligger sydøst herfor. Det er deres vej til Kandahar. Når de kommer efter os, kommer de fra den retning. Hvis vi tager den vej, vil vi alle sammen dø, og det ved de godt.'

'Lige nu er de på sydøstsiden. Men fra i morgen og en enkelt dag frem vil de være på den anden side af bjerget på nordvestsiden,' sagde Habib. Hans stemme var stadig rolig og fattet, men hans ansigt var en gargoils lystne udtryk, og kontrasten gjorde os alle nervøse. 'Der bliver kun et par stykker tilbage i morgen. Kun et par stykker bliver tilbage, mens resten af dem lægger de sidste miner på den nordvestlige skrænt lige efter daggry. Hvis I angriber dem,

kæmper mod dem i morgen på sydøstsiden, vil der kun være et par stykker. I kan bryde igennem og flygte. Men kun i morgen.’

’Hvor mange er de i alt?’ spurgte Jalalaad.

’68 mænd. De har mortérer, raketter og seks kraftige maskingeværer. Der er for mange til, at I kan snige jer forbi dem om natten.’

’Men du har sneget dig forbi dem,’ insisterede Jalalaad trodsigt.

’De kan ikke se mig,’ svarede Habib roligt. ’Jeg er usynlig for dem. De kan ikke se mig, før jeg stikker min kniv i deres hals.’

’Det er latterligt!’ hvæsede Jalalaad ad ham. ’De er soldater. Du er soldat. Hvis du kan komme forbi dem, så kan vi også.’

’Kom jeres mænd tilbage?’ spurgte Habib ham og vendte sit gale blik mod den unge kriger for første gang. Jalalaad åbnede munden for at sige noget, men ordene sank ned i hans hjertes lille, gyngende hav. Han slog øjnene ned og rystede på hovedet. ’Kunne du komme ind i den her lejr uden at blive set eller hørt, som jeg gjorde? Hvis I prøver at komme forbi dem, vil I dø ligesom dine venner. I kan ikke komme forbi dem. Jeg kan, men I kan ikke.’

’Tror du, vi kan kæmpe os ud herfra?’ spurgte Khaled ham stille og roligt, men vi kunne alle høre vigtigheden i spørgsmålet.

’Det kan I. Det er den eneste måde. Jeg har været overalt på det her bjerg, og jeg har været så tæt på dem, at jeg kunne høre dem klø sig. Det er grunden til, at jeg er her. Jeg kom for at fortælle jer, hvordan I kan redde jer selv. Men der er en pris for min hjælp. Alle dem, som I ikke dræber i morgen, dem, der overlever, de er mine. I overlader dem til mig.’

’Ja, ja,’ accepterede Suleiman beroliget. ’Kom, bach-e-kaka, fortæl os, hvad du ved. Vi vil meget gerne have del i din viden. Sæt dig ned og fortæl os, hvad du ved. Vi har ingen mad, så vi kan ikke tilbyde dig noget at spise. Det beklager jeg.’

’Der er mad,’ afbrød Habib og pegede hen bag ved os mod skyggerne ved udkanten af vores lejr. ’Jeg kan lugte mad derovre

fra.'

Rigtigt nok, de rådne stykker fra den døde ged – dyrets haramstykker – lå i en lille bunke i den sjappede sne. Selv om det var koldt, og kødet endda lå i sneen, var de rå stykker kød for længst begyndt at rådne. Vi kunne ikke lugte det på den afstand, men det virkede, som om Habib kunne.

Galningens bemærkning fremprovokerede en lang diskussion om den religiøse ret eller uret ved at spise harammad. Mændene var ikke ubøjelige i deres syn på deres tro. De bad hver dag, men ikke i streng overensstemmelse med de tre tidsfastlagte samlinger fastsat af shia-islam, eller de fem samlinger af sunni-muslimer. De var gode, troende mænd i stedet for åbenlyst religiøse mænd. Ikke desto mindre, på baggrund af at det var krigstid, og med de store farer vi stod overfor, var den sidste magt, de ønskede vendt imod sig, Guds. De var hellige krigere, mujahediner – mænd, som troede, de ville blive martyrer i det øjeblik, de døde i kamp, og var sikret en plads i himlen, hvor smukke jomfruer ville tage sig af dem. De ville ikke forurene sig selv med forbudt mad, når de var så tæt på martyrens hastværk til paradis. Det var faktisk en sejr for deres tro, at diskussionen om haramkødet ikke var opstået før, vi havde manglet mad i en måned og derefter decideret sultet i fem dage.

For mit vedkommende indrømmede jeg over for Mahmoud Melbaaf, at jeg næsten konstant havde tænkt på det kasserede kød de sidste par dage. Jeg var ikke muslim, og kødet var ikke forbudt for mig. Men jeg havde levet så tæt på krigerne i så mange smertefulde uger, at jeg havde knyttet min tro til deres. Jeg ville aldrig have spist noget, mens de sultede. Jeg ville gerne spise kødet, men kun hvis de var enige og spiste det med mig.

Suleiman kom med den afgørende mening om sagen. Han mindede mændene om, at mens det helt klart var et onde for en muslim at spise harammad, var det et endnu større onde for en muslim at sulte sig selv til døde, når det var muligt at spise harammad. Mændene besluttede, at de ville koge det rådne kød til en suppe før det første dagslys. Når vi var styrket af måltidet, ville vi bruge Habibs

informationer om fjendens positioner og kæmpe os væk fra bjergene.

Under de lange uger i skjul, mens vi ventede uden varme eller varm mad, havde vi underholdt og støttet hinanden med de historier, vi fortalte. Den sidste aften, efter at flere andre havde fortalt deres historier, var det min tur igen. Som min første historie havde jeg uger forinden fortalt dem om min flugt fra fængslet. Selv om de var blevet forarget over, at jeg indrømmede, at jeg var en gunna, eller synder, og havde været fængslet som forbryder, havde de efter alt at dømme været begejstrede og havde bagefter stillet mange spørgsmål. Min anden historie havde handlet om natten med lejemorderne, hvor Abdullah, Vikram og jeg havde opsporet de nigerianske mordere – hvordan vi havde kæmpet mod dem, besejret dem og udvist dem til deres land – hvordan jeg havde jagtet Maurizio, manden som var skyld i det hele, og banket ham med mine bare næver, og hvordan jeg havde haft lyst til at dræbe ham, men havde skånet hans liv til stor fortrydelse, da han senere havde angrebet Lisa Carter og havde tvunget Ulla til at dræbe ham.

Den historie var også blevet godt modtaget, og da Mahmoud Melbaaf satte sig ned ved siden af mig for at oversætte min tredje historie, spekulerede jeg på, hvad der mon igen ville fange deres interesse. Mine tanker løb gennem listen over helte. Der var mange, så mange mænd og kvinder, og til at begynde med min egen mor, hvis mod og ofre inspirerede minderne om dem. Men da jeg begyndte at fortælle, blev det Prabakers historie, jeg fortalte. Ordene kom væltende ud fra mit hjerte som en slags desperat bøn.

Jeg fortalte dem, hvordan Prabaker havde forladt sit landsbyparadis til fordel for byen, da han stadig var barn, hvordan han var taget tilbage som teenager med den vilde gadedreng Raju og sine andre venner for at konfrontere truslen fra røverbanden, hvordan Rukhmabai, Prabakers mor, havde indgydt mod i landsbyens mænd, hvordan unge Raju havde affyret sin revolver, mens han gik hen imod den pralende leder af røverbanden, indtil manden faldt død om, hvordan Prabaker elskede musik og at feste og danse, hvordan han

havde reddet kvinden, han elskede, fra koleraepidemien og giftet sig med hende, og hvordan han døde i en hospitalsseng omgivet af vores sørgende kærlighed.

Efter at Mahmoud var færdig med at oversætte mit sidste ord, opstod der en lang stilhed, mens de overvejede fortællingen. Jeg havde netop overbevist mig selv om, at de var lige så berørte over min lille vens liv, som jeg var, da de første spørgsmål kom.

’Så, hvor mange geder havde de i den landsby?’ spurgte Suleiman alvorligt.

’Han vil gerne vide, hvor mange geder …’ begyndte Mahmoud at oversætte.

’Jeg har forstået, jeg har forstået,’ smilede jeg. ’Tja, jeg vil skyde på omkring 80, måske nærmere 100. Hver husstand havde omkring to eller tre geder, men nogle havde op til seks eller otte.’

Den information inspirerede til en lille, gestikulerende summen af diskussion, der var mere levende og partisk end nogen af de politiske eller religiøse debatter, der engang imellem rørte sig blandt mændene.

’Hvilken … farve … havde de geder?’ spurgte Jalalaad.

’Farverne,’ forklarede Mahmoud højtideligt. ’Han vil gerne høre om farverne på gederne.’

’Tja, altså, de var brune, tror jeg, og hvide, og et par stykker var sorte.’

’Var det store geder ligesom dem i Iran?’ oversatte Mahmoud for Suleiman. ’Eller var de tynde ligesom dem i Pakistan?’

’Jamen, omkring så store …’ foreslog jeg og lavede fagter med hænderne.

’Hvor meget mælk,’ spurgte Nazeer, fanget af diskussionen mod sin vilje, ’fik de noget fra gederne hver dag?’

’Jeg er … virkelig ikke nogen ekspert i geder …’

’Prøv,’ insisterede Nazeer. ’Prøv at huske.’

’Åh, for fanden. Jeg … husk på, det er kun et vildt skud i tågen, men jeg vil skyde på cirka et par liter om dagen …’ prøvede jeg og løftede hjælpeløst håndfladerne.

’Ham din ven, hvor meget tjente han som taxichauffør?’ spurgte Suleiman.

’Gik din ven alene ud med en kvinde før sit ægteskab?’ ville Jalalaad vide og fik alle mændene til at grine og nogle af dem til at smide små sten efter sig.

På den måde bevægede samlingen sig gennem alle de temaer, der interesserede dem, indtil jeg til sidst undskyldte mig og fandt et sted i relativ læ, hvor jeg kunne stirre på det disede ingenting, på den frosne, overskyede himmel. Jeg prøvede at bekæmpe frygten, der sneg sig ind i min tomme mave og sprang op med skarpe kløer mod mit hjerte i dets grotte af ribben.

I morgen skulle vi kæmpe os ud herfra. Ingen havde nævnt det, men jeg vidste, at alle de andre tænkte på, at vi skulle dø. De var for muntre, for afslappede. De sidste ugers spænding og frygt var blevet drænet fra dem i samme øjeblik, vi havde taget beslutningen om at kæmpe. Det var ikke den samme, glade lettelse fra mænd, som ved, at de er blevet reddet. Det var noget andet – noget, jeg havde set i spejlet i min celle natten før min desperate flugt fra fængslet, og noget, jeg havde set i øjnene på den mand, der flygtede sammen med mig. Det var opstemtheden hos mænd, der risikerer alt, risikerer liv og død med et terningekast. På et eller andet tidspunkt den næste dag ville vi være frie eller døde. Den samme beslutsomhed, som havde sendt mig over ydermuren på fængslet, sendte os over kanten og mod fjendens geværer. Det er bedre at dø kæmpende end at dø som en rotte i en fælde. Jeg var flygtet fra fængslet og havde krydset verden og årene for at finde mig selv i selskab med mænd, som følte fuldstændig det samme som jeg om frihed og død.

Og alligevel var jeg bange, bange for at blive såret, bange for at blive skudt i rygraden og blive lam, bange for at blive fanget i live og

tortureret i et andet fængsel af endnu et par fængselsvagter. Det slog mig, at Karla og Khaderbhai ville have haft noget klogt at sige om frygt. Og ved at tænke på det gik det op for mig, hvor fjerne de var fra det øjeblik og bjerget og mig. Det gik op for mig, at jeg ikke havde brug for deres begavelse mere. Den kunne ikke hjælpe mig. Hele verdens klogskab kunne ikke stoppe min mave fra at knuge sig sammen om dens luskende frygt. Når man ved, at man skal dø, er der ingen trøst i klogskab. Genialitet er virkningsløs, og klogskab er falsk i sidste ende. Den trøst, der kommer, hvis den overhovedet kommer, er en mærkelig, marmoreret blanding af tid og sted, og følelsen vi normalt kalder visdom. Den sidste nat før kampen var det for mig lyden af min mors stemme og min ven, Prabakers liv og død … Gud give dig hvile, Prabaker. Jeg elsker dig stadig, og sorgen, når jeg tænker på dig, er fæstnet i mit hjerte og mine øjne med klare og brændende stjerner … Min trøst på den frysende kant var mindet om Prabakers smilende ansigt og lyden af min mors stemme: Uanset hvad du gør her i livet, så gør det med mod, og du vil ikke gøre ret meget forkert …

’Her, tag en,’ sagde Khaled og satte sig på hug ved siden af mig og tilbød mig en af de to halve cigaretter, han holdt i sin hånd.

’Ih, du store!’ måbede jeg. ’Hvor har du dem fra? Jeg troede, vi løb tør i sidste uge.’

’Det gjorde vi også,’ sagde han og tændte cigaretterne med en lille gaslighter. ’Med undtagelse af de her. Jeg beholdt dem til en speciel lejlighed. Jeg tror, det er nu. Jeg har en dårlig fornemmelse, Lin. En rigtig dårlig fornemmelse. Den er inden i mig, og jeg kan ikke ryste den af mig.’

Det var første gang, vi havde talt mere end blot to ord siden den nat, hvor Khader forlod os. Vi havde arbejdet og sovet side om side hver dag og nat, men jeg så ham aldrig i øjnene, og jeg havde koldt undgået samtaler med ham, og han havde også forholdt sig tavs over for mig.

’Hør … Khaled … det om Khader og Karla … føl ikke … jeg mener, jeg er ikke …’

’Nej,’ afbrød han. ’Du havde masser af grunde til at være gal. Jeg kan godt se det fra din side. Det har jeg altid kunnet. Du blev dårligt behandlet, og det sagde jeg også til Khader, den nat han tog af sted. Han burde have stolet på dig. Det er ret sjovt – den fyr, han stolede mest på, den eneste fyr i verden, han virkelig stolede på hele tiden, viste sig at være en skør morder, og ham som forrådte os.’

New Yorker accenten med dens arabiske undertone rullede ind over mig som en varm, skummende bølge, og jeg rakte næsten ud for at give ham et knus. Jeg havde savnet sikkerheden, som jeg altid havde fundet i lyden af den stemme, og den ærlige lidelse jeg så i det arrede ansigt. Jeg var så glad for at få hans venskab tilbage, at jeg misforstod, hvad han havde sagt om Khaderbhai. Jeg troede uden egentlig at tænke over det, at han talte om Abdullah. Det gjorde han ikke, og muligheden som hundredvis af andre chancer for at lære sandheden at kende ved én samtale var gået tabt.

’Hvor godt kendte du Abdullah?’ spurgte jeg ham.

’Ret godt,’ svarede han, mens hans lille smil blev til spørgende panderynken: Hvor fører det hen?

’Kunne du lide ham?’

’Egentlig ikke.’

’Hvorfor ikke?’

’Abdullah stolede ikke på nogen. Han var en rebel uden en sag i en verden, der ikke har nok rebeller til de rigtige sager. Jeg kan ikke lide – og jeg stoler faktisk ikke på – mennesker, som ikke tror på noget som helst.’

’Inkluderer det mig?’

’Nej,’ lo han. ’Du tror på en masse ting. Det er derfor, jeg kan lide dig. Det var derfor, Khader elskede dig. Han elskede dig, ikk’. Det fortalte ham mig flere gange.’

’Og hvad skal jeg så tro på?’ hånede jeg.

’Du tror på mennesker,’ svarede han hurtigt. ’Den sag med slumklinikken og alt det. Den historie du fortalte de andre her i aften, den om landsbyen. Du ville have glemt alt det lort, hvis du ikke troede på folk. Arbejdet i slummen, da koleraen drev gennem stedet – Khader elskede, hvad du gjorde dengang, og det gjorde jeg også. Hold da kæft, på et tidspunkt troede jeg endda, at du også havde fået Karla til at tro. Du bliver nødt til at forstå det, Lin. Hvis Khader havde haft et valg, hvis der havde været en bedre måde at gøre det på, som han var nødt til at gøre, ville han have gjort det. Det hele udviklede sig, som det nu gjorde. Ingen ønskede at træde på dig.’

’Ikke engang Karla?’ smilede jeg og nød det sidste hiv af cigaretten og skoddede den på jorden.

’Tja, måske Karla,’ indrømmede han og lo det lille, triste grin. ’Men det er Karla. Jeg tror, den eneste fyr hun aldrig trådte på, var Abdullah.’

’Kom de sammen?’ spurgte jeg så overrasket, at jeg ikke kunne skjule det gran af jalousi, der trak mine bryn hårdt sammen til en lille panderynke.

’Tja, man kan ikke sige sammen,’ svarede han lige ud og stirrede mig i øjnene. ’Men det gjorde jeg engang. Jeg boede sammen med hende.’

’Du hvad?’

’Vi boede sammen – i seks måneder.’

’Hvad skete der?’ spurgte jeg, bed tænderne sammen og følte mig dum, fordi jeg gjorde det. Jeg havde ingen ret til at være vred eller jaloux. Jeg havde aldrig udspurgt Karla om hendes elskere, og hun havde aldrig spurgt mig om mine.

’Ved du ikke det?’

’Jeg ville ikke spørge, hvis jeg vidste det.’

’Hun droppede mig,’ sagde han langsomt, ’lige omkring det tidspunkt, hvor du dukkede op.’

’Åh, for fanden mand …’

’Det er okay,’ smilede han.

Vi var tavse et øjeblik, begge spolede vi tilbage gennem årene. Jeg huskede Abdullah ved muren ud mod havet nær Haji Ali-moskéen den nat, jeg mødte Khaderbhai. Jeg huskede ham sige, at en kvinde havde lært ham den begavede sætning, han havde sagt på engelsk. Det måtte have været Karla. Selvfølgelig var det Karla. Og jeg huskede stivheden, der havde været i Khaleds manerer, da jeg mødte ham første gang, og jeg indså pludselig, at han måtte have været såret dengang og måske gav mig skylden. Jeg så klart, hvad det måtte have kostet ham at være så venlig og flink mod mig, som han var i starten.

’Ved du godt,’ tilføjede han lidt efter, ’du bliver virkelig nødt til at gå forsigtigt til værks med Karla, Lin. Hun er … vred … forstår du? Og hun er såret. Hun er hårdt såret alle de steder, der tæller. Man gjorde hende virkelig fortræd, da hun var barn. Hun er en smule skør. Hun gjorde noget i Staterne, før hun kom til Indien. Og det gjorde hende også fortræd.’

’Hvad gjorde de ved hende?’

’Jeg ved det ikke. Noget ret alvorligt. Hun fortalte mig aldrig, hvad det var. Vi talte udenom, hvis du forstår, hvad jeg mener. Jeg tror, Khaderbhai vidste det, for som du ved, var han den første, der mødte hende.’

’Nej, det vidste jeg ikke,’ svarede jeg ham og rynkede panden ved tanken om, hvor lidt jeg vidste om den kvinde jeg havde elsket så længe. ’Hvorfor … hvorfor tror du, at hun aldrig fortalte mig om Khaderbhai? Jeg kendte hende i lang tid – da vi begge arbejdede for ham – og hun sagde aldrig ét ord. Jeg talte om ham, men hun sagde aldrig ét ord. Hun nævnte aldrig hans navn, ikke en eneste gang.’

’Jeg tror bare, at hun var loyal over for ham, ikke? Jeg tror ikke, det havde noget med dig at gøre, Lin. Hun er bare utrolig loyal – tja, hun var utrolig loyal mod ham. Jeg tror, hun tænkte på ham som en far. Hendes egen far døde, da hun var barn. Og hendes stedfar døde, da

hun stadig var ret ung. Khader kom lige i tide til at redde hende, så han må have været hendes far.'

'Du sagde, at han var den første, der mødte hende?'

'Jah, på et fly. Det er noget af en historie, den måde hun fortalte mig det. Hun kunne ikke huske, hvordan hun var kommet ombord på flyet. Hun var på flugt fra noget – noget hun gjorde – og hun havde problemer. Hun endte med at gå ombord på et par forskellige flyvemaskiner i forskellige lufthavne – i løbet af et par dage, tror jeg. Og hun var på det her fly på vej til Singapore fra … jeg er ikke sikker … et eller andet sted. Og hun må ligesom have fået et nervøst sammenbrud eller noget lignende, for hun gik fuldstændig i spåner, og det næste, hun kan huske, er, at hun befandt sig i en grotte i Indien med Khaderbhai. Og så overlod han hende til Ahmed, der passede hende.

'Ham fortalte hun mig om.'

'Gjorde hun? Hun taler ellers ikke meget om det. Hun kunne godt lide den fyr. Han plejede hende i næsten seks måneder, indtil hun kom ovenpå igen. Han bragte hende tilbage – på en måde tilbage til lyset. De kom ret tæt på hinanden. Jeg tror, det var det tætteste, hun nogensinde kom på en bror.'

'Var du sammen med hende – jeg mener, kendte du hende, da han blev dræbt?'

'Jeg ved ikke, om han blev dræbt, Lin,' sagde Khaled og rynkede panden hårdt, som om knuden af erindringer vendte sig i hans hukommelse. 'Jeg ved godt, at Karla tror det – at Madame Zhou dræbte ham og pigen …'

'Christine.'

'Jah, Christine. Men jeg kendte Ahmed ret godt. Han var en meget flink fyr – meget ligetil, en blød type af en fyr at være. Han var lige typen, der ville tage gift sammen med sin kæreste som i en romantisk film, hvis han troede, han aldrig kunne være fri sammen med hende. Khader undersøgte det ret nøje, fordi Ahmed var en af

hans fyre, og han var sikker på, at Zhou ikke havde en finger med i spillet. Han rensede hende.'

'Men ville Karla ikke acceptere det?'

'Nej, hun købte den ikke. Og oven i alt det andet ødelagde det hende virkelig. Sagde hun nogensinde direkte, at hun elskede dig?'

Jeg tøvede, til dels af modvilje for at miste den lille fordel, jeg måske havde over for ham, hvis han troede, hun havde sagt det, og til dels i loyalitet over for Karla – fordi det trods alt var hendes sag. Til sidst svarede jeg ham. Jeg blev nødt til at vide, hvorfor han havde stillet mig det spørgsmål.

'Nej.'

'Det var en skam,' sagde han tørt. 'Jeg håbede på, at du måske ville være den eneste ene.'

'Den eneste?'

'Den eneste til at hjælpe hende – at bryde igennem, tror jeg. Noget rigtigt slemt skete for den pige. Der skete en masse dårlige ting med hende. Khader gjorde det værre, tror jeg.'

'Hvordan?'

'Han satte hende til at arbejde for sig. Han reddede hende, da han mødte hende, og han beskyttede hende mod det, hun var bange for i Staterne. Men så mødte hun den her fyr, en politiker, og han faldt pladask for hende. Khader havde brug for fyren, så han fik hende til at arbejde for sig, og jeg tror ikke, hun var egnet til det.'

'Hvilket slags job?'

'Du ved, hvor smuk hun er – de grønne øjne og den hvide, hvide hud.'

'Åh, for helvede,' sukkede jeg og huskede et foredrag Khader havde givet mig engang om størrelsen på forbrydelsen i synden og synden i forbrydelsen.

’Jeg ved ikke, hvad der foregik i Khaders hoved,’ konkluderede Khaled og rystede sit eget hoved i tvivl og undren. ’Det lignede … ham overhovedet ikke. Ærligt talt, så tror jeg ikke, at han forstod, at det … skadede hende. Men på en måde frøs hun til is indeni. Det var, som om hendes egen far … fik hende til at gøre det lort. Og jeg tror ikke, at hun tilgav ham for det. Men hun var utrolig loyal over for ham alligevel. Jeg forstod det ikke. Men det var på den måde, at vi mødte hinanden – jeg så det hele ske, og jeg fik på en måde ondt af hende, hvis du forstår, hvad jeg mener. Efter nogen tid førte den ene ting til den anden. Men jeg trængte aldrig igennem til hende. Og det gjorde du heller ikke. Jeg tror ikke, at der er nogen, der gør det. Nogensinde.’

’Nogensinde er lang tid.’

’Okay, det kan der være noget om. Men jeg prøver bare at advare dig. Jeg ønsker ikke, at du bliver såret mere, broder. Vi har været igennem for meget, na? Og jeg ønsker heller ikke, at hun bliver såret.’

Han tav igen. Vi stirrede på klipperne og den frosne jord og undgik hinandens øjne. Et par skælvende minutter gik. Til sidst tog han et par dybe indåndinger, rejste sig og slog kulden ud af sine arme og ben. Jeg rejste mig også, rystende af kulde og stampede mine følelsesløse fødder. I sidste øjeblik og med en impulsiv fart, som hvis han brød gennem indfiltrede vinranker, kastede Khaled armene rundt om mig og gav mig et knus. Styrken i hans arme var enorm, men hans hoved lagde sig langsomt mod mit så ømt som et sovende barns dasende hoved.

Da han trak sig væk fra mig, så han væk, og jeg kunne ikke se hans øjne. Han forlod stedet, og jeg fulgte langsomt efter med mine hænder presset ind under armene for at bekæmpe kulden. Det var først, da jeg var alene, at jeg huskede, hvad han havde sagt til mig: Jeg har en dårlig fornemmelse. En rigtig dårlig fornemmelse …

Jeg besluttede mig for at tale med ham om det, men lige i det øjeblik trådte Habib ud af skyggen ved siden af mig, og jeg hoppede af skræk.

’For fanden da!’ hvæsede jeg. ’Du skræmte sgu livet af mig! Lad være med at gøre sådan noget lort, Habib!’

’Der er okay, det er okay,’ sagde Mahmoud Melbaaf og trådte ud ved siden af galningen.

Habib vrængede noget til mig og talte så hurtigt, at jeg ikke kunne forstå en eneste stavelse. Hans øjne bulede ud fra hovedet. Effekten blev forstærket af de mørke, tunge poser under øjnene, som trak de nederste låg med sig ned og blottede meget af det hvide under irissens brudte, spredte krans.

’Hvad?’

’Det er okay,’ gentog Mahmoud. ’Han ønsker at tale med alle. Han snakker med hver mand i aften. Han kom til mig. Han bad mig om at gøre det på engelsk for dig. Du er den sidste før Khaled. Han vil tale med Khaled til sidst.’

’Hvad sagde han?’

Mahmoud bad ham gentage, hvad han lige havde sagt. Habib talte igen på præcis samme for hurtige, hyperenergiske måde og stirrede mig ind i øjnene, som om han forventede en fjende eller et uhyrligt dyr dukke frem fra dem. Jeg var lige så standhaftig i min stirren tilbage. Jeg havde siddet inde med voldelige, skøre mænd, og jeg vidste bedre end at fjerne mine øjne fra ham.

’Han siger, at stærke mænd får lykken til at ske,’ oversatte Mahmoud for os.

’Hvad?’

’Stærke mænd, de gør det for sig selv, lykken.’

’Stærke mænd er deres egen lykkes smed? Er det det, han mener?’

’Ja, lige præcis,’ sagde Mahmoud, ’En stærk mand er sin egen lykkes smed.’

’Hvad mener han?’

’Det ved jeg ikke,’ svarede Mahmoud og smilede tålmodigt. ’Han siger det bare.’

’Går han bare rundt og siger det her til alle?’ spurgte jeg. ’At en stærk mand er sin egen lykkes smed?’

’Nej. Til mig sagde han, at profeten, fred være med ham, var en stor soldat, før han var en stor lærer. Til Jalalaad sagde han, at stjernerne skinner, fordi de er fulde af hemmeligheder. Det er forskelligt for hvert menneske. Og han har alt for travlt til at fortælle os de ting. Det er meget vigtigt for ham. Jeg forstår det ikke, Lin. Jeg tror, det er, fordi vi skal slås i morgen tidlig.’

’Var der andet?’ spurgte jeg forvirret over ordvekslingen.

Mahmoud spurgte Habib, om der var andet, han havde lyst til at sige. Mens han stadig stirrede på mig, lirede Habib noget af på pashto og farsi.

’Han siger kun, at held ikke findes. Han ønsker, at du skal tro på ham. Han siger, at en stærk mand …’

’Er sin egen lykkes smed,’ færdiggjorde jeg oversættelsen for ham. ’Jamen, fortæl ham, at jeg værdsætter beskeden.’

Mahmoud talte, og i et kort øjeblik stirrede Habib endnu hårdere, ledte i mine øjne efter en påskønnelse eller en respons, som jeg ikke kunne give ham. Han vendte sig om og løb ludende væk med lange, krybende skridt, som jeg på en måde fandt mere gysende og alarmerende, end den mere indlysende, svulmende galskab i hans øjne.

’Hvad er han nu ude på?’ spurgte jeg Mahmoud lettet over, at han var væk.

’Han vil finde Khaled, tror jeg,’ svarede Mahmoud.

’For fanden, hvor er det koldt!’ udbrød jeg.

’Ja. Jeg fryser også ligesom dig. Jeg har hele dagen drømt om, at den kulde ville forsvinde.’

’Mahmoud, du var i Bombay da vi var henne og høre De Blinde Sangere med Khaderbhai, var du ikke?’

’Jo. Det var det første møde for os alle sammen på samme tid. Jeg så dig der for første gang.’

’Jeg er ked af, at jeg ikke så dig den nat, og at jeg ikke lagde mærke til dig. Det jeg gerne vil spørge dig om, er, hvordan du til at begynde med mødte Khaderbhai?’

Mahmoud lo. Det var så sjældent at se ham le højt, at jeg kunne mærke, at jeg smilede i respons. Han havde tabt sig under missionen – vi havde alle tabt os. Hans ansigt var trukket stramt ned over de høje kindben og den spidse hage, der var dækket med et tykt, mørkt skæg. Hans øjne var selv i det kolde månelys som polerede bronzetempelvaser.

’Jeg står på en gade i Bombay og er i gang med at lave nogle pasforretninger med min ven. Der bliver lagt en hånd på min skulder. Det er Abdullah. Han fortæller mig, at Khader Khan gerne vil møde mig. Jeg går hen til Khaders bil. Vi kører væk, vi snakker, og derefter er jeg hans mand.’

’Hvorfor valgte han dig? Hvad fik ham til at vælge dig, og hvad fik dig til at tilslutte dig?’

Mahmoud rynkede panden, og det virkede, som om han måske for første gang overvejede spørgsmålet.

’Jeg var modstander af Pahlavi Shah,’ begyndte han. ’Shahens hemmelige politi, Savak, de dræbte mange mennesker, og de satte mange mennesker i fængsel for at tæske dem. Min far blev dræbt i fængslet. Min mor blev dræbt i fængslet. For at kæmpe imod Shahen. Jeg var en lille dreng på det tidspunkt. Da jeg voksede op, kæmpede jeg mod Shahen. To gange i fængsel. Fik begge gange tæsk og sat strøm til min krop, for meget smerte. Jeg kæmpede for revolution i Iran. Ayatollah Khomeini lavede revolution i Iran, og han blev den nye magt, da Shahen stak af til Amerika. Men Savak, det hemmelige politi var stadig det samme. Nu arbejder de for Khomeini. Jeg kom igen i fængsel. Igen tæsk og elektrisk smerte. De samme

mennesker fra Shahen – præcis de samme mennesker i fængslet – arbejder nu for Khomeini. Alle mine venner døde i fængslet og i krigen mod Irak. Jeg flygtede og kom til Bombay. Jeg lavede forretninger, sortbørsforretninger med andre iranske folk. Så gjorde Abdel Khader Khan mig til sin mand. I mit liv har jeg kun mødt én stor mand. Det er Khader. Nu er han død …'

Han kvalte ordene og gned en tåre væk fra hvert øje med ærmerne på sin ru jakke.

Det var en lang tale, og vi var iskolde, og alligevel ville jeg spørge ham om mere. Jeg ville vide det hele – alt det, der udfyldte hullerne mellem det, Khaderbhai havde fortalt mig, og de hemmeligheder, som Khaled havde delt med mig. Men på det tidspunkt hørte vi et gennemborende fortvivlet skrig af frygt. Det døde pludseligt hen, som om tråden af lyd var blevet klippet over med en saks. Vi så på hinanden og rakte ud efter våbnene i samme øjeblik.

'Denne vej!' råbte Mahmoud og løb over den glatte sne og sjap med korte, forsigtige skridt.

Vi nåede lydens oprindelsessted på samme tid som de andre mænd. Nazeer og Suleiman skyndte sig gennem vores gruppe for at se, hvad vi kiggede på. De frøs stille og tavse ved synet af Khaled Ansari knælende over Habib Abdur Rahmans lig. Galningen lå på ryggen. Han var død. Der sad en kniv i struben, hvor ordene om held var kommet fra kun få minutter forinden. Kniven var blevet skubbet ind i halsen og drejet, ligesom Habib selv havde gjort ved vores heste og Siddiqi. Men det var ikke Habibs kniv, vi stirrede på, den der ragede frem fra den mudrede, senede hals som en gren fra et flodleje. Vi kendte alle sammen kniven. Vi havde alle set dens karakteristiske, udskårne hornskaft hundredvis af gange. Det var Khaleds kniv.

Nazeer og Suleiman satte deres hænder ind under Khaleds arme og løftede ham blidt væk fra liget. Han accepterede for et øjeblik hjælpen, men rystede sig så fri og knælede ned ved siden af liget. Habibs pattu-sjal var løst slynget omkring brystet. Khaled rykkede i noget foran på den døde mands skudsikre vest. Det var metal, to

stykker metal, der hang rundt om Habibs hals i en læderrem. Jalalaad skyndte sig frem og snuppede dem. Det var souvenirdelene fra den tank han, Hanif og Juma havde ødelagt, stykkerne som hans venner havde båret rundt om halsen.

Khaled rejste sig, vendte sig om og gik langsomt væk fra mordet. Jeg lagde min hånd på hans skulder, da han gik forbi mig, og fulgte efter ham. Bag mig var der et hyl af raseri, da Jalalaad angreb Habibs lig med enden af sin Kalashnikov. Jeg så mig over skulderen for at se den sindssyges gale øjne blive knust af våbnet, der blev banket op og ned. Og med en af hjertets ynkværdige perversiteter fik jeg ondt af Habib. Jeg havde selv villet slå ham ihjel mere end én gang, og jeg var glad for, at han var død, men mit hjerte havde så ondt af ham i det øjeblik, at jeg sørgede, som hvis han havde været en ven. Han var lærer, hørte jeg mig selv tænke. Den mest voldelige og farlige mand, jeg nogensinde havde mødt, havde været børnehavelærer. Jeg kunne ikke ryste tanken af mig – som om det var den eneste sandhed, der i det øjeblik virkelig betød noget.

Og da mændene endelig trak Jalalaad væk, var der intet tilbage, bortset fra blod, sne, hår og smadrede ben, hvor der havde været liv og det forpinte sind.

Khaled gik tilbage til vores grotte. Han mumlede noget på arabisk. Hans øjne strålede, fyldt med et syn der oplyste ham og næsten lagde en skræmmende beslutsomhed i hans arrede ansigtstræk.

Ved grotten fjernede han sit bælte omkring livet, der holdt hans feltflaske. Han lod det falde ned på jorden. Han løftede patronbæltet op over sit hoved fra skulderen og lod også det falde. Som det næste gennemrodede han sine lommer, tømte dem for indhold, en efter en, indtil han ikke havde andet på sig end det tøj, han havde på. Ved hans fødder lå hans falske pas, hans penge, hans breve, hans pung, hans våben, hans smykker og endda de ridsede fotos med krøllede hjørner af hans for længst afdøde familie.

’Hvad siger han?’ spurgte jeg desperat Mahmoud. Jeg havde brugt de sidste fire uger på at undgå Khaleds øjne og havde koldt afvist

hans venskab. Pludselig var jeg umådelig bange for, at jeg skulle miste ham, at jeg allerede havde mistet ham.

’Det står i Koranen,’ svarede Mahmoud med en hvisken. ’Han taler om Suraer i Koranen.’

Khaled forlod grotten og gik hen til udkanten af lejren. Jeg løb hen for at stoppe ham og skubbede ham tilbage med begge hænder. Han tillod skubbet og kom så hen imod mig igen. Jeg kastede mine arme omkring ham og trak ham et par skridt tilbage. Han gjorde ikke modstand. Han stirrede direkte frem for sig mod det rasende syn, som kun han kunne se, mens han hypnotisk messede de poetiske vers fra Koranen. Og da jeg lod ham gå, fortsatte han med at gå ud af lejren.

’Hjælp mig!’ råbte jeg. ’Kan I ikke se det? Han går! Han går derud!’

Mahmoud, Nazeer og Suleiman kom hen til mig, men i stedet for at hjælpe mig med at holde Khaled tilbage, greb de mine arme og tvang dem blidt væk fra ham. Khaled begyndte straks at gå videre. Jeg vristede mig fri og skyndte mig hen for at stoppe ham igen. Jeg råbte til ham og slog ham i ansigtet for at vække ham og for, at han skulle blive opmærksom på faren. Han gjorde ikke modstand, og han reagerede ikke. Jeg mærkede de varme tårer på mit kolde ansigt svie i revnerne, der flækkede mine frosne læber. Jeg kunne mærke en hulken i mit bryst som en hvirvlende og rullende flod mod slidte og afrundede klipper, igen og igen og igen. Jeg holdt ham fast med en arm rundt om hans hals og den anden rundt om hans liv med mine hænder låst sammen på hans ryg.

Selv om Nazeer var så tynd og svag, som han var blevet i de sidste uger, var han for stærk for mig. Hans stålhænder greb om mine håndled og fjernede dem fra Khaled. Mahmoud og Suleiman hjalp ham med at holde mig tilbage, mens jeg kæmpede og rakte ud for at gribe fat i Khaleds jakke. Og så så vi ham gå ud af lejren og ind i vinteren, der på den ene eller anden måde havde ødelagt eller dræbt os alle sammen.

’Kunne du ikke se det?’ spurgte Mahmoud mig, da han var væk. ’Så du ikke hans ansigt?’

’Jo, jeg så det, jeg så det,’ hulkede jeg og vaklede tilbage til grotten og faldt ind i den sammensunkne celle af elendighed.

Jeg lå der i timevis uden at sove, beskidt, sulten, vred og sønderknust. Og jeg kunne være død der – nogle smerter efterlader undertiden én uden arme eller ben – men lugten af mad fik mig bragt til bevidsthed. Mændene havde besluttet sig for, at de ikke kunne vente med at tilberede det sidste, rådne kød. De havde kogt det i en gryde i løbet af nogle timer og viftede konstant røgen væk og skjulte flammerne med tæpper.

Suppen var klar lang tid før daggry, og hver mand fik en skål, et glas eller krus af det. Stanken af det rådne kød var mere end vores tomme maver kunne klare til at begynde med. Vi kastede alle de fordærvede, kvalmende slurke op. Men sult har sin egen vilje, en vilje, der er meget ældre end den anden vilje, vi roser og smigrer i vores sjæls palads. Vi var for sultne til at afvise maden, og ved tredje forsøg, eller det femte for nogle af os, beholdt vi den afskyelige, stinkende bryg i os. Bagefter var smerten på grund af den varme suppe i vores tomme maver så skarp som en mave fuld af fiskekroge, men det gik også over, og hver mand tvang sig selv til at drikke tre portioner og tygge de gummiagtige, rådne kødlunser.

To timer efter stormede vi på skift ind blandt klipperne, efterhånden som maden arbejdede sig gennem tarme og indvolde, der var groet fast i vores udhungrede kroppe, og pludselig brød ud.

Da vi endelig kom os, og alle bønnerne var sagt, og hver mand var klar, samlede vi os i nærheden af den sydøstlige udkant af området ved det sted, Habib havde anbefalet til vores angreb. Han havde forsikret os om, at den stejle skrænt var vores eneste chance for at kæmpe os ud i friheden, og eftersom han havde planlagt at kæmpe sammen med os i angrebet, havde vi ingen grund til at have mistillid til rådet.

Vi var seks mænd. De fem andre var Suleiman, Mahmoud Melbaaf, Nazeer, Jalalaad og unge Ala-ud-Din. Han var en genert mand på 20, med et drenget smil under en gammel mands blege, grønne øjne. Han fangede mit blik og nikkede opmuntrende. Jeg gengældte nikket med et smil, og hans ansigt brød ud i et bredt grin, mens hans hoved nikkede endnu mere energisk. Jeg kiggede væk, flov over, at jeg havde brugt så meget tid med ham, måneder af svær tid, uden en eneste gang at prøve på at få ham i samtale. Vi skulle dø sammen, og jeg vidste intet om ham. Intet.

Daggryet satte ild til himlen. Vinddrevne skyer, der strømmede over den fjerne slette, flammede knaldrøde af morgensolens første brændende kys. Vi gav hånd, omfavnede hinanden, gav hinanden knus, kontrollerede vores våben igen og igen og stirrede ned ad de stejle skrænter mod evigheden.

Når slutningen kommer, kommer den altid for tidligt. Huden på mit ansigt var stram, trukket tilbage af musklerne i min hals og mine kæber, de muskler som på skift blev spændte af skuldrene, armene og de frostbidte hænder, der klamrede sig til geværets sidste kval.

Suleiman gav ordren. Min mave trak sig sammen og frøs til is som den kolde, følelsesløse jord under mine støvler. Jeg rejste mig og krydsede højdedragets kant. Vi begyndte at gå ned ad skrænten. Det var en fantastisk dag, den klareste dag i månedsvis. Jeg husker, at jeg uger forinden havde tænkt, at Afghanistan ligesom fængslet ikke havde noget daggry og ingen solnedgang i dets bjerges stengrotter. Alligevel var solopgangen den morgen det smukkeste, jeg nogensinde havde set. Da den stejle skrænt gik over i en mere jævn dal, satte vi farten op og joggede over den sidste rosenrøde sne og ind på den grågrønne, nøgne jord længere fremme.

Den første eksplosion, vi hørte, var for langt væk til at skræmme os. Okay. Nu kommer det. Nu sker det … Ordene gik gennem mine tanker, som om nogen havde sagt dem højt, som om nogen, en instruktør, forberedte mig på slutningen. Så kom eksplosionerne nærmere efterhånden, som fjendens mortérer fandt deres rækkevidde.

Jeg kiggede hen ad vores række og så de andre løbe hurtigere, end jeg gjorde. Kun Nazeer løb stadig ved siden af mig. Jeg prøvede at løbe hurtigere. Mine ben virkede tunge og følelsesløse. Jeg så dem bevæge sig, løbe, skridt for skridt, men jeg kunne ikke mærke dem. Det krævede en gigantisk viljeindsats at sende beskeden ned til mine ben og beordre dem til en højere hastighed. Til sidst tumlede jeg over i hurtigere løb.

To mortérer eksploderede tæt på mig. Jeg blev ved med at løbe, ventede på smerten og ventede på det endelige punktum. Mit hjerte piskede rundt i brystet, og mit åndedræt kom i gispende, gryntende, små pust af kold luft. Jeg kunne ikke se fjendens positioner. Mortérens skudvidde var et godt stykke over en kilometer, men jeg vidste, at de måtte være tættere på end det. Og så kom de første skud, tun-tun-tun-tun fra AK-74'erne – deres og vores. Jeg vidste, de var tæt på. De var tæt nok på til at dræbe os og tæt nok på til, at vi kunne dræbe dem.

Mine øjne løb hen over den ujævne jord for at lede efter huller eller kampesten for at prøve at finde den sikreste sti. En mand røg ned til venstre for mig på rækken. Det var Jalalaad. Han løb ved siden af Nazeer og mindre end 100 meter fra mig. En mortérgranat eksploderede lige foran ham og flåede hans unge krop i stykker. Jeg kiggede ned igen og hoppede over klippesten og kampesten, og jeg snublede, men jeg faldt ikke. 50 meter foran mig så jeg Suleiman tage sig til halsen, bøje forover og løbe yderligere et par skridt krummet sammen, som om han ledte efter noget på jorden foran sig. Hans krop krøllede sammen, og han kollapsede på hovedet og faldt om på siden. Hans ansigt og hals var blodige, brækket og revet op. Jeg prøvede at løbe uden om ham, men jorden var ujævn og overstrøet med klippestykker, og jeg blev nødt til at hoppe over hans krop, mens jeg løb.

Jeg så de første mundingsglimt fra fjendens Kalashnikover. De var langt væk, mindst 200 meter, meget længere væk, end jeg havde regnet med. Et sporprojektil susede forbi mig kun et skridt til venstre for mig. Vi ville ikke klare det. Vi kunne ikke klare det. De var ikke

mange – der var ikke ret mange geværskud – men de havde så meget tid til at sigte og skyde os ned. De ville dræbe os alle sammen. Så lød der en vild byge af eksplosioner bag fjendens linjer. De idioter! De har sprængt deres egne mortérgranater i luften, tænkte jeg, og kanonskud fik verden til at skælve som fyrværkeri fra alle steder på samme tid. Og Nazeer løftede sit angrebsgevær og skød, mens han løb, og jeg så Mahmoud Melbaaf skyde foran mig på min højre side, hvor Suleiman havde været, og jeg løftede mit våben og trykkede på aftrækkeren.

Der lød et frygteligt, blodfrysende skrig et eller andet sted meget tæt på. Og jeg genkendte det pludselig som mit eget, men jeg kunne ikke stoppe det. Og jeg så mændene, de modige og smukke mænd ved siden af, der løb over mod geværerne, og Gud hjælpe mig for at tænke det, og Gud tilgive mig for at sige det, men det var ærefuldt, det var ærefuldt, hvis ære er en fantastisk og henrykt lovprisning Det var sådan, kærlighed ville have været, hvis kærlighed var en synd. Det var, hvad musik ville have været, hvis musik kunne dræbe. Og jeg besteg en fængselsmur med hvert løbende skridt.

Og så, i en verden, der pludselig blev lydløs som det dybeste hav, standsede mine ben, og varm, sandet, beskidt, eksploderende jord klistrede mine øjne og min mund til. Noget havde ramt mine ben. Noget hårdt, varmt og ondskabsfuldt skarpt havde ramt mine ben. Jeg faldt forover, som hvis jeg havde løbet i mørke og var smadret ind i en nedfalden træstamme. Et mortérangreb. Metalstykker. Den chok-øredøvende stilhed. Den brændende hud. Den blændende jord. Den kvælende kamp for at trække vejret. Der var en lugt, der fyldte mit hoved. Det var lugten af min egen død – det lugter af blod, havvand, fugtig jord og aske fra brændt træ, når man kan lugte ens egen død, før man dør – og jeg ramte jorden så hårdt, at jeg dykkede ned igennem den, ned i det dybe, drømmeløse mørke. Og faldet var for evigt. Og der var ikke noget lys, intet lys.

Femte
DEL

KAPITEL 37

Hvis man stirrer ind i kameraets kolde, døde linse, håner det altid én med sandheden. Det sort-hvide fotografi havde næsten alle mændene fra Khaders mujahedinstyrke samlet til den slags opstillede billeder, der får folk fra Afghanistan, Pakistan og Indien til at se mere stive, olmt gloende og selvoptagede ud, end de i virkeligheden er. Det var ud fra billedet umuligt at sige, hvor meget de mænd havde elsket at le, og hvor let de havde til smil. Men ingen af dem så direkte ind i kameraets linse. Alle øjnene, undtagen mine, var lidt over eller under, lidt til venstre eller højre. Kun mine egne øjne stirrede tilbage på mig selv, mens jeg holdt billedet i mine forbundne hænder og mindedes navnene på de mænd, der stod sammen i ujævne rækker.

Mazdur Gul, stenhuggeren, hvis navn betyder arbejder, og hvis hænder permanent var gråhvide af årtiers arbejde med granit … Daoud, som helst ville hedde den engelske version af sit navn, David, og hvis drøm var at besøge den fantastiske by New York og spise et måltid på en fin restaurant … Zamaanat, hvis navn betyder tillid, og hvis tapre smil skjulte smerten for den skam, han bar over, at hele hans familie sultede og levede i kummerlige forhold i en kæmpe flygtningelejr i nærheden af Peshawar … Hajji Akbar, som havde været udpeget til læge i delingen alene på baggrund af, at han engang havde opholdt sig to måneder som patient på et hospital i Kabul, og som havde hilst min accept af lægetjansen velkommen med bønner og en lille Dervish glædesdans, da jeg ankom til bjerglejren … Alef, den drillesyge, satiriske Pashtun-købmand, som døde kravlende rundt i sneen med sin flænsede ryg og ild i tøjet … Juma og Hanif, de to vilde drenge, som var blevet dræbt af galningen Habib … Jalalaad, deres frygtløse unge ven, som døde i det sidste angreb … Ala-ud-Din, hvis navn på engelsk blev forkortet

til Aladdin, og som var flygtet uskadt … Suleiman Shahbadi med den furede pande og de sorgfulde øjne, som døde, mens han førte os ind i beskydningen.

Og i midten af forsamlingen var der en mindre, tæt gruppe rundt om Abdel Khader Khan; Ahmed Zadeh, algerieren, som døde med den ene hånd knuget fast om den frosne jord og den anden knyttet i min; Khaled Ansari, som havde myrdet galningen Habib og bagefter gik ud i den tabte verden af sne; Mahmoud Melbaaf, som overlevede det sidste angreb ligesom Ala-ud-Din, uskadt og intakt; Nazeer, der ignorerede sine egne sår for at trække min bevidstløse krop i sikkerhed; og mig. Stående bagved og lidt til venstre for Khaderbhai var mit udtryk på fotografiet selvsikkert, resolut og fattet. Og kameraet lyver ikke, siger man.

Det var Nazeer, der havde reddet mig. Mortérgranaten, der var eksploderet så tæt på os, da vi løb ind i beskydningen, havde revet og flået i luften. Chokbølgen sprængte min venstre trommehinde. I samme øredøvende øjeblik fløj stykker fra den eksploderede granat forbi os i en hed metalstorm. Ingen af de større metalstykker ramte mig, men otte små granatsplinter knaldede ind i mine ben under knæet – fem i det ene ben og tre i det andet. To mindre stykker ramte min krop – et i maven og et i brystet. De skar sig igennem det tykke lag tøj og gennemborede endda mit tykke pengebælte og lægetaskens solide læderrem og brændte sig ind i min hud. Et andet stykke ramte min pande højt over det venstre øje.

Det var små stumper, det største af dem var cirka på størrelse med Abe Lincolns ansigt på en amerikansk penny. Alligevel kom de med sådan en fart, at de slog benene væk under mig. Jorden, der var kastet op af eksplosionen, pebrede mit ansigt, blændede og kvalte mig. Jeg ramte jorden hårdt og nåede lige at dreje ansigtet til siden inden kollisionen. Uheldigvis vendte jeg siden med den sprængte trommehinde mod jorden, og det voldsomme slag gjorde skaden endnu værre. Jeg gik ud som et lys.

Nazeer, som var såret i benene og armen, trak min bevidstløse krop i ly af en lav, skyttegravslignende fordybning. Der kollapsede han

også og dækkede min krop med sin, indtil bombardementet stoppede. Liggende der med sine arme rundt om min hals blev han ramt i ryggen ved højre skulder. Det var et metalstykke, der ville have ramt mig og måske dræbt mig, hvis ikke Khaders mand havde beskyttet mig med sin kærlighed. Da alt blev stille, trak han mig i sikkerhed.

'Det var Sayeed, ikke?' spurgte Mahmoud Melbaaf.

'Undskyld, hvad?'

'Det var Sayeed, der tog billedet, var det ikke?'

'Jo. Jo. Det var Sayeed. De kaldte ham Kishmishi …'

Ordet fik os til at mindes den generte, unge Pashtun kriger. Han havde set Khaderbhai som indbegrebet af alle sine krigshelte, og han havde fulgt ham overalt, forgudet ham med øjne, han hurtigt slog ned, når Khan så i hans retning. Han havde overlevet kopper som barn, og hans ansigt var slemt arret med dusinvis små, brune, hule pletter. Hans kælenavn, Kishmishi, der med stor ømhed blev brugt af de ældre krigere, betød rosiner. Han havde været for genert til at posere med os på fotografiet, så han havde meldt sig frivilligt til at betjene kameraet.

'Han var med Khader,' mumlede jeg.

'Ja, til sidst. Nazeer så hans lig ved siden af Khader, meget tæt på ham. Jeg tror, at han ville have bedt om at være hos Abdel Khader, selv hvis han før angrebet havde vidst, at de ville blive angrebet og dræbt. Jeg tror, han ville have bedt om at dø på den måde. Og han var ikke den eneste.'

'Hvor har du billedet fra?'

'Khaled havde filmrullen. Kan du ikke huske det? Han havde det eneste kamera, som Khader gav tilladelse til. Filmen lå blandt de ting, han lod falde ned på jorden fra sine lommer, da han gik fra os. Jeg tog den med. Jeg sendte den til fremkaldelse i sidste uge. De kom tilbage med billederne her til morgen. Jeg tænkte, at du gerne ville se dem, før vi rejser.'

'Rejser? Hvor skal vi hen?'

'Vi skal væk herfra. Hvordan har du det?'

'Jeg har det fint,' løj jeg. 'Jeg er okay.'

Jeg satte mig op i feltsengen og svingede benene ud over kanten. Da mine fødder ramte gulvet, kom der en smerte så uudholdelig i mine skinneben, at jeg jamrede højt. En anden heftig smerte dunkede i panden. Med mine sårede, forbundne fingre undersøgte jeg et stykke vat under en forbinding, der var viklet rundt om mit hoved som en turban. En tredje smerte ved mit venstre øre bad om min opmærksomhed. Mine hænder gjorde ondt, og mine fødder, der var bundet ind med tre eller flere lag sokker, føltes, som om de brændte. Der var en pinefuld smerte i min venstre hofte, hvor hesten havde sparket mig, da jetflyene havde flænset himlen over os måneder forinden. Såret var aldrig helet ordentligt, og jeg havde en mistanke om, at der var gået en flis af knoglen under den ømme hud. Min underarm var følelsesløs nær albuen, hvor min egen hest havde bidt mig i panik. Det sår var også måneder gammelt og var heller ikke helet ordentligt.

Da jeg bukkede sammen og hvilede mig på mine lår, kunne jeg mærke min maves fasthed og mine bens magre kød. Jeg var tynd efter at have sultet i bjergene. For tynd. Alt i alt var det noget rod. Jeg var hårdt medtaget. Så kom jeg igen i tanke om bandagerne på mine hænder, og en følelse tæt på panik steg op som et spyd i min rygrad.

'Hvad laver du?'

'Jeg skal bare have de bandager af,' snerrede jeg og rev i dem med mine tænder.

'Vent! Vent!' råbte Mahmoud. 'Lad mig gøre det.'

Han viklede langsomt de tykke bandager af, og jeg kunne mærke sveden løbe fra mine øjenbryn ned på kinderne. Da hele forbindingen på begge hænder var fjernet, stirrede jeg på de skamferede kløer, som mine hænder var blevet, og jeg bevægede

dem og bøjede fingrene. Forfrysninger havde sprækket mine hænder helt ned til knoerne, og sårene med blåsorte mærker var hæslige, men alle fingrene og alle fingerspidserne var der.

'Du kan takke Nazeer,' mumlede Mahmoud blidt, mens han undersøgte mine sprækkede og afskallede hænder. 'De overvejede at skære dine fingre af, men han ville ikke lade dem gøre det. Og han ville ikke have, at de forlod dig, før de havde behandlet alle dine skader. Han tvang dem også til at udbedre forfrysningerne i dit ansigt. Han havde Kalashnikoven og din automatpistol. Her – han bad mig give den til dig, når du vågnede.'

Han rakte Stechkinen frem, der var pakket ind i et sammenrullet osteklæde. Jeg prøvede at tage den, men mine hænder kunne ikke holde bylten.

'Jeg skal nok passe på den for dig,' tilbød Mahmoud med et stift, lille smil.

'Hvor er han?' spurgte jeg, stadig fortumlet og gennemboret af smerte, men jeg fik det stadig bedre og følte mig stærkere for hvert minut.

'Derovre,' pegede Mahmoud med hovedet. Jeg vendte mig om og så Nazeer sovende på siden på en feltseng ligesom min. 'Han hviler sig, men han er klar til at tage af sted. Vi må snart af sted. Vores venner kan komme efter os når som helst, og vi bliver nødt til at være klar til at tage af sted.'

Jeg så mig omkring. Vi var i et stort, sandfarvet telt med gulve af paller og omkring 15 sammenklappelige feltsenge. Flere mænd, der var klædt i afghansk tøj – løse bukser, tunikabluser og lange, ærmeløse veste i samme lysegrønne nuance – gik rundt blandt sengene. De viftede med vifter af strå over de sårede mænd, vaskede dem med sæbevand fra spande eller bar affald ud gennem en smal sprække i lærredsdøren. Nogle af de sårede mænd jamrede eller talte om deres smerte på sprog, jeg ikke forstod. Luften på den pakistanske slette efter måneder i Afghanistans snedækkede bjerge var tyk, varm og tung. Der var så mange kraftige lugte oven i

hinanden, at mine sanser afviste dem og koncentrerede sig om én speciel skarp aroma – den umiskendelige lugt af parfumerede, indiske basmati ris, der blev tilberedt et eller andet sted tæt ved teltet.

’Jeg er så forbandet sulten, du, det siger jeg dig bare.’

’Vi vil snart få noget godt at spise,’ forsikrede Mahmoud mig og tillod sig at le.

’Gør vi …? Er det her Pakistan?’

’Ja,’ lo han igen. ’Hvad kan du huske?’

’Ikke meget. Jeg løb. Der blev skudt efter os … langt væk. Mortérer alle steder. Jeg husker … jeg blev ramt …’

Jeg følte på de tykke bandager, der omsluttede mine ben fra knæene til anklerne.

’Og jeg ramte jorden. Så … husker jeg, at … var det en jeep? Eller en lastbil? Skete det?’

’Ja. De tog os. Massouds mænd.’

’Massoud?’

’Ahmed Shah. Selve Løven. Hans mænd angreb dæmningen og de to hovedveje – til Kabul og til Quetta. De har belejret Kandahar. De er der stadig uden for byen, og jeg tror ikke, de rejser, før krigen er ovre. Vi løb lige ind i den, min ven.’

’De reddede os …’

’Det var, hvordan skal man udtrykke det, det mindste, de kunne gøre for os.’

’Det mindste, de kunne gøre for os?’

’Ja. Fordi det var dem, der dræbte os.’

’Hvad?’

’Ja. Da vi flygtede væk fra bjergene og løb ned, skød den afghanske hær mod os. Massouds mænd så os og troede, at vi var fjenden. De

var langt væk fra os. De begyndte at skyde på os med mortérer.’

’Skød vores egne folk på os?’

’Alle skød – jeg mener, alle skød på samme tid. Den afghanske hær skød også på os, men mortérerne, der ramte os, tror jeg, kom fra vores egen side. Og det fik den afghanske hær og de russiske soldater til at løbe væk. Jeg dræbte selv to af dem, da de løb væk. Ahmed Shah Massouds mænd havde Stingere. Amerikanerne gav dem Stingere i april, og siden den tid har russerne ikke haft nogen helikoptere. Nu kæmper mujahedinerne overalt. Nu er krigen ovre på to år eller måske tre, Inshallah.’

’April … hvad måned er vi i?’

’Vi er i maj.’

’Hvor længe har jeg været her?’

’Fire dage, Lin,’ svarede han blidt.

’Fire dage …’ Jeg troede, der var gået én nat, én lang søvn. Jeg kiggede mig igen over skulderen på Nazeers sovende skikkelse. ’Er du sikker på, at han er okay?’

’Han er såret – her … og her – men han er stærk, og han kan bevæge sig. Han skal nok komme sig, Inshallah. Han er ligesom en shotor!’ lo han og brugte farsi-ordet for en kamel. ’Han tager en beslutning, og ingen kan ændre den.’

Jeg lo sammen med ham for første gang, siden jeg vågende. Latteren sendte mine hænder til mit hoved i et forsøg på at holde den dunkende smerte, som den forårsagede, nede.

’Jeg kunne ikke tænke mig at være den, som prøvede at ændre Nazeers beslutning om noget som helst, når først den var taget.’

’Heller ikke mig,’ var Mahmoud enig i. ’Massouds soldater bar sammen med mig dig og Nazeer hen til en bil, en god, russisk bil. Efter bilen flyttede vi dig og Nazeer over på en lastbil på vej hen til Chaman. Ved Chaman ville de pakistanske grænsevagter tage Nazeers pistoler. Han gav dem penge – nogle af dine penge fra dit

pengebælte – og han beholdt sine pistoler. Vi skjulte dig i tæpperne sammen med to døde mænd. Vi lagde dem hen over dig, og vi viste dem til grænsevagterne og fortalte dem, at vi ville give dem en god, muslimsk begravelse. Så kom vi hen til Quetta, til det her hospital, og igen ville de tage Nazeers pistoler. Igen gav han dem penge. De ville skære dine fingre af på grund af lugten …'

Jeg førte mine hænder op til næsen og snuste til dem. Der hang stadig en rådden, stinkende lugt af død ved dem. Den var svag, men tydelig nok til at minde mig om den rådne geds fødder, vi havde spist som vores sidste måltid på bjerget. Det vendte sig i maven, der buede sig som en kat, der skød ryg. Mahmoud rakte hurtigt ud efter et metalfad og stak det ind under mit ansigt. Jeg kastede op, spyttede sort-grøn galde ned i skålen og faldt hjælpeløst frem på mine knæ.

Da kvalmeangrebet gik over, lagde jeg mig tilbage på feltsengen og snuppede taknemmeligt den cigaret, som Mahmoud havde tændt for mig.

'Fortsæt,' stammede jeg.

'Hvad?'

'Du var ved at sige … noget om Nazeer …'

'Nå ja, ja, han trak sin Kalashnikov ud fra sin pattu og sigtede på dem. Han fortalte dem, at han ville dræbe dem alle sammen, hvis de skar i dig. De ville tilkalde vagterne, lejrpolitiet, men Nazeer, han stod i teltåbningen med sit gevær. De kunne ikke komme forbi ham. Og jeg stod på hans anden side og dækkede hans ryg. Så de ordnede dig.'

'Det er noget af en sundhedsplan – en afghaner med en Kalashnikov sigtende på ens læge.'

'Ja,' sagde han enig uden ironi. 'Og derefter ordnede de Nazeer. Og så efter to dage uden søvn og med mange sår sover Nazeer.'

'Tilkaldte de ikke vagterne, da han faldt i søvn?'

’Nej. De er alle sammen afghanere. Lægerne, de sårede mænd, vagterne er alle sammen afghanere. Men ikke lejrpolitiet. De er pakistanere. Afghanerne kan ikke lide det pakistanske politi. De har store problemer med det pakistanske politi. Alle har problemer med det pakistanske politi. Så de gav mig tilladelse til at tage Nazeers pistoler, mens han sov. Og jeg passer ham. Og jeg passer dig. Vent – jeg tror, vores venner er her!’

De lange flapper ved teltets åbning åbnede sig helt og overvældede os med varmt, gult dagslys. Fire mænd kom ind. De var afghanere, krigsveteraner, hårde mænd med øjne, der stirrede på mig, som om de kiggede langs et dekoreret løb på en jezailriffel. Mahmoud rejste sig for at hilse på dem og hviskede et par ord. To af mændene vækkede Nazeer. Han var i dyb søvn, men snurrede rundt ved den første berøring og greb fat i mændene parat til at slås. Beroliget af deres venlige udtryk drejede han dernæst hovedet for at tjekke mig. At se mig vågen og sidde oprejst fik ham til at grine så meget, at det var lidt foruroligende i et ansigt, der så sjældent blev ramt af et smil.

To mænd hjalp ham på benene. Der var bundet et stykke bandage rundt om hans højre lår. Ved at støtte sig til deres skuldre humpede han ud i sollyset. De andre mænd hjalp mig på benene. Jeg prøvede at gå, men mine sårede skinneben nægtede at adlyde mig, og det eneste, jeg kunne klare, var en vaklende slæben med fødderne. Efter et par sekunder med denne flove og svage gangart formede mændene en stol med deres arme og løftede mig ubesværet op mellem sig.

I de næste seks uger var det mønsteret på vores bedring – et par dage, måske en hel uge samme sted før en brat flytning til et nyt telt, slumhytte eller hemmeligt rum. Det pakistanske efterretningsvæsen, ISI, havde en negativ opfattelse af hver udlænding, der rejste ind i Afghanistan uden deres godkendelse under krigen. Problemet for Mahmoud Melbaaf, der var vores beskytter i de sårbare uger, var, hvor fascineret flygtningene og de landsforviste, som gav os husly, var over vores historie. Jeg havde farvet mit blonde hår mørkt og bar næsten hele tiden solbriller. Men uanset hvor forsigtige og

hemmelighedsfulde vi var i slumområderne og lejrene, hvor vi opholdt os, var der altid nogen, der vidste, hvem jeg var. Fristelsen til at tale om den amerikanske våbensmugler, der var blevet såret i kamp og kæmpede med mujahedinerne, var uimodståelig. Den form for snak ville have været nok til at pirre en hvilken som helst efterretningsagent fra en hvilken som helst efterretningstjenestes nysgerrighed. Og havde det hemmelige politi fundet mig, ville de have fundet ud af, at amerikaneren faktisk var en flygtet straffefange fra Australien. Det ville have betydet forfremmelse for nogle og en speciel glæde for de bødler, der ville komme til at give mig en omgang, inden de overgav mig til de australske myndigheder. Så vi flyttede tit, og vi flyttede hurtigt, og vi talte ikke med nogen med undtagelse af de få, vi turde lægge vores sårede liv i hænderne på.

Lidt efter lidt dukkede detaljerne op – hele historien om det slag, vi var løbet ind i og vores efterfølgende redning. De russiske og afghanske soldater, som havde omringet vores bjerg, omfattede den bedste del af et kompagni og var som sådan sandsynligvis anført af en kaptajn. Deres eneste formål i operationen langs Shar-i-Safabjergene var at fange og dræbe Habib Abdur Rahman. En kæmpe dusør var blevet udlovet for hans anholdelse, men den skræk og rædsel, hans grusomheder havde sat i deres sjæle, gjorde, at jagten på ham blev en meget mere personlig operation for dem, der ledte efter ham. Så tryllebundet var de af hans barbariske had, og så besatte var de af hans tilfangetagelse, at de forsømte at opdage Ahmed Shah Massouds troppers snigangreb. Da vi brød ud i friheden på baggrund af Habibs information om, at de fleste russere og afghanere var travlt optaget af at lægge miner og andre fælder ud på den fjerne side af bjerget, havde de forskrækkede vagtposter i fjendens øde lejr åbnet ild. De havde måske troet, at selveste Habib var kommet efter dem, fordi deres beskydning havde været vild og udisciplineret. Den handling havde fremskyndet det angreb, der var planlagt af Massouds mujahediner, som måtte have set beskydningen som et forebyggende angreb fra russerne. De eksplosioner jeg havde set og hørt, da jeg løb mod fjenden – de sprængte deres egne mortérgranater, de idioter – var faktisk

Massouds mortérers fuldtræffere på russernes positioner. Det bredere mortérangreb, der splittede vores rækker, var en ren og skær fejl – venskabelig beskydning, som man siger.

Og det var dét opstemte øjeblik, jeg havde kaldt ærefuldt i mine tanker, mens jeg løb mod beskydningen – det dumme spild af liv, den venskabelige beskydning. Der lå ikke nogen hæder i det. Det gør der aldrig. Der findes kun mod, frygt og kærlighed. Og krig dræber dem alle, en efter en. Hæder tilhører selvfølgelig Gud, dér findes den virkelige betydning af ordet. Men man kan ikke tjene Gud med et gevær.

Da vi faldt, jagtede Massouds mænd den flygtende fjende hele vejen rundt om bjerget og ind i det tilbagevendende kompagni af minelæggere. Slaget, der fulgte, var en massakre. Ikke én mand fra styrken, der var sendt ud for at fange og dræbe Habib Abdur Rahman, overlevede. Han ville have sat pris på det, galningen, hvis han havde været i live og havde hørt det. Jeg ved præcis, hvordan han ville grine smørret med sin brede mund lydløst åben og sine sorg-maniske øjne bulende ud af opsvulmet had.

Hele den kolde dag og ind i den pludselige aften havde Nazeer og jeg ligget tilbage på slagmarken. Mens vi skælvede i de hurtigt faldende skygger fra solnedgangen, kom mujahedinerne og de overlevende fra vores egen deling tilbage fra kampen og fandt os. Mahmoud og Ala-ud-Din havde taget de døde – Suleiman og Jalalaad – med fra det golde bjerg.

Massouds mænd havde allieret sig med de uafhængige Achakzai krigere for at gøre krav på Chaman-hovedvejen fra Pass og hele vejen hen til den russiske forsvarslinje rundt om det belejrede Kandahar, mindre end 50 kilometer fra byen. Rømningen til Chaman og videre gennem passet til Pakistan gik hurtigt og uden uheld. Vi kørte i en lastbil og tog vores døde venner med os og nåede kontrolposten på få timer – den rejse, der havde taget os en måned i bjergene på Khaders heste.

Nazeer helede hurtigt og begyndte at genvinde sin vægt. Sårene på hans arm og ved skulderen voksede pænt sammen og generede

ham kun lidt. Men det store og dybe sår på hans højre lår virkede til at have skadet ledbåndene mellem musklen, knoglen og senerne fra hoften til knæet. Den øverste del af benet var stift, og han haltede stadig og svingede sit højre ben rundt i hoften i stedet for lige frem.

Hans humør var dog relativt højt, og han var ivrig efter at tage tilbage til Bombay – faktisk så ivrig, at hans urolige fokusering på min langsommere bedring blev irriterende. Jeg snerrede ad ham et par gange over hans omsorgsfulde tilskyndelse – Du bedre? Du komme nu? Vi gå nu? – der blev uudholdeligt irriterende. Dengang vidste jeg ikke, at han havde en mission, at Khaders sidste mission ventede på ham i Bombay. Missionen var det, der holdt hans sorg og skam ved at have overlevet Abdel Khader under kontrol. Og hver dag, mens vores helbred blev bedre og bedre, voksede hans forpligtelser over for Khaders sidste befaling og føltes mere kvælende, og hans misligholdelse, som han så det, blev mere vanhellig.

Jeg havde mine egne bekymringer. Sårene på mine ben helede godt nok, og huden på min pande voksede pænt sammen over en lille, knudret knoglekant, men min sprængte trommehinde blev betændt og var kilde til en konstant, næsten ulidelig smerte. Hver mundfuld mad, hver tår vand, hvert ord jeg sagde, og hver høje lyd jeg hørte, sendte små, gennemborende skorpionstik langs nerverne i mit ansigt og min hals og dybt ind i min feberagtige hjerne. Hver bevægelse, min krop lavede, eller hvert drej med hovedet medførte en uudholdelig smerte. Hvert åndedrag, nys eller host forstærkede pinslen. Hvis jeg ved et uheld kom til at flytte mig i søvne og støde det skadede øre, fik det mig til at springe op af feltsengen med et skrig, der vækkede hver mand inden for 50 meter.

Men efter tre uger med den sindssygt irriterende, torturerende smerte og massive, selvmedicinerede doser af penicillin og varme afvaskninger med antibiotika helede såret, og smerten trak sig tilbage ligesom minder, som sømærker på en fjern, diset strand.

Mine hænder helede rundt om det døde væv på fingerleddene. Fuldstændigt frossent væv heler selvfølgelig aldrig helt, og den skade var en af mange, der slog sig ned på min hud i de år i eksil.

Jeg tog lidelsen fra Khaders bjerg i mine hænder, og alle kolde dage sender mig tilbage med smertende hænder, præcis som de gjorde, da jeg greb fat i pistolen før slaget. Ikke desto mindre bøjede, bevægede og adlød mine fingre mig i den varmere luft i Pakistan. Mine hænder var klar til det arbejde, jeg havde i vente, den lille sag om hævn i Bombay. Selv om min krop var tyndere efter prøvelsen, var den hårdere og stærkere end den havde været alle de velnærede måneder, inden vi drog ud i Khaders krig.

Nazeer og Mahmoud organiserede vores returrejse med en række forbindelsestog. De havde samlet et lille arsenal af våben i Pakistan og ville smugle dem ind i Bombay. De skjulte pistolerne i tøjbundter og gav dem til tre afghanere, der talte flydende hindi. Vi kørte i forskellige vogne og vedkendte os aldrig hinanden, men den ulovlige last var altid i vores tanker. Ironien, der lå i, at vi var taget af sted for at smugle våben ind i Afghanistan og kom tilbage og smuglede våben ind i Bombay, fik mig til at le, da det gik op for mig, mens jeg sad i min vogn på første klasse. Men latteren var bitter, og det udtryk den efterlod i mit ansigt, fik mine medpassagerer til at se væk.

Det tog os lidt over to dage at komme tilbage til Bombay. Jeg rejste med min falske, britiske bog, passet jeg havde brugt til at rejse ind i Pakistan med. Ifølge indrejsedatoen i bogen var mit visum udløbet. Ved brug af den smilende charme, som jeg nu kunne mønstre, og de sidste penge af dem, som Khader havde betalt mig, de sidste amerikanske dollars, bestak jeg tjenestemændene både på den pakistanske og indiske side af grænsen, uden at de så meget som blinkede med øjnene. Og en time efter daggry, otte måneder efter vi rejste, gik vi ind i mit elskede Bombays hede, vilde, knoklende lidenskab.

På diskret afstand overvågede Nazeer og Mahmoud Melbaaf aflæsningen og transporten af deres militærlast. Jeg lovede Nazeer, at jeg ville mødes med ham samme aften ved Leopolds, og forlod dem ved stationen.

Jeg tog en taxi. Jeg følte mig beruset af byens lyde, farver og vidunderligt strømmende bevægelser på øen. Men jeg blev nødt til at

koncentrere mig. Jeg var næsten løbet tør for penge. Jeg dirigerede chaufføren hen til opsamlingsstedet for sortbørsvaluta i Fort-området. Mens taxien ventede nedenfor, løb jeg op ad den smalle trætrappe til optællingsrummet. Mindet om Khaled knugede mit hjerte – jeg plejede at løbe op ad de trapper med Khaled, med Khaled, med Khaled – og jeg bed tænderne sammen, præcis som jeg bed tænderne sammen på grund af smerten i mine sårede skinneben. De to store mænd, der bevidst drev omkring, mens de opholdt sig på trappeafsatsen uden for rummet, genkendte mig. Vi gav hånd og smilede bredt.

'Er der nyt om Khaderbhai?' spurgte en af mændene.

Jeg så på hans seje, unge ansigt. Hans navn var Amir. Jeg vidste, at han var modig, pålidelig og tilhænger af Khan. På grund af blinket i øjet virkede det ubegribeligt nok, som om han lavede sjov med Khaders død, og jeg følte en hurtig, vred impuls til at stikke ham en. Så gik det op for mig, at han simpelthen ikke vidste det. Hvordan er det muligt? Hvorfor ved de det ikke? Mit instinkt sagde mig, at jeg ikke skulle svare på hans spørgsmål. Jeg fastholdt mit blik og min mund i et hårdt, uanfægtet, lille smil og strøg forbi ham for at banke på døren.

En lille, fed, skaldet mand i hvid undertrøje og dhoti åbnede døren og strakte med det samme begge arme ud for at give hånd. Det var Rajubhai, der var kontrollant for valutaindsamlerne i Abdel Khader Khans mafiaråd. Han trak mig ind i rummet og lukkede døren. Optællingsrummet var kernen i hans personlige handelsunivers, og han brugte 20 ud af døgnets 24 timer der. Den tynde, falmede, pinkhvide snor over skulderen under undertrøjen signalerede, at han var en stærkt troende hindu, en af mange der arbejdede under Abdel Khaders ellers i stor udstrækning muslimske imperium.

'Linbaba! Hvor er det godt at se dig!' sagde han med et glad smil. 'Khaderbhai kahan hain?' Hvor er Khaderbhai?

Jeg kæmpede for at skjule forbavselsen i mit ansigt. Rajubhai var en fremtrædende mand. Han havde en plads ved møderne i rådet. Hvis han ikke vidste, at Khader var død, så ville ingen i byen vide det. Og

hvis Khaders død stadig var en hemmelighed, så måtte Mahmoud og Nazeer have insisteret på, at nyheden skulle holdes hemmelig. De havde ikke sagt noget til mig om det. Jeg forstod det ikke. Uanset deres grunde besluttede jeg mig for at støtte dem og forholde mig tavs om sagen.

'Hum akela hain,' svarede jeg og gengældte hans smil. Jeg er alene.

Det var ikke svar på hans spørgsmål, og han kneb øjnene sammen.

'Akela …' gentog han. Alene …

'Ja, Rajubhai, og jeg har brug for nogle penge, hurtigt. Jeg har en taxi ventende.'

'Har du brug for dollars, Lin?'

'Dollars nahin. Sirf rupia.' Ikke dollars. Kun rupier.

'Hvor mange har du brug for?'

'Do-do-teen hazaar,' svarede jeg og brugte slangudtrykket for to-to-tre tusinde, hvilket altid betød tre.

'Teen hazaar!' stønnede han, mere af vane end egentlig bekymring. 3.000 rupier var en betydelig sum for gadesmuglere eller i slummen, men det var et ubetydeligt beløb i forbindelse med sortbørsvalutahandlen. Rajubhais kontor indsamlede hundrede gange så meget og mere til hver dag, og han havde ofte betalt mig 60.000 rupier på én gang som løn og min del af kommissionerne.

'Abi, bhai-ya, abi!' Nu, broder, nu!

Rajubhai drejede hovedet og gestikulerede med en trækning i øjenbrynet til en af sine assistenter. Manden rakte ham 3.000 rupier i brugte, men rene 100-rupisedler. Efter at have bladret gennem det lille bundt af vane som et dobbelttjek rakte Rajubhai mig sedlerne. Jeg skrællede to sedler af, stak dem i skjortelommen og lagde resten i en dybere lomme i min lange vest.

'Shukria, chacha,' smilede jeg. 'Main jata hu.' Tak, onkel. Jeg smutter.

’Lin!’ råbte han og stoppede mig ved at gribe fat i mit ærme. ’Hamara beta Khaled, kaisa hain?’ Hvordan har vores søn det, Khaled?

’Khaled er ikke med os,’ sagde jeg og kæmpede for at holde min stemme og mit udtryk neutralt. ’Han tog på en rejse, en yatra, og jeg ved ikke, hvornår vi ser ham igen.’

Jeg sprang to trin ad gangen ned til taxien og mærkede stødet fra hvert spring dundre gennem mine skinneben. Chaufføren svingede med det samme ud i trafikken, og jeg dirigerede ham hen til en tøjbutik, som jeg kendte på Colaba Causeway. En af de overdådige fornøjelser ved Bombay er, at det grænseløse udbud af relativt billigt og godt lavet tøj konstant skifter for at afspejle den nyeste indiske og udenlandske mode. I flygtningelejren havde Mahmoud Melbaaf givet mig en lang, blå sergevest, en hvid skjorte og et par grove, brune bukser. Tøjet havde passet fint til turen fra Quetta, men i Bombay var det for varmt og for underligt. Det tiltrak nysgerrig opmærksomhed, så jeg behøvede camouflage, der svarede til den nuværende mode. Jeg valgte et par sorte jeans med stærke, dybe lommer, et par nye løbesko som erstatning for mine ødelagte støvler, og en løs, hvid silkeskjorte, der hang uden på bukserne. Jeg skiftede i omklædningsrummet, lod min kniv glide ned i skeden under bæltet på mine jeans og dækkede den med skjorten.

Mens jeg ventede ved betalingsskranken, fangede jeg pludselig synet af mig selv i et vinkelret spejl, der viste mit ansigt i trekvart profil. Det var et ansigt så hårdt og uventet, at jeg blev forskrækket over at genkende det som mit eget. Jeg huskede fotografiet, der blev taget af den generte Kishmishi og kiggede igen ind i spejlet. Der var en kold ufølsomhed – og en beslutsomhed måske – som ikke engang var begyndt at skinne i de øjne, der havde stirret så tillidsfuldt ind i Khaleds kameralinse. Jeg greb mine solbriller og tog dem på. Havde jeg ændret mig så meget? Jeg håbede, at jeg ved at tage et varmt bad og barbere mit tykke skæg af kunne blødgøre nogle af de skarpe kanter. Men den virkelige hårdhed sad indeni mig, og jeg var ikke sikker på, om det blot var ren sejhed og stædighed, eller om det var noget meget mere grusomt.

Taxichaufføren fulgte mine instruktioner og kørte ind til siden i nærheden af indgangen til Leopolds. Jeg betalte ham og stod på den travle Causeway i et minut og stirrede på den brede døråbning til restauranten, hvor min skæbnebestemte forbindelse til Karla og Khaderbhai egentlig var begyndt. Hver dør er en portal, der leder gennem både tid og sted. Den samme dør, der fører os ind og ud af et rum, fører os også ind i værelsets fortid og dets endeløse, udbredte fremtid. Folk vidste det engang, dybt inde i ur-sjælen, ur-instinktet. Man kan stadig finde dem, der dekorerer døre og ærbødigt hilser på dem i alle kulturer fra Irland til Japan. Jeg tog et-to skridt og rakte højre hånd ud for at røre dørkarmen og derefter mit bryst over hjertet som en hilsen til skæbnen og en hyldest til de døde venner og fjender, der trådte ind sammen med mig.

Didier Levy sad på sin sædvanlige stol med overblik over stamkunderne og den travle gade på den anden side. Han talte med Kavita Singh. Hendes øjne så væk, men han kiggede op og så mig, da jeg nærmede mig bordet. Vores øjne mødtes og frøs et sekund, hver af os læste hinandens skiftende udtryk som synske, der finder meninger i magien ved tilfældige knogler.

'Lin!' råbte han og kastede sig frem, slyngede sine arme om mig og kyssede mig på kinderne.

'Hvor er det godt at se dig, Didier.'

'Bah!' spyttede han og tørrede sine læber med bagsiden af hånden. 'Hvis det skæg er mode for hellige krigere, takker jeg, uanset hvilke magter der beskytter mig, for, at jeg er ateist og en kujon!'

Der var en smule mere gråt, tænkte jeg, i manken af de mørke krøller, der strejfede kraven på hans jakke. De lyseblå øjne var en smule mere trætte og lidt mere blodsprængte. Alligevel buede det syndige, skælmske udtryk stadig hans øjenbryn, og det muntre, hånlige smil, jeg kendte så godt og elskede, sad stadig på læberne. Han var den samme mand i den samme by, og det var godt at være hjemme.

’Hej, Lin,’ hilste Kavita og skubbede Didier til side for at give mig et knus.

Hun var smuk. Hendes tykke, mørkebrune hår sad rodet og skævt. Hendes ryg var rank. Hendes øjne var klare. Og mens hun holdt mig, virkede hendes fingres almindelige, venlige berøring på min hals som en så kærlig fortryllelse – efter blodet og sneen i Afghanistan – at jeg stadig kan mærke den efter alle de år.

’Sid ned, sid ned!’ råbte Didier og vinkede til tjenerne efter flere drinks. ’Merde, jeg hørte, at du var død, men jeg troede ikke på det! Det er så godt at se dig! Vi skal være uhørt fulde i aften, non?’

’Nej,’ svarede jeg og modstod det pres, han lagde på mine skuldre. Skuffelsen i hans øjne dæmpede min stemme om end ikke mit humør. ’Det er lidt for tidligt på dagen, og jeg skal videre. Jeg har … noget, jeg lige skal ordne.’

’Jamen, okay,’ opgav han med et suk. ’Men du skal have én drink med mig. Det vil være for uciviliseret af dig at forlade mit selskab uden i det mindste at tillade mig at bestikke din hellige krigsførende sjæl en smule. Hvad nytter det trods alt, at en mand returnerer fra de døde, hvis det ikke er for at drikke stærk spiritus med sine venner?’

’Okay,’ bøjede jeg mig og smilede til ham, men blev stående. ’En drink. Jeg tager en whisky. Lad mig bare få en double. Er det korrupt nok for dig?’

’Åh, Lin,’ grinede han. ’Er der nogen i din sygelige, søde verden, der er korrupte nok for mig?’

’Hvor der er en svag vilje, er der en vej, Didier. Vi lever i håbet.’

’Selvfølgelig,’ sagde han, og vi lo begge to.

’Det vil jeg overlade til jer,’ meddelte Kavita og lænede sig ind over mig for at kysse mig på kinden. ’Jeg skal tilbage på kontoret. Vi må snart ses, Lin. Du ser … du ser ret vild ud. Du ligner en historie, yaar, hvis jeg nogensinde har set en.’

’Sikkert,’ smilede jeg. ’Der er en historie eller to. I al fortrolighed selvfølgelig. Det vil sandsynligvis holde os i gang over en middag.’

’Det ser jeg frem til,’ sagde hun og fastholdt mit blik længe nok til at være sikker på, at jeg mærkede det flere steder på samme tid. Hun brød kontakten for at sende et smil til Didier. ’Vær modbydelig over for nogen for mig, Didier. Jeg vil ikke høre, at du er blevet sentimental, yaar, bare fordi Lin er tilbage.’

Hun gik med mine øjne på sig, og da drinksene kom, insisterede Didier til sidst på, at jeg satte mig ned sammen med ham.

’Kære ven, du kan stå op og spise et måltid – hvis du absolut vil – og du kan stå op og elske – hvis du er i stand til det – men det er umuligt at stå op og drikke whisky. Det er noget, en barbar gør. En mand, som står op og drikker en nobel spiritus som whisky, på nær en skål for adelige ting eller sager, er et bæst – en mand, som bør stoppes.’

Så vi satte os ned, og han løftede straks sit glas for at skåle med mig.

’For de levende!’ skålede han.

’Og de døde?’ spurgte jeg, stadig med mit glas på bordet.

’Og de døde!’ svarede han med sit brede og varme smil.

Jeg løftede glasset til gengæld, klinkede det mod hans og skyllede den dobbelte whisky ned.

’Nå,’ sagde han bestemt, smilet blev kasseret lige så hurtigt, som det var steget op i hans øjne. ’Hvad er problemet?’

’Hvor vil du have, jeg skal starte?’ sagde jeg drillende.

’Nej, min ven. Jeg taler ikke kun om krigen. Der er noget andet, noget meget mere bestemt i dit ansigt, og jeg vil ind til kernen af det.’

Jeg stirrede tilbage på ham i stilhed, hemmeligt lettet over at være tilbage i selskab med nogen, der kendte mig godt nok til at læse mig mellem de panderynkende furer.

’Kom nu, Lin. Der er så meget bekymring i dine øjne. Hvad er problemet? Hvis du vil, hvis det er nemmere, kan du begynde med at fortælle mig, hvad der skete i Afghanistan.’

’Khader er død,’ sagde jeg lige ud og stirrede på det tomme glas i min hånd.

’Nej!’ gispede han, på en måde bange og forurettet i samme hurtige reaktion.

’Jo.’

’Nej, nej, nej. Jeg ville have hørt noget … Hele byen ville vide det.’

’Jeg så hans lig. Jeg hjalp med at slæbe det op på bjerget til vores lejr. Jeg hjalp dem med at begrave ham. Han er død. De er alle sammen døde. Vi er de eneste – Nazeer, Mahmoud og mig.’

’Abdel Khader … Det kan ikke …’

Didier var askegrå i ansigtet, og det grå virkede endda, som om det flyttede sig til hans øjne. Ramt af nyheden – han så ud, som om nogen havde slået ham hårdt i ansigtet – faldt han sammen på stolen og måbede. Han begyndte at glide sidelæns ned ad stolen, og jeg var bange for, at han ville falde ned på gulvet eller måske få et slagtilfælde.

’Tag det nu roligt,’ sagde jeg blidt. ’Lad være med at bryde sammen, Didier. Du ser ud ad helvede til, du. Tag dig nu sammen!’

Hans trætte øjne gled op for at møde mine.

’Der er nogle ting, Lin, der simpelthen ikke kan ske. Jeg har været 12-13 år i Bombay, og Abdel Khader Khan har altid …’

Han lod igen blikket falde og gled ind i en drøm så rig på tanker og følelser, at hans hoved fik nervøse trækninger, og hans underlæbe rystede af dens turbulens. Jeg var bekymret. Jeg havde først set mænd gå ned. I fængslet havde jeg set mænd bukke under, gå i stykker af frygt og skam og så blive slagtet af ensomhed. Men det var en proces. Det tog uger, måneder eller år. Didiers kollaps var sekunders arbejde, og jeg så ham smuldre og visne fra det ene hjerteslag til det næste.

Jeg gik rundt om bordet, satte mig ned ved siden af ham og trak ham tæt ind til mig med en arm rundt om hans skulder.

’Didier!’ hvæsede jeg med en skarp hvisken. ’Jeg bliver nødt til at gå. Kan du høre mig? Jeg kom for at spørge til mine ting – de ting, jeg efterlod hos dig, mens jeg var hos Nazeer og blev stoffri. Kan du huske det? Jeg efterlod min motorcykel, min Enfield hos dig. Jeg efterlod mine pas, mine penge og nogle andre ting. Kan du huske det? Det er meget vigtigt. Jeg har brug for de ting, Didier. Kan du huske det?’

’Ja, selvfølgelig,’ svarede han og kom til sig selv med et gnavent, lille ryst med kæben. ’Dine ting er fuldstændig i sikkerhed. Du skal ikke bekymre dig om det. Jeg har alle dine ting.’

’Har du stadig lejligheden på Merriweather Road?’

’Ja.’

’Er det der, mine ting er? Har du mine ting der?’

’Hvad?’

’For guds skyld, Didier! Tag dig nu sammen! Kom nu. Nu rejser vi os op og går hen til din lejlighed. Jeg skal barberes, have et bad og ordne mig. Jeg har noget … noget vigtigt, jeg skal have gjort. Jeg har brug for dig, du. Lad nu være med at brænde mig af!’

Han blinkede og drejede hovedet for at se på mig, hans overlæbe fortrak sig i den velkendte, hånlige attitude.

’Hvad mener du med sådan en bemærkning?’ spurgte han forarget. ’Didier Levy brænder ikke nogen som helst af! Med mindre det selvfølgelig er meget, meget tidligt på morgenen. Du ved, Lin, hvor meget jeg hader morgenmennesker, næsten lige så meget som jeg hader politiet. Alors, lad os gå!’

I Didiers lejlighed barberede jeg mig, badede og tog igen det nye tøj på. Didier insisterede på, at jeg spiste noget. Han lavede en omelet, mens jeg gennemgik de to bokse med mine ejendele for at finde mine penge – omkring 9.000 amerikanske dollars – nøglen til min motorcykel og mit bedste, falske pas. Det var en canadisk bog med mit foto og mine data. Det falske turistvisum var udløbet. Jeg blev nødt til at få det forlænget hurtigst muligt. Hvis noget gik galt med

det, jeg havde planer om at gøre, ville jeg få brug for en masse penge og en god, ren bog.

’Hvor tager du hen nu?’ spurgte Didier mig, da jeg skubbede den sidste gaffelfuld mad i munden og rejste mig for at vaske op.

’Først skal jeg have fikset mit pas,’ svarede jeg ham stadig tyggende. ’Så skal jeg besøge Madame Zhou.’

’Hvad skal du?’

’Jeg vil tage mig af Madame Zhou. Jeg vil viske tavlen ren. Khaled gav …’ jeg afbrød mig selv, ordene mislykkedes, ved tanken om og omtalen af Khaled Ansari blegnede mine tanker et øjeblik. En snestorm af følelser vældede frem fra det sidste minde, det sidste billede af ham gående ind i natten og sneen. Jeg skubbede det væk med en stor viljeindsats. ’Khaled gav mig dit brev i Pakistan. Tak, fordi du fortalte mig det, forresten. Jeg forstår det stadig ikke helt. Jeg kan stadig ikke forstå, hvorfor hun blev så vred, at jeg skulle sættes i fængsel. Der var aldrig noget personligt i det fra min side. Men nu er det personligt. Fire måneder i Arthur Road gør det personligt. Det er derfor, jeg har brug for motorcyklen. Jeg vil ikke bruge taxier. Og det er derfor, jeg skal have mit pas ordnet. Hvis strisserne bliver indblandet, vil jeg få brug for at kunne aflevere en ren bog.’

’Men ved du det ikke? Madame Zhou blev angrebet i sidste uge – nej, for ti dage siden. Pøblen, Sena folket, de angreb hendes Palads og ødelagde det. Der var en kæmpe brand. Bygningen står der stadig. Trappen og værelserne på første sal eksisterer stadig. Men stedet er ødelagt, og det åbner aldrig igen. De river det ned på et tidspunkt, snart. Bygningen er færdig, Lin, og det er hun også, La Madame.’

’Er hun død?’ spurgte jeg med sammenbidte tænder.

’Nej. Hun er i live. Og hun er der stadig, siger de. Men hendes magt er ødelagt. Hun har intet. Hun er intet. Hun er en tigger. Hendes tjenere leder efter kasseret mad i gaderne, som de bringer hende,

mens hun venter på, at bygningen skal rives ned. Hun er færdig, Lin.'

'Ikke helt. Ikke endnu.'

Jeg gik hen til døren i lejligheden, og han løb efter mig. Det var det hurtigste, jeg nogensinde havde set ham flytte sig, og jeg smilede over, hvor mærkeligt det så ud.

'Kære Lin, vil du ikke nok overveje den aktion endnu en gang? Vi kan sidde her og drikke en flaske eller to, non? Så vil du falde til ro.'

'Jeg er rolig nok nu,' svarede jeg og smilede over hans bekymring for mig. 'Jeg ved ikke … hvad jeg vil gøre. Men jeg bliver nødt til at afslutte det her, Didier. Jeg kan ikke bare … slippe det. Jeg ville ønske, jeg kunne. Men der er for meget, der er – jeg ved det ikke – for mange løse ender, tror jeg.'

Jeg kunne ikke forklare det for ham. Det var mere end bare hævn – det vidste jeg – men nettet af forbindelser mellem Zhou, Khaderbhai, Karla og mig var så klistret til af skam, hemmeligheder og forræderi, at jeg ikke kunne få mig selv til at se det i øjnene eller tale om det med min ven.

'Bien,' sukkede han, mens han læste beslutsomheden i mit ansigt. 'Hvis du bliver nødt til at tage hen til hende, så tager jeg med dig.'

'Aldrig i livet …' begyndte jeg, men han afbrød mig med en rasende bevægelse med hånden.

'Lin! Jeg er den, som fortalte dig om den … den skrækkelige ting, hun gjorde imod dig. Jeg bliver nødt til at tage med dig, ellers vil jeg være ansvarlig for alt, hvad der sker. Og du ved, min kære ven, at jeg hader ansvar næsten lige så meget, som jeg hader politiet.'

KAPITEL 38

Didier Levy var den værste bagsædepassager, jeg nogensinde har kendt. Han holdt så stramt om mig og med en så stiv anspændthed, at det var svært at styre motorcyklen. Han hylede, når vi nærmede os bilerne, og hvinede, når vi speedede op for at køre forbi dem. I de mest kritiske sving vred han sig af skræk og prøvede at rette motorcyklen op fra dens nødvendige kurvehældning. Hver gang jeg stoppede ved et blinklys, satte han fødderne ned på jorden for at strække sine ben og jamre over krampe i hofterne. Hver gang jeg accelererede væk, slæbte hans fødder hen ad vejen, og han sad uroligt i flere sekunder, indtil han fandt fodstøtterne. Og når taxierne eller andre biler vovede sig lidt for tæt på os, sparkede han ud efter dem eller vinkede groft fornærmet med næven. På det tidspunkt vi nåede vores destination, regnede jeg mig frem til, at den fare vi havde stået over for på den 30 minutters lange tur i tæt trafik med Didier, rundt regnet svarede til en måned under beskydning i Afghanistan.

Jeg kørte ind til siden uden for fabrikken, der blev drevet af mine srilankanske venner Villu og Krishna. Et eller andet var galt. Skiltene udenfor var blevet ændret, og den dobbelte fordør stod på vid gab. Jeg gik op ad trapperne, lænede mig ind og så, at pasværkstedet var væk, erstattet af et samlebånd, der producerede blomsterkranse.

’Er der noget galt?’ spurgte Didier, mens jeg satte mig tilbage på motorcyklen og trampede på kickstarteren.

’Jah. Vi bliver nødt til at køre et andet sted hen. De har flyttet det. Jeg bliver nødt til at tage hen til Abdul for at finde ud af, hvor det nye værksted ligger.’

’Alors,’ hvinede han og klemte mig så stramt, som hvis vi delte en faldskærm. ’Mareridtet fortsætter!’

Minutter senere efterlod jeg ham med motorcyklen nær indgangen til Abdul Ghanis palæ. Vagtmanden ved gadedøren genkendte mig og slog hånden op i en teatralsk hilsen. Jeg lagde en 20-rupiseddel i hans anden hånd, da han åbnede døren, og jeg trådte ind i den kølige, skyggefulde foyer for at blive hilst velkommen af to tjenere. De kendte mig godt og førte mig ovenpå med brede, venlige smil og kommenterede med et lille mimeshow længden på mit hår og den vægt, jeg havde tabt. En af mændene bankede på døren til Abdul Ghanis store arbejdsværelse og ventede, lyttede med øret mod døren.

'Ao!' råbte Ghani indefra. Kom ind!

Tjeneren gik ind, lukkede døren efter sig og kom tilbage efter et kort øjeblik. Han vippede med hovedet og åbnede døren på vid gab. Jeg gik indenfor, og døren blev lukket. Strålende solskin flammede gennem de høje, buede vinduer. Skygger strakte sig ind som pigge og kløer over det polerede gulv. Abdul sad i en øreklapstol med front mod vinduet, og kun hans buttede hænder var synlige, klumpet sammen som pølser i en slagters vindue.

'Så det er sandt.'

'Hvad er sandt?' spurgte jeg og gik rundt om stolen for at se ham. Jeg var chokeret over at se, hvordan månederne, de ni måneder siden jeg sidst havde set ham, havde ældet Khaders gamle ven. Det tykke hår var gråhvidt, og hans øjenbryn var stænket med sølv. Den fine næse var mærket af dybe rynker, der trak ned forbi mundens kurver til en løst hængende kæbe. Hans læber, der engang var de overdådigst sensuelle, jeg havde set i Bombay, var lige så revnede og sprækkede, som Nazeers havde været i de sneklædte bjerge. Poserne under øjnene hang slapt ned over spidsen på hans kindben og mindede mig med en gysen om dem, der havde trukket øjnene nedad på galningen Habib. Og øjnene – de leende, gyldne, ravøjne – var triste og drænede for den skyhøje glæde og det forfængelige bedrageri, der engang havde skinnet i hans lidenskabelige liv.

'Tænk, at du er her,' svarede han med den velkendte Oxford-accent uden at se på mig. 'Og det er dét, der er sandt. Hvor er Khader?'

’Abdul, jeg er ked af at skulle sige det – han er død,’ svarede jeg med det samme. ’Han … han blev dræbt af russerne. Han prøvede at nå hen til sin landsby for at aflevere nogle heste på vej tilbage til Chaman.’

Abdul greb sig til brystet og hulkede som et barn, klynkede og jamrede usammenhængende, mens tykke tårer rullede frit fra hans store øjne. Efter et kort øjeblik kom han sig og så op på mig.

’Hvem overlevede?’ spurgte han med åben mund.

’Nazeer … og Mahmoud. Og en dreng kaldet Ala-ud-Din. Kun os fire.’

’Ikke Khaled? Hvor er Khaled?’

’Han … han gik ud i sneen den sidste nat, og han kom aldrig tilbage. Mændene sagde, at de senere hørte skyderi langt derfra. Jeg ved ikke, om det var Khaled, de skød imod. Jeg … jeg ved ikke, hvad der skete med ham.’

’Så må det være Nazeer …’ mumlede han.

Hulkene kom tilbage, og han trykkede ansigtet ned i sine fede hænder. Ubehageligt til mode så jeg på ham uden at vide, hvad jeg skulle gøre eller sige. Siden det øjeblik, hvor jeg havde vugget Khaders lig i mine arme på den sneklædte bjergskrænt, havde jeg nægtet at se det faktum i øjnene, at han var død. Og jeg var stadig vred på Khader Khan. Så længe jeg holdt den vrede foran mig som et skjold, lå det at elske Khader og sørge over ham stadig dybt og langt væk fra mit hjerte. Så mens jeg var vred, kunne jeg bekæmpe tårerne og den ulykkelige længsel, som gjorde Ghani så elendig. Så længe jeg stadig var vred, kunne jeg koncentrere mig om det job, der lå for – at få information om Krishna, Villu og pasværkstedet. Jeg var lige ved at spørge ham om, hvor de var, da han igen begyndte at tale.

’Ved du, hvad Khader kostede os – bortset fra hans … unikke liv – Khaders helteforbandelse? Millioner. Det kostede os millioner at kæmpe hans krig. Vi har støttet den på den ene eller anden måde i

årevis. Du tror måske, at vi har råd til det. Summen er ikke så stor trods alt. Men du tager fejl. Der findes ikke nogen organisation, der kan støtte en så sindssyg helteforbandelse som Khaders. Og jeg kunne ikke få ham til at ændre mening. Jeg kunne ikke redde ham. Penge betød ikke noget for ham, kan du ikke se det? Man kan ikke tale en mand til fornuft, som ikke har fornemmelse for penge og deres … deres værdi. Det er én ting, som alle civiliserede mænd har tilfælles, er du ikke enig? Hvis penge ikke betyder noget overhovedet, findes der ingen civilisation. Så er der intet.'

Han døde hen i utydelig mumlen. Tårer rullede ned ad kinderne i små floder og dryppede ned i skødet gennem det gule lys.

'Abdulbhai,' sagde jeg lidt efter.

'Hvad? Hvornår? Er det nu?' spurgte han pludselig med rædsel lysende i øjnene. Hans underlæbe stivnede i en ondskabsfuld, grusom kurve, jeg aldrig før havde set eller forestillet mig ham med før det øjeblik.

'Abdulbhai, jeg vil gerne vide, hvor værkstedet er flyttet hen. Hvor er Krishna og Villu? Jeg tog hen til det gamle værksted, men der var ikke nogen. Jeg har brug for at få lavet noget i min bog. Jeg bliver nødt til at vide, hvor I er flyttet hen.'

Frygten krøb sammen til en prik i hans øjne, og de strålede af det. Hans mund svulmede op til noget, der mindede om det gamle, vellystige smil, og han så mig i øjnene med begærlig, sulten koncentration.

'Selvfølgelig vil du gerne vide det,' grinede han og brugte sine håndflader til at tørre tårerne væk. 'Det er lige her i huset, Lin. Vi byggede kælderen om og fik det tilpasset. Der er en faldlem i køkkengulvet. Iqbal vil vise dig derhen. Drengene arbejder der nu.'

'Tak,' sagde jeg og tøvede et øjeblik. 'Jeg har lige noget, jeg skal gøre, men … jeg kommer tilbage senere i aften eller senest i morgen. Vi ses.'

’Inshallah,’ sagde han dæmpet og drejede igen ansigtet mod vinduerne. ’Inshallah.’

Jeg gik gennem huset til køkkenet og løftede den tunge faldlem. Et dusin trin førte ned i den projektørbelyste kælder. Krishna og Villu hilste lykkeligt på mig og gik straks i gang med at arbejde med mit pas. Ikke meget begejstrede dem mere end en udfordring i at forfalske, og de havde en lille, livlig diskussion, før de blev enige om den bedste løsning.

Mens de arbejdede, undersøgte jeg Ghanis nye værksted. Det var et stort rum – meget større end arealet under Abdul Ghanis palæ. Jeg gik cirka 30-40 meter forbi lysborde, trykkerimaskiner, kopimaskiner og lagerskabe. Jeg gættede på, at kælderetagen strakte sig under det næste store hus på gaden ved siden af Ghanis. Det virkede sandsynligt, at de havde købt huset ved siden af og havde forbundet de to kældre. Hvis det var tilfældet, regnede jeg med, at der måtte være en anden udgang, der førte ind i nabohuset. Jeg ledte efter den, da Krishna kaldte på mig for at sige, at mit hastevisum var færdigt. Fascineret over den nye indretning under husene lovede jeg mig selv, at jeg, så snart det var muligt, ville komme tilbage og inspicere værkstedet grundigere.

’Undskyld det tog så lang tid,’ mumlede jeg til Didier, da jeg satte mig op på motorcyklen. ’Det tog længere tid, end jeg regnede med. Men passet er færdigt. Nu kan vi tage direkte hen til Madame Zhou.’

’Du behøver ikke at skynde dig, Lin,’ sukkede Didier og klyngede sig til mig med al sin styrke, mens vi bevægede os ud i trafikken. ’Den bedste hævn, ligesom den bedste sex, bliver udført langsomt og med åbne øjne.’

’Karlas?’ råbte jeg over skulderen, mens motorcyklen accelererede ind i metalstrømmen.

’Non, jeg tror, det er min egen! Men … men jeg ved det ikke med sikkerhed!’ råbte han tilbage, og vi lo begge af kærlighed til hende.

Jeg parkerede motorcyklen i en indkørsel til en beboelsesejendom en blok væk fra Paladset. Vi gik på den modsatte side af vejen, indtil

vi havde passeret halvdelen af blokken, og undersøgte Paladset for tegn på aktivitet indenfor. Facaden på Paladset virkede intakt og uskadt, selv om metal- og træpladerne for vinduerne og plankerne, der var sømmet for hoveddøren, gav en antydning af den indvendige ødelæggelse, som pøblen havde lavet. Vi vendte om og gik tilbage forbi bygningen og ledte efter en indgang.

'Hvis hun er derinde, og hvis hendes tjenere bringer hende mad, kommer og går de ikke gennem den dør.'

'Ja, lige hvad jeg tænkte,' samtykkede han. 'Der må være en anden vej ind.'

Vi fandt et smalt stræde, der gav adgang til bagsiden af bygningerne. I kontrast til den stolte, rene hovedgade var tilkørselsvejen beskidt. Vi trådte forsigtigt mellem rækken af slampytter med sort væske og gik uden om bunker af smattet, uidentificerbart affald. Jeg kastede et blik på Didier og vidste ud fra hans miserable grimasse, at han gik og kalkulerede, hvor mange drinks der skulle til for at slippe af med stanken, der fyldte hans næsebor. Murene og hegnene på begge sider af strædet var lavet af sten, mursten og cement, lappet sammen over mange årtier, og myldrede med ormædte slyngplanter og mos.

Ved at tælle, bygning for bygning, fra hjørnet fandt vi bagsiden af Paladset og trykkede på en lav trælåge, der var sat ind i en høj stenmur. Lågen åbnede sig ved berøringen, og vi gik ind i en rummelig baggård, der måtte have været et overdådigt og smukt fristed, før pøblen angreb den. Tunge lerkrukker var blevet væltet og slået i stykker, deres indhold af jord og blomster lå væltet i et mudret rod. Havemøblerne var blevet smadret til pindebrænde. Selv fliserne var brækkede flere steder, som om de var blevet smadret med hamre.

Vi fandt en sværtet dør, der førte ind i huset. Den var ulåst og svingede indad med en rusten, knirkende klage.

'Vent her.' Min stemme tillod ingen mulighed for protest. 'Hold vagt for mig. Hvis der kommer nogen gennem lågen, så forsink dem, eller

giv mig et signal.'

'Okay,' sukkede han. 'Skynd dig. Jeg kan ikke lide det her. Bonne chance.'

Jeg gik indenfor. Døren smækkede i bag mig, og jeg ærgrede mig over, at jeg ikke havde tænkt på at tage en lommelygte med. Det var mørkt, og gulvet var glat, fyldt med ødelagte skåle, gryder, pander og andre køkkenredskaber strøet ud blandt sorte møbeldele og nedfaldne bjælker. Jeg valgte langsomt min vej gennem køkkenet i stueetagen og videre hen ad en lang gang, der førte hen til den forreste del af det store hus. Jeg kom forbi flere rum, der var blevet brændt af. I et af dem havde ilden været så voldsom, at gulvet manglede, og de forkullede spær kom til syne i åbningerne som ribben på store dyrs kadavere.

I den forreste del af huset fandt jeg trappen, som jeg havde benyttet for mange år siden, dengang jeg kom med Karla for at redde Lisa Carter. Compton-tapetet, engang så farverigt og fyldt med struktur, var svitset og skallet af de svedne vægge. Selve trappen var forkullet, dens tæppe var brændt til trævlede klumper af aske. Jeg gik langsomt op og afprøvede hvert trin, før jeg pressede det ned med min fulde vægt. Et trin kollapsede under mig, da jeg var halvvejs oppe, og jeg skyndte mig hurtigt op til trappeafsatsen på første sal.

På overetagen blev jeg nødt til at stoppe, mens mine øjne justerede sig til mørket. Efter et øjeblik kunne jeg skimte hullerne i gulvet, og jeg begyndte at kante mig rundt om dem. Ilden havde brændt nogle dele af huset og efterladt huller og sværtede pletter, mens den fuldstændig havde skånet andre dele af huset. De uberørte områder var så rene og så ud præcis, som jeg huskede dem, at det understregede Paladsets uhyggelige ejendommelighed. Jeg følte det, som om jeg bevægede mig fra fortiden før branden til den ødelagte nutid, som om mine egne minder skabte de storslåede, uberørte zoner i huset.

Et stykke henne ad den brede gang oppe på overetagen gik min fod gennem et papiragtigt gulvstykke, og jeg reagerede så voldsomt, at

jeg faldt baglæns ind i væggen bag mig. Selve væggen kollapsede, og jeg så mig selv falde på en klodset, snublende måde med hænderne flagrende for at finde noget at klamre mig til blandt de smuldrende murbrokker. Jeg landede med et dunk, hurtigere end jeg havde forventet og opdagede med det samme, at jeg var inde i en af Madame Zhous hemmelige gange. Væggen, jeg var faldet igennem, havde virket lige så solid som alle de andre, men det var en krydsfiner skillevæg, tapetseret med det Compton-mønster, hun havde hængende overalt.

Jeg rejste mig og børstede mig af i en meget smal, lav gang, der slangede sig og fulgte formerne og hjørnerne på de værelser, den omgav. Metalgitre var sat ind i væggene til de værelser, den hemmelige gang passerede. Nogle af dem sad lavt i nærheden af gulvet, andre sad højt. Under de højere metalgitre var der en trinkasse. Fra det nederste af trinene kiggede jeg ind i et værelse gennem de hjerteformede huller i metalgitteret. Jeg kunne se hele værelset på den anden side, det revnede spejl på væggen, den brændte, sammenstyrtede seng og det rustne metalsengebord ved siden af den. Der var flere trin ud over det ene jeg stod på, og jeg forestillede mig hende, Madame Zhou, sammenkrøbet på det øverste trin lydløst trækkende vejret, mens hun kiggede og kiggede.

Gangen snoede sig gennem adskillige sving, og jeg mistede orienteringen i mørket omkring mig, usikker på om jeg vendte mod den forreste eller bageste del af huset. På et tidspunkt skrånede den hemmelige gang kraftigt. Jeg gik opad, indtil de høje metalgitre forsvandt, og jeg snublede over en trappe i mørket. Idet jeg følte mig fremad og opad, stødte jeg på en dør. Det var en lille fyldningsdør – så lille og perfekt proportioneret, at den måske var blevet snedkereret til et barns legehus. Jeg afprøvede dørhåndtaget. Det drejede let i min hånd. Jeg skubbede døren op og veg straks tilbage på grund af lyset, der kom inde fra den anden side.

Jeg gik ind i et loftsrum, der var oplyst af en række kvistvinduer med firefarvet glas, der var spidse som små kapeller og strakte sig ud over det udvendige tag på huset. Ilden havde nået værelset, men det

var ikke lykkedes at ødelægge det. Væggene var sodede, afsvedne med stribede brandmærker, og gulvet var hullet nogle steder og afslørede mange forskellige lag mellem gulvet og loftet på rummet nedenunder. Dele af det lange værelse var dog ret solidt og urørt af flammerne. På øerne af eksotisk, tæppebelagt gulv og pletfri vægplads stod møblerne stadig intakte og umærkede. Og i de hårde, omfavnende arme på en tronelignende stol, med ansigtet fordrejet i en manisk stirren, sad Madame Zhou.

Da jeg nærmede mig hende, gik det op for mig, at det ondskabsfulde blik ikke var rettet mod mig. Hun stirrede med had og ondskabsfuldhed på et tidspunkt i fortiden, et sted eller en person eller hændelse, der holdt hendes sind lige så fast som en kæde holder en dansende bjørn. Hendes ansigt var sminket med et tykt lag kosmetik og pudder. Det var en maske – mere tragisk med alle dens vildledende overdrivelser end grotesk. Den malede mund var større end hendes egne læber. De optegnede øjenbryn var større end de ægte. De påsmurte kinder sad højere end kindbenene under dem. Da jeg stod tæt nok på, så jeg en tynd klat savl, der dryppede fra hjørnet af hendes mund og ned i hendes skød. Lugten af alkohol, ufortyndet gin, omgav hende og viklede sig ind i andre lugte, mere ildelugtende og kvalmende. Hendes hår var næsten dækket af en paryk. De tykke krøller fra den sorte pompadourparyk hang en anelse skævt og afslørede det korte, sparsomme, grå hår underneden. Hun var klædt i en grøn silkecheongsam. Kjolehalsen dækkede hendes hals næsten helt op til kinderne. Hendes ben var bøjede, så fødderne hvilede på stolesædet. Det var bittesmå fødder – på størrelse med en lille barnefod – indhyllet i bløde silkeslippers. Hendes hænder, der var lige så slatne og udtryksløse som hendes slappe mund, lå i skødet på hende, som ting skyllet op på en øde strand.

Det var umuligt for mig at gætte hendes alder eller nationalitet. Hun kunne være spanier. Hun kunne være russer. Hun kunne være inder, delvis, eller kineser eller endda græker. Og Karla havde ret – hun havde engang været smuk. Det var den slags skønhed, der stiger ved summen af det hele snarere end fra et hvilket som helst

enkeltstående ansigtstræk, en skønhed, der rammer øjet i stedet for hjertet, og en skønhed, der falmer, hvis den ikke næres med godhed indefra. Men hun var ikke smuk længere. Hun var grim. Og Didier havde også ret, hun var besejret, knækket og færdig. Hun flød på den sorte sø, og snart ville det mørke vand trække hende ned. Der var en dyb stilhed, hvor hendes tanker plejede at være, og en blank, uønsket tomhed, hvor hendes grusomme og intrigante liv engang havde regeret.

Stående der, usynlig for hende, blev jeg forbavset og forvirret over at indse, at jeg ikke følte mig vred eller hævngerrig, men skamfuld. Jeg følte skam over, at jeg havde fyldt mit hjerte med hævn. Den del af mig, der havde ønsket at – Hvad? Havde jeg virkelig ønsket at dræbe hende? – var den selv samme del, der var ligesom hende. Jeg så på hende, og jeg vidste, at jeg så på mig selv, min egen fremtid, min skæbne, hvis jeg ikke kunne frigøre mit hjerte for dets hævntørst.

Og jeg vidste også, at den hævn, jeg havde ønsket og planlagt gennem ugerne under min rekreation i Pakistan, ikke bare skyldtes hende. Jeg langede ud efter mig selv og efter en skyldfølelse, jeg kun kunne klare at se i øjnene i det skamfulde øjeblik, da jeg så på hende. Det var skylden, jeg følte for Khaders død. Jeg var hans amerikaner – hans garanti mod krigsherrerne og piraterne. Hvis jeg var blevet hos ham, som det var meningen jeg skulle, da han prøvede at bringe hestene til sin landsby, havde fjenden måske ikke skudt på ham.

Det var tåbeligt, og som det oftest er med skyld, fortalte den kun halvdelen af historien. Nazeer havde fortalt mig, at nogle af de døde omkring Khaders lig havde haft russiske uniformer og våben på sig. Min tilstedeværelse havde sikkert ikke ændret noget. De ville have fanget eller dræbt mig, og resultatet for Khader ville have været det samme. Men fornuft spillede ikke en stor rolle i den skyld, jeg havde følt dybt i mit hjerte, siden det øjeblik jeg havde set hans døde ansigt under ligklædet af sne. Men i det samme jeg havde indset det, kunne jeg ikke ryste skammen af mig. Og på en eller anden måde

ændrede skylden og den smertende sorg mig. Jeg mærkede den hævngerrige sten falde fra den hadefulde hånd, der ville have kastet den. Jeg mærkede lyset, som om det var selve lyset, der fyldte og løftede mig op. Og jeg følte mig fri – fri nok til at få ondt af Madame Zhou og endda tilgive hende. Og så hørte jeg skriget.

Et gennemtrængende hyl så skingert som fra en vild gris fik mig til at vende mig i tide til at se Rajan, Madame Zhous eunuk-tjener, løbe lige imod mig med fuld fart. Ude af balance på grund af angrebet snublede jeg baglæns med hans arme slynget rundt om mit bryst, og vi smadrede ind i og derefter gennem et af kvistvinduerne. Jeg blev presset baglæns ud og kiggede op mod den blå himmel, på den utilregnelige tjener og husets tagskæg bag hans hoved. Jeg kunne mærke den umiskendelige kolde piblen af blod oven på og bag på mit hoved, hvor det ituslåede glas havde lavet dybe sår. Flere glasskår faldt ned, mens vi sloges i det smadrede vindue, og jeg rystede mit hoved fra side til side for at redde mine øjne. Rajan klamrede sig til mig og pressede sig fremad med sin fod i en mærkelig, løbende slæben, der ikke gav ham nogen plads overhovedet. Der gik et øjeblik, før det gik op for mig, at han forsøgte at skubbe mig ud gennem vinduet – at skubbe os begge ud i det store fald. Og det virkede. Jeg kunne mærke, at mine fødder begyndte at løfte sig fra gulvet under presset fra hans indsats, og jeg gled yderligere ud gennem kvistvinduets lille kirketårn.

Knurrende af raseri og desperation greb jeg fat i vinduesrammen og trak os tilbage ind i loftrummet af alle mine kræfter. Rajan faldt baglæns og skyndte sig på benene med forbløffende fart for igen at løbe skrigende hen imod mig. Der var ingen mulighed for at træde uden om hans hurtige angreb, så vi stødte igen sammen i en morderisk tummel. Hans hænder låste sig om min hals. Min venstre hånd satte kløerne i hans ansigt, søgte efter øjnene. Hans lange, kurvede fingernegle var skarpe, og de gennemborede huden i min nakke. Råbende af smerte fandt jeg hans øre med fingrene på min venstre hånd og brugte det til at trække hans hoved tæt nok på til at slå med min højre næve. Jeg hamrede min knytnæve ind i hans

ansigt, seks, syv, otte gange, indtil han vred sig fri af mig og rev øret halvt af sit hoved.

Han faldt et skridt tilbage og stod der tungt gispende og gloede på mig med et had, der var uden fornuft eller frygt. Hans ansigt var blodigt. Hans læber var flækkede af en brækket tand, og huden over det ene øje, hvor øjenbrynet var blevet barberet af, gabte af et grimt sår. Hans skaldede hoved var skåret og blødte, hvor det havde smadret gennem glasset. Der var blod i det ene øje, og jeg gættede på, at hans næse var brækket. Han burde have stoppet. Han blev nødt til at stoppe. Det gjorde han ikke.

Skingert og uhyggeligt hylende løb han hen imod mig. Jeg tog et skridt til siden og bankede en hård, lige højre ind i siden af hans hoved, men han rakte ud med sin krogede hånd, da han faldt og greb fat i mine bukser. Hans fart trak os begge ned i faldet, og så skyndte han sig at dække mig som en krabbe og rakte ud efter min hals. Endnu engang bed kløerne sig ind i min skulder og strube.

Han var mager, men han var stærk og høj. Jeg havde tabt mig så meget under Khaders krig, at vi var jævnbyrdige i styrke. Jeg rullede én gang, to gange rundt, men kunne ikke ryste ham af. Hans hoved lagde sig ind mod mit, og jeg kunne ikke komme til at slå ham. Jeg mærkede hans mund og tænder mod min hals. Han strakte sig frem, bed og nikkede mig en skalle. Hans fingre stak som lange skarpe kløer helt ind i min hals.

Jeg rakte ned og fandt min kniv. Jeg trak den ud, vendte den rundt og stak den ind i hans krop. Bladet gik ind i hans lår højt oppe nær hoften. Han løftede hovedet i et hyl af smerte, og jeg stak ham i halsen tæt på skulderen. Kniven gik ind foran, dybt ind i skulderen, og knasede mod en knoglekant og noget brusk på vejen. Han tog sig til halsen og rullede væk fra mig, indtil hans krop stødte ind i væggen. Han var besejret. Der var ikke mere kamp tilbage i ham. Det var ovre. Og så hørte jeg skriget.

Jeg drejede hovedet i et ryk og så Rajan krybe ud af hullet mellem det ødelagte gulv og loft i værelset nedenunder. Det var den samme mand, eller sådan så det ud, men hel og uskadt – det samme

skaldede hoved, de barberede øjenbryn, dekorerede øjne og krogede fingernegle malet lige så grønne som en snog. Jeg drejede hurtigt rundt for at se, om Rajan stadig var der, sammenkrøbet i en jamrende bunke mod væggen. Det er en tvilling, tænkte jeg dumt. Der er to af dem. Hvorfor er der ikke nogen, der har fortalt mig det? Og jeg vendte mig om igen, lige idet den skingert skrigende tvilling fór hen imod mig. Han havde en kniv i hånden.

Han holdt det tynde, buede blad som et sværd og svingede med det i en arrig bue, mens han løb. Jeg lod hans hektiske svingen stilne af, gik så tæt på ham og huggede nedad med min egen kniv. Den ramte hans arm og skulder, men han kunne stadig bevæge sig. Hans kniv snittede bagud mod mig. Han var hurtig – hurtig nok til at skære min underarm. Blodet løb hurtigt fra såret, og rasende trak jeg ham ind mod mig med min højre næve stødende og stikkende med kniven. Så bankede der pludselig en sort, blodsmagende smerte ind bag i hovedet på mig, og jeg vidste, at jeg var blevet ramt bagfra. Jeg skyndte mig forbi tvillingen og snurrede rundt for at se den sårede Rajan med skjorten klistret til huden af sit eget blod. Han havde et stykke træ i hånden. Mit hoved ringede efter det kraftige slag, han havde ramt mig med. Blodet strømmede fra sårene i mit hoved, min hals, skulder og den bløde side af underarmen. Tvillingen begyndte igen at jamre, og jeg vidste, at de skulle til at sætte et nyt angreb ind. Et lille frø af tvivl modnede og sprang ud i mit sind for første gang, siden den bizarre kamp begyndte Jeg vinder måske ikke denne …

Jeg grinede til dem, gjorde mig klar til deres angreb med mine næver højt hævede og min venstre fod fremme. Okay, tænkte jeg. Lad os komme i gang. Lad os få det overstået. De løb hen imod mig og hylede igen det høje, skingre skrig. Ham med træstykket, Rajan, svingede det imod mig. Jeg løftede min venstre arm for at parere for slaget. Det ramte hårdt ned på min skulder, men jeg bankede min højre næve ind i hans ansigt, og han faldt bagover, da knæene klappede sammen, inden han ramte gulvet. Hans bror prøvede at snitte mig i ansigtet med kniven. Jeg dukkede og snoede mig, men kniven skar mig i baghovedet over nakken. Jeg kom op under hans forsvarsposition og jog min kniv ind i hans skulder hele vejen ind til

leddet. Jeg havde sigtet efter hans bryst, men det var stadig et brugbart snit, hans arm blev lige så slap som tang, og han veg hvinende væk fra mig i panik.

År af vrede brød ud – al fængselsvreden jeg havde begravet i min krænkede selvkontrol. Blodet, der løb ned af mit ansigt fra sår og flænger i mit hoved var flydende vrede, tyk og rød og udgydt fra min sjæl. En rasende kraft flåede i mine muskler i arme, skuldre og ryg. Jeg så fra Rajan og hans tvilling til den imbecile i stolen. Dræb dem alle, tænkte jeg og trak vejret gennem mine sammenbidte tænder og pustede ud igen. Jeg dræber dem alle sammen.

Jeg hørte nogen kalde på mig, kalde mig tilbage fra afgrundens rand, den rand som Habib og alle dem ligesom han havde kastet sig ud over.

'Lin! Hvor er du, Lin?'

'Herinde, Didier!' råbte jeg tilbage. 'I loftsrummet! Du er meget tæt på! Kan du høre mig?'

'Jeg kan godt høre dig!' råbte han. 'Jeg kommer med det samme.'

'Vær forsigtig!' råbte jeg forpustet tilbage. 'Der er to fyre heroppe, og de er … satans også … de er ikke for venlige!'

Jeg hørte lyden af hans fodtrin, og jeg hørte ham bande, da han snublede i mørket. Han skubbede den lille dør op og bukkede sig for at træde ind i værelset. Han havde en pistol i hånden, og jeg var glad for at se ham. Jeg holdt øje med hans ansigt, mens han hurtigt dannede sig et overblik over scenen – blodet i mit ansigt og på armene, blodet på tvillingernes kroppe, den savlende skikkelse i stolen. Jeg så hans chokerede forbavselse størkne og finde sig til rette ved hans munds barske, vrede rynke. Så hørte vi skriget.

Rajans bror, ham med kniven, lukkede et vræl ud, der fik blodet til at stivne, og løb mod Didier, som svingede sin pistol rundt uden tøven og skød manden i lysken nær ved hoften. Han bukkede sig sammen og smed sig til siden med ynkelige hulk af smerte, mens han rullede om på gulvet, og bøjede sig sammen over sine blødende sår. Rajan

humpede hen til den tronelignende stol, draperede Madame Zhou med sin krop og beskyttede hende med sit bare bryst. Han stirrede hadefuldt ind i Didiers øjne, og vi vidste, at han var villig til at tage imod en kugle for at beskytte hende. Didier tog et skridt hen imod ham og sænkede pistolen, til den var i højde med Rajans hjerte. Franskmandens ansigt havde en streng mine, men hans blege øjne var rolige og glimtede med hans kolde og absolutte overblik. Det var en ægte mand, med stålbladet i den forhutlede, rustne skede. Didier Levy, en af de dygtigste og farligste mænd i Bombay.

’Vil du gøre det?’ spurgte han mig med ansigtet hårdere end noget andet i værelset.

’Nej.’

’Non?’ åndede han uden på noget tidspunkt at fjerne blikket fra Rajan. ’Se på dig selv. Se, hvad de gjorde, Lin. Du burde skyde dem.’

’Nej.’

’Du burde i det mindste såre dem.’

’Nej.’

’Det er farligt at lade dem leve. Din fortid med de mennesker er … ikke god.’

’Det er okay,’ mumlede jeg.

’Du burde i det mindste skyde én af dem, non?’

’Nej.’

’Udmærket. Så skyder jeg dem for dig.’

’Nej,’ insisterede jeg. Jeg var taknemmelig over, at han havde stoppet dem i at dræbe mig, men langt mere taknemmelig over, at han var kommet i tide til at forhindre mig i at dræbe dem. Brusende bølger af kvalme og lettelse skyllede ind i min blodrøde sjæl og drænede vreden fra mig. Jeg fik kuldegysninger, mens de sidste smil af skam dirrede i mine øjne. ’Jeg vil ikke skyde dem … og jeg vil heller ikke have, at du skyder dem. Jeg ønskede ikke at slås med

dem til at begynde med. Jeg ville ikke have gjort det, hvis de ikke havde angrebet mig først. De gør kun, hvad jeg ville have gjort, hvis jeg havde elsket hende. De prøver bare på at beskytte hende. De har ikke noget imod mig. Det handler ikke om mig. Det handler om hende. Lad dem være.’

’Og hvad med hende?’

’Du havde ret,’ sagde jeg stille og roligt. ’Hun er færdig. Hun er allerede død. Jeg er ked af, at jeg ikke lyttede til dig. Jeg tror … at jeg blev nødt til at se det med mine egne øjne.’

Jeg rakte ud for at sænke pistolen i Didiers hånd. Rajan fór sammen og bøjede sig. Hans tvilling græd af smerte og begyndte at trække sig selv væk fra os langs væggen. Så skubbede jeg langsomt Didiers hånd nedad, indtil pistolen var langs siden. Rajan mødte mine øjne. Jeg så forbavselsen og frygten i hans sorte øjne blive mildnet til lettelse. Han holdt blikket et øjeblik længere og humpede så over til sin brors side.

Med Didier tæt bag mig banede jeg mig vej hen ad den hemmelige gang og tilbage til den sodsværtede trappe.

’Jeg skylder dig en tjeneste, Didier,’ indrømmede jeg og smilede bredt i mørket.

’Det gør du helt klart,’ svarede han, og i det samme styrtede trappen sammen under os, og vi faldt omkuld ned gennem det brændte og ødelagte træ, indtil vi ramte det hårde gulv nedenunder.

Spruttende og hostende i skyen af trækulsstøv og svævende fibre vred jeg mig op ad min nedstyrtede ven for at sidde oprejst. Min hals var stiv og øm, jeg var landet på mit håndled og min skulder og havde forstuvet dem begge, men jeg lod til at være intakt og om ikke andet hel. Didier var landet oven på mig, og jeg hørte ham jamre gnavent.

’Er du okay? Er du tosset for et fald! Er du all right?’

’Nu er grænsen nået,’ snerrede Didier. ’Jeg går tilbage og skyder den kvinde!’

Vi lo, mens vi sammen humpede ud af det ødelagte Palads, og latteren fortsatte i timerne, der fulgte, mens vi badede vores sår og forbandt dem. Didier gav mig en ren skjorte og nogle bukser, jeg kunne tage på. Hans garderobe var forbavsende elegant og farverig for en mand, der gik klædt i sådan en kedelig beklædning på Leopolds. Han forklarede, at det meste af det helt nye tøj var efterladt af elskere, der aldrig var kommet tilbage efter det, og jeg tænkte på Karla, der havde givet mig tøj, der engang havde tilhørt hendes elskere. Og latteren boblede op på ny, mens vi spiste et måltid sammen på Leopolds, mens Didier fortalte om sine seneste romantiske katastrofer. Vi lo stadig, da Vikram Patel løb op ad trapperne med armene bredt ud i en begejstret hilsen.

'Lin!'

'Vikram!'

Jeg rejste mig lige i tide til at modtage hans flyvende omfavnelse. Mens han holdt om mine skuldre med strakte arme, undersøgte han mig og rynkede panden over mine sår i hovedet og ansigtet.

'For fanden, du, hvad er der sket med dig?' spurgte han. Hans tøj var stadig sort og stadig inspireret af cowboydrømmen, men det var meget mere diskret og subtilt. Det var Letties indflydelse, gættede jeg på. Selv om det nye, knap så overdrevne look klædte ham bedre, var jeg lettet og glad for at se, at hans elskede hat stadig hang på ryggen fra en snor rundt om halsen.

'Du skulle se de andre fyre,' svarede jeg og blinkede til Didier.

'Så, hvorfor har du ikke fortalt mig, at du er tilbage, hva'?'

'Jeg kom først tilbage i dag, og jeg har på en måde haft travlt. Hvordan har Lettie det?'

'Hun har det godt, yaar,' svarede han muntert og satte sig ned. 'Hun er på vej ind i den her forretningsting, den her multi-fucking-media ting, med Karla og hendes nye kæreste. Det bliver bare skide godt.'

Jeg drejede hovedet for at se på Didier, som trak neutralt på skuldrene og skulede rasende til Vikram med blottede tænder.

’Pis!’ undskyldte Vikram, helt klart ramt. ’Jeg troede, at du vidste det. Jeg troede, at Didier havde fortalt dig det, yaar.’

’Karla er tilbage i Bombay,’ forklarede Didier og fik Vikram til at tie stille med endnu et barskt udtryk. ’Hun har en ny mand – en kæreste, kalder hun ham. Han hedder Ranjit, men han vil gerne have, at vi alle kalder ham Jeet.’

’Han er ikke nogen dårlig fyr,’ tilføjede Vikram og smilede håbefuldt. ’Jeg tror, du vil kunne lide ham, Lin.’

’Åh, helt ærligt, Vikram!’ hvæsede Didier og skar ansigt.

’Det er okay,’ sagde jeg og smilede til dem begge på skift.

Jeg fik øjenkontakt med vores tjener, nikkede til ham og lavede en håndbevægelse til en ny omgang drinks. Vi var tavse, til drinksene kom og blev skænket, og så med glassene i luften udbragte jeg en skål.

’For Karla!’ foreslog jeg. ’Må hun få ti døtre, og må de alle sammen gifte sig godt!’

’For Karla!’ gentog de andre, tørnede glassene sammen og kastede drinksene ned.

Vi var ved at udbringe vores tredje skål – for en eller andens hund, tror jeg – da Mahmoud Melbaaf kom ind i den glade, larmende, snakkende restaurant og så på mig med øjne, der stadig var oppe på krigens frosne bjerge.

’Hvad er der sket med dig?’ spurgte han hurtigt og så på mine sår i hovedet, da jeg rejste mig for at hilse på ham.

’Ingenting,’ smilede jeg.

’Hvem har gjort det?’ spurgte han mere insisterende.

’Jeg løb ind i Madame Zhous fyre,’ svarede jeg, og han løsnede lidt op. ’Hvorfor? Hvad sker der?’

’Nazeer fortalte mig, at du ville være her,’ hviskede han med en stram, pinefuld mine. ’Jeg er glad for at have fundet dig. Nazeer

siger, at du ikke skal tage nogen steder hen. Lad være med at lave noget i nogle dage. Der er krig – en bandekrig. De slås om Khaders magt. Det er ikke sikkert her. Bliv væk fra dundah stederne.'

Ordet dundah, eller forretning, var slangudtrykket, vi brugte for alle Khaders sortbørssteder i Bombay. De var blevet målene på en eller anden måde.

'Hvad er der sket? Hvad drejer det sig om?'

'Forræderen, Ghani, er død,' svarede han. Hans stemme var rolig, men hans øjne var hårde og bestemte. 'Mændene på hans side, hans mænd i Khaders bande, vil også dø.'

'Ghani?'

'Ja. Har du lidt penge, Lin?'

'Selvfølgelig,' mumlede jeg og tænkte på Abdul Ghani. Han var fra Pakistan. Det måtte være dét. Forbindelserne til det hemmelige politi, det pakistanske ISI, måtte være ham. Selvfølgelig var det ham. Selvfølgelig var han forræderen. Selvfølgelig var han den, som havde prøvet at få os arresteret og dræbt i Karachi. Det var ham, som Khaled havde talt om natten før slaget, ikke Abdullah, men Ghani. Abdul Ghani …

'Har du et sted? Et sikkert sted?'

'Hvad? Ja.'

'Godt,' sagde han og gav mig varmt hånden. 'Så ses vi her om tre dages tid, klokken et om dagen, Inshallah.'

'Inshallah,' svarede jeg, og han gik ud. Hans pæne hoved var holdt højt i hans modige, retskafne skridt, og ryggen var rank.

Jeg satte mig ned igen og undgik øjenkontakt med mine venner, indtil jeg kunne sløre den frygt, jeg vidste, de ville kunne læse i dem.

'Hvad er der sket?' spurgte Didier.

'Ingenting,' løj jeg, rystede på hovedet og simulerede et smil. Jeg rakte ud efter mit glas og løftede det for at skåle med de andre. 'Hvor

var vi?’

’Vi var lige ved at skåle for Ranjits hund,’ huskede Vikram og grinede smørret, ’men jeg vil gerne inkludere hans hest i den skål, hvis det ikke er for sent.’

’Du ved ikke om, han har en hest!’ protesterede Didier.

’Vi ved heller ikke, om han har en hund,’ påpegede Vikram, ’men det stopper os ikke. For Ranjits hund!’

’Ranjits hund!’ svarede vi alle.

’Og hans hest!’ tilføjede Vikram. ’Og hans nabos hest!’

’Ranjits hest!’

’Og … heste … generelt!’

’Og for elskere, overalt!’ foreslog Didier.

’Og for elskere … overalt …’ svarede jeg.

Men på en eller anden måde, af en eller anden grund var kærligheden i mig død, det gik pludselig op for mig, og jeg var pludselig sikker. Mine følelser for Karla var ikke fuldstændig væk. De er aldrig fuldstændig væk. Men jeg følte ikke noget af den jalousi, som jeg engang ville have følt for den fremmede Ranjit. Der var ikke nogen vrede vendt mod ham og ingen sårede følelser i forhold til hende. Jeg følte mig følelsesløs og tom, da jeg sad der, som om krigen og tabet af Khaderbhai og Khaled og konfrontationen med Madame Zhou og hendes tvillinger havde hældt bedøvelsesmiddel i mit hjerte.

Og i stedet for smerte var der en følelse af undren – jeg kan ikke komme i tanke om en anden måde at beskrive, hvad jeg følte, på – over Abdul Ghanis forræderi. Og bag den nærmest spirituelle ærefrygt var der en sløv, pulserende, fatalistisk frygt. For allerede da havde den blodige fremtid, som hans forræderi havde påtvunget os, foldet sig ud og forspildt vores liv som en tørkeramt roses pludselige afblomstring i en rød, dalende strøm ned på ufrugtbar jord.

KAPITEL 39

En time efter jeg forlod Abdul Ghanis palæ for at konfrontere Madame Zhou, sparkede Nazeer og tre af hans mest betroede mænd døren ind i huset ved siden af Ghanis og banede sig vej gennem det lange kælderværksted, der forbandt de to huse. Omkring det tidspunkt hvor jeg forsigtigt trådte gennem murbrokkerne i Madame Zhous ødelagte Palads, skubbede Nazeer og hans mænd, der alle bar sorte, strikkede masker, faldlemmen op i Ghanis køkken og gik ind i huset. De overmandede kokken, havemanden, Abduls to tjenere og de srilankanske falsknere, Villu og Krishna, og låste dem inde i et lille rum i kælderen. Mens jeg gik op ad Paladsets sværtede trapper til loftsrummet og fandt Madame Zhou, listede Nazeer sig ovenpå til Abduls store arbejdsværelse og fandt ham siddende i øreklapstolen grædende stille. På omkring det tidspunkt jeg åbnede min hævngerrige, knyttede næve og forbarmede mig over min knækkede fjende, den savlende Madame, hævnede Nazeer Khader Khan ved at dræbe forræderen, som havde forrådt os alle i Pakistan.

To mænd holdt Abduls arme fast mod stolen. En tredje mand tvang hans hoved tilbage og hans øjne op. Nazeer fjernede sin maske. Stirrende ind i Abduls øjne stak Nazeer ham i hjertet. Abdul måtte have vidst, at han skulle dø. Han sad alene og ventede på sine mordere. Men de sagde, at hans skrig kom hele vejen fra helvede for at gøre krav på ham.

De trillede liget ned fra stolen, ned på det polerede gulv. Imens jeg kæmpede med Rajan og hans tvillingbror i loftsrummet i den anden ene af byen, brugte Nazeer og hans mænd tunge slagterøkser til at hakke Abduls hænder, fødder og hoved af. De spredte stykkerne fra liget rundt om i det store hus, præcis som Abdul Ghani havde befalet

Sapnamorderne at gøre med loyale, gamle Madjids afskårne ligstykker. Og da jeg forlod det ødelagte Palads med et frit hjerte og næsten fredfyldt for første gang i for mange hævnlystne måneder, slap Nazeer og hans mænd Krishna, Villu og tjenestefolkene fri – alle blev vurderet til ikke at have andel i Ghanis forræderi – og forlod palæet for at gå på jagt efter Ghanis bandemedlemmer og dræbe dem.

'Ghani har flippet totalt ud i lang tid, yaar,' sagde Sanjay Kumar og oversatte frit Nazeers urdu til engelsk. 'Han mente, at Khader var blevet skør. Han mente, at han på en måde var besat, ikke? Han havde fået den tanke, at Khader var ved at miste hele forretningen, pengene og magten over rådet. Han mente, at Khader brugte for meget tid på Afghanistan, krigen og alt det der. Og han vidste, at Khader havde planlagt alle de andre missioner – dem i Sri Lanka og Nigeria og flere. Så da han ikke kunne tale Khader fra det, og han ikke kunne få ham til at skifte mening, besluttede han sig for at udnytte alt det Sapnahalløj. Sapnatingen var Ghanis operation, lige fra starten.'

'Det hele?' spurgte jeg.

'Ja da,' svarede Sanjay. 'Khader og Ghani, tilsammen. Men Ghani havde kommandoen. De brugte den her Sapnasag, ikk', for at få, hvad de ville have fra strisserne og regeringen.'

'Hvordan?'

'Ghanis idé gik ud på at skræmme alle fra vid og sans – strisserne, politikerne og de andre mafiaråd – med en fælles fjende. Og det var Sapna. Da Sapnafyrene begyndte at hakke folk i stykker alle steder og tale om revolution og om, at Sapna var tyvenes konge og alt det der, blev de alle bekymrede. Ingen vidste, hvad der lå bag. Det fik dem til at samarbejde med os for at fange idioten i bytte for vores hjælp. Men Ghani håbede på, at han kunne få ram på selve Khader.'

'Jeg er ikke sikker på, at han ønskede det fra starten,' afbrød Salman Mustaan og rystede på hovedet ad sin nære ven for at understrege sin mening. 'Jeg tror, han som altid startede med at

bakke Khader op hele vejen. Men den Sapnasag – det var noget mærkeligt lort, du, og jeg tror, det forkrøblede hans sind.'

'Uanset hvad,' fortsatte Sanjay og trak på skuldrene ad den fine pointe, 'er resultatet det samme. Ghani har den her bande – Sapnafyrene – hans egen bande, der kun adlyder ham. Og han dræber alle mulige idioter overalt. De fleste af dem var folk, han alligevel ville af med af forretningsmæssige grunde, hvilket jeg ikke har noget problem med. Så alt er i den skønneste orden, yaar. Hele den forbandede by er ved at gå bananas over at lede efter den her Sapnaidiot, og alle Khaders traditionelle fjender, de falder over hinanden for at hjælpe ham med at smugle våben og sprængstoffer og andet farligt skrammel gennem Bombay, fordi de vil have ham til at hjælpe sig med at finde ud af, hvem denne Sapna er og eliminere ham. Det var sgu en sindssyg plan, men den virkede, yaar. Så en dag kommer der en strisser for at besøge ham. Det var ham Patil – du kender fyren, Lin – ham kriminalassistent Suresh Patil. Han plejede at arbejde i Colaba. Og han er sådan et røvhul, yaar.'

'Men et dygtigt et,' mumlede Salman respektfuldt.

'Åh, jah, han er dygtig. Han er et rigtig dygtigt røvhul. Og han fortæller Ghani, at Sapnamorderne har efterladt et spor ved den seneste mordscene, og det fører tilbage til Khader Khan rådet. Ghani flipper totalt ud. Han ser alt det lort, han har lavet, komme tilbage til sig selv. Så han beslutter sig for, at han bliver nødt til at have et offer. En eller anden fra selve Khader Khans råd, lige fra midten af hjertet, som Sapnafyrene kan hakke i stykker og dermed ryste strisserne af, ikke? De regnede med, at hvis strisserne så en af vores egne fyre blive hakket helt i stykker, så måtte de tro, at Sapna var vores fjende.'

'Og han valgte Madjid,' konkluderede Salman for ham. 'Og det virkede. Patil var strisseren, der havde kommandoen over sagen, og han var der, da de lagde Madjids lig ned i ligposerne stykke for stykke. Han vidste, hvor tæt Madjid var på Khaderbhai. Patils far – se, han er en sej strisser, yaar – havde en fortid med Khaderbhai. Han satte ham engang i fængsel.'

’Har Khaderbhai været inde og sidde?’ spurgte jeg, skuffet over, at jeg aldrig selv havde spurgt Khan. Vi havde så tit talt om fængsel.

’Selvfølgelig,’ lo Salman. ’Han flygtede endda, ser du, fra Arthur Road.’

’Du tager gas på mig!’

’Vidste du ikke det, Lin?’

’Nej.’

’Det er en fandens god historie, yaar,’ fastslog Salman og vippede entusiastisk med hovedet. ’Du skulle få Nazeer til at fortælle dig den på et tidspunkt. Han var manden på ydersiden af muren under Khader Khans flugt. De var fandeme nogle vilde fyre dengang, Nazeer og Khaderbhai, yaar.’

Sanjay klappede enigt Nazeer på ryggen med et hårdt, godmodigt slag. Det var næsten præcis det sted, hvor Nazeer var blevet såret, og jeg vidste, at slaget måtte have gjort ondt, men han viste ingen tegn på smerte. I stedet studerede han mit ansigt. Det var min første, formelle briefing efter Abdul Ghanis død og enden på den to uger lange gangsterkrig, der havde kostet seks liv og havde lagt mafiarådets magt tilbage i hænderne på Nazeer og Khadergruppen. Jeg mødte hans blik og nikkede langsomt. Hans strenge, usmilende ansigt blev mildere et øjeblik, men ændrede sig hurtigt tilbage til dets sædvanlige strenghed.

’Stakkels, gamle Madjid,’ sagde Sanjay og sukkede dybt. ’Han var bare en – hvad fanden er det nu, man kalder det?’

’En lille fisk,’ sagde jeg.

’Jah, en lille fisk. Strisserne – Patil, det røvhul, og hans fyre – de besluttede sig for, at der ikke var nogen forbindelse mellem Sapna og Khaders råd. De vidste, hvor meget Khader elskede Madjid, og derfor begyndte de at lede andre steder. Ghani slap for videre tiltale, og efter et stykke tid begyndte hans fyre igen at hakke nogle idioter i stykker. Som de plejede.’

‘Hvordan havde Khader det med dét?’

’Med hvad?’

’Han mener dét, at Madjid er blevet dræbt,’ skød Salman ind. ’Gør du ikke, Lin?’

’Jo.’

Der var en smule tøven, da alle tre mænd kiggede på mig. Deres ansigtstræk var stivnede i en uhyggelig og næsten fornærmet stilhed, som om jeg havde stillet dem et uhøfligt eller pinligt spørgsmål. Men deres øjne, oplyst af hemmeligheder og løgne, virkede fulde af beklagelse og bedrøvede.

’Khader tog det helt afslappet,’ svarede Salman. Jeg kunne mærke mit hjerte hoppe et slag over, bankende af smerte.

Vi sad på Mocambo, en restaurant og kaffebar i Fort-området. Stedet var rent, velbetjent og bohemeagtigt trendy. Rige forretningsmænd fra Fort blandede sig med gangstere, advokater og kendte fra filmverdenen og den hurtigt voksende fjernsynsindustri. Jeg kunne godt lide stedet og var blevet glad, da Sanjay havde udvalgt det til vores møde. Vi havde arbejdet os igennem en stor, men sund frokost og kulfi-dessert, og var i gang med vores anden kop kaffe. Nazeer sad på min venstre side, med ryggen mod et hjørne og front mod gadedøren. Ved siden af ham sad Sanjay Kumar, den seje, unge hindugangster fra Bandra-forstaden, som engang havde været min træningspartner. Han havde arbejdet sig op til en permanent position i det, der var tilbage af Khaders mafiaråd. Han var 30 år, veltrænet og kraftigt bygget, med tykt, mørkebrunt hår, som han føntørrede for at få det til at ligne filmheltenes brusende frisurer. Hans ansigt var smukt. De brune øjne sad langt fra hinanden, dybt i ly af de høje bryn og kiggede ud med humor og selvtillid over en bred næse, en smilende mund og en blød, afrundet hage. Han lo let, og det var altid en god, varm latter, uanset hvor tit han blev provokeret til den. Og han var generøs. Det var næsten altid umuligt at få lov til at betale regningen i hans selskab – ikke, som nogle troede, fordi han glamouriserede sig selv med den gestus, men nærmere fordi det var hans instinkt at give og dele. Han var også modig og lige så pålidelig i en stor krise, som han var til hverdag.

Han var en mand, man let kom til at holde af, og jeg holdt af ham, og jeg blev nu og da nødt til at minde mig selv om, at han var en af de mænd, der havde hakket Abdul Ghanis hænder, fødder og hoved af med en slagterøkse.

Den fjerde mand ved vores bord var Salman, hans bedste ven, der som sædvanlig sad ved siden af Sanjay. Salman Mustaan var født samme år som Sanjay og var vokset op sammen med ham i den forjagede, overfyldte Bandra-forstad. Han havde været et fremmeligt barn, havde jeg fået at vide, som havde overrasket sine forarmede forældre ved at ligge i toppen af hvert fag på hvert klassetrin i underskolen. Hans succes var endnu mere bemærkelsesværdig, eftersom han fra sin femte fødselsdag havde arbejdet 20 timer om ugen med sin far og havde plukket høns og fejet den lokale hønsegård.

Jeg kendte godt historien og havde stykket den sammen fra historier og hemmeligheder, som han havde delt med mig, når vi havde trænet sammen i Abdullahs fitnesscenter. Da Salman meddelte, at han blev nødt til at forlade skolen for at kunne arbejde i flere timer og forsørge sin familie, bad en lærer, som kendte Abdel Khader Khan, mafiabossen om at gribe ind på hans vegne. Salman blev et af Khaderbhais stipendiebørn – ligesom min rådgiver i slumklinikken, doktor Hamid – det blev besluttet, at han skulle køres i stilling til en karriere som advokat. Khader indskrev Salman på en katolsk skole ledet af jesuiterpræster, og hver dag blev drengen fra slummen klædt i en ren, hvid uniform og satte sig blandt den rige elites sønner. Det var en god uddannelse – Salmans engelske sprog var velformuleret, og hans generelle viden omfattede historie, geografi og litteratur, videnskab og kunst. Men der var en vildskab i drengen og en rastløs sult efter spænding, som selv jesuitternes stærke arme og hårde spanskrør ikke kunne tæmme.

Mens Salman kæmpede med jesuitterne, fandt Sanjay et job i Khaderbhais bande. Han arbejdede som smugler og omdelte beskeder og smuglergods mellem mafiakontorerne overalt i byen. I de første uger i den tjeneste var Sanjay blevet stukket ned under en

slåskamp med nogle mænd fra en rivaliserende bande, som havde prøvet at udplyndre ham. Knægten kæmpede imod, slap fra sine angribere og afleverede pakken med smuglergodset til Khaders opsamlingscenter, men hans sår var alvorlige, og det tog ham to måneder at komme sig over det. Salman, hans livslange ven, bebrejdede sig selv for ikke at have været sammen med Sanjay, og han forlod skolen med det samme. Han bad Khan om tilladelse til at være sammen med sin ven og arbejde som smugler med ham. Khader indvilligede i det, og fra den dag udførte de sammen alle de forbrydelser, der var i rådets katalog.

De var kun 16 år dengang i starten. De blev begge 30 i ugerne før vores møde på Mocambo. De vilde knægte var blevet til hårde mænd, der overøsede deres familier med gaver og levede med en vis prangende, aggressiv sejhed. Selv om begge mænd havde sørget for, at deres søstre indtrådte i prestigefyldte ægteskaber, var de selv ugifte i et land, hvor det i bedste fald var upatriotisk og i værste fald vanhelligende at være ugift. De havde nægtet at gifte sig, fortalte Salman mig, på grund af en fælles tro på eller forudanelse om, at de ville dø voldsomt, og at de ville dø unge. Den fremtidsudsigt skræmte eller bekymrede dem ikke. De så det som et rimeligt kompromis – spænding, magt og rigdom nok til at forsørge deres familier opvejet mod korte liv, der hurtigt kunne blive afbrudt af en kniv eller pistol. Og da Nazeers gruppe vandt gangsterkrigen over Ghanis gruppe, trådte de to venner ind i det nye råd, unge mafiabosser efter egen fortjeneste.

'Jeg tror, at Ghani prøvede at advare Khaderbhai om, hvad han havde på hjerte,' sagde Salman eftertænksomt med klar stemme på et engelsk, der sluttede i et kraftigere toneleje. 'Han talte om den helteforbandelse i godt et år eller deromkring, før han besluttede sig til at skabe Sapna.'

'Fuck ham, yaar,' snerrede Sanjay. 'Hvordan fanden skulle han kunne tillade sig at advare Khaderbhai? Hvordan kunne han tillade sig at bringe os alle sammen ud i det lort med Patil, så han blev nødt til at få sine fyre til at skære gamle Madjid i stykker? Og så efter alt

det gik han ud og forrådte jer til de forbandede pakistanske strissere, yaar. Fuck ham. Hvis jeg kunne grave den madachudh op og dræbe ham igen, så ville jeg gøre det i dag. Jeg ville gøre det hver dag. Det ville ligesom blive min forbandede hobby.'

'Hvem var virkelig Sapna?' spurgte jeg. 'Hvem udførte rent faktiske de drab for Abdul? Jeg husker, at Khader engang fortalte mig, efter at Abdullah var blevet dræbt, at han havde fundet den virkelige Sapna. Han sagde, han havde dræbt ham. Hvem var han? Og hvorfor dræbte Khader ham, hvis han arbejdede for ham til at begynde med?'

De to unge mænd drejede ansigtet mod Nazeer. Sanjay stillede ham et par spørgsmål på urdu. Det var af respekt for en ældre mand. De kendte alle detaljerne lige så godt som Nazeer, men de rettede sig efter hans erindringer og inkluderede ham i diskussionen. Jeg forstod det meste af Nazeers svar, men jeg ventede på, at Sanjay oversatte.

'Han hed Jeetendra. De kaldte ham Jeetudada. Han var en pistol- og machete-fyr fra Delhi-egnen. Ghani fik ham herned sammen med fire andre fyre. Han indlogerede dem sgu på femstjernede hoteller under hele perioden – to år, du! Bahinchudh! Og han klagede over, at Khader brugte penge på mujahedinerne og krigen og alt det der, imens han havde de psykopater boende på femstjernede hoteller i to forbandede år!'

'Jeetudada drak sig fuld, da Abdullah blev dræbt,' tilføjede Salman. 'Det gik ham virkelig på, at alle og enhver sagde, at Sapna var død, ikk'. Han havde lavet de her Sapnating i næsten to år, og det begyndte at gå ham på hjernen. Han var begyndt at tro på sit eget – eller Ghanis – lort.'

'Fuldstændigt latterligt navn, yaar,' indskød Sanjay. 'Det er et pigenavn, Sapna. Det er sgu et pigenavn. Det er sgu det samme som, hvis jeg kaldte mig Lucy eller sådan noget. Hvilken form for idiot vil give sig selv et pigenavn, yaar?'

'Den type, som dræber 11 mennesker,' svarede Salman, 'og næsten slipper af sted med det. Nå, men han drak sig rigtig fuld den nat, Abdullah blev dræbt, og alle og enhver sagde, at Sapna var død. Og han begyndte at kæfte op og fortælle alle, der gad lytte, at han var den ægte Sapna. De sad på en bar på President-hotellet. Så begyndte han at råbe op om, at han ville fortælle det hele – hvem, der stod bag Sapnadrabene, ikk', og hvem der havde planlagt og betalt for det hele.'

'Forbandede gandu,' brummede Sanjay og brugte slangordet for røvhul. 'Jeg har aldrig mødt én af de psykopattyper, der ikke også var et forbandet hylehoved, yaar.'

'Heldigvis for os var der flest udlændinge på stedet den nat, så de forstod ikke, hvad der blev talt om. En af vores fyre var i baren, og han bad Jeetu om at holde sin kæft. Jeetudada sagde, at han ikke var bange for Abdel Khader Khan, fordi han også havde planer med Khader. Han sagde, at Khader ville ende i små stykker præcis som Madjid. Så begyndte han at vifte med en pistol. Vores fyr ringede til Khader med det samme. Og Khanen tog selv hen og klarede det. Han tog af sted med Nazeer, Khaled, Farid, Ahmed Zadeh, unge Andrew Ferreira og nogle andre.'

'Jeg gik glip af det, fandens også!' bandede Sanjay. 'Jeg har villet ordnet den madachudh fra dag ét og specielt efter det med Madjid. Men jeg havde en opgave i Goa. Nå, men Khader ordnede dem.'

'De fandt dem i nærheden af President-hotellets parkeringsplads. Jeetudada og hans kammerater tog kampen op. Der var en voldsom skudveksling. To af vores fyre blev ramt. En af dem var Hussein – han styrer tallene på Ballard Pier nu, ikk'. Det var derfor, han mistede armen – han blev ramt af skud fra et jagtgevær, begge salver fra et oversavet jagtgevær, og det rev hans arm helt af. Hvis Ahmed Zadeh ikke have forbundet såret og trukket ham væk fra stedet og hen til et hospital, ville han være forblødt, lige der på parkeringspladsen. Alle de fire, som var der, Jeetudada og hans tre kammerater – blev nakket. Khaderbhai affyrede selv den sidste kugle i hovedet på dem. Men en af Sapnafyrene var ikke på parkeringspladsen, og han slap

væk. Vi fik aldrig opsporet ham. Han tog tilbage til Delhi, og han forsvandt derfra. Vi har ikke hørt noget siden.'

'Jeg kunne godt lide ham Ahmed Zadeh,' sagde Sanjay stille og uddelte, hvad der for ham var ekstravagant høj ros, med et lille, sørgmodigt suk af erindring.

'Jah,' samtykkede jeg og huskede manden, der altid så ud, som om han ledte efter en ven i mængden, en mand, som døde med sin hånd trykket ind i min. 'Han var en god fyr.'

Nazeer begyndte igen at tale og gryntede ordene på sin vredladne facon, som om de var trusler.

'Da de pakistanske strissere fik et tip om Khaderbhai,' oversatte Sanjay, 'var det oplagt, at det var Abdul Ghani, der stod bag.'

Jeg nikkede i enighed. Det var oplagt. Abdul Ghani var fra Pakistan. Hans forbindelser derovre var dybe og gik højt op. Han havde fortalt mig om det flere gange, da jeg arbejdede for ham. Jeg spekulerede på, hvorfor jeg ikke havde set det dengang, da strisserne lavede razzia på vores hotel i Pakistan. Min første tanke var, at jeg simpelthen holdt for meget af ham til at mistænke ham, og det var sandt. Hvad der måske var mere relevant, var, hvor smigret jeg havde været over hans opmærksomhed. Ghani havde været min velynder i rådet, næst efter Khader, og han havde investeret tid, energi og hengivenhed i vores venskab. Og der var noget andet, der kunne have distraheret mig i Karachi. Mit sind havde været fyldt med skam og hævn – så meget huskede jeg fra besøget i moskéen, da jeg sad ved siden af Khaderbhai og Khaled og hørte De Blinde Sangere. Jeg huskede, at jeg læste Didiers brev og besluttede i det blafrende, gule lampelys, at jeg ville dræbe Madame Zhou. Jeg huskede, at jeg tænkte det, og derefter drejede jeg hovedet og så kærligheden i Khaders gyldne øjne. Kunne den kærlighed og den vrede have dækket over noget så vigtigt, noget så indlysende som Ghanis forræderi? Og hvis jeg havde overset det, hvad havde jeg så ellers overset?

’Det var ikke meningen, at Khader skulle slippe ud af Pakistan,’ tilføjede Salman. ’Khaderbhai, Nazeer, Khaled – endda dig. Abdul Ghani tænkte, at det var hans chance for at fjerne hele rådet på én gang – alle fyrene i rådet, der ikke var på hans side. Men Khaderbhai havde sine egne venner i Pakistan, de advarede ham, og I slap ud af fælden. Jeg tror, at Abdul vidste, at han var færdig fra den dag. Men han holdt mund, og han foretog sig ikke noget. Han håbede, tror jeg, at Khader og I andre måske ville blive dræbt i krigen …’

Nazeer afbrød ham, utålmodig over det engelske, han foragtede. Jeg mente, at jeg forstod, hvad han sagde, oversatte hans ord og kiggede på Sanjay for at få bekræftet mit gæt.

’Khader bad Nazeer om at holde sandheden om Abdul Ghani hemmelig. Han sagde, at hvis der skete ham noget i krigen, skulle Nazeer tage tilbage til Bombay og hævne ham. Er det ikke rigtigt?’

’Jo,’ vippede Sanjay med hovedet. ’Du forstår det. Og efter vi havde gjort det, blev vi nødt til at ordne resten af fyrene, der var på Ghanis side. Der er ingen tilbage nu. De er alle sammen døde, eller også er de sgu smuttet ud af Bombay.’

’Hvilket bringer os tilbage til sagen,’ smilede Salman. Det var et sjældent smil, men et godt et, en træt mands smil, en ulykkelig mands smil, en sej mands smil. Hans lange ansigt var lidt skævt, med det ene øje lidt længere nede end det andet, cirka en fingerbredde, og et brud på næsen, der var blevet ordnet skævt, og en mund, der hang i den ene mundvig, hvor en næve havde flækket læben, og et sting var trukket for stramt gennem huden. Hans korte hår dannede en perfekt, rund hårgrænse på panden, som en mørk glorie, der var presset hårdt ned over hans knap synlige flyveører. ’Vi vil gerne have, du styrer passene en tid. Krishna og Villu er meget insisterende. De er lidt …’

’De er fuldstændig forskruede i hovederne,’ brød Sanjay ind. ’De er skræmt fra vid og sans, fordi der blev sprættet fyre op overalt i Bombay – og det hele begyndte med Ghani, mens de var lige dernede i den forbandede kælder. Nu er krigen ovre, og vi vandt,

men de er stadig bange. Vi har ikke råd til at miste dem, Lin. Vi vil gerne have, at du tager dig af dem og får dem til at falde til ro. De spørger hele tiden efter dig, og de vil gerne have, at du arbejder med dem. De kan godt lide dig, du.'

Jeg kiggede på hver af dem på skift og lod mine øjne hvile på Nazeer. Hvis jeg opfattede det korrekt, var det et fristende tilbud. Den sejrende Khader-gren havde gendannet det lokale mafiaråd under gamle Sobhan Mahmoud. Nazeer var blevet fuldgyldigt medlem af rådet ligesom Mahmoud Melbaaf. De andre inkluderede Sanjay og Salman, Farid og tre andre Bombay-indfødte mafiabosser. De seks sidstnævnte medlemmer talte alle marathi fuldt ud lige så godt, som de talte hindi eller engelsk. Det gav mig en enestående og meget signifikant kontakt med dem, fordi jeg var den eneste gora, de kendte, der kunne tale marathi. Jeg var den eneste gora, de kendte, der havde været i fodlænker i Arthur Road fængslet. Og jeg var en af de få mænd, brun eller hvid, som havde overlevet Khaders krig. De kunne lide mig. De stolede på mig. De så mig som et værdifuldt aktiv. Gangsterkrigen var ovre. I den nye Pax Mafia, der styrede deres del af byen, kunne der tjenes formuer. Og jeg havde brug for pengene. Jeg havde levet af min opsparing, og jeg var næsten fallit.

'Hvad har du præcis i tankerne?' spurgte jeg Nazeer og vidste, at Sanjay ville svare.

'Du styrer bøgerne, stemplerne, hele pasområdet og licenserne, tilladelserne og kreditkortene,' svarede han hurtigt. 'Du får hele kontrollen. Præcis på samme måde som Ghani. Det er der sgu ingen problemer i. Uanset hvad du vil have, så får du det. Du får en andel af den del af forretningen – jeg har tænkt på fem procent, men det kan vi tale om, hvis du ikke synes, det er nok, yaar.'

'Og du kan besøge rådet, når som helst du har lyst,' tilføjede Salman. 'Ligesom med observatørstatus, hvis du forstår, hvad jeg mener. Hvad siger du til det?'

'I bliver nødt til at flytte driften fra Ghanis kælder,' sagde jeg stille og roligt. 'Jeg har aldrig været glad for at arbejde der, og det forbavser mig ikke, at stedet har gjort Villu og Krishna bange.'

’Helt i orden,’ lo Sanjay og slog i bordet. ’Vi skal alligevel sælge stedet. Ser du, Lin-broder, den fede, forbandede Ghani købte de to store huse – hans eget og stedet ved siden af – i sin svogers navn. Det er der sgu ikke noget galt i, du, det gør vi alle sammen. Men de har sgu en værdi på crores, Lin. Det er sgu ti millioner rupier, vi snakker om. Det er fandeme palæer, baba. Og så, efter vi snittede og skar det fede svin i terninger, besluttede hans svoger, at han ikke vil overdrage stederne til os. Derefter blev han stejl og begyndte at snakke med advokater og politiet. Så vi blev nødt til at binde ham op over en stor dubba med syre, yaar. Så var han pludselig ikke så sej mere. Så kunne han pludselig ikke overdrage stedet til os hurtigt nok. Vi sendte Farid hen for at klare jobbet. Han tog sig af det. Men han blev så forbandet rasende, yaar, over den respektløshed, Ghanis svoger lagde for dagen, og han var rigtig vred på den madachudh for, at det i det hele taget var nødvendigt at skulle stille syretønden op og alt det. Han kan godt lide, at tingene er simple, vores broder Farid. Hele denne hænge-den-idiot-op-over-den-syre ting, var alt sammen lidt – hvad er det nu, du kalder det, Salman? Hvad er ordet?’

’Tarveligt,’ foreslog Salman.

’Ja sgu, tarveligt, det hele. Farid kan godt lide at få respekt eller gå direkte til sagen og skyde svinet ned. Så fordi han blev så vred, tog han også svogerens eget hus – fik ham til at overdrage sit eget hus, bare fordi han var sådan en stor madachudh med Ghanis huse. Så nu har han ikke noget, fyren, og vi har tre huse til salg i stedet for ét.’

’Det var en ondskabsfuld og blodtørstig afpresning, den ejendomshandel,’ konkluderede Salman med et tørt smil. ’Jeg går i gang med den slags forretninger, så snart jeg kan. Vi overtager et af de store bureauer. Jeg har sat Farid på sagen. Okay, Lin, hvis du ikke vil arbejde hos Ghani, hvor vil du så have os til at etablere et værksted for dig?’

’Jeg kan godt lide Tardeo,’ foreslog jeg. ’Et eller andet sted i nærheden af Haji Ali.’

’Hvorfor Tardeo?’ spurgte Sanjay.

’Jeg kan godt lide Tardeo. Der er rent … og der er roligt. Og det er i nærheden af Haji Ali. Jeg kan godt lide Haji Ali. Jeg har fået et slags sentimentalt forhold til det sted.’

’Thik hain, Lin,’ samtykkede Salman. ’Så bliver det Tardeo. Vi vil bede Farid om at begynde at lede med det samme. Andet?’

’Jeg vil få brug for et par smuglere – fyre, som jeg kan stole på. Jeg vil gerne vælge mine egne mænd.’

’Hvem har du i tankerne?’ spurgte Sanjay.

‘Du kender dem ikke. Det er fyre udefra. Men de er begge to gode mænd. Johnny Cigar og Kishore. Jeg har tillid til dem, og jeg ved, at jeg kan stole på dem.’

Sanjay og Salman udvekslede blikke og kiggede på Nazeer. Han nikkede.

’Helt i orden,’ sagde Salman. ’Er det dét?’

’En ting mere,’ tilføjede jeg og vendte mig om mod Nazeer. ’Jeg vil have Nazeer som min kontaktperson til rådet. Hvis det opstår problemer af en hvilken som helst slags, er Nazeer den første, jeg vil have med at gøre.’

Nazeer nikkede igen og begunstigede mig med et lille smil, der sad dybt i øjnene.

Vi gav hinanden hånden hver mand på skift for at bekræfte aftalen. Overdragelsen var lidt mere formel og alvorlig, end jeg havde forventet, at den ville være, og jeg bed tænderne sammen for at undertrykke en latter. Og disse attituder, deres højtidelighed og min uimodståelige trang til at grine viste forskellen på os. Når alt kom til alt kunne jeg godt lide Salman, Sanjay og de andre – og sandheden var, at jeg elskede Nazeer, og jeg skyldte ham mit liv – men for mig var mafiaen et middel og ikke et mål i sig selv. For dem var mafiaen en familie, et ubrydeligt bånd, der bandt dem sammen minut for minut hele vejen til det sidste åndedrag. Deres højtidelighed var et udtryk for den familie-hellige forpligtelse, fra øje til øje og hånd til hånd, men jeg vidste, at de ikke troede, at det føltes sådan for mig.

De havde taget mig til sig og arbejdede sammen med mig – den hvide fyr, den vilde gora, der var gået i krig med Abdel Khader Khan – men de forventede, at jeg før eller siden forlod dem og tog tilbage til min anden verden til mine minder og mit blod.

Det troede jeg ikke og forventede det heller ikke, fordi jeg havde brændt alle de broer, der eventuelt kunne have ledt mig hjem. Og selv om jeg havde måttet tage mig selv i at le af alvoren i den lille ceremoni, havde håndtrykket faktisk formelt optaget mig i de professionelle forbryderes rækker. Indtil det øjeblik var de forbrydelser, jeg havde begået, gjort i Khader Khans tjeneste. Lige så svært det må være at forstå for nogen uden for den verden, lå der en mening i, at jeg med oprigtighed var i stand til at sige, at jeg havde begået dem for kærlighed fra ham – for min egen sikkerhed, selvfølgelig, men hævet over enhver tvivl for den faderkærlighed, jeg havde tørstet efter. Nu da Khader var væk, kunne jeg løsrive mig fuldstændigt. Jeg kunne være rejst … næsten hvor som helst hen. Jeg kunne have lavet … noget andet. Men det gjorde jeg ikke. Jeg forenede min skæbne med deres og blev en gangster alene for pengenes skyld, for magten og beskyttelsen, som deres broderskab lovede.

Og det holdt mig travlt beskæftiget at leve af at bryde lovene, så travlt, at jeg kunne skjule det meste af det, jeg følte, for hjertet, der følte det. Alt gik stærkt efter mødet på Mocambo. Farid fandt en ny ejendom inden for en uge. Den toetages bygning, der lå kun få minutters gang fra den flydende moské Haji Ali, havde været anvendt af en afdeling i Bombays kommunalbestyrelse. Da de var flyttet til større, mere moderne kontorer, havde de efterladt næsten alle de gamle bænke, skriveborde, opbevaringsskabe og hylder samt lagertilbehør. De passede fint til vores behov, og jeg brugte en uge på at overvåge et hold rengøringsfolk og arbejdere, der støvede af og polerede hver overflade, mens de flyttede rundt på møblerne for at lave plads til maskineriet og lysbordene fra Ghanis kælder.

Vores mænd lastede specialudstyret op på en stor, overdækket lastbil og leverede det til den nye ejendom sent om aftenen. Gaden

var usædvanlig stille, mens den tunge lastbil bakkede hen til de dobbelte skydedøre ved vores nye fabrik. Men alarmklokker og brandbilers kraftige sirener larmede i det fjerne. Stående ved siden af vores lastbil kiggede jeg hen ad den øde gade i retning af den rasende lyd.

’Det må være en stor brand,’ mumlede jeg til Sanjay, og han lo højt.

’Farid startede en brand,’ sagde Salman og svarede for sin ven. ’Vi fortalte ham, at vi ikke ville have nogen til at se os flytte alle tingene ind det nye sted, så han startede branden som en afledningsmanøvre. Det er derfor, gaden er så øde. Alle, der er vågne, er taget hen for at se på branden.’

’Han brændte en konkurrerende virksomhed ned,’ lo Sanjay. ’Nu er vi officielt i ejendomsbranchen, fordi vores største konkurrent lige har lukket på grund af brandskade. Vi åbner vores nye ejendomsmæglerkontor i morgen ikke langt herfra. Og i aften er der ingen nysgerrige tåber, der ser os flytte vores ting ind i det nye værksted. Farid slog to fluer med et smæk, na?’

Så mens ild og røg sved midnatshimlen, og klokkerne og sirenerne rasede cirka en kilometer væk, dirigerede vi vores mænd, mens de flyttede det tunge udstyr ind i den nye fabrik. Og Krishna og Villu gik i gang med at arbejde næsten med det samme.

I de måneder jeg havde været væk, havde Ghani fulgt mit forslag om at sætte fokus på produktion af tilladelser, certifikater, diplomer, licenser, kreditbreve, adgangskort og andre dokumenter. Det var en boomende forretning i Bombays boomende økonomi, og vi arbejdede ofte til daggry for at tilfredsstille efterspørgslen. Og forretningen var med til at forplante sig selv, efterhånden som bevillingsmyndighederne og andre organisationer ændrede deres dokumenter som reaktion på vores falskneri, kopierede vi dem pligtopfyldende og forfalskede dem igen mod en ekstra pris.

’Det er en slags Rød Dronning konkurrence,’ sagde jeg til Salman Mustaan, da den nye pasfabrik havde kørt i seks travle måneder.

’Lal ka Rani?’ spurgte han. Rød Dronning?

’Jah. Det har noget med biologi at gøre. Det handler om værter som menneskekroppe og parasitter som vira og sådan noget. Jeg studerede det, da jeg drev min klinik i zhopadpattien. Værterne – vores kroppe – og viraene – et hvilket som helst insekt, der gør os syge – er låst fast i en konkurrence med hinanden. Når parasitten angriber, udvikler værten et forsvar. Så ændrer virusen sig for at bekæmpe det forsvar, og så udvikler værten et nyt forsvar. Sådan fortsætter det. Man kalder det en Rød Dronning-konkurrence. Det er fra historien, du ved, Alice i eventyrland.’

’Den kender jeg godt,’ svarede Salman. ’Vi læste den i skolen. Men jeg forstod den ikke.’

’Det er okay – det er der ingen, der gør. Nå, men den lille pige, Alice, hun møder den her Røde Dronning, som løber utroligt stærkt, men virker, som om hun aldrig kommer nogen vegne. Hun fortæller Alice, at det i hendes land kræves, at man løber alt, hvad man kan for at blive på det samme sted. Og det samme gælder for os med hensyn til pasmyndighederne, bevillingsbestyrelserne og bankerne over hele verden. De bliver ved med at ændre passene og andre dokumenter for at gøre det sværere for os. Og vi bliver ved med at finde nye måder, vi kan forfalske dem på. Og de bliver ved med at ændre måderne, de laver dem på, og vi bliver ved med at finde nye måder at forfalske og tilpasse dem på. Det er en Rød Dronning-konkurrence, og vi bliver alle nødt til at løbe rigtigt hurtigt bare for at holde stand.’

’Jeg tror nu, I klarer jer bedre end bare at holde stand,’ hævdede han. Han stemme var rolig, men urokkelig. ’Du har sgu lavet et rigtigt fint arbejde, Lin. Den ID-ting er dødgod – der ligger et rigtigt stort marked. De kan ikke få nok. Og det er et godt stykke arbejde. Indtil videre er alle vores fyre, der har brugt jeres bøger, gået igennem tolden uden nogen problemer, yaar. Det er faktisk derfor, jeg har ringet, for at spørge, om du ville spise frokost med os i dag. Jeg har en overraskelse til dig – en form for gave, og jeg er sikker på, at du vil kunne lide den. Det er en måde at takke dig på, yaar, for det store arbejde, du har lavet.’

Jeg kiggede ikke på ham. Vi gik hurtigt side om side hen ad Mahatma Gandhi Road mod Regal Circle-rundkørslen på en varm, skyfri eftermiddag. Der, hvor fortovet var proppet med de handlendes udstillingsborde, gik vi ud på vejen i den langsomme, uophørlig strøm af trafik bag ved og ved siden af os. Jeg så ikke på Salman, fordi jeg havde lært ham så godt at kende i løbet af de sidste seks måneder, at jeg var sikker på, at han var flov over den ros, han havde følt det nødvendigt at overøse mig med. Salman var en naturlig leder, men som så mange andre mænd, der har befalingstalent og lederinstinkt, havde han svært ved at klare alle lederkunstens udtryk. Han var inderst inde en ydmyg mand, og den ydmyghed gjorde ham til en hædersmand.

Lettie havde engang sagt, at hun fandt det mærkeligt og fornuftstridigt at høre mig beskrive kriminelle, mordere og mafiosoer som ærefulde mænd. Jeg tror, forvirringen var hendes, ikke min. Hun havde forvekslet ære med dyd. Dyd er forbundet med, hvad vi gør, og ære er forbundet med, hvordan vi gør det. Man kan kæmpe en krig på en ærefuld måde – Genevekonventionen eksisterer af samme årsag – og man kan håndhæve freden uden nogen ære overhovedet. At ære er kunsten at være ydmyg, det er essensen. Og gangstere, ligesom strissere, politikere, soldater og hellige mænd er kun gode til det, de gør, hvis de forbliver ydmyge.

'Ser du,' bemærkede han, mens vi bevægede os hen mod det bredere fortov på modsatte side af universitetsbygningernes afsondrede område, 'jeg er glad for, at det ikke gik med dine venner – dem du til at starte med ville have haft til at hjælpe dig med passene.'

Jeg rynkede panden og forblev tavs, mens jeg holdt trit med hans hurtige skridt. Johnny Cigar og Kishore havde afvist at arbejde i pasfabrikken, og det havde rystet og skuffet mig. Jeg havde regnet med, at de ville være sprunget til ved muligheden for at tjene penge – at tjene flere penge sammen med mig, end nogen af dem nogensinde ville have drømt om at tjene alene. Jeg havde ikke ventet de bedrøvede og fornærmede udtryk, som deres smil endte

med, da det endelig gik op for dem, at jeg ikke tilbød dem andet end den gyldne mulighed for at begå forbrydelser med mig. Det var aldrig faldet mig ind, at de ikke havde lyst til at gøre det. Det var aldrig faldet mig ind, at de ville afvise at arbejde med kriminelle og for kriminelle.

Jeg huskede, hvordan jeg vendte mig bort fra deres forstenede, lukkede, flove smil den dag. Jeg huskede spørgsmålet, der havde knyttet sig til en næve i mit sind lige bag øjnene: Havde jeg så lidt føling med anstændige mænds tanker og følelser? Spørgsmålet nagede stadig seks måneder senere. Svaret stirrede stadig tilbage på mig fra de spejlende butiksvinduer, som vi passerede, mens vi gik.

'Hvis det var faldet på plads med dine fyre,' fortsatte Salman, 'ville jeg ikke have placeret Farid hos dig. Og jeg er sgu glad for, at jeg placerede ham hos dig. Han er en meget gladere fyr nu. Han er en meget mere afslappet fyr nu. Han kan godt lide dig, Lin.'

'Jeg kan også lide ham,' svarede jeg hurtigt og smilede med rynket pande. Og det var sandt. Jeg kunne godt lide Farid, og jeg var glad for, at vi var blevet nære venner.

Farid, den generte, men dygtige, unge mand jeg havde mødt under mit første besøg i Khaders mafiaråd mere end tre år forinden, var hærdet til en hård, frygtløs, vred mand, hvis følelse af loyalitet havde overtaget hele omfanget af hans unge liv. Da Johnny Cigar og Kishore afviste mit arbejdstilbud, havde Salman sat Farid og Andrew Ferreira fra Goa til at arbejde for mig. Andrew havde været rar og snakkesalig, men han var flyttet modvilligt fra sine unge gangstervenners selskab, og vi var ikke blevet nære venner. Farid havde imidlertid brugt de fleste dage og mange aftener med mig, og vi kunne lide og forstod hinanden.

'Han var helt ude i tovene, tror jeg, da Khader døde, og vi blev nødt til at tage os af Ghanis fyre,' betroede Salman. 'Det blev ret voldsomt – kan du huske det – vi gjorde alle nogle … usædvanlige ting. Men Farid var vild. Han var begyndt at bekymre mig. Man bliver undertiden nødt til at være hård i vores branche. Sådan er det bare.

Men man har problemer, når man begynder at nyde det, na? Jeg blev nødt til at tale med ham. ”Farid”, sagde jeg til ham, ”at skære folk i stykker bør ikke være det første valg. Det bør stå langt nede på listen. Det bør ikke engang stå på samme side som det første valg.” Men han fortsatte bare med at gøre det. Så var det, jeg placerede ham hos dig. Og nu efter seks måneder er han en meget roligere fyr. Det fungerede fint, yaar. Jeg tror bare, jeg sender alle de virkeligt slemme og skøre idioter hen til dig, Lin, så du kan rette op på dem.’

’Han bebrejdede sig selv for ikke at være der, da Khader døde,’ sagde jeg, mens vi rundede kurven ved det kuppelformede kunstgalleri, Jehangir. Da vi så en lille åbning i trafikken, småløb vi over rundkørslen ved Regal Circle-krydset, sprang til side og snoede os mellem bilerne.

’Det gjorde vi alle sammen,’ mumlede Salman dæmpet, da vi stillede os uden for Regal-biografen.

Det var en lille sætning, de fem ord, og den sagde ikke noget nyt, ikke andet end, hvad jeg vidste, var sandt. Alligevel tordnede den lille sætning sig ind i mit hjerte, og en lavine af sorg begyndte at ryste, glide og flytte på sig. I næsten ét år, indtil netop dét øjeblik, havde min vrede mod Khaderbhai beskyttet mig mod den sorgens smerte, jeg følte for ham. Andre var krympet, visnet og havde været rasende i deres chok og sorg over hans død. Jeg havde været så vred på ham, at min andel af sorg stadig lå under den dybe sne i bjergene, hvor han døde. Jeg følte mig på en måde fortabt. Jeg havde lidt næsten fra starten. Jeg hadede ikke Khan – jeg havde altid elsket ham og elskede ham stadig i det øjeblik, vi stod uden for biografen og ventede på vores venner. Men jeg havde egentlig ikke sørget over ham – ikke på samme måde, som jeg havde sørget over Prabaker eller endda Abdullah. På en eller anden måde havde Salmans tilfældige bemærkning om, at vi alle sammen bebrejdede os selv for ikke at have været der med Khader, da han døde, rystet min frosne sorg fri, og hjertesorgens langsomme, nådesløse sneskred begyndte lige i det øjeblik.

’Vi må være tidligt på den,’ bemærkede Salman muntert, og jeg skuttede mig, da jeg tvang mig tilbage i nuet til ham.

’Jah.’

’De kommer i bil, vi går, og alligevel slår vi dem.’

’Det er en god gåtur. Om aftenen er den endnu bedre. Jeg går tit den tur fra Causeway til V.T. og tilbage. Det er en af mine yndlingsture i hele byen.’

Salman kiggede på mig, smilet på læberne og panderynkerne forstærkede den lettere, skæve hældning på hans mandelbrune øjne.

’Du elsker virkelig det her sted, gør du ikke?’ spurgte han.

’Selvfølgelig gør jeg det,’ svarede jeg lidt defensivt. ’Det betyder ikke, at jeg elsker alt ved det. Der er en masse, jeg ikke kan lide. Men jeg elsker stedet. Jeg elsker Bombay, og det tror jeg altid, jeg vil gøre.’

Han grinede og kiggede væk ned ad gaden. Jeg kæmpede for at holde mine ansigtstræk og mit udtryk i ro. Men det var for sent. Hjertesorgen var allerede begyndt.

Jeg ved nu, at det der skete med mig, det der overvældede mig, var ved at tilintetgøre og næsten ødelægge mig. Didier havde endda givet mig et navn for det – snigmordersorg havde han engang kaldt det. Den form for sorg, der ligger på lur og angriber fra baghold, uden advarsel og uden nåde. Jeg ved nu, at snigmordersorg kan skjule sig i årevis og pludselig slå til på den gladeste dag uden varsel og uden nåde. Men den dag, seks måneder efter mit arbejde i pasfabrikken var begyndt og næsten et år efter Khaders død, forstod jeg ikke det mørke og skælvende humør, der bevægede sig i mig, der svulmede op til den sorg, jeg alt for længe havde holdt nede. Jeg kunne ikke forstå det, så jeg prøvede at bekæmpe det på samme måde, som en mand bekæmper smerte eller fortvivlelse. Men man kan ikke slå ned på snigmordersorg og befale den væk. Fjenden forfølger en skridt for skridt og kender ens næste bevægelse, før

man laver den. Fjenden er ens eget sørgende hjerte, og når det slår til, kan det ikke undgå at ramme.

Salman vendte sig igen om mod mig, hans ravøjne glimtede i lyset af hans tanker.

'Dengang, da vi var i krig for at slippe af med Ghanis fyre, prøvede Farid at blive en ny Abdullah. Han elskede ham, ikk'. Han elskede ham som en bror. Og jeg tror, at han prøvede at være Abdullah. Jeg tror, at han fik den idé, at vi behøvede en ny Abdullah for at vinde krigen. Men sådan fungerer det ikke, vel? Jeg prøvede at fortælle ham det. Jeg fortæller det til alle de unge fyre – specielt dem, der prøver at være som mig. Man kan kun være sig selv. Jo mere man prøver at være en anden, jo mere kommer man i vejen for sig selv. Se, der kommer drengene!'

En hvid Ambassador stoppede foran os. Farid, Sanjay, Andrew Ferreira og en sej 40-årig Bombay-muslim, der hed Amir, steg ud af bilen og kom hen til os. Vi gav hinanden hånd, mens bilen kørte væk.

'Lad os lige vente et minut, venner, mens Faisal parkerer bilen,' foreslog Sanjay.

Det var sandt, at Faisal, som styrede den del af forretningen, der stod for beskyttelse, med Amir, parkerede bilen. Det var også sandt og mere rammende, at Sanjay morede sig over at stå i vores iøjnefaldende gruppe en varm eftermiddag og flirte med stjålne, men passionerede blikke med de fleste piger, der passerede os på den travle gade. Vi var goondaer, gangstere, og næsten alle vidste det. Vores tøj var nyt, dyrt og af sidste mode. Vi var alle veltrænede. Vi var alle selvsikre. Vi var alle bevæbnede og farlige.

Faisal benede rundt om hjørnet og vippede med hovedet for at signalere, at bilen var sikkert parkeret. Vi samledes og gik de tre blokke hen til Taj Mahal-hotellet på en enkelt, bred række. Ruten fra Regal Circle til Taj Mahal-hotellet krydsede rummelige, åbne og overfyldte pladser. Vi holdt let vores række, som menneskevrimlen

delte sig for. Hoveder drejede, da vi passerede, og hvisken hvirvlede i vores kølvand.

Vi gik op ad de hvide marmortrin til Taj og direkte hen til Shamiana-restauranten i stueetagen. To tjenere placerede vores gruppe ved et langt, reserveret bord i nærheden af et højt vindue med udsigt over gårdhaven. Jeg sad i den ene ende af bordet, tættest på udgangen. Det mærkelige og overvældende, mørke humør, der havde hvirvlet rundt inde i mig på grund af Salmans lille sætning, voksede sig stærkere for hvert minut. Jeg ville have muligheden for at kunne gå når som helst uden at bringe gruppen i ubalance. Tjenerne hilste på mig med brede smil og kaldte mig gao-alay, eller landbysmand, det indiske modstykke til det italienske paisano. De kendte mig alle sammen – goraen, der talte marathi – og vi småsludrede lidt på den landsbydialekt, jeg havde lært i Sunder for mere end fire år siden.

Maden blev serveret, og mændene spiste med stor appetit. Jeg var også sulten, men jeg kunne ikke spise noget og skubbede bare maden rundt på tallerkenen for at være høflig. Jeg drak to kopper sort kaffe og prøvede at bringe mit bekymrede, stormfyldte sind ind i samtalerne. Amir beskrev den film, han havde set aftenen før – en hindigangsterfilm, hvor gangsterne var de onde bøller, og helten havde besejret dem alle sammen, ubevæbnet og på egen hånd. Han beskrev hver kampscene i detaljer, og mændene hylede af grin. Amir var en arret, kort-for-hovedet mand med tykke, filtrede øjenbryn og et overskæg, der red på hans fyldige overlæbe som en bred forstavn på en Kashmiri-husbåd. Han elskede at le og fortælle historier, og hans selvsikre, klangfulde stemme tiltrak opmærksomhed.

Amirs evige ledsager, Faisal, havde været boksemester i ungdomsrækken. Efter et år med barske, professionelle kampe opdagede han på sin nittenårs fødselsdag, at hans manager havde begået underslæb og havde sløset alle pengene fra boksekampene væk, som var blevet ham betroet at lægge til side. Faisal havde opsporet manageren. Da han fandt ham, havde han banket ham og var blevet ved at slå ham, indtil manden var død. Han havde afsonet otte år i fængsel for den forbrydelse og fik forbud mod at bokse for

livstid. I fængslet var den naive, hidsige teenager blevet en beregnende, koldblodig ung mand. En af Khaderbhais talentspejdere havde rekrutteret ham i fængslet, og han havde aftjent sin læretid hos mafiaen de sidste tre år af sin dom. I løbet af de fire år siden sin løsladelse havde Faisal arbejdet som Amirs vigtigste højre hånd i den voksende forretning med beskyttelse. Han var hurtig, hensynsløs og succesfuld, uanset hvilken opgave han blev stillet. Hans flade, brækkede næse og et ar, der delte hans venstre øjenbryn, gav ham et frygtindgydende udseende og gjorde det, der ellers ville have været et for almindeligt og for pænt ansigt, mere barskt.

De var det nye blod, de nye mafiabosser, byens nye herrer. Sanjay, den effektive morder med et udseende som en filmstjerne; den venlige Andrew fra Goa, der drømte om at få en plads i mafiarådet; Amir, den gråsprængte veteran med historiefortæller-talentet; Faisal, den følelseskolde muskelmand, som kun stillede ét spørgsmål – finger, arm, ben eller hals? – når han havde fået en opgave; Farid, kendt som Fixeren, der løste problemer med ild og frygt, og som alene havde opfostret seks meget yngre brødre og søstre, da hans forældre døde i en kolerahærget slum og Salman, den stille, den ydmyge, den naturlige leder, som kontrollerede hundredvis af liv i det lille imperium, som han havde arvet og fastholdt med magt.

Og de var mine venner. Mere end venner, de var mine brødre i vores kriminelle broderskab. Vi var forbundet til hinanden i blod – ikke kun andre folks – og grænseløs forpligtelse. Hvis jeg fik brug for dem, uanset hvad jeg havde gjort, uanset hvad jeg ville have dem til at gøre, så ville de komme. Hvis de fik brug for mig, var jeg der uden indvending eller beklagelse. De vidste, at de kunne regne med mig. De vidste, at da Khader havde bedt mig om at deltage i sin krig, tog jeg med ham, og jeg havde sat mit liv på spil. Jeg vidste, at jeg kunne regne med dem. Da jeg havde haft brug for Abdullah, havde han været der for at hjælpe mig med Maurizios lig. Det er en betydningsfuld test at spørge nogen, om de vil hjælpe en med at skille sig af med en myrdet mands lig. Ikke mange består den. Hver mand ved bordet havde bestået den test – nogle af dem mere end

én gang. De var en fast besætning for at bruge australsk fængselsslang. De var den perfekte besætning for mig, en forbryder på flugt med en pris på sit hoved. Jeg havde aldrig følt mig så sikker – ikke engang under Khaderbhais beskyttelse – og jeg burde ikke have følt mig alene.

Men jeg var alene af to grunde. Det var deres mafia, ikke min. For dem kom organisationen altid først. Men jeg var loyal over for mændene, ikke for mafiaen – for brødrene, ikke for broderskabet. Jeg arbejdede for mafiaen, men jeg tilsluttede mig den ikke. Jeg er ikke en "tilslutter". Jeg havde aldrig fundet en klub, klan eller idé, der var vigtigere for mig end de mænd og kvinder, som troede på den.

Og der var endnu en forskel på mændene i gruppen og mig – en forskel så dybtgående, at venskab alene ikke kunne overvinde den. Jeg var den eneste mand ved bordet, der ikke havde dræbt et menneske med hedt eller koldt blod. Selv Andrew, venlige og snakkesalige unge Andrew, havde affyret sin Beretta mod en fjende trængt op i en krog – en af Sapnamorderne – og havde tømt alle syv skud fra magasinet i mandens bryst, indtil han var to-tre gange død, som Sanjay ville have sagt.

Lige i det øjeblik virkede forskellene pludselig enorme og uovervindelige for mig – meget større og mere signifikante end de hundredvis af talenter, ønsker og tendenser, vi havde tilfælles. Jeg var ved at glide væk fra dem lige i det øjeblik ved det lange bord på Taj. Mens Amir fortalte sine historier, og jeg prøvede at nikke, smile og le med de andre, gjorde sorgen krav på mig. Dagen, der var begyndt godt og skulle have været som en hvilken som helst anden, var kørt af sporet på grund af Salmans få ord. Rummet var varmt, men jeg frøs. Min mave knurrede, men jeg kunne ikke spise. Jeg var omgivet af venner i en umådelig overfyldt restaurant, men jeg var ensommere end en mujahedinvagtpost natten før et slag.

Og så kiggede jeg op og så Lisa Carter komme ind i restauranten. Hendes lange, blonde hår var blevet klippet. Den nye, korte stil klædte hendes åbne, ærlige, kønne ansigt. Hun var klædt i dæmpet blå – hendes yndlingsfarve – løs skjorte og bukser med matchende

blå solbriller skubbet op i det tykke hår. Hun lignede en skabning af lys, en skabning lavet af himlen og rent, hvidt lys.

Uden at overveje hvad jeg gjorde, rejste jeg mig, undskyldte mig og forlod mine venner. Hun fik øje på mig, da jeg nærmede mig hende. Et smil så stort som en gamblers bluff afslørede hendes ansigt, mens hun åbnede armene for at give mig et knus. Og så vidste hun det. En hånd rakte ud for at røre mit ansigt, hendes fingerspidser læste arrenes blindskrift, mens den anden hånd tog min arm og førte mig ud ad restauranten og ind i foyeren.

'Jeg har ikke set dig i flere uger,' sagde hun, da vi satte os i et stille hjørne. 'Hvad er der galt?'

'Ingenting,' løj jeg. 'Skulle du ind og have frokost?'

'Nej. Bare kaffe. Jeg har et værelse her i den gamle del med udsigt over Gateway. Det er en million-dollar udsigt og et fantastisk værelse. Jeg har det i tre dage, mens Lettie får ordnet en aftale med en stor producer. Det er et af de frynsegoder, hun har klemt ud af ham. Filmbranchen – hvad kan jeg sige?'

'Hvordan går det?'

'Fint,' smilede hun. 'Lettie elsker hvert minut af det. Hun tager sig af alle filmstudierne og bookingagenterne nu. Hun er bedre til det end jeg. Hun skaffer bedre aftaler hver gang. Og jeg tager mig af turisterne. Jeg kan bedre lide den del. Jeg kan godt lide at mødes og arbejde med dem.'

'Og kan du også godt lide, at de altid før eller siden rejser væk, uanset hvor søde de er?'

'Jah. Også det.'

'Hvordan har Vikram det? Jeg har ikke set ham siden – siden sidst, jeg så dig og Lettie.'

'Han har det fint. Du kender Vikram. Han har fået meget mere tid til sig selv. Han savner det der stunt-noget. Han var virkelig vild med det, og han var god til det. Men det drev Lettie til vanvid. Han skulle

altid springe af kørende lastbiler og brase igennem vinduer og den slags. Og hun bekymrede sig for meget. Så hun fik talt ham fra det.'

'Hvad laver han nu?'

'Han er på en måde bossen, ikke? Lidt ligesom den administrerende direktør for firmaet – det Lettie startede med Kavita, Karla og Jeet. Og mig.' Hun stoppede på nippet til at sige noget og sprang så ud i det. 'Hun spørger efter dig.'

Jeg gloede på hende uden at sige noget.

'Karla,' forklarede hun. 'Hun vil gerne mødes med dig, tror jeg.'

Jeg fastholdt stilheden. Jeg nød lidt, at så mange følelser jagede hen over hendes ansigts bløde, uplettede landskab.

'Har du set nogle af hans stunts?' spurgte hun.

'Vikrams?'

'Jah. Han lavede en hel masse, før Lettie fik ham stoppet.'

'Jeg har haft travlt. Men jeg vil virkelig gerne mødes med Vikram.'

'Hvorfor gør du det så ikke?'

'Det vil jeg også. Jeg hørte, at han hænger ud ved Colaba-markedet hver dag, og jeg har gerne villet mødes med ham. Jeg arbejder mest om natten, så jeg har ikke været på Leopolds her på det sidste. Det er bare … jeg har haft … travlt.'

'Det ved jeg godt,' sagde hun blidt. 'Måske for travlt, Lin. Du ser ikke for godt ud.'

'Nu holder du,' sukkede jeg og forsøgte at grine. 'Jeg træner hver dag. Jeg bokser eller træner karate hver anden dag. Jeg kan ikke komme i bedre form.'

'Du ved, hvad jeg mener,' insisterede hun.

'Jah, jeg ved, hvad du mener. Hør, jeg skal ikke holde på dig …'

'Jo, du skal.'

'Skal jeg?' spurgte jeg og simulerede et smil.

’Ja. Du skal komme med mig op på mit værelse nu. Vi kan få sendt noget kaffe derop. Kom nu. Lad os gå.’

Og hun havde ret. Det var en fantastisk udsigt. Turistfærger med kurs mod grotterne på Elefantøen eller på retur til bredden fik små bølger til at rejse sig og rulle frem i stolte, vante, glidende bevægelser. Hundredvis af mindre fartøjer vippede og nikkede som fugle, der pudsede sig på det lave vand, mens kæmpe fragtskibe, der var ankret op i horisonten, lå ubevægelige på den rolige spids, hvor havet blev til bugt. På gaden under os flettede optog af turister farvekranse med deres bevægelser gennem og rundt om Gateway-monumentets høje stensøjler.

Hun sparkede sine sko af og satte sig på sengen med benene over kors. Jeg satte mig i nærheden af hende på kanten af sengen. Jeg stirrede på gulvet i nærheden af døren. Vi var stille et stykke tid, lyttede til larmen, der skubbede sig ind i værelset med den lette vind, der fik gardinerne til at blafre, hæve og falde.

’Jeg tror,’ begyndte hun og tog en dyb indånding, ’at du skulle komme og bo hos mig.’

’Jamen, det er …’

’Lad mig nu tale færdig,’ afbrød hun og løftede begge håndflader for at få mig til at tie stille. ’Please.’

’Jeg tror, bare ikke …’

’Please.’

’Okay,’ smilede jeg og satte mig længere ind på sengen for at hvile ryggen mod sengegærdet.

’Jeg har fundet et nyt sted. Det ligger i Tardeo. Jeg ved, at du kan lide Tardeo. Det kan jeg også. Og jeg ved, at du vil kunne lide lejligheden. Fordi det er præcis sådan et sted, vi begge kan lide. Og jeg tror, at det, jeg prøver at komme frem til, eller prøver at sige – er, at vi kan lide de samme ting, Lin. Og vi har en masse tilfælles. Vi besejrede begge stofferne. Det er sgu svært at gøre, og det ved du. Og ikke mange mennesker gør det. Men det gjorde vi – det gjorde vi

begge to – og jeg tror, det er, fordi vi er ens, du og jeg. Vi har klaret os godt, Lin. Vi har klaret … vi har klaret os rigtigt godt.’

’Jeg kan ikke sige … med sikkerhed … at jeg besejrede stofferne, Lisa.’

’Det gjorde du, Lin.’

’Nej. Jeg kan ikke sige, at jeg aldrig vil røre dem igen, så jeg kan ikke sige, at jeg besejrede dem.’

’Men det er bare endnu en grund til at være sammen, kan du ikke se det?’ insisterede hun med bedende øjne og tæt på at græde. ’Jeg vil holde dig på rette vej. Jeg kan sige, at jeg aldrig vil røre det igen, for jeg hader det stads. Hvis vi er sammen, kan vi få filmbranchen til at fungere og have det sjovt og passe på hinanden.’

’Der er for meget …’

’Hør, hvis du er bekymret for Australien og fængslet, kunne vi tage et andet sted hen – et sted, hvor de aldrig vil finde os.’

’Hvem har fortalt dig om det?’ spurgte jeg og holdt masken.

’Det gjorde Karla,’ svarede hun roligt. ’I den samme lille samtale vi engang havde, hvor hun fortalte mig, at jeg skulle passe på dig.’

’Sagde Karla det?’

’Jah.’

’Hvornår?’

’For lang tid siden. Jeg spurgte hende om dig – om hvad hendes følelser var, og hvad hun havde tænkt sig.’

’Hvorfor?’

’Hvad mener du med, hvorfor?’

’Jeg mener,’ svarede jeg langsomt og rakte ud for at lægge min hånd oven på hendes, ’hvorfor spurgte du Karla om hendes følelser?’

’Fordi jeg var forelsket i dig, dumme!’ forklarede hun og så mig i øjnene et sekund og kiggede så igen væk. ’Det var derfor, jeg tog

med Abdullah – for at gøre dig jaloux, interesseret eller bare for at være tæt på dig via ham, fordi han var din ven.'

'Hold da op,' sukkede jeg. 'Det er jeg ked af.'

'Er det stadig Karla?' spurgte hun, mens øjnene fulgte gardinernes blafren og vindløse fald ved vinduet. 'Er du stadig forelsket i hende?'

'Nej.'

'Men du elsker hende stadig?'

'Ja.'

'Og … hvad med mig?' spurgte hun.

Jeg svarede ikke, fordi jeg ikke ville lade hende kende sandheden. Jeg ville ikke selv kende sandheden. Og stilheden blev tykkere og svulmede op, indtil jeg kunne mærke det prikkende tryk mod min hud.

'Jeg har den her ven,' sagde hun til sidst. 'Han er kunstner. En skulptør. Han hedder Jason. Har du nogensinde mødt ham?'

'Nej, det tror jeg ikke.'

'Han er englænder, og han har en virkelig engelsk måde at se tingene på. Den er anderledes end vores måde, vores amerikanske måde, mener jeg. Han har et stort atelier ude i nærheden af Juhu Beach. Jeg tager derud engang imellem.'

Hun tav igen. Vi sad der og mærkede den lette vind skiftevis varm og kold, alt efter om luften, der hvirvlede ind i værelset, kom fra gaden eller bugten. Jeg kunne mærke hendes øjne på mig som en rødmen af skam. Jeg stirrede på vores hænder, der lå sammen hvilende på sengen.

'Sidst jeg tog derhen, arbejdede han på denne her nye idé. Han var ved at fylde tom emballage med gips, brugte boblepakninger, hvor der plejede at være legetøj i, ikk', og flamingostykker, man pakker rundt om nye tv-apparater. Han kalder dem negative rum. Han bruger dem som forme, og han laver skulpturer af dem. Han havde 100 ting der – forme lavet af æggebakker og boblepakningen, som

en ny tandbørste sælges i, og en tom emballage, der havde indeholdt hovedtelefoner.'

Jeg vendte mig for at se på hende. Himlen i hendes øjne indeholdt små storme. Hendes læber var præget af hemmelige tanker og svulmede af sandheden, hun forsøgte at fortælle mig.

'Jeg gik rundt der i hans atelier, ikk', og kiggede på alle de hvide skulpturer, og jeg tænkte, det er, hvad jeg er. Det er, hvad jeg altid har været. Hele mit liv. Negativt mellemrum. Altid ventet på nogen eller noget eller en eller anden form for ægte følelse til at fylde mig op og give mig en grund …'

Da jeg kyssede hende, flyttede stormen sig fra hendes blå øjne til vores munde, og tårerne, der gled over hendes citronduftende hud var sødere end honningen fra de hellige bier i Mombadevis jasmintempelhave. Jeg lod hende græde for os. Jeg lod hende leve og dø for os i de lange, langsomme historier, som vores kroppe fortalte. Og da tårerne stoppede, omgav hun os med svævende og flydende skønhed – en skønhed, der kun var hendes, født i hendes tapre hjerte og legemliggjort i sandheden om hendes kærlighed og hendes kød. Og det virkede næsten.

Vi kyssede igen, da jeg forberedte mig på at forlade værelset – gode venner, elskende, forenet dengang og for altid af vores kroppes sammenstød og kærtegn, men ikke helt kureret af det, ikke helt helbredt. Ikke endnu.

'Hun er der stadig, er hun ikke?' sagde Lisa og viklede et håndklæde rundt om sin krop og stillede sig i den lette vind ved vinduet.

'Jeg er lidt nedtrykt i dag, Lisa. Jeg ved ikke hvorfor. Det har været en lang dag. Men det har ikke noget med os at gøre. Dig og mig … det var godt – for mig, i hvert fald.'

'Også for mig. Men jeg tror stadig, hun er der, Lin.'

'Nej, jeg løj ikke før. Jeg er ikke forelsket i hende mere. Der skete noget, da jeg kom tilbage fra Afghanistan. Eller måske skete det i Afghanistan. Det stoppede … bare.'

’Jeg bliver nødt til at fortælle dig noget,’ mumlede hun og vendte sig om for at stå ansigt til ansigt med mig, mens hun talte med en stærkere, klarere stemme. ’Det er om hende. Jeg tror på det, du siger, men jeg tror, du bliver nødt til at vide det her, før du kan sige, at det virkelig er ovre med hende.’

’Jeg behøver ikke …’

’Please, Lin! Det er en pigeting. Jeg bliver virkelig nødt til at fortælle dig det, fordi du ikke kan sige, at det er ovre, medmindre du kender sandheden om hende – medmindre du ved, hvad der er hendes drivkraft. Hvis det, jeg fortæller dig nu, ikke ændrer på noget eller får dig til at føle dig anderledes end det, du føler nu, så ved jeg, du er fri.’

’Og hvis det gør en forskel?’

’Tja, så fortjener hun måske endnu en chance. Det ved jeg ikke. Jeg kan kun sige, at jeg aldrig har forstået Karla, før hun fortalte mig det. Hun gav mening efter det. Så … jeg tror, du bliver nødt til at vide det. Hvis der skal være noget mellem os, vil jeg have det ryddet af vejen – fortiden, mener jeg.’

’Okay,’ gav jeg efter og satte mig i en stol i nærheden af døren. ’Gå bare i gang.’

Hun satte sig ned på sengen igen i det stramt omviklede håndklæde og trak knæene op under hagen. Der var noget forandret ved hende, og jeg kunne ikke lade være med at lægge mærke til det – måske en form for ærlighed på den måde hendes krop bevægede sig på, og en ny, næsten mat befrielse, der blødgjorde hendes øjne. Det var skønne kærlighedsændringer, og jeg spekulerede på, om hun så noget af det i mig, siddende der stille og roligt i nærheden af døren.

’Fortalte Karla dig nogensinde, hvorfor hun forlod Staterne?’ spurgte hun og kendte svaret.

’Nej,’ svarede jeg og valgte ikke at gentage den smule, Khaled havde fortalt mig den nat, han gik ud i sneen.

’Det regnede jeg heller ikke med. Hun sagde, at hun ikke ville fortælle dig det. Jeg sagde, at hun var skør. Jeg sagde, at hun blev nødt til at være ærlig over for dig. Men det ville hun ikke. Det er sjovt, som det kan gå, ikke? Jeg ville have hende til at fortælle dig det dengang, fordi jeg tænkte, det måske ville få dig til at afvise hende. Nu fortæller jeg dig det, så du kan give hende en ny chance – hvis du vil. Uanset hvad, her kommer det. Karla forlod Staterne, fordi hun blev nødt til det. Hun stak af … fordi hun dræbte en fyr.’

Jeg lo. Det var en lille kluklatter til at begynde med, men den rullede og rumlede hjælpeløst over i en mavelatter. Jeg bukkede mig sammen og lænede mig mod lårene efter støtte.

’Det er faktisk ikke så sjovt, Lin,’ sagde Lisa med alvorlig mine.

’Nej,’ lo jeg og kæmpede for at genvinde kontrollen. ’Det er ikke … det. Der er bare … Fandens! Hvis du vidste, hvor mange gange jeg har bekymret mig om at bringe mit skøre, ødelagte liv til hende! Jeg blev ved med at sige til mig selv, at jeg ikke havde nogen ret til at elske hende, fordi jeg var på flugt. Du må da indrømme, at det er ret komisk.’

Hun gloede på mig, rokkede lidt, mens hun knugede sine knæ. Hun lo ikke.

’Okay,’ pustede jeg og tog mig sammen. ’Okay. Fortsæt.’

’Der var den her fyr,’ fortsatte hun i en tone, der gjorde det klart, hvor alvorligt hun betragtede emnet. ’Han var far til et af de børn, hun plejede at babysitte, da hun selv var barn.’

’Det har hun fortalt mig.’

’Har hun? Okay, så ved du det. Og ingen gjorde noget ved det. Og det ødelagde hende ret meget. Og så en dag fik hun fat i en pistol og tog hen til hans hus, hvor han var alene, og hun skød ham. Seks gange. To gange i brystet, sagde hun og fire gange i skridtet.’

’Vidste de, at det var hende?’

’Hun er ikke sikker. Hun ved, at hun ikke efterlod fingeraftryk i huset. Og ingen så hende gå. Hun skilte sig af med pistolen. Og hun stak af

ud af landet, rigtigt hurtigt. Hun er aldrig rejst tilbage, så hun ved ikke, om der kører en sag eller ej.'

Jeg sad tilbagelænet i stolen og pustede meget langsomt ud. Lisa holdt omhyggeligt øje med mig, hendes blå øjne var let sammenknebne og mindede mig om den måde, hun havde set på mig på den aften for flere år siden i Karlas lejlighed.

'Er der mere?'

'Nej,' svarede hun og rystede langsomt på hovedet, men fastholdt blikket. 'Det er dét.'

'Okay,' sukkede jeg, lod en hånd glide ned over mit ansigt og rejste mig for at gå. Jeg gik hen til hende og knælede ned ved siden af hende med mit ansigt tæt på hendes. 'Jeg er glad for, at du fortalte mig det, Lisa. Det gør en masse ting … tydeligere … tror jeg. Men det ændrer ikke på, hvad jeg føler. Jeg ville gerne hjælpe hende, hvis jeg kunne, men jeg kan ikke glemme … hvad der skete … og jeg kan heller ikke tilgive det. Jeg ville ønske, jeg kunne. Det ville gøre en masse ting lettere. Det er slemt at elske nogen, man ikke kan tilgive.'

'Det er ikke så slemt som at elske nogen, man ikke kan få,' svarede hun tilbage, og jeg kyssede hende.

Jeg tog elevatoren ned til foyeren alene med en vrimmel af mine egne spejlbilleder – ved siden af og bag mig, stille og roligt, og ikke ét af dem var i stand til at møde mit blik. Så snart jeg var forbi glasdørene, gik jeg ned ad marmortrappen og over til Gateway-monumentets brede plads ved havet. Under den buede skygge lænede jeg mig over muren mod havet og kiggede ud på bådene, der fragtede turisterne tilbage til marinaen. Hvor mange af de liv, spekulerede jeg på og iagttog de rejsende posere for hinandens kameraer, er lykkelige og ubekymrede og … bare frie? Hvor mange af dem er sørgende? Hvor mange er …

Og så lukkede hele mørket med den længe afviste sorg sig rundt om mig. Det gik op for mig, at jeg i et stykke tid havde bidt tænderne sammen, og mine kæber var ømme og stive, men jeg kunne ikke

løsne musklerne. Jeg drejede hovedet for at se en af gadedrengene, en jeg godt kendte, lave forretninger med en ung turist. Drengen, Mukul, sendte sit blik til venstre og højre, hurtigt og øgleagtigt, og rakte en lille, hvid pakke til turisten. Manden var cirka 20 år gammel, høj, veltrænet og smuk. Jeg gættede på, at han var en tysk studerende, og det havde jeg blik for. Han havde ikke været længe i byen. Jeg kendte tegnene. Han var nyt blod med penge på lommen, og en verden af oplevelser lå åben for ham. Og der var en fjedren i hans gang, mens han gik væk for at tilslutte sig sine venner. Men der var gift i pakken i hans hånd. Hvis det ikke ligefrem dræbte ham på et hotelværelse et eller andet sted, ville det måske forværre hans liv, som det engang havde gjort ved mit, indtil det forgiftede hvert levende sekund.

Jeg var ligeglad – med ham, mig selv og alle andre. Jeg ville have det. Jeg ville bare have stoffet, mere end noget andet i verden. Min hud huskede satin-rusen af ekstase og den udslætsprikkende kryben af feber og frygt. Lugt- og smagsfornemmelsen var så kraftig, at jeg fik opkastningsfornemmelser af den. Sulten efter smertefri glemsel, uskyld og sorgløshed hvirvlede rundt i mig og skælvede fra min rygrad til de tykke, sunde vener i mine arme. Og jeg ønskede det, det gyldne minut i heroinens lange blygrå nat.

Mukul fangede mit blik og smilede af vane, men smilet drejede og krøllede sig sammen i usikkerhed. Og så vidste han det. Han havde blik for det. Han boede på gaden, og han kendte blikket. Så han smilede tilbage, men det var anderledes. Der lå forførelse i det – Det er lige her … Jeg har det lige her … Det er gode sager … Kom og få det – i dealerens lillebitte, ondskabsfulde, hånlige smil af triumf. Du er ikke bedre end mig … Du er ikke noget overhovedet … Og før eller siden vil du tigge mig om det …

Dagen var døende. Hvert glimtende flimmer, der blændede fra bølgerne i bugten, ændrede sig fra funklende hvidt til pink og til svagt blodrød. Sved løb ind i mine øjne, mens jeg gloede tilbage på Mukul. Mine kæber gjorde ondt, og mine læber dirrede af anstrengelse – anstrengelse for ikke at reagere, ikke tale, ikke nikke med hovedet.

Jeg hørte en stemme eller mindedes den: Alt, hvad du behøver at gøre, er at nikke med hovedet, det er alt, hvad du skal gøre, og det hele vil være ovre … Og sørgende tårer boblede ubarmhjertigt op i mig, som tidevandet slog ind mod muren fra havet. Men jeg kunne ikke græde dem, de tårer, og jeg følte, at jeg druknede i en sorg, der var større end det hjerte, der prøvede at holde den. Jeg pressede mine hænder ned på et lille højdedrag af facetterede blåsten på toppen af muren mod havet, som om jeg kunne jage mine fingre ned i byen og redde mig selv ved at klamre mig til den.

Men Mukul … Mukul smilede og lovede fred. Og jeg vidste, der var så mange måder at finde fred på – jeg kunne ryge det i en cigaret eller riste det på et stykke folie eller sniffe det eller putte det i en chillum eller stoppe det ind i min vene eller bare spise det, bare sluge det og vente på, at den krybende følelsesløshed ville kvæle hver smerte på planeten. Og Mukul, der læste den svedende smerte som en fræk side i et sjofelt blad, kom tomme for tomme tættere på mig, glidende langs den våde stenmur. Og han vidste det. Han vidste alt.

En hånd rørte min skulder. Mukul for sammen, som om han var blevet sparket, og bakkede væk fra mig, hans døde øjne svandt ind til ingenting i solnedgangens brændende pragt. Og jeg vendte hovedet og stirrede ind i ansigtet på et spøgelse. Det var Abdullah, min Abdullah, min døde ven, dræbt i et politibaghold for mange smertefyldte måneder siden. Hans lange hår var tykt og klippet kort som en filmstjernes. Hans sorte tøj var væk. Han var klædt i en hvid skjorte og grå bukser med et moderigtigt snit. Og det virkede mærkeligt, det anderledes tøj – næsten lige så mærkeligt som at se ham stå der. Men det var Abdullah Taheri, hans spøgelse, lige så smuk som Omar Sharif på sin 30-års fødselsdag, lige så dødelig som en stor listende kat, en sort panter med de øjne, der havde farve som sandet i ens håndflade en halv time før solnedgang. Abdullah.

’Det er så godt at se dig, Lin broder. Skal vi gå indenfor og drikke noget chai?’

Det var dét. Bare uden videre.

’Jamen, det … det kan jeg ikke.’

’Hvorfor ikke?’ spurgte spøgelset med rynket pande.

’Ser du, til at begynde med,’ mumlede jeg og skyggede for øjnene med min hånd for den sene eftermiddagssol, mens jeg stirrede på ham, ’fordi du er død.’

’Jeg er ikke død, Lin broder.’

’Jo …’

’Nej. Har du talt med Salman?’

’Salman?’

’Ja. Han arrangerede det hele, at jeg skulle mødes med dig i restauranten. Det var en overraskelse.’

’Salman … fortalte mig … han havde en overraskelse.’

’Og jeg er overraskelsen, Lin broder,’ smilede spøgelset. ’Du skulle mødes med mig. Det var meningen, at han ville overraske dig. Men du forlod restauranten. Og de andre, de har ventet på dig. Men du kom ikke tilbage, så jeg gik ud for at finde dig. Nu kommer overraskelsen virkelig som et chok.’

’Sig det ikke!’ snerrede jeg stadig ør, stadig forvirret, og mindedes noget, Prabaker engang havde sagt til mig.

’Hvorfor ikke?’

’Det er lige meget! For helvede, Abdullah … det her er … det her er sgu en mærkelig drøm, du.’

’Jeg er tilbage,’ sagde han stille og roligt med en lille, alvorlig mine af bekymring, der rynkede hans bryn. ’Jeg er her igen. Jeg blev skudt. Politiet. Du kender historien.’

Tonen i samtalen var som i virkeligheden. Den falmende himmel bag hans hoved og de forbipasserende på gaden var uinteressante. Intet svarede til en drøms uklarhed og karaktertræk. Men alligevel måtte det være en drøm. Så løftede spøgelset sin hvide skjorte for at

afsløre sine mange ar, helede og lægede til mørke ringe, huller og tommetykke, gabende sår.

'Se, Lin broder,' sagde den døde mand. 'Jeg blev skudt, ja, mange gange, men jeg overlevede. De fjernede min krop fra Crawford-marked politistationen. De tog mig til Thana de første to måneder. Så tog de mig til Delhi. Jeg lå på hospitalet i et år. Det var et privat hospital, ikke langt fra Delhi. Det var et år med mange operationer. Ikke noget godt år, Lin broder. Så gik der næsten yderligere et år med at blive rask, Nushkur'allah.'

'Abdullah,' sagde jeg og rakte ud for at omfavne ham. Kroppen var stærk. Varm. I live. Jeg holdt ham tæt ind til mig, låste min hånd fast til mit håndled bag hans ryg. Jeg mærkede presset fra hans øre mod mit ansigt og kunne lugte sæben fra hans hud. Jeg hørte hans stemme gå fra sit bryst til mit som sonarer, med lyd og genlyd, bølge på bølge over strande af tidevandsvådt sand om aftenen. Med øjnene lukkede klamrede jeg mig til ham, flød på det mørke vand, på sorgen jeg havde følt for ham, for os begge. Hjerteforkrøblet med frygt for, at jeg var sindssyg, at det faktisk var en drøm, et mareridt, holdt jeg ham, indtil jeg mærkede hans stærke hænder venligt skubbe mig ud i strakt arm.

'Det er okay, Lin,' smilede han. Smilet var komplekst og skiftede fra hengivenhed til trøst, måske en smule chokeret over sindsbevægelsen i mine øjne. 'Det er okay.'

'Det er ikke okay!' brummede jeg og rev mig fri af ham. 'Hvad fanden skete der? Hvor fanden har du været? Og hvorfor fanden fortalte du mig det ikke?'

'Nej. Jeg kunne ikke fortælle dig det.'

'Sludder! Selvfølgelig kunne du det! Lad være med at være dum!'

'Nej,' insisterede han og lod en hånd løbe gennem sit hår og pressede øjnene sammen for at fiksere mig med et bestemt blik. 'Kan du huske dengang, vi kom kørende på motorcykler, og vi så nogle mænd? De var fra Iran. Jeg bad dig vente ved motorcyklerne,

hvilket du ikke gjorde. Du fulgte efter mig, og vi sloges med de mænd. Kan du huske det?’

’Ja.’

’Det var mine fjender. Og det var også Khader Khans fjender. De havde forbindelse til det iranske hemmelige politi, det nye Savak.’

’Kan vi – vent lige lidt,’ afbrød jeg og rakte bagud for at støtte mig op ad muren mod havet. ’Jeg trænger til en cigaret.’

Jeg knipsede pakken op for at tilbyde ham en.

’Har du glemt det?’ spurgte han og grinede glad. ’Jeg ryger ikke cigaretter. Og det burde du heller ikke, Lin broder. Jeg ryger kun hash. Jeg har noget, hvis du har lyst?’

’Glem det,’ lo jeg og lyste op. ’Jeg skal ikke være skæv med et spøgelse.’

’De mænd – mændene vi sloges med – de lavede forretninger her. Mest narkoforretninger, men nogle gange også våbenforretninger og undertiden pas. Og de udspionerede os og rapporterede om enhver af os fra Iran, der stak af fra Irakkrigen. Jeg var en af dem, der stak af fra Irakkrigen. Mange tusinde flygtede her til Indien, og mange tusinde hader Ayatollah Khomeini. Spionerne fra Iran, de udarbejdede rapporter om os til det nye Savak i Iran. Og de hadede Khader, fordi han hjalp mujahedinerne i Afghanistan, og fordi han hjalp så mange af os fra Iran. Forstår du, hvad det drejer sig om, Lin broder?’

Jeg forstod det. Det iranske eksilsamfund i Bombay var enormt, og jeg havde mange venner, der havde mistet deres hjemland og deres familier, og som kæmpede for at overleve. Nogle af dem arbejdede i eksisterende mafiabander ligesom Khaders råd. Andre havde dannet deres egne bander og tilbød at gøre det beskidte arbejde i en branche, der blev lidt blodigere for hver dag. Jeg vidste, at det iranske hemmelige politi havde spioner, der cirkulerede rundt blandt de landsforviste og rapporterede om dem, og undertiden blev deres egne hænder lidt for klamme.

’Fortsæt,’ sagde jeg og tog et hiv af min cigaret.

’Når de mænd, de spioner, lavede deres rapporter, led vores familier i Iran rigtig meget. Nogle mødre, brødre og fædre blev sat i det hemmelige politis fængsel. Dér torturerer de folk. Nogle af dem døde. Min egen søster, torturerede og voldtog de på grund af rapporterne om mig. Min egen onkel, han blev dræbt, da min familie ikke kunne betale det hemmelige politi hurtigt nok. Da jeg fandt ud af det, fortalte jeg Abdel Khader Khan, at jeg ville forlade ham, så jeg kunne kæmpe mod dem, spionerne fra Iran. Han bad mig om ikke at rejse. Han sagde til mig, at vi sammen ville kæmpe mod dem. Han fortalte mig, at vi ville finde dem, en efter en, og han lovede mig, at han ville hjælpe mig med at dræbe dem.’

’Khaderbhai …’ sagde jeg og pustede røgen ud.

’Og vi fandt dem, nogle af dem, Farid og jeg, med Khaders hjælp. Der var ni mænd i begyndelsen. Vi fandt seks. De mænd gjorde vi en ende på. De tre andre overlevede. Tre mænd. Og de vidste noget om os – de vidste, at der var en spion i rådet, meget tæt på Khader Khan.’

’Abdul Ghani.’

’Ja,’ sagde han og drejede hovedet for at spytte ved omtalen af forræderens navn. ’Ghani, han kom fra Pakistan. Han havde mange venner i det pakistanske hemmelige politi, ISI. De samarbejder hemmeligt med det iranske hemmelige politi, det nye Savak, med CIA og med Mossad.’

Jeg nikkede, lyttede til ham og tænkte på noget, Abdul Ghani engang havde sagt til mig: Alt hemmeligt politi i verden arbejder sammen, Lin, og det er deres største hemmelighed.

’Så det pakistanske ISI fortalte det iranske hemmelige politi om deres kontakt i Khader-rådet.’

’Abdul Ghani. Ja,’ svarede han. ’De var meget bekymrede i Iran. Seks gode forrædere forsvandt. Ingen vil nogensinde finde ligene på de forrædere. Kun tre blev efterladt. De tre mænd fra Iran, de

begyndte så at arbejde for Abdul Ghani. Han fortalte dem, hvordan de skulle lave en fælde for mig. Du husker nok, at vi på det tidspunkt ikke vidste, at Sapna arbejdede for Ghani, som havde lagt planer for os. Khader vidste det ikke. Jeg vidste det ikke. Hvis jeg havde vidst det, ville jeg selv have smidt stykkerne af de Sapna mænd ned i Hassan Obikwas hul i jorden. Men jeg vidste det ikke. Da jeg røg i fælden i nærheden af Crawford- markedet, skød mændene fra Iran først fra et sted i nærheden af mig. Politiet troede, at jeg affyrede min pistol. De skød på mig. Jeg vidste, at jeg var dødsdømt, så jeg tog mine pistoler og skød mod politiet. Resten kender du.'

'Ikke det hele,' gryntede jeg. 'Ikke nok. Jeg var der den aften, den aften du blev skudt. Jeg var på Crawford-marked politistation. Det var vildt. Alle sagde, at du var blevet skudt så mange gange, at dit ansigt var uigenkendeligt.'

'Der var meget blod. Men Khaders mænd, de kendte mig. De lavede optøjer, og de kæmpede sig skridt for skridt ind på politistationen, fjernede min krop og bragte mig hen på hospitalet. Khader havde en lastbil i nærheden, og han havde en læge – du kender ham, doktor Hamid, kan du huske ham? – og de reddede mig.'

'Var Khaled der den aften. Var det ham, der reddede dig?'

'Nej. Khaled var en af de mænd, der lavede optøjer. Det var Farid, der fjernede min krop.'

'Fik Farid Fixer dig ud derfra?' gispede jeg, forbavset over, at han ikke havde sagt noget i alle de måneder, vi havde arbejdet så tæt sammen. 'Og har han vidst det her hele tiden?'

'Ja. Hvis du har en hemmelighed, Lin, så læg den i Farids hjerte. Han er den bedste af dem, min broder, nu da Abdel Khader er væk. Efter Nazeer er Farid den bedste af dem. Glem aldrig det.'

'Hvad med de tre fyre? De tre iranske fyre? Hvad skete der med dem, efter du blev skudt? Fik Khader fat i dem?'

'Nej. Efter at Abdel Khader dræbte Sapna og hans mænd, stak de af til Delhi.'

’En af Sapnafyrene slap væk. Vidste du det?’

’Ja, han tog også til Delhi. Da jeg igen var blevet stærk – ikke helt rask, men stærk nok til at slås – for kun to måneder siden, tog jeg ud for at lede efter de fire mænd og deres venner. Jeg fandt én af dem. En fra Iran. Jeg gjorde det af med ham. Nu er der kun tre tilbage fra den tid – to spioner fra Iran og en af Ghanis Sapnamordere.’

’Ved du, hvor de er?’

’Her. I byen.’

’Er du sikker?’

’Jeg er sikker. Det er derfor, jeg er kommet tilbage til Bombay. Men nu, Lin broder, må vi tilbage til hotellet. Salman og de andre venter på os ovenpå. De vil holde en fest. De bliver glade for at se, at jeg fandt dig – de så dig gå for flere timer siden med en smuk pige, og de sagde, at jeg ikke ville finde dig.’

’Det var Lisa,’ sagde jeg og kastede ubevidst et blik over skulderen mod soveværelsesvinduet på førstesalen af Taj. ’Vil du … gerne møde hende?’

’Nej,’ smilede han. ’Jeg har mødt én – Farids kusine, Ameena. Hun har passet mig i mere end et år. Hun er en god pige. Vi vil gerne giftes.’

’Nej, nu holder du!’ spruttede jeg, mere chokeret over hans intention om at gifte sig end over, at han havde overlevet den dræbende skudsalve.

’Jo,’ grinede han og rakte impulsivt ud for at give mig et knus. ’Men kom nu, de andre venter. Challo.’

’Gå bare i forvejen,’ svarede jeg ham og smilede for at matche hans glade grin. ’Jeg kommer lige straks.’

’Nej, kom, Lin,’ bad han indtrængende. ’Kom nu.’

’Jeg har lige brug for et minut,’ insisterede jeg. ’Jeg kommer … om et øjeblik.’

Han tøvede et øjeblik mere, men smilede og nikkede så med hovedet og gik tilbage gennem kuppelbuen mod Taj-hotellet.

Aftenen slørede eftermiddagens klare glorie. En dis af støvet røg og damp slørede horisonten og sydede lydløst, som om himlen gik i opløsning i bugtens vand ved verdens fjerne mur. De fleste både og færger var bundet sikkert fast til deres fortøjningsstolper i havnen under mig. Andre rejste sig, sank og rejste sig igen, gyngede i deres sikkert tøjrede ankre. Højvandet skubbede svulmende bølger op mod den lange stenmur, hvor jeg stod. Her og der langs boulevarden slog skummende søjler sig op på de hvide gangstier som gisp af anstrengelse. Fodgængere spadserede rundt om de uregelmæssige springvand eller løb leende gennem de pludselige drøn og sprøjt. I mine øjnes små søer, i de bittesmå blågrå oceaner, skubbede bølger af tårer mod min mur af vilje.

Sendte du ham? hviskede jeg til den døde Khan, min far. Snigmordersorgen havde skubbet mig hen til muren, hvor gadedrengene solgte heroin. Og så lige før det var for sent, var Abdullah kommet til syne. Sendte du ham for at redde mig?

Den nedgående sol, begravelsesilden på himlen, sved i mine øjne, og jeg så væk for at følge de sidste kirsebærrøde og lyslilla lysskær strømme ud og dø hen i aftenens havspejlende safir. Og mens jeg stirrede ud over bugtens plumrede og krusende vand, prøvede jeg at få mine tanker til at passe ind i en ramme af tanker og facts. På besynderlig, mærkelig vis havde jeg på ny fundet Abdullah og på ny tabt Khaderbhai på samme dag, inden for samme time. Og oplevelsen, kendsgerningen af det, den uundgåelige, skæbnebestemte nødvendighed hjalp mig med at forstå det. Sorgen, jeg havde undgået, havde taget så lang tid om at finde mig, fordi jeg ikke kunne slippe ham. I mit hjerte holdt jeg ham stadig så tæt, som da jeg omfavnede Abdullah for kun få øjeblikke siden. I mit hjerte var jeg stadig på bjerget, knælende i sneen og vuggende det smukke hoved i mine arme.

Som stjernerne langsomt igen dukkede op på den stille, uendelige himmel, skar jeg de sidste fortøjningsreb over til sorgen og overgav

mig til den alt udholdende tidevandsskæbne. Jeg lod ham gå. Jeg sagde ordene, de hellige ord: jeg tilgiver dig …

Og det var godt. Og det var rigtigt. Jeg lod tårerne falde. Jeg lod mit hjerte knuses af min fars kærlighed, som de høje bølger ved siden af mig, der slyngede deres bryst mod muren og blødte på den brede, hvide sti.

KAPITEL 40

Ordet mafia stammer fra det sicilianske ord at prale. Og hvis man spørger en hvilken som helst seriøs mand, som lever af at begå alvorlig kriminalitet, vil han fortælle en, at det er lige præcis det – pralen, stoltheden – der får ram på de fleste af os til sidst. Men vi lærer det aldrig. Måske er det ikke muligt at bryde loven uden at prale af det til nogen. Måske er det ikke muligt at være forbryder uden at være stolt af det på en eller anden måde. Det var sikkert, at der i de sidste måneder i den gamle mafia, broderskabet som Khaderbhai havde konstrueret, styret og regeret, havde været masser af pral og ikke mindst stolthed. Men det var sidste gang, nogen af os i den gren af Bombays kriminelle underverden fuldstændigt ærligt kunne sige, at vi var stolte over at være gangstere.

Khader Khan havde været død i næsten to år, men hans regler og principper dominerede stadig de daglige operationer, som blev udført af det mafiaråd, han havde stiftet. Khader havde hadet heroin, og han havde nægtet at handle med stoffer eller tilladt andre end desperat afhængige gadenarkomaner at handle inden for de områder, han havde kontrolleret. Prostitution havde også frastødt ham. Han havde set det som en forretning, der skadede kvinder, vanærede mænd og forpestede samfundet, hvor det forekom. Det halvkugleformede område, han havde indflydelse på, strakte sig ud på gader, i parker og bygninger over flere kvadratkilometer. Inden for det lille kongerige havde enhver mand eller kvinde, der ikke havde holdt deres medvirken til prostitution og pornografi på et meget lavt, meget diskret aktivitetsniveau, risikeret hans velfortjente straf. Og den situation herskede stadig under det nye råd, der blev styret af Salman Mustaan.

Gamle Sobhan Mahmoud, der stadig var rådets officielle leder, var alvorligt syg. I årene efter Khaders død var han blevet ramt af to slagtilfælde, der havde forringet hans tale og de fleste af hans bevægelser. Rådet flyttede ham ned i Khaders hus på stranden i Versova – det samme hus, hvor jeg havde taget en kold tyrker med Nazeer. De sikrede, at den aldrende boss havde adgang til de bedste lægebehandlinger, og arrangerede, at hans familie og tjenere var hos ham.

Nazeer oplærte langsomt Khaders nevø, unge Tariq, som det meste af rådet antog, ville få en ledende rolle. På trods af drengens stamtavle, modenhed og usædvanlige, højtidelige opførsel – der var ingen mand eller dreng, hvis tillukkede, glødende intensitet mindede mig mere om Khaled – blev Tariq skønnet at være for ung til at gøre krav på en position i rådet eller tilmed deltage i rådets møder. I stedet gav Nazeer ham pligter og ansvar, der gradvist gjorde ham bekendt med den verden, han måske en dag skulle lede. I alle praktiske henseender var Salman Mustaan bossen, den nye Khan, rådets leder og herskeren over Khaderbhais mafia. Og Salman, som alle og enhver, der kendte ham, bevidnede, var Khaderbhais mand med krop og sjæl. Han styrede klanens handlinger, som om den gråhårede lord stadig var der, stadig var i live, og rådede og advarede ham i private lektioner hver aften.

De fleste af mændene støttede Salman betingelsesløst. De vidste, hvad principperne indebar, og de var enige i, at de var værd at opretholde. I vores byområde var ord som goonda og gangster ikke en fornærmelse. Lokale folk vidste, at vores mafiagren gjorde et bedre arbejde end politiet med at holde heroin og sexbaserede forbrydelser fra deres gader. Politiet var stadig modtageligt for bestikkelse. Sandt nok befandt Salmans mafiaklan sig i en unik position, når de bestak politiet – de samme strissere, som lige var betalt af alfonser og pushere – for at se væk, når de skulle kaste genstridige heroindealere ind i en murstensvæg eller bruge en kødhammer på en pornografs hænder.

Gamle mænd i distriktet nikkede til hinanden og sammenlignede den relative ro i deres gader med det kaos, der væltede og strømmede gennem gaderne i andre distrikter. Børnene så op til de unge gangstere og valgte undertiden én som lokal helt. Restauranter, barer og andre forretninger tog imod Salmans mænd som fredsbevarende og med forholdsvis høje moralnormer. Og informationsniveauet i området under hans styre, antallet af uopfordret information til politiet – en sikker indikator på offentlig popularitet eller utilfredshed – var lavere end i noget andet område over hele Bombays sydende udbredelsesområde. Vi var stolte, vi havde principper, og vi var næsten de hædersmænd, vi selv troede, at vi var.

Alligevel var der lidt murren og brokken inden for klanen, og der blev afholdt nogle heftige møder i rådet, der udløste diskussioner om gruppens fremtid. Heroinhandel gjorde andre mafiaråd rige. Nye heroinmillionærer pralede med deres importerede biler, designertøj og avancerede elektroniske dimser på de mest eksklusive og dyre spillesteder i byen. Hvad der var vigtigere, var, at de brugte deres uudtømmelige, opiatbaserede indkomststrømme til at hyre nye mænd; lejesoldater, som blev godt betalt for at bruge beskidte kneb og slå hårdt ned. Lidt efter lidt udvidede banderne deres territorier i domænekrige, hvor et par af de sejeste mænd døde, mange flere blev sårede, og strissere over hele byen tændte røgelsespinde for at takke for deres held.

Med lignende høje fortjenester indtjent på det nye og umættelige marked for importerede, hardcore pornografiske videoer havde nogle af de rivaliserende råd akkumuleret penge nok til at erhverve sig alle kriminelle banders ultimative statussymbol – et forråd af våben. Misundelig på den rigdom, de bander høstede, irriteret over deres territoriale fremgang og på vagt over for deres voksende magt, bad nogle af Salman Mustaans mænd ham indtrængende om at ændre sin politik. Den første blandt de kritiske stemmer var Sanjays, Salmans ældste og nærmeste ven.

’Du burde mødes med Chuha,’ sagde Sanjay alvorligt, mens han, Farid, Salman og jeg drak chai i en lille butik på Maulana Azad Road i nærheden af den skinnende, grønne luftspejling fra Mahalaxmi væddeløbsbanen. Han talte om Ashok Chandrashekar, en indflydelsesrig, voldelig mand i Walidlallabanden. Han havde brugt Ashoks øgenavn, Chuha, der betød Rotten.

’Jeg har mødt den idiot, yaar,’ sukkede Salman. ’Jeg mødes med ham hele tiden. Hver gang en af hans fyre prøver at klemme et hjørne ud af vores territorium, mødes jeg med Chuha for at udrede trådene. Hver gang vores fyre kommer i slagsmål med hans fyre og giver dem en ordentlig omgang, mødes jeg med Chuha. Hver gang han kommer med et tilbud om at sammenlægge vores råd, mødes jeg med ham. Jeg kender den idiot for godt. Det er dét, der er problemet.’

Walidlallarådet havde en grænse, der stødte op til vores. Relationer mellem banderne var generelt respektfulde, men ikke hjertelige. Walid, lederen af det rivaliserende råd, havde været en nær ven af Khaderbhai og var en af de oprindelige stiftere af rådssystemet. Selv om Walid havde ført sit råd ind i heroin og pornografisk handel, som han ligesom Khaderbhai engang havde foragtet, havde han også insisteret på, at der ikke skulle forekomme nogen konflikter med Salmans råd. Chuha, hans næstkommanderende, havde ambitioner, der blev holdt i kort snor af Walids styring. De ambitioner førte til stridigheder og endda kampe mellem banderne, og alt for ofte var Salman tvunget til at mødes med Rotten under stive, formelle middage holdt på neutral jord i en suite på et femstjernet hotel.

’Nej, du har ikke virkelig talt med ham, under fire øjne, om de penge, vi kan tjene. Hvis du gjorde det, Salman broder, så ville du finde ud af, at han siger en masse fornuftigt. Han tjener millioner af rupier på det skide garad, du. Junkierne kan ikke få nok af det lort. Han er sgu nødt til at bringe det ind med tog. Og de blå film, ikk’ – det er helt vildt. Jeg sværger! Det er en dødsmart forretning, yaar. Han laver 500 kopier af hver film og sælger dem for 500 stykket. Det er 250.000, Salman, for hver skide blå film! Hvis man kunne tjene lige

så mange penge på at dræbe mennesker, ville Indiens befolkningsproblem blive løst på en måned! Du skulle tage hen og snakke med ham, Salman broder.'

'Jeg kan ikke lide ham,' erklærede Salman. 'Og jeg stoler heller ikke på ham. En skønne dag tror jeg, at jeg bliver nødt til at gøre en ende på den madachudh, én gang for alle. Det er ikke en særlig lovende start på forretningen, na?'

'Hvis det kommer an på dét, så vil jeg dræbe den gandu for dig, broder, og jeg vil gøre det med glæde. Men indtil da, før vi faktisk bliver nødt til at dræbe ham, kan vi stadig tjene en masse penge sammen med ham.'

'Det er jeg ikke enig i.'

Sanjay kiggede sig rundt om bordet efter støtte og henvendte sig endelig til mig.

'Kom nu, Lin. Hvad synes du?'

'Det er en sag for rådet, Sanju,' svarede jeg og smilede af hans oprigtighed. 'Det har ikke noget med mig at gøre.'

'Men det er derfor, jeg spørger dig, Linbaba. Du kan ligesom give os et uafhængigt synspunkt. Du kender Chuha. Og du ved, hvor mange penge der er i heroin. Han har nogle gode pengeidéer, synes du ikke?'

'Arrey, lad være med at spørge ham!' afbrød Farid. 'Medmindre du vil høre sandheden.'

'Nej, fortsæt,' fastholdt Sanjay med et skinnende glimt i øjnene. Han kunne lide mig, og han vidste, at jeg kunne lide ham. 'Fortæl mig sandheden. Hvad synes du om ham?'

Jeg kastede et hurtigt blik på Salman og han nikkede, ligesom Khader måske ville have gjort.

'Jeg synes, at Chuha er den type, der giver voldelig kriminalitet et dårligt ry,' sagde jeg.

Salman og Farid spruttede af grin, sprøjtede deres te ud og tørrede sig så med deres lommetørklæder.

’Okay,’ sagde Sanjay med en alvorlig mine og stadig skinnende øjne. ’Så, hvad … præcist … kan du ikke lide ved ham?’

Jeg kastede igen et hurtigt blik på Salman. Han smilede bredt tilbage til mig, løftede sine øjenbryn og håndfladerne med en se-ikke-på-mig gestus.

’Chuha er en stand-over mand,’ svarede jeg. ’Og jeg kan ikke lide stand-over mænd.’

’Han er en hvad?’

’En stand-over mand, Sanjay. Han slår på de mænd, han ved, ikke kan slå tilbage, og tager, hvad han har lyst til at tage fra dem. I mit land kalder vi de fyre stand-over mænd, fordi de faktisk står over små fyre og stjæler fra dem.’

Sanjay så på Farid og Salman med et tomt udtryk af forvirret uskyldighed.

’Jeg kan ikke se problemet,’ sagde han.

’Nej, jeg ved, at du ikke har et problem med det. Og det er okay. Jeg forventer ikke, at alle tænker som mig. Faktum er, at de fleste ikke gør det. Og det forstår jeg godt. Jeg kender det. Jeg ved godt, det er måden, mange fyre klarer sig på. Men bare fordi jeg forstår det, betyder det ikke, at jeg bryder mig om det. Jeg mødte nogle af dem i fængslet. Et par stykker prøvede at stå over mig. Jeg stak dem ned. Ingen af de andre prøvede nogensinde på det igen. Rygtet spredte sig. Prøv at stå over den her fyr, så stikker han hul i én. Så de lod mig være i fred. Og sådan var det bare. Jeg ville have haft mere respekt for dem, hvis de var blevet ved med at prøve at stå over mig. Jeg ville ikke have holdt op med at slås med dem – jeg ville stadig have skåret dem op, ikk’, men jeg ville have haft større respekt for dem, mens jeg gjorde det. Spørg tjeneren her, Santosh, hvad han synes om Chuha. De kom her i sidste uge, Chuha og hans fyre, og afpressede ham for cirka 50 bobs.’

Ordet bobs var Bombay-slang for rupier. Jeg vidste 50 rupier var det samme beløb, som Sanjay sædvanligvis gav som drikkepenge til tjenere og taxichauffører, der var bedre end gennemsnittet.

'Den fyr er sgu millionær, hvis man skal tro på alt hans lort,' sagde jeg, 'og så afpresser han en ærligt arbejdende fyr som Santosh for 50 bobs. Det respekterer jeg ikke. Og inderst inde i dit hjerte, Sanjay, tror jeg heller ikke, at du gør det. Jeg gør ikke noget ved det. Det er ikke min opgave. Chuha tjener sine penge ved at slå folk for bestikkelse. Det forstår jeg. Men hvis han nogensinde prøver at stille sig op over for mig, så skærer jeg ham. Og jeg siger dig, jeg vil nyde at gøre det.'

Der opstod en lille pause, mens Sanjay spidsede mund, løftede sine håndflader opad og kiggede fra Salman til Farid. Så brød de alle tre ud i latter.

'Du spurgte ham!' fnisede Farid.

'Okay, okay,' indrømmede Sanjay. 'Jeg spurgte den forkerte fyr. Lin er en vild fyr, yaar. Han har vilde meninger. Han tog til Afghanistan med Khader, du! Hvorfor spørger jeg en fyr, der er skør nok til at gøre det? Du drev den klinik i zhopadpattien, og du har sgu aldrig tjent en paise på det. Husk lige at minde mig om det, Lin broder, hvis jeg nogensinde skulle spørge om din mening om vores forretning igen, na?'

'Og en anden ting,' tilføjede jeg og holdt masken.

'Åh, Baghwan!' råbte Sanjay. 'Der kommer mere endnu!'

'Hvis du tænker på sloganerne, vil du forstå, hvordan jeg er kommet frem til det.'

'Sloganerne?' indvendte Sanjay og provokerede sine venner til større latter. 'Hvad for nogen sloganer, yaar?'

'Du ved godt, hvad jeg mener. Walidlallas bandeslogan eller motto er Pahiley Shahad, Tab Julm. Jeg tror, man kan oversætte det til Først Honning, Så Harme, eller måske endda Grusomhed. Er det ikke rigtigt? Og er det ikke det, de siger til hinanden som deres slogan?'

’Jo, jo, det er deres, du.’

’Og hvad er vores slogan? Khaders slogan?’

De så på hinanden og smilede.

’Saatch aur Himmat,’ sagde jeg højt. ’Sandhed og Mod. Jeg kender en masse fyre, som godt kan lide Chuhas slogan. De synes, det er smart og sjovt. Og det lyder hensynsløst, så de synes, at det er sejt. Men jeg kan ikke lide det. Jeg kan lide Khaders.’

Ved lyden af en Enfield-motor kiggede jeg op og så Abdullah parkere sin motorcykel uden for chaibutikken og vinke til mig. Jeg skulle af sted.

Jeg havde fortalt sandheden, som jeg så den, og jeg mente hvert et ord, men inderst inde i mit eget hjerte vidste jeg, at Sanjays argument, selv om det ikke var bedre, ville vise sig at være stærkere end mit. Walidlallabanden under Chuha var på en måde fremtiden for alle mafiarådene, og vi vidste det alle sammen. Walid var stadig lederen af det råd, der bar hans navn, men han var gammel, og han var syg. Han havde afgivet så meget magt til Chuha, at det var den yngre boss, der herskede. Chuha var aggressiv og succesfuld, og han vandt nyt terræn ved erobring eller tvang med få måneders mellemrum. Hvis Salman ikke indvilligede i at slå sig sammen med Chuha, ville udvidelsen før eller senere udvikle sig til åben konflikt, og der ville opstå krig.

Jeg håbede selvfølgelig, at Khaders råd under Salman ville vinde. Men jeg vidste, at hvis vi vandt, ville det være umuligt at gøre krav på Chuhas territorium uden også at inddrage hans handel med heroin, kvinder og porno. Det var fremtiden, og det var uundgåeligt. Der var simpelthen for mange penge i det. Hvis pengestablen bliver høj nok, er den ligesom et stort politisk parti. Det gør lige så meget skade, som det gør gavn, det lægger for meget magt på for få hænder, og jo nærmere man kommer det, jo mere beskidt bliver det. I det lange løb kunne Salman enten trække sig i krigen med Chuha, eller han kunne besejre ham og blive som ham. Skæbnen giver altid

én to valgmuligheder, sagde Skorpion George engang det man bør tage, og det man tager.

’Men hallo,’ sagde jeg og rejste mig for at gå, ’det har ikke noget med mig at gøre. Og helt ærligt, så er jeg fuldstændig ligeglad med, om vi gør det ene eller andet. Mit lift er her. Vi ses senere.’

Jeg gik, mens Sanjay protesterede, og hans venners latter lød over klirren af kopper og glas.

’Bahinchudh! Gandu!’ råbte Sanjay. ’Du kan sgu ikke sådan ødelægge mit orgie og så bare gå herfra, yaar! Kom så tilbage!’

Da jeg nærmede mig Abdullah, kickstartede han motorcyklen, løftede støttefoden fri og gjorde sig klar til at køre.

’Du har travlt med at komme hen og træne,’ sagde jeg og satte mig op på motorcyklen bag ved ham. ’Slap af. Uanset hvor hurtigt vi kommer derhen, banker jeg dig alligevel, bror.’

I ni måneder havde vi trænet sammen i et lille, mørkt, svedigt og meget skummelt træningscenter startet af Hussein, den enarmede overlevende fra Khaders slag med Sapnalejemorderne. Der var vægte og bænke, en judomåtte og en boksering. Lugten af mandesved, både frisk og gammel, ildelugtende sved i syningerne på læderhandskerne, bælterne og bardunstrammerne, var så harsk, at det fik øjnene til at løbe i vand, og træningscenteret var den eneste bygning i karréen, som rotter og kakerlakker afviste. Der var blodstænk på væggene og på trægulvet, og de yngre gangstere, der trænede der, fik flere sår og skader tilsammen på en træningsuge end skadestuen på et hospital i byen fik på en varm lørdag aften.

’Ikke i dag,’ lo Abdullah over skulderen og trak motorcyklen ind i en hurtigere bane i trafikken. ’Ingen kamp i dag, Lin. Jeg vil give dig en overraskelse. En god overraskelse!’

’Nu er jeg bekymret,’ råbte jeg tilbage. ’Hvilken slags overraskelse?’

’Kan du huske, da jeg tog dig med hen til doktor Hamid? Kan du huske den overraskelse?’

’Jah, den husker jeg.’

’Jamen, den her er bedre end den. Meget bedre.’

’Hm-hm. Jamen, jeg er nu ikke helt rolig alligevel. Giv mig endnu et hint.’

’Kan du huske, da jeg sendte dig bjørnen, du skulle kramme?’

’Kano, selvfølgelig husker jeg det.’

’Jamen, den er meget bedre end den!’

’En læge og en bjørn,’ råbte jeg over motorens brummen. ’Der er stor afstand mellem dem, bror. Et hint mere.’

’Ha!’ lo han og bremsede for at standse ved et trafiklys. ’Jeg vil fortælle dig så meget, at – overraskelsen er så god, at du vil tilgive mig alt det, du har lidt, da du troede, at jeg var død.’

’Jeg tilgiver dig, Abdullah.’

’Nej, Lin broder. Jeg ved, at du ikke tilgiver mig. Jeg har alt for mange blå mærker og er alt for øm efter vores boksning og karatetræning.’

Det var ikke sandt. Jeg ramte ham aldrig så hårdt, som han ramte mig. Selv om han helede fint, og han var i meget god form, havde han aldrig helt genvundet den utrolige styrke og karismatiske livskraft, han havde haft, før politiet skød ham ned. Og når han fjernede sin skjorte for at bokse med mig, fik synet af hans arrede krop – det så ud, som om han var blevet mishandlet af vilde dyrs kløer og brændt med varme brændemærkejern – mig altid til at bremse mine slag. Alligevel indrømmede jeg det aldrig over for ham.

’Okay,’ lo jeg. ’Hvis det er sådan, du vil lege, så tilgiver jeg dig ikke!’

’Men når du ser den her overraskelse,’ råbte han højt og lo med mig, ’vil du tilgive mig helt, af hele dit hjerte. Nå, kom nu! Hold op med at spørge mig om det, og fortæl mig, hvad Salman sagde til Sanjay om det svin – om Chuha?’

’Hvordan ved du, at det var det, vi talte om?’

’Jeg kunne se udtrykket i Salmans ansigt,’ råbte han tilbage. ’Og Sanjay fortalte mig her til morgen, at han ville spørge Salman – igen – om muligheden for at lave forretninger med Chuha. Så hvad sagde Salman?’

’Du kender svaret på det spørgsmål,’ svarede jeg lidt mere dæmpet, da vi stoppede i trafikken.

’Godt! Nushkur’ Allah.’ Gud være lovet.

‘Du hader virkelig Chuha, gør du ikke?’

’Jeg hader ham ikke,’ præciserede han og kørte væk fra strømmen af biler. ’Jeg vil bare gerne dræbe ham.’

Vi var tavse, mens vi indåndede den varme luft og iagttog den illegale handel, der udfoldede sig på gaderne, hvor vi begge så ofte havde flakket omkring. Der var 100 større og mindre svindelnumre og handler i gang omkring os hvert minut, og vi kendte til dem alle.

Da vi befandt os i en trafikknude bag en parkeret bus, kiggede jeg hen ad fortovet og lagde mærke til Taj Raj, en lommetyv, som normalt arbejdede i Gateway-området nær Taj Mahal-hotellet. Han havde overlevet et macheteangreb år forinden, der var lige ved at skære hans hals over. Såret var skyld i, at han talte med en hæs hvisken, og at hans hoved var placeret i en så dårligt balancerende vinkel, at når han vippede med hovedet for at give sin tilkendegivelse, faldt han næsten forover. Han lavede snuble-falde-rapse tricket med sin ven Indra, der fungerede som snubleren. Indra, kendt som poeten, sagde næsten alle sine sætninger med parvise rim. De første vers var dybt bevægende i deres skønhed, men gik altid over i seksuelle beskrivelser og hentydninger så perverse og afskyelige, at selv stærke, onde mænd skar ansigt ved at høre dem. Rygtet sagde, at Indra engang havde reciteret et digt med mikrofon under en gadefestival og havde ryddet hele Colaba-markedet for både handlende og sælgere. Selv politiet, blev det sagt, var veget tilbage i forfærdelse, indtil udmattelse overvandt poeten, og de havde kastet sig over ham, da han stoppede for at trække vejret. Jeg kendte begge mænd og kunne lide dem, selv om jeg aldrig lod dem

komme tættere på end en armslængde fra mine lommer. Og ganske rigtigt, da bussen endelig brummede sig til live, og trafikken begyndte at glide fremad, så jeg Indra lade, som om han var blind – ikke hans bedste optræden, men god nok – og snuble ind i en udlænding. Og Taj Raj, den høflige forbipasserende, hjalp dem begge på benene, og lettede udlændingen for hans tyngende pung.

’Hvorfor?’ spurgte jeg, da vi igen bevægede os gennem fri passage.

’Hvorfor hvad?’

’Hvorfor vil du gerne slå Chuha ihjel?’

’Jeg ved, han holdt et møde … med mændene fra Iran,’ råbte Abdullah over sin skulder. ’Folk siger, at det bare var forretning – Sanjay, han siger, at det bare var forretning. Men jeg tror, at det var mere end forretning. Jeg tror, han arbejder sammen med dem mod Khader Khan. Mod os. Derfor, Lin.’

’Okay,’ råbte jeg tilbage, glad for, at mine egne instinkter om Chuha blev bekræftet, men bekymret over min vilde, iranske ven. ’Men gør nu ikke noget uden mig, okay?’

Han lo og drejede hovedet for at vise mig sit smils hvide tænder.

’Jeg mener det, Abdullah. Lov mig det!’

’Thin hain, Lin broder!’ råbte han som svar. ’Jeg ringer, når tiden er inde!’

Han satte motorcyklen i frigear for at stoppe og parkerede uden for Strand Coffee House, en af mine yndlingsmorgenmadscaféer, i nærheden af Colaba-markedet.

’Hvad fanden sker der?’ spurgte jeg, mens vi gik hen mod markedet. ’Noget af en overraskelse – jeg kommer her næsten hver dag.’

’Det ved jeg,’ svarede han og grinede gådefuldt. ’Og jeg er ikke den eneste, der ved det.’

’Hvad mener du med dét?’

’Det finder du ud af, Lin broder. Her er dine venner.’

Vi mødte Vikram Patel og stjernetegns-Georgerne, Skorpion og Tvilling, der sad behageligt på bulende sække med linser ved siden af en bod, der solgte tørrede bælgfrugter, og drak chai af glas.

'Hej, du!' hilste Vikram. 'Træk en sæk hen og lad, som om du er hjemme.'

Abdullah og jeg gav hånd hele vejen rundt, og da vi satte os ned på rækken af sække, signalerede Skorpion George til chai-tjeneren, at han skulle bringe to glas mere. Arbejdet med passene havde ofte holdt mig travlt beskæftiget om aftenen, fordi Krishna og Villu – begge med små børn i deres voksende familier – havde valgt at forskyde deres vagter for at få værdifulde timer hjemme i løbet af dagen. Arbejdet med bøgerne og andre engagementer i Salmanrådet forhindrede mig i at komme på Leopolds så tit, som jeg engang var kommet der. Hver gang det var muligt, havde jeg mødtes med Vikram og Georgerne i nærheden af Vikrams lejlighed i udkanten af Colaba-markedet. Vikram kom der de fleste dage efter frokost med Lettie. Han holdt mig ajour om nyhederne fra Leopolds – Didier var blevet forelsket igen, og Ranjit, Karlas nye kæreste var blevet populær – og Georgerne fortalte mig om, hvad der foregik i gaderne.

'Vi troede ikke, du kom i dag, du,' sagde Vikram, mens chaien blev serveret.

'Abdullah gav mig et lift,' svarede jeg, mistænksom over min vens gådefulde smil, 'og vi sad fast i trafikken. Men det var nu det værd, jeg havde en plads på første række til Taj Rajs og Indras snubleøvelse på MG Road. Det var noget af et show.'

'Han er ikke, hvad han har været, vores Taj Raj,' kommenterede Tvilling og slyngede Sydlondon-accenten i vokalerne på de sidste to ord mod os. 'Ikke så adræt mere. Siden ulykken, ikk', falder hans timing en smule ved siden af. Jeg mener, det er kun rimeligt, ikke? Hele hans blødende hoved var næsten røget af, så det er ikke så mærkeligt, at hans timing har lidt et knæk, vel?'

’Hvad det angår,’ afbrød Skorpion George, sænkede hovedet og antog den alvorsfulde fromhed, vi alle kendte rigtig godt og frygtede endnu mere, ’så synes jeg, vi burde bøje hovederne og bede.’

Vi kastede et hurtigt blik på hinanden med store øjne af forfærdelse. Der var ingen vej uden om. Vi sad for komfortabelt til at bevæge os, og Skorpion vidste det. Vi var fanget.

’Åh, Herre,’ begyndte Skorpion.

’Åh, gudfader,’ brokkede Tvilling sig.

’Og Jomfru Maria,’ fortsatte Skorpion, ’uendelige ying-yang ånd i himlen, vi tilspørger dig ydmygt om at høre vore bønner i dag fra fem sjæle, du har sat i denne verden og efterladt i en midlertidig varetægt hos Skorpion, Tvilling, Abdullah, Vikram og Lin.’

’Hvad mener han med midlertidig?’ hviskede Vikram til mig, og jeg trak på skulderne som svar.

’Hjælp os, kære Herre,’ messede Skorpion med lukkede øjne og ansigtet løftet mod himlen, hvad der omtrent så ud til at sigte mod midten af balkonen på tredje sal af Veejay Premnaath Skole for hårfarvning og piercing. ’Vis os vejen, så vi ved, hvad der er rigtigt, så vi kan gøre den rette ting. Og du kan begynde, Gud, hvis du har lyst, med at hjælpe os med den lille handel, vi laver med det belgiske par i aften. Jeg behøver ikke at fortælle dig, Herre, hvor vanskeligt det er at forsyne kunder med god kvalitetskokain i Bombay. Men tak for dit forsyn, vi klarede at finde ti gram A-klasses sne – og på baggrund af den virkelig slemme tørke på gaderne var det et mægtigt flot stykke arbejde fra din side, Gud, hvis du vil acceptere min professionelle beundring. Alligevel kunne Tvilling og jeg godt bruge kommissionen fra denne handel, og det vil på en måde være rart at undgå at blive snydt, tæsket, lemlæstet eller dræbt – med mindre det selvfølgelig er en del af din plan. Så vis os venligst vej og fyld vore hjerter med kærlighed. Vi takker af nu, men hold linjen åben, og som altid siger jeg Amen.’

’Amen!’ svarede Tvilling, tydeligt lettet over, at bønnen var meget kortere end Skorpions mere almindelige indsats.

’Amen,’ snøftede Vikram og tørrede en tåre væk fra øjnene med knoerne på en knyttet næve.

’Astagfirullah,’ mumlede Abdullah. Tilgiv mig, Allah.

’Så, hvad siger I til at få noget at spise?’ foreslog Tvilling opmuntrende. ’Der er ikke noget som en smule religion til at sætte én i sindsstemning til at råæde, er der vel?’

På det tidspunkt lænede Abdullah sig frem for at hviske til mig i mit venstre øre.

’Se langsomt – nej, langsomt! Se derhenne, bag peanutbutikken, tæt på hjørnet. Kan du se ham? Din overraskelse, broder Lin. Kan du se ham?’

Stadig smilende blev mine øjne tiltrukket af en foroverbøjet skikkelse, der holdt øje med os fra skyggerne under en markise.

’Han kommer her hver dag,’ hviskede Abdullah. ’Og ikke kun her – også nogle af de andre steder, du kommer. Han holder øje med dig. Han venter, og han holder øje med dig.’

’Vikram!’ mumlede jeg og ville have de andres vidnesbyrd på, hvad jeg så. ’Se! Der, på hjørnet!’

’Se hvad, du?’

Da min opmærksomhed blev rettet mod ham, trak skikkelsen sig ind i skyggerne, drejede så rundt og humpede væk, haltede som om hele hans venstre side af kroppen var skadet.

’Så du ham ikke?’

’Nej, du. Så hvem?’ beklagede Vikram sig og rejste sig med mig og så med sammenknebne øjne i retning af mit vilde blik.

’Det er Modena!’ råbte jeg og løb efter den haltende spanier. Jeg kiggede ikke tilbage på Vikram, Abdullah eller Georgerne. Jeg besvarede ikke Vikrams råb. Jeg tænkte ikke over, hvad jeg gjorde, eller hvorfor jeg forfulgte ham. Mit sind havde kun én tanke, ét billede og ét ord. Modena …

Han var hurtig, og han kendte gaderne godt. Det slog mig, mens han dukkede sig ind i skjulte døråbninger og næsten usynlige åbninger mellem bygninger, at jeg sandsynligvis var den eneste udlænding i byen, der kendte de gader lige så godt, som han gjorde. Faktisk var der kun få indere – kun få turistkaprere, tyve og junkier – som kunne være fulgt med ham. Han skyndte sig ind i et hul, som en eller anden havde banket gennem en høj stenmur for at lave et adgangshul fra én gade til en anden. Han smuttede rundt om en skillevæg, der virkede lige så solid som mursten, men den var lavet af udspændt og malet lærred. Han tog genveje gennem tilfældigt opsatte butikker, der lå i læ under buegange, og snoede sig gennem labyrinter af farverige sarier, der hang til tørre.

Og så begik han en fejl. Han løb ind i et smalt stræde, der var blevet beslaglagt af hjemløse fortovsbeboere og storfamilier, der var blevet presset ud af overfyldte lejligheder. Jeg kendte godt strædet. Cirka 100 mænd, kvinder og børn boede i det omdannede stræde. De sov på skift i loftsrum, de havde bygget over det brolagte stræde og mellem væggene på de tilstødende bygninger. De lavede alt muligt i det lange, mørke, smalle rum, som strædet havde udviklet sig til. Modena sprang mellem de siddende og stående grupper, mellem komfurer, badebåse og et tæppe med kortspillere. Så for enden af stræderummet drejede han til venstre i stedet for til højre. Det var en blindgyde omgivet af høje vægge. Der var fuldstændigt mørkt for enden af kurven, hvor stedet drejede rundt om et blindt hjørne på en anden bygning. Vi havde undertiden brugt det til at handle med narkohandlere, vi ikke helt stolede på, fordi der kun var én vej ind eller ud. Jeg rundede hjørnet kun et par skridt bag ham og stod forpustet og anstrengte mine øjne for at trænge gennem mørket. Jeg kunne ikke se ham, men jeg vidste, at han måtte være derinde.

'Modena,' sagde jeg blidt ind i det sorte ekko. 'Det er Lin. Jeg vil bare snakke med dig. Jeg forsøger ikke … Jeg ved, at du er derinde. Jeg stiller lige min taske ned og tænder en beedie, okay? En til dig. En til mig.'

Jeg satte langsomt tasken ned og forventede, at han ville løbe forbi mig. Jeg tog en pakke beedier op af lommen og fiskede to ud af pakken. Mens jeg holdt dem mellem min tredje og fjerde finger med de tykke ender indad, som enhver fattig mand i byen gjorde, åbnede jeg en æske tændstikker og strøg en. Med flammen legende over enderne af cigaretterne kastede jeg et blik på ham og så ham krybe væk fra den lille bue af lys, der blev kastet af tændstikken. Lige idet tændstikken døde, strakte jeg armen frem for at tilbyde ham den ene af de glødende beedie cigaretter. I det nye mørke efter tændstikken gik ud, ventede jeg et sekund, to sekunder, tre sekunder, og så mærkede jeg hans fingre blødere og finere i deres greb, end jeg havde forventet, lukke sig rundt om mine egne for at tage imod cigaretten.

Da han tog et hiv af cigaretten, så jeg hans ansigt tydeligt for første gang. Det var grotesk. Maurizio havde skåret og snittet så meget lidelse ind i den bløde hud, at det næsten var skræmmende bare at se på. I det svage orange lys så jeg det hånlige smil, der skinnede i Modenas øjne, da han genkendte forfærdelsen i mine. Jeg spekulerede på, hvor mange gange han havde set den forfærdelse i andres øjne – den blege rædsel, der bredte sig, mens de forestillede sig hans ar i deres egne ansigter og hans pinsler i deres sjæl? Hvor mange gange havde han set andre fare sammen, som jeg havde faret sammen og var veget tilbage fra hans sår, som havde det været åbne sår fra en sygdom? Hvor mange gange havde han set mænd spørge sig selv: Hvad har han lavet? Hvad har han gjort for at fortjene det?

Maurizios kniv havde åbnet begge kinder under de mørkebrune øjne. Snittene var helet i lange Y-formede ar, der trak huden under øjnene ned og løb som spor efter frygtelige, kunstige tårer. Huden under øjnene var konstant rød og blottet og gabte i små render af pinsel, der afslørede hele øjeæblet i begge øjne. Næsefløjene og skillevæggen var blevet skåret helt ind til benet. Hvor huden lukkede sig, var den vokset sammen i ujævne cirkler på siderne, men ikke helt i midten hvor det forrevne sår var for dybt. Det brede hul, hvor hans næsebor havde været, lignede trynen på en gris, og blafrede,

når han trak vejret. Der var mange flere snit ved siden af øjnene, rundt om kæben og hele vejen rundt om panden under hårgrænsen.

Det så ud, som om Maurizio havde forsøgt at trække hele huden af Modenas ansigt, og de hundredvis af ar, der omkransede hans ansigtstræk, var rynket her og der i små knuder af kød, der kunne ligne en strakt finger på en mandehånd. Jeg vidste, at der måtte være flere ar og sår under hans tøj. Hans arm- og benbevægelser i venstre side af kroppen var kejtede, som om leddene i albuen, skulderen og knæet var stive af sårene, der aldrig var helet fuldstændigt.

Det var en hæslig lemlæstelse – en skamfering så beregnende i sin ondskab, at jeg følte mig lammet af den og ude af stand til at reagere. Jeg lagde mærke til, at der ikke var nogen mærker på eller i nærheden af munden. Jeg undrede mig over, hvor heldigt det var, at det havde efterladt hans sanselige og fint formede læber så perfekte, så fejlfri uden ardannelse. Så kom jeg i tanke om, at Maurizio havde kneblet ham, da han havde bundet ham til sengen og kun havde løftet det snoede stof fra tid til anden, når han havde befalet ham at tale. Og mens jeg så Modena ryge cigaretten, virkede det på mig, som om hans glatte, pletfrie mund var det værste og mest frygtelige sår af dem alle.

Vi røg beedierne helt færdige i tavshed, og mine øjne vænnede sig til mørket. Jeg blev gradvist klar over, hvor lille han var, hvor meget mindre han var blevet med den rynkende effekt, sårene havde på hans venstre side. Jeg følte, at jeg ragede op over ham. Jeg tog et skridt tilbage ind i lyset og samlede min taske op og vippede opmuntrende med hovedet.

'Garam chai pio?' spurgte jeg. Skal vi drikke en kop varm te?

'Thik hain,' svarede han. Okay.

Jeg gik forrest på vejen tilbage gennem det omdannede stræde og ind i en chaibutik, hvor arbejderne fra en lokal melmølle og et bageri hvilede sig mellem skiftene. Flere af mændene klemte sig sammen på træbænken for at lave plads til os. De var pudret med hvidt mel i

håret og over hele kroppen. De lignede spøgelser eller stenstatuer, der var kommet til live. Deres øjne, der uden tvivl var irriterede af melstøvet, var lige så røde som kullene fra det flammende hul under deres ovne. Deres våde læber nippede til teen og var som sorte igler på den spøgelsesagtige, hvide farve på deres hud. De gloede på os med den sædvanlige åbenhjertige, indiske nysgerrighed, men de så hurtigt væk, da Modena løftede sine gabende øjne.

’Jeg er ked af, at jeg løb væk,’ sagde han stille med øjnene låst fast på sine hænder, mens de bevægede sig uroligt i hans skød.

Jeg ventede på, at han ville sige noget mere, men han lukkede munden med en stram, lille grimasse og trak vejret højt og roligt gennem sin brede, blafrende næse.

’Er du … har du det okay?’ spurgte jeg, da teen blev serveret.

’Jarur,’ svarede han med et lille smil. Selvfølgelig. ’Er du okay?’

Jeg troede, at han prøvede at være morsom, og jeg prøvede ikke på at skjule min irritation og rynkede panden.

’Det var ikke min mening at fornærme dig,’ sagde han og smilede igen. Det var et mærkeligt smil, så perfekt i mundkurverne og så deformt i de stive kinder, der trak huden under øjnene ned i små brønde af elendighed. ’Jeg prøver bare at tilbyde min hjælp, hvis du har brug for den. Jeg har penge. Jeg har altid 10.000 rupier på mig.’

’Hvad?’

’Jeg har altid …’

’Ja, ja, jeg hørte dig.’ Han talte stille og afdæmpet, men alligevel kastede jeg et blik på bagerne for at se, om de også havde hørt ham. ’Hvorfor holdt du øje med mig på markedet i dag?’

’Jeg holder tit øje med dig. Næsten hver dag. Jeg holder øje med dig, Karla, Lisa og Vikram.’

’Hvorfor?’

’Jeg bliver nødt til at holde øje med jer. Det er en af måderne, jeg vil kunne finde hende på.’

’Finde hvem?’

’Ulla. Når hun kommer tilbage. Hun vil ikke vide, hvor jeg er. Jeg går ikke … jeg går ikke på Leopolds mere eller nogle af de andre steder, vi plejede at komme. Når hun begynder at lede efter mig, vil hun komme til dig eller en af de andre. Og så vil jeg se hende. Og vi kan være sammen igen.’

Han holdt sin lille tale så roligt og nippede til sin te med en så veltilfreds åndsfraværelse, at det overdrev uhyggen i hans selvbedrag. Hvordan kunne han tro, at Ulla, som havde forladt ham på den blodige seng for at dø, ville komme tilbage fra Tyskland for at være sammen med ham? Og selv om hun kom tilbage, hvordan kunne hun så undgå at reagere på hans ansigt, vansiret til den sørgende maske, med andet end forfærdelse?

’Ulla … tog til Tyskland, Modena.’

’Det ved jeg godt,’ smilede han. ’Jeg er glad på hendes vegne.’

’Hun kommer ikke tilbage.’

’Ork, jo,’ sagde han bestemt. ’Hun kommer tilbage. Hun elsker mig. Hun kommer tilbage efter mig.’

’Hvorfor …’ begyndte jeg og opgav så tanken. ’Hvad lever du af?’

’Jeg har et job. Et godt job. Det giver gode penge. Jeg arbejder med en ven, Ramesh. Jeg mødte ham, da … efter jeg blev såret. Han passede mig. Vi tager hen til de riges huse, når der bliver født en søn, og så tager jeg mit specielle tøj på. Jeg ifører mig kostumet.’

Det skrækkelige eftertryk han lagde på det sidste ord, og det lille, skæve smil der fulgte det, sendte et krybende ubehag op ad huden på mine arme. Noget af den bekymring kunne høres i min stemme, da jeg gentog ordet.

’Kostume?’

’Ja. Det har en lang hale, skarpe ører og en kæde af små kranier rundt om halsen. Jeg lader, som om jeg er en dæmon, en ond ånd. Og Ramesh, han lader, som om at han er en hellig sadhu, ser ud

som en hellig mand og jager mig væk fra huset. Og når jeg kommer tilbage, får jeg det til at se ud, som om jeg prøver at stjæle babyen. Og kvinderne skriger, når jeg kommer i nærheden af babyen. Og Ramesh, han jager mig væk igen. Igen kommer jeg tilbage, og igen slår han mig, indtil allersidst hvor han slår mig så slemt, at jeg lader det se ud, som om jeg er ved at dø og løber væk. Folk betaler os godt for det show.'

'Jeg har aldrig hørt om det før.'

'Nej. Det er vores egen idé, Rameshs og min. Efter at den første, rige familie betalte os, vil alle de andre være sikre på at jage den onde ånd væk fra deres nyfødte søn. Og de betaler os gode penge, dem alle sammen. Jeg har en lejlighed. Jeg ejer den selvfølgelig ikke, men jeg har allerede forudbetalt mere end et års leje. Den er lille, men den er komfortabel. Det vil være et godt sted for Ulla og mig at bo. Man kan se bølgerne på havet fra hovedvinduet. Min Ulla, hun elsker havet. Hun ønskede sig altid et hus i nærheden af havet …'

Jeg gloede fascineret på ham ikke mindst på grund af det, han havde sagt, og hvad han mente. Modena havde været en af de mest fåmælte mænd, jeg nogensinde havde kendt. Dengang vi begge havde været stamkunder på Leopolds, kunne han komme der i uger og undertiden så længe som en måned uden at sige et eneste ord i mit nærvær. Men den nye Modena, den skamferede overlevende, han var en, der snakkede. Jeg havde været tvunget til at løbe efter ham ned i en blindgyde for at få ham til at sige noget overhovedet, det var sandt, men så snart han startede, blev han foruroligende snakkesalig. Mens jeg lyttede til ham, mens jeg vænnede mig til den skamferede, meget talende version af en mand, blev jeg klar over de melodier hans spanske accent lavede, mens den flydende skiftede mellem hindi og engelsk og uden problemer blandede og inkluderede ord fra begge sprog i et hybridsprog, der var hans eget. Fortabt i blødheden i hans stemme spurgte jeg mig selv, om det var nøglen til det mystiske bånd, der havde eksisteret mellem dem, Ulla og Modena, hvis de havde talt sammen i timevis, når de var alene,

om det var den rare klang, musikken i stemmen, der havde holdt dem sammen.

Og så med ét var mødet med Modena ovre, hvilket overrumplede mig. Han rejste sig for at betale regningen, gik ud på strædet og ventede på mig lige på den anden side af døren.

’Jeg må gå,’ sagde han og så sig nervøst til venstre og højre, før han løftede sine sårede øjne mod mig. ’Ramesh er der nu, uden for President-hotellet. Når hun kommer tilbage, vil Ulla være der, hun vil bo der. Hun elsker det hotel. Det er hendes yndlingshotel. Hun elsker Back Bay området. Og der kom et fly fra Tyskland her i morges. Et Lufthansa fly. Måske er hun der.’

’Kontrollerer du … hvert fly?’

’Ja. Jeg går ikke indenfor,’ mumlede han og løftede hånden, som om han ville røre sit ansigt, men lod i stedet hånden løbe gennem sit korte, grånende hår. ’Ramesh går ind på hotellet for mig. Han tjekker hendes navn – Ulla Volkenberg – for at se, om hun er der. En dag kommer hun. Hun kommer.’

Han begyndte at gå, men jeg stoppede ham med en hånd på hans skulder.

’Hør, Modena, lad være med at løbe væk fra mig næste gang, okay? Hvis du får brug for noget, hvis der er noget, jeg kan gøre, så bare spørg. Er det en aftale?’

’Jeg skal nok lade være med at løbe væk igen,’ sagde han højtideligt. ’Det er bare en dårlig vane, jeg har med at løbe. Og det var bare min vane, der løb væk fra dig. Det var ikke mig, der løb, kun min vane. Jeg er ikke bange for dig. Du er min ven.’

Han vendte sig om for at gå, men jeg stoppede ham igen og trak ham tættere på mig, så jeg kunne hviske ham i øret.

’Modena, fortæl ikke andre, at du har så mange penge på dig. Lov mig det.’

’Ingen andre ved det, Lin,’ forsikrede ham mig og skar en grimasse med sine smilende, dybe øjne. ’Kun dig. Jeg fortæller det ikke til

nogen. Ikke engang Ramesh ved, at jeg har penge på mig. Han ved ikke, at jeg sparer mine penge op. Han kender ikke engang til min lejlighed. Han tror, at jeg bruger min del af de penge, vi tjener sammen, på stoffer. Men jeg tager ikke stoffer, Lin. Du ved, at jeg aldrig tog stoffer. Jeg lader ham bare tro, at jeg gør det. Men du er anderledes, Lin. Du er min ven. Jeg kan fortælle dig sandheden. Jeg kan stole på dig. Hvorfor skulle jeg ikke stole på manden, der dræbte selve djævlen?'

'Hvad mener du?'

'Jeg taler om Maurizio, min blodfjende.'

'Jeg slog ikke Maurizio ihjel,' sagde jeg med en alvorlig mine og kiggede ned i hans øjnes rød-murede grotter.

Hans perfekte mund bredte sig som en medskyldigs smørrede grin. Udtrykket trak hårdt i de Y-formede ar, hvor huden under øjnene engang havde været. Åbningerne på de øjne så så modløse ud i det flammeoplyste stræde, at jeg blev nødt til at gøre mig selv hård for ikke at fare sammen eller trække mig væk, da han rakte ud for at lægge sin håndflade på mit bryst.

'Du skal ikke bekymre dig, Lin. Din hemmelighed er sikker hos mig. Jeg er glad for, at du dræbte ham. Ikke kun for min skyld. Jeg kendte ham. Jeg var hans bedste ven – han eneste ven. Hvis han stadig var i live efter det, han gjorde mod mig, ville der ikke være nogen grænse for hans ondskab. Og jeg holdt øje med ham, da han skar mig med sin kniv, og da han til sidst gik sin vej, vidste jeg, at han havde mistet sin sjæl. Det kostede ham hans sjæl, det han gjorde … de ting han gjorde ved mig.'

'Du behøver ikke at tale om det.'

'Nej, det er okay at tale om ham nu. Maurizio var bange. Han var altid bange. Han levede hele sit liv i frygt for … alt. Og han var grusom. Det var det, der gav ham hans styrke. Jeg har kendt en masse magtfulde mænd i mit liv, og så meget ved jeg – alle de magtfulde mænd, jeg kendte, var bange og grusomme. Det er … blandingen … der gav dem magt over andre mænd. Jeg var ikke

bange. Jeg var ikke grusom. Jeg havde ingen magt. Jeg var … du ved, det var ligesom med mine følelser for Ulla – jeg var forelsket i Maurizios magt. Og så, efter at han forlod mig der på sengen, og Ulla kom ind i rummet, så jeg frygten i hendes øjne. Han overførte frygten til hende. Han gjorde hende så bange, at da hun så, hvad han havde gjort ved mig, løb hun væk og efterlod mig der. Og da jeg så hende gå og lukke døren …'

Han tøvede og sank en klump i halsen, og de fyldige, intakte læber skælvede ved ordene. Jeg ville gerne stoppe ham, spare ham for minderne om det og måske også redde mig selv fra det. Men da jeg begyndte at tale, pressede han lidt hårdere med håndfladen, som han holdt mod mit bryst, gjorde mig tavs og kiggede endnu engang op i mine øjne.

'Dengang hadede jeg Maurizio for første gang. Mit folk, min familie, vi ønsker ikke at hade, for når vi hader, er det med hele sjælen, og man kan aldrig tilgive den, man hader. Men jeg hadede Maurizio, og jeg ønskede ham død, og jeg forbandede ham med det ønske. Ikke for hvad han gjorde mod mig, men for hvad han gjorde mod min Ulla, og for hvad han ville gøre i fremtiden som en mand uden sjæl. Så du skal ikke bekymre dig, Lin. Jeg siger ikke til nogen, hvad du gjorde. Og jeg er glad, jeg er oprigtig taknemmelig for, at du dræbte ham.'

En tydelig stemme inden i mig sagde, at jeg skulle fortælle ham, hvad der virkelig skete. Han havde ret til at kende sandheden. Og jeg ville fortælle ham den. En følelse, jeg ikke helt kunne forstå – det sidste levn af vrede mod Ulla måske eller en jaloux foragt for hans tro på hende – fik mig til at ville ryste ham, råbe sandheden til ham og gøre ham ked af det. Men jeg kunne ikke sige noget. Jeg kunne ikke bevæge mig. Og mens hans øjne blev røde og simrede i tårer, der løb nøjagtig i de kanalagtige ar, der gennemborede hans kinder, holdt jeg blikket, nikkede og sagde ingenting overhovedet. Han nikkede langsomt til svar. Han fejlfortolker mig, tænkte jeg, eller også fejlfortolker jeg ham. Det får jeg aldrig at vide.

Tavshed kan såre lige så meget som et svirpende piskeslag, skrev digteren Sadiq Khan engang. Men undertiden er tavshed den eneste

måde, man kan fortælle sandheden på. Jeg så Modena vende rundt og humpe væk, og jeg vidste, at det ordløse øjeblik, vi havde delt med hans hånd på mit bryst og hans gennemtrængende, grædende øjne tæt på mine, altid ville være rigere og måske endda ærligere for os begge end den fejlagtige eller misforståede kolde, ukærlige sandhed i hans eller min verden.

Og måske har han ret, tænkte jeg. Måske er hans måde at mindes Maurizio og Ulla på rigtig. Han havde helt klart bedre kunne magte den smerte, de havde forvoldt ham, meget bedre end jeg havde magtet den form for smerte, da det skete for mig. Dengang mit ægteskab var faldet fra hinanden i svigt og bitterhed, blev jeg narkoman. Jeg kunne ikke bære, at kærligheden var knust, og at lykken var krakeleret så pludseligt til sorg. Jeg havde ødelagt mit liv og gjort en masse mennesker kede af det på den lange nedtur. Modena havde i stedet arbejdet, sparet op og ventet på, at hans elskede skulle komme tilbage. Og ved at tænke på det – hvordan han havde levet med det, der var blevet gjort mod ham – og spekulere på det på den lange tur tilbage til Abdullah og de andre, gik der noget op for mig, som jeg burde have vidst, som Modena havde vidst det lige fra starten. Det var noget så simpelt, så simpelt, at der skulle en så stor smerte som Modenas til at ryste mig og se den. Han havde været i stand til at magte den smerte, fordi han havde accepteret, at han selv bar en del af skylden. Jeg havde aldrig accepteret min del af ansvaret – lige til det øjeblik – for måden, mit ægteskab var kollapset på eller den hjertesorg, der fulgte. Det var derfor, jeg aldrig havde beskæftiget mig med det.

Og så, mens jeg gik ind i markedets farvestrålende handelsvirvar, gjorde jeg det. Jeg accepterede skylden, og jeg mærkede mit hjerte folde og brede sig ud, som om det slap dets byrder af frygt, fortrydelse og mangel på selvtillid. Jeg gik tilbage mellem de travle boder og på det tidspunkt, jeg nåede tilbage til Abdullah, Vikram og Georgerne, smilede jeg. Jeg svarede på deres spørgsmål om Modena, og jeg takkede Abdullah for hans overraskelse. Han havde haft ret – jeg tilgav ham alt efter det. Og selv om jeg ikke kunne finde ord, der kunne beskrive de ændringer, der var sket med mig, tror jeg,

han fornemmede, at ændringen i det smil, jeg delte med ham, kom fra et nyt fredfyldt sted, der blev født i mig den dag og langsomt begyndte at vokse.

Fortidens kappe er klippet ud af stykker af følelser og syet sammen med rebustråde. Som regel er det bedste, vi kan gøre, at slynge den rundt om os selv for at trøste eller trække den bagefter os, mens vi kæmper for at fortsætte. Men alt har sine grunde og meninger. Hvert liv, hver kærlighed, hver handling, følelse og tanke har sine grunde og sin betydning – sin begyndelse og den rolle, den spiller til slut. Undertiden ser vi fortiden så tydeligt og læser betydningen af dens rolle med sådan en skarphed, at hvert sting i tiden afslører sit formål, og en slags besked er syet ind i den. Intet i livet, uanset hvor godt eller dårligt det leves, er mere lærerigt end fiasko eller tydeligere end sorg. Og i den lille, dyrebare viden som fjenderne giver os, selv de frygtede og forhadte fjender, har lidelse og fiasko deres grunde og deres ret.

KAPITEL 41

Penge lugter. En stak nye penge lugter af blæk, syre og blegemiddel som et fingeraftryksrum på en politistation. Gamle penge, tynget af håb og begær, lugter muggent som døde blomster presset for længe mellem siderne i en billig roman. Når man lægger en masse penge, nye og gamle, i ét rum – millioner af rupier, optalt to gange og lagt i bundter med elastikker om – stinker det. Jeg elsker penge, sagde Didier engang til mig, men jeg hader lugten af dem. Jo mere glæde jeg får af dem, jo grundigere skal jeg vaske mine hænder bagefter. Jeg vidste præcis, hvad han mente. I optællingsrummet for mafiaens vekselforretning, en indelukket hule i Fort-området, hvor det varme lys var klart nok til at se gennem selv den bedste forfalskning, og hvor de overhængende ventilatorer aldrig drejede hurtigt nok til at løfte en vildfaren seddel fra optællingsbordet, var lugten af penge som sveden og skidtet på en gravers støvler.

Nogle uger efter mødet med Modena skubbede jeg døren op til Rajubhais optællingsrum, puffede goondaerne til side med den form for barnligt tjat, vi alle nød, og gispede efter den friske luft på trappen. En stemme råbte mit navn, og jeg stoppede på det tredje trin med hånden på trægelænderet. Jeg kiggede op og så Rajubhai læne sig ud ad døren. Den lille, fede, skaldede valutacontroller for Khaders – nej, Salmans – mafiaråd var som altid klædt i dhoti og hvid undertrøje. Jeg vidste, han lænede sig ud ad døren, fordi han rent faktisk aldrig forlod rummet, før han havde forseglet det hver aften tæt på midnat. Når han blev nødt til at træde af på naturens vegne, brugte han et privat toilet, der var forsynet med et envejsspejl, så han kunne overvåge rummet. Han var en dedikeret bogholder – mafiaens bedste – men det var ikke kun hans professionspligt, der holdt Rajubhai aktiveret ved optællingsbordene. Når han ikke var i det travle rum, var han en gnaven, mistroisk og

mærkeligt indskrumpet mand. I optællingsrummet var han på en måde trivelig og uhæmmet selvsikker. Det var, som om det fysiske tilknytningssted tiltrak ham med en psykisk styrke – så længe en del af hans krop stadig var i rummet, var han stadig forbundet med energien, magten og pengene.

'Linbaba!' råbte han ned til mig med den nederste del af kroppen skjult af dørkarmen. 'Glem ikke brylluppet! Du kommer, ikke?'

'Selvfølgelig,' smilede jeg tilbage til ham. 'Jeg kommer!'

Jeg sprang hurtigt ned ad trappen, tre trin ad gangen, drillede og puffede til goondaerne, der stod vagt på hver etage, og smuttede forbi mændene ved gadedøren. For enden af vejen modtog jeg smil fra to andre mænd, der holdt øje med døren. Der var undtagelser, men de fleste af de unge mafiagangstere kunne lide mig. Jeg var ikke den eneste udlænding, der arbejdede for Bombaymafiaen – der var en irsk gangster i Bandra-rådet, en amerikansk freelancer havde skabt sig et ry med enorme narkoforretninger, en hollænder arbejdede med en bande i Khar, og der var andre rundt om i byen – men jeg var den eneste gora i Salmanrådet. Jeg var deres udlænding. Og i de år, da indisk stolthed voksede som nye grønne, hvide og orange vinranker på den afsvedne postkolonijord, der de seneste år havde været udenlandsk, var det at være britisk eller se ud og lyde britisk nok til at vinde hjerterne og fascinere sindene.

Rajubhais invitation til sin datters bryllup var af stor betydning. Det betød, at jeg var accepteret som en af dem. I måneder havde jeg arbejdet side om side med Salman, Sanjay, Farid, Rajubhai og andre i rådet. Mit arbejde i pasafdelingen indbragte næsten lige så mange penge som hele valutaforretningen. Mine egne kontakter på gaderne kastede store summer af sig i guld-, vare- og pengevekslingskrukkerne. Jeg trænede i boksecentret med Salman Mustaan og Abdullah Taheri hver anden dag. Ved hjælp af mit venskab med Hassaan Obikwa havde jeg smedet en ny alliance med mænd fra den sorte ghetto. Det var en nyttig forbindelse, som havde skaffet os nye mænd, penge og markeder. På Nazeers anmodning havde jeg tilsluttet mig den delegation, der havde indgået

en våbenaftale med de landsforviste afghanere i byen – en aftale, der havde sikret en stabil levering af våben til Salmanrådet fra halvautonome stammeregioner ved Pakistans og Afghanistans grænse. Jeg havde venskab, respekt og flere penge, end jeg gad bruge, men det var ikke, før Rajubhai inviterede mig til sin datters bryllup, at jeg vidste, at jeg virkelig var accepteret. Han var en senior i Salmanrådet. Hans invitation var godkendelsen, der bød mig ind i indercirklen af tillid og hengivenhed. Man kan arbejde med mafiaen og for mafiaen og udføre den form for arbejde, der afføder høj respekt, men man er ikke virkelig en af dem, før de inviterer en med hjem for at kysse babyerne.

Jeg gik gennem de usynlige grænser til Fort-området og nærmede mig Flora Fontænen. En omstrejfende taxi satte farten ned ved siden af mig, chaufføren fægtede aggressivt med armene for at få mig som passager. Jeg vinkede ham væk. Uden at være klar over at jeg kunne tale hindi, kørte han op på siden af mig med krybende hastighed og lænede sig ud ad vinduet for at snakke.

'Hej, hvide sisterfucker, kan du ikke se, at taxien er tom? Hvad tænker du på? Gå i den varme eftermiddagssol som en eller andens vildfarne hvide ged?'

'Kai paijey tum?' spurgte jeg ubehøvlet på marathi. Hvad vil du?

'Kai paijey?' gentog han, overrasket over at høre en frase på marathi.

'Hvad er dit problem?' spurgte jeg med den rå marathi dialekt fra Bombays gyder. 'Forstår du ikke marathi? Det er vores Bombay, og Bombay er vores. Hvis du ikke kan tale marathi, hvad laver du så i Bombay? Har du en gedehjerne inden i dit sisterfucking hoved?'

'Arrey!' grinede han og slog over i engelsk. 'Taler du marathi, baba?'

'Gora chierra, kala maan,' svarede jeg og lavede cirklende bevægelser over mit ansigt og hjerte. Hvidt ansigt, sort hjerte. Jeg slog over i hindi og brugte det høfligste ord for du for at gøre ham veltilpas. 'Jeg er hvid udenpå, broder, men fuldstændig hindu indeni. Jeg går mig bare en tur, fordriver tiden. Hvorfor leder du ikke efter

nogle virkelige turister og lader fattige, indiske idioter som mig være i fred, na?'

Han lo højt, rakte hånden ud ad taxivinduet for at give hånd og kørte så væk.

Jeg fortsatte med at gå og undgik de overfyldte fortove ved at træde ud i de hurtigere rækker på vejen ved siden af de passerende biler. Dybe indåndinger af byen drev endelig lugten fra valutarummet væk fra mine næsebor. Jeg var på vej tilbage til Colaba, til Leopolds for at mødes med Didier. Jeg ville gerne gå, fordi jeg var glad for at være tilbage i den del af byen, jeg elskede højest. Arbejdet for Salmans mafiaråd tog mig til alle byens fjerne forstæder, og der var mange foretrukne steder; fra Mahalaxmi til Malad; fra Cotton Green til Thana; fra Santa Cruz og Andheri til Lakes distriktet ved Film City Road. Men hans råds reelle magtbase lå på den lange halvø, der begyndte ved Marine Drives fejende kurve og fulgte kysten som en krumsabel hele vejen til World Trade Center. Og det var der i de blomstrende gader, aldrig mere end et par busstop fra havet, jeg havde tabt mit hjerte til byen og havde lært at elske den.

Det var varmt ude på gaden, varmt nok til at brænde alt bortset fra de dybeste tanker ud af det bekymrede sind. Som enhver anden bombayaner, enhver anden mumbaianer, havde jeg gået den tur fra Flora Fontænen til Causeway tusindvis af gange, og som dem vidste jeg, hvor man kunne finde de kølende briser og forfriskende skygger på vejen. Min isse, mit ansigt og min skjorte var gennemblødt af sved efter bare få sekunder i det klare sollys – dåben på hver tur i dagslys – og gennemafkølet og tørret på et minut af vinden i skyggen.

Mens jeg bevægede mig gennem trafikken og kiggede på de handlende, gik mine tanker til fremtiden. Paradoksalt nok, endda perverst eftersom jeg lige var blevet accepteret i Bombays hemmelige hjerte, følte jeg også en stærk trang til at rejse. Jeg forstod de to kræfter, der virkede selvmodsigende. En stor del af grunden til, at jeg elskede Bombay, var hjertevarmen i menneskene – Karla, Prabaker, Khaderbhai og Khaled Ansari og deres sind og

ord. De var alle væk, på den ene eller anden måde, men der var en konstant, sørgmodig længsel efter dem på hver gade, ved hver helligdom og hver strimmel af kyststrækning, som jeg elskede i byen. Alligevel var der nye udspring af kærlighed og inspiration – nye begyndelser, der rejste sig fra faldne områder af tab og skuffelse. Min position i Salmans mafiaråd var sikker. Forretningsmuligheder åbnede sig i Bollywood-filmindustrien og nye områder inden for fjernsyn og multimedie. Jeg fik tilbudt arbejde hver anden uge. Jeg havde en god lejlighed med udsigt over Haji Ali-moskéen og masser af penge. Og nat efter nat voksede jeg lidt tættere på kærlig hengivenhed for Lisa Carter.

En sorg, der blev hængende ved alle mine yndlingssteder, pressede mig til at forlade byen, netop som ny kærlighed og godkendelse trak mig tættere på byens hjerte. Og jeg kunne ikke, mens jeg gik den lange strækning i fugtig varme fra Flora til Causeway, beslutte mig for, hvilken side jeg skulle vælge. Uanset hvor ofte eller meget jeg tænkte over den svære fortid, sorg eller løfter i nutiden, kunne jeg ikke med tillid og fortrolighed tage springet ind i fremtiden. Der manglede noget. Nogle brikker, nogle beviser eller parallaksesyn på mit liv, der ville tydeliggøre det for mig, men jeg var ikke sikker på, hvad det var. Så jeg bevægede mig mellem den vilde strøm af biler, motorcykler, busser, lastbiler, kærrer, turister og handlende, der snoede sig frem, og lod mine tanker drive med varmen og gaden.

'Lin!' råbte Didier, da jeg trådte ind gennem den brede bue og gik hen til den lange flåde af sammensatte borde. 'Direkte fra træning, non?'

'Nej, jeg har gået. Tænkt. Mere som en træning for sindet – og måske sjælen.'

'Frygt ikke!' befalede han og signalerede til tjeneren. 'Jeg helbreder den sygdom hver dag, hver eneste uge. Eller hver aften, i det mindste. Gør plads til ham, Arturo. Ryk lidt nedad, og lad ham sidde ved siden af mig.'

Arturo, en ung italiener, der gemte sig i Bombay for et ukendt problem med politiet i Napoli, var Didiers nye passion. Han var en

lille, spinkel mand med et dukkeansigt, som mange piger ville have misundt. Han talte meget lidt engelsk og reagerede ved hver henvendelse, uanset hvor venlig, med samme vrantne, sure træk af irritation. Derfor ignorerede mange af Didiers venner ham konsekvent og tog tid på deres mentale ure, de gav forholdet et par uger og højst et par måneder, før det kollapsede.

’Du gik lige glip af Karla,’ fortalte Didier mig dæmpet, da vi gav hånd. ’Hun bliver skuffet. Hun vil gerne …’

’Det ved jeg,’ smilede jeg. ’Hun vil gerne mødes med mig.’

Drinksene dukkede op, og Didier klinkede sit glas mod mit. Jeg tog et nip af det og satte det ned på bordet ved siden af ham.

Flere folk fra filmskaren, der arbejdede med Lisa Carter, sad ved det lange bord i selskab med nogle af Kavita Singhs pressefolk. På den anden side af Didier sad Vikram og Lettie. De var begge gladere og sundere, end jeg nogensinde havde set dem. De havde købt en ny lejlighed i hjertet af Colaba i nærheden af markedet kun få måneder forinden. Selv om de havde brugt hele deres opsparing på købet og havde været tvunget til at låne af Vikrams forældre, var det et bevis på deres tillid til hinanden og fremtiden i deres voksende filmvirksomhed, og de var stadig begejstrede for ændringen.

Vikram hilste varmt på mig, rejste sig fra sin stol og omfavnede mig. Hans revolvermandstøj var forsvundet stykke for stykke under Letties overtalelse og hans egen modnende smag. Det eneste, der var tilbage af Clint Eastwood-kostumet, var sølvbæltet og de sorte cowboystøvler. Hans elskede hat var afleveret med ikke så lidt modvilje, fordi han opholdt sig hyppigere i mødelokaler hos store selskaber end i stuntmændenes fold. Den hang på en krog i min lejlighed og var en af mine mest skattede ejendele.

Da jeg lænede mig over for at kysse Lettie, tog hun fat i min skjorte og trak mig nærmere for at hviske mig i øret.

’Bevar roen, guttermand,’ mumlede hun gådefuldt. ’Bevar roen.’

Ved siden af Lettie sad filminstruktørerne Cliff De Souza og Chandra Mehta. Som det undertiden sker for nære venner, så det ud til, at Cliff og Chandra over tid havde udvekslet dele af deres kroppe mellem sig, sådan at Cliff var blevet en anelse tyndere og mere kantet, mens Chandra havde taget på i vægt i næsten perfekt proportion. Jo mere forskellige de blev rent fysisk, jo mere lignede de dog hinanden på andre måder. Faktisk brugte de som nære kolleger, der ofte arbejdede og var sammen 40 timer i træk, så mange ens bevægelser, ansigtsudtryk og fraser, at de på filmopsætningen var kendt som Fede Onkel og Tynde Onkel.

De løftede armene og hilste identisk og entusiastisk, da jeg nærmede mig dem, selv om det var af forskellige grunde, de var glade for at se mig. Cliff De Souza havde udviklet en lidenskabelig hengivenhed for Kavita Singh, siden jeg havde præsenteret dem for hinanden, og han havde håbet, jeg måske ville kunne påvirke hende i hans favør. Efter et langt bekendtskab med hende vidste jeg, at ingen magt kunne påvirke Kavita til noget, der ikke lå helt i harmoni med hendes vilje og ønske. Alligevel syntes hun at kunne lide ham en hel del, og de havde meget tilfælles. De var begge næsten 30 og ugifte – en status så usædvanlig i den indiske overmiddelklasse i de år, at deres familier led under det ved hver fest og højtid i den overfyldte kalender. De var begge mediefolk, der var stolte af deres uafhængighed og kunstneriske flair. De var også drevet af den samme instinktive overbærenhed til at søge ud og reelt undersøge hvert synspunkt i alle øjensynlige interessekonflikter. Og de var attraktive mennesker. Kavitas velformede figur og farlige, forførende blik virkede som det perfekte supplement til Cliffs ranglede kantethed og naturlige, skæve drengesmil.

For mit vedkommende kunne jeg lide dem begge, så jeg så ingen grund til at modsætte mig trangen til at blande mig som Kirsten Giftekniv. I alles påsyn gjorde jeg det klart, at jeg kunne lide Cliff De Souza, og privat roste jeg ham diskret over for hende, når der opstod en naturlig mulighed. De havde en chance – en god chance, syntes jeg – og jeg tændte en ønskestjerne i mit hjerte for dem.

Chandra Mehta var på sin side glad for at se mig, fordi jeg var hans nærmeste link til sorte penge i Salmans mafiaråd, og det eneste link han kunne beskrive som venskabeligt. Ligesom Khader så Salman Mustaan store fordele i adgangen til Bombays filmverden, som Chandra Mehta sørgede for. Nye regulativer på stats- og nationalplan havde strammet restriktionerne på pengetransaktioner og gjort det endnu sværere at hvidvaske sorte penge. Af mange grunde – ikke kun på grund af den uimodståelige glamour, der var fæstnet til industrien – havde politikerne fritaget filmbranchen for mange af valuta- og investeringskontrollerne. Økonomien boomede i de år, og Bollywood-filmene gennemgik en renæssance i stil og selvtillid. Filmene blev større og bedre og var begyndt at nå ud til et bredere verdensmarked. Eftersom budgetterne for de succesfulde film steg, udtømte instruktørerne de traditionelle indtægtskilder. Denne fællesinteresse drev mere end et par instruktører og produktionsfirmaer ind i et mærkeligt samarbejde med gangstere – film om mafiagoondaer blev finansieret af mafiaen, og overskuddet fra succesfilm om lejemordere blev brugt på nye forbrydelser og faktiske overfald på virkelige mennesker, hvilket til gengæld blev emner for drejebøger og nye film, der blev finansieret af yderligere mafiapenge.

Og jeg spillede så at sige min rolle ved at arbejde som forbindelsesled mellem Chandra Mehta og Salman Mustaan. Forbindelsen blev lukrativ. Salmanrådet havde placeret crores, hver crore var ti millioner rupier, gennem Mehta-De Souza Productions og hævede rene overskud, der ikke kunne spores. Den første kontakt med Chandra Mehta opstod, da han havde bedt mig om at finde et par tusind amerikanske dollars på det sorte marked, og var vokset til en kontakt, som den korpulente instruktør ikke kunne modstå eller afvise. Han var rig og blev rigere. Men de mænd, der hældte deres rigdom ind i hans selskab, skræmte ham, og hver kontakt med dem var truet af lugten af deres mistillid. Så Chandra Mehta smilede til mig, var glad for at se mig og prøvede at trække mig tættere ind i sit venskabs skælvende greb, så snart vores stier krydsede.

Det gjorde mig ikke noget. Jeg kunne godt lide Chandra Mehta, og jeg kunne godt lide Bollywood-filmene. Jeg lod ham trække mig ind i sit venskabs bekymrede, rige verden.

Ved siden af ham sad Lisa Carter. Hendes tykke, blonde hår var efter den korte klipning blevet så langt, at det gik ned til hendes ovale kamé-halskæde. Hendes blå øjne var klare og skinnede af lidenskabelig intention. Hun var solbrændt og så meget sund ud. Hun havde taget lidt på i vægt – noget hun begræd, men som jeg og enhver anden mand inden for hendes synsvidde helt sikkert beundrede. Der var noget nyt og meget anderledes i hendes adfærd; en varm, stille og rolig blødhed i hendes smil; en godvillig latter, der vandt andres latter; et let humør, der søgte og ofte fandt det bedste hos dem, hun mødte. I uger, måneder, havde jeg set de ændringer slå sig ned i hende, og til at starte med havde jeg troet, at de stammede fra min hengivenhed. Selv om der ikke formelt var erklæret noget forhold – hun fortsatte med at bo i sin lejlighed, og jeg boede i min – var vi elskende, og vi var meget mere end bare venner. Efter en tid gik det op for mig, at jeg ikke var skyld i ændringerne, men at de alene var hendes. Efter en tid begyndte jeg at se, hvor dyb kilden til hendes kærlighed var, og hvor meget hendes glæde og tillid var afhængig af at trække den kærlighed ind i lyset og dele den. Og kærligheden var smuk i hende. Det var en klar himmel, hun gav os med de øjne, og en sommermorgen med sit smil.

Hun kyssede min kind, da jeg hilste på hende. Jeg gengældte kysset og spekulerede, da jeg trådte tilbage, på, hvorfor en lille bekymret mine krusede fra hendes bryn over hendes kornblomstblå øjne.

Ved siden af, rundt om det lange bord, sad journalisterne Dilip og Anwar. De var unge, havde afsluttet college for kun et par år siden og var stadig nye i deres fag i de anonyme bokse på The Noonday, et dagblad i Bombay. Om aftenen diskuterede de dagens store, afslørende historier med Didier og hans lille hof, som om de havde spillet en nøglerolle i scoopene eller havde fulgt deres egne instinkter til efterforskningens ende. Deres begejstring, entusiasme,

ambition og ubegrænsede håb for fremtiden henrykkede alle i Leopolds menneskevrimmel, så Kavita og Didier engang imellem følte sig forpligtet til at reagere med sardonisk næsvished. Dilip og Anwar reagerede fint, lo og gav ofte igen af samme skuffe, indtil hele gruppen råbte og bankede i bordet af henrykkelse.

Dilip var en høj, lys punjabi med mandeløjne. Anwar, der var en tredjegenerations Bombay-indfødt, var mindre, mørkere og den mest alvorlige af de to. Nyt blod, havde Lettie sagt til mig med et smil, et par dage før den eftermiddag. Det var et udtryk, hun engang havde brugt om mig, lige efter jeg var ankommet til Bombay. Og mens jeg gik rundt om bordet og så de to unge mænd tale med sådan en lidenskab og mening, faldt det mig ind, at engang før heroin og forbrydelse, havde mit liv været som deres. Engang havde jeg været lige så glad, sund og håbefuld, som de var. Og jeg var glad for at kende dem og vide, at de var en del af glæden og løfterne i Leopolds menneskevrimmel. Det var rigtigt, at de var der, ligesom det var rigtigt, at Maurizio var væk, Ulla og Modena var væk, og at jeg også en dag ville være væk.

Efter at have gengældt deres varme håndtryk bevægede jeg mig forbi de to unge mænd hen til Kavita Singh, der sad ved siden af dem. Kavita rejste sig for at give mig et knus. Det var det ømme, tætte knus, som en kvinde giver en mand, når hun ved, at hun kan stole på ham, eller når hun er sikker på, at hans hjerte tilhører en anden. Det var en sjælden omfavnelse mellem udlændinge. Fik man det af en indisk kvinde, var det unikt intimt efter min erfaring. Og det var vigtigt. Jeg havde været i byen i årevis, jeg kunne gøre mig forståelig på marathi, hindi og urdu, jeg kunne sidde med gangstere, slumboere eller Bollywood-skuespillere og gøre krav på deres velvilje og undertiden deres respekt, men ikke mange ting fik mig til at føle mig så accepteret i alle Bombays indiske verdener som Kavita Singhs kærlige omfavnelse.

Jeg sagde det aldrig til hende – hvad hendes hengivne og betingelsesløse accept betød for mig. Så meget, for meget af det rare jeg havde følt i de år i eksil, var låst inde i mit hjertes

fængselscelle, de høje mure af frygt, det lille tilgitrede vindue af håb, den hårde seng af skam. Jeg siger det nu. Jeg ved nu, at når det kærlige, ærlige øjeblik kommer, skal det gribes og udtales, fordi det måske aldrig kommer igen. Og det vi usagt, urørt, ulevet erklærer fra hjerte til hjerte, disse sande og ægte følelser visner og smuldrer i erindringens hånd, der for sent forsøger at række ud efter dem.

Den dag i det gråpinke aftenslør, som langsomt omsluttede eftermiddagen, sagde jeg ingenting til Kavita. Jeg lod mit smil som skabt af knuste sten falde og glide fra toppen af hendes hengivenhed og ned på jorden under hendes fødder. Hun tog min arm og førte mig hen for at præsentere en mand, der sad ved siden af hende.

'Lin, jeg tror ikke, du har mødt Ranjit,' sagde hun, mens han rejste sig, og vi gav hånd. 'Ranjit er … Karlas ven. Ranjit Choudry, det er Lin.'

Jeg vidste pludselig, hvad Lettie havde ment med sin kryptiske kommentar, Bevar roen, knægt, og hvorfor Lisa ikke kunne ændre den panderynke, der krøllede hendes bryn.

'Kald mig Jeet,' tilbød han. Hans smil var bredt, naturligt og tillidsfuldt.

'O-kay,' svarede jeg roligt uden egentlig at smile. 'Det glæder mig at møde dig, Jeet.'

'Og det er en fornøjelse at møde dig,' svarede han tilbage med Bombays bedste privatskolers og universiteters fint afrundede og musikalske bøjning – min yndlingsaccent af alle de smukke måder at tale engelsk på. 'Jeg har hørt så meget om dig.'

'Achaa?' reagerede jeg uden at tænke over det, præcis som en inder på min alder måske ville have gjort. Ordet, bogstaveligt oversat, betyder godt. I den sammenhæng og med den bøjning betyder det Åh, jah?

'Ja,' lo han og slap min hånd. 'Karla taler tit om dig. Du er noget af en helt for hende, det er du sikkert klar over.'

’Det er sjovt,’ svarede jeg, usikker på, om han var så naiv, som han virkede til at være. ’Hun fortalte mig engang, at helte kun findes i tre udgaver – døde, ødelagte eller tvivlsomme.’

Han hældede hovedet bagover og brølede af latter, hans mund åbnede sig nok til at afsløre en række perfekte, indiske tænder. Stadig leende mødte han mit blik og vippede med hovedet i undren.

Så dét er en del af det, tænkte jeg. Han forstår hendes jokes. Han kan lide hendes leg med ord. Han forstår hendes kærlighed for dem og hendes dygtighed. Det er en af grundene til, at hun kan lide ham. Okay.

Resten af det var mere oplagt. Han var smidigt bygget og af gennemsnitlig højde, min højde, med et åbent, pænt ansigt. Mere end bare summen af gode ansigtstræk – høje kindben, en høj, bred pande, udtryksfulde, topasfarvede øjne, en stærk næse, smilende mund og en fast hage – det var den slags ansigt, man engang ville have kaldt elegant, den ensomme lystsejler, bjergbestiger, jungleeventyreren. Han havde kort hår. Håret var vigende, men selv det så ud til at klæde ham, som om det var det foretrukne valg for sunde, atletiske mænd. Og tøjet – jeg kendte det godt fra indkøbstogterne, som Sanjay, Andrew, Faisal og de andre mafiosoer foretog i de dyreste butikker i byen. Der fandtes ikke en gangster i Bombay med respekt for sig selv, der ikke ville have spidset munden, vippet med hovedet og godkendt Ranjits tøj.

’Nå, men …’ sagde jeg og slæbte med fødderne for at bevæge mig rundt om ham for at hilse på Kalpana, den sidste ven der sad ved bordet. Hun arbejdede som første assistentinstruktør for Mehta-De Souza Productions og var i lære for at blive selvstændig instruktør. Hun kiggede op på mig og vinkede.

’Vent,’ anmodede Ranjit blidt, men hurtigt. ’Jeg vil gerne lige fortælle dig, at … dine historier … dine noveller …’

Jeg vendte mig for at sende en alvorlig mine til Kavita Singh, som trak på skuldrene og løftede håndfladerne, mens hun så væk.

’Kavita lod mig læse dem, og jeg ville bare fortælle dig, hvor gode de er. Jeg mener, hvor gode jeg synes, de er.’

’Jamen, tak,’ mumlede jeg og prøvede endnu engang at komme forbi ham.

’Det er rigtigt. Jeg har læst dem alle sammen, og jeg synes virkelig, de er gode.’

Der findes ikke mange ting, der er mere foruroligende, end et spontant udbrud af ægte blufærdighed fra nogen, man har besluttet sig for ikke at kunne lide uden nogen god grund. Jeg kunne mærke en lille, flov rødmen, der begyndte at sprede sig over mine kinder.

’Tak,’ sagde jeg og lagde ærlighed i mine øjne og stemme for første gang. ’Det er sgu rart at høre, selv om det ikke var meningen, at Kavita skulle vise dem til nogen.’

’Det ved jeg godt, at hun ikke burde,’ sagde han hurtigt. ’Men jeg synes, at du burde – vise dem til nogen. De passer ikke til min avis. Det er ikke det rigtige forum. Men The Noonday, tja, det vil være det perfekte forum til dem. Og jeg ved, de vil købe dem til en meget fair pris. Redaktøren på The Noonday, Anil, er en af mine venner. Jeg ved, hvad han kan lide, og jeg ved, at han vil kunne lide dine historier. Jeg har selvfølgelig ikke vist ham dit arbejde. Ikke uden din tilladelse. Men jeg fortalte ham, at jeg havde læst dem, og at jeg synes, de er gode. Han vil gerne mødes med dig. Hvis du sender ham dine historier, er jeg sikker på, at du vil komme godt ud af det med ham. Nå, men jeg vil ikke gøre mere. Han håber, I vil mødes. Men det er op til dig. Uanset hvad du beslutter dig for, så vil jeg ønske dig al mulig held og lykke.’

Han satte sig ned, og jeg bevægede mig forbi ham for at hilse på Kalpana og sætte mig ned ved siden af Didier. Jeg var så distræt efter udvekslingen med Ranjit – Jeet – Choudry, at jeg kun halvt lyttede til Didiers meddelelse om hans planlagte tur til Italien med Arturo. Tre måneder hørte jeg ham sige, og at jeg husker, at jeg tænkte, at tre måneder i Italien kunne blive til tre år, og at jeg måske ville miste ham. Tanken var så fremmed, at jeg ikke ville tillade mig

selv at tænke den. Bombay uden Didier var som … Bombay uden Leopolds, Haji Ali-moskéen eller Gateway-monumentet. Det var utænkeligt.

Jeg skubbede tanken væk og kiggede på de leende, drikkende, snakkende venner rundt om bordet og fyldte det tomme glas inden i mig, sugede deres succeser og deres håb til mig. Så vendte jeg min opmærksomhed mod Ranjit, Karlas ven. Jeg havde lavet mit hjemmearbejde om ham de sidste par måneder. Jeg vidste, at han var den næstældste – nogle sagde favoritten – ud af fire sønner født af Ramprakash Choudry, en lastbilchauffør, som havde tjent sin formue ved at bringe forsyninger til kystbyer i Bangladesh, som var blevet ramt af cykloner. De første regeringstilbud var vokset til temmeligt store kontrakter, der krævede flåder af lastbiler og til sidst chartrede flyvemaskiner og skibe. Undervejs havde Choudry erhvervet sig en Bombay-avis med et lille oplag som en del af en sammenlægning med et mere forgrenet transport- og kommunikationsfirma. Han havde overladt avisen til sin søn Ranjit, som lige havde fået en handelsgrad og var den første på begge sider af familien, der havde færdiggjort gymnasiet og havde taget en højere uddannelse. Ranjit havde drevet avisen i otte år og omdøbt den til The Daily Post. Hans succes med The Post, som den var kendt som, havde tilladt Ranjit at glide over i det nystartede område af uafhængig fjernsynsproduktion.

Han var velhavende, indflydelsesrig, populær og besad en dynamisk begejstring for trykte medier, film og fjernsyn – en mediebaron i sin vorden. Der gik rygter om bitterheden, der rørte sig i hjertet på Ranjits ældre bror Rahul, der havde sluttet sig til sin far i transportbranchen i sine unge dage og aldrig havde nydt godt af den privatskoleuddannelse, Ranjit og de yngre søskende rundhåndet havde fået. Der var også sladder om de to yngre brødre, om de vilde fester, de undertiden holdt, og de store bestikkelser, der blev krævet for at holde dem fri af problemer. Der var dog ingen kritik af Ranjit i nogen forbindelse og bortset fra de få ulmende problemer virkede hans liv næsten fortryllende.

Han var, som Lettie engang havde sagt, noget af en fed og skinnende fangst. Og mens jeg iagttog ham med vennerne – lyttende mere end talende, smilende mere end alvorlig, undskyldende og hensynsfuld, taktfuld og opmærksom – måtte jeg indrømme, at han var en meget sympatisk mand. Og besynderligt nok havde jeg ondt af ham. Et par år eller bare måneder forinden ville jeg have været jaloux over, at han var sådan en sympatisk mand – sådan en rigtig flink fyr, som ikke så få havde fortalt mig, når jeg havde spurgt dem om ham. Jeg ville have hadet ham. Men jeg følte ikke noget i den retning for Ranjit Choudry. Mens jeg så på ham og huskede på, hvor meget jeg havde følt for Karla, og ved at tænke klart på hende for første gang i … meget lang tid fik jeg i stedet for ondt af den rige, pæne mediebaron, og jeg ønskede ham held og lykke.

I en halv time talte jeg hen over bordet med Lisa og de andre og kiggede så op og fik øje på Johnny Cigar, der stod i den brede dør og lavede fagter for at fange min opmærksomhed. Lettet over at have en undskyldning for at gå vendte jeg mig om mod Didier og tvang ham rundt for at stå ansigt til ansigt med mig.

'Hør, hvis du virkelig mener det med at tage til Italien i tre måneder …'

'Selvfølgelig gør jeg …' begyndte han, men jeg bed ham hurtigt af.

'Og hvis du virkelig mener, at du vil have nogen til at se efter dit sted, mens du er væk, så tror jeg lige, jeg har fyrene til det job.'

'Øh, ja? Og hvem er så det?'

'Georgerne,' svarede jeg. 'Stjernetegns-Georgerne. Tvilling og Skorpion.'

Didier var forfærdet.

'Men de … de George folk … er de, hvordan kan jeg sige det?'

'Pålidelige?' foreslog jeg. 'Ærlige. Rene. Loyale. Modige. Og frem for alt som den vigtigste kvalifikation i en situation som denne, så er de absolut ikke interesserede i at bo i din lejlighed et minut længere,

end du vil have dem til. Faktisk vil jeg få stort besvær med at overtale dem til at gøre det overhovedet. De holder af gaden. De har ikke lyst til at gøre det. Men hvis jeg fortæller dem, at de gør mig en tjeneste, så gør de det måske. De vil være gode til at se efter dit sted, og de vil kunne bo sikkert i tre måneder et anstændigt sted.'

'Anstændigt?' hånede Didier. 'Hvad mener du med anstændigt? Min lejlighed er uden sidestykke i Bombay, Lin. Det ved du. Fortræffeligt kan jeg forstå. Superb kan jeg acceptere. Men anstændigt – non! Det er som at sige, at jeg bor på et fiskemarked og, øh, hvad siger man, spuler det hver dag med en vandslange!'

'Så, hvad synes du? Jeg bliver nødt til at gå.'

'Anstændigt!' snøftede han.

'Kom nu, glem det nu!'

'Tja, jah, måske har du ret. Jeg har ikke noget imod dem. Ham George fra Canada, Skorpionen, han taler da lidt fransk. Det er sandt. Ja. Ja. Sig til dem, at det er en god idé. Bed dem om at mødes med mig, jeg vil tale med dem – om meget omhyggelige instruktioner.'

Leende sagde jeg farvel og gik hen til Johnny Cigar, der stod i døråbningen til restauranten. Han trak mig nærmere.

'Kan du tage med mig? Nu?' spurgte han.

'Selvfølgelig. Til fods eller taxi?'

'Jeg tror taxi, Lin.'

Vi skubbede os gennem de høje bølger af fodgængere, gik ud på vejen og fandt en taxi. Jeg smilede, mens han vinkende stoppede en taxi og steg ind i den. I månedsvis havde jeg forsøgt at finde en måde at hjælpe Tvilling og Skorpion Georgerne, der var mere meningsfuld end de penge, jeg gav dem fra tid til anden. Didiers ferie med Arturo var en perfekt mulighed. Jeg vidste, at tre måneder i Didiers lejlighed ville forlænge deres liv med år – tre måneder uden stress ved at bo på gaden og det trygge gode helbred som kun et hjem og hjemmelavet mad kan give. Og jeg vidste også, at med

stjernetegns-Georgerne i sin lejlighed, mens han var væk, ville Didier bekymre sig tilpas nok til, at hans tilbagevenden til Bombay blev lidt mere sandsynlig og en smule hurtigere.

’Hvorhen?’ spurgte jeg Johnny.

’World Trade Center,’ fortalte han chaufføren og smilede til mig, men han var tydeligvis bekymret over noget.

’Hvad sker der?’

’Der er opstået et problem i zhopadpattien,’ svarede han.

’Okay,’ sagde jeg og vidste, at han ikke ville sige andet om problemet, før han mente, at tidspunktet var rigtigt. ’Hvordan har babyen det?’

’Fint, meget fint,’ lo han. ’Han har sådan et stærkt greb om mine fingre. Han vil blive stor og stærk – helt sikkert større end sin far. Og Prabakers baby med Parvati, søster til min Sita, den baby er også meget smuk. Han minder meget om Prabaker … i ansigtet og med smilet.’

Jeg havde ikke lyst til at tænke på min døde, elskede ven.

’Og hvordan har Sita det? Og pigerne?’ spurgte jeg.

’De har det alle sammen godt, Lin, alle har det fint.’

’Du bliver nødt til at passe på, Johnny,’ advarede jeg ham. ’Tre børn på mindre end tre år – før du ved af det, bliver du en fed, gammel fyr med ni unger klatrende rundt omkring dig.’

’Det er en god drøm,’ sukkede han glad.

’Hvordan går det med arbejdet? Hvordan klarer … hvordan klarer du dig med penge?’

’Også fint, meget fint, Lin. Alle betaler skat, og ingen kan lide det. Min forretning er god. Sita og jeg, vi besluttede os for at købe huset ved siden af vores og lave et større hus til familien.’

’Det er fantastisk! Jeg glæder mig til at se det.’

Der opstod lidt tavshed, og så vendte Johnny sig om med et udtryk af bekymring, næsten pinefuldt.

'Lin, dengang du spurgte mig, om jeg ville arbejde for dig, arbejde med dig, og jeg afslog …'

'Det er okay, Johnny.'

'Nej, det er ikke okay. Jeg vil gerne fortælle dig, at jeg skulle have sagt ja, og jeg skulle have arbejdet sammen med dig.'

'Har du problemer?' spurgte jeg og forstod ham ikke. 'Går forretningen ikke så godt, som du sagde, den gjorde? Har du brug for penge?'

'Nej, nej, alt går fint med mig. Men hvis jeg havde været sammen med dig dengang, holdt øje med dig, så ville du måske ikke have arbejdet i alle de måneder på det sorte marked med de goondaer.'

'Nej, Johnny.'

'Jeg bebrejder mig selv hver dag, Lin,' sagde han, hans læber trak sig ud i en forpint grimasse. 'Jeg tror, du bad mig om at arbejde med dig, at være din ven, fordi du havde brug for en ven på det tidspunkt. Jeg var en dårlig ven, Lin, og jeg bebrejder mig selv. Hver dag har jeg det dårligt med det. Jeg er så ked af, at jeg afslog dig.'

Jeg lagde min hånd på hans skulder, men han ville ikke møde mit blik.

'Hør, Johnny, du bliver nødt til at forstå det. Det jeg laver, har jeg det ikke godt med, men jeg har det heller ikke dårligt med det. Du har det dårligt med det. Og det respekterer jeg. Jeg beundrer det. Og du er en god ven.'

'Nej,' mumlede han, stadig med nedslåede øjne.

'Jo,' insisterede jeg. 'Jeg elsker dig, mand.'

'Lin!' sagde han og greb min arm med en pludselig, presserende uro. 'Vil du ikke nok være forsigtig med de goondaer. Please!'

Jeg smilede og prøvede at få ham til at slappe af.

’Du,’ protesterede jeg, ’har du nogensinde tænkt dig at fortælle mig, hvad den her pokkers tur handler om?’

’Bjørne!’ sagde han.

’Bjørne?’

’Ser du, faktisk er det kun én bjørn, der er vores problem. Du kender godt Kano, ikke? Bjørnen Kano?’

’Selvfølgelig kender jeg ham,’ mumlede jeg. ’Bahinchudh bjørnen – hvad er der sket? Er han røget i fængsel igen?’

’Nej, nej, Lin. Han er ikke i fængsel.’

’Godt. I det mindste er han ikke en vaneforbryder.’

’Faktisk, ser du, er han flygtet fra fængslet.’

’Pis …’

’Og nu er han en bjørn på flugt med en dusør på sit hoved eller sine poter eller en hvilken som helst del, de kan fange.’

’Er Kano på flugt?’

’Ja. De har endda en efterlysningsplakat.’

’En hvad?’

’En efterlysningsplakat,’ forklarede han tålmodigt. ’De tog et billede af ham, ham Kano, med hans to blå bjørnepassere, da de arresterede dem igen. Nu bruger de billedet på efterlysningsplakaten.’

’Hvem er de?’

’Statsregeringen, Maharashtra-politiet, grænsekontrolstyrken og Wildlife Protectionmyndighederne.’

’Gud fader, hvad har Kano lavet? Hvem slog han ihjel?’

’Han har ikke dræbt nogen, Lin. Historien, hvad der skete, er, at Wild-life-myndighederne har fået en ny politik for at stoppe dyremishandling af dansende bjørne. De ved ikke, at Kanos bjørnepassere elsker ham så meget som en storebror, at han også

elsker dem, og at de aldrig ville gøre ham fortræd. Men politik er politik. Så Wildlife-dyrepasserne fangede Kano og satte ham i dyrefænglset. Og han græd og længtes efter sine blå bjørnepassere. Og bjørnepasserne, de stod uden for dyrefængslet, og de græd og græd. Og to af Wildlife-dyrepasserne, to vagter på job, de blev meget irriterede over al den gråd, så de gik udenfor og begyndte at slå løs med lathier på Kanos blå mænd. De gav dem en ordentlig omgang. Og Kano, han så sine to blå mænd få tæsk, og han blev fuldstændig vild. Han ødelagde buret og flygtede. De to bjørnepassere fik samlet mod til sig, bankede Wildlife-fyrene og stak af med Kano. Nu gemmer de sig i vores zhopadpatti, i den hytte, hvor du plejede at bo. Og vi bliver nødt til at prøve at få dem ud af byen uden at blive fanget. Vores problem er, hvordan vi får Kano fra zhopadpattien hen til Nariman Point. Der venter der en lastbil, og chaufføren har indvilliget i at køre Kano væk med sine bjørnepassere.'

'Det bliver ikke let,' mumlede jeg. 'Og slet ikke med en pokkers efterlysningsplakat med de blå fyre og bjørnen. Gud fader bevares!'

'Vil du hjælpe os, Lin? Vi har meget ondt af den bjørn. Kærlighed er en speciel ting i verden. Når to mænd har så meget kærlighed i deres hjerter, selv om det er til en bjørn, så må den beskyttes, ikke?'

'Jo …'

'Ikke?'

'Selvfølgelig må den det,' smilede jeg. 'Selvfølgelig skal den det. Jeg vil være glad for at hjælpe, hvis jeg kan. Og vil du gøre mig en tjeneste?'

'Hvad som helst.'

'Prøv at få fat i en af de efterlysningsplakater med billedet af bjørnen og de blå fyre. Jeg bliver nødt til at have en af de plakater.'

'Plakat?'

'Jah. Det er en lang historie. Tænk ikke på det. Bare snup en til mig, hvis du ser en. Har du en plan?'

Taxien standsede uden for slummen, netop som aftenen, tømt for solnedgang og bleg nok til at afsløre de første par stjerner, drev skrigende, legende børn tilbage til deres hytter, hvor søjler af røg fra madlavningsstederne flagrede op i den kølende luft.

'Planen,' meddelte Johnny, mens vi hurtigt gik gennem de kendte stræder og nikkede og smilede til venner langs vejen, 'er at klæde bjørnen ud.'

'Jeg ved ikke rigtig,' sagde jeg tvivlende. 'Han er ret høj, som jeg husker det, og på en måde stor.'

'Til at starte med gav vi ham en hat og en frakke på og lod endda en paraply hænge fra frakken som en kontorfyr.'

'Hvordan så han ud?'

'Ikke så godt,' svarede Johnny uden spor af ironi eller sarkasme. 'Han så stadig ret meget ud som en bjørn, men som en bjørn med tøj på.'

'Det siger du ikke.'

'Jo. Så nu er planen at få fat i en stor muslimkjole, kender du dem? Fra Afghanistan? Der dækker hele kroppen med kun et par huller, man kan se ud af.'

'En burka.'

'Præcis. Drengene tog hen til Mohammed Ali Road for at købe den største, de kunne finde. De skulle være – åh! Se! De er her allerede, så nu kan vi prøve den og se, hvordan den ser ud.'

Vi kom hen til en gruppe på et dusin mænd og et lignende antal kvinder og børn, der havde samlet sig i nærheden af den hytte, hvor jeg havde boet og arbejdet i næsten to år. Og selv om jeg havde forladt zhopadpattien, overbevist om aldrig at skulle bo der igen, gav det mig altid en gysen af glæde at se den ydmyge, lille hytte og stå i nærheden af den. De få udlændinge, jeg havde taget med til slummen – og selv de indere som Kavita Singh og Vikram, som havde besøgt mig der – havde været forfærdede over stedet og bestyrtet over at tænke på, at jeg havde valgt at bo der så længe. De

kunne ikke forstå, at hver gang jeg trådte ind i slummen, følte jeg en trang til at slippe og overgive mig til et simplere, fattigere liv, der alligevel var rigere på respekt og kærlighed og en nærhed forbundet med det omkringliggende hav af menneskehjerter. De kunne ikke forstå, hvad jeg mente, når jeg talte om slummens renhed. De havde været der og havde selv set elendigheden og møget. De så ingen renhed. Men de havde ikke levet på de mirakuløse hektarer, og de havde ikke lært, at for at kunne overleve og sno sig gennem håb og sorg var menneskene nødt til at være samvittighedsfulde og hjerteskærende ærlige. Det var kilden til deres renhed – frem for alt var de tro mod sig selv.

Så med mit uærlige hjerte, der glædede sig over at nærme sig mit gamle yndlingshjem, tilsluttede jeg mig gruppen og gispede, da en kæmpe, indhyllet figur dukkede op ved siden af hytten og stod iblandt os.

'Hold da kæft!' sagde jeg og måbede over den tårnhøje, vældige skikkelse. Den blågrå burka dækkede den oprejste bjørn fra hovedet til jorden. Jeg tog mig selv i at undre mig over størrelsen på den kvinde, som beklædningsdelen havde til hensigt at dække, fordi den oprejste bjørn var et helt hoved højere end den højeste mand i vores gruppe. 'Hold da kæft!'

Mens vi så på, tog den uformelige figur et par luntende skridt og væltede over en skammel og en vandkrukke, mens den svajede og slingrede frem.

'Måske,' foreslog Jeetendra hjælpsomt, 'er hun en meget høj, fed … klodset form for kvinde.'

Bjørnen stoppede pludselig og faldt forover på sine poter. Vi fulgte den med øjnene. Den blågrå burkaklædte figur luntede frem, alt imens den udstødte en lav, brummende stønnen.

'Måske,' ændrede Jeetendra, 'er hun en lille, fed … knurrende kvinde.'

'En knurrende kvinde?' protesterede Johnny Cigar. 'Hvad fanden er en knurrende kvinde?'

’Det ved jeg ikke,’ klynkede Jeetendra. ’Jeg prøver bare på at hjælpe.’

’I kommer til at hjælpe den her bjørn hele vejen tilbage til fængslet,’ mumlede jeg, ’hvis I lader den gå herfra sådan der.’

’Vi kunne prøve hatten og frakken igen,’ foreslog Joseph. ’Måske en større hat … og … og en mere moderne frakke.’

’Jeg tror ikke, at mode er jeres problem,’ sukkede jeg. ’Ud fra det Johnny fortæller mig, skal I have Kano væk herfra og hen til Nariman Point uden at strisserne ser jer, er det rigtigt?’

’Ja, Linbaba,’ svarede Joseph. I fravær af Qasim Ali Hussein, som nød en seks måneders ferie i sin fødelandsby med det meste af sin familie, var Joseph blevet leder af slummen. Manden, som var blevet banket og afrettet af sine naboer for det brutale angreb i fuldskab på sin kone, var blevet leder. I årene siden den dag med afstraffelsen var Joseph holdt op med at drikke, havde genvundet sin kones kærlighed og gjort sig fortjent til sine naboers respekt. Han var blevet optaget i alle betydningsfulde råd og komiteer og arbejdede hårdere end nogen anden i gruppen. Så stort var omfanget af hans forandring og ædru engagement for sin families og samfundets velbefindende, at der ikke var kommet andre navne i betragtning, da Qasim Ali udnævnte Joseph som sin midlertidige afløser. ’Der er parkeret en lastbil i nærheden af Nariman Point. Chaufføren siger, at han vil tage Kano med ud af kommunen og også ud af staten. Han vil sætte ham og bjørnepasserne af ved deres fødeby i Uttar Pradesh, helt oppe ved Gorakhpur-regionen i nærheden af Nepal. Men lastbilchaufføren er bange for at komme i nærheden af det her sted for at hente Kano. Han vil have, at vi bringer bjørnen til ham. Men hvordan skal vi gøre det, Linbaba? Hvordan skal vi få sådan en stor bjørn hen til det sted? Det er helt sikkert, at en politipatrulje vil få øje på Kano og arrestere ham. Og de vil også arrestere os for at hjælpe en flygtende bjørn. Og så? Hvad så? Hvordan skal vi gøre det, Linbaba? Det er problemet. Det var derfor, vi tænkte på forklædningen.’

’Kano-walleh kahan hey?’ spurgte jeg. Hvor er Kanos oppassere?

’Her, baba!’ svarede Jeetendra og skubbede de to bjørnepassere frem.

De havde vasket den skinnende blå farve af, der normalt dækkede deres kroppe, og de havde taget alle deres sølvsmykker af. Deres lange dreadlocks og dekorerede fletninger var skjult under turbaner, og de var klædt i almindelige, hvide skjorter og bukser. Upyntede og uden farve virkede de blå mænd modløse og meget mindre og spinklere end de fantastiske væsener, jeg tidligere var stødt på i slummen.

’Sig mig, vil Kano kunne sidde på en platform?’

’Ja, baba!’ sagde de med stolthed.

’Hvor længe vil han kunne sidde stille?’

’I en time, hvis vi er sammen med ham, i nærheden af ham og snakker med ham. Måske mere end en time, baba – medmindre han skal tisse. Og hvis det sker, siger han altid til først.’

’Okay. Kan han sidde på en lille, bevægelig platform – en på hjul – hvis vi skubber den?’ spurgte jeg dem.

Der opstod nogen diskussion, mens jeg prøvede at forklare, hvilken form for platform eller bord jeg havde i tankerne – en der var monteret på hjul til at bære frugt, grøntsager og andre varer rundt omkring i slummen og udstille dem til salg. Da det var afgjort, og en gadesælgervogn var fundet og trukket ind i lysningen, vippede bjørnepasserne begejstret med hovederne, ja, ja, ja, Kano ville gerne sidde på sådan et bevægeligt bord. De sagde desuden, at det var muligt at fastgøre ham til bordet med en rem, og at han ikke ville finde den sikkerhedsfastgørelse anstødelig, hvis de først forklarede nødvendigheden for ham. Men de ville gerne vide, hvad jeg havde i tankerne?

’Lige før, på vejen herind med Johnny, passerede jeg gamle Rakeshbabas værksted,’ forklarede jeg hurtigt. ’Lamperne var tændt, og jeg så en masse dele af hans Ganesh-skulpturer. Nogle af dem er ret store. De er lavet af papmache, så de er ikke ret tunge, og de er

hule indeni og kan dække hans krop, hvis han sidder ned. Med lidt silke som pynt og et par blomsterkranse til dekoration …'

'Så … du tænker på at …' stammede Jeetendra.

'Vi kunne forklæde Kano som Ganesh,' konkluderede Johnny Cigar, 'og skubbe ham på trækvognen som en Ganpatti-begivenhed, hele vejen til Nariman Point, lige midt på gaden. Det er en fantastisk idé, Lin!'

'Men Ganesh Chaturthi sluttede i sidste uge,' sagde Joseph og refererede til den årlige festival, hvor hundredvis af Ganesh-figurer – nogle små nok til at holde i hånden og andre op til ti meter høje – blev skubbet gennem byen til Chowpatty Beach og kastet ud i havet blandt en menneskevrimmel, tæt på en million mennesker. 'Jeg var selv i melaen ved Chowpatty. Den er overstået, Linbaba.'

'Det ved jeg godt. Jeg var der også. Det var dét, der gav mig idéen. Jeg tror ikke, at det betyder noget, at festivalen er ovre. Jeg ville ikke tænke nærmere over det, hvis jeg så en Ganpatti på noget tidspunkt af året. Ville nogen af jer stille spørgsmål, hvis I så en Ganesh på en trækvogn rulle ned ad gaden?'

Ganesh, guden med elefanthovedet, var formentlig den populæreste i alle hindutempler, og jeg var sikker på, at ingen ville overveje at stoppe og undersøge et lille optog udstyret med en stor skulptur med dens form på en rullende trækvogn.

'Jeg tror, han har ret,' samtykkede Jeetendra. 'Ingen vil sige noget til en Ganesh. Når alt kommer til alt, er lord Ganesh forhindringernes gud, na?'

Guden med elefanthovedet var kendt som forhindringernes gud og Den Store Problemløser. Folk med problemer bad til ham på samme måde, som kristne beder til deres skytshelgener. Han var også den guddommelige hjælper for forfattere.

'Det vil ikke være noget problem at skubbe en Ganesh til Nariman Point,' påpegede Josephs kone, Maria. 'Men hvordan får vi Kano ind

i forklædningen – det er problemet. Bare det at få ham i kjolen var svært.'

'Han kunne ikke lide kjolen,' forklarede en af bjørnepasserne. 'Han er en hanbjørn, ikk', og er følsom over for sådan noget.'

'Men han vil ikke have noget imod Ganesh forklædningen,' tilføjede hans ven. 'Jeg ved, at han vil synes, at det ville være rigtigt sjovt. Han er helt vild efter opmærksomhed, må jeg indrømme. Det er en af hans to dårlige vaner – dét og flirten med piger.'

Vi talte hindi, og den sidste udveksling gik for hurtigt for mig.

'Hvad sagde han?' spurgte jeg Johnny. 'Hvad var Kanos dårlige vane?'

'Flirten,' svarede Johnny. 'Med piger.'

'Flirten? Hvad fanden mener de?'

'Tja, jeg er ikke helt sikker, men jeg tror …'

'Nej, stop!' afbrød jeg ham og fortrød spørgsmålet. 'Lad vær'… fortæl mig ikke, hvad det betyder.'

Jeg så mig omkring, presset af forventningsfulde ansigter. Et øjeblik mærkede jeg en spænding af undren og misundelse over, at det lille samfund af naboer og venner bekymrede sig så meget for de to omrejsende bjørnepasseres problemer – og bjørnen selvfølgelig. Det entydige engagement med hinanden og den betingelsesløse støtte – stærkere og mere inderligt end selv det samarbejde jeg havde set i Prabakers landsby – var noget, jeg havde mistet, da jeg forlod slummen for at bo i den komfortable, rigere verden. Jeg havde egentlig aldrig fundet det nogen andre steder bortset fra i min mors store kærlighed. Og fordi jeg engang havde oplevet det hos dem på de storslåede og elendige hektarer med de pjaltede hytter, holdt jeg aldrig op med at ville have det og lede efter det.

'Jamen, jeg kan virkelig ikke komme i tanke om en anden måde,' sukkede jeg igen. 'Hvis vi bare dækker ham til med klude eller frugt eller noget andet og prøver at skubbe ham derhen, vil han bevæge sig og larme. Og hvis de ser os, bliver vi stoppet. Men hvis vi får ham

til at ligne Ganesh, kan vi messe, synge og stimle sammen omkring ham og lave vores egen larm – lige så meget larm, vi har lyst til. Og jeg tror ikke, at strisserne vil stoppe os. Hvad tror du, Johnny?'

'Jeg kan godt lide det,' sagde Johnny og grinede glad i påskønnelse af planen. 'Jeg synes, det er en fin plan, og jeg synes, vi skal prøve det.'

'Ja, jeg kan også godt lide det,' sagde Jeetendra med øjnene opspilede af spænding. 'Men tror du ikke hellere, vi må skynde os – lastbilen venter kun en time eller to endnu, tror jeg.'

De nikkede eller vippede samtykkende med hovedet; Satish, Jeetendras søn, Maria, Faroukh og Raghuram, de to venner, der havde været oppe at slås og var blevet bundet sammen ved anklerne af Qasim Ali som afstraffelse, og Ayub og Siddhartha, de to unge mænd, som havde drevet den gratis klinik videre, efter jeg havde forladt slummen. Til sidst smilede Joseph og gav sit samtykke. Med Kano traskende på alle fire ved siden af os gik vi gennem stræderne i tusmørket til den store dobbelthytte, der var gamle Rakeshbabas værksted.

Den gamle skulptør løftede sine gråsprængte øjenbryn, da vi trådte ind i hans hytte, men ignorerede os derudover og fortsatte sit arbejde med at slibe og polere en for nylig støbt del af en religiøs frise af fiberglas, næsten to meter i længden. Han arbejdede ved et langt bord lavet af tykke bygningsplanker, der hvilede på to bukke. Træ- og fiberglasspåner dækkede bordet og lå i bunker og dynger ved hans bare fødder sammen med papmacheskaller. Dele af de modellerede og støbte forme – hoveder, lemmer og kroppe med skønne runde maver – lå på gulvet i hytten blandt en ærværdig overflod af plader, relieffer, statuer og andre dele.

Han krævede nogen overtalelse. Kunstneren var berygtet for at være krakilsk, og han troede i starten, at vi prøvede at gøre nar af guderne og af ham med en drengestreng eller et fupnummer. Til sidst overtalte tre faktorer ham til at hjælpe os. Den første var bjørnepassernes lidenskabelige bøn til problemløsergeniet Ganesh, forhindringernes gud. Den elefanthovede gud var, viste det sig, en af

gamle Rakeshbabas personlige favoritter blandt de talrige niveauer af guder. Den anden, Johnnys spidsfindige antydning af, at opgaven måske lå ud over den gamles skulptørs kreative evner, var et afslørende træk. Rakeshbaba råbte, at han kunne forklæde selve Taj Mahal i en Ganesh skulptur, hvis han ønskede det, og at kamufleringen af en bjørn var en smal sag for sådan en talentfuld kunstner, hvilket i øvrigt hele verden vidste og erklærede ham for at være. Den tredje og måske den mest afgørende var selve Kano. Tilsyneladende på grund af voksende utålmodighed udenfor på strædet masede det kraftigt byggede dyr sig ind i hytten og lagde sig ned på ryggen ved siden af Rakeshbaba med alle fire poter i luften. Den gnavne skulptør blev straks forvandlet til et fnisende, leende barn, mens han bøjede sig ned for at klø dyrets mave og lege med dens venligt hvirvlende poter.

Han rejste sig til sidst for at skubbe os alle med undtagelse af bjørnepasserne og bjørnen ud af værkstedet. Trækvognen blev rullet ind, og den senede, gråhårede kunstner trak sivforhængene for indgangen.

Bekymrede, men spændte, ventede vi udenfor og udvekslede historier og populære nyheder. Siddhartha fortalte mig, at slummen havde overlevet den sidste monsun uden større skader og uden alvorlige sygdomsudbrud. Qasim Ali Hussein, der fejrede sit fjerde barnebarns fødsel, havde taget sin forøgede familie med til sin fødeby i Karnataka-staten. Han var rask og i godt humør, bekræftede alle enstemmigt. Jeetendra virkede til at være kommet sig så meget, som det nu var muligt, efter sin kones død i koleraepidemien. Selv om han havde svoret aldrig at gifte sig igen, arbejdede, bad og lo han dog nok til, at sjælen i hans øjne skinnede klart. Hans søn, Satish, der havde været gnaven og stridslysten i nogen tid efter sin mors død, havde endelig overvundet den sørgende, tilbagetrukne livsstil og var blevet forlovet med en pige fra slummen, han havde kendt så længe, han kunne mindes. Det forlovede par var stadig for unge til at gifte sig, men deres forlovelse gav dem begge glæde og var en forpligtelse i fremtiden, der glædede Jeetendras hjerte. Og en efter en, hver især på sin egen måde, roste alle i gruppen den aften

Joseph, den frelste, den nye leder, der genert sænkede blikket og kun kiggede op for at dele sit flove smil med Maria, der stod ved hans side.

Til sidst trak Rakeshbaba sivforhængene til side og gjorde tegn til, at vi kunne komme ind i hans værksted. Vi stimlede sammen og trådte ind i det gyldne lampelys. Et gisp, som nogle af os sugede ind, og andre pustede ud, lød gennem gruppen, da vi så den færdige skulptur. Kano var ikke bare udklædt – han var forvandlet til den elefanthovede gud. Et kæmpe hoved var blevet tilpasset bjørnens hoved og hvilede på en pink krop med rund mave og fastgjorte arme. Lyseblå silke var svøbt rundt om fundamentet på figuren, hvor den hvilede på trækvognen. Blomsterkranse lå i dynger på det flade lad og rundt om halsen på guden for at dække sammenføjningen til hovedet.

’Er den virkelig derinde, Kano-bjørnen?’ spurgte Jeetendra.

Ved lyden af hans stemme drejede bjørnen hovedet. Det, vi så, var den levende gud, Ganesh, dreje sit elefanthoved og stirre på os med sine malede øjne. Det var selvfølgelig et dyrs bevægelse og aldeles forskelligt fra et menneskes bevægelse. Hele gruppen, inklusiv mig selv, fór sammen af overraskelse og skræk. Børnene hos os hvinede og skubbede sig baglæns ind i de voksnes beskyttende virvar af arme og ben.

’Bhagwaaaaan,’ pustede Jeetendra.

‘Wauw,’ samtykkede Johnny Cigar. ’Hvad synes du, Lin?’

’Jeg er … glad for, at jeg ikke er skæv,’ mumlede jeg og gloede, mens guden tippede med hovedet og udstødte en lav, jamrende lyd. Jeg tvang mig selv i gang. ’Kom, lad os gøre det!’

Vi rullede ud af slummen med en gruppe af hjælpere. Med det samme vi var forbi World Trade Center og inde på boulevarden med boliger, der førte ud til Back Bay området, begyndte vi forsigtigt at messe. De, der gik nærmest vognen, lagde deres hænder på den og hjalp med at skubbe eller trække. Dem i yderkanten, som Johnny og mig, holdt om hinanden og stemte i. Som vi kom op i fart, blev vores

messen mere kraftfuld. Efter nogen tid virkede det, som om mange af hjælperne glemte, at vi var bjørnesmuglere, og kastede deres stemmer ind i den ivrige, lidenskabelige messen og korsvar, og jeg var sikker på, at de ikke var mindre inspirerede, end de havde været ugen før under den virkelige pilgrimsfærd.

Mens vi gik, slog det mig, at slummen var blevet underligt blottet for hjemløse hunde. Jeg lagde mærke til, at der ikke var nogen at se nogen som helst steder på gaderne. Da jeg mindedes, hundenes glubske reaktion på Kanos første besøg i slummen, følte jeg, at jeg blev nødt til at nævne det for Johnny.

’Arrey, kutta nahin,’ sagde jeg. Hej, der er ingen hunde her.

Johnny, Narayan, Ali og et par af de andre mænd, der havde hørt bemærkningen, drejede hurtigt deres hoveder hen imod mig og stirrede forbavset og bekymret med store øjne. Med god grund, for sekunder senere kom et skingert, hvinende hyl fra fortovet på vores venstre side. En hund styrtede ud fra sit skjul og begyndte at løbe rasende og gøende hen mod os. Det var en lille, rynket, lurvet køter af den slags, der ikke er meget større end en rimeligt stor Bombay-rotte, men alligevel gøede den højt nok til at gennembore vores messende lydmur.

Det tog selvfølgelig kun sekunder, inden de andre hjemløse hunde tilsluttede sig den hylende tumult. De kom fra højre og venstre, enkeltvis og i grupper, bjæffende og skrækkeligt hylende. I et forsøg på at overdøve dem, hævede vi vores messen til en højere lydstyrke, alt imens vi opmærksomt holdt øje med hundenes snappende kæber.

Da vi nærmede os Back Bay området, passerede vi en åben maidan, eller sportsplads, hvor en gruppe bryllupsmusikanter klædt i klare røde og gule uniformer, fuldendt med høje, fjerprydede hatte, øvede deres sange. Da de fik øje på vores lille optog, øjnede de chancen for at øve deres musik på marchen, svingede ind bag os og indledte en ophidset, om ikke særlig melodiøs version af en populær, religiøs sang. Tiltrukket af synet, som vores smuglende mission havde udviklet sig til, forlod glade børn og fromme voksne fortovene

og strømmede hen imod os og sluttede sig til de rungende salmer og forøgede vores antal til mere end 100 sjæle.

Uden tvivl foruroliget af den vilde trængsel og hektiske gøen svajede bjørnen Kano fra side til side på vognen og drejede hovedet for at følge de højeste lyde. På et tidspunkt passerede vi en gruppe spadserende politimænd. Jeg tog chancen, kastede et blik på dem, mens vi passerede, og så dem stå fuldstændig stille, mens de måbede og drejede hovederne samtidigt som en række klovne ved en mindre cirkusforestilling.

Efter for mange, lange minutter med den tumult og larm var vi tæt nok på Nariman Point til at se tårnet på Oberoi-hotellet. Bekymret for at vi aldrig ville slippe af med bryllupsbandet, løb jeg tilbage og lagde et bundt sedler i hånden på deres orkesterleder med instruktioner om, at han skulle dreje til højre, væk fra os og marchere hen ad Marine Drive. Som vi nærmede os havet, førte han sine mænd til højre, da vi gik til venstre. Måske opmuntret over deres succesfulde tur med vores lille parade slog de over i en blanding af dansehits, netop som de marcherede væk mod det klare lys ved vejen ud mod havet. Størstedelen af menneskemængden hoppede op og ned og dansede væk med dem. Selv hundene, lokket for langt væk fra deres strejfende domæne, drejede fra og krøb tilbage ind i de usle skygger, hvorfra de var kommet.

Vi skubbede vognen længere hen ad kystvejen mod det øde sted, hvor lastbilen var parkeret. I det samme hørte jeg et bilhorn i nærheden. Mit hjerte sank ved tanken om, at det var politiet, og jeg vendte mig langsomt om for at kigge. I stedet så jeg Abdullah, Salman, Sanjay og Farid stå ved siden af Salmans bil. De var stoppet på en bred, grusbelagt parkeringsplads, der var tom bortset fra dem.

’Er du all right, Johnny?’ spurgte jeg. ’Kan I selv klare det herfra?’

’Selvfølgelig, Lin,’ svarede han. ’Lastbilen er lige der foran os, kan du se den? Vi kan godt klare det.’

’Okay, så smutter jeg nu. Husk at fortælle mig, hvordan det ender. Vi ses i morgen. Og hej, se om du kan finde en af de efterlysningsplakater til mig, bror!’

’Det er ikke noget problem,’ lo han, da jeg gik.

Jeg krydsede vejen for at gå over til Salman, Abdullah og de andre. De havde spist take-away mad fra en af Nariman-husvognene, der var parkeret i nærheden af muren ud mod havet. Mens jeg hilste på dem, fejede Farid skraldet af æsker og papirservietter fra bilens tag ned på parkeringspladsens grus. Jeg mærkede skyldfølelsen, som miljøbevidste vesterlændinge uvægerligt oplever, krympe sig i mig, og mindede mig selv om, at svineriet på vejen ville blive samlet op af pjaltede opsamlere, der var afhængige af skraldet som deres levebrød.

’Hvad fanden lavede du i det show?’ spurgte Sanjay mig, da vi var færdige med at hilse på hinanden.

’Det er en lang historie,’ grinede jeg.

’Det er sgu godt nok en uhyggelig Ganpatti, I har der,’ sagde han. ’Jeg har aldrig set noget lignende. Den så bare så ægte ud. Det var, som om den bevægede sig. Jeg fik noget af en religiøs følelse. Jeg siger dig, jeg skal hen og betale en bahinchudh for at tænde noget røgelse, når jeg kommer hjem.’

’Kom nu, Lin,’ prikkede Salman. ’Hvad drejer det sig om, yaar?’

’Ser du,’ stønnede jeg, velvidende, at ingen forklaring ville virke fornuftig. ’Vi var nødt til at smugle en bjørn ud af slummen og få ham hen til det her sted, lige her, fordi strisserne havde udsat en dusør på ham og ville arrestere ham.’

’Smugle en hvad?’ spurgte Farid høfligt.

’En bjørn.’

’Hvilken … form for bjørn?’

’En dansende bjørn, selvfølgelig,’ sagde jeg stift.

’Du ved godt, Lin,’ udtalte Sanjay og skar en glad grimasse, som om han rensede sine tænder med en tandstik, ’at du laver noget mærkeligt lort.’

’Taler du om min bjørn?’ spurgte Abdullah pludselig interesseret.

’Ja, fuck dig. Det er faktisk din skyld, hvis man går langt nok tilbage.’

’Hvorfor spørger du, om det var din bjørn?’ ville Salman vide.

’Fordi jeg arrangerede den bjørn,’ svarede Abdullah. ’Jeg sendte ham hen til Lin broder for lang tid siden.’

’Hvorfor?’

’Jamen, det hele handlede om at kramme,’ begyndte Abdullah leende.

’Nu begynder du ikke, vel?’ sagde jeg med sammenpressede læber og advarede ham med øjnene.

’Hvad har det med skide bjørne at gøre?’ spurgte Sanjay. ’Taler vi stadig om bjørne?’

’Hold da kæft!’ udbrød Salman og så over Sanjays skuldre. ’Faisal har travlt. Og han har Nazeer med sig. Der er vist problemer.’

En anden Ambassador stoppede i gruset i nærheden af os. Endnu en bil fulgte kun to sekunder efter. Faisal og Amir sprang ud af den første bil. Nazeer og Andrew skyndte sig ud af den anden. Jeg så en anden mand stige ud af Faisals bil og vente der, mens han holdt øje med tilkørselsvejen. Jeg genkendte de fine ansigtstræk på min ven Mahmoud Melbaaf. Endnu en mand, en kraftigt bygget gangster kaldet Raj, ventede inde i den anden bil med drengen Tariq.

’De er her!’ meddelte Faisal forpustet, da han kom hen til os. ’Det var først meningen, at de skulle komme i morgen, men de er her allerede. De er lige kommet hen til Chuha og hans folk.’

’Allerede? Hvor mange?’ spurgte Salman.

’Kun dem,’ svarede Faisal. ’Hvis vi skynder os, kan vi få ram på dem alle sammen. Resten af banden er til bryllup i Thana. Det er som et

tegn fra himlen eller sådan noget. Det er den bedste chance, vi får. Men vi bliver fandeme nødt til at skynde os!'

'Jeg kan ikke fatte det,' mumlede Salman til sig selv.

Min mave sank og blev hård. Jeg vidste præcis, hvad de talte om, og hvad det betød for os. Der havde i dagevis været meldinger og rygter om, at Chuha og hans bande inden for Walidlalla-rådet havde fået kontakt med den overlevende Sapnamorder og to af hans familiemedlemmer, en bror og en svoger. De var ved at planlægge et angreb på vores gruppe. Bandekrigen om det nye territorium var blusset op, Chuhas mafiaråd kæmpede mod vores, og Chuha var sulten.

Sapna-Iran forbindelsen, alle de overlevende fra Abdul Ghanis forræderiske kupforsøg, havde hørt om fjendtligheden mellem rådene og var kommet til syne lige i rette øjeblik til at drage nytte af Chuhas grådighed og ambitioner. De havde lovet at medbringe våben – nye pistoler – og lukrative kontakter til pakistanske heroinforretninger. De var desertører. Sapnamorderne arbejdede uden Abdul Ghani, og iranerne havde ingen officiel støtte fra Savak. Det var had, der havde bragt dem sammen. De ønskede hævn for deres døde venner, deres hævn havde forbundet sig med Chuhas og sat mord i deres tanker.

Situationen havde været anspændt i så lang tid, at Salman havde infiltreret Chuha-banden med sin egen mand, Lille Tony, en gangster fra Goa, som var ukendt i Bombay. Han havde skaffet informationer indefra. Det var hans beretninger, der havde advaret Salman om Sapna-Iran forbindelsen og det nært forestående angreb. Med Faisals bekræftelse af deres ankomst til Chuhas hus, vidste vi alle, at der kun var én mulighed, Salman ville overveje. Kamp. Føre krig. Sætte en stopper for Sapnamorderne og de iranske spioner, én gang for alle. Gøre en ende på Chuha. Opsluge hans territorium. Erobre hans forretninger.

'For fanden, mand! Hvor heldige har vi lov til at være?' jublede Sanjay, hans øjne glimtede i den gråhvide gadebelysning.

’Er du sikker?’ spurgte Salman og fastfrøs sin ven, Amir, en ældre mand, med sit strengeste blik.

’Jeg er sikker, Salman,’ drævede Amir og lod sin hånd løbe gennem det korte, grå hår på hovedet. Med samme hånd snurrede han enderne på sit tykke overskæg, mens han talte. ’Jeg så dem selv. Abdullahs fyre fra Iran, de kom for en halv time siden. Sapnaidioterne, du ved, de har været her hele dagen. De kom i morges. Lille Tony fortalte os det så hurtigt, han kunne. Vi har holdt øje med dem i to timer ved Chuhas sted. Sidst jeg snakkede med Lille Tony, sagde han, at de var ved at samles – Chuha og hans nærmeste folk, Sapnaerne og fyrene fra Iran. De ventede på, at de iranske fyre skulle komme, og så ville de slå til. Snart. Måske i morgen aften. I overmorgen som det seneste. Chuha har sendt bud efter en masse andre folk. De kommer fra Delhi og Calcutta. De er ved at udarbejde en form for plan over, hvor de vil slå til, cirka ti steder på samme tid, ligesom for at forhindre os i at hævne os. Jeg bad Tony om at tage tilbage og informere os om, hvornår de iranske fyre kom. Vi holdt øje med stedet som sædvanligt. Og vi så dem gå ind, en dag tidligere, men vi er ret sikre. Ikke lang tid efter kom Lille Tony ud for at tænde en cigaret. Det var signalet. Det var dem – dem, som er efter Abdullah. Nu er de derinde alle sammen, og vi er kun to minutter derfra. Jeg ved, det er tidligt, men vi bliver nødt til at gå. Vi bliver nødt til at gøre det nu, Salman, i løbet af de næste fem minutter.’

’Hvor mange, alt i alt?’ spurgte Salman.

’Chuha og hans kammerater,’ svarede Amir med sin dovne dræven. Jeg tror, mandens langsomme, blide, utydelige talestil gav alle nyt håb. Han var ikke eller virkede ikke til at være bare det mindste nervøs som resten af os. ’Der er seks. En af dem, Manu, er en god mand. Du kender ham. Han nedlagde Harshan brødrene, dem alle tre på egen hånd. Hans fætter Bichchu er også en god fighter – de kalder ham ikke skorpion for ingenting. Resten af dem, inklusive Chuha, den madachudh, er ikke meget værd. Så er der Sapnaerne. Det er lige tre mere. Og fra Iran, to mere. Det er elleve. Måske en

eller to mere, højest. Hussein holder øje med stedet. Han fortæller os, hvis der er kommet flere.'

'Elleve,' mumlede Salman og undgik mændenes øjne, mens han overvejede situationen. 'Og vi er … elleve – tolv med Lille Tony. Men vi bliver nødt til at efterlade to på gaden uden for Chuhas hus – en på hver side til at bremse strisserne, hvis de kommer råbende efter os, mens vi er indenfor. Jeg laver et opkald, inden vi går ind, for at holde strisserne væk, men vi bliver nødt til at være sikre. Chuha har måske også bedt flere fyre om at komme, så vi har brug for mindst to udenfor. Jeg har ikke noget imod at kæmpe mig derind, men jeg vil ikke også kæmpe mig ud derfra, hvis jeg kan blive fri. Hussein er der allerede. Faisal, du er den anden på gaden udenfor, okay? Ingen går ind eller ud, ud over os.'

'Helt i orden,' samtykkede den unge fighter.

'Tjek pistolerne sammen med Raj. Gør dem klar.'

'Det klarer jeg,' sagde han, samlede pistolerne ind fra et par af mændene og småløb over til bilerne, hvor Raj og Mahmoud ventede.

'Og to bliver nødt til at tage tilbage til Khaders hus med Tariq,' fortsatte Salman.

'Det var Nazeers idé at tage ham med,' indskød Andrew. 'Han ville ikke lade ham blive tilbage, da Faisal og Amir kom og gav os nyheden. Jeg sagde til ham, at han ikke skulle tage knægten med, men du ved, hvordan Nazeer er, når han får en idé.'

'Nazeer kan tage drengen over til Sobhan Mahmouds hus i Versova og holde øje med ham der,' meddelte Salman. 'Og du tager med ham.'

'Åh, helt ærligt, mand!' beklagede Andrew sig. 'Hvorfor skal jeg gøre det? Hvorfor skal jeg gå glip af det hele?'

'Jeg har brug for to mænd til at passe på gamle Sobhan og drengen. Specielt drengen – Nazeer havde ret i ikke at efterlade ham. Tariq er et mål. Så længe han er i live, er rådet stadig Khaders råd. Hvis de dræber ham, vil Chuha overtage en masse magt fra rådet. Det

samme gælder gamle Sobhan. Tag drengen ud af byen, og hold ham og Sobhan Mahmoud i sikkerhed.'

'Men hvorfor skal jeg gå glip af det hele, mand? Hvorfor skal det lige være mig? Send en anden i stedet, Salman. Lad mig komme med hen til Chuhas.'

'Vil du gerne skændes med mig?' sagde Salman og snerpede læberne sammen af vrede.

'Nej, du,' snerrede Andrew vranten. 'Jeg skal nok gøre det. Jeg tager knægten.'

'Det efterlader os med otte,' konkluderede Salman. 'Sanjay og mig, Abdullah og Amir, Raj og lille Tony, Farid og Mahmoud …'

'Ni,' afbrød jeg. 'Vi er ni.'

'Du burde smutte, Lin,' sagde Salman roligt og løftede øjnene for at møde mine. 'Jeg var lige ved at bede dig om at tage en taxi og aflevere beskeden til Rajubhai og drengene i din pasforretning.'

'Jeg forlader ikke Abdullah,' sagde jeg bestemt.

'Måske kan du tage med Nazeer,' foreslog Amir, som var Andrews nærmeste ven.

'Jeg forlod Abdullah én gang,' meddelte jeg. 'Det gør jeg ikke igen. Det er skæbnen eller noget tilsvarende. Jeg har en fornemmelse, Salman. Jeg har en fornemmelse af ikke at forlade Abdullah. Jeg tager med. Jeg forlader heller ikke Mahmoud Melbaaf. Jeg tager med dem. Jeg tager med dig.'

Salman fastholdt blikket og rynkede eftertænksomt panden. Det slog mig, dumt, at hans lettere skæve ansigt – det ene øje lidt lavere end det andet, hans næse krum efter et slemt brud, hans mund med et ar i mundvigen – kun fik en pæn symmetri, når hans bekymringer rynkede hans ansigtstræk i en bestemt alvorlig mine.

'Okay,' samtykkede han til sidst.

'Hvad fanden!' eksploderede Andrew. 'Han kan godt tage med, men jeg får babysitterjobbet?'

'Fald nu lidt ned, Andrew,' sagde Farid beroligende.

'Nej, fuck ham! Jeg er pissetræt af den forbandede gora, du. Det kan godt være, at Khader kunne lide ham, og han tog med til Afghanistan, og hvad så? Khader er død, yaar. Khaders dage er ovre.'

'Slap nu af, du,' afbrød Amir.

'Slap af? Fuck Khader og fuck også hans gora!'

'Pas lige på med, hvad du siger,' mumlede jeg med sammenbidte tænder.

'Skal jeg det?' spurgte han og stak ansigtet stridslystent frem. 'Jamen, fuck din søster! Hvordan lyder det? Kan du lide det?'

'Jeg har ikke nogen søster,' sagde jeg roligt på hindi. Et par af mændene lo.

'Jamen, måske tager jeg hen og boller din mor,' snerrede han, 'og laver en ny søster!'

'Så er det nok,' brummede jeg og gjorde klar til at slås med ham. 'Få dem op! Få dine forbandede hænder op! Kom så i gang!'

Det ville have været noget rod. Jeg var ikke en god fighter, men jeg kendte bevægelserne. Jeg kunne slå hårdt. Og hvis jeg dengang virkelig kom i problemer, var jeg ikke bange for at stikke den rigtige ende af en kniv i en anden mands krop. Andrew var dygtig. Med en pistol i sine hænder var han dødelig. Idet Amir bevægede sig rundt for at bakke ham op lige bag hans højre skulder, tog Abdullah en lignende position ved siden af mig. Klammeri ville udvikle sig til slagsmål. Det vidste vi alle. Men den unge mand fra Goa løftede ikke sine hænder, og da et sekund blev til fem og ti og femten, virkede det ikke, som om han var lige så villig med sine næver, som han var med sin mund.

Nazeer afbrød den uafgjorte kamp. Han skubbede sig ind imellem os, greb Andrews håndled og tog fat i kraven på ham. Jeg kendte grebet godt. Jeg vidste, at Andrew blev nødt til at dræbe den kraftigt byggede afghaner, hvis han ville vride sig fri. Nazeer stoppede kun

lige for at give mig et kryptisk blik, delvist fordømmende og delvist stolt, delvist vredt og delvist med rødøjet hengivenhed, før han skubbede den unge mand fra Goa baglæns gennem cirklen af mænd. Ved bilen skubbede han Andrew ind på chaufførsædet og satte sig ind bagi til Tariq. Andrew startede bilen, kørte væk og lavede hjulspind i gruset, da han drejede omkring og kørte tilbage mod Marine Drive. Da bilen drønede forbi mig, så jeg Tariqs ansigt i vinduet. Det var blegt, og kun øjnene, som vilde dyrespor i sneen, afslørede en antydning af sjæl eller sind indeni.

'Mai jata hu,' gentog jeg, da bilen passerede. Jeg tager med. Alle lo. Jeg var ikke klar over, om det var af heftigheden i min stemme eller den direkte, enkle hindisætning.

'Det tror jeg, vi har forstået, Lin,' sagde Salman. 'Ret tydeligt, na? Okay, jeg sætter dig ud bagved sammen med Abdullah. Der er et stræde bag ved Chuhas hus – Abdullah, du kender det. Der er to indgange fra andre stræder, en fra hovedgaden og en rundt om hjørnet fra de andre huse i karréen. Bag ved Chuhas hus er der en gård. Jeg har set den. Der er to vinduer, begge med tykke tremmer, og kun én dør til huset. Den ligger to trin nede. I to holder øje med det sted. Ingen går ind, når vi går i gang. Hvis vi klarer os godt, vil nogle af dem forsøge at stikke af den vej. De må ikke komme forbi jer. Stop dem i baggården. Resten af os vil gå ind foran. Hvad med våbnene, Faisal?'

'Syv,' svarede han. 'To oversavede jagtgeværer, to automatiske, tre revolvere.'

'Giv mig en af de automatiske,' befalede Salman. 'Abdullah, du tager den anden. I bliver nødt til at dele, Lin. Jagtgeværerne duer ikke indenfor – det kommer til at blive tæt derinde, og vi skal være helt sikre på, hvem vi skyder. Jeg vil have dem på gaden udenfor til maksimum dækning, hvis vi får brug for det. Faisal, du tager jagtgeværerne og giver et til Hussein. Når vi er færdige, går vi ud ad bagvejen, forbi Abdullah og Lin. Vi går ikke ud ad fordøren, så skyd huller i alt, hvad der prøver at komme ind eller ud, når vi først er

derinde. De tre andre våben er til Farid, Amir og Mahmoud. Raj, du bliver nødt til at dele med os. Okay?’

Mændene nikkede og vippede enigt med hovedet.

’Hør, hvis vi venter, kan vi skaffe yderligere 30 mænd og 30 våben at gå ind med. Det ved I. Men vi kommer måske for sent. Som det er nu, har vi allerede snakket ti minutter for længe. Hvis vi slår til nu, hårdt og hurtigt, før de ved det, kan vi slå dem, og ingen af dem vil slippe væk. Jeg ønsker at gøre en ende på dem og gøre en ende på den her sag, lige nu og her i aften. Men jeg vil lade det være op til jer. Jeg vil ikke tvinge jer til at gå ind, hvis I ikke føler jer klar. Vil I vente på flere mænd eller gå nu?’

En efter en sagde mændene hurtigt noget, de fleste af dem brugte ét ord, Abi, der betyder nu. Salman nikkede, lukkede sine øjne og mumlede en bøn på arabisk. Da han igen kiggede op, var han koncentreret, helt engageret for første gang. Hans øjne flammede af had og et frygtindgydende, dræbende raseri, han havde holdt i skak.

’Sattch … aur himmat,’ sagde han og så hver mand i øjnene. Sandhed … og mod.

’Sattch aur himmat,’ svarede de.

Uden flere ord fik mændene udleveret deres våben, satte sig ind i de to biler og kørte de få minutter hen til Chuhas hjem på den moderne Sardar Patel Road. Før jeg kunne nå at få styr på mine tanker og bare overveje, hvad jeg lavede, fandt jeg mig selv og Abdullah krybende hen ad et smalt stræde så mørkt, at jeg kunne mærke mine anstrengte øjne udvide sig. Så klatrede vi over et højt plankeværk og hoppede ned i baggården til fjendens hus.

Et kort øjeblik stod vi i mørket og kontrollerede de selvlysende skiver på vores ure, lyttede intenst, mens vi lod vores øjne tilpasse sig. Abdullah hviskede til mig, og jeg hoppede næsten ved lyden.

’Intet,’ åndede han, hans stemme var som et uldtæppes knitren. ’Der er ingen her, ingen i nærheden.’

’Det ser fint ud,’ svarede jeg og var klar over, at min hviskende stemme var hæs af åndeløs frygt. Der var ingen lys i vinduerne eller bag den blå dør på bagsiden af huset.

’Jah, jeg holdt mit løfte,’ hviskede Abdullah gådefuldt.

’Hvad?’

’Du fik mig til at love at tage dig med, når jeg dræbte Chuha. Husker du det?’

’Ja,’ svarede jeg, mens mit hjerte slog hurtigere, end et sundt hjerte skulle. ’Du må hellere passe på.’

’Jeg skal nok passe på, Lin broder.’

’Nej – jeg mener, du må hellere passe på, hvad du ønsker dig i livet, na?’

’Jeg vil prøve at åbne døren,’ hviskede Abdullah tæt på mit øre. ’Hvis den åbner, går jeg ind.’

’Hvad?’

’Du venter her og bliver i nærheden af døren.’

’Hvad?’

’Du venter her, og …’

’Det var meningen, at vi begge skulle vente her!’ hvæsede jeg.

’Det ved jeg godt,’ svarede han og krøb som en snigende leopard mod døren.

På min mere klodsede måde, mere som en kat, der gik stift efter en lang søvn, krøb jeg efter ham. Da jeg nåede de to brede trin, der førte ned til den blå dør, så jeg ham åbne den og glide ind i huset som en skygge kastet af en dykkende fugl. Han skubbede døren lydløst i efter sig.

Alene i mørket tog jeg min kniv op af skeden bag på lænden og lukkede min højre næve om skæftet med dolkens spids pegende nedad. Stirrende ud i mørket lagde jeg al mit fokus på mit bankende hjerte, prøvede med magt at få det til at slå langsommere end de alt

for hurtige slag. Det virkede efter nogen tid. Jeg mærkede slagene blive reduceret og berolige mig yderligere, efterhånden som den meditative løkke lukkede sig rundt om en enkelt, rolig tanke. Tanken var Khaderbhais og udtrykket, han så ofte havde fået mig til at gentage: Den forkerte ting … af de rigtige grunde. Og jeg vidste, mens jeg gentog ordene i det skræmmende mørke, at kampen med Chuha, krigen, striden om magt altid var den samme, overalt, og at den altid var forkert.

Salman og de andre, ikke mindst Chuha, Sapnamorderne og alle de andre, lod som om deres små kongeriger gjorde dem til konger, som om deres magtstridigheder gjorde dem magtfulde. Men det gjorde de ikke. Det kunne de ikke. Jeg så det så tydeligt dengang, at det var ligesom at forstå en matematisk teori for første gang. Det eneste kongerige, der gør en hvilken som helst mand til konge, er hans egen sjæls kongerige. Den eneste magt, der har nogen som helst virkelig mening, er magten til at forbedre verden. Og kun mænd som Qasim Ali Hussein og Johnny Cigar var sådan nogle konger, der havde en sådan magt.

Bekymret og bange pressede jeg mit øre mod døren og anstrengte mig for at høre Abdullah eller de andre indenfor. Frygten, der vred sig i mig, var ikke frygt for døden. Jeg var ikke bange for at dø. Jeg var bange for at komme til skade eller blive såret, så jeg ikke kunne gå eller se eller af en anden grund ikke kunne stikke af, hvis de prøvede at fange mig. Mest af alt var jeg bange for – at blive fanget og sat tilbage i buret. Mens jeg trykkede øret mod døren, bad jeg en bøn om ikke at blive såret, så det ville gøre mig svag. Lad det ske her, bad jeg. Lad mig slippe herfra, eller lad mig dø her …

Jeg ved ikke, hvor de kom fra. Jeg mærkede hænderne, før jeg hørte en eneste lyd. To mænd knaldede mig rundt og hårdt op ad døren. Instinktivt slog jeg ud med min højre hånd.

’Chaku! Chaku!’ råbte en af mændene. Kniv! Kniv!

Jeg kunne ikke jage kniven hurtigt nok op til at stoppe dem. En mand naglede mig fast til døren ved halsen. Han var en stor mand og meget stærk. Den anden brugte to hænder og prøvede at tvinge mig

til at smide kniven. Han var ikke helt så stærk, og han kunne ikke få mig til at smide våbnet. Så hoppede en tredje mand ned ad trinene fra mørket, og med de ekstra hænder vred de mit greb op og tvang mig til at smide kniven.

'Gora kaun hai?' spurgte den nye mand. Hvem er den hvide gora?

'Bahinchudh! Malum nahi,' svarede den stærke mand. Sisterfuckeren! Det ved jeg ikke.

Han gloede på mig, tydeligt forvirret over at være snublet over en udlænding, der lyttede ved døren og var bevæbnet med en kniv.

'Kaun hai tum?' spurgte han i en næsten venlig tone. Hvem er du?

Jeg svarede ikke. Alt, jeg kunne tænke på, var, at jeg blev nødt til at advare Abdullah på en eller anden måde. Jeg kunne ikke forstå, hvordan de var kommet derhen uden at lave en lyd. Baglågen måtte være svinget lydløst op på sine hængsler. Fodsålerne på deres sko eller sandaler måtte være af blød gummi. Uanset hvad havde jeg ladet dem snige sig ind på mig, og jeg blev nødt til at advare Abdullah.

Jeg kæmpede pludselig som en gal og lod, som om jeg prøvede at slippe fri. Finten havde sin effekt. Mændene begyndte at råbe ad mig, og tre par hænder knaldede mig op ad den blå dør. En af de mindre mænd skyndte sig om på min venstre side og naglede min venstre arm til døren. Den anden mindre mand holdt min højre arm. I tumulten fik jeg sparket hårdt på døren med mine støvler. Abdullah må have hørt det, tænkte jeg. Det er okay … jeg har advaret ham … han må vide, at der er noget galt …

'Kaun hai tum?' spurgte den store mand igen. Han fjernede den ene hånd fra min hals og knyttede den til en truende næve tæt på mit hoved lige under mine øjne. Hvem er du?

Igen nægtede jeg at svare og gloede på ham. Deres hænder, der var så hårde som lænker, holdt mig fast mod døren.

Han knaldede næven ind i mit ansigt. Jeg nåede at flytte mit hoved lidt, men jeg mærkede slaget på min kæbe og kind. Han havde ringe

på fingrene, eller også brugte han knojern. Jeg kunne ikke se det, men jeg kunne mærke det hårde metal skære mod knoglen.

’Hvad laver du her?’ spurgte han på engelsk. ’Hvem er du?’

Jeg sagde stadig ingenting, og han slog mig igen, knaldede næven ind i mit hoved tre gange. Jeg kender det her … tænkte jeg. Jeg kender det her … jeg var tilbage i fængslet i Australien, i straffeafdelingen – næverne, støvlerne og stavene. Jeg kender det her …

Han stoppede, ventede på, at jeg skulle sige noget. De to mindre mænd grinede af ham, så af mig. Aur, sagde en af dem. Mere. Slå ham igen. Den store mand trak sig tilbage og slog mig på kroppen. Det var langsomme, velovervejede, professionelle slag. Jeg mærkede min krop blive pumpet for luft, og det var, som om selve livet blev drænet ud af mig. Han bevægede sig op ad kroppen til mit bryst, hals og ansigt. Jeg kunne mærke, jeg vadede ind i det sorte vand, hvor besejrede boksere vakler og falder. Jeg var besejret. Jeg var færdig.

Jeg var ikke vred på dem, jeg havde klokket i det. Jeg havde ladet dem snige sig ind på mig – gå ind på mig, sandsynligvis. Jeg var taget derhen for at slås og skulle have været på vagt. Det var min egen fejl. På en måde havde jeg overset dem og klokket i det, og det var min skyld. Alt, hvad jeg ville, var at advare Abdullah. Jeg sparkede svagt på døren og håbede, at han ville kunne høre det og slippe væk, slippe væk, slippe væk …

Jeg faldt gennem noget fuldstændigt mørkt, og hele verdens vægt faldt med mig. Da jeg ramte gulvet, hørte jeg råb og opdagede, at Abdullah havde åbnet døren, så vi faldt ind mod ham. I mørket, med blodige og hævede øjne, hørte jeg pistolskud to gange og så glimtene. Så fyldte lyset verden, og jeg blinkede mod det blændende lys, da en anden dør åbnede sig et eller andet sted, og jeg så mænd komme styrtende hen mod os. Pistolen blev igen affyret to-tre gange, og jeg rullede ud under den store mand og fandt min kniv tæt ved mine øjne, skinnende på jorden i nærheden af den åbne, blå dør.

Jeg rakte ud efter kniven, lige idet en af de mindre mænd prøvede at kravle hen over mig og ud ad døren. Uden at tænke svingede jeg den baglæns og ind i hans hofte. Han skreg, og jeg skyndte mig hen til ham og snittede ham i ansigtet nær øjnene med kniven.

Det er utroligt, hvor lidt af en anden fyrs blod eller hvor meget af det, hvis man kan klare det, der giver kraft til ens arme og smertestillende adrenalin til ens smertende sår. Vild af raseri svingede jeg mig rundt for at se Abdullah låst fast i en kamp med to mænd. Der lå lig på gulvet i værelset. Jeg kunne ikke sige hvor mange. Skud knaldede og bragede fra alle mulige steder rundt om og over os fra de andre rum i bygningen. Det virkede, som om det kom fra flere steder i huset på samme tid. Der lød råb og skrig. Jeg kunne lugte lort, pis og blod i rummet. Nogen havde et skudsår. Jeg håbede på, at det ikke var mig. Min venstre hånd klappede på min mave og ledte, kropsvisiterede mig for sår.

Abdullah gennembankede de to mænd. De kæmpede, kradsede og bed. Jeg begyndte at kravle hen til dem, men mærkede en hånd på mit ben, der trak mig tilbage. Det var en stærk hånd. En meget stærk hånd. Det var den store fyr.

Jeg var sikker på, at han var blevet skudt, men jeg kunne ikke se noget blod på hans skjorte eller bukser. Han trak i mig, som om jeg var en skildpadde fanget i et net. Da jeg nåede ham, løftede jeg kniven for at stikke ham, men han kom først. Han knaldede sin næve ind i den højre side af lysken. Han havde ramt ved siden af det dræbende slag, et direkte stød, men det var stadig nok til at få mig til at krølle og rulle mig sammen i en voldsom smerte. Jeg kunne mærke, han tumlede forbi mig, faktisk brugte han min krop som vægtstang til at skubbe sig selv op på benene. Jeg rullede tilbage, kastede galde op og så ham rejse sig og gå et skridt hen mod Abdullah.

Jeg kunne ikke lade det ske. Alt for mange gange var mit hjerte sygnet hen ved tanken om Abdullahs død – alene i cirklen af våben. Jeg besejrede smerten og sprang hurtigt op i en blodig, glidende bevægelse og stak min kniv i ryggen på den store fyr. Den sad højt,

lige under skulderbladet. Jeg kunne mærke knoglen vibrere under bladet og omdirigerede spidsen sidelæns mod skulderen. Han var stærk. Han tog to skridt mere, trak min krop med sig med kniven, før han krøllede sammen og faldt om. Jeg faldt oven på ham, kiggede op og så Abdullah. Han havde stukket sine fingre ind i øjnene på en mand. Mandens hoved var bøjet bagud mod Abdullahs knæ. Mandens kæber gav efter, og hans hals smældede som et stykke brænde.

Hænder hev i mig, trak mig mod bagdøren. Jeg slog om mig, men stærke, venlige hænder vred kniven ud af mine fingre. Så hørte jeg stemmen, Mahmoud Melbaafs stemme, og jeg vidste, vi var i sikkerhed.

'Kom nu, Lin,' sagde iraneren hurtigt, for hurtigt, føltes det, efter den blodige vold, der lige havde braget omkring os.

'Jeg har brug for en pistol,' mumlede jeg.

'Nej, Lin. Det er slut.'

'Abdullah?' spurgte jeg, mens Mahmoud trak mig ud på gårdspladsen.

'Han arbejder,' svarede han. Jeg hørte skrigene inde i huset stoppe, et efter et, som fugle, der bliver tavse, efterhånden som natten bevæger sig hen over en sø, og stilheden sænker sig. 'Kan du stå? Kan du gå? Vi må af sted nu!'

'Selvfølgelig, ja! Jeg kan godt klare det.'

Da vi nåede hen til baglågen, løb en række af vores mænd forbi. Faisal og Hussein bar en mand mellem sig. Farid og Lille Tony bar på en anden. Sanjay havde en mand over sin højre skulder. Han hulkede, mens han knugede kroppen til sit bryst og sin skulder.

'Vi har mistet Salman,' meddelte Mahmoud og fulgte mit blik, mens vi lod mændene skynde sig forbi os. 'Og også Raj. Amir er såret – er i live, men er kommet slemt til skade.'

Salman. Den sidste stemme af fornuft i Khader-rådet. Den sidste Khader-mand. Jeg skyndte mig ned ad strædet til de ventende biler,

og jeg mærkede livet blive drænet ud af mig, ligesom det blev, da den store mand ramte mig ved den blå dør. Det var ovre. Det gamle mafiaråd var væk med Salman. Alt havde ændret sig. Jeg kiggede på de andre i bilen; Mahmoud, Farid og den sårede Amir. De havde vundet deres krig. Sapnamorderne var væk for altid. Et kapitel, en bog om liv og død, der var blevet åbnet med Sapnas navn, var lukket for altid. Khader var hævnet. Abdul Ghanis oprørske forræderi var endelig besejret. Og iranerne, Abdullahs fjender, var der ikke mere – så stille som det blodige hus, hvor Abdullah … arbejdede, og hvorfra der ikke kom ét skrig. Og Chuhas bande var knust. Territoriekrigen var overstået. Det var overstået. Hjulene havde drejet en hel omgang, og intet ville nogensinde blive det samme. De havde vundet, men de græd alle sammen. Dem alle sammen. Græd.

Jeg lod mit hoved falde tilbage på sædet i bilen. Natten, tunnelen af lys forenede sig med løftet om bønner, fløj med os gennem vinduerne. Langsomt, ulykkeligt og knuget over, hvad vi havde gjort, åbnede den flåede håndflade sig for, hvad vi var blevet til. Vreden blev blødgjort af sorg, som den altid gør, som den altid bør. Og intet af det, vi havde ønsket for kun en time siden, var så dyrebart som en enkelt tåres fald.

'Hvad?' spurgte Mahmoud med sit ansigt tæt på mit. 'Hvad sagde du?'

'Jeg håber, bjørnen slap væk,' mumlede jeg med flækkede, blødende læber, mens den slagne ånd begyndte at rejse sig fra min sårede krop, og søvn som tåge i morgenskove bevægede sig gennem min sørgende sjæl. 'Jeg håber, bjørnen slap væk.'

KAPITEL 42

Sollyset ramte vandet og kastede striber af krystalfunklende skær over bølgernes rullende dønning på bugtens brede overflade. Fugle som ild i solnedgangen snoede og drejede sig i sværme som én fugl, som bannere af blafrende silke. Fra en lav mur om gårdspladsen på den hvide marmorø med Jahi Ali-moskéen så jeg pilgrimme og fromme lokale beboere vandre og flette sig ind og ud og forlade helligdommen for at gå mod bredden ad den flade stensti. De vidste, at det stigende tidevand ville oversvømme stien, og så ville kun både kunne bringe dem hjem. De, som havde sørget eller angret, ligesom alle andre de foregående dage, havde kastet små blomsterkranse ud på det lave, vigende vand. Ridende på det tilbagevendende hav flød de orangerøde og falmede, gråhvide blomster hver dag tilbage på målrettede bølger og omkransede selve stien med kærlighed, tab og den længsel, der var bedt for af tusind knuste hjerter.

Og vi, blodbrødrene, var kommet til helligdommen for at vise vores sidste respekt, som man siger, og bede for vores ven Salman Mustaans sjæl. Det var første gang, siden den aften hvor han blev dræbt, at vi var samlet som gruppe. I ugevis efter slaget med Chuha og hans bande havde vi været adskilt for at gemme os og hele vores sår. Der havde selvfølgelig været et ramaskrig i pressen. Ordene blodbad og massakre havde været spredt ud på siderne i Bombays dagblade som smør på en fængselsvagts tebolle. Der havde været krav om uindskrænket retfærdighed og øjeblikkelig straf. Og der var ingen tvivl om, at Bombays politi kunne have foretaget anholdelser. De vidste udmærket, hvilken bande der var ansvarlig for den lille bunke lig, de havde fundet i Chuhas hus. Men der var fire gode grunde til ikke at handle. Grunde, der var mere overbevisende for byens strissere end pressens uretfærdige forargelse.

For det første var der ingen inde i huset, udenfor på gaden eller nogen andre steder i Bombay, der var villige til at vidne imod os, selv anonymt. For det andet havde slaget sat en stopper for Sapnamorderne, hvilket var noget, strisserne gerne selv ville have gjort med glæde. For det tredje havde Walidlalla-banden under Chuhas ledelse dræbt en politimand måneder forinden, da han tilfældigt var faldet over en af deres større narkohandler i nærheden af Flora Fountainen. Sagen var aldrig blevet opklaret, officielt fordi strisserne ikke havde noget at gå i retten med. Men de vidste, næsten fra den dag det skete, at det var Chuhas mænd, der havde udgydt det blod. Blodsudgydelsen i Chuhas hus var meget tæt på, hvad strisserne selv havde ønsket at gøre ved Rotten og hans mænd – og det ville være lykkedes før eller siden, hvis ikke Salman havde besejret dem. Og for det fjerde havde betalingen af en crore rupier, som meget hensigtsmæssigt blev taget fra Chuhas egne aktiviteter, og som blandt andet blev brugt til liberal smørelse af en lille mængde retsmedicinske håndflader, fremkaldt et hjælpeløst skuldertræk på alle de rette skuldre hos ordensmagten.

I fortrolighed fortalte strisserne Sanjay, der var den nye leder af Khader Khans råd, at uret tikkede imod ham, og at han havde opbrugt alt sit held på det ene terningekast. De ønskede fred – og fortsat velstand, selvfølgelig – og hvis han ikke satte sine mænd på plads, ville de gøre det for ham. Og forresten, fortalte de ham, efter at de havde accepteret hans ti-millioner-rupier bestikkelse, og lige før de kastede ham tilbage ud på gaden, ham fyren Abdullah i din organisation vil vi aldrig se igen. Aldrig. Han døde engang i Bombay. Han vil dø igen for altid, hvis vi ser ham igen …

Efter uger med lav profil tog vi en efter en ind til byen og tilbage til de jobs, vi havde haft i Sanjays bande, som den var blevet kendt som. Jeg kom tilbage fra skjulestedet i Goa og genoptog min position i pasforretningen med Villu og Krishna. Da beskeden endelig kom, om at vi skulle samles ved Haji Ali, kørte jeg til helligdommen på min Enfield motorcykel og gik med Abdullah og Mahmoud Melbaaf langs med bugtens krusende, små bølger.

Mahmoud indledte bønnerne, knælende forrest i vores gruppe. Den lille balkon, en af mange placeret rundt om moskéen på øen, var kun vores. Med ansigtet mod Mekka og med brisen, der fik hans hvide skjorte til at folde sig ud og falde sammen, talte Mahmoud for alle mændene, der knælede eller stod bag ham:

> Ære være Gud, Herre af universet,
>
> Den Allernådigste, den Barmhjertige,
>
> Herre over Dommedag!
>
> Vi tilbeder kun dig, og fra dig alene beder vi om hjælp.
>
> Led os på rette vej …

Farid, Abdullah, Amir, Faisal og Nazeer – rådets muslimske kerne – knælede bag ved Mahmoud. Sanjay var hindu. Andrew var kristen. De knælede ved siden af mig bag den bedende gruppe. Jeg stod med bøjet hoved og hænderne foldede. Jeg kendte ordene fra bønnerne, og jeg kendte proceduren, når de skulle rejse sig, knæle og bukke sig. Jeg kunne have tilsluttet mig. Jeg vidste, at Mahmoud og de andre ville have glædet sig, hvis jeg havde gjort det. Men jeg kunne ikke få mig selv til at knæle med dem. Den adskillelse, som de fandt så let og instinktivt – det her er mit kriminelle liv, herovre, og det der er mit religiøse liv, derovre – var umulig for mig. Jeg talte dog til Salman, hviskede, at jeg håbede, at han havde fundet fred, hvor han så end var. Alligevel var jeg alt for bevidst om mørket i mit hjerte til at tilbyde andet end den lille bøn. Så jeg stod tavs og følte mig som en bedrager, en spion på tilbedelsesøen, mens ametystaftenen velsignede de bedende mænd på balkonen med guld- og lillafarvet lys. Og ordene fra Mahmouds bøn syntes at passe perfekt til min visnede ære og min stadig tyndere stolthed: de, der har pådraget sig din vrede … dem, som er faret vild …

Ved slutningen af bønnerne omfavnede vi hinanden i henhold til skikken, og begav os tilbage hen ad stien mod kysten. Mahmoud

førte an. Vi havde alle bedt på hver vores måde, og vi havde alle grædt for Salman, men vi lignede ikke nogle af helligdommens fromme besøgende. Vi havde alle sammen solbriller på. Vi var alle klædt i nyt tøj. Alle undtagen mig bar et eller flere års smuglerlønninger i guldkæder, luksusure, ringe og armbånd. Og vi spankulerede. Vi gik den specielle gang – små dansetrin som seje, veltrænede gangstere gør, når de er bevæbnede og farlige. Det var et bizart optog og så truende, at vi havde svært ved at få de professionelle tiggere på gangstien til fastlandet til at modtage de bundter rupisedler, vi havde taget med som almisser.

Mændene havde tre biler parkeret i nærheden af den lave mur ud mod havet. Det var næsten præcis det samme sted, jeg havde stået med Abdullah, den nat jeg mødte Khaderbhai. Min motorcykel var parkeret på den anden side, og jeg stoppede ved bilerne for at sige farvel.

'Kom og spis med os, Lin,' tilbød Sanjay og lagde ægte følelse i invitationen.

Jeg vidste, at middagen ville blive sjov efter den melankolske oplevelse ved helligdommen, og at den ville omfatte et udvalg af stoffer og et udvalg af glade, fjollede, kønne piger. Jeg var taknemmelig for tilbuddet, men jeg afslog.

'Tak, du, men jeg skal mødes med nogen.'

'Arrey, tag hende med, yaar,' foreslog Sanjay. 'Det er en pige, ikke?'

'Jo. Det er en pige. Men … vi skal snakke. Vi ses senere.'

Abdullah og Nazeer ville følge mig over til motorcyklen. Vi havde kun taget et par skridt, da Andrew kom løbende bagfra og bad mig stoppe.

'Lin,' sagde han hurtigt, nervøst, 'det, der skete på parkeringspladsen og alt det der. Jeg … jeg vil bare sige … jeg er ked af det, yaar. Jeg har villet give dig – tja – en undskyldning, ikke?'

'Det er okay.'

'Nej – det er ikke okay.'

Han trak mig i ærmet ved albuen og førte mig væk fra Nazeer, lige uden for hans hørevidde. Han lænede sig tæt ind til mig og talte blidt og hurtigt.

’Jeg er ikke ked af det, jeg sagde om Khaderbhai. Jeg ved, han var bossen og alt det der, og jeg ved, du … du på en måde elskede ham …’

’Jah. Det gjorde jeg på en måde.’

’Men alligevel er jeg ikke ked af, hvad jeg sagde om ham. Du ved, alt det om hans hellige prædikener, det stoppede ham ikke i at overdrage gamle Madjid til Ghani og hans Sapnafyre, da han havde brug for, at nogen skulle tage skraldet og holde strisserne væk. Madjid skulle efter sigende være hans ven, yaar. Men han lod dem skære ham op bare for at ryste strisserne af sagen.’

’Jamen …’

’Og alle de regler om dit og dat og hvad som helst, de slog fejl, ikk’ – Sanjay har givet mig ansvaret for Chuhas piger og videoerne. Og Faisal og Amir, de styrer garaden. Vi kommer sgu til at tjene crores på det. Jeg får en plads i rådet, og det gør de også. Så, Khaderbhais dage er ovre, præcis som jeg sagde.’

Jeg så ind i Andrews kamelbrune øjne og sukkede dybt. Siden den aften på parkeringspladsen havde antipatien ulmet. Jeg havde ikke glemt, hvad han havde sagt, og hvor tæt vi havde været på at komme op at slås. Hans lille tale havde gjort mig endnu mere vred. Hvis det ikke var, fordi vi lige kom fra en vellidt vens begravelse, ville jeg sandsynligvis allerede have slået ham.

’Ved du hvad, Andrew,’ mumlede jeg uden at smile, ’jeg vil bare sige, at jeg ikke finder meget trøst i den her lille undskyldning.’

’Det er ikke en undskyldning, Lin,’ forklarede han og rynkede panden i forvirring. ’Undskyldningen var angående din mor, og det jeg sagde om hende. Det er jeg ked af, du. Jeg er virkelig ked af det, jeg sagde. Det var noget værre lort at sige – om din mor eller om nogens mor. Ingen burde sige sådan noget lort om en fyrs mor. Du

havde været i din gode ret, yaar, til at stikke mig en. Og … jeg er sgu glad for, at du ikke gjorde det. Mødre er fredede, yaar, og jeg er sikker på, at din mor er en meget fin dame. Så jeg beder dig – tag venligst imod min undskyldning.'

'Det er okay,' sagde jeg og rakte hånden frem. Han klemte hånden med begge sine hænder og rystede den energisk.

Abdullah, Nazeer og jeg vendte os om og gik over mod motorcyklen. Abdullah var usædvanligt stille. Stilheden, som omgav ham, var ildevarslende og urolig.

'Tager du tilbage til Delhi i aften?' spurgte jeg.

'Ja,' svarede han. 'Ved midnatstid.'

'Skal jeg køre dig til lufthavnen?'

'Nej tak. Det er nok bedst at lade være. Politiet skulle helst ikke få øje på mig. Hvis du er der, vil de lægge mærke til os. Men måske kan vi ses i Delhi. Der er et job i Sri Lanka – du burde tage med mig.'

'Jeg ved nu ikke rigtigt, du,' indvendte jeg og smilede bredt af forbavselse over hans ærlighed. 'Der er krig i Sri Lanka.'

'Der findes ikke noget menneske og ikke noget sted uden krig,' svarede han, og det slog mig, at det var det mest dybsindige, han nogensinde havde sagt til mig. 'Det eneste, vi kan gøre, er at vælge side og slås. Det er det eneste valg, vi får – hvem vi slås for, hvem vi slås med. Det er livet.'

'Jeg … jeg håber, der ligger mere i det end dét, broder. Men hvad fanden, måske har du ret.'

'Jeg tror, du kan gøre det,' pressede han, tydeligt bekymret over, hvad han bad mig om at gøre. 'Det er det sidste arbejde for Khaderbhai.'

'Hvad mener du?'

'Khader Khan bad mig om at udføre dette job for ham, når … hvad er det nu, det hedder – tegnet, tror jeg, eller beskeden – når det kommer fra Sri Lanka. Beskeden er kommet nu.'

’Jeg er ked af det, broder, jeg aner ikke, hvad du taler om,’ sagde jeg blidt for ikke at gøre det sværere for ham. ’Bare tag det roligt og forklar det hele for mig. Hvilken besked?’

Han talte hurtigt til Nazeer på urdu. Den gamle mand nikkede flere gange og sagde så noget om navne eller om ikke at nævne navne. Nazeer vendte ansigtet mod mig og sendte mig et bredt, varmt smil.

’I Sri Lanka-krigen,’ forklarede Abdullah, ’er der kampe mellem De Tamilske Tigere og Sri Lankas hær. Tigerne er hinduer. Sinhaleserne er buddhister. Men midt mellem dem findes der andre – tamilske muslimer – uden våben og hær. Alle dræber dem, og ingen kæmper for dem. De har brug for pas og penge – guldpenge. Vi bliver nødt til at hjælpe dem.’

’Khaderbhai,’ tilføjede Nazeer, ’han lavede den her plan. Kun tre mænd. Abdullah, mig og en gora – dig. Tre mænd. Vi tager af sted.’

Jeg skyldte ham en tjeneste. Jeg vidste, at Nazeer aldrig ville nævne det, og at han aldrig ville bebrejde mig, hvis jeg ikke tog med ham. Vi havde været igennem for meget sammen. Men jeg skyldte ham mit liv. Det ville være meget svært at afvise ham. Og der var noget andet – noget klogt, måske inderligt storsindet – i det sjældne, brede smil han havde givet mig. Det virkede, som om han tilbød mig mere end bare chancen for at arbejde med ham og betale min gæld tilbage. Han bebrejdede sig selv Khaders død, men han vidste også, at jeg stadig følte mig skyldig og flov over ikke at have været der hos ham og udgivet mig for at være hans amerikaner, da Khader døde. Han giver mig en chance, tænkte jeg, mens jeg flyttede mine øjne fra hans til Abdullahs og tilbage igen. Han giver mig en måde at afslutte det på.

’Så hvornår skal I af sted på den her tur? Sådan cirka?’

’Snart,’ lo Abdullah. ’Om et par måneder, ikke senere end det. Jeg tager til Delhi. Jeg sender nogen ned efter dig, når tiden kommer. To-tre måneder, Lin broder.’

Jeg hørte en stemme i mit hoved – eller egentlig ikke en stemme, men rettere ord i hviskende ekkoer som sten, der slog smut hen over

den rolige overflade på en sø – Morder … Han er en morder … Gør det ikke … Stik af … Stik af nu … Og stemmen havde selvfølgelig ret. Fuldstændig ret. Og jeg ville ønske, jeg kunne sige, at det tog mig mere end de få hjerteslag at tage min beslutning om at tage med ham.

'To-tre måneder,' svarede jeg og tilbød min hånd. Han tog den og lagde begge sine hænder om mine. Jeg så på Nazeer og smilede og sagde, mens jeg kiggede ham direkte ind i øjnene: 'Vi vil udføre Khaders job. Vi afslutter det.'

Nazeers kæber var låst, hvilket fremhævede musklerne i kinderne og overdrev de nedadvendte mundvige. Han kiggede med en barsk mine på sine fødder i sandalerne, som om de var ulydige hundehvalpe. Så kastede han sig pludselig ind til mig og lukkede sine arme omkring mig i en kraftig omfavnelse. Det var voldsomt, en bryderomfavnelse fra en mand, hvis krop aldrig havde lært at tale sit hjertes sprog – undtagen når han dansede – og det sluttede lige så brat og desperat, som det begyndte. Han trak pludselig sine kraftige arme væk og skubbede mig bagud med sit bryst, rystede på hovedet og skælvede, som hvis en haj havde passeret ham på lavt vand. Han kiggede hurtigt op, og varmen, der havde gjort hans øjne røde, kappedes med en streng advarsel, der var klemt fast på hans munds uheldsvendte hesteskoform. Jeg vidste, at hvis jeg nogensinde bragte det øjebliks følelsesladede hændelse op eller refererede til det på nogen måde, ville jeg for altid miste hans venskab.

Jeg trampede motorcyklen til live og satte mig overskrævs på den, skubbede mig væk fra kantstenen med benene og pegede i retning af Nana Chowk og Colaba.

'Saatch aur himmat,' råbte Abdullah, da jeg kørte forbi ham.

Jeg vinkede og nikkede, men jeg kunne ikke få mig selv til at komme med tilbagesvaret på sloganet. Jeg vidste ikke, hvor meget sandhed eller mod der lå i min beslutning om at tage med dem på deres mission til Sri Lanka. Ikke meget syntes det, da jeg kørte væk fra dem, fra dem alle sammen, og overgav mig til den varme aften og trafikkens asen og masen.

En blodrød måne steg op fra havet, da jeg nåede Back Bay Road, der førte til Nariman Point. Jeg parkerede motorcyklen ved siden af en bod med kolde drinks, låste den og kastede nøglerne hen til bestyreren, der var en ven fra slummen. Med månen bag mig gik jeg hen ad gangstien langs med en lang, bugtende sandstrand, hvor fiskerne ofte reparerede deres net og beskadigede både. Der var en festival den aften i Sassoon Dock-området. Festlighederne havde trukket de fleste lokale folk fra hytterne og skurene ned på stranden. Den gade, jeg gik på, var næsten øde.

Og så fik jeg øje på hende. Hun sad op ad kanten af en gammel fiskerbåd, der lå halvt begravet på stranden. Kun forstavnen og et par meter af rælingen på den lange båd ragede op fra de omkringliggende bølger af sand. Hun var klædt i en lang salwar top, der hang ned over de løse bukser. Hun havde trukket knæene op, og hun hvilede sin hage på armene, mens hun stirrede ud over det mørke vand.

'Det her er grunden til, at jeg kan lide dig, det ved du godt, ikke?' sagde jeg og satte mig ned ved siden af hende på rælingen af den strandede fiskerbåd.

'Hej, Lin,' svarede hun smilende med grønne øjne, der var lige så mørke som vandet. 'Jeg er glad for at se dig. Jeg troede ikke, at du kom.'

'Din besked lød på en måde … vigtig. Det var lige før, jeg ikke havde fået den. Det var rent held, at jeg løb ind i Didier, da han var på vej ud til lufthavnen, og han fortalte mig det.'

'Held er, hvad der sker, når skæbnen bliver for træt af at vente,' mumlede hun.

'Fuck dig, Karla,' svarede jeg og lo.

'Gammel vane,' grinede hun, 'vær sejlivet – og lyv mere hårdhjertet.'

Hendes øjne løb hen over mine ansigtstræk et øjeblik, som om hun ledte efter et kort med et bekendt referencepunkt. Hendes smil blegnede langsomt.

'Jeg kommer til at savne Didier.'

'Også mig,' mumlede jeg og tænkte, at han sandsynligvis allerede var i luften på vej til Italien. 'Men jeg tror, han kommer tilbage inden så længe.'

'Hvorfor?'

'Jeg placerede stjernetegns-Georgerne i hans lejlighed, så de kunne se efter den.'

'Åååh!' skuttede hun sig og lavede et perfekt kys på sin perfekte mund.

'Jah. Hvis det ikke får ham til at komme tilbage hurtigt, så er der ikke noget, der kan. Du ved, hvor meget han elsker den lejlighed.'

Hun svarede ikke, men hendes blik strammede til i intens koncentration.

'Khaled er her, i Indien,' bemærkede hun tørt og holdt øje med mine øjne.

'Hvor?'

'I Delhi – tja, i nærheden af Delhi, faktisk.'

'Hvornår?'

'Rapporten kom for to dage siden. Jeg fik det undersøgt. Jeg tror, det er ham.'

'Hvilken rapport?'

Hun så væk mod havet og trak vejret med et langt, langsomt suk.

'Jeet har adgang til alle telegramtjenesterne. En af dem sendte en rapport om en ny, åndelig leder kaldet Khaled Ansari, som var gået hele vejen fra Afghanistan, og havde tiltrukket sig en stor mængde af tilhængere, hvor end han gik. Da jeg så det, bad jeg Jeet om at undersøge det for mig. Hans folk sendte en beskrivelse, og den passede.'

'Wauw … gudskelov … gudskelov.'

’Jah, måske,’ mumlede hun. Noget af det gamle, skælmske udtryk blussede gådefuldt op i hendes øjne.

’Og er du sikker på, at det er ham?’

’Sikker nok til selv at tage derhen,’ svarede hun og så igen på mig.

’Ved du, hvor han er – nu, mener jeg?’

’Ikke nøjagtigt, men jeg tror, jeg ved, hvor han er på vej hen.’

’Hvor?’

’Varanasi. Khaderbhais lærer, Idriss bor der. Han er meget gammel nu, men han underviser stadig.’

’Khaderbhais lærer?’ spurgte jeg, fortvivlet over at tænke på alle de hundredvis af timer jeg havde tilbragt med Khader, lyttende til hans filosofilektioner, og han havde aldrig nævnt hans navn.

’Ja. Jeg mødte ham engang lige i starten, da jeg lige var kommet til Indien med Khader. Jeg var … jeg ved det ikke … jeg gætter på, at man kan kalde det et nervesammenbrud. Der var det her fly, der gik til Singapore. Jeg ved ikke engang, hvordan jeg kom ombord. Men jeg brød sammen – var på en måde skør. Og Khader, han var med det samme fly. Og han lagde sin arm omkring mig. Jeg fortalte ham alt … simpelthen … alt. Og som det næste sidder jeg i den her grotte med en gigantisk Buddha-statue og den her lærer kaldet Idriss – Khaders lærer.’

Der opstod en pause, mens hun lod alle minderne trække sig tilbage til fortiden, men så rystede hun sig fri og tilbage i nuet.

’Jeg tror, det er dér, Khaled er på vej hen – for at mødes med Idriss. Den gamle guru fascinerede ham. Han var besat af at skulle mødes med ham. Jeg ved ikke, hvorfor det aldrig lykkedes ham dengang, men jeg tror, det er dér, han begiver sig hen nu. Eller måske er han der allerede. Han spurgte mig om ham hele tiden. Idriss lærte Khader alt, hvad han vidste om resolutionsteorien, og …’

’Om hvad?’

’Resolutionsteorien. Det er, hvad Khader kaldte den, men han sagde, at det var Idriss, der fandt på navnet. Det var hans livsfilosofi, Khaders filosofi, om hvordan universet altid bevæger sig mod …’

’Kompleksitet,’ afbrød jeg. ’Jeg kender den. Jeg talte meget med ham om det. Men han kaldte den aldrig resolutionsteorien. Og han talte aldrig om Idriss.’

’Det er sjovt, for jeg tror, han elskede Idriss som en far, ikk’. Engang kaldte han ham læreren over alle lærere. Og jeg ved, at hans ønske var at trække sig tilbage deroppe, ikke langt fra Varanasi, med Idriss. Nå, men det er dér, jeg vil begynde at lede efter Khaled.’

’Hvornår?’

’I morgen.’

’O-kay,’ svarede jeg og undgik hendes øjne. ’Har det … har det noget at gøre med … jamen, dig og Khaled fra før i tiden?’

’Du kan være sådan en kæmpe idiot engang imellem, Lin, det ved du godt, ikke?’

Jeg kiggede hurtigt op, men jeg reagerede ikke.

’Ved du godt, at Ulla er i byen?’ spurgte hun lidt efter.

’Nej. Hvornår kom hun? Har du mødt hende?’

’Det er det eneste, jeg ved. Jeg fik en besked fra hende. Hun var på President hotellet, og hun ville gerne mødes med mig med det samme.’

’Tog du derhen?’

’Jeg havde først ikke lyst,’ funderede hun. ’Hvis du fik den besked, ville du så tage derhen?’

’Det tror jeg,’ svarede jeg og stirrede ud på bugten, hvor månelyset toppede på slangekurver af et blidt rullende hav. ’Men ikke for hendes skyld. For Modenas. Jeg så ham for noget tid siden. Han er stadig helt vild med hende.’

’Jeg så ham her til aften,’ sagde hun roligt.

'Her til aften?'

'Ja. Lige for lidt siden. Med hende. Det fik mig til at flippe ud. Jeg tog hen til hotellet og op på hendes værelse. Der var en anden fyr, en fyr, der hed Ramesh …'

'Modena fortalte mig om ham. De er venner.'

'Nå, men han åbner døren, og jeg går ind og ser Ulla siddende på sengen med ryggen op ad væggen. Og Modena, han ligger henover hendes ben med hovedet tilbage i nærheden af hendes skulder. Det ansigt …'

'Ja, jeg ved det. Det ser godt nok ud ad helvede til.'

'Det var mærkeligt. Det fik mig til at flippe helt ud, hele seancen. Jeg er ikke sikker på hvorfor. Og Ulla, hun fortalte mig, at hun havde arvet en masse penge fra sin far – de var meget rige, du ved, Ullas familie. De ejer praktisk talt den by i Tyskland, hvor hun blev født, men de afbrød forbindelsen til hende, da hun blev afhængig af stoffer. Hun fik ikke noget fra dem i årevis – ikke før hendes far døde. Da hun arvede pengene, fik hun den idé at komme tilbage og lede efter Modena. Hun følte sig skyldig, sagde hun, og hun kunne ikke leve med sig selv. Og hun fandt ham. Han ventede på hende. Og de var sammen, da jeg tog hen for at mødes med hende, ligesom … en slags kærlighedshistorie.'

'Pokkers, så havde han ret med hensyn til hende,' sagde jeg blidt. 'Han fortalte mig – han vidste, at hun ville komme tilbage, og hun gjorde det. Jeg troede ikke et øjeblik på det. Jeg troede bare, at han var skør.'

'Den måde de sad sammen på, med ham over hendes ben. Kender du Pieta? Michelangelo? Det så præcis ud som det. Det var så mærkeligt. Det rystede mig virkelig. Nogle ting er så mærkelige, at de gør dig vred, ikke?'

'Hvad ville hun?'

'Hvad mener du?'

'Hvorfor bad hun dig om at komme hen på hotellet?'

’Åh, nu forstår jeg,’ sagde hun med et lille smil. ’Ulla er altid ude på noget.’

Jeg løftede et øjenbryn, gengældte hendes blik, men sagde ikke noget.

’Hun ville have mig til at skaffe et pas til Modena. Han har været her i årevis. Hans pas er udløbet. Og han har nogle problemer med det spanske politi under sit eget navn. Han har brug for et nyt pas til at komme ind i Europa. Han kunne godt gå for at være italiener. Eller måske portugiser.’

’Bare lad mig tage mig af det,’ sagde jeg roligt og tænkte, at jeg endelig kendte grunden til, hvorfor hun havde bedt mig om at møde hende. ’Jeg kan skaffe det til i morgen. Jeg ved, hvor jeg kan få fat i ham med hensyn til foto, og hvad der nu skal til – selv om der ikke vil ske nogen misforståelser med hans ansigt ved toldkontrollen. Det ordner jeg.’

’Tak,’ sagde hun og mødte mine øjne med sådan glødende intensitet, at mit hjerte begyndte at slå hårdt mod mit bryst. Det er altid en tåbes fejltagelse, sagde Didier engang til mig, at være alene med nogen, man ikke skulle have elsket. ’Hvad laver du, Lin?’

’Sidder her med dig,’ svarede jeg smilende.

’Nej, jeg mener, hvad skal du lave? Bliver du i Bombay?’

’Hvorfor?’

’Jeg ville spørge dig … om du ville tage med mig og finde Khaled.’

Jeg lo, men hun lo ikke.

’Det er det næstbedste tilbud, jeg har fået i dag.’

’Det næstbedste?’ drævede hun. ’Hvad var det første?’

’Nogen inviterede mig til at drage i krig i Sri Lanka.’

Hun strammede læberne som en vred reaktion, men jeg holdt mine hænder op i overgivelse og talte hurtigt.

'Jeg driller bare, Karla, driller bare. Tag det roligt. Jeg mener, det er rigtigt nok angående Sri Lanka-invitationen, men jeg … du ved.'

Hun slappede af, smilede igen.

'Jeg er ude af træning. Det er lang tid siden, Lin.'

'Så … hvorfor kommer invitationen nu?'

'Hvorfor ikke?'

'Det er ikke godt nok, Karla, og det ved du.'

'Okay,' sukkede hun og kastede et blik på mig og kiggede så væk for at følge brisens flettede bølgemønstre i sandet. 'Jeg tror, jeg håbede på at finde noget lignende … lignende det, vi havde i Goa.'

'Hvad med … Jeet?' spurgte jeg og ignorerede den åbning, hun gav mig. 'Hvordan har han det med, at du tager af sted for at finde Khaled?'

'Vi lever adskilt. Vi gør, hvad vi vil. Vi rejser, hvorhen vi vil.'

'Lyder … friskt,' prøvede jeg, mens jeg desperat ledte efter et ord, som ikke var en løgn, men heller ikke ville støde. 'Didier fik det til at lyde mere seriøst end det – han fortalte mig, at fyren havde friet til dig.'

'Det gjorde han,' sagde hun tørt.

'Og?'

'Og hvad?'

'Og vil du – gifte dig med ham, mener jeg?'

'Ja. Det tror jeg.'

'Hvorfor?'

'Hvorfor ikke?'

'Begynd ikke på det igen.'

'Undskyld,' sagde hun med et træt smil. 'Jeg hænger ud med et andet slæng. Hvorfor gifte mig med Jeet? Han er en flink fyr, han er

sund, og han er meget rig. Og, ja, jeg tror, jeg vil være bedre til at bruge hans penge end han selv er.'

'Så det, du fortæller mig, er, at du er parat til at dø af kærlighed.'

Hun lo og vendte sig så om, pludselig alvorlig igen. Hendes øjne blege af månelys; hendes øjne grønne som åkander efter regnen; hendes lange hår sort som skovens flodsten; hendes hår, der var som selve natten viklet om ens fingre; hendes læber glimtende med blændende lys; læber så bløde som kameliablomster, varme af hemmelighedsfuld hvisken. Smuk. Og jeg elskede hende. Jeg elskede hende stadig så meget, så heftigt, men uden varme eller hjerte overhovedet. Den sammenstyrtede kærlighed, den hjælpeløse, drømmende, svævende kærlighed var væk. Og jeg vidste pludselig i de sekunder af … kold tilbedelse, formoder jeg … at den magt, hun engang havde over mig, også var væk. Eller mere end det, hendes magt havde bevæget sig ind i mig og var blevet min. Jeg havde alle kortene på hånden. Og jeg ville have besked. Det var ikke godt nok bare at acceptere, hvad der var sket imellem os. Jeg ville vide alt.

'Hvorfor fortalte du mig det ikke, Karla?'

Hun gav et smerteligt, lille suk og strakte sine ben for at begrave sine bare fødder i sandet. Mens hun kiggede på de små kaskader af blødt sand, som flød over hendes fødder, der bevægede sig, talte hun med en trist, opgivende stemme, som om hun forfattede et brev – eller erindrede et brev, som hun måske engang havde skrevet, men aldrig havde sendt til mig.

'Jeg vidste, at du ville spørge mig, og jeg tror, det er derfor, jeg har ventet så længe med at kontakte dig. Jeg lod folk vide, at jeg var her, og jeg spurgte efter dig, men jeg kontaktede dig ikke før i dag, fordi … jeg vidste, at du ville spørge mig.'

'Hvis det vil gøre det nemmere,' afbrød jeg og lød hårdere, end det var min mening, 'så ved jeg, at du nedbrændte Madame Zhous sted …'

'Fortalte Ghani dig det?'

’Ghani? Nej. Det har jeg selv regnet ud.’

’Ghani gjorde det for mig – han arrangerede det. Det var den sidste gang, jeg talte med ham.’

’Den sidste gang, jeg talte med ham, var cirka en time, før han døde.’

’Fortalte han dig ikke noget som helst om hende?’ spurgte hun og håbede måske, at der var nogle ting, hun ikke behøvede at fortælle mig.

’Om Madame Zhou? Nej. Han sagde ikke et ord.’

’Han fortalte mig … en masse,’ sukkede hun. ’Han udfyldte et par huller. Jeg tror, det var det, Ghani fortalte mig, der skubbede mig ud over kanten med hensyn til hende. Han fortalte mig, hun havde fået Rajan til at følge efter dig, og hun trak i trådene, så strisserne arresterede dig, da Rajan fortalte hende, at du havde elsket med mig. Jeg har altid hadet hende, men det var dråben. Jeg var bare … det var bare dråben. Hun kunne ikke lade mig få det, tiden sammen med dig. Hun ville ikke lade mig få det. Så jeg indfriede nogle tjenester hos Ghani, og han arrangerede det. Oprøret. Det var en fantastisk brand. Jeg tændte selv noget af den.’

Hun afbrød, stirrede på sine fødder i sandet og pressede sine kæber sammen. Reflekterende lys glimtede i hendes øjne. I et øjeblik forestillede jeg mig, hvordan de grønne øjne måtte have blusset af ilden, mens hun så Paladset brænde.

’Jeg ved også det om Staterne,’ sagde jeg lidt efter. ’Jeg ved, hvad der skete.’

Hun kiggede hurtigt på mig, læste mine øjne.

’Lisa,’ sagde hun. Jeg svarede ikke. I det samme gik det pludselig op for hende, som det sker for kvinder, men hvad hun umuligt kunne vide, og hun smilede. ’Det er godt – Lisa og dig. Dig og Lisa. Det er … rigtigt godt.’

Mit udtryk ændrede sig ikke, og hendes smil blegnede, mens hun igen kiggede ned på sandet.

’Har du slået nogen ihjel, Lin?’

’Hvornår?’ spurgte jeg, uden at være sikker på, om hun talte om Afghanistan eller den meget mindre krig mod Chuha og hans bande.

’Nogensinde.’

’Nej.’

’Det er jeg glad for,’ sukkede hun igen. ’Jeg ville ønske …’

Hun tav igen et øjeblik. Fra et eller andet sted på den anden side af den øde strand hørte vi lyde fra festivalen – glad, brølende latter steg op over larmen fra et hornorkester. Meget tættere på strømmede havmusik ind på den bløde, bifaldende kyst, og palmerne over os rystede i den kølende brise.

’Da jeg tog derhen … da jeg gik ind i hans hus, ind i rummet, hvor han stod, smilede han til mig. Han var … faktisk … glad for at se mig. Og i et splitsekund skiftede jeg mening, og jeg troede, det var … ovre. Så så jeg noget andet, lige midt i hans smil … noget sjofelt, og … han sagde … jeg vidste, at du ville komme tilbage efter mere, en skønne dag … eller noget lignende. Og han … han begyndte ligesom at kigge sig rundt for at sikre sig, at ingen ville komme brasende ind …’

’Det er okay, Karla.’

’Da han så pistolen, blev det værre, fordi han begyndte … ikke at bede … men at undskylde … og det var virkelig tydeligt, virkelig så tydeligt, at han vidste, hvad han havde gjort imod mig … han vidste … hver en del af det, og hvor slemt det var. Og det blev meget værre. Og så var han død. Der var ikke en masse blod. Det troede jeg, der ville være. Måske kom det senere. Jeg husker ikke noget, før jeg sad i flyet med Khaders arm omkring mig.’

Hun tav. Jeg lænede mig frem for at samle en konkylie op, der snoede sig i en spiral til en skarp, eroderet spids. Jeg pressede den ind i min håndflade, indtil den gennemborede huden, og kastede den så væk over det krusede sand. Da jeg igen kiggede på hende, opdagede jeg, at hun stirrede mørkt på mig.

’Hvad vil du vide?’ spurgte hun uden omsvøb.

’Jeg vil vide, hvorfor du aldrig fortalte mig om Khaderbhai.’

’Vil du have det ærlige svar?’

’Selvfølgelig vil jeg det.’

’Jeg stolede ikke på dig,’ tilkendegav hun og så igen væk. ’Det er ikke helt rigtigt – jeg mener, jeg vidste ikke, om jeg kunne stole på dig. Jeg tror … nu – ved jeg det – jeg kunne have stolet på dig hele tiden.’

’Okay.’ Mine tænder var sammenbidte, og mine læber rørte sig ikke.

’Jeg prøvede at fortælle dig det. Jeg prøvede at få dig til at blive hos mig i Goa. Det ved du.’

’Det ville have gjort en forskel,’ snerrede jeg, men sukkede som hende og fik min stemme til at falde til ro. ’Det ville måske have gjort en forskel, hvis du havde fortalt mig, at du arbejdede for ham – at du havde rekrutteret mig til ham.’

’Da jeg stak af … da jeg tog til Goa, havde jeg det rigtigt dårligt. Den Sapnating – det var min idé. Vidste du det?’

’Nej. Gudfaderbevares, Karla.’

Hendes øjne kneb sammen, mens hun læste den vrede skuffelse i mit ansigt.

’Ikke den dræbende del,’ forklarede hun, og hendes udtryk var rystet, tror jeg, da det gik op for hende, at jeg havde misforstået, hvad hun havde sagt, og at jeg troede, at hun var i stand til at udtænke Sapnamordene. ’Det var Ghanis idé alene – hans udlægning af det. De havde brug for at få nogle ting ind og ud af Bombay, og de havde brug for hjælp fra folk, som ikke ville give dem det. Min idé var at skabe en fælles fjende – Sapna – og få alle, der arbejdede med os til at besejre ham. Det var meningen, det skulle gøres med plakater og graffiti og nogle harmløse fupnumre – for at få det til at se ud, som om der var en farlig, karismatisk leder derude. Men Ghani syntes

ikke, det var skræmmende nok. Det var derfor, han begyndte på drabene …'

'Og du rejste … til Goa.'

'Jah. Ved du, at det allerførste sted jeg hørte om drabene – hvad Ghani havde gjort ved min idé, det var i Landsbyen i Himlen … den frokost du tog mig med til. Dine venner talte om det. Og det rystede mig virkelig den dag. Jeg holdt det ud en tid, prøvede at stoppe det på en måde. Men det var håbløst. Og så fortalte Khader mig, at du var i fængsel – men du blev nødt til at blive der, indtil Madame Zhou havde gjort, hvad han ville have hende til. Og så fik han … fik han mig til at bearbejde pakistaneren, den unge general. Han var en af mine kontakter, og han kunne lide mig. Så jeg … jeg gjorde det. Jeg præparerede ham, mens du var derinde, indtil Khader havde fået, hvad han ville. Og så sagde jeg … bare op. Jeg havde fået nok.'

'Men du tog tilbage til ham.'

'Jeg prøvede at få dig til at blive hos mig.'

'Hvorfor?'

'Hvad mener du?'

Hun rynkede panden og virkede irriteret over spørgsmålet.

'Hvorfor ville du have mig til at blive hos dig?'

'Er det ikke indlysende?'

'Nej. Jeg er ked af det. Det er det ikke. Elskede du mig, Karla? Jeg spørger dig ikke, om du elskede mig, som jeg elskede dig. Jeg mener … elskede du mig overhovedet? Elskede du mig overhovedet, Karla?'

'Jeg kunne lide dig …'

'Jah …'

'Nej, det passer ikke. Jeg kunne lide dig mere end nogen anden. Det er ret meget for mig, Lin.'

Mine kæber var fastlåste, og jeg drejede hovedet væk fra hende. Hun ventede et kort øjeblik og fortsatte så.

'Jeg kunne ikke fortælle dig om Khader. Jeg kunne ikke. Det ville have været ligesom at forråde ham.'

'At forråde mig var anderledes, antager jeg …'

'For helvede, Lin, sådan var det ikke. Hvis du var blevet hos mig, ville vi begge have været ude af hele den verden, men selv dengang kunne jeg ikke fortælle dig det. Nå, men det er også lige meget. Du ville ikke blive hos mig, så jeg regnede ikke med at se dig igen. Så fik jeg en besked fra Khader om, at du var hos Gupta og var ved at tage livet af dig selv med heroin, og han havde brug for, at jeg hjalp med at få dig ud derfra. Det var grunden til, at jeg kom tilbage. Det var den måde, jeg kom tilbage til ham på.'

'Jeg forstår det bare ikke, Karla.'

'Hvad forstår du ikke?'

'Du arbejdede for ham og Ghani i hvor lang tid – før det der Sapna…?'

'Cirka fire år.'

'Så du må have set en masse andre ting – du må have hørt om det i det mindste. Du arbejdede for Bombay-mafiaen, for fanden da, eller en gren af den. Du arbejdede for en af Bombays største gangstere, ligesom mig. Du vidste, at de dræbte folk, før Ghani blev psykopat med sin Sapnabande. Hvorfor … efter alt det, flippede du så pludselig ud over det der Sapna…? Jeg forstår det ikke.'

Hun havde holdt skarpt øje med mig. Jeg vidste, at hun var klog nok til at se, at jeg angreb hende med spørgsmålene, men hendes øjne fortalte mig, at hun så mere end det. Alligevel prøvede jeg at skjule det, jeg vidste. Hun havde fanget den skepsis, omkranset med retskaffen kritik, der lå i mit toneleje. Da jeg sluttede, trak hun vejret og virkede, som om hun skulle til at sige noget, men så stoppede hun, som om hun genovervejede sit svar.

’Tror du, jeg forlod dem,’ begyndte hun til sidst med en let overrasket panderynken, ’og tog til Goa, fordi jeg ville … hvad … tilgives for, hvad jeg havde gjort? Eller for, hvad jeg havde været en del af? Er det dét?’

’Gjorde du?’

’Nej. Jeg ville tilgives, og vil stadig gerne, men ikke for det. Jeg forlod dem, fordi jeg ikke følte noget overhovedet for Sapnadrabene. Jeg var dybt rystet … og … flippede på en måde ud til at begynde med over, at Ghani havde fordrejet idéen så meget. Og jeg kunne ikke lide det. Jeg syntes, det var dumt. Jeg syntes, det var unødvendigt, og at det ville føre os alle ud i problemer, som vi ikke behøvede. Og jeg forsøgte at overtale Khaderbhai til at lade være. Jeg prøvede at få dem til at stoppe. Men jeg følte ikke noget, ikke engang da de dræbte Madjid. Og jeg … jeg kunne godt lide ham, ikke? Jeg kunne godt lide gamle Madjid. Han var på en måde den bedste af dem. Men jeg følte ikke noget, da han døde. Og jeg følte ikke noget, ikke engang en lille smule, da Khader fortalte mig, at han var nødt til at lade dig blive i fængslet og få tæsk. Jeg kunne lide dig – mere end jeg kunne lide nogen anden – men jeg havde det ikke dårligt eller havde ondt af dig. Jeg forstod det på en måde – at det skulle ske, og det var bare uheldigt, at det skulle ske for dig. Jeg følte intet. Og så var det, at det slog mig – og så fandt jeg ud af, at jeg blev nødt til at tage væk.’

’Hvad med Goa? Du kan ikke sige, at det ikke betød noget,’

’Nej. Da du kom til Goa og fandt mig, som jeg vidste, du ville, var det … ret godt. Jeg begyndte at tænke, det er sådan, det er … det er dét, de taler om … Men så ville du ikke blive. Du blev nødt til at tage tilbage – tilbage til ham – og jeg vidste, at han ville få dig tilbage, måske endda behøvede dig. Og jeg kunne ikke fortælle dig, at jeg kendte ham, for jeg stod i gæld til ham, og jeg vidste ikke, om jeg kunne stole på dig. Så jeg lod dig rejse. Og da du rejste, følte jeg ikke noget overhovedet. Ingenting. Jeg ville ikke tilgives for, hvad jeg havde gjort. Jeg ville tilgives – og det vil jeg stadig, det er derfor, jeg tager hen til Khaled og Idriss – fordi jeg ikke føler skyld over noget af

det, og jeg fortryder ikke noget som helst. Jeg er kold indeni, Lin. Jeg kan lide folk, og jeg kan lide ting, men jeg elsker ingen – ikke engang mig selv – og jeg er egentlig ikke interesseret i dem. Og ser du, det mærkelige er, at jeg egentlig ikke ønsker at interessere mig for andre.'

Og det var dét. Jeg havde fået det hele – hele sandheden og detaljerne, som jeg havde haft brug for at vide, siden den dag på bjerget i den sjappede sne, da Khader havde fortalt mig om hende. Jeg tror, jeg havde forventet at føle mig … retfærdiggjort, måske, at få oprejsning ved at tvinge hende til at fortælle mig, hvad hun havde gjort, og hvorfor hun havde gjort det. Jeg tror, at jeg havde håbet på at blive befriet fra det og trøstet, bare ved at høre hende fortælle mig det. Men sådan var det ikke. Jeg følte mig tom – den form for tomhed, der er sørgelig, men ikke ulykkelig, ynkelig, men ikke sønderknust eller skadet, men klarere og renere af det. Og så vidste jeg, hvad det var, den tomhed. Der findes et navn for det, et ord, vi ofte bruger uden at indse det univers af fred, det omfatter. Ordet er fri.

'Uanset hvad,' sagde jeg og rakte ud for at lægge min hånd på hendes kind, 'så tilgiver jeg dig, Karla. Jeg tilgiver dig, og jeg elsker dig, og det vil jeg altid gøre.'

Vores læber mødtes som bølger, der topper og hvirvler sammen på det stormende hav. Jeg mærkede, at jeg faldt – fri og faldende fra den kærlighed, der havde åbnet lotuslagene inden i mig. Og sammen faldt vi ned på hendes sorte hår, ned på det stadig varme sand i den sunkne båds fordybning.

Da vores læber skiltes, strømmede stjerner fra kysset op i hendes havgrønne øjne. En tidsalder af længsel gik fra mine grå øjne til hendes. En tidsalder af lidenskab gik fra mine grå øjne til hendes. Al sulten, al den kødelige og håbefulde længsel strømmede fra øje til øje – fra øjeblikket, vi mødtes, de leende, kvikke hoveder på Leopolds, De Stående Babaer, Landsbyen i Himlen, koleraen, sværmen af rotter, hemmelighederne, hun havde hvisket tæt på den udmattede søvn, den syngende båd ved oversvømmelsen under

Gateway, uvejret, da vi elskede for første gang, glæden og ensomheden i Goa og vores reflekterende skygger i vinduet den sidste nat før krigen.

Og der var ikke flere ord. Der var ikke mere visdom, da jeg fulgte hende hen til en taxi parkeret i nærheden. Jeg kyssede hende igen. Et langt farvelkys. Hun smilede til mig. Det var et godt smil, et smukt smil og næsten hendes bedste. Jeg så de røde lygter på taxien blive uklare og slørede for til sidst at forsvinde helt i natten.

Alene på den underlig stille gade begyndte jeg at gå tilbage til Prabakers slum – jeg tænkte altid på den som Prabakers slum og gør det stadig – for at hente min motorcykel. Mine skygger hvirvlede rundt ved hvert gadelys, trak uvilligt efter mig og skyndte sig så op foran. Havets sange trak sig tilbage. Gaden gik hen til den anden ende af kysten og fortsatte ud i en bred, tresporet vej på den nye halvø generobret fra havet, sten for sten, af den evigt voksende by på øen.

Lydene af fest strømmede ud på vejen fra gaderne omkring mig. Festivalen var ovre, og folk var begyndt at gå hjem. Modige drenge på cykler drønede alt for stærkt mellem gående, men strejfede aldrig så meget som et ærme. Utroligt smukke piger i helt nye sarier svævede mellem blikkene fra de unge mænd, som havde parfumeret deres skjorter og sig selv med sandeltræssæbe. Børn sov på skuldre, deres tunge arme og ben hang slapt som vådt vasketøj på en snor. En eller anden sang en kærlighedssang, og et dusin stemmer tilsluttede sig omkvædene efter hvert vers. Hver mand og kvinde, der gik hjem til deres slumhytte eller fine lejlighed, smilede og lyttede til de romantiske, fjollede ord.

Tre unge mænd, der sang i nærheden af mig, så mig smile og løftede spørgende deres håndflader. Jeg løftede mine arme og sang omkvædet sammen med dem og chokerede og glædede dem med, hvad jeg kunne. De slyngede deres fremmede arme omkring mig og drev vores sjæle forbundet i sang hen mod slummens uundgåelige undergang. Alle i hele verden, sagde Karla engang, har været inder i mindst ét tidligere liv. Og jeg lo ved tanken om hende.

Jeg vidste ikke, hvad jeg ville gøre. Den første del var afklaret – der var gælden til den kraftigt byggede afghaner, Nazeer. Han havde engang sagt til mig, da jeg havde talt med ham om den skyld, jeg fortsat følte over Khaders død: God pistol, god hest, god ven, god kamp – kender du en bedre måde, store Khan kan dø på? Og et lille fragment af den tanke eller følelse kunne også overføres på mig. Det var rigtigt, på en måde – selv om jeg ikke kunne forklare det, ikke engang for mig selv – så passede det på mig, at jeg risikerede mit liv i selskab med gode venner i løbet af en vigtig mission.

Og der var så meget mere, jeg skulle lære, så meget mere som Khaderbhai ville have lært mig. Jeg vidste, at hans fysiklærer, manden han havde fortalt mig om i Afghanistan, var i Bombay. Og den anden lærer, Idriss, var i Varanasi. Hvis det lykkedes mig at komme tilbage til Bombay efter Nazeers mission til Sri Lanka, var der en verden af indlæring, som kunne opdages og nydes.

I mellemtiden i byen var min plads i Sanjays råd sikret. Der var arbejde, penge og lidt magt. For en tid var der sikkerhed i broderskabet fra lovens lange arm i Australien. Der var venner i rådet, ved Leopolds og i slummen. Og ja, måske var der endda en chance for kærlighed.

Da jeg nåede hen til motorcyklen, fortsatte jeg ind i slummen. Jeg vidste ikke hvorfor. Jeg fulgte et instinkt og var måske også tiltrukket af den svulmende måne. De smalle stræder, de snoede gyder fyldt med daglig kamp og drømme var så bekendte for mig og så fortrøstningsfulde og sikre, at jeg undrede mig over den frygt, jeg engang havde følt der. Jeg vandrede uden mål og plan, bevægede mig fra smil til smil fra mænd, kvinder og børn, som havde været mine patienter og naboer, og som kiggede op for at se mig passere. Jeg bevægede mig i tåger af dufte fra madlavning og brusebadssæbe, fra dyrestalde og petroleumslamper, fra røgelse og sandeltræ, der strømmede op fra tusind bittesmå templer i tusind bittesmå hjem.

På hjørnet af et smalt stræde stødte jeg ind i en mand, og da vi løftede vores hoved for at undskylde, genkendte vi hinanden i

samme øjeblik. Det var Mukesh, den unge tyv, som havde hjulpet mig i Colabas arrest og i Arthur Road fængslet – den mand, jeg havde forlangt løsladt, da Vikram havde købt mig ud af fængslet.

'Linbaba!' råbte han og greb mine overarme med sine hænder. 'Hvor er det godt at se dig! Arrey! Hvordan går det?'

'Jeg er bare på besøg,' svarede jeg og lo med ham. 'Hvad laver du her? Du ser fantastisk ud! Hvordan fanden har du det?'

'Fint, baba! Bilkul fit, hain!' Jeg er absolut i topform!

'Har du spist? Har du lyst til chai?'

'Nej tak, baba. Jeg er sent på den til et møde.'

'Achcha?' mumlede jeg. Åh, nå?

Han lænede sig tættere på for at hviske.

'Det er en hemmelighed, men jeg ved, at jeg kan stole på dig, Linbaba. Vi skal mødes med nogle af de fyre, som er med Sapna, tyvenes konge.'

'Hvad?'

'Ja,' hviskede han. 'De fyre, de kender faktisk Sapna. De taler med ham næsten hver dag.'

'Det er umuligt,' sagde jeg.

'Ork jo, Linbaba. De er hans venner. Og vi er ved at lave en hær – en hær af fattige mænd. Vi vil lære de muslimer, hvem der er den virkelige boss her i Maharashtra! Den Sapna, han dræbte mafiabossen, Abdul Ghani, i hans eget palæ, og spredte hans krop i små stykker overalt i huset! Og efter det har muslimerne lært, at de skal frygte os. Jeg må gå nu. Vi ses snart, ikke? Farvel, Linbaba!'

Han smuttede ned ad stræderne. Jeg vendte mig om, og mit humør blev lige pludselig ængsteligt, vredt og elendigt. Og så holdt byen, Bombay, mit Mumbai, mig fast, som den altid gjorde med sin brede støtte af nærende standhaftighed. Jeg befandt mig i udkanten af en hengiven menneskemængde, der var samlet foran en ny, stor hytte,

der tilhørte De Blå Søstre. Bagest i mængden stod mænd og kvinder op, mens andre sad eller knælede i en halvcirkel af blødt lys ved dørtærsklen til hytten. Og dér i døren, indrammet af glorier af lygteskær og omkranset af blå røgelsesrøg stod selveste De Blå Søstre. Strålende. Fredfyldte. Væsener af så glødende medfølelse og med så storslået sindsro, at jeg i mit knuste, landsforviste hjerte lovede at elske dem, som enhver mand og kvinde, der så dem, gjorde.

På det tidspunkt mærkede jeg et ryk i mit skjorteærme og drejede hovedet for at se, hvad der syntes at være et spøgelse med et gigantisk smil, der sad på en meget lille mand. Spøgelset rystede mig, grinede glad, og jeg rakte ud for at omfavne det i et knus og bukkede mig bagefter hurtigt ned for at røre dets fødder med den traditionelle hilsen til en far eller mor. Det var Kishan, Prabakers far. Han forklarede, at han var i byen på ferie med Rukhmabai, Prabakers mor og Parvati, hans enke.

'Shantaram!' formanede han, da jeg begyndte at tale til ham på hindi. 'Har du glemt alt dit dejlige marathi?'

'Undskyld, far!' lo jeg og slog over i marathi. 'Jeg er bare så glad for at se dig. Hvor er Rukhmabai?'

'Kom!' svarede han, tog min hånd, som om jeg var et barn, og førte mig gennem slummen.

Vi kom hen til den lille gruppe hytter, inklusiv min egen, der klyngede sig tæt op ad Kumars chaibutik i nærheden af havbugten. Johnny Cigar var der med Jeetendra, Qasim Ali Hussein og Josephs kone, Maria.

'Vi talte netop om dig!' råbte Johnny, mens jeg gav hånd og hilste nikkende. 'Vi talte lige om, at din hytte igen er tom – og vi mindedes branden den første dag. Det var en stor én, na?'

'Det var det,' mumlede jeg og tænkte på Raju og de andre, der døde i branden.

’Nå, Shantaram,’ skældte en stemme bag mig på marathi, ’er du nu for vigtig til at tale med en simpel mor fra en landsby?’

Jeg svingede rundt og så Rukhmabai stå tæt bag ved mig. Jeg bukkede mig ned for at røre hendes fødder, men hun holdt mig tilbage og samlede sine hænder til hilsen. Hun så tristere og ældre ud selv med hendes smils bløde ømhed, og sorg havde sat grå strejf i hendes sorte hår. Men håret var vokset ud. Det lange hår, jeg havde set falde som en døende skygge, var vokset bagud, og der var levende håb i dets tykke, opadgående strøg.

Så rettede hun mit blik mod en kvinde klædt i enkehvidt, der stod ved siden af hende. Det var Parvati og et barn, en søn, der stod sammen med hende. Han klamrede sig til hendes sari for at få støtte. Jeg hilste på Parvati og rettede min opmærksomhed mod drengen, og da jeg så på hans ansigt, blev jeg så chokeret, at jeg måbede. Jeg vendte mig om mod de voksne, og de smilede alle sammen, vippede med hovederne i samme forundring, for barnet var en afbildning af Prabaker. Han ikke bare lignede, drengen var en eksakt kopi af manden, vi alle havde elsket mere, end nogen anden vi havde kendt. Og da han smilede til mig, var det hans smil, Prabakers vældige, verdensomfattende smil, jeg så i det lille, perfekt runde ansigt.

’Baby dijiye?’ spurgte jeg. Må jeg holde ham?

Parvati nikkede. Jeg strakte mine arme ud mod ham, og han kom hen til mig uden protest.

’Hvad hedder han?’ spurgte jeg og gyngede drengen på min hofte og så ham smile.

’Prabu,’ svarede Parvati. ’Vi opkaldte ham efter Prabaker.’

’Åh, Prabu,’ befalede Rukhmabai, ’giv onkel Shantaram et kys.’

Drengen kyssede mig hurtigt på kinden og lagde så sine bittesmå arme rundt om min hals med overraskende styrke og klemte mig. Jeg omfavnede også ham og holdt ham ind til mit hjerte.

’Du, Shantu,’ foreslog Kishan, klappede sin runde mave og smilede til verden, ’dit hus er tomt. Vi er her alle sammen. Du skulle blive hos os i aften. Du kan sove her.’

’Tænk dig nu godt om, Lin,’ advarede Johnny Cigar mig storsmilende. Fuldmånen skinnede i hans øjne og perlede hans stærke, hvide tænder. ’Hvis du bliver, vil rygterne løbe. For det første vil der være fest i aften, og når du så vågner, vil der være en fandens lang række af patienter, yaar, der venter på dig.’

Jeg rakte drengen tilbage i Parvatis arme og tørrede en hånd hen over mit ansigt og i mit hår. Ved at se på menneskene og lytte til slummens åndedræt, den hivende, leende, kæmpende musik omkring mig, mindedes jeg en af Khaderbhais yndlingsfraser. Hvert menneskes hjerteslag, havde han sagt så mange gange, er et univers af muligheder. Og det forekom mig, at jeg endelig forstod nøjagtig, hvad han havde ment. Han havde prøvet at fortælle mig, at ethvert menneskes vilje har magten til at forandre dets skæbne. Jeg havde altid troet, at skæbne var noget uforanderligt – fastlagt ved fødslen og lige så bestandig som stjernerne på himlen. Men det gik pludselig op for mig, at livet er underligere og smukkere end det. Sandheden er den, uanset hvilket spil man befinder sig i, uanset hvor heldig eller uheldig man er, at man kan ændre sit liv fuldstændigt med en enkelt tanke eller en enkelt kærlighedshandling.

’Tja, jeg er ude af træning med at sove på jorden,’ sagde jeg og smilede til Rukhmabai.

’Du kan få min seng,’ tilbød Kishan.

’Du kan tro nej!’ protesterede jeg.

’Åh jo, du kan!’ insisterede han og trak sin feltseng ud fra sin hytte og hen til min, mens Johnny, Jeetendra og de andre omfavnede og tjattede til mig, indtil jeg overgav mig, og vores råb og latter rullede væk mod havets tidsopløste evighed.

For det er, hvad vi gør. Sætter den ene fod ned foran den anden. Løfter vores øjne mod verdens snerren og smil, endnu en gang. Tænker. Agerer. Føler. Føjer vores lille virke til tidevandet af godt og

ondt, der oversvømmer og udtørrer verden. Trækker vores skyggede kors ind i håbet om endnu en nat. Skubber vores modige hjerter ind i løftet om en ny dag. Med kærlighed – den lidenskabelige søgen efter en sandhed ud over vores egen. Med længsel – den rene, usigelige længsel efter at blive reddet. For så længe skæbnen bliver ved med at vente, lever vi videre. Gud hjælpe os. Gud tilgive os. Vi lever videre.